

Borbándi Gyula

**Nyugati magyar irodalmi
lexikon és bibliográfia**

Mikes International

Hága, Hollandia

Országos Széchényi Könyvtár

Budapest, Magyarország

2006.

Kiadó

'Stichting MIKES INTERNATIONAL' alapítvány, Hága, Hollandia.

Számlaszám: Postbank rek.nr. 7528240

Cégbejegyzés: Stichtingenregister: S 41158447 Kamer van Koophandel en Fabrieken Den Haag

Terjesztés

A könyv a következő Internet-címről tölthető le: http://www.federatio.org/mikes_bibl.html

Aki az email-levelezési listánkon kíván szerepelni, kérjük küldjön egy emailt a következő címre:

mikes_int@federatio.org

A kiadó nem rendelkezik anyagi forrásokkal. Többek áldozatos munkájából és adományaiból tartja fenn magát. Adományokat szívesen fogadunk.

Cím

A szerkesztőség, illetve a kiadó elérhető a következő címeken:

Email: mikes_int@federatio.org

Levelezési cím: P.O. Box 10249, 2501 HE, Den Haag, Hollandia

Publisher

Foundation 'Stichting MIKES INTERNATIONAL', established in The Hague, Holland.

Account: Postbank rek.nr. 7528240

Registered: Stichtingenregister: S 41158447 Kamer van Koophandel en Fabrieken Den Haag

Distribution

The book can be downloaded from the following Internet-address: http://www.federatio.org/mikes_bibl.html

If you wish to subscribe to the email mailing list, please send an email to the following address:

mikes_int@federatio.org

The publisher has no financial sources. It is supported by many in the form of voluntary work and gifts. We kindly appreciate your gifts.

Address

The Editors and the Publisher can be contacted at the following addresses:

Email: mikes_int@federatio.org

Postal address: P.O. Box 10249, 2501 HE, Den Haag, Holland

ISSN 1570-0070

ISBN-10: 90-8501-095-0

NUR 600

ISBN-13: 978-90-8501-095-1

© Mikes International 2001-2006, Borbándi Gyula 1966-2006, All Rights Reserved

A KIADÓ ELŐSZAVA

Jelen kötettel — *NYUGATI MAGYAR IRODALMI LEXIKON ÉS BIBLIOGRÁFIA* — folytatjuk Borbándi Gyula életművének elektronikus kiadását.

A könyv elektronikus változatának technikai előállításában az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtár munkatársai vettek részt. A szkennelést, formázást Elter András, a korrektúrát Góczán Andrea végezte. E munkát az Internet Szolgáltatók Tanácsa (<http://www.iszt.hu/>) támogatta.

A szerzőtől eddig a következő művek jelentek meg elektronikusan a Mikes Internaional gondozásában:

- **Borbándi Gyula** (szerk.): Nyugati Magyar Esszéírók Antológiája, 1986.
- **Borbándi Gyula** (szerk.): Nyugati Magyar Tanulmányírók Antológiája, 1987.
- **Borbándi Gyula**: A magyar emigráció életrajza 1945-1985
- **Borbándi Gyula & Molnár József** (szerk.): Tanulmányok a magyar forradalomról
- **Borbándi Gyula**: Népiség és népiek — Esszék, tanulmányok, cikkek

Hága (Hollandia), 2006. október 17.

MIKES INTERNATIONAL

PUBLISHER'S PREFACE

With present volume — *WESTERN HUNGARIAN LITERARY CYCLOPAEDIA AND BIBLIOGRAPHY* — we continue the electronic publication of Gyula Borbándi's oeuvre.

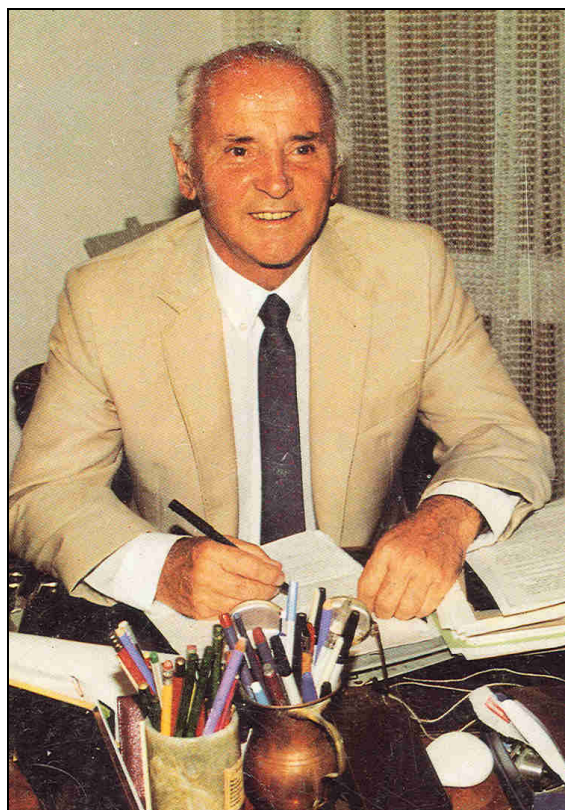
Two fellows of the National Széchényi Library Hungarian Electronic Library contributed to the creation of the digital version of the volume; András Elter did the scanning and formatting, Andrea Gózcán did the proofreading. This work was sponsored by the Council of Hungarian Internet Providers (<http://www.iszt.hu/>).

The following works appeared already electronically in our publication from the same author:

- **BORBÁNDI, Gyula** (Ed.): ANTHOLOGY OF HUNGARIAN ESSAY IN THE WEST, 1986 (in Hungarian)
- **BORBÁNDI, Gyula** (Ed.): ANTHOLOGY OF HUNGARIAN TREATISE IN THE WEST, 1987 (in Hungarian)
- **BORBÁNDI, Gyula**: PORTRAY OF THE HUNGARIAN DIASPORA 1945-1985
- **BORBÁNDI, Gyula & MOLNÁR, József** (Ed.): ESSAYS ON THE HUNGARIAN REVOLUTION (in Hungarian)
- **BORBÁNDI, Gyula**: POPULISM AND POPULISTS — Essays, treatises, articles (in Hungarian)

The Hague (Holland), October 17, 2006

MIKES INTERNATIONAL

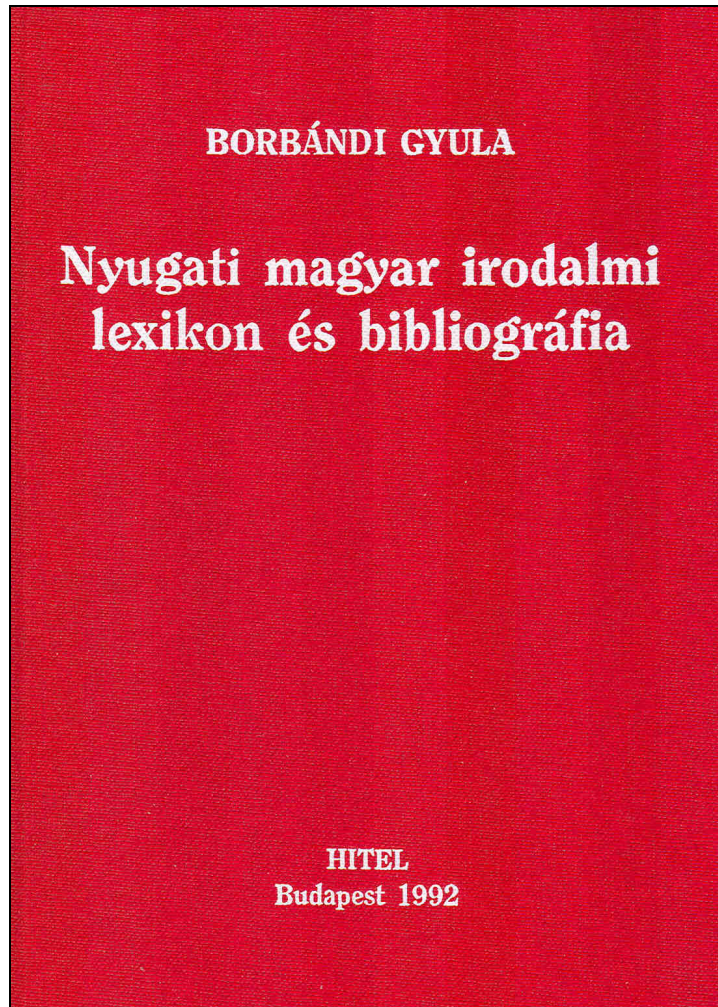

BORBÁNDI GYULA

1919. szeptember 24-én született Budapesten. 1942-ben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett államtudományi doktorátust. 1941 és 1949 között a Vallás- és Közoktatási Minisztérium tisztviselője volt. 1949-ben politikai okokból elmenekült Magyarországról. Egy ideig Svájcban fizikai munkából élt, majd 1951 nyarán áttelepült Münchenbe. Gyulai Ernő néven a Szabad Európa Rádió munkatársa lett. 1979 és 1984 között a Magyar Osztály helyettes igazgatója volt. 1951-ben Zürichben résztvett a *Látóhatár* megindításában, később a folyóirat egyik főszerkesztője lett. 1958 és 1990 között pedig az *Új Látóhatár* című folyóiratot felelős szerkesztőként jegyezte. Írásaiban irodalomtörténeti, történelmi és politikai kérdésekkel foglalkozik. Úgyszólván minden jelentős emigráns folyóiratban jelentek meg írásai. Több magyarországi és németországi folyóirat munkáját segíti ma is. Münchenben él.

Főbb művei: *Tanulmányok a magyar forradalomról* (társszerk.), München, 1966, Hága, 2006; *Der ungarische Populismus*. Mainz. 1976; *A magyar népi mozgalom*, New York, 1983, Budapest, 1989; *A magyar emigráció életrajza*, Bern, 1985, Budapest, 1989, Hága 2006; *Nyugati magyar esszéírók antológiája* (szerk.), Bern, 1986, Hága, 2005; *Nyugati magyar tanulmányírók antológiája* (szerk.). Bern, 1987, Hága, 2005; *Ötszáz mérföld*. Esszék, München, 1989; *Nyugati magyar irodalmi lexikon és bibliográfia*, Budapest. 1992; *Magyarok az Angol Kertben*. A Szabad Európa Rádió története. Budapest. 1996, 2004; *Emigráció és Magyarország*. Nyugati magyarok a változások éveiben 1985-1995, Basel-Budapest, 1996; *Magyar politikai pályaképek*, Budapest, 1997; *Alkony és derengés*, Lakitelek, 1999; *Nem éltünk hiába*, Budapest, 2000; *Népiség és népiek*. Budapest, 2000, Hága, 2006; *Értékörzés*, Budapest, 2001; *Emigránsok*, Budapest, 2002.

A fényképeket Molnár József készítette. [Mikes International Szerk.]

A mű eredeti kiadása a *HITEL Lap-, Könyvkiadó és Kereskedelmi Kft.* (Budapest) gondozásában, 1992.

TARTALOMJEGYZÉK

<i>A Kiadó előszava</i>	<i>III</i>
<i>Publisher's preface</i>	<i>IV</i>
<i>Előszó</i>	<i>1</i>
<i>Rövidítések</i>	<i>6</i>
<i>Lexikon</i>	<i>12</i>
<i>Válogatott bibliográfia</i>	<i>292</i>
I. Magyar nyelvű művek	292
1. Vers.....	292
2. Vers és próza.....	309
3. Elbeszélés, tárcsa, szöveg.....	310
4. Regény	319
5. Szatíra, paródia, humor	329
6. Mese.....	331
7. Színmű	332
8. Emlékezés, napló, korrajz.....	334
9. Útirajz, országok-népek-városok	340
10. Irodalmi antológia.....	343
A. Magyar irodalom.....	343
B. Nem-magyar irodalmak	345
11. Műfordítás, idegen nyelvekből magyarra	346
12. Irodalmi esszé, tanulmány, cikk.....	347
13. Színház, film	351
14. Képzőművészet.....	351
15. Zene	353
16. Nyelv és iskola.....	353
A. Nyelvészet.....	353
B. Nyelvtan, szótár.....	354
C. Iskola, nevelés.....	355
D. Tankönyv	355
17. Cserkészlet	356
18. Ének.....	357
19. Vallás, teológia, egyház	358
A. Római katolikus	358
a. Eredeti	358
b. Fordítás	366
B. Protestáns	368
a. Eredeti	368
b. Fordítás	370
C. Magyar vallás	371
D. Izraelita vallás, zsidóság	371
20. Bölcsélet, léletkan, mitológia.....	371
Idegen Szerzők Magyarul	372
21. Történelem.....	373
A. Magyarország összefoglaló története.....	373
B. Általános munkák, tanulmánykötetek	373
C. Magyar őstörténet és az árpádok kora.....	375
D. Középkor.....	378
E. Újkor, a 19. század végéig.....	378
F. Legújabb kor.....	379
a. Egyes szerzők.....	379
b. Gyűjtemények, dokumentációk	390

G. Történelmi publicisztika, politika	391
H. Emigráció.....	393
I. Európai és világtörténelem	398
J. Idegen szerzők magyar nyelven	400
22. Rádióelőadás.....	401
23. Szociológia, szociográfia, néprajz	402
24. Közgazdaság.....	403
25. Élettan, orvostudomány, egészségügy	403
26. Matematika, fizika	404
27. Tanulmányi Konferenciák anyaga	405
A. Dies Academicus Hungaricus Genevensis	405
B. Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem	405
C. Hollandiai Mikes Kelemen Kör	405
D. Katolikus Magyar Egyetemi (értelmiségi) Mozgalom.....	405
E. Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia.....	406
F. Magyar Ökumenikus Találkozó	406
G. Magyar Találkozók (Cleveland) Krónikái (Árpád Kiadó, Cleveland).....	406
H. Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (Luganói Tanulmányi Napok).....	407
28. Nyugati magyar szerzők régi műveinek új kiadása.....	407
29. Magyar nyelvterületen élt vagy élő szerzők Nyugaton magyarul megjelent művei	409
A. Széppróza.....	409
B. Irodalom, történelem, társadalomtudomány.....	412
C. Más témák és műfajok	416
30. Lexikon, bibliográfia, repertórium.....	417
31. Emlékkönyv, album, almanach.....	419
32. Évkönyv, kalendárium, naptár	420
33. Szakácskönyv	421
34. Címjegyzék.....	422
35. Egyéb	422
Pótlás a „magyar nyelvű művek”-hez.....	423
II. Idegen nyelvű művek.....	424
1. Vers.....	424
2. Versfordítás.....	428
3. Elbeszélés, tárca, szöveg, humoreszk	431
4. Regény, emlékezés	435
5. Mese, gyerekkönyv, ifjúsági regény	452
6. Színmű.....	453
7. Útleírás.....	454
8. Irodalmi antológia.....	455
9. Próza- és drámafordítás	458
10. Nyelvészet, irodalom, esztétika	460
A. Nyugati magyar szerzők.....	460
B. Magyarországi szerzők fordításban.....	470
11. Nyelvkönyv, tankönyv, szótár	470
12. Szépművészet, színház, zene, film.....	472
A. Nyugati magyar szerzők.....	472
B. Magyarországi szerző, fordításban.....	478
13. Vallás, teológia, egyház.....	478
A. Római katolikus	478
B. Protestáns	484
C. Izraelita vallás, zsidóság.....	486
14. Történelem.....	487
A. Magyarország.....	487
a. Általános munkák	487
b. Eredet és az Árpádok kora	490
c. Középkor és újkor a 18. század végéig	491
d. 19. század.....	492
e. Legújabb kor	494
B. Európai és egyetemes történet.....	509
C. Magyar nyelvterületen élő szerzők – fordításban.....	532

15. Emigráció, kivándorlás	533
16. Néprajz.....	535
17. Bölcsélet, lélektan, tudományelmélet	537
18. Társadalom-, népesedés- és jogtudomány	542
19. Közgazdaság	547
20. Matematika, fizika, vegytan, élettan, orvostudomány	552
21. Útikönyv	554
22. Szakácskönyv	554
23. Bibliográfia, lexikon, Ki kicsoda	555
24. Egyéb	558
Pótlás az „Idegen nyelvű művek”-hez	561
<i>Álnevek</i>	562
<i>Névmutató</i>	568

ELŐSZÓ

A Magyarországon 1989 óta végbement eseményeknek, az ország függetlensége és önállósága helyreállításának, a szabadság és a demokrácia győzelmének örvendetes és biztató következményei közé tartozik a hazai, a kisebbségi és a diaszpórában élő magyarok közötti határok leomlása, az elszigeteltség megszűnése és az érintkezés zavartalanává válása. A nemzettest részei mind közelebb kerülnek egymáshoz és nő az egymás alaposabb megismerésének az igénye is. Mind Magyarországon, mind a vele szomszédos országokban növekvően van a nyugati magyarok szellemi munkája és teljesítményei iránti érdeklődés.

Ezt az érdeklődést kívánja kielégíteni e lexikon és bibliográfia. Megbízható adatokat kínál arról a szellemi tevékenységről, amelyet az elmúlt több mint négy évtizedben a magyar nyelvterületen kívül élő magyarok végeztek és azokról az írásbeli művekről, amelyeket megalkottak. Ugyanakkor segítségére kíván lenni a világban szétszóródott magyaroknak is, hogy megismerjék vagy jobban ismerjék azokat, akik körükben élve irodalomban, tudományban és más szellemi ágazatokban, valamint a magyar diaszpóra vallási, művelődési és társadalmi közösségeiben az átlagosnál fontosabb munkát végeztek és jelentősebb eredményeket értek el.

Az olvasó tömör, tárgyyszerű, a lényeges személyi és hivatási adatokra korlátozott életrajzokat kap. E lexikon nem minősít írói és tudományos tevékenységet, nem vállalkozik esztétikai értékítéletre, nem tér ki az elvégzett munka jelentőségére vagy hasznára, nem tesz említést az érdekelt személyek világnézeti vagy politikai hovatartozásáról. Elkerülhetetlen volt viszont, hogy némely szócikkek erre vonatkozóan is eligazítsanak.

E munka nem pályaképeket, hanem rövidre fogott élettörténeteket nyújt. Lényegében tehát adattár és kézikönyv, amelynek fő célja a részletes és megbízható adatközlés.

Nyugati, magyar és irodalmi

A lexikon és bibliográfia címében szereplő *nyugati* jelző nem földrajzi megjelölés és a szerző annak látszatát is el szeretné kerülni, mintha ezzel személyeket, intézményeket és műveket el akarna különíteni az egyetemes magyar művelődéstől és írásbeliségtől. E jelző nem érinti a jelleget és a lényegét. Merőben csak arra az egyetlen körülményre utal, hogy az érintettek Magyarországon és a jelentős magyar kisebbséggel rendelkező szomszédos országokon kívül éltek és élnek. Találóból megjelölés hiányában került a címbe. Az alternatívát kínáló *emigráns* szó sem ma nem fedti, sem a múltban nem fedte azok körét, akik a lexikonba és a bibliográfiába felvételt nyertek. Vannak ugyanis, akik nem politikai okokból hagyták el az országot, tehát soha nem voltak emigránsok és vannak, akiknek esetében a menekülést kiváltó okok megszűnése miatt változott meg az emigráns státus. Vannak, akik hazát cseréltek, például az Izraelbe kivándorolt zsidók. A *nyugati* jelző – habár földrajzilag aggályos, hiszen olyan országokban élőkre is alkalmazzuk, amelyek Magyarországtól délre vagy keletre fekszenek – az idők folyamán olyan értelmet és tartalmat kapott, hogy nyugodtan oda lehet illeszteni a szóban forgó személyek és intézmények elé.

Magyarnak tekintek mindenkit, aki a történelmi Magyarország területén magyarként született, vagy ha külföldön született, magyar mivoltának vagy eredetének tanújelét adta. Azzal például, hogy magyarnak, magyar származásúnak nevezi magát vagy magyar nyelven ír.

A lexikon és a bibliográfia meglehetősen tágan értelmezi az *irodalmat*. A szépírókon és az értekező próza művelőin kívül kiterjed az újságírókra, vallásos művek szerzőire, a különböző tudományágak olyan képviselőire, akik a szűkebb szakmai megközelítésen túlmutató és szélesebb

olvasóközönségnek szánt – esetleg esszéstílusban megfogalmazott – munkákat írtak, valamint azokra is, akik az irodalmi és tudományos szervezőmunkában, társaságok működésében, a könyv- és lapkiadásban, nyomdászatban, könyvkereskedelemben, könyvtárügyben érdemeket szereztek.

A periodizáció

E munka a második világháború befejezésének éve, tehát 1945 és a nyomtatás megkezdése, tehát 1991 decembere közötti időt tekinti át. Személyi szócikk készült azokról, akik az említett időben megszakítás nélkül, valamint az 1945 utáni évtizedekben kikerülve, rövidebb vagy hosszabb ideig éltek a magyar nyelvterületen kívül. Beleértendőek azok is, akik a Magyarországgal szomszédos országokból magyarokként kerültek Nyugatra. Nemcsak azok kerültek a lexikonba, akik 1945 után távoztak, hanem azok is, akik már 1945 előtt is emigránsok voltak, valamint azok, akik az idegenben töltött évek vagy évtizedek után véglegesen hazatértek. A fő ismérv az volt, hogy 1945 és 1991 között, bármennyi ideig is, részt vettek a nyugati magyarság szellemi tevékenységében vagy értékmegőrző munkájában. A szócikkek szövege is főleg erre az időre vonatkozik, de esetenként röviden kitér az ország elhagyása előtti élettörténet főbb állomásaira is. A művek közül csak az 1945 után megjelentek vétettek figyelembe. A kiválasztásban nem játszott szerepet, hogy valaki magyarul, magyarul és idegen nyelven, vagy kizárólag idegen nyelven publikált.

A szócikkek

Terjedelmi okok nem tették lehetővé, hogy újságírókat, rádiószerkesztőket, papokat, egyetemi tanárokat és más szakembereket nagyobb számban vegyék fel a lexikonba. Ennélfogva azokra kellett korlátozni a számbavételt, akik a hivatásukkal járó munkájukon kívül önálló publikációkkal vagy valamilyen irányító szerep ellátásával az említettek nagy táborából kiemelkedtek.

Személyeken kívül szócikket kaptak szellemi és művelődési intézmények, társaságok, díjak, alapítványok, értelmiségi körök, kiadók, folyóiratok és lapok is. Az utóbbiak közül, nagy számukra való tekintettel, azok, amelyek rendszeresen közöltek irodalmat vagy az átlagosnál nagyobb elterjedtségre tettek szert. Kimaradtak a lokális jellegűek és a szakmai, hivatási, társasági közlönyök.

A szócikkek terjedelméből – mivel csak adatokat tartalmaznak és az életmű értékelését mellőzik – az alkotómunka jellegére és jelentőségére vonatkozóan semmilyen érdemi következtetés nem vonható le. Előfordul, hogy kiemelkedő alkotókról készült szócikkek rövidebbek, mint olyanoké, akik szerényebb eredményeket értek el és az előbbiekhöz sem rangban, sem megbecsülésben, sem népszerűségben nem hasonlíthatók. A szócikkek hossza attól függ, hogy valamely személyes vagy hivatási életpályának sok vagy kevés állomása volt, az illető személy mozgalmas vagy kevésbé mozgalmas életet élt. Egy lakóhelyén vagy munkahelyén évtizedeket eltöltött, a közéletet kerülő és a nyilvánosság elől menekülő személy életrajza kevesebb adatot tartalmaz, mint olyané, aki gyakran változtat lakhelyet, hivatást, foglalkozást és a közéletben is részt vesz. Mindez független az illetőnek a szellemi életben elfoglalt helyétől, műveinek esztétikai értékétől, tevékenységének művészi vagy tudományos jelentőségétől.

A neveket illetően az a helyzet, hogy külföldön több magyar író és tudós megváltoztatta eredeti nevét, a magyart az idegen nyelvhez igazította, vagy pedig új nevet vett fel. A lexikoníró tehát megtehetette volna, hogy következetesen eredeti magyar nevükön, vagy az idegen környezetben használt nevükön, esetleg írói álnevükön szerepelteti őket. Mind a három lehetőség okot adhatott volna a kritikára. Úgy határoztam – teljesen önkényesen -, hogy a könnyebb és gyorsabb azonosítás érdekében hol az eredeti magyar, hol a külföldön felvett, hol az írói álnévvel sorolom be a címszavak viselőit, minden esetben természetesen érzékeltetve, hogy mi az eredeti, mi a felvett és

mi az álnév. Több esetben külön utalás is történik az egyik névről a másikra. Az is említést kap, hogy például valaki csak a keresztnévét fordította le a megfelelő idegen nyelvre és ezen szerepelt hivatási pályafutásában és publikációiban.

A magyarországi születési és halálozási helyek feltüntetésénél, ha kevésbé ismert helységről van szó, a pontosabb azonosítás érdekében, a vármegye is szerepel. Ez nemcsak a trianoni Magyarországon, de a történelmi Magyarországon 1920 előtt születettekre is vonatkozik. Az 1920 után nem a trianoni Magyarországon születettek esetében az illető szomszédos ország megnevezése követi a születési helyet. Magyar szövegről lévén szó, minden esetben a magyar nyelvben használatos város- és községnevek kerültek a szócikkekbe.

Mit tartalmaz és mit nem tartalmaz a bibliográfia?

Minden magyar szerzőtől magyar vagy idegen nyelven megjelent munka helyet kapott, amely említésre méltó és amelynek bibliográfiai adatait sikerült megszerezni. A válogatást illetően nincsenek általánosan elfogadott irányelvek, a bibliográfia írója tehát a maga ismeretei, tájékozottsága, ízlése és adatgyűjtésének eredménye alapján dönt. Válogatott bibliográfia esetében az író vagy szerkesztő szubjektív ítéletei elkerülhetetlenek.

Némely művek adataiban mutatkozó hiányok annak tudhatók be, hogy a szóbanforgó könyvek teljességükben egyetlen könyvtárban sem lelhetők fel, vagy szétszórta, különböző országokban esetleg megtalálhatók, de nem vehetők kézbe, miután a bibliográfus nem utazhatja be miattuk a világot. Ennélfogva sok esetben csak másodlagos forrásokra van utalva. Azt tapasztaltam, hogy az így szerzett ismeretek olykor tévesek és előfordul, hogy maguk a szerzők sem ismerik pontosan műveik bibliográfiai adatait.

A magyar nyelvű művek címeiből a legtöbbször következtetni lehet a témára és a műfajra is. Ha nem, a téma vagy a műfaj megjelölését zárójelbe tettem. Angol, francia, német és olasz nyelvű könyvek esetében szükségtelennek látszott feltüntetni a nyelvet, amelyen íródtak. Minden más nyelvű címnél azonban ez megtörtént.

Többnyire csak az első kiadásról található adatok. Említés nélkül maradnak gyakran a későbbi kiadások és utánnomások.

Újhéber nyelven értő olvasók bizonyára észreveszik, hogy nem egységes a héber szöveg magyar átírása. Ez abból adódott, hogy különféle átírási módok léteznek, a források eltértek egymástól és hosszú időt vett volna igénybe a legmegfelelőbbet kiválasztani és az egységesítést annak alapján elvégezni.

A magyar nyelvterületen kívül magyar szerzőktől megjelent magyar és idegen nyelvű könyvek száma – a fordításokat is tekintetbe véve – felmérhetetlen. Egy teljességre törekvő bibliográfia szinte megvalósíthatatlannak látszik. Az e kötet második részében található könyvlista csak a legfontosabb és egy tágabb, tehát nem szakmai olvasóközönség érdeklődésére számot tartó kiadványokat foglalja magában. Elsősorban irodalmi műveket, de szép számmal vallási, történelmi, különböző tudományos és más témájú munkákat is, ha ezek nem kizárólag és szigorúan vett szakmai dolgozatok.

Terjedelmi okok miatt el kellett tekinteni a hitbuzgalmi irodalom sok termékétől, mérnöki, orvosi, ipari, kereskedelmi, pénzügyi, mezőgazdasági szakkönyvektől, különféle nyelv- és tankönyvektől, valamint szakács- és sportkönyvektől, jóllehet magyar szerzők termése ebben is tekintélyesnek nevezhető. Szakács- és sportkönyvekből, nyelv- és tankönyvekből néhány azonban bekerült e bibliográfiába.

Megoldhatatlannak bizonyult néhány, főleg a szórakoztató irodalomban népszerűvé lett sikeres magyar író művei idegen fordításainak és kiadásainak hiánytalan számbavétele, jóllehet ezek révén többen a külföldi olvasók körében elismerést és hírnevet szereztek maguknak.

A lexikonhoz hasonlóan a bibliográfiában sem szerepelnek a külföldre távozás előtt, valamint az esetleges visszatérés után Magyarországon megjelent művek.

A lexikoníró mentsége és köszönete

Ez a munka egyszemélyes vállalkozás eredménye. A szokványostól eltérően nem valamely szakmai közösség vagy munkacsoport koncepciójának, írói és szerkesztői tevékenységének terméke, hanem egyetlen ember munkája.

Ez kétségtelenül a gyengéje.

Alapjában véve kísérletnek indult, annak felderítésére, mire képes valaki, aki tanulmányai és hivatása folytán nem lexikográfus és nem bibliográfus. Érdekel, milyen eredménnyel végződhet egy ismeretlen munkaterületre való kirándulás.

Az indítékot személyes körülmények adták. Folyóíratszerkesztőként Nyugaton élő sok íróval, tudóssal, szellemi emberrel kerültem kapcsolatba, akik első kézírataikhoz gyakran rövid életrajzot is csatoltak és évtizedek alatt ezek tetszetős gyűjteménnyé sokasodtak. A szóbanforgó személyekkel folytatott levelezés is sok életrajzi adattal gazdagított. Amikor pedig a második világháború utáni magyar emigráció történetével foglalkoztam, kutatómunkámban tömegével kerültek kezembe irodalmi és politikai biográfiák.

Mindez elegendő volt arra, hogy a rendelkezésemre álló anyag hasznosításának gondolata felvetődjék. Módszeres kutatásba kezdtem tehát a hiányzó adatok beszerzésére, a meglévők kiegészítésére és ellenőrzésére, valamint a szóbanjehető személyek és intézmények körének tágítására. Lassan kialakultak a nyugati magyar szellemi élet személyi és intézményi adattárának körvonalai. Az adatgyűjtésben hasznát vettem magyar és nyugati lexikonok, valamint Ki kicsoda kötetek vonatkozó anyagának, de a legtöbb adatot csak kiadványsorozatok, folyóirat- és újságévfolymok átlapozásával, könyvtári katalógusok tanulmányozásával, főleg pedig személyes kapcsolatok felhasználásával és hosszú levelezésekkel lehetett kideríteni.

Minden műnek önmagáért kell helyt állnia. Hibáit és hiányosságait a szerző legékesszólóbb magyarázatai sem feledtetik és tüntetik el. A munka terméke kerül elbírálás alá, nem a szerző szándéka vagy az eredményért vállalt fáradozása.

Mégis, hadd említsem meg – csak az érdekesség kedvéért – a kutatómunka néhány nehézségét. A lexikonban szereplő személyek jelentős hányada már nem él. Ráadásul öt kontinensre szétszórva lakott és működött. Többeknek utóduk, rokonuk, örökösük nincs. Olykor az özvegyek is elérhetetlenek. Vannak adatok, amelyek kideríthetetlenek. Igen sok csak hosszú utánjárással, olykor különböző anyakönyvi és más hivatalok közreműködésével szerezhető be. Az egymásnak ellentmondó adatok tisztázására sincs gyakran lehetőség és némely próbálkozás, ha váratlan szerencse nem segít, hosszú éveket venne igénybe. A másodlagos források is megbízhatatlanok. (Van például egy Izraelben élt magyar származású héber költő és író, aki több külföldi lexikonban is előfordul, de mindenütt más és más születési évszámmal.) Pontatlanok sokszor a művek címei is és időbe telik, amíg kideríthető, melyik a helyes cím. Ahány forrás, annyiféle adat az életpályák egy-egy mozzanatára vonatkozóan is. Aki mindezt egyedül igyekszik tisztázni, bizony előfordulhat, hogy téves adatot téves adattal cserél fel.

Nem sokkal jobb a helyzet élő személyekkel és intézményekkel sem. Az utóbbiaknak vannak olyan vezetőik vagy felelőseik, akik nem ismerik saját szervezetük múltját vagy nem rendelkeznek

olyan archívummal, amelyből történetüket rekonstruálni lehetne. A személyiségi jogok védelme folytán fontos adatok maradnak homályban. Vannak, akik titkolják születési évüket. Vannak, akik közlik ugyan, hogy mely évben születtek, de nem árulják el a hónapot és napot, vagy a kettő közül az egyiket. Volt aki megkeresésemre lefegyverző kedvességgel lírai műveit küldte el, mondván, hogy azokban minden benne van, ami életében fontos volt. Akadt olyan magyar is, aki vonakodott magyar lexikonban szerepelni. Szólni lehetne azokról is, akik még saját életüket sem ismerik pontosan és készségesen ugyan, de nyilván csak az emlékezetükre hagyatkozva pontatlan válaszokat adtak életrajzi kérdésekre.

Ilyesmi természetesen mással és máshol is előfordul. Nem állok tehát egyedül megfigyeléseimmel. Az említett nehézségek azonban az egész világra kiterjedő kutatómunka esetében és egyetlen személyre korlátozottan lassítják az előrehaladást és csökkentik annak a bizottságnak az érzetét, hogy az adatok hiánytalanok és pontosak. A kideríteni vagy beszerezni nem sikerült adatok helyén kérdőjellel vagy más módon érzékeltetem, hogy kutatásaim eredménytelenül végződtek. Arra kérem az olvasókat, ha módjukban áll adataimat kiegészíteni vagy kijavítani, ne habozzanak azt megtenni. Egy esetleges új kiadás mindenképpen hasznát veszi majd.

Hálás vagyok mindenkinek, aki az adatgyűjtésben akár saját adatai megküldésével, akár más adatok közlésével, tanáccsal vagy közvetlen közreműködéssel segített. Különös köszönet illeti meg az Egyesült Államokban élő Nagy Károly szociológust és a Kanadában élő Miska János irodalomtörténészt, bibliográfust értékes adatszolgáltatásaikért. Elsősorban azonban a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumot és tudományos főmunkatársát, Nagy Csaba irodalomtörténészt, aki betekintést engedett „A magyar emigráns irodalom lexikona” című készülő munka anyagába. Segítséget kaptam a Müncheni Magyar Intézettől, valamint a budapesti Országos Széchényi Könyvtár és a szegedi Somogyi Könyvtár több munkatársától is.

Köszönöm a budapesti Hitel Lap-, Könyvkiadó és Kereskedelmi Kft-nek, hogy e lexikon és bibliográfia kiadását elvállalta, Alexa Károly irodalomtörténésznek és kritikusnak, hogy kéziratomat lektorálta és hasznos tanácsokkal látott el, végül Thorma Editnek, hogy a kézirat gépelési munkáit, a kefelevonatok korrigálását és a bibliográfia névmutatója összeállítását elvégezte.

München, 1992. február

Borbándi Gyula

RÖVIDÍTÉSEK

AL	Alabama
AMK	Amerikai Magyar Kiadó
AMSzC	Amerikai Magyar Szépmíves Céh
ang.	angol
ant.	antológia
AR	Arkansas
Atlanti	Atlanti Kutató és Kiadó Társulat
AZ	Arizona
beszélg.	beszélgetés(ek)
bibl.	bibliográfia
bölc.	bölcseleti
böv.	bővített
Bp.	Budapest
br.	báró
BRD	Bundesrepublik Deutschland
CA	California
CO	Colorado
CSAP	Canadian Stage and Arts Publications
CT	Connecticut
DC	District of Columbia
dissz.	disszertáció
dok.	dokumentum
dokr.	dokumentumregény
dr.	dráma
dr. költ.	drámai költemény
EaY	Earth and You
egy.	egyetemi
elb.	elbeszélés(ek)

elb. költ.	elbeszélő költemény
életr.	életrajz(i)
elm.	elmélkedés(ek)
élm.	élményleírás, élményregény
előad.	előadások
eml.	emlékezés
én.	megjelenési év feltüntetése nélkül
EPMSz	Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem

fel.	felelős
felv.	felvonás
fl.	flamand
F.M.	Fő művei
ford.	fordítás(ok), fordította
fr.	francia
FRAMO	Frank Mózsi

GA	Georgia
gör.	görög
gr.	gróf

h.	helyettes
hangj.	hangjáték(ok)
heb.	héber
hg.	herceg
HHRF	Hungarian Human Rights Foundation
hn.	megjelenési hely feltüntetése nélkül
holl.	holland
hum.	humor(os), humoreszk(ek)

IA	Iowa
ill.	illusztrálta, illusztrációk
IN	Indiana
int.	interjú(k)
irod.	irodalmi

irtört.	irodalomtörténet(i)
it.	ismeretterjesztés, ismeretterjesztő mű
jap.	japán
jav. k.	javított kiadás
k.	kötet
karc.	karcolatok
kat.	katalógus
kiad.	kiadás
kiadv.	kiadvány
kisr.	kisregény
KMISz	Kanadai Magyar Írók Szövetsége
KMV	Kanadai Magyarok Vasárnapja
kn.	kiadó feltüntetése nélkül
kor.	koreai
kr.	kritika(i)
KS	Kansas
LA	Louisiana
lapsz. n.	lapszámozás nélkül
lev.	levelek
L-M	Langen-Müller Verlag
m.	magyar
MA	Massachusetts
mb.	megbízott
MCsSz	Magyar Cserkész Szövetség
MD	Maryland
ME	Maine
MI	Michigan
min.	miniszteri
MN	Minnesota
MO	Missouri
MSzDP	Magyarországi Szociáldemokrata Párt

MTA	Magyar Tudományos Akadémia
MTI	Magyar Távirati Iroda
műford.	műfordítás(ok)
műv.	művészeti
NC	North Carolina
né.	német
no.	norvég
nov.	novella
nyelv.	nyelvészet(i)
ny.	nyugalmazott
OMC	Opus Mystici Corpons
OR	Oregon
o.	osztály
ögy.	összegyűjtött
önéletr.	önéletrajz(i)
pol.	politikai
port.	portugál
pr.	próza
pseud.	pseudonym (álnév)
pub.	publicisztika
r.	regény; rendes
ref.	református
reg.	regényes
rip.	riport(ok)
ripr.	riportregény
rk.	rendkívüli
röv. pr.	rövid próza
SH	Studia Hungarica
SMIKK	Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör

SOI	Schweizerisches Ost-Institut
sp.	spanyol
sv.	svéd
sz.	szöveg(ek)
szat.	szatíra, szatirikus
szerk.	szerkesztette, szerkesztő
színd.	színdarab
szoc.	szociográfia(i)
tan.	tanulmány(ok)
tangy.	tanulmánygyűjtemény
tank.	tankönyv
tart.	tartalékos
TK	Teológiai Kiskönyvtár
tkp.	tulajdonképpen
TN	Tennessee
tör.	török
tört.	történetek, történelmi
tud.	tudományos
tv.	televízió
tv-j.	tv. játék(ok)
TX	Texas
UFHS	Union of Free Hungarian Students
Univ.	University
uo.	ugyanott
UT	Utah
útl.	útleírás(ok)
üv.	ügyvezető
v.	vers(ek); volt
VA	Virginia
val.	vallomás(ok)
vál.	válogatott, válogatta

Verl.	Verlag
vh.	világháború
viz.	vizuális
vk.	vezérkari
VKM	Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium
vm	vármegye
VT	Vermont
WA	Washington
WI	Wisconsin
WMIK	Winnipegi Magyar Irodalmi Kör

LEXIKON

A

Abádi Ervin (*Aharon Abdi*, Budapest, 1918. ápr. 9. – Tel-Aviv, 1979. máj. 3.) író, szerkesztő, grafikus. Elvégezte a budapesti Iparművészeti Főiskolát, majd Rómában egészítette ki képzőművészeti tanulmányait. 1942-ig grafikus volt Budapesten. Utána behívták munkaszolgálatra, majd Bergen Belsenbe deportálták. A koncentrációs táborból 1945 tavaszán szabadult. Budapesten a Szikra Könyvkiadó dekorátora lett. 1950-ben Izraelben telepedett le. Mint rajzoló, illusztrátor, dekoratőr dolgozott és elbeszéléseket, riportokat írt az *Új Keletben*. 1955-ben Nordau-díjat kapott. 1968-ban megindította a *Hónap* című folyóiratot, amelyet 1969-ben *A Hét Tükre* címmel hetilappá alakított át. Könyvei magyar és héber nyelven jelentek meg.

F. M.: *Bál után* (korrajz, Tel-Aviv 1955); *Solt György története* (r. uo. 1957 Budapest 1991); *Hárfa utca* (r. Tel-Aviv 1962); *A csodák hat napja* (rip. uo. 1967, Budapest 1991); *Mérlegen* (r. Tel-Aviv 1972); *Az ítélet napján háború és egy esztendő* (rip. uo. 1974).

Abaffy László (Makó, 1906. márc. 18. – Huttenheim, NSZK, 1975. máj. 31.) újságíró, műfordító. A szegedi Tudományegyetem bölcsészkarán tanult. Utána Makón, Szegeden, Pécelen újságíró volt. 1937-től a *Pesti Hírlap*, majd a *Pesti Újság* riportere. 1940-ben a finn hadszíntéren tudósító, 1941 elejétől a berlini Presseagentur BL szerkesztője, később a bécsi Donau Rádió munkatársa. 1945-től Németországban munkásként, majd gyári tisztviselőként dolgozott. Hajdani iskolatársának, József Attilának német nyelvű népszerűsítésével és a magyar irodalom megismertetésével foglalkozott. Német és nyugati magyar lapokban publikált.

F. M.: *Unsterbliche Freiheit* (műford. Huttenheim 1958); *Adalékok József Attila életéhez* (uo. 1961); *József Attila igazi arca* (uo. 1965); *Ungarns Dichtung in deutscher Sprache* (műford. uo. 1967).

Abai (Mildschütz) Kálmán (*Koloman*, Pécs, 1899. jan. 4. – München, 1975. febr. 12.) bibliográfus. A II. vh. végén csendőrtisztként került Németországba. Münchenben élt. 1954–62-ben a *Hadak útján* munkatársa. Publikált az *Ungarn-Jahrbuchban* is. A nyugati magyar sajtótermékek gyűjtésével és bibliográfiai feldolgozásával foglalkozott.

F. M.: *A magyarnyelvű emigráns sajtó bibliográfiája, Német Szövetségi Köztársaság, 1945–1962* (München 1963); *Bibliographie der ungarischen Exilpresse, 1945–1975* (uo. 1977).

Aczél Tamás (Budapest, 1921. dec. 16.) költő, író, újságíró. A budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karán 1948-ban végzett, 1950-ben doktorált. Első költeménye 1940-ben jelent meg a *Népszavában*. 1945-től újságíró. 1948-tól a Szikra Könyvkiadó lektorátusának vezetője. 1950-től 1953-ig a *Csillag* főszerkesztője. 1953-tól 1956-ig a Magyar Írók Szövetségének titkára. Verseket, regényeket, elbeszéléseket, kritikákat írt. 1949-ben Kossuth-, 1952-ben Sztálin-díjat kapott. A kommunista párton belül Nagy Imre híve volt és az írói ellenzékhez tartozott. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1957-ben Londonban telepedett le. Az *Irodalmi Újság* szerkesztőségének tagja és a brüsszeli Nagy Imre Intézet munkatársa volt. Írásai az *Irodalmi Újságban*, a *Szemlében* és a *Látóhatárban* jelentek meg. 1966-ban a Massachusettsi Egyetem tanára lett. Azóta Amherstben él. Európai irodalmat tanít.

F. M.: *The Revolt of the Mind* (Méray Tiborral, New York 1959, magyarul: *Tisztító vihar, Adatok egy korszak történetéhez*, London 1961, München

1978, Szeged 1989, franciául: La révolte de l'esprit, Paris 1962, németül: Die Revolte des Intellekts, München 1961); The Ice Age (r. London–New York 1965, franciául: Paris 1968); Szabadság a hó alatt (ismeretlen orosz költészet, műford. Tikos Lászlóval, München 1967, angolul: J. Langland-del, New York 1970); Ten Years After, The Hungarian Revolution in the Perspective of History (tangy. szerk. New York 1967); Illuminations (r. New York. 1981, London 1982, olaszul: Milano 1984, magyarul: Illuminációk, Budapest 1991); The Hunt (r. New York 1990).

Ádám György (Budapest, 1912. nov. 24. – Feldafing, NSZK, 1978. jan. 18.) róm. kat. pap, lapalapító. Bécsben tanult teológiát, pappá szentelték 1937-ben. Mindszenty bíboros-prímás 1945 októberében Bécsbe küldte a Pazmaneumba, a kispapok vezetőjének. 1950 novemberében megbízást kapott a németországi magyar hívek lelki gondozására. 1952: németországi főlelkész, 1960: európai főlelkész, 1968: vatikáni delegátusként valamennyi nyugati magyar lelkész vezetője. Gimnáziumot, internátust, missziót, egyesületet, tudományos intézetet, lapot alapított. 1955-ben indította el a *Pannónia Sacrát*, 1967-ben a *Magyar Egyházi Tájékoztatót*, 1969-ben az *Életünket*. 1977-ben pápai preláthus lett.

Adonyi-Naredy Ferenc (Eperjes, 1909. febr. 2.) katonai író. Hivatásos katonatisztként részt vett a második vh.-ban. Utolsó rangja: vk. őrnagy. A háború befejezése után Ausztriában maradt, Klagenfurtban telepedett le. A Magyar Harcosok Bajtársi Közössége elindítói közé tartozott. Írásai a *Hadak útján* c. lapban jelentek meg.

F. M.: A magyar katona a második világháborúban, 1941–1945 (Klagenfurt 1954); Ungarns Armee im Zweiten Weltkrieg (Neckargemünd 1971); Magyar huszárok a második világháborúban (Nagy Kálmánnal, Sárvár 1990).

Adorján Andor (Szombathely, 1883. máj. 27. – Eaubonne, Franciaország, 1966.) újságíró, műfordító. Jogi és

bölcselettudományi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen kezdte, majd a párizsi Sorbonne-on és az École des Hautes Études Sociales-on folytatta. Az *Est* és a *Pesti Napló* munkatársa volt. 1919-ben Franciaországban telepedett le. Magyar, német, svájci lapokat tudósított és a francia sajtóban is publikált. Magyar irodalmi műveket franciára, franciákat magyarra fordított. Regényeket, elbeszéléseket, ismeretterjesztő munkákat írt. 1901 és 1917 között hét könyve jelent meg Magyarországon. Párizsban látott napvilágot „La Finlande, rempart de l' Europe” című műve (1940).

Adriányi Gábor (*Gabriel*, Nagykanizsa, 1935. márc. 31.) katolikus egyháztörténész. Teológiai tanulmányait 1954–59-ben a budapesti Tudományegyetemen, 1961–63-ban a római Pápai Szent Tamás Egyetemen végezte. 1960-ban szentelték pappá Budapesten. 1961-ben az NSZK-ban telepedett le. 1963-ban a teológia doktora lett, 1971-ben a bonni egyetemen magántanári képesítést nyert. 1976-ban tanszékvezető tanár és az Institut für Kirchengeschichte igazgatója. 1971-től a müncheni *Ungarn-Jahrbuch* társszerkesztője. Magyarul a *Katolikus Szemlében*, az *Új Látóhatárban*, a *Mérlegben*, az *Életünkben*, németül az *Ungarn-Jahrbuchban* és más német nyelvű folyóiratokban publikált. 1973 óta szerkeszti és kiadja a *Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae* nevű egyháztörténeti sorozatot.

F. M.: Die Stellung der ungarischen Kirche zum Österreichischen Konkordat von 1855 (Roma 1963); Fünfundzwanzig Jahre ungarischer Kirchengeschichte 1895–1945 (Mainz 1974); Az egyháztörténet kézikönyve (München 1975); Ungarn und das I. Vaticanum (Köln-Wien 1975); Apostolat der Priester- und Ordensberufe (uo. 1979); Beiträge zur Kirchengeschichte Ungarns (München 1986).

Ady János (Brassó, 1917. dec. 27. – Frankston, Ausztrália, 1988. júl. 11.). kiadó és szerkesztő. Kolozsvárott jogot végzett, tanulmányait doktorátussal zárta. 1945

tavaszaán a második vh. vége Ausztriában érte. Onnan vándorolt ki Ausztráliába, ahol a kezdeti nehézségek után testvéreivel üzleti vállalkozásba kezdett, majd a Melbourne melletti Frankstonban a Fiat cég képviselője lett. 1977-ben átvette a *Magyar Élet* című hetilapot, amelyet 1982-ig szerkesztett és adott ki. 1980-ban kiadta az ún. *Kék füzeteket*, amelyekben ismert szakemberek a nemzetiségi kérdéstről és a kisebbségi magyarok helyzetéről értekeztek. Melbourneben egy időben az Erdélyi Szövetség elnöke volt.

Ági János (Városlőd, Veszprém vm, 1910. jan. 21. – München, 1985. febr. 19.) újságíró, karikaturista. Felsőkereskedelmi iskolát végzett. A második vh. vége óta Németországban élt. A müncheni *Hungária* és az *Új Hungária* munkatársa volt. 1953 júniusától 1975 januári nyugdíjaztatásáig a Szabad Európa Rádió szerkesztőségének tagjaként (Ősze János néven) riportműsorokat írt és szerkesztett. Nyugdíjazása után haláláig külső munkatársként dolgozott.

F. M.: A császár hagyatéka (r. München 1963).

Ágoston István (Budapest, 1930. nov. 3. – Genf, 1988. máj. 12.) közgazdász, politológus. Budapesten érettségizett. Egyetemre nem járhatott, 1951-ben szüleiivel együtt Berettyó-Szentmártonba telepítették ki, majd behívták munkaszolgálatra. 1953 után építéstechnikumi tanfolyamot végzett. Az 1956-os forradalom után Svájcba menekült Genfben egyetemi tanulmányokat folytatott, politikából és közgazdaságtanból diplomát szerzett. Nagyszámú angol nyelvű tanulmányt írt a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatokról és a harmadik világ gazdasági problémáiról. 1967-től a genfi International Trade Center főtisztviselője volt.

F. M.: Le Marché Commun Communiste, Principe et pratique du COMECON (Genève-Paris 1964).

A Hét. Képes társadalmi hetilap. Megjelent Izraelben 1955 és 1969 között. Kiadta a tel-

avivi Pirszumin Lapkiadó, szerkesztette Danzig Eliseva és Danzig Hillel. Főmunkatársak: Kenedi Ferenc, Kunda Andor, Páldi Jehuda, Enos Hagar.

A Hét Tükre. Független pártunkívüli izraeli magyarnyelvű hetilap. 1969 áprilisától Tel-Avivban jelenik meg. 1979-ig Abádi Ervin szerkesztette, kiadója Abádi Sári volt. Ma Krausz Slómó a főszerkesztő és felelős kiadó, Abádi Sári a szerkesztő. A munkatársak közé tartozik a többi között Felleg György, Kraus Naftáli, Dán Ofry, Székely István, a karikaturista Dosh (Gárdos Károly) és Zeév (Farkas Jenő).

Ahogy Lehet. Irodalmi és kulturális folyóirat. 1948 decemberében indult Párizsban, sokszorosított formában. Később rövid ideig nyomtatásban látott napvilágot, majd visszatért a sokszorosításhoz. Elsősorban a nyugaton élő fiatal íróknak kívánt megjelenési lehetőséget nyújtani. Néhány könyvet is kiadott. 1948 decemberétől 1965 májusáig Párizsban, utána 1967 júniusáig São Paulóban jelent meg. Szellemi irányítója Rezek Román bencés pap volt. A párizsi évek alatt a Báthori Miklós, Csukássy Lóránt (főszerkesztő), Gáspár Lóránd, Rezek Román, Somogyi B. Gerő, Tamásy P(obrányi) Gábor összetételű szerkesztőbizottság szerkesztette. São Paulóban Rezek Román egyedül szerkesztette és adta ki. Gyakoribb szerzői voltak a szerkesztőkön kívül Arnóthy Kriszta, Csiky Ágnes Mária, Dékány Károly, Fáy Ferenc, Ferdinandy György, Kannás Alajos, Keszei István, Leszlei Márta, Nyéki Lajos, Pálla Ernő, Sárkány István.

Ajtay Miklós (Mezőszengyei, Torda-Aranyos vm, 1899. jan. 26. – Párizs, 1987. jún. 10.) író, újságíró. Egyetemi tanulmányait Kolozsvárott, Budapesten, Berlinben és Párizsban végezte. 1923-ban bölcséleti doktorrá avatták. 1924-ben Párizsban telepedett le. Megalapítója és 1926–44-ben üv. elnöke a Párizsi Magyar Akadémiának. A harmincas években az MTI párizsi tudósítója.

1945 óta emigrációban élt. 1955 áprilisa és 1957 április között Münchenben a Szabad Európa Rádió belső munkatársa. Főleg az *Új Hungáriában* publikált. Írói álneve: *Randolph Robban*.

F. M.: Si l'Allemagne avait vaincu (tan. Paris 1950, németül, spanyolul, japánul is.); A magyar demiurgosz ítélőszéke előtt (pub. Párizs 1952); Le robot germanophile télécommandé (r. Paris 1956); „A sír, hol nemzet süllyed el...” (pub. Köln 1960).

Ajtony Árpád (Székelykeresztúr, Udvarhely vm. 1944. jan. 9.) szociálpszichológus, író. 1962 és 1967 között Szegeden, majd Budapesten magyar irodalmat és történelmet tanult. Utána filmgyári dramaturg lett. 1968 óta jelennek meg írásai. Magyarországi és jugoszláviai magyar folyóiratokban publikált. Két prózai antológiában szerepelt. 1973 óta Párizsban él. 1973 és 1981 között szociológiát, majd szociálpszichológiát tanult. Pszichiátriai intézetekben dolgozik, 1984-től egészségügyi dolgozóknak szociológiai és antropológiai előadásokat tart. Franciául és angolul tanulmányokat, filmforgatókönyveket ír, valamint kísérleti filmeket készít.

Alapítvány a Magyar Kultúra Fejlesztésére Külföldön. 1967-ben létesült Svájcban a Magyarország határain kívül végzett magyar szellemi és művelődési tevékenység anyagi és erkölcsi támogatására. Kezdetben „Becsületadó Alapítvány” volt a neve. Baselban székel. 1981-ben az 1956-os magyar forradalom szellemének terjesztői kitüntetésére ötezer svájci frank összegű Nagy Imre-díjat létesített. Az alapítvány intézőbizottsága: Alföldi László (közgazdász), Arató László (mérnök), Ghéczy Iván (közgazdász), Jatzkó Pál (jogász), Kovács Andor (közgazdász), Luka László (orvos), Merényi Aladár (pedagógus), Nagy László (író).

Albert Pál (tkp. *Sipos Gyula*, Budapest, 1935. júl. 22.) irodalomtörténész, kritikus, rádiószerkesztő. Tanulmányait a budapesti Pedagógiai Főiskolán végezte. Az 1956-os

forradalom bukása után menekült el Magyarországról, Párizsban telepedett le 1957-ben. A Sorbonne-on tanult, szociológiából, francia nyelvészetből és irodalomból szerzett diplomát. Francia kiadók lektora, a Szabad Európa Rádió tudósítója, majd 1989 áprilisától párizsi munkahellyel a rádió magyar szerkesztőségének tagja. Írásai az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* és a *Magyar Műhelyben* jelentek meg. 1980-ban megkapta a Magyar Műhely Kassák-díját, 1991-ben a Hollandiai Mikes Kelemen Kör irodalmi díját. Fő érdeklődési területe a modern magyar és francia irodalom.

Albrecht Dezső (Bánffyhunad, 1908. febr. 26. – Párizs, 1976. szept. 7.) újságíró, szerkesztő, politikus. Tanulmányait a kolozsvári egyetem jogi karán végezte, ügyvédi képesítést nyert. Egyik alapítója volt az Erdélyi Körnek, részt vett az *Erdélyi Fiatalok* munkájában. 1936 és 1944 között a *Hitel* szerkesztője, 1938-tól tulajdonosa volt. 1940-től 1944-ig a magyar országgyűlés tagja, mint behívott képviselő. Az Erdélyi Párt alelnöke. Budapestről 1947-ben Nyugatra menekült. 1951 augusztusától 1953 augusztusáig Münchenben a Szabad Európa Rádió belső munkatársa. Utána a Szabad Európa Bizottság szolgálatában Strasbourgban, Louvainben és Párizsban nyugati egyetemeken tanuló magyar diákok tanulmányi és ösztöndíj ügyeit intézte. 1950 és 1955 között Párizsban az *Erdélyi Szemle* kiadója és szerkesztője.

Alföldi András (Pomáz, 1895. aug. 27. – Princeton NJ, 1981. febr. 12.) ókortudós. 1918-ban a budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karán történelemből doktorált. 1923-tól a debreceni, 1932 óta a budapesti egyetemen tanított, a magyar föld archeológiájáról adott elő. 1947-ben Angliába költözött 1948-ban Svájcba telepedett át. A berni egyetemen ókori történelmet tanított. 1952-ben a baseli egyetemre került, ahol 1956-ig dolgozott. 1955-ben meghívta a Princetoni Egyetem. Az Institute for

Advanced Study által felajánlott tagság felmentette a tanítás alól, teljes idejét és energiáját a kutatásnak szentelhette. 1965-ben történt nyugalmába vonulásáig rendszeresen részt vett előadó- és kutatóutakon, számos egyetem díszdoktora, tudományos társaság és akadémia tagja volt.

F. M.: A Conflict of Ideas in the Late Roman Empire (Oxford 1952, Westport 1979); Studien über Caesars Monarchie (Lund 1953); Die trojanischen Urahn der Römer (Basel 1957); Early Rome and the Latins (Ann Arbor 1963); The Domination of Cavalry in Greece and Rome after the Kings (1966); Studien zur Geschichte der Weltkrise des III. Jh. nach Christus (Darmstadt 1967); Die monarchische Repräsentation im römischen Kaiserreich (uo. 1971); Der Vater des Vaterlandes im römischen Denken (uo. 1971); Caesar in 44.B.C. (1971); Early Roman History (1971); The Oldest Structural Patterns of the Roman State and Society (1972).

Alföldi Géza (Cegléd, 1908. jún. 24.) újságíró, költő szerkesztő. Kecskeméten jogakadémiát végzett. Költői és újságírói pályafutását a *Ceglédi Hírlap*nál kezdte. Részt vett a nyilas mozgalomban. 1944 őszén a Szálasi-kormányzatban a propagandaminisztérium államtitkára lett. E kormány tagjaival került 1945-ben Ausztriába. Később Németországban telepedett le. 1949 és 1962 között a *Hídverők* szerkesztője és kiadója. 1953-ban a bajorországi Neumarkt-St. Veitben lévő Teising-kastélyban Történelmi és Társadalomtudományi Intézetet alapított és működtetett a hatvanas évek elejéig. Ennek közlönyét ő szerkesztette (1953–1954).

F. M.: Krisztusom, én Péter nem leszek (v. Rosenheim 1948); A Kárpátokon még találkozunk (v. Schloss Teising 1954); Áldás! Béke! Húgomasszony! (v. uo. 1958); Gádoros, ez csak Gádoros (v. uo. 1958); Én tovább nem hazudok! (v. uo. 1959); Pajtás, a hited el ne add! (v. uo. 1959); Csak a gyökér kitartson (v. uo. 1959); Jön a feltámadás (v. Dortmund 1986).

Alföldy Géza (Budapest, 1935. jún. 7.) történész. A budapesti Tudományegyetemen

1965-ben ókori történelemből habilitált. Ugyanabban az évben az NSZK-ban telepedett le. 1968-ban a Bonni Egyetem docense, 1970-ben a Bochumi Egyetem tanára, 1975-ben a Heidelbergi Egyetemen az ókori történelem tanszékvezető tanára lett. 1982–83-ban Princetonban az Institute for Advanced Study vendégtanára volt. 1986-ban a Deutsche Forschungsgemeinschaft a Leibniz-díjjal tüntette ki. Német tudományos folyóiratok rendszeres munkatársa.

F. M.: Die Legionslegaten der römischen Rheinarmeen (Köln-Graz 1967); Die Hilfstruppen der römischen Provinz Germania inferior (Düsseldorf 1968); Fasti Hispaniensis, Senatorische Reichsbeamte und Offiziere in den spanischen Provinzen des Römischen Reiches von Augustus bis Diocletian (Wiesbaden 1969); Die Personennamen in der römischen Provinz Dalmatia (Heidelberg 1970); Flamines Provinciae Hispaniae Citerioris (Madrid 1973); Krisen in der Antike, Bewusstsein und Bewältigung (Düsseldorf 1975); Römische Sozialgeschichte (Wiesbaden 1975, angolul: London 1985); Konsulat und Senatorenstand unter den Antoninen (Bonn 1977); Res Publica Leserensis (Valencia 1977); Die Rolle des Einzelnen in der Gesellschaft des Römischen Kaiserreiches (Heidelberg 1980); Römische Statuten in Venetia et Histria (uo. 1984); Die römische Gesellschaft (vál. tan. Wiesbaden 1986).

Alpha Publications. Könyvkiadó az amerikai Pennsylvania állambeli De-Kalb Pike-ban. Vezetője Laping Ferenc. Magyar és angol nyelvű könyveket jelentet meg.

Alszegehy Zoltán (Budapest, 1915. jún. 12. – Róma, 1991. máj. 18.) katolikus teológus, jezsuita szerzetes. 1939-ben Olaszországba került. 1942-ben szentelték pappá. 1946-ban a római Szent Gergely Egyetemen a dogmatika tanára lett 1954-61-ben a hittudományi kar dékánja volt. Római tanári állását feladva 1990 márciusában visszatért Magyarországra és a jezsuita rend noviciátusának vezetője lett. Magyarul és olaszul publikált, a többi között a *Katolikus Szemlében*.

F. M.: Bevezetés a teológiába (Róma 1975, angolul: London 1982); A katolikus dogma fejlődése M. Flick-kel, Róma 1976); A kezdetek teológiája (uo. 1979); Az ember jövője (uo. 1981); Il creatore (M. Flick-kel, Firenze 1961); Il peccato originale (M. Flick-kel, Brescia 1972); Come si fa la teologia (M. Flick-kel, 1974); Il vangelo della Grazia (M. Flick-kel, Roma 1984).

Ambrózy Pál (Budapest, 1906. jan. 28. – Melbourne, 1989. júl. 1.) zeneszerző, író. Zenei tanulmányait Magyarországon és Olaszországban végezte. A második vh. befejezése után Svájcba menekült. 1949-ig mint zongoraművész Lausanne-ban élt, azután kivándorolt Ausztráliába. Színművet, szimfonikus költeményt, hegedű–zongora szonátát, balettet és operát írt. Zongoraművészként több hangversenyt adott. Operáinak szövegét is ő írta. Legtöbb művét Melbourne-ben mutatták be.

F. M.: Hontalanok (Hontalanok, Csanád vezér: két színmű, Melbourne 1975)

Amerika Hangja (*Voice of America*). Az Egyesült Államok kormánya által fenntartott és annak hivatalos álláspontját tükröző washingtoni rádióállomás. A magyar adás 1942. augusztus 3-án kezdődött. A napi két és fél órás műsort mintegy húsz munkatárs készíti. A magyar osztály élén mint igazgatók a következők álltak: 1952–1972: Nadányi Pál, 1972–1988: Takács József, 1988-tól: Bán (Bien) Tamás. Munkatársai közé tartozott és tartozik, a többi között Szegedy-Maszák Aladár (1949-től 1969-ig h. igazgató és főszerkesztő), Aradi Zsolt, Boros László, Csernus Ákos, Frey András, Horváth Barna, Hőgye Mihály, Kiss Sándor, Kobele József, Körmendi Ferenc, Szilágyi Attila, Szilágyi Dénes, Thassy Jenő, Zalán Magda.

Amerikai Egyesült Magyar Alap. Clevelandben létesült 1984-ben, Papp Gábor irányításával. Megalapította a József Attila Irodalmi Díjat magyar költői és egyéb irodalmi munkák jutalmazására. Ezen kívül

könyvkiadással, irodalmi tevékenységek támogatásával foglalkozik.

Amerikai Magyar Alapítvány (*American Hungarian Foundation*). 1954-ben létesült a New Jersey állambeli New Brunswickban a magyar kulturális és történelmi örökség ápolására az Egyesült Államokban. Az alapítvány központilag gyűjt minden írásos anyagot, amely a magyarságra, valamint az amerikai magyarok történelmére és kulturális teljesítményeire vonatkozik. Anyagilag támogatja az erre irányuló kutató munkákat és tanulmányokat, elsősorban diák és kutatói ösztöndíjak formájában. Adományozója a Washington- és Lincoln-díjnak, kiadója a *Hungarian Studies Newsletter* című közlönynek és a *Hungarian Reference Shelf* című sorozatnak. A munka két osztályban folyik. A Hungarian Research Center (kutatóközpont) adja ki – Máday Béla irányításával – a Newsletter-t és egyéb kiadványokat, az 1989-ben létesült Hungarian Heritage Center (örökségi központ) kezeli az archívumot, a múzeumot és a könyvtárt, valamint kiállításokat rendez. E tevékenységet amerikai alapítványok, intézmények és magánosok adományai teszik lehetővé. Az Alapítvány elnöke Molnár Ágoston.

Amerikai Magyar Értesítő. 1964 júliusában indult *Baltimorei Értesítő* néven mint a helyi magyar egyesület tájékoztatója. Később rendszeres megjelenésű havilappá alakult át. Baltimore-ban adják ki. Szerkeszti Soós József, főszerkesztő Stirling György és Stolmár G. Ilona. Ismertebb szerzői: Domokos Sándor, Flórián Tibor, Haraszi Endre, Könyű László, Wass Albert.

Amerikai Magyar Hírlap. Los Angelesben 1989-ben indult hetilap. Főszerkesztője Szegedi László, főszerkesztő Egre György, Fercsey János, Friedman Andrew, Héczey Iván, Udvardy Miklós.

Amerikai Magyar Írók. Lazán szervezett írói csoport. Létrehozását 1966-ban az akkor Kaliforniában élő Tűz Tamás kezdeményezte. A csoport tagjai közé tartozott a többi között az Egyesült Államokban: Makkai Ádám, Nehéz Ferenc, Zas Lóránt, Zimányi Rudolf, Kanadában: Béky-Halász Iván, Hajós Tamás, Kemenes Géfin László, Szitha Ilona, Tűz Tamás. A csoport könyveket is megjelentetett.

Amerikai Magyar Kiadó. 1948-ban Zürichben Fenyvessy Jeromos domonkosrendi szerzetes által létesített kiadványvállalat, amely alapítója 1970-ben bekövetkezett haláláig működött és a nyugati magyarság legnagyobb kiadója volt. Ez főleg Fenyvessy üzleti érzékét dicsérő anyagi megalapozottságának tulajdonítható. Magyarul és nagy nyugati nyelveken rölapokat, füzeteket, könyveket adott ki. Fontosabb sorozatai: Új reneszánsz, Magyar szakemberek írásai, Zseblexikonok, Filléres klasszikusok, Remekírók dióhéjban, Idegen írók magyarul, Magyar írók világnyelveken, Magyar Szépírók, Vándorakadémia. Kiadásában jelent meg a többi között a *Pásztortűz* és a *Szétszórt parazsak* című kulturális lap. Rövid ideig támogatta az *Ahogy Lehet* című folyóiratot és az *Új Hungária* című hetilapot. Támogatásával alakult meg és működött a Vörösmarty Irodalmi Kör, valamint a Magyar Könyvbarátok Társasága.

Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat. New Yorkban alakult 1955-ben, az alapítók szándéka szerint azzal a céllal, hogy az Egyesült Államokban előmozdítsa a magyar művészet, történelem és tudomány ismeretét. Céljai között szerepelt egy Feleky nevű magyar könyvgyűjtő hatalmas gyűjteményének megőrzése. Ez azonban nem valósult meg, a gyűjtemény más kezelésbe került. A Társulat közreműködésével született meg a New York-i Magyar Ház, amely a Társulaton kívül más intézményeknek és szervezeteknek is helyet adott. A Társulat tiszteletbeli elnöke Pelényi János ny. követ lett, elnöke pedig Szent-Iványi Sándor.

Vezető tagjai közé tartozott Végvári Neuman Ferenc, Eckhardt Tibor, Chorin Ferenc, Acsay László, Révay István, Gellért Andor, Bárány-Oberschall Magda, Bobula Ida, Falussy Alajos, Teleki Béla.

Amerikai Magyar Kulturális Alapítvány (*American Hungarian Cultural Foundation*). Buffalóban 1966-ban alakult, majd 1972-től Atlantában Értavy-Baráth József irányításával működő alapítvány, amely főleg magyar irodalmi művek amerikai kiadásával és kiállítások rendezésével foglalkozik. A többi között Petőfi, Arany és József Attila műveit adta ki angol fordításban.

Amerikai-Magyar Kultúrközpont (*American-Hungarian Cultural Center*). 1966 őszén alakult Washingtonban Hám Tibor kezdeményezésére és közreműködésével. Célja az alapítási okmány szerint „a magyar művelődés – irodalom, művészet, tudomány – ápolása és terjesztése az Egyesült Államokban, annak nem magyar eredetű társadalmában”. A Kultúrközpont előadásokat, irodalmi esteket, vitauléseket, konferenciákat rendezett és támogatott egyetemi magyar nyelvkurzusokat. 1984-ben elindította a „Jelenkori magyar történelmi dokumentumok” című könyvsorozatot, amelynek három kötete jelent meg. 1990-ig működött.

Amerikai Magyar Népszava (*American Hungarian People's Voice*). A legrégebb amerikai magyar lapok egyike. 1898-ban alapította Berkó D. Géza. A második világháború utáni időkben Gombos Zoltán kiadói és szerkesztői tevékenysége jelezte a lap politikai és irodalmi irányvonalát. Az amerikai politikában a Demokrata Pártot támogatta. Az ötvenes évek elején a Pfeiffer Zoltán által szerkesztett „Független Magyarország” című rovata lehetővé tette a Magyar Nemzeti Bizottmányban tömörült politikusoknak a rendszeres megszólalást. Gombos Zoltán 1984 végén bekövetkezett halála után Borodi László lett a lap

szerkesztője. Mint „magyar nyelvű országos hetilap” rendszeresen helyet ad nyugati magyar írók szépirodalmi műveinek is. Ismertebb munkatársai: Sziklay Andor, Halász Péter, Haraszi Endre, Szombati Sándor, Egri György, Vajda Albert.

Amerikai Magyar Szemle (*American Hungarian Review*). St. Louis-ban 1963 és 1974 között negyedévenként kiadott irodalmi, művészeti és tudományos folyóirat, amely könyveket is megjelentetett. Kiadója és szerkesztője Könnyű László volt.

Amerikai Magyar Szépmíves Céh (*American Hungarian Literary Guild*). Wass Albert alapította 1964-ben a floridai Astorban. Magyar és angol nyelvű könyvek kiadását vállalta, ezenkívül Danubian Research Center néven információs szolgálatot létesített. Az angol nyelvű könyveket Danubian Press néven adja ki. A főleg történelmi tárgyú angol nyelvű műveknek az a céljuk, hogy az amerikai tudományos világban és irodalomban a magyar történelemmel kapcsolatos tévedéseket kiigazítsák.

Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete (*American Hungarian Educators' Association*). Az Amerikában élő magyar tanárokat tömöríti. 1974-ben alakult Clevelandben. Évenként rendez – irodalmi programot is magában foglaló – tudományos konferenciát. Az elsőre 1975 novemberében Clevelandben került sor. Az évi konferenciákat mindenkor másutt tartják. Az Egyesület közreműködött a magyar népművészeti központ létrehozásában is. Elnökei: 1974–80: Basa Molnár Enikő, 1980–82: Barbara Latze, 1982–84: Horváth János, 1984–88: Pereszlényi-Pintér Márta, 1988-tól: Basa Molnár Enikő.

András Imre (Csíkszereda, 1928. okt. 30.) jezsuita szerzetes, szociológus. Teológiai, bölcseleti és szociológiai tanulmányokat

végzett Budapesten, Szegeden, Innsbruckban és Bécsben. 1956-ban Ausztriában telepedett le. 1959-ben szentelték pappá Innsbruckban. 1974-ben Bécsben doktori címet szerzett. 1962-től a bécsi Magyar Egyházzociológiai Intézet igazgatója. Magyar és német nyelven publikál, magyarul főleg a *Katolikus Szemlében*, a *Szolgálatban*, a *Teológiában*. Kiadja és szerkeszti a vezetése alatt álló intézet német nyelvű jelentéseit, riportjait, szervezi sajtószolgálatát.

F. M.: Bilanz des Ungarischen Katholizismus (Morel Gyulával, szerk. München 1969); Entstehung und Entwicklung der sogenannten „Völkischen Bewegung” in Ungarn, 1920–1956 (Wien 1974, angolul: uo. 1974); Handbuch des Ungarischen Katholizismus (Morel Gyulával, szerk. uo. 1975); Kirche im Obergang, Die katholische Kirche Ungarns 1945–1982 (Morel Gyulával, szerk. uo. 1982).

András Károly (Felső Lászlófalva, Zemplén vm, 1917. aug. 20.) politológus, tudományos kutató, újságíró. Egyetemi tanulmányait Prágában, Budapesten és New York-ban végezte. Diákkorában részt vett a felvidéki katolikus reformmozgalomban, szerkesztője volt a Prohászka Körök *Új Élet* című folyóiratának. 1945-ben került Nyugatra. 1951 áprilisától 1988 december végéig a Szabad Európa Rádió munkatársa. Először a New York-i szerkesztőségben, 1957 júniusától 1967 áprilisáig a müncheni szerkesztőségben dolgozott, ez utóbbiban mint helyettes igazgató. 1967 tavaszától a kutató osztály munkatársa, majd helyettes vezetője volt. Az *Új Látóhatárban* és a *Katolikus Szemlében* publikált. Szakterületei a nemzetiségi kérdés, a dunavölgyi együttműködés, a kelet-nyugati kapcsolatok.

András Sándor (tkp. Sándor András, Budapest, 1934. márc. 28.) költő, irodalomtörténész. 1956-ban Szegeden magyar irodalomból államvizsgázott. A forradalom után Nyugatra menekült. Tanulmányait az angliai Oxfordban és 1961-től a Kaliforniai Egyetemen folytatta. 1967-ben doktorált német irodalomból. Először

Berkeleyben tanított, majd a washingtoni Howard Egyetemen a német irodalom tanára lett. Irodalomelméleti és művészettörténeti munkásságát angol és német nyelven végzi, verseket és kritikákat magyarul ír. 1981 óta az *Arkánium* című folyóirat kiadója és szerkesztőinek egyike. Az Arkánumon kívül az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* és a *Magyar Műhelyben* jelentek meg versei és prózai írásai.

F. M.: *The Exile of Gods* (Heinrich Heine költészete, Den Haag 1968); *Rohanó oázis* (v. London 1970); *Mondolatok* (v. uo. 1981); *Zum Paradigmawechsel in der Literaturwissenschaft* (tan. München 1989).

Andreánszky István (Mezőlaborc, Zemplén vm. 1911. jún. 17. – Brüsszel, 1989. okt. 12.) újságíró. 1945-ben a *Tiszántúli Népszava* főszerkesztője. Politikai okokból 1946-ban letartóztatták, 1948-ban kizárták a szociáldemokrata pártból. Utána külföldre menekült és Belgiumban telepedett le. Ott keresztény-nemzeti alapon álló független szocialista mozgalmat indított. 1950–57: a brüsszeli *Fáklya* kiadója és szerkesztője. 1961–63: a *Szocialista Élet* szerkesztője.

F. M.: *A magyar dolgozók vívmányainak és a demokratikus jogoknak a védelméért, biztosításáért és fejlesztéséért* (Nagy Balázssal, 1972).

Ankerl Géza (*Guy G.*, Sopron, 1933. május 30.) szociológus. 1956-ban a budapesti Műegyetemen építészmérnöki oklevelet szerzett. 1956 végén hagyta el Magyarországot. A freiburgi egyetemen szociológiát tanult és 1965-ben doktori oklevelet kapott. 1965–71: vendégtanár Montrealban. 1971-től az amerikai Cambridge-ben a Massachusetts Institute of Technology szociológia tanára.

F. M.: *L'épanouissement de l'homme dans les perspectives de la politique économique* (tan. Paris–Köln 1965); *Experimental Sociology of Architecture* (tan. Den Haag-Paris-New York 1981).

Anonymus Kiadó. Rómában működött 1958 és 1980 között, Pásztor Lajos irányítása alatt. Szépirodalmi, történelmi műveket és katolikus vallásos munkákat adott ki. Szerzői közé tartozott Lökkös Antal, Megyer József, Miskolczy Gyula, Cs. Szabó László, Zathureczky Gyula. Mintegy harminc kiadványa jelent meg.

Apatride, Jean I. Benedek Ákos

Aradi Zsolt (Zombor, 1908. ápr. 29. – New York, 1963. ápr. 22.) író, műfordító, szerkesztő. Egyetemi tanulmányait 1931-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátussal fejezte be. 1929-től a *Nemzeti Újság* munkatársa, majd 1931-35-ben a *Korunk Szava* szerkesztője. 1935-ben egyik alapítója és kiadója a *Vigília* című folyóiratnak. Rövid ideig társszerkesztője az *Új Kor* című folyóiratnak. Jelentős műfordítói tevékenységet folytatott. 1945-től Ausztriában élt, 1948-ban kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol az Amerika Hangja rádióállomás munkatársa lett. Írásai jelentek meg a *Katolikus Szemlében*, *Életben*, *Irodalmi Újságban*, *Kanadai Magyar Újságban*.

F. M.: *Cardinal Mindszenty speaks* (Ákos Zombory néven, New York 1949); *The Communist War on Religion* (uo. 1951); *The Popes, The History of How They are Chosen, Elected and Crowned* (uo. 1955, olaszul: Milano 1958); *The Book of Miracles* (tan. London–New York–Toronto 1957, németül: Salzburg 1959, olaszul: Milano 1961); *Pius XI, The Pope and the Man* (New York 1958); *John XXIII. Pope of the Council* (London 1961, németül: Gütersloh 1963, München 1963, 1966).

Arany János Kultúr Kör. 1974-ben alakult Los Angelesben a helyi magyar értelmiség irodalmi műveltségének ápolására és fejlesztésére. Ezt rendszeres előadásokkal és irodalmi estekkel mozdítja elő. Vezetője Székely György.

Arkánium. 1981 júniusában Washingtonban indult irodalmi folyóirat, amely elsősorban a kísérletező és újító irodalom orgánuma kíván lenni. Rendszeretlenül jelenik meg. Alapító szerkesztői és kiadói: András Sándor, Bakucz József, Kemenes Géfin László (5. számig), Vitéz György. Az 5. számtól kezdődően a montreali Corvin Kiadó jelentette meg. 1991-től a pécsi Jelenkor kiadásában jelenik meg. Szerzői közé tartozik a többi között: Báli Brigitta, Baránszky László főmunkatárs (1991-től szerkesztő), Bebek János, Dedinszky Erika, Horváth Elemér, Mezei Árpád, Szanyi János.

Arnóthy Kriszta (*Christine*, szül. Kovách, Budapest, 1930. nov. 20.) író. 1948-ban szüleiivel került Nyugatra. Először Ausztriában élt, 1952-ben Németországban, majd később Franciaországban telepedett le. Első műveit magyarul írta, 1955-től franciául ír. Rövid idő alatt nagy népszerűsége tett szert és szinte évenként megjelenő új regényeit egymás után fordították le a különböző európai nyelvekre. 1955-ben elnyerte a Grand Prix Vérité francia irodalmi díjat a „Haldokló Budapest” francia változatáért, amely „J'ai quinze ans et je ne veux pas mourir” címmel jelent meg, 1980-ban a Prix Interallié irodalmi díj nyertese lett a „Toutes les chances plus une” című regényéért. Kevés magyar írása az *Ahogy Lehetben*, az *Új Hungáriában*, a *Pásztortűzben*, az *Irodalmi Újságban* jelent meg. Bátyja Kovách Aladár író, második férje Claude Bellanger párizsi újságíró és lapkiadó volt. Jelenleg Svájcban él.

F. M.: Wanda (r. München 1950, Köln 1952, franciául: Bruxelles 1953); Haldokló Budapest (naplójegyzetek, Köln 1952, franciául: J'ai quinze ans et je ne veux pas mourir, Paris 1955, hollandul, norvégül, angolul, finnül, svédül, dánul, japánul, olaszul is); Szüret Badaacsonyban (elb. München 1952); A világ kedvence (r. uo. 1954); Dieu est en retard (r. Paris 1955, angolul, finnül, olaszul, németül, spanyolul, portugálul is.); Il n'est pas si facile de vivre (eml. Paris 1957, angolul, hollandul, olaszul is); Le guérisseur (r. Paris 1958, angolul, hollandul is); Women of Japan (tan. London 1959, hollandul is); Pique-nique en Sologne (r. Paris 1960, angolul, hollandul is); Le Cardinal prisonnier (r. Paris 1962, magyarul: A fogoly bíboros, Budapest

1991, hollandul, olaszul, angolul, németül, spanyolul is); La peau de singe (dr. Paris 1962); La saison des Américains (r. uo. 1964, németül is); Le jardin noir (r. Paris 1966, spanyolul, angolul, németül is); Jouer à l'éché (r. Paris 1967, németül is); Aviva (r. Paris 1968, angolul is); Chiche! (r. Paris 1970); Un type merveilleux (r. uo. 1972, törökül, angolul is); Lettre ouverte aux rois nus (esszé, Paris 1976); Le grand complot (tan. J. L. C. Free-vel, Neuilly 1975); Le Cavalier mongol (elb. Paris 1976); J'aime la vie (r. uo. 1976, magyarul: Szeretem az életet, Budapest 1990, törökül, németül is); Le Bonheur d'une manière ou d'une autre (r. Paris 1978, magyarul: Utak a boldogsághoz, Budapest 1991, spanyolul, olaszul is); Toutes les chances plus une (r. Paris 1980, magyarul: A győzelem ára, Budapest 1990, németül is); Jeux de mémoire (r. Paris 1981); Un paradis sur mesure (r. uo. 1982); L'ami de la famille (r. uo. 1984, magyarul: A család barátja, Budapest 1991); Les trouble-fête (r. uo. 1986); Vent africain (r. uo. 1989, magyarul: Afrikai szél, Budapest 1990), Une affaire d'héritage (r. Paris 1991).

Árpád Akadémia. Clevelandben működő kulturális társulat. Tudományos, irodalmi és művészeti alosztályra oszlik. Megalakítását az V. Magyar Találkozó határozta el 1965 novemberében. Egy évvel később mint „kimagasló értékű szellemi alkotások szerzőinek testülete” a Magyar Társaság részeként, de önálló szervezettel formailag is megerősítést nyert. Tagjainak száma jelenleg megközelíti a négyszázat. Elnökei: 1966–68: Gábel Asztrik, 1968–70: Szász Béla történész, 1970–73: Fűrj Lajos, 1973–78: Béky Zoltán, 1978–86: Flórián Tibor, 1986-tól Nádas János. Az Árpád Akadémia tagjaul, ha nem ismert tudós, író vagy művész, csak az hívható meg, aki pályázaton Árpád-érmet nyert.

Árpád-érmek. Az Árpád Akadémia díja. A Magyar Találkozó vagy a Magyar Kongresszus által évenként hirdetett pályázat nyertesei részére adományozott arany, ezüst és bronz érmek. Az első pályázatot 1962-ben hirdették. Kezdetben csak írásbeli műveket lehetett benyújtani, később művészeti alkotásokra is kiterjedt. Eddig 154 arany, 89 ezüst és 61 bronz Árpád-érmet adományoztak. Az arany érem tulajdonosa lett a többi között Gara László, Gábel Asztrik, Kardos Talbot

Béla, Szitnyai Zoltán, Töttösy Ernő, Tollas Tibor, Mihályi Gilbert, Kisjókai Erzsébet, Lökkös Antal, Selye János, Domján József, Bakó Elemér, Flórián Tibor, Kerecsendi Kiss Márton, Ruttkay Arnold, Fáj Attila, Könnyű László, Bodolai Zoltán, Varsányi Gyula, Vaszary Gábor, Miska János.

Árpád Könyvkiadó. 1955-ben indult, az 1950-ben Szász Béla történész által alapított Kossuth Kiadó utódként. A Clevelandben működő kiadó tulajdonosa Nádas Gyula. Szépirodalmi és történelmi műveket, valamint tankönyveket adott ki. Több mint húsz könyvet jelentetett meg, valamint három évtizede az évente rendezett Magyar Találkozók évkönyveit, Nádas János és Somogyi Ferenc szerkesztésében.

Árpád Szövetség. „Hivatás- és hűségrend”. Tagjait a Magyar Társaság hívja meg a magyarság érdekében kifejtett – irodalmi, művészeti, társadalmi – tevékenység alapján. A tagok létszáma négyszáz körül van. Vezetője Nádas János.

Ars Hungarica. Irodalmi és művészeti kiadó, amelyet Bécsben, 1957-ben Molnár György alapított. Kizárólag idegen, főleg német nyelvű művek megjelentetésére vállalkozott. Az 56-os forradalom menekültjei, elsősorban Molnár György munkáit adta ki.

A Szív. A magyar jezsuiták által 1915-ben alapított hetilap, amely 1951-ben történt betiltása után mint havilap újra indult Kanadában. A külföldi jezsuiták adták ki. Szerkesztői: Reisz Elemér, Radányi Rókus, Bieleck József (1970–79), Csilla Rajmund (1979–82), Nagy Ferenc (1982–88), Sajgó Szabolcs (1988–tól). 1990 májusától Budapesten a Jézus Társasága magyar rendtartományának kiadásában jelenik meg mint „katolikus lelkeségi tájékoztató”.

d’atelier. A párizsi Magyar Műhely francia nyelvű negyedéves testvérlapja. 1972 márciusa és 1977 decembere között összesen 17 száma jelent meg. Első szerkesztői és kiadói Philippe Dome, Nagy Pál és Papp Tibor voltak, akikhez később csatlakozott Claude Minière és Bruno Martels. A d’atelier 9 könyvet is kiadott, köztük Nagy Pál egyik munkáját. Az utolsó 1982-ben jelent meg. A folyóirat a francia irodalmi és művészeti avantgarde orgánuma volt.

Atlanti Kutató és Kiadó Társulat (*Atlantic Research and Publications*). Király Béla által 1981-ben Amerikában alapított és vezetett kiadóvállalat. New Jersey államban, Highland Lakes-en működik. Angol és magyar nyelven magyar történelmi tárgyú, az újabb magyar történelemmel foglalkozó könyvek megjelentetésére vállalkozott. A párizsi Magyar Füzetekkel közösen több, az 1956-os magyar forradalomról szóló munkát adott ki. 1990-től Budapesten is van irodája.

Auer Pál (Budapest; 1885. okt. 3. – Párizs, 1978. jún. 20.) politikus, diplomata, közíró. Jogi tanulmányokat folytatott Budapesten, Bécsben, Párizsban és Londonban. Az első vh. előtt Avar Pál néven szépirodalmi munkái és műfordításai jelentek meg. Később főleg nemzetközi jogi és politikai tanulmányokat írt. A két vh. között ügyvéd volt Budapesten. 1945-ben kisgazdapárti programmal országgyűlési képviselő, majd a parlament külügyi bizottságának elnöke lett. 1946–47-ben párizsi követ. Nagy Ferenc miniszterelnök lemondása után ő is lemondott és Franciaországban maradt. Tevékeny szerepet vállalt az emigrációs politikában. A Magyar Európa Tanács elnöke, a Magyar Nemzeti Bizottmány választmányának és a Magyar Bizottságnak tagja volt. A *Nyugati Hírnökben*, a *Látóhatárban*, az *Új Hungáriában*, a *Le Monde*-ban, a *Figaro*-ban és más francia, valamint angol lapokban publikált. A Szabad Európa Rádióknak is dolgozott. Megkapta a francia becsületrend

lovagja kitüntetését. Jelentős szerepet játszott az európai egységtörekvésekben.

F. M.: L'ONU. Ce qu'elle est. Ce qu'elle devrait être (Paris 1962); Le droit des peuples à l'autodetermination (Nancy 1962); Initiatives toward Corporation in the Danubian Basin in the 19th and 20th Centuries (Astor Park 1970); Fél évszázad. Események, emberek (eml. Washington 1971); Elkerülhető-e a harmadik világháború? (München 1977).

Aurora Könyvek (*Aurora Editions*). Molnár József által 1963-tól Münchenben kiadott könyvek sorozata. 1990-ig mintegy hatvan kötete jelent meg. Köztük Gombos Gyula, Határ Győző és Major-Zala Lajos majd valamennyi műve, Borbándi Gyula, Ferdinandy György, Gömöri György, Illyés Elemér, Korek Valéria, Peéry Rezső, Cs. Szabó László, Szamosi József, Vándor Györgyi munkái, az 56-os forradalomról szóló tanulmánykötet, az „Aurora Kiskönyvek” és a „Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae” egyháztörténeti sorozata. A kötetek Molnár József müncheni nyomdájában készültek. (Kivéve Határ Győző legtöbb könyvét. Ezeket 1976-tól kezdve a szerző maga állítja elő Londonban.)

Ausztráliai magyar rádiók. Melbourne-ben a Rádió 3EA állomás, Sydneyben a Radio 2EA állomás ad rendszeresen magyar műsorokat. Mindkét városban hetenként három órát. A Melbourne-i adást Zsembery László kezdeményezte. 1976–86-ban Deseő Walter szerkesztette, 1986 óta Ámon Antal szerkeszti. A Sydney-i adás szerkesztője kezdettől fogva Soós Miklós és irodalmi műsorainak összeállítója Légárd László. Vannak magyar rádióműsorok Perth-ben, Brisbane-ben és Adelaide-ben is.

Ausztráliai Magyarság. Politikai, vallási és szépirodalmi lap. 1963 októberétől jelenik meg Melbourne-ben, a Victoria-i Magyar Szövetség kiadásában. Szerkesztői voltak Szélinger Imre, Csapó Endre, Endrey Antal.

Avi-Shaul Mordeháj (*Mandel*, Szolnok, 1898. máj. 17. – Izrael, 1988) író, műfordító. Tanítói oklevelet szerzett a budapesti országos izraelita tanítóképzőben. 1921-ben kivándorolt Palesztinába. Tanulmányait (1925–26) a jeruzsálemi héber egyetemen fejezte be. Magyar költőket (Arany, Babits, József Attila, Radnóti) és elbeszélőket fordított héberre. 1967-ben Nordau-díjat, 1970-ben a magyar PEN emlékérmét kapta.

F. M.: Hágilgulim hásvájcerijjim (rip. 1963); Hámeleh Kárakás (mesék, 1964); Ballada ál hasalom (v. Tel-Aviv 1966); K'várim li, Szipur (uo. 1968); Aranytó (elb. Budapest 1975); A türelmetlenség dalai (v. uo. 1986).

Az Ember. Politikai hetilap. Göndör Ferenc alapította Budapesten 1918 októberében, majd emigrációja alatt kiadta Bécsben, később New Yorkban. 1945 után a két munkaspártot támogatta, 1949-ben szembefordult a kommunista uralommal. Ezután az „antibolsevista és antifasiszta tábor központi hetilapjára”-nak nevezte magát. Göndör 1954 nyarán bekövetkezett halála után özvegye lett a kiadó és Dr. Deák Zoltán a szerkesztő. 1954 szeptemberétől szerkesztőbizottság működött a következő tagokkal: János Andor, Jávor László, Kéri Pál, Lengyel Menyhért, Tábori Pál. Ez megszűnt 1955 szeptemberében, amikor Deák lett a kiadó és szerkesztő. Az új alcím: „Politikai és társadalmi hetilap”. 1956 végén Klár Zoltán vette át a kiadást és szerkesztést. Ezentúl mint „amerikai-magyar független hetilap” jelent meg, egészen Klár 1965 végén bekövetkezett haláláig. A gyakoribb munkatársak a nevezettekén kívül: Balla Erzsébet, Bán Oszkár, Békeffy László, Benedek Károly, Beregi Tivadar, Medey István, Takács János, Takaró Géza.

B

Babos István (Vágkirályfa, Nyitra vm, 1928. jan. 1.) jezsuita szerzetes, teológiai író. Tanulmányait Szegeden és Nagy-

Britanniában végezte. 1958-ban pappá szentelték. 1960-ban Torontóban került egyházi szolgálatba. 1961-től a New York-i Fordham Egyetem teológia tanára. Jelenleg New Yorkban a magyar jezsuiták elöljárója.

F. M.: A keresztség, újjászületésünk szentsége (Yonkers 1974); A betegek kenete, az élniakarás szentsége (uo. 1975); A szentségek általában, keresztség és bérmlás (Róma 1975); A szentségek, életünk értelmét összefoglaló és annak irányt adó szertartások (uo. 1977); A betegek kenete (uo. 1978).

Báchkai Béla (*Báchkai-Payerle*, Palánka, Bács-Bodrog vm, 1904 máj. 30. – Valley Stream NY, 1978. jan. 31.) újságíró, műfordító. Tanulmányait a budapesti Műegyetemen, majd miután 1927-ben kivándorolt Kanadába, a saskatchewan egyetemen végezte. 1928 és 1938 között a winnipeg-i *Kanadai Magyar Újság* kiadója és szerkesztője. 1936-ban a *Young Magyar American* havilap egyik alapítója. Az Egyesült Államokba való átköltözése után 1940–41-ben a *MTI* tudósítója. 1933-ban Winnipegben kiadta és részben fordította a „The Magyar Muse” című lírai antológiát. Történelmet tanított a New York-i Columbia és a bloomingtoni Indiana Egyetemen. 1953-ban az Amerikai Magyar Szövetség titkárává választották.

Badinyi Jós Ferenc (*Francisco Jos Badiny*, Gács, Nógrád vm, 1909. ápr. 3.) történész, szerkesztő. 1946 óta Argentínában él. 1973-ban elindította az *Ősi gyökér* című kulturális szemlét. Fő érdeklődési területe a magyar őstörténet és a sumer származáselmélet. A Buenos Aires-i egyetemen a sumerológiai tanszék vezetője.

F. M.: A megtalált magyar őstörténelem (Sydney 1967); A sumir-magyar nyelvazonosság bizonyító adatai (Buenos Aires 1968); Kaldeától Ister-gamig, Sumir őstörténet (uo. 1971); Mah-Gar a magyar...! (uo. 1976); Az ister-gami oroszlanok titka (uo. 1979); Kettős honfoglalás (uo. 1979); Nyelvtudomány és őstörténet (uo. 1982); A Magyar Szent Korona arányrendszerének és

mitológiájának közel-keleti kozmológikus vonatkozásai (uo. 1986).

Bak János (Budapest, 1929. ápr. 25.) történész. A budapesti Tudományegyetemen történelmet tanult. 1950-ben végzett. 1953 és 1956 között középiskolai tanár Budapesten. A magyar forradalom után 1956 decemberében Nyugatra menekült. 1960-ban a göttingeni egyetemen történelemből doktorált. 1960-tól 1962-ig Oxfordban a St. Anthony's Collegeban dolgozott. 1963-tól 1966-ig Marburgban egyetemi adjunktus. 1968-tól Vancouverben, British Columbia állam egyetemén középkori történelmet tanít. A *Hungarian Studies Review* és más angol, német nyelvű történelmi folyóiratok munkatársa. 1991 óta részt vesz a budapesti 56-os Intézet munkájában.

F. M.: Die heiligen Könige (szerk. Bogyay Tamással és Gábel Silagival, Graz–Wien–Köln 1976); War and Society in East Central Europe From Hunyadi to Rákóczi – War and Society in the Late Medieval and Early Modern Hungary (szerk. Király Bélával, Boulder 1982); Coronations: Medieval and Early Modern Monarchic Ritual (szerk. Berkeley 1990).

Bakó Elemér (Hencida, Bihar vm, 1915. nov. 18.) nyelvész, könyvtáros, szerkesztő. A debreceni egyetem bölcsészeti karán 1938-ban doktorált, 1938-tól 1944-ig egyetemi előadó. 1936-ban Lipcsében, 1938–39-ben Helsinkiben folytatott tanulmányokat. 1945-ben Németországba került és Münchenben részt vett a magyar emigránsok szellemi életében. 1947–51-ben finnugor nyelvészetet adott elő a müncheni egyetemen. 1950 és 1956 között az *Új Magyar Út* című folyóirat szerkesztője. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Washingtonban, nyugdíjba vonulásáig a Kongresszusi Könyvtár munkatársa volt.

F. M.: Magyarok és Európa (v. München 1947); A Műhely és a légió (uo. 1949); Magyarország története (Kovács Aladárral, uo. 1951); The Hungarian Revolution of October 1956 (bibl. New York 1958); Hungarian Abbreviations, A Selective List (Washington 1961); Goals and Methods of Hungarian Dialectology in America (New Brunswick NJ 1962); American–Hungarian

Dialect Notes (Molnár Ágostonnal, uo. 1962); Hungarian Secondary School Reader (szerk. Cleveland 1962); Hungarians in Rumania and Transylvania (Sólyom-Fekete Vilmossal, bibl. Washington 1966); Guide to Hungarian Studies (Stanford 1973); Louis Kossuth, 1802–1894 (Washington 1976).

Bakucz József (Debrecen, 1929. jan. 2. – Boston, 1990. okt. 13.) költő, műfordító. Magyar–francia nyelv- és irodalomszakot végzett a budapesti Tudományegyetemen. Első munkái – főleg műfordítások – 1955-ben jelentek meg. A magyar forradalom bukása után, 1957-ben Nyugatra menekült, az Egyesült Államokba került. 1957 és 1963 között New Yorkban és Bostonban lakott, azután két évig Párizsban tartózkodott, majd visszatért Amerikába. Angol, amerikai, német, francia, orosz költőket fordított. Az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* és a *Magyar Műhelyben* publikált. 1981-től az *Arkánium* nevű folyóirat társszerkesztője. 1972-ben Kassák-díjat kapott. Egy bostoni mérnöki irodában volt gépész-tervező.

F. M.: Napfogyatkozás, (v. Párizs 1968); Kövesedő ég (v. uo. 1973); Megalit (v. Budapest 1990).

Balassa Béla (Budapest, 1928. ápr. 6. – Washington, 1991. máj. 10.) közgazdász. A budapesti Kereskedelmi Akadémián 1948-ban diplomát szerzett, 1951-ben jog- és államtudományi doktorátust a budapesti Tudományegyetemen. A magyar forradalom után emigrált és 1957-ben az Egyesült Államokban telepedett le. 1961–62-ben adjunktus a Yale Egyetemen. 1962–66-ban szakértő, 1966-tól tanácsadó a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Banknál. 1967-től Baltimoreban a Johns Hopkins Egyetem politikai gazdaságtan tanára. 1990-ben a MTA külső tagja lett.

F. M.: The Hungarian experience in economic planning (New Haven 1959); The Theory of Economic Integration (London 1961); Trade Prospects for Developing Countries (Homewood 1964); Economic Development and Integration (Mexico City 1965); Trade Liberalization among

Industrial Countries (New York 1967); The Structure of Protection in Developing Countries (Baltimore–London 1971); European Economic Integration (1975); The Economic Reform in Hungary, Ten Years After (Baltimore 1977); Der „Neue Wirtschaftsmechanismus” in Ungarn (Freiburg 1980); Change and Challenge in the World Economy (London 1985); Change and Growth in Latin America (1986); Japan in the World Economy (1988).

Bali Brigitta (férjezett *Keeler*, Budapest, 1948. máj. 30.) költő, jogász. A budapesti Tudományegyetemen 1973-ban jogi doktorátust szerzett, majd elvégezte a magyar irodalmi és a filozófiai szakot is. Három évig bíróságon, majd egyéb intézményeknél, végül az Országos Széchényi Könyvtár kutatásszervezési csoportjában dolgozott. Különböző magyarországi folyóiratokban verseket publikált. 1975-ben megjelent *Vásott varázslat* című kötete. Házassága következtében 1986 szeptemberében Torontóba költözött, ahol az egyetemen könyvtártudományt tanult. Írásai az *Arkánumban*, *Irodalmi Újságban*, *Magyar Műhelyben*, *Szivárványban*, *Új Látóhatárban* jelentek meg.

F. M.: Álom-élen (sz. Budapest 1991); Jelenek könyve (v. uo. 1991).

Bálint Kálmán (Bácsgyulafalva, Bács-Bodrog vm, 1906. aug. 12. – Toronto 1969. ápr. 13.) könyvkiadó. A negyvenes évek második felében került Nyugatra, Franciaországban élt, majd 1951-ben kivándorolt Kanadába. Az Apolló Press tulajdonosa volt. Torontóban több emigráns lapot jelentetett meg (*Képes Világhíradó*, *Magyar Nők Lapja*, *Sporthíradó*, *Magyar Sporthíradó*).

Bálint Mihály (*Michael*, Budapest, 1896. dec. 3. – Bristol, 1970. dec. 31.) orvos, pszichoanalitikus. Budapesten 1920-ban orvosi diplomát szerzett, majd Berlinben tanult és 1924-ben bölcsészdoktor lett. Visszatérve Budapestre, a Tudományegyetem

III. sz. belklinikáján kapott munkát. 1931-től Berlinben az egyetemi belklinika, majd az állatorvosi főiskola szerves-kémiai intézete munkatársa volt. Ekkor főleg szervi betegségben szenvedők pszichoterápiájával foglalkozott. 1931-ben részt vett a budapesti Pszichoanalitikai Intézet megalapításában, amelynek 1935-ben vezetője lett. 1939-ben Angliába emigrált. Manchesterben tanácsadó pszichiáterként dolgozott, majd 1945-től Londonban élt, klinikákon, kórházakban pszichoanalitikai munkákat végzett. 1957-ben az amerikai Cincinnati-ben a College of Medicine vendégtanára volt. A British Institute of Psychoanalysis kiképző analitikusaként működött és 1968–70-ben vezette az Angol Pszichoanalitikai Társaságot. Fő érdeklődési területe a pszichoanalitikus tudomány, a modern neurózistan alkalmazása és általános orvosok pszichoterápiás kiképzése volt. Tudományos közleményei angol és német nyelven jelentek meg.

F. M.: *Der Arzt, sein Patient und die Krankheit* (Stuttgart 1957, magyarul: *Az orvos, a betege és a betegség*, Budapest 1961); *Angstlust und Regression, Beitrag zur psychologischen Typenlehre* (Stuttgart 1959); *Psychotherapeutic Techniques in Medicine* (Enid Bálinttal, London 1961); *Therapeutische Aspekte der Regression, Die Theorie der Grundstörung* (Reinbek 1973).

Balla András (*Andrés*, Budapest, 1921. okt. 20. – Linz, USA, 1983. szept. 6.) regény és színműíró. 1939-ben kivándorolt Argentínába. Később az Egyesült Államokban telepedett le. Spanyolul publikált. 1968-ban madridi irodalmi díjat nyert. Polgári foglalkozása gyermekorvos volt.

F. M.: *Sala de niños* (r. Madrid 1968).

Balla Bálint (Budapest, 1928. júl. 7.) szociológus. A budapesti Tudományegyetemen állam- és jogtudományt tanult. Utána bel-, majd külkereskedő volt. 1965 óta Németországban él. Szociológiai tanulmányokat folytatott. 1971-ben habilitált. Azóta a nyugat-berlini Műszaki Egyetem

szociológia tanára. 1990-től a Német Szociológiai Társaság kelet-közép-európai szakbizottságának vezetője. Az *Új Látóhatárban* és a *Katolikus Szemlében* jelentek meg tanulmányai. Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem irányítóinak egyike, jelenleg alelnöke és a könyvkiadói lektorátus vezetője. Tudományos szakterülete: szociológiaelmélet, összehasonlító kultúrszociológia.

F. M.: *Kaderverwaltung* (Stuttgart 1972); *Soziologie und Gesellschaft in Ungarn I-IV.* (szerk. Stuttgart 1974); *Soziologie der Knappheit* (uo. 1978); *Sztálinizmus és desztálinizáció Magyarországon* (tangy. szerk. Bern 1990).

Balla Borisz (Pétervárad, Szerém vm, 1903. aug. 19.) író, történész, szerkesztő. 1938-ban a budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karán doktorátust szerzett. Már ezt megelőzően tevékeny szerepet játszott az irodalomban. Regényeket és elbeszéléseket írt. Első könyve 1928-ban jelent meg. 1931-től a *Korunk Szava* társszerkesztője, 1935-ben egyik alapítója és szerkesztője az *Új Kor* című folyóiratnak. 1936 és 1940 között a *Vigilia* szerkesztője. A második vh. éveiben diplomáciai szolgálatot teljesített Brüsszelben, Madridban, Bernben és Párizsban. A vh. után nem tért vissza Magyarországra. 1946-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. A New York-i. St. John Egyetemen az európai történet és bölcsélet-történet tanára volt. Nyugati nyelveken amerikai és nyugat-európai folyóiratokban publikált.

F. M.: *History and Beyond: Pages from a Diplomatic Diary, 1939–1946* (New York 1968).

Balla Erzsébet (Budapest, 1883. márc. 30. – Budapest, 1980. júl. 4.) író, újságíró. 1954-ben kivándorolt Argentínába. A *Látóhatár*, a *Hatikva*, az *Új Kelet*, a *Menora*, és *Az Ember* közölte írásait. 1968-ban Herzl-díjat kapott.

F. M.: *A Géza* (r. Buenos Aires 1956); *Az utolsó látomás* (elb. Montevideo 1960); *Géza a cirkuszban – A boldogság visszfénye* (elb. Buenos

Aires 1963); József körút 79. (r. Tel-Aviv 1964); Ősi szimfónia (elb. uo. 1968).

Balogh Győző (Zalaszabar, Zala vm. 1926. dec. 22.) újságíró, költő. A budapesti Tudományegyetemen 1946–50-ben jogi és államtudományi tanulmányokat folytatott. 1969-ben Németországba menekült és Mainzban telepedett le. Az *Irodalmi Újságban*, *Nemzetőrben*, *Krónikában* publikált.

F. M.: Az égi per (v. Toronto 1979).

Balogh Tamás (*Thomas, Lord B. of Hampstead*, Budapest, 1905. nov. 2. – London, 1985. jan. 20.) közgazdász. A budapesti Tudományegyetemen államtudományi doktorátust szerzett. Tanulmányait Berlinben és a Harvard Egyetemen egészítette ki. 1927–28-ban a berlini Magyar Intézet ösztöndíjasa. 1928 és 1930 között Rockefeller-ösztöndíjas, 1931-től 1939-ig Genfben banktisztviselő. 1939-től az oxfordi Balliol College előadója. 1960-tól az oxfordi egyetemen közgazdaságtant adott elő. 1950 és 1964 között a brit Munkáspárt gazdasági és pénzügyi bizottságának tagja, 1964-től 1968-ig a brit kormány gazdasági tanácsadója. 1974–75-ben energiaügyi miniszter. Több nyugati egyetemen vendégtanár, nemzetközi gazdasági bizottságok és társaságok tagja, jelentős közgazdasági művek szerzője volt. 1968-ban az angol királynő örökös főrenddé nevezte ki.

F. M.: *Studies in Financial Organization* (Cambridge 1947); *The Dollar Crisis, Causes and Cure* (Oxford 1949); *Germany: An Experiment in „Planning” by the „Free” Price Mechanism* (uo. 1950); *Some Aspects of Economic Growth of Underdeveloped Areas* (New Delhi 1961, 1962); *Planning and Progress: A Strategy for Labor* (London 1963); *The Economic Impact of Monetary and Commercial Institutions of a European Origin in Africa* (1964); *The Economics of Poverty* (1965); *Unequal Partners* (London 1966); *Crisis in the Civil Service* (1968); *Labor and Inflation* (London 1971); *Fact and Fancy in International Economic Relations* (Oxford–New York 1971, 1975).

Bán Györgyi (családi neve: *Volkmar*, Budapest, 1930. jún. 3. – Traunstein, NSZK, 1982. márc. 18.) költő, festő, műfordító, 1946-ban került Nyugatra és a bajorországi Traunsteinben élt. Verseit és irodalmi cikkeit a *Látóhatár* és az *Irodalmi Újság* közölte. Szerepelt a „Kilenc költő” című lírai antológiában.

Bán Oszkár (Pincehely, Tolna vm, 1901. nov. 14. – Margate FL, 1980. márc. 19.) költő, újságíró. Húszéves koráig egy biztosító társaságnál dolgozott. Első írásait a *Népszava*, verseit a *Nyugat* és más folyóiratok közölték. 1922-ben megjelent *Hajsza közben* című verskötete. Ugyanabban az évben kivándorolt az Egyesült Államokba. Gyári munkás lett, majd újságíró a clevelandi *Szabadságnál*, azután az *Új Előrénel*. Más amerikai magyar lapokba is írt verseket és cikkeket. Összegyűjtötte az amerikai magyar költők munkáit és feltérképezte az elmúlt évtizedek lírai termését. Amerikai magyar költők műveiből antológiát szerkesztett. Élete utolsó szakaszában amerikai lapokon kívül az *Irodalmi Újságban* publikált.

F. M.: *A hajsza végén* (v. Montreal 1968); *Zsidó versek* (Cleveland 1977).

Bán Tamás (*Thomas T. Bien*, Budapest, 1933. aug. 26.) színművész, rendező, szerkesztő. A budapesti Színművészeti Főiskolát 1954-ben fejezte be. Az 56-os forradalom bukása után Nyugatra menekült. 1957–58-ban tanulmányokat végzett a bécsi egyetemen és a Reinhardt Szemináriumban. 1958-ban kivándorolt Amerikába. Színészként és rendezőként dolgozott New York-i színházakban és a tévében. 1963-tól a Continental Puppet Theatre rendezője. 1988 júniusától 1990 júniusáig az Amerika Hangja rádióállomás magyar osztályának vezetője.

Bándy Miklós (írói neve: *Nicolas Baudy*, Marosvásárhely, 1904. – Párizs, 1971. szept. 26.) író, újságíró. Bécsben és Berlinben tanult. Újságíró lett. 1922 és 1929 között

Berlinben és Párizsban dolgozott. 1930-ban a német kommunista párt tagjaként Berlinben Willi Münzenberg vezető pártfunkcionárius munkatársa. 1934–36-ban a budapesti *Pester Lloyd* és francia lapok moszkvai tudósítója, az *Izvesztijja* munkatársa. A koncepciók perek hatására szakított a kommunizmussal. Párizsban telepedett le. A második vh.-ban önkéntesként harcolt, majd részt vett a francia ellenállási mozgalomban. 1949-ben alapítója és 1961-ig főszerkesztője az *Evidence* című zsidó folyóiratnak. Fő érdeklődési területe a marxizmus, a kommunizmus és a zsidóság története. Magyarul az *Irodalmi Újságban* publikált.

F. M.: *Le piano d'Arlequin* (r. Paris 1946); *Les moissons du desert. La première année d'Israel* (uo. 1949); *L'innocent cavalier* (r. uo. 1956); *Jeunesse d'octobre, Témoins et combattants de la Révolution Hongroise* (szerk. uo. 1957); *Magyar versek, 1953–1956* (ant. szerk. uo. 1959); *Les Crénaux de Weimar* (r. uo. 1961); *Les grandes questions juives* (uo. 1965); *Le Marxisme; Le centenaire du „Capital”* (uo. 1967); *Le Marxisme hier et aujourd'hui* (uo. 1974).

Bánfi Magda l. *Kotányi-Huszár Magda*

Bangó Jenő (Szombathely, 1934. jan. 3.) szociológus. 1952 és 1956 között teológiai tanulmányokat folytat Szombathelyen, 1956-ban elmenekül Magyarországról. 1957–60-ban szociológiát tanul Lövenben. 1960–61-ben Brüsszelben dolgozik. 1961–62-ben középiskolai tanár Bakwangában (Zaire). 1963-ban politika- és társadalomtudományi diplomát szerez. 1963–66-ban középiskolai tanár a svájci Bulle-ben, 1966-tól 1968-ig könyvtáros a löveni egyetemen. 1965 és 1975 között Lövenben a Kelet-Közép-Európai Intézet tud. munkatársa és folyóiratának főszerkesztője. 1973-ban a társadalomtudományok doktora. 1973-tól 1984-ig előadó a düsseldorfi szociális szakfőiskolán, az aacheni pedagógiai főiskolán és egyéb tanintézetekben. Azóta szabadfoglalkozású szociológus és közíró. Magyarul, németül és franciául publikál. Több írása a *Katolikus Szemlében* és az *Új*

Látóhatárban jelent meg. Szakterülete a magyar falu és parasztság szociológiája.

F. M.: *Changements dans les communautés villageois de l'Europe de l'Est, Exemple: La Hongrie* (Louvain 1973); *Les problèmes de la production collective et individuelle dans la village hongrois* (uo. 1973); *Das neue ungarische Dorf* (Bern 1975); *L'image de la femme dans un pays socialiste de l'Europe de l'Est* (Louvain 1976); *Besonderheiten der Agrarverfassung im ungarischen Alföld* (Berlin 1977); *Die Wallfahrt in Ungarn* (Wien 1978, angolul: uo. 1979); *Anzeichen des Nonkonformismus in Ungarn* (Köln 1984); *Wandlungen im West- und Deutschlandbild der ungarischen Presse* (uo. 1984); *Die postsozialistische Gesellschaft Ungarns* (München 1991).

Baracs János (Budapest, 1905. márc. 16. – London, 1991. jan. 11.) közgazdász, szakíró. Egyetemi tanulmányait Bécsben, Párizsban, Heidelbergben végezte. 1931 és 1957 között – megszakításokkal – a Magyar Nemzeti Bankban dolgozott. Vezette a közgazdasági osztályt és szerkesztette a *Nemzetközi Közgazdasági Szemlét*. 1957-ben Londonban telepedett le. Valutaszakértőként dolgozott. A London School of Economics-on kutatómunkát végzett. Gazdasági cikkeket írt, a többi között a BBC-nek is. Magyarul az *Irodalmi Újságban* és a londoni *Népszavában* publikált.

Barankovics István (Eger, 1906. dec. 13. – New York, 1974. márc. 13.) közíró, politikus. 1923-ban érettségizett. Utána újságíró lett. 1937 és 1944 között *Az Ország Útja* című folyóirat szerkesztője. 1943-ig a *Kis Újság* segédszerkesztője, 1943–44-ben a *Magyar Nemzet* szerkesztője. 1945-től 1949-ig a Demokrata Néppárt elnöke, *Hazánk* című lapjának főszerkesztője. 1947-től 1949-ig országgyűlési képviselő. 1949 februárjában, pártja feloszlása után Nyugatra menekült. A salzburgi menekültügyi iroda vezetője. 1951-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Tagja lett a Magyar Nemzeti Bizottmánynak, annak végrehajtó-bizottságában a kulturális ügyek felelőse. Részt vett a Magyar

Keresztény Népmozgalom munkájában és összefogta a Demokrata Néppárt Nyugatra került képviselőit. Írásait a *Katolikus Szemle*, a *Látóhatár*, a *Hírünk a Világban*, az *Új Európa* közölte.

F. M.: A magyar emigráció kulturális programja (New York 1952); Az ún. nemzeti képviselői kérdéseiről (uo. 1957); Sorsdöntő elhatározások sorsdöntő évek előtt (uo. 1959); Egyetemes zsinat és vasfüggöny (uo. 1962); A katolikus hit és az egyház helyzete Magyarországon (uo. 1963).

Baránszky László (családi neve *B-Jób*, Budapest, 1930. szept. 8.) költő, művészettörténész. A budapesti Tudományegyetemen kultúrtörténetet, majd műtörténetet tanult. Az 1956-os forradalom után Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokba vándorolt ki. New Yorkban a University of Fine Arts-on folytatott tanulmányokat, majd két évet Firenzében töltött (1962–63). Utána a Kaliforniai Egyetem Santa Barbara-i részlegén középkori művészettörténetet adott elő. Ezután New Yorkba került, ahol a New School of Social Research tanára lett. Versei az *Arkánumban*, az *Új Látóhatárban* és a *Magyar Műhelyben* jelentek meg. Jelenleg az *Arkánum* szerkesztőinek egyike.

F. M.: Két világ között (v. Párizs 1979); Zarándoklat (v. Budapest 1987); Menetközben (v. uo. 1991).

Bárány György (*George*, Budapest, 1922. ápr. 12.) történész. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra és vándorolt ki az Egyesült Államokba. A Coloradói Egyetemen 1960-ban doktorált. Ugyanabban az évben a Denveri Egyetem adjunktusa, később rendes tanára. Tanulmányait magyar, amerikai és osztrák folyóiratokban publikálta. Szerepelt számos tanulmánykötetben is.

F. M.: The Interest of the United States in Central Europe: Appointment of the First American Consul in Hungary (Kalamazoo 1962); Wilsonian Central Europe: Lansing's Contribution (New York 1966); Stephen Széchenyi and the awakening of Hungarian nationalism Princeton

1968); Hungary: from Aristocratic to Proletarian Nationalism (London 1969); Magyar Jew or. Jewish Magyar (Pittsburgh 1974); The truth, the whole truth, and nothing but the truth: Variations on a theme (Denver 1976); East Central European Perceptions of Early America (Király Bélával, szerk. Lisse 1977); The Anglo-Russian Entente Cordiale of 1697–1698 (Boulder 1986).

Bárány-Oberschall Magda (Budapest, 1904. dec. 22. – Bryn Mawr, Philadelphia, 1985. okt. 28.) művészettörténész. Tanulmányait Budapesten és a párizsi Sorbonne-on végezte. 1930-ban doktorált művészettörténetből. A budapesti Iparművészeti Múzeumba, majd a Nemzeti Múzeumba került. 1943–46-ban a Nemzeti Múzeum történeti osztályának vezetője. 1946-ban előadó a budapesti Tudományegyetemen. Azután Nyugatra menekült, később az Egyesült Államokba vándorolt ki. Évekig a Szabad Európa Rádió müncheni részlegében (a műsorellenőrző osztályon) dolgozott és ott ment nyugállományba 1970-ben, majd visszatért az Egyesült Államokba. Magyarul a *Katolikus Szemle*ben, a *Hírünk a Világban* című szemlében, az *Új Európában* és az *Új Látóhatárban* publikált.

F. M.: Die ungarische St. Stefanskronen im Lichte der neuesten Forschungen (München 1957); Die Sankt Stephans-Krone und die Insignien des Königreiches Ungarn (Wien–München 1961); Die Eiserne Krone der Lombardei und der lombardische Königsschatz (uo. 1966).

Baranyai Tibor (Apagy, Szabolcs vm, 1925. aug. 26.) újságíró, költő. Szabómesterséget tanult. 1945 után részt vett a szociáldemokrata és a szakszervezeti ifjúsági mozgalomban. A SZIM vezetőségi tagja, az *Ifjúmunkás* című lap szerkesztője. 1945–47-ben a Szakszervezeti Ifjúsági Tanács titkára. 1947 júliusában eltávolították a szakszervezeti mozgalomból. 1948 márciusában Bécsbe menekült. Salzburgban, Zürichben, Stockholmban lakott, majd 1951-ben Montrealba került, ahol fizikai munkából élt. Szerepet vállalt az emigráns szociáldemokraták szervezetében, a *Fiatalok*

című ifjúsági lap társszerkesztője volt. Emigráns lapokban és kanadai sajtóorgánumokban publikált, Tizenhárom éves kanadai tartózkodás után 1964-ben visszatért Magyarországra. 1989-től részt vesz a szociáldemokrata párt tevékenységében. 1990-ben a budapesti *Szociáldemokrata Népszava* felelős szerkesztője.

F. M.: Útszéli virágok (v. elb. ford. Montreal 1956); Break-through (v. Montreal 1962).

Baranyai-Lőrincz Gusztáv (Pécs, 1886. júl. 14. – München, 1977. mára 20.) festőművész, kulturális szervező. Művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán és Münchenben a Kunstakademie-n végezte. 1922-ben a bajor fővárosban telepedett le. Műveit Németországban és Magyarországon állította ki. A második világháború után a müncheni magyar szellemi élet szervezőinek egyike volt. Ő alapította, illetve vezette évtizedeken keresztül a Magyar Kulturális Szövetséget, a Német–Magyar Társaságot és a Beethoven-Társaságot. Beethoven-gyűjteményével és kiállításával komoly hírnevet szerzett, munkásságáért az NSZK magas kitüntetésben részesítette.

F. M.: A déli harangszó és nándorfehérvári győzelem 500 éves jubileuma, 1456–1956 (München 1956); Ludwig van Beethoven (emlékalbum, szerk. München 1970).

Baráth György (Nagybecskerek, Torontál vm, 1902. nov. 18. – Jeruzsálem, 1968. dec.) költő. 1948 óta Izraelben élt. Verseit a *Hatikva* és a *Népünk* című lapok közölték.

F. M.: Imádkozik a történelem (v. Tel-Aviv 1950); Hamszin 1952 (v. up. 1952); Vihar (v. uo. 1957); Napégetők (v. Jeruzsálem 1959); Csillag árnyak (uo. 1960); Egyszerű kövek (v. uo. 1960); Poemes choisis (Bruxelles 1962); Az én hangom (v. Tel-Aviv 1963); Űr-délibábok (v. Jeruzsálem 1964); Kristálydalok (v. uo. 1965); Te édes én (v. uo. 1966); Eget nyitottam (v. uo. 1967).

Baráth Tibor (Alsólendva, Zala vm, 1906. aug. 16.) történész. Egyetemi tanulmányait a

budapesti Műegyetem közgazdasági karán, a Tudományegyetemen (itt szerzett bölcsészeti doktorátust), Bécsben és Párizsban végezte, 1932 és 1939 között a párizsi Magyar Intézet titkára. 1940–44-ben a kolozsvári egyetem tanára. 1944–45-ben a nyilas kormányban a VKM egyetemi ügyosztályának vezetője. E minőségében került Nyugatra. 1946 és 1952 között az észak-franciaországi ipartanács dokumentációs osztályának vezetője. 1952-ben kivándorolt Kanadába. Montrealban a Central Printing Industrial Administration h. igazgatója. 1961-ben a montreali egyetemen könyvtárosi képezést nyert. Utána könyvtáros lett. 1949 és 1955 között a *Nyugati Magyarság* című havilap szerkesztője és kiadója. Főleg kanadai magyar lapokban publikált.

F. M.: A dunai táj államszerkezete francia szemléletben, 1871–1952 (Montreal 1952); Közép-Európa politikai felépítése a francia szakirodalom tükrében (uo. 1952, 1988); A magyarság szerepe Európa történetében (uo. 1955); Le cri de la Hongrie (tan. uo. 1957); Tájékoztató az újabb őstörténeti kutatásokról (uo. 1973, Veszprém 1990); A magyar népek őstörténete I–III. (Montreal 1968–1974); A külföldi magyarság ideológiája (uo. 1975); A magyar őstörténet tételeinek újabb megvilágítása (uo. 1977); The Early Hungarians in the Light of Recent Historical Research (uo. 1983); Őstörténetünk orientalista szemléletben (uo. 1988).

Bárczay Gyula (Budapest, 1931. okt. 12.) református teológus. A sárospataki református kollégiumban kezdett teológiát tanulni. Tanulmányait 1955-ben lelkészi oklevéllel Budapesten fejezte be. Magyarországot az 56-os forradalom után hagyta el. 1957 elején Baselbe került, ahol 1959-ben teológiából doktorált. 1960-tól a Basel melletti Therwilben református lelkész, 1970-től esperes. Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem alapító tagja, 1986-tól elnöke. Tanulmányai főleg az *Új Látóhatárban* valamint tanulmánykötetekben jelentek meg.

F. M.: Ecclesia semper reformanda. Eine Untersuchung zum Kirchenbegriff des 19. Jahrhunderts (Zürich 1961); Revolution der

Moral? Die Wandlung der Sexualnormen als Frage an die Evangelische Ethik (Zürich–Stuttgart 1967); Sorsok a református egyházban (Bern 1989).

Bárdos Artúr (Budapest, 1882. ápr. 2. – Buffalo, 1974. aug. 5.) színházi rendező és igazgató, költő, színházi író, műfordító. A Budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat folytatott. 1909-ben Berlinben Max Reinhardt-nál színpadi rendezést tanult, majd Hamburgban és Lipcsében rendezett. 1910–12-ben a *Színjáték* című színházi folyóirat szerkesztője. A *Nyugat* adta ki *Az új színpad* című könyvét. Színházakat vezetett és rendezett (Új Színpad, Modern Színpad, Belvárosi Színház, Renaissance Színház). 1926 és 1932 között Berlinben filmrendező, színházi rendező és igazgató, majd 1940-ig a Belvárosi Színház élén állt, amelynek 1945-ben újból igazgatója lett. 1948-ban az Egyesült Államokba távozott és egy évvel később Washingtonban az Amerikai Katolikus Egyetem vendégtanára. A következő években külső munkatársként az Amerika Hangjának és a Szabad Európa Rádióknak dolgozott.

F. M.: Alkony (v. Buffalo 1967).

Bárdos B. Arthur (családi neve *Boros-Bárdos*, Kolozsvár, 1923. jan. 3.) költő, újságíró. Első versei Budapesten jelentek meg 1943-ban. Az ötvenes években szerepelt egy nemzedékét bemutató antológiában és önálló kötete is megjelent. Az ötvenes évek végén feleségével együtt hamis politikai vádak alapján perbe fogták s több évi szabadságvesztésre ítélték. 1966-ban kivándorolt Bécsbe, a *Kurier* című napilapnál dolgozott és magyar emigráns lapokban (*Irodalmi Újság*, *Új Látóhatár*, *Bécsi Napló*), valamint osztrák, francia sajtóorgánokban is publikált. 1986-ban nyugalomba vonult és lányához költözött Dortmundba.

F. M.: Csöndes leszámolás (v. Békéscsaba 1989); Száműzött esztendő (v. uo. 1990).

Barlay, Stephen I. Bokor István

Baróti Tartler István (Budapest, 1910. márc. 1. – Bécs, 1986. júl. 30.) újságíró, szobrász. Budapesten tanult, 1935-ben önálló műtermet nyitott. 1943-ban büntetőszázadba sorozták be. 1944-ben Erdélyben megszökött és bekapcsolódott az ellenállási mozgalomba. 1945-től a szociáldemokrata *Világosság* munkatársa volt. A politikai életből 1950-ben kizorolván sportújságíró lett. 1952 nyarán a helsinki olimpiai játékokon tudósító volt, de utána nem tért haza. Bejárta Európát, majd Izraelben telepedett le. 1970-ben Bécsbe költözött, ahol szobrászként és restaurátorként működött, valamint tíz éven át a *Magyar Híradó* tördelőszerkesztője volt.

Barzilay István Eliezer (eredeti családi neve: *Kugel*, Brád, Hunyad vm, 1906. júl. 21. – Tel-Aviv, 1981. júl. 23.) újságíró, elbeszélő, költő. Középiskoláit Déván és Kolozsvárott végezte. Első verseskötete Déván jelent meg 1926-ban, novelláskötete 1937-ben Kolozsvárott. 1924-től az *Új Kelet* című kolozsvári cionista lap munkatársa. Évekig a budapesti *Est Lapok* erdélyi tudósítója. 1938-ban az *Új Kelet* tudósítójaként Palesztinába került. 1940-ig, az *Új Kelet* betiltásáig végezte tudósítói munkáját. Amikor 1948-ban az *Új Kelet* újraindult Izraelben, visszakerült a lap tel-avivi szerkesztőségébe, vezércikkeket írt és rovatot szerkesztett. 1961-ben Nordau-díjat kapott.

F. M.: Csillag a tábor fölött (r. Tel-Aviv 1960); Régi versek (uo. 1968); Szakadék (r. uo. 1969).

Basa Molnár Enikő (Huszt, Máramaros vm, 1939. szept. 7.) irodalomtörténész, könyvtáros. Gyerekként került a második vh. végén Nyugatra, majd 1950-ben az Egyesült Államokba. Iskoláit ott végezte. 1972-ben az Észak-Karolinai Egyetemen doktori címet szerzett. 1963–64-ben a Kongresszusi Könyvtár munkatársa. 1965–69-ben a Marylandi Egyetem angol instruktora, 1972 és 1975 között Washingtonban az American

University irodalomtanára. 1977-től a Kongresszusi Könyvtár könyvtárosa. Megszervezte az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületét (1974), annak elnöke (1974–80, 1988-tól). Elindítója és szerkesztője a bostoni Twayne Kiadó magyar sorozatának (1974-től).

F. M.: *The Tragedy of Man as an Example of the Poeme d'Humanité* (Ann Arbor 1976); *The Image of Hungarian Poetry in the English Speaking World* (Kingston 1977); Sándor Petőfi (Boston 1980).

Bátor Viktor (Komárom, 1891. nov. 3. – New York, 1967. dec. 12.) ügyvéd, színházigazgató. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust, Londonban közgazdasági diplomát szerzett. A második vh. előtt telepedett át az Egyesült Államokba, ahol ügyvédi gyakorlatot folytatott és színházat vezetett. A Bartók Béla-hagyaték vagyonkezelője.

F. M.: *The Béla Bartók Archives* (New York 1963); *Vietnam – A Diplomatic Tragedy, The Origins of the United States Involvement* (uo. 1965).

Bátori József A. (Budapest, 1900. márc. 18. – Devon, USA, 1975. márc. 3.) piarista szerzetes, költő. A budapesti Tudományegyetemen 1923-ban bölcsészdoktori címet szerzett. 1948-ban került Nyugatra. Olaszországban, Spanyolországban, majd az Egyesült Államokban működött, mint tanár. A piaristák buffalói, devoni iskolájában, majd Washingtonban magyar irodalomtörténetet tanított. 1971-től Washingtonban a magyar rendi tanulmányi ház főnöke volt.

F. M.: *Négy öt magyar összehajol* (v. hanglemezen).

Bátori Miklós (családi neve *Bajomi*, Bátaszék, Tolna vm, 1919.) író. Hadnagyként a második vh. végén 1945-ben francia hadifogságba került. Szabadulása után Párizsban beiratkozott a Sorbonne-ra. 1947

januárjában családi okok miatt visszatért Magyarországra. Az 1956-os forradalom bukása után ismét Nyugatra menekül. Párizsban telepedik le. Az *Ahogy Lehet* szerkesztőbizottságának tagja. Magyar emigráns lapokban publikál, de egy idő után csak franciául ír. 1965-ben megkapta a francia katolikus irodalom nagydíját.

F. M.: *Kálvária* (r. Köln 1960, franciául: *Un étrange paradis*, Paris 1961, angolul: London 1963); *A halál a szőlőskertben* (r. Köln 1961, franciául: *Le vignoble des saints*, Paris 1965, spanyolul: Barcelona 1967); *Les briques* (r. Paris 1963, hollandul: Amsterdam 1965, spanyolul: Barcelona 1966); *Les va-nu-pieds de dieu* (r. Paris 1967, spanyolul: Barcelona 1975); *Le lievre à pleuré* (r. Paris 1969); *La vie est un océan* (r. uo. 1973); *Bakfitty* (r. franciául uo. 1977).

Baudy, Nicolas 1. *Bándy Miklós*

Bauer Peter Tamás (*Lord B. of Market Ward*, Budapest, 1915. nov. 6.) közgazdász. 1937-ben jogi doktorátust szerez a budapesti Tudományegyetemen. Közben közgazdasági tanulmányokat végez Cambridge-ben. 1939-ben Angliában telepedett le. 1943–46-ban a Londoni Egyetemen tanult. Utána a Cambridge-i Egyetemre került. Ott 1948 és 1956 között docens, 1956 és 1960 között tanár. 1960-tól nyugdíjazásáig a londoni School of Economics tanára. Közgazdasági gondolkodását a liberalizmus és a szabad piac eszmei támogatása jellemzi. 1982-ben az angol királynő örökös főrenddé nevezte ki.

F. M.: *The Rubber Industry* (Cambridge 1948); *West African Trade* (uo. 1954); *Economic Analysis and Policy in Underdeveloped Countries* (uo. 1957); *United States Aid and Indian Economic Development* (Washington 1959); *Indian Economic Policy and Development* (London 1961); *Dissent on Development* (uo. 1971); *Reality and Rhetoric* (1983).

Baumgarten Sándor Andor (Budapest, 1893. júl. 26. – Róma 1975.) író, művészettörténész. A budapesti Tudományegyetemen 1916-ban jogi doktor

lett. 1918-tól 1929-ig ügyvéd volt. Utána szakított a jogi pályával. 1933 és 1938 között Párizsban a Sorbonne-on irodalomtudományt, az École de Louvre-ban művészettörténetet tanult. Mindkét helyen doktori címet szerzett. Hazatérése után történeti, esztétikai, művészettörténeti tanulmányokat és esszéket írt. Több nyelven publikált. 1948-ban ismét Franciaországba ment és az UNESCO alkalmazottja lett, majd szabadfoglalkozású íróként élt. Nyugati folyóiratokban számos terjedelmes és jelentős tanulmánya látott napvilágot. Magyarul a *Látóhatárban* és *Új Látóhatárban* publikált.

F. M.: *Le crépuscule néo-classique*, Thomas Hope (Paris 1958); *A szabadság kóbor lovagja*, Gróf Teleki Sándor élete (München 1962); *Jean Charles Besse, Aventurier et philologue* (Bologna 1963); *Don Quijote Magyarországa* (Budapest 1970).

Bay Zoltán (Gyulavári, Békés vm. 1900. júl. 24.) fizikus. A budapesti Tudományegyetemet fizikai doktorátussal végezte. Ösztöndíjasként 1927 és 1930 között Berlinben tanult. Utána a szegedi egyetemre került előadónak, majd a budapesti Egyesült Izzó igazgatósága meghívta a gyár kutatólaboratóriumának vezetésére. Az itt létesített elméleti csoportból lett a Műegyetem Atomfizikai Intézete. A háború utolsó szakaszában részt vett az ellenállási mozgalomban. Az Egyesült Izzóban kezdett kísérletek a háború után folytatódtak és különösen a radartechnikában érték el nemzetközi sikereket. 1948-ban elhagyta Magyarországot. Amerikában telepedett le és Washingtonban a George Washington Egyetemen kapott tanári állást. Tanári tevékenységével egy időben 1965-től 1972-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig a Mérésügyi Hivatal osztályvezetője volt. Az amerikai magyar szellemi életben jelentős szerepet játszott. Magyarul az *Új Látóhatárban* publikált.

F. M.: *A holdvisszhangtól az új méterig* (tan. vál. Toró Tibor, Bukarest 1985); *Válogatott tanulmányok* (Budapest 1989); *Az élet erősebb* (visszaemlékezések, Debrecen–Budapest 1990).

Bayerle Gusztáv (Budapest, 1931. máj. 19.) nyelvész, művelődéstörténész. Az 1956-os forradalom után került Nyugatra. Az Egyesült Államokban a rochesteri egyetemen művészettörténelemből oklevelet (1960), a New York-i Columbia Egyetemen turkológiából doktorátust szerzett (1966). A bloomingtoni Indiana Egyetem ural-altáji nyelvek és művelődés tanszékén 1966-ban adjunktus, 1973-ban docens, 1981-ben vezető tanár lett. Több turkológiai szaklap és társaság szerkesztője és vezetője.

F. M.: *Ottoman Diplomacy in Hungary: Letters from the Pashas of Buda, 1590–1593*. (Bloomington–The Hague 1972); *Ottoman Tributes in Hungary: The Survey and Allocation of Revenues According to Sixteenth Century Tapu Registers of Novigrad* (The Hague 1973); *Alo Raun Bibliography* (szerk. Köln 1980).

BBC (*British Broadcasting Corp.*). Angol rádió Londonban. 1922-től magánvállalat, 1927-től állami intézmény. Magyar nyelvű adása 1939 szeptemberében indult. Jelenleg naponta többször ad híreket, hírmagyarásokat, tudósításokat, valamint kulturális és szórakoztató műsorokat. A magyar osztályt először angolok vezették (egyikük Victor Chambers v. budapesti angol konzul volt), majd 1946-ban Tarján György lett a magyar Programme Organizer. Őt 1949 februárjában Rentoul (Galló) Ferenc követte. A magyar szerkesztőség későbbi vezetői: 1975–80: Jotischky László, 1980–89: Siklós István, 1989-től Sente Péter. A belső, illetve külső munkatársak közé tartozott: Buday György, Iványi-Grünwald Béla, Marton Endre, Körmendi Ferenc, Cs. Szabó László, Határ Győző, Tábori Pál, Pálóczi-Horváth György, Sárközi Mátyás, Szélig Imre, Mikes György, Szász Béla, Urbán György, Czigány Lóránt, Gömöri György, Csokits János, Szalay Tamás. A magyar szerkesztőség létszáma 15 és 20 között mozgott.

Bebek János (*Bebők*, Pestszentlőrinc, 1948. márc. 21.) költő, gépészmérnök. A budapesti Műszaki Egyetemen 1972-ben végzett gépészmérnökként. Két évig Csepelen volt

tervezőmérnök. 1974-ben kivándorolt Kanadába, ahol szakmájában helyezkedett el. 1991 óta az Egyesült Államokban lakik. A *Szivárványban*, az *Arkánumban* és a *Magyar Műhelyben* publikál.

F. M.: 32 ASA (v. Toronto 1980); 32 ASA PLUSZ 8 (v. Chicago 1988); Árgus (ford. és kr. Irvine CA 1991).

Bécsi Magyar Híradó l. *Magyar Híradó*

Bécsi Napló. „Az ausztriai magyarok lapja”-ként 1980 márciusában indult az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége kiadásában. Alapítóinak szándéka szerint célja az ausztriai magyarok pluralista demokrata szellemiségének ápolása és az ausztriai magyar népcsoport identitásának védelme. Kéthavonként jelenik meg, a tájékoztatáson kívül teret nyújtva az irodalmi műveltség és a magyarságismeret gazdagításának is. Szerkesztője 1980 és 1984 között Hanák Tibor volt. 1985-től Deák Ernő szerkeszti. Rendszeres szerzői közé tartozott és tartozik a többi között Cs. Szabó László, Monoszló Dezső, Gosztonyi Péter, Czigány Lóránt, Juhász Sári, Kabdebó Tamás, Gömöri György, Halász Péter, Martos Péter, Varga József, Szépfalusi István, Sárközi Mátyás, Vándor Györgyi, Varga László, Báthori Csaba, Hegedűs János, Naschitz Frigyes, Harmat Pál, Borbándi Gyula. 1991-től Deák Ernő mellett szerkesztőségi tagok: Báthori Csaba, Brandenstein Mária, S. Csoma János, Gecsényi Lajos, Kántás János, Vándor Györgyi. Főmunkatárs: Hanák Tibor.

Becsületadó-Alapítvány l. *Alapítvány a Magyar Kultúra Fejlesztésére Külföldön*

Beczner Tamás (Budapest, 1926.) író. Középiskoláinak elvégzése után tisztviselő, könyvtáros, rádióriporter volt. Magyarországon a *Husztly Tamás* nevet használta. Első elbeszélései 1964-ben a *Tizenhatan* című antológiában jelentek meg. 1959–60-ban két regényét adták ki. 1965-ben

áttelepedett Németországba és felvette hajdani német nevét. 1966 és 1969 között rendszeresen írt novellákat és kritikákat az *Új Látóhatárban* és külső munkatársa volt a Szabad Európa Rádiónak. 1970-től németül ír. Televízióknak, színházaknak és rádióknak dolgozik. Egy szatírájáért 1985-ben megkapta Burghausen bajorországi város irodalmi díját, F. M.: Das B. L. Ö. D. – Syndrom (szat. 1984).

Bede István (Trebinje, Jugoszlávia, 1904. jan. 27. – Bad Schachen (Lindau), NSZK, 1978. aug. 2.) diplomata, külpolitikai író, rádiószerkesztő. 1929-ben külügyi szolgálatba lépett. Pozsonyi és belgrádi diplomáciai beosztás után a külügyminisztérium politikai osztályára került. 1943-ban külügyi sajtófőnök lett. Az angolszász irányzat híve volt. A szociáldemokrata párt támogatásával 1946-ban londoni követ lett, de 1948-ban politikai okok miatt lemondott. Angol és külföldi magyar lapokban külpolitikai cikkeket írt. 1955 áprilisában a Szabad Európa Rádió müncheni közvéleménykutató osztályára került. 1957 január 1-jén a Magyar Osztály helyettes vezetője, majd röviddel később vezetője lett. 1973 februárjában nyugdíjba ment.

Békeffi István (Szeged, 1901. aug. 31. – Budapest, 1977. jún. 9.) kabaré-, színmű- és filmíró. Nagyváradon és Sopronban katonai középiskolában tanult, Budapesten bölcsészhallgató volt. 1926-ban kezdte írói pályafutását egy sikeres bohózatával. Három évtizeden át számos színművet, kabarédarabot, operettet és filmforgatókönyvet írt. Kétszer kapott József Attila-díjat. 1957-ben Svájcba költözött, majd Németországban élt. Filmforgatókönyveket írt. 1971-ben visszatért Budapestre.

F. M.: Angyal szállt el Brooklyn felett... (r. München 1958, Brüsszel 1961); Der Hund der Herr Bozzi hiess (r. Berlin 1965).

Békeffy László (Szeged 1891. jan. 14. – Zürich, 1962. jan. 21.) színész, színmű- és

kabaréíró. Színművészeti Akadémiát végzett. 1913-tól különböző színpadokon játszott, színházakat vezetett. 1939-ben megalapította a Pódium Kabarét, amelyet 1942-ben politikai okokból bezártak. 1943-ban náciellenes magatartása miatt letartóztatták, elítélték, majd Mauthausenba, a koncentrációs táborba vitték. Szabadulása után nem tért vissza Magyarországra. 1949-ig Angliában, utána az Egyesült Államokban élt. 1948–49-ben szerkesztette és kiadta a *Hontalan Magyarok*, 1949–50-ben a *Szabad Magyar Pódium* című időszakos lapokat. Egy ideig külső munkatársként a Szabad Európa Rádióknak dolgozott.

F. M.: A száműzött Pódium. Konferanszok és jelenetek (Toronto 1955).

Békés Gellért (Budapest, 1915. jan. 3.) bencés szerzetes, teológus, költő, szerkesztő. 1932-ben Pannonhalmán belépett a Szent Benedek Rendbe. Teológiai tanulmányait Rómában a bencés rend Szent Anzelm Egyetemén végezte. 1938-ban pappá szentelték, 1940-ben teológiai doktorátust szerzett. 1940-től 1946-ig Pannonhalmán a teológiai főiskola tanára, gimnáziumi hittanár és prefektus. 1946 őszétől Rómában a Szent Anzelm Egyetemen dogmatikát tanított. A II. Vatikáni Zsinat után az egyháztan tanára és az ökumenikus tanszék vezetője lett. 1951-ben Dalos Patrikkal elkészítette az Újszövetségi Szentírás új magyar fordítását. 1959-ben átvette a római *Katolikus Szemle* szerkesztését. Ezen kívül az *Életünkben*, az *Új Látóhatárban*, az *Új Európában*, a *Délamerikai Magyar Hírlapban* publikált. 1969 óta a Katolikus Magyar Egyetemi (Értelmiségi) Mozgalom egyházi vezetője. A katolikus szellemi életben az ökuméne eszméjének jelentős képviselője.

F. M.: Újszövetségi Szentírás (Dalos Patrikkal ford. Róma 1951, Budapest 1991); Sorsom az Isten (v. Róma 1968); Istenkeresés, új utak a mai teológiában (uo. 1974, Pannonhalma 1990, 1991); Ökumenizmus. Törekvés a keresztény egységre (uo. 1976); Krisztusi örömhír, evangéliumi boldogság (tan. Budapest 1983); Eucaristia e

Chiesa, Ricerca dell'unità nel dialogo ecumenico (tan. Róma 1985).

Béky Zoltán (Hernádszentandrás, Abaúj-Torna vm, 1903. jún. 21. – Washington, 1978. nov. 26.) református lelkész, teológus. A sárospataki főiskola elvégzése után 1926-ban az Egyesült Államokba ment teológiai tanulmányai folytatására. A Rutgers Egyetemen és a Divinity Theological Seminary-ben tanult (1928–30). Az amerikai magyar református egyház lelkésze volt Trentonban, New York-ban, New Jersey-ben. 1954-ben esperes, 1958-ban püspök lett. 1959-ben a Western Biblical Seminary-ben teológiai doktori címet szerzett. 1956-ban az Amerikai Magyar Református Egyesület alelnöke, 1964-ben elnöke. 1965-ben az Amerikai Magyar Szövetség igazgatóságának elnöke. Egy ideig a *Függetlenség* és a *Testvériség* című lapok kiadója, illetve szerkesztője. Az Egyházak Világtanácsa több konferenciáján képviselte az amerikai magyar reformátusokat.

F. M.: Bethlen Gábor vallásos személyisége (Washington 1959); Teológiai tanulmányok Kálvin Jánosról (uo. 1959); Az Amerikai Magyar Református Egyesület történetének főbb eseményei I-II. (Ligonief 1970); „Beh régen vérezel szegény magyar...” (beszédek, előadások, Washington 1976).

Béky-Halász Iván (Budapest, 1919. aug. 12.) költő, műfordító, bibliográfus. A budapesti Tudományegyetemen 1942-ben jogi doktorátust szerzett. Irodalmi pályája a harmincas évek végén kezdődött, az *Élet* című katolikus folyóiratnál dolgozott, 1956-ig Halász Iván néven publikált. Az 56-os forradalom bukása után Nyugatra menekült. Kanadában telepedett le. Szobrász volt, majd elvégezte a torontói egyetem könyvtárosi szakát. Utána az egyetemi könyvtár munkatársa lett, annak magyar anyagát gondozta és gyarapította. 1978-79-ben szerkesztette a *Tanú* című irodalmi lapot. Írásai amerikai és kanadai lapokban jelentek meg. Mai magyar költőket fordított angol

nyelvre. 1985-ben visszatelepedett Budapestre.

F. M.: Bibliography of the Hungarian Revolution, 1956 (Toronto 1963); Bibliography of Hungarian Dictionaries, 1410–1963 (uo. 1966); Arcchal a falnak (v. uo. 1972); Rab és börtönőr (v. uo. 1975); Tomiban már virágoznak a fák (vál. v. uo. 1979); Áldott kikötők (v. uo. 1979); Indián nyár (v. uo. 1981); Korai dér (v. uo. 1981).

Béldi Béla (Baracs, Fejér vm, 1903. máj. 26. – Toronto, 1975. jún. 30.) újságíró, politikus. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán, majd a londoni School of Economics-on tanult. Hazatérve a közgazdasági karon közlekedéspolitikát tanított. Újságíró lett, 1934-ben a Nemzeti Egység Pártja propaganda osztályának vezetője. 1935-től 1939-ig országgyűlési képviselő. 1939–40-ben a *Pesti Újság* felelős szerkesztője. A *Tőke* című közgazdasági lap alapítója. Több jobb- és szélsőjobboldali lapban publikált. Magyarországról 1948 tavaszán menekült el. Kivándorolt Amerikába, lakóhelye Cleveland lett. Kaszás Nagy Máté néven az ottani magyar rádióknak és különböző lapoknak írt. 1969-ben áttelepedett Torontóba és a *Kanadai Magyarság* főmunkatársaként dolgozott.

F. M.: (Kaszás Nagy Máté) így volt... Történetek az elsüllyedt magyar falu életéből (Cleveland 1964).

Benedek Ákos (tkp. Mohar, Budapest, 1937. ápr. 29. – Heidelberg, 1988. nov. 26.) költő, író. Budapesten és Mezőtúron járt gimnáziumba. 1955–56-ban ipari tanuló volt. Az 56-os forradalom után Franciaországba menekült, ahol autószerelőként dolgozott. 1958–59-ben francia nyelvet tanult Besançonban és Párizsban. Azután tisztviselő lett. 1963 végén áttelepedett Bajorországba, ahol eladóként dolgozott. 1968-tól 1972-ig a mainzi és a genfi egyetemen nyelvi tanulmányokat folytatott. Mainzban fordítói oklevelet szerzett, majd ipari fordító lett Dortmundban. 1975–80-ban romanisztikát és történelmet tanult a heidelbergi egyetemen. 1985-ig gimnáziumi tanár, utána önálló

fordító és szabadúszó író. Magyarul, németül és franciául verseket, karcolatokat és aforizmákat publikált. Magyar írói névként a *Benedek Ákost*, német és francia írásaiban a *Jean Apatride* írói nevet használta. Több német lírai és prózai antológiában szerepel.

F. M.: (Jean Apatride) Perles (v. Paris 1975); Die Schneide der Axt wurde stumpf (v. pr. Stuttgart 1982); A vándor dalai (v. Heidelberg 1982).

Benedek Károly (*Carl, Charles*, Budapest, 1889. máj. 30. – Koblenz, NSZK, 1964. ápr. 27.) író, újságíró. Első versei és tanulmányai a *Hétben* és a *Nyugatban* láttak napvilágot. 1914–18: a budapesti *Világ* olaszországi és svájci tudósítója. Charles Benedek néven 1916 és 1924 között a *Neue Zürcher Zeitung* munkatársa. Más lapoknak, hírügynökségeknek, rádióknak is dolgozott. Közben az 1918-as polgári forradalom hírére hazament, majd a Károlyi-kormány bizalmából a berni követségre került sajtóattasénak. A proletárdiktatúra kikiáltása után lemondott és emigráns lett, élete végéig. 1925 és 1938 között a *Neues Wiener Journal* párizsi tudósítója. A második vh.-ban a franciák mint osztrák újságírót 1940-ben büntetőtáborba zárják. 1942-ben szabadul, miután az *Új Magyarság* című budapesti kormánylap Spanyolországba küldi tudósítónak. Madridban náciellenes németek Spanyolországon keresztüli menekülését szervezi, ezért a spanyol rendőrség 1943 szeptemberében letartóztatja és börtönbe zárja. 1944 decemberében Cordobába deportálták és kényszerlakhelyét csak 1956 tavaszán hagyhatta el. Közben elkezdett emigráns orgánumoknak (*Látóhatár*, *Új Hungária*) és a Szabad Európa Rádióknak dolgozni. Később elhagyta Spanyolországot, rövid franciaországi tartózkodás után 1960-ban Bécsben telepedett le. Verseket, elbeszéléseket, esszéket közölt (*Új Látóhatár*, *Irodalmi Újság*, *Új Hungária*, *Magyar Híradó*). Megírta a spanyol nép történetét.

F. M.: Das iberische Erbe Spaniens (Gernsbach NSZK 1990); Cseng a múlt... egy lélek dalol, 1907–1957 (v. Budapest 1990).

Benedek Pál (Tótkomlós, Békés vm, 1931. júl. 27.) újságíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi és államtudományi tanulmányokat folytatott. 1953-ban végzett. Újságíró lett. Budapesti lapoknál és a rádiónál dolgozott. 1957-ben kivándorolt Izraelbe. Azóta az *Új Kelet* munkatársa. Jelenleg a szerkesztőség vezetője. Héber nyelvű politikai műveket fordított magyarra.

Ben-M'Nahem Naftáli (rég neve: *Fried*, Havasmező, Máramaros vm, 1911. jan. 13.) történész, bibliográfus. A harmincas években telepedett le Palesztinában. Héber nyelven publikál. 1938-ban jelent meg első héber nyelvű munkája. Érdeklődési területe a zsidó irodalom magyar vonatkozásai és a magyar zsidóság története. Jeruzsálemben él. A bibliográfiai intézet igazgatója. Az *Areshet* című folyóirat szerkesztője.

Beregi Tivadar (*Théodore*, Mór, Fejér vm, 1909. máj. 28.) újságíró, irodalomtörténész. Budapesten tanítói oklevelet szerzett. 1930-ban letelepedett Franciaországban. A Sorbonne-on filozófiát, szociológiát, zene- és művészettörténetet tanult. Budapesten a *Népszavában* és más baloldali orgánumban jelentek meg írásai, majd Franciaországból is küldött cikkeket és tanulmányokat. A Bibliothèque Nationale munkatársaként magyar tárgyú bibliográfiákat készített. Érdeklődési területe a francia és a magyar irodalom. Hosszabb ideig a francia rádióknak is dolgozott. Több francia lap és folyóirat munkatársa. 1989-ben megkapta a Société des Poètes et Artistes de France irodalmi díját és Cocteau-aranyérmét.

F. M.: *A travers l'histoire du mouvement ouvrier* (Tours 1967); *Présence des penseurs du mouvement ouvrier* (Paris 1982); *Sur le chemin de l'immortalité I-II.* (uo. 1986–87); *Génié et création dans la civilisation mondiale* (uo. 1989); *Introduction pour lire et savoir* (uo. 1991).

Berki Róbert Nándor (Budapest, 1936. júl. 12.) politológus. 1957-től él Nagy-Britanniában. A Cambridge-i Egyetemen

1967-ben politikai tudományokból doktorált. 1967 óta a Hull-i Egyetemen tanít, 1984 óta az európai politikai és társadalomelmélet tanára. 1984 és 1987 között az Európai Tanulmányok Intézetének igazgatója volt. Hegellel, Marx-szal, a marxizmussal és mai politikai elméletekkel foglalkozik.

F. M.: *Socialism* (London–New York 1975); *The History of Political Thought: A Short Introduction* (uo. 1977); *On Political Realism* (uo. 1981); *Insight and Vision: The Problem of Communism in Marx's Thought* (uo. 1983); *Security and Society: Reflections on Law, Order and Politics* (London 1986); *The Genesis of Marxism* (uo. 1988).

Béry László (Muraszombat, Vas vm, 1898. okt. 19. – München, 1971. dec. 15.) újságíró. A budapesti Tudományegyetem jogi karán végzett. A *Nemzeti Újság* és az *Új Nemzedék* munkatársa. 1939-től az *Esti Újság* szerkesztője. 1948-ban elmenekült Magyarországról. 1951 októberétől a müncheni Szabad Európa Rádió munkatársa. 1952 októberétől 1967 áprilisi nyugdíjazásáig (Balogh Balázs néven) szerkesztő és politikai kommentátor. Az *Új Hungáriában* és az *Új Európában* publikált.

Berzy József (Pánd, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1914. aug. 7.) történész, könyvtáros, újságíró. 1937-ben végzett a budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán. Katonai szolgálata után vállalati tisztviselő volt. 1945 tavaszán Ausztriába menekült. Stájerországban mechanikai céget alapított. 1949-ben kivándorolt Argentínába, ahol 1952 végéig egy általa indított gyár kereskedelmi igazgatója volt. 1961 januárjában a brazíliai São Paulóba, onnan 1967 decemberében a kanadai Torontóba költözött. 1958–61-ben a dél-amerikai *Magyar Egység* című havi lap, 1968–71-ben a torontói *Magyar Élet* szerkesztője, 1976–89-ben a kanadai *Krónika* felelős szerkesztője volt Alapításában részt vett és 1976-89-ben vezetett egy magyar anyagban gazdag torontói könyvtárat. Főleg történelmi és politikai tanulmányokat írt.

F. M.: A jövő szolgálatában (tan. Buenos Aires 1957); Európa felszabadítása (uo. 1966).

Bessenyei György Kör. (Teljes nevén: *Magyar Öregdiák Szövetség-Bessenyei György Kör.*) A MÖSZ 1960-ban alakult az Észak-amerikai Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egyesületeinek Szövetsége (a New Jersey állambeli Rutgers Egyetemen tanuló) volt tagjaiból. 1977-ben felvette a BGYK nevet is. Megalakulása évében hétvégi magyar iskolát hozott létre és elindította rendszeres előadássorozatát. A hétvégi iskola Csergő Miklós és Csergő Miklósné vezetésével a nyolcvanas évekig működött. A New Brunswickban működő Kör eddigi majd kétszáz előadója Magyarországon, a vele szomszédos államokban, valamint nyugati országokban élt és él. Az előadások témái főleg a hungarológia tárgykörébe esnek. 1977-ben indult a *Tanúk korokról – szóbeli történelem* című szabadegyetemi előadássorozat, amelyben a közelmúlt magyar történelmének szereplői és közvetlen tanúi beszélnek tevékenységükről. Ezek közül nyolc történelmi forrásértékű tanúbeszámoló könyv formájában is napvilágot látott. A Kör tevékenységét Nagy Károly és Fekete Pál irányítja. Az előbbi révén az Anyanyelvi Konferencia gondolata részben ebben az együttesben született meg. A tevékenység szellemi alapját és hátterét a tizenöt millió magyarban való gondolkodás adja meg. Ennek eredményeként a Kör mindvégig fontos feladatának tekintette a magyar kisebbségekkel való foglalkozást.

Bethlen Gábor Irodalmi és Baráti Kör. 1959-ben alakult Montrealban Fehér Mihály helyi református lelkész kezdeményezésére a magyar kultúra ápolására. Évente többször rendez irodalmi és történelmi tárgyú előadásokat, valamint a magyar közösséget szolgáló összejöveteleket. Eddigi elnökei: Münnich Aladár, Gyallay Pap Domokos, Tantó Zoltán, Mécs Endre, Végh Imre, Tőkés István. A Kör működésében a nevezettek kivül jelentős szerepet játszott a többi között

Komjáthy Aladár református lelkész, valamint Megyeri György és Joó István.

Bezerédj Zoltán (Marcali, Somogy vm, 1922. máj. 6.) újságíró, író. A budapesti Tudományegyetemen 1944-ben középiskolai tanári oklevelet szerzett. Politikai magatartása miatt előbb a nyilasok, majd 1945-ben az oroszok fogságába került. 1946-tól a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium tisztviselője. 1950 és 1956 között gimnáziumi tanár. Cikkei jelennek meg az *Irodalmi Újságban*. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekül. Párizsban él, majd 1959-ben Németországba költözik. Saarbrückenben 1959-ben egyetemi diplomát szerez. 1960-ban a kölni egyetem szociológiai intézetének munkatársa. 1961 óta a kölni Volkshochschule docense. 1962 augusztusától a Deutsche Welle rádióállomás magyar adásának külső munkatársa. 1963 szeptemberétől a Deutschlandfunk magyar szerkesztőségének tagja, 1977 januárjától 1990 júniusáig állandó külső munkatársa. Az *Ahogy Lehetben*, az *Új Hungáriában*, az *Irodalmi Újságban* és német lapokban publikált. Magyarul és németül ír. Magyar és német politikai kérdésekkel foglalkozik.

F. M.: Arccal az osztály felé. Egy tanár jegyzetei (München 1960); Probleme der weltanschaulichen Erziehung in Ungarn nach dem Volksaufstand von 1956 (Köln 1966); Zehn Jahre danach (Köln 1966); Vorwärts Genossen zum Endsieg! (Köln 1975); Bundesrepublikanische Notizen 1956–1976 (Köln 1983); Die Deutschen im Psychokrieg Ost-West (Köln 1985); Aphorismen – ABC (Frankfurt a. M. 1991).

Bibó István-díj. A Bostoni Magyar Intézet kebelében létesült Bibó István Alap osztotta ki 1980-tól 1984-ig. A díj elnyerésére az Alap 1979-ben hirdetett először pályázatot. Az ügykezelést Koncz Lajos és a díj kurátora, Prágay Dezső végezte. A díj kitüntetettjei: 1980 Szabó Zoltán (London), 1981 Németh Magda (Salzburg) és Kemény István (Párizs), 1982 Kenedi János (Budapest), 1983 Sztáray Zoltán (San Bernardino, USA), 1984 Csoóri Sándor (Budapest). A díjjal 500 dolláros pénzösszeg járt. 1984-ben az Alap közölte,

hogy a díj kiosztását meghatározatlan időre elhalasztja.

Bibó Press. Zsillé Zoltán magán hírügynöksége, amelyet 1981-ben Bécsben alapított a nyugati sajtónak a magyar ellenzéki mozgalom működésével és teljesítményeivel való megismertetésére. Anyagait főleg a Szabad Európa Rádió vette igénybe. 1987-ben szűnt meg.

Big Ben. Magyar könyvkiadó Londonban. Boros György vezetésével rövid ideig működött az ötvenes évek végén. Csak néhány könyvet adott ki, köztük Faludy György, Koestler Arthur, Mikes György, Pálóczi-Horváth György egy-egy munkáját.

Bikich Gábor (Budapest, 1923. ápr. 6.) költő, rendező, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karának hallgatója volt, majd színészi és rendezői képesítést szerzett. 1948-ban ösztöndíjjal Franciaországba ment. Nem tért vissza. Tanulmányait Párizsban fejezte be. 1951 októberétől 1982 augusztusáig Münchenben (Beteg János néven) a Szabad Európa Rádiónál dolgozott mint rendező. Számos irodalmi műsort szerkesztett. 1957 végétől 1958 nyaráig a *Látóhatár* szerkesztőségének tagja, 1958 nyarától 1960 végéig az *Új Látóhatár* főmunkatársa. 1961-től 1963 októberéig szerkesztőinek egyike. Versei és prózai írásai ebben a folyóiratban jelentek meg. 1979-ben a *Külhoni Szövegtár* nevű irodalmi évkönyvet szerkesztette. Szerepelt a Kilenc költő és az Anthologie de la Poésie Hongroise című antológiákban. 1982 őszétől Olaszországban él.

Birnbaum Marianna Daisy (szül. *László*, Budapest, 1934. ápr. 28.) irodalomtörténész. 1956-ban a budapesti Tudományegyetem magyar–angol szakán végzett. Az Egyesült Államokban telepedett le. 1960-ban a Dél Kaliforniai egyetemen könyvtárosi képesítést, 1967-ben Budapesten doktori címet szerzett.

1960-tól a Kaliforniai Egyetem Los Angeles-i részlegében (UCLA) könyvtáros, 1966-tól a magyar nyelv, irodalom és néprajz tanára. Magyarul az *Irodalmi Újságban* és a *Szivárványban*, angolul amerikai tudományos folyóiratokban publikált.

F. M.: Elek Artúr pályája (Budapest 1969); An Anthology of Ugric folk literature (szerk. München 1977); Janus Pannonius (Zagreb 1981); Miklós Radnóti (München 1983); Humanists in a shattered World, Croatian and Hungarian Latinity in the Sixteenth Century (Los Angeles 1986); Esterházy-kalauz (Budapest 1991).

Bíró Béla (Makó, 1899. dec. 11. – Irvine, USA, 1982. okt. 6.) művészettörténész. 1924-ben a budapesti Képzőművészeti Főiskolán rajztanári, 1930-ban a Tudományegyetemen művészettörténetből doktori oklevelet szerzett. 1943-ban a kolozsvári egyetemen lett magántanár. Később a budapesti Szépművészeti Múzeumban dolgozott. 1956 novemberében elmenekült Magyarországról és Kaliforniában telepedett le. Long Beach-ben az Állami Egyetem művészettörténeti docense, majd öt év múlva rendes tanára lett. 1969-től nyugdíjas. 1970-ben Bécsbe költözött. Közreműködött a vaduzi Mindszenty-múzeum megszervezésében. Sajtó alá rendezte Mindszenty feljegyzéseit Esztergomról, a primások városáról. 1982 nyarán visszaköltözött Kaliforniába.

F. M.: Handbook of Art History (Dubuque 1963, Los Angeles 1964, New York 1965).

Bíró Lajos (Bécs, 1880. aug. 22. – London, 1948. szept. 9.) író, újságíró. 1900-tól kezdve különböző lapok munkatársa. Elbeszéléseinek első kötete 1906-ban jelent meg. Ezekon kívül írt regényeket, színműveket, filmforgatókönyveket. Darabjait budapesti színpadokon mutatták be. Az 1918-as polgári forradalomban vállalt szerepe miatt 1919-ben elmenekült Magyarországról. Bécsben, Rómában, Párizsban, Berlinben élt. 1925-ben az Egyesült Államokba költözött, filmforgatókönyveket írt. 1928 és 1932 között Berlinben egy filmgyárban dolgozott. Utána

Angliában telepedett le. Megalapította a London Film Production-t.

F. M.: *Gods and Kings. Six plays.* (London 1945).

Bíró Yvette (Budapest, 1930. ápr. 3.) filmesztéta, filmíró. A budapesti Tudományegyetem magyar irodalom szakán 1953-ban diplomát szerzett. 1957 és 65 között a Magyar Filmtudományi Intézet munkatársa. 1965–76-ban a *Filmkultúra* szerkesztője. 1976–77-ben párizsi ösztöndíjas kutató. Nem térve vissza Magyarországra az Egyesült Államokba ment, ahol Berkeleyben, a Stanford Egyetemen dolgozott. A következő tanévet New Yorkban töltötte és forgatókönyvírást tanított. 1979–81-ben a jeruzsálemi egyetem vendégelőadója. 1982 óta a New York-i Egyetemen a dramaturgia tanára.

F. M.: Miklós Jancsó (Paris 1977); *Mythologie Profane, Cinéma et Pensée Sauvage* (uo. 1982, angolul: Bloomington 1982, magyarul: Profán mitológia, Budapest 1990).

Bishop Beáta (szül. *Székely*,) író, újságíró. 1945-től a Kisgazdapárt tisztviselőjeként részt vett a budapesti városi politikában. Cikkeket írt fővárosi lapokban. 1949-ben Nyugatra távozott. Párizsban, majd Londonban élt. 1951 novemberétől 1952 márciusáig Münchenben a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Utána felváltva élt Franciáországban, az Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában. Londonban angol újságíró lett. Dolgozott a többi között a *Daily Telegraph*nak és a *Punch*nak, valamint a *Womens' Own* című női magazinnak. Munkatársa volt a BBC magyar osztályának és a Külföldi Szolgálat „Magazine Talks” osztályának is. Első könyve önéletrajzi kulcsregény volt és 1960-ban jelent meg.

F. M.: *One Spoilt Spring* (r. London 1960); *Below the Belt* (r. uo.); *Ideje a gyógyításnak* (Budapest 1990).

Bisztray György (*George*, Budapest, 1938. okt. 2.) irodalomtörténész, szerkesztő. 1962-

ben a budapesti Tudományegyetem magyar-angol szakán végzett. 1962-ben Norvégiába, 1966-ban az Egyesült Államokba, 1976-ban Kanadába költözött. 1972-ben a Minnesotai Egyetemen összehasonlító irodalomtörténetből doktorált 1969 és 1975 között a Minnesotai és Chicagói Egyetemen tanított. 1976–1978-ban Edmontonban az Albertai Egyetem tanára. 1978-tól a torontói Egyetem magyar tanszékének vezetője. 1981 óta a Torontóban megjelenő *Hungarian Studies Review* társszerkesztője. Magyarul a *Szivárványban*, *Nyugati Magyarországon* és *Krónikában*, angolul kanadai és amerikai folyóiratokban publikál.

F. M.: *Marxist Models of Literary Realism* (New York 1978); *Hungarian Cultural Presence in North America* (tany. szerk. Dreisziger Nándorral, Toronto 1981); *Hungarian-Canadian Literature* (uo. 1987).

Bobula Ida (Budapest, 1900. febr. 27. – Gaffney SC, 1981. okt. 24.) történész. A budapesti Tudományegyetemen 1923-ban történelemből doktorált. Kétéves amerikai tanulmányútján társadalomszervezési kérdésekkel, a munkásság helyzetével és az amerikai magyarok problémájával foglalkozott. Részt vett a húszas évek ifjúsági mozgalmaiban. Egyik alapítója volt a Nemzetpolitikai Társaságnak. 1926-tól a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban az egyetemi leányinternátusok előadója. 1933 és 1944 között a budapesti Sarolta Kollégium igazgatója. A debreceni egyetemen az újkortörténelmi magyar történelem magántanára. 1947-ben emigrált az Egyesült Államokba. A Kongresszusi Könyvtár munkatársa. 1947–48-ban a New Jersey College for Women, 1967–71-ben a dél-karolinai Gaffneyben a Limestone College tanára. A nyugati magyar sumér-kutatás legismertebb képviselője.

F. M.: *Sumerian Affiliations. A Plea for Reconsideration* (Washington 1951); *The Sumerian Goddess Ba-U* (1952); *Arany és cserép* (Warren 1959–60); *A sumér-magyar rokonság kérdése* (Buenos Aires 1961); *Origin of the Hungarian nation* (Gainesville 1966); *Kétezer magyar név sumir eredete* (Montreal 1970).

Bodnár Gábor (Miskolc, 1920. szept. 9.) cserkészvezető, ifjúsági író. 1945 áprilisától Ausztriában és Németországban élt. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Részt vett az emigráns cserkészlet elindításában. 1948-tól a külföldi Magyar Cserkészszövetség központjának vezetője, 1961 óta a szövetség ügyvezető elnöke. 1950–56: a *Magyar Cserkész*, 1954–71: a *Vezetők Lapja* szerkesztője.

F. M.: A magyar cserkészlet története (Garfield 1962); A magyarországi cserkészlet története (uo. 1980, Budapest 1989, németül: 70 Jahre der ungarischen Pfadfinder, uo. 1982, angolul: Scouting in Hungary, uo. 1986); A nevelés szolgálatában (Garfield 1982); Néprajzi vázlatok (uo. 1983).

Bodolai Zoltán (Felsőbalog, Gömör vm, 1917. febr. 27.) nyelv- és történelemtanár. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Bécsben és Párizsban végezte. 1942-ben a budapesti Tudományegyetemen bölcsészdoktori oklevelet szerzett. 1945-ben katonaként Nyugatra került. 1949-ben kivándorolt Ausztráliába. 1953-tól 1962-ig középiskolai tanár. 1972-től a Sydney-i Egyetemen magyar történelmet és kultúrát adott elő. A Sydney-i Rádió magyar osztályának munkatársa, majd szerkesztője. Az ausztráliai *Magyar Életben*, *Nemzetőrben*, *Krónikában* publikált.

F. M.: The timeless nation. The history, literature, music, art and folklore of the Hungarian nation (Sydney 1975); The unmaking of peace (Csapó Endrével, St. Kilda 1980); Hungarica. A Chronicle of events and personalities from the Hungarian past (Sydney 1983); A Place in the Sun. The Hungarians' Struggle to regain their Heritage and Freedom (Csapó Endrével, uo. 1986); Human Right Suppressed (Csapó Endrével, uo. 1988).

Boér Miklós (*Nicolas*, Szeged, 1914. ápr. 30. – São Paulo, 1987. máj. 7.) történész, szociológus, közíró. Filozófiát, jogot és teológiát tanult. 1938-ban a budapesti Tudományegyetemen teológiából doktorált. 1939–40-ben tanulmányokat végez Rómában. Pappá szentelése után 1940 és 1945 között az

esztergomi érseki hittudományi főiskola tanára. 1945-től a VKM tisztviselője, 1948 januártól mint miniszteri tanácsos a katolikus egyházi ügyosztály vezetője. Ellentétbe kerülve a kormány vallás- és nevelésügyi politikájával 1948 októberében elhagyta Magyarországot. Rómába ment, ahol a Vatikáni Rádió magyar adását és a *Római Magyar Kurírt* szerkesztette. 1950-ben Brazíliába került 1950 és 1971 között São Paulóban a Katolikus Egyetemen szociológiát és politikatudományt tanított Tanári tevékenységével párhuzamosan 1951-től kezdve haláláig rendszeres cikkírója, majd külpolitikai szerkesztője az *O Estado do São Paulo* című napilapnak. 1972-ben saját kérésére VI. Pál pápa minden papi tevékenységtől felmentette és az Egyház kötelékéből laikus státusba helyezte vissza. 1972 augusztusától a São Paulói Állami Egyetemen szociológiát adott elő. Az egyetem 1984-es nyugdíjazása után is igénybe vette munkáját. Brazília elnöke 1974-ben kinevezte a Rio Branco Rend tiszti fokozatával. São Paulo polgármestere közvetlenül halála után a város egy sugárútját nevezte el róla. Művei portugál, spanyol, angol, olasz nyelven jelentek meg.

F. M.: Cardinal Mindszenty and the implacable war of communism against religion and the spirit (London 1949, olaszul: Il Cardinale Mindszenty, Milano 1950); Introdução à Sociologia Religiosa (São Paulo 1953); Argélia, Guerra e Paz no Maghreb (Rio de Janeiro 1961); Alemanha na Encruzilhada (São Paulo 1962, spanyolul: Barcelona 1964); Militarismo e Clericalismo em Mudança (São Paulo 1980); A utopia marxista e o socialismo real (uo. 1982).

Bognár Kálmán (Budapest, 1908. júl. 19.) meteorológus, közíró. A budapesti Tudományegyetemen földrajzot, csillagászatot és ókori történelmet tanult. 1938-ban doktori címet szerzett. 1933 és 1936 között a Magyar Meteorológiai Intézetben dolgozott. Azután katonatiszt lett, 1945-től a Honvédelmi Minisztérium tisztviselője. A magyar forradalom bukása után 1956-ban Ausztriában telepedett le, 1959-ben a bécsi egyetemen doktorált. 1957–60-ban főiskolai

tanár, 1961-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1961-től a Utahi Egyetemen a meteorológia tanára. 1965–66-ban a Dél-Illinois Egyetemen tanított. 1966-ban lett a Slippery Rock State College tanára. A hetvenes évek közepén nyugalomba vonult és a floridai Sarasotába költözött. A floridai Petőfi Kulturális Egyesület elnöke volt. Cikkei, tanulmányai, emlékezései az *Új Látóhatárban* és amerikai magyar lapokban jelentek meg.

Bogyay Tamás (*Thomas von*, Kőszeg 1909. ápr. 9.) történész, művészettörténész. Egyetemi tanulmányait mint az Eötvös Kollégium tagja a budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karán végezte (1927–32). Filozófiai doktorátust művészettörténeti főszakkal 1932 őszén kapott. 1932–35-ben egyetemi gyakornok a művészettörténeti és klasszika archeológiai tanszéken. 1933 és 1934-ben a berlini Collegium Hungaricum és a római Magyar Történeti Intézet ösztöndíjasa. 1935 és 1940 között a zalaegerszegi tanfelügyelőség tisztviselője. 1940-től 1945-ig a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium tisztviselője, utoljára mint miniszteri titkár. 1945 március végén a Szépművészeti Múzeum műkincs-szállítmányának kísérőjeként került Németországba. 1952 óta Münchenben él. 1952 januárjától 1974 áprilisáig (Kőszegi Ákos néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa. Főleg kulturális műsorokat, köztük magyar történeti sorozatot írt. 1963-tól 1968-ig a müncheni Magyar Intézet igazgatója. Az *Ungarn-Jahrbuch*nak kezdettől fogva szerkesztőségi tagja. Az *Ungarns Geschichtsschreiber* című német nyelvű történeti könyvsorozat szerkesztője (1976–1986). Magyar tanulmányai főleg az *Új Látóhatárban* és a *Katolikus Szemlében* jelentek meg. Számos német tudományos szakfolyóirat és lexikon munkatársa.

F. M.: *Normannische Invasion – Wiener Bauhütte – Ungarische Romantik* (Baden-Baden 1953); *Lechfeld. Ende und Anfang* (München 1955); *Kép és Látomás. Egy fejezet a magyar romantika történetéből* (Köln 1962); *Bayern und die Kunst*

Ungarns (München 1964); *Grundzüge der Geschichte Ungarns* (Darmstadt 1967, 1973, 1977, 1991); *Stephanus Rex. Versuch einer Biographie* (Wien 1975, magyarul: Bécs 1976, Budapest 1988); *Die heiligen Könige* (szerk. Bak Jánossal és Gábrriel Silagival, Graz–Wien–Köln 1976); *Über die Forschungsgeschichte der heiligen Krone* (Budapest 1983); *A Szentkorona, mint a magyar történelem forrása és szereplője* (Zürich 1984).

Bokor István (*Stephen Barlay*, Budapest, 1930. jan. 30.) író. Gimnáziumi érettségi után 1948-tól 1956-ig újságíró és rádióriporter volt. Az 56-os forradalom bukása után, 1956 decemberében Angliába menekült. Londonban lakik. Rövid ideig magyar emigráns lapokba írt, fizikai munkából tartotta fenn magát, majd 1975-ig újságíróként angol, amerikai és német lapoknak dolgozott. Angol nyelven regényeket, ismeretterjesztő műveket és rádió-tv. játékokat ír. Az utóbbiak rendszeresen szerepelnek angol és amerikai rádió- és tv-állomások műsorán.

F. M.: *Sex Slavery* (it. London 1968); *Aircrash Detective* (it. uo. 1969); *Fire* (it. uo. 1972); *Double Cross* (it. uo. 1973); *Blockbuster* (r. uo. 1976); *That Thin Red Line* (it. uo. 1976); *Crash Course* (r. uo. 1979); *Cuban Confetti* (r. uo. 1981); *The Ruling Passion* (r. uo. 1982); *The Price of Silence* (r. uo. 1983); *Tsunami* (r. uo. 1986); *The Final Call* (it. uo. 1990).

Boksányi Nándor (Kecskemét, 1922. dec. 15. – München, 1984. ápr. 5.) újságíró. Elvégezte a kecskeméti jogakadémiát. 1945-ben a debreceni Tudományegyetemen államtudományi doktorátust szerzett. 1943-tól a Magyar Távírási Iroda munkatársa, ugyanakkor parlamenti gyorsíró. Mindkét állásából 1951-ben politikai okok miatt elbocsátották. 1952 és 1956 között egy budapesti gyárban műhelyírnok. Az 1956-os forradalom alatt visszakerült a Magyar Távírási Irodába. 1952-ben és 1955-ben Magyarország gyorsíró bajnoka. 1965 júniusában egy párizsi útjáról nem tért vissza, hanem Franciaországban menedékjogot kért.

Magyarországon színdarabfordításait több színházban játszották. 1966 februárjától haláláig (Asztalos István néven) a müncheni Szabad Európa Rádió munkatársa volt.

Bolgár László (Temesvár, 1911. szept. 11. – Rion Les Montagnes, 1990. jún. 16.) újságíró, műfordító. 1935-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett, 1935-től tíz éven át Belgrádban, Zágrábban, Szófiában sajtóattasé. Később rádiótudósító. 1947-ben Franciaországban telepedett le. 1949 és 1958 között Párizsban a Francia Rádió magyar adásának szerkesztője, utána 1969-ig a kelet-európai adások h. vezetője, 1969-től 1975-ig vezetője. A *Látóhatárban*, az *Új Hungáriában*, az *Ahogy Lehetben*, az *Irodalmi Újságban*, és párizsi lapokban publikált. Magyar szerzők műveit fordította franciára.

Bónis László (Pozsony, 1898. márc. 31. – São Paulo, 198?) költő, író, újságíró. 1919-ben elvégezte a Színművészeti Főiskolát. Tizenhat éves kora óta publikált verseket. A II. vh.-ban katonai szolgálatot teljesített. A háború után Nyugaton maradt. Később Brazíliába vándorolt ki és São Paulóban telepedett le. Főleg észak-és dél-amerikai lapokban közölt verseket, irodalmi és politikai cikkeket.

F. M.: Kaleidoszkóp (v. São Paulo 1958); Tűz és víz között (v. uo. 1964).

Boór János (Budapest, 1932. aug. 3.) filozófus, szerkesztő. Fizikai, matematikai, filozófiai és katolikus teológiai egyetemi tanulmányait Budapesten, Münchenben és Salzburgban végezte. Az 56-os forradalom után elmenekült Magyarországról. Münchenben telepedett le, ahol 1970 óta a jezsuita Filozófiai Főiskolán megbízott előadó. 1965 óta szerkeszti a Herder Kiadó gondozásában megjelenő *Mérleg* című tallózó folyóiratot, melynek 1988 óta főszerkesztője. A *Mérlegen* kívül cikkei jelennek meg a *Katolikus Szemlében*, az *Életünkben*, a

Vigiliában, a *Theologie und Philosophie* és az *Osteuropa Naturwissenschaft* című német folyóiratokban.

Borbándi Gyula (Budapest, 1919. szept. 24.) író, történész, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen 1942-ben államtudományi doktorátust szerzett. Egyetemi évei alatt az Országos Széchenyi Szövetség kulturális alelnöke. 1941 és 1949 között a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium tisztviselője (közben 1942–45-ben katona). 1949 januárjában elmenekült Magyarországról. 1949–51-ben Svájcban szállodai alkalmazott. 1951 augusztusától 1984 szeptemberéig (Gyulai Ernő néven) a müncheni Szabad Európa Rádió munkatársa (1979–84: a magyar osztály h. igazgatója). 1950-ben részt vett a *Látóhatár* megindításában, 1953 januártól a folyóirat főmunkatársa, 1957 novemberétől egyik szerkesztője. 1958 júliusától 1989 végéig az *Új Látóhatár* felelős szerkesztője. A Hontalan írók PEN Központja német nyelvterületi csoportjának tíz éven át alelnöke. Az említett folyóiraton kívül publikált az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, (bécsi) *Magyar Híradóban*, *Bécsi Naplóban*, *Szivárványban*, *Nyugati Magyarságban*, *Életünkben* és az *Ungarn-Jahrbuchban* (amelynek 1987-től szerkesztőségi tagja). 1990-től a budapesti *Hitel* védnökségének tagja. 1991-ben Magyar Művészetért Díjat kapott.

F. M.: Tanulmányok a magyar forradalomról (szerk. Molnár Józseffel, München 1966); Der ungarische Populismus (Mainz 1976); A magyar népi mozgalom (New York 1983, Budapest 1989); A magyar emigráció életrajza 1945–1985 (Bern 1985, Budapest 1989); Nyugati magyar esszéírók antológiája (szerk. Bern 1986); Nyugati magyar tanulmányírók antológiája (szerk. uo. 1987); Ötszáz mérföld (esszék, naplók, München 1989).

Borbély Andor (Vác, 1901. júl. 20. – München, 1970. ápr. 4.) újságíró. Jogot tanult Budapesten. 1920-tól hírlapíró. Pályáját az *Új Nemzedéknél* kezdte, majd a *Magyarság*

(1920–24); az *Újság* (1924–33) és a *Függetlenség* (1933–44) munkatársa volt. Közben 1941–44-ben a kolozsvári *Ellenzéknek* és az *Esti Lapoknak* is dolgozott. 1945-től Németországban élt, Münchenben lakott, keveset publikált.

Borbély László (Budapest, 1922. dec. 29. – München, 1985. szept. 14.) újságíró. Borbély Andor fia. Budapesten érettségizett. Utána újságíró lett. Pályáját a kolozsvári *Ellenzék*nél és az *Esti Lapok*nál kezdte, közben a Sajtófőiskolán és a kolozsvári egyetem közgazdasági karán tanult. 1942–44-ben a budapesti *Esti Újság* munkatársa. 1944-ben ellenállási tevékenységet fejtett ki. 1945-ben rövid ideig a *Szabadság* munkatársa, majd alkalmi munkákból élt. 1948-ban hirdetőirodát nyitott. A nyugati sajtónak írt riportjai miatt 1950 áprilisában letartóztatták, a népbíróság halálra ítélte, a halálos ítéletet 1951 júniusában életfogytiglani kényszermunkára változtatták át. 1956 júliusában amnesztiával szabadult és a forradalomig sportfényképész volt. 1956 novemberében Münchenbe menekült. 1958 májusától haláláig (Kőbányai Péter néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Az *Új Hungáriában* publikált.

F. M.: „Halálraítélt! Gyakran ellenőrizendő!” (rabsága története, Róma 1958, németül: Köln 1960).

Borhegyi István Ferenc (*Stephen Francis de*, Budapest, 1921. okt. 17. – Milwaukee, USA, 1969. szept. 26.) antropológus, régész. 1946-ban a budapesti Tudományegyetemen bölcsészdoktori oklevelet szerzett, majd 1948-ig egyetemi előadó és múzeum-őr. 1948-ban Nyugatra távozott. Az Egyesült Államokban telepedett le. 1949-52-ben Guatemalában a San Carlos Egyetem antropológia-tanára. Egyetemi tanári tevékenységét a Missouri, Oklahomai, Wisconsini Egyetemen folytatta. 1959-től haláláig Milwaukee város múzeumának igazgatója. Észak- és latin-amerikai tudományos folyóiratokban publikált.

F. M.: *Settlement Patterns in the Guatemalian Highlands: past and present* (New York 1956); *The Modern Museum and the Community* (Norman 1958); *The Museum as a Cultural Centre in the Development of the Community I-V.* (Paris 1958-61); *Cultura folk y cultura compleja en el area maya meridional* (Guatemala 1959); *A Bibliography of Museums and Museum Work* (Milwaukee 1960–61); *Ball Game Hanstones and Ball Game Gloves* (Cambridge 1961); *The Rubber Ball Game of Ancient America* (Zs. Borhegyivel, Milwaukee 1963); *Highland Maya Settlement Patterns: Synthesis of Highland Maya Archeology* (Washington 1965).

Bornemisza Péter Társaság. Ausztriában (Bécsben) működő, a magyar kultúrát szolgáló egyesület, 1960 márciusában alakult. Rendszeres előadásai főleg irodalmi, történeti, társadalomtudományi és művészeti témájúak. A nyugat-európai előadókon kívül mindig nagy számban szerepeltetett Magyarországon és a vele szomszédos országokban élő írókat, tudósokat és művészeket. Elnökei; 1960–64: Faber György, 1964–66: Faragó Tibor, 1966–68: Bujdosó Alpár, 1968–78: Kántás Károly, 1978-től Csordásné Leidenfrost Viola. Titkára és tevékenységének szervezője az alapítástól kezdve megszakítás nélkül Szépfalusi István.

Boros Lajos (Szentes, 1914. jan. 31.) tudományos kutató, matematikus. Iskoláit Szentesen, Budapesten, Kecskeméten, és Szegeden végezte. Neveléstudományból doktori diplomát szerzett. 1939–41-ben a budapesti Bolyai népi kollégium igazgatója. Jelentős szerepet játszott a népi kollégiumi és népfőiskolai mozgalomban. 1941-től 1944-ig az Országos Nép- és Családvédelmi Alapnál, 1945 és 1948 között a Kereskedelmi és Szövetkezetiügyi Minisztériumban tisztviselő. Mezőgazdasági és szövetkezeti szakértőként több könyvet, tanulmányt és cikket írt. Rákosi idejében osztályidegenné nyilvánították és minden értelmiségi munkától eltiltották. Évekig munkásként dolgozott. Az 56-os forradalom bukása után Nyugatra menekült. A radioaktív sugárzások mérésével és az ellenük való védekezéssel foglalkozott. A New Jersey állami Bureau of Radiation

Protection alkalmazottjaként 1980 végén vonult nyugalomba. E témakörben több publikációja jelent meg. Azóta a floridai Sarasotában él, tevékeny résztvevője a Magyar Baráti Közösség munkájának.

Boros László (Budapest, 1893. jan. 16. – Bécs, 1974. szept. 19.) újságíró. Pályafutását a budapesti *Világnál* kezdte. 1923-tól az *Esti Kurír* munkatársa, majd szerkesztője. 1940-ben Franciaországba emigrált. Később az Egyesült Államokba költözött. 1949-től 1952-ig az *Amerikai Magyarság* kiadója és szerkesztője volt. 1952-től Münchenben az *Amerika Hangja* európai szerkesztőségét vezette.

Boros László (*Ladislaus*, Budapest, 1927. okt. 2. – Zürich, 1981. dec. 8.) teológus, író. Középiskolai érettségi után belépett a jezsuita rendbe, amely külföldre küldte tanulmányai elvégzésére. Filozófiát Szegeden kezdett tanulni, azután Innsbruckban és Münchenben folytatta, teológiát Belgiumban, Franciaországban és Angliában tanult. 1959-ben Zürichben telepedett le. 1959-től 1975-ig az *Orientierung* című folyóirat szerkesztője. 1963-tól 1981-ig a vallástudományok megbízott előadója az innsbrucki egyetemen. 1975-ben kilépett a jezsuita rendből és feladta papi hivatását. Főleg németül publikált, könyveket és folyóiratokba tanulmányokat írt. Sok művét más nyelvekre is lefordították.

F. M.: *Mysterium mortis. Der Mensch in der letzten Entscheidung* (Olten 1962); *Der anwesende Gott. Wege zu einer existentiellen Begegnung* (uo. 1964, magyarul: *A köztünk élő Isten*, Eisenstadt 1970); *Erlöstes Dasein. Theologische Betrachtungen* (Mainz 1965); *Gott-Welt-Bruder. Grundströmungen des heutigen Denkens* (Meitingen–Freising 1967); *In der Versuchung. Meditationen über den Weg zur Vollendung* (Olten 1967); *Wahrhaftigkeit und Liebe* (Meitingen–Freising 1967); *Im Menschen Gott begegnen* (Mainz 1967, magyarul: *Az emberben felénk hajló Isten*, Eisenstadt 1973); *Aus der Hoffnung leben. Zukunftserwartung im christlichen Dasein* (Olten 1968, magyarul: *Reményből élünk*, Eisenstadt 1969); *Gott für die*

Menschen (Freising 1968); *Wir sind die Zukunft* (Mainz 1969); *Der gute Mensch und sein Gott* (Olten 1971); *Der nahe Gott* (Mainz 1971); *Ein Kreuzweg* (Bergen–Enkheim 1971); *Leid als Vorbereitung des Todes* (Freiburg 1971); *Der anwesende Gott Jesus menschlich betrachtet* (Freiburg–Basel–Wien 1972); *Weihnachtsmeditationen* (Olten 1972); *Über das christliche Beten* (Mainz 1973); *Denken in der Begegnung* (Olten 1973); *Gedanken über das Christliche* (Frankfurt a/M 1973); *Engel und Menschen* (Freiburg 1974); *Geborgene Existenz. Christliches Leben als Hoffnung* (Freiburg–Basel–Wien 1975); *Phasen des Lebens* (Olten 1975); *Im Leben Gott erfahren* (uo. 1976); *Befreiung zum Leben. Die Exerzitien des Ignatius von Loyola als Wegweisung von heute* (Freiburg–Basel–Wien 1977); *Offenheit des Geistes. Begegnungen* (Olten 1977); *Taglich aus dem Glauben leben* (Mainz 1977); *Das Buch von unserem Herrn Jesus* (M. Reidelle, Düsseldorf 1977); *Vom unglaublichen Glauben* (Olten 1978); *Heute Christ sein. Über die christliche Gesinnung und die Liebe zur Welt* (Freiburg–Basel–Wien 1978); *Gottesbild und Glaube* (Meitingen–Freising 1979); *Sinn der Weihnacht* (Zürich 1979).

Borsányi Julián (Máramarossziget, 1903. okt. 1.) hadtörténész, újságíró. Tanulmányait a budapesti Műegyetemen és katonai főiskolán végezte. Okleveles gépészmérnök. A magyar honvédségnél viselt utolsó rangja: hadiműszaki törzskari alezredes. 1945-ig a Honvédelmi Minisztérium légvédelmi osztálya és (a kutatással foglalkozó) Országos Légoltalmi Intézet élén a légvédelem fegyvertechnikai és műszaki ügyeivel foglalkozott. A Műegyetemen meghívott előadó, a budapesti rádió honvédelmi negyedóráinak társszerkesztője volt, magyar és külföldi folyóiratokban több cikke jelent meg. 1945 óta Németországban él. 1951 októberétől 1954 végéig kutatóként, 1955 januárjától 1969 júniusáig (egy ideig Bell ezredes néven) katonapolitikai szakértőként a Szabad Európa Rádió munkatársa. A vállalat Üzemi Tanácsának elindítója és első elnöke. Publikált az *Új Látóhatárban*, a *Nemzetőrben*, az *Új Európában*, a *Hadak útjában*. Beható kutatásokat végzett az 1941-es kassai bombázás ügyében.

F. M.: *Das Rätsel des Bombenangriffs auf Kaschau*, 26. Juni 1941, *Wie wurde Ungarn in den II. Weltkrieg hineingerissen?* (München 1978); *A magyar tragédia kassai nyitánya* (uo, 1985).

Borshy Kerekes György (Diósgyőr, 1892. márc. 9. – Los Angeles, 1971. jan. 24.) református lelkész, szerkesztő. 1910-től a debreceni és a budapesti Tudományegyetem hallgatója. Református lelkészi oklevelet szerzett. 1924-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1924 és 1927 között McKeesport, ezután 1935-ig Youngstown református lelkésze. A Független Magyar Református Egyház egyik alapítója. 1952-től nyugati egyházmegegyének esperese. 1944-től az Amerikai Magyar Református Egyesület titkára, 1956-tól 1964-ig elnöke. 1925 és 1935 között a *Magyar Egyház*, 1936-tól 1961-ig a *Testvériség* című lap szerkesztője. A *Hungarica Americana* és a *Magyar Egyház Könyvei* című könyvsorozatok elindítója és szerkesztője. Verseket is írt. Amerikai magyar lapokban publikált.

F. M.: *Mindszenty bíboros* (1955).

Borsody István (*Stephen*, Eperjes, Sáros vm, 1911. szept. 16.) történész, író. 1934-ben a prágai cseh Károly Egyetemen jogi és politikai doktorátust szerzett. Az elkövetkező években nyugati egyetemeken egészítette ki tanulmányait. Rövid ügyvédi gyakorlat után újságíró lett. 1937-től 1944-ig a *Prágai Magyar Hírlap* belső munkatársa. 1938-tól Budapesten a *Magyarország* külpolitikai cikkírója. 1945–46: részt vesz a *Szabad Szó* és az *Új Magyarország* szerkesztésében. 1945-ben a budapesti Tudományegyetemen magántanári képesítést kapott a kelet-európai történelem tárgykörében. 1946-ban külügyi szolgálatba lépett, a washingtoni magyar követség sajtóattaséja lett. 1947 júniusában lemondott és disszidált. Először a Pennsylvania College for Women, majd 1953-tól a pittsburghi női Chatham College tanára. 1977-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig orosz és modern európai történelmet adott elő. 1988-ban Bostonba

költözött. Magyar nyelvű írásai a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, és a *Magyar Füzetekben* jelentek meg. 1953–54-ben valamint 1957–58-ban a *Látóhatár* szerkesztőbizottságának tagja. 1979-től 1989-ig a *Magyar Füzetek* szerkesztői munkaközösségének, illetve tanácsadó testületének tagja. Angolul rendszeresen publikál amerikai tudományos folyóiratokban.

F. M.: *The Triumph of Tyranny. The Nazi and Soviet Conquest of Central Europe* (London 1960); *The Tragedy of Central Europe (a Triumph of Tyranny bőv. és jav. kiadása*, New Haven 1980); *The Hungarians: a divided nation* (tany. szerk. uo. 1988); *Európai évek* (tan. Budapest 1991).

Borsos Sándor (Söpte, Vas vm, 1920. márc. 5. – Párizs, 1984. jan. 14.) politikus, szerkesztő. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán doktorált. 1945-től részt vett az ifjúságpolitikában. 1945–47-ben a Népi Ifjúsági Szövetség főtitkára. Az 1947-es választásokon a Nemzeti Parasztpárt listáján országgyűlési képviselő lett. 1948 őszén elmenekült Magyarországról és 1950 őszén Zürichben részt vett a *Látóhatár* alapításában. 1950-től 1952-ig a folyóirat felelős szerkesztője és kiadója. 1951-ben Zürichből áttelepedett Párizsba. Ott adta ki és szerkesztette 1953–56-ban a *Valóság*, 1958-ban a *Szocialista Magyarország – Szocialista Európa* című politikai lapokat. Részt vett a magyar Európa Mozgalom, élete végén a Francia Szocialista Párt és a CFDT szakszervezet tevékenységében.

Borszéky György (tkp. *Kaáli Nagy György*, Hódmezővásárhely, 1912. jan. 2.) ügyvéd, közíró. A budapesti Tudományegyetemen 1937-ben jogi és államtudományi doktor lett. 1942-ben ügyvédi oklevelet szerzett. 1934-től a Pénzügyi Központ alkalmazottja. 1945-ben a Kisgazdapárt pénzügyi bizottságának tagja. Az 1956-os forradalomban vállalt szerepe miatt elmenekült Magyarországról. Kanadában telepedett le és 1977-ben bekövetkezett nyugalmába vonulásáig

Ontario állam Jövedelemügyi Minisztériumának tisztviselője volt. Azóta Toronto egy elővárosában él. Édesapja, Nagy György és köztársasági mozgalma történetével foglalkozik. Írásait az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, a *Kanadai Magyarság*, a *Nyugati Magyarság* közölte.

Bostoni Magyar Intézet (*Hungarian–American Cultural and Research Institute*). Koncz Lajos orvos irányításával a hetvenes évek közepe óta működik. Magyar kulturális kezdeményezéseket támogat. Kiadott irodalmi és történelmi tárgyú audiokazettát, 1979-ben lehetővé tette a *Külhoni Szövegtár* című évkönyv megjelenését. Ugyancsak 1979-ben meghirdette a Bibó István-díj pályázatát.

Bóta Ernő (Budapest, 1900. márc. 4. – Boulogne sur Seine, 1987. ápr. 4.) politikus. Az első vh-ban műszerésztanulónak hívták be katonának, az olasz frontra került, megsebesülve hadifogságba esett, onnan 1920-ban szabadult. 1921-ben szocialista nézetei és baloldali magatartása miatt külföldre kényszerült. Bécsi és belforti tartózkodás után Párizsban telepedett le. 1923 októberében részt vett az Emberi Jogok Magyar Ligájának megalapításában. A kezdeményezésére alakult szervezetnek elnöke, majd haláláig tb. elnöke volt. Szóban és írásban küzdött a magyarságot hazájában és a szomszédos országokban ért jogsértések ellen.

Botond István (tkp. *B. Pál* Budapest, 1912. aug. 7. – Sydney, 1978. ápr. 20.) költő, író, műfordító. Polgári foglalkozása orvos volt. A budapesti Tudományegyetemen szerzett diplomát. A második vh-ban katonarvosként szolgált. A háború vége orvos-századosként Dániában érte. 1948-ban kivándorolt Ausztráliába. Több évi fizikai munka után 1953-tól végezhetett csak ismét orvosi tevékenységet. Ausztráliai, amerikai és európai emigráns lapokban publikált, „Költői ébredés” címmel színművet írt Petőfiről és

Szendrey Júliáról, amelyet Sydneyben mutattak be.

F. M.: *Megosztanám veled* (v. Sydney 1968); *Őszi máglya* (v. uo. 1971); *Szüret* (v. Csepelyi Rudolfal és Novák Máriával, Melbourne 1972); *Petőfi Sándor emlékkönyv* (Sydney 1972); *A csend virágai* (v. és elb. uo. 1976).

Bödöcs Pál (Babot, Sopron vm, 1941. aug. 6.) elbeszélő, esszéista, kritikus. 1960-ban érettségizett, két évig gyárban dolgozott, majd Pécsen pedagógiai főiskolát és Budapesten egyetemet végzett. Húsz évet töltött – Sopronban és Budapesten – pedagógiai pályán mint magyar nyelv, irodalom és történelem tanár. 1984 májusában Nagy-Britanniában menedékkert, azóta Londonban él. Szépirodalmi írásai és kritikái a többi között a szombathelyi *Életünkben* és a miskolci *Napjainkban* jelentek meg. Nyugaton az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban* publikált.

Bódy Pál (*Paul*, Keszthely 1934. jún. 8.) történész, szociológus. Az 56-os forradalom után került az Egyesült Államokba. 1964-ben az indianai Notre Dame Egyetemen doktorált. 1964 és 1970 között az Ohioi Állami Egyetemen adjunktus. 1971–73-ban a Portlandi Egyetemen tanár. 1975–77-ben a kanadai Kingstonban a St. Lawrence College-ban tud. kutató. 1977-től az Ohioi Állami Egyetemen tervezési igazgató.

F. M.: *Joseph Eötvös and the Modernization of Hungary 1840–1870* (Philadelphia 1972, Boulder 1985); *Hungarian Immigrants in Greater Pittsburgh 1880–1980* (Boros-Kazai Marianne-nal, Pittsburgh 1981); *Hungarian Community Life in Great Pittsburgh* (Boros-Kazai Marianne-nal uo. 1981); *Struggle and Hope, The Hungarian–Canadian Experience* (Kovács Márton Lajossal és Kovrig Bencével, Toronto 1982).

Brachfeld Olivér (Budapest, 1908. febr. 18. – Bogota, 1975. dec. 16.) műfordító, irodalomtörténész. 1925 és 1930 között végzi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen, majd Párizsban és

Bécsben folytat tanulmányokat. Azután előadó a párizsi Sorbonne-on, Münchenben és Barcelonában a katalán egyetemen. A spanyol polgárháború alatta barcelonai állami színház főigazgatója. 1938–41-ben Franciaországban, 1941 után ismét Spanyolországban élt. Később Dél-Amerikába került. Caracasban és Bogotában volt egyetemi tanár. A huszadik századi magyar szépirodalom több jeles alkotását – regényeket és színműveket – ültetett át spanyol nyelvre. Irodalomtörténeti munkákat írt spanyolul.

F. M.: *La reina mas olvidada de la historia* (Barcelona 1947); *Los complejes de inferioridad de la mujer* (Caracas–Barcelona 1951, olaszul: Roma 1952); *História de Hungría* (Barcelona 1957).

Braham, Randolph L. (eredeti neve: *Ábrahám Dezső*, Bukarest, 1922. dec. 20.) történész. Kolozsvárott érettségizett. 1948-ban az Egyesült Államokba távozott. Ott végezte egyetemi tanulmányait és szerzett 1952-ben doktori diplomát. 1971 óta a New Yorki Városi Egyetem tanára. Politológiát ad elő. Kutatásaiban és publikációiban a magyar zsidóság második világháborús tragédiájával foglalkozik. Angolul ír.

F. M.: *Eichmann and the Destruction of Hungarian Jewry* (New York–Tel-Aviv 1961, magyarul: *Eichmann és a magyar zsidóság pusztulása*, New York 1962); *The Hungarian Jewish Catastrophe, A Selected and Annotated Bibliography* (New York 1962, Boulder 1984); *Education in the Hungarian People's Republic* (Washington 1970); *The Hungarian labor Service System, 1939–1945* (Boulder 1977); *The Politics of Genocide, The Holocaust in Hungary* (New York 1981, magyarul: *A magyar Holocaust, Budapest–Wilmington 1988*); *Genocide and Retribution, The Holocaust in Hungarian Ruled Northern Transylvania* (Boston–The Hague 1983); *The Holocaust in Hungary: Forty Years Later* (tany. Vágó Bélával, New York 1985); *Jewish Leadership during the Nazi Era, Patterns of Behavior in the Free World* (szerk. Boulder 1985).

Brandenstein Béla (*Béla von*, Budapest, 1901. márc. 17. – Saarbrücken, 1989. aug.

24.) filozófus. A budapesti Tudományegyetemen 1923-ban bölcséleti doktorátust szerzett. 1927-ben egy magántanár, 1929-ben rk. tanár, 1934-ben r. tanár lett. Pauler Ákos bölcséleti tanszékét vette át. 1938-ban a Magyar Filozófiai Társaság elnöke. Több külföldi tudományos akadémia tagja. 1945-ben Ausztriába költözött, 1949-ben Saarbrückenbe került, az akkor létesült egyetem filozófiai tanszékére, ahol 1969-ig tanított. Nyugdíjazása után a Luganói tó partján lévő házába vonult vissza.

F. M.: *Der Mensch und seine Stellung im All* (Einsiedeln–Köln 1947); *Das Bild des Menschen und die Idee des Humanismus* (Bregenz 1948); *Leben und Tod. Grundfragen der Existenz* (Bonn 1948); *Der Aufbau des Seins. System der Philosophie* (Tübingen 1950); *Platón* (Saarbrücken 1951); *A művelődés válsága* (Köln 1952); *Új szellemkor felé? A kultúralakulás jövőjéről* (München 1952); *Vom Werdegang des Geistes in der Seele* (Saarbrücken 1954); *Die Quellen des Seins* (Köln 1985); *Vom Sinn der Philosophie und ihrer Geschichte* (Bonn 1957); *Wahrheit und Wirklichkeit* (Meisenheim 1965); *Grundlegung der Philosophie I–VI.* (szerk. Salzburg 1965–70); *Sein-Welt-Mensch* (tany. München 1983); *Der Mensch vor Gott* (tany. uo. 1984).

Brazil-Magyar Kultúregyesület. 1950-ben alakult São Paulóban a magyar nyelv, hagyományok és műveltség ápolására. Előadásokat, irodalmi esteket, ünnepségeket, nyelvi, irodalmi és történelmi tanfolyamokat rendezett. 1960-tól könyveket is megjelentetett. Vezetői közé tartozott a többi között Ecsedy Tamás, Jordán Emil, Troykó György, Zágon Bertalan.

British Hungarian Fellowship. 1951-ben alakult társaság az angol–magyar szellemi kapcsolatok ápolására. Előadásokat rendez angol és magyar nyelven, főleg irodalmi, tudományos és művészeti témákról. Elnökei: C.A. Macartney, Sir Thomas Moore, gr. Teleki Mihály, G.F. Cushing (1986-tól).

Bródy Sándor (Miskolc, 1900. aug. 30. – São Paulo, 1963. aug. 2.) könyvkiadó és kereskedő. 1923-ban elvégezte a berlini kereskedelmi főiskolát. 1937-ben a pécsi Tudományegyetemen államtudományi doktor lett. A negyvenes években kivándorolt Brazíliába. 1960-ban. São Paulóban könyvkereskedést nyitott. Kiadással is foglalkozott. Halála után az üzletet özvegye vette át.

Bruck Edit (*Edith*, Tiszakarád, Zemplén vm, 1932. máj. 3.) író, újságíró, műfordító. Auschwitzba deportálták, majd végigjárta a dachau, christianstadti, bergen-belseni lágereket. Szabadulása után 1948-ig Budapesten lakott. Azután Izraelben telepedett le, ahol fizikai munkából élt. 1952-ben Olaszországba költözött. Jelenleg Milánóban él. Újságíróként dolgozik. Verset, regényt, elbeszélést, színművet ír és modern magyar színműveket fordít olaszra.

F. M.: *Chi ti ama così* (r. Milano 1958, németül: Frankfurt 1961, magyarul: *Ki téged így szeret*, Budapest 1964); *Andremo in città* (r. Milano 1962, németül: Hamburg 1965); *E Natale, vado à vederé* (r. Milano 1962); *Le sacre nozze* (r. uo. 1969); *Due stanze vuote* (r. Padoa 1974); *Transit* (r. Milano 1978, magyarul: *Tranzit*, Budapest 1988); *Mio splendido disastro* (r. Milano 1979); *In difesa del padre* (r. uo. 1980).

Brunauer Dalma (szül. *Hunyadi*, Budapest, 1924. febr. 24.) nyelvész, irodalomtörténész. A budapesti Tudományegyetemen 1948-ban bölcsészdoktori címet szerzett, s még ebben az évben az Egyesült Államokba költözött. 1949–53-ban a chicagói DePaul Egyetemen előadó, 1953–58-ban Lockport IL-ban a Lewis College, 1958–65-ben a New York-i City College tanára. 1965-től Potsdam NY-ban, a Clarkson College of Technology világirodalmi tanszékének docense. Amerikai angol nyelvű tudományos folyóiratokban és magyarul a *Szivárványban* publikál.

F. M.: *World Literature in Transition* (1960); *Literature and Religion* (1971); *Dezső Kosztolányi* (Brunauer Istvánnal, München 1983).

Brunner György (*Georg*, Budapest, 1936. jún. 2.) jogtudós. Az 56-os forradalom után került Nyugatra. Tübingenben közjogot, valamint kelet-európai jog- és állam tudományt tanult. 1963-ban doktorátust szerzett. 1970-ben Kölnben magántanári képesítést nyert. 1964 és 1971 között a kölni Bundesinstitut für Ostwissenschaft und Internationale Studien munkatársa. 1971-től 1984-ig a Würzburgi Egyetem tanára. 1984-től a Kölni Egyetemen a közjog és a keleti jog tanára. 1989-ben a jogi kar dékánja. Több német és nemzetközi tudományos testület tagja, ill. vezetője, valamint tudományos folyóiratok társszerkesztője.

F. M.: *Die Grundrechte im Sowjetsystem* (Köln 1963); *Das Parteistatut der KPdSU* (uo. 1965); *Die Problematik der sozialen Grundrechte* (Tübingen 1971); *Kontrolle in Deutschland* (Köln 1972); *Einführung in das Recht der DDR* (München 1975, 1979); *Politische Soziologie der UdSSR* (Wiesbaden 1977); *Vergleichende Regierungslehre* (Paderborn 1979); *Politischer Systemwandel und Verfassungsreform in Osteuropa* (Bergisch-Gladbach 1990).

Brüsszeli Magyar Ház. A belga főváros katolikus magyarjainak és kulturális életüknek központja. Déri Béla katolikus pap alapította 1952-ben. Három évvel később új házat vett és rendezett be. Ő szervezte meg a benne folyó munkát a magyar művelődés ápolására. A Ház irodalmi esteket és hangversenyeket rendezett, magyar iskolát tartott fenn, kiadta a *Belgiumi Magyar Közlöny*, majd a *Magyar Ház* című lapot, laza írói szervezetnek adott otthont (Európai Magyar Írók Kongresszusa), elindította a Mindszenty Szabadegyetemet és 1956-ban a Magyar Ház Kiadóvállalatot. Déri Béla 1966-ban bekövetkezett halála után e kezdeményezések elsorvadtak.

Buday György (*George*, Kolozsvár, 1907. ápr. 7. – Coulsdon, Anglia, 1990. jún. 12.) fametsző, művészeti kiadó, kulturális szervező. A kolozsvári ref. kollégium után a szegedi Tudományegyetemre iratkozott be. Szegeden közreműködött a Bethlen Gábor

Kör, majd a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma megalapításában és szervezésében. Mindkettőnek elnöke volt. 1928-ban részt vesz az angol keresztény diákmozgalom liverpooli kongresszusán, majd megismerkedik a londoni East Enden a Settlement mozgalommal. A szegedi Művészeti Kollégiumban ennek népszerűsítésére és követésére törekszik. 1938-ban Angliába költözik, és Londonban telepszik le. A második vh. alatt (1940–45) a BBC rádióállomás európai osztályának munkatársa; a Külügyminisztérium tisztviselője. 1947-től két éven át a londoni Magyar Kulturális Intézet igazgatója. Erről a tisztről a Rajk-per miatt mondott le. 1956-ban a magyar forradalom bukásának hírére idegösszeroppanást kapott, kórházba, majd szanatóriumba került. Azóta a London közelében lévő coulsdoni szanatórium parkjában épült üvegpavilonban élt és dolgozott. Nemzetközi elismerést kiváltó illusztrációkat alkotott. A magyar költészet tervezett angol antológiája részére elkészítette húsz magyar költő portréjának fametszetét, írói munkái közül legjelentősebb a christmas-cardokról írt műve és Harry Carter angol tipográfussal közösen írt tanulmánya Tótfalusi Kis Miklós betűiről.

F. M.: George Buday's Ninth Little Book (London 1953); The History of the Christmas Card (London 1954); Fametszetek (album, Budapest 1970).

Bujdosó Alpár (Budapest, 1935. dec. 18.) költő, mérnök. Sopronban az Erdőmérnöki Főiskolán kezdte tanulmányait, 1956 végén Ausztriába menekült és Bécsben telepedett le. A bécsi egyetemen 1963-ban erdőmérnöki oklevelet szerzett. Útépítő tervezőmérnökként dolgozik. Verseket, szövegeket ír. A kísérletező irodalom művelője. 1978-tól a *Magyar Műhely* szerkesztőinek egyike. Német nyelven is publikál.

F. M.: Zárt világ (sz. Párizs 1972); 1 és 2 között az Erzsébet hídon (sz. uo. 1980); Irreverzibilia zeneon (sz. uo. 1985).

Bujdosó Bálint (tkp. *Meskó Lajos*, Baja, 1912.) költő, piarista pap. Budapesten tanári oklevelet szerzett. 1936-ban szentelték pappá. A piarista rend iskoláiban tanított. 1945-ben tábori lelkészként kórházvonattal került Németországba. Ausztriában, Spanyolországban, Kubában, végül az Egyesült Államokban missziós és tanítói munkát végzett. Jelenleg az amerikai magyar piaristák devoni kollégiumában lakik. Verseket ír, munkái a többi között a *Nemzetőrben*, a *Katolikus Szemlében*, az *Új Európában*, valamint amerikai magyar lapokban jelentek meg.

F. M.: A harmadik csodaszarvas (v. Bécs 1972); Rovás a romokon (v. Boardman 1987).

Burgenlandi Magyar Kulturális Egyesület (*Burgenlandisch-Ungarischer Kulturverein*). A burgenlandi magyarok művelődése és hagyományai megőrzése előmozdítására alakult 1968-ban Felsőőrött. A magyar nemzetiséget képviseli az Osztrák Nemzetiségi Tanácsban. Kulturális napokat, zenei heteket, hangversenyeket, kiállításokat rendez. Elnöke Moór János, majd 1986-tól Szeberényi Lajos. *Őrség* címmel tájékoztató közlönyt ad ki.

Bús-Fekete László (Kecskemét, 1896. jan. 29. – Los Angeles, 1971. júl. 25.) író, színműíró. A budapesti Műegyetem építészmérnöki szakán tanult, de tanulmányait abbahagyta, újságíró lett. 1914-től jelentek meg versei és elbeszélései. 1916-tól a *Színházi Élet* munkatársa, 1917-től szerkesztőinek egyike. Regényeket, színdarabokat, elbeszéléseket és filmforgatókönyveket írt. Sikeres színpadi szerző volt. 1940-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Több művét – filmeket, tv-játékokat – feleségével, Fagyas Máriával közösen írta.

Buza János György (Budapest, 1900. jún. 21. – Los Angeles, 1981. aug. 9.) író, erdőmérnök. A magyaróvári gazdasági

akadémián végzett. Katonaként került 1945-ben Németországba. 1950-ben Venezuelában telepedett le. A meridai Los Andes Egyetemen 1953-ban tanársegéd, majd később tanár, valamint a növénytar kurátora volt. Útirajzokat írt.

F. M.: Venezuela gyémántmezőin (úti. Los Angeles 1978); Gyémánttermő hegyek alján (úti. Toronto 1978); Visszatérésem a zöld pokolból (úti. Canberra 1980).

Büky Barna (Budapest, 1934. ápr. 1.) közgazdász. A budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen végzett. 1961 októberében hagyta el Magyarországot, Angliában telepedett le. 1964 decemberében Münchenben a Szabad Európa Rádió munkatársa lett, közgazdasági szakértőként dolgozott (Vadász János néven). 1987 májusától 1991 február végi nyugdíjazásáig a magyar osztály h. igazgatója volt.

C

Californiai Magyarság (*Californian Hungarians*). Los Angeles-i magyar hetilap. 1922 októberében indult. Szerkesztői és kiadói: Réthy József (1922–1937), Szabados V. Zoltán (1937–70), Fényes Mária (1970-től). A lap melléklete volt a *Napnyugat* című irodalmi szemle és a lap munkatársaiból alakult a Napnyugat írói kör.

(The) Canadian American Review of Hungarian Studies. Angol nyelvű hungarológiai folyóirat, amely évente kétszer jelent meg. 1974-ben indult az Ontario állambeli Kingstonban. Szerkesztője Dreisziger Nándor, kiadója Harcsár Ferenc volt. Munkatársai közé tartozott Basa Molnár Enikő, Balogh Éva, Bódy Pál, Gosztonyi Péter, Kovrig Bence, Pásztor Péter, Spira Tamás, Bisztray György, Várdy Béla, Wagner

Ferenc. Utóda az 1981-ben alapított *Hungarian Studies Review*.

Caracasi Magyar Történelmi Társaság. Venezuela fővárosában 1970-ben alapított kulturális és társadalmi egyesület. Előadásokat, tanfolyamokat rendez és kiadói tevékenységet is folytat. Alapító elnöke Vladár Ervin István (1970-74), utána Vladár Pál Ervin vette át az elnökséget.

Chászár Ede (*Edward*, tkp. *Császár*, Nagyrákos, Vas vm, 1920. szept. 29.) történész. A budapesti Tudományegyetemen 1943-ban jogi doktorátust szerzett. 1945-ben Nyugatra került, Ausztriában, majd 1946 és 1949 között Olaszországban élt. 1950-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1972-ben bölcsészdoktor lett a washingtoni George Washington Egyetemen. Ezen az egyetemen 1966-tól már tanított is. 1969-ben Indianába az Indiana University of Pennsylvaniára került, ahol a politikai tudományok tanára. A Magyar Cserkészszövetség társelnöke. Amerikai magyar lapokban publikál.

F. M.: Decision in Vienna. The Czechoslovak–Hungarian border dispute of 1938 (Astor 1978); A nemzeti kisebbségek nemzetközi problémája (Indiana 1985); Hungarians in Czechoslovakia yesterday and today (tangy. szerk. Astor 1988); The International Problem of National Minorities (Indiana 1988).

Corvina. Tudományos folyóirat, a „Korvin Máttyás” olasz–magyar tudományos, irodalmi és művészeti társaság félévi szemléje. Megjelent olasz nyelven Firenzében 1952 és 1955 között. Szerkesztette Pálinkás László. A magyar–olasz szellemi kapcsolatokat érintő tanulmányokon kívül szépirodalmi alkotásokat is közölt.

Corvina Kör. Magyar kulturális egyesület Brüsszelben. 1978-ban alakult. Előadásokkal, irodalmi műsorokkal, hangversenyekkel igyekszik ápolni és gyarapítani a belga főváros magyarjainak műveltségét. Vezetője

Kállay Oszkár orvos. Legtevékenyebb tagjai Ivánkay Judith, Bárdos Féltoronyi Miklós, Mechler László, Hámori Károly.

(Le) Courrier de la Liberté. A *Nemzetőr* francia nyelvű kiadása. 1960-ban indult *Jeunesse d'octobre* címmel. Szerkeszti Radnóczy Antal. Felelős kiadó Kecskési-Tollas Tibor. Münchenben jelenik meg kéthavonta.

Courrier de l'Occident I. *Nyugati Hírnök*

Csáky Móric (*Moritz*, Lócse, Szepes vm, 1936. ápr. 3.) történész. Tanulmányait Bécsben, Rómában, Párizsban végezte és 1966-ban fejezte be. Először a bécsi egyetemen tanított, majd 1984-ig a grazi egyetemen az osztrák történelem tanára volt. 1982-től egy osztrák történelmi kutatási társaság elnöke. 1988-tól a Bécsben székelő Tudományos Kulturális Alap alelnöke.

F. M.: *Der Kulturkampf in Ungarn 1894–1895* (Graz–Wien–Köln 1967); *Von der Aufklärung zum Liberalismus. Studien zum Frühliberalismus in Ungarn* (Wien 1981).

Csapó Endre (Répcelak, Vas vm, 1921. nov. 11.) újságíró, szerkesztő. Felsőkereskedelmi iskolát végzett Budapesten. Könyvelő lett. Buda ostrománál szovjet fogságba esett. 1945 nyári szabadulása után iparművészként és vendéglősként dolgozott. 1948-ban elmenekült Magyarországról, 1949 végén kivándorolt Ausztráliába. Először fizikai munkából élt, majd 1954-től 1978-ig egy országos vállalatnál üzemtervező rajzoló és csoportvezető volt. 1964-ben részt vett az *Ausztráliai Magyarság* megindításában, annak szerkesztője volt. 1978-tól a *Magyar Élet* című hetilap Sydney-i irodavezetője, 1984-től főszerkesztője. E lap hasábjain közírói tevékenységet folytat, több történelmi tanulmányt közölt.

F. M.: *Mátyás király* (London 1964); *A Magyar Élet* antológiája (szerk. St Kilda 1979); *The*

unmaking of peace (Bodolai Zoltánnal, uo. 1980); *A Place in the Sun. The Hungarians' Struggle to regain their Heritage and Freedom* (Bodolai Zoltánnal, Sydney 1986); *Human Right Suppressed* (Bodolai Zoltánnal, uo. 1988).

Császár László (Vác, 1953.) költő, újságíró. A budapesti Tudományegyetem hallgatójaként már publikált irodalmi lapokban. 1982–83-ban a budapesti egyetemisták *Jelenlét* című irodalmi és művészeti szemléjének egyik szerkesztője. 1984-ben Nyugatra távozott. Hollandiában telepedett le. 1985 óta nyugati magyar folyóiratokban (*Új Látóhatár*, *Szivárvány*, *Magyar Műhely*) verseket, szövegeket, rövid elbeszéléseket közölt. 1986-ban egyik alapítója a *Hangár* című hangszalagos folyóiratnak. A Szabad Európa Rádió hollandiai tudósítója, majd 1989 szeptemberétől belső munkatársa Münchenben.

Csatlós János (Rákosszentmihály, 1920. máj. 16.) műfordító. A budapesti Tudományegyetemen francia–latin tanári diplomát szerzett. 1956 őszén elmenekült Magyarországról és Svédországban telepedett le. Hogy taníthasson, Stockholmban újra elvégezte az egyetemet. Középszintű nyelv- és irodalomtanár. Jelentős műfordítói tevékenysége a magyar irodalom svédországi és a svéd irodalom magyarországi megismertetésére irányul. Többek között Illyés, Juhász Ferenc, Csoóri verseit, Szabó Magda, Krúdy, Esterházy prózai műveit ültette át svédre és neves svéd alkotókat (köztük Eyvind Johnson, Artur Lundkvist, Sven Delblancot, Sara Lidmant) fordított magyarra. 1976-ban megkapta a Svéd Akadémia fordítói díját, 1980-ban a Samfundet de nio fordítói díjat. A Stockholm melletti Handenben él.

Csávossy Leó (eredetileg *br. Gudenus Leó*. Győr, 1896. júl. 3. – Budapest, 1970. okt. 4.) újságíró. Nevét 1940-ben a *br. Csávossy-család* szeniorjának hozzájárulásával és

miniszteri engedéllyel br. Csávossy Lászlóra változtatta. 1948 után a Cs. Leó nevet használta. Budapesten jogi tanulmányokat folytatott és doktorátust szerzett. Később sportújságíró lett. 1945 után három évig álnéven lakott Budapesten, majd Nyugatra menekült. 1950-ben az Egyesült Államokban telepedett le és New Yorkban élt. 1953–55-ben a *Nyugati Magyarság* társszerkesztője. Azután az *Amerikai Magyar Népszava* és a clevelandi *Szabadság* munkatársa. 1966-ban visszatért Magyarországra.

F. M.: Hirdessétek harangok (r. New York 1960); Ilyen az élet (elb. uo. 1965); Magyarok Amerikában (sportalmanach, uo. 1966).

Cseh Tibor (Alsócsernáton, Háromszék vm, 1925. febr. 27.) vegyész-mérnök, közíró, kulturális szervező. Magyarországról 1948-ban Ausztriába menekült. 1960-tól Brazíliában élt, majd egy amerikai vállalat alkalmazottjaként 1986-ig Mexikóban, Argentínában és Kanadában dolgozott. A hatvanas évek végétől az Egyesült Államok keleti partvidékén, a New Jersey állambeli Midland Parkban lakik. Éveken át a São Pauló-i Könyves Kálmán Szabadegyetem vicerektora volt. Tevékeny szerepet játszik a cserkészmozgalomban. Tanulmányai, esszéi, cikkei, novellái a *Nemzetőrben*, az *Új Látóhatárban*, valamint észak- és dél-amerikai magyar lapokban jelentek meg.

Csepelyi Rudolf (Köröshegy, Somogy vm, 1920. júl. 25) költő, újságíró. Budapesten nevelkedett, jogi tanulmányokat folytatott, a háborúban katona volt. A második vh. vége Ausztriában találta, ahonnan 1949-ben kivándorolt Ausztráliába. 1949 júniusában érkezett Melbourne-be. Azóta ott él. Gyári munkásként kezdte, később állami tisztviselő lett. 1950–51-ben a *Magyar Harangok* című sokszorosított havilap, 1960–62-ben a *Magyar Szó* című hetilap szerkesztője. Verseket, novellákat, karcolatokat ír. A *Magyar Élet* és a Melbourne-i rádió magyar műsorának munkatársa. Írásai jelentek meg az

Új Látóhatárban, a *Nemzetőrben*, a *Krónikában* és a *Szivárványban* is.

F. M.: Szüret (v. Botond Istvánnal és Novák Máriával, Melbourne 1972); Világmadar (v. Adelaide 1983); Lassított tűzijáték (vál. pr. Melbourne–Sydney 1990).

Cser László (Tamási, Tolna vm, 1914. dec. 16.) jezsuita szerzetes, költő, író. Tanulmányait Budapesten végezte. Rendje 1939-ben Kínába küldte misszionáriusnak. Pekingben kínai nyelvet, irodalmat és történelmet, Sanghajban teológiát tanult. 1944-ben pappá szentelték. 1949-től a francia jezsuiták tiencsini egyetemén összehasonlító irodalomtörténetet tanított. 1950-től kanadai, 1954-től Egyesült Államok-beli plébániákat vezet. Jelenleg New Yorkban plébános. Nyugati magyar katolikus lapokban publikál.

F. M.: A pusztá éneke (v. Toronto 1950, 1955); Hullámverés (v. hn. 1954); Tűz és salak (v. hn. 1954); Tárlat (v. hn. 1954); Tér és idő (v. hn. 1955); Oltár és élet (pr. hn. 1955); Határvonal (v. hn. 1955.); Monológ (v. New York 1956); Útközben (elm. Bécs 1962); Téli ösvény (v. Shrub Oak 1964); Hullámokon (v. Northport 1965); Belső kaland (v. uo. 1966); Kína arca és sorsa. Egy kínai misszionárius naplójából (úti. Parma OH 1978); Úttörő kínai misszionáriusok (életr. uo. 1978); Isten háza (v. Youngstown 1969); Ének az Éltetőhöz (vál. v. uo. 1983).

Csermely Károly I. Fenyvessy Jeromos

Cserenyey Géza (G. Cserey, Bécs, 1919. febr. 19.) politikai író. Ausztriából egyéves korában került Magyarországra. A budapesti Tudományegyetemen 1941-ben államtudományi doktor lett. A Teleki Pál Intézet megbízásából 1939–40-ben szociográfiai felméréseket végzett. 1945–47-ben a külügyminisztériumban segédtitkár és a Kisgazdapárt külügyi osztályának munkatársa. 1947 nyarán Nyugatra menekült. 1949-ben Angliában telepedett le. Először fizikai munkából élt, majd 1951–59-ben a Nemzetközi Parasztunió londoni irodájában dolgozott. 1954-ben a London School of

Economics-on doktorátust szerzett. 1960 óta hivatásos idegenvezető. Írásai az *Új Magyar Útban*, a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban* jelentek meg, publikált angol lapokban és folyóiratokban is. Ezekben magyar kortörténeti kérdésekkel foglalkozott.

Csernohorszky Vilmos (Budapest, 1929. aug. 17.) orvos, közíró. A budapesti Orvostudományi Egyetemen 1953-ban orvosi diplomát kapott. 1957-ben sebész. 1961-ben aneszteziológus szakorvosi képesítést szerzett. A Magyar Aneszteziológiai Társaság alapító főtitkára. Az I. számú sebészeti klinikán az aneszteziológiai és intenzív terápiás osztály megszervezője. Orvosi szakközleményei jelentek meg magyar és külföldi lapokban. 1967-ben politikai okokból távoznia kell az egyetemről. Egy évig az esztergomi kórház sebész főorvosa. 1968-ban elhagyja Magyarországot. Három évig a saarbrückeni egyetem aneszteziológiai intézetében főorvos, 1971 óta a bajorországi Neuburg-Donau-ban két kórház aneszteziológiai osztályának vezető főorvosa. A müncheni *Nemzetőr* vezércikkírója. Szakterülete az újabbkori magyar történelem.

F. M.: Erkölc és politika (cikkek, tanulmányok, München 1983).

Csicsery-Rónay István (Budapest, 1917. dec. 13.) közíró, szerkesztő, kiadó. A bécsi konzuli akadémián és a budapesti Tudományegyetemen tanult. 1940-ben államtudományi doktor lett. Utána a budapesti Műegyetem közgazdaságtudományi szakát is elvégezte. A háború alatt katona, majd bekapcsolódott az ellenállási mozgalomba. 1945–47-ben a Kisgazdapárt külügyi osztályának vezetője. Az ÁVO belekeveri az ún. „összeesküvés per”-be. Letartóztatják és nyolc hónapig fogva tartják. Szabadulása után elmenekül Magyarországról. Ausztriai és franciaországi tartózkodás után 1949-ben kivándorol az Egyesült Államokba. A washingtoni Katolikus Egyetemen könyvtárosi szakot végez. 1953-tól nyugdíjazásáig a Marylandi Egyetem

könyvtárának tisztviselője. 1951 januárjában indította el és adta ki 1964-ig a *Hírünk a világban* című folyóiratot és *Bibliográfia* című mellékletét. 1954 januárjától működteti Occidental Press nevű kiadóvállalatát, amelynek gondozásában a nyugati magyar irodalom több jelentős műve látott napvilágot. Tevékeny szerepet vállalt a Hontalan írók PEN Központja amerikai csoportjának munkájában. Saját kiadványain kívül publikált a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Bécsi Naplóban*, a *Hungarian Quarterlyben*.

F. M.: Száműzöttek naptára (szerk. Washington 1954); Költők forradalma: antológia 1953–1956 (szerk. uo. 1957); The first book of Hungary (tan. New York 1967); Saláta Kálmán (dok. dr. Washington 1984); Magyarország 1945–47 (cikkek, uo. 1984); Emigrációban (cikkek, uo. 1988).

Csighy Sándor (Csenger, Szatmár vm, 1891. dec. 13. – New Orleans, 1976. ápr. 1.) A kecskeméti jogakadémián végezte tanulmányait. Később hivatásos katonatiszt lett. Verseket írt és katonaköltőként tartották számon. A második vh. vége alezredesként, kitelepült alakulatával, Németországban éri. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba és New Orleansban telepedett le. Fizikai munkából élt. Az emigráns sajtóban közírói tevékenységet folytatott.

F. M.: Viharok sodrában (v. New Orleans 1954); Hangok a romok alól (v. Toronto 1957); Mozaik kockák (v. New Orleans 1959); Védjetek meg engem (v. Köln–Detroit–Bécs 1961); Tűzmadár (v. uo. 1962); Tükör (önéletr. v. uo. 1963); Isten veled farsangi herceg (v. uo. 1964); Dalolni szeretnék még (v. uo. 1965); Ami elmúlt és aminek jönnie kell! (v. Buenos Aires 1966); Arany háló (v. Köln–Detroit–Bécs 1970); Válogatott versek (1970).

Csiky Ágnes Mária (Budapest, 1918. dec. 23.) költő, drámaíró, újságíró. 1944 decemberében német férjével Németországba költözött. Bonnban lakott. 1952-ben az Ahogy Lehet novellapályázatán díjat nyert, attól kezdve rendszeresen publikált az emigráns

sajtóban. 1957 és 1962 között pszichológiát és filozófiát hallgatott a bonni egyetemen. 1962-ben „Medvetánc” című drámai játéka első díjat nyert a Münchner Kammerspiele drámapályázatán. 1963 óta a kölni rádiók (Westd. Rundfunk, Deutschlandfunk) állandó külső munkatársa. Német hangjátékait több rádióállomás közvetítette. 1974–75-ben a Németországi Magyar Írók Munkaközösségének elnöke. Verseket, színjátékokat, elbeszéléseket, irodalmi tanulmányokat és kritikákat publikált, a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Szivárványban*, a *Nemzetőrben*.

F. M.: Ének az országúton (v. Köln 1953); Megálló a toronynál (kisz. uo. 1954); Kiegyezett lelkek (színd. uo. 1955); Tíz év versei 1945-1955 (antológia, szerk. uo. 1956); Így üzenek (v. uo. 1957); Eladó a délibáb (elb. uo. 1959); Fényed forrása (v. uo. 1962); Tükrök (v. München 1977); Medvetánc, Titkos krónika, Mónár Anna (drámák, Köln 1987); Álom-nyelven (vál. v. Budapest 1990).

Csillag Ádám (tkp. *Miklós Ádám*, Budapest, 1946. okt. 31.) író, jogász. A budapesti Tudományegyetemen 1970-ben jogi doktorátust szerzett. 1970–73-ban nemzetközi jogász, a MTA munkatársa. 1973-ban Nyugatra utazott és nem tért vissza. Németországban telepedett le. 1974 és 1976 között Angliában a London School of Economics-on szociológiai és politológiai tanulmányokat folytatott. 1976–80-ban a *Langer Marsch* nevű berlini lap szerkesztője. 1980–82-ben a berlini Képzőművészeti Akadémia hallgatója. Németül és angolul cikketeket, magyarul elbeszéléseket publikált (*Új Látóhatár*, *Irodalmi Újság*, *Magyar Műhely*).

Csokits János (Budapest, 1928. jún. 30.) költő, műfordító, rádiószerkesztő. 1946-ban a budapesti Tudományegyetemen jogot kezdett tanulni, de tanulmányait politikai okokból nem fejezhette be. 1949-ben Nyugatra menekült. 1953-ig Párizsban élt és különböző foglalkozásokat űzött. 1953–54-ben, majd

1963 és 1974 között Münchenben a Szabad Európa Rádiónál hírszerkesztő, 1974-től 1986-ig Londonban a BBC magyar osztályának munkatársa. Versei és egyéb írásai a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Külhoni Szövegtárban* jelentek meg. Szerepelt a Kilenc költő és az Anthologie de la Poésie Hongroise című antológiákban. Ted Hughes angol költővel Pilinszky János-verseket ültetett át angol nyelvre. 1986-ban bekövetkezett nyugalomba vonulása óta Andorrában él.

F. M.: Látogatás egy égitesten, 1948–1984 (v. Boston 1988).

Csonka Emil (Szombathely, 1923. júl. 5. – München, 1982. okt. 16.) újságíró, történész. Egyetemi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen kezdte és 1945 tavaszán Nyugatra történt kitelepedése után a bolognai egyetemen magyar irodalomból szerzett doktorátussal fejezte be. Először Ausztriában élt, majd áttelepedett Münchenbe. 1951 szeptemberétől haláláig (Vasvári Gergely néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Az 1962 májusában megindított *Új Európa* című külpolitikai és kulturális szemlét röviddel utána átvette és haláláig mint felelős szerkesztő és kiadó jegyezte. Történettudományi kutatásaiban és publikációiban az újkori magyar történelem, főleg a Habsburg-ház huszadik századi magyarországi története foglalkoztatta. Írásai jelentek meg saját folyóiratán kívül a *Katolikus Szemlében*, az *Új Hungáriában*, a *Kanadai Magyarságban*, valamint német és osztrák lapokban. Németül Emilio Vasari néven publikált.

F. M.: (E.V.) Ein Königsdrama im Schatten Hitlers (Wien–München 1968); Habsburg Ottó. Egy különös sors története (München 1972); (E.V.) Dr. Otto Habsburg oder die Leidenschaft für Politik (Wien–München 1972); Zita története. Az utolsó magyar királyné (München 1975, Budapest 1989); (E.V.) Zita. Kaiserin und Königin (München 1975); A száműzött bíboros. Mindszenty az emigrációban (San Francisco–München 1976); A forradalom oknyomozó története, 1945–1956 (München 1980); (E.V.) Die ungarische Revolution 1956 (Stuttgart 1981); Ein

Kämpfer für Europa. Otto Habsburg im Europa Parlament (München–Linz 1982).

Csukássy Lóránt (Budapest, 1926. júl. 7.) újságíró, szerkesztő. Egyetemi tanulmányait Budapesten kezdte és Párizsban fejezte be. Magyarországot 1947 végén hagyta el. A Sorbonne-on szociológiát és irodalomtörténetet tanult. Újságíró lett. A *Figaronál* és az *Ouest-France*-nál dolgozott. 1950-től a francia rádió magyar műsorának munkatársa, 1958-tól 1974 végéig a magyar osztály vezetője. 1975 januártól a Radio France Internationale munkatársa, belpolitikával és afrikai kérdésekkel foglalkozik. 1948 és 1965 között az *Ahogy Lehet* című folyóirat szerkesztője és kiadója. A párizsi Szabad Magyar Újságírók Egyesületének utolsó elnöke.

Czakó Ambró (Cegléd, 1887. jan. 13. – Owen Sound, Ont. Kanada, 1974. szept. 28.) vallás- és művelődésfilozófus, közíró, szerkesztő. 1909-ben tanári és teológiai diplomát szerzett. Cisztercita szerzetes és középiskolai tanár volt. Rendjéből 1916-ban kilépett, áttért a református vallásra, majd Debrecenben református lelkészi vizsgát tett. A budapesti Polgáriiskolai Tanárképző Főiskola tanára lett. Az 1918-as polgári forradalomban a VKM-ban államtitkár. A Tanácsköztársaság alatt agitátorképző iskolában tanár. Utána tanári állásától megfosztották. 1921–23-ban a *Független Szemle* című ellenzéki folyóirat szerkesztője. Illegális röplapok kiadása miatt perbe fogják. Angliába menekül. 1925-ben visszatér, másodszor is perbe fogják és 18 havi börtönre ítélik. Újból menekül, ezúttal Bécsbe, majd kivándorol Kanadába. Torontóban gyülekezeti lelkész. 1939 és 1951 között kiadja és szerkeszti a *Tárogató* című havilapot. A második vh. alatt a Károlyi Mihályhoz köze álló Kanadai Magyar Demokratikus Szövetség alelnöke. 1950-ben visszatér a katolikus hitre, majd később a papi szolgálathoz. 1967-ig a halifaxi jezsuita Saint Mary's University tanára.

F. M.: Jegyzetek Az ember tragédiájához (Winnipeg 1945); The Mindszenty Case (Oberlin 1949); The Magic of Art (New York 1959); Notes on Religion in Art (Halifax 1971).

Czakó Tibor (tkp. *Létmányi István*, Szabadka, 1906. júl. 6.) újságíró, műfordító, szerkesztő. Államtudományi doktorátust szerzett. A Délvidéken irodalmi és publicisztikai tevékenységet fejtett ki. A *Nép* című újvidéki hetilap felelős szerkesztője, a szabadkai *Délvidéki Magyarság* munkatársa, a Szenteleky Társaság titkára, a Kosztolányi Társaság főtitkára volt. Verseket, elbeszéléseket, színműveket írt. Magyar irodalmi műveket szerbre, szerbeket magyarra fordított. 1964 óta Nyugat-Németországban él, Kaiserslauternben lakik. Az *Új Látóhatárban* publikált.

Czanyó Adorján (Körmöcbánya, Bars vm, 1919. aug. 19.) újságíró, szerkesztő. Pécsen jog- és államtudományi tanulmányokat folytatott. Újságíró lett. A *Somogyi Újságnál* dolgozott. Magyarországot 1944 végén hagyta el. 1948 novemberében kivándorolt Argentínába. 1953–55-ben a *Moszkító* című satirikus lap társszerkesztője. 1973-ig mint a Danubio nyomda- és kiadóvállalat vezetője a nyomdaiparban működött. 1974-től a Buenos Airesben megjelenő *Magyar Hírlap* szerkesztője és kiadója.

Czermann Antal (Mór, Fejér vm, 1888. jan. 14. – ?) politikus, pénzügyi szakértő, közíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Adóügyi szakértő lett. 1921 és 1935 között a pénzügyminisztérium tisztviselője, utoljára miniszteri tanácsosi ranggal. 1935-ben és 1939-ben a móri kerületben kormánypárti programmal képviselő. Ebben a minőségében került Ausztriába 1945 tavaszán. 1949-ben kivándorolt az Egyesült Államokba, de 1964-ben visszaköltözött Ausztriába. A Magyar Nemzeti Bizottmány tagjaként részt vett az emigráns politikában. Szerkesztette a Magyar Falu-, Gazda- és Földművevesszövetség

Vasárnap című közlönyét és megjelentette a szövetség évkönyveit.

F. M.: Die Staatsidee des Heiligen Stephans und die politische Neuordnung des Karpathenbeckens (Klagenfurt 1953); Szerémség (Bécs 1954); Vértanúk, Szt. Gellért nemzeti szentélye (Klagenfurt 1955); A magyar külpolitika új útja (uo. 1957); Honkeresők I-III. (Bécs 1964–67); Nagykovácsy Milenkó úttörő munkája, vagy a gyakorlati életpályák jelentősége a magyar újjáépítésben (Brentwood 1965).

Czettler Antal (Budapest, 1925. ápr. 27.) történész, jogász. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Ügyvédi pályafutást kezdett, de politikai okokból abba kellett hagynia, az ötvenes években fizikai munkából élt. A forradalom bukása után Nyugatra menekült. Svájcban telepedett le. Kereskedelmi alkalmazott, könyvtáros, jogász volt, majd Brugg-ban a Svájci Parasztszövetség könyvtárosa és jogi tanácsadója lett. Az újabkori magyar történelemmel foglalkozik. Német nyelvű tanulmányai az *Ungarn-Jahrbuchban* jelentek meg.

Cziffra Géza (*Géza von*, Arad, 1900. dec. 19. – Diessen, NSZK, 1989. ápr. 28.) filmrendező, író. A húszas években Németországba költözött. 1927-től 1933-ig dramaturg Berlinben. Színdarabokat, filmforgatókönyveket írt és rendezett. Az általa (részben írói álneveken) írt majd száznegyven forgatókönyvből több, mint hetvenet ő vitt filmvászonra. A legsikeresebb német filmrendezők közé tartozott. 1985-ben megkapta a Szövetségi Filmdíjat, írt néhány regényt és emlékezéskötetet is.

F. M.: Tanja und ihre vierzig Manner (r. Wien-Stuttgart 1957); Kauf dir einen bunten Luftballon (eml. München 1975); Das Beste aus meiner Witze- und Anekdotensammlung vom Film (uo. 1977); Hanussen, Hellseher des Teufels (dokr. uo. 1978); Tango, Roman einer Berliner Familie (r. uo. 1980); Die Kuh im Kaffeehaus, Die goldenen Zwanziger in Anekdoten (uo. 1981); Im Wartesaal des Ruhms (Bergisch Gladbach 1985); Es war eine rauschende Ballnacht (eml. uo. 1985).

Czigány Lóránt (Sátoraljaújhely, 1935. jún. 3.) irodalomtörténész. Egyetemi tanulmányait (magyar-történelem szakon) Szegeden kezdte. Az 56-os forradalom bukása után Nyugatra menekült. Oxfordban és Londonban folytatta tanulmányait. 1965-ben doktorált a londoni egyetemen irodalomtörténetből. 1962-től 1969-ig a British Museum könyvtárának magyar szakreferense, majd 1969–73-ban magyar nyelvet és irodalmat tanít a Kaliforniai Egyetemen Berkeleyben. Visszatérve Londonba, külső munkatársa lett a BBC magyar adásának és a *The Times* című lapnak, írásai az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, valamint angol nyelvű folyóiratokban jelentek meg. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid emlékezéseit, Révai András és Szabó Zoltán válogatott írásait. Több kötet szerkesztésében vett részt, bibliográfiát, és repertóriumot állított össze. Angol nyelvű magyar irodalomtörténetéért a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság neki ítélte oda 1988-ban a Szirmai Endre által alapított díjat. 1965-ben Siklós Istvánnal megalakította a londoni Szepsi Csombor Kört. Szerkeszti a Kör magyar és angol kiadványsorozatát. A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság Végrehajtó Bizottságának tagja. 1990 novembertől 1991 december végéig követi címmel a londoni magyar nagykövetség kulturális tanácsosa.

F. M.: The Béla Iványi-Grünwald Collection of Hungarica (bibl. London 1967); A magyar irodalom fogadtatása a viktoriánus Angliában 1830–1914 (Budapest 1976); Új Látóhatár Repertórium (szerk. 1950-1975, München 1976, 1976–1987 uo. 1988); The Oxford History of Hungarian Literature. From the Earliest Times to the Present (Oxford 1984); „Nézz vissza haraggal!” (tan. Budapest 1990).

Czigány Magda (szül. *Salacz*, Kalocsa, 1935. okt. 7.) művészettörténész, könyvtáros. Czigány Lóránt felesége. Egyetemi tanulmányait a szegedi egyetem magyar történelem szakán kezdte, majd 1956 őszén elmenekülvén Magyarországról, a londoni egyetemen folytatta. 1960-ban művészettörténetből, németből és magyarból, 1962-ben könyvtár szakon szerzett diplomát

A londoni University College könyvtárában 1962-től művészettörténeti szakreferens, 1983-tól igazgatóhelyettes. 1986-ban kinevezték az Imperial College könyvtárának igazgatójává. 1965–69-ben a londoni egyetemen, 1969–73-ban a Kaliforniai Egyetemen Berkeleyben művészettörténetet tanított. Fő érdeklődési területe a modern művészet. 1966-tól rendszeresen publikál. Tanulmányai és bírálati főleg az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban* jelentek meg.

F. M.: Hungarian Literature in English Translation Published in Great Britain, 1830–1968 (bibl. London 1969); Néző a képben (kr. uo. 1973).

Czikann-Zichy Móric br. (*Maurice*, Pozsony, 1907. dec. 18. – Philadelphia, 1986. aug. 16.) diplomata, közgazdász. Tanulmányait Budapesten és Innsbruckban végezte. Külügyi szolgálatát 1938-ban a belgrádi követségen kezdte, majd a külügyminisztérium sajtóosztályára került. 1945 és 1948 között a külügyminisztérium gazdaságpolitikai osztályát vezette. Miután onnan politikai okokból menesztették, 1948-ban elmenekült Magyarországról. 1950-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1951 és 1954 között a Szabad Európa Bizottság által támogatott Mid-European Studies Center munkatársa. 1956-tól 1967-ig a Pennsylvania állambeli Immaculata College, 1967–73-ban a philadelphiai St Joseph's College tanára. Az *Új Európa* és amerikai lapok közölték írásait.

F. M.: My Life. Politics and Diplomacy in Turbulent Times (eml. Englewood 1986).

Czjzek Éva (szül. *Toldalagi*, Kolozsvár, 1923. okt. 9.) műfordító. A kolozsvári egyetemen művészettörténetet és filozófiát tanult 1950 óta Bécsben él. Magyar szépprózai műveket (regényeket, elbeszéléseket) fordít németre, valamint verseket férje, Roman Czjzek közreműködésével.

Czudar Dárus I. Harczy József

Czupy Bálint (Völcsej, Sopron vm, 1900. szept. 20. – München, 1975. ápr. 17.) politikus, rádiószerkesztő. Gazdálkodóként bekapcsolódott a KALOT és a Parasztszövetség munkájába. 1945-ben kisgazdapárti programmal képviselővé választották. Részt vett a *Soproni Hírlap* szerkesztésében. 1947 júniusában politikai okokból Ausztriába menekült. 1948-ban Belgiumba, 1949-ben Franciaországba telepedett át. 1951 augusztus végén Párizsból Münchenbe került, ahol (Bálint gazda néven) a Szabad Európa Rádió mezőgazdasági munkatársa volt 1967 szeptember végéig. Külső munkatársként haláláig közreműködött a rádió agrárműsoraiban. Tagja volt a Magyar Nemzeti Bizottmánynak és alapító tagja a Magyar Katolikus Népmozgalomnak. Írásai főleg a *Nemzetőrben*, a *Katolikus Szemlében*, az *Új Hungáriában* jelentek meg.

D

Dabasi Schweng Lóránd (Besztercebánya, Zólyom vm, 1905. aug. 18. – Gilly, Svájc, 1988. dec. 2.) közgazdász. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán 1928-ban, a London School of Economics-on 1929-ben szerzett közgazdász oklevelet. 1940-ben doktorált. 1935-től 1940-ig Budapesten, 1938–39-ben Münchenben a közgazdaságtan egyetemi előadója. 1940-től a Magyar Nemzeti Bank kutatóosztályának vezetője. 1945–47-ben a Nemzeti Parasztpárt bizalmából pénzügyi államtitkár. 1947-ben Angliába emigrált. A Londoni Egyetemen közgazdaságtant tanított. 1949-ben szakértőként Washingtonba, a Nemzeti Tervező Társasághoz került. 1951-től 1965-ig a harmadik világhoz tartozó dél- és közép-amerikai, valamint ázsiai országokban gazdasági tanácsadóként dolgozott, gazdasági fejlesztési programok kidolgozásában vett részt.

F. M.: Political, Social and Economic Developments in postwar Hungary (Washington

1949); *Economic Planning in Hungary since 1938* (New York 1951).

Dalmáth Ferenc (*Dán Dalmát*, Budapest, 1934. aug. 5.) satíráíró, humorista. A budapesti Tudományegyetemen történelemből és könyvtárszakra diplomát szerzett. 1963 és 1968 között a *Ludas Matyi* című lap munkatársa volt. 1968-ban kivándorolt Izraelbe, ahol könyvtáros lett. Írásai az *Új Keletben* és *A Hét tükrében*, jelentek meg. 1973 óta héberül ír és héber műveket ültet át magyar nyelvre.

Dám Ince (Boszna-Bród, Pozsega vm, 1909. júl. 30. – Roebing, USA, 1967. jún. 20.) ferences szerzetes, történész. A budapesti Tudományegyetemen bölcseleti és egyházjogi doktorátust szerzett. 1933-ban szentelték fel pappá. 1950-ben Rómába menekült, majd 1956-ban az Egyesült Államokba került. A New York állambeli St. Bonaventura Egyetemen tanár lett és kódexkutatásokat folytatott. 1965-től a dewitti lelkigyakorlatos ház főnöke. Írásai a *Katolikus Szemlében* és a *Corvinában* jelentek meg.

F. M.: A szeplőtelen fogantatás védelme Magyarországon a Hunyadiak és a Jagellók korában (Róma 1955); *Repertorium ex operibus Pelbarti de Temesvár* (uo. 1958).

Dániel Arnold (Tata, 1878. – Leatherhead, Nagy-Britannia, 1967. dec.) gazdaságtudós, közíró. Egyetemi tanulmányait megszakítva újságíró lett. A *Huszdik Század* című folyóirat munkatársaként főleg agrárkérdésekről írt. Először szociáldemokrata, majd polgári radikális. Részt vett az 1919 februári polgári demokratikus földreformtervezet kidolgozásában. 1919 februárjában hivatalosan Svájcba utazott, majd disszidált. Először itt, később Bécsben élt. 1934-ben Csehszlovákiába, majd a német megszállás után Angliába költözött. Egy ideig a brit kormány mezőgazdasági szakértője volt. A második vh. alatt Károlyi Mihály mozgalmához tartozott. Közép- és dél-kelet-

európai földreform tervek kidolgozásával foglalkozott. Angliában több agrárpolitikai és szociálpolitikai tanulmánya jelent meg. Élete utolsó évtizedében visszavonultan élt a London melletti Leatherheadben.

Danubia. Müncheni magyar nyomda és kiadó, amely 1960-ban kezdte meg működését. A Danubia Kft. tulajdonosai Makra Zoltán, Radnóczy Antal és Tollas Tibor. A Danubia kiadásában és nyomdájában készülnek a *Nemzetőr* könyvei, eddig összesen mintegy negyven mű, valamint a *Nemzetőr* és idegen nyelvű társlapjai. A munkát Makra Zoltán irányítja.

Danubian Press. A Wass Albert által a floridai Astorban 1964-ben alapított Amerikai Magyar Szépmíves Céh angol nyelvű könyveinek és egyéb publikációinak kiadója.

Danubian Research and Information Center. Az Amerikai Magyar Szépmíves Céh kebelében – Wass Albert irányítása alatt – 1965 óta működő tudományos csoport, amelynek célja a Magyarországra és a Kárpát-medencére vonatkozó történeti adatok beszerzése, feldolgozása, ellenőrzése, rendszerbe foglalása és az angolul beszélő tudományos világ tájékoztatása. Ezt angol nyelven kiadott könyvekkel és a *Hungarian Quarterly* című kiadvánnyal mozdítja elő.

Danubio. Nyomdavállalat és kiadó. 1951 és 1973 között működött Buenos Airesben Czanyó Adorján vezetésével. Magyar irodalmi műveket, nem magyar szerzők munkáit magyar nyelven és folyóiratokat, lapokat nyomtatott, illetve jelentetett meg.

Darnóy Pál (Székesfehérvár, 1912. ápr. 4. – München, 1987. jún. 13.) katonatiszt, hadtörténész. A Ludovika Akadémia végzettjeként 1934-ben avatták hadnaggyá. A Hadiakadémiát 1942-ben fejezte be. Vezérkari tisztként 1944-ben a Vezérkari

Főnökség Anyagi Osztályára került. A második vh. végét mint vk. százados kitelepített hivatalával Bajorországban élte át. Münchenben telepedett le. 1962 decemberétől haláláig a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége *Hadak útján* című havi lapját szerkesztette. Feldolgozta az 1944–45-ös magyarországi hadműveletek történetét és a háború végén Nyugatra került magyar csapatok működését.

F. M.: Ungarn nach dem Volksaufstand (Köln 1960).

Daruvár, Yves de (*Imre*, apja Daruvári Kacsokovics Tibor, anyja francia volt, Isztambul, 1921. márc. 31.) köztisztviselő, történész. Törökországban született. Gyermekeként került Franciaországba. A Tengerentúli Főiskola elvégzése után gyarmati szolgálatba lépett. Madagaszkárban, Mauritániában, Elefántcsontparton, Kamerunban, Szomáliában szolgált magasrangú gyarmati tisztviselőként. 1962–63: Camore-szigetek kormányzója. 1963–68: a Francia Atomenergia Hivatal főtisztviselője. Újabbkori magyar történelemmel, főleg a trianoni békével és következményeivel foglalkozott.

F. M.: De Londres à la Tunisie, Carnet de route de la France libre (London 1945); Le destin dramatique de la Hongrie, Trianon ou la Hongrie écartelée (Paris 1971, magyarul: A feldarabolt Magyarország, Luzern 1976, angolul, németül is).

Darvas Simon (Budapest, 1892. jan. 16. – London, 1969. okt. 27.) újságíró. Budapesten bölcsészdoktori oklevelet szerzett. 1915-ben a Galilei Kör elnöke. Újságíróként baloldali lapok munkatársa. A Tanácsköztársaság alatt a *Vörös Újságnál* dolgozik, majd Bécsbe, azután Romániába menekül. Kolozsvárott a *Keleti Újság* munkatársa, Nagyváradon a Pallas Lapkiadó vezetője. Visszatért Budapestre, de 1938-ban Londonba emigrál és 1945 után eléggé visszavonulva élete végéig emigráns marad.

Deák Ernő (Pereszteg, Sopron vm, 1940. jún. 9.) történész, szerkesztő. 1956 decemberétől él Ausztriában. A bécsi egyetemen gazdaság- és társadalomtörténetet, kelet-európai történetet, valamint germanisztikát tanult. Történelemből doktorált. 1970 és 1977 között kutató asszisztens a bécsi egyetem gazdaság- és társadalomtörténeti intézetében. 1977 óta az Osztrák Tud. Akadémia gazdaság-, társadalom- és várostörténeti bizottságának tud. munkatársa. Kisebbségi kérdésekkel is foglalkozik. Könyvsorozatot ad ki „integratio” címmel. 1985-től a *Bécsi Napló* szerkesztője. Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének hosszú ideig főtitkára volt, 1991 márciusától elnöke.

F. M.: Recidiva (vers. ford. Bécs 1970); Das Städtewesen der Länder der ungarischen Krone (1780–1918) I-II. (Wien 1979, 1989); Die Volksgruppen in Österreich (tangy. szerk. uo. 1979); Magyar változások 1948–1978 (tangy. szerk. Bécs 1979).

Deák Ferenc (Újvidék, 1899. márc. 5. – New York, 1972. jan. 21.) nemzetközi jogász, diplomata. Tanulmányait a budapesti Műegyetemen, Tudományegyetemen, a párizsi École des Sciences Politiques-on és az amerikai Harvard Egyetemen végezte. 1927-ben a Harvardon előadó, 1929 és 1943 között a New York-i Columbia Egyetemen tanár volt. 1944 és 1959 között mint polgári légügyi attasé a külügyi szolgálatban dolgozott. Utána légügypolitikai szakértőként a külügyminisztérium munkatársa lett. 1964-től nemzetközi jogot tanított a Rutgers Egyetemen. Amerikai jogi folyóiratokban publikált. 1928 és 1972 között húszvalahány jogi és történelmi tárgyú könyvet írt.

F. M.: Hungary at the Paris Peace Conference, The Diplomatic History of the Treaty of Trianon (New York 1942, 1972) Neutrality Laws, Regulations and Treaties 1776–1939 (P.C. Jessup, uo. 1949); Hungary and the Treaty of Trianon (Lexington 1960).

Deák István (Székesfehérvár, 1926. máj. 11.) történész. Budapesten kezdte egyetemi

tanulmányait, majd 1948-ban Franciaországban telepedvén le, a párizsi Sorbonne-on folytatta. 1951 és 1956 között Münchenben a Szabad Európa Rádió kutatóosztályán, majd 1959 júliusáig Münchenben és New Yorkban a Szabad Európa Bizottság sajtóosztályán dolgozott. A New York-i Columbia Egyetemen történelmet tanult és 1964-ben megszerezte a doktori címet. A Columbián 1964-től tanársegéd, 1967-től docens, 1971-től rendes tanár. 1967 és 1978 között az egyetem Kelet-Közép-Európai Intézetének igazgatója. Kutatási és írói szakterülete a 19-20. századi közép-európai történelem. Írásai tudományos folyóiratokban és tanulmánykötetekben jelennek meg. 1990 májusától a MTA külső tagja.

F. M.: Weimar Germany's „Homeless Left”: the World of Carl von Ossietzky (New York 1964); Weimar Germany's Left-wing Intellectuals: A Political History of the „Weltbühne” and its Circle (Los Angeles 1969); Eastern Europe in the 1970-s (tangy. szerk. Péter C. Ludzcal, New York 1972); Everyman in Europe; Essays in Social History (tangy. szerk. Allan Mitchell-lel, Englewood 1974); Hungary – East Central European Studies (tank. Columbus 1974); The Month of Defiance: Revolutionary Hungary in September 1848 (New York 1974); The Lawful Revolution, Louis Kossuth and the Hungarians 1848–1849 (uo. 1979, németül 1979, magyarul: Kossuth Lajos és a magyarok 1848–49-ben, Budapest 1983); The Social and Psychological Consequences of the Desintegration of Austria-Hungary in 1918 (Wien 1980); Beyond Nationalism, A Social and Political History of the Habsburg Officer Corps, 1848–1918 (New York 1990).

Deák Zoltán (Debrecen, 1904. máj. 24.) újságíró, szerkesztő. 1923-ban vándorolt ki az Egyesült Államokba. 1928-ban diplomát szerzett a Northwestern University School of Commerce-en. 1935-ig munkásként dolgozott Chicagóban. 1935-től a New York-i *Új Előre* című lap munkatársa. 1946 és 1957 között szerkesztője. Azóta a lap utóda, az *Amerikai Magyar Szó* szerkesztője, 1979 óta főszerkesztője. Mindkét lap 1949 és 1990 között kapcsolatot tartott fenn a budapesti kommunista kormányokkal.

F. M.: Magyarok Amerikában. Az amerikai magyar munkássajtó ötven esztendeje 1902–1951 (szerk. New York 1952); This Noble Flame (szerk. uo. 1982).

Deák Zoltán dr. (Ungvár, 1905. jan. 7. – New York, 1972. jan. 5.) újságíró, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen jogi és államtudományi doktor lett, majd ügyvédi vizsgát tett. 1925 és 1938 között külföldi lapok magyarországi tudósítója. 1938 és 1944 között a *Film Színház Irodalom*, 1945–46-ban a *Színház* és a *Demokrácia* munkatársa. 1948-ban Nyugatra menekült, Belgiumban telepedett le. 1948–50-ben Brüsszelben kiadja és szerkeszti a *Szabad Toll* című lapot. 1951-ben kivándorol az Egyesült Államokba. New Yorkban lakott. 1955–56-ban *Az Ember* kiadója és szerkesztője.

F. M.: Nemrég meghaltam (v. New York 1968).

Décsy Gyula (Negyed, Nyitra vm, 1925. mára 19.) nyelvész. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Pozsonyban végezte. 1948-ban a budapesti Tudományegyetemen bölcsészeti doktorátust szerzett Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Rövid ausztriai tartózkodás után Németországba került. 1957–59-ben a göttingeni egyetem magyar lektora. 1959-től a finnugor nyelvészet magántanára a hamburgi egyetemen. 1965-től rendes tanár, 1969-ben a Finnugor Szeminárium igazgatója. 1977-től Bloomingtonban, az Indiana Egyetem ural-altáji tanulmányok tanszékének vezetője. 1958 óta társszerkesztője, 1967 óta szerkesztője a Németországban megjelenő *Ural-Altäische Jahrbücher* című évkönyvnek. Magyar nyelvű írásai főleg az *Új Látóhatárban* és a *Katolikus Szemlében* jelentek meg.

F. M.: Der Münchener Kódex, I-II (Wiesbaden 1958, 1966); Die ungarischen Lehnwörter der bulgarischen Sprache (uo. 1958); Einführung in die finnisch-ugrische Sprachwissenschaft (uo. 1965); Yurak Chrestomathy, Developmental Work on Material in West Siberian Language (Bloomington–The Hague 1966); Die linguistische Struktur Europas. Vergangenheit,

Gegenwart, Zukunft (Wiesbaden 1973); Sprachherkunftsforschung (I. köt. uo. 1977. II. köt. Berlin 1981); Global Linguistic Connection (Bloomington 1983).

Dedinszky Erika (Budapest, 1942. jan. 26.) költő, műfordító. Magyarországról kivándorló szüleiivel 1957-ben Hollandiába került. Ott fejezte be a középiskolát, majd 1962 és 1969 között a nijmegeni egyetemen francia nyelvet, irodalmat és filozófiát tanult. Több holland napilap és folyóirat, valamint rádió- és televízióállomás munkatársa lett. Rövid ideig a holland kulturális minisztériumnak dolgozott. A Film International holland avantgarde filmfesztivál és a Poetry International költői fesztivál magyar részlegét gondozta. A *Mandala* című avantgarde folyóirat társszerkesztője volt. Magyar irodalmi műveket hollandra, hollandokat magyarra fordított. Magyar munkái főleg a *Magyar Műhelyben*, az *Irodalmi Újságban* és a *Szivárványban* jelentek meg. 1981-ben megkapta a Martinus Nijhoff díjat. 1985-ben Budapesten súlyos utcai balesetet szenvedett. Azóta nem publikál. Hilversumban él.

F. M.: Gyógyfüvek, beszélő állatok (v. Párizs 1973); Kornoel jeboom (Haarlem 1973); De toren van het zwijgen (lírai ant. szerk. Amsterdam 1977); De ijstijd begint met de kou (v. Haarlem 1980); Álcázott fény (lírai ant. vál. és ford. Budapest 1981); Vers Vuur (pr. és v. ant. ford. Haarlem 1982); Félbemaradt mennydörgés (pr. ant. ford. Budapest 1983); Folyton valami más (vál. v. uo. 1983).

Deér József (Budapest, 1905. márc. 4. – Bern, 1972. szept. 26.) történész. 1929-ben doktorált a budapesti Tudományegyetemen. Ugyanott 1933-ban magántanár, 1936-ban nyilvános tanár. 1936–40-ben nyilvános tanár a szegedi Tudományegyetemen. 1940–41-ben a budapesti Műegyetem közgazdasági karán tanított. 1941–1945 között a Teleki Pál Tudományos Intézet kebelében működő történettudományi intézet igazgatója. 1945-től 1948-ig a budapesti Tudományegyetemen a középkori magyar történelem tanára. 1948-ban Svájcba emigrált. A berni egyetemen

1950-től rendkívüli, 1954 és 1971 között rendes tanár volt. Oktatói munkája mellett Magyarországon elkezdett kutatásait folytatta. Érdeklődése előterében a középkori nyugati uralmi formák és az uralkodói ékszerek állottak.

F. M.: Der Kaiserornat Friedrich II. (Bern 1952); Mittelalterliche Frauenkronen in Ost und West (Stuttgart 1955); The Dynastic Porphyry Tombs in the Norman Period of Sicily (Cambridge 1959); Karl der Grosse und der Untergang des Awarenreiches (Düsseldorf 1966); Die Heilige Krone Ungarns (Wien 1966); Das Papsttum und die süditalienischen Normannenstaaten 1053–1212 (szerk. Göttingen 1969); Heidnische und Christliche in der altungarischen Monarchie (Darmstadt 1969); Die Anfänge der ungarisch-kroatischen Staatsgemeinschaft (uo. 1970); Papsttum und Normannen (Köln–Wien 1972); Die Vorrechte des Kaisers in Rom 772–800 (Darmstadt 1972); Zum Patricius-Romanorum-Titel Karls des Grossen (uo. 1972); Byzanz und das abendländische Herrschertum (vál. tan. Sigmaringen 1977).

Dégh Linda (*Vázsonyi Endréné*, Budapest, 1918. márc. 18.) etnográfus, népmesegyűjtő. A budapesti Tudományegyetemen doktorált 1942-ben. Néprajzi gyűjtőutakat végzett. 1949-től az egyetemen tanított. Az *Új Magyar Népmese Gyűjtemény* társszerkesztője volt. 1965-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Bloomingtonban az Indiana Egyetem néprajzi tanszékének vezető tanára. Férjével, Vázsonyi Endrével amerikai magyar települések néprajzi, szociológiai és kultúrtörténeti vizsgálatával foglalkozott.

F. M.: Folktales of Hungary (szerk. London 1965); People in the Tobacco Belt: Four lives (Ottawa 1975); The hypothesis of multiconduit transmission in folklore (Vázsonyi Endrével, The Hague 1975); Folktales and Society (1989); American Folklore and the Mass Media (1990).

Dékány Károly (Dévaványa, Jász-Nagykun-Szolnok vm, 1920. febr. 11.) költő, műfordító, kiadó. 1947-ben Nyugatra távozott, Párizsban filozófiát, Louvainben régészetet tanult. Költői pályafutását az *Ahogy Lehetnél* kezdte. Párizsban a Francia Rádió magyar adásának

külső munkatársa volt. 1956 tavaszán visszatért Magyarországra, de a forradalom bukása után ismét Hollandiába menekült. Az amszterdami protestáns egyetem könyvtárának munkatársa lett. 1966-ban létrehozta a Forum Könyvkiadót és a Holland-Magyar Kulturális Egyesületet. Magyarból hollandra, hollandból magyarra fordít. Írásai az *Ahogy Lehetben*, *Látóhatárban*, *Pásztortűzben*, *Valóságban* jelentek meg. Amstelveenben él.

F. M.: Küldött a puszta (v. Hamburg 1953); Régi versek (Amstelveen 1973) Nederlandstalige Gedichten 1966–1976 (v. és műford. uo. 1980); Drie növelten (elb. uo. 1981); Zoltán Kodály (tan., uo. 1982); Hollandiai könyvtártörténelem (uo. 1983, Budapest 1985); Petőfi külföldön (tan. Amstelveen 1984); Holland költők Gortertől napjainkig (műford. uo. 1985); Válogatott versek (uo. 1987).

Délamerikai Magyar Hírlap. São Paulóban 1948. február 1-től 1966. december 31-ig kéthetenként megjelenő lap. Felelős szerkesztője és kiadója 1960 májusáig Erdődy Gábor volt, attól kezdve Gácser Imre. A lapot 1950 áprilisától megszűnéséig Kutasi Kovács Lajos szerkesztette.

Délamerikai Magyarság. Buenos Airesben kiadott lap, amely felváltva jelent meg hetenként, naponként, hetente kétszer-háromszor. Faragó Rezső alapította. 1929. június 29-én jelent meg első száma. A lapnak 1949 áprilisáig Faragó Rezső volt a kiadója és szerkesztője. Őt Simon László követte. A lap 1963 szeptemberében szűnt meg. Szerkesztői voltak: Kótai Béla, Kótai Zoltán, Kesserű József, Fercsey János, Tasnády Szűts András, Vajay Szabolcs. Folytatása és utóda az ugyancsak Argentínában megjelenő *Magyar Hírlap*.

Délamerikai Magyar Újság. Buenos Airesben és São Paulóban jelent meg 1967 márciusától 1970 december végéig. Szerkesztője és kiadója 1968 szeptemberéig Simon László, 1969 augusztusáig Kórodi

Tibor és utána Székásy Miklós, a főmunkatárs Gácser Imre és a brazil szerkesztő 1970 májusáig Kutasi Kovács Lajos volt. A lap hetenként jelent meg.

Dél Keresztje. 1951 márciusától kéthetenként Sydneyben megjelenő lap. Alapítója és első szerkesztő-kiadója Forró Ferenc jezsuita szerzetes volt. Őt 1954 decemberében Nagy Kázmér követte. A főmunkatárs Jászay Antal volt. Vezércikkeit főleg Nagy Kázmér és Ravasz Károly írta. 1956 december közepén szűnt meg. Munkáját a *Független Magyarország* folytatta.

Dénes Tibor (Nagyvárad, 1907. júl. 15. – Lugano, 1983. márc. 17.) író, irodalom- és színháztörténész. Egyetemi tanulmányait Pécsen végezte és 1932-ben doktorátussal fejezte be. Külföldi egyetemeken is tanult. Gimnáziumi tanár volt. Első jelentősebb irodalomtörténeti tanulmánya 1932-ben jelent meg. A *Katolikus Szemle* rovatvezetője, a *Napkelet*, *Vigília*, *Élet* munkatársa. Tanított a Színház- és Filmművészeti főiskolán. Dolgozott mint színházi rendező és dramaturg is. Ő szervezte meg az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Osztályát. 1951-ben koholt politikai vádak alapján letartóztatták. 1953-ban szabadult. Utána rendező a békéscsabai és kaposvári színházban. Az 1956-os forradalomban az *Igazság* című lap egyik szerkesztője. A forradalom leverése után Nyugatra menekült. Távollétében halálra ítélték. Svájcban telepedett le, először Neuchatelben élt, majd nyugdíjazásáig Genfben a Természettudományi Múzeum könyvtárosa volt. 1982 nyarán Luganóba költözött. Szépirodalmi alkotásai, történeti és irodalomtörténeti tanulmányai, bírálati a többi között az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Nemzetőrben*, az *Irodalmi Újságban*, valamint francia nyelvű folyóiratokban jelentek meg. Magyarországon, távozása előtt, több regénye és tanulmánykötete látott napvilágot.

F. M.: *Musique* (r. Genève 1957); *Une nuit d'un portier d'hotel* (r. Trogen 1959); *Sírontúli beszélgetés* (elb. Köln 1960); *Oiseaux et mortels* (r. Genève 1962); *Fák, tavak, tengerek* (elb. Washington 1967); *Agónia* (r. München 1971, franciául: Paris 1976); *Le décor de théâtre en Hongrie* (München 1973); *Charles II. duc de Brunswick et Genève* (Genève 1973); *Barátunk Bunyák* (r. München 1977); *Arcok és harcok* (esszék, tan. uo. 1979); *Az ember milyen volt?* (esszék, tan. uo. 1980); *Budapest nincs többé Budapesten* (r. uo. 1980); *Holnap-Holnapután-Tegnapelőtt* (elb. Zürich 1984).

Derecskey Károly (*Charles*, Arad, 1926. jún. 2.) újságíró. Gimnazistaként 1944-ben részt vett a diákellenállásban. 1945 elején a *Szabad Szó* tudósítójaként erdélyi riportokat írt. 1945 őszén a román hatóságok politikai okokból letartóztatták. Két évre bebörtönözték. 1948-ban Svájcba menekült. Genfben tanult. Amerikába történt kivándorlása után elvégezte a New York-i Columbia Egyetem újságíróiskoláját. 1961–63-ban angol és amerikai lapok tudósítója Kongóban, 1963–66-ban a *Time* magazin párizsi, majd bonni tudósítója. 1966–70-ben a *Time* belső munkatársa. 1970 júliusától Washingtonban az IBM-nél dolgozik. Angolul ír, magyarul csak keveset. Néhány cikke megjelent az *Új Magyar Útban* és az *Új Látóhatárban*.

Deréky Pál (Budapest, 1949. ápr. 27.) irodalomtörténész. 1964-ben került Ausztriába. Tanulmányait a bécsi egyetemen végezte és 1980-ban doktorátussal zárta. 1989 óta az egyetem finnugor tanszékén tanár.

F. M.: *Magyarok Ausztriában és Nyugat-Németországban* (Bécs 1984).

Dérföldy-Lux Vilmos (Kőszeg, 1893. márc. 26. – ?) író, műfordító. Ausztriában kortárs magyar írók műveinek németre fordításával és német nyelvű regények írásával foglalkozott. A harmincas évektől kezdődően – Harry Lux írói álnéven – több regénye jelent meg. Novellákat is írt. Szerkesztette a *Glück im Heim* című bécsi-grazi családi képeslapot.

F. M.: *Die Hexe und ihre Kindeskinde* (r. Wien 1949); *Vor der Nacht* (r. Wien 1950).

Déri Béla (Érsekújvár, 1925. máj. 1. – Brüsszel, 1966. dec. 10.) katolikus pap, kulturális és irodalmi szervező. Ausztriában szentelték pappá és avatták teológiai doktorrá. Onnan került Brüsszelbe, ahol magyar lelkeszként Magyar Házat alapított és vezetett 1952-től. Megszervezte a Mindszenty Szabadegyetemet és az Európai Magyar Írók Kongresszusát, szerkesztette a *Belgiumi Magyar Közlönyt*, könyvkiadót (Magyar Ház) indított, irodalmi esteket és hangversenyeket rendezett.

F. M.: *Mi a kommunizmus, politikai párt vagy vallás?* (Köln–Detroit–München 1963).

Dessewffy Gyula gr. (Budapest, 1909. nov. 24.) szerkesztő, politikus. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Lausanne-ban végezte. 1937-ben megindította és 1942-ig kiadta *Az Ország Útja* című folyóiratot. 1940-ben megvette a *Kis Újság* című napilapot, amelyet a magyar demokrácia és a parasztság szolgálatába állított. 1944-ben tevékenyen részt vett az ellenállási mozgalomban. 1945-től ismét kiadja és szerkeszti a *Kis Újságot*. A Független Kisgazdapárt programjával 1945 és 1947 között országgyűlési képviselő. 1947-ben emigrál. Párizsban telepedik le. Bekapcsolódik az emigrációs politikába. Rövid ideig vezeti a Francia Rádió magyar adását, majd az amerikai hadsereg egy németországi intézményénél dolgozik. 1951 augusztusától 1954 augusztusáig Münchenben a Szabad Európa Rádió magyar osztályának vezetője. Utána tanácsadóként a rádió New York-i részlegének munkatársa. 1961 októberében Brazíliába költözött. Először gazdálkodott, majd Curitíában műanyag cikkeket gyártó üzemet alapított. Néhány írását a *Látóhatár – Új Látóhatár* közölte.

F. M.: *Tanúvallomás* (eml. Englewood NJ 1988).

Deutsch André (Budapest, 1917. nov. 15.) könyvkiadó. 1939 júliusában Angliába

költözött. A London School of Economics-on tanult. A Magyarország és Nagy-Britannia közötti hadiállapot beállta után Man szigetére internálják. Innen kikerülve könyvkiadóknál dolgozik. 1945 elején elindította az Allan Wingate kiadót. Miután ebből 1950-ben kivált, 1951 novemberében megalapította Londonban az A. Deutsch Kiadóvállalatot, amely több magyar szerző műveit is megjelentette.

Deutsche Welle. A Németország Szövetségi Köztársaság ún. közjogi rádióállomásai munkaközösségének (ARD) külföldre irányuló és Kölnből sugárzott német és más nyelvű rádióprogramjai, amelyek 1953-ban kezdődtek, azzal a céllal, hogy a külföldi hallgatókat Németországról tájékoztassák. A magyar adás 1962-ben indult, 1976 végén azonban megszűnt, mert egyesítették a Deutschlandfunk adásával. A magyar műsort 1962 júniusa és 1976 decembere között mint kinevezett vagy megbízott vezetők Palásthy Rezső, Kys Walter, Piribauer Károly, Kürt Kwasny és Simányi Tibor (1970-1976) szerkesztették. A nevezettek, valamint Rédey Gábor és Mester Miklós felváltva, a mindenkori főnök helyetteseként is működtek. A munkatársak egy része 1976 után a Deutsch-landfunkhoz került.

Deutschlandfunk. A nyugat-német kormány által fenntartott és Kölnben működő rádióállomás, amely 1960-ban létesült, azzal a céllal, hogy európai országokba, főleg az NDK-ba műsorokat sugározzon. Költségei két harmadát az állami költségvetésből, egy harmadát német rádióelőfizetési díjakból fedezik. A magyar osztály 1963 szeptember 1-én alakult meg. Az adások november 6-án indultak. 1977-ben a Deutsche Welle magyar adásainak megszűnésével az egyetlen kölni magyar adó lett. Jelenleg 15 munkatársa van. Vezetői: 1963 szeptembertől 1979 szeptemberéig Franz Kleitsch, 1982 decemberéig Mester Miklós, 1988 decemberéig Kürt Kwasny, utána mint megbízott, majd 1990 szeptemberétől mint

kinevezett vezető Romhányi István. A helyettes vezetők: 1979 októberéig Kys Walter, utána 1988 végéig Romhányi István. A legismertebb belső és külső munkatársak: Bezerédj Zoltán, Csiky Ágnes Mária, Lázár István, Székely Andor, Trugly Ödön, Nagy Gyula, Záboji Mária, Világhy Katalin.

Dezséry András (*Andrew*, Budapest, 1920. aug. 27.) író, könyvkiadó. A budapesti Tudományegyetemen 1942-ben államtudományi doktorátust szerzett. Újságíró lett, a többi között a *Kis Újság* munkatársa, a *Katonaiújság* segédszerkesztője, a *Lányok Útja* című képeslap főszerkesztője. 1944-től a háború végéig haditudósító. 1949-ben kivándorolt Ausztráliába. Adelaideben tisztítóvállalatot alapított, ennek jövedelméből 1975-ben könyvkiadót indított és tartott fenn 1988-ig.

F. M.: Visszatekintés (eml. Adelaide 1975); Neighbours (elb. uo. 1975); Kétlaki (kisz. uo. 1980); The Amphibian (a Kétlaki angol ford. uo. 1980); English and other than English (többnyelvű elb. ant uo. 1980); Harc az egérrel (elb. Melbourne 1987).

Dezséry Ethnic Publications. Dezséry András Adelaideben 1975-ben alapított könyvkiadója, amely magyar és más ausztráliai nemzetiségi szerzők műveit jelentette meg. A magyar szerzők között szerepelt a többi között Csepelyi Rudolf, Dezséry András, Kemény Péter, Péntes János, Ruttkay Arnold, Vindis Zoltán. Több mint húsz kötetet adott ki. 1988-ban szűnt meg.

Dezső László (Máramarossziget, 1912. szept. 17.) történész. Tanulmányait mint az Eötvös Kollégium tagja a budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán (1931–35), majd a jogi karon (1935–38) végezte. 1939-ben államtudományi doktor lett. Tanulmányai kiegészítésül mint ösztöndíjas két évet Lengyelországban töltött. 1940 és 1945 között a VKM tisztviselője, s mint ilyen 1943-tól 1945-ig a madridi követség kulturális attaséja.

Magyarországra nem tért vissza. Spanyolországból 1949-ben Argentínába vándorolt ki, ahol először történelmi kutatómunkával és ifjúságneveléssel foglalkozott, majd 1972-től egyetemi tanár. 1972–77-ben a Buenos Aires-i Salvador Egyetemen és a Moroni Egyetemen, 1977-85-ben a Mar del Plata-i Állami Egyetemen európai történelmet és historiográfiát tanított. 1986-tól a Buenos Aires-i katolikus Egyetemen a diplomáciatörténet tanára. Ugyanitt az általa létesített Európai Intézet igazgatója. Az Asociación de Profesores Universitarios de Historia Europea elnöke. Az újkori nyugat-európai és közép-európai történelmi fejlődés különbözőségének okaival és globális modern történelmi interpretációk elemzésével foglalkozik. Közérdekű magyar kérdésekről a Buenos Aires-i *Magyar Hírlap*ban publikál.

Dies Academicus Hungaricus Genevensis (*Genfi Magyar Akadémiai Napok*). Luka László genfi orvos által kezdeményezett és rendezett értelmiségi találkozó. Őt ilyen konferenciára került sor, a következő tárgykörökkel: 1977 júniusában „1956 – forradalom, történelem, valóság”; 1980 májusában „Bibó István, a harmadik út és a következő nemzedék”; 1983 júniusában „Magyar reformkísérletek”; 1987 júniusában „Független magyar értelmiség” és 1990 októberében (a hagyományos Genf helyett Budapesten) „Az új Magyarország hazai és nyugati szemmel.”.

Diószeghy Tibor (Debrecen, 1926. dec. 18.) költő, újságíró. Katonaként 1945-ben Németországba került. Hadirokkant. Magyarországra nem tért vissza. A kölni egyetemen szociológiát és politológiát tanult. Első versei diákkorában jelentek meg Budapesten. Külföldön több emigráns lapnak dolgozott, köztük a *Nemzetőr*nek, a *Páosztortúznak*, az *Új Hungáriának*. Egy ideig a *Magyarok a Világban* és a *Képes Magyar Világ* szerkesztője. A Düsseldorf közelében lévő Neuss-ban fordítóirodája van.

F. M.: *Öröl a malom* (v. München 1948); *Virradat előtt* (v. uo. 1949); *Ma hinni nehéz* (vál. v. London 1964).

Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae. Adriányi Gábor által 1976-ban elindított és szerkesztett katolikus egyháztörténeti sorozat, a müncheni Aurora Könyvek sorában, 1989-től a német Görres Gesellschaft kiadásában. A megjelent kötetek szerzői közé tartozik Hermann Egyed, Salacz Gábor, Adriányi Gábor, Meszlényi Antal, Pfeiffer János. Eddig 11 kötet jelent meg.

Ditrói Ákos (Budapest, 1926. márc. 31.) építész, költő. 1951-ben a budapesti Műszaki Egyetemen építészmérnöki diplomát szerzett. Részt vett az 1956-os forradalomban. Ezért 1956 decemberében Nyugatra menekült. 1957 januárjától Franciaországban él. Párizsban építészmérnökként dolgozik. Versei a *Magyar Műhelyben*, az *Irodalmi Újságban*, és az *Új Látóhatárban* jelentek meg. Tanulmányokat közölt az *Espritben*. Évekig a magyar szabadkőműves Martinovics Páholy főmestere volt.

F. M.: *Les racines de la Citadelle* (r. Paris 1990).

Ditrói Ervin (Kolozsvár, 1917. jún. 19.) kritikus, műtörténész. A kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen művészettörténeti és esztétikai tanulmányokat végzett. 1946-ban középiskolai tanár lett. 1949–54-ben a kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán művészettörténetet adott elő. Ugyancsak Kolozsvárott 1950-ben megszervezte a Művészeti Múzeumot és annak 1950–67-ben igazgatója volt. Utána a Népi Művészeti Iskolában aligazgatóként dolgozott és a Képzőművészeti Főiskolán tanított. Művészettörténeti tanulmányait rendszeresen közölték romániai magyar folyóiratok és hetilapok. 1984-ben kivándorolt Izraelbe. Tel-Avivban él és az *Új Keletben* publikál.

F. M.: *Adler* (Tel-Aviv 1986).

Dobi János (Hajdúdorog, 1925.) költő. 1945-ben szovjet katonák az utcán fogták el és csak három évi fogság után térhetett vissza. Írásai 1944 óta jelennek meg. Publikált a többi között a *Magyarokban*, a *Művelt Népb*ben, a *Kortársban*, az *Élet és Irodalomban*. 1948-ban saját kiadásban verseskötete jelent meg. 1968 nyarán Jugoszlávián keresztül Svájcba menekült. Az *Új Látóhatár* közölt tőle verseket.

Dojcsák Győző (Baglyasalja, Nógrád vm. 1931. ápr. 25.) geológus, földrajztudós. Az egri tanítóképző elvégzése után 1948-ban a budapesti Tudományegyetem természettudományi karára került, ahol 1953-ban földrajz-biológiai szakon diplomát szerzett. Egy alföldi kőolajkutató vállalatnál dolgozott, osztályvezető lett. 1956 őszén Nyugatra menekült. Rövid ausztriai és angliai tartózkodás után Kanadában telepedett le. Calgaryben egy olajvállalat alkalmazta kutatóként. 1966-ban Saskatchewan állam fővárosa, Regina egyetemén megszervezte a földrajzi tanszéket, amelynek vezetője lett. Közben a budapesti Tudományegyetemen befejezte tanulmányait és 1967-ben doktori címet nyert. 1975-ben kandidátus lett. 1977-ben visszatelepült Magyarországra. A kanadai magyar bevándorlók történetét kutatja.

F. M.: A kanadai Esterházy története (Budapest 1981); Amerikai magyar történetek (uo. 1985).

Domahidy András (Szatmár, 1920. febr. 23.) író, könyvtáros. A budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat folytatott és 1943-ban doktorátust szerzett. A háborúban katonai szolgálatot teljesített. A háború vége Németországban érte, ahonnan 1945-ben érkezett haza. Két éves szamosangyalosi gazdálkodás után Budapesten ügyvédjelölt lett. 1948 szeptemberében Nyugatra menekült. Két évig Bécsben, Innsbruckban és Bajorországban élt. 1950-ben kivándorolt Ausztráliába és Perthben telepedett le. Volt gyári munkás, biztosítási tisztviselő, végül könyvtáros lett. 1959-ben a nyugat-ausztráliai Állami

Könyvtárban, 1960-ban a nyugat-ausztráliai Egyetem könyvtárában gyakornok. 1963-ban könyvtárosi, 1966-ban egyetemi B.A. képesítést szerzett. 1979 és 1989 között az egyetem jogi könyvtárának vezetője volt. Az ötvenes évek végén kezdett írni, első elbeszélése 1959-ben jelent meg az *Új Látóhatárban*. Legtöbb munkája ott kapott nyilvánosságot. Dolgozott a Szabad Európa Rádióknak is. Elbeszéléseket és regényeket ír.

F. M.: Vénasszonyok nyara (r. Róma 1969, Budapest 1987); Publications Proscribed by the Government of India 1910–1947 (bibl. London 1973); Árnyak és asszonyok (r. Bern 1979, Budapest 1985, angolul: Shadows and Women, Swanbourne W.A. 1989); Szitakötők (elb. Budapest 1989); Páva a tányéron (r. uo. 1991).

Domahidy Miklós (Budapest, 1922. jan. 6.) író, borász. A budapesti Tudományegyetemen jogi és államtudományi tanulmányokat folytatott. 1942-ben szakborász-oklevelet szerzett. 1944-ben a nyilasok elől bujkált. 1945 áprilisában orosz katonák az utcán fogták el és a fogságból, az Uralból csak 1948-ban engedték szabadon. Az ötvenes évek első felében mint a borgazdasági kutatócsoport vezetője a Szőlészeti Kutató Intézetben dolgozott. Addig írt színdarabjaival csak 1956 szeptemberében jelentkezett. Többet azonnal elfogadtak előadásra. A bemutatók a forradalom miatt elmaradtak. 1956 november végén Svájcba menekült és Lausanne-ban telepedett le. Borász szakemberként dolgozik. 1958 óta az *Új Látóhatár* munkatársa volt, legtöbb írása ott jelent meg. Dolgozott a Szabad Európa Rádióknak is, valamint német és svájci rádióknak, amelyek előadták több hangjátékát. A *csorba csésze* című regénye televíziós változatát az osztrák, svájci, holland és belga televíziók mutatták be. A belőle készült színmű Bécsben színpadra került. A hatvanas években több regénye jelent meg németül, franciául, hollandul és spanyolul. Magyar kiadásukra 1988-ig kellett várnia. Jelenleg a Genfi tó partján lévő Mont-sur-Rolle-ban lakik.

F. M.: Die Tasse mit dem Sprung (A csorba csésze, r. Hamburg–Wien 1962, franciául: Carte sous table, Paris 1964, hollandul: De Verrader is onder ons, Den Haag 1964, spanyolul: La Taza Agrietada, Barcelona 1966); Sechzehn Schlösser (Tizenhat zár, r. Hamburg–Wien 1964, franciául: Les Seize Verrous, Paris 1966); Die Schule des Kneifens (A lapítás iskolája, r. Hamburg–Wien 1968); Az osztrák vádlott (r. Bern 1985, Budapest 1990); Könyörtelen évek (három regény: A lapítás iskolája, A csorba csésze, Tizenhat zár, Bern, 1988); Patkolni kell a Bársonyt (dr. Bern–Budapest 1991).

Domján József (Kispest, 1907. márc. 15.) festő, fametsző. Művészeti pályafutását viszonylag későn kezdte. 1934 és 1942 között elvégezte a budapesti Képzőművészeti Főiskolát, majd több nyugati tanulmányutat tett. 1945-ben kezdett fametszéssel kísérletezni. 1949 és 1954 között születtek nagy kompozíciói, amelyek hírnevét megalapozták. Több sikeres kiállítása volt. 1955-ben Munkácsy-díjat, 1956-ban Kossuth-díjat kapott. 1956 őszén genfi kiállításának megnyitására nem tért haza, hanem Nyugaton maradt. 1957-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Folytatta fametsző munkáját. Ezen kívül szőnyeget tervezett, könyveket illusztrált, albumokat adott ki és miután 1970 júniusában a New York melletti Tuxedo Parkban leégett a háza (és elpusztult gazdag metszet- és szőnyeggyűjteménye) új házát felépítendő építészettel kezdett foglalkozni. Rendszeresen tart egyetemi előadásokat. Magyarországon is több kiállítása volt az elmúlt években.

F. M.: Ungarische Legende (Zürich 1957, angolul: Toronto–New York–London 1963); Henry Hudson of the River (album, New York 1959); János Hunyadi (River Edge 1960); The Proud Peacock (New York 1963); Hungarian Heroes and Legends (Princeton 1963).

Domokos Sándor (*Alex*, Szabadka, 1921. júl. 14.) költő, író, szobrász. Érettségi után a Ludovika Akadémiára került. 1942-ben avatták hadnaggyá. Részt vett a második v.h.-ban. 1945 februárjában Budán szovjet fogságba esett. A hadifogságból 1950-ben tért

vissza. Utána az ÁVO foglya volt hónapokig. Családjával Mezőberénybe telepítették ki, majd Budapestre való visszatérése után mint díszítő kőműves dolgozott. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és 1957-ben Kanadában telepedett le. Nyugalomba vonulásáig (1988) a Winnipegi Egyetem laboratóriumi fényképészetét vezette. Mint szobrász több sikeres művet alkotott. Feleségével együtt éveken át egy katolikus misszió önkénteseként indiánok között dolgozott Chilében. Ennek történetét írta meg *Dél keresztje alatt* című riportsorozatában. Írásai a *Nemzetőrben*, az ausztráliai *Magyar Életben*, a *Kanadai Magyar Újságban*, a *Krónikában*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában* jelentek meg. Magyarul és angolul ír.

F. M.: Útikalandok az ígért földjén (elb. Winnipeg 1960); Ha nem is születtem volna magyarnak (színd. uo. 1965); Nincs út vissza (színd. uo. 1966); Bolondgomba (színd. uo. 1966); Vajk és Vazul (r. uo. 1968.); Megbűnhődte már e nép (a szovjet fogság regénye, uo. 1969, 1987); Sasok és keselyűk (r. uo. 1970); Ajándék (színd. uo. 1970); Két kő között (elb. uo. 1971); The Birth of Book (színd. uo. 1973); Egy új világnézet (uo. 1977); The Exchange of Ideas (tan. uo. 1979); Gyertyaláng, (v. uo. 1980); Prisoners, Refugees, Citizens (elb. uo. 1980); Forbidden Fruits (elb. és esszé, uo. 1981); The Lonely Nation (tan. uo. 1981); Ego sum via (színd. uo. 1982); Question about Quality and Quantity (tan. uo. 1982); The Chosen One (elb. uo. 1983); Candle-light (v. uo. 1984); Prometheus. Fiction beyond the Future (elb. uo. 1986); Knowledge and Understanding (tan. uo. 1987); Színművek (uo. 1988); Szétszóródás (v. uo. 1988); Tisztító tűz (r. uo. 1989); Elbeszélések (uo. 1990).

Domonkos László (*Leslie S.* Budapest, 1938. márc. 14.) történész. Tanulmányait a Youngstown-i Egyetemen és a Notre Dame Egyetemen végezte. Az utóbbin 1966-ban doktorált. A Youngstown-i Állami Egyetemen 1963–65-ben előadó, 1965–69-ben docens, majd a középkori és renaissance tudományok tanára. Magyarul a *Magyar Történelmi Szemlében*, angolul a *Canadian-American Review of Hungarian Studies*-ben, valamint más amerikai tudományos folyóiratokban

közölt tanulmányokat. Napi- és hetilapokban is publikált.

F. M.: *A History of Three Early Hungarian Universities: Óbuda, Pozsony and Buda* (Notre Dame 1966); *Louis the Great, King of Hungary and Poland* (tangy. szerk. Várdy Bélával és Grosschmid Gézával, Boulder 1986).

Donau-Bote. A Nemzetőr által kiadott német nyelvű lap. Megjelenik Münchenben kéthavonta. Első száma, (akkor még *Freiheitskämpfer* címmel), 1957-ben látott napvilágot. 1957 és 1967 között Kovách Aladár szerkesztette, azóta Makra Zoltán a szerkesztője. Felelős kiadó: Kecskési-Tollas Tibor.

Dormándi László (*Ladislav*, Dormánd, Heves vm, 1898. júl. 14 – Párizs, 1967. nov. 26.) író, műfordító, szerkesztő. 1921-ben megalapította a Pán kiadót, amely hamar csődbe jutott. 1923-tól hosszabb ideig Párizsban élt, majd dormándi birtokán gazdálkodott. 1927-től a Pantheon Kiadó igazgatója, később tulajdonosa. 1938-ban végleg Párizsba költözött. Francia lapokban publikált. Jelenkori német írókat fordított. Dolgozott a francia rádióknak is és 1963-ig közreműködött a magyar adások szerkesztésében. Több regényt írt franciául.

F. M.: *Félelem* (elb. Budapest 1946); *A mű* (r. uo. 1948); *La péniche sans nom* (r. Paris 1951); *Pas si fou* (r. uo. 1952); *La traque* (r. uo. 1955); *La fantomé de la rue Babel* (r. uo. 1956); *Tu mourras seule* (r. uo. 1956); *L'Ombre du capitaine* (r. uo. 1958); *Plus heureux que l'enfance* (r. uo. 1960); *Le naufragé de la terre ferme* (r. uo. 1961); *Le compagnon de voyage* (r. uo. 1962); *A hórihorgas és a köpcös* (elb. Budapest 1965); *A múlt zarándoka* (r. uo. 1968); *Bábszínház* (elb. uo. 1968).

Dreiszigler Nándor (Csorna, Sopron vm, 1940. márc. 20.) történész. 1957-ben került Kanadába. Egyetemi tanulmányait a Torontói Egyetemen végezte, ahol 1972-ben doktori oklevelet szerzett. Ezt megelőzően 1965–66-ban egyetemi előadó, 1967–68-ban a kanadai

országos levéltár munkatársa. 1970-től 1986-ig Kingstonban a Royal Military College tanára. 1974-től 1981-ig a *The Canadian-American Review of Hungarian Studies* szerkesztője, 1981-től ennek utóda, a *Canadian Review of Hungarian Studies* (Toronto) társszerkesztője. Tanulmányai kanadai, amerikai tudományos folyóiratokban, valamint tanulmánykötetekben láttak napvilágot. Érdeklődési területe a jelenkori magyar történelem.

F. M.: *Hungary's Way to World War II*. (Astor Park 1968); *The Hungarian Revolution, Twenty Years After* (tangy. szerk. Kingston 1976); *Transylvania and the Theory of Daco-Roman-Rumanian Continuity* (Rochester 1980); *Hungarian Cultural Presence in North America* (tangy. szerk. Bisztray Györggyel, Toronto 1981); *Struggle and Hope. The Hungarian-Canadian Experience* (tangy. szerk. többekkel, Toronto 1982, franciául: Ottawa 1982); *The Hungarian Experience in Ontario* (Toronto 1985).

Duczynska Ilona (*Polányi Károlyné*, Maria-Enzersdorf, Ausztria, 1897. márc. 11. – Pickering, Kanada, 1978. ápr. 23.) politikus, műfordító, politikai író. Diákkorában bekapcsolódott a Galilei Kör munkájába és háborúellenes akciókba. 1918-ban ezért letartóztatták és két évi börtönbüntetésre ítélték. A Tanácsköztársaság alatt a külügyi népbiztosság munkatársa volt. Bukása után Bécsbe emigrált. Részt vett az osztrák munkások szocialista mozgalmában, és a Schutzbund nevű fegyveres védelmi szervezet tevékenységében. 1936-ban férjével, Polányi Károly gazdaságtörténésszel Angliába telepedett át. A háború alatt műszaki képzettsége alapján a léghárításban dolgozott, a hadseregben pilóta kiképzést kapott. Az Angliai Magyar Tanács tagjaként Károlyi Mihály politikai irányvonalát követte. A háború után Kanadába költözött és Toronto egy elővárosában, Pickeringben lakott. A szovjet kommunizmussal és Sztálinnal való szembenállása 1949 után Magyarországtól is elidegenítette és csak az 56-os forradalom után kezdett férjével együtt ismét a magyarság ügyeivel foglalkozni. Ennek eredményeként

született meg a *The Plough and the Pen* című antológia, amely a népi és a polgári radikalizmus egységének jegyében készült. Magyar szerzők műveit ültette át angolra, a többi között Déry Tibor, Lengyel József, Juhász Ferenc néhány munkáját. Élete utolsó évtizedében huzamosabb időt töltött Magyarországon, rokonszenvezett az ellenzéki kezdeményezésekkel. Polányi Károly hagyatékát gondozta és emlékei megírásával foglalkozott.

F. M.: *The Plough and the Pen: Writings from Hungary 1930–1956* (ant. szerk. Polányi Károllyal, Toronto 1963); Polányi Károly és a Galilei Kör (Horváth Zoltánnal, Budapest 1971); *Der demokratische Bolschewik* (München 1975, magyarul: Bécs – 1934 – Schutzbund, Budapest 1976, angolul: *Workers in arms*, New York 1978).

Duna Könyvkiadó és -terjesztő Vállalat. 1958-ban alapította Zürichben Gilde Barnabás. 1968-tól Fahrwangenben működik. Politikai, történeti tárgyú munkákat és szépirodalmi alkotásokat jelentet meg.

Duna. Svájcban megjelenő havilap. Mint „Svájci magyar tudósító” elsősorban a svájci magyarok életével foglalkozik. 1961 januárjában indult. Először havonta kétszer jelent meg, majd áttért a havi megjelenésre. Fahrwangenben adja ki és szerkeszti Gilde Barnabás.

Dunai Ákos (tkp. *Hársfalvy Lajos*, Komárom, 1956. okt. 27. – München, 1989. okt. 4.) újságíró. A középiskola elvégzése után, 1975 őszén Németországba menekült, egyetemi tanulmányokba kezdett, belépett a Szt. Istvánról elnevezett magyar ferences rendtartományba. 1982-ben a rendből kilépett. 1977-ben kivándorolt az Egyesült Államokba és a ferencesek által Youngstownban fenntartott *Katolikus Magyarok Vasárnapja* szerkesztője lett. 1985 nyarán ettől a munkájától megválván 1986-ban megindította a *Hazánk* című lapot, majd annak 1987-ben bekövetkezett megszűnése után az *Új Hídfőt*

szerkesztette. 1989 októberében München közelében autószerencsétlenség áldozata lett.

F. M.: II. János Pál, a vasfüggöny mögül jött pápa (Mihályi Gilberttel, Youngstown 1980); Magyar főnemesek az emigrációban (int. uo. 1983); Elvtárscsúfoló (pol. szat. Boardman 1985); Ávósok (int. San Francisco 1988); Esik eső karikára, Grósz Károlynak kalapjára (pol. szat. 1989).

E

Egész Látóhatár 1. *Látóhatár, Új Látóhatár*

Egri György (Budapest, 1922. júl. 11.) újságíró, szerkesztő. 1945 után részt vett a szociáldemokrata ifjúsági mozgalom irányításában. Több évet töltött a recski kényszermunka-táborban. 1956 végén Ausztriába menekült, majd Kanadába vándorolt ki. Torontóban telepedett le, ahol 1961 és 1981 között szerkesztette a *Menora* című lapot. Külső munkatársa volt a Kanadai Rádióknak, Amerika Hangjának, és a Szabad Európa Rádióknak. Írásai jelentek meg az *Amerikai Magyar Népszavában*, a *Szabadságban*, az *Irodalmi Újságban*, az *Új Világban*. 1989-től az *Amerikai Magyar Hírlap* főmunkatársa.

F. M.: Énkülönben jól érzem magam (tárcák, Toronto 1980).

Egyesült Magyar Alap (*United, Hungarian Fund*). A magyar kultúra támogatására Clevelandben alapított és Papp Gábor vezetése alatt működő intézmény, amely 1968-tól kezdve több mint egymillió dollárt gyűjtött és adományozott magyar kulturális célokra. 1984-ben létrehozta és 1985-től évenként kiosztja a József Attila irodalmi díjat és ösztöndíjat.

Ekecs Géza (Budapest, 1927. márc. 24.) újságíró, rádiószerkesztő. 1945-ben érettségizett. Utána újságíró lett: a *Kossuth*

Népe, majd a *Hazánk* munkatársa. 1949 szeptemberében Németországba menekült, majd áttelepedett Párizsba. Emigráns lapokba és folyóiratokba, a többi között a *Látóhatár*ba írt karcolatokat, naplójegyzeteket, filmcikkeket. 1951 decemberében Münchenbe, a Szabad Európa Rádióhoz került belső munkatársnak. Színes riportokat és filmszemléket írt, megszervezte a rádió zenés szórakoztató műsorait és Cseke László néven a hatvanas-hetvenes években, főleg a fiatalság körében, népszerű disc-jockey volt.

Eked könyvkiadó. Tel-Avivban működik és programjában szép számmal szerepelnek magyar nyelvű kiadványok, elsősorban szépirodalmi művek. 1958-ban alapította Itámár Jáoz-Keszt.

Elekes Attila (Budapest, 1927. febr. 27.) költő, egyetemi lektor. Katonaiskolában tanult. 1945 elején hadnagyként részt vett a budai harcokban. 1946-ban érettségizett, majd a Műegyetem hallgatója lett, azután az olajkutatóban dolgozott. 1951-ben szüleivel kitelepítették. 1953-ban szabadult, 1955-től a soproni Bányamérnöki Egyetemen tanult. Az 56-os forradalom után Olaszországba menekült és Milánóban telepedett le. Egyetemi tanulmányokat folytatott, majd olajkereskedelmi ügynökként működött. 1987 óta az Università Cattolica del Sacro Cuore lektora. Magyar nyelvet tanít. Magyarországon 1952 és 1956 között mintegy hatvan verse jelent meg, a többi között a *Csillagban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Nők Lapjában*. Nyugaton több mint húsz évig nem írt semmit. Csak a nyolcvanas évek eleje óta jelennek meg ismét versei az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Bécsi Naplóban*, a *Nemzetőrben*, a *Szivárványban* és más nyugati magyar lapokban.

Élet. „A külföldi katolikus magyarság lapja”. 1950 decembere és 1953 januárja között jelent meg kéthetente, először Innsbruckban, majd 1951 novemberétől Rómában, a Külföldi Magyar Katolikus Akció gondozásában.

Felelős kiadója Zágon József, majd 1951 novemberétől az olasz Renato di Tillo volt. Innsbruckban Lehmayr Adalbert és Fennesz Imre, Rómában az olasz Gino Leoncini szerkesztette.

Életünk. „Az európai magyar katolikusok lapja”. A nyugat-európai országokban kiadott katolikus közlönyök összevonásából keletkezett és jelenik meg 1969 januárjától az európai főlelkészség kiadásában. Az egyházi hírek nagyrészt a különböző országokban működő magyar lelkészségektől származnak. Kezdetben St. Gallen-ben jelent meg, majd a szerkesztőség és kiadóhivatal átköltözött Münchenbe. Szerkesztői közé tartozott a többi között Vecsey József, Vecsey Lajos, Szőke János, Radnai Tibor, Harangozó Ferenc. Jelenleg Szőke János a főszerkesztője és Fejős Ottó a felelős szerkesztője. A szerkesztésből hosszabb idő óta jelentős részt vállal Szamosi József. A rendszeres munkatársak közé tartozott és tartozik: Közi Horváth József, Mehrle Tamás, Vass György, Frank Miklós, Kovács K. Zoltán, Prokop Péter, Boór János, Cser-Palkovits István.

Éltető Lajos (*Louis J.*, Máriapócs, 1938. dec. 8.) egyetemi lektor, szerkesztő. Tanulmányait az Egyesült Államokban végezte. A Louisiana State University-n doktorált Ott kezdett el tanítani. 1970-től a Portland State Universityn a magyar és a német nyelv lektora, majd tanára. 1967-től az *Itt-Ott* című folyóirat szerkesztője. 1975 óta a Magyar Baráti Község vezetőinek egyike. Irányító szerepe van a szervezet könyvkiadói programjában.

F. M.: Transylvania – The Roots of Ethnic Conflict (tany. szerk. J.F. Cadzow-val és Ludányi Andrással, Kent OH 1983).

Ember I. Az Ember

Emigrációs Sajtóarchívum Tájékoztató Szemléje. 1950 novembere és 1952 decembere között jelent meg mint időszaki közlöny, először Innsbruckban, majd 1952-

ben New Yorkban. Beszámolókat, elemzéseket, sajtószemléket közölt a kelet-közép-európai emigrációk politikai életéről és törekvéseiről, valamint egymást és a magyarságot érintő problémáiról. Szerkesztette Kassai István.

Enczi Endre (Erzsébetfalva, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1902. okt. 18. – Párizs, 1974. szept. 8.) író, szerkesztő. A húszas évek kezdetén megjelent két verskötete, a harmincas években több regénye. A kommunista párt tagjaként baloldali orgánumban publikált. 1945 után rövid ideig vidéken lapot szerkesztett, majd budapesti újságoknak dolgozott. 1952-ben József Attila díjat kapott. Megjelent néhány könyve. 1955-56-ban a budapesti *Irodalmi Újság* szerkesztője volt, az 56-os forradalom bukása után Ausztriába menekült, majd Kanadába került. 1958-ban Londonba költözött és részt vett az 1957-től újra kiadott *Irodalmi Újság* szerkesztésében. 1961-től haláláig Párizsban az *Irodalmi Újság* segédszerkesztője volt. Az *Új Látóhatár*, a *Hírünk a világban*, a *Népszava*, a *Délamerikai Magyar Hírlap* is közölte írásait.

F. M.: Úristen! Az Ábécé minden betűje... (r. Washington 1968).

Endrey Antal (*Antony*, Hódmezővásárhely, 1922. nov. 24.) történész, jogász. 1944-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. 1947-ben ügyvédi és bírói vizsgát tett. Hódmezővásárhelyen ügyvédi irodát nyitott. 1948 novemberében Ausztriába menekült, majd 1949-ben kivándorolt Ausztráliába, ahol 1956-ban ausztrál ügyvédi képesítést nyert. 1957 óta Melbourne-ben mint ügyvéd működött. 1973-ban az ausztrál szenátus egyik bizottságának jogtanácsosa. 1975-ben a victoriai kormány kinevezte Queen's Counselnek. Magyar, de főleg angol nyelvű történelmi munkákat írt. Többször elnöke volt az Ausztráliai Magyar Szövetségnek. 1960–62-ben a *Magyar Szó* kiadója. Később az *Ausztráliai Magyarság* és 1983-tól a *Nemzeti Újság* szerkesztője.

Hungarian Observer és *Ethnic Reporter* címmel angol nyelvű lapot adott ki. Ausztráliai magyar lapokon kívül a *Nemzetőrben* és a *Krónikában* publikált. A Melbourne-i Magyar Intézet egyik alapítója. 1989-ben visszatelepedett Magyarországra.

F. M.: Félbemaradt nép (Melbourne 1971, angolul: *The Future of Hungary*, uo. 1972); *Sons of Nimrod. The Origin of Hungarians* (uo. 1975); *Pride of my Country* (uo. 1975); *The Kingdom to come* (uo. 1976); *The Holy Crown of Hungary* (uo. 1977); *Hungarian History* (uo. 1982); *A magyar archiregnum* (uo. 1984); *The Other Hungary* (Erdély története, uo. 1986).

Erba-Odescalchi Sándor hg. (eredetileg *Céh Sándor*, Budapest, 1914 márc. 23.) ügyvéd, író. A budapesti Tudományegyetemen 1936-ban jogi doktorátust szerzett. Ügyvédi gyakorlatot folytatott. 1932-ben az Erba-Odescalchi hercegi családból származó nagynénje örökbe fogadta. 1943-ban az olasz király átruházta rá a hercegi címet. 1944 előtt több könyve jelent meg Magyarországon. 1945-ben Svédországba költözött. Stockholmban banktisztviselő. A *Katolikus Szemlében*, más magyar emigráns lapokban és svéd lapokban (pl. *Svenska Dagbladet*) publikált.

F. M.: XI. Ince – Egy nagy pápa életregénye (Boardman 1986); *Testamentum* (családtörténet, Budapest 1991).

Értavy-Baráth József (Budapest, 1930. szept. 2.) könyvtáros, tanár, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetem történelem-angol szakán középiskolai tanári oklevelet szerzett. Gimnáziumi tanár lett. 1956 november végén Nyugatra menekült. 1957-ben az Egyesült Államokban telepedett le. 1964-ben a New York-i Állami Egyetemen könyvtárosi végzettséget nyert. 1962 és 1973 között az említett egyetemen, Buffalóban tanított. 1972-ben Atlantába költözött és 1973-ban pszichoterápiái és hipnoterápiái magánpraxist nyitott. 1966-ban megalapította a Magyar Kulturális Alapítványt, szerkesztette annak irodalmi kiadványait.

Létrehozta az Optimista Internacionále magyarországi tagozatát.

F. M.: Történelem: kitűnő (r. Értavy-Baráth Katalinnal 1957, angolul: Teaspoonful of Freedom, Astor Park 1968).

Értavy-Baráth Katalin (leányneve: *Baráth Katalin*, Gyula, Békés vm, 1926. szept. 24.) orvos, író. A budapesti Orvostudományi Egyetemen 1952-ben sportorvosi diplomát szerzett. 1956 november végén Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. 1965-ig pszichiátriát tanult, majd kórházi orvos lett Buffalóban. 1973 óta magánpraxist folytat Atlantában. Férjével, Értavy-Baráth Józseffel kulturális szervező munkát végez és amerikai magyar lapokban publikál.

F. M.: Történelem: kitűnő (r. Értavy-Baráth Józseffel 1957, angolul: Teaspoonful of Freedom, Astor Park 1968); Gyöngyharmat (mesék, Buenos Aires 1958); A háromfejű sárkány (r. Astor Park 1968).

Esslin, Martin (eredetileg *Pereszlényi Miklós*, Budapest, 1918. jún. 8.) színháztudós, író. Bécsben járt iskolába. Az egyetemen filozófiát és anglistikát tanult. A Reinhardt-szeminárium rendezői kiképzésben részesült. 1938-ban Angliában telepedett le. Rendezőként, szerkesztőként dolgozott, majd 1961-ben a BBC német osztályára került rendezőnek. Utána a hangjátékosztálynak két évig helyettes vezetője, majd 1977-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig vezetője volt. Hangjátékokat, valamint a színházzal foglalkozó elméleti és történeti tanulmányokat írt. Londonban él.

F. M.: Brecht A Choice of Evils (London 1959, franciául: Paris 1961, németül: Brecht, das Paradox des politischen Dichters, Frankfurt a/M 1964, japánul is); Brecht, the Man and his Work (Garden City 1960); The Theatre of Absurd (New York 1961, London 1962, németül: Das Theater des Absurden, Frankfurt–Bonn 1964, Hamburg 1965); Brief Chronicles, Essays on Modern Theatre (London 1970); Artaud (uo. 1976); Pintér: A Study of his Plays (uo. 1977, 1982); Meditations: Essays on Brecht, Beckett and the Media (uo. 1980, 1983); The Age of Television

(Oxford 1982); Pintér, the Playwright (London 1982); The Field of Drama (uo. 1987).

Esterházy Lujza gr. (Nyitraújlak, Nyitra vm, 1899. máj. 7. – Párizs, 1966. máj. 30.). A harmincas években a csehszlovákiai magyar ifjúsági mozgalmak, köztük a Prohászka-körök fő szervezőinek egyike. Később a leánymozgalom, valamint fivére, Esterházy János pártelnök és képviselő tanácsadója szociális és nemzetiségi kérdésekben. Írásait főleg az *Új Élet* című kassai katolikus folyóiratban publikálta. 1942-ben jelent meg *A huszadik esztendő* című könyve. Kisebbségvédelmi tevékenységéért 1945 elején a ligetfalusi táborba internálták. Szabadulása után, 1946 nyarán Párizsba ment, ahol közreműködött a magyar béke delegáció munkájában és családja üldözött tagjainak érdekében fáradozott. Franciaországban maradt és a párizsi magyar menekültügyi szolgálat vezetője lett. Emlékezései Magyarországon jelentek meg 1991-ben.

F. M.: Szívek az ár ellen (eml. Budapest 1991).

Északi Magyar Archívum (*Ungerska Arkivet*). 1973. október 23-án alapították stockholmi magyar fiatalok, nyugati, főleg svédországi és skandináviai magyar dokumentumok gyűjtése és megőrzése céljából. Vezetője Szöllösi Antal. Az általa kiadott *Magyar Archívum* című időszakos lap a skandináviai magyarok történetére vonatkozó kutatások eredményeit közli.

Eszmélet. 1958-ban Oxfordban rövid ideig megjelenő irodalmi és művészeti folyóirat, amelyet ötvenhatos menekültek alapítottak és írtak. Felelős szerkesztője Mészáros István, felelős kiadója Márton László volt. Két száma jelent meg.

Eszterhás István (Kispest, 1907. ápr. 6.) újságíró, író, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetem jogi karán 1930-ban doktorált. Először a Belügyminisztérium, majd 1938-tól a Miniszterelnökség

sajtóosztályán dolgozott. A harmincas-negyvenes években Budapesten több regénye jelent meg. Magyarországról 1945 elején Ausztriába telepedett át. 1950-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1951-ben a Clevelandben, majd Youngstownban kiadott *Katolikus Magyarok Vasárnapja* szerkesztője lett. 1977-ig végezte a lap szerkesztését. Ezen kívül több amerikai és európai emigráns lapban publikált. Számos könyve jelent meg: regények, színművek, elbeszélések, tanulmányok.

F. M.: Atlantisz ezredes (r. Spittal an der Drau 1948); A besúgó és az apostol (tört. r. Cleveland 1952); Magyar disputa (tört. r. uo. 1955); Úriemberek kutyája (r. München 1958); Nyugodt lehetsz elvtárs (r. Róma 1959); Mendő Szabó Mari néni kommandál (r. Cleveland 1960); Döbrönte kürtje (tört. színd. Buenos Aires 1960); Ünneplő halál okából (r. Youngstown 1962); Forradalom a Kígyó utcában (elb. Toronto 1967); Atlanti saletli (r. Cleveland 1971); Száműzött a szabadság igájában (tan. cikkek, Cleveland 1978); Kovács Mihály hajóra száll I-II. (tört. r. uo. 1980); Eltérő fiúk (r. uo. 1982); A hézag (szat. r. uo. 1983); A bíboros és a rendőr (r. uo. 1985); Kakucsográfia (r. uo. 1987); Amerikai magyar regény (r. uo. 1989).

Etana Kiadó. 1972 és 1983 között működött Münchenben. Máté Imre alapította és vezette. Több könyvet adott ki, köztük Forrai Eszter két kötetét és Máté Imre válogatott verseit.

Études. Francia nyelvű társadalomtudományi folyóirat, amelyet 1959 és 1963 között a brüsszeli Nagy Imre Intézet adott ki. Negyedévenként jelent meg, először mint nemzetközi szemle, majd mint a pluralista szocializmus folyóirata. Főszerkesztője Heltai György, szerkesztője Nagy Balázs volt. A cikkeket, tanulmányokat az Intézet munkatársai és 1956-ban menekült más értelmiségiek írták. Az anyag összeállításában Kende Péter és a fordítások elkészítésében Fejtő Ferenc, Gara László, Schreiber Tamás működött közre.

„Európa”-Club. Bécsi magyar értelmiségi kör, amelynek elődje az 1964 áprilisában magyar fiatalok által alapított német nevű „Európa” Jugend-, Kultur- und Sportverein volt. Az egyesület 1967 decemberében vette fel az „Europa”-Club nevet. Feladata az 1974-es alapszabály szerint „a magyar nyelv és kultúra, mint az összeurópai történet szerves részének ápolása”. Ezt rendszeres előadóstekkel, hangversenyekkel, magyar művelődési célok támogatásával, ünnepségek rendezésével mozditja elő. A Club élén mint elnökök a következők álltak: 1964–66: Borsos Péter, 1966–67: Nagy István, 1967–68: Fazekas László, 1969–71: Kovács Kálmán, 1972–75: Deák Ernő, 1975–87: Darányi Ferenc, 1987-től Valentiny Géza. A Club 1972 és 1976 között „integratio” címmel évkönyvet adott ki, amelyben az elhangzott előadások szövegét közölte. 1980 óta rendszeresen hív meg előadókat nyugat-európai államokból, Amerikából, valamint mind gyakrabban Magyarországról és a vele szomszédos országokból. 1982 szeptembere óta félévenként megjelenik *Hírmondó* néven a Club tájékoztató közlönye, amelyet Smuk András titkár szerkeszt.

Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia. 1959-ben alakult a nyugat-európai országokban élő protestáns magyar ifjúság és fiatal értelmiség vallásos nevelésének és magyar műveltségének előmozdítására. 1960-tól kezdve évente, húsvét hetében rendezi évi találkozóit, amelyeken az egyházi programon kívül jelentős szerepet kapnak a magyarságismereti – tehát történelmi, irodalmi, néprajzi, művészeti – témák is. Az előadók között a nyugati magyar szellemi élet számos jelentős alakja szerepelt. Az első konferenciát a norvégiai Trysil-ben rendezték, azóta minden évben más és más országban jönnek össze a fiatalok, az öküme négyében, tehát nem a protestáns mivolta korlátozva a részvételi lehetőséget. 1971 óta az EMEIK az ökumenikus találkozók egyik rendezője. A konferenciák anyagát kezdetben könyvformában is megjelentette. E köteteket

Szépfalusi István szerkesztette. Az EMEIK szellemi vezetői közé tartozott, illetve tartozik: Cseri Gyula, Gémes István, Glatz József, Pátkai Róbert, Szépfalusi István, Terray László, Tóth János, Vajta Vilmos. A szervezetből 1969-ben kivált idősebb tagok alakították meg az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetemet.

Európai Magyar Írók Kongresszusa. 1958 augusztusában a Brüsszelben Déri Béla katolikus lelkész által rendezett írói találkozón alakult meg. Az összejövetelen Várady Imre elnökölt. Huszonnégy író, költő, esszéista jött össze tíz országból. Több határozat született és ezek végrehajtására egy szűkebb munkaközösség alakult, amelynek tagja volt Déri Béla, Kisjókai Erzsébet, Rezek Román, Cs. Szabó László, Szitnyai Zoltán, Tollas Tibor és Várady Imre. A tervekből csak az 1959 szeptemberében Reginiben rendezett második írói konferencia valósult meg. A szervezet hamarosan elsorvadt.

Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem. 1969-ben alakult. Szervezői az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferenciából váltak ki azzal a céllal, hogy munkájukban a hungarológiai érdeklődés erősebb hangsúlyt kapjon és az idősebb korosztály is megtalálja a helyét. A Szabadegyetem célja a magyarságot, a protestantizmust, az ökumenikus mozgalmat érintő kérdések megvitatása, a szabad véleménycsere előmozdítása és a magyar kultúra ápolása. Ezt évenként rendezett tanulmányi hetekkel, kiadványaival és magyar érdekű kezdeményezések támogatásával kívánja elősegíteni. Az EPMSZ 1971 és 1991 között tizenhét konferenciát rendezett és négy ökumenikus találkozó rendezésében működött közre. A céljai megvalósítására szervezett és mintegy másfélszáz tagú Baráti Társaság gondoskodik a munka anyagi fedezetéről, dönt a tennivalókról és választja meg a vezetőséget. A Szabadegyetem elnökei voltak: Balla Bálint, Kovács Andor, Szöllősy Árpád, Szöllősy Pál, Tóth János és 1986 óta

Bárczay Gyula. Az ügykezelést hosszú ideig Szépfalusi István végezte, majd lemondása után Kovács Andor vette át. 1989-ben bekerült az elnökségbe, Cs. Szabó László korábbi helyére, Csoóri Sándor. Teológiai-lelkészi tanácsadó Vályi Nagy Ervin budapesti ref. teológiai tanár és Donáth László budapesti ev. lelkész lett. 1972-ben indult meg az EPMSZ füzetsorozata, amelyben – Szépfalusi István szerkesztésében – 1978-ig tizenkét kötet jelent meg. 1977-ben kezdődött – ugyancsak Szépfalusi István hathatós közreműködésével – a rendszeres könyvkiadói program. A Szöllősy Árpád által szervezett és mintegy ötszáz taggal rendelkező Könyvbarátok Köre támogatásával eddig majd negyven könyv, köztük Bíbó István válogatott tanulmányainak négy kötetes gyűjteménye, Hamvas Béla, Ordass Lajos és Ravasz László néhány hátrahagyott munkája, Szabó Zoltán összegyűjtött esszéi, kisebbségi írók könyvei, négy irodalmi antológia, valamint jelentős irodalmi, történeti és politikai művek láttak napvilágot. 1990 óta Magyarországon is megjelennek kiadványai.

Evangéliumi Iratmisszió. Stuttgartban működik Ungár Aladár, majd Kovács Árpád irányításával. Kiadja a *Vetés és aratás* című protestáns hitbuzgalmi lapot (amelynek elődje 1963 januárja és 1967 decembere között az *Új Élet* volt), valamint jelentős könyvkiadói tevékenységet folytat.

Ewendtné Petres Judit (Hévízszentandrás, Zala vm, 1933.) tanár, író, szerkesztő. Tizenegy éves volt, amikor Magyarországról elkerült. Először Németországban, majd 1951-től az Egyesült Államokban járt iskolába. A Kenti Állami Egyetemen 1962-től a pedagógiai szakon tanult és tanári képesítést szerzett. Számtant tanít. 1971 óta a Clevelandben megjelenő *Képes Magyar Világhíradó* szerkesztője. Amerikai magyar lapokban publikál.

F. M.: Keresztúton (r. Cleveland–Bad Salzuflen 1973); Aranykapu (gyermekmesék, Cleveland 1975).

F

Fábri Károly (*Charles*, Budapest, 1899. nov. 18. – Új Delhi, 1968. júl. 7.) orientalista, archeológus, művészettörténész. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Pécsen végezte. Párizsban indiai tanulmányokat folytatott. 1932-ben Stein Aurél meghívta egy indiai archeológiai expedícióba. Indiában maradt és a Sántineketán Egyetemen a művészettörténet tanára lett. 1934 és 1939 között az Indiai Archeológiai Intézet és a Lahorei Központi Múzeum megbízásából különböző archeológiai ásatásokat irányított. Munkája a második világháborúban félbeszakadt, de utána folytatta az általa újjászervezett Lahorei Múzeumban. Lahoret India kettéosztása után elhagyta és Új Delhibe költözött. A Nemzeti Múzeumban dolgozott, majd mindinkább a művészettörténet felé fordult. A legnagyobb indiai napilap, az angol nyelvű *Statesman* műkritikusa lett. Nyolc könyvet írt, ezen kívül archeológiai és művészettörténeti tanulmányokat, cikkeket, kritikákat. Fő művének tárgya az indiai művészet története.

Fábri Rezső (*Ralph*, Budapest, 1894. ápr. 23. – New York, 1975. febr. 12.) festő, grafikus, művészettörténész. 1912 és 1918 között a budapesti Műegyetemen és a Képzőművészeti főiskolán tanult. Rajztanár lett 1921-ben az Egyesült Államokba költözött, ahol festőként, rézkarcolóként, iparművészként dolgozott. Több kiállítása volt. Számos festészeti szakmunkát írt. A New York-i képzőművészeti akadémián és a City College-ben tanított (1950 és 1967 között). Társszerkesztője volt a *Today's Art Magazine-nek*.

F. M.: Learn to Draw (New York 1945); Oil Painting, how to do it (uo. 1953); Guide to Polymer Painting (uo. 1966); Color, A Complete Guide for Artists (uo. 1967, 1970); A Complete Guide to Flower Painting (uo. 1968, 1973); Painting Outdoors (uo. 1969); Painting Cityscapes (uo. 1969); History of the American Water Color Society (uo. 1971); Artist's Guide to

Composition (uo. 1971); Sculpture in Paper (London 1976).

Fagyas Mária (Budapest, 1905.) író. A budapesti Tudományegyetemen tanult. Amikor férje, Bús-Fekete László 1940-ben forgatókönyvíróként elszerződött egy amerikai filmgyárhoz, a házaspár az Egyesült Államokba költözött és az elkövetkező években legtöbb munkájukat közösen írták. 1942 és 1970 között több filmgyárnak dolgoztak, színműveiket a Broadway színházai játszották. Első regényének megírását az 1956-os magyar forradalom ihlette, véletlenül Bécsben tartózkodván a forradalmi események alatt. Későbbi munkái is részben magyar tárgyúak, vagy cselekményeik közép-európai környezetben játszódnak. Írásaiban a Mary Helen Fay nevet is használta.

F. M.: The Fifth Woman (r. New York 1963, London 1965, megjelent franciául, olaszul, dánul, németül, spanyolul is); The Widower (r. New York 1966, London 1967, megjelent franciául, dánul, németül, spanyolul, portugálul, törökül, olaszul is); The Twin Sister (r. New York 1970, németül, svédül is); The Devil's Lieutenant (r. New York, London 1970, németül, svédül, finnül, olaszul, spanyolul, franciául is); Dance of Assassins (New York 1973, London 1974, franciául, törökül, portugálul, svédül, németül, hollandul is); Court of Honor (r. New York 1978, London 1979, franciául is).

Fáj Attila (Budapest, 1922. márc. 30.) irodalomtörténész. 1947-ben a budapesti Tudományegyetemen filozófiából doktorált. Utána matematikai tanulmányokat folytatott. Az 56-os magyar forradalom után menekült Nyugatra és telepedett le Olaszországban. 1957 óta a génuai egyetemen logikát, tudományelméletet és összehasonlító irodalomtudományt ad elő. Magyarul az *Új Látóhatárban*, *Irodalmi Újságban*, *Katolikus Szemlében*, *Magyar Műhelyben*, idegen nyelven olasz és német folyóiratokban publikált.

F. M.: Probable Byzantine and Hungarian Models of Ulysses and Finnegans Wake (Berlin 1968);

Considerazioni sulla letteratura comparata (Firenze 1969); The Stoic Features of the Book of Jonah (Napoli 1974); A Jónás-téma a világirodalomban (Róma 1977); The Prehistory of the River Novel and its Reappearance in Contemporary Fiction (Stuttgart 1980); Albero allegorico per i Re (Firenze 1983); I Karamazov tra Poe e Vico (Napoli 1984).

Faludy György (Budapest, 1910. szept. 22.) költő. Egyetemi tanulmányait 1928 és 1933 között Budapesten, Bécsben, Berlinben végezte. Első versei a harmincas évek elején jelentek meg. 1938 végén Párizsba költözött, majd a háborúban a németek elől Marokkóba menekült. 1941-ben kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol három évig katonai szolgálatot teljesített 1946 elején visszatért Magyarországra és a *Népszava* munkatársa lett. 1950-ben koholt vádak alapján letartóztatták, és bírói ítélet nélkül 1953-ig a recski kényszermunkatáborban tartották fogva. Utána fordításokból élt. Az 56-os forradalom bukása után Nyugatra menekült. Rövid bécsi és párizsi tartózkodása után Londonba került, ahol 1957 és 1961 között az *Irodalmi Újság* szerkesztője volt. 1963 után egy ideig Firenzében és Máltán élt. 1968-ban Torontóban telepedett le. Amerikai és kanadai egyetemeken előadott, kanadai, amerikai és európai lapokban publikált. Magyar nyelvű írásai a többi között az *Irodalmi Újságban*, a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, *Szivárványban*, a bécsi *Magyar Híradóban*, a *Népszavában*, a *Menorában* jelentek meg. 1989 óta Budapesten él.

F. M.: Emlékkönyv a rőt Bizáncról (vál. v. London 1961); My Happy Days in Hell (eml. uo. 1962, németül, dánul, franciául is, magyarul: Pokolbeli víg napjaim, Budapest 1987, 1989); Karoton (r. New York 1966, London 1966); Erasmus of Rotterdam (London 1970, New York 1971, németül is); Levelek az utókorhoz (v. Toronto 1975); East and West (v. uo. 1978); Összegyűjtött versei (New York 1980); Learn this poem of mine by heart (v. Toronto 1983); Twelve Sonnets (Victoria 1983); Ballad for Isabelle (v. White Rock 1984); Selected poems 1933–80 (Toronto 1985); Corpses, Brats, Cricket Music – Hullák, kamaszok, tücsökgzene (v. kétnyelvű, Vancouver 1987); Notes from the Rainforest

(esszék, E. Johnsonnal, Toronto 1988, magyarul: Jegyzetek az Esőerdőből, Budapest 1991); Test és lélek (műford. Budapest 1988); Kétszáz szonett (uo. 1990); Erotikus versek (műford. uo. 1990).

Faragó Béla (Budapest, 1944. márc. 16.); politikai író, közigazgatási bíró. 1962-ben hagyta el Magyarországot. Franciaországban telepedett le, ahol zenei, filozófiai, államigazgatási tanulmányokat folytatott. Párizsban középiskolai tanár lett, majd minisztériumi tisztviselő. Jelenleg Versaillesban közigazgatási bíró. Magyar nyelvű írásai a *Magyar Füzetekben*, és az *Irodalmi Újságban* jelentek meg.

F. M.: L'état des libertés (Paris 1981); Nyugati liberális szemmel. A mai magyar ellenzéki gondolkodásról (uo. 1986).

Faragó László (*Ladislas*, Csurgó, Somogy vm, 1906. szept. 1. – New York, 1980. okt. 15.). újságíró, író. Budapesten elvégezte a Kereskedelmi Főiskolát. 1928-tól a *New York Times* berlini tudósítója volt. 1935-ben Angliába költözött. A *Times* és az AP hírügynökség riportereként tudósított az 1935 októberében kirobbant abesszin háborúról. Utána a londoni *Sunday Chronicle* külpolitikai munkatársa lett. 1939-ben az Egyesült Államokban telepedett le. A második vh. Alatt az amerikai tengerészeti hírszerzési központjában dolgozott. 1942–46-ban a *Corps Diplomatique* című lap kiadója. A háború utáni években a *United Nations World* nevű folyóirat és a Szabad Európa Bizottság munkatársa. Míg 1945 előtti könyveiben főleg a Közel-Kelettel és Németországgal foglalkozott, utána a háború, a hírszerzés és a kémelhárítás lett a fő témája. Némely művéből rádió- és tv-játék, valamint film készült. Patton tábornokról írott könyvének filmváltozatáért 1970-ben Oscar-díjat kapott. Nagy sikert aratott egy másik könyvéből készült „Tora, Tora Tora” című film is, amely a japán-amerikai háborúról szólt. Könyveit több nyelvre lefordították.

F. M.: Behind Closed Doors (E. M. Zacharias-szal, New York 1950); War of Wits. The Anatomy of

Espionage and Intelligence (uo. 1954); Burn after Reading. The Espionage History of World War II. (uo. 1961); Strictly from Hungary (eml. uo. 1962); The Tenth Fleet (uo. 1962); Patton: Ordeal and Triumph (uo. 1963); The Broken Seal. The Story of „Operation Magic” and the Pearl Harbor Disaster (uo. 1967); The Game of the Foxes (uo. 1972, magyarul: A rókáknak játszmája, Budapest 1991); Aftermath: Martin Bormann and the Fourth Reich (London 1974); The Last Days of Patton (uo. 1981); Royal Web (A. Sinclair-rel, uo. 1982).

Farkas André (Hajdúnánás, 1948. márc. 11.) költő. Az 56-os forradalom után érkezett szüleivel Kanadába. Azóta Montrealban él. Ott végezte tanulmányait. Angolul ír verseket. Három antológiát szerkesztett. Költeményei antológiákban és folyóiratokban jelennek meg.

F. M.: Murders in the Welcome Café (v. Montreal 1977); Romantic at Heart and Other Faults (v. uo. 1979); The Véhicule Poets (v. uo. 1979); From Here to Here (v. uo. 1982); How to... (v. uo. 1988).

Farkas Gyula (*Julius von*, Kismarton, Sopron vm, 1894. szept. 27. – Göttingen, 1958. júl. 12.) irodalomtörténész. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Halléban és Párizsban végezte. Gimnáziumi tanár lett Székesfehérvárott, majd 1921-től 1925-ig magyar lektor a berlini egyetemen. 1925-ben kinevezték az Eötvös-kollégium tanárának. 1928 és 1945 között a berlini egyetemen a magyar nyelv és irodalomtörténet tanára, a berlini Magyar Intézet igazgatója. 1946-ban Münchenbe került tanárnak. 1947-től Göttingenben tanított magyar nyelvet és irodalmat. 1952-ben megalapította a Societas Uralo-Altaiacát. Kiadta az *Ural-Altäische Jahrbücher* (1952–58) és az *Ural-Altäische Bibliothek* (1955–59) köteteit.

F. M.: Südosteuropa, Ein Überblick (Göttingen 1955); Zur Geschichte des slawischen Einflusses auf den altungarischen Vokalismus (Wiesbaden 1956); Ungarns Geschichte und Kultur in Dokumenten (szerk. uo. 1959); Die Kulturen der eurasischen Völker (többekkel, Frankfurt 1968).

Farkas István (*Kőszegi*, Pinkafő, Vas vm, 1895. febr. 21. – Wellington, Új Zéland, 1976. jan. 23.) író, újságíró. Egykor tengerész volt, majd újságíró lett. Riportokat, novellákat írt, Magyarországon több könyve jelent meg. 1945-ben Ausztriába menekült. Öt évig munkás volt, közben Salzburgban emigráns lapot szerkesztett. 1949-ben kivándorolt Új Zélandba. Wellingtonban telepedett le. Megszervezte az új zélandi Nemzeti Könyvtár folyóiratosztályát. Nyugati magyar lapokban publikált *Kőszegi-Farkas István*, *Sidonius*, *Steven Wolf* néven (pl. *Új Hungária*, *Pásztortűz*, *Magyar Könyvbarátok*, *Kárpát*, *Katolikus Magyarok Vasárnapja*, *Délamerikai Magyar Hírlap*, *Új Európa*).

F. M.: A törökbükk (kisz. München 1958); Új otthonunk völgye (r. Köln 1958); Az ács (r. München 1963).

Farkas Péter (Budapest, 1955. nov. 15.) író, kiadó. 1975–77-ben a csepeli tanárképző főiskola hallgatója. 1978-tól részt vett az ellenzék irodalmi mozgalmában, szamizdatkötet összeállításában. 1982-ben elhagyta Magyarországot Németországban telepedett le. Először Aachenben lakott, majd Kölnbe költözött. Ott adta ki 1988–89-ben az Irodalmi Levelek című könyvsorozatot. (A vállalkozás 1990 januárjától Irodalmi Levelek Kiadó néven folytatódik, magyar és más nyelvű munkák kiadását tervezve.) Magyar prózai szövegeket ír.

F. M.: Századvégem (szövegek, Köln–Budapest 1988).

Fáy Ferenc (Pécel, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1921. jún. 20. – Toronto, 1981. jún. 10.) költő. A Ludovika Akadémia végzett hallgatójaként 1944-ben hadnaggyá avatták. Frontszolgálatot teljesített, hadifogságba esett, szovjet fogságból való visszatérése után internálták. 1948 tavaszán Jugoszlávián át Olaszországba menekült. 1951-ben kivándorolt Kanadába. Torontóban városi alkalmazottként fizikai munkával kereste meg kenyerét. Majd minden jelentősebb nyugati magyar orgánus közölte verseit, köztük az *Új*

Látóhatár, a *Katolikus Szemle*, az *Irodalmi Újság*, a *Szivárvány*, az *Ahogy Lehet*, az *Új Magyar Út*, a *Kanadai Magyar Újság*, a *Délamerikai Magyar Hírlap*, a *Krónika*. A magyarországi folyóiratok közül a *Vigília* volt az első, amely munkáinak nyilvánosságot adott.

F. M.: Jeremiás siralmi (v. Toronto 1956); Az írást egyszer megtalálják (v. uo. 1959); Törlesztő ének (v. uo. 1963); Magamsírató (uo. 1967); Áradás (v. uo. 1972); Kövület (v. uo. 1977); Összegyűjtött versei (uo. 1981).

Fáy István (Pécel, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1918. márc. 17.) irodalomkritikus, újságíró. Fáy Ferenc bátyja. A budapesti Tudományegyetemen magyar-latin szakon doktorált. A Zeneművészeti Főiskolán zeneelméletet, zenetörténetet és zongorát tanult. Újságíró lett, irodalmi és zenei kritikákat írt. A háborúban katona volt, 1945 januárjában fogságba esett. 1948-ban Jugoszláviába menekült, szénbányában dolgozott, majd Bagnoliba, olasz menekülttáborba került, ahol 1950 végéig tartózkodott. Utána kivándorolt Kanadába. Quebecben aranybányában dolgozott. 1952 óta Wellandon, a Niagara-félszigeten lakik. 1963 óta a *Kanadai Magyarság* rendszeres irodalmi és művészeti munkatársa, ugyancsak munkatársa a Torontóban megjelenő *Krónikának*, valamint az ausztráliai *Magyar Életemek*. Irodalmi, történeti, kulturális cikkeket és kritikákat ír.

Fáy-Fischer Andor (Pásztó, Heves vm, 1894. szept. 7. – Cleveland, 1974. márc.) újságíró, szerkesztő. Losoncon elvégezte a tanítóképzőt. Újságíró lett. 1921-ben kivándorolt az Egyesült Államokba és a detroiti magyar bányászok hetilapja, a *Magyar Bányászlap* munkatársa lett. 1932-ben visszatért Magyarországra. A debreceni *Független Újság* társtulajdonosa volt 1932 és 1937 között. 1937-től 1940-ig amerikai magyar hetilapokat tudósított Magyarországról. 1943-ban ismét az Egyesült Államokba távozott és 1961-ig Detroitban a

Magyar Bányászlapot szerkesztette; 1955-ig a clevelandi *Szabadságnak* is dolgozott.

Fehér Ferenc (Budapest, 1933.) filozófus, esszéíró, kritikus. A budapesti Tudományegyetemen Lukács György tanítványa volt. Marxista szellemű írásai 1954 óta jelentek meg folyóiratokban és lapokban. 1956–57-ben középiskolai tanár volt, 1967–70-ben Lukács György asszisztense. 1970–77: a MTA Történelemtudományi Intézetének munkatársa. 1977-ben Nyugatra távozott. Először Ausztráliában, majd New Yorkban filozófiát és szociológiát tanított. Nyugaton publikált munkáinak jelentős hányadát feleségével, Heller Ágnessel közösen írta.

F. M.: Diktatur über die Bedürfnisse (Heller Ágnessel és Márkus Györggyel, Hamburg 1979, angolul: Dictatorship over Needs, Oxford 1983, magyarul: Diktatúra a szükségletek felett, Budapest 1991); Ungarn '56, Geschichte einer antistalinistischen Revolution (H.Á.-sel, Hamburg 1982); Hungary 1956 revisited, The Message of a Revolution – A quarter of a century after (H.Á.-sel, London 1983, magyarul: Egy forradalom üzenete, Budapest 1989); Gauche de l'Est – Gauche de l'Ouest (H.Á.-sel, Köln 1986, angolul: Eastern Left, Western Left, Cambridge 1987); Jalta után, Kelet-Európa hosszú forradalma Jalta ellen (H.Á.-sel, Budapest 1990).

Fehér Mátyás Jenő (Vassurány, Vas vm, 1913. okt. 27. – Buenos Aires, 1978. aug. 17.) történész. A budapesti és a grazi Tudományegyetemen teológiát, történelmet, paleográfiát és heraldikát tanult. A második vh. vége Ausztriában találta, utána Olaszországban és Franciaországban élt, majd kivándorolt Argentínába. Magyar őstörténelemmel foglalkozott Buenos Airesben a hetvenes évek elejétől szerkesztette és kiadta a *Magyar Történelmi Szemle* című folyóiratot, valamint szerkesztette a *Documenta Transsylvanicát* és a *Studio Sumiro-Hungaricát*. Tanulmányai és cikkei jelentek meg a *Katolikus Szemlében*, a *Corvinában*, a Buenos Airesi *Magyar Hírlapban*. Útban Buenos Airesből Cordobába autószerencsétlenség áldozata lett.

F. M.: Az inkvizíció a középkori Magyarországon (Warren 1968); Középkori magyar inkvizíció (Buenos Aires 1968); Táltosok és bakók (New York 1970); Piroska, Szent László lánya (Buenos Aires 1970); A nyugati avarok birodalma I-II. (uo. 1972); Ósmagyarok és vikingek (Fettich Nándorral, uo. 1974); Szkíták és magyarok (Nagy G-val uo. 1978).

Fehérvári Géza (Eger, 1926. máj. 6.) művészettörténész, régész. 1948–49-ben a budapesti Tudományegyetemen keleti nyelveket és művészettörténetet tanult. 1952-ben végzett arab régészeti szakon. 1952 és 1956 között a Kelet-Ázsiai Múzeum alkalmazottja. 1956–57-ben Bécsben a Művészettörténeti Intézetben dolgozott. Majd Ford ösztöndíjjal előbb Oxfordba, azután Londonba került. A Keleti és Afrikai Tudományok Intézetében folytatta tanulmányait. 1961-ben doktorált. Az Intézetben 1962-ben előadó, 1963-ban az iszlám művészet és archeológia tanára lett. Régészeti kutatómunkákban vett részt, Ázsiában, Észak-Afrikában és Amerikában.

F. M.: Islamic Pottery (London 1973); Islamic Metalwork (uo. 1976); Az iszlám művészet története (Budapest 1987).

Fejős Ottó (Budapest, 1936. jún. 16.) katolikus pap, költő, szerkesztő. 1956-ban került Nyugatra. 1964-ben szentelték pappá. 1975–86-ban német pasztorációban dolgozott. 1986-ban Münchenbe került, az *Életünk* című katolikus havi lap felelős szerkesztője, majd ugyanabban az évben németországi főlelkész lett. Az *Életünkben* és más nyugati magyar lapokban verseket, cikkeket, vallásos elmélkedéseket közöl.

F. M.: Megkövesedtek (v. München 1984); Áttetsző fény (v. uo. 1986).

Fejős Pál (Budapest, 1897. jan. 24. – New York, 1963. ápr. 25.) filmrendező, régész, író. Magyarországon, Németországban, Amerikában, Dániában filmeket rendezett. Közben orvosi diplomát szerzett. 1923-ban került az Egyesült Államokba. 1938-ban

abbahagyta a játékfilm készítést. Régészeti kutatásokat végzett és néprajzi filmeket forgatott Ázsiában, Afrikában és Dél-Amerikában. Majd egyetemi tanár lett: 1943-tól a Stanford Egyetemen, 1951–52-ben a New York-i Columbia Egyetemen, 1953-tól a Yale Egyetemen tanított archeológiát. 1953-ban a Wanner-Green Alapítvány igazgatója, majd elnöke. 1954-től a New York-i tudományos akadémia elnöke. Nagyszámú tudományos munkát írt.

F. M.: Ethnography of the Yagua (New York 1943, London 1963); Archeological Explorations in the Cordillera Vilcabamba Southeastern Peru (New York 1944, London 1963).

Fejtő Ferenc (*François*, Nagykanizsa. 1909. aug. 31.) író, történész, újságíró. Egyetemi tanulmányait (magyar, germanisztika és történelem szakon) 1927 és 1932 között Pécsen és Budapesten végezte. 1935-ben részt vett a *Szép Szó* megalapításában, ennek 1938-ig egyik szerkesztője. 1938-ban Franciaországba költözött, újságíróként dolgozott 1944 és 1974 között az Agence France Presse hírügynökség kelet-közép-európai hírmagyarozója, végül főszerkesztő-helyettese. 1947 nyarától 1949 nyaráig a párizsi magyar követség sajtóirodáját vezette. Tudományos művei alapján 1973-ban állami doktorátust kapott. 1972-től 1982-ig szovjet és kelet-európai kérdésekről adott elő a párizsi Politikai Tudományok Főiskoláján. Több francia, olasz, angol és német nyelvű folyóirat munkatársa és politikai lapok levelezője. 1974 és 1978 között vezette a milánói *Il Giornale* párizsi irodáját. Magyar írásai főleg az *Irodalmi Újságban* és a *Magyar Füzetekben* jelentek meg.

F. M.: Histoire des démocraties populaires (Paris, 1952, 1969, 1972, magyarul: A népidemokráciák története, Budapest 1991, héberül Tel-Aviv 1954, olaszul Firenze 1955, 1971, spanyolul Barcelona 1971, angolul New York 1971, London 1971, Harmondsworth 1974, németül Köln 1973, Frankfurt a. M. 1988, japánul Tokyo 1979); Un Habsburg révolutionnaire: Joseph II. Portrait d'un despot éclairé (Paris 1954, németül Stuttgart 1956); La tragédie hongroise (Paris 1956, angolul New York 1957, olaszul Torino 1957, japánul

Tokyo 1957); *Les Juifs et l'antisémitisme dans les pays communistes* (Paris 1960, németül Wien–Frankfurt–Zürich 1967); *China-URSS I-II* (Paris 1964–66, olaszul Milano 1967–68, portugálul 1976); *Revisionisti contro dogmatici* (Milano 1965); *Budapest, l'insurrection 1956* (Paris 1966, Bruxelles 1981); *The French Communist Party and the Crisis of International Communism* (Cambridge 1970); *Dictionnaire des partis communistes et des mouvements révolutionnaires* (Paris 1971); *L'héritage de Lenine, Introduction à l'histoire du communisme mondial* (uo. 1973, spanyolul Madrid 1975); *Le coup de Prague 1948* (uo. 1976); *La social- démocratie quandmême* (uo. 1980); *Mémoires: de Budapest à Paris* (uo. 1986, magyarul: *Budapesttől Párizsig*, Budapest 1990); *Réquiem pour un Empire défunt, Histoire de la destruction de l'Autriche-Hongrie* (Paris 1988, magyarul: *Rekviem egy hajdani birodalomért, Ausztria-Magyarország szétzúzása*, Budapest 1990).

Fekete G. István (*Ifj. F. I.*, Ajka, 1932. febr. 28.) író, újságíró. 1951 és 1954 között agrártudományi, közgazdasági és teológiai tanulmányokat folytatott Budapesten. 1956-ban menekülteként Kanadában telepedett le. 1964-ben átköltözött az Egyesült Államokba. Chicagóban él. 1975 és 1985 között a *Chicago és Környéke* társtulajdonosa és főszerkesztője. A *Kanadai Magyarság*, a *Krónika*, a *Nemzetőr*, a *Szivárvány* és más emigráns lapok munkatársa. A Nyisztor Zoltán Irodalmi Pályázat egyik nyertese.

F. M.: *Harangszó* (elb. és v. Toronto 1976); *Ítéletidő* (r. Cleveland 1979); *Hajótörött nemzedék* (korrajz, Toronto 1984).

Feketekúty László (Bártfa, 1914. júl. 19.) alkotmányjogász, történész, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen 1936-ban jogi és államtudományi doktorátust szerzett. Okleveles ügyvéd. Évekig a VKM Közalapítványi Ügyigazgatóságán dolgozott. 1942-ben a budapesti Tudományegyetemen az alkotmányjog magántanára. 1944 március eleje óta Svájcban élt, ahol közíró és előadói tevékenységet folytatott. 1947 és 1951 között Fribourgban az Institut des Sciences Sociales et Politiques munkatársa. Részt vett a Pax

Romana katolikus egyetemi szövetség munkájában és a katolikus szakszervezeti mozgalomban. 1951 augusztusában a Szabad Európa Rádió müncheni hírosztályára került, 1954-től 1967-ig annak főnöke, majd 1967 és 1979 között a magyar osztály helyettes igazgatója volt. Nyugalomba vonulása után az Egyesült Államokban telepedett le és származástannal foglalkozik. Írásai a többi között a *Katolikus Szemlében*, az *Új Látóhatárban* és az *Új Európában* jelentek meg.

F. M.: *Kardinal Mindszenty (életr. németül Zürich 1949, franciául Fribourg 1949, hollandul Laren 1949, spanyolul Madrid 1949); Ungarn vom heiligen Stephan bis Kardinal Mindszenty (Zürich 1950); Christentum und Staat. Gedanken zu einer christlichen Verfassungslehre (Köln–Detroit–Wien 1953); Missverständnisse im Kalten Krieg (Köln 1955); A magyar forradalom tanulságai (uo. 1960, németül uo. 1961); 1956 október. A magyar forradalom történelmi kiértékelése (Brüsszel 1966); Europäische Stammtafeln, Bd. IV. (Marburg 1989).*

Felleg György (Szombathely, 1919. jún. 30.) költő, szerkesztő, 1939-ben Palesztinában telepedett le. Írásai a *Menorában*, a *Hatikvában* és izraeli magyar lapokban jelentek meg. Verseket ír és izraeli költők műveit fordítja magyarra. Fiatal korában Kassák Lajos köréhez tartozott. Jelenleg a *Hét Tükre* és a *Remény* munkatársa. 1990-ben megkapta a Magyar Zsidóság Szellemi Értékeinek Megőrzésére Alakult Emlékbizottság irodalmi díját.

F. M.: *Lobogj te dal* (v. Tel-Aviv 1988).

Fellner Vilmos (*William John*, Budapest, 1905. máj. 31. – Washington, 1983. szept. 15.) közgazdász. Egyetemi tanulmányait a budapesti Műegyetemen kezdte és Zürichben folytatta. Vegyészmérnöki diplomájának megszerzése után a berlini Tudományegyetemen közgazdaságtant tanult. 1928-ban doktorált. 1928 és 1938 között pénzügyi szakemberként dolgozott Budapesten. 1939–52-ben Berkeleyben a Kaliforniai Egyetemen tanított. 1952–1974

között a Yale Egyetem tanára New Havenben. 1974–83-ban az American Enterprise Institute munkatársa. 1973-tól 1975-ig az amerikai elnöki gazdasági tanácsadó testület tagja. 1969-ben elnöke volt az Amerikai Gazdasági Szövetségnek. Szerkesztette az Amerikai Vállalkozói Intézet évkönyveit. Pénzügyi tanulmányai főleg amerikai folyóiratokban jelentek meg.

F. M.: *Monetary Policies and Full Employment* (New York 1946); *Competition among the Few* (uo. 1949); *Trends and Cycles in Economic Activity* (uo. 1956); *The Emergence and Content of Modern Economic Analysis* (uo. 1960, japánul és svédül is); *Probability and Profit* (Homewood 1965); *Maintaining and Restoring Balances in International Payments* (1966); *Economic Policy and Inflation in the Sixties* (1972); *Towards a Reconstruction of Macroeconomics* (1976).

Fényes Mária (szül. *Németh*, Harsány, 1918. aug. 8.) író, szerkesztő. Miskolcon érettségizett. 1957-ben menekült el Magyarországról, 1959-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Los Angelesben telepedett le. A Pierce College-ban történelmet tanult. 1961-ben a *Californiai Magyarság* munkatársa lett, 1970-től szerkesztője és kiadója. Az ő nevéhez fűződik a Californiai Magyar Írók Körének megalapítása, valamint az, hogy a *Napnyugat* irodalmi szemle a Californiai Magyarság mellékleteként jelenhetett meg. Elbeszéléseket, regényeket, hírlapi cikkeket ír.

F. M.: *Örök ifjúság* (elb. Los Angeles 1970); *Kacagó ária* (elb. és humoreszkek, uo. 1977); *Átkozott szépség* (r. uo. 1979, Mary Bright álnéven: Budapest 1990); *A krózus felesége* (r. Los Angeles 1982).

Fenyő D. Mario (Budapest, 1935. szept. 9.) történész. Magyarországot édesapjával, Fenyő Miksával hagyta el 1948-ban. Franciaországból az Egyesült Államokba került. Tanulmányait a Virginiai, a Yale, végül a washingtoni Amerikai Egyetemen végezte. Történelmet tanított a Portlandi Egyetemen, a Puerto Rico-i Katolikus

Egyetemen, Szudánban, Nigériában, a Maryland állambeli Bowie State Universityn. Újabbkori magyar történelemmel foglalkozik.

F. M.: *Hitler, Horthy and Hungary* (New Haven–London 1972); *Literature and Political Change, Budapest 1908–1918* (Philadelphia 1988).

Fenyő Miksa (Mélykút, 1877. dec. 8. – Bécs, 1972. ápr. 4.) író, kritikus, közgazdász. Jogi tanulmányokat folytatott, a budapesti Tudományegyetemen doktorált, majd ügyvédi vizsgát tett. 1904-től a Gyáriparosok Országos Szövetségének titkára, később igazgatója. Szerkesztette a *Magyar Gépipar* című lapot, nagyszámú közgazdasági, politikai és irodalmi esszét, tanulmányt, cikket írt. Kereskedelemügyi miniszterként tagja lett volna Hadik János kormányának, amelynek kinevezésére azonban az 1918-as polgári forradalom kirobbanása miatt már nem került sor. 1908-ban részt vett a *Nyugat* megalapításában, amelynek később szerkesztője és főmunkatársa volt. Részben az általa kieszközölt anyagi támogatásoknak volt köszönhető a folyóirat folyamatos megjelentetése. A *Nyugatban* esszéket, útleírásokat, kritikákat írt. 1944-ben Budapesten bujkált. 1948-ban elmenekült. Rómában, majd Párizsban élt, 1953-ban kivándorolt az Egyesült Államokba és New Yorkban telepedett le. Írásai főleg a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban* jelentek meg. 1970-ben Bécsbe költözött.

F. M.: *Följegyzések a „Nyugat” folyóiratról és környékéről* (New York 1960); *Ami kimaradt az Odysseából. Útiemlékek, önéletrajz, regény* (München 1963); *Feljegyzések és levelek a Nyugatról* (Vezér Erzsébet gondozásában, Budapest 1975).

Fenyvesi Károly (*Charles*, Debrecen, 1937. nov. 23.) újságíró. Az 56-os forradalom bukása után Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. 1957-től a Harvard Egyetemen tanult. Újságíró lett. A *National Jewish Monthly* szerkesztője, a *Washingtoni Post* és a *U.S. News and World Report*

rovatvezetője. Más lapokban is ír, a többi között a *New York Times*ban és a *New Republic*ban.

F. M.: Hungary 20 Years Later (New York 1976); Royalty in Exile (London 1981); When the World Was Whole (New York 1990, németül: München 1991).

Fenyvessy Jeromos (*Hieronymus*, Vámoscsalád, 1915. ápr. 19. – Köln, 1970. márc. 15.) katolikus pap, szerkesztő, kiadó, író. Érettségi után belépett Szent Domonkos Rendjébe. Magyarországot 1948 nyarán hagyta el. Budapesten, Zürichben, Bonnban filozófiát és teológiát, majd irodalmat, régészetet és művészettörténetet tanult. Nem sokkal Svájcba való megérkezése után Zürichben megalapította az Amerikai Magyar Kiadót. Kölnben a német dominikánus rendi tartomány Studium Generalején tanár és a bonni Albertus Magnus Akadémia docense lett. Kölnben magyar irodalmi és sajtóközpontot rendezett be: könyvkiadóval, nyomdával, a Vörösmarty Irodalmi Körrel, a *Pásztortűz* és a *Szétszórt Parazsak* című folyóirattal, német-magyar könyvszolgálatlalt. Támogatta az *Ahogy Lehet, az Új Hungária*, a brüsszeli *Magyar Ház* tevékenységét. Verseket, útleírásokat, rövid történeteket, elmélkedéseket, cikkeket írt. Ezek a többi között az *Új Hungáriában*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a *Kárpátban*, dél-amerikai lapokban jelentek meg. Több munkájában a Csermely Károly álnevet használta. Németül is publikált.

F. M.: Szépek szépe (v. Köln 1950); Die soziale Frage in der modernen Kunst (Bonn 1951, hollandul, angolul, spanyolul is); Aranyszív (vál. v. New York–Köln–Sydney 1951); Naplójegyzetek, 1932–1952 (Hamburg 1952); Szárnyas igék (előadások, beszédek, uo. 1952); Világirodalom Zseblexikona (Köln 1953); Az alvadt vér csodája (r. uo. 1955); Óceánok partjain (v. uo. 1956); Kölntől Kölnig (útl. München 1958); Szentföldi útleírás (Köln 1958); Örök Magyarország (elb. München 1959); Panoráma (v. és műford. Köln 1961); Európa gyöngye (útl. München 1961); Szétszórt magyarok a felhőkarcólók alatt (útl. uo. 1962); Aus dem Tagebuch des Dr. Kovács. Ein wenig

Zeitgeschehen, Erinnerungen und ideale Gesinnung (Köln 1964); Eine Reise um die Welt (uo. 1965).

Fercsey János (Budapest, 1919. máj. 27.) újságíró, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen 1942-ben jogi doktorátust szerzett. Újságírói pályafutását a budapesti *Esti Újságnál* kezdte, amelynek 1939 és 1942 között dolgozott. 1945–46-ban az *Igazság* riportere volt. 1946 augusztusában Nyugatra menekült. Két évig Párizsban élt. 1948 szeptemberében kivándorolt Argentínába. 1963 júliusában az Egyesült Államokban telepedett le, azóta New Yorkban lakik. 1948–49-ben a *Délamerikai Magyarság* szerkesztője, 1953–63-ban főszerkesztője. 1963–68-ban a *Frente Común* című spanyolnyelvű politikai hetilap főszerkesztője. 1963–68-ban a New York-i International Feature Service latin-amerikai szerkesztője. 1969 és 1987 között az Interco Press sajtóiroda alapító főszerkesztője. 1963 óta ENSZ-tudósító. A világszervezet központjából a többi között a Buenos Aires-i *La Prensa*-t is tudósítja. 1957 és 1963 között alapítója és lektora volt a Buenos Aires-i Editorial Intercontinental kiadónak. Ugyanebben az időben a Magyar Bizottság argentinai képviselője. 1975-től a Szabad Magyar Jogászok Világszövetsége üv. elnöke. 1987-től a New York-i Foreign Press Association főtitkára. Magyar cikkei főleg a Buenos Aires-i *Magyar Hírlapban*, a kanadai *Magyarságban*, az ausztráliai *Magyar Életben*, a bécsi *Magyar Híradóban*, a *Bécsi Naplóban*, a Los Angeles-i *Új Világban* és *Amerikai Magyar Hírlapban* jelentek meg.

Ferdinandy György (*Georges*, Budapest, 1935. okt. 11.) író, kritikus. 1954-ben Budapesten érettségizett, majd a Fővárosi Autóbuszüzemben dolgozott. 1956-ban beiratkozott a budapesti Tudományegyetem magyar-francia szakára. Tanulmányait félbeszakította, mert az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Franciaországban fizikai munkából élt, egy ideig orosz fordítóként dolgozott. A strasbourgi és párizsi egyetemen tanult. Strasburgban 1969-ben

irodalomtörténetből doktorátust szerzett. 1964 óta a Puerto Rico-i Állami Egyetemen a humán tudományok rendes tanára. Elbeszélései, irodalmi cikkei és kritikái főleg az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Szivárványban*, az *Ahogy Leherben*, a *Nemzetőrben* és a *Magyar Műhelyben* jelentek meg. 1964 és 1970 között kiadta a *Szomorú vasárnap* című időszakos irodalmi lapot. 1977–85-ben a Szabad Európa Rádió külső munkatársa. Magyarországon kívül franciául és spanyolul ír. Két francia irodalmi díjat kapott (1961, 1964).

F. M.: *L'île sous l'eau* (elb. Strasbourg 1960); *Famine au paradis* (elb. Paris 1962); *Látószemüeknek* (v. München 1962); *Tizenhárom töredék* (v. uo. 1964); *Futószalagon* (elb. uo. 1965); *Le seul jour de l'année* (elb. Paris 1967); *Nemezio González egyetemi tanár beszéde a Fekete-erdő állataihoz* (elb. uo. 1970); *Chica, Claudine, Cali, trois filles dans le monde* (elb. uo. 1973); *Itinéraires* (elb. uo. 1973); *L'oeuvre hispano-américaine de Zsigmond Remenyik* (Paris–La Haye 1975); *Valenciánál a tenger* (sz. München 1975); *Saldo a medio camino* (elb. Burgos 1976); *Fantômes magnétiques* (elb. Paris 1979); *Mamuttemető. Magyarok a trópuson* (elb. Chicago 1982); *A mosoly albuma* (elb. London 1982); *La Ferme de l'Étang* (mese, Chicago 1982); *Youri* (r. Paris 1983); *Nyugati magyar széppróza antológiája* (szerk. Bern 1983); *Az elveszett gyermek* (elb. Chicago 1984); *A vadak útján* (elb. uo. 1986); *Hors jeu* (elb. Paris 1986); *Szerecsenséggem története* (elb. Budapest 1988); *Furcsa, idegen szerelem* (vál. elb. Budapest 1990); *Üzenőfüzet* (elb. uo. 1991).

Ferdinandy Mihály (*Miguel de*, Budapest, 1912. okt. 5.) író, történész. A budapesti Tudományegyetemen 1934-ben bölcséleti doktorátust szerzett. 1936-tól egyetemi tanársegéd, majd 1941-ben múzeumi tisztviselő, egy év múlva múzeumi igazgató, 1943-ban kulturális attasé a lisszaboni követségben. 1944-ben a lisszaboni egyetem magyar lektora. A háború befejezése után nem tért vissza Magyarországra. Argentínába került, ahol 1947-ben a mendozai egyetemen az etnológia és archeológia, majd a középkori történelem rk. tanára. 1950-től 1977-ig Rio Piedrasban, a Puerto Rico-i Állami

Egyetemen az antik és középkori történelem, később az összehasonlító irodalomtudomány rendes tanára. Nyugalomba vonulása után is tartott előadásokat. Közben hosszabb ideig vendégtanára volt a nyugat-berlini Szabad Egyetemnek, amely 60. születésnapja alkalmából jelentős szerzők részvételével Festschriftet adott ki tiszteletére. Könyvei, tanulmányai magyarországon kívül számos más európai nyelven is megjelentek. A hetvenes években maga írta és szerkesztette *Füzeteket* adott ki. Egyéb írásai főleg a *Katolikus Szemlében*, az *Új Látóhatárban*, az *Új Hungáriában*, az *Új Európában*, az *Irodalmi Újságban*, a *Bécsi Naplóban* és a *Szivárványban* jelentek meg.

F. M.: *Ahnen und Schicksal. Geschichtsforschung und Genotropismus* (München 1955); *A sehonnai* (elb. uo. 1957); *Studien zur ungarischen Frühgeschichte* (G. Vernadskyval, uo. 1957); *Tschingis Khan* (Hamburg 1958); *Magyar portyák ibér földön 1943–1957* (útl. München 1963); *El Emperador Carlos V.* (Puerto Rico 1964, németül: *Carl V.* Tübingen 1966); *Historia da Hungria* (Madrid 1967); *Der heilige Kaiser: Otto III. und seine Ahnen* (Tübingen 1969); *Pázmány, az államférfi* (Róma 1970); *Itália és az északi ember* (esszék, I–III, München 1976, 1979); *Kun László siratása* (r. München 1977, Budapest 1989); *Philipp II.* (Wiesbaden 1977, spanyolul: *Barcelona* 1989); *Carneval y Revolución* (Puerto Rico 1977); *Magyarország romlása, 1490–1526* (Róma 1979); *Az ellenszegülők. Apám és nemzedéke, 1859–1919* (San Francisco 1980); *A baklovagok* (r. Bécs 1983); *Országok úrnője. A magyar Anjouk kora* (Róma 1985); *Az ünnepontók* (r. Boardman OH 1989); *Góg és Magóg, A birodalom végnapjai* (tört. r. Budapest 1990).

Ferdinandy Mihály Füzetei. A szerző által írt, szerkesztett és kiadott füzet-sorozat. Münchenben jelent meg. 1972 és 1980 között nyolc füzet látott napvilágot, számonként 48–60 lapon. Magyar nyelvű tanulmányokon és cikkeken kívül olykor német és spanyol nyelvű írásokat is tartalmaztak.

Ferenczy József (*Josef von*, Kecskemét, 1919. ápr. 4.) sajtómenedzser.

Magyarországon mint kereskedő, filmproducer, reklámszakember dolgozott. A II. vh.-ban katonai szolgálatot teljesített. 1945 tavaszától a Honvédelmi Minisztérium katonapolitikai osztályán működött. 1948 szeptemberében több tisztársával együtt letartóztatták, néhány hónapos fogság után elmenekült Magyarországról. Ausztriai tartózkodás után Münchenben telepedett le, ahol kereskedő volt, majd dokumentumfilmet készített. 1957-ben megalapította a *Film Presse Agenturt*, amelyből később a *Ferenczy Presse Agentur* lett. Vállalata Németországban, Ausztriában és Svájcban újságokat, képes hetilapokat, televízióállomásokat, filmgyártó vállalatokat és könyvkiadókat lát el szórakoztató művekkel: regényekkel, elbeszélésekkel, forgatókönyvekkel, vagy egyszerűen csak ötletekkel. A FPA Európa legjelentősebb és legismertebb sajtóügynökségei közé tartozik. 1989 óta Magyarországon is van fiókja.

Festetics Antal gr. (Budapest, 1937. jún. 12.) zoológus, biológus, ökológus. Egyetemi tanulmányait Bécsben végezte. Doktori címének megszerzése után 1965-ben tanársegéd lett. 1973-ban meghívták a Göttingeni Egyetem vadbiológiai intézetének vezetésére. 1977-től tanszékvezető tanár, de mint mb. tanár 1981-től Bécsben is előad zoológiát. Németül publikál élettani, állattani és ökológiai tanulmányokat. A környezetvédelem elismert európai szakértői között tartják számon. 1988-ban Konrád Lorenz-díjat kapott.

Fiala Ferenc (Kolozsvár, 1906. dec. 19. – Saarbrücken, 1988. szept. 14.) mérnök, közíró, szerkesztő. A harmincas években elindította az *Összetartás* című hetilapot, amelyet a nyilaskeresztes mozgalom szolgálatába állított. Szálasi uralma alatt a kormány sajtófőnöke volt. Politikai tevékenységéért 1945 után népbíróság elé került, amely először halálra ítélte, majd büntetését életfogytiglani kényszermunkára változtatta. A börtönből tizenkét évi fogság

után az 1956-os forradalomban szabadult ki. Utána Nyugatra menekült. Saarbrückenben telepedett le, ahol szakmájában mint építészmérnök dolgozott. Újságíróként szélsőjobbaldali lapokba írt, egy ideig főmunkatársa volt a londoni hungarista *Összefogásnak*, részt vett a Buenos Aires-i *Magyar Egység* szerkesztésében, szerkesztette a „nemzeti emigráció” orgánusaként megjelenő *Hídőt*, majd utódát, az *Új Hídőt*. Szerkesztője volt a Hídő Könyvtár kiadványainak is.

F. M.: Vádló bitófák. A magyar nemzet igazi sírásói (Marschalkó Lajossal, London 1958); Egy hajó elsüllyed a Dunán (elb. München 1959); Zavaros évek. A Horthy-korszaktól Kádár Jánosig (London 1965, München 1976); Berkes és a szerzetes (elb. Saarbrücken 1979); Egyszerű történet és egyéb históriák (elb. San Francisco 1985).

Fiedler Kálmán I. Soproni Bálint

Finta Sándor (Túrkeve, Jász-Nagykun-Szolnok vm, 1881. jún. 12. – Los Angeles, 1958. aug. 3.) szobrászművész, író, 1920-ban kivándorolt Brazíliába, majd 1923-ban áttelepedett az Egyesült Államokba. Mint szobrász hírnévre tett szert Amerikában. Tagja volt annak a szobrász csoportnak amely Dél-Dakotában sziklába véste neves amerikai elnökök arcképét. 1932 és 1941 között több lírai és elbeszélő műve jelent meg könyvformában. Amerikai, angol és magyar lapokban publikált.

Flórián Tibor (Selmecebánya, Hont vm, 1908. ápr. 12. – Punta Gorda FL, 1986. márc. 6.) Négyéves kora óta Erdélyben élt. A kolozsvári Tudományegyetem jogi karán végezte tanulmányait. Első versei 1928-ban jelentek meg, azóta rendszeresen publikált erdélyi magyar folyóiratokban és lapokban. Több verseskötetet adott ki és szerepelt a korabeli erdélyi költői antológiákban is. 1945-ben egy sebesültszállító oszlop parancsnokaként Németországba került. 1948–49-ben Münchenben a Magyar

Kulturális Szövetség elnöke. 1949-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. New Yorkban 1950 és 1973 között a Szabad Európa Rádió amerikai szerkesztőségének tagja. Négy éven át elnöke volt a clevelandi Kossuth Könyvkiadónak. 1978-tól 1986-ig az Árpád Akadémia elnöke. A Menekült Írók PEN Központja amerikai csoportjának éveken át titkára. Számos szövetség, egyesület, társaság vezető tagja. Verseit és cikkeit a nyugati magyarok majd minden orgánuma közölte. Életének utolsó szakaszában a Connecticut állambeli New Milfordban élt.

F. M.: A kőtáblák összetörnek (v. Cham 1946); Mélység fölött (v. Wulfen 1948); Új versek (München 1948); Virradat előtt. Hontalan magyar költők versei (szerk. uo. 1948); Keserű gyökéren (v. New York 1975, 1979); Venezuelai tollrajzok (v. Caracas 1984).

Fodor István (Budapest, 1920. márc. 16.) nyelvész. Gimnáziumi érettségije után három évig szövömkás volt, 1941 és 1943 között munkaszolgálatos. 1942 nyarától a Donnál. 1943 és 1945 között hadifogoly. 1945-től 1949-ig a budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán tanul. A doktorátust 1958-ban szerzi meg. 1946 és 1949 között az IBUSZ alkalmazottja, 1949–51-ben előadó, majd csoportvezető a Közlekedési Minisztériumban, 1951–53-ban előadó a MÁV vezérigazgatóságán. 1953–56-ban ösztöndíjas nyelvész aspiráns. 1956 júniusában a nyelvtudományok kandidátusa, ezután 1969-ig a MTA Nyelvtudományi Intézetének tudományos munkatársa. Részt vesz „A Magyar Nyelv Értelmező Szótárá”-nak szerkesztésében (1961-ig). 1969-ben Nyugat-Németországban telepszik le. 1969 és 1985 között a kölni egyetem afrikánisztikai intézetének tudományos munkatársa. Budapesten 1968-ban jelent meg *Mire jó a nyelvtudomány* című könyve. Magyarországi és nyugati szaklapokban esszéket, tanulmányokat, cikkeket és kritikákat közölt. A nyugati magyar folyóiratok közül főleg az *Irodalmi Újságban* és az *Új Látóhatárban* publikált.

F. M.: Pallas und andere afrikanische Vokabularen vor dem 19. Jahrhundert (Hamburg 1975); Film Dubbing: Phonetic, Semiotic, Esthetic and Psychological Aspects (uo. 1976); A Fallacy of Contemporary Linguistics (uo. 1982); Introduction to the History of Umbundu (Budapest–Hamburg 1983); Language Reform: History and Future (szerk. Claude Hagege-zsel együtt, I-II, Hamburg 1983. III, uo. 1984); Oláh Miklós Hungáriája, Egy eddig ismeretlen kézirat és a magyar nyelvi adatok tanulságai (Budapest 1990).

Fodor Jenő (*Eugene*, Léva, 1905. okt. 14. – Litchfield CT, 1991. febr. 18.) könyvkiadó. Egyetemi tanulmányait Grenoble-ban, Hamburgban és Londonban végezte. 1938-ban az Egyesült Államokban telepedett le. Útikönyveket szerkesztett. 1948-tól 1964-ig a „Fodor's Modern Guides” párizsi kiadóvállalatának tulajdonosa. 1964-től a vállalat elnöke a Connecticut állambeli Litchfieldben, majd a londoni igazgatótanács elnöke, Európai, indiai, távol-keleti, skandináviai útikönyvek szerkesztője. 1982-ben megkapta az Amerikai Magyar Alapítvány Washington-érmét.

Fodor Nándor (Beregszász, 1895. máj. 13. – New York, 1964. máj. 17.) újságíró, pszichológus. 1917-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. 1921-ben Amerikába utazott, ahol hírlapíróként dolgozott. Amerikai magyar lapok munkatársa, valamint a budapesti *Est-Lapok* és a *Pesti Hírlap* tudósítója volt. Később Londonba ment. 1928 és 1937 között Lord Rothermere mellett titkárként működött. A II. vh. alatt az Egyesült Államokban telepedett le és munkája előterébe a pszichológia került. A pszichológia és a pszichoanalízis tárgykörében számos tudományos dolgozata jelent meg. New Yorkban élt és 1955-től a *Psychoanalysis* című folyóirat szerkesztőbizottságának tagja volt.

F. M.: Nightmares of Suffocation (Chicago 1945); The Search for the Beloved (New York 1949); Freud: Dictionary of Psychoanalysis (uo. 1950);

New Approaches to Dream Interpretation (uo. 1951); Haunted People (H. Carringtonnal, uo. 1951); Through the Gate of Horn (uo. 1955); On the Trail of the Poltergeist (uo. 1958); The Haunted Mind (uo. 1960); Mind over Space (uo. 1962); Freud, Jung and Occultism (uo. 1971).

Forrai Eszter (tkp. *Ferenci Hedvig*, Budapest, 1938. ápr. 14.) költő. A budapesti Tudományegyetemen magyar-országi tanári képesítést szerzett. 1962-ben Párizsban telepedett le, ahol múzeumi alkalmazott lett. 1962 és 1980 között az *Új Kelet* című izraeli magyar lap párizsi tudósítója, alkalmanként dolgozott a Szabad Európa Rádióknak is. Versei az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, az *Új Európában* és más nyugati magyar lapokban jelentek meg.

F. M.: Faágak tánca (v. London 1969); Napóra mögött (v. München 1972); Korallzátony (v. uo. 1981); Lázgörbe (v. uo. 1982); Villámok árnyéka (v. Budapest 1989).

Földes Jolán (Kenderes, Jász-Nagykun-Szolnok vm, 1903. dec. 20. – London, 1963. okt.) író. A középiskola elvégzése után egy ideig Párizsban élt, ahol gyári munkásként, majd titkárnőként kereste kenyerét. Párizsban és Bécsben nyelvészeti tanulmányokat folytatott. A *Halászó macska utcaja* című regényével 1936-ban megnyerte egy londoni kiadó (80.000 pengővel járó) nemzetközi regénypályázatát. (A könyvet tizenkét nyelvre lefordították és mindenütt nagy olvasói sikert aratott). A negyvenes években Angliában telepedett le. Egy angolul írt regényét magyarra és több más nyelvre is lefordították. Magyarul ritkán írt.

F. M.: Golden Earrings (r. London 1945, magyarul: Aranyfülbevaló, Budapest 1946, franciául: Párizs 1945, hollandul: Hága 1947, spanyolul: Buenos Aires 1947, németül: Zürich 1948, dánul: Koppenhága 1948, finnül: Helsinki 1948, norvégul: Oslo 1949, svédül: Stockholm 1950).

Földes-Papp Károly (Püspökladány, Hajdú vm, 1911. ápr. 4. – Frankfurt a. M. 1976. júl. 4.) filozófus, teológus. Bölcséleti és teológiai tanulmányainak befejezése után református lelkész lett, de érdeklődése a tudományos pálya felé terelte. 1942-ben az ismeretelmélet és a logika tárgyköréből Szegeden egyetemi magántanári képesítést szerzett. A II. vh. után egy ideig a Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumban dolgozott. 1947-ben főiskolai rendes tanár az Eötvös Kollégiumban. 1947–48-ban a szegedi egyetem bölcsészkarán a filozófiai tanszéket vezető docens. Az egyetemi autonómia eltörlése miatt a tanítástól visszalépett, 1950-ben rendelkezési állományba helyezték. Utána Nyugatra emigrált. Belgiumban fizikai munkából élt. 1954-ben visszatért Magyarországra. A református egyház foglalkoztatta, majd Kelet-Berlinben a Magyarok Hazatérését Elősegítő Bizottság vezetője lett. A magyar forradalom leverése után, 1957-ben ismét emigrált. Nyugat-Németországban mint nyelvtanár, kiadói lektor, szabadfoglalkozású íráselemző, végül mint egy német protestáns gyülekezet lelkésze dolgozott. Főleg az *Új Látóhatárban* publikált. Legjelentősebb német nyelvű munkáját az írás keletkezéséről és történetéről írta.

F. M.: Vom Felsbild zum Alphabet (Stuttgart 1966).

FRAMO (FRAnk MOZsi) Publishing. Mózsai Ferenc könyvkiadó vállalata. 1977-ben indult New Yorkban, 1978-tól Chicagóban működik. Kiadja a *Szivárvány* című folyóiratot és annak könyvsorozatát. Eddig csaknem húsz kötete látott napvilágot.

Francia Rádió Magyar Adása. A francia állami rádióknak a kelet-európai adások keretében 1949-ben indult magyar műsora, amely naponta jelentkezett, rövidebb-hosszabb időtartammal. Első vezetője a francia Aurélien Sauvageot volt, azután rövid időre Dessewffy Gyula, majd még 1949-ben Bolgár László lett a magyar műsor

szerkesztője, őt 1958-ban Csukássy Lóránt követte. A magyar műsört 1974 december végén a francia kormány leállította. Az adás ismertebb belső és külső munkatársai közé tartozott Borsos Sándor, Dormándi László, Kokas Lajos, Lehoczky Gergely, Pobrányi Gábor, Schreiber Tamás, Somogyi B. Gerő, Szélpál Árpád, Szilágyi József.

Frey András (Budapest, 1904. máj. 8. – New York, 1983. márc. 16.) újságíró. A budapesti Tudományegyetemen államtudományi doktorátust szerzett. Újságíró lett. Pályafutását a *Budapesti Hírlap*nál kezdte, majd a *Magyarsághoz* került. 1938-tól, alapításától kezdve a *Magyar Nemzet* külpolitikai rovatvezetője volt. 1943-ban Kállay Miklós miniszterelnök titkos megbízásával Törökországba utazott, hogy kapcsolatot keressen az angolszász hatalmakhoz. A misszió kudarcra végződött. Frey a háború alatt Ankarában és Isztambulban élt. 1944–45-ben az Amerika Hangja ankarai tudósítója volt. 1946-ban visszatért Magyarországra és a *Hírlap* külpolitikai rovatvezetője lett. 1948-ban elhagyta az országot, 1949-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Az Amerika Hangja rádióállomásnak dolgozott 1954–59-ben a *Dateline, Data on World Affairs* munkatársa. 1959-től ennek és egy német hírszolgálatnak az ENSZ-nél bejegyzett tudósítója. Cikkei angol és magyar nyelvű amerikai lapokban jelentek meg. Élete utolsó éveiben a *Kanadai Magyarság* főmunkatársa és külpolitikai cikkírója volt. Kitanulta a nyomdászmesterséget.

Futaky István (Nyírcsaholy, Szatmár vm, 1926. máj. 12.) nyelvész. 1944-ben Jászapátiban érettségizett, de szüleinek Nyugatra való kitepedése miatt egyetemi tanulmányait nem kezdhette el. A család 1946 őszén tért vissza Ausztriából Magyarországra. 1947 és 1952 között egy gabonaforgalmi vállalatnál dolgozott. 1952-ben beiratkozott a budapesti Katolikus Teológiai Főiskolára. 1953 szeptemberében menekülési kísérletét a

hatóságok meghiúsították, börtönbe, majd munkatáborba került. 1956 júliusában szabadult. Az 56-os forradalom elfojtása után, 1957 januárjában Ausztriába menekült, majd röviddel utána Göttingenbe ment, ahol Farkas Gyulánál finnugor nyelvészetet, továbbá germanisztikát és néprajzot tanult. 1963-ban doktorált, 1973-ban egyetemi magántanár, 1980-ban tanár és a finnugor szeminárium vezetője lett. Tudományos kutatásaiban a magyarral rokon nyelvek összehasonlító elemzésével foglalkozik. Tanulmányai a többi között az *Ural-Altäische Jahrbücherben*, a *Magyar Nyelvben*, az *Indogermanische Forschungenben*, az *Ungarn-Jahrbuchban*, a *Finnisch-Ugrische Mittellungenben* jelennek meg. Ez utóbbi folyóiratnak ő a szerkesztője.

F. M.: *Tungusische Lehnwörter des Ostjakischen* (Wiesbaden 1975); *Hungarica Gottingensia, Verzeichnis der Ungarn betreffenden Archivbestände in Göttingen 1734–1945* (B. Fehlig-gel és M. Katzschmann-nal, München 1978); *Ungarn – ein kommunistisches Wunderland?* (szerk. Hamburg 1983); *Die Ungarn betreffenden Beiträge in der Göttingischen gelehrten Anzeigen, 1739–1839* (K. Schwamm-mal, Budapest 1987).

Független Magyar Hírszolgálat (*Independent Hungarian News Service*). Stirling György alapította. Első száma 1977. március 15-én jelent meg. A nyomtatott sajtótájékoztató Washingtonban lát napvilágot minden hónap 15-én. Főleg Amerikában megjelenő magyar lapok veszik igénybe. Magyarországi eseményekről tájékoztat.

Független Magyarország (*Free Hungary*). Az ausztráliai *Dél Keresztye* utódeként 1957 januárjában indult mint havonta kétszer megjelenő lap. Később havonta egyszer, végül negyedévenként látott napvilágot. Megjelenési helye először Sydney volt, 1965-től pedig Melbourne. Nagy Kázmér szerkesztette és adta ki. Főmunkatársakként Dettre András, Handi Péter, Jászay Antal, Saly Dezső, Zsigmond Endre jegyezték a lapot. Főleg magyar tárgyú publicisztikájával tűnt ki. Nagy Kázmér és Ravasz Károly

politikai cikkei élénk visszhangot váltottak ki, különösen az 56-os forradalmat közvetlenül követő években. Utolsó száma 1967 végén jelent meg. Utóda az 1968-as esztendőben a *FM Press* volt, de az év végén ez is megszűnt.

Fürth Margit (Miskolc, 1890. nov. 16. – Maabarot kibuc, 1974. júl. 16.) író, költő, újságíró. Magyarországon zsidó lapoknak, valamint az *Újságnak* és a *Népszavának* dolgozott. 1947-ben Palesztinába ment és a Maabarot kibucban telepedett le. Verseket, regényeket, elbeszéléseket írt. 1965-ben Nordau-díjat kapott.

F. M.: Üdvözet a jövő asszonyának (v. Tel Aviv 1956); Maris! Maris! (r. uo. 1965); Az alagút (elb. uo. 1969).

Füry Lajos (Budapest, 1913. máj. 29.) író. A budapesti Tudományegyetemen jogi és államtudományi tanulmányokat végzett, ezeket doktori oklevéllel zárta. A második vh. alatt haditudósító volt, szerkesztette a *Tábori Újságot* és a *Tábori Rádiót*. Katonaként 1945 elején Nyugatra került, Németországban élt, majd 1949-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. A Kongresszusi Könyvtár filmosztályán dolgozott. Innen ment harminc évi munka után nyugdíjba. Utána a floridai Sarasotában telepedett le. Titkára volt az Amerikai Magyar Szövetségnek, szerkesztette az *Erdélyi Magyarság*, a *Képes Világhíradó*, a *Képes Magyar Világhíradó* című lapokat, rendszeresen publikált a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a *Kanadai Magyarságban*, a pittsburghi *Magyarságban*, valamint más amerikai magyar lapokban.

F. M.: Árva Magyar János (r. Washington 1951); Két állomás között (r. uo. 1953); Az út vége (r. Toronto 1955); Forgószél (r. uo. 1955); Arácsi csodakút (r. München 1956, 1970); Hotel Kensington (r. uo. 1957, San Francisco 1969); Az ezüst koporsó (r. München–Washington 1958, 1968); Széneláz (r. New Jersey 1959, Passaic 1965); Gyöngykaláris (elb. San Francisco 1959, 1966); Barkócafabot (r. München 1960); Az ördög lakomája (r. uo. 1961, 1970); A földhözragadt nép (elb. London 1962); Köd (r. Toronto 1962); Kortársaim (elb. New York 1962,

Garfield 1969); Rio Seco (r. New Jersey 1963, San Francisco 1974, angolul: 1989); Árpád fejedelem (r. Buenos Aires 1964, Washington 1977); A pelikánok este hazatérnek (r. Buenos Aires 1965, 1970); Kecskeláb (elb. New York 1966, San Francisco 1972); A bécsi színjáték (r. München 1969, San Francisco–Washington–München 1975); Delet harangoznak Budán (r. München 1970, 1979); Vasárnap Farkaspusztán (elb. DeKalb Pike 1978); Jegykendő (Passaic 1979); Hetedhét országon is túl... (r. San Francisco 1979); Az ellopott szerelem (r. uo. 1983); Az egy lábú asztal (eml. uo. 1984); Fakó szekér, kenderhám (elb. uo. 1986); Temetés Nicodémiában (r. Osprey FL 1987); Eső a Mato Grossón (r. Toronto 1987).

G

Gaál Endre (Titel, Bács-Bodrog vm, 1903.) zongoraművész, zenekritikus. Budapesten a Zeneművészeti Főiskola tanára és a *Magyar Nemzet* zenei rovatának vezetője volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és Dániában telepedett le. Egy koppenhágai iskolában tanított. A Szabad Európa Rádióknak is dolgozott. 1967-ben kivándorolt Kanadába. Egy college-ban zenét oktatott és különböző városokban hangversenyeket rendezett. Először Montrealban, majd Torontóban élt. Azután Hamiltonba költözött. Az *Irodalmi Újságnak* írt zenei cikkeket.

Gaál Károly (Budapest, 1922. ápr. 23.) etnográfus. A budapesti Tudományegyetemen, Viski Károlynál, néprajzot tanult. 1946-ban az egyetemi Néprajzi Intézetben, 1947–49-ben a kecskeméti, 1949–50-ben a kiskunfélegyházi múzeumban dolgozott 1950–52-ben a kiskunfélegyházi, 1953–56-ban a keszthelyi Balaton múzeum igazgatója. 56-os tevékenysége miatt Nyugatra menekült, 1957-ben távollétében halálra ítélték. Németországi és svédországi tartózkodás után Ausztriában telepedett le. A hatvanas évek elején Burgenlandban néprajzi terepmunkát végzett.

1964-ben a bécsi Tudományegyetem néprajzi tanszékén előadó, 1970-ben magántanár, 1973 és 1985 között tanszékvezető tanár. 1970-ben megalapítja az *Ethnographia Pannonica* nevű közép-európai tudományos szervezetet.

F. M.: Angaben zu den abergläubischen Erzählungen aus dem südlichen Burgenland, (Eisenstadt 1965); Spinnstubenlieder (München–Zürich 1966); Zum bäuerlichen Gerätebestand im 19. und 20. Jahrhundert (Wien 1969); Wolfau (Eisenstadt 1969); Tadten (uo. 1976); Some Problems of Folktale Research from Burgenland, Austria (1979); Kire marad a kisködmön? – Wer erbt das Jankerl? (Szombathely 1985); Közös asztal, közös kalásza (uo., 1986); Aranymadár (uo. 1989); Királydinnyébe léptem (Kecskemét 1989).

Gábel József (*Joseph*, Budapest, 1912. júl. 12.) szociológus, pszichológus. 1931-től Franciaországban él. A párizsi egyetemen 1950-ben orvosi, 1962-ben filozófiai doktorátust szerzett. Pszichológiával, társadalomlélektannal, ideológiakritikával foglalkozik. 1948 és 1951 között a roueni elmeorvos munkatársa, utána a francia állami kutatóintézetben (CNRS) dolgozott, majd 1965-ben a rabati egyetemen tanár. 1971 és 1980 között az amiens-i egyetemen a társadalomtudományok rendes tanára. Több jelentős nemzetközi társadalomtudományi és lélektani szakfolyóirat munkatársa. Franciául ír és publikál.

F. M.: *Le fausse Conscience* (Paris 1962, németül: Frankfurt 1967, olaszul: Bari 1967, angolul: Oxford 1975, New York 1978, görögül: Athinai 1977, portugálul: Lisboa 1979, japánul: Tokyo 1980); *Formen der Entfremdung* (Frankfurt 1964, spanyolul: Cordoba 1967); *Sociologie de l'alienation* (Paris 1970, spanyolul: Buenos Aires 1973); *Idéologies* (I. k. Paris 1974, II. k. uo. 1978); *L'alienation aujourd'hui* (B. Rousset-val és Trinh Van Thao-val uo. 1974); *Aspects juridiques du problème de l'alienation* (uo. 1974); *Actualité de la dialectique* (B. Rousset-val és Trinh Van Thao-val, uo. 1980); *Mannheim et le marxisme hongrois* (uo. 1987).

Gábor Áron (Kaposvár, 1911. ápr. 20. – Saarbrücken, 1982. dec. 28.) író, újságíró. A

budapesti Tudományegyetemen 1933-ban jogi doktorátust szerzett. Újságíró lett. A budapesti *8 Órai Újságnál* és *A Reggelnél* dolgozott. A második vh. alatt haditudósító. 1941-ben jelent meg *Túl a Sztálin vonalon* című könyve. A háború befejezése után a Magyar Vöröskereszt főtitkára volt és ebben a minőségében vitték el az oroszok 1945. augusztus 7-én a Szovjetunióba. Koholt vádak alapján sokéves kényszermunkára ítélték. Az ítéletet különböző munkatáborokban töltötte le. 1960 júliusában térhetett vissza Magyarországra. Az elkövetkező öt esztendőben az *Ország-Világ* című hetilap főmunkatársa és az Országos Erdészeti Főigazgatóság sajtófőnöke volt. 1965-ben Németországba költözött és Münchenben telepedett le. Rendszeresen publikált nyugati magyar lapokban, főleg a *Kanadai Magyarországon*, az *Új Hungáriában*, *Új Világban*. Megírta rabságának történetét és foglalkozott a Nyugatra került magyarok életével.

F. M.: Az embertől keletre (r. Los Angeles–München 1967, németül: München 1968, portugálul: Rio de Janeiro 1972, angolul: Toronto 1975, spanyolul: Buenos Aires 1978); Szögletes szabadság (r. Los Angeles–München 1968, angolul: Toronto 1975, portugálul: Rio de Janeiro 1976); *Die Wahrheit auf Russisch* (München 1969, spanyolul: Barcelona 1972); *Wohin Amerikaner* (München 1970); *Évszázados emberek* (r. Los Angeles–München 1971); *Ázsia peremén* (útl. 1974); *Magyar haditudósító túl a Sztálin vonalon* (rip. Toronto 1975); *Túlélés* (Los Angeles–München–Sydney 1978).

Gábor Dénes (*Dennis*, Budapest, 1900. jún. 5. – London, 1979. febr. 9.) fizikus. Tanulmányait Magyarországon kezdte, majd Németországban fejezte be. Utána kutatómérnökként Berlinben dolgozott. 1934-ben elhagyta Németországot és Nagy-Britanniában telepedett le. 1959 és 1967 között a londoni egyetemen az alkalmazott elektronfizika tanára volt. Nemzetközi hírnévre a holográfia módszerének 1948-ban történt kidolgozásával tett szert. Ezért 1971-ben megkapta a fizikai Nobel-díjat. Tudományos műveit angolul írta.

F. M.: *The Mature Society* (London 1972); *Válogatott tanulmányok* (Budapest 1976).

Gábrriel Asztrik (*Astrik L.*, Pécs, 1907. dec. 10.) premontréi szerzetes, történész. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Párizsban végezte. 1936-ban doktorált. 1938 és 1947 között a Rend gödöllői gimnáziumának francia kollégiumát vezette. 1941 és 1947 között a budapesti Tudományegyetemen magántanár. Utána Amerikába távozott. 1947–48-ban Torontóban a Pontifical Institute-ban, 1950–51-ben Princeton-ban az Institute for Advanced Study-ban folytatott kutatómunkát és adott elő. 1963–64-ben a Harvard Egyetem vendégtanára. Az ötvenes évek óta az Indiana állambeli Notre Dame Egyetemen középkori történelmet tanított. Írói munkájában főleg a középkori magyar-francia kapcsolatokkal foglalkozott. Számos tudományos társaság tagja és díj tulajdonosa.

F. M.: *English Masters and Students in Paris during the XII. Century* (1949); *Virágos Pannónia, A magyar szentek élete* (Notre Dame IN - Cleveland 1953); *Student Life in the Ave Maria College, History Chartulary of the College* (Notre Dame 1955); *The educational ideas of Vincent of Beauvais* (uo. 1956, németül: Frankfurt 1967); *Les étudiants étrangers à l'Université de Paris aux XV. siècle* (Paris 1959); *Martin de Boreck, Receptor, Proctor and Rector at the University of Paris, 1423–1432* (Rome 1961); *Skara House at the Mediaeval University of Paris* (Notre Dame 1962); *The Mediaeval Universities of Pécs and Pozsony* (Frankfurt a. M. 1969); *The University of Paris and its Hungarian Students and Masters during the Reign of Louis XII. and Francois. I.* (Frankfurt a. M. 1986).

Gácsér Imre (Örvényes, Zala vm, 1915. máj. 30.) bencés szerzetes, tanár, újságíró. Pannonhalmán 1934 augusztusában öltözött be, 1940 júniusában szentelték pappá, majd a Szt. Benedek Rend győri gimnáziumába került tanárnak. A második vh. után Németországban a Menekültek Vatikáni Delegációjának tagja. 1946 és 1960 között Párizsban magyar lelkipásztor és a Magyar Menekültügyi Iroda vezetője. Részt vesz a cserkészlet munkájában és a nemzetközi

kereszténydemokrata mozgalomban. Rendje 1960 februárjában Brazíliába, a São Paulo-i kolostorba küldi. 1968-tól a bencés kolostor alperjele, a Szent Imre Kollégium tanára, egy éven át a Katolikus Egyetemen tanít, a Szent Placid Szemináriumban tanár. 1960–1966-ban a *Délamerikai Magyar Hírlap* főszerkesztője és kiadója. 1970-től a Buenos Aires-i *Magyar Hírlap* főmunkatársa. 1970-től 1990-ig a São Paulo-i Könyves Kálmán Szabadegyetem rektora.

Galambos Ferenc (rendi neve: *Iréneusz*, Budapest, 1920. okt. 21.) bencés szerzetes, tanár, szerkesztő. A Szt. Benedek Rend pannonhalmi főiskoláján és a budapesti Tudományegyetemen tanult. 1943-ban magyar és német nyelvből doktorált. 1944-ben pappá szentelték. 1946–47-ben a római Szt. Anzelm Egyetemen folytatta tanulmányait. A második vh. befejezése után gimnáziumi tanár, lelkipásztor, majd 1953–56-ban a győri bencés gimnázium tanára. 1951–54-ben elvégezte a Hittudományi Akadémiát. Az ötvenhatos forradalom után Ausztriába menekült. Menekülttábori lelkész, majd 1957-től 1969-ig a Burg Kastl-i magyar gimnázium igazgatója. 1969-től Burgenlandban él. Először Felsőőrött volt káplán, majd 1977-től Alsóőrön plébános, később esperes. 1969–85: gimnáziumi tanár Felsőörvön. 1971 óta az *Őrség* című lap szerkesztője. 1988 óta az *Őrvidéki Magyar Intézet* igazgatója.

F. M.: *A zsinat liturgikus reformja* (1966); *A megújult szentmise* (Szabadka 1969); *A magyar liturgikus mozgalom* (1975); *Aus dem Kulturleben in Oberschützen um die Jahrhundertwende* (Oberschützen 1976); *Im Dienste der Einheit* (1988).

Galéria Kiadó (*Galerie Verlag*). Bécsben Kovács Kálmán műkereskedésével egy időben, 1989-ben indult kiadványvállalat, amely magyar könyvek megjelentetésével foglalkozik.

Galló Géza (Simánd, Arad vm, 1913.) újságíró. Írói próbálkozásainak első kötete 1943-ban jelent meg Temesvárott. 1946-ban Olaszországba került. 1949-ben kivándorolt Ausztráliába, Melbourne-ben telepedett le. 1950–51-ben a *Magyar Harangok*, 1960–62-ben a *Magyar Szó*, 1963–64-ben az *Ausztráliai Magyarság* szerkesztésében és kiadásában vett részt. Jelentős szerepet játszott az ausztráliai magyarok szervezeti életében, az Ausztráliában letelepedett erdélyiek összefogásában. Írásai a helyi lapokon kívül megjelentek a *Nemzetőr*-ben is. Kiadója volt az Aurora Australis könyvsorozatnak.

F. M.: Remember Hungary 1956 (szerk. Melbourne 1966).

Gallus Sándor (Sopron, 1907. nov. 16.) történész. 1931-ben Szegeden jogi doktori diplomát szerzett, de mivel érdeklődése a szellemtudományok felé fordult, történelmet és archeológiát tanult, 1934-ben e tárgykörből Budapesten doktorált. 1931-től 1945-ig a Nemzeti Múzeum tudományos munkatársa, 1944–45-ben az őstörténeti osztály vezetője. Egy ideig főtitkára volt a Bartha Miklós Társaságnak. Magyarországot 1945-ben hagyta el. 1947–49-ben a gráci egyetem tolmácsoló intézetében tanfolyamvezető tanár. 1949-ben kivándorolt Ausztráliába. A Victoria állambeli tanügyi kormányzat alkalmazásában 1955-től 1977-ig mint nyelvtanár dolgozott. Vonzotta az ausztráliai őskorkutatás, de miután magyar diplomáit és műveit nem tudta elismertetni, az egyetemi pályafutás lehetősége elzárult előtte. Ennek ellenére jelentős kutatói munkásságot folytatott és néhány fontos kezdeményezés fűződik a nevéhez. 1966 óta az Australian Institute of Aboriginal Studies tagja. Szerkesztette a *Studies for a New Central Europe* című angol nyelvű folyóiratot, amelyben 1963 és 1977 között több történelmi tárgyú tanulmánya látott napvilágot. Publikált az ausztráliai magyar sajtóban is.

F. M.: Results of the Exploration of Koonalda Cave, 1956–68 (Canberra 1971); The Middle and

Upper Pleistocene Stone Industries at the Dry Creek Archaeological Sites Near Keilor (Melbourne 1976); Schematisation and Symboling (Canberra 1977); Organic Typology (uo. 1977).

Gara László (*Ladislav*, Budapest, 1904. júl. 17. – Párizs, 1966. máj. 9.) író, műfordító. Miután érettségi vizsgája után nem sikerült magyar egyetemre bejutnia, 1924-ben Franciaországba költözött. Ott végezte tanulmányait. 1927-ben Párizsban Marcel Largeaud-dal együtt *Anthologie des conteurs hongrois d'aujourd'hui* címmel magyar prózai antológiát szerkesztett. 1942 és 1952 között a Magyar Távirati Iroda párizsi tudósítója volt. Utána hazatért, de 1955-től ismét az MTI tudósítójaként működött a francia fővárosban. Állásáról a magyar forradalom eltiprása után lemondott és Franciaországban maradt emigránsként. Számos magyar prózaíró művét ültette át franciára. Jelentős munkát végzett a magyar irodalom franciaországi megismertetése terén. Ösztönzésére és szervező tehetsége eredményeként a jelenkori francia irodalom sok jeles alakja vállalkozott magyar irodalmi művek fordítására és bemutatására. 1958-tól társszerkesztője volt a *Les Temps des Hommes* című folyóiratnak. Magyar cikkei főleg az *Irodalmi Újságban* jelentek meg.

F. M.: Anthologie de la poésie hongroise de XII. siècle à nos jours (szerk. Paris 1962); Hommage à Lajos Kassák (szerk. Bruxelles 1963); Hommage à Gyula Illyés (szerk. Bruxelles–Washington 1963, angolul: Washington 1968); Az ismeretlen Illyés (Washington 1965); Gyula Illyés (francia szöveggyűjt szerk. Paris 1968).

Gáspár Lóránd (Marosvásárhely, 1925. febr. 28.) költő, orvos. A második vh. végén, 1945-ben francia hadifogságba került. Franciaországban maradt. Párizsban filozófiát és orvostudományt tanult. Költői pályafutását az *Ahogy Lehet* című folyóiratban kezdte, de hamarosan áttért a francia nyelven való publikálásra. Mint sebészorvos 1954-től Jeruzsálem arab övezetében dolgozott. 1982-től Tuniszban kórházi főorvos. Franciául írt első verseskötete, az 1966-ban megjelent *Le*

quatrième état de la matière Apollinaire-díjban részesült. Magyar költők verseit fordítja franciára. Ezeket főleg az *Alif* című tunéziai folyóiratban közli, amelynek egyik szerkesztője.

F. M.: Így szól a csend (v. Köln 1953); *Le quatrième état de la matière* (v. Paris 1966); *Gisements* (v. 1968); *Histoire de la Palestine* (tan. 1968, svédül: Stockholm 1969, spanyolul: Madrid 1976); *Palestine, année 0, Un dialogue israëlo-arabe* (tan. Paris 1970); *Sol absolu* (v. 1972); *Approche de la parole* (esszék, Paris 1978); *Corps corrosifs* (v. Montpellier 1978); *Égée suivi de Judée* (v. 1980); *Minden földek földje* (vál. v. Budapest 1982); *Journaux de voyages* (Paris 1985); *Feuilles d'observation* (v. uo. 1986).

Gassner János (Máramarossziget, 1903. jan. 30. – New Haven CT, 1967. ápr. 2.) kritikus, dramaturg, szerkesztő. Tanulmányait az Egyesült Államokban végezte. 1928-ban a New York-i Columbia Egyetemen doktorált. Amerikai napilapok és folyóiratok színházi kritikusa volt, majd kiadói lektor lett, különböző kiadványsorozatokban működött közre, 1931 és 1949 között színházaknál és filmtársaságnál mint dramaturg dolgozott. 1945–52-ben a *Library of Drama and Music*, 1949–56-ban a *Theatre Arts Magazine* főszerkesztője. 1927–45-ben a New York-i Hunter College-ban, 1951–56-ban a Queens College-ban, 1949–56-ban a Columbia Egyetemen, 1954–56-ban Michigan Egyetemén adott elő. 1956-tól a Yale Egyetemen a színműírás és a drámairodalom tanára volt.

F. M.: *Best Plays of the Modern American Theatre* (szerk. New York 1939, 1945, 1949, 1952, 1958, 1959, 1963); *Best American Plays Series I–VI. k.* (uo. 1939, 1947, 1952); *Masters of the Drama* (szerk. uo. 1940, 1945, 1947, 1954); *Producing the Play* (uo. 1946, 1953, 1958); *Best Film Plays of 1943–1945* (két k. uo. 1945); *English Comedies* (Hale 1945); *Twentyfive Best Plays of the Modern American Theatre* (New York 1949); *Human Relations in the Theatre* (uo. 1949); *A Treasury of the Theatre from Henrik Ibsen to Arthur Miller I–III* (uo. 1950, 1951); *The Theatre in Our Times, A Survey of the Men, Materials and Movements in the Modern Theatre* (uo. 1954, 1963); *Form and Idea in Modern*

Theatre (uo. 1956); *Twenty Best European Plays on the American Stage* (szerk. uo. 1957); *Twenty Best Plays of Modern American Theatre* (szerk. uo. 1957); *A Treasury of the Theatre from Aeschylus to Turgenev* (uo. 1959); *A Treasury of the Theatre from Henrik Ibsen to Eugene Ionesco* (uo. 1960); *Theatre at the Crossroads, Plays and Playwrights of the Mid-century American Stage* (uo. 1960); *Válság a színpadon* (Budapest 1960); *Best American Supplements* (New York 1961); *American Theatre* (A. Goldmann, London 1967); *Best Plays of the Early American Theatre, From the Beginning to 1916* (uo. 1967).

Gáti Károly (*Charles*, Budapest, 1934. szept. 14.) politológus, közíró. Iskoláit Budapesten végezte. 1953-ban újságíró-gyakornokként a *Magyar Nemzethez* került, ott dolgozott az ötvenhatos forradalomig, amelynek bukása után Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. A Michigani Egyetemen politológiát tanult és 1965-ben nemzetközi kapcsolatokból doktorált. 1962-ben a New York-i Columbia Egyetemen lett előadó. Jelenleg a Union College (Schenectady NY) tanára és a Columbia Egyetem történeti kutatóintézetének munkatársa. Kelet-közép-európai történelemmel és politikával foglalkozik.

F. M.: *The Populist Current in Hungarian Politics 1935–1944* (Ann Arbor 1965); *The Politics of Modernization in Eastern Europe: Testing the Soviet Model* (szerk. New York 1974); *Caging the Bear: Containment and the Cold War* (szerk. Indianapolis–New York 1974); *Hungary and the Soviet Bloc* (Durham NC 1986, magyarul: Magyarország, a Kreml árnyékában, Budapest 1990).

Gellért Andor (Gyulafehérvár, 1907. dec. 20. – Budapest, 1990. nov. 28.) újságíró. Tanulmányait a budapesti Műegyetem közgazdasági karán, Párizsban és Berlinben végezte. Részt vett a húszas-harmincas évek diákmozgalmaiban. Nyolc évig Teleki Pál asszisztense volt az Államtudományi Intézetben. Azután hírlapíró lett. 1941-ben az MTI berlini tudósítója. 1942-ben a kormány tudtával mint a Revíziós Liga megbízottja Svédországba került, azzal a titkos

megbízással, hogy lépjen kapcsolatba a szövetséges hatalmakkal és egyengesse egy fegyverszüneti megállapodás útját. A háború befejezése után Amerikában telepedett le. A Szabad Európa Rádió munkatársa lett, majd a New York-i szerkesztőség főnöke, 1954 és 1957 között Münchenben a magyar osztály vezetője. Utána – ismét New Yorkban – nyugdíjazásáig belső munkatárs. Részt vett az amerikai Magyar Külügyi Társaság, valamint az Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat vezetésében.

Genfi Magyar Club. Értelmiségi egyesület, amely Kindernay István vezetésével a Genfben és környékén élő magyarok kulturális igényeinek kielégítésével foglalkozik. Előadásokat és könyvkiállításokat rendez.

Genfi Magyar Irodalombarátok Köre (*Circle d'amis de la littérature hongroise*). 1972 novemberében alakult „a külföldi magyar könyvek és irodalmi folyóiratok iránti olvasói kedv ébresztésé”-re. Körülbelül három évig működött, főleg irodalmi esteket rendezett. Ez irodalompartoló kör kezdeményezője és tevékenységének irányítója – Padányi-Gulyás Béla közreműködésével – John Segquier magyar születésű kanadai üzletember volt.

George, Emery I. György Imre

Gergely János (Budapest, 1911. máj. 23.) zenekutató, zeneszerző, nyelvész. Budapesten a Zeneakadémián és a Tudományegyetem bölcsészkarán végzett tanulmányokat. Karnagy és zenetanár, majd zenekritikus lett. 1938-ban Párizsba költözött, a Sorbonne-on zenetudományt és esztétikát tanult. 1938-tól 1959-ig a Magyar Intézet munkatársa. A háborús éveket Párizsban töltötte és részt vett az ellenállásban. 1949-ben a Keleti Nyelvek Főiskolájára került, ahol először lektor volt, majd 1976-tól rendes tanár. Magyar nyelven kívül történelmet és néprajzot adott elő. 1968-

ban a párizsi egyetemen a magyar nyelvtudományból doktor lett, 1975-ben Strasbourgban Bartók Béláról írott tudományos művével állami nagydoktori címet nyert. Zenei és nyelvészeti tanulmányai francia és más nyelvű szakfolyóiratokban jelentek meg. Kutatta a párizsi magyarok által beszélt nyelvet. Rendszeres munkatársa a *La Revue Musicale*-nak, a *Magyar Nyelvnek* és az általa indított *Études Finno-ougriennes*-nek. 1962-ben megalapította és azóta vezeti a franciaországi Finn-Ugor Társaságot.

F. M.: Zoltán Kodály (portugálul, Lisboa 1954); La musique hongroise (J. Viguével, Paris 1959); Introduction à la connaissance du folklorée musical (uo. 1967); Béla Bartók vivant (tangy. szerk. uo. 1984).

Gergelyfy Sándor (Eger, 1920. márc. 8.) újságíró. Budapesten jogi doktorátust szerzett. Újságíróként dolgozott, majd 1945 után minisztériumi sajtóelőadó lett. 1948-ban elmenekült Magyarországról. Belgiumban telepedett le. Szociáldemokrata lapokban írt. 1950–51-ben a *Fáklya* című szocialista lap szerkesztőségének tagja volt. Az emigrációs politikában a Peyer-féle Emigráns Magyar Szociáldemokrata Párt tagjaként vett részt. Később a londoni *Népszavába*, majd 1971–73-ban a *Szociáldemokrata Szemlébe* külpolitikai cikkeket írt. 1951 szeptemberétől 1985 márciusáig (Egri Sándor néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt, majd külső munkatársként 1990 novemberéig rendszeres bölcséleti és politikatörténeti előadásokat tartott.

Glózer László (Szombathely, 1936. nov. 14.) művészettörténész, kritikus. Magyarországot az ötvenhatos forradalom után hagyta el. Egyetemi tanulmányait Münchenben és Freiburgban végezte. 1971-től hosszabb ideig a müncheni *Süddeutsche Zeitung* művészeti rovatvezetője volt.

F. M.: „Kunstkritiken” (Frankfurt a. M. 1974); Picasso und der Surrealismus (Köln 1974).

Gogolák Lajos (*Ludwig von*, Pozsony, 1910. márc. 18. – Bécs, 1987. szept. 22.) történész, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett, majd a bölcsészkaron történelmi tanulmányokat folytatott. Az egyetem Kisebbségi Intézetében tanársegéd lett, a Kelet-Európai Intézetben pedig előadó. Elsősorban a szlovák és cseh irodalommal, művelődéssel, történelemmel foglalkozott. A *Magyar Szemle* és más jelentős folyóiratok közölték írásait. 1938-as alapításától kezdve 1944-ig a *Magyar Nemzet* munkatársa volt. 1945 után budapesti polgári lapoknak dolgozott, 1949-től megszűnéséig a *Kis Újság* foglalkoztatta. Majd 1956-ig a *Könyvbarát* olvasószerkesztője volt. Az ötvenhatos forradalom után Bécsbe emigrált. 1985-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig (több, mint húsz évig) a bécsi Tudományegyetem tanáraként a Kelet-és Délkelet-Európai Kutatóintézetben szlovák történelmet és irodalmat, bécsi magyar helytörténetet, valamint közép-dunai történelmet adott elő. Magyarországon több jelentős könyve (Csehszlovákiáról, a pánszlávizmusról, a délszlávokról) jelent még, de emigrációja alatt csak németül publikált, a nyugati magyar szellemi élettel kevés kapcsolatot tartott.

F. M.: *Beiträge zur Geschichte des slowakischen Volkes I–III.* (München 1963–1972).

Gombos Gyula (Temesvár, 1913. szept. 30.) író, szerkesztő. Szülővárosából szüleiivel együtt 1925-ben került Budapestre. 1933-ban érettségizett a Református Főgimnáziumban. 1934 és 1938 között házitánító volt. 1936-ban a *Magyar Út* című hetilap munkatársa lett. 1939–41-ben a *Magyar Élet* című folyóirat segéd-, majd társszerkesztője, 1939–40-ben a Kodolányi János által szerkesztett *Nemzetőr*, majd 1941–42-ben a Zilahy Lajos által szerkesztett *Híd* munkatársa. 1941-től 1944-ig a *Magyar Út* felelős szerkesztője. 1944-ben a Magyar Függetlenségi Mozgalom tagjaként részt vett az ellenállásban. 1945–46-ban a Kisgazdapárt Értelmiségi Bizottságának tagja. Az ÁVO bevonta az ún. „összeesküvés per”-be, 1947 februárjában letartóztatták, az ügyészség azonban nem tudott vádat emelni

ellene. 1948 decemberében elmenekült Magyarországról. 1949 és 1951 között Svájcban élt. 1950–51-ben az *Új Magyar Út* című folyóirat szerkesztőbizottságának tagja. 1951 decemberében kivándorolt az Egyesült Államokba. 1952 és 1974 között New Yorkban a Szabad Európa Rádió munkatársa. 1959-től 1980-ig a müncheni *Új Látóhatár* főmunkatársa. 1984-ben áttelepedett Párizsba. 1990-től a *Hitel* védnökségi tagja. 1990-ben Magyar Művészetért díjat kapott.

F. M.: Szűk esztendő, A magyar kálvinizmus válsága (Washington 1960, angolul: *The lean years*, New York 1960); Szabó Dezső (München 1966, 1969, New York 1975, Budapest 1990); Húsz év után (München 1970, New York 1973); Huszonegy év után (München 1972); A történelem balján (New York 1975); Szabó Dezső és a magyar miniszterelnökök (szerk. Washington 1975); Németh László (New York 1975); Hillsdale (uo. 1979, Budapest 1982); Igazmondók (New York 1981); Szabadságalapítók, A plymouthiakról (uo. 1984); A harmadik út (Budapest 1990).

Gombos Zoltán (Kolozsvár, 1905. jan. 21. – Cleveland, 1984. nov. 26.) szerkesztő, kiadó. Az érettségi után, 1924-ben kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol újságíró lett. A *Szabadság* című lapnál 1933-ban riporter, 1934-ben szerkesztő, 1938-ban üzletigazgató. 1939-től lap- és nyomdatulajdonos Clevelandben. Kiadója és szerkesztője volt a legrégebb és legelterjedtebb amerikai magyar lapoknak, az *Amerikai Magyar Népszavának* (1952–84), a *Szabadságnak* és az *Amerikai Magyar Világnak*. A Demokrata Párt magyar tagozata vezetőjeként a politikai életben is részt vett.

Gondos Margalit (Pápa, 1917. aug. 6.) író, keramikus. Férjével, Gondos Sándorral 1946 októberében telepedett le Palesztinában. Izraeli magyar lapok, köztük az *Izraeli Futár*, az *Izraeli Kurír*, az *Izraeli Szemle* rendszeres munkatársa, a *Hatikva* izraeli szerkesztője volt. Publikált európai és amerikai magyar lapokban is. Elbeszéléseket, karcokat,

regényeket írt. Néhány munkája héber és angol nyelven is megjelent. Haifán él.

F. M.: Tíz körömmel (ripr. Rezes Györggyel, Tel Aviv 1951); Végállomás (r. R. Gy.-gyel, Haifa 1954); Ketten elmondják Izraelben (naplók, R. Gy.-gyel, München 1960); Mindennek „Lady” az oka (kísr. Haifa 1964); Soha többé! (ant. uo. 1978); Vacsora Jeruzsálemben, Válogatás 30 év novelláiból, 1947–1977 (uo. 1979); Válás a Yarkon utcában, Válogatás 35 év novelláiból (uo. 1982).

Gondos Sándor (Erdőbénye, 1906. febr. 3.) könyvkereskedő. 1924-ben Sátoraljaújhelyen érettségizett. Bécsben és Budapesten egyetemi tanulmányokat folytatott. 1935-ben Budapesten könyvkereskedést nyitott. 1942-től munkaszolgálatos, 1945 januárjában került vissza Budapestre. Könyvkereskedését azonnal rendbe hozta és újból működtette. 1946 októberében vándorolt ki Palesztinába. Haifán telepedett le, folytatva könyvkereskedői tevékenységét. Jelentős szerepe van magyar könyvek izraeli terjesztésében. Mind Budapesten, mind Haifán kiadóként is működött.

Gosztonyi Péter (*Gosztony*, Budapest, 1931. dec. 2.) történész, könyvtáros. Egyetemi tanulmányait a budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen kezdte. Részt vett az 56-os forradalomban, majd annak bukása után, 1956 decemberében Nyugatra menekült. Svájcban telepedett le. Zürichben folytatta egyetemi tanulmányait, 1962-ben történelemből doktorált. 1963 ősze óta a Bernben működő Svájci Kelet-Európa Könyvtár vezetője. Munkássága középpontjában a második világháború és az újkori magyar történelem áll. Magyar és német nyelven ír, a legtöbb nyugati magyar folyóirat – köztük az *Új Látóhatár*, a *Katolikus Szemle*, az *Irodalmi Újság*, a *Bécsi Napló* – rendszeres munkatársa volt, de történelmi és különösen hadtörténelmi tanulmányai német, svájci, osztrák szakfolyóiratokban, hetilapokban és napilapokban is megjelennek. Több népfőiskola és egyetemi kurzus előadója.

F. M.: Der Kampf um Budapest (München–Zürich 1964); Der ungarische Volksaufstand in Augenzeugenberichten (szerk. Düsseldorf 1966, München 1981, franciául: Paris 1966); Endkampf an der Donau 1944–45 (Wien–München–Zürich 1969); Der Kampf um Berlin in Augenzeugenberichten (szerk. Düsseldorf 1970); Miklós von Horthy Admiral und Reichsverweser (Göttingen–Zürich–Frankfurt 1973, magyarul: A kormányzó, Horthy Miklós, Budapest 1990); Hitlers fremde Heere, Das Schicksal der nichtdeutschen Armeen im Ostfeldzug (Düsseldorf–Wien 1976); Zur Geschichte der europäischen Volksarmeen (szerk. Bonn–Bad Godesberg 1976); Paramilitärische Organisationen im Sowjetblock (szerk. Bonn–Bad Godesberg 1977); Aufstände unter dem Roten Stern (szerk. Bergisch–Gladbach 1979); Die Rote Armee, Geschichte und Aufbau der Sowjetischen Streitkräfte seit 1917 (Wien–München–Zürich–New York 1980); Deutschlands Waffengeführten an der Ostfront 1941–1945 (Stuttgart 1981); A magyar forradalom története (München 1981, Budapest 1989); Magyarország a második világháborúban I–III (München 1984); A magyar honvédség a második világháborúban (Róma 1986); Föltámadott a tenger... 1956, A Magyar Október története (München 1989, Budapest 1990); Légiveszély, Budapest! (Budapest 1989); Háború van, háború (uo. 1989); Vihar Kelet-Európa felett (tan. uo. 1990); Stalins fremde Heere (Koblenz NSzK 1991).

Gömöri György (*George*, Budapest, 1934. ápr. 3.) költő, műfordító, irodalomtörténész. A budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán 1953–56-ban magyar és lengyel irodalmat hallgatott. Részt vett az 56-os forradalomban, melynek bukása után Angliában telepedett le. 1957–62-ben az oxfordi egyetemen folytatott tanulmányokat és irodalomtörténetből disszertált. Közben, 1960–61-ben Indonéziában tanult, majd az amerikai Berkeleyben lengyelt és magyart tanított. 1964–65-ben kutató volt a Harvard Egyetemen. 1965 és 1969 között az angliai Birmingham egyetemének kelet-európai kutatóintézetében dolgozott. 1969-től lengyel nyelvet és irodalmat tanít Cambridge-ben. 1969 óta részt vesz a *Books Abroad* (jelenleg *World Literature Today*) szerkesztésében. Jelentős műfordítói tevékenységet folytat,

magyar költők műveit ülteti át angolra, lengyel verseket fordít magyarra és angolra. Magyar írásai főleg az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Bécsi Naplóban* jelentek meg.

F. M.: Virág-bizonyosság (v. London 1958); Hajnali úton (v. London 1963); Karácsonyi csillag (Paszternák-fordítások, Sulyok Vincével, Washington 1965); Polish and Hungarian poetry from 1945 to 1956 (Oxford 1966); New Writing of East Europe (irod. Ant. szerk. Charles Newman-nel, Chicago 1968); Átváltozások (v. London 1969); Új égtájak (lírai ant. szerk. Juhász Vilmossal, Washington 1969); Attila József, Selected Poems and Texts (szerk. Cheadle 1973); László Nagy, Love of the Scorching Wind (műford. Kodolányi Gyulával, 1973); Cyprian Norwid (angolul, New York 1974); Levél hanyatló birodalomból (v. München 1976); Az ismeretlen fa (modern lengyel ant. szerk. Washington 1978); Miklós Radnóti, Forced March, Selected Poems (műford. szerk. Clive Wilmer-rel, London 1979); Homage to Mandelstam (lírai ant. szerk. Richard Burns-szel Cambridge 1981) Nyugtalan koranyár (v. Washington 1984); Polscy poeci o wegierskim pazdzierniku (v. ant. szerk. ford. London 1986); Cyprian Norwid, Poet, Thinker, Craftsman (szerk. B. Mazurral, uo. 1989); Angol-magyar kapcsolatok a XVI–XVII. században (Budapest 1989); Búcsú a romantikától (v. uo. 1990); Nyugatról nézve (tan. esszék, uo. 1990); Erdélyiek és angolok (tan. uo. 1991).

Göndör Ferenc (Bihardiószeg, 1885. dec. 7. – New York, 1954. jún. 1.) újságíró, szerkesztő. Pályafutását Nagyváradon kezdte, utána Kaposvárott dolgozott. 1912-ben Budapestre költözött. A *Népszava*, majd a *Déli Hírlap* munkatársa. Az I. vh-ban haditudósító volt. Háborús riportjait négy kötetben adta ki. 1918 októberében elindította *Az Ember* című hetilapot. A proletárdiktatúra alatt a sajtódirektórium vezetője volt. Azután szembefordult vele, bukása után Bécsbe emigrált. 1926-ban újra kiadta *Az Embert*. Később kivándorolt az Egyesült Államokba. New Yorkban telepedett le, ahol haláláig hetilapjának kiadója és szerkesztője volt.

Gréda József (Nagyvárad, 1911. jún. 18.) költő, műfordító, újságíró. Majna-Frankfurtban 1931–33-ban közgazdasági egyetemi tanulmányokat folytatott. Nagyváradon kereskedelmi tisztviselő lett. Költeményei, valamint lírai és színműfordításai romániai magyar folyóiratokban és lapokban jelentek meg. Az auschwitz-i deportálásból visszatérve ismét tisztviselő volt Nagyváradon. 1950-től kezdve a helyi állami színházban irodalmi titkárként működött 1961-ben kivándorolt Izraelbe. Tel-Avivban az *Új Kelet* munkatársa.

F. M.: Mai héber izraeli költők (ant. ford. Tel-Aviv 1971); Hajdani kert, Jiddis költők antológiája (ford. Budapest 1986).

Griff Kiadó l. *Újváry- „Griff” Kiadó*

Grosz József (*Joseph*, Kupa, Abaúj-Torna vm, 1893. nov. 17. – USA, ?) műfordító, gazdálkodó. Kassán, Debrecenben, Szatmáron és a bécsi kereskedelmi akadémián tanult. Az első vh. után Ausztriában telepedett le mint földművelő. 1939-ben kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol nyugalomba vonulásáig az oregoni Portland környékén gazdálkodott. Magyar költőket – köztük Ady Endrét, Juhász Gyulát – ültetett át angolra. Versfordításai tekintélyes irodalmi folyóiratokban is napvilágot láttak. 1966-ban a portlandi egyetem angol tanárával, Arthur Boggs-szal magyar lírai antológiát állított össze közös versfordításaikból.

F. M.: Hungarian Anthology (Arthur Boggs-szal, Toronto 1966).

(The) Guardian of Liberty. A *Nemzetőr* angol nyelvű kiadása. 1957-ben indult *The Freedom Fighter* címmel. Szerkesztője 1988-ig Stankovich Victor volt A felelős szerkesztő Radnóczy Antal. Felelős kiadó Kecskési-Tollas Tibor. Münchenben jelenik meg kéthavonta.

Gulyás Sándor (Budapest, 1925. jan. 15.) színháztörténész. Elvégezte a budapesti Színművészeti Főiskola rendezői szakát. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és Németországban telepedett le. Saarbrückenben és Nyugat-Berlinben romanisztikát, germanisztikát és színháztudományt tanult. 1961-ben doktorált. 1962-től a Westdeutscher Rundfunk kölni rádióállomás munkatársa, később kiadói lektor. Németül *Ferenc Vogl* néven publikál. Magyar írásai a többi között a *Nemzetőr*-ben, a *Katolikus Szemlé*-ben, a *Nemzedékek*-ben jelentek meg.

F. M.: Das Kleine Theater in Berlin (Berlin 1961); Theater in Ungarn, 1945 bis 1965 (Köln 1966).

Gyallay-Pap Zsigmond (Torda, Torda-Aranyos vm, 1909. jún. 7. – Englewood NJ, 1975. máj. 1.) újságíró. Kolozsvárott elvégezte az unitárius teológiát, majd a jogi karon az egyetemet. Tanulmányait 1935-ben fejezte be. Újságíró lett. 1937–38-ban koppenhágai tudósító. 1939–40-ben a *Pester Lloyd* munkatársa. 1941–43-ban a budapesti rádió hírosztályán dolgozott. 1943-ban a *Magyar Távirati Irodához* került, 1943–44-ben Helsinkiből, 1946–48-ban Stockholmból tudósított. Közben a stockholmi magyar követség sajtóattaséja volt. 1948-ban disszidált, majd három évig szerkesztette és kiadta a *Svédországi Magyar Szó* című lapot. 1951 szeptemberében a Szabad Európa Rádió alkalmazta mint hírszerkesztőt, később műsorszerkesztő lett, 1957 júliusától pedig a New York-i szerkesztőség vezetője volt.

Gyékényesi György (Gyékényes, Somogy vm, 1932. okt. 20. – Cleveland, 1973. máj. 25.) költő, mérnök. 1945 elején szüleiivel hagyta el Magyarországot. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba, Clevelandben telepedett le. Az akroni egyetemen 1961-ben gépészmérnöki képesítést nyert. 1972-ben bölcsész diplomát is szerzett. Mérnökként Cape Kennedyn az amerikai űrhajózási központban, a NASA-nál

dolgozott. Verseit a *Nemzetőr* és az *Itt-Ott* közölte.

F. M.: Karikázó (v. München 1972); Karámország (v. uo. 1974).

Gyömrői Edit, (*Rényi*, Budapest, 1896. szept. 8. – London, 1987. febr. 10.) pszichológus, író. Irodalmi pályáját Kassák Lajos körében kezdte, háborúellenes versekkel tűnt fel, kapcsolatba került a Vasárnapi Kör tagjaival. A Tanácsköztársaság alatt a közoktatási népbizottságon dolgozott és Rényi Edit néven forradalmi verseket publikált. Azután Bécsbe menekült, ahol fizikai munkából élt. Innen Szlovákiába, majd Kolozsvárra ment. 1923-ban Berlinbe költözött, ahol különféle munkákat vállalt és szerkesztette a *Rote Hilfe* című kommunista pártlapot. Németországban kezdett pszichológiát tanulni, majd pszichológusként praktizálni. 1933-ban visszatért Budapestre, ahol gyakorló analitikusként József Attilával is foglalkozott. A zsidótörvények miatt újból elhagyta az országot. Ceylonba költözött férjével, aki hamarosan meghalt. Ismét házasságot kötött és 1956-ban véglegesen Londonban telepedett le, ahol sikeresen működött mint gyakorló pszichoanalitikus. Két regényt írt németül. Az egyik magyarul is megjelent.

F. M.: The Analysis of a Young Concentration Camp Victim (London 1963); Megbékélés (r. Budapest 1979).

György András (*Andrew*, Budapest, 1917. febr. 1.) történész, politológus. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen kezdte, majd az Egyesült Államokba történt kivándorlása után a Californiai Egyetemen fejezte be, ahol 1943-ban doktorátust szerzett. 1946 és 1950 között docens a Yale Egyetemen, 1952-től 1956-ig rendes tanár a Bostoni Egyetemen. 1956 után tíz évig az Arizonai Egyetemen, 1966-tól Washingtonban a George Washington Egyetemen a nemzetközi kapcsolatok tanára. Írásai amerikai tudományos folyóiratokban és tanulmánykötetekben jelentek meg.

F. M.: Postwar Hungary (Notre Dame 1947); Political Trends in Eastern Europe (New York 1948); Governments of Danubian Europe (szerk. uo. 1949); Problems in International Relations (H.S. Gibbs-szel, uo. 1955); Issues of World Communism (Toronto–New York–London 1966); Eastern European Government and Politics (U. Benes-sel és G. Stambuk-kal, New York 1966); Ideologies in World Affairs (G.D. Blackwood-dal, Lexington–Toronto 1967); Conflict and Consensus in Eastern Europe: Changing Social and Political Attitudes (Washington 1971); External Forces in Eastern Europe (Minneapolis 1972); Some Signposts in United States–Eastern Europe Relations: 1963–1973 (hn. 1974).

György Imre (*Emery George*, Budapest, 1933. máj. 8.) költő, műfordító, germanista. 1946-ban került az Egyesült Államokba. Ott végezte a középiskolát és egyetemi tanulmányait. 1964-ben Ann Arborban a Michigani Egyetemen német nyelvből és irodalomból doktorált. 1965-ben az Illinoisi Egyetemen adott elő, 1966-tól nyugalomba vonulásáig a Michigani Egyetemen német nyelvet és irodalmat tanított. A *Cross Currents* című folyóirat munkatársa. Egyedül és másokkal több antológiát és tanulmánykötetet szerkesztett. Magyar költőket – elsősorban Radnóti Miklóst – fordít angolra. Angol verseket ír.

F. M.: Hölderlin's *Ars Poetica* (1973); *Mountainwild Poems* (Ann Arbor 1974); *Black Jesus* (v. uo. 1974); *Subway Stops* (Radnóti-ford. uo. 1977); *A Gift of Nerve, Poems 1966–77* (uo. 1978); *The Complete Poetry of Miklós Radnóti* (műford. Ann Arbor 1981); *The Poetry of Miklós Radnóti, A Comparative Study* (uo. 1986); *The Boy and the Monarch* (1987); *Voiceprints* (1987).

György Ferenc Aladár (Budapest, 1925. márc. 14.) orvostörténész, író. 1948-ban a budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karán abszolválta. Ugyanannak az évnek októberében hamis vádak alapján letartóztatták. Az elkövetkező években különböző internálótáborokban, a többi között a recski kényszermunkatáborban raboskodott. 1956 áprilisában szabadult. Az októberi forradalom után Nyugatra menekült és az

Egyesült Államokban telepedett le. 1960-ban New Haven-ben a Southern Connecticut College-ban könyvtárosi, 1967-ben a Yale Egyetemen orvostörténeti diplomát szerzett. 1968 óta a Yale Egyetem orvostörténeti könyvtárát vezeti. Magyar írásait az *Irodalmi Újság*, a *Szivárvány*, a *Menora*, angol cikkeit és tanulmányait amerikai orvostörténeti szakfolyóiratok közlik. Recski élményeit novellisztikusan dolgozza fel.

F. M.: *The Tramp* (elb. Ashford 1980); *Simmelweis: Childbed Fever* (szerk. Birmingham AL 1981); *Lágerhumor* (eml. Budapest 1990).

Györgyey Klára (szül: *Takács*, Budapest, 1936. máj. 23.) író, műfordító, kritikus. Györgyey Ferenc Aladár felesége. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen kezdte. Az ötvenhatos forradalom után Nyugatra menekült és 1957-ben az Egyesült Államokban telepedett le. A Yale Egyetemen angol nyelvből, színműirodalomból és történelemből szerzett diplomát. 1957–59-ben a Yale Egyetemen tanársegéd, 1959-ben előadó tanár. Színházi, zenei elemzéseket, riportokat, kritikákat ír. Magyar munkái a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, a *Nyugati Magyarságban*, a *Nemzetőrben* jelentek meg. A *Critique Magazine* és a *World Literature Today* munkatársa. A Menekült Írók PEN Központja amerikai csoportjának elnöke és közlönyének szerkesztője. Tevékeny műfordító, legsikeresebb munkája Örkény István *Macskajáték* és *Kulcskeresők* című darabjainak angol változata.

F. M.: Ferenc Molnár (angol nyelven, tan. Boston 1980); *Arrogáns alázattal* (cikkek, kritikák, New York 1987).

H

Haas György (Budapest, 1933. febr. 25.) újságíró. Magyarországon repülőoktató volt.

Első írásai vidéki lapokban, a *Repülés* című folyóiratban és a Fiúk Évkönyvében jelentek meg. 1965-ben Bécsben telepedett le, ahol képkereskedelemmel foglalkozik. A Szabad Európa Rádió bécsi tudósítója. Írásai jelentek, illetve jelennek meg az *Irodalmi Újságban*, a bécsi *Magyar Híradóban*, az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a kanadai *Magyarságban*, a *Bécsi Naplóban*.

Habe, Hans (tkp. *Békessy János*, Budapest, 1911. febr. 12. – Locarno, 1977. szept. 29.) író, újságíró. Édesapjával, Békessy Imre újságíróval került gyerekkorában Ausztriába. Bécsben és Heidelbergben végzett egyetemi tanulmányokat. Újságíró lett. Bécsi lapoknak dolgozott. (A Hans Békessy kezdőbetűiből alkotta a Habe nevet.) 1936-ban Svájcba költözött. Bécsi és prágai lapokat tudósított. A *Genève Press Service* társtulajdonosa és szerkesztője volt. Később Franciaországban, majd 1940-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Európába a háború befejezése után mint az amerikai hadsereg sajtótisztje tért vissza. Németországban 1945–46-ban az amerikai *Neue Zeitung*, 1949–52-ben különböző képes hetilapok főszerkesztője volt. 1970-től a *Welt am Sonntag* kommentátora. Német nyelven kortörténeti tárgyú és szórakoztató regényeket írt. Életének végső szakaszában a svájci Tessinben lakott.

F. M.: *Walk in Darkness* (önéletr. r. 1948, németül: *Weg ins Dunkel*, 1951); *Ich stelle mich* (önéletr. 1954); *Off Limits* (r. 1955); *Im Namen des Teufels* (r. 1956); *Ilona* (r. München 1960); *Ob tausend fallen* (r. 1961); *Die Tarnowska* (r. 1962, franciául: *La comtesse Tarnowska*, Paris 1963); *Der Tod in Texas* (rip. 1964); *Die Mission* (rip. 1965); *Das Netz* (r. 1969); *Wie einst David* (rip. 1971); *Palazzo* (r. 1975); *Staub im September* (r. 1976); *Leben für den Journalismus I–IV* (önéletr. 1976).

Habsburg Ottó (*H-Lotharingiai, Otto von H-L*, Reichenau, Alsó-Ausztria, 1912. nov. 20.) közíró, történész, politikus. IV. Károly magyar király és osztrák császár fiaként szüleivel 1919 márciusában Svájcba

menekült. Az elkövetkező években Madeira szigetén, Spanyolországban, Belgiumban élt. A második vh. éveit az Egyesült Államokban töltötte. A háború befejezése után tért vissza Európába. Franciaországi és spanyolországi tartózkodás után 1954-ben a München közelében fekvő Pöckingben telepedett le. Tanulmányait a belgiumi Louvainben végezte. 1935-ben társadalom- és politikai tudományokból doktorált. 1957-től a Páneurópai Unió alelnöke, 1973-tól elnöke. Számos nyugat-európai lap rendszeres hírmagyarázója. Tanulmányai, politikai elemzéseit folyóiratokban és kötetekbe gyűjtve jelennek meg. Magyar írásait 1962 és 1982 között az *Új Európa* közölte. Heti politikai krónikái – amelyek öt nyelven és több mint húsz lapban látnak napvilágot – magyarul a kanadai *Magyarságban* jelennek meg. 1979 óta a bajor Keresztényszociális Párt képviselőjében az Európa Parlament tagja. E testületben Közép-Európa és Magyarország érdekeinek védelmét tekinti feladatai egyikének.

F. M.: *Entscheidung für Europa* (Innsbruck 1953, magyarul: *Döntés Európáról*, Köln 1955, spanyolul, hollandul, portugálul is); *Probleme des Atomzeitalters* (uo. 1955, spanyolul is); *Soziale Ordnung von Morgen* (Wien 1957, magyarul: *A holnap társadalmi rendje*, Köln 1959, spanyolul, angolul, franciául is); *Bernhard von Baden* (Stuttgart 1958); *Im Frühling der Geschichte* (Wien 1961); *L'Extrême Orient n'est pas perdu* (Paris 1962, németül is); *Européens et Africains - l'entente nécessaire* (uo. 1963, németül, spanyolul is); *Európa - Grossmacht oder Schlachtfeld* (Wien 1963, franciául is); *Gottes Hand in der Geschichte* (uo. 1966); *Charles Quint* (Paris 1967, németül, spanyolul, angolul is); *Bientôt l'An 2000* (németül, spanyolul, portugálul is); *Les Transports et l'Eu-rope* (Lausanne 1969); *Damals begann unsere Zukunft* (Wien 1971); *Rudolf von Habsburg* (uo. 1973); *Bis hierher und weiter* (uo. 1974); *Die Heilige Hedwig von Schlesien und unsere Zeit* (uo. 1974); *La Naissance d'un Continent* (Guy de Chambure-rel, Paris 1975); *Idee Európa - Angebot der Freiheit* (München 1976); *Karl IV. - Ein europäischer Friedensfürst* (uo. 1978); *Jalta és ami utána következett* (uo. 1979); *Európa - Garant der Freiheit* (uo. 1980); *Die Reichsidee - Geschichte und Zukunft einer übernationalen Ordnung* (Wien–München 1986,

franciául is); Macht jenseits des Marktes (uo. 1988); Zurück zur Mitte (uo. 1991).

Hadak Útján. A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója. 1949 tavaszán indult mint *Központi Tájékoztató* az ausztriai Solbad Hallban, ezen a néven egy évig jelent meg. 1952 áprilisában átköltözött Münchenbe. Először Abay Kálmán, majd Szilágyi Lajos, végül 1962 végétől 1987 nyaráig Darnóy Pál szerkesztette. Az ő halála után, 1988 szeptemberében Toronto lett a megjelenési helye és Borbás Károly a szerkesztője. Bajtársi híreken, időszerű politikai cikkeken kívül több hadtörténeti munkát is megjelentetett, különösen a második világháború harcaira vonatkozóan.

Hajdú András (Budapest, 1932. ápr. 5. – Montreal.) zeneszerző, zenetörténész. A budapesti Zeneművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. 1956-ban Párizsba költözött. Zeneszerzést tanult. 1959–61-ben Tuniszban zeneakadémiai tanár. Azután ismét Párizsban élt. A *Magyar Műhely*ben közölt néhány folklorisztikai és verstani tanulmányt. 1966-ban Izraelben telepedett le. 1967-től a tel-avivi Zeneakadémián tanár. Magyar és francia cigányzenével foglalkozott.

Hajnal László Gábor (Szabadszállás, 1948. aug. 27.) író, újságíró. 1967–69-ben egyetemi hallgató volt Budapesten, majd tanulmányait 1972 és 1976 között folytatta. Filozófiát és történelmet tanult. Politikai okokból 1969-ben szabadságvesztésre ítélték, 1970 áprilisában szabadult. 1971-től a *Képes Újság* munkatársa, 1974-től szabadfoglalkozású újságíró. 1981 júliusában Németországban telepedett le. 1983-tól Münchenben lakik. A Szabad Európa Rádió külső munkatársa. Az 1986 őszén alakult Novum Kiadó társtulajdonosa volt. Az ugyanakkor alapított és kiadott *Nemzedékek* című folyóiratából négy szám jelent meg. Mind a kiadó, mind a folyóirat megszűnt. Írásai az *Új Látóhatár*ban, az *Irodalmi Újság*ban, a *Katolikus Szemlé*ben, a *Szivárvány*ban, a *Nemzetőr*ben, valamint

európai és amerikai lapokban jelentek meg, illetve jelennek meg. Régebben főleg irodalmi szociográfiákat írt, újabban magyarországi társadalmi és politikai problémákkal foglalkozik.

F. M.: „Csak a reggelek borzalmasak” (szoc. Youngstown–München 1982); Ha a mosolyok elapadnak (szoc. Youngstown 1984); A júdásidő árvái... (tan. Toronto 1985); Embermalom (tan. cikkek München 1985); Holnaptalanok (tan. cikkek, Youngstown 1986); Passió (v. elb. München 1988); Üzenet az élőkől (kr. uo. 1988); „Kereszt a porban...!” (cikkek, Youngstown 1989); Mustra (kr. uo. 1990); Selymák (tan. cikkek, uo. 1990).

Hajós Tamás (Budapest, 1953. júl. 29.) költő, kiadó és nyomdatulajdonos. 1977 februárjában hagyta el Magyarországot, ahol 1974-től jelentek meg versei. 1974–76-ban az Országos Széchényi Könyvtárban dolgozott mint könyvtáros. Kanadában először fizikai munkás volt. 1986-ban egy céget vezetett, 1989-től nyomda és kiadóhivatal tulajdonosa. 1978–79-ben részt vett a *Tanú* című folyóirat előállításában. Versei és egyéb írásai a *Tanú*ban és a *Szivárvány*ban jelentek meg.

F. M.: Szárítókötélen (v. Toronto 1980).

Halasi Béla (Kisvárd, 1887. okt. 26. – Chicago, 1965. dec. 2.) közgazdász. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktor lett. 1911-től kezdve a *Huszedik Század* című folyóirat munkatársa, valamint a Társadalomtudományi Társaság előadója. 1918-ban külügyi tisztviselő a Károlyi-kormányban. 1919-ben mint kormánybiztos részt vett a béketárgyalások gazdasági előkészítésében. Kun Béla bukása után Nyugatra emigrált. Heidelbergben közreműködött a *Weltwirtschaftliche Korrespondenz* című szocialista folyóirat elindításában, majd annak szerkesztője lett. 1926-ban Berlinben a gazdasági és közigazgatási főiskola tanára. 1933-ban a brüsszeli Bureau d'Études Sociales titkára. 1939-ben kivándorol az Egyesült Államokba. A Yale Egyetemen és a New York-i New

School for Social Research-ön tanít. Később Chicagóban a Roosevelt Egyetem közgazdaságtan tanára. Angolul írt, egy magyar esszéjét a müncheni *Látóhatár* közölte.

Halasi Kun Tibor (Zágráb, 1914. jan. 19.) nyelvész, orientalista. A budapesti Tudományegyetemen 1936-ban doktorált. 1937–1942: ugyanott tanársegéd. 1943–1951: Ankarában a magyar nyelv és irodalom tanára. 1951-ben az Egyesült Államokba költözött. 1952–1966-ban és 1974-től a New York-i Columbia Egyetemen magyar nyelvet és irodalmat adott elő, 1963-tól a törökországi amerikai kutatóintézet elnöke.

F. M.: *The Caucasus* (1962); *The Ottoman Elements in the Syrian Dialects* (The Hague 1969); *Unidentified Medieval Settlements in South Hungary Ottoman I–II.* (uo. 1970, 1971); *U.M.S. in Southeastern Hungary* (New York 1979).

Halász Ernő (Eger, 1892. ápr. 19. – Bern, 1969. febr. 11.) újságíró. 1945 előtt budapesti ellenzéki lapokban publikált. 1946-ban a berni magyar követség sajtóattaséja lett. 1948-ban disszidált. Svájcban telepedett le, Bernben lakott. Cikkei svájci lapokban, valamint főleg az *Irodalmi Újságban* és a *Népszavában* jelentek meg.

Halász György (Szolnok, 1935. jún. 15.) író, orvos. Egyetemi tanulmányait a szegedi Orvostudományi Egyetemen kezdte. Az ötvenhatos forradalom után Nyugatra menekült. Svédországban telepedett le. 1972-ben Göteborgban orvosi diplomát szerzett. Gyakorló orvos. Elbeszéléseket ír. Ezek az *Új Látóhatárban* és a *Magyar Műhelyben*, valamint svéd folyóiratokban jelentek meg.

Halász Lajos (Szatmárnémeti, 1916. dec. 16.) újságíró. A debreceni Tudományegyetemen 1938-ban jogi doktorátust szerzett, utána újságíró lett. Angol és német lapokat tudósított. 1951–55-ben a Szabad Európa

Rádió New York-i magyar osztályán dolgozott, majd 1955–60-ban ugyanott a központi hírosztály munkatársa volt. 1961 óta akkreditált állandó ENSZ-tudósító.

Halász Miklós (*Nicholas*, Rozsnyó, 1895. dec. 12. – New York, 1985. júl. 26.) újságíró, politikai író. A budapesti Tudományegyetemen jogot tanult, utána bevonult katonának. Mint a polgári radikalizmussal és a szocializmussal rokonszenvező újságíró a forradalom és a tanácsköztársaság bukása után Nyugatra emigrált. Hosszabb ideig Franciaországban élt, majd a német megszállás után Amerikába menekült. Magyar és csehszlovák lapok tudósítója volt. Cikkeket írt Vámbéry Ruzstem *Harc* című lapjában. Részt vett a magyar demokrata kezdeményezésekben. Történeti és politikai tanulmányokat, könyveket angolul publikált.

F. M.: *Captain Dreyfus, The Story of a Mass Hysteria* (New York 1955, magyarul: *Dreyfus kapitány, Egy tömeghisztéria története*, Budapest 1967, 1980); *In the Shadow of Russia, Eastern Europe in the Postwar World* (New York 1959); *Roosevelt, Through Foreign Eyes* (Princeton 1959); *Nobel, A Biography of Alfred Nobel* (New York 1961); *The Rattling Chains, Slave Unrest and Revolt in the Antebellum South* (uo. 1966).

Halász Péter (Budapest, 1922. ápr. 10.) író, újságíró. Érettségi után újságíró lett. Több budapesti lapnak dolgozott. Húsz éves korában jelent meg első jelentősebb regénye. Addig is és a későbbiekben is írt különböző álneveken kalandregényeket, szám szerint több mint félszázat. 1951 és 1955 között a Magyar Filmgyártó Vállalat dramaturgja volt. Több filmforgatókönyv szerzője. 1955-ben egyik drámáját bemutatták a budapesti Madách Színházban. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és az Egyesült Államokban telepedett le. 1957 júliusában a Szabad Európa Rádió munkatársa lett. Először New Yorkban, majd Münchenben, 1966-tól 1970-ig újból New Yorkban, 1970 és 1975 között Londonban, 1975-től a müncheni szerkesztőségben dolgozott. 1987 április

végén vonult nyugalomba mint a magyar osztály helyettes igazgatója. Utána külső munkatárs. Egérfogó című drámáját 1958-ban mutatta be a New York-i Petőfi Színház. Elbeszélései, cikkei, tárcái főleg az *Irodalmi Újságban*, az *Új Látóhatárban*, a *Bécsi Naplóban*, az *Új Hungáriában*, az *Amerikai Magyar Népszavában*, az *Új Világban* jelentek meg.

F. M.: Crossroads at Vienna (rip. New Delhi 1959, franciául, németül és spanyolul is); Tatárok a Széna téren (r. Niagara Falls 1961); Míster Honfitárs (r. München 1965); Második Avenue (r. Toronto 1967); Se kint, se bent... (elb. New York 1968); Fogócska (r. uo. 1969); Eltévedt utas (r. uo. 1972); Kölcsönkapott élet (r. München 1977); Tam-tam (tárcák, New York 1978); Kádártánc (r. München 1983); Macska pórázon (tárcák, New York 1984); Mélyen leszállított áron (r. Toronto 1988).

Haldimann Éva (szül: *Román*, Budapest, 1927. márc. 8.) kritikus, műfordító. 1947-ben került Svájcba, a Zürichi Egyetemen 1951-ben angol–francia összehasonlító irodalomból doktorált. 1959-ig középiskolai tanárként dolgozott. A hatvanas évek elején kezdte el irodalomkritikusi pályafutását. A *Neue Zürcher Zeitung* munkatársaként csaknem az egész magyar újkori irodalmat bemutatta a világ lap németnyelvű olvasóinak. Kritikákon kívül rendszeresen közöl prózai műfordításokat, nemcsak a *Neue Zürcher Zeitungban*, hanem német nyelvű magyar antológiákban is.

Halmi József (Budapest, 1893. ápr. 16. – Tel-Aviv, 1967. márc. 5.) újságíró. 1919-ben Ausztriába emigrált, majd Franciaországban élt. Végül Izraelben telepedett le. 1949–57-ben a *Hatikva* izraeli szerkesztője, 1961-től a *Menora* társszerkesztője és társkiadója. Az említett lapokon kívül az *Új Keletben* és a *Kanadai Magyar Újságban* is publikált. 1965-ben Nordau-díjat kapott.

Hám Tibor (Rákospalota, 1914. jún. 8. – McLean VA, 1990. júl. 7.) politikus, orvos. A

budapesti Tudományegyetem orvosi karán doktorált 1938-ban. 1943-ban megalapította a Teleki Pál Munkaközösséget. 1945 után a Független Kisgazdapárt tagjaként soproni főispán és nemzetgyűlési képviselő, majd a politikai bizottság főtárgya. Az ún. összeesküvés perben letartóztatták, de a Népbíróság felmentette. 1948-ban Nyugatra menekült. Részt vett a Magyar Nemzeti Bizottmány munkájában. 1966-ban megalapította az Amerikai Magyar Kultúrközpontot. 1984-ben Washingtonban elindította a „Jelenkori magyar történelmi dokumentumok” című könyvsorozatot.

Haméiri, Avigdor (tkp. *Feuerstein Albert*, Ódávidháza, Bereg vm, 1886. szept. 5. – Tel-Aviv, 1970. ápr. 3.) költő, író, műfordító. 1921-ben Palesztinában telepedett le. Előtte Budapesten *Kova Albert* néven újságíró volt. Több verseskötete és regénye jelent meg. Héberül írt. Magyar és német irodalmi műveket fordított héber nyelvre, köztük Petőfi, Madách (*Az ember tragédiája*), Ady, Kiss József, Heine, Schiller, Büchner alkotásait. Magyar írásait az *Új Kelet*, a *Hatikva*, a *Népünk* közölte. Számos irodalmi díjat nyert, köztük 1968-ban az irodalmi Izrael-díjat.

F. M.: Mizmor ledém (v. Tel-Aviv 1947); Hámmásiách hátláván (r. uo. 1947); Háguf hágonni (r. uo. 1951); Hochmát Háb'hémot (v. uo. 1954); Szodo sel Szókratész (r. uo. 1955); Bou lechol (v. uo. 1957); Iládim v'hágim b'Jiszráél (v. uo. 1957); B'livnát hászápir (v. Jerisálem 1962); Jálkut sirim (v. Tel-Aviv 1976).

Hámori László (tkp. *Salamon László*, Budapest, 1911. máj. 10. – Stockholm, 1983. jan. 31.) újságíró, író. Budapesten a *Népszava* munkatársa volt. Magyarországot 1949-ben hagyta el és Svédországban telepedett le. Svéd újságíró lett. Cikkei főleg a stockholmi *Svenska Dagbladetben*, a *Dagens Nyheterben*, továbbá holland, német, amerikai lapokban jelentek meg. Magyarul az *Irodalmi Újságban* és a brüsszeli *Világban* publikált.

F. M.: *Flukten til Norge* (norvégül, r. Oslo 1957); *Östeuropa efter Ungernkrisen* (tan. Stockholm 1959); *Det fjärde riket, En bok ora Tysklandfragen* (uo. 1959); *Farling resa* (r. uo. 1959, hollandul: Amsterdam 1958, angolul: *Dangerous Journey*, New York 1962, London 1963, németül: *Gefährliche Reise*, Stuttgart 1964); *Shalom kommer till Israel* (Stockholm 1961); *Samurajer och neonljus, Japan utan romantik* (uo. 1962); *Ein neuer Tag bricht an* (Stuttgart 1963); *Åventyr i Bangkok* (uo. 1964); *Efterlyst i Sevilla* (r. uo. 1967); *Svardet och plogbillen, En bok om det moderna Israel* (uo. 1967); *Farval tillen epok, Memoarbok* (uo. 1982).

Hámory Várnagy Dalma (Borsa, 1908. márc. 30. – Mari, NSZK, 1981. márc. 30.) író, zeneszerző, zenetanár. Ének-zongoratanári oklevelet szerzett, majd színházi és filmrendezést tanult. Fiatalkorától kezdve publikált. Több budapesti lap munkatársa volt. Színtársulatot, könyv- és zeneműkiadót, hangversenyirodát alapított, amelyek 1949-ig működtek. 1957 óta Nyugaton élt. A *Magyar Nők*, a *Magyar Könyvbarátok*, a *Krónika*, a *Kanadai Magyar Újság* és más lapok közölték írásait. Német lapoknak is dolgozott. 1959-ben a Ruhr-vidéki Mari városában Zenei Stúdiót alapított, amelyben jelentős zenei nevelőmunkát végzett. Elbeszéléseket, meséket, színműveket írt. Számos zeneművet is alkotott.

F. M.: *Megyki Jankó* (mese, Klagenfurt 1957); *Kék Duna* (elb. Bécs 1957); *Élni akarunk* (elb. uo. 1958); *Feltámadunk* (elb. uo. 1958); *Kacagó Magyarország* (elb. uo. 1958); *Szabadszáj* (elb. uo. 1958); *Állatkertben* (mesék, Croydon 1959); *Ispiláng* (játék, uo. 1960); *Édesanyám* (színd. Bécs 1961); *Piti és Páti* (mese, Croydon 1962); *Vicc magazin* (uo. 1963); *Virágok vizsgálja* (színd. uo. 1964); *Pusztai karácsony* (színd. uo. 1964); *Az ezüst puttongy* (színd. Bécs 1964); *Holdrakéta* (vál. elb. Winnipeg 1974); *Fecske Páni* (mesék, Bécs 1974); *Vándor darvak, hogyha errefelé szállnak...* (dalok, Mari 1975).

Hamza András (Seregélyes, Fejér vm, 1920. máj. 4. – Manville NJ, 1983. okt. 20.) református pap, szerkesztő, kiadó. 1942-ben elvégezte a budapesti református teológiát.

1948-ban lelkeszi oklevelet szerzett. Részt vett 1945-től a Kisgazdapárt ifjúsági szervezetének munkájában és szerkesztette a *Független Ifjúság* című lapot. 1948-ban Nyugatra menekült. Rövid svájci tartózkodás után 1949-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Pittsburgh-ben, Daytonban, végül a New Jersey állambeli Manville-ben református lelképásztorként tevékenykedett. Közben néhány évig New Yorkban a Madison Avenue presbiteriánus egyházának adminisztrátora volt. 1973–74-ben kiadta és szerkesztette az *Ötágú síp* című folyóiratot, New Brunswickban nyomdát alapított és vezetett, megszervezte és vezényelte az Egyesült Államok legjobb magyar énekkarát, a Kodály Kórust.

F. M.: „Az én ügyem a Te ügyed is” (vál. prédikációk, New Brunswick 1989).

Hanák Tibor (Kalocsa, 1929. szept. 9.) Magyarországról 1949 márciusában menekült el. Innsbruckban filozófiát és történelmet tanult, tanulmányait 1955-ben fejezte be filozófiai doktorátussal. 1955–59-ben gimnáziumi tanár volt Innsbruckban. Utána átköltözött Bécsbe. 1966 szeptembere óta a Szabad Európa Rádió bécsi munkatársa. 1980 és 1984 között szerkesztette a *Bécsi Naplót*. Esszéi, tanulmányai, cikkei megjelentek az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Magyar Műhelyben*. Több német nyelvű bölcséleti folyóirat, valamint filozófiai lexikon rendszeres munkatársa. Fő érdeklődési területe a magyar filozófiatörténet és a marxista ideológia. Jelentős kritikai tevékenységet folytat mind a bölcsélet, mind az irodalom terén.

F. M.: *Ideológiák és korunk* (tan. London 1969); *A filozófus Lukács* (Párizs 1972, 1974); *Lukács war anders* (Meisenheim 1973); *Die marxistische Philosophie und Soziologie in Ungarn* (Stuttgart 1976); *Die Entwicklung der marxistischen Philosophie* (Darmstadt 1976); *Az elmaradt reneszánsz, A marxista filozófia Magyarországon* (Bern 1979); *A filozófia: kritika* (Bécs 1980); *Az elfelejtett reneszánsz, A magyar filozófiai gondolkodás századunk első felében* (Bern 1981); *A nélkülözhetetlen bíráló* (München 1983);

Nyitott szemmel (rádióelőadások, Bécs 1987); Geschichte der Philosophie in Ungarn (München 1990).

Harangozó Ferenc (Szentpéterfa, Vas vm, 1908. jan. 24. - Szombathely, 1991. dec. 23.) katolikus pap, pedagógus. Innsbruckban tanult teológiát. 1934-ben pappá szentelték. 1935-ben doktorált. 1936–37-ben Mindszenty József plébániáján káplán, utána középiskolai hittanár, majd papneveldei tanár. 1942-től Muraközben lelkipásztor. 1945-ben a szombathelyi papi szeminárium helyettes igazgatója. 1948-ban szovjet hatóságok letartóztatják, a hadbíróóság 25 évi kényszermunkára ítéli, politikai fogolyként hat és fél évet tölt a Szovjetunióban. Magyarországon újabb börtön várta és csak az 56-os forradalom napjaiban szabadították ki a felkelők. 1956 novemberében Nyugatra menekült. Svájcban hittanár lett, majd 1960 és 1973 között a Burg Kastl-i Magyar Gimnázium igazgatója volt. Utána Bécsben Mindszenty bíboros mellett titkárként dolgozott. 1977-től 1989-ig szerkesztette az *Életünk* című katolikus havi lapot. Publikált a *Nemzetőr*-ben is. A Mindszenty Alapítvány tanácsának tagja, a Mindszenty Emlékbizottság elnöke. Burgenlandban él. II. János Pál 1988 januárjában pápai prelátussá nevezte ki.

Haraszi Endre (Budapest, 1920. aug. 10. – Niagara Falls, Ont. Kanada, 1991. jan. 13.) történész. 1952-ben kereskedelmi-statisztikus, 1955-ben politikai-gazdaságtani diplomát szerzett. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra. Kanadában telepedett le. 1969-ben a Manitobai Egyetemen tanári diplomát, majd 1971-ben és 1972-ben további tudományos fokozatokat szerzett. 1959–67-ben Manitobában könyvtáros, 1973–75-ben Hamiltonban a Multicultural Center igazgatója, 1975–78-ban középiskolai történelemtanár volt. Történelmi, irodalomtörténeti, képzőművészeti és zenei esszéket, tanulmányokat és cikkeket írt (Budai Bálint álnéven is), magyar és angol nyelvű amerikai kiadványokba.

F. M.: The Ethnic History of Transylvania (Astor Park 1972); Origin of the Rumanians, Vlach origin, migration and infiltration to Transylvania (uo. 1977).

Harczy József (1938.) költő. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra. Franciaországban telepedett le. Keleti nyelveket tanult. Részt vett Párizsban a *Magyar Műhely* elindításában, a lap első szerkesztőinek egyike volt. Verseit kezdetben Czudar Dárius és Czudar D. József néven publikálta. Ezek a Magyar Műhelyen kívül az *Új Látóhatár*-ban jelentek meg.

Harmat Pál (Budapest, 1947. dec. 12.) orvos, író. Tanulmányait a budapesti Orvostudományi Egyetemen végezte. 1973-ban avatták doktorrá. Különböző budapesti kórházakban dolgozott, tüdőgyógyász szakképesítést szerzett. 1979-ben Ausztriában telepedett le. 1980 óta egy linzi kórházban dolgozik elmeorvosként. Ausztriában ideges elmeorvos szakorvosi képesítést kapott. Több tudományos közleménye jelent meg magyar és nyugat-európai szakfolyóiratokban. Magyar nyelvű szociológiai tanulmányait, cikkeit és kritikáit főleg az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság* és a Szabad Európa Rádió közölte.

F. M.: Freud, Ferenczi és a magyarországi pszichoanalízis (Bern 1986); Ferenczi und die ungarische Psychoanalyse (Tübingen 1988).

Harsányi András (*Andrew*, Budapest, 1914. jan. 8.) református lelkész, szerkesztő. 1931 és 1935 között elvégezte a debreceni református teológiát. A budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán 1938-ban doktorátust szerzett. Tanulmányait a skóciai Aberdeenben egészítette ki. Magyarországon lelkész, könyvtáros, majd a miniszterelnökség sajtóelőadója volt. A negyvenes évek második felében került Nyugatra és menekültek lelkészeként működött Ausztriában, majd az Egyesült Államokban. 1981-től az Amerikai Magyar Református Egyház püspöke. Részt vett 1948-tól a linzi *Jöjjetek*, 1950-től a

buffalói *Evangéliumi Világszolgálat* szerkesztésében. 1970-től az Amerikai Magyar Református Egyház hivatalos lapja, a *Magyar Egyház* szerkesztője.

F. M.: History, First Presbyterian Church, Ogdensburg (Ogdensburg NY 1955); A Christian Victory (1956); Isten hozott (Vancouver 1960); Praise the Lord! Albert Szenei Molnár (Kingston 1976).

Harsona Kiadó. Lap- és könyvkiadó vállalat az angliai East-Croydonban, Surrey megyében. 1959-ben alapította és vezette Lajossy Sándor. Könyveken kívül kiadta 1960 októberétől a *Harsona*, majd utódként 1962 márciusától a *Magyar Család* című kéthavi, később negyedévi lapot.

Határ Győző (Gyoma, 1914. nov. 13.) költő, író, bölcselemény. A budapesti Műegyetemen 1938-ban építészmérnöki oklevelet szerzett. Érdeklődése az irodalom felé fordult, de első fontosabb munkáját, egy társadalombölcseleti tanulmányt a hatóságok elkobozták. „Csodák országa hátsó Eurázia” című regényciklusáért 1943-ban perbe fogták és ötévi fegyházra ítélték. Nem volt több szerencséje a kommunista hivatalokkal sem. 1949-ben kizárták az Írószövetségből. 1950 elején tiltott határátlépés címén két és fél évi börtönre ítélték. Utána mérnöki munkájával és műfordítással foglalkozott. Több jelentős nyugati irodalmi művet ültetett át magyar nyelvre. A forradalom után, 1956 végén Nyugatra menekült és Londonban telepedett le. 1957 és 1976 között a BBC magyar osztályának belső munkatársa volt. Azóta a BBC és a Szabad Európa Rádió külső munkatársa. Szépirodalmi alkotásain kívül jelentősek filozófiai munkái. Versei, prózai írásai és műbírálatai főleg az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, a *Nemzetőrben* és a *Magyar Műhelyben* jelentek meg. 1991-ben Kossuth-díjat kapott.

F. M.: Bábel tornya (misztérium-burleszk, Stockholm 1966); Pantarbesz (tan. München 1966); Pepito et Pepita (r. franciául: Paris 1966,

magyarul: Pepito és Pepita, London 1983, Budapest 1986); Hajszálhíd I-II (v. München 1970); Anibel (r. franciául: Paris 1970, magyarul: London 1984, Budapest 1988); Sírónevető I-II (dr. München 1972); Az őrző könyve (r. uo. 1975); Golghelóghi (színd. London 1976,1978); Archie Dumbarton (r. franciául: Paris 1977, angolul: London 1984, magyarul: Éjszaka minden megnő, Budapest 1986); Intra muros (tan. London 1978); Özön közöny (tan. uo. 1980); Szélhárfa (tan. uo. 1982–83); Köpenyeg sors (r. uo. 1985); Lélekharangjáték (v. uo. 1986); Angelika kertje és egyéb elbeszélések (uo. 1987); A szép Palásthyné a más álmában közönsül (elb. uo. 1987); Az ég csarnokai (tan. uo. 1987); Medvedorombolás (v. uo. 1988); Görgöszínpad (színd. Budapest 1988); Csodák országa hátsó Eurázia I-II (r. London 1988); A léleknek rezgése (vál. v. Budapest 1990); A fontos ember (r. Szeged 1990); Rólunk szól a történet I-III (r. London 1990); Eumolposz, avagy a hazudozás zsoltára (r. uo. 1990); Halálfej (v. uo. 1991); Heliáne (r. új kiadás, Budapest 1991).

Hatikva (*Esperanza, Remény*). „A délamerikai magyarok zsidóság hetilapja”-ként 1947-ben indult Buenos Airesben. Később havi lap lett. 1952-től mint „a magyarok zsidóság hetilapja” látott napvilágot, Felelős szerkesztője Glück Andor (gumibélyegzőgyáros) volt. Munkatársai közé tartozott Balla Erzsébet, Felleg György, Fürth Margit, Gervai Sándor, Gondos Margalit, Halmi József, János Andor, Kaczér Illés, Lakatos Mihály, Major Róbert, Márton Lajos, Rezes György, Schön Dezső, Zsürger László.

Hatvany Bertalan br. (Hatvan, 1900. máj. 27. – Párizs, 1980. júl. 25.) orientalista. Iskoláit Budapesten végezte, azután bevonult katonának, de a frontra már nem került. Családja döntése alapján a bankszakmában igyekezett gyakorlatot szerezni. Hamburgban, Berlinben és New Yorkban dolgozott. 1926-ban egy gőzmalom vezetőségébe került, de az üzleti tevékenységet hamar felváltotta a keleti világ – különösen Kína és India – kultúrtörténetének tanulmányozásával. Sokat utazott és beható orientalista kutatásokat végzett. E tárgykörben több könyvet írt. A

harmincas évek közepén részt vett a *Szép Szó* megalapításában, munkatársa és anyagi támogatója lett. 1938-ban Párizsba költözött. 1947-ben hazament, de hamarosan visszatért a francia fővárosba. Ott élt élete végéig. Cikkei és tanulmányai a müncheni *Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban* jelentek meg.

F. M.: Az út és az ige könyve: a Tao Te King (ford. München 1957, 1977).

Hauser Arnold (Temesvár, 1892. máj. 8. – Budapest, 1978. jan. 29.) művészettörténész és szociológus. Egyetemi tanulmányait Budapesten kezdte, német és francia filológiát tanult. Az első világháborút megelőző és alatti években részt vett a budapesti Filozófiai Társaság és a Vasárnapi Kör tevékenységében. A budapesti Tudományegyetemen 1918-ban doktorált. A Tanácsköztársaság alatt a művészeti oktatás reformjával foglalkozott. Ezért Magyarországot el kellett hagynia. 1921-től Berlinben, majd Bécsben folytatott tanulmányokat. 1938-ban Angliába költözött, itt végezte jelentős művészetszociológiai kutatásait. 1951-től 1957-ig a Leeds-i Egyetemen művészettörténetet tanított. 1968-tól Magyarországon is kiadták könyveit. 1977-ben Budapestre költözött, de betegsége megakadályozta, hogy további tudományos terveit megvalósítsa. Műveit németül és angolul írta.

F. M.: The Social History of Art (London 1951, németül: Sozialgeschichte der Kunst und Literatur, München 1953, magyarul: A művészet és az irodalom társadalomtörténete I-II, Budapest 1968–69); Philosophie der Kunstgeschichte (München 1958, új címmel: Methoden der modernen Kunstbetrachtung, uo. 1970); Der Manierismus (uo. 1964, új címmel: Der Ursprung der modernen Kunst und Literatur, uo. 1973, magyarul: A modern művészet és irodalom eredete, Budapest 1980); Soziologie der Kunst (München 1974); A művészettörténet filozófiája (Budapest 1978); Im Gespräch mit Georg Lukács (München 1978, magyarul: Találkozásaim Lukács Györggyel, Budapest 1979).

Hautzinger András (1944.) költő. 1973 óta él Nyugaton. 1974-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Chicago környékén telepedett le, jelenleg San Franciscóban lakik. Műszaki rajzolóként dolgozik. Versei 1978-tól jelentek meg, főleg az *Új Látóhatárban*.

Háy Gyula (*Julius*, Abony, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1900. máj. 5. – Ascona, 1975. máj. 7.) író. A Tanácsköztársaság alatt a tanügyi népbiztosság tisztviselője volt. Ezért 1920-ban Németországba menekült, ahol díszlettervezőként és színházi alkalmazottként dolgozott. 1923-ban visszatért Magyarországra, de 1929-től ismét Németországban tevékenykedett mint újságíró. Tagja lett a kommunista pártnak. „Isten, császár, paraszt” című drámáját 1932-ben bemutatták Berlinben, de további előadásait a nemzeti-szocialista tüntetések megakadályozták. Hitler hatalomra kerülése után Ausztriába menekült. 1934-ben mint kommunistát kiutasították. Szovjet meghívásra Svájcra át Moszkvába utazott és a Szovjetunióban maradt a háború végéig. Színdarabokat és forgatókönyveket írt. Néhány műve megjelent oroszul. Leghíresebb színdarabja a „Tiszazúg” volt. 1945-ben Magyarországra visszatérve egymás után mutatták be emigrációban írt darbjait. 1948–50-ben filmgyári fődramaturg, 1951-től a Színművészeti Főiskola dramaturg-tanszékét vezette. 1955-től kezdve az írói ellenzék legjelentősebb alakjainak egyike, cikkei erős visszhangot keltettek. Ezért és a forradalomban játszott szerepéért 1957-ben hatévi börtönre ítélték. 1960-ban amnesztiával szabadult. 1964-ben Svájcban telepedett le, Brissagoban, majd Asconában lakott. Több színdarabját európai és amerikai színházakban játszották, belőlük különböző nyelveken televízió- és rádiójátékok készültek. Gyakran szerepelt nemzetközi írói összejöveteleken. Két új színműve nyomtatásban az *Új Látóhatárban* jelent meg. A müncheni folyóiraton kívül az *Irodalmi Újságban* publikált. Magyarul és németül írt. 1983 óta újból játsszák darbjait Magyarországon.

F. M.: Dramen (színd. Hamburg 1964–66); Geboren 1900 (eml. uo, 1971, München 1978, angolul: London 1974, magyarul: Született 1900-ban, Budapest 1990); Kucsera (regénytörredék, München 1978).

Heckenast Dezső (Devecser, Veszprém vm, 1910. – Montreal, 1989.) történész, könyvtáros. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Bölcsészeti doktorátust és magyar–francia szakos tanári oklevelet szerzett. Tanárként magyar, francia, német, olasz nyelvet és történelmet tanított. Utolsó magyarországi évei alatt Szombathelyen mint tanár, újságíró és könyvtáros működött. 1948-ban Kanadába emigrált. 1948–52-ben a jezsuiták oxfordi egyetemi kollégiumában dolgozott. 1963-tól Montrealban az ugyancsak jezsuiták által vezetett Loyola College-ban magyar nyelvet, irodalmat, történelmet és művelődéstörténetet tanított. Megszervezte a College magyar könyvtárát. Részt vett a Montreali Egyetem, közép-kelet-európai kutatócsoportja munkájában. Társszerkesztője volt az *East European Studies* című egyetemi folyóiratnak. Magyar irodalomtörténeti, művelődéstörténeti és történelmi írásai kanadai és más amerikai folyóiratokban, lapokban jelentek meg. Magyarországi évei alatt két könyvet írt Heckenast Gusztávról és a család tevékenységéről. Kanadában megírta a Heckenast-család történetét, amely kiadásra vár.

Held József (*Joseph*, Budapest, 1930. okt. 14.) történész. Érettségije és katonai szolgálata után gyári munkás volt. Az 1956-os forradalom után Nyugatra menekült, az Egyesült Államokban telepedett le, ahol munkásként tartotta fenn családját és szerezte meg esti egyetemen a történelmi diplomát. A New Jersey állambeli Rutgers Egyetemen 1966-ban tanársegéd, 1970-ben a magyar nyelv és történelem tanára lett. 1974-től az egyetem Camden-i campusának egyik dékánja. 1984 és 1991 között ő írta a Szabad Európa Rádió magyar történelmi sorozatát. Tudományos műveit angol és magyar nyelven publikálja.

F. M.: Intellectual and Social Developments in the Habsburg Monarchy (tangy. szerk. New York 1975); The modernization of agriculture: rural transformation in Hungary (tangy. szerk. Boulder CO 1980); Hunyadi, Legend and Reality (New York 1985).

Hellenbart Gyula (Fülek, Nógrád vm, 1930. jún. 5.) irodalomkritikus, újságíró. Mint községi hadapródiskolást 1944 decemberében Németországba vitték, onnan 1945-ben hazatért. 1949-ben érettségizett Kőszegen. 1951 és 1956 között esti egyetemi tanulmányokat folytatott és vegyész-mérnök lett. Az 56-os forradalom után Németországba menekült. Először a kölni Ford Műveknél, majd a hamburgi Shell vállalat laboratóriumában dolgozott. 1962 és 1967 között a hamburgi egyetem filozófiai karán tanult, 1975-ben doktorált. Azóta meghívott előadó az egyetem finn-ugor tanszékén. Magyar irodalmi témájú cikkei és recenziói 1961 óta jelennek meg a nyugatnémet sajtóban (évekig Paul Juhász néven írt irodalmi kritikákat a *Die Welt*-ben). 1965 óta egy idegennyelvű hamburgi lapkiadó munkatársa és a *Profil* című havilap magyar szerkesztője. 1964-től az *Új Látóhatár* munkatársa volt. Behatóan foglalkozott Németh László és Lukács György munkásságával.

F. M.: Hamburgból nézve (esszék, Budapest 1991).

Heller Ágnes (Budapest, 1929. máj. 12.) filozófus, kritikus. A budapesti Tudományegyetemen végezte bölcséleti tanulmányait. Lukács György tanítványa, majd asszisztense volt. Egy ideig középiskolában tanított. 1963-ban a MTA Szociológiai Kutatócsoportjába került. Onnan 1973-ban politikai okokból eltávolították. Magyarországon több könyve jelent meg filozófiai kérdésekről. A legjelentősebb marxista kutatók közé tartozott. 1977-től Melbourne-ben az egyetem szociológiai tanszékén tanított, később New Yorkban a New School for Social Research tanára lett. Jelenleg a New Yorki Egyetemen tanít. 1981-

ben megkapta a hamburgi Lessing-díjat. Könyveinek egy részét férjével, Fehér Ferencsel együtt írja. 1990 május óta a MTA levelező tagja.

F. M.: *Instinkt, Aggression, Charakter* (Hamburg 1977); *Philosophie des linken Radikalismus* (uo. 1978); *Diktatur über die Bedürfnisse* (Fehér Ferencsel és Márkus Györggyel, uo. 1979, angolul: *Dictatorship over Needs*, Oxford 1983, magyarul: *Diktatúra a szükségletek felett*, Budapest 1991); *Theorie der Gefühle* (Hamburg 1980); *Das Leben ändern* (uo. 1981); *Theorie der Bedürfnisse* (uo. 1981); *Ungarn, '56, Geschichte einer antistalinistischen Revolution* (Fehér Ferencsel, uo. 1982); *Hungary 1956 revisited, The Message of a Revolution, A quarter of a century after* (F. F.-cel, London 1983, magyarul: *Egy forradalom üzenete*, Budapest 1989); *A radical philosophy* (Oxford 1984); *Gauche de l'Est - Gauche de l'Ouest* (F. F.-cel, Köln 1986); *Beyond justice* (New York 1987, magyarul: *Az igazságosságon túl*, Budapest 1990); *Jalta után, Kelet-Európa hosszú forradalma Jalta ellen* (F.F.-cel, uo. 1990).

Heltai György (*George*, Budapest, 1914. szept. 22.) politológus. A budapesti Tudományegyetem jogi karán 1938-ban doktorált. 1939 és 1943 között katona volt. 1944-ben csatlakozott az ellenállási mozgalomhoz és belépett az illegális kommunista pártba. Ennek tulajdoníthatóan 1945 és 1948 között a Külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, valamint a Magyar Kommunista Párt külügyi bizottságának titkára volt. 1949-ben a Rajk-perrel egy időben koholt vádak alapján letartóztatták és elítélték. 1955–56-ban a MTA Irodalomtudományi Intézetének munkatársa. 1956 október végén Nagy Imre kormányában külügyminiszterhelyettes. A forradalom után Nyugatra menekült. 1959 és 1964 között Brüsszelben a Nagy Imre Intézet igazgatója, folyóiratainak és könyveinek kiadója. 1965–67-ben tudományos kutató a New York-i Columbia Egyetemen. 1967-től a Dél-Carolina-i Charleston-ban a helyi egyetem tanára és a történelmi tanszék vezetője, nyugállományba vonulásáig (1986).

Hendi Ilma, (Béta, Udvarhely vm, 1947. jan. 30.) költő. A budapesti Tudományegyetemen 1966 és 1969 között jogi tanulmányokat folytatott. 1969-ben Svédországban telepedett le. 1975-ben a göteborgi egyetemen filozófiai kandidátusi címet szerzett. 1983-tól Genfben az Egyesült Nemzetek szervezetének alkalmazottja. Versei főleg az *Új Látóhatárban* és a *Nemzetőrben* jelentek meg.

F. M.: *Kozmikus hő* (v. Genf 1985); *Rózsa óra* (v. Budapest 1989); „és megmutatom teljes erőfőket” (szerk. idézetnaptár, Genf 1989).

Hendi Péter (Budapest, 1943. jún. 11.) író, mérnök. A budapesti Tudományegyetemen 1967-ben jogi doktor lett. A Hunnia Filmstúdióknak forgatókönyveket írt. 1969-ben Svédországban telepedett le. A göteborgi egyetemen számítógép-technológiát, valamint kereskedelmi jogot tanult. 1976-ban filozófiai kandidátusi vizsgát tett. Genfben komputer mérnök. Főleg elbeszéléseket ír.

F. M.: *A menekvő* (kisz. és elb. Göteborg 1973); *Bankrablás Stockholmban* (színd. magyar és svéd nyelven, Stockholm 1978).

Herp Kiadó és Nyomda. Herp János volt budapesti ügyvéd által a negyvenes évek második felében Münchenben alapított vállalat, amely könyveket jelentetett meg és lapokat – köztük a *Hungáriát*, majd az *Új Hungáriát* – nyomtatott. Herp János 1978 szeptemberében bekövetkezett halála után a nyomdát és kiadót Buzády Tibor orvos vásárolta meg.

Herzl-díj. A Bné Herzl által alapított díj Izraelben, amelyet évente változó összetételű zsűri ítél oda magyar származású zsidók kimagasló teljesítményeinek elismeréseként. Évenként több díjat osztottak ki költészeti, szépprózai, újságírói és szerkesztői, természettudományi, történettudományi, zsidó történelmi, képző- és zeneművészeti érdemek jutalmazására. Az irodalmi díjazottak között volt a többi között Balla Erzsébet, Gréda József, Hans Habe, Itámár Jáoz-Keszt, Kaczér

Illés, Kishont Ferenc, Ladányi László, Naschitz Frigyes, Zsoldos Andor. A történelmi díj nyertesei között Márton Lajos, az újságíró díjazottak között Schön Dezső és Dan Ofry.

Hetzron Róbert (tkp. *Herzog*, Budapest, 1937. dec. 31.) nyelvész, költő, műfordító. Az 56-os forradalom után hagyta el Magyarországot. 1957–60-ban Párizsban általános nyelvészetet és keleti nyelveket tanult. 1960-tól a jeruzsálemi héber egyetemen sémi nyelvészeti tanulmányokat folytatott. 1966-ban Los Angelesben a Kaliforniai Egyetemen doktorált. Jelenleg ez egyetem Santa Barbara-i részlegében sémi, etiópiai, magyar és általános nyelvészetet tanít. Magyar lírai és prózai munkái az *Új Látóhatárban* és a *Magyar Műhelyben* jelentek meg. Tudományos műveit angolul írja.

F. M.: *The verbal system of Southern Agaw* (Berkeley 1968); *Ethiopian Semitic: Studies in classification* (Manchester 1972); *Surfacing, From dependency relations to linearity* (Padova 1975); *The Gunnän-Gurage languages* (Naples 1977); *Legszébb verseim* (műford. Santa Barbara 1988).

Hevesy György (*Georg Karl von*, Budapest, 1885. aug. 1. – Freiburg, 1966. júl. 5.) kémikus. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Berlinben és Freiburgban végezte. 1908-ban avatták doktorrá. Zürichben és Karlsruheban dolgozott, majd 1911-ben Ernest Rutherford mellé került Manchesterbe. Az első világháború alatt katona volt. Budapestre való visszatérése után 1918 végén kinevezték a budapesti Tudományegyetem fizika-kémia tanárának. A Tanácsköztársaság bukása után emigrált. 1920-ban Koppenhágába kerül Niels Bohr mellé. Egyetemi tanárként 1952-ig tanított a dán fővárosban. Közben 1926 és 1934 között Freiburgban volt professzor. 1922-ben D. Costerrel felfedezi a 72. számú elemet, melyet Hafniumnak nevezett el. 1943-ban Stockholmban az egyetem szerves kémiai tanszékének élére került. Jelentős eredményeket ért el a radioaktív elemek

kémiai sajátosságainak feltárása és a radioaktív izotópok indikátorként való felhasználása terén. Eredményes kutatómunkájáért 1943-ban megkapta a kémiai Nobel-díjat. Még nyolcvan éves korában is vezette stockholmi laboratóriumát és folytatta tudományos munkáját.

F. M.: *Radioactive indicators, Their application in biochemistry, animal physiology and pathology* (New York–London 1948); *Adventures in radioisotope research, The collected papers of G. H. I-II.* (New York 1962).

Hevesy Pál (*Paul de*, Budapest, 1883. ápr. 9. – Kitzbühel, 1988. márc. 17.) diplomata. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Münchenben, Freiburgban, Berlinben, Párizsban és Cambridge-ben végezte. 1908-ban az osztrák-magyar külügyminisztériumba került és az elkövetkező évtizedekben számos országban képviselte az Osztrák-Magyar Monarchia, majd Magyarország érdekeit, utoljára – 1936-ig – mint madridi követ. 1926 és 1931 között a magyar delegáció vezetője volt a Népszövetségnél. Képviselte Magyarországot a Nemzetközi Munkügyi Hivatalnál és számos nemzetközi konferencián is. Ebben az időben több könyvet írt nemzetközi problémákról. Később kilépett a külügyi szolgálatból és tudományos kutatásokkal foglalkozott. Angliában élt, de a háború után Ausztriába költözött és ott lakott 105 éves korában bekövetkezett haláláig. Külügyi tanulmányokat, politikai elemzéseket és kommentárokat írt nemzetközi tekintélyű folyóiratoknak és lapoknak. Magyarul keveset publikált.

F. M.: *The Unification of the World: Proposals of a Diplomatist* (1966).

Hídverők. 1948 tavaszától 1962 nyaráig Bajorországban megjelenő politikai havilap, amely magát a nemzeti emigráció orgánumának tekintette, de ugyanakkor a bukott nemzeti-szocializmus hagyományait is ápolta. Kiadója és szerkesztője a 8. számtól Alföldi Géza költő volt. 1953-tól Neumarkt-St. Veit-ben jelent meg. Munkatársai közé

tartozott Baráth Tibor, Maróthy-Meizler Károly, Marschalkó Lajos, Milotay István, Oláh György, Padányi Viktor.

Hírünk a világban. Csicsery-Rónay István által Washingtonban 1951 és 1964 között kiadott és szerkesztett irodalmi szemle és hírközlöny. Fő feladatának tartotta a magyar irodalom és tudomány nemzetközi eredményeinek számontartását, valamint az amerikai-magyar történelmi és művelődési hagyományok ápolását. Negyedévenként jelent meg. Melléklete, a *Bibliográfia* 1957-től látott napvilágot ugyancsak negyedévenként. Gyakori szerzői közé tartozott Bay Zoltán, Cserenyey Géza, Juhász Vilmos, Kiss Sándor, Major Róbert, Pálinkás László, Szabó György, Sziklay Andor, Sztáray Zoltán, Teleki Géza.

Holländer Pál (*Paul*, Budapest, 1932. okt. 3.) szociológus. Az 56-os forradalom után hagyta el Magyarországot. Először a londoni egyetemen tanult, majd az amerikai Princetonban, ahol 1962-ben szociológiából doktorált. 1963–68-ban a Harvard Egyetemen adjunktus. 1968-tól a szociológia tanára a Massachusetts-i Egyetemen Amherstben. Kutatási területe a kommunizmus és a kelet-közép-európai országok.

F. M.: *Hungarian Students in Great Britain, Past Experiences - Present Attitudes* (Alan Dale-lel, London 1959); *Political Pilgrims* (1983).

Hollandiai Mikes Kelemen Kör. Eredeti neve: „Mikes Kelemen Kör, Hollandiai Magyar Ifjúsági Munkaközösség”. 1951 tavaszán alakult Utrechtben. Alapítói Tóth Miklós, Tüski István és Végh József voltak. 1959 óta megszakítás nélkül minden év szeptemberében tanulmányi napokat rendez, nyugati, magyarországi és kisebbségi magyar szellemi emberek előadásaival, valamint irodalmi estekkel, képzőművészeti és zenei programokkal. Az előadások minden évben más és más témakört érintenek. 1980-tól kezdve Magyar Irodalmi Figyelő címmel

felkért előadók az év egy-két jelentős irodalmi alkotására hívják fel a figyelmet. Az alkotót a Kör diplomával és emlékéremmel tünteti ki. Az eddigi jutalmazottak: Esterházy Péter, Nádas Péter, Hajnóczy Péter, Rába György, Tolnay Ottó, Kodolányi Gyula, Kabdebó Lóránt, Fábíán László, Földényi F. László, Csalog Zsolt, Krasznahorkai László, Petri György, Cselényi László, Pusztai János, Sipos Gyula, Radnóti Sándor. A Kör 1965-től kezdve rendszeresen megjelenteti tanulmányi napjainak anyagát. Eddig tíz kötet látott napvilágot. A szervezet működésében és a tanulmányi napok megszervezésében kitűnt a többi között az alapítókön kívül Kibédi Varga Áron, Prágay Dezső, Németh Sándor, Várdy Péter, Piri Zoltán, Csikós Imre, Csikós Hedvig, Ács Zoltán, Kibédi Varga Katalin, Bohus Béla, Tánczos Ottó.

Hontalan Írók PEN Központja (*Centre for Writers in Exile*). 1951-ben alakult Londonban. Alapítója Mária Kuncewicz lengyel író volt. Tevékenységében kezdettől fogva, elnökként és más tisztségekben jelentős szerepet játszott Tábori Pál. Ő szerkesztette a Központ *Aréna* című angol nyelvű folyóiratát. Az ötvenes és hatvanas években a Nemzetközi PEN-ben a menekült írók legtekintélyesebb és legeredményesebb képviselője volt. Nem sokkal az alakulás után kiderült, hogy a londoni központ nem tudja összefogni a hontalan írók egész táborát, ezért egymásután alakult meg az amerikai (New York-i), a franciaországi (párizsi) és a német nyelvterületi csoport. A londoni csoport a nagy-britanniai írókat tömörítette. Egy ideig Mikes György volt az elnöke. Az amerikai csoportban magyar részről Aczél Tamás, Király Béla, Csicsery-Rónay István, Flórián Tibor, Kovács Imre, Varga László, Baránszky László játszott jelentősebb szerepet, 1977 óta pedig Györgyey Klára a csoport elnöke. Ő szerkeszti a csoport negyedévenként nyomtatásban megjelenő közlönyét. A párizsi csoportban magyar részről Gara László és Méray Tibor vett részt a tisztikar munkájában. A legnépesebb, német nyelvterületi

csoportban 1964-től 1975-ig Werner Géza volt az elnök, több éven át Széchenyi György a főtítká, az elnökségben pedig magyar részről rövidebb-hosszabb ideig szerepelt Háy Gyula, Benedek Alice, Vadasi Bettina, Borbándi Gyula. A csoport tagjainak munkáiból két német nyelvű antológiát állított össze és adott ki Werner Géza. Az 56-os forradalom után a Központ nemzetközi akciókat indított és támogatott az üldözött magyar írók érdekében.

Honti Ferenc (*Francois*, Budapest, 1900. – Párizs, 1974. júl.) újságíró. 1929 és 1939 között magyar lapok tudósítójaként Párizsban élt. A háborús éveket Genfben töltötte. 1946–49-ben genfi magyar konzul volt. Utána Párizsba költözött. Francia lapoknak dolgozott. 1954-től 1973 januárban történt nyugalomba vonulásáig a *Le Monde Diplomatique* élén állott mint főszerkesztő.

F. M.: *La question transylvaine* (Genève 1946); *Le drame hongrois* (Paris 1949).

Horváth Árpád (Budapest, 1934. máj. 17.) filozófus, kulturális szervező. Budapesten teológiát, az 56-os forradalom után történt menekülését követően Bécsben, Münsterben és Bonnban filozófiát tanult. 1962-ben doktorált. A fribourgi egyetemen tanársegéd volt, majd 1964–67-ben középiskolai tanár. 1967-től Luzernban a Katolikus Hittudományi Akadémián bölcseletet tanít. Kezdetől fogva a Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom vezetőinek és évi tanulmányi napjai programalkotóinak egyike volt. Részt vett a *Katolikus Szemle* szerkesztésében, tanulmányainak jelentős hányada ott jelent meg.

Horváth Barna (Budapest, 1896. aug. 25. – New York, 1973. márc. 3.) jogfilozófus, jogszociológus. 1925–26-ban a szegedi, majd budapesti egyetemen a jogfilozófia, illetve az etika magántanára. 1929 és 1949 között szegedi egyetemi tanár. Nyugatra menekült és 1950-ben az Egyesült Államokban telepedett le. New Yorkban a New School for Social

Research nevű egyetemen 1950 és 1960 között jogelméletet, nemzetközi jogot és politikatudományt tanított, 1962-ben Berlinben és Bécsben, 1964-ben Zürichben és Freiburgban, 1966-ban Koppenhágában és Genfben adott elő. Dolgozott az *Amerika Hangja* magyar adásának.

F. M.: *A magyar jogtörténet kistükre* (New York 1953); *A magyar közjog kistükre* (uo. 1953).

Horváth Béla (Budapest, 1908. máj. 25. – Budapest, 1975. nov. 28.) költő, műfordító, újságíró. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Párizsban végezte. Az Eötvös Kollégium tagjaként bölcsészdoktori és középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1927-től újságíró is volt. Több napilapnak dolgozott. 1937 és 1944 között az *Esti Kurir* politikai cikkírója és irodalmi rovatának vezetője. 1936 és 1939 között a *Szép Szó*, 1935 és 1944 között a *Vigilia* belső munkatársa. 1943-tól megszakításokkal katona, büntetőszázadban szolgált. A háború végső szakaszában Németországba került. Innen Olaszországba ment Rómában olasz lapokban jelentek meg cikkei. 1948 és 1952 között Genuában a ferencesek kolostori iskolájában történelmet tanított. 1952 októberétől 1957 április végéig a Szabad Európa Rádió müncheni szerkesztőségében dolgozott. 1952-ben kezdett a *Látóhatárban* publikálni, 1957 végétől 1958 nyaráig a müncheni folyóirat szerkesztőinek egyike volt. A szerkesztőségben 1958 nyarán bekövetkezett szakadás után Vámos Imrével szerkesztette az 1961-ig időnként megjelent *Látóhatár-számokat*. 1962 februárjában visszatért Magyarországra. Részt vett mint felelős szerkesztő a Budapesten néhány éven át megjelentetett *Látóhatár* szerkesztésében. Nyugaton töltött évei alatt jelentős költői, műfordítói, kritikai és közírói tevékenységet folytatott.

F. M.: *Krisztus Urunk, a pápa, meg a szegény ember* (magyarul és olaszul, Róma 1947); *Versek* (München 1955).

Horváth Elemér (Csorna, Sopron vm, 1933. ápr. 5.) költő. Egyetemi tanulmányait a budapesti bölcsészkaron kezdte és miután az ötvenhatos forradalom után Nyugatra menekült, Firenzében, Rómában és New Yorkban folytatta, de diplomát nem szerzett. 1962-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Nyomdászként dolgozik a New York közelében lévő Mahopacban. Versei a *Katolikus Szemlében*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, valamint a *Szivárványban* jelentek meg. A Szivárványnak egy ideig egyik szerkesztője volt, jelenleg belső munkatársa.

F. M.: A mindennapok arca, Versek 1953–1962 (Róma 1962); Egy fehér néger naplójából (v. Párizs 1976); A homokóra nyaka (London 1980); Versek, 1976–1978 (London 1980); Maya tükör (v. Chicago 1982); A szélrózsa gyökerei (vál. v. Budapest 1990).

Horváth János (Cece, Fejér vm, 1921. nov. 7.) közgazdász, politikus. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán tanult. 1940-től szövetkezeti tisztviselő. Részt vett az 1944-es diákellenállásban. A nyilasok letartóztatták. A statáriális bíróság ítéletének végrehajtásától Budapest ostroma mentette meg. 1945-től a Független Kisgazdapárt szervezője, nemzetgyűlési képviselője, a fővárosi törvényhatóság tagja. Ugyanakkor a Magyar Parasztszövetség helyettes igazgatója. 1947-ben az ún. összeesküvés perben hamis vádak alapján elítélték és több évre bebörtönözték. Az ötvenes években ipari munkás volt. A forradalom bukása után, 1956 novemberében Nyugatra menekült. A strasbourgi Magyar Forradalmi Tanács egyik alapítója. Az Egyesült Államokba történt kivándorlása után a Kossuth Alapítvány elnöke lett. Közben ledoktorált a New York-i Columbia Egyetemen. Előadóként bejárta az öt kontinenst, tanított a Fülöp-szigeteken, az Indiana, a Columbia és a Colorado-i Egyetemen. 1968 óta az Indiana állambeli Indianapolisban a Butler Egyetem közgazdaságtan tanára. Több tudományos, társadalmi és politikai testület tagja, valamint tanácsadó gazdasági kérdésekben.

F. M.: The Grants Economy in International Perspective (tangy. szerk. K.E. Bouldinggal és M. Pfaffal, 1972).

Hóry András (Kolozsvár, 1883. jan. 5. – Bécs, 1971. ápr. 2.) diplomata, politikai író. Egyetemi tanulmányait Kolozsvárott és Budapesten végezte. A külügyminisztérium tisztviselője lett. Bukarestben követségi tanácsos volt, majd 1927 és 1934 között római követ. 1934–36-ban a külügyminiszter állandó helyettese. 1936–39-ben varsói követ. 1940-ben a magyar kormány megbízottja a turnu-severini magyar-román tárgyalásokon. 1945-ben Bécsben telepedett le, majd kivándorolt az Egyesült Államokba. Később visszatért Bécsbe.

F. M.: A diplomáciai szolgálat (Bécs 1965); A kulisszák mögött, A második világháború előzményei, ami és ahogyan a valóságban történt (uo. 1965); „Még egy barázdát sem”, Az erdélyi kérdés... A turnu-severini magyar-román tárgyalások (München 1967).

Högye Mihály (Budapest, 1912. máj. 5.) ref. lelkész, külpolitikus. Teológiai tanulmányait a budapesti református akadémián, a strasbourgi egyetemen és a washingtoni Amerikai Katolikus Egyetemen végezte. Először református lelkészként, majd külügyi szolgálatban Franciaországban és Németországban működött. Részt vett az ellenállási mozgalomban. 1945–46-ban a külügyminisztériumban, 1946–47-ben első titkárként a párizsi követségen dolgozott. Utána kivándorolt az Egyesült Államokba. 1981-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig az *Amerika Hangja* magyar osztályának munkatársa volt. Néhány írása megjelent az *Új Magyar Útban* és az *Új Látóhatárban*.

F. M.: Utolsó csatlós? (New York 1985).

Hubay Ilona (Pécs, 1902. júl. 1. – München, 1982. jún. 20.) könyvtáros, bibliográfus. A budapesti Tudományegyetemen 1928-ban művészettörténetből doktorált. 1932-ben az Országos Széchényi Könyvtár muzeális gyűjtemények osztályára került. Régiségek és

ritkaságok feltárásával foglalkozott. Több könyve jelent meg, továbbá szaktanulmányai és cikkei a *Magyar Könyvszemlében*. Tudományos munkásságát félbeszakította Budapestről 1951-ben történt kitelepítése. Deportáltként kilenc évet töltött a Békés megyei Csorváson. Régi munkahelyére nem térhetett vissza. Ezért 1960-ban Németországba költözött. Először Coburgban a tartományi könyvtárban dolgozott, majd a müncheni Bajor Állami Könyvtár munkatársa lett. Elvégezte a bajor könyvtárakban található ősnymtatványok feltárását. Könyvei és tudományos dolgozatai jelentek meg. Különös jelentőségűek ősnymtatvány-bibliográfiái. 1976-ban került nyugállományba, de munkája a Gutenberg-bibliával kapcsolatos kutatásaival és publikációival folytatódott.

F. M.: Die Handschriften der Landesbibliothek Coburg (1962); Incunabula der Universitätsbibliothek Würzburg (Wiesbaden 1966); Incunabula Eichstätter Bibliotheken (uo. 1968); Incunabula aus der Staatlichen Bibliothek Neuburg/Donau - Incunabula in der Benediktinerabtei Ottobeuren (uo. 1970); Incunabula der Staats- und Stadtbibliothek Augsburg (uo. 1974).

Hungária. Magát először a „hontalan magyarok hetilapja”-nak, majd „a nemzeti emigráció lapja”-nak nevező, Münchenben kiadott újság. Elődje a Bad Wörishofenben 1948 januárjától megjelenő *D.P. Express Newspaper, Hungarian Edition*, majd a *Weekly Express, Hungarian Edition* volt. Az angol cím arra utal, hogy valójában az amerikai megszálló hatóságok által a menekültek részére kiadott lap volt. Hungária címmel 1948 szeptemberében jelent meg először. Szerkesztője és kiadója 1950 augusztusáig Lippóczy Miklós, utána Makra Zoltán volt. 1951-ben Lippóczy a főszerkesztő, Makra a felelős kiadó és Radvánszky Antal a főmunkatárs, aki egyúttal a politikai irányvonalát is meghatározta. A szerkesztőség 1953 áprilisában kettészakadt. Egyik fele továbbra is Hungária néven adta ki a lapot, a másik az Új Hungária nevet választotta. A szakadás után a Hungária felelős szerkesztője és kiadója Makra Zoltán,

főmunkatársa Kovách Aladár lett. Ekkor még hetenként, 1954-től kéthetenként, 1955-től 3-6 hetenként jelent meg. Utolsó száma 1956 februárjában került ki a nyomdából. 1955 márciusában Kovách Aladár helyett Stankovich Victor lett a főmunkatárs-szerkesztő. A rendszeres munkatársak közé tartozott a nevezettekén kívül Milotay István, Szitnyai Zoltán, Rátkay R. Kálmán, Eszterhás István.

(The) Hungarian Quarterly (*The Voice of Free Hungarians*). 1.) A New York-i Magyar Bizottság által 1961 januárjától kiadott negyedévi angol nyelvű folyóirat, amely főleg magyar történelmi, külpolitikai tárgyú és az időszerű nemzetközi kérdéseket is érintő tanulmányokat, cikkeket közölt. 1963-ig jelent meg. Alapító szerkesztője Kovács Imre volt. 1962 nyarától szerkesztőbizottság szerkesztette. Nevesebb szerzői voltak: Nagy Ferenc, Kiss Sándor, Varga Béla, Kéthly Anna, Varga László, Barankovics István, Kállay Miklós, Auer Pál, Kővágó József, Kertész István, Juhász Vilmos, Révay István, Sztáray Zoltán, Bogyay Tamás.

2.) A Danubian Research and Information Center gondozásában megjelenő, a Danubian Press által a floridai Astorban kiadott negyedévi angol nyelvű folyóirat. Első száma 1985 őszen jelent meg. Céljának tekintette a Duna-medence országai és népei történetéről és mai helyzetéről szóló megbízható ismeretek terjesztését. Szerkesztette Wass Albert. A szerkesztőbizottság tagjai Chászár Ede, Hites Kristóf, Juhász László, Könyű László, Lelbach Antal voltak. 1990-ben szűnt meg.

Hungarian Studies Newsletter. Az Amerikai Magyar Alapítvány által 1973-ban elindított angol nyelvű közlöny, amely rendszeresen tájékoztat a magyarságtudomány amerikai helyzetéről és eredményeiről. Alapítója és szerkesztője Máday Béla. Felelős kiadója Molnár Ágoston. Megjelenik évente háromszor New Brunswickban. 1987 elején Máday Béla megvált tisztétől, helyébe

szerkesztőbizottság került. Tagjai: Bak János, Glanz Zsuzsa, Király Béla, Kovrig Bence, Pásztor Péter. Gyakorlatilag Molnár Ágoston szerkeszti.

Hungarian Studies Review. 1981 óta Torontóban megjelenő hungarológiai folyóirat, amely történelmi, nyelvészeti, irodalmi, néprajzi, társadalomtudományi tanulmányokat közöl angol nyelven. Időnként egy-egy témáról különszámot ad ki. Évente kétszer jelenik meg. Elődje az 1974-ben alapított *Canadian-American Review of Hungarian Studies* volt. Szerkesztői Bisztray György és Dreisziger Nándor. Miután a folyóirat angol nyelven jelenik meg, munkatársai főleg az Egyesült Államokban és Kanadában élő magyar történészek, irodalomtörténészek és társadalomtudósok, a többi között Bak János, Balogh S. Éva, Birnbaum Marianna, Fenyő D. Mario, György Imre, Horváth János, Kovács L. Márton, László László, Spira Tamás, Várdy Béla, Wagner Ferenc.

Husztly Tamás l. *Beczner Tamás*

I

Ignotus Pál (Budapest, 1901. júl. 1. – London, 1978. ápr. 1.) író, újságíró. Pályafutását az *Esti Kurír* című budapesti napilapnál kezdte, dolgozott a *Magyar Hírlap*nak és a *Századunk* című folyóiratnak is. 1936 és 1939 között a *Szép Szó* társszerkesztője volt. 1939-ben Angliába költözött, a BBC munkatársa, majd a háború után a magyar követség sajtóattaséja lett. 1949-ben hazarendelték, utána letartóztatták és koholt vádak alapján elítélték. Hét évig volt börtönben. Kiszabadulása után a MTA Irodalomtörténeti Intézetében dolgozott. 1956 őszén bekerült az Írószövetség elnökségébe. A forradalom bukása után Angliába menekült, Londonban telepedett le. 1957 márciusában a

Magyar Írók Szövetsége Külföldön elnöke lett. Megszűnéséig, 1960 végéig állt az írószervezet élén. Írásai főleg az *Irodalmi Újságban*, a *Látóhatárban*, illetve *Új Látóhatárban*, valamint a londoni *Népszavában* jelentek meg. Rendszeresen publikált angol lapokban és folyóiratokban is, a többi között a *Times Literary Supplementben* és az *Encounterben*. Magyarra fordított Maupassant és Maugham műveket.

F. M.: Börtönnaplóm (v. München 1957); Political prisoner (London 1959, franciául: Paris 1962); The Hungary of Michael Polanyi - The logic of personal knowledge (London 1961); The paradox of Maupassant (uo. 1966); Die intellektuelle Linke im Ungarn der „Horthy-Zeit” (München 1969); Hungary (London–New York 1972); Csipkerózsza (emlékek, Budapest 1989).

Illés László (*Ronald Leslie Iles*, Budapest, 1934. ápr. 26.) újságíró, műfordító. A budapesti egyetemen angol és spanyol nyelvet tanult. A Magyar Távirati Irodában és a Magyar Rádióban dolgozott. Angol irodalomból fordított. Fordításai könyv alakban, irodalmi lapokban, színházakban, rádióban jelentek meg. 1969 augusztusában emigrált. 1973 szeptemberétől (Székely Gábor néven) a müncheni Szabad Európa Rádió munkatársa.

Illyés Elemér (Torja, Háromszék vm, 1919. dec. 7. – Pieve di Tremosine, Olaszország, 1989. aug. 4.) történész. A kolozsvári Tudományegyetem jogi karán doktori diplomát szerzett. Kiegészítő tanulmányokat a római és heidelbergi egyetemen végzett. 1942 óta Nyugaton élt. 1945-ben kivándorolt Brazíliába. Később áttelepedett Portugáliába, ahonnan a hetvenes évek közepén Nyugat-Németországba költözött. Élete utolsó éveit a Garda tó partján lévő Pieve di Tremosineben töltötte. Kutatásai és publikációi középpontjában Erdély múltja és jelene, valamint a nemzetiségi kérdés állott. Írásai az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében* és az *Irodalmi Újságban* jelentek meg. 1981-ben hasonló kiadásban megjelentette Orbán

Balázs „A Székelyföld leírása” című hatkötetes művét.

F. M.: Erdély változása (München 1975, 1976, németül: Nationale Minderheiten in Rumänien, Siebenbürgen im Wandel, Wien 1981, angolul: National Minorities in Romania, Change in Transylvania, Boulder CO 1982); Ethnic Continuity in the Carpatho-Danubian Area (New York 1988).

Ilosvay Ferenc (Budapest, 1914. aug. 28. – Bécs, 1990. júl. 8.) író, újságíró. Tanulmányait a budapesti Műegyetem mezőgazdasági és állatorvosi karán végezte. 1938–41-ben állatélettani és erdészeti kutatóintézetben dolgozott. Közben Budapesten *A Reggel* és a *Pester Lloyd* munkatársa volt. Regényeket és elbeszéléseket írt. Első könyve „Jó vadászatot!” címmel 1943-ban jelent meg. 1945 után erdőkben visszavonultan élt, a *Szabad Szó* című lapnak mezőgazdasági cikkeket írt, két évig természetvédelmi területet vezetett. Az 56-os forradalom után Ausztriába menekült. Először Hamburgban élt, majd 1958–59-ben a bécsi *Magyar Híradó* szerkesztője volt. Írt ezen kívül a többi között az *Új Hungáriába*, a *Nemzetörbe*, a *Krónikába*.

F. M.: ...ha Dunáról fúj a szél (elb. München 1964).

Incze Sándor (Kolozsvár, 1889. aug. 10. – New York, 1966. jan. 27.) újságíró, szerkesztő. Szülővárosában Harsányi Zsolttal 1908-ban színházi lapot indított, majd 1910-ben Budapesten a *Színházi Újságot*. 1912-ben megalapította a *Színházi Életet*, amely az elkövetkező évtizedekben nagy népszerűségnek örvendett. A kormányzat 1938-ban betiltotta. Incze ugyanabban az évben az Egyesült Államokba költözött, ahol elindította a *Theater Arts* című lapot, de vállalkozása nem sikerült. Amerikában írt visszaemlékezései csak halála után jelentek meg Magyarországon.

F. M.: Magyar Album (szerk. Elmhurst IL 1956); Hungarian Heritage (uo. 1965); Színházi életeim (eml. szerk.: Ábel Péter, Budapest 1987).

Indig Ottó (Brassó, 1890. nov. 18. – Bellinzona, Svájc, 1969. máj. 22.) író, újságíró. A kolozsvári egyetemen jogot végzett, de a tisztviselői helyett az újságírói pályát választotta. 1916-ban a kolozsvári *Ellenzékhez* került, amelynek később szerkesztője lett. 1926-tól a kolozsvári *Hétfő Reggel* szerkesztője. Verseket, elbeszéléseket, színműveket írt. Első színházi sikere a „Torockói menyasszony” volt, amelyet 1931-ben mutatott be a budapesti Belvárosi Színház. A harmincas és negyvenes években több regénye jelent meg és több darabját játszották. 1938-ban Párizsba költözött. A második világháborút Franciaországban vészelte át. Nem tért vissza Magyarországra. 1951-ben Münchenbe került, a Szabad Európa Rádió munkatársa lett. 1961 júniusában ment nyugdíjba. Írásai főleg az *Új Látóhatárban* jelentek meg. 1969 májusában útban Ascona felé kizuhant a robogó vonatból.

F. M.: Kánikula (r. Budapest 1947); Pipacs (r. uo. 1948).

integratio. Mint európai szemléletű és törekvésű kétnyelvű folyóiratot magyar és osztrák diákok, valamint fiatal értelmiségiek alapították 1967-ben Bécsben. Folyóiratból 1972-ben évkönyv, 1979-ben könyvsorozat lett. Ebben magyar és német nyelvű művek jelennek meg. A szerzők között van Deák Ernő, Deréky Pál, Hanák Tibor, Varga József. Eddig csaknem húsz kötet látott napvilágot.

Irodalmi Kör. Chicagóban alakult Mócsi Ferenc vezetésével a magyar irodalom pártolására. 1987 óta irodalmi, szerzői esteket, valamint előadásokat rendez. Elődje az 1979-ben alakult Irodalmi Kávéház volt. Ebbe olvadt bele a korábban Makkai Ádám vezetésével működött Kodály Zoltán Társaság.

Irodalmi Levelek. Könyvsorozat, amely Farkas Péter és a budapesti Petri György szerkesztésében 1988 januárja és 1989 vége között Kölnben jelent meg. Összesen öt kötet

látott napvilágot. A kiadó Verlag IL néven folytatja tevékenységét és német munkákat ad ki.

Irodalmi Újság. A Budapesten kiadott Irodalmi Újság folytatásaként és utódaként az 56-os forradalom után 1957. március 15-én indult újra Bécsben. 1957. május 15-től félhavi lapként jelent meg Londonban. A lap kiadására formailag egy Hungarian Literary Gazette Ltd. nevű cég alakult, amelynek három igazgatója volt: Faludy György, Pálóczi Horváth György és egy Hall nevezetű angol. Gyakorlatilag a megjelenést a Congress for Cultural Freedom nevű amerikai szervezet tette lehetővé. A felelős szerkesztő Faludy György lett, aki mellett Pálóczi Horváth György és Aczél Tamás, valamint a fiatal írók képviselőiben András Sándor és Krassó Miklós alkotta a szerkesztőséget. Később szerkesztőbizottság alakult Faludy (fel.szerkesztő), Aczél, Pálóczi Horváth (szerkesztő), Cs. Szabó László, Enczi Endre, Kovács Imre, Szabó Zoltán, Vámos Imre részvételével. Az amerikai támogatás megszűnése után, 1962-ben a lap átköltözött Párizsba és szerkesztését Méray Tibor vette át. Segédszerkesztő Enczi Endre lett, ennek halála után Lehoczky Gergely és az ő halála után rövid időre a svájci Nagy Csaba. 1970-től havonta jelent meg, 1972-től kéthavonta, 1982-től évente négyszer. Gyakoribb munkatársai közé tartozott a nevezettek kivül Fenyő Miksa, Mikes György, Ignotus Pál, Molnár Miklós, Hanák Tibor, Tábori Pál, Sárközi Mátyás, Halász Péter, Fejtő Ferenc, Thinsz Géza, Gömöri György, Kende Péter, Schöpflin Gyula, Albert Pál, Vajda István, Zalán Magda, Dénes Tibor, Ladányi László, Landy Dezső, Karátson Endre. A lap anyagi támogatására 1972-ben megalakult az I.U.Baráti Köre, amely Magos Gábor, Magos-Gimes Judith és Nagy Csaba ügykezelésével működött. Anyagilag megalapozottabbá akkor vált, amikor Nagy Ernő giromagny-i nyomdája átvette előállítását. Nagy Ernő 1986-tól kiadóként jegyezte a lapot. 1989-ben két száma utánnyomásban Budapesten is megjelent. 1989 végén Méray Tibor

bejelentette, hogy a magyarországi politikai változások eredményeként az I.U. felfüggesztette megjelenését.

Irodalmi Újság Sorozata (I.U.S.). 1983-ban megindult könyvsorozat, amely hét év alatt több fontos művel gyarapította a nyugati magyar könyvkiadást. Megjelent a sorozatban a Rajk-per és a Mindszenty-per anyaga, valamint a többi között Schöpflin Gyula, Szabó Zoltán, Sozan Mihály, Tardos Tibor könyve.

ITT-OTT. 1.) A Magyar Baráti Közösség neve indulásakor. 2.) A Magyar Baráti Közösség folyóirata, amelynek első száma – akkor még mint az ITT-OTT körlevele – 1967. október 23-án jelent meg. Kiadói szerint a lap „a magyar eszmecsere eszköze, amellyel a szórvány magyarságot szolgálja”. Kezdetben eléggé rendszertelenül jelent meg, de azután áttért az évi négyszeres rendszeres megjelenésre. Különböző amerikai városokban szerkesztik, szedik és nyomtatják. Publicisztikát, vitákat, szépirodalmat, ismeretterjesztő cikkeket, leveleket közöl. Szerkesztője Éltető Lajos. A szerkesztőség az Oregon állambeli Portlandben működik.

Ius Humana-díj. Kimagasló szellemi és magyar közösségi teljesítmények elismerésére a Hungarian American Alumni Association (Buffalo) és a buffaloi Helikon Társaság által alapított díj. Kezdeményezője és kurátora Prágay Dezső. Nyertesei: 1988-ban a Menekültügyi Bizottság (Budapest), 1989-ben Tökés László és a FIDESZ, 1990-ben Cs. Gyimesi Éva és a Történelmi Igazságtétel Bizottság, 1991-ben Sütő András, Szász Béla és Sztáray Zoltán.

Iváni Zoltán (Kézdivásárhely, Háromszék vm, 1910. okt. 24.) író. Jogi tanulmányait a kolozsvári és a szegedi egyetemen végezte, jogi és államtudományi doktorátust szerzett. Újságíró lett. A kolozsvári *Ellenzék* és a *Keleti Újság* munkatársa volt. Budapesti

lapokban is jelentek meg elbeszélései, tárcái, versei. 1948-ban bírósági titkár, de ügyvédi kamarai felvételét elutasították, majd egyéb lehetőségek híján segédmunkás lett. Részt vett az 56-os forradalomban, november közepén Nyugatra menekült és kivándorolt az Egyesült Államokba. New Yorkban telepedett le, főleg amerikai magyar lapokban publikált.

F. M.: Pilletánc (v. New York 1970); Rigófüty a Kárpátokban (elb. karcolatok, Toronto 1982).

Ivánka Endre (Budapest, 1902. szept. 24. – Bécs, 1974. dec. 6.) bizantinológus. A bécsi egyetemen doktorált 1926-ban, 1933-tól a budapesti Tudományegyetemen magántanár. 1938–42-ben a pécsi egyetemen tanított. 1940 és 1944 között a kolozsvári Tudományegyetemen a klasszika-filológia tanára. 1945-től Bécsben élt. Tanított a bécsi egyetemen, majd 1947-ben meghívták a gráci egyetemre. Először klasszika-filológiát adott elő, majd 1960-ban a bizánci tudományok rendes tanárává nevezték ki. Haláláig a gráci „Bizánci Filozófiai és Szellemtörténeti Intézet” vezetője. Bizánci történetírókat fordított németre. Részt vett több szakfolyóirat szerkesztésében.

F. M.: Hellenisches und Christliches im frühbyzantinischen Geistesleben (1948); Seit neunhundert Jahren getrennte Christenheit, Studien zur ökumenischen Begegnung mit der Orthodoxie (Wien 1962); Plato Christianus, Übernahme und Umgestaltung des Platonismus durch die Väter (Einsiedeln 1964); Rhomäerzeit und Gottesvolk, Das Glaubens-, Staats- und Volksbewusstsein der Byzantiner und seine Auswirkung auf die ostkirchlich-osteuropäische Geisteshaltung (Freiburg i. Br.–München 1968).

Iványi-Grünwald Béla ifj. (Nagybánya, 1902. márc. 2. – Cholster, Anglia, 1965. jan. 22.) történész. A budapesti Tudományegyetemen doktorált, ugyanott 1935-től magántanár volt. Széchenyivel, a modern magyar történelemmel és a magyar–nyugat-európai kapcsolatokkal foglalkozott. 1939-ben ösztöndíjjal Londonba ment. Azután a magyar követségen dolgozott. 1941 áprilisában lemondott, Nagy-Britanniában

maradt és a BBC munkatársa lett. Annak magyar műsorában történelmi és politikai problémákat tárgyalt. 1947 és 1949 között a Londoni Egyetem Szláv és Kelet-Európai Intézetének előadója volt. Oxfordban is adott elő. Történelmi tanulmányokat írt. Magyarul az *Irodalmi Újságban* és az *Új Látóhatárban* publikált.

Izraeli Írószövetség Magyar Nyelvű Tagozata. Az izraeli magyar nyelvű írók összefogását Kaczér Illés kezdeményezte 1968-ban. Ez a csoport 1972-ben az Izraeli Írószövetség Magyar Nyelvű Tagozatává alakult át. Elnöke Barzilay István lett. Az ő halála után, 1981-ben Naschitz Frigyeszt díszelnökké választották, az elnöki tisztelet pedig Tabák László vette át.

Izraeli Magyar Rádió. Az ötvenes évek elején indult Márton Lajos és Kaszner Rezső szerkesztésében. Eredetileg naponta két negyedórás műsort adott. Egyiket középhullámon hazai, a másikat rövidhullámon külföldi hallgatók számára. A belföldi magyar adás egyrészt anyagi okok, másrészt a csökkenő bevándorlás miatt megszűnt. Jelenleg öt munkatársa van, részben másodállásban. Izrael politikai, gazdasági, kulturális életéről ad híreket, hírmagyarásokat, riportokat. Szerkesztője Pfeiffer István, aki 1959-ben került a rádióhoz.

J

Jaki Szaniszló (*Stanley L.* Győr, 1924. aug. 17.) teológus, fizikus. 1942-ben belépett a Szent Benedek Rendbe. 1947-ben Rómába ment tanulni. 1950-ben a bencések Szent Anzelm egyetemének teológiai fakultásán doktorált. Utána az Egyesült Államokba utazott, ahol négy évig az egyik szemináriumában adott elő, majd a New York-i Fordham Egyetemen fizikai tanulmányokat

folytatott és doktori diplomát szerzett. A New Jersey állambeli South Orange-ben, a Seton Hall Egyetemen 1965-ben adjunktus, majd 1971-ben a fizika tanára lett. Közben a Princeton Egyetemen végzett kutatásokat és más egyetemeken mint vendégtanár tanított. Több könyvet és tanulmányt írt, amelyekben a fizika időszerű problémáit, a természettudományok kölcsönhatásait, a hit és a tudomány viszonyát, a hit mai érvényességét és jogosultságát tárgyalta. 1987-ben megkapta a 330.000 dollárral járó Templeton-díjat, a legjelentősebb tudományos kitüntetések egyikét.

F. M.: *Les tendances nouvelles de l'ecclesiologie* (Rome 1957); *The Relevance of Physics* (Chicago 1966); *Brain, Mind and Computere* (New York 1969); *The Paradox of Olber's Paradox* (uo. 1969); *The Milky Way: The Elusive Road of Science* (uo.1972); *Science and Creation: From Eternal Cycles to an Oscillating Universe* (Edinburgh 1972); *Culture and Science* (Windsor, Ont. 1975); *The Road of Science and the Ways to God* (1978); *The Origin of Sciences and the Science of its Origin* (1978); *Planets and Planetarians* (1978); *Cosmos and Creator* (1980); *Uneasy Genius: The Life and Work of Pierre Duhem* (1984); *Chesterton: A Seer of Science* (1986); *Lord Gifford and his Lectures, Centenary Retrospect* (1986); *Chance of Reality and other Essays* (1986).

Jákli István (Budapest, 1917. aug. 19.) újságíró. 1945 tavasza óta él Németországban. Két évtizeden át jelentős szerepet játszott a magyar menekültek szellemi és sajtóéletében. Ő alapította a *Pásztortűz* című folyóiratot, szerkesztett több lapot, elindított néhány művelődési intézményt, részt vett a Münchener Magyar Intézet megszervezésében. A hatvanas évektől Kölnben és környékén katolikus német egyházi intézményeknél dolgozott. Verseket, elbeszéléseket, történeti és politikai tanulmányokat írt. Ezek az általa szerkesztett lapokon kívül megjelentek az *Ahogy Lehetben*, a *Katolikus Szemlében*, az *Életünkben*, a *Nemzetörben*, az *Új Látóhatárban*.

F. M.: *Házasság Józsefvárosban* (kisz. Rosenheim 1948); *Der Kampf ist noch nicht zu Ende* (tan.

München 1952); *Magyar Irodalmi Zseblexikon* (Földváry Mihály néven, Köln 1953).

János Andor (Makó, 1893. márc. 10.) újságíró. 1919-ben Ausztriába emigrált. 1935-ben Franciaországba költözött és nagyrészt Monte Carlóban lakott. Később áttelepedett az Egyesült Államokba. Cikkei az *Emberben*, *Amerikai Magyar Népszavában*, *Hatikvában*, *Világban* jelentek meg.

János Csaba András (*Andrew C.* Budapest, 1934. febr. 9.) politológus, történész. Egyetemi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen kezdte. Az 56-os forradalom után Bécsbe menekült, majd 1957-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Princetonban 1961-ben politikatudományból és nemzetközi kapcsolatokból doktorált. Utána a Berkeley Egyetemre került, ahol először adjunktus volt, 1970-től pedig a politikai tudományok rendes tanára. Egy ideig vezette a kaliforniai egyetem szláv és kelet-európai tanulmányi központját.

F. M.: *Revolution in Perspective: Essays on the Hungarian Soviet Republic of 1919* (tangy. szerk. W.B. Slotman-nel, Berkeley CA 1971); *The Politics of Backwardness in Hungary, 1825–1945* (Princeton 1982).

Jánosfalvy Albert (Szeged, 1928. – Lausanne, 1966. jún. 13.) író. Középiskoláit Budapesten és Szatmárnémetiben végezte. Katonaként a háború végén szovjet hadifogságba került, 1949-ben szabadult. Budapesten könyvelő lett, majd az egyetem esti tanfolyamát látogatta és színművészeti iskolába is járt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Svájcban, Lausanne-ban élt. Elbeszéléseket, tárcákat írt. 1957-től rendszeresen publikált nyugati magyar lapokban, a többi között a *Pásztortűzben*, az *Ahogy Lehetben*, az *Irodalmi Újságban*, a bécsi *Magyar Híradóban*. Országúti autóbaleset áldozata lett.

F. M.: *Mindennapok* (esszék, vál. Köln 1962, franciául: *Au jour le jour*); *Szabálytalan*

háromszög (kistr. München 1963, franciául: *Le triangle irregulair*); Fej vagy írás (elb. Köln 1969).

Jánosi József (Zólyom, 1898. ápr. 22. – Friesenheim, NSZK, 1965. máj. 6.) filozófus, jezsuita szerzetes. Bölcséleti tanulmányait Innsbruckban, majd az ausztriai Feldkirchben végezte. Utána a római Szent Gergely Egyetemen teológiát tanult. 1935-től a budapesti Tudományegyetemen magántanárként, majd rk. tanárként logikát és metafizikát tanított. 1942-ben a Szentkereszt Egyesület elnöke. A német megszállás alatt a Vatikán budapesti követségén sokat tett az üldözöttek védelmében. 1945 és 1949 között a szegedi jezsuita főiskolán a filozófia és a vallásbölcselet tanára, tanított ezen kívül a budapesti Tudományegyetemen is. 1949-ben emigrált. 1951 augusztusától 1954 áprilisáig a müncheni Szabad Európa Rádió katolikus vallási műsorainak szerkesztője. Utána lelképásztor német egyházi szolgálatban. Utazás közben a Fekete Erdőben rejtélyes módon kizuhant a vonatból és meghalt.

Jáoz-Keszt Itámár 1. *Keszt Itámár*

Jászi Oszkár (Nagykároly, Szatmár vm, 1875, márc. 2. – Oberlin OH, 1957. febr. 13.) szociológus, író, politikus. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Franciaországban és Angliában végezte. A földművelésügyi minisztériumban lett tisztviselő. 1911-ben a kolozsvári Tudományegyetemen az alkotmánytan magántanára. Jelentős tagja és irányítója volt a századelő reformmozgalmainak. Részt vett a Társadalomtudományi Társaság és az Országos Polgári Radikális Párt megalapításában. Az előbbinek főtitkára, az utóbbinak 1914 és 1919 között elnöke volt. 1906 és 1919 között szerkesztette a *Huszadik Század* című folyóiratot. 1918 októberében a Nemzeti Tanács tagja, majd a Károlyi-kormányban a nemzetiségi kérdések mb. minisztere. 1919 januárban kinevezték a budapesti Tudományegyetem szociológia tanárának. 1919. május 1-én Bécsbe emigrált.

Az osztrák fővárosban szerkesztette a *Bécsi Magyar Újságot*. 1925-ben Amerikába költözött és az Ohio állambeli Oberlinben az Oberlin College szociológia tanára lett. Amerikai évei alatt a Habsburg-Monarchia történetével, a közép-európai nemzetiségi problémákkal, a föderáció elméletével, és a demokrácia jövőjét érintő kérdésekkel foglalkozott. Élesen szembenállt mind a két világháború közötti politikai rendszerrel, mind a második világháború után Magyarországon kialakult kommunista uralommal. Angolul és magyarul írt. Angolul főleg a *Journal of Central European Affairs*-ben és a *Foreign Affairs*-ben publikált. Magyar írásait, a többi között visszaemlékezéseit a müncheni *Látóhatár* közölte.

F. M.: *Against the tyrant the tradition and theory of tyrannicide* (J. Lewis-szel, Glencoe, IL 1957); *Magyar kálvária, magyar föltámadás* (3. kiad. München 1969); *A Habsburg-monarchia felbomlása* (A Dissolution of the Habsburg Monarchy, 1929, magyar ford. Budapest 1982); *Marxizmus vagy liberális szocializmus* (2. kiad. Párizs 1983); *A nemzeti államok kialakulása és a nemzetiségi kérdés* (válogatás, Budapest 1986); *A monarchia jövője, A dualizmus bukása és a Dunai Egyesült Államok* (reprint, uo. 1988); *A kommunizmus kilátástalansága és a szocializmus reformációja* (válogatás, uo. 1989); *J. O. válogatott levelei* (uo. 1990).

Jaszovszky József (Kecserpeklén, Sáros vm, 1907. márc. 16.) kat. pap, egyházi író. Tanulmányait a bécsi egyetemen teológiai doktorátussal fejezte be. Budapesten a Katolikus Népszövetség igazgatója volt. 1948 októberében Ausztriába menekült, majd Párizsban, Rómában, New Yorkban élt. 1951 decemberében San Franciscoba került, ahol megszervezte a magyar katolikus hívők egyházi életét. Menlo Parkban a Szt. István Magyar Katolikus Misszió vezetője. A *Katolikus Magyarok Vasárnapjában* és más – főleg amerikai – lapokban publikált. Némely írását Márton József írói álnéven jelentette meg.

F. M.: *Quo vadis Mah-Gar?* (vitairat, Menlo Park CA 1978); *A pap, az őrnagy és a novícia* (Márton

József néven, önéletr. r. uo. 1980); Mindszenty főpásztor Észak-Kaliforniában (uo. 1980); A pap egyedül a számúzetésben (önéletr. uo. 1981); Győzelmes világnézet I-II. (cikkek, előadások, uo. 1983); A kálvinizmus Magyarországon a XVI. században (San Francisco 1986, németül: Der Calvinismus in Ungarn im XVI. Jahrhundert, Wien 1986).

Jatzkó Béla (1919–1975) költő. Erdélyben született. Budapestről menekült Nyugatra az 56-os forradalom után. Németország Szövetségi Köztársaságban telepedett le. Autószerencsétlenség következtében halt meg. Verseket sem Magyarországon, sem külföldön nem publikált. Lírai művei csak halála után jelentek meg az *Irodalmi Újságban* és kötetben.

F. M.: Szerelem (szonettek, Párizs 1984, Budapest 1991).

Jávor László (Budapest, 1903. máj. 3.) újságíró, író, költő. Magyarországon verseskötete és a „Szomorú vasárnap” című regénye jelent meg. A negyvenes évek óta él Nyugaton. 1947-ben megkapta a Francia Akadémia Pálmája díjat. 1954-ben a New York-i Az *Ember* szerkesztőbizottsági tagja lett. Ott jelentek meg rendszeresen írásai. Jelenleg Dél-Franciaországban lakik.

F. M.: Café Narkózis (v. Párizs 1954).

Jónás György (*George*, Budapest, 1935. jún. 15.) költő, regényíró, színpadi szerző. Tanulmányait Budapesten végezte, majd a kaposvári Csiky Gergely Színház dramaturgja, később a Magyar Rádió munkatársa volt. 1956 novemberében Nyugatra menekült. Kivándorolt Kanadába és Torontóban telepedett le. Angol nyelven verseket, regényeket, elbeszéléseket, színdarabokat, tv- és hangjátékokat ír. Ez utóbbiakat a CBC TV és Rádió mutatta be. Egy bűnügyi regényéért megkapta az Edgar Allan Poe Díj-at. A *Toronto Sun* munkatársa. Két opera-libretto szerzője. 1968-tól tv-producer.

F. M.: *The Absolute Smile* (v. Toronto 1967); *The Happy Hungry Man* (v. uo. 1970); *Cities* (v. uo. 1973); *The Glove* (színd. uo. 1974); *By Persons Unknown* (r. Barbara Amiel-lel, uo. 1977); *Final Decree* (r. uo. 1981); *Vengeance* (r. uo. 1984, magyarul: *Megtorlás*, Budapest 1990).

Jónás Pál (*Paul*, Kiszpest, 1922. aug. 27.) közgazdász. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán 1947-ben doktorált. 1944-ben részt vett a diákellenállási mozgalomban. 1945-ben a honvédelmi minisztérium katonapolitikai osztályán dolgozott. 1946–48-ban a Kelet-Európa Intézetben segédkutató. 1948-ban letartóztatták. Hamis politikai vádak alapján a recski kényszermunkatáborba került. Onnan 1953-ban szabadult. 1956-ig segédmunkás. 1956 október végén a Petőfi Kör elnöke lett. A forradalom után Nyugatra menekült, egyik szervezője volt a Magyar Forradalmi Tanácsnak, majd kivándorolt az Egyesült Államokba. A Yale és a Columbia Egyetemen közgazdaságtant tanult. Az utóbbin 1965-ben doktorált. A Magyar Bizottság tagjaként részt vett az emigrációs politikában. Egyetemi pályafutása során 1967-ben Albuquerqueben a University of New Mexico gazdaságtörténeti tanára lett. 1968–71-ben Indiában az amerikai nagykövetség gazdasági tanácsadója. 1974–75-ben Pakisztánban, 1978-ban Szenegálban, 1980–81-ben Gabonban amerikai gazdasági tanácsadó. Egyetemi tanári állásából 1989-ben vonult nyugalomba. Angolul amerikai folyóiratokban és tanulmánykötetekben, magyarul főleg az *Új Látóhatárban* publikált.

Jordán Sándor Emil (Budapest, 1912. nov. 12.) bencés szerzetes, tanár. 1931 augusztusában a bencések pannonhalmi kolostorában öltözött be. 1932-ben szerzetesi fogadalmat tett. Római és budapesti teológiai tanulmányai után 1937 júniusában pappá szentelték. Káplán lett Pannonhalmán, majd rendje 1939 augusztusában Brazíliába küldte. Tíz évig São Paulóban lelkipásztor, 1949-től 1953-ig házfőnök, 1953 és 1966 között a konvent perjele volt. A Szent Imre Kollégium egyik alapítója, 1951 és 1958 között

igazgatója. 1966-ban megalapította és máig vezeti a Szent Gellért kolostorban működő Szociális Intézetet. Jelentős szerepet játszott a brazíliai magyar kulturális életben, a többi között a Brazil-Magyar Kultúregyesületben, a Brazil Vöröskereszt Magyar Bizottságában, a Magyar Szövetségben és Segélyegyletben. Dél-amerikai lapokban publikált.

Jotischky László (Budapest, 1933. máj. 22.) rádiószerkesztő. Budapesten elvégezte az Idegen Nyelvek Főiskoláját. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Nagy-Britanniában telepedett le. 1957-ben a BBC magyar szerkesztőségére került. 1976–80-ban a magyar osztály vezetője, 1980-tól a Közép-Európai Osztály h. vezetője.

József Attila Irodalmi Díj. 1984-ben alapította Clevelandben a Papp Gábor irányításával működő Amerikai Egyesült Magyar Alap. A pénzjutalommal is járó díjat első ízben 1985-ben adták ki. 1990-ig 15 költő és prózaíró kapott díjat, mégpedig a következő sorrendben: 1985: Lezsák Sándor (Lakitelek); 1986: Nagy Gáspár (Budapest), Zalán Tibor (Budapest), Baki István (Döbling); 1987: Körössi P. József (Budapest), Varga Imre (Budapest), a Harmadkor szerkesztői (Takács József, Balogh József, Csuha István, Szeged); 1988: Tollas Tibor (München), Agócs Sándor (Kecskemét), Szervác József (Budapest), Medvigy Endre (Budapest); 1989: Csengey Dénes (Keszthely); 1990: Tóth Bálint (Budapest).

Jöjjetek. Református egyházi közlönyként – az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkigondozó Szolgálat kiadásában – 1948 májusában Linzben indult lap. Később Bregenzben jelent meg. 1957 márciusában újjáalakult és „szellemi fórum”-ként Amsterdamban jelent meg. Szerkesztői voltak: Sós Bálint, Tóth Miklós, Tüski István, Kibédi Varga Áron, Végh József. Egyházi, vallásos írásokon kívül szépirodalmat, valamint tanulmányokat és kritikákat is közölt. Munkatársai közé

tartozott Cs. Szabó László, Gömöri György, Lehoczky Gergely, Nagy Pál, Makkai Ádám, Siklós István, Tóth Z. László. 1962 végén anyagi nehézségek miatt ebben a formájában megszűnt, de mint református egyházi időszaki lap továbbra is megjelent.

Juhász József (Szentistván, Borsod vm, 1920. máj. 27.) író, szerkesztő. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után újságíró lett. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült, Kanadában telepedett le, Torontóban él. Főleg elbeszéléseket ír. Kanadai magyar lapokon kívül a *Nemzetőr*-ben publikált. A Kanadai Magyar Írók Szövetsége több irodalmi antológiáját szerkesztette. 1980-tól több éven át a szövetség elnöke volt.

F. M.: Idegen partok között (elb. Toronto 1971); Ablaknyitás (elb. uo. 1974).

Juhász László (Kaposvár, 1933. jún. 6.) történész, rádiószerkesztő. Jogi tanulmányait Pécsen kezdte és a budapesti Tudományegyetemen fejezte be. 1956-ban jogi doktor lett. A forradalom leverése után, 1956 november elején Ausztriába menekült. 1958 októberében a Szabad Európa Rádió munkatársa lett. Először a bécsi irodában dolgozott, majd 1972 januárjában a müncheni szerkesztőségbe került. Kezdetben Erdős László néven szerepelt. 1991 június végén vonult nyugalomba. A *Nemzetőr*-ben, az *Új Látóhatár*-ban, valamint bécsi magyar lapokban publikált. Kutatási témái: Ausztria magyar emlékei, az amerikai magyarok múltja, a külföldre hurcolt magyar rabok sorsa, valamint az újabb-kori magyar történelem.

F. M.: Bécs magyar emlékei (Bécs 1972); Burgenland, történelmi útikalauz (München 1976); Magyarok az újvilágban (uo. 1979); A Héttoronytól Kufsteinig, Magyar rabok idegenben (uo. 1982); Mátyás király Bécsben (uo. 1985).

Juhász Vilmos (*William*, Budapest, 1899. aug. 21. – New York, 1967. szept. 29.) író, szerkesztő, kultúrtörténész. Egyetemi

tanulmányait Budapesten kezdte és Szegeden fejezte be. 1933-ban doktorált magyar irodalomból és kultúrtörténetből. Újságíró és kiadói lektor lett. A Dante, a Pantheon és az Új Idők Kiadónál dolgozott. Részt vett 1935-ben a *Vigília* című katolikus folyóirat megalapításában. A harmincas és a negyvenes évek elején több könyve jelent meg kultúrtörténeti, irodalomtörténeti és történeti témákról. Számos nyugati szerző műveit fordította magyarra. 1945-ben a szegedi egyetemen magántanár, 1946-ban a művelődéstörténet ny. rk. tanára. 1945-től szerkesztette a budapesti *Szabad Szó* külpolitikai rovatát, továbbá az 1948-ban megjelent kétkötetes Révai Lexikont, valamint Sík Sándorral együtt a *Vigíliát*. 1949-ben elmenekült Magyarországról. Rómában 1949 és 1951 között szerkesztője volt a külföldön újból indult *Katolikus Szemlének*. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. A Szabad Európa Bizottság sajtóosztályára került, ahol haláláig a magyar ügyek előadója volt. Ebben a minőségében szerkesztette a Bizottság angol nyelvű kelet-európai folyóiratának magyar anyagát. A Columbia Egyetemen magyar irodalom- és kultúrtörténetet tanított. Több angol és magyar nyelvű könyvet írt és szerkesztett.

F. M.: *Christianity and the Technical Civilization* (Fribourg 1950); *Nationalism, Patriotism, Federalism* (Paris 1951); *Church and Society in Hungary* (Miffin NY 1952); *Blueprint for a Red Generation* (New York 1952); *The development of Catholicism in Hungary in modern times* (uo. 1953); *Man behind Iron Curtain* (uo. 1954); *Tizenhárom magyar remekmű* (szerk. elb. Washington 1955); *Bartók Béla amerikai évei* (New York 1956, angolul: *Bartók's years in America*, Washington 1981); *1956 A szabadságharc követelése* (New York 1957, angolul: *The Hungarian Revolution: The People's Demands*, uo. 1957); *Flashes in the Night*, a *Collection of stories from Contemporary Hungary* (Abrahám Rothberggel, szerk. uo. 1958); *The Catholic Church in Hungary in the Post-Stalinist Era* (uo. 1959); *Hungarian Social Science Reader, 1945–1963* (Munich 1965); *Új égtájak* (lírai, ant. Gömöri Györggyel, szerk. Washington 1969).

Just Béla (Budapest, 1906. – Palma de Mallorca, 1954. júl. 7.) író. A budapesti Tudományegyetemen végezte tanulmányait, majd a francia tanszéken adjunktus lett. 1931 és 1939 között a *Korunk Szava* munkatársa volt. 1935-ben a *Vigília* alapítóinak egyike és munkatársa 1944-ig. Francia regényeket fordított magyarra. 1945-ben Franciaországban telepedett le. 1946-tól 1954-ig lektor volt a Grenoble-i és lyoni egyetemen. Több írása jelent meg a müncheni *Látóhatárban*. 1954-ben Mallorca szigetére költözött. Nem sokkal utána tengeri sünnre lépett. A seb gennyesedéséhez mellhártyagyulladás járult, a szíve nem bírta a tartós magas lázat, rövid időn belül meghalt.

F. M.: *Un proces préfabriqué, L'affaire Mindszenty* (Paris 1949, portugálul is); *Allegro barbaro* (r. uo. 1950, hollandul: *Tielt* 1951, németül: *Düsseldorf* 1951); *Les illuminés* (r. Paris 1950, németül: *Erleuchtete Toren*, Nürnberg 1950, olaszul: *Gli illuminati*, Torino 1954, hollandul: *Dwazen, Bilthoven–Antwerpen* 1951); *Pecheur de lune* (r. Paris 1951, németül: *Der Mondfischer*, Nürnberg 1951); *Mission à Paris* (r. Paris 1953, németül: *Der Lastträger Gottes*, Würzburg 1953, spanyolul: *En la mission de Paris*, San Sebastian 1954); *Gortstrasse III. Stock* (r. Zürich 1954, franciául: *Paris* 1954, hollandul: *Utrecht–Antwerpen* 1957); *La potence et la croix* (elb. Paris 1954); *Viktor ging ohne Krawatte* (r. Würzburg 1956); *Masken* (r. Recklinghausen 1958).

K

Kabdebó Tamás (*Thomas*, Budapest, 1934. febr. 5.) író, műfordító, irodalomtörténész, könyvtáros. Tanulmányait 1952 és 1956 között a budapesti Tudományegyetem magyar nyelv és irodalom szakán végezte. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1957 és 1960 között Cardiffban és Londonban angol és olasz történelmet tanult, 1960-ban doktori fokozatot szerzett. 1961 és 1968 között Londonban, 1980 és 1983 között Manchesterben könyvtártörténeti

tanulmányokat folytatott. 1968–69-ben Londonban a University College-ban, 1969–72-ben Guyanában, a georgetown-i egyetemen, 1972–79-ben a londoni politechnikumon könyvtáros. 1979–84-ben a manchesteri egyetemen előadó. 1984-től Írországbán, a Dublin melletti Maynooth-ban a St. Patrick's College könyvtárának vezetője. Regényeket, elbeszéléseket, kritikákat írt. Az *Új Látóhatárban*, *Irodalmi Újságban*, *Katolikus Szemlében*, *Szivárványban*, *Nemzetőrben*, *Bécsi Naplóban*, valamint angol nyelvű folyóiratokban publikált. Kiterjedt műfordítói tevékenységet folytatott angol, magyar, walesi nyelven. Részt vett a tervezett angol nyelvű magyar lírai antológia szerkesztési munkáiban.

F. M.: A tribute to Gyula Illyés (ford. szerk. Tábori Pállal, Washington 1968); Érettségi (r. Róma 1971); Kétszívű - Twohearted (v. kétnyelvű, London 1973); Gyula Illyés (v. szerk. ford. London 1971); Magyar Odisszeuszok (elb. Róma 1974); 100 Hungarian Poems (szerk. ford. Manchester 1976); Minden idők (r. München 1979); Diplomats in Exile (tan. Boulder CO 1979); Évelő (elb. Róma 1980); Hungary (bibl. Oxford–Santa-Barbara 1980); Transylvanian Folk Ballads (szerk. ford. Szabó T. Ádámmal, München–Manchester 1982); Az istenek (r. Róma 1983, Budapest 1991); Írország két arca (Budapest 1987); Deus ex machina (műford. Manchester 1988); Törtélmok, ír költők antológiája (szerk. Budapest 1988); The Hungarian-Irish „Parallel” and Arthur Griffith’s use of his sources (tan. Maynooth 1988); Blackwell küldetése (tan. Budapest 1990); Szoros élet ez vagy laza? (vál. elb. uo. 1990); Letters from Transylvania (v. Dublin 1991); Amonnan: kis-epikák (Debrecen 1991).

Kaczér Illés (Szatmár, 1887. okt. 12. – Tel-Aviv, 1980. márc. 20.) író, újságíró. Erdélyi, felvidéki és budapesti lapoknak dolgozott. Első könyve, egy verses vígjáték, 1909-ben jelent meg Szatmárban. Az elkövetkező két évtizedben Romániában, Csehszlovákiában, Magyarországon, Ausztriában és Németországban több regénye, elbeszélése és színdarabja jelent meg. A Felvidéken, Erdélyben, Budapesten élt. 1938-ban Londonba költözött, ahol filmíróként és

dramaturgként Korda Sándor vállalatánál dolgozott. Később Izraelben telepedett le, Tel-Aviv egyik elővárosában, Ramat-Ganban lakott. A *Hatikva* munkatársa volt.

F. M.: Fear not my servant Jacob (r. London 1947, magyarul: Ne félj szolgám Jákob, Tel-Aviv 1953, héberül, spanyolul is); The siege of Jericho (r. London 1949, New York 1953, magyarul: Jericho ostroma, Tel-Aviv 1954, héberül: 1972); Három a csillag I-II (r. II. köt. alcíme: Kossuth Zsidaja, Tel-Aviv 1955-1956); Az álomtelepes (r. uo. 1967).

Káldor Miklós (*Nicholas*, Budapest, 1908. máj. 12. – Cambridge, 1986. szept. 30.) közgazdász. Tanulmányait Budapesten és Londonban végezte. 1932 és 1937 között a London School of Economics előadója, majd docense. 1946-ban részt vett a magyar stabilizálási program előkészítésében. 1947–49-ben az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságában a kutatási és tervezési osztály igazgatója. 1949-től a cambridge-i egyetemen, mint előadó, docens, majd tanár politikai közgazdaságtant tanít. 1950-től 1955-ig a nyereség- és jövedelemadózási királyi bizottság tagja. 1956 és 1976 között Indiában, Ceylonban, Mexicóban, Ghánában, Törökországban, Ausztráliában, Iránban, Venezuelában pénzügyi tanácsadó. 1964–68-ban, majd 1974–76-ban a brit munkáspárti pénzügyminiszter szaktanácsadója. 1966 és 1975 között ismét tanított Cambridge-ben. Gazdasági elosztási, növekedési, adózási politikával és jóléti problémákkal foglalkozott. A királynő 1974-ben főrenddé nevezte ki, a Baron of Newnham címet kapta. 1979-től a MTA t. tagja.

F. M.: An expediture tax (1955); Essays on economic stability and growth (Glencoe IL 1960); Essays on value and distribution (uo. 1960); Collected economic essays I-VIII. (Chicago 1963–80); Essays on Economic Policy I-II (1964); Causes of the Slow Rate of Growth of the United Kingdom (1971); Further Essays on Applied Economics (1978); The scourge of monetarism (1982); The economic consequences of Mrs. Thatcher (1983); Economics without equilibrium (1985).

Kaliforniai Magyar Írók Köre. 1971-ben alakult a *Californiai Magyarság* szerkesztőségében, főleg a Kaliforniában és Amerikában élő magyar írók művei kiadásának előmozdítására, irodalmi estek és előadások rendezésére. A Kör tagjai műveinek rendszeres publikálására a Californiai Magyarság „Napnyugat” címmel és Zs Lóránt szerkesztésében irodalmi mellékletet indított.

Kállay Kristóf Ervin (Budapest, 1920. nov. 9. – Teresopolis, Brazília, 1990. jan. 22.) diplomata, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Tanulmányait franciaországi, németországi és angliai egyetemeken egészítette ki. 1940 és 1943 között Magyarország műkorcsolyázó bajnoka volt. 1942-ben külügyi szolgálatba lépett. 1946-tól diplomáciai feladatokat látott el. Mint a stockholmi követség ügyvivője 1948-ban disszidált. Brazíliában telepedett le. Rio de Janeiroban vállalati tisztviselő lett, közben brazil és magyar lapoknak írt cikkeket. Több évtizeden át a *Jornal do Brasil* külpolitikai levelezője volt, főleg magyar problémákról tájékoztatva a brazíliai olvasókat. Magyar történeti és politikai írásai megjelentek a többi között az *Új Látóhatárban*, a *Délamerikai Magyarságban*, a kanadai *Magyarságban*, az *Új Világban*. Részt vett az emigráns politikai életben is.

Kanadai Magyar Írók Szövetsége (*Canadian Hungarian Authors Association*). 1968 nyarán alakult Miska János kezdeményezésére az Ottawa közelében fekvő Aylmer községben. Az alapításban Miskán kívül részt vett Kiss Ödön, Németh Ernő és Schwilgin Frigyes. Neve kezdetben Kanadai Magyar Írók Köre volt. Később lett Szövetség. Tagjainak száma harminc-negyven között mozgott. Élén először Miska János állott, őt Juhász József, majd Kasza-Marton Lajos követte. 1969 és 1988 között tíz irodalmi antológiát jelentetett meg. Egyéni

köteteket és angol nyelvű könyveket is kiadott.

Kanadai Magyar Kultúrközpont (*Hungarian Canadian Cultural Centre*). Torontóban alakult 1974-ben. Irányítja a torontói Magyar Ház kulturális és társadalmi tevékenységét, gondoskodik annak fenntartásáról. Egyéni és társasági tagjai vannak. A Magyar Ház helyet ad kanadai magyar szervezetek tevékenységének is. Ezek rendszeresen tartanak összejöveteleket, rendeznek előadásokat és ünnepeket. Kiadja a *Krónika* című havi lapot. Elnökei közé tartozott Endes László és Nagy György. 1989-től Csekő Miklós az elnök.

Kanadai Magyar Kutató Intézet (*The Hungarian Research Institute of Canada*). 1985 novemberében alakult a Torontói Egyetem kebelében a magyarságtudományi tanulmányok előmozdítására. Az egyetem társintézeteként működik. Létrejöttét a Rákóczi Alapítvány, a Széchenyi Társaság és az egyetem tette lehetővé.

Kanadai Magyarság I. Magyarság

Kannás Alajos (Kiskunhalas, 1926. júl. 21.) költő, pszichológus. A budapesti Tudományegyetemen esztétikát és európai irodalmat tanult. 1948 októberében elmenekült Magyarországról. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1954-ig New Yorkban élt. Utána Párizsban és Bécsben pszichológiai tanulmányokat folytatott. 1960-ban a bécsi Tudományegyetemen doktorált. Visszatérve az Egyesült Államokba, Los Angelesben telepedett le, a panamai állami kórház pszichológusa lett. Versei és prózai írásai a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Szivárványban*, a bécsi *Magyar Híradóban* és más emigráns lapokban jelentek meg. Angol nyelvű pszichológiai tanulmányai amerikai szakfolyóiratokban láttak napvilágot.

F. M.: Kormos kövek (v. Róma 1957, München 1988); Kettős alakban (v. München 1958); Bécsi képeskönyv (v. Bécs 1963); Miért is félnél? (v. München 1963).

Kaplony Péter (Budapest, 1933. jún. 15.) egyiptológus. Magyarországról az 56-os forradalom után menekült el. Zürichben telepedett le. Ott fejezte be tanulmányait. 1970-től a zürichi Tudományegyetemen egyiptológiát és asszirológiát tanít. 1975 tavaszán megalapította és megszűnéséig vezette a Kirchgassei Kört.

F. M.: Die Rollsiegel des Alten Reiches (Bruxelles 1977).

Karády Viktor (Budapest, 1936. dec. 16.) szociológus. A budapesti Tudományegyetem magyar-angol szakán tanult. 1956 december végén elmenekült Magyarországról. Bécsben, majd 1958 őszétől Párizsban folytatta egyetemi tanulmányait. A Keleti Nyelvek Főiskoláján orosz, a Sorbonne-on angolt és szociológiát tanult. 1965-ben Angolból, szociológiából és demográfiából szerzett diplomát. 1964-től 1968-ig Raymond Áron asszisztense a Francia Nemzeti Kutatási Központban (CNRS). Utána önálló kutató, majd 1983-tól kutatási igazgató. Fő érdeklődési területei: a francia szociológia története, a francia egyetemi rendszer történelmi szociológiája, valamint a magyar középosztály társadalomtörténete. Tanulmányokat publikál francia, német, angol, amerikai, magyar folyóiratokban, valamint tanulmánykötetekben. Klasszikus francia szerzők forráskiadásait szerkesztette.

F. M.: A Social and Economic History of Central European Jewry (tangy. szerk. Yehuda Donnal, New Brunswick–London 1989); Sozialstruktur und Bildungswesen in Mitteleuropa (tangy. szerk. Wolfgang Mitterrel, Köln–Wien 1990).

Kárász Artúr (Kolozsvár, 1907. dec. 13. – Párizs, 1992. január 16.) közgazdász. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Utána Párizsban tanult. 1931-től a Magyar Nemzeti Bank

tisztviselője. Onnan 1944-ben a nyilasok eltávolították. Bekapcsolódott a Nemzetközi Vöröskeresztnek a zsidó üldözöttek érdekében folytatott munkájába. 1945–46-ban a Magyar Nemzeti Bank elnöke. Részt vett a béketárgyalás gazdasági előkészítésében. 1947–48-ban a budapesti közgazdasági karon a jegybankpolitika tanára. 1948 nyarán emigrált. Amerikában telepedett le és New Yorkban az Új Társadalomtudományi Főiskola előadója lett. 1949 és 1952 között a chicagói De Paul Egyetemen a pénzügypolitika tanára, 1952-től 1956-ig az ENSZ megbízásából a bolíviai kormány pénzügyi tanácsadója. 1956 és 1974 között a Világbank tisztviselője Washingtonban, képviselője Bangkokban, az európai iroda főtisztviselője, majd 1968-tól Párizsban az európai iroda igazgatója. 1974-től 1983-ig magánbank és magánvállalati vezető. Pénzügyi és gazdasági szaktanulmányokat írt. Magyarul az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban* publikált.

F. M.: 80 év a föld körül (eml. Budapest 1990).

Karátson Endre (*André*, Budapest, 1933. szept. 28.) író, irodalomtörténész. A budapesti Idegen Nyelvek Főiskoláján 1954-ben szerzett diplomát, majd az Új Magyar Könyvkiadó lektora volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült, Franciaországban telepedett le. 1959-ben az École Normal Supérieure irodalomszakát francia tanári oklevéllel fejezte be. Doktori értekezését 1969-ben védte meg a Sorbonne-on. 1961–69-ben a Francia Nemzeti Kutatási Központ munkatársa. 1969–73-ban az összehasonlító irodalomtudomány tanára a Clermond-Ferrand-i, 1973-tól a Lille-i egyetemen. Magyarul elbeszéléseket (néhányat Székely Boldizsár néven), esszéket és tanulmányokat, franciául irodalmi tanulmányokat írt. Írásai a többi között a következő folyóiratokban jelentek meg: *Irodalmi Újság*, *Új Látóhatár*, *Magyar Műhely*, *Szivárvány*.

F. M.: Lelkigyakorlat (elb. Párizs 1967); Le symbolisme en Hongrie (uo. 1969); Edgar Allan Poe et le groupe des écrivains du „Nyugat” en

Hongrie (uo. 1971); Színhelyek (elb. London 1980); Déraciment et littérature (esszé, Jean Bessière-rel, Lille 1982); Belső tilalomfák, Tanulmányok a társadalmi öncenzúráról (szerk. Neményi Ninonnal, 1982); Változás és állandóság, Tanulmányok a magyar polgári társadalomról (szerk. Várdy Péterrel, 1989); Schopenhauer et la création littéraire en Europe (Anne Henry-vel és Philippe Chardinelle-lel, 1989).

Kardos Talbot Béla (Kismarton, 1902. márc. 1. – Washington, 1974. ápr. 30.) közgazdász, író, könyvtáros. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán, majd a Tudományegyetem bölcsészeti karán 1927-ben, illetve 1929-ben doktori oklevelet szerzett. 1927-től 1935-ig a Magyar Szociográfiai Intézet munkatársa, 1935–38-ban a Népszövetség pénzügyi megbízottja, Royall Tyler titkára. 1938-tól 1941-ig a Magyar Mezőgazdasági Kamara, 1941-től 1947-ig a Földművelésügyi Minisztérium tisztviselője (utolsó rangja: min. o. tanácsos). 1947-ben az Egyesült Nemzetek étellemezési és mezőgazdasági szervezetének (FAO) alkalmazottja Washingtonban. 1950 és 1955 között a Kongresszusi Könyvtár munkatársa. 1955 és 1972 között az Amerika Hangja rádióállomásnak dolgozott. Számos amerikai magyar tudományos és politikai szervezet tisztségviselője volt. A *Studies for a New Central Europe* című folyóirat washingtoni szerkesztőjeként több különszámot állított össze. Angol és magyar nyelvű tanulmányokat írt irodalmi témákról és a federalizmus problémájáról. Az *Új Magyar Út* munkatársa és szerkesztőségi tagja volt. Ő szerkesztette a Szabó Dezső Emlékbizottság által 1959-ben kiadott az íróra emlékező könyvecskét.

Kármán Tódor (*Theodore von*, Budapest, 1881. máj. 11. – Aachen, 1963. máj. 7.) fizikus, gépészmérnök. A budapesti Műegyetemen gépészmérnöki oklevelet szerzett, majd 1912-től Aachenben tanított, megszervezte az Aerodinamikai Kutató Intézetet. Az első világháború alatt tüzérsztisz

volt. Ebben az időben kezdett foglalkozni a helikopterépítés elméletével. Tudományos dolgozatokban tisztázta az aerodinamika több kérdését. 1919-ben visszatért Aachenbe és folytatta egyetemi tanári tevékenységét. 1930-ban elhagyta Németországot és átvette a Los Angeles melletti Pasadenában, a California Institute of Technology kebelében működő Aerodinamikai Laboratórium igazgatását. A negyvenes években részt vett az amerikai rakétafejlesztési programban. Kutatásai középpontjában az aerodinamika és a rakéatechnika állott. Könyvei és tanulmányai az angolon kívül más nyelveken is megjelentek. 1963-ban Kennedy elnöktől elsőként kapta meg a legjelentősebb amerikai tudományos kitüntetést, a National Medal of Science-et.

F. M.: *Aerodynamics: Selected Topics in the Light of Their Historical Development* (1954, németül: *Aerodynamik*, 1956); *Collected Works of Th. v. K. I-IV* (New York 1956); *Matematikai módszerek műszaki feladatok megoldására* (Budapest 1963); *The Wind and Beyond* (önéletr. Boston 1967, németül: *Die Wirbelstrasse*, 1967); *Mein Leben für die Luftfahrt* (önéletr. 1968).

Kárpát Könyvkiadó (*Editorial Kárpát*). Buenos Airesben alapította 1950-ben Kótai Zoltán katolikus pap. Klasszikus írók és élő szerzők műveit jelentette meg. 1951-ben indította meg Magyar Remekírók című sorozatát. Kótai Zoltán 1959-ben Clevelandbe telepítette át a vállalatot. A kiadó gondozásában jelent meg 1957 végétől Buenos Airesben, majd 1959-től Clevelandben a *Kárpát* című „szépirodalmi, képes családi folyóirat”, amelyet szintén Kótai Zoltán szerkesztett. Rendszeretlenül és kihagyásokkal 1971-ig működött.

Kaslik Péter (Bóka jugoszlávia, 1939. szept. 8.) kritikus, novellaíró. Jogi tanulmányait a belgrádi egyetemen végezte, majd Jugoszláviában jogásként dolgozott. 1966-ban Kanadába vándorolt ki. 1970 óta Torontóban középiskolai tanár. Jugoszláviában az *Új Symposion* munkatársa volt. Jelenleg a chicagói *Szivárvány*

könyvrovatát szerkeszti. Elbeszéléseket, esszéket, tanulmányokat, kritikákat ír.

F. M.: A ZEN... ki érti? (Chicago 1983).

Kassai György (Budapest, 1922. dec. 21.) nyelvész, műfordító. 1939 és 1949 között Franciaországban élt, itt végezte középiskolái és egyetemi tanulmányai egy részét. 1949-ben visszatért Budapestre, ahol az Idegen Nyelvek Főiskoláján tanított, majd a Corvina kiadó számára fordított. 1962-ben ismét Franciaországba távozott. Nyelvészeti tanulmányokat folytatott, 1974-ben a Sorbonne-on összehasonlító stílusztikából doktorált. 1967 óta a Francia Nemzeti Kutatási Központ tudományos munkatársa. 1970 óta a párizsi egyetem megbízott előadója. Nyelvészeti és irodalmi tanulmányai francia tudományos folyóiratokban, az *Új Látóhatárban*, a *Magyar Műhelyben* és az *Irodalmi Újságban* jelentek meg. Több tanulmánykötetben publikált. Magyarból, németből és spanyolból fordít. Az újkori magyar irodalom több jelentős alkotását ültette át franciára. 1991-ben a francia Societé des Gens des Lettres és a Magyar PEN Club által alapított díjat, majd Füst Milán-díjat kapott.

Kassák-díj. A párizsi *Magyar Műhely* által alapított irodalmi díj. Először 1972 nyarán osztották ki. Évenként adományozzák egy zsűri döntése alapján. A díjjal kötet megjelentetése, párizsi ösztöndíj, műalkotás adományozása járt. Nyertesei: 1971 (kiosztva 1972): Bakucz József költő, Szentjóby Tamás költő; 1972: Jovánovics György szobrász, Oravecz Imre költő; 1973: Philippe Dôme francia műfordító; 1974: Erdély Miklós író, Tandori Dezső költő; 1975: Haraszty István szobrász; 1976: Nagy Károly szociológus; 1977: Beke László művészettörténész; 1978: Bujdosó Alpár író; 1979: budapesti Új Zenei Stúdió; 1980: Sipos Gyula (Albert Pál) kritikus; 1981: Molnár Gergely író; 1982: Hegyi Lóránd művészettörténész; 1983: Baránszky László költő, Galantai György képzőművész; 1984: Molnár Miklós (Kőszeg)

író, Székely Ákos író; 1985: Megyik János szobrász; 1986: Szkárosi Endre író; 1987: Petőcz András író; 1988: Maurer Dóra képzőművész; 1989: Szombathy Bálint író; 1990: Cselényi László költő; 1991: Ladik Katalin költő.

Kasza-Marton Lajos (Salgótarján, 1939.) költő. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Kanadában telepedett le. Erdészként, vállalkozóként, gépkocsivezetőként dolgozott. Verseit amerikai magyar folyóiratok, lapok, antológiák közölték. A Kanadai Magyar Írók Szövetségének egyik vezetője. A Toronto melletti Pickeringben lakik.

F. M.: Ostor és vallomás (v. Toronto 1988).

Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom (KMÉM). Az 1920-ban alapított nemzetközi Pax Romana mozgalom magyar tagszervezete. Mai nevét 1987-ben kapta. Előtte *Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalomnak (KMEM)* nevezték. Ennek elődjei a Münchenben 1947-ben alakult Magyar Katolikus Diákok Szövetsége, majd a Katolikus Magyar Diákszövetség volt. 1959-ben már KMEM-ként és Pax Romana-ként működött. Első kongresszusát 1959 márciusában tartotta és azóta minden év tavaszán különböző országokban összegyűlnek a Mozgalom tagjai és vendégei. Egyik rendezője az Ökumenikus Találkozóknak. Elnökei voltak: Horváth Árpád, Bejczy Antal (1964–67), Targonski I. György (1968–77), Cserhádi Lajos (1977–79), Crouy-Chanel Imre (1979–83), Beliczey István (1983–85), Skultéty Csaba (1985–90), Galambos Gyula (1990-). Az egyházi tanácsadó 1966 óta Békés Gellért. A szervezet központja Münchenben működik, az adminisztrációt mint társelnök, majd főtítkár 1965 és 1983 között Kalniczky György, mint főtítkár 1983-tól 1987-ig Czupy József vezette. 1987-től Németh János a főtítkár. Megjelentet könyveket és rendszeresen kiad mozgalmi tájékoztatót. Jelentősebb helyi szervezetei működtek és működnek

Németországban, Nagy-Britanniában, Franciaországban, Ausztriában, Hollandiában.

Katolikus Magyarok Vasárnapja (*Catholic Hungarian's Sunday*). Clevelandben Böhm Károly plébános által 1894-ben alapított hetilap. 1941 szeptemberében az erdélyi ferencesek vették át a lapot, amely 1958 februárjától az Ohio állambeli Youngstownban jelenik meg. Kiadó-főszerkesztői ferences szerzetesek. Sorrendben: Kulka Tarzicius, Bíró Benedek, Takács Gábor, Dengl Miklós. A lapot 1951-től Eszterhás István, 1977-től Dunai Ákos szerkesztette, 1985 nyaratól Magyarországról akkor érkezett két ferences szerzetes, Kiss Barnabás és Ligeti Angelus szerkeszti. Rendszeresen kiad könyveket is. Köztük különböző címekkel (Históriás Kalendárium, Életjel, Magyar Kéve, Halkuló harangok, Az idő rostája) a KMV évkönyveit.

Katolikus Szemle. 1949 június-novemberi keltezéssel az év nyarán indult el a Külföldi Magyar Katolikus Akció támogatásával. A kezdeményezés Mihalovics Zsigmond prelátus, Apor Gábor volt vatikáni követ és más római magyarok nevéhez fűződik. Címét az 1873-ban Budapesten a Szent István Társulat gondozásában elindított és 1944-ben megszűnt katolikus folyóirattól vette. Első két száma sokszorosított formában jelent meg. Juhász Vilmos szerkesztette, Hlatky Endre, Horányi Tibor, Kovrig Béla segítségével. A „keresztény világnézeti és kulturális folyóirat” szerkesztője Juhász Vilmos kivándorlása után Békés Gellért lett, akinek az irányításával a kezdetben erősen vallásos és teológiai érdeklődésű orgánum gazdag irodalmi, történelem- és társadalomtudományi anyagokkal bővült. Élénken foglalkozott a nemzetiségi és kisebbségi kérdésekkel. Különös érdeklődéssel kísérte a magyarországi egyházpolitikai problémákat. Felelős szerkesztője (aki az olasz hatóságok előtt képviselte) 1959 és 1986 között Luigi Leoncini egyetemi tanár volt, 1987 után Andrea Danilano újságíró töltötte be ezt a

tisztséget. A rendszeres munkatársak közé tartozott a többi között András Imre, Bogyay Tamás, Csiky Ágnes Mária, Dalos Patrik, Fábíán Károly, Fáj Attila, Fráter Szaniszló, Haas György, Hegyi Márton, Horváth Árpád, Kabdebó Tamás, Kovács K. Zoltán, Közi Horváth József, Löökkös Antal, Nyisztor Zoltán, Pálincás László, Somogyi B. Gerő, Szabó Ferenc, Cs. Szabó László, Tóth László, Várady Imre, Vásárhelyi Vera. A folyóirat szép számmal adott ki könyveket, főleg tanulmányköteteket. Római megjelenése 1991 végével megszűnt, kiadását a budapesti Szent István Társulat vette át.

Kazár Lajos (Balozsamegyes, Vas vm, 1924.) nyelvész, japánológus. Egyetemi tanulmányait Magyarországon kezdte, majd 1945-ben Nyugatra kerülve Németországban folytatta. 1949 őszén kivándorolt Ausztráliába, ahol kezdetben gyárakban és saját farmján dolgozott. Az Australian National Universityn, Canberrában orientalisztikát tanult. 1970 és 1974 között az amerikai Indiana Egyetemen japán-uráli nyelvhasználatával foglalkozott. 1980-tól a hamburgi egyetem japán tanszékén végzett kutatómunkát.

F. M.: Japanese-Uralic language comparison, Locating Japanese origins with the help of Samoyed, Finnish, Hungarian, etc, An attempt (Hamburg 1980); Kodziki japán történelmi krónika 701-ig, Régi történetek feljegyzései (ford. Sydney 1982); Transylvania in pictures (Canberra 1990).

Kecskeméti Pál (*Paul*, Budapest, 1901. – Washington, 1980. okt.) szociológus, politológus. A budapesti Tudományegyetemen filozófiát tanult. Húszas éveitől kezdődően a *Századunk* munkatársa volt. Politikailag Jászhoz és a polgári radikalizmushoz állt közel. 1927-ben Berlinbe költözött, 1937-ben Párizsba ment, onnan 1940-ben a németek elől délre menekült. Németországi évei alatt Péter Schmiedt néven politikai elemzéseket írt. Casablancából jutott el az Egyesült Államokba, ahol először a Rand Corporation politikai szakértője volt,

majd a Californiai Egyetemen szociológiát tanított. Tudásszociológiával foglalkozott, kiadta Mannheim Károly műveit, könyvet írt az 56-os magyar forradalomról. Cambridgeben a Harvard Egyetemen is előadott.

F. M.: *The unexpected revolution: social forces in the Hungarian uprising* (Stanford CA 1961).

Kelemen Pál (Budapest, 1894. ápr. 24.) archeológus, művészettörténész. Tanulmányait Budapesten, Münchenben és Párizsban végezte. 1932-ben az Egyesült Államokba költözött. Különböző egyetemeken régészetet és művészettörténetet tanított. Visszavonulása óta Kaliforniában él. Számos műve jelent meg angolul és más nyelveken művészettörténeti témákról, valamint a latin-amerikai kultúráról.

F. M.: *Baroque and Rococo in Latin America* (1951); *Medieval American Art, Masterpieces of the New World before Columbus* (1956); *El Greco Revisited I-II* (1961, 1962); *Art of the Americas: Ancient and Hispanic* (1969, magyarul: 1970); *Peruvian Colonial Painting* (1971); *Hussar's Picture Book* (eml. 1972); *Folk Baroque in Mexico* (1974); *The Painter in Europe and in Viceregal Spanish America* (1976); *Vanishing Art of the Americas* (1977); *Stepchild of the Humanities: Art of the Americas Observed* (1979); *Colonial Organs of Latin America* (1981); *Ősi amerikai művészet* (Budapest 1981); *Is Maya Art Primitive?* (1982); *Icon and Santo* (1983).

Kelemen Viktor (*Victor Clement*, 1893 – London, 1976. febr. 16.) műfordító, színműíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett, majd ügyvéd lett. Az Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában élt. 1945 előtt drámai játékokat (*The Marseillaise*, *Hiob*) és vígjátékokat (*The Victory*) írt. Angolra fordította Madách „Az ember tragédiájá”-t, Petőfitől „Az apostol”-t, Heine „Téli regé”-jét.

Kelen István (*Stephen*, Budapest, 1912. márc. 21.) író, újságíró. Fiatal korában neves asztaliteniszező, 1929 és 1937 között többszörös magyar bajnok és világbajnok

volt. Újságíróként budapesti lapoknak dolgozott. 1938-ban Ausztráliában telepedett le. A II. vh. alatt az ausztrál hadseregben szolgált. Utána angol nyelvű újságíróként és íróként működött. 1960-tól 1977-ig a Goodyear autógumi művek igazgatója volt. Több regénye jelent meg. 1975 és 1985 között a Sydneyben működő ausztrál PEN Központ elnöke volt.

F. M.: *Heed McGlarity* (Sydney 1945); *Goshu* (uo. 1965); *Uphill Ali the Way* (uo. 1974); *I Remember Hiroshima* (uo. 1983); *Freedom is a Rainbow* (uo.).

Kemenes Géfin László (Szombathely, 1937. okt. 16.) költő, kritikus, műfordító. 1956-ban érettségizett. A forradalom után Nyugatra menekült. Kanadába vándorolt ki. A montreali Loyola Egyetemen angol irodalomból tanári oklevelet szerzett. 1979-ben a McGill Egyetemen doktorált. Kipróbált különböző foglalkozásokat, hosszabb utazásokat tett. 1977 óta a Concordia Egyetemen és a Marianopolis Főiskolán 20. századi angol és amerikai irodalmat tanít. Verseket, tanulmányokat, tévéforgatókönyveket, dokumentum kísérszövegeket ír. Versei és prózai munkái főleg a *Magyar Műhelyben*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, az *Arkánumban* jelentek meg. Ez utóbbinak 1981 és 1988 között társszerkesztője volt.

F. M.: *Jégvirág* (v. Párizs 1966); *Zenith* (v. München 1969); *Pogány diaszpóra* (v. Toronto 1974); *Ezra Pound: Cantók* (ford. szerk. Párizs 1975); *Halálos szójáték, Bevezetés Tűz Tamás költészetébe* (Toronto 1976); *Fehérlófia* (v. uo. 1978, Budapest 1991); *Nyugati Magyar Költők Antológiája* (szerk. Bern 1980); *Fehérlófia második könyve* (v. Montreal 1981).

Kemény György (*George*, Budapest, 1888. szept. 24. – London, 1976. febr.) közgazdász, újságíró. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán doktorált. Újságíró lett, több lap, köztük a *Pester Lloyd* gazdasági rovatvezetője volt. A budapesti Tudományegyetemen közgazdaságtant

tanított. A szociáldemokrata párt gazdasági szakértőjeként 1945-ben pénzügyi államtitkár lett, részt vett az 1946-os pénzügyi stabilizációs program előkészítésében. 1947-ben lemondott. 1948 augusztusában Nagy-Britanniába emigrált és Londonban telepedett le. Angol és magyar nyelvű közgazdasági tanulmányokat írt. 1951 októberétől 1959 szeptemberéig a müncheni Szabad Európa Rádió gazdasági munkatársa volt. Írásai megjelentek a *Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, az *Új Látóhatárban*, a *Népszavában*, valamint angol folyóiratokban.

F. M.: *Economic Planning in Hungary 1947-9* (London 1952).

Kemény István (Kaposvár, 1925. aug. 14.) szociológus. Budapesten filozófiát és közgazdaságtant tanult. 1947-ben a Teleki Pál Tudományos Intézetben dolgozott. 1948 és 1957 között középiskolában tanított. 1950-ben diplomát szerzett a budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán. 1957 májusában „a népi demokrácia megdöntésére irányuló szervezkedés” miatt elítélték. Két évig volt börtönben. 1959–61-ben szabadfoglalkozású fordító. 1961 és 1969 között az Országos Széchényi Könyvtár alkalmazottja. 1970–73-ban a MTA Szociológiai Kutató Intézete munkatársa, ezután 1976-ig újra szabadfoglalkozású szociológus. Magyarországon több szociológiai munkája jelent meg nyomtatásban. 1977 januárjában emigrált, Párizsban telepedett le. 1978–81-ben a Maison des Sciences de L’Homme, 1983–86-ban az École des Hautes Études en Sciences Sociales munkatársa. Francia és magyar nyelvű tanulmányokat és kritikákat írt. Ez utóbbiak főleg az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Füzetekben*, az *Új Látóhatárban* jelentek meg. 1980-tól tíz éven át a Szabad Európa Rádió külső munkatársa. Sárközi Mátyással sajtó alá rendezte Bibó István „Összes munkái”-t. 1990 végén visszatért Magyarországra. A Szociológiai Intézetben szemináriumvezető, Budapest főpolgármestere mellett szaktanácsadó.

F. M.: *Ouvriers Hongrois* (Paris 1985); *Velük nevelkedett a gép* (tan. Budapest 1990).

Kemény Tamás (*Tomaso*, Budapest, 1940. szept. 17.) költő, irodalomtudós. Gyerekként került 1948-ban Olaszországba. Milanóban végezte 1960–65-ben egyetemi tanulmányait. 1965 és 1977 között a feltreai és a milánói egyetemen tanított. 1978-ban lett a paduai egyetem angol intézetének vezetője, 1984-ben az angol tanszék tanára. Verseket olaszul ír, tudományos kutatásokat angolul végez. Irodalomelméleti munkáiban a romantikus angol költőkkel, a viktoriánus kor prózájával, Dylan Thomas költészetével, szemiotikával foglalkozott.

F. M.: *Il guanto del sicario* (v. 1976, angolul is); *La poesia di Dylan Thomas* (1976); *Corae comunica il teatro* (1978); *Il movimento della poesia italiana* (társszerk. 1979); *Viaggio in Russia di Lewis Carrol* (szerk. 1980); *Qualità di tempó* (v. 1981); *La poesia di William Blake* (szerk. 1983); *Difesa della poesia: W. P. Shelley* (szerk. 1986); *Recitativi in rosso porpora* (v. 1989).

Kende Péter (*Pierre*, Budapest, 1927. dec. 26.) politológus, szociológus. A budapesti Tudományegyetemen 1946–48-ban történelmet és szociológiát tanult. Húsz éves kora óta politikai újságíróként dolgozott. 1949–54-ben a kommunista *Szabad Nép* külpolitikai munkatársa volt. 1955 elején Nagy Imre iránti rokonszenve és a pártellenzékben való részvétele miatt elbocsátották. Az 56-os forradalom alatt legális, majd utána illegális lap kiadásában működött közre. A megtorlás elől 1957 elején Nyugatra menekült. Párizsban telepedett le, a Sorbonne-on szociológiát tanult, 1964-ben doktorált. Közben 1959 és 1964 között részt vett a brüsszeli Nagy Imre Intézet és folyóiratai munkájában. A Francia Nemzeti Kutatási Központ munkatársaként közgazdasági és társadalomtudományi témákon dolgozik, jelenleg kutatási igazgató. 1969 óta előadó a Társadalomtudományi Főiskolán. 1978-ban elindította a *Magyar Füzetek* című folyóiratot és (később)

könyvkiadási programját. Magyarul és franciául ír. Magyar írásai megjelentek a Magyar Füzeteken kívül a *Szemlében*, az *Irodalmi Újságban*, az *Új Látóhatárban*, valamint tanulmánygyűjteményekben.

F. M.: *Logique de l'économie centralisée* (Paris 1964); *L'abondance est-elle possible?* (uo. 1971, olaszul, portugálul is); *Encyclopédie de la sociologie* (szerk. uo. 1974); 1956 Varsovie–Budapest, *La deuxième révolution d'Octobre* (Krzysztof Pomianal, uo. 1978); *Égalité et inégalité en Europe de l'Est* (Zdenek Strmiskaval, uo. 1985); *A párizsi toronyból* (tan. Budapest 1991).

Kenedi Róbert (*Robert C. Kenedy*, Budapest, 1926. ápr. 11. – London 1980.) író, költő, művészetkritikus. A budapesti és londoni egyetemen angol nyelvet és irodalmat tanult. A londoni Victoria and Albert Museumban múzeumőr volt. Lírai és elbeszélő műveket írt angol nyelven. Az *Art International*-ben publikált.

F. M.: *The Golden Ass, A Version* (r. London 1964); *Collected poems* (uo. 1972); *D'Arcy Kaye's Chapter One* (v. uo. 1972).

Kenesei F(ölnagy) László (Szentgotthárd, 1911. – Toronto, 1986. ápr. 15.) szerkesztő. A második vh. végén került Nyugatra. 1949-ben kivándorolt Kanadába, ahol 1951 novemberében elindította a *Kanadai Magyarság* című hetilapot. Ez kezdetben sokszorosítással készült. Később tért át a nyomtatásra. A munka felőrölte erejét. Betegség miatt 1963 augusztusában beszüntette a torontói lap kiadását és címét átengedte Vörösváry Istvánnak. Elbeszéléseket, cikkeket írt, saját lapján kívül a *Kanadai Magyar Újságnak* és a *Krónikának*.

F. M.: *Járatlan utakon* (r. Toronto 1960).

Kennedy, Tom I. *Keresztes Kálmán*

Kenneth, Claire (*Bárdossy Pálné*, szül. *Kende Klára*, Budapest, 1923. júl. 23.) író. Első két regénye, az 1946-ban Budapesten kiadott „Éjszaka Kairóban” és az 1947-ben megjelent „Randevú Rómában” 1949-ig több kiadást ért el. 1950-ben kitelepítették, Tisasüly környékén, Kolopban rizsföldeken dolgozott. 1956 decemberében férjével együtt Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le, New Yorkban lakik. Először szőrmeszalokban manöken volt, majd írásaiból élt. Régi és új könyvei több kiadásban láttak napvilágot és a magyaron kívül más nyelveken is megjelentek. Az amerikai magyar sajtóban is publikált.

F. M.: *Neonfény a Nílus felett* (r. New York 1958, 1975, angolul, hollandul is); *Május Manhattanben* (r. uo. 1959, 1977, Toronto 1968, Budapest 1990, angolul, portugálul is); *Holdfény Hawaiiiban* (r. New York 1962, 1975, Budapest 1990); *Egon naplója* (r. New York 1959, 1981); *Forgó táncparkett* (r. uo. 1969, 1977, Budapest 1990); *Éjszaka Kairóban* (r. New York 1975, Budapest 1989); *Randevú Rómában* (r. New York 1975, Budapest 1989); *A hermelines hölgy* (elb. New York 1975); *Szerelemről szó sem volt...* (r. uo. 1977); *Különös kaland* (elb. uo. 1980, Budapest 1990); *Vesztett játszma* (r. New York 1980); *Minden tavasz végetér...* (r. uo. 1982, Budapest 1990); *Felhők felett* (elb. uo. 1985, Budapest 1990); *Halálos háromszög* (r. New York 1987, Budapest 1990); *Panoptikum* (r. Budapest 1990); *A rubin kereszt* (elb. uo. 1990); *Kék kanári* (elb. uo. 1991).

Kepes György (*George, Selyp*, Nógrád vm, 1906. okt. 4.) festő, művészettörténeti író. 1924 és 1929 között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult. 1930-tól kezdve részben Berlinben, részben Londonban Moholy Nagy munkatársaként kiállításokat rendezett, forgatókönyveket írt, művészeti kutatómunkát végzett. 1937-től az Egyesült Államokban dolgozott. A chicagói Új Bauhaus tevékenységében vett részt, tanfolyamokat tartott, kiállításokat szervezett. 1945-től a Massachusetts Institute of Technology építészeti iskoláján a vizuális tervezés irányítója. 1951-től újból fest, azon kívül faldekorációkat és fényfalakat készít.

1967-től a Center for Advanced Visual Studies igazgatója. Cambridge-ben lakik. Tanulmányai, könyvei angol nyelven jelentek meg. Magyarországon is kiadták több művét.

F. M.: *Language of Vision* (London 1951, magyarul: *A látás nyelve*, Budapest 1979); *The New Landscape in Art and Science* (London 1956, magyarul: *A világ új képe a tudományban és művészetben*, Budapest 1979); *A közösségi művészet felé* (uo. 1978).

Képes Magyar Világhíradó (*Hungarian World Review*). 1971 októberétől a hetvenes évek végéig Clevelandben kiadott havi lap, amely szép számmal jelentetett meg lírai és szépprózai munkákat is. Szerkesztette Fűr Lajos és Ewendtné Petres Judit.

Kerecsendi Kiss Márton (Kerecsend, Heves vm, 1917. jún. 28. – Cleveland, 1990. febr. 23.) költő, író. Tanítóképzőt végzett, majd tanító lett. Első verseit a *Magyar Csillag* és a Zilahy-féle *Híd* közölte. „A harmincadik” című darabját a Belvárosi Színház mutatta be. Az ebből 1942-ben készült film, valamint az általa írt „Az első” című film országos sikert aratott. A háború végén Ausztriába telepedett át, majd rövid olaszországi tartózkodás után 1947-ben kivándorolt Argentínába. 1948 és 1955 között Vörösváry Istvánnal kiadta és szerkesztette a *Magyar Út*, valamint utódát, a *Magyarok Útja* című lapot. 1957-ben Kanadába költözött, ahol ugyancsak Vörösváryval a *Magyar Élet* című lapot szerkesztette. Később Clevelandben vállalt állást mint városi tisztviselő. Amerikai magyar lapokban publikált verseket és elbeszéléseket.

F. M.: *Hetedhétország* (mesejáték, Cleveland 1963); *Emlékkönyv* (elb. uo. 1972); *Rőzseparázs* (v. Toronto 1976).

Kerényi Károly (*Karl*, Temesvár, 1897. jan. 15. – Kirchberg bei Zürich, 1973. ápr. 14.) klasszika-filológus, vallástörténész. A budapesti Tudományegyetemen 1919-ben doktorált, latin-görög szakos tanár lett. 1924

és 1934 között szerkesztette az *Egyetemi Philológiai Közönyt*. 1932-ben egyetemi magántanári képesítést szerzett. 1934-től a pécsi egyetemen tanított. 1941 és 1943 között rendes tanár volt Szegeden, ugyanakkor a klasszika-filológia és az ókori történelem magántanára a budapesti egyetemen. Szerkesztette a *Sziget* című évkönyvet, valamint több könyvsorozatot. 1943-ban Svájcba távozott és Asconában telepedett le. Szoros kapcsolatban állt C. G. Junggal, együtt alapították a róla elnevezett intézetet. A háború után Zürichben a C. G. Jung Intézet kutatómunkáját vezette. Az ókortudomány, a görög mitológia, a vallástörténet nemzetközi szaktekintélye lett. Jelentős publikációs tevékenységet folytatott. Tanári pályafutását Baselben mint a magyar nyelv és irodalom vendégtanára kezdte, 1955–56-ban Bonnban, 1960-ban Oslóban és Rómában, 1961-ben Zürichben, 1964-ben Genuában volt vendégtanár. Több tudományos címet és kitüntetést kapott. Részt vett a magyar emigráció szellemi életében. Előadásokat vállalt és nyugati magyar folyóiratokban – a többi között a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* – publikált. Összegyűjtött művei német nyelven 1966-tól kezdődően Münchenben jelennek meg. 1990-ben posztumusz Széchenyi-díjat kapott.

F. M.: *Romandichtung und Mythologie* (Thomas Mannal, 1945); *Prometheus* (1946, Hamburg 1959); *Der göttliche Arzt* (1948); *Die Mythologie der Griechen I-II* (Zürich 1951, 1958, magyarul: *Görög mitológia*, Budapest 1977); *Introduction to a science of mythology: the myth of the divine child and the mysteries of Eleusis* (C. G. Junggal, London 1951); *Stunden in Griechenland* (Zürich 1952); *Apollon, Studien über antike Religion und Humanität* (Düsseldorf 1953); *Unwillkürliche Kunstreisen* (Zürich 1954); *Die Heroen der Griechen* (1958); *Abenteuer mit Monumenten* (Olten 1959); *Gespräche in Briefen* (Thomas Mannal, Zürich 1960); *Die Mysterien von Eleusis* (1962); *Die Religion der Griechen und Römer* (1963); *Tessiner Schreibtisch* (Stuttgart 1963); *Humanistische Seelenforschung* (München 1966); *Auf Spuren des Mythos* (uo. 1967); *Tage- und Wanderbücher* (uo. 1969); *Antike Religionen* (uo. 1971); *Der höhere Standpunkt. Zum Humanismus*

des integralen Menschen (uo. 1971); Briefwechsel aus der Nähe (uo. 1972); Zeus und Hera (Leiden 1972); Dionysos (München 1976); Apollon und Niobe (uo. 1980); Pseudo-Anthisthenés, Beszélgetések a szerelemről (Budapest 1983); A halhatatlanság és az Apollón-vallás, Ókortudományi tanulmányok (uo. 1984); Hermész a lélekvezető (uo. 1984); Wege und Weggenossen I-II (München 1985, 1988).

Kerényi Magda (szül: *Lukács*, Győr, 1914. máj. 27.) Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, 1937-ben angol-francia művészet-történetből tanári oklevelet szerzett. 1936-tól Kerényi Károly felesége volt. Vele került emigrációba 1943-ban. Irodalmi, művészeti cikkeket és kritikákat írt az *Új Látóhatárba*, a *Katolikus Szemlébe*, az *Irodalmi Újságba*. Kerényi Károly hagyatékát gondozza és Összegyűjtött Művei német kiadását szerkeszti.

Keresztes Kálmán (*Tom Kennedy*, Szombathely, 1939.) újságíró. Az 56-os forradalom után Ausztriába menekült. Hamarosan Nagy-Britanniába került. Cikkei jelentek meg a *Daily Telegraphban*. Londonban Tom Kennedyre változtatta nevét. 1967-ben áttelepedett Kanadába, ahol politikai és gazdasági cikkeket ír a többi között a *New York Timesnak*, a *Washington Postnak*, az *Economistnak*, a *Financial Timesnak*, a *Christian Science Monitornak*, a torontói *Globe and Mailnek*. Calgaryben lakik.

Kéri Pál (Budapest, 1882. ápr. 5. – New York, 1961. febr. 8.) újságíró. Budapesti lapok (pl. *Az Est*) munkatársa volt. Károlyi Mihály hívei közé tartozott. A Nemzeti Tanács tagjaként részt vett az 1918-as októberi forradalomban. Kapcsolatba hozták a Tisza-gyilkossággal, eljárás indult ellene. 1921-ben halálra ítélték, de az ítéletet nem hajtották végre. 1922-ben a Szovjetunió átvette magyar hadifoglyok ellenében. Moszkvába került, de röviddel utána kieszközölte a szovjet fővárosból való

távozást. Bécsbe ment, majd mint újságíró Grácban, Pozsonyban, Prágában, Párizsban dolgozott. A II. vh. alatt Hitler elől Spanyolországon és Portugálián át kalandos úton New Yorkba menekült. Cikkei és más írásai jelentek meg *Az Emberben* és a *Látóhatárban*.

Kéri Tamás (Budapest, 1926. júl. 17.) rádiószerkesztő. A hatvanas években mint korrektor a Magvető Kiadónál, majd mint szerkesztő a Corvinánál dolgozott. A kommunizusból kiábrándulva és vele szembefordulva mindinkább ellenzéki pozícióba került és támogatta a megindult ellenzéki mozgalmat 1971-ben amerikai útjáról nem tért vissza Magyarországra. New Yorkban telepedett le és 1978 júniusában a Szabad Európa Rádió munkatársa lett. New York-i munkahellyel a magyar szerkesztőség tagja.

Kerpely Jenő (Sopron, 1896. jún. 15. – Bécs, 1977. dec. 20.) költő, újságíró, műfordító. Budapesten, Bécsben és New Yorkban jogi tanulmányokat végzett. Ügyvédként és irodalmi jogképviselői iroda vezetőjeként dolgozott Budapesten. Verseket, színműveket írt, német versfordításokat közölt osztrák, svájci és német lapokban. A *Pester Lloydban* külpolitikai cikkei jelentek meg. Thomas Mann ösztönzésére távozott a negyvenes évek végén Bécsbe. Ott folytatta műfordítói tevékenységét, számos magyar irodalmi művet fordított le németre, magyar költői antológiát adott ki. Német nyelvű műveit *Eugen K. Claudius* néven jelentette meg. A *Claude d'Acy* írói nevet is használta. Mindvégig az osztrák fővárosban élt, a végén eléggé visszavonultan. Magyar és német nyelven több könyve jelent meg a harmincas és negyvenes években.

Kertész István (*Stephen Denis*, Putnok, Gömör vm, 1904. ápr. 8. – Notre Dame IN, 1986. jan. 26.) diplomata, történész. A budapesti Tudományegyetemen 1926-ban jog- és államtudományi doktorátust szerzett.

Egy ideig egyetemi előadó volt, majd ügyvéd lett. 1938 és 1942 között a Nemzetközi Bíróság mellett működő állandó magyar kormányképviselő asszisztense. 1942-ben a bukaresti magyar követség tisztviselője. 1945–46-ban részt vesz a magyar békeelőkészítő bizottság munkájában, a párizsi béketárgyalásokon a magyar küldöttség főtitkára. 1947–48-ban magyar követ Rómában. 1948-ban disszidált és az Egyesült Államokban telepedett le. 1948–50-ben előadó a Yale Egyetemen. 1951-től az indianai Notre Dame Egyetemen a politikai tudományok tanára. Angol nyelvű tanulmányai főleg amerikai folyóiratokban és tanulmánygyűjteményekben jelentek meg. Számos nemzetközi tudományos konferencia előadója volt.

F. M.: *Diplomacy in a Whirlpool, Hungary between Nazi Germany and Soviet Russia* (Notre Dame 1953); *The Fate of East Central Europe, Hopes and Failures of American Foreign Policy* (szerk. uo. 1956); *Diplomacy in a Changing World* (szerk. M. A. Fitzsimmons-szal, uo. 1959); *What America Stands For* (szerk. M. A. Fitzsimmons-szal, uo. 1959); *American diplomacy in a New Era* (szerk. uo. 1961); *East Central Europe and the World: Development in the Post-Stalin Era* (szerk. uo. 1962); *The Quest for Peace through Diplomacy* (Englewood Cliffs 1967); *Between Russia and the West, Hungary and the Illusions of Peace-Making 1945–1947* (Notre Dame 1984); *The Last European Peace Conference: Paris 1946 - Conflict of Values* (Lanham MD 1985).

Kertész Sándor (Debrecen, 1911. jún. 29. – Toronto, 1990. jún. 14.) színházi rendező, igazgató. Budapesten elvégezte a Színművészeti Iskolát, majd utána 1938-ig vidéken volt rendező és színházvezető. 1938-ban Budapestre került a Royal Színház élére. 1945–55-ben különböző vidéki városokban rendezett. 1955–56-ban a budapesti József Attila Színház főrendezője volt. 1958-ban kivándorolt Kanadába. 1958-ban megalapította a torontói Művész Színházat, amely három évtizeden át működött. Évente három-négy bemutatót tartott, szórakoztató darabokon kívül irodalmi értékű színműveket

is bemutatott. Kutatta és megírta a kanadai magyar színjátszás történetét.

F. M.: *Déryné voltam Kanadában* (eml. Torontó 1981, angolul: *Curtain at Eight*).

Keszei István (Székesfehérvár, 1935. júl. 5. – Párizs, 1984. jan. 26.) költő. A budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán latin-magyar szakon tanult. Székesfehérvárott részt vett az 56-os forradalmi eseményekben, ezért menekülnie kellett. Belgiumban telepedett le. Louvainben folytatta tanulmányait. 1962-ben átköltözött Párizsba. Fizikai munkával tartotta fenn magát. Verseinek nagy része az *Új Látóhatárban* jelent meg, de publikált az *Ahogy Lehetben*, az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Műhelyben* és a *Katolikus Szemlében* is.

F. M.: *Angyali merénylet* (v. Róma 1979); *Átkelés* (v. válogatás, Székesfehérvár 1990).

Keszt Itámár (*Jáoz-Keszt*, eredetileg *Keszt Péter Ervin*, Szarvas, 1934. aug. 8.) költő, műfordító. Budapesten járt középiskolába. Szüleivel 1952-ben kivándorolt Izraelbe. Egyetemi tanulmányait a jeruzsálemi és a tel-avivi egyetemen végezte. 1956-ban kezdte el műfordítói tevékenységét. Magyar költőket és prózaírókat ismertetett meg az izraeli olvasóközönséggel, újhéberre ültetve át lírai és elbeszélő műveiket. Fordított a többi között Petőfit, Babitsot, Aranyt, Tóth Árpádot, József Attilát, Illyést, Radnótit, Juhász Ferencet, Vas Istvánt, Pilinszkyt. A magyar lírát három kötetben mutatta be. Saját verseiért izraeli irodalmi díjat kapott. 1958-ban megalapította a tel-avivi Eked könyvkiadót. Héberül írt verseiből 1989-ben jelent meg magyar válogatás.

F. M.: *Cvi Haplaot - A csodaszarvas, A magyar költészet kincsestára* (I-III, Tel-Aviv 1984); *Cinorot molichéjés* (v. uo. 1986); *Versei* (Sirim) (műford. Budapest 1989).

Kéthly Anna (Budapest, 1889. nov. 16. – Blankenberge, Belgium, 1976. szept. 7.) politikus, lapszerkesztő. Fiatal korában

kapcsolódott be a szakszervezeti munkába, 1917-ben a magánalkalmazottak szakszervezetének tisztviselője, majd alelnöke lett. Szerepe folyamatosan nőtt a szakszervezeti és szociáldemokrata nőmozgalomban. Írt a *Népszavába* és szerkesztette a *Nőmunkás* című lapot. 1922 és 1948 között a szociáldemokrata pártvezetőség és a képviselőház tagja. Mint törvényhozó főleg szociális és nőkérdésekkel foglalkozott. 1946 végén a nemzetgyűlés alelnöke lett. 1948 márciusában kizárták a szociáldemokrata pártból. 1949-ben törvénytelen módon letartóztatták. 1954-ben amnesztiával szabadult. Az 56-os forradalom napjaiban részt vett az MSZDP újjászervezésében, tagja lett Nagy Imre nemzeti kormányának. A szovjet beavatkozás után a Szocialista Internacionálé bécsi kongresszusáról nem tudott visszatérni. Belgiumban telepedett le és átvette az emigráns magyar szociáldemokraták irányítását. 1957 októbere és 1963 decembere között szerkesztette a londoni *Népszavát*. 1970-ben Londonban megalapította a *Szociáldemokrata Szemlét*. Ennek főszerkesztője volt. E lapokon kívül főleg az *Irodalmi Újságban* írt politikai esszéket és cikkeket. Brüsszel egyik elővárosában halt meg. Hamvait 1990 októberében hazavitték és Budapesten november 3-án újból eltemették.

Kibédi Varga Áron (tkp. *Sándor ifj.*, Szeged, 1930. febr. 4.) költő, irodalomtörténész. Kibédi Varga Sándor filozófus fia. Magyarországot 1945-ben szüleivel hagyta el. 1948-ban Németországból Hollandiába került. Alphen aan den Rijn nevű kisvárosban érettségi vizsgát tett. Egyetemi tanulmányait Hollandiában és Franciaországban végezte. Leidenben arabot, Amszterdamban és Párizsban francia irodalmat tanult. 1963-ban Leidenben doktorált. 1954 és 1966 között az amszterdami Szabad Egyetemen asszisztens. 1966–71-ben a Városi Egyetemen a francia irodalom tanára. 1971-től a Szabad Egyetemen rendes tanár. Fő kutatási területe az irodalomelmélet és a francia irodalom története. Tanulmányai nemzetközi

szakfolyóiratokban jelentek meg. 1981 óta a Holland Királyi Tudományos Akadémia tagja. 1990 májusától a MTA külső tagja. Egyik alapítója és szellemi irányítója a Hollandiai Mikes Kelemen Körnek. Versei és prózai írásai a többi között a *Látóhatárban*, *Új Látóhatárban*, *Irodalmi Újságban*, *Magyar Műhelyben*, *Jöjjetekben*, bécsi *Magyar Híradóban* jelentek meg.

F. M.: Kint és bent (v. Washington 1963); Les constantes du poème, à la recherche d'une poétique dialectique (La Haye 1963, Paris 1977); De Dichter en de Dingen (Den Haag–Brussel 1967); Réthorique et littérature, Études de structures classiques (Paris 1970); Téged (v. Washington 1973); De wetenschappelijkheid van literatuurwetenschap (Amsterdam 1974); Théorie de la littérature (szerk. Paris 1981, portugálul: Lisboa 1983); Retorika, poétika, műfajok, Gyöngyösi István költői világa (Budapest 1983); Discours, récit, image (1989); Lés poétiques du classicisme (szerk. 1990); Szépen (v. Budapest 1991).

Kibédi Varga Sándor (*Alexander Varga von Kibéd*, Szentgerice, Maros-Torda vm, 1902. márc. 18. – München, 1986. jún. 17.) filozófus, pszichológus. Bölcséleti tanulmányait a budapesti, berlini, jénai és heidelbergi egyetemen végezte. 1924-ben avatták doktorrá. 1929-ben Szegeden egyetemi magántanár. Szakterülete az ismeretelmélet és az általános értékelmélet. 1929 és 1941 között a MTA könyvtárosa. A budapesti Tudományegyetemen 1931-ben magántanár, 1937-ben rendes tanár. A Magyar-Német Társaság főtítkára. 1941–44-ben miniszteri tanácsosként a VKM külföldi kulturális kapcsolatok ügyosztályát vezeti. Magyarországot a háború utolsó szakaszában hagyta el. 1946 óta a müncheni egyetemen filozófiát adott elő. 1951-ben rk. tanári címet kapott. 1959 óta a müncheni egyetem pedagógiai főiskoláján a filozófia tanszék tanára. 1955-től 1977-ig Johannita Rend magyar tagozatának kommandátora. Magyarországon több könyve jelent meg. Az emigrációban főleg németül publikált.

F. M.: Einführung in die Erkenntnislehre, Die Grundrichtungen und die Grenzen der Erkenntnis

der Wahrheit (München 1953, koreaiul: 1965); Macht und Ohnmacht der Vernunft, Zur Einführung in die Philosophie Kants (München 1967); Erklärung der Grundbegriffe von Kant's Kritik der reinen Vernunft (uo. 1971); Geschichtliche Einführung in die Grundbegriffe der Philosophie - Der Ursprung der Europäischen Philosophie (uo. 1977); A szellem hatalma (uo. 1980); Die Philosophie der Neuzeit, Die grossen Denker Europas (uo. 1980).

Kilátó. A belgiumi Grimbergenben 1980 tavaszától kiadott kulturális ismeretterjesztő szemle. Évente háromszor jelenik meg. Főszerkesztője Farkas Pál, felelős kiadója Bódi Mária. Irodalmi és történelmi cikkeken kívül a belgiumi magyarok életéről szóló híreket és beszámolókat közöl.

Király Béla (Kaposvár, 1912. ápr. 14.) katonatiszt, történész, politikus. A budapesti Ludovika Akadémián 1935 augusztusában hadnaggyá avatták. 1935 és 1940 között csapatszolgálatot teljesített. 1942 decemberében kitüntetéssel végezte a Hadiakadémiát. Vezérkari tisztként a honvédelmi minisztériumban dolgozott, azután harctéri szolgálatot teljesített. 1945-ben a demokratikus honvédségben az 1. hadosztály vk. főnöke, majd a honvédelmi minisztérium kiképzési osztályának vezetője. 1948–1949-ben a gyalogság h. parancsnoka, 1949–50-ben parancsnoka. 1950-ben vezérőrnagyi rangban a Zrínyi Miklós akadémia (a volt Hadiakadémia) parancsnoka. 1951-ben államellenes összeesküvés hamis vádjával letartóztatták és életfogytiglani börtönre ítélték. 1956 szeptemberében szabadult. A forradalomban a Nemzetőrség főparancsnoka és Budapest katonai parancsnoka. 1956 november közepén elmenekült Magyarországról. Az Egyesült Államokban telepedett le. Tíz évig fontos szerepet játszott az emigrációs politikai életben. Közben egyetemi tanulmányokat folytatott és 1963-ban történelemtudományi doktorátust szerzett. A Brooklyn College-ban és a New Yorki Városi Egyetemen húsz évig a hadtörténelem tanára volt. Vezette a

Brooklyn College „Studies on Society in Change” nevű kutatóprogramját és szerkesztette ennek könyvsorozatát. A magyar történelem körébe eső publikációk előmozdítására megalapította az Atlanti Kutató és Kiadó Társulatot. Egyedül vagy másokkal számos angol nyelvű tanulmánykötetet szerkesztett. Tanulmányai amerikai folyóiratokban jelentek meg. 1989-ben visszatért Magyarországra. 1990 tavaszán indult a magyar országgyűlési választásokon és Kaposvár képviselőjeként bekerült a parlamentbe. 1990 júliusában nyug. vezérezredessé léptették elő.

F. M.: Hungary in the late eighteenth century: the decline of enlightened despotism (New York 1969); Ferenc Deák (Boston 1975); Tolerance and Movements of Religious Dissent in Eastern Europe (tangy. szerk. Boulder–New York 1976); The Habsburg Empire in World War I. (tangy. szerk. R.A. Kann-nal és P. S. Fichtner-rel, uo. 1976); East Central European Perceptions of Early America (tangy. szerk. Bárány Györggyel, Lisse, Hollandia 1977); The Mutual. Effects of the Islamic and the Judeo-Christian Worlds: The East European Pattern (tangy. szerk. A. Ascher-rel, Halasi-Kun Tiborral, Boulder–New York 1977); The Hungarian Revolution of 1956 in retrospect (tangy. szerk. Jónás Pállal, uo. 1977); Az első háború szocialista országok között, Személyes visszaemlékezések az 1956-os magyar forradalomra (New Brunswick NJ 1981); East Central European Society in World War I. (tangy. szerk. Dreisziger Nándorral, Highland Lake 1985); Honvédségből Néphadsereg, Személyes visszaemlékezések, 1944–1956 (Párizs–New Brunswick NJ 1986, Budapest 1989); A forradalomtól a forradalomig (tan. beszédek uo. 1990).

Király Kelemen (Szentfülöp, Bács-Bodrog vm, 1893. ápr. 24. – Detroit, 1978. márc. 7.) ferences szerzetes, egyházi író. 1916-ban Egerben szentelték pappá. Lelkipásztor, majd 1935-36-ban a *Magyar Lelkivezető* című lap szerkesztője volt. 1943-44-ben szerkesztette az *Egység útja* című ökumenikus lapot. 1947-ben az Egyesült Államokba kerülve élete végéig a detroiti Szent Kereszt plébánián végzett lelkipásztori szolgálatot. Főleg amerikai magyar lapokban, valamint a római

Katolikus Szemlében publikált. Népszerűsítette az ökumenikus eszmét.

F. M.: Katolikus-protestáns egységtörekvések története Magyarországon (New Brunswick NJ 1965); A világ krisztianizálódása és a keresztények egysége (Klagenfurt 1966); Naplóm, 1944–45 (Cleveland 1974).

Kirchgassei Kör. Kaplony Péter egyetemi tanár által Zürichben 1975 tavaszán alapított társaság, amely irodalmi, történelmi, művészeti előadások és szerzői estek rendezésével igyekezett gyarapítani a Zürichben és környékén élő magyarok kulturális tájékozottságát és műveltségét.

Kisdó Tamás (tkp. *Vásárhelyi*, Arad, 1909. – Genf, 1978. márc.) író. Jogot és művészettörténetet tanult. A negyvenes évek végén került Nyugatra. Genfben telepedett le. Novellákat írt. Ezeket főleg a *Látóhatár* és az *Új Látóhatár* közölte. Hosszas betegség után halt meg. (Vásárhelyi Győző festőművész unokaöccse volt.)

F. M.: Félünk (elb. München 1963); A fakószemű, a púpos meg Tivadar (elb. uo. 1966); A cigányfiú és a fekete a vetkőztető vénasszonnyal (elb. uo. 1967)

Kishont Ferenc (*Ephraim Kishon, Hoffmann, Hont*, Budapest, 1924. aug. 23.) író, újságíró, rendező. Budapesten elvégezte az Iparművészeti Főiskolát és ötvösművészeti diplomát szerzett. A második vh.-ban munkaszolgálatos. Utána újságíró, a *Ludas Matyi* és a *Szabad Száj* munkatársa. 1949-ben Ausztrián át Izraelbe költözött. Egy ideig kibucban dolgozott, majd írásból élt. Humoreszkeket, szatírákat, vidám karcolatokat, színpadi jeleneteket írt. 1952-ben rendszeres rovata lett a *Máárív* című napilapban. Publikált a magyar nyelvű *Új Keletben*, *Hatikvában*, *Menorában* is. Az új-heber nyelvet annyira elsajátította, hogy nyelvészeti szakértőként is igénybe veszik. 1957-ben megalapította és vezette a tel-avivi Zöldhagyma Kabarét. 1964 és 1974 között

filmeket rendezett Hollywoodban. Az izraeli Habimah Színháznak darabokat írt. Könyveit a világ számos nyelvére lefordították. Különösen a német nyelvterületen népszerű szerző. Több irodalmi és művészeti díjat kapott.

F. M.: magyar nyelven: Ige-Mige (hum. Tel-Aviv 1951); Hintapalinta (hum. uo. 1956); Humoreszk (uo. 1967); 100 új humoreszk (uo. 1975); Dekameron (Zürich 1982); Veszett ernyő nyele (hum. Budapest 1984); Az eszed tokja (hum. uo. 1986); A zanyja Krausz (hum. uo. 1988).

Kisjókai Erzsébet (szül. *Szokol*, férjhezett *van Assendorf*, Budapest, 1909. dec. 1. – Hilversum, 1988. júl. 17.) író, költő. Budapesten festészetet-szobrászatot, valamint néhány szemeszterben teológiát tanult. Ifjú korában kezdett el verseket írni, több versét megzenésítették, „Lepketánc” címen kötetben is megjelentek. A *Református Élet* munkatársa volt. A második vh. után Hollandiába került. Részt vett a brüsszeli Magyar Ház kiadója megalapításában, 1964 és 1968 között a *Jövendő* című irodalmi lapot szerkesztette, 1964-ben irodalmi társaságot szervezett. Verseket, elbeszéléseket, tárcákat publikált a többi között az *Ahogy Lehetben*, a *Nemzetőrben*, a *Katolikus Szemlében*, a *Hungáriában*, az *Új Hungáriában* és más emigrációs lapokban. Ezekon kívül regényeket és színdarabokat írt. Több műve más nyelveken is megjelent.

F. M.: A kincset őrző asszony (v. Vilshofen 1950); Bérház (kisz. Köln 1953); Búzakereszt (ant. szerk. uo. 1954); Áldott bilincs (v. München 1956); Tavasz van újra (r. uo. 1956); Hongrijelant van martelaren (flamand nyelven, Brüsszel 1957); A gyertyáknak égni kell (r. uo. 1957); Titokzatos jel a falon (r. Róma 1957, franciául: Bruxelles 1957, 1958, hollandul: Amsterdam 1958, angolul: Manchester 1958, németül: Brüsszel–München 1960); Irodalmi Almanach (szerk. Brüsszel 1958); Esti zsolozsma (v. München 1958); Lázadás (r. Köln 1959, Brüsszel 1959); Európai Magyar Írók Kongresszusa, Kalendárium (szerk. uo. 1959); Ajándék (elb. uo. 1960); Ének Stuart Máriáról (v. Cleveland 1962); Nem vagyunk angyalok (színd. München 1965); A császárnő pávája (színd. uo. 1966); Csillagok a

magyar égen 1. Árva Bethlen Kata, 2. Zrínyi Ilona, 3. Nagyasszonyok (v. London 1967, 1969, Toronto 1973); Lazító beszéd (v. Toronto 1968); Counsel for the defense (elb. Astor Park 1970); Széll Kálmán, élt 35 évet (búcsúztató, Hilversum 1970, németül, angolul, hollandul is); A hetedik fátyol, Requiem (v. London 1971); Az édenkert titkai (útl. Toronto 1973); Balatoni vihar (elb. London 1974); Geheimen van het Paradijs (Mechelen 1975); Magyarok királynéja, Erzsébet (verses életr. uo. 1977); Hungaarse Gedichten (magyar költők versei hollandul, London 1977); A meztelen asszony (r. Hilversum 1978); Síremlék (v. London 1984); De bloeiende oranjeboom (v. Voorburg 1984); Hol az édenkert? (útl. London 1984).

Kiss Gábor (Budapest, 1931. aug. 21.) szociológus. A budapesti Idegen Nyelvek Főiskoláján elvégezte az orosz–angol szakot. 1956-ig orosz tanár volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Németországban telepedett le. 1962-ig szociológiát, politológiát, szlavisztikát és kelet-európai történelmet tanult. 1962-ben a politikai tudományok doktora lett Hamburgban. 1962–64-ben a hamburgi egyetem kelet-európai történelmi tanszékén asszisztens. 1964 és 1966 között szociológiai kutatásokat folytatott Dortmundban. 1966-tól docens a bochumi Ruhr-Egyetemen.

F. M.: Die gesellschaftliche Rolle der Studentenbewegung im vorrevolutionären Russland (München 1963); Gibt es eine „marxistische“ Soziologie? (Köln–Opladen 1966); Marxismus als Soziologie (Reinbek 1971); Entstehung der Soziologie in Ungarn (Wien–München 1978); Grundzüge und Entwicklung der Luhmann'schen Systemtheorie (Stuttgart 1986); Paradigmawechsel in der kritischen Theorie: Jürgen Habermas' intersubjektiver Ansatz (uo. 1987).

Kiss Ödön (Maglód, 1921. – Kingston, Kanada, 1972. aug. 27.) költő, műfordító. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra. Kanadában telepedett le 1957-ben. Kingstonban élt a Queen's College alkalmazottjaként. A Kanadai Magyar Írók

Körének titkára volt. Verseket, elbeszéléseket írt, Visegrádi Aladár néven is.

F. M.: Emlékezetek Magyarországra! (v. Toronto 1966); Átutazóban a városomon (v. uo. 1970); A sziget nincs többé, Kingstoni temetés (v. uo. 1972); Bimbóban, rügyben visszatérek (v. uo. 1975).

Kiss Sándor (Vásárosnamény, Bereg vm, 1918. márc. 19. – Washington, 1982. szept. 22.) közíró, politikus. Sárospatakon, majd a szegedi egyetemen tanult. 1941-ben tanári, 1943-ban doktori oklevelet szerzett. Részt vett a népi szellemű ifjúsági és társadalmi mozgalomban, valamint 1944-ben az ellenállásban, ezért mind a magyar nyilasok, mind a német Gestapo letartóztatta. 1945 januárjában a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség (MADISZ) elnöke lett. Hamarosan lemondott és mint országos igazgató a Magyar Parasztszövetséget szervezte. A Független Kisgazdapárt képviselőjeként tagja volt az Ideiglenes Nemzetgyűlésnek és az 1945-ben megválasztott Országgyűlésnek. 1947 januárjában összeesküvés hamis vádjával az ÁVO letartóztatta, koncepció perben három évi börtönre ítélték. Szabadulása után rendőri felügyelet alá került. Kubikus munkát végzett, majd kitanulta a villanszerelést. Az 56-os forradalomban a Kisgazdapárt és a Parasztszövetség újjászervezéséhez fogott, a forradalom bukása után Nyugatra menekült. Bécsben részt vett a Forradalmi Tanács megszervezésében, majd kivándorolt az Egyesült Államokba. A Magyar Bizottság tagja lett. Tanulmányokat és cikkeket írt a *Látóhatárba*, *Új Látóhatárba*, valamint magyar és angol nyelvű amerikai lapokba. Szerkesztette a kanadai *Magyar Hírlapot*. New Yorkban munkatársa volt a Szabad Európa Bizottság sajtóosztályának és évekig szerkesztette annak *East Europe* című folyóirata magyar anyagát. Később Washingtonba költözött és haláláig az Amerika Hangja magyar szerkesztőségében dolgozott. Autószerencsétlenség következtében halt meg.

F. M.: Kollektivizálás terrorral (New York 1959); A magyar demokráciáért (New Brunswick NJ 1983).

Klamár Gyula (Kolozsvár, 1906. szept. 7. – Bécs, 1979. dec. 6.) újságíró, szerkesztő. Pályafutása a szegedi *Dél-magyarországnál* indult. Felkerülvén Budapestre az *Esti Kurír* színházi kritikusa volt. 1945-ben az *Esti Kis Újság*, 1946 és 1948 között a kisgazdapárti *Kis Újság* szerkesztője. Később dolgozott a Magyar Nemzetnek is. 1953-ban politikai okokból kizárták az újságírószövetségből. Az 56-os forradalom alatt ismét a *Kis Újságot* szerkesztette. A forradalom bukása után Ausztriába menekült. Bécsben telepedett le. 1958-tól a *Magyar Híradó* munkatársa, 1962-től kiadója és főszerkesztője volt.

F. M.: Iwan der Schreckliche und andere Erzählungen aus den Volksdemokratien (többekkel együtt, Wien 1960).

Klár Zoltán (Nyíregyháza, 1894. ápr. 1. – New York, 1965. dec. 25.) orvos, lapszerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen orvosi diplomát szerzett. Szanatóriumi és kórházi orvos, főorvos. 1925 és 1930, valamint 1935 és 1940 között a fővárosi demokrata blokk képviselőjeként a budapesti törvényhatósági bizottság tagja. 1932 és 1938 között kiadta a *Társadalmunk* című hetilapot. 1944-ben, a német megszállás után a Gestapo letartóztatta és Mauthausenbe hurcolta, ahonnan 1945 májusában tért vissza. Később kivándorolt az Egyesült Államokba, New Yorkban telepedett le. 1956 végén átvette az *Ember* című lapot, amelynek haláláig szerkesztője és kiadója volt.

Kocsis Gábor (tkp. *Tunyogi Csapó*, Szeged, 1932. febr. 15.) költő, író. A szegedi egyetemen matematikát és fizikát kezdett tanulni, de 1951-ben destruktív pacifizmus vádjával Magyarország összes egyeteméről és főiskolájáról kizárták. A Hortobágyon két évig munkaszolgálatos volt, majd egy évig bányamunkás. Az 56-os forradalom bukása

után Ausztriába menekült. A bécsi egyetemen pszichológiát és filozófiát hallgatott. 1963-ban Németországba költözött és Düsseldorf közelében, Ratingenben telepedett le. Volt kereskedelmi alkalmazott és egy ideig nevelőtanár a Burg Kastl-i magyar gimnáziumban. Első versei a szegedi *Tiszatájban* jelentek meg. Nyugaton a *Nemzetőrben*, a bécsi *Magyar Híradóban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, valamint más európai és amerikai magyar lapokban közölt verset, esszét, publicisztikát, kritikát. Németül is ír, verset, szépprózát és értekező prózát, valamint hangjátékokat. Szerepelt több német nyelvű esszé- és tanulmánygyűjteményben.

F. M.: A demokrácia iskolája (publ. Genf 1961); Versek (Köln 1963); Ungarns Jugend heute (München 1966); Az időtlenség kőszilánkjai (v. uo. 1973); Der Engel geht nicht irre (v. és elb. Marburg 1980).

Kodály Zoltán Társaság. Chicagóban működött 1969 januárja és 1979 között. Irodalmi, zenei, tudományos előadásokat rendezett. Elnöke Makkai Ádám volt. 1979-ben beolvadt a Mócsi Ferenc által vezetett Irodalmi Kávéházba.

Koestler, Arthur (*Köszler Artúr*, Budapest, 1905. szept. 5. – London, 1983. márc. 3.) író, újságíró. Középiskoláit Budapesten kezdte. Szüleivel 1919-ben Bécsbe költözött. Az Egyetemen elektrotechnikát és pszichológiát tanult, újságíró lett. Berlinben az Ullstein-lapok riportere és külföldi levelezője. 1929-től tevékeny résztvevője a kommunista mozgalomnak. Rövid ideig Palesztinában élt. 1936–38-ban mint tudósító részt vett a spanyol polgárháborúban. Ott szakított a kommunizmussal és lépett ki 1938-ban a kommunista pártból. Franciaországban internáltak, majd Nagy-Britanniában telepedett le és 1940-től kezdve angolul írt. A negyvenes években és az ötvenes évek elején kommunista múltját és a belőle levonható következtetéseket dolgozta fel. 1954-től kezdődően kizárólag pszichológiai-

antropológiai témákkal foglalkozott. Kevés magyar írása a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* jelent meg. Műveit a világ számos nyelvére lefordították. Az 1945 előtt írt munkái közül a legjelentősebb az 1940-ben megjelent „Darkness at Noon” című regény (magyarul: Sötétség délben, London 1958, München 1981). Gyógyíthatatlan betegsége és feleségének hasonló betegsége miatt mind a ketten öngyilkosságot követtek el.

F. M.: *The Yogi and the Commissar and Other Essays* (London 1945); *Thieves in the Night: Chronicle of an Experiment* (London–New York 1946); *Promise and Fulfillment*, Palestina 1917–1949 (uo. 1949); *The Age of Longing* (London 1951); *Arrow in the Blue, An Autobiography, 1905–31* (uo. 1952); *The Invisible Writing, An Autobiography* (uo. 1954); *The Sleepwalkers, A History of Man's Changing Vision of the Universe* (uo. 1959); *The Lotus and the Robot* (New York 1960); *Suicide of a Nation* (tangy. szerk. London 1963); *The Act of Cfeation* (New York 1964); *The Ghost in the Machine* (London 1967); *Drinkers of Infinity, Essays 1955–67* (New York 1968); *Beyond Reductionism, The Alpbach Symposium* (London 1969); *The Case of Midwife Toad* (uo. 1971); *The Call Girls: A Tragicomedy with Prologue and Epilogue* (uo. 1972); *The Roots of Coincidence* (uo. 1972); *The Challenge of Chance, A Mass Experiment in Telepathy and its Unexpected Outcome* (uo. 1973); *The Heel of Achilles, Essays 1968–1973* (uo. 1974); *The Thirteenth Tribe, The Kazar Empire and its Heritage* (uo.1976); *Janus, A Summing up* (uo. 1978); *Bricks to Babel* (uo. 1981); *Kaleidoscope* (uo. 1981).

Kolnai Aurél (Budapest, 1900. dec. 5. – London, 1973. jún. 28.) filozófus, politológus. 1920-ban Németországba emigrált. A freiburgi egyetemen filozófiát, történelmet, közgazdaságot tanult. Bécsben bölcséleti doktorátust szerzett. Az osztrák fővárosban különböző lapoknak dolgozott. Jászi Oszkár köréhez tartozott. Mindinkább a keresztény vallási eszmék hatása alá került. Német nyelvterületen megjelenő folyóiratokban és lapokban tudományos és politikai tanulmányokat, cikkeket publikált. Kutatómunkája középpontjában a

fenomenológia állott. E tárgykörben több dolgozata jelent meg. Baloldali magatartása miatt a hitlerizmus elől Párizsba menekült, de ott a háború alatt mint osztrák állampolgárt internálták. 1938-ban jelent meg a nemzetiszocialista ideológiát bíráló „The War against the West” című könyve. Párizsból sikerült Spanyolországba jutnia, majd onnan az Egyesült Államokba hajózni. Washingtonban a Tájékoztatási Hivatal alkalmazottja lett. Dolgozott az osztrák függetlenségért és az európai egységért küzdő *Liberation* című New York-i lapnak. 1945 és 1955 között a kanadai Quebecben a Laval Egyetem társadalom- és állambölcseleti tanára volt. 1955-ben Londonba költözött. Előadásokat tartott és bölcseleti tanulmányokat publikált.

F. M.: *Privilege and Liberty* (Québec 1953); *Critica de las utopias politicas* (Madrid 1959); *Konservatives und revolutionares Ethos* (Freiburg 1972) *Ethics, Value and Reality* (esszék, London 1977).

Kolumbán Miklós (*Nicholas*, Budapest, 1937. jún. 17.) költő, műfordító. Az 56-os forradalom után került Nyugatra. 1957-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. A Pennsylvania Állami Egyetemen tanult és 1964-ben tanári diplomát szerzett. Német irodalomból végzett, de tanult hoteladminisztrációt és újságírást is. Utána német nyelvet oktatott. Jelenleg a New Jersey állambeli Somerville-ben bevándorlók gyerekeit angol nyelvre tanítja. Angolul ír verseket, magyar költői műveket ültet át angol nyelvre. Három és fél évig szerkesztette az általa alapított *Footprint Magazine* című irodalmi lapot. 1985-ben megkapta a New Jersey Költői Alap díját.

F. M.: *From Ten to Zero* (Enzensberger-fordítások, 1978); *In Memory of My Third Decade* (v. 1981); *Turmoil in Hungary, An Anthology of Twentieth Century Hungarian Poetry* (szerk. és ford. St Paul MN 1982); *Memory of Snow: The Selected Poems of Sándor Csoóri* (műford. 1983); *Reception at the Mongolian Embassy: A Book of Poems* (v. és műford. St Paul MN 1987).

Komjáthi Schwartz Elemér 1. *Schwartz Elemér*

Komjáthy Aladár (Ózd, 1931. febr. 24.) református teológus. Az innsbrucki egyetemen, majd a hollandiai Kampenben, a teológiai főiskolán tanult. Utána kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol folytatta tanulmányait, 1962-ben Princetonban teológiai doktor lett. Lelkeszi tevékenységét a Passaic-i magyar református gyülekezetben kezdte, majd 1968 és 1989 között Kanadában a montreali magyar református gyülekezet lelkésze volt. Nyugati magyar lapokban publikált. Vallási és irodalmi tárgyú írásai jelentek meg. Hathatós szellemi támogatásban részesítette a montreali Bethlen Gábor Kör munkáját.

F. M.: A kitántorgott egyház (Budapest 1984).

Korcsmáros Nándor (Siófok, 1883. ápr. 12. – Bécs, 1959. dec. 6.) író, újságíró. Az első vh.-t megelőző években Budapesten újságíró volt, lapot és folyóiratot szerkesztett. A háborúban katonai szolgálatot teljesített. A Tanácsköztársaság bukása után rövid időre Bécsbe emigrált, de visszatért Budapestre és folytatta újságírói tevékenységét. Egy ideig a Magyar Újságírók Egyesületének elnöke volt. Írt elbeszéléseket, regényeket, verseket, színműveket. Több könyve jelent meg. 1944-ben letartóztatta a Gestapo, később Rákosi rendőrsége is. Az 1945-öt követő időben mint újságíró és mint tisztviselő dolgozott. Az 56-os forradalom után Ausztriába emigrált, részt vett a bécsi magyar kulturális életben és emigráns lapokban publikált.

F. M.: Krisztus keresztjétől a mi keresztünkig, Akar-e a világ kommunizmust? (Brüsszel 1958); Hang, szín és gondolat (v. München 1958).

Kóréh Ferenc (Sepsimagyarós, Háromszék vm, 1909. szept. 4.) újságíró. A kolozsvári Tudományegyetemen jogot végzett, újságíró lett: a *Keleti Újság* munkatársa. 1940-ben Sepsiszentgyörgyön megalapítja, kiadja és szerkeszti a *Székely Szó* című napilapot

Azután Budapestre kerül és a Dél-Erdélyben maradt magyaroknak sugárzott rádióműsort szerkeszti. 1944 májusától a *Világ* (a *Tolnai Világ* utóda) szerkesztője, júniustól felelős szerkesztője. 1946-ban politikai vádakkal letartóztatták. Szabadságra kerülése után, 1948-ban Nyugatra menekült. Kivándorolt az Egyesült Államokba. New Yorkban 1951 és 1974 között a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Nyugalomba vonulása után mint külső munkatárs dolgozott. 1953-tól szerkeszti a Magyar Amerika Hangja nevű New York-i vasárnapi rádióműsort. Főleg amerikai magyar lapokban publikál, elsősorban az erdélyi magyarok problémáiról és a cserkészetről.

Korek Valéria (*Fellner Vilmosné*, Budapest, 1906. dec. 26.) irodalomtörténész, kritikus. A budapesti Tudományegyetemen 1928-ban bölcséleti doktorátust szerzett. Utána ösztöndíjas a bécsi Collegium Hungaricumban. 1930-tól 1935-ig a budapesti Fővárosi Könyvtár tisztviselője. 1938-ban férjével, Fellner Vilmos közgazdással kivándorolt az Egyesült Államokba. A 19. és 20. századi magyar irodalommal foglalkozik. Írásai a többi között a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* jelentek meg.

F. M.: Budai látogatás (r. Brüsszel 1960); Hangulat és valóság (tan. Ambrus Zoltánról, München 1976); A századelő három mesternovellistája (uo. 1987).

Korondi András (Budapest, 1923.) költő, újságíró. Tanulmányait a budapesti Műegyetemen végezte. Újságíróként fővárosi lapoknak, a többi között a *Magyar Nemzetnek* dolgozott. A második vh. után az *Új Ember*, a *Hazánk*, a *Holnap* közölte írásait. 1948-ban emigrált. Ausztriában, Svájcban, Németországban, Angliában élt. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. New York környékén telepedett le. Amerikai magyar lapokban publikált, de jelentek meg versei és cikkei az *Irodalmi Újságban*, a *Nemzetőrben*, az *Új Európában* is.

F. M.: Vihar után (v. Trenton 1952); Őrzöm a házat (v. Toronto 1961); Kétfajta magyar versszöveg (tan. uo. 1961).

Korponay Miklós (Szombathely, 1912. szept. 25. – Toronto, 1987. nov. 3.) katonatiszt, kulturális szervező. 1934-ben elvégezte a Ludovika Akadémiát, majd a Hadiakadémiát Vezérkari századosként részt vett a II. vh.-ban. 1945 tavaszán alakulatával áttelepült Ausztriába, majd közreműködött a magyar katonai emigráció megszervezésében. 1951-ben kivándorolt Kanadába. Torontóban élt. Az 1976-ban létesült Rákóczi Alapítvány létrehozóinak egyike és főtítkárként tevékenységének irányítója. Több más intézmény működtetése és kiadványok megjelentetése fűződik nevéhez.

Korvin Mátyás Olasz-Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Egyesület (*Mattia Corvino Società Italo-Ungherese di Scienze, Lettere ed Arti*). 1952-ben alakult Rómában. Pálinkás László firenzei magyar lektor szervezte, az 1944-ben megszűnt hasonló magyar-olasz társaság utódaként, a magyar-olasz tudományos és művelődési kapcsolatok ápolására. Kiadta a *Corvina* című folyóiratot. Elnöke az olasz Fulvio Maroi professzor, egyik alelnöke Várady Imre és titkára Pálinkás László volt.

Kósa János (*John*, Tornaija, Gömör vm, 1914. aug. 19. – New York, 1973. ápr.) szociológus, történész. A budapesti Tudományegyetemen 1937-ben történelemből doktorált. 1940–47-ben Budapesten egy. gyakornok, majd tanársegéd. 1947-ben a szegedi Tudományegyetemen magántanár. 1949-ben Nyugatra távozott. 1952-től szociológiát adott elő a montreali George Williams Egyetemen. 1961–64-ben az amerikai Chapel Hill-ben a North Carolina Egyetem tanára. 1964-től haláláig a bostoni Harvard Egyetemen a családi egészségügyi problémákat kutató intézet igazgatója. Tudományos munkásságát angol nyelven folytatta. Népesedési problémákkal, általános

szociológiával, valamint a bevándoroltak szociológiai vizsgálatával foglalkozott.

F. M.: Land of Choice, The Hungarians in Canada (Toronto 1957); Immigrants in Canada (tangy. szerk. Toronto 1957); Two Generations of Soviet Man, A Study in the Psychology of Communism (Chapel Hill NC 1962).

Kossányi József (Komáromszentpéter, 1908. márc. 8. – Budapest, 1988. okt.) költő, kritikus. Pozsonyban polgári iskolai tanári oklevelet szerzett. Tanár lett, részt vett a felvidéki művelődési életben. Több irodalmi folyóirat és lap munkatársa volt. Magyarországon két verseskötete jelent meg. 1945-ben Nyugatra került. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Chicagóban, utána Floridában lakott, majd Clevelandben acélgyári munkásként kereste kenyerét. Versek, tanulmányokat, cikkeket írt. Ezek főleg a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában* és az *Amerikai Magyar Életben* jelentek meg. Utolsó éveit Magyarországon töltötte.

F. M.: Szent György meg a sárkány (v. Cleveland 1960); Végtelen út (v. uo. 1970).

Kossuth Alapítvány. Az 56-os magyar forradalom után New Yorkban létrehozott amerikai alapítvány, amely Magyarországra vonatkozó kutatómunkát végzett, publikációs tevékenységet folytatott, magyar kérdésekben tájékoztató szolgálatot látott el, tudományos csereprogramot hajtott végre. Magyar Kutatóközpontja rendszeres elemzéseket készített a magyarországi politikai és társadalmi állapotokról. Tanárokat és szakembereket helyezett el a harmadik világ országaiban. 1958 és 1962 között működött. Költségeit a Szabad Európa Bizottság rendszeres támogatásából és magánforrásokból fedezte. Az amerikai Edward J. Kirchner volt az elnöke, Horváth János az alelnöke és adminisztrációjának vezetője, Sztáray Zoltán a kutatóközpont igazgatója. Munkatársai közé tartozott Szabó György (művészettörténész), Zsakó Gyula, Deák István.

Kossuth Kiadó. 1952 és 1963 között működött Clevelandben. Kezdeményezője Szász Béla történész volt. Részvénytársaságként indult, magyarok által jegyzett alacsony összegű részvényekkel. Klasszikusokat és Nyugaton élő szerzők (köztük Nyíró József, Wass Albert) műveit adta ki. Megjelentette a Magyar Központi Tankönyv Bizottság által rendszeresített tankönyvsorozatot. Elnökei Nyíró József, Wass Albert és Flórián Tibor voltak, ügyvezetője Szász Béla.

Kostya Sándor (Kassa, 1910. febr. 26.) tanár, szerkesztő. Egyetemi tanulmányait Szegeden és Budapesten végezte. Középiskolai tanári és bölcsészettudományi doktori oklevelet szerzett. Kalocsán középiskolai tanár volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Kanadában telepedett le. A Montreali Egyetemen szlavisztikát és keleti nyelveket tanult, magiszteri oklevelet szerzett. Középiskolában tanított. Megszervezte a kanadai Magyar Tanárok Munkaközösségét. Részt vett több lap szerkesztésében. A torontói *Krónika* szerkesztője.

F. M.: Édes anyanyelvünk (szerk. Toronto 1960); Magyar ABC és olvasókönyv (szerk. uo. 1962); Az újkor embere (tan. uo. 1964); A pánszlávizmus történelmi fejlődése (uo. 1980); Panslavism (Astor FL 1982); Ósi földünk a Felvidék (Cleveland 1987); A Felvidék, Budapest 1990).

Kosztolányi Endre Bertalan (*André Kostolany*, Budapest, 1908. aug. 9.) tőzsdés, szakíró. 1924-ben gyakornokként Párizsba került gyártulajdonos apjának gyermekkori barátjához, aki egy tőzsdecéget vezetett. Közben a budapesti Tudományegyetemen filozófiát és művészettörténetet tanult. Tanulmányait elvégezve tőzsdeügynök volt Párizsban, New Yorkban és más nagyvárosokban. A nemzetközi pénzügyi szakértője, termékeny író, rendszeresen jelennek meg tanulmányai, elemzései, cikkei pénzügyi és tőzsdei kérdésekről. Könyvei mintegy tíz nyelven láttak napvilágot. Felváltva lakik Párizsban, Cagnes-sur-Mer-

ben és Münchenben. Gyakran tart előadást, részben az általa indított „Kostolany Tőzsde Szeminárium”-ban.

F. M.: Geld, das grosse Abentcuer (München 1972); A pénz és a tőzsde csodavilága (Budapest 1990).

Kótai Zoltán (Budapest, 1914. máj. 24. – New York, 1980. aug. 3.) katolikus pap, szerkesztő és kiadó. A váci szemináriumban tanult és 1938-ban Vácott szentelték pappá. 1944-ben teológiai doktor lett. Tábori lelkészként került 1945 elején Bécsbe. A németországi Landshutban mint pápai delegátus megszervezte a „kereső szolgálat”-ot és a rendszeres lelkipozítást. 1947-ben *Iránytű* címmel lapot indított. Ezt 1949 végéig adta ki. Akkor kivándorolt Argentínába. 1950-ben megindította a Kárpát Könyvkiadót, majd a *Kárpát* című családi folyóiratot. 1959-ben áttelepedett Clevelandbe. Szerkesztője vagy kiadója volt a *Délamerikai Magyarságnak*, a *Magyar Könyvbarátok Diáriumának*, a *Detroiti Magyar Újságnak*, a clevelandi *Az Újságnak*. Autójával New Jersey felé haladva rosszul lett, azonnal kórházba vitték, de már nem lehetett segíteni rajta.

Kotányi-Huszár Magda (Bánffyhunrad, Románia, 1924. ápr. 23.) műfordító, költő. Marosvásárhelyen érettségizett, majd a budapesti Műegyetemen matematikát és építészetet tanult. Műszaki és matematikai fordító lett. Magyarországot az 56-os forradalom után hagyta el. 1957 és 1961 között a Brüsszeli Egyetemen összehasonlító irodalomtudományt és újságírást tanult. Mint fordító részt vett a Gara László által szerkesztett francia nyelvű magyar versantológia és más műfordításkötetek munkájában. Francia nyelven publikált belgiumi folyóiratokban és hetilapokban. Magyar verseiből, amelyeket Bánfi Magda néven írt, az *Új Látóhatár* és a *Magyar Műhely* közölt. A magyar irodalom nyugati megismertetése és elismerése érdekében szervező munkát végez.

Kovách Aladár (Dés, 1908. febr. 19. – Bécs, 1979. aug. 14.) író, újságíró, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen magyar irodalmat és művészettörténetet tanult. Egy évig a párizsi Sorbonne hallgatója volt. Részt vett a harmincas évek diák- és értelmiségi mozgalmaiban. A Nemzeti Színháznál dramaturgként dolgozott, 1939–41-ben a Magyar Élet Kiadó, 1941-től a Turul Kiadó lektora volt. 1939-től szerkesztette a Bolyai Akadémia könyvsorozatát. A Nemzeti Színházban 1940 decemberében mutatták be „Téli zsoltár” című drámáját. 1944 júliusától a nyilas hatalomátvételig, 1944 október közepéig a Nemzeti Színház igazgatója volt. 1947-ben Nyugatra menekült. 1950-ben a *Szózat* című katolikus lapot szerkesztette. 1951 augusztusától 1953 júniusáig a müncheni Szabad Európa Rádió rendezője volt. Közreműködött a *Hungária* című lap szerkesztésében, 1953 és 1955 között mint főmunkatárs. Münchenből Bécsbe, majd a burgenlandi Örszigetre költözött. Itt jelentette meg a Szigeti Kiskalendáriumot és a Sziget könyveket. 1956 végén a *Nemzetőr* alapítói közé tartozott, (Viator néven) munkatársa lett és szerkesztette a *Donau Bote* nevű német kiadását. Az *Új Látóhatár* közölte „Hamueső” című drámáját, amelyet 1971-ben német fordításban a Saarbrückeni Városi Színház adott elő.

F. M.: Téli zsoltár (dr. Bad Wörishofen, Bajorország 1949); A Mindszenty per árnyékában (dok. Innsbruck 1949); Magyarország története (szerk. Bakó Elemérel, München 1951); Die siebenbürgische Frage (Zathureczky Gyulával, uo. 1965).

Kovách Andor (Csurgó, 1920. aug. 11.) közgazdász, kulturális szervező. 1942 és 1948 között katona, majd szovjet hadifogoly volt. A vasútnál dolgozott mint könyvelő. 1953 őszétől a Mezőgazdasági Technikum levelező tagozatán tanult, de az iskolát nem fejezte be. Részt vett az 56-os magyar forradalomban mint a járási Forradalmi Nemzeti Bizottság elnöke. A letartóztatás elől 1957 februárjában Ausztriába menekült. 1957 augusztusában Baselben telepedett le. Gyógyszergyári

tisztviselő volt 1982-ben történt nyugállományba vonulásáig. A baseli egyetemen 1966-ban közgazdász oklevelet szerzett. 1960-tól a Baseli Magyar Egyesület elnöke. Alapításától kezdve az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem egyik vezetője. Közreműködik ennek könyvkiadói és -terjesztői programjában. Négy éven át a szervezet alelnöke, majd ugyancsak négy éven át elnöke volt. Európai emigráns lapokban publikált, a Szabad Európa Rádióban mezőgazdasági tárgyú előadásokat tartott.

F. M.: Forradalom Somogyban, Az 1956-os forradalom és előzményei a csurgói járásban (New Brunswick NJ 1988).

Kovács Dénes (Budapest, 1919. jan. 2.) író, újságíró. Budapesten felsőkereskedelmi iskolában érettségizett, majd egy sziléziai kőfaragómesteri iskola hallgatója volt. Újságírói pályáját a *Haladás* című hetilapnál kezdte, de dolgozott más heti- és napilapoknak, valamint a Magyar Rádióknak is. Vajda Alberttel együtt – Vajko néven – zenés rádiójátékokat, satirikus hangképeket, zenés filmvígjátékokat, bábjátékot és színpadi satírárt írt. Magyarországot 1956 novemberében hagyta el. Angliában telepedett le. Egy ideig a Londonban megjelenő *Magyar Szót* szerkesztette, majd 1959 és 1963 között a szociáldemokrata *Népszava* szerkesztője volt. 1963-ban a Szabad Európa Rádió bécsi irodájának munkatársa lett. 1965-től Münchenben, a rádió központi hírosztályán dolgozott. 1982-ben ment nyugdíjba. Azóta mint külső munkatárs a magyar osztály angliai tudósítója.

F. M.: How to be a Communist (Vajda Alberttel, London 1958); Örömmel értesítjük (életr. r. Toronto 1977).

B. Kovács Fréda (Beszterce, Beszterce-Naszód vm, 1900. – Cleveland, 1967. dec. 7.) író, tanár. A kolozsvári Református Kollégiumban végzett 1923-ban. Írásai az *Ellenzékben*, a *Brassói Lapokban*, a *Pásztortűzben* jelentek meg. Budapesten

kiadták több regényét. 1943–45-ben a Család- és Gyermekvédelmi Intézet igazgatója. E minőségében került Nyugatra 1945 elején. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Clevelandben telepedett le. Az iskolán kívüli népművelésben magyar nyelvet tanított. Részt vett 1957-től kezdve a magyar tankönyvbizottság munkájában. Elbeszéléseit, tanulmányait, cikkeit a többi között a *Magyar Nők*, a *Hungária*, a *Kanadai Magyarság*, a *Krónika*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapja*, a *Délamerikai Magyar Hírlap* közölte. Több regénye folytatásokban látott napvilágot.

Kovács Imre (Alcsút, Fejér vm, 1913. márc. 10. – New York, 1980. okt. 27.) író, politikus. Elvégezte a budapesti Műegyetem közgazdasági szakát, de politikai okokból doktori fokozatot szerezni nem tudott. 1934-től jelentek meg cikkei, tanulmányai, szociográfiai írásai a *Magyar Szemlében*, a *Válaszban*, a *Kelet Népeben*, a *Pesti Naplóban*, a *Szabad Szóban*, a *Magyar Nemzetben*. Részt vett a falukutatásban, a Márciusi Front és a Nemzeti Parasztpárt megalapításában. Szerkesztette a népi mozgalom *Híd* és *Szabad Szó* című lapját. Több könyve jelent meg. 1944-ben tagja volt az ellenállás politikai szervezetének, a Magyar Frontnak. 1945-ben a Nemzeti Parasztpárt főtitkára és nemzetgyűlési képviselő. 1946-ban a Parasztpárt alelnöke, 1947-ben kilép a pártból Kovács Béla elhurcolása és a magyar szuverenitás megsértése miatt. 1947 augusztusában ismét képviselővé választották. Az év őszén elhagyta Magyarországot. Svájcba emigrált, majd 1949 őszén az Egyesült Államokban telepedett le. A Szabad Európa Bizottság kutatóosztályára került, de 1951 szeptemberében politikai okokból elbocsátották. Gyári munkás lett és a Harvard Egyetem esti tagozatán filozófiát és történelmet tanult. 1954-ben a Szabad Európa Bizottság visszavette és sajtóosztályán alkalmazta. Részt vett az emigrációs politikában, tagja volt a Magyar Nemzeti Bizottmánynak, majd 1957-től a Magyar Bizottságnak. 1961-től 1963-ig az

International Center for Social Research igazgatójaként dél-amerikai szociális reformprogramok népszerűsítésével foglalkozott 1963-ban visszakért a SZ.E.B. sajtóosztályára és a *Magyarországi Hírek* című könyvomatost szerkesztette. 1957 végétől 1958 nyaráig a *Látóhatár* szerkesztőbizottságának tagja, 1958 nyara és 1971 vége között az *Új Látóhatár* főmunkatársa. Írásai e folyóiraton kívül főleg az *Irodalmi Újságban* és a *Kanadai Magyarságban* jelentek meg. Külső munkatársként a Szabad Európa Rádióknak is dolgozott. 1961 és 1963 között szerkesztette a New York-i *The Hungarian Quarterly* című folyóiratot.

F. M.: Im Schatten der Sowjets (eml. Zürich 1948, franciául: D'une occupation à l'autre, La tragédie hongroise, Paris 1949); The Ninety and Nine (r. New York 1955, olaszul is); Facts about Hungary, The fight for freedom (tany. szerk. New York 1958, 1959, 1966); An Inquiry into the Agrarian Problems of Latin America (tan. New York 1962, spanyolul is); Magyarország megszállása (Toronto 1979, Budapest 1990); A Márciusi Front (New Brunswick NJ 1980).

Kovács Kálmán (Miksi, Nógrád vm, 1927. márc. 1.) festő, grafikus, könyvkiadó. Képzőművészeti tanulmányait Budapesten végezte. 1956 decemberében Bécsbe menekült. 1957-ben Oscar Kokoschka salzburgi nyári akadémiajában dolgozott. 1960-ban befejezte a bécsi képzőművészeti akadémia festő és grafikai mesteriskoláját. Kitüntetéssel végzett. Az *integratio* című magyar-osztrák kulturális folyóirat társszerkesztője. A nyolcvanas évek közepén átvette a bécsi Kosmos könyvkereskedést és kiadót. Nyugati magyar szerzők magyar és német nyelvű műveit jelentette meg. 1989-től galériatulajdonos és Galéria Kiadó néven folytatja könyvkiadói tevékenységét.

Kovács K. Zoltán (Magyaróvár, 1924. márc. 27.) agrárszakértő, közíró. 1946-ban Magyaróváron a gazdasági akadémián agrármérnöki oklevelet szerzett. 1947 augusztusában a Demokrata Néppárt

országgyűlési képviselője. 1949 februárjában Nyugatra menekült, Németországban telepedett le. 1951 augusztusától 1986 áprilisáig (Zoltán Károly néven) a müncheni Szabad Európa Rádió munkatársa. Írásai megjelentek a többi között a *Katolikus Szemlében*, a *Bécsi Naplóban*, az *Életünkben*. Agrártémákkal, az újabbkori magyar történelemmel és a kereszténydemokrácia problémáival foglalkozik. A Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom irányítói közé tartozik.

L. Kovács Klára (Fegyvernek, Jász-Nagykun-Szolnok vm, 1952. jan. 14.) költő, tanár. A pozsonyi Komensky Egyetemen 1975-ben angol-magyar szakos tanári oklevelet szerzett. 1978-ban az Egyesült Államokba költözött. 1986–88-ban New Brunswickban a Rutgers Egyetemen magyar nyelvet tanított. Versei, kritikái az *Új Látóhatárban*, a *Szivárványban* jelentek meg.

F. M.: Esmélés (v. Chicago 1980).

Kovács Márton Lajos (Budapest, 1918. júl. 30.) történész, etnográfus. Az egyetemen történelem-latin szakot végzett és doktorált. Ekkor kezdte el első etnikai kutatásait és írt tudományos munkát a felsőöri magyar népcsoportról. Az 56-os forradalom után Kanadába került. A saskatchewanai Reginában az Állami Egyetemen európai eszmetörténetet adott elő. A hetvenes évek kezdetétől beható néprajzi kutatásokat végez, valamint a Kanadába irányuló magyar kivándorlást és a létrejött paraszttelepüléseket vizsgálja.

F. M.: Esterházy and Early Hungarian Immigration to Canada (Regina 1974); Peace and Strife: Some Facts of the History of an Early Prairie Community (Kipling, Sask. 1980).

Kovrig Béla (Budapest, 1900. ápr. 8. – Milwaukee, 1962. dec. 19.) szociológus. A budapesti Tudományegyetemen 1920-ban államtudományi, 1921-ben jogi doktorátust szerzett. Bethlen István miniszterelnök személyi titkára lett, majd a

miniszterelnökség nemzetiségi és kisebbségi osztályán dolgozott. 1927-ben a népjóléti- és munkaügyi minisztériumba került. Később az Országos Társadalombiztosítási Intézet aligazgatója lett. 1929-től c. igazgatóként az igazgatási főosztályt vezette. Kidolgozta az öregségi és rokkantsági biztosításról szóló törvénytervezetet. 1935–38-ban a budapesti Műegyetemen szakelőadó. 1939–40-ben a miniszterelnökségen a lélektani hadviselést irányító osztály vezetője. 1940 és 1944 között a kolozsvári Tudományegyetemen a társadalomtan és társadalompolitika tanára. 1948-ban az Egyesült Államokban telepedett le. 1949-től 1962-ig Milwaukee-ban a Marquette Egyetem tanára. Részt vett a római *Katolikus Szemle* megindításában.

F. M.: Magyar társadalompolitika, 1920–1945 I-II (New York 1954, angolul: Hungarian Social Policies, uo. 1954); National Communism in Hungary (Milwaukee 1958).

Kovrig Bence (*Bennet*, Budapest, 1940. szept. 8.) politológus, történész. 1948 óta él Nyugaton. Tanulmányait 1960 és 1963 között a torontói, 1963 és 1967 között a londoni egyetemen végezte és bölcsészdoktori oklevéllel zárta. 1968-tól tanít a torontói egyetem politikai gazdasági tanszékén, 1979-től tanszékvezető tanár. 1987–88-ban Münchenben a Szabad Európa Rádió Kutató Osztályát vezette. Érdeklődési területe az újabbkori kelet-európai és magyar politikai történelem.

F. M.: The Hungarian People's Republic (Baltimore 1970); The Myth of Liberation: East-Central Europe in U.S. Diplomacy and Politics since 1941 (Baltimore–London 1973); Communism in Hungary From Kun to Kadar (Stanford CA 1979).

Kögl Szeverin (Mosonszentpéter, Moson vm, 1914. jún. 20.) bencés szerzetes, kulturális szervező. 1934-ben Pannonhalmán öltözött be. 1940-ben szentelték pappá. Sopronban volt gimnáziumi tanár, majd Zalaapátiban plébános. 1949 áprilisában rendje Brazíliába küldte lelkipásztori munkára. 1951 és 1968

között a são paulói kolostor gazdasági igazgatója. E minőségében vezette 1960 és 1968 között a kolostor és iskola építkezési munkáit. Később plébános, házfőnök és gimnáziumi igazgató volt. Irányította a paranai bencés rádióprogramot. Rektora volt a Könyves Kálmán Szabadegyetemnek. Számos történelmi dolgozata és cikke jelent meg a dél-amerikai magyar sajtóban. Jelenleg a são paulói kolostor könyvtárának és múzeumának vezetője.

F. M.: Öröm és vígasz (elmélkedések, São Paulo 1954); Que deram os húngaros ao mundo (Mit adtak a magyarok a világnak, portugálul, szerk. uo. 1954); Magyar Műhely a Dél Keresztje alatt, a Könyves Kálmán Szabadegyetem Emlékkönyve, 1949–1959 (Kutasi Kovács Lajossal uo. 1960).

Könnnyű László (*Leslie*, Tamási, Tolna vm, 1914. febr. 28. – St. Louis, 1992. márc.) költő, irodalomtörténész. 1944-ben Szegeden tanári diplomát szerzett. Középiskolákban tanított. Magyarországon több kötet verse, regénye, színműve jelent meg. 1945 elején Ausztriába került, ahol egy magyar iskola igazgatója lett. 1949-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Két évig Jefferson Cityben egyházi orgonista. 1951–54-ben St. Louisban zenét tanult és zenetanári oklevelet szerzett. Azután térképészetet tanult, 1957-ben diplomázott. 1955-től a Defense Mapping Agency térképészeként dolgozott. Közben a St. Louis Egyetemen földrajzi tanulmányokat folytatott. 1967-ben a Kansasi Állami Egyetemen doktorált. Költeményei és cikkei jelentek meg a *Nemzetőrben*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a *Krónikában*, az *Amerikai Magyar Életben*, valamint más amerikai magyar lapokban és folyóiratokban. Több tanulmányt és könyvet írt az amerikai magyar irodalom történetéről. 1963 és 1974 között kiadta és szerkesztette az *Amerikai Magyar Szemlét*. Műfordítói tevékenysége is említésre méltó.

F. M.: Koratavasztól őszirózsáig (v. St. Louis 1959); Bond of Beauty (v. angolul., uo. 1959); Szemben az árral - Against the River (v. kétnyelvű, New York 1961); Az amerikai magyar irodalom története, Szemelvényekkel (uo. 1961,

St. Louis 1986); A History of American-Hungarian Literature (uo. 1962, 1988); Modern Magyar Literature (uo. 1964); Kezdődik előlről (színd. Cleveland 1965); Gedichte von Österreich (műford. Köln 1965); Xantus János geográfus Amerikában (tan. Köln 1965, St. Louis 1975); Egy költő visszanéz (önéletr. St. Louis 1966, 1977); Idegenben (v. uo. 1967); Hungarians in the USA (uo. 1967); Collected Poems (v. uo. 1968); A térkép rövid története (tan. Chicago 1970); A Condensed Geography of Hungary (St. Louis 1971); J'accuse mon époque (v. franciául, uo. 1972); A gyáva férfi (r. uo. 1973); Összegyűjtött versek (uo. 1974); Szülők iskolája (tan. Llyndhurst NJ 1975); Acacias: Hungarians in the Mississippi Valley (tan. Ligonier PA 1975); Magyar hivatásos képzőművészek (lexikon, Gyimesi Kásás Ernővel, St. Louis 1977, angolul: uo. 1978); Tamási monográfiája (uo. 1979); Egyszázöt év Tamásiban (tan. uo. 1980); Hungarian Transylvania (többnyelvű tan. uo. 1983); Hungarian Bouquet, Selected Poems (uo. 1984).

Könyves Kálmán Szabadegyetem. São Paulóban 1949-ben Stankovich Jenő kezdeményezésére alakult tudományos, irodalmi és művelődési társaság, amely rendszeres előadásokkal, irodalmi, zenei estekkel, kerekasztalvitákkal igyekezett a brazíliai nagyváros és környéke magyarjainak szellemi érdeklődését kielégíteni. Stankovich után egy háromtagú elnökség, azután Annau Ernő, majd Bordeaux Pál vezette. Tevékenységében fontos szerepet játszott a bencések Szt. Gellért Kolostora. Ennek következtében a rektori tisztet 1951-től a Rend tagjai – Kögl Szeverin (1951–70), Gácsér Imre (1970–90), Tóth Veremund (1990-től) – látták el. Eddig körülbelül négyszáz előadás hangzott el szervezésében. A mintegy százötven előadó közül kb. negyven nem magyar volt. A magyar előadók között szerepeltek európaiak és észak-amerikaiak is. 1981 óta magyarországi és erdélyi írók is kaptak meghívást.

Könyves Tamás (*Tom*, Budapest, 1947. júl. 13.) költő, szerkesztő. Vancouverben él, angolul ír verseket. Avantgarde kiadványok

szerkesztője. Költői munkáit kanadai folyóiratok közölték, videoverseit Kanadában, Angliában, Olaszországban mutatták be.

F. M.: Love Poems (v. Montreal 1974); Proverbs (v. Ken Norrisszal, uo. 1977); No Parking (v. uo. 1978); Poetry in Performance (v. Ste-Anne de Bellevue, Que. 1982); Ex Perimeter (v. Vancouver 1988).

Körmendi Ferenc (Budapest, 1900. febr. 2. – Bethesda MD, 1972. júl. 20.) író, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen jogot tanult, 1922-ben végzett. Egy ideig újságíró volt, majd tisztviselő lett. 1921-ben elbeszéléskötete jelent meg. 1932-ben „Budapesti kaland” című regényével megnyerte három angol kiadó által hirdetett nemzetközi regénypályázatot. A könyvet több mint húsz nyelvre lefordították. Magyarországon számos regénye és novelláskötete jelent meg. Írt színdarabokat is. 1932 és 1938 között a *Pesti Napló* munkatársa volt. 1939 januárjában elhagyta Magyarországot, rövid olaszországi tartózkodás után Londonban telepedett le. 1939 szeptemberétől 1945 őszéig a BBC magyar osztályán dolgozott. 1945 őszén kivándorolt az Egyesült Államokba. 1954-ben mint rendező a Szabad Európa Rádió New York-i osztályára került. 1961-ben az Amerika Hangja magyar osztálya alkalmazta Washingtonban, ahol nyugdíjba vonulásáig, 1969-ig dolgozott. Nyugaton írt könyvei magyar és angol nyelven kívül más nyelveken is napvilágot láttak.

F. M.: The Happy Generation (r. London 1945, németül: Abschied von gestem, Frankfurt 1955); Napfogyatkozás (r. 1948, angolul: Years of the Eclipse, Indianapolis 1951, New York 1960, olaszul: Tempo di eclisse, Milano 1950); Seven Trumpet (r. Indianapolis 1953); Incident at Sebes (r. New York 1972, németül: Die Verschwörung von Sebes, Hamburg 1972).

Körösi László (*Lucien Corosi*, Nagyvárad, 1908. dec. 26. – Párizs, 1989. máj.) író, újságíró. 1926 óta élt Franciaországban. 1976-tól a *Documents et Reportages Internationaux* sajtóiroda alapító igazgatója. Több francia

napi- és hetilap munkatársa volt. Regényeket és rádiójátékokat írt. Festő is volt.

F. M.: Un village francais en 1944 (Paris 1946); Aina, ou l'amour difficile (r. uo. 1953); L'ami (r. uo. 1973); Il y a quarante ans: Nuremberg, L'autopsie d'un procès raté (uo. 1985).

Körösi-Krizsán Sándor (Nagybánya, 1896. febr. 27. – München, 1970. szept. 28.) újságíró. Az első vh.-ban mint katonatiszt orosz fogságba esett. Csatlakozott a bolsevista párthoz, majd Komintern-megbízottként Romániában végzett pártmunkát. A Román Kommunista Pártban vezető tisztségeket töltött be. A húszas évek végén szakított a kommunizmussal. 1928 és 1932 között a *Brassói Lapok* munkatársa, majd 1936-ig a brassói *Népújság* szerkesztője. Később Budapestre költözött a *Pester Lloyd* munkatársa, a *Magyar Nemzet* és a Magyar Távirati Iroda berlini tudósítója volt. 1945-től 1951-ig Hamburgban a brit katonai kormányzat alkalmazottja. 1951 szeptemberétől 1965 végéig (Gedeon Sándor néven) a Szabad Európa Rádió müncheni magyar szerkesztőségének tagja. Nyugalomba vonulása után 1968-ig külső munkatárs. A kommunista mozgalom történetével és kelet-közép-európai problémákkal foglalkozott. A müncheni *Új Hungáriában* és az *Új Látóhatárban* publikált.

Köszegi-Farkas István l. *Farkas István*

Kőváry György (*Georg*, Budapest, 1922. febr. 21.) újságíró, író, műfordító. A középiskolát Budapesten végezte. Újságíróként és fordítóként dolgozott. Az 56-os forradalom után Bécsben telepedett le. Osztrák újságíró lett. Több lap munkatársa. Regényeket, hangjátékokat, televíziójátékokat ír, magyar szerzők munkáit fordítja németre. Egyaránt publikál magyarul és németül.

F. M.: Das Schülerstreich-Quintett (r. Berlin–Stuttgart–Wien 1957); Das Herz einer Mutter (ant. szerk. Wien 1982); Kinder sind eine Brücke zum

Himmel (ant. szerk. uo. 1982); Ein Ungar kommt selten allein (r. uo. 1984).

Közi Horváth József (Agyagos, Sopron vm, 1903. szept. 25. – Oberhaching, NSZK, 1988. máj. 26.) kat. pap, közíró, politikus. 1927-ben Győrött szentelték pappá. 1929-ben a budapesti Tudományegyetemen teológiai doktor lett. Serédi bíboros a Katolikus Akció titkárává nevezte ki. Nagy példányszámú füzetekben népszerűsítette a pápai szociális enciklikákat, valamint a német nemzetiszocializmus elleni vatikáni állásfoglalást. 1939-ben a kormánypárt listáján keresztény-szociális programmal Győr országgyűlési képviselője lett. 1944 tavaszán a parlamentben tiltakozott a német megszállás ellen. 1948-ban Ausztriába menekült, majd Párizsba költözött, ahol megszervezte és vezette a Magyar Keresztény Népmozgalmat. 1949-ben New Yorkban telepedett le. A Magyar Nemzeti Bizottmány végrehajtó bizottságának tagjaként a menekültkérdéssel foglalkozott. Az 56-os forradalom bukása után visszatért Európába. 1957 és 1965 között a Paulinum nevű müncheni diáktothont vezette. 1970 végén az Európai Szabad Magyar Kongresszus elnökévé választotta. 1965-től a haláláig a München melletti Oberhachingban az egyházmegyei Karitás-otthon lelkésze volt. Írásai a *Katolikus Szemlében*, a *Nemzetőrben*, az *Életünkben* és más lapokban jelentek meg. Magyar egyháztörténeti kérdésekkel foglalkozott.

F. M.: Magyarok tündöklő csillaga, Szent István 975–1038 (München 1974); Kardinal Mindszenty, Ein Bekenner und Märtyrer unserer Zeit (Königstein 1976, angolul: Chichester–Chulmleigh 1979, magyarul: Mindszenty bíboros, München 1980, 1984); Apor püspök élete és halála (München 1977, 1984, németül: Leben und Sterben von Bischof Apor, uo. 1984, 1985); Rafinált vallásüldözés Magyarországon (uo. 1980); Magyarság és kereszténység ötvenhatban (uo. 1981); XI. Ince pápa szerepe a török kiűzésében (uo. 1986).

Krassó Miklós (Budapest, 1930. nov. 29. – London, 1986. jan. 10.) filozófus, politológus. A budapesti Tudományegyetemen filozófiát tanult. Első írásai kommunista elméleti folyóiratokban és lapokban jelentek meg. Az 56-os forradalomban való részvétele miatt 1956 novemberében Bécsbe menekült, majd Angliában telepedett le. 1957 és 1963 között Oxfordban tanult. Kutatóévei alatt a fiatal Marx-szal, Trockijjal és a marxista ideológiával foglalkozott. A hatvanas években az angol New Left Club és a *New Left Review* alapítói közé tartozott. Mint a *New Left Review* szerkesztője az angol „újbaloldali” gondolkodás népszerűsítésében vesz részt. Tevékeny tagja a European Nuclear Disarmament (END) nevű mozgalomnak. Magyarul ritkán publikált. Londoni lakásán összeégve találták, égési sebeibe halt bele. A halottkém balesetet állapított meg.

Kraus Naftáli (*Krausz Zoltán Náftáli*, Budapest, 1933. nov. 20.) újságíró, szerkesztő. Tizenhat éves korában, 1949-ben került Izraelbe. 1965 óta a *Mááriv* című tel-avivi napilap munkatársa. Publicisztikát és zsidó tárgyú cikkeket, valamint kelet-európai és magyar politikai elemzéseket ír. Izraeli tudósítója az *Allgemeine Journal* című New York-i jiddis hetilapnak. Egyik alapítója és szerkesztője a *Remény* című tel-avivi irodalmi, kulturális és társadalmi folyóiratnak.

F. M.: Az ősi forrás, Mózes öt könyvének magyarázata (Budapest 1990).

Krinszki Gyula (Eger, 1929. jan. 3.) író. Magyarországot 1948-ban hagyta el. Két évig Svájcban élt, majd 1950-ben kivándorolt Ausztráliába. Sydneyben telepedett le. Elbeszéléseket, szövegeket, színdarabokat ír. Magyarul az *Új Látóhatár* és az ausztráliai *Magyar Élet* közölt tőle, egyébként főleg angolul publikál. 1986-ban egy Sydneyben működő színtársulat bemutatta „The Bunker” című darabját.

F. M.: Canto (szövegek, angolul, Sydney 1983); Cuckoo (egyfelvonásosok, angolul, uo. 1986).

Kristóf Ágota (Csikvánd, Győr vm, 1935. okt. 30.) író. Kristóf Attila budapesti újságíró és szerkesztő nővére. Szombathelyen érettségizett, majd a kőszegi szövőgyárban dolgozott. Az 56-os forradalom után Svájcban telepedett le. Óragyári munkás volt, majd fogászati asszisztens lett. Az *Irodalmi Újságban* verseket közölt. Megtanult franciául és e nyelven kezdett el írni hangjátékokat, színdarabokat, verseket, elbeszélő prózát. Neuchâtelben él. Első regénye, „A Nagy Füzet” olyan sikert aratott, hogy immár majd húsz nyelvre lefordították („Livre Européen”-nek nyilvánították).

F. M.: *Le grand cahier* (r. Paris 1986, németül: *Das grosse Heft*, Berlin 1987, magyarul: *A Nagy Füzet*, Budapest 1990); *La preuve* (r. Paris 1988, németül: *Der Beweis*, München 1989); *Le troisième mensonge* (r. Paris 1991).

Krónika. Irodalmi, történelmi és művészeti szemle. A torontói Magyar Kultúrközpont-Magyar Ház lapja. 1975 szeptemberétől havonta jelenik meg. Felelős kiadója a Kultúrközpont mindenkori elnöke. Szerkesztette Endes László, azután Berzy József és Kostya Sándor. Szépirodalmi alkotásokat, rövid esszéket és tanulmányokat, kritikákat, valamint kulturális cikkeket és beszámolókat közöl. Szerzői közé tartozott és tartozik: Baráth Tibor, Csepelyi Rudolf, Domokos Sándor, Fáy Ferenc, Fáy István, Flórián Tibor, Fűrj Lajos, Gaál Gyula, Heckenast Dezső, Kannás Alajos, Kerecsendi Kiss Márton, S. Koósa Antal, Mailáth István, Nehéz Ferenc, Ormay József, Simándi Ágnes, Tűz Tamás, Wass Albert.

Krüzselly József (Visk, Máramaros vm, 1916. jan. 6.) ref. lelkész, szerkesztő. Jogi és államtudományi doktorátusának megszerzése után minisztériumi tisztviselő lett. A negyvenes évek második felében Svájcba emigrált. A genfi egyetemen teológiai tanulmányokat végzett és hittudományi doktori fokozatot szerzett. Francia-Svájc és Bern magyar református szórványi lelképásztora volt 1980-ban bekövetkezett

nyugdíjazásáig. Közreműködött a Szabad Európa Rádió protestáns egyházi műsorában. 1955–56-ban a *Kálvinista Szemle*, 1965-től az *Élő Egyház* című protestáns hitbuzgalmi lapok szerkesztője és kiadója.

Kubinszky Lajos (Szombathely, 1907. okt. 30.) jogász, szakíró. A budapesti Tudományegyetemen 1930-ban jogi doktorátust szerzett. 1935-ben ügyvédi és bírói vizsgát tett. 1935-ben a vallás- és közoktatásügyi minisztérium tisztviselője lett. Igazgatási, jogi és törvényelőkészítési kérdésekkel foglalkozott. 1945-től miniszteri tanácsosként az egyetemi és tudományos főosztály h. vezetője volt. 1946–47-ben a Műegyetemen megbízott előadó, 1948-ban a budapesti Tudományegyetemen magántanár. Nagyszámú szakmunkája jelent meg. Nemzetközi kongresszusokon képviselte a magyar nevelésügyet. 1949 elején emigrált. Ausztriai tartózkodás után 1950-ben kivándorolt Brazíliába. São Paulóban telepedett le. 1950-től 1990-ig a Pápai Katolikus Egyetem Központi Könyvtárának igazgatója volt. Ezen kívül mint ügyvéd, tolmács és egyetemi előadó is működött. Magyar, német és portugál nyelven jogi, történelmi, nevelési és könyvtári tanulmányokat publikált.

F. M.: *A magyar közoktatásügyi politika a két háború között* (New York, 1953).

Kultúra. São Paulóban 1951 augusztusa és 1958 között kiadott irodalmi és művészeti folyóirat. Kisebb-nagyobb megszakításokkal havonta jelent meg. Szerkesztette Kende Sándor. Főmunkatársai közé tartozott Landy Dezső, Lénárd Sándor, Rónai Pál, Zsürger László.

Kunz Egon (*Egon F.* Budapest, 1922. márc. 11.) történész, műfordító. A budapesti Tudományegyetemen 1948-ban magyar nyelv és irodalomból doktorált. Ugyanabban az évben Nyugatra menekült. 1949-ben kivándorolt Ausztráliába, ahol kiegészítette

egyetemi tanulmányait. A Sydney-i Mitchell Könyvtárban kapott állást, majd a hatvanas évek végén a canberrai Ausztráliai Nemzeti Egyetem demográfiai tanszékének munkatársa és előadója lett. 1980-tól Canberrában az Institute of Aboriginal Studies könyvtárának igazgatója. Érdeklődési területe az ausztráliai bevándorlás és a magyar bevándorlók története. Tudományos munkái angol nyelven jelentek meg. Magyarul a *Dél Keresztje*, a *Független Magyarország*, a *Magyar Élet* közölte írásait. Magyar irodalmi műveket fordított angolra.

F. M.: Hungarian Poetry (ant. szerk. Sydney 1955); Blood and Gold, Hungarians in Australia (Melbourne–Canberra–Sydney 1969); The Intruders (Canberra 1975); The Hungarians in Australia (Blackburn 1985); Displaced Persons, Calwell's New Australians (Canberra 1988).

Kutasi Kovács Lajos (Veszprém, 1920. jan. 18.) író, újságíró, etnográfus. A középiskolát Budapesten végezte. Első szépirodalmi munkája 1941-ben jelent meg. 1942–43-ban a *Veszprémi Hírlap* segédszerkesztője volt. 1944-ben Budapesten újságíró. 1945 tavaszán polgári menekültként Németországba került, ahol 1949 szeptemberéig élt. 1949 októberében kivándorolt Brazíliába, decemberben letelepedett São Paulóban. 1950 áprilisától 1966 december végéig szerkesztette a *Délamerikai Magyar Hírlapot*. 1967 januárjától 1970 májusáig a buenos-airesi *Délamerikai Magyar Újság* brazíliai szerkesztője volt. 1970 júniusában visszatért Európába. Azóta Angliában és Svájcban él. 1962–68: a New York-i International Feature Service brazíliai igazgatója. Külső munkatársként dolgozott a Szabad Európa Rádiónak (1960–71) és a BBC-nek (1978–1989). Szépirodalmi írásai és cikkei jelentek meg a már említett lapokon kívül a *Hungáriában*, az *Új Hungáriában*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, az *Amerikai Magyar Népszavában*, a *Szabadságban*, a *Délamerikai Magyarországon*, írt regényeket, elbeszéléseket, esszéket, útirajzokat, néprajzi munkákat. 1965-ben részt vett egy dél-amerikai expedícióban, 1974 és

1989 között nagyobb etnográfiai tanulmányutakat tett Észak- és Dél-Amerikában. Magyarországon 1972 óta rendszeresen publikál.

F. M.: Barbárok (elb. São Paulo 1951, Buenos Aires 1953); Az ember elindult (r. São Paulo 1952); Tükörben – Záróra (elb. kistr. Buenos Aires 1952); Megvirradt (kistr. Köln 1953); Művészettörténelem zseblexikona (Köln 1954); Partok között (r. München 1956); Holtvágány (r. uo. 1959); Törzsasztal (r. Buenos Aires 1959); Szereposztás (r. Brüsszel 1961, spanyolul: Reparto Teatral, Barcelona 1965); A hajó és a folyó (r. Köln 1970); A Zöldpokoltól a Vidámkikötőig (útl. Budapest 1972); Az elveszett világ (Amazónia története, uo. 1976); Fekete istenek - fekete emberek (tan. uo. 1980); Amerika bölcsője (útl. uo. 1985); A mohikánok visszatérnek (tan. uo. 1986); Összefirkált térkép (reg. életr. uo. 1987); Zöld pokol - vörös sivatag (tan. uo. 1988).

Kútfő. Izraelben 1988 végén indult irodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat. Megjelenik Tel-Avivban negyedévenként A zsidó és más nemzeti kultúrák kölcsönös megismertetésére törekszik magyar nyelven. A főszerkesztő Rappaport Ottó. A szerkesztőbizottság elnöke Elie Wiesel, tagjai között van Faludy György, Fejtő Ferenc, Kányádi Sándor, Méliusz József, Sütő András, Jancsó Miklós, Mezei András, Randolph Braham, Itámár Jáoz-Keszt.

Külhoni Szövegtár. 1979-ben Bostonban kiadott irodalmi évkönyv. Egyetlen száma jelent meg. Szerkesztője Bikich Gábor, kiadója Koncz Lajos volt. Közölte a többi között Bikich Gábor és Csokits János újabb verseit, Szabó Zoltán egy írását és Bibó István Londonba küldött levelét.

L

Ladányi László (Budapest, 1907. okt. 24.) író, újságíró. A második világháborút

megelőző években a budapesti *Új Idők* munkatársa volt. A negyvenes és ötvenes években verseskötetei, költői elbeszélései és rádiójátékai jelentek meg. 1957-ben kivándorolt Izraelbe. Főleg költeményeket és elbeszéléseket írt. Ezeket az *Irodalmi Újság*, az *Új Kelet* és más izraeli lapok közölték. Herzl- és Nordau-díjat kapott.

F. M.: Élet és halál között (v. prózában, 1962); Tűzözön (elb. Tel-Aviv 1968); Halon Barakia (Ablak az égen, r. uo. 1974); A lángoló özvegy (elb. uo. 1981, Budapest 1990); Őszi verőfény (v. Tel-Aviv 1982); Látomás a falnál (elb. uo. 1984); Barátom a dzsin (elb. hum. v. uo. 1985).

Ladányi László (*Ladislao La Dany*, Diósgyőr, 1914. jan. 14. – Hong Kong, 1990. szept. 23.) jezsuita szerzetes, újságíró. A budapesti Zeneakadémián hegedűszakot végzett. Azután egyetemi tanulmányokat folytatott, majd jogi doktorátust szerzett. 1936-ban belépett a jezsuita rendbe. A rend 1940-ben misszionáriusként Kínába küldte. Ott kínai nyelvet és jogot tanult. 1946-ban pappá szentelték. Utána a sanghaji jezsuita egyetemen tanított. A kommunista hatóságok 1949-ben kiutasították. Hong Kongban telepedett le. 1953-ban elindította *China News Analysis* nevű könyvomatóságát, amelyben 1982-ig rendszeresen tájékoztatót a kommunista Kínában folyó eseményekről és fejleményekről. Ez a hetenként-kéthetenként megjelenő tájékoztató nagy tekintélyt vívott ki a Kínával foglalkozó szakemberek körében. Több évtizedes kutatások alapján megírta a kínai kommunista párt történetét.

F. M.: *The Communist Party of China and Marxism, 1921–1985: A Self-Portrait* (1988).

Lajosy Sándor (tkp. *Tamás Sándor*, Lajosmizse, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1920. szept. 12. – Croydon, Anglia, 1989. febr. 8.) író, szerkesztő. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Angliában telepedett le. 1959-ben megalapította a *Harsona* Kiadót, 1960-ban elindította a *Harsona* című lapot, amely 1962-től *Magyar Család* címmel jelent meg. Verseket, elbeszéléseket,

tanulmányokat, útirajzokat írt. Saját lapján kívül a többi között a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a *Duna* című értesítőben, a *Kanadai Magyarságban*, a *Pásztortűzben*, a *Magyar Nőkben* publikált.

F. M.: Első szerelem volt (kisz. London 1961, 1963); Római emlékeim (tan. uo. 1962); Sasszámnyakon (v. 1963); Gondolatok (uo. 1965, München 1984); Szentek nyomában Ibér földön I-II (útl. uo. 1966); A madridi Szent Ferenc katedrális (tan. uo. 1967); Cordoba, a Guadalquivir gyöngye (útl. uo. 1967); Cincognak az egerek (kisz. Brüsszel 1968); Lidike (kisz. London 1970, 1973); Hol van az a nyár? (elb. uo. 1971, Köln 1974); Szeretlek hazám mindhalálig (v. Fahrwangen 1973); A fehér asszony (r. London 1976); Londoni vártán (elb. úú. Fahrwangen 1977); Gyönyörű ez a nagyvilág (útl. London 1979); Magyar tollak az emigrációban (uo. 1981); Politikai írásaim (uo. 1982).

Lakatos Imre (Budapest, 1922. nov. 5. – London, 1974. febr. 2.) matematikus, filozófus. 1945-ben a debreceni Tudományegyetem bölcsész karán doktorált. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban és a kommunista pártközpontban dolgozott. 1948–49-ben aspiráns volt Moszkvában. Marxista ideológiai cikkei jelentek meg a *Szabad Népb*ben. 1950-ben letartóztatták, hazaárulási bűnügybe akarták belekeverní, de perre nem került sor. 1953 végén szabadult, utána rehabilitálták, majd az MTA Matematikai Kutatóintézetébe került. 1956 november végén Nyugatra menekült. Angliában telepedett le. Cambridge-ben egyetemi tanulmányokat folytatott. 1960-ban doktori fokozatot szerzett filozófiából. Ugyanabban az évben a London School of Economics előadója lett, 1965-ben docens, 1969-ben tanszékvezető tanár. Logikával, a matematika és filozófia viszonyával, tudománybölcsélettel foglalkozott.

F. M.: *Criticism and the Growth of Knowledge* (Cambridge 1970); *Proofs and Refutations: The Logic of Mathematical Discovery* (uo. 1976); *The Methodology of Scientific Research Programmes: Philosophical Papers I.* (uo. 1977); *Mathematics, Science and Epistemology: Philosophical Papers II.* (uo. 1977).

Lakatos Mihály (1900.) újságíró, író. Tizenhét éves korában az *Ifjú Munkás* című szociáldemokrata lap szerkesztője volt. 1918-tól a *Népszavának* dolgozott. A Tanácsköztársaság bukása után Ausztriába menekült és 1921-ben a *Bécsi Magyar Újság* munkatársa lett. Később visszatért Magyarországra, de 1938-ban újból külföldre távozott. Ezúttal Dél-Amerikába. 1940-ben Buenos Airesben egy magyar lap munkatársa, de más dél-amerikai lapoknak is dolgozott. 1960-tól a londoni szociáldemokrata *Népszavában* publikált. Elbeszéléseket, tárcákat, szatírákat írt.

F. M.: Találkozás (elb. tárcák, Montevideo 1966); Szegény szívem... (elb. szatírák, uo. 1969).

Lánczos Kornél (*Cornelius*, Székesfehérvár, 1893. febr. 2. – Budapest, 1974. jún. 25.) fizikus, matematikus, tudománytörténész. A budapesti Tudományegyetemen 1916-ban matematika-fizika szakos tanári oklevelet szerzett. 1921-ben doktorált. Utána 1931-ig Németországban végzett kutatómunkát. 1928–29-ben Einstein munkatársa volt Berlinben. 1931-től az Egyesült Államokban tanított. 1946-ig az Indiana állambeli Lafayette-ben a Purdue Egyetemen a matematika-fizika tanára volt. Utána a Boeing Társaság kutatómérnöke lett. 1949-től Los Angelesben a Californiai Egyetemen folytatott kutatómunkát. 1954-ben egy írországi meghívást elfogadva a dublini Institute for Advanced Studies tanára lett. 1968-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig tanított. Kutatásai középpontjában az elektrodinamika, a kvantumelmélet, a mechanika variációs elvei, a numerikus analízis, a relativitás és általános térelmélet állottak. Tudománytörténeti munkásságát általános természettudomány-, matematika- és geometriatörténeti tanulmányok alkotják. Számos tudományos testület és szervezet tagja volt, több tudományos díjban és kitüntetésben részesült. Egy magyarországi látogatásakor hunyt el.

F. M.: The variational principles of mechanics (Toronto 1949, Moszkva 1965); Applied analysis (New York 1956, Moszkva 1961); Linear

differential operators (London 1961); Albert Einstein and the cosmic world order (New York 1965, Roma 1967, Varsó 1967, Tokió 1970); Discourse on Fourier series (Edinburgh 1966); Numbers without end (Edinburgh 1968, magyarul: Számok mindenütt, Budapest 1972); Judaism and Science (Leeds 1970); Space through the Ages (London 1970, magyarul: A geometriai térfogalom fejlődése, Budapest 1976); The Einstein decade: 1905–1915 (New York, London 1974, magyarul: Einstein évtizede, Budapest 1978).

Landy Dezső (*Löbl*, Budapest, 1908. jún. 13. – São Paulo, 1990. ápr. 3.) könyvkiadó, könyvkereskedő, újságíró. A bécsi grafikai szakiskolában tanult. A harmincas évek elején testvéreivel átvette meghalt édesapjuk vállalatát, a Löbl Dávid és fia könyvkiadót. Ebből lett az Officina Kiadó, amely a jelentős budapesti kiadóvállalatok közé emelkedett. 1949-ben államosították. Landy Dezső 1950 májusában emigrációba ment, először Bécsben élt, majd 1956 decemberében kivándorolt Brazíliába. São Paulóban telepedett le és könyvkereskedést nyitott. Irodalmi tárgyú előadásokat tartott és cikkeket írt a többi között az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, a buenos-airesi *Magyar Hírlapban*, amelynek são paulói kiadóhivatali vezetője volt.

Lányi György (*George A.* Budapest, 1913. ápr. 30. – Oberlin OH, 1981. febr. 20.) politológus. Budapesti érettségije után Heidelbergben és a London School of Economics-on végzett egyetemi tanulmányokat. Az utóbbin Mannheim Károly tanítványa volt. A harmincas évek végén kivándorolt az Egyesült Államokba. A Harvard Egyetemen tanult 1950-ben az Ohio állambeli Oberlinbe került, ahol a helyi college-ban harminc évig tanított. Jászi Oszkár közeli barátja és munkatársa volt. Amikor Jászi 1957-ben meghalt, ő lett az utóda a politikai tudományok tanszékén. Jeles tanár volt, de keveset publikált. Néhány magyar írása a müncheni *Látóhatárban* jelent meg.

F. M.: *Crisis and Continuity in World Politics, Readings in International Relations* (New York 1966, 1972).

László András (*Andrés*, Szinna, Zemplén vm, 1910.) író, művészettörténész. Budapesten elvégezte a Színművészeti Főiskolát, Párizsban az École des beaux-arts-ot. Volt színész, rendező, kritikus. 1938-ban Spanyolországba költözött. Később Franciaországban telepedett le. Regényei és elbeszélései főleg spanyol és francia nyelven jelentek meg.

F. M.: *La rapsodia del cangrejo* (r. Barcelona 1948); *Donde los vientos duermen* (r. uo. 1952, németül: *Die Mutter meines Sohnes*, Hamburg–Wien 1958, franciául: *Mère inconnue*, Paris 1958); *Sólo el paisaje cambia* (elb. Barcelona 1955); *Mío tío Jacinto* (r. uo. 1956, angolul: *My uncle Jacinto*, New York 1958, franciául: *De muchacho*, Paris 1957); *Paco l'infailible*, (r. Paris 1959, angolul: *Paco never fails*, London 1960, spanyolul: *Paco, el seguro*, Barcelona 1971).

László Károly (*Carl*, Pécs, 1923. júl. 16.) író, kiadó, műgyűjtő. Egyetemi tanulmányait a pécsi Tudományegyetem orvosi karán kezdte, de nem fejezhette be. 1944-ben a németek Auschwitzba, majd Dachaubá deportálták. 1945-ben szabadult és még abban az évben Svájcba költözött. Azóta ott él. Szondy Lipótnál pszichoanalízist tanult. Baselban modern művészettel foglalkozott, cikkeket és színdarabokat írt, színitársulatot szervezett, megalapította a Delta Galériát, 1958-ban elindította a *Pandorma* nevű művészeti kiadót és folyóiratot, gazdag műgyűjteménye van. Műkereskedelemből tartja el magát és vállalkozásait. Németül és magyarul ír.

F. M.: *Ferien am Waldsee* (eml. Basel 1956, magyarul: *Tóparti nyaralás*, Budapest 1990); *MA - Kassák* (németül, Basel 1968); *Der Weg nach Auschwitz* (eml. uo. 1987).

Látóhatár. Irodalmi és politikai folyóirat. 1950 novemberében indult Zürichben. A 2. évf. 1. számától – 1951 elejétől – Párizsban, a 3. évf. 1. számától – 1952 májusától –

Münchenben készült. 1952 júliusában és szeptemberében *Egész Látóhatár* címmel jelent meg. Az addigi sokszorosítástól a folyóirat 1953 elején tért át a nyomtatásra. Ezt a Látóhatár Baráti Társaság anyagi támogatása tette lehetővé. 1950–52-ben Borsos Sándor volt a felelős szerkesztő és kiadó, Vámos Imre a szerkesztő. Az *Egész Látóhatár* szerkesztéséért és kiadásáért Vámos Imre felelt. 1953-tól a felelős szerkesztő és kiadó Vámos Imre, a főmunkatárs Borbándi Gyula volt. A szerkesztőbizottságot Borsody István, Cs. Szabó László és Szabó Zoltán alkotta. E szerkesztőbizottság 1954 márciusáig működött. 1956 januárban Molnár József is főmunkatárs lett. 1957 végén ismét alakult szerkesztőbizottság. Ennek tagjai voltak: Borsody István, Cs. Szabó László, Határ Győző, Hatvány Bertalan, Ignotus Pál, Kovács Imre, Szabó Zoltán, Tábori Pál. A szerkesztést Bikich Gábor, Borbándi Gyula, Horváth Béla, Molnár József és Vámos Imre végezte. Az utóbbi felelős kiadóként jegyezte a folyóiratot, amely 1955 elején különszámmal ünnepelte Jászi Oszkár nyolcvanadik születésnapját és néhány könyvet is kiadott. A nevesebb és gyakoribb szerzőkhöz tartozott a már említettekén kívül: Auer Pál, Barankovics István, Csokits János, Fejtő Ferenc, Fenyő Miksa, Just Béla, Kemény György, Kerényi Károly, Kibédi Varga Áron, Lesznai Anna, Márai Sándor, Polányi Mihály, Reményi József, Schöpflin Gyula, Veress Sándor. 1958 tavaszán a szerkesztőségen belüli egyetértés felbomlott, aminek következménye a szakadás lett. Miután a folyóirat a szerkesztők közös tulajdonának számított, a jogi bonyodalmakat elkerülendő Horváth Béla és Vámos Imre *Látóhatár*, Bikich Gábor, Borbándi Gyula és Molnár József *Új Látóhatár* címmel folytatták a kiadói és szerkesztői munkát. A Vámos és Horváth által szerkesztett *Látóhatár* rendszertelenül jelent meg. 1961 végéig – három és fél év alatt – mindössze kilenc száma látott napvilágot. A két szerkesztő 1962 februárjában visszatért Magyarországra. A folyóirat 1963 októberétől Budapesten jelent meg ismét. Felelős szerkesztője Horváth Béla volt. 1972-ben megszűnt. 1972

decemberében ezzel a névvel indult egy „válogatás a magyar kulturális sajtóból” alcímű újonnan alapított irodalmi tallózó folyóirat.

Látóhatár Baráti Társaság. Három író 1952 őszén kibocsátott felhívására alakult azzal a céllal, hogy a Látóhatár nyomtatásban való megjelenése lehetővé váljék és a folyóirat anyagilag megalapozódjék. A három kezdeményező – Borsody István, Cs. Szabó László és Szabó Zoltán – erre a célra személyenként 50 dollár felajánlását kérte. A Társasághoz – amelynek a nevezettek ügyvezetői voltak – 1955-ig hetvenöten csatlakoztak. 1954 márciusától Borsody István egyedül látta el az ügyvezetői feladatokat. A Társaság az 56-os magyar forradalomig működött. A tagok több mint huszonöt éven át tiszteletpéldányként kapták a Látóhatárt, majd Új Látóhatárt.

Lázár Miklós (Nyíregyháza, 1887. márc. 22. – Baden bei Wien, 1968. nov. 15.) újságíró, szerkesztő. Újságírói pályafutását 1905-ben a *Magyar Hírlap*nál kezdte. A *Hét* verseit, elbeszéléseit közölte. 1911-től a *Pesti Naplónál* dolgozott, 1913-tól mint politikai rovatvezető és vezércikkíró. Az első vh. alatt haditudósító volt. Tudósításai budapesti lapokban és egy berlini újságban jelentek meg. 1917-ben katonaként az orosz frontra került. 1917–19-ben a *Déli Hírlap* fel. szerkesztője. 1921-ben megindítja a *Reggel* című hétfői lapot, annak megszűnéséig főszerkesztője. 1925-ben a budapesti fővárosi törvényhatósági bizottság tagja. 1930-ban, valamint 1931-től 1936-ig országgyűlési képviselő. 1948-ban Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. A Szabad Európa Rádió megalakulása után (kezdetben Boda Bálint néven) annak New York-i külső munkatársa. 1954 novemberében a müncheni szerkesztőségbe került. Ott 1957 július végéig dolgozott. Utána visszatért New Yorkba, ahol nyugdíjasként élt.

Léderer Lajos (Lőcse, Szepes vm, 1904. szept. 14. – London, 1985. dec. 22.) újságíró. Jogi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen végezte. Újságíró lett. Pályafutását 1926-ban a *Pesti Hírlap*nál kezdte, mint annak londoni tudósítója. Később Lord Rothermere magántitkára volt. A második világháború végétől egészen haláláig a *The Observer* című londoni lap kelet-európai szakértője és cikkírója.

Lehel Ferenc (Papos, Szatmár vm, 1885. nov. 13. – São Paulo, 1975. aug. 24.) festő, művészeti író. Tanulmányait a budapesti Mintarajziskolában és a nagybányai szabadiskolában végezte. Festményei gyakran szerepeltek budapesti tárlatokon. Írói munkássága 1909-ben kezdődött „A művészet bölcselete” című könyvével. Az elkövetkező időben több más műve is megjelent. Ő írta az első monográfiát Gulácsy Lajosról és Csontváry Tivadarról. 1934 és 1935 között *Nemzeti Művészet* címmel folyóiratot adott ki. Ennek minden cikkét ő írta. A harmincas években képzőművészeti elemzéseket és műbírálókat jelentetett meg. 1939-ben Angliába költözött. Belső építészként dolgozott Londonban, valamint történelmi, művészetbölcséleti és esztétikai tanulmányokat írt. Élete utolsó éveiben leányánál, São Paulóban lakott.

„Lehel” irodalmi pályadíj. Nevét Lehel Jenő üzletembertől és irodalompartólótól kapta. 1958-ban Rómában hirdették meg először a pályázatot. Az alapítványtevő a Magyar Máltai Lovagok Szövetségét bízta meg az alapítvány gondozásával. Ennek célja a külföldi magyar irodalom támogatása és fejlesztése „a keresztény magyar kultúra és az országnak a Nyugat védelmében játszott történelmi szerepe tárgy körében”. A díj a pályanyertes mű kiadási költségeinek fedezéséből és a szerzőnek adományozott 800 dollárból állt. A díjazottak közé tartozott Domahidy András, Ferdinandy Mihály (kétszer), Ghyczy Zsuzsanna.

Lehoczky Gergely (Budapest, 1930. nov. 2. – Párizs, 1979. júl. 17.) író, újságíró. Középiskolai tanulmányait Budapesten kezdte és mivel szülei 1945 tavaszán Nyugatra kerültek, Ausztriában és Franciaországban folytatta. Strasbourgonban érettségizett 1949-ben. 1950-ben Párizsba költözött, a Sorbonne-on filozófiát hallgatott Az ötvenes évek első felében kezdett publikálni verseket, elbeszéléseket, irodalmi tárgyú újságcikkeket. Munkái a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* jelentek meg. 1967–75: a Francia Rádió magyar adásának munkatársa. A Szabad Európa Rádió párizsi tudósítója. 1974-től haláláig az Irodalmi Újság segédszerkesztője. Egy párizsi reklámirodában dolgozott.

F. M.: Káprázat és ábránd (vál. elb. Bern 1981).

Lénárd Sándor (*Alexander*, Budapest, 1910. márc. 9. – Dona Emma, Brazília, 1972. ápr. 14.) író, költő, műfordító. Szülei 1918-ban Ausztriába kerültek. Bécsben végezte iskoláit és egyetemi tanulmányait. Orvosi diplomát szerzett. 1938-ban, az Anschluss után Rómába menekült. A Vatikáni Múzeumban könyvtáros lett. 1946 és 1949 között a római Magyar Akadémia orvosa. 1951-ben kivándorolt Brazíliába. A német bevándorlók által lakott Blumenau mellett, egy Dona Emma nevű faluban telepedett le és orvosként dolgozott. Németül írt verseket és magyar költeményeket ültetett át németre. Lefordította latinra az angol A. A. Milne „Micimackó” című gyermekregényét, valamint Françoise Sagan „Bonjour tristesse”-ét. Magyarul, angolul és németül írt széprózát, olaszul orvos-, művészet- és művelődéstörténeti cikkeket. A hatvanas évek végén az amerikai Charleston egyetemén görög és latin nyelvet tanított.

F. M.: Ex Ponto (v. németül, Roma 1947); Orgelbüchlein (v. uo. 1949); Die Leute sagen (v. uo. 1950); Zwischen den Geistern und den Utopien (v. uo. 1951); A. A. Milne: Winnie-the-Pooh latinul (New York 1958, 1960); Tristia Salva (Sagan: Bonjour tristesse latinul, Paris 1963); Die Kuh auf dem Bast (r. Stuttgart 1963, angolul: The Valley of the Latin Bear, London

1965, magyarul: Völgy a világ végén, Budapest 1967, 1973, 1986); Die römische Küche (szakácskönyv, Stuttgart 1963, angolul: The fine art of Roman cooking, New York 1966); Sieben Tage Babylonisch (nyelvészeti tan. Stuttgart 1964); Római történetek (életr. r. Budapest 1969); Egy nap a láthatatlan házban (r. uo. 1969).

Lendvai Pál (*Paul*, Budapest, 1929. aug. 24.) újságíró, szerkesztő. Elvégezte a Budapesti Külügyi Akadémiát. Újságíró lett. 1949–51-ben az MTI-nél, később a kommunista *Szabad Népnél* dolgozott. 1957 januárban az *Esti Hírlap* tudósítójaként lengyelországi útjáról nem tért vissza, hanem Ausztriába ment és Bécsben telepedett le. 1961-től a londoni *Financial Times* tudósítója, de dolgozott más angol, valamint osztrák és svájci lapoknak, rádióknak is. 1982 júniusától az Osztrák Rádió és Televízió (ORF) kelet- és délkelet-európai osztályának vezetője. 1973-tól a Bécsben megjelenő *Europäische Rundschau* című politikai folyóirat főszerkesztője. Szerkeszti annak magyar kiadását, a budapesti *Európai Szemlét* is. 1980-ban professzori címet kapott.

F. M.: Der rote Balkan: zwischen Nationalismus und Kommunismus (Frankfurt 1968); Antisemitism without Jews (London 1972, németül: Antisemitismus ohne Juden, Wien 1972, franciául: L'antisémitisme sans juifs, Paris 1972); Die Grenzen des Wandels, Spielarten des Kommunismus im Donauraum (Wien 1977); Der Medien-Krieg, Wie kommunistische Regierungen mit Nachrichten Politik machen (Frankfurt–Berlin–Wien 1981); Das eigenwillige Ungarn (Zürich 1986, 1988, magyarul: Magyarország kívülről, avagy A túlélés művészete, Budapest 1990).

Lengyel Emil (Budapest, 1895. ápr. 26. – New York, 1985. febr. 12.) politikai író, történész. A budapesti Tudományegyetemen 1919-ben jogi doktorátust szerzett. Kedvezőtlen elhelyezkedési lehetőségek miatt 1920-ban elhagyta Magyarországot. 1921-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Budapesti liberális újságoknak küldött cikkeket. Amerikai lapok, köztük a *New York Times* és a *The Nation* munkatársa volt. 1932-

ben megjelent „Hitler” című könyvével nemzetközi érdeklődést keltett. Több könyvet írt európai és ázsiai politikai kérdésekről. Egyik alapítója és elnöke volt a New York-i Ady Társaságnak. 1951-től 1965-ig a New Yorki Egyetem, 1965-től a Fairleigh Dickinson Egyetem (Rutherford NJ) politikatudományi tanára.

F. M.: *Americans from Hungary* (Philadelphia–New York 1948); *World without end, The Middle East* (New York 1953); *Egypt's Role in World Affairs* (uo. 1957); *One Thousand Years of Hungary* (uo. 1957); *The Changing Middle East* (uo. 1960).

Lengyel Menyhért (Balmazújváros, 1880. jan. 12. – Budapest, 1974. okt. 23.) drámaíró. Miskolcon felsőkereskedelmi iskolába járt, majd Budapesten újságíró lett. Drámaíróként 1908-ban „A nagy fejedelem” című darabjával mutatkozott be. Számos művét, köztük olyan jeles alkotásokat, mint a „Tájfű”-t, a „Sancho Panza királysága”-t, a „Waterlooi csatá”-t, valamint Bartók „Csodálatos mandarin”-jának szövegekönyvét elismeréssel fogadta a kritika. Több színműve tartós közönségsikernek bizonyult. A *Nyugat* is közölte írásait. 1931-ben a *Pesti Napló* tudósítójaként Londonba került. 1937-ben az Egyesült Államokba költözött. Hollywoodban filmforgatókönyveket írt. Darabjai nyugat-európai és amerikai színpadokon is sikert arattak. A hatvanas évektől kezdve Rómában élt. Nem sokkal 1974-ben történt hazatelepülése után halt meg.

K. Lengyel Zsolt (Kolozsvár, 1960. nov. 23.) történész, szerkesztő. Iskoláit Kolozsvárott, Aradon, majd miután 1974-ben Németországba került, a hesseni Bensheimben végezte. Érettségi után a heidelbergi, majd müncheni egyetemen történelmet, politológiát és irodalomtudományt tanult. Magyar és német nyelvű tanulmányai, esszéi és szövegei 1983 óta jelennek meg rendszeresen, a többi között a *Bécsi Naplóban*, a *Szivárványban* és magyarországi lapokban. Publikált az *Új*

Látóhatárban és a *Motolla Körvonalak* című irodalmi mellékletében is. 1983 óta a müncheni Magyar Intézet munkatársa, ahol az *Ungarn-Jahrbuch* tudományos évkönyvet és a *Studia Hungarica* könyvsorozatot gondozza. Az *Új Erdélyi Múzeum* szerkesztőbizottságának tagja. Közreműködött több nyugati magyar kiadvány sajtó alá rendezésében, valamint szerkesztésében. Erdély szellemi történetével foglalkozik.

F. M.: *Unternehmen CULTURA, Eine Zeitschrift für deutsch-rumanisch-ungarische Verbindung zwischen Kultur und Politik in Klausenburg 1924* (München 1986); *Auf der Suche nach dem Kompromiss, Der frühe Transsylvanismus 1918–1928* (uo. 1991).

Lepold Antal (Szentülöp, Bács-Bodrog vm, 1880. jan. 22. – Bécs, 1971. máj. 3.) pápai prelátus, művészettörténész. A budapesti Tudományegyetemen katolikus teológiát tanult. 1904-ben szentelték pappá. 1913-ban Csernoch bíboros Kalocsáról Esztergomba hívta, ahol titkár, majd irodaigazgató lett Csernoch megbízása alapján a prímási képtárral foglalkozott. Az első vh. után a bazilika plébánosa lett. Régészeti kutatásokat folytatott. Megírta Esztergom történetét. 1934-ben kezdődött el vezetésével a régi királyi palota feltárása. Esztergom múltjáról több könyvet és tanulmányt publikált. 1946-ban kinevezték a bécsi Pazmaneum rektorának. Az osztrák fővárosban folytatta történeti és művészettörténeti munkásságát.

F. M.: Csernoch János, Emlékezés Nagymagyarország utolsó hercegprímására (Bécs 1963).

Leszlei Márta (*Dósa Józsefné*, Szekszárd 1923. máj. 20.) író, könyvtáros. A budapesti Tudományegyetemen 1941–44-ben nyelvészetet és irodalmat tanult. 1945 elején Németországba került. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1955–57-ben a New York állambeli Syracuse Egyetem hallgatója. 1957-ben szakkönyvtárosi képesítést nyert, az Egyetemi Könyvtár

könyvtárosa lett. Később a könyvtárszakra egyetemi előadó. Regényeket és elbeszéléseket írt. A többi között a *Katolikus Szemlében*, a *Nemzetőrben*, az *Ahogy Lehetben*, a *Kanadai Magyarországon*, a *Pásztortűzben*, a *Délamerikai Magyar Hírlapban* publikált.

F. M.: Vak évek (elb. München 1952); Megelégszel a kenyérrel (r. uo. 1956); A hal és a hajó (elb. Brüsszel 1958).

Lesznai Anna (Budapest, 1885. jan. 3. – New York, 1966. okt. 2.) költő, író, festő. Budapesten és Párizsban iparművészetet tanult. Verseket írt. Első kötete 1909-ben jelent meg. A *Nyugat* szerzői közé tartozott. Festői sikerét jelezte, hogy 1911-ben részt vehetett a Nyolcak társaságának kiállításán. Jászi Oszkár feleségeként szoros kapcsolatban állt a *Husadik Század* polgári radikális köreivel is. A Tanácsköztársaság alatt az Iparművészek Szövetségének vezetője. 1919-ben Bécsbe emigrált. Új férjével, Gergely Tibor festőművésszel 1931-ben visszaköltözött Magyarországra. Budapesten az Atelier nevű tervezőiskolában tanított. Versei jelentek meg a *Szép Szóban* és más folyóiratokban. 1939-ben ismét emigrált. Az Egyesült Államokban telepedett le. Az Ohio állambeli Sandusky-ban, Bostonban, Cambridge-ben, majd a Massachusetts állambeli Wellesley College-ban festészetet tanított. Utána New Yorkban 1962-ig magántanítványokat vállalt. A müncheni *Látóhatárban* verseket és elbeszéléseket közölt.

F. M.: Spaäherbst im Edén (a Kezdetben volt a kert német változata, r. Karlsruhe 1965); Kezdetben volt a kert (önéletr. r. Budapest 1966); Köd előttem, köd utánam (vál. v. uo. 1967); Lesznai képeskönyv (uo. 1978); A kis pillangó utazása Lesznán és a szomszédos Tündérországon (mese uo. 1978); Dolgok öröme (vál. v. uo. 1985).

Libro-Disco. Bécsi magyar könyvkereskedés. Az osztrák tulajdonban lévő üzlet Novák

Rudolf cégének utóda volt. 1975 és 1988 között működött. Tost Erika vezette.

Lincoln-díj. Az Amerikai Magyar Alapítvány által adományozott díj olyan magyar származású vagy magyarokat támogató amerikaiak részére, akik kimagasló munkát végeztek szellemi, művészeti téren, a kölcsönös megértés, az amerikai magyar művelődés és közösségi élet fejlesztése érdekében. A díjazottak között volt Bay Zoltán, Fellner Vilmos, Kertész István, Kner Albert, Máday Béla, Rózsa Miklós, Solti György, Sziklay Andor, Udvarhelyi György, Vasváry Ödön.

Listowel, Judith (*Márffy-Mantuano Judit*, Kaposvár, 1903. júl. 12.) újságíró. Középiskoláit Budapesten végezte, majd Angliában a London School of Economics-on egyetemi tanulmányokat folytatott. Nagy-Britanniában maradt és politikai újságíró lett. Tudósította a budapesti *Nemzeti Újságot* és a *Pester Lloydot*. 1933-ban férjhez ment Earl of Listowelhez, akivel bejárta a világot. Ennek élményeit írta le „This I Have Seen” című 1943-ban megjelent nagysikerű könyvében. A második vh. alatt először a tájékoztatói minisztériumnak dolgozott, majd 1942-től a hadseregnek volt polgári előadója. Rendszeresen tartott előadásokat a szárazföldi haderő és a tengerészet katonáinak. Felettesei szerint a legjobb előadók közé tartozott. 1944 októberében a lengyel Ian Kowalewski ezredessel megindította az *East Europe and Soviet Russia* című külügyi szemlét, amely 1954 végéig jelent meg. Sokat dolgozott a *Tablet*, a *Listener*, a *Statist* című lapoknak, de írt más újságoknak és az angol rádióknak is. Időszerű nemzetközi kérdésekkel, főleg afrikai és kelet-európai problémákkal foglalkozott.

F. M.: Crusader In The Secret War (London 1952); The Golden Tree (uo. 1958); Manual of Modern Manners (uo. 1959); The Making of Tanganyika (uo. 1964); Amin (Dublin 1973); The Other Livingstone (London 1974); A Habsburg Tragedy, Crown Prince Rudolf (uo. 1978).

Lóránt István (*Stefan*, Budapest, 1901. febr. 22.) újságíró, történész. Budapesten a Kereskedelmi Akadémián tanult. Utána Bécsbe, majd 1921-ben Berlinbe költözött. Újságíróként dolgozott. 1925-ben a lipcsei *Das Magazin*, 1926-ban a berlini *Bilder Courir*, 1926–33-ban a *Münchner Illustrierte Presse* szerkesztője. A nácik 1933-ban letartóztatták, de hivatalos magyar közbenjárásra szabadon engedték. Visszatért Budapestre, ahol a *Pesti Napló* munkatársa lett. 1934-ben Londonban telepedett le. Megalapította a *Weekly Illustratedet*. 1937–40-ben a *Lilliput*, 1938–40-ben a *Picture Post* főszerkesztője. 1940-től New Yorkban élt. Cikkeket írt a *New York Times*ba, a *Life*-ba, a *Look*ba, a *Saturday Evening Post*ba. 1959–61-ben a Harvard Egyetemen tanult. Újságírói munkáját, a képes sajtó elterjesztése érdekében kifejtett tevékenységét díjakkal jutalmazták. 1928 és 1941 között több könyvet írt, amelyek közül a legsikeresebb a számos kiadást és fordítást megért „I Was Hitler's Prisoner” című munkája volt.

F. M.: *The World* (New York 1946); F. D. Roosevelt, *A Pictorial Biography* (uo. 1950); *The Presidency, A Pictorial History of Presidential Election from Washington to Truman* (uo. 1951, 1952, 1953); *The Life of Abraham Lincoln* (uo. 1954); *The Life and Times of Theodore Roosevelt* (uo. 1959); *Pittsburgh: The Story of an American City* (uo. 1964); *The Glorious Burden - The American Presidency* (uo. 1968, 1977); *Sieg Heil! - An Illustrated History from Bismarck to Hitler* (uo. 1974); *Pete, The Life of Peter F. Flaherty* (Boston 1978); *My Life in England* (eml. New York 1984).

Lorsy Ernő (*Ernst*, Szilasbalhás, Veszprém vm, 1889. nov. 28. – New York, 1961. júl. 17.) újságíró, műfordító. Budapesten volt egyetemi hallgató, a Galilei Kör és más baloldali szervezetek tagja, majd újságíró. 1912-től a *Pester Lloyd* munkatársa. A 19-es Tanácsköztársaság alatt a külügyi sajtóosztályt vezette. Utána Ausztriába emigrált. A *Bécsi Magyar Újság* szerkesztőségének tagja és vezércikkírója. Később Berlinbe költözött és német lapoknak dolgozott, majd Párizsban telepedett le.

Károlyi Mihály titkára lett és sajtó alá rendezte annak emlékiratait. 1936-ban visszatért Magyarországra, de 1938-ban újból Franciaországba távozott, ezúttal végleg. A német megszállás után Észak-Afrikába, majd az Egyesült Államokba menekült. Újságírói és műfordítói munkából élt. Szemléletében közel állt Jászi Oszkárhoz, a polgári radikalizmus eszméit vallotta.

Lotz János (*John*, Milwaukee WI, 1913. márc. 23. – Chevy Chase MD, 1973. aug. 25.) nyelvész, tanár. Kivándorolt somogyvámosi munkás gyerekeként Amerikában született, de tíz éves korában, 1923-ban szüleivel visszatelepedett Magyarországra. Az Eötvös Kollégium tagjaként a budapesti Tudományegyetem magyar-német-angol szakán tanult. 1936-ban bölcsészdoktor a pécsi egyetemen. Utána Stockholmba került, ahol magyar lektor és az egyetemi magyar intézet vezetője lett. 1939-től magántanár, 1942-től rendes tanár. Stockholmi katedráját megtartva 1942-től vendégtanár a New York-i Columbia Egyetemen. 1946 és 1949 között az általános és összehasonlító nyelvészet rk. tanára, 1949 és 1967 között az általános nyelvészet r. tanára. 1953-tól 1965-ig az ural-altáji intézet igazgatója. 1959 és 1967 között az ural-altáji nyelvi és területi kutatások központjának igazgatója. Stockholmban 1957-ig volt tanszékvezető, 1959 és 1965 között mint vendégtanár működött. 1967-től négy éven át a washingtoni Center for Applied Linguistic főigazgatója, majd 1971–73-ban ennek az intézménynek európai igazgatója. Kutatómunkájának nagy részét ekkor Magyarországon végezte, és vendégtanárként Budapesten tanított. Magyar tudományos folyóiratokban is mind többet publikált. Magyar hang- és alaktannal, valamint verstannal foglalkozott. 1973 tavaszán az MTA tiszteletbeli tagja lett.

F. M.: *Hungarian reader, folklore and literature* (Bloomington 1962); *The structure of the „sonetti a corona” of Attila József* (Stockholm 1965); *Egy versrendszer axiomatikája - a mordvin népdalok alapján* (Budapest 1968); *Two papers on English-Hungarian contrastive phonology* (Budapest–

Washington 1972); Script, grammar and the Hungarian writing system (uo. 1972); Szonettkoszorú a nyelvről (tan. Budapest 1976).

Lókkös Antal (Gór, Vas vm, 1928. okt. 20.) költő, író, könyvtáros. Pannonhalmán teológiát és filozófiát, 1954-től a budapesti Tudományegyetem esti tagozatán magyar nyelvészetet és irodalmat tanult. Ezt megelőzően 1952 és 1954 között vasúti pályamunkás volt Balatonkenesén és a budapesti ferencvárosi rendező-pályaudvaron. Az 1956-os forradalom után Nyugatra menekült és Svájcban telepedett le. A genfi egyetemen latin-francia-magyar szakos diplomát szerzett. Azután a Nemzetközi Nevelésügyi Irodában tisztviselő, majd az Egyetemi Könyvtár tudományos munkatársa. Előadott a Könyvtárosképző Iskolában. A genfi könyvtártörténettel foglalkozó francia nyelvű írásait svájci szaklapok közölték. Magyarul verseket, elbeszéléseket, paródiákat, bírálatokat ír. Ezek megjelentek a többi között az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, az *Irodalmi Újságban*, a *Nemzetőrben*.

F. M.: A kis tücsök története (v. és mesék, Róma 1959); Elveszett patakok (v. Brüsszel 1960); A csempész (elb. Róma 1962); Balladák-Énekek (v. uo. 1967); Bagoly mondja (ír. paródiák, Genf 1977); Le livre à Genève, 1478–1978 (ill. kat. uo. 1978); Les incunables imprimés à Genève, 1478–1500 (ill. kat. uo. 1978); Les incunables de la Bibliothèque de Genève (ill. kat. uo. 1982).

Ludányi András (*Andrew*, Szikszó, Abaúj-Torna vm, 1940. febr. 12.) politológus, kulturális szervező. Az Ohio állambeli Adán az Ohio Northern Universityn politikatudományt tanít. Kelet-közép-európai nemzetiségi kérdésekkel foglalkozik. A Magyar Baráti Közösség vezetőinek egyike, 1987 és 1990 között gondnoka volt. Közreműködik az *Itt-Ott* kiadásában.

F. M.: Transylvania: The Roots of Ethnic Conflict (szerk. J. F. Cadzow-val és Éltető Lajossal, Kent OH 1983).

Ludvig Nándor (Kaposvár, 1954.) költő, író. A pécsi Orvostudományi Egyetemen 1979-ben diplomát szerzett. Utána Budapesten tudományos kutatóként dolgozott. Verseit több folyóirat és irodalmi hetilap közölte. 1986 őszén New Yorkban telepedett le. Tudományos kutató az Albert Einstein College of Medicine-ben. Verseken kívül színdarabokat ír, amatőrfilmeket készít. Az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban* publikált.

F. M.: Az átkelés extázisa (v. Chicago 1986).

Luka László (Budapest, 1932. okt. 2.) orvos, szakíró, szervező. Az 1953-as orvosperben hamis vádak alapján 7 évi börtönre ítélték. Az 56-os forradalomban a kőbányai gyűjtőfogház rabjainak parancsnoka. A forradalom leverése után Svájcba menekült. Zürichben folytatta orvosi tanulmányait, ott szerzett oklevelet. Pszichológiai diplomáját Genfben kapta, ahol azóta mint ideggyógyász szakorvos dolgozik. Több cikket publikált a ciklikus elmebetegségek katamnéziséről. Magyarul az *Új Látóhatárban* írt. 1977-ben életre hívta a Dies Academicus Hungaricus Genevensis nevű értelmiségi találkozót.

Lukács János Albert (*John A.* Budapest, 1923. jan. 31.) történész. A budapesti Tudományegyetemen 1946-ban történelemből doktorált. Utána Budapesten rövid ideig középiskolai tanár volt és még 1946-ban Nyugatra távozott. Kivándorolt az Egyesült Államokba. Ott először a Columbia Egyetemen adott elő, azután Philadelphiában a La Salle College tanára lett, végül az ugyancsak philadelphiai Chestnut Hill College-ba került, ahol történelmet ad elő. Széles körű publikációs tevékenységet fejt ki. Számos könyve jelent meg és folyóiratok gyakran közlik történelmi tanulmányait és esszéit.

F. M.: The Great Powers and Eastern Europe (New York 1953); A History of the Cold War (Garden City NY 1961, 1962, 1966, franciául: Guerre froide, Paris 1962); Historical Consciousness or the Remembered Past (New

York 1968); *The Passing of the Modern Age* (uo. 1970); *The Last European War* (uo. 1976, németül: *Der letzte europäische Krieg*, München 1980); 1945: *Year Zero* (New York 1978); *Budapest 1900, A Historical Portrait of a City and its Culture* (uo. 1988, magyarul: *Budapest 1991*); *Az Egyesült Államok 20. századi története* (uo. 1988); *Confession on an Original Sinner* (New York 1990); *The Duel* (London 1990 - New York 1991).

M

Madách-díj. Olyan regények jutalmazására szolgált, amelyeket Nyugaton élő szerzők emigrációjuk ideje alatt írtak. A díjat pályázat útján lehetett elnyerni. Adományozását a Madách Irodalmi Alap tette lehetővé, ennek működését pedig egy jómódú németországi magyar, Lázár Pál 1000 márkás felajánlása. A díjat, amellyel 500 márká jutalom és a nyomtatásban való közlés járt, a *Hungária* című müncheni lap hirdette meg 1951 februárjában. A díjat elsőnek Thury Lajos nyerte. A második alkalommal a pályázat nyertese Márjás Viktor volt. 1956-ban Vajay Szabolcs kapta a díjat.

Madách Irodalmi Kör. 1951-től működött Melbourneben. Alapította Csepelyi Rudolf. Rövid idő után megszűnt.

Madarász Pál (Hajdúszoboszló, 1921. nov. 21.) nyelvész, író. Elvégezte a Ludovika Akadémiát. 1943-ban avatták hadnaggyá. Katonaként került 1945 tavaszán Ausztriába. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1953-tól 1986-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig a kaliforniai Monterey-ben, az Amerikai Haderők Nyelvintézetében tanított. 1968-ban doktorált. Részt vett magyar nyelvkönyvek írásában. 1961 és 1970 között a kaliforniai San Jósé állami kollégiumában modern európai történelmi, majd utána más iskolákban nyelvészeti kurzusokat vezetett.

Nyelvészeti, történelmi és művelődési cikkei angol nyelvű szaklapokban jelentek meg. Gönczy Pál néven verseket publikált amerikai magyar lapokban.

F. M.: *Magyar vetés idegenben* (v. Zalai Kobzos Lászlóval, Innsbruck 1949); *Istefán* (dr. München 1989).

Máday Béla Károly (*Béla C. Maday*, Prága, 1912. nov. 3.) szociológus, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen 1937-ben doktorált. Magyarországon több könyve jelent meg. Amerikában, a Massachusetts állambeli Springfield Collegeban egészítette ki tanulmányait. Majd Washingtonban az American Universityn tanított. Kézikönyveket szerkesztett. 1973 és 1986 között az Amerikai Magyar Alapítvány által kiadott *Hungarian Studies Newsletter* szerkesztője volt.

F. M.: *Hungarian Grammar* (Monterey 1951); *Anthropology in East Central and South-East Europe* (tany. szerk. Washington 1970).

Madridi Magyar Rádió. A Spanyol Nemzeti Rádió (RNE) 1949 januárban indult magyar adása. 1975 karácsonyáig működött. Az adást kezdetben Muráti György (1959 júniusig), majd Kelety Endre, 1967-től megszűnéséig Rónai Zoltán vezette. Belső munkatársként egy ideig Mustó István és Czilchert Aurél dolgozott, a bemondó Muráti Lili színművésznő volt. Ismertebb külső munkatársak: Marosy Ferenc, Nyíró József, Vaszary János, Megyer József, Justh István és a szerkesztés átvételéig Rónai Zoltán.

Magyar Archívum. Történelmi és archívumi folyóirat. 1979 októbertől jelenik meg Stockholmban. Számai rendszertelenül látnak napvilágot. Kiadja az Északi Magyar Archívum, szerkeszti Szöllősi Antal. Főleg a skandináviai magyarok múltjával és jelenével foglalkozik, de helyet ad a magyar emigrációt érintő cikkeknek, beszámolóknak, könyvismertetéseknek is.

Magyar Baráti Közösség. Az amerikai Oregon államban bejegyzett felekezeten felüli magyar vallásos, karitatív és kulturális társaság. 1967-ben alakult ITT-OTT néven laza szervezetként, a hajdani amerikai magyar diákszövetség tagjaiból. Hivatalos bejegyzése MBK-ként 1974-ben történt. Költségeit a tagdíjakból, baráti adományaiból, kiadványai előfizetéseiből, konferenciái részvételi díjaiból fedezi. Élén az MBK Tanácsa áll. Az ügyvezetésért a gondnok felel. A helyi csoportoknak gyülekezet a neve. Célja a vallásos nevelés, a magyar hagyományok és a magyar művelődés ápolása, a magyar nyelv és öntudat fejlesztése, az ifjúságnak magyar-amerikaiaként való megtartása. Ennek érdekében évenként egyszer tanulmányi konferenciát, a csoportok kebelében előadásokat, összejöveteleket rendez, magyar érdekek előmozdításáért külpolitikai tevékenységet folytat, támogatja magyar tárgyú művek angol nyelvű megjelenését és magyar témájú tudományos értekezletek megrendezését, kiadja az *ITT-OTT* című folyóiratot, együttműködik a Magyar Emberi Jogok Alapítvánnyal és az Anyanyelvi Konferenciával. A MBK gondnokai voltak: 1975-től Éltető Lajos, 1978-tól Sass Márton, 1984-től ismét Éltető Lajos, 1987-től Ludányi András, 1991-től Somogyi Balázs. Az első évi összejövetelt a Pennsylvania állambeli Herefordban 1972-ben, a másodikat az Ohio állambeli Adában 1973-ban rendezték. 1974-ben és 1975-ben a New York állambeli Lake Chataqua volt a találkozó helye. 1976-tól kezdve az Ohio állambeli (a tagok által Reménység tavának nevezett) Lake Hope az évi találkozók színhelye. Az említettekén kívül Boros Lajos, Bojtos László, Cseh Tibor, Kovács Árpád, Kovács Beáta, Ludányi Julianna, Lipták Béla, Nagy Károly, Nyeste Zoltán, Pándy-Szekeres László, Somogyi Csilla tartoztak és tartoznak a szervezet ismertebb és tevékenyebb tagjai közé.

Magyar Család. Kéthavi-negyedévi londoni irodalmi, kulturális, ismeretterjesztő lap. 1962 márciusában jelent meg első száma. Elődje, a *Harsona* 1960 októberétől 1962 februárig

látott napvilágot. Felelős kiadója mindvégig Lajosy Sándor volt. A szerkesztést Lajosy Sándor, Hámory Várnagy Dalma és Nádasy T. Jenő végezte. Gyakoribb és ismertebb szerzői közé tartoztak a nevezettekén kívül Cser László, Dezséry András, Diószeghy Tibor, Flórián Tibor, Kisjókai Erzsébet, S. Koósa Antal, Szabó Ferenc (London), aki a lap főmunkatársa volt. Lajosy Sándornak 1989 elején bekövetkezett halálával megszűnt.

Magyar Egyházzociológiai Intézet (*Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, UKI*). 1962 óta működik Bécsben András Imre és Morel Gyula irányításával. Rendszeresen ad ki a magyar katolikus egyház életéről és működéséről készített jelentéseket, összefoglaló elemzéseket és tudományos könyveket. Publikációi német és magyar nyelven jelennek meg.

Magyar Élet. 1.) Ausztráliai magyar hetilap, amelyet 1957 novemberében indított el Melbourne-ben az 56-os forradalom után Ausztráliába került Gordon Rezső. 1977-től Ady János a tulajdonos és kiadó. A lapot ő szerkesztette a Sydneyben élő Csapó Endrével. 1982-ben a Melbourne-ben élő Márfy Attila lett a felelős szerkesztő és kiadó, Csapó Endre pedig a főszerkesztő. A lap tulajdonos a Hungarian Life Publishing Co. Két irodája van: Melbourne-ben és Sydneyben. Munkatársai közé tartozik Csepelyi Rudolf, Fáy István, Kiss Zoltán, Malonyay Éva. Rendszeresen tájékoztat az ausztrál politikai életről, Magyarországról és az ausztráliai magyarok, valamint szervezeteik tevékenységéről. Szépirodalmi, kritikai és történelmi tárgyú közleményeknek is helyet ad.

2.) Torontóban megjelenő hetilap, amelynek 1964 óta New York-i kiadása is van. 1957 márciusában indította el a dél-amerikai *Magyarok Útja* folytatásaként Vörösváry István és Kerecsendi Kiss Márton. Az előbbi lett a felelős kiadó, az utóbbi a szerkesztő. Vörösváry 1963 augusztusában átvette a

Kanadai Magyarságot. A lapot azóta László András adja ki. Kerecsendi Kiss után a következők szerkesztették: Hlatky Károly, Achim András, Zsigmond András, László András. A rendszeres munkatársak közé tartoztak és tartoznak: Fáy Ferenc, Fáy István, Haraszi Endre, Iváni Zoltán, Kisjókai Erzsébet, Kiss Zoltán, Nehéz Ferenc, Stirling György, Wass Albert.

Magyar Főiskolai Hét. 1961 és 1977 között Németországban rendezett nyárvégi tanulmányi konferencia. Színhelye a Westerwaldban fekvő Bad Marienburg „Európa-Ház”-a volt. Az utolsót a Nürnberg közelében lévő Burg-Feuersteinben rendezték. Kezdetben az Európa-ház, a kölni Széchenyi Kör és a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Németországi Szövetsége volt a rendező, 1971-től a hivatalosan bejegyzett „Magyar Főiskolai Hét Egyesület - Kultúrfórum”. A hatvanas években rendszeresen, a hetvenesekben rendszertelenül került sor az augusztusi találkozókra, amelyeket többségükben a müncheni Balogh Tibor szervezett. 1977 után már annyira megcsappant az érdeklődés, hogy abba kellett hagyni és az egyesületet feloszlítani. Addig azonban színvonalas, népszerű és látogatott volt a konferencia, amelyen – a hatvanas évek közepétől magyarországi előadók részvételével is – értékes előadások hangzottak el magyar irodalmi, történelmi, politikai, gazdasági és társadalmi kérdésekről.

Magyar Füzetek. Párizsban 1978 nyaratól kezdve rendszertelenül megjelenő folyóirat, amely egyrészt magyarországi szamizdat írásoknak adott másodközlésben nyilvánosságot, másrészt tematikus számaiban egy-egy témakört érintő tanulmányokat, esszéket és cikkeket közölt. Fő érdeklődési területe a magyar társadalom, politika és az ellenzéki tevékenység alakulása volt. Magyarországi és hazai szerzőket publikált. Alapítója és szerkesztője Kende Péter volt. Az első két számban Kemény István, Bence György és Tamás Gáspár

Miklós szerepelt mint főmunkatárs. A 3. szám szerkesztői munkaközösséget tüntetett fel, a következő nevekkal: Borsody István, Fejtő Ferenc, Kemény István, Kende Péter (fel. szerk. és kiadó), Király Béla, Schöpflin György, Szabó Zoltán (1984-ig), Szelényi Iván (1979-ig), Varga Iván (1980-tól). 1988-ban Tanácsadó Testület került az impresszumra, az alábbi összetételben: Borsody István, Fejtő Ferenc, Kis János, Molnár Miklós, Schöpflin György, Varga Iván. A folyóirat a magyarországi változások következményeként 1989-ben megszűnt. Addig húsz számot adott ki, valamint 13 könyvet és további 10 könyvet Király Béla kiadójával közösen.

Magyar Ház Kiadóvállalat. Brüsszelben alakult 1957-ben. Déri Béla belgiumi katolikus lelkész alapította Kisjókai Erzsébet közreműködésével. Déri Béla haláláig, 1966 végéig működött. Mintegy 15 könyvet jelentetett meg: regényeket, versesköteteket, értekező prózát.

Magyar Helikon Társaság. 1951-ben alakult Torontóban, de New Yorkban is működött. Eckhardt Tibor és Borsi Tivadar alapította „a magyar kultúra és szellemi élet fenntartására”. Ezt előadások rendezésével igyekezett előmozdítani. Első elnöke Kresz Géza hegedűművész volt. Később Hornyánszky Miklós festőművész, majd Torzsay Biber Gyula állt a társaság élén.

Magyar Híradó. 1957. január 11-én indult mint *Bécsi Magyar Híradó*, amelyet az 56-os magyar forradalom után az ausztriai magyar menekültek tájékoztatására az ENSZ menekültügyi főbiztosának támogatásával a magyarok megsegítésére alakult Osztrák Nemzeti Bizottság és az Osztrák Szakszervezeti Tanács alapított. A lapot a bécsi Die Presse nyomdájában állították elő és kiadója Fritz P. Molden volt. A főszerkesztők: Szöllősy Pál (Paál Szabolcs néven) 1957 augusztusáig, Sebestyén György 1957 augusztusától 1958-ig, Ilosvay Ferenc 1959-

ig, attól kezdve 1979 decemberében bekövetkezett haláláig Klamár Gyula. Az utolsó szám 1980. január 1-én jelent meg. A lap kezdetben hetente kétszer, 1958–62-ben hetente, azóta havonként került az olvasók kezébe. A felelős kiadó Fritz Molden után Ilse Barkata, majd 1962–68-ban Vasváry Edit, 1968–72-ben Fóti József volt. A laptulajdonos 1962 tavaszán a Bécsi Magyar Hírlapírók Köre lett. Egy ideig szerkesztőbizottság is működött. Ennek tagjai a szerkesztőn kívül: 1964-ig Sebestyén György, 1968-ig Pogány Jenő-Géza, 1972-ig Fóti József. 1957-ben mintegy 100.000 példányban jelent meg és ennek nagy részét menekülttáborokban ingyen osztogatták. Megszűnése előtt a példányszám 8000 körül volt. Az emigrációs politikában közel állt a New York-i Magyar Bizottsághoz. Munkatársai közé tartozott az említettekén kívül Czettler Antal, Domahidy Miklós, Fercsey János, Gosztanyi Péter, Gömöri György, Halász Ernő, Hanák Tibor, Juhász Sári, Nagy Judith, Surányi Imre, Vándor Györgyi, Varga József, Varga László.

Magyar Hírlap. 1.) A dél-amerikai magyarok független lapja, amely a *Délamerikai Magyarság* utódként 1971-ben indult Buenos Airesben. „Brazíliai Magyar Hírlap” című oldalain a brazíliai magyar kolónia eseményeivel és problémáival foglalkozik. A fő részben főleg Argentínát, az ott élő magyarokat és általános dél-amerikai kérdéseket érintő cikkek, beszámolók és hírek, valamint a magyarországi helyzetről szóló jelentések kapnak helyet. 1974-től kezdve Czanyó Adorján a felelős szerkesztő és kiadó. A főmunkatárs Gácsér Imre, valamint 1991 májusától Tóth László, akik a brazíliai részt gondozzák. A gyakoribb szerzőkhöz tartoznak az említettekén kívül Dezső László, Fercsey János, Kurucz László, Theész János.

2.) Torontóban és Montrealban kiadott „független politikai hetilap”. 1959 nyarán indult és 1965-ig jelent meg. Kiadója először Tóth Kálmán, majd Tar Mihály, főszerkesztője Kiss Sándor volt. 1959 és 1963 között Vass Vilmos szerkesztette. Politikailag

az ötvenhatos emigráció orgánumának számított és közel állt a New York-i Magyar Bizottsághoz. Szerzői főleg amerikai és kanadai magyar írók, újságírók és politikusok voltak.

Magyar Írók Szövetsége Külföldön. Az 56-os forradalom után Nyugatra került és a korábban is emigrációban élő írókból alakult az amerikai Congress for Cultural Freedom nevű értelmiségi szervezet anyagi támogatásával. Alakuló értekezletét 1957. március 15–17-én Londonban tartotta. Az alapszabályok szerint céljának tekintette: 1.) a magyar írók és értelmiségiek, különösen a Magyar Írók Szövetsége 1956 októberében és novemberében tett nyilatkozatainak szellemében „küzdeni a magyar nép függetlenségéért, dolgozó városi és falusi osztályainak boldogulásáért és felemelkedéséért, a gondolat, a lelkiismeret, a szólás és az írás szabadságáért”; 2.) segíteni mindazoknak, akiket a fenti eszmékért bebörtönöztek és üldöztek; 3.) a magyar irodalmat világszerte ismertetni s iránta érdeklődést felkelteni; 4.) a magyar költők, regényírók, drámaírók, tanulmányírók és egyéb alkotók érdekeit világszerte képviselni. Döntés történt az *Irodalmi Újság* megjelentetéséről, amit elősegített a rendszeres amerikai pénzügyi támogatás. Megválasztották a következő vezetőséget: Faludy György, Horváth Béla, Ignotus Pál, Kovács Imre, Pálóczi Horváth György, Cs. Szabó László, Szabó Zoltán. Az elnöki teendőket Ignotus Pál látta el. Főtitkár Szabó Zoltán, üv. Mészáros István, pénztáros Kemény György lett. A Szövetség Londonban rendezte be állandó irodáját. A taglétszám 1958 októberéig 116-ra emelkedett. Az 1958. október 23–26-án Párizsban rendezett kongresszuson az addigi tisztségviselőket megerősítették és az addigi vezetőség helyébe mint legfőbb határozó szervvé a választmányt állították. Ennek tagjai lettek: Arnóthy Kriszta, Bikich Gábor, Borbándi Gyula, Borsody István, Enczi Endre, Faludy György, Fejtő Ferenc, Gömöri György, Hatvány Bertalan, Kovács Imre, Szász Béla, Vajda

István. E kongresszus határozta el a könyvkiadás megindítását, illetve a Magyar Könyves Céh megszervezését. A Szövetség felemelte a szavát magyar írók letartóztatása és perbefogása ellen, közreműködött nemzetközi tiltakozó akciók szervezésében. Belső ellentétek azonban mindinkább megbénították az eredményes munkát. A szervezet hatékonyságát az sem emelte, hogy az adminisztráció megerősítésére először Enczi Endrét, majd rövid időre Vámos Imrét is igénybe vette. Az ellentétek és viszályok miatt 1960 őszén több választmányi tag kilépett, a meghirdetett közgyűlést határozatképtelenség miatt nem lehetett megtartani. A Szövetség 1961 elején beszüntette működését.

Magyar Könyvbarátok. Kulturális szemle. 1957–58-ban mint a *Hungária* című lap melléklete, 1959–61-ben az Amerikai Magyar Kiadó gondozásában mint folyóirat, 1962–63-ban mint a *Pásztortűz* című folyóirat melléklete jelent meg. Szerkesztette 1957–58-ban Csiky Ágnes Mária, 1959–63-ban Megyery Ella. Ebben a periódusban a Vörösmarty Irodalmi Kör lapjaként működött. Munkatársai voltak az említettekén kívül Bátor Miklós, Benedek Károly, Dénes Tibor, Fáy Ferenc, Ferdinandy Mihály, Flórián Tibor, Jákli István, Kannás Alajos, Kőszegi-Farkas István, Kutasi Kovács Lajos, Menczer Béla, Mérő Ferenc, Mezey Sándor, Rezek Román, Somogyi B. Gerő, Torjai Szabó István, Tóth László, Wass Albert.

Magyar Könyvbarátok Diáriuma. Irodalmi folyóirat 1952 július és 1954 között jelent meg Buenos Airesben a Kárpát Könyvkiadó gondozásában. Kiadta és szerkesztette Kótai Zoltán.

Magyar Könyves Céh. A Magyar Írók Szövetsége Külföldön könyvkiadója és könyvbarát társasága. Megszervezését az 1958 októberi párizsi kongresszus határozta el. Londonban székel és vezetője Szabó Zoltán volt. Két legjelentősebb kötete a

„Kilenc költő” című lírai antológia és Bibó István „Harmadik út” című esszégyűjteménye volt. Utolsó kiadványa 1965 tavaszán jelent meg. Összesen hat kötetet adott ki.

Magyar Kulturális Alapítvány (*Hungarian Cultural Foundation*). A magyar irodalom és művelődés amerikai megismertetésére Értavy-Baráth József alapította Buffalóban 1966-ban. 1972 óta Atlantában működik. Legjelentősebb teljesítménye angol nyelvű könyvsorozata, amelyben a többi között megjelentek Petőfi, Ady és József Attila válogatott versei.

Magyar Kulturális Szövetség. 1948 szeptemberében alakult Münchenben a Németországba került magyar menekültek művelődési igényeinek kielégítésére. Elnöke Nyíró József, főtítkára Baranyai-Lőrincz Gusztáv volt. Az irodalmi osztályt Flórián Tibor, a képzőművészetit Baranyai-Lőrincz, a sajtót Ölvedi János, a szellemtudományit Ferenczi István, a jogit Moór Artúr, a külföldi szellemi kapcsolatokat Bakó Elemér vezette. Irodalmi, művészeti, zenei esteket és ünnepségeket rendezett. Jelentős vállalkozása volt az 1952 decemberében Thorma Tibor által szervezett közvéleménykutatás, annak kiderítésére, hogyan él és gondolkodik a németországi magyar menekültréteg. A kivándorlások következtében nemcsak a vezetők, de a magyar művelődés iránt érdeklődő magyarok száma is megcsappant. A szövetség tevékenysége ezután hamarosan megszűnt.

Magyar Menekült Újságírók Szövetsége. Az Egyesült Államokban az ötvenes években működött újságíró szervezet, amelynek elnöke Lázár Miklós, alelnöke Saly Dezső és főtítkára Kórész Ferenc volt.

Magyar Műhely. Irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat, amelyet 1962 májusában indítottak – részben az *Új Látóhatár*-ból kivált – fiatal költők és írók, azzal a céllal, hogy a nyugati magyar avantgarde művészetnek

fórumot teremtsenek és ezzel a hazai kísérletező irodalmat is bátorítsák. Első szerkesztői Czudar D. József, Márton László, Nagy Pál, Papp Tibor, Parancs János, Szakál Imre voltak. A művészeti vezető Pátkai Ervin lett. Az elkövetkező években a szerkesztőség összetétele többször változott. 1978-ban Bujdosó Alpár bekapcsolódásával kialakult az a szerkesztői hármás – Bujdosó, Nagy Pál, Papp Tibor –, amely mindeztideig a folyóirat megjelenéséről gondoskodott. A folyóirat 1970-től kezdődően kisebb-nagyobb megszakításokkal rendszertelenül jelent meg. 1963-ban elindította könyvkiadási programját. 1989 végéig 36 kötetet adott ki, ezek szerzői közül 29 nyugati és 7 hazai volt. 1972 márciusa és 1977 decembere között megjelentette *d'atelier* című francia nyelvű negyedévi testvérlapját. A kiadási tevékenységet nagy mértékben megkönnyítette, hogy Nagy Pál és Papp Tibor kitanulta a nyomdászmesterséget. A szerkesztőség 1967-től a munkatársak és barátok részvételével Műhely-találkozókat rendezett, eddig összesen tizenhetet. Ezeket 1974-től a M. M. Munkaközösség hirdette meg. A nyári találkozók színhelye 1972-től felváltva a Párizs melletti Marly-le-Roi és a Bécs melletti Hadersdorf volt. Minden összejövetelt más és más téma megbeszélésére rendezték. 1985-től magyarországi városokban is volt M. M. konferencia. A folyóirat a magyarországi irodalmi élettel kezdettől eleven kapcsolatra törekedett. Gyakori szerzői közé tartozott az említettek kivül: Albert Pál, András Sándor, Bakucz József, Baránszky László, Dedinszky Erika, Határ Győző, Horváth Elemér, Karátson Endre, Kemenes Géfin László, Kibédi Varga Áron, Lehoczky Gergely, Makkai Ádám, Siklós István, Thinsz Géza, Tűz Tamás, Vitéz György. A magyarországi 1989-es politikai változások eredményeként a folyóirat beszüntette párizsi megjelenését, Budapestre telepedett át és az 1990 márciusában történt hivatalos bejegyzés után a 75. számtól kezdődően Magyarországon jelenik meg. Az addigi szerkesztőség két magyarországi szerkesztőt – Petőcz Andrást és Székely Ákost – kooptált.

Szerkesztőbizottság alakult, amelynek elnöke Ágoston Vilmos, tagjai Fráter Zoltán, Hegyi Lóránd, Juhász R. József (Érsekújvár) és Szombathy Bálint (Újvidék).

Magyar Nők. Családi, irodalmi, kulturális folyóirat. Feketéné Korény Livia és Mérey Aurélné alapította 1948 decemberében a bajorországi Walchshingben. 1951-től Vilshofenben, 1955 márciusától 1969-ben bekövetkezett megszűnéséig Münchenben jelent meg. Kiadója és szerkesztője Feketéné Korény Livia, 1961-től Fekete Sándor volt.

Magyar Október - Szabad Sajtó (*Hungarian October - Free Press*). A hazai ellenzék időszaki tájékoztatójaként Londonban 1985 és 1989 között magyar és angol nyelven kiadott nyomatos. Szerkesztette és kiadta Krassó György.

Magyar Ökumenikus Találkozó. Három európai keresztény értelmiségi szervezet – a Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom, az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem és az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia – által időközönként rendezett tanulmányi hét. Ennek színhelye 1971-ben a svájci Sion, 1976-ban az ausztriai Fuschl am See, 1984-ben a belgiumi Nassogne, 1990-ben a németországi, Münster közelében fekvő Borken-Gemen volt. A keresztény ökumene szellemében összeállított vallásos programot irodalmi, történelmi és társadalomtudományi témák megvitatása egészíti ki. Minden alkalommal más és más szervezet a rendező. Előadók meghívása határookra való tekintet nélkül történik.

Magyar Öregdiák Szövetség 1. *Bessenyei György Kör*

Magyar Örökségi Központ (*Hungarian Heritage Center*) 1. *Amerikai Magyar Alapítvány*

Magyar Pax Romana 1. *Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom*

Magyar Szabadság. A kisbarnaki Farkas Ferenc által irányított Magyar Szabadság Mozgalom lapja. 1951-ben indult Londonban, 1953-tól Münchenben jelent meg. Szépirodalmat is közölt. Felelős szerkesztője a müncheni Csopaki József (tkp. Thorma Tibor), majd Zayzon Sándor volt. Rendszeres szerzői közé tartozott Farkas Ferenc, Fenyvessy Jeromos, Liptay Lajos, Nyíró József, Rátkay R. Kálmán, Vargha Lajos. 1954-ben szűnt meg.

Magyar Szellemi Munkaközösség 1. *Új Magyar Út*

Magyar Szeminárium. 1977 augusztusa óta São Paulóban működő laza értelmiségi szervezet, amely a magyar nyelv, művelődés, irodalom ápolása, valamint a magyar műveltség fejlesztése és korszerű ismeretek gyarapítása céljából alakult Alapítói voltak Cseh Tibor, Pillerné Tirczka Éva, Tóth László és Tirczkáné Palluch Erzsébet. A Szeminárium rendszeresen szervez előadásokat, vitákat, filmbemutatókat és egy-két napos találkozókat. Az utóbbiakra – 30-50 résztvevővel – eddig 15 alkalommal került sor, 1987 óta magyarországi vendégelőadókkal is. A hétfégi találkozók színhelye a São Paulo közelében lévő „Reménység tanya”, amely a valóságban néhány magyar hétfégi háza.

Magyar Színjátszó Társaság. 1947-ben Buenos Airesben alakult magyar színtársulat, amely kezdetben az argentin fővárosban játszott, 1952-től kezdve a brazíliai São Paulóban is. Ekkor változtatta meg nevét „Dél-Amerikai Magyar Színjátszó Társaság”-ra. A társulat tagjai voltak a többi között Cselle Lajos, Eszenyi Olga, Hajmássy Miklós, Komár Júlia, Páger Antal, Szilassy László, Tahy Anna-Mária, Vaszary Piri. A havonta rendezett előadásokon az említett

neves művészekhez szükség esetén műkedvelők társultak. Az előadások népszerűek és sikeresek voltak. 1952-ben a São Paulóban szervezett Magyar Színházpártoló Társaság mintegy félezer bérletet biztosított a helyi színiévadra. A társulat klasszikus magyar darabokat és külföldi színműveket mutatott be. A színház nem tudott a színészeknek megélhetést biztosítani, ezért polgári foglalkozást is űztek. A sikerek sorozata 1954-ben megszakadt. A brazíliai vendégszereplés után nem mindenki tért vissza Argentínába. A társulat kettészakadt. Hajmássy Miklós megalakította a São Paulói Magyar Játékszínt, de ez is megszűnt 1955-ben. Páger Antal 1956-ban visszatért Magyarországra, a színészek szétszóródtak, egy részük búcsút mondott a színpadi pályafutásnak.

Magyar Szó. Az ötvenhatos menekültek tájékoztatására 1956 decemberében Londonban indult lap, amely havonta háromszor jelent meg. Elsősorban az időszerű nyugati és magyar eseményekkel foglalkozott, de közölt irodalmat is. Először Szabó Zoltán szerkesztette, őt Tábori Pál követte. 1957 júniusában jelent meg utolsó száma.

Magyar Társaság. 1952 novemberében alakult Clevelandben Nádas János vezetésével az ugyancsak általa 1948 nyarán alapított Innsbrucki Magyar Társaság folytatásaként. Kiterjedt kulturális szervező munkát végéz. 1961 óta évenként megrendezi Clevelandben a Magyar Találkozót (amelyet 1973 óta Magyar Kongresszusnak is neveznek) és kiadja az ott elhangzott előadásokat, elkészített jegyzőkönyveket, beszámolókat. Megszervezte az Árpád Akadémiát, az Árpád Rendet, elindította az Árpád érmek adományozását, létrehozta Nádas Gyula irányításával az Árpád Könyvkiadó Vállalatot. E munka végzői és a Találkozók résztvevői között többségben vannak az Egyesült Államokban és Kanadában élő szellemi és értelmiségi foglalkozású

magyarok. A Társaságnak alapítása óta Nádas János az elnöke.

Magyar Történelmi Egyesület Zürich (*Ungarischer Historischer Verein Zürich*). 1985-ben alakult Svájcban Csihák György kezdeményezésére, azzal a céllal, hogy fórumot nyújtson a magyar őstörténettel kapcsolatos különféle nézetek és elméletek szembesülésének. A magyar őstörténészeket évenként konferenciára hívja össze. 1986-ban a spanyolországi Benidorm, 1987-ben Zürich, 1988-ban London, 1989-ben az ausztriai Felsőőr volt a találkozó színhelye. Kezdetől fogva kapcsolatot tartott a magyarországi tudományos körökkel és kutatókkal. 1989 óta magyarországi tagozata is működik.

Magyar Újságírók Külföldi Egyesülete. 1948 júniusában alakult Münchenben és az ötvenes évek elején a kivándorlások okozta megcsappant érdeklődés miatt szűnt meg. 1948 és 1951 között Nyíró József volt az elnöke, Ölvedi János az alelnöke. 1951-től Wass Albert állt az élén. A két alelnök Bakó Elemér és Makra Zoltán volt.

Magyar Sándor (Arad, 1939. márc. 3.) író, közgazdász. A budapesti Közgazdasági Egyetem külkereskedelmi szakán végzett 1964-ben. Utána külkereskedelmi tisztviselő volt. 1968-ban Svájcba emigrált. Zürichben telepedett le. A Swissair légitársaság piackutató osztályán dolgozik. Nyugati magyar lapokban elbeszéléseket, riportokat és kritikákat publikált. A Svájci Magyar Irodalom- és Könyvbarátok Köre alapítójának egyike.

F. M.: Erdélyből jöttem... Egy *Utazás* emlékei (elb. eml. cikkek, Zürich 1989).

Magyarország történetírói (*Geschichtsschreiber Ungarns*). A grazi Styria Kiadó Ivánka Endre által elindított „Kelet történetírói” című könyvsorozatának része. A sorozat alig vagy nem ismert

történeti források közzétételét vállalta. A magyar sorozat 1976-ban indult és Bogyay Tamás szerkesztette.

Magyarság. Torontói hetilap, eredetileg *Kanadai Magyarság*, amely címből 1982 szeptemberben maradt el a „Kanadai”. Vörösváry István alapította, megvéve a Kenesei F. László által 1951 novemberében megindított és 1963 augusztusában betegség miatt megszüntetett „Kanadai Magyarság” hetilap címét. Az évek folyamán a legnagyobb amerikai magyar lap lett. Jelenleg mintegy tízezer példányban jelenik meg, amelynek kb. fele az Egyesült Államokban *Amerikai Magyarság* címmel kerül eladásra. A világeseményeket és a magyarországi fejleményeket érintő cikkeket, az emigráció életéről szóló beszámolókat és kevés szépirodalmat közöl. Megjelenésének első két évtizedében ismertebb munkatársai voltak: Béli Béla, Csonka Emil, Frey András, Gábor Áron, Kerecsendi Kiss Márton, Kovách Aladár, Kovács Imre, Nyiregyházy Pál, Oláh György, Stankovich Victor, Wass Albert, Zathureczky Gyula. A nyolcvanas években a leggyakoribb szerzők: Fáy István, Fekete G. István, Haas György, Habsburg Ottó, Molnár Zsigmond, Nagy György, Ormay József, Polgár Tibor, Rónai Zoltán, Ruttkay Arnold, Saáry Éva, Vajda Albert.

Major Róbert (Budapest, 1896. júl.28. – Budapest, 1985. máj. 1.) újságíró, közgazdász. Budapesti lapok és folyóiratok (köztük a *Századunk*, a *Szép Szó*, a *Szocializmus*) politikai és közgazdasági cikkírója a harmincas és negyvenes években. 1945 után a Népbíróságok Országos Tanácsának sajtófőnöke, a *Kis Újság*, a *Népszava* munkatársa, a Közgazdasági Társaság igazgatója, a *Közgazdaság* szerkesztője. 1947-ben nyugati útjáról nem tért vissza. Először Olaszországban, majd hosszabb ideig az Egyesült Államokban, 1971-től Bécsben élt. Emigráns lapokban publikált (Peregrinus írói álnéven is).

F. M.: *A Short History of the Industrial Workers and Trade Unions in Post-War Hungary* (Washington 1953).

Major-Zala Lajos (tkp. *Major Lajos*, Kerkateskánd, Zala vm. 1930. jan. 1.) költő. 1949-ben Jugoszlávián át menekült Nyugatra. Ausztriai tartózkodás után került Svájcba, ahol fizikai munkából élt, majd a fribourgi egyetemre járt és Párizsban is hallgatott három szemesztert. Gyógypedagógiát, francia és német irodalmat tanult. 1957-ben végzett. Foglalkozása: orvoslátogató. Verseket ír. Franciául és németül is publikált elbeszéléseket, tárcákat svájci lapokban, valamint rádiókban. Első magyar verseskötete 1957-ben jelent meg. Rendszeresen közölt nyugati magyar folyóiratokban, köztük az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, valamint magyarországi irodalmi lapokban. Sokáig élt Fribourgban, jelenleg a környékén lévő Pensierban lakik.

F. M.: *Hová?* (v. Fribourg 1957); *Ötödik síp* (v. Bern 1967); *Fémember az áramkörben* (v. München 1969); *Imátlan ima* (v. uo. 1971); *Csonton virág* (v. uo. 1972, franciául: *Fleur sur os*, Paris 1974); *Rontásbontó* (v. München 1975); *Requiem d'amour* (v. Paris 1975); *Katarzis* (v. München 1976, franciául: *Purifications*, Paris 1977); *Falak mögül Falak mögé* (v. München 1977, franciául: *Cendres d'ombre*, Paris 1978); *Támadj föl, Édes!* (v. München 1980, franciául: *Ressuscite Chérie*, Paris 1982); *Énekek Éneke* (v. Fribourg 1982); *Ajsa* (meser. München 1983, franciául: *Aicha*, Fribourg 1986); *Leszámolás* (v. München 1984); *Sursum corda* (v. uo. 1989); *Játsszunk szerelmet* (v. Kecskemét 1989).

Makkai Ádám (Budapest, 1935. dec. 16.) nyelvész, költő. Makkai János és Ignác Rózsa fia. A budapesti Tudományegyetemen magyart és franciát tanult. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. A Hawaii-szigeteken, Honolulu-ban 1958 és 1960 között középiskolai nyelvtanár volt. A Harvard Egyetemen orosz-francia szakot végzett, a Yale Egyetemen 1965-ben nyelvészeti doktorátust szerzett. 1963–64-ben Kuala Lumpurban tanított. 1965–67-ben Los

Angelesben kutatómunkát végzett. 1967-ben Chicagóba költözött és a University of Illinois-n az angol nyelv tanára lett. 1988-tól Hong Kongban a Baptist College-on tanít angol nyelvészetet. Több szakfolyóirat szerkesztőségének tagja. Megalapította a *Forum Linguisticum* című folyóiratot. 1974 óta az általa létrehozott Linguistic Association of Canada and United States (LACUS) ügyvezetője és kiadóbizottsági elnöke. Magyarul verseket, tanulmányokat és kritikákat ír. Munkái a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Műhelyben*, a *Szivárványban* jelentek meg.

F. M.: *What is Linguistics and how can it be of Service in Multilingual Society?* (Kuala Lumpur 1964); *Szomj és ecet* (v. Los Angeles 1966); *K²=13* (v. Cleveland 1970); *Idiom Structure in English* (The Hague 1972); *Readings in Stratificational Linguistics* (szerk. D. G. Lockwooddal, Birmingham AL 1973); *A Dictionary of Space English* (Chicago 1973); *Dictionary of American Idioms* (szerk. New York 1975); *Jupiter szeme* (v. Budapest 1991).

Makkai János (Erzsébetváros, Kis-Küküllő vm, 1905. mire. 6.) újságíró, politikus. A budapesti Tudományegyetemen államtudományi doktorátust szerzett. Utána újságíró lett. A *Magyarságnál* dolgozott, 1934-ben kivált és részt vett az *Új Magyarság* nevű kormánylap megindításában. 1935-ben kormánypárti programmal országgyűlési képviselő, 1939-ben újraválasztották. Az *Esti Újság* felelős szerkesztője. 1938-ban az első zsidótörvény képviselőházi előadója. Később szembefordult a magyar kormány hivatalos nácibarát politikájával. 1940-es amerikai útjáról visszatérve vele jött amerikai feleségével a háború alatt titkos adót létesített és különbékét sürgetett. Ezért 1944 márciusától augusztusig a Gestapo fogságában volt, majd Németországba hurcolták. Hazatérése után eljárás indult ellene korábbi politikai működése miatt. Magyarországon számos könyve jelent meg, amelyek közül a kritikus hangvételű „Szép közélet” (1941) és az „Urambátyám országa” (1942) volt a legismertebb. 1947 áprilisában

Bécsbe menekült, majd kivándorolt az Egyesült Államokba és 1958-ban a Hawaii szigeteken telepedett le. Sem az emigrációs politikai, sem az irodalmi közéletben nem vett részt. Csak 1986-ban jelentkezett egy verses regényével.

F. M.: Tarantella, avagy utazások a pókhálón (verses r. Chicago 1986).

Makra Zoltán (Arad, 1915. júl. 5.) újságíró, szerkesztő. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Innsbruckban és Párizsban végezte. Jogi doktorátust szerzett. 1940-ben a honvédelmi minisztérium tisztviselője lett. Több miniszter mellett mint titkár dolgozott. Állásából 1949 januárban elbocsátották. Nyugatra menekült, Münchenben telepedett le. 1950-ben a *Hungária* című hetilap kiadója, majd felelős szerkesztője lett. Miután a Hungária 1956 februárjában megszűnt, az 56-os forradalom után támogatta a *Nemzetőr* megindítását, kezdettől fogva munkatársa volt, 1990 januártól főmunkatársa. A *Donau-Bote* főszerkesztője. Alapítója és vezetője a müncheni Danubia Nyomdának. Főtíkára az Európai Szabad Magyar Kongresszusnak és 1963 óta a Szabad Újságírók Szövetségének. Szerkesztette a Hungária és a Nemzetőr naptárait, illetve évkönyveit, valamint a magyar hadifoglyok sorsát tárgyaló Fehér Könyvet (1950) és a magyarországi kitelepítésekkel foglalkozó Fekete Könyvet (1951).

F. M.: Honvédelmi miniszterek szolgálatában, Végzetes döntések korszaka, 1940–1944 (München 1986).

Málnási Ödön (*Edmund*, Brassó, 1898. jún. 28. – Bécs, 1970. febr. 17.) történész, közíró. A budapesti Tudományegyetem jogi és bölcsészkarán végzett tanulmányai után 1924-ben történelemből doktorált. Az egrí érseki tanítóképzőintézetben történelmet tanított. Jelentős külföldi tudományos intézetekben, könyvtárakban és levéltárakban kutatott. Számos tanulmányt írt és különböző tudományos kitüntetésekben részesült. 1937-ben jelent meg „A magyar nemzet őszinte

története” című könyve, amelynek a fennálló rendet támadó és nemzetiszocialista szellemű megállapításai miatt bíróság elé került, elítélték és egy évet a szegedi Csillagbörtönben töltött. Előzőleg csatlakozott Szálasi nemzetiszocialista pártjához, de szabadulása után ellentétbe került vele. „Anarchizmus” miatt kizárták. A nyilas-puccs után ismét Szálasi híve. 1945 tavaszán Ausztriába került, de az amerikaiak kiadták és hazaszállították. A Népbíróság 10 évi kényszermunkára ítélte. 1956-ban szabadult. A forradalom után Ausztriába távozott, majd menekültszállítmánnyal az Egyesült Államokba került, de az amerikai hatóságok nem engedték be, hanem visszatoloncolták Ausztriába. Bécsben telepedett le. Magyar, angol, arab, urdu nyelven jelentek meg cikkei és tanulmányai. Kapcsolatban állt iszlám körökkel. A magyar emigráns életben mint a Magyar Unió nevű politikai csoport vezetőinek egyike vett részt.

F. M.: Szent István király emléke (Bécs 1957); Magyar mártírok (London 1958); A magyar nemzet őszinte története (bővített kiadás, München 1959, San Francisco 1987); Országveszejtés, Magyarország szétdarabolása (München 1960); Beszámoló I-III (Bécs 1961, 1964, 1967); A hazai magyarság mai követelése (London 1966).

Mánfai Csaba (*József Cs.*, Marosvásárhely, 1943. febr. 4.) költő, író. Erdélyből szüleivel 1945-ben áttelepedett Magyarországra. 1962–65-ben orvosi tanulmányokat végzett a pécsi Egyetemen. 1966 és 1971 között különböző foglalkozásokat űzött. 1971-től a budapesti Közgazdasági Egyetemen tanult és 1976-ban a belkereskedelmi szakon diplomát szerzett. 1977 óta él Németországban. Köln környékén telepedett le. Verseket, szövegeket ír. Munkáit az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, a *Magyar Műhely*, a *Szívárvány*, a *Katolikus Szemle*, valamint német irodalmi lapok közölték.

F. M.: Víziszony (v. München 1979); Léleklevegítő (elb. szövegek, uo. 1980); Novella (r. Bergisch-Gladbach 1982); Umbau (v. németül, Köln 1988).

Mannheim Károly (*Karl*, Budapest, 1893. márc. 27. – London, 1947. jan. 9.) szociológus, filozófus, pedagógus. 1916-ban doktorált a budapesti Tudományegyetemen. Utána középiskolai tanár, a Szellemi Tudományok Szabadiskoláján előadó, a Tanácsköztársaság alatt a budapesti tanárképző főiskola tanára, 1919-ben Ausztriába emigrált. Bécsben, Freiburgban élt, 1926-ban a heidelbergi egyetemen magántanár. 1930-ban a frankfurti egyetemen a szociológia és a közgazdaságtudomány tanára. 1933-ban Angliába költözött. A London School of Economics-on szociológiát tanított. 1946-ban a Londoni Egyetem oktatásszociológiai tanszékének vezetője. Tanítói tevékenységén kívül sokat publikált, tanulmányainak jelentős része azonban csak halála után jelent meg kötetekbe gyűjtve. 1943-ban megindította és haláláig szerkesztette a *The International Library of Sociology and Social Reconstruction* című sorozatot. 1946-ban az UNESCO európai tagozatának igazgatója lett. Fő érdeklődési területe a tudásszociológia, az eszmetan és a társadalom tervezésének, megreformálásának kérdése volt. Londonban írott művei közül a legismertebb az 1943-ban megjelent „Diagnosis of our time”.

F. M.: *Freedom, Power and Democratic Planning* (London 1951, németül: *Freiheit und demokratische Planung*, 1960); *Diagnose unserer Zeit, Gedanken eines Soziologen* (A Diagnosis of our time németül, Zürich–Wien–Konstanz 1951); *Essay on Sociology and Social Psychology* (London 1953); *Essay on the Sociology of Culture* (uo. 1957); *Systematic Sociology* (uo. 1957); *An Introduction to the Sociology of Education* (uo. 1962, németül: *Wissenssoziologie*, 1964).

Márai Sándor (Kassa, 1900. ápr. 11. – San Diego, 1989. febr. 21.) író, költő. Bölcsészeti tanulmányokat folytatott Budapesten, Frankfurtban, Berlinben és Párizsban. A lipcsei egyetemen újságíró szakot végzett. 1919 és 1923 között Németországban, 1923 és 1928 között Franciaországban élt. Újságíróként a *Kassai Munkásnak* és a *Prágai Magyar Hírlapnak*, majd a bécsi *Tűznek*, Budapesten az *Újságnak*, a *Pesti Hírlapnak*, 1945 után a

Magyar Nemzetnek dolgozott. Verseket, fordításokat, karcolatokat, elbeszéléseket, útirajzokat, esszéket, regényeket és színműveket írt. 1918 és 1948 között csaknem ötven könyve jelent meg. Számos színdarabját játszották magyar színpadokon. 1948-ban emigrált. 1948–50-ben Svájcban, 1950–52-ben Olaszországban (Posilippo), 1952–67-ben az Egyesült Államokban (New York), 1967–80-ban Olaszországban (Salerno) és 1980 májusától ismét az Egyesült Államokban (San Diego) élt. 1951 és 1968 között (Candidus néven) a Szabad Európa Rádió levelezője volt. Az emigráns sajtóban kevés írása jelent meg. Néhány munkáját közölte a *Látóhatár*, az *Új Európa*, az *Irodalmi Újság*, a *Kanadai Magyarság*, a *Magyar Híradó*, a *Független Magyarország*, a *Délamerikai Magyar Hírlap*. Önkezeléssel vetett véget életének. 1990-ben posztumusz Kossuth-díjban részesült.

F. M.: *Béke Ithakában* (r. London 1952, németül: *Verzauberung in Ithaka*, München 1952); *Das Wunder des San Gennaro* (r. Baden-Baden 1957); *Napló 1945–1957* (Washington 1958, 1968, Budapest 1990, németül: *Geist im Exil*, Hamburg 1960); *Egy úr Velencéből* (verses játék, Washington 1960); *Der Wind kommt vom Westen* (útl. München–Wien 1964); *San Gennaro vére* (r. New York 1965, München 1977); *Napló 1958–1967* (Róma 1968, München 1977); *Ítélet Canudosban* (r. Toronto 1970, München 1981); *Rómában történt valami* (r. Toronto 1971); *Föld, föld!...* (eml. uo. 1972, Budapest 1991); *Erősítő* (r. Toronto 1975); *Napló 1968–1975* (uo. 1976); *A delfin visszanézett* (vál. v. München 1978); *Szindbád hazamegy* (r. új kiad. uo. 1978, németül: *Sindbad geht heim*, Vaduz 1978); *Judit... és az utóhang* (r. München 1980); *Jób és a könyve* (hangj. és tv-j. uo. 1982); *Harminc ezüstpénz* (r. uo. 1983); *Napló 1976–1983* (uo. 1984–85); *A Garrenek műve I-II.* (r. Toronto 1988); *Vendégjáték Bolzanóban* (r. új kiadás, Budapest 1991).

Márer György (Szécsény, Nógrád vm, 1898. márc. 21. – New York, 1983. aug. 24.) újságíró. Az I. vh.-ban katona, majd magántisztviselő, közben riporter egy ipari folyóiratnál. Aachenben elvégzett egy német textilfőiskolát. Tisztviselő az újpesti Magyar

Pamutiparnál. Azután újságíró lett. Dolgozott a következő lapoknak: *Népszava*, *Ma Este*, *Budapesti Hírlap*, *Kis Újság*, *Kossuth Népe*. A negyvenötös koalíciós kormány idejében az iparügyi minisztérium sajtófőnöke. 1948-ban emigrált. Először Venezuelába ment, majd a hatvanas években áttelepedett az Egyesült Államokba. Vezette az *Amerikai Magyar Világ* New York-i irodáját. Cikkeket írt az *Amerikai Magyar Népszavába*, a *Szabadságba*, a *Látóhatárba*, az *Irodalmi Újságba*, a *Független Magyarországba*.

F. M.: A vendégmunkás beleszól (cikkek, New York 1982).

Márjás Viktor (Budapest, 1895. nov. 12. – Toulon, 1974. szept. 9.) újságíró. A budapesti Tudományegyetemen művészettörténetet tanult, ezen kívül jogi és államtudományi tanulmányokat is folytatott. Az I. vh. után a *Nemzeti Újság* munkatársa lett. Színházi kritikákat, képzőművészeti cikkeket és kiállítási beszámolókat írt. Az *Új Nemzedék*nek is dolgozott. 1939-ben Párizsba ment és a *Nemzeti Újságnak* küldött tudósításokat. A háborút Franciaországban élte át, utána az emigrációt választotta. 1951 augusztusában a Szabad Európa Rádió müncheni szerkesztőségébe került. Az Anonymus nevet használta. 1954 januárjától 1957 júniusáig a magyar osztály h. vezetője volt. Utána párizsi kulturális tudósító lett. Az *Új Látóhatár*nak francia tárgyú irodalmi cikkeket és könyvszemléket írt. Madách-díjat kapott. 1974 tavaszán Nizzába költözött. Egy touloni szállodában öngyilkos lett.

Márkus György (Budapest, 1934. ápr. 13.) filozófus. 1952 és 1957 között mint ösztöndíjas a moszkvai Lomonoszov Egyetem filozófiai fakultásán tanult. 1957–66: a budapesti Tudományegyetem filozófiai tanszékén tanársegéd, illetve adjunktus. 1958–1973: a MTA Filozófiai Intézetének tudományos munkatársa. Kandidátusi disszertációját 1965-ben védte meg, majd ösztöndíjasként egy évet töltött az amerikai Harvard, Pittsburgh és Stanford Egyetemen.

1973-ban politikai okokból kutatói állásából elbocsájtották. 1977-ig értelmiségi magánmunkákból élt. 1977-ben családjával elhagyta Magyarországot. 1977–78-ban a berlini Freie Universität filozófiai intézetében mint vendégtanár működött. 1978-tól Sydneyben, a University of Sydney általános filozófiai tanszékén ad elő. Egyidejűleg külföldi tudományos kutató és vendégtanár. Jelentős publikációs tevékenységet folytat. 1990-ben a MTA külső tagja lett.

F. M.: *Die Seele und das Leben, Studien zum frühen Lukács* (Fehér Ferencsel, Heller Ágnessel, Radnóti Sándorral, Frankfurt a. M. 1977, olaszul: Firenze 1978); *Diktatur über die Bedürfnisse* (Fehér Ferencsel, Heller Ágnessel, Hamburg 1979, angolul: Dictatorship over Needs, Oxford 1983); *Langage et production* (Paris 1982, angolul: Dordrecht–Boston 1986).

Marlyn, John (Nagybecskerek, Torontál vm, 1912. ápr. 2.) író. Szüleivel gyerekként került Kanadába. Fiatalságának éveit Winnipegben töltötte. Angol nyelven elbeszéléseket, regényeket, színdarabokat ír. Első jelentős munkája, az „Under the Ribs of Death” című regénye kelet-európai bevándorlókról szól, mások hasonló témájú elbeszélő és tudományos műveinek megírását sugalmazva hozzájárult a kanadaiak felfogásának megváltozásához, a multikulturális szemlélet és politika térnyeréséhez. Elbeszélései folyóiratokban és antológiákban jelentek meg. 1958-tól kezdődően több irodalmi díjat nyert.

F. M.: *Under the Ribs of Death* (r. Toronto 1957); *Putzi, I love You, You Little Square* (r. uo. 1982).

Maróthy-Meizler Károly (Keszthely, 1897. jún. 8. – Buenos Aires, 1964. szept. 7.) újságíró, politikus. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetem jogi karán végezte, majd ügyvédi vizsgát tett. A húszas évek elején a keresztényszocialista párt titkára, 1925-től a Katolikus Népszövetség ügyésze. A Keresztény Gazdasági Párt programjával 1936-ban Keszthelyen képviselő lett. 1937-ben részt vett a Keresztény Nemzeti Szocialista Front megalapításában. Ennek

programjával 1939-ben ismét képviselővé választották. 1939-ben megindította a *Pesti Újság* című napilapot, ennek 1944-ig főszerkesztője volt. 1945 tavaszán Nyugatra távozott. Kivándorolt Argentínába. Buenos Airesben 1949 és 1954 között szerkesztette a *Magyar Népet*, amely „a délamerikai szabad keresztény magyarok hetilapja”-nak nevezte magát. A *Kárpát* című folyóiratban is publikált.

F. M.: Az ismeretlen Mindszenty, Életrajz és korrajz (Buenos Aires 1958); Prohászka, a napbaöltözött forradalmár I-II. (uo. 1960, 1961).

Marschalkó Lajos (Hajdúböszörmény, 1903. szept. 11. – München, 1968. máj. 20.) újságíró. Pályafutását Debrecenben kezdte. A harmincas évek közepétől a budapesti *Függetlenség* és az *Esti Újság* vezércikkírója. 1945 tavaszán került Nyugatra. Regényeket, tanulmányokat, színműveket írt. Az emigráns sajtóban családi nevén kívül Mátray Lajos néven is publikált. 1951–54-ben a brazíliai *Új Magyarság*, 1960–62-ben a londoni hungarista *Összefogás* főmunkatársa, 1954-től a londoni *Hídő* egyik szerkesztője. Közölt ezeken, kívül a *Hungáriában*, a *Délamerikai Magyarságban*, a *Délamerikai Magyar Hírlapban*, a *Magyar Nőkben* és más lapokban is. Publicisztikán kívül regényeket, elbeszéléseket írt.

F. M.: Kőszeg ködbe vész (r. Mátray L. néven, München 1948); Fekete csillag (színd. Mátray L. néven uo. 1948); A nagy árnyék útja (r. Mátray L. néven, uo. 1950); Vörös vihar (publ. Buenos Aires 1953); Világhódítók, Az igazi háborús bűnösök (London 1958, angolul: *The World Conquerors, The Real War Criminals*, uo. 1958); Vádló bitófák, A magyar nemzet igazi sírásói (London 1958); Mindhalálíg (elb. München 1962); Országghódítók, Az emancipációtól Rákosi Mátyásig (München 1965).

Martin, Andrew (*Marton Endre*, Budapest, 1906. ápr. 21. – London 1985. febr. 27.) jogász. A budapesti Tudományegyetem jogi karán végzett, majd ügyvéd lett. A háború kitörése előtt Angliába költözött. Oxfordban jogot tanult és 1940-től Londonban ügyvédi

gyakorlatot folytatott. A háború alatt és után a BBC magyar osztályának külpolitikai kommentátora volt. 1963-ban a Southhampton-i Egyetemen a nemzetközi és az összehasonlító jog tanára lett. Queen's Council (Q. C.) címet kapott. Angol törvénykezési reformokkal foglalkozott. Több angol nyelvű könyve és tanulmánya jelent meg.

F. M.: *Law Reform Now* (London 1963); *More Law Reform Now* (uo. 1983).

Márton Endre (*Andrew Marton*, Budapest, 1910. okt. 29.) újságíró. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán doktorált. 1946-ban az Associated Press (AP) amerikai hírügynökség budapesti levelezője lett. (Felesége a United Pressnek, egy másik amerikai hírszolgálati irodának dolgozott.) Tudósított a többi között a koncepciók perekről is. 1955 februárjában feleségével együtt letartóztatták, majd novemberben hazaárulás és kémkedés hamis vádjával 13 évre elítélték. A börtönből 1956 augusztusában szabadult és folytatta – a forradalom heteiben is – tudósítói tevékenységét az AP-nél. 1957 januárjában a letartóztatás elől Ausztriába menekült. 1957 áprilisában családjával együtt az Egyesült Államokban, a Washington közelében fekvő Chevy Chase-ben telepedett le. Az AP washingtoni irodájában dolgozott mint a Fehér Hához akkreditált tudósító. 1975-ben nyugdíjazták. Utána a Georgetown University School of Foreign Service szerződtette tanárnak. A sajtóról és a külpolitikáról adott elő. Az egyetemen 1985-ben vonult nyugállományba, de öt évig még tartott előadásokat. Rendszeresen írt cikkeket és elemzéseket amerikai és angol lapokba, a többi között a *Los Angeles Times*ba és a londoni *Economist-Foreign Report*ba. Dolgozott a londoni International Institute for Strategic Studies részére is. Pataki Endre néven 1960 és 1985 között a Szabad Európa Rádió washingtoni tudósítója volt. Több újságírói kitüntetést kapott.

F. M.: *The Forbidden Sky, Inside the Hungarian Revolution* (Boston–Toronto 1971).

Márton Ernő (Dicsőszentmárton, Kis-Küküllő vm, 1886. máj. 17. – Tel-Aviv, 1960. aug. 28.) újságíró, szerkesztő. A kolozsvári Tudományegyetemen jog- és államtudományi doktorátust szerzett. 1917-től főispáni hivatali titkár volt. Bekapcsolódva a cionista mozgalomba, 1918-ban az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke lett, majd részt vett a szövetség *Új Kelet* című lapjának megalapításában. Ennek szerkesztőjeként 1920-ban a hetilapot napilappá fejlesztette és főszerkesztőként jegyezte. 1929-ben kolozsvári alpolgármester, 1932-ben parlamenti képviselő. Az *Új Keletet* annak a magyar hatóságok részéről 1940-ben történt betiltásáig szerkesztette. 1944-ben áttelepedett Romániába. 1946-ban kivándorolt Palesztinába. Izrael megalakulása után, 1948-ban Tel-Avivban napilapként újra elindította az *Új Keletet*.

Márton Kati (*Kati Marton-Jennings*, Márton Endre lánya, Budapest, 1947. ápr. 3.) újságíró. A párizsi Sorbonne-on és az amerikai George Washington Universityn tanult, Az utóbbin magiszteri fokozatot kapott. Újságíró lett. 1971-től rádiónál és televíziónál dolgozik. 1977 és 1981 között az ABC tv. állomás bonni irodáját vezette. A CBS-nek is munkatársa. Cikkei a *New York Times*ban, a *Washington Post*ban, a *New Republic*ben, a londoni *Sunday Times*ban és a *Guardian*ben jelentek meg.

F. M.: Wallenberg (New York 1982); An American Woman (r. uo. 1987); The Polk Conspiracy (tört. tan. uo. 1990).

Márton Lajos (*Jehuda*, Nagyszalonta, 1910. máj. 21. – Jeruzsálem, 1977. dec. 14.) újságíró, lexikográfus. A nagyváradi Jogakadémián végzett, majd a kolozsvári Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett, de tanult történelmet, földrajzot és művészettörténetet is. A II. vh. alatt munkaszolgálatos volt, majd Bergen Belsenbe deportálták. 1945-ben Palesztinában telepedett le. 1950-től az izraeli rádió magyar műsorát szerkesztette, majd 1970-től a kelet-

európai osztályát vezette. Héber és magyar nyelven publikált. A dél-amerikai *Hatikva* és izraeli magyar lapok munkatársa volt. Történelmi publikációiért 1975-ben Herzl-díjat kapott. Szerkesztője volt a Nagy Héber Enciklopédiának (a magyar anyagot szerkesztette), ugyancsak ő szerkesztette az angol nyelvű Encyclopedia Judaica magyar anyagát is.

Márton László (Budapest, 1934. aug. 15.) író, kritikus. 14 és 17 éves kora között Izraelben élt. Azután visszatért Budapestre. Tanulmányait a Színművészeti Főiskola dramaturg szakán kezdte, 1954–56-ban a budapesti Tudományegyetem újságíró szakára járt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1957–60-ban Oxfordban keleti nyelveket tanult. 1958-ban kiadója volt az *Eszmélet* című folyóiratnak. 1960-ban áttelepedett Franciaországba. 1962-ben részt vett a *Magyar Műhely* megindításában és 1973-ig társszerkesztője volt. Elbeszéléseket, esszéket, kritikákat írt. Rendszeresen dolgozott az *Új Látóhatárnak*, az *Irodalmi Újságnak*, valamint külső munkatársként a Szabad Európa Rádióknak is. 1978-ban a Sorbonne-on gazdaság- és vállalatvezetésből doktorált. Azóta reklámpszichológiával és piackutatással foglalkozik. Hosszabb szünet után 1989-ben kezdett újból magyarul publikálni.

F. M.: l'égiposta (elb. Párizs 1989).

Martos Péter (Budapest, 1948. szept. 4.) újságíró. 1956 december végén Nyugatra menekülő szüleinek került Ausztriába. Gimnáziumi és egyetemi tanulmányait Bécsben végezte. 1969 szeptemberétől a *Die Presse* belső munkatársa. A lap magyar és kelet-európai szakértője.

Máté Imre (Maglóca, Sopron vm, 1934. dec. 11.) költő, kritikus, szerkesztő, 1953–56-ban a budapesti Tudományegyetemen magyar nyelvészetet és irodalmat tanult. Az 56-os forradalomban részt vett a fegyveres

harcokban. Utána Nyugatra menekült. A göttingeni és müncheni egyetemen nyelvészeti és néprajzi tanulmányokat folytatott. Később munkás lett, szakmát tanult, Münchenben lift- és villanszerelő üzemet alapított. Ezt gazdasági nehézségek miatt 1974-ben bezárta. Azóta felesége franciaországi birtokán gyümölcsöt és bort termel. Verseket, tanulmányokat, kritikákat ír. Írásai az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Műhelyben*, a *Nemzetőrben*, a *Szivárványban* és más emigráns lapokban jelentek meg. 1975-től szerkesztette a *Vagyunk* című kulturális szemlét. 1972-ben megalapította és 1983-ig fenntartotta az Etana nevű müncheni kiadót.

F. M.: Fehér fürgeteg (v. München 1966); Karneolszemű macska fuvoláján (vál. v. uo. 1983); Csonton kutya, így írtok künn (irod. paródiák, uo. 1984).

Mattyasovszky-Lates Kornél (*Cornel von Lates*, Budapest, 1907. ápr. 10.) újságíró. Budapesten közgazdasági tanulmányokat folytatott. Újságírói pályafutása 1925-ben a *Nemzeti Újságnál* kezdődött. Évekig mint magántisztviselő dolgozott. 1938-tól kizárólag újságírásból élt. Dolgozott a *Pesti Hírlapnak*, a *Korunk Szavának*, az *Új Kornak*, a *Vigiliának*, a *Pester Lloydnak*, szerkesztőként működött a *Magyar Szónál*, a *Pesti Újságnál*, a *Pestnél*, a *Magyarságnál*. Lapszerkesztőként telepedett át 1945 tavaszán Ausztriába. Onnan később Franciaországba került, ahonnan dél-amerikai német és magyar lapokat tudósított. 1950-ben az NSZK-ba költözött Tübingenben telepedett le. Több német napi- és hetilap rendszeres munkatársa volt. 1951–53-ban Bad Kreuznachban filmszínházat vezetett. 1956–58-ban az 56-os magyar menekültek részére kiadott *A Híd - Die Brücke* című kétnyelvű folyóirat főszerkesztője volt. Ugyancsak az ő főszerkesztésében jelent meg 1962 tavaszán az *Új Európa* első két száma. Magyar írásai megjelentek ezen kívül a *Kanadai Magyarságban* és a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*.

F. M.: Europa ohne Zukunft? (Tübingen 1981).

Matuz József (*Josef Eugen*, Budapest, 1925. okt. 27.) történész, orientalista. A budapesti Tudományegyetemen középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1951–53-ban a Hadtörténelmi Levéltárban, 1953–56-ban a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulatnál dolgozott. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1961-ben Münchenben bölselettudományi doktor, 1966-ban Strasbourgban a keleti tudományok doktora lett. 1964 óta a Freiburgi Egyetem keleti szemináriumában tanított, mint lektor, magántanár, docens, majd mint a török és oszmán tudományok nyilv. rendes tanára. 1991 elején nyugdíjba vonult. Több tudományos folyóirat rendszeres munkatársa.

F. M.: L'ouvrage de Seyfi Celebi, historien ottoman du XVIIe siècle, Edition critique, traduction et commentaires (Paris 1968); Herrscherurkunden Sultan Süleymans des Prächtigen (1520–1566), Ein chronologisches Verzeichnis (Freiburg i. B. 1971); Das Kanzleiwesen Sultan Süleymans des Prächtigen (Wiesbaden 1974); Krimtatarische Urkunden im Reichsarchiv zu Kopenhagen, mit historisch-diplomatischen und sprachlichen Untersuchungen (Freiburg i. B. 1976); Das Osmanische Reich, Grundlinien seiner Geschichte (Darmstadt 1985); Die Steuerkonskription des Sandschaks Stuhlweissenburg aus den Jahren 1563 bis 1565 (Hunyadi István közreműködésével, Bamberg 1986); Az Oszmán Birodalom története (Budapest 1990).

Megyer József (*Menczer*, Budapest, 1900. jan. 22. – Nápoly, 1972. nov. 9.) író, piarista szerzetes. 1917-ben belépett a Piarista Rendbe. A budapesti Tudományegyetemen elvégezte a katolikus teológiát és a magyar-latin szakot. 1924-ben pappá szentelték. Piarista gimnáziumi tanár volt. 1948-ban Olaszországba távozott. Olaszországi és spanyolországi útirajzokat írt. Főleg a *Katolikus Szemlében* publikált.

F. M.: Nápolyi séták (útl. Róma 1961); Róma, A város, ahogy én láttam (útl. Madrid 1963); Spanyolországi napló (útl. uo. 1965); Szicília még mindig szép (útl. Nápoly 1969); Toszkána útjain a magam módján (útl. uo. 1970).

Megyery Ella (*Györffy Aladárné*, Balassagyarmat, 1889. márc. 18. – Bad Aibling, NSZK, 1962. márc. 9.) újságíró, író, szerkesztő. Pályafutását költőként kezdte. Kötete is megjelent. Azután újságíró lett. A *Pesti Hírlap*nak belső munkatársa volt. Dolgozott ezen kívül a *Magyarságnak*, az *Esti Újságnak*, a *Függetlenségnek*. 1936–39-ben az *Ünnep* című képeslap főszerkesztője. Regényeket és riportokat írt. Sokat utazott. A harmincas években több útirajza jelent meg könyv formában. 1945-ben az oroszok elől Nyugatra ment. Portugáliában és Németországban élt. A *Hungáriában*, *Új Hungáriában*, a *Délamerikai Magyar Hírlapban*, a *Magyar Könyvbarátokban* publikált. Az utóbbinak 1959 és 1963 között szerkesztője volt. Mérey Miklós álnéven is írt.

Megyery Sári (Balassagyarmat, 1897. júl. 28. – Párizs, 1984. febr. 5.) író, színész, újságíró. Budapesten színiiskolát végzett, színésznő lett. Berlinben Sacy von Blondel néven majd ötven filmben játszott. A színészetet abbahagyva a harmincas években újságíró volt. Ezen kívül verseket, elbeszéléseket, regényeket írt. Számos könyve jelent meg. Tudósítóként 1938-ban Párizsba került. Nem tért vissza, a francia fővárosban maradt, 1939-ben férjhez ment André Lang újságíróhoz és színpadi szerzőhöz. A háború után egyetemi tanulmányokat folytatott a Sorbonne-on, majd Cambridge-ben angol tanári diplomát szerzett. Több könyve jelent meg franciául, magyarul néhány írása a párizsi *Irodalmi Újságban*, valamint amerikai magyar lapokban.

F. M.: *Un voyage d'amour* (r. Paris 1952, 1954); *Une fée dans la maison* (r. uo. 1958); *Én is voltam jávorfácska...* (életr. r. Párizs 1975, 1977, Budapest 1979); *Játékszerelem*; *Emlékek és portrék* (Budapest 1984); *A szerelem a szerelmesé* (r. uo. 1991).

Mehrle Tamás (Zidovice, Csehország, 1912. febr. 12.) domonkos szerzetes, teológus, egyházi író. Grácban és Rómában folytatta egyetemi tanulmányait, az Angelicumon lett teológiai doktor. 1937-ben szentelték pappá.

1940-ben a dogmatika tanára a Domonkos Rend budapesti papnevelő intézetében. 1950 és 1955 között munkás volt. Azután Svájcba került. 1960 és 1978 között a svájci Fribourg egyetemén a dogmatika tanára és egyetemi lelkész. 1978-tól svájci magyar főlelkész. Az *Életünk* című európai katolikus lap állandó munkatársa.

F. M.: *Egy az Isten* (Róma 1975).

Menczer Béla (Budapest, 1902. nov. 17. – Midhurst, Sussex, Anglia, 1983. jún. 11.) történész, közíró. Államtudományi és bölcséleti tanulmányokat végzett Budapesten, Bécsben és Párizsban. A Tanácsköztársaság bukása után köztársasági plakátragasztás, engedély nélküli előadások és letartóztatott kommunisták hozzátartozóinak segélyezése miatt másfél évi börtönre ítélték. Ebből tíz hónapot letöltött. 1923-ban Bécsbe ment, ahonnan később Párizsba, majd Berlinbe költözött. A tizennyolcas polgári radikálisok köréhez tartozott. Újságíróként német és francia lapoknak dolgozott. A náciizmus elől Angliába menekült. 1935 és 1939 között a londoni egyetem szláv és kelet-európai intézetének mb. előadója. Angol folyóiratok munkatársa. 1940-ben belép De Gaulle szabad francia hadseregébe, 1943-ig Afrikában szolgál, majd a főhadiszálláson sajtóreferens. A háború után végleg Angliában telepedett le. 1949–50-ben a madridi Ateneo Szabadegyetemen és a párizsi Institut Catholique-on mb. előadó. 1952–53-ban a cadizi iberó-amerikai akadémián és a san sebastiani Centro Culturalon előadó. 1961-ben Pamplonában a Navarrai Katolikus Egyetemen „Birodalmak fénykora és bukása” címmel tart előadásokat. Angol, francia, spanyol, német folyóiratokon kívül a magyar emigráns sajtóban is publikált, a többi között az *Ahogy Lehetben*, a *Katolikus Szemlében*, a bécsi *Magyar Híradóban*, a *Nemzetőrben*, a *Pásztortűzben*. Főleg kortörténeti témákkal foglalkozott.

F. M.: *Pan-Slav and Pan-German* (London 1946); *Metternich y Donoso Cortes - El Pensamiento conservador y católico en la revolucion europea* (Madrid 1949); *Catholic Political Thought* (tan. szerk. London 1951, Notre Dame 1963); *La*

situación historica del tiempo actual (Madrid 1952); A Commentary on Hungarian Literature (Castrop-Rauxel, NSZK 1956).

Mende Tibor (Budapest, 1915. – Párizs, 1984. ápr.) politológus, közíró. Egyetemi tanulmányait Budapesten kezdte és Párizsban fejezte be. A francia fővárosban a politikai tudományok intézetében és a kereskedelmi főiskolán politikatudományt adott elő. Később a Sorbonne-on is tanított. „India a vihar előtt” című, a II. vh. alatt megjelent könyve nemzetközi sikert aratott. Könyveiben és tanulmányaiban Ázsiával, valamint a harmadik világ problémáival foglalkozott. E kérdésekben nemzetközi tekintélynek számított. A hatvanas évek közepétől az ENSZ gazdasági és társadalmi tájékoztató osztályát vezette.

F. M.: Europe's Suicide in Germany (London 1946); The Danubian Symbol (uo. 1947); L'Inde devant l'orage (Paris 1950, spanyolul: Mexico 1954, németül: Frankfurt a. M. 1955); La Révolte de l'Asie (Paris 1951, spanyolul: Santiago de Chile 1954); World Power in Balance (New York 1953, hollandul: Antwerpen 1954); South-East Asia Between Two Worlds (New York 1955, London 1955, franciául: Paris 1954, németül: Frankfurt a. M. 1955, spanyolul: Santiago de Chile 1955); Nehru: Conversations on India and World Affairs (New York 1956, hindiül: New Delhi 1956, németül: Hamburg 1956, franciául: Paris 1956); China and her Shadow (London 1961, New York 1962, franciául: Paris 1960, németül: Düsseldorf–Köln 1961, München 1964, spanyolul: Madrid 1961, olaszul: Milano 1962, japánul: Tokyo 1962, hollandul: Baarn 1962); The Chinese Revolution (London 1961, németül: Köln 1961, Stuttgart–Hamburg. 1962, franciául: Paris 1962, olaszul: Milano 1963); Un monde possible (Paris 1963, portugálul: Lisboa 1965, németül: Hamburg 1965); De l'aide à la recolonisation (Paris 1972, németül: Düsseldorf–Köln 1972); Soleils levants, Le Japon et la Chine (Paris 1975); Fourmis et poissons, Carnets de route (uo. 1979).

Menora (*Egyenlőség*). „Az északamerikai magyar zsidóság lapja”. 1961-ben indult Torontóban. Először kéthetenként jelent meg, majd hetilap lett. Politikai és irodalmi

cikkeken kívül Izraelre és az amerikai magyar zsidóság életére vonatkozó beszámolókat közöl. 1981-ig Egri György szerkesztette, Egri Yvonne volt a kiadó. 1981-től Tarján András a felelős szerkesztő és kiadó. Munkatársai közé tartozott Barzilay István, Halmi József, Jochanan Karmel (Garamvölgyi János), Kovács Dénes, Márton Lajos, Dan Ofry, Székely Molnár Imre, Vándor Györgyi.

Méray Tibor (Budapest, 1924. ápr. 6.) író, szerkesztő. 1942 és 1946 között a budapesti Tudományegyetem bölcsészkarának magyarul latin szakos hallgatója volt. 1946-tól kezdve a kommunista párt központi lapja, a Szabad Nép belső munkatársa, később koreai és berlini tudósító. 1947–49-ben a *Csillag* szerkesztője. 1953-ban a Magyar Írók Szövetségének párttitkára. 1954-ben a *Szabad Nép* szerkesztőbizottságának tagja. 1951-ben és 1952-ben József Attila díjat, 1953-ban Kossuth díjat kapott. Szembefordult Rákosival, szakított a sztálinizmussal, ezért 1955 őszén elbocsátották a Szabad Néptől. Az írói-újságírói ellenzék tagja volt. Az 56-os forradalom bukása után, 1956 novemberében Jugoszláviába menekült. Innen került 1957-ben Párizsba, ahol végleg letelepedett. 1962 februárjától annak 1989 végén bekövetkezett megszűnéséig az *Irodalmi Újság* szerkesztője. Regényeket, emlékeztetéseket, politikai tanulmányokat írt. Könyvei számos európai nyelven jelentek meg. Egy ideig vezetője volt a Hontalan Írók PEN Központja párizsi csoportjának.

F. M.: Le dernier rapport (r. Paris 1958, németül: Der Feind, München 1958, angolul: The Enemy, London 1958, magyarul: Búcsúlevél, uo. 1965, Budapest 1989, svédül, dánul, spanyolul is); Imre Nagy (angolul: London 1958, franciául: Imre Nagy, l'homme trahi, Paris 1960); Thirteen days that shook the Kremlin (New York 1959, London 1960, németül: München 1961); The Revolt of the Mind (Aczél Tamással, New York 1959, London 1961, németül: Die Revolte des Intellekts, München 1961, franciául: La révolte de l'esprit, Paris 1962, magyarul: Tisztító vihar, London 1961, München 1978, Szeged 1989); Der Mann ohne Schnurrbart (r. München 1961, franciául: L'homme qui n'avait pas des moustache, Paris

1962); L'Australie (útl. Lausanne 1962); Politik ohne Gnade (tan. Zürich 1966, franciául: La rupture Moscou-Pékin, Paris 1966, spanyolul: 1969); Budapest, 23 octobre 1956 (Paris 1966, angolul: That day in Budapest, New York 1969); The Raven never more (r. Marton Györggyel, London 1966, héberül: Tel Aviv 1969); Catch me a Spy (r. Marton Györggyel, New York 1969, London 1971, 1973); Les doigts croisés (r. Marton Györggyel, Paris 1971); Dreiecke (r. Hamburg 1971); Fehér izzás (r. Marton Györggyel, Toronto 1975); Nagy Imre élete és halála (München 1978, 1981, Budapest 1989).

Mérleg. Folyóiratok és könyvek szemléje. Tallózó a nyugati katolikus teológiai és természettudományi folyóiratokból, különös tekintettel a zsinat utáni megújulásra, a filozófia, a társadalom- és természettudomány új áramlataira. Évente négyszer jelenik meg Bécsben, a Herder Kiadó gondozásában. A szerkesztősége Münchenben van. 1964-ben indult. Felelős szerkesztője kezdetben Bálint László volt. Boór János szerkeszti, 1988-tól mint főszerkesztő. A főmunkatársak: 1988-tól Szabó Ferenc, Weissmahr Béla, 1989-től Endreffy Zoltán (Budapest).

Mérő Ferenc (tkp. *Mihályi*, Zagyvapálfalva, Nógrád vm, 1916.) író, műfordító. Egerben főiskolai tanulmányokat végzett. 1945 januárban katonaként alakulatával Németországba, májusban angol hadifogságba került. 1946 októberében szabadult. Németországban maradt. Fizikai munkából élt, amíg 1950-ben nem kapott alkalmazást a kölni Amerikai Magyar Kiadónál. Ennek később főtítkára, majd h. vezetője lett. Verseket és cikkeket írt a *Magyar Nőkben*, a *Szétszórt parazsakban*, a *Pásztortűzben*, a *Magyar Könyvbarátokban*. „Hazátlan vándor” néven is publikált. Három lexikont szerkesztett.

F. M.: (Hazátlan vándor) Emigrációnk erőforrásai (cikkek, Köln 1952); A rózsafűzér (útl. uo. 1958); Világtörténelem Zseblexikona (uo. 1958); A fáradhatatlan harcos (életr. r. uo. 1958); Magyar Történelmi Zseblexikon (uo. 1962); Bódi Blanka rövid boldogsága (elb. uo. 1963); Egy élet mérlege (r. uo. 1964); A citerás lány (elb. uo.

1964); Csodálatos aratás (v. uo. 1965); A paradicsommadár tánca (műford. uo. 1966); Emigrációs Magyar Irodalom Lexikona (Köln–Detroit–Bécs 1966).

Mészáros Gyula (Szakcs, Tolna vm, 1883. márc. 28. – New York, 1957. jún.) turkológus, etnográfus. Konstantinápolyban török nyelvi tanulmányokat folytatott. 1909-ben doktorált török-tatár nyelvből. Néprajzi gyűjtéseket végzett a csuvasok, tatárok, baskírok, törökök körében. 1909 és 1915 között a Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztályán dolgozott. 1916–18-ban Konstantinápolyban egyetemi tanár, a magyar tanszék vezetője. A húszas évek közepétől az ankarai néprajzi múzeum tudományos vezetője. 1932-ben visszatért Magyarországra és a Műemlékek Országos Bizottságának munkatársa lett. 1943–44-ben az újvidéki Keleti Kereskedelmi Főiskola tanára. A háború után Törökországban dolgozott. 1951-ben New Yorkban telepedett le. Tudományos kutatásainak eredményeit több könyvben publikálta. Különösen néprajzi anyaggyűjtése jelentős.

F. M.: A másfélezerestendős magyar nemzet (New York 1950, 1952).

Mészáros István (Budapest, 1930. dec. 19.) filozófus, kritikus. Budapesten és Jenában tanult. A budapesti Tudományegyetemen Lukács György tanársegédje volt. 1951-ben József Attila díjat kapott. 1953-ban bölcséleti doktorátust szerzett. Tanulmányokat és kritikákat írt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1958-ban szerkesztette az *Eszmélet* című irodalmi folyóiratot. 1956 és 1959 között a Torinói Egyetemen filozófiát adott elő. 1959–61-ben a Londoni Egyetemen kutatómunkát végzett. 1961–66-ban docens volt a skóciai St. Andrews egyetemén. 1966-ban Brightonba, a Sussex Egyetemre került docensként. 1972-ben a társadalomtudomány rendes tanára lett a torontói York Egyetemen. Magyarul nem publikál. Műveit angol nyelven írja. Magyarországról való távozása és a kommunizmussal való szakítása után is

megmaradt marxista gondolkodónak, aminek következtében többször kellett politikai nehézségekkel megküzdenie tudományos pályafutásában.

F. M.: *La rivolta degli intellettuali in Ungheria, Dai dibattiti su Lukács e su Tibor Déry al circolo Petőfi* (Torino 1958); *Attila József e l'arte moderna* (Milano 1964); *Marx's Theory of Alienation* (London 1970); *Lukács's Concept of Dialectic* (uo. 1972); *The Work of Sartre: I. Search for Freedom* (Brighton 1982); *Philosophy, Ideology and Social Science, Essays in Negation and Affirmation* (uo: 1986, New York 1986).

Metzger Nándor (1895. – Tuscaloosa AL, 1987. aug. 13.) orientalista, újságíró, műfordító. A budapesti Tudományegyetemen japán tanulmányokat folytatott. Bécsben a közös hadsereg főhadiszállásának távol-keleti osztályán dolgozott. Nemzetközi bizottságokban szerepelt. Szibériai fogolytáborokból Japánba és Kínába került magyar hadifoglyoknak *Keletázsiai Magyarság* címmel lapot adott ki. A húszas évek elejétől 1945-ig a tokiói magyar követség kulturális titkára. Egy ideig az MTI tudósítója. Összeállította és kinyomatta az első teljes japán-magyar szótárt, megírta japánul a magyar nemzet történetét, magyar irodalmi műveket (a többi között Petőfi János vitéz-ét) fordított japánra. A II. vh. utáni években Franciaországban és Olaszországban tartózkodott. 1959-ben letelepedett az Egyesült Államokban. Los Angelesben élt mint fordító és az *Új Világ* című hetilap főmunkatársa.

Mezei Árpád (Budapest, 1902. júl. 2.) filozófus, pszichológus, műkritikus. Miután az egyetemre a numerus clausus miatt nem vették fel, autodidaktaként szerzett jártasságot a filozófiában, lélektanban, művészetelméletben. Polgári foglalkozása tisztviselő volt. 1924-ben egy dadaista csoport tagja lett, 1945 és 1948 között vezető szerepet játszott az Európai Iskolában, 1948 és 1962 között részt vett egy francia szürrealista csoport működésében. 1946-tól kezdődően több pszichológiai munkája és a francia

Marcel Jean-nal közösen írt művészeti-irodalmi monográfiája jelent meg. 1950–51-ben a János Kórház pszichiátriai osztályán, 1952–64-ben a MTA Lélektani Intézetében, 1958–72-ben az Országos Korányi TBC Intézetben dolgozott. 1974-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Amerikai szakfolyóiratokban, az *Onion* című kanadai lapban, magyarul a *Magyar Műhelyben* és az *Arkánumban* publikál. Néhány éven át képzőművészeti problémákról és kiállításokról tudósított a Szabad Európa Rádióknak. Egy bölcséleti felfogását is tükröző kultúrtan és kultúrtörténet megírásával foglalkozik.

F. M.: *The Compleat Art Critic* (1983); *Elmélet és művészek* (Budapest 1984).

Mezey Sándor (Hajdúnádudvar, 1884. febr. 14. – Buenos Aires 1968.) jogász, költő, író. A budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat végzett. 1909-ben ügyvédi oklevelet szerzett. Budapesten ügyvédi gyakorlatot folytatott. Első kötete 1901-ben jelent meg. Verseit és elbeszéléseit *A Hét*, az *Új Idők*, a *Vasárnapi Újság*, a *Pesti Napló* és más lapok közölték. Több kötetet adott ki. 1948-ban Nyugatra menekült. Argentínába vándorolt ki, Buenos Airesben telepedett le. Verseket, elbeszéléseket, cikkeket publikált a *Látóhatárban*, a *Pásztortűzben*, a *Magyar Könyvbarátokban* és dél-amerikai magyar lapokban.

F. M.: *Naplemente* (v. Köln 1958); *Parázs* (v. uo. 1961).

Mihályi Gilbert (Szombathely, 1920.) premontrei szerzetes, egyházi író. Érettségi után Csornán belépett a premontrei rendbe. Filozófiát, majd a római Szt. Gergely Egyetemen teológiát tanult. 1947-ben a budapesti Tudományegyetemen teológiai doktorrá avatták. 1950-ben Nyugatra ment, Hollandiában a magyar katolikusok lelkipásztora lett. 1955-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. A Wisconsin-i Állami Egyetemen és a washingtoni Georgetown Egyetemen politológiai tanulmányokat

folytatott. Magiszteri fokozatot nyert. Utána az amerikai premonstreieknek a wisconsini De Pere-ben működő St. Norbert Főiskolájában tanított. 1971–74-ben St. Louisban, majd 1986-ban bekövetkezett nyugalmba vonulásáig Chicagóban plébános volt. Teológiai, hitbuzgalmi és politikai írásai a *Katolikus Szemlében*, az *Életben*, valamint amerikai lapokban jelentek meg.

F. M.: Szűz Mária az Újszövetségben (Róma 1954); Schetsen de betrekkingen tussen Nederland en Hongarija (hollandul, Heeswijk 1955); Európa válsága és megmentése (Róma 1956); A Dunavölgye új korszaka felé, Trianon mondanivalója 1920–1960 (New York 1960); The Supreme Issue is Freedom, The Continuing Relevance of Cardinal Mindszenty's Quest for Human and National Right (uo. 1965); Liturgia és hitélet (Brüsszel 1966); II. János Pál, a vasfüggöny mögül jött pápa (Dunai Ákossal, Youngstown 1980).

Mikes György (*George*, Siklós, 1912. febr. 15. – London, 1987. aug. 30.) író, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen 1933-ban jogi doktorátust szerzett, de a jogi helyett az újságírói pályát választotta. A *Reggel* munkatársa lett. 1938-ban A *Reggel* és a *8 Órai Újság* tudósítójaként Londonba ment. A *Reggelnek* 1940-ig dolgozott. 1939-től a BBC külső, majd 1950-ig belső munkatársa volt. Magyarul és angolul írt. 1940-től csaknem évenként jelent meg egy-egy könyve, amelyeket számos más nyelvre is lefordítottak. Anglia legjobb humoristái között tartották számon. Némely könyve tartós sikernek bizonyult. Rendszeresen dolgozott angol és nyugati magyar lapoknak, a többi között a következőknek: *Observer*, *Times Literary Supplement*, *Encounter*, *Irodalmi Újság*, *Népszava*, bécsi *Magyar Híradó*, *Világ*. Évekig a Hontalan Írók PEN Központja londoni csoportjának elnöke volt. 1975-től haláláig a Szabad Európa Rádió külső munkatársa. A BBC-nek televízióriportokat készített.

F. M.: How to be an Alien (hum. London 1946, 1958, magyarul: Anglia papucsban, Budapest 1947, New York–Genève 1953, franciául, hollandul, spanyolul, németül, svédül, olaszul,

horvátul, japánul is); How to Scrape Skies (hum. London 1947, 1957, 1959, magyarul: Amerika papucsban, Budapest 1948, hollandul, görögül, spanyolul, németül, olaszul, szerbül, horvátul, lengyelül, japánul is); Wisdom for Others (hum. London 1950, 1955, 1958, New York 1950, Tel Aviv 1958, franciául, németül is); Milk and Honey (útl. London 1950, New York 1957, Tel Aviv 1959, magyarul: Ígéret földje, New York–Genf 1953, franciául, németül is); Down with Everybody! A Cautionary Tale for Children Over Twenty-one, and Other Stories (hum. London 1951, 1958, németül, franciául is); Shakespeare and Myself (hum. London 1952, németül is); Eight Humorists (uo. 1954); Egy híján húsz (napló és útl. uo. 1954); Leap through the Curtain (hum. uo. 1955, New York 1957, három indiai nyelven is); Little Cabbages (útl. uo. London 1955, Tel Aviv 1959, olaszul, németül, hollandul, franciául is); Italy for Beginners (útl. London 1956, Tel Aviv 1959, olaszul, németül, hollandul, franciául is); The Hungarian Revolution (tan. uo. 1957, 1958, németül, franciául japánul is); Über Alles - Germany Explored (uo. 1957, 1958, németül, finnül is); East is East (útl. uo. 1958, hollandul, németül, franciául is); Talicska (hum. uo. 1958); A Study in Infamy, The Operations of the Hungarian Secret Police (tan. uo. 1959); How to be Inimitable: Corning of Age in England (Tel Aviv 1960, London 1961); Tango. A Solo across South America (hum. uo. 1961, magyarul: Délamerika papucsban, São Paulo 1962); The Best of Mikes (London 1962); Mortal Passion (r. uo. 1963); How to Unite Nations (uo. 1963, finnül is); Prison (tangy. szerk. uo. 1963); Eureka!: Rummaging in Greece (útl. uo. 1965); Book of Snobs (uo. 1965); How to be Affluent (hum. uo. 1966); Komisches Europa (vál. útl. Bern–München–Wien 1966); Not by Sun Alone (útl. London 1967); Boomerang, Australia Rediscovered (uo. 1968); The Prophet Motive, Israel Today and Tomorrow (uo. 1969, Boston 1969); Humour in Memoriam (London 1970); The Land of the Rising Yen (útl. uo. 1970); How to run a Stately Home (uo. 1971); Any Souvenirs? Central Europe Revisited (uo. 1971); The Spy Who Died of Boredom (r. uo. 1973); Charlie (elb. uo. 1976); How to be Decadent (hum. uo. 1977); English Humour for Beginners (uo. 1980); How to be Seventy (eml. uo. 1982); Arthur Koestler, The Story of a Friendship (uo. 1983); How to be Poor (hum. uo. 1983); How to be Brit (hum. uo. 1984); How to be Guru (hum. uo. 1984).

Mikes Imre (tpk. *Győri*, Budapest, 1900. febr. 9. – Kihei, Hawaii, USA, 1990. márc. 30.) újságíró, szerkesztő. Újságírói pályafutását 1920 januárban Szatmárnémetiben kezdte, majd Kolozsvárott és a *Brassói Lapoknál* dolgozott. Később a *Nagyváradai Napló* főszerkesztője lett. Egy cikksorozataért és egy könyvéért két alkalommal is börtönbüntetésre ítélték a királyi Romániában. Végül 1936-ban áttették Magyarországra. A budapesti *Az Újság* Franciaországba küldte tudósítónak, de Párizsból tudósította a *Magyar Nemzetet* is. Cikkeit a háború alatt kezdte a *Galicus* névvel jegyezni. A háború után is a Magyar Nemzetnek dolgozott, majd a magyar követség sajtóelőadója lett. 1947 nyarán Auer Pál követtel együtt disszidált. Megindította és szerkesztette a *Nyugati Hírnök* című hetilapot, valamint annak francia változatát, a *Courrier de l' Occident*-t. Mindkettő 1952 októberében szűnt meg. 1951 augusztusától 1967 júniusáig (*Galicus* néven) a müncheni Szabad Európa Rádiónál dolgozott és a *Reflektor* című műsort szerkesztette. Ezt nyugdíjazása után is 1976 augusztusáig írta. 1982-ben a Hawaii szigetekre vonult vissza. A harmincas években három politikai tanulmánykötete és egy regénye jelent meg. Közülük a legjelentősebb az „Erdély útja Nagymagyarországtól Nagyromániáig” című kétkötetes történeti munkája volt.

F. M.: *Reflektor* (rádióelőadások, München 1977).

Mikes Margit (Budapest, 1897. febr. 24. – New York, 1976. dec. 4.) költő. 1927-től jelentek meg versei az *Est-lapokban*, az *Új Időkben*, később a *Nyugatban*. Az ötvenes évek végétől az *Élet és Irodalom*, a *Kortárs* és a *Vigília* közölte munkáit. 1956-ban Amerikába kivándorolt lánya meghívására, férjével, Kemény László festőművésszel 1968-ban New Yorkba utazott és az Egyesült Államokban maradt. Az *Új Látóhatárban*, valamint amerikai magyar lapokban publikált.

F. M.: *Üveg pohár* (vál. v. Cambridge MA 1971); *Csillag talan ég alatt* (v. München 1974).

Mikes Kelemen Kör. 1959-ben alakult Münchenben. Célja a „nemzeti alapon álló írók és könyvbarátok együttműködése” volt. Összejöveteleket, előadásokat rendezett, valamint könyveket adott ki, a többi között Fiala Ferenc, Marschalkó Lajos, Málnási Ödön műveit. Munkásságában erősen érezhető volt az emigrációs szélsőjobboldal politikai hatása. A kiadói tevékenység az egyesületi élet megszűnése után is folytatódott.

Miklós Ádám I. *Csillag Ádám*

Miklós Jutka (*J. Van den Bussche*, Berettyóújfalu, 1884. szept. 7. – Creteil, Franciaország, 1976. febr. 18.) költő, fényképész. Tizenhat éves volt, amikor a *Budapesti Napló*ban megjelent első verse. Első kötete 1904-ben, a második 1908-ban látott napvilágot. Ugyanabban az évben szerepelt *A Holnap* című irodalomtörténeti jelentőségű lírai antológiában, amelyben Adyval az élen, az új magyar költészet legjobbjai mutatkoztak be. 1909-ben Amerikába utazott és New Yorkban kitanulta a fényképész mesterséget. Az I. vh. kitörése előtt visszatért és Nagyváradon műtermet nyitott. Részt vett a váradai irodalmi életben. A háború befejezése után ismét, ezúttal véglegesen, külföldre távozott. Először Berlinben, majd Párizsban élt. Itt férjhez ment Van den Bussche flamand anyanyelvű belga mérnökhöz. Ennek a háború által okozott betegsége arra kényszerítette a házaspárt, hogy meleg éghajlatú vidéken telepedjenek le. Így került a marokkói Rabatba, ahol kozmetikai szalont nyitott. Szabad idejében kortárs magyar költők műveit fordította franciára. Saját verset csak keveset írt. Férje halála után 1964-ben visszatért Franciaországba. Chateaurouxban, majd a Párizs melletti Vitry sur Seine-ben lakott. Válogatott versei „Visszaölel a föld” címmel Budapesten jelentek meg 1971-ben.

Miklóssi István (Budapest, 1943. okt. 27.) szerkesztő, fordító. Magyarországon orosz-

Földművelésügyi Minisztérium könyvtárosa, 1972 óta Lethbridgeben, 1983 óta Ottawában könyvtárigazgató. A Kanadai Magyar Írók Szövetsége alapító elnöke és antológiasorozatának szerkesztője. 1982-től Calgaryban társszerkesztője volt a *Nyugati Magyarságnak*. Magyarul elbeszéléseket és irodalmi tanulmányokat, esszéket, angolul főleg bibliográfiai munkákat ír. Magyarból angolra és angolból magyar nyelvre fordít. Irodalmi munkásságáért több kitüntetést kapott. Ottawában él.

F. M.: *Egy bögre tej* (elb. München–Ottawa 1969); *A magunk portáján, Válogatott írások 1963–73.* (Lethbridge 1974); *Canadian Studies on Hungarians 1886–1986* (bibl. Regina, Sask. 1987); *Kanadából szeretettel, Válogatott írások 1975–1985* (Ottawa 1989); *Ethnic and Native Canadian Literature, A Bibliography* (Toronto–Buffalo–London 1990); *Literature of Hungarian-Canadians* (Toronto 1991).

Miskolczi Gyula (*Julius*, Szeged, 1892. okt. 14. – Bécsújhely, 1962. júl. 6.) történész. A budapesti Tudományegyetemen 1913-ban bölcséleti doktorátust szerzett. 1914-től a bécsi udvari levéltárban dolgozott. A háborúban katona volt. 1921-ben a Bécsi Magyar Intézetbe került. 1922-től Budapesten az Országos Levéltár munkatársa. 1925-től ismét Bécsben végzett kutatásokat mint a magyar levéltári delegáció tagja. 1928-ban egyetemi m. tanár lett. 1930-tól a római Magyar Intézet vezetője és a római egyetemen a magyar történelem tanára. 1935-ben a budapesti Tudományegyetemen ny. r. tanár lett. 1933 és 1948 között a MTA tagja. 1949-ben Bécsbe emigrált. Ott történelmet tanított az egyetemen. Magyarországi kutatásai és publikációi középpontjában a horvát kérdés és a kamarillának a reformkorban játszott szerepe állott. Nyugaton teljesen tudományos tevékenységére fordította idejét és távol tartotta magát az emigráns közéletől. A nyugati magyar sajtóban sem publikált.

F. M.: *A magyar nép történelme a mohácsi vésztől az első világháborúig* (Róma 1956); *Ungarn in der Habsburg-Monarchie* (Wien–München 1959).

Molnár Ágoston (*August J. Cleveland*, 1927. márc. 24.) történész, tud. szervező. Amerikába kivándorolt szülők gyermekeként az Egyesült Államokban született. Egyetemi tanulmányait az Elmhurst Collegeban, a Michigani Egyetemen és a New York-i Columbia Egyetemen végezte, majd előadott a New Brunswick-i Rutgers Egyetemen és az Elmhurst Collegeban. 1954 óta irányítja az Amerikai Magyar Alapítvány tevékenységét, igazgatja annak Magyar Örökségi Központját, gondozza kiadványait, közreműködik a hungarológiai kutatómunka szervezésében és a magyar-amerikai kapcsolatok fejlesztésében.

F. M.: *Hungarian Writers and Literature* (Reményi József tanulmányai, szerk. New Brunswick 1964).

Molnár Ferenc (Budapest, 1878. jan. 12. – New York, 1952. ápr. 2.) író, újságíró. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Genfben végezte. Jogi doktor lett. Ezt megelőzően 1896-tól hírlapírással foglalkozott. A *Budapesti Napló*, *A Hét*, az *Est-lapok* és a *Pesti Hírlap* munkatársa volt. Az I. vh. alatt az *Est-lapok*at tudósította a frontról. Novellákat, regényeket, színdarabokat írt. Első színművét 1902-ben mutatták be. Regényei közül „A Pál utcai fiúk” volt a legnépszerűbb. Nemzetközi hírnevét színdarabjai alapozták meg. Ezeket Európa és Amerika csaknem minden nagyvárosában játszották és némelyek állandóan visszatérő programjai a színházaknak, rádió és tv-állomásoknak. 1935-ben Corvin-koszorút kapott. 1937-ben elhagyta Magyarországot. Velencében, majd Svájcban élt. 1940-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. New Yorkban telepedett le. Irodalmi műveiből, főleg színdarabjai jogdíjaiból élt. Könyveinek 1945 után is számos új fordítása és kiadása jelent meg.

F. M.: *Farewell My Heart* (r. „Isten veled szívem” angolul, New York 1945, németül: *Leb wohl, mein Herz*, Berlin 1950); *Viaggio in autunno* („Őszi utazás” olaszul, Róma 1946); *Companion in Exile, Notes for An Autobiography* (New York 1950, németül: *Gefahrtin im Exil*, Bad Wörishofen 1953, magyarul: *Útitárs a*

száműzetésben, Budapest 1958); *Romantic Comedies, Eight Plays* (New York 1952); Színház (színd. Budapest 1961).

Molnár György (*Jenő Gy, Eugen Georg*, Budapest, 1907. máj. 18. – Budapest, 1987. ápr. 20.) író, festő. A Révai Irodalmi Intézet tisztviselője, a *Magyar Hírlap* munkatársa, 1945-től a Magyar Téka nevű könyvkiadó alapító igazgatója volt. Ez utóbbi államosítását követően képereskedelemből élt. 1957 elején Bécsben telepedett le. *Ars Hungarica* néven könyves képzőművészeti kiadót alapított. Verseket, irodalmi cikkeket írt az *Új Látóhatárnak* és a bécsi *Magyar Híradónak*. 1956-tól textilfestéssel is foglalkozott. Festőművészként müncheni, párizsi, bécsi és budapesti kiállításokon mutatkozott be. Egy budapesti látogatásán halt meg.

F. M.: *Tagebuch in der Aktentasche* (napló, Wien 1958); *Vision im Westen* (v. uo. 1960); *Hört Ihr Menschen!* (v. uo. 1960, franciául: *Écoutez la voix!* uo. 1960, angolul: *The voice of fear*, uo. 1960, hollandul: *Hoort gij Mensen!*, uo. 1960); *Színek formák ritmusok* (v. és képek, uo. 1968).

Molnár József (Budapest, 1918. aug. 27.) író, szerkesztő, kiadó, nyomdász. Gyerekkorát Csepregen töltötte, 1930-ban került Budapestre. Kereskedelmi érettségét tett. Magántisztviselőként bankokban dolgozott. Szociáldemokrata ifjúsági mozgalmi munkát végzett. A népi irodalom hatására 1945-ben a Nemzeti Parasztpártba lépett. Először a propagandaosztályt vezette, majd a nagy-budapesti szervezet főtitkára lett. 1947 tavaszán kilépett a pártból, megélhetését fizikai munkával biztosította, közben cikkeket írt és az agrárszocializmus történetével foglalkozott. 1948 novemberében Svájcba menekült. Fizikai munkából élt. A *Nyugati Hírnök*, az *Új Magyar Út* és a *Látóhatár* munkatársa lett. Tagja volt annak a csoportnak, amely a *Látóhatárt* elindította. Az elkövetkező években egy augsburgi amerikai intézménynél dolgozott, majd kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol munkásként és a Szabad Európa Rádió külső munkatársaként

tartotta el önmagát és családját. 1955 januárjától 1957 április végéig a SZER müncheni szerkesztőségének tagja. A *Látóhatár* főmunkatársa, társszerkesztője volt, 1958 nyarától 1989 végéig pedig az *Új Látóhatár* felelős kiadója. 1961 őszén Münchenben nyomdát alapított és ezt 1983 tavaszáig vezette. E nyomdában készült az általa elindított Aurora Könyvek sorozata. Az *Új Látóhatárban* esszéket, tanulmányokat, cikkeket, kritikákat írt. A hetvenes évek elejétől Tótfalusi Kis Miklós életének és munkásságának feldolgozásával foglalkozik. Kutatásainak eredményeit eddig az *Új Látóhatár* öt különnyomatában publikálta. 1991-ben Bethlen Gábor-díjat kapott.

F. M.: *Tanulmányok a magyar forradalomról* (szerk. Borbándi Gyulával, München 1966).

Molnár Miklós (Budapest, 1918. okt. 28.) történész, újságíró, kritikus. 1945-ben a parasztpárti *Szabad Szó* munkatársa, majd belépett a kommunista pártba és 1947-ben a *Szabad Nép* szerkesztőségébe került, ahol színházi kritikákat és kulturális cikkeket írt. 1954–55-ben az *Irodalmi Újság* felelős szerkesztője volt. Nagy Imre híveként szembefordult Rákosival és részt vett az írói ellenzék tevékenységében. Az 56-os forradalom bukása után menekülnie kellett. Svájcban telepedett le. Egy évig munkás volt Zürichben, majd Genfben egyetemi tanulmányokat végzett és 1963-ban történelemből doktorált. 1964-től az Institut Universitaire de Hautes Études Internationales tanára, valamint a lausannei egyetem rk. tanára. Tudományos munkássága középpontjában az Első Internacionálé története, Marx és Engels működése, valamint a magyarországi kommunizmus és Közép-Európa politikai fejlődése állt. Francia és angol nyelvű tudományos folyóiratokban, valamint magyarul az *Irodalmi Újságban*, a *Szemlében* és az *Új Látóhatárban* publikált.

F. M.: *Imre Nagy, réformateur ou révolutionnaire?* (Nagy Lászlóval, Genève–Paris 1959, magyarul: *Két világ között*, Brüsszel 1961, *Reformátor vagy forradalmár volt-e Nagy Imre?* Párizs 1983); *Le déclin de la Première*

Internationale (uo. 1963, németül: Hannover 1964, spanyolul: Madrid 1974); Victoire d'urie défaite, Budapest 1956 (Paris 1968, angolul: 1971, magyarul: Egy vereség diadala Budapest, 1956, Párizs–New Jersey 1988); 1871 - Jalons pour une histoire de la Commune de Paris (T. Haannal és G. Haupttal, Assen 1973); Marx, Engels et la politique internationale (Paris 1975); A Short History of Hungarian Communist Party (Boulder–Folkestone 1978); Le fanatisme (E. A. Haynallal és G. de Puymège-zsel, Paris 1980, angolul: New York 1983); De Béla Kun à János Kádár, Soixante-dix ans de communisme hongrois (Paris 1987); Vienne, Budapest, Prague (tangy. Reszler Andrással, szerk. uo. 1988); Le génie de l'Autriche-Hongrie, État, société, culture (tangy. Reszler Andrással, szerk. uo. 1989); Keleten felébredt a demokrácia (Budapest 1990).

Molnár Tamás (*Thomas Steven*, Budapest, 1921. jún. 26.) történész. Tanulmányait Brüsszelben és New Yorkban végezte. A Columbia Egyetemen doktorált 1952-ben. A Brooklyn Collegeban francia és világirodalmat tanított 1957-től, majd 1967-től a Long Island Egyetemen az európai történelem szerződéses tanára. A Yale Egyetemen 1983-ban vendégtanárként működött. New Yorkban él. Jelentős angol és francia nyelvű publikációs tevékenységet folytat.

F. M.: Bernanos, His Political Thought and Prophecy (New York 1960); The Future of Education (1961, németül: Die Zukunft der Bildung, Düsseldorf 1971); The Decline of the Intellectual (Cleveland–New York 1961, németül: Kampf und Untergang der Intellektuellen, München 1966); The Two Faces of American Foreign Policy (Indianapolis–New York 1962); Africa, a Political Travelogue (New York 1965); South West Africa, The Last Pioneer Country (uo. 1966); Utopia, The Perennial Heresy (uo. 1967); Ecumenism or New Reformation (1968, 2. kiad. Dialogue and Ideologies, Chicago 1977); Sartre, Ideologue of Our Time (New York 1968, németül: S. Ideologe unserer Zeit, München 1970); The Counter-Revolution (New York 1969); La Gauche vue d'en face (Paris 1970, németül: Die Linke beim Wort genommen, Stuttgart 1972); L'animal politique (Paris 1974); The Europe - A Dilemma (1974); God and the Knowledge of Reality (1974); Le socialisme sans visage (Paris 1976);

Authority and Its Enemies (New Rochelle NY 1976); Christian Humanism, A Critique of the Secular City and Its Ideology (1978); Le modèle de figuré, L'Amérique de Tocqueville à Carter (Paris 1978); Theists and Atheists, A Typology of Non-Belief (The Hague 1980); Politics and the State: A Catholic View (Chicago 1980); Le Dieu immanent (1982); Tiers-Monde, Idéologie, Réalité (Paris 1982); L'Éclipse du Sacre (uo. 1986); The Pagan Temptation (Grand Rapids MI 1987); Twin Powers, Politics and the Sacred (uo. 1988).

Monoszló Dezső (Budapest, 1923. dec. 28.) költő, író. A budapesti Tudományegyetemen 1946-ban jogi diplomát szerzett. Utána Csehszlovákiába költözött. Pozsonyban élt. Számos foglalkozása volt. Első verseskötete még Magyarországon jelent meg 1941-ben. Csehszlovákiában is termékeny alkotónak bizonyult, írt verset, elbeszélést, regényt, rendszeresen fordított a cseh és a szlovák lírából. Több kötet műfordítása jelent meg. Részt vett az Írószövetség vezetőségi munkájában. Csehszlovákia megszállása után, 1968-ban Jugoszláviába ment és bekapcsolódott a vajdasági irodalmi életbe. 1970-ben áttelepedett Bécsbe. Versei és elbeszélései német nyelvű folyóiratokban és lapokban jelentek meg. Hangjátékait osztrák, német, svájci rádióállomások sugározták. Magyar munkáit az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, a *Bécsi Napló*, a *Katolikus Szemle*, a *Szivárvány* és más lapok közölték. A Szabad Európa Rádióban (Márk Máté néven) főleg könyvkritikákkal szerepelt. Theodor Körner-díjat kapott. Irodalmi munkásságát az osztrák kormány professzori címmel, Bécs tartomány arany érdemrenddel jutalmazta.

F. M.: Aranyecsüt (v. München 1973); Menekülés Szodomából (r. Róma 1975); Utolsó vadászat (elb. New York 1983, németül: Die letzte Jagd, Eisenstadt 1983); Die fünf Jahreszeiten der Liebe (elb. Wien 1989, magyarul: A szerelem öt évszaka, Budapest 1991); Caligulabár (v. uo. 1990).

Morel Gyula (*Keresztély, Julius*, Budapest, 1927. dec. 17.) szociológus, jezsuita szerzetes. 1946-ban lépett be a Jézus

Társaságába. Egyetemi tanulmányait Budapesten kezdte 1948-ban, majd Belgiumban, Franciaországban és Ausztriában folytatta. Filozófiát, teológiát és szociológiát tanult. A Bécsi Egyetemen lett a szociológia doktora. Bécsben és Münchenben ifjúsági nevelőmunkát végzett. 1962-ben részt vett a bécsi Magyar Egyházzociológiai Intézet megszervezésében. Azóta egyik vezetője. 1968-ban docens, 1969-ben rendes tanár lett az Innsbrucki Egyetemen. Vezeti annak Szociológiai Intézetét. Általános szociológiai kérdéseken kívül behatóan foglalkozott a magyar katolikus egyház helyzetével és működésének szociológiai vetületével.

F. M.: Religion in der kommunistischen Presse (Innsbruck 1969); Bilanz des ungarischen Katholizismus (András Imrével, München 1969); Enthüllung der Ordnung (tan. Innsbruck 1977); Werbung für Atheismus in Ungarn (Wien 1981); Hungarian Catholicism: A Handbook (András Imrével, Vienna–Toronto 1983, németül: Handbuch des ungarischen Katholizismus, Wien 1984); Ordnung und Freiheit, Die soziologische Perspektive (Innsbruck–Wien 1986).

Motolla. 1986-ban indult „európai magyar ifjúsági lap”. Krizsán Árpád gráci és Steinbach Tamás müncheni egyetemi hallgató alapította, adta ki és szerkesztette. Megjelent évente négyszer. Münchenben illetve Bécsben készült. Olvasóközönsége és munkatársi gárdája nagyrészt olyan fiatalokból állt, akik már Nyugaton születtek vagy gyerekkorukban kerültek külföldre. A szerkesztők a magyar ifjúsági élettől való közvetlen kapcsolatra törekedtek. 1988–89-ben K. Lengyel Zsolt és Szász Judit Anna szerkesztésében „Körvonalak” címmel kulturális melléklete jelent meg. 1990-ben megszűnt.

Mócsi Ferenc (Budapest, 1947. jan. 4.) költő, szerkesztő. 1967-ben Budapesten érettségizett. Három évig fizikai munkás volt. 1970 nyarán Jugoszlávián keresztül Nyugatra távozott. Belgiumban telepedett le. 1971–74-ben a leuveni katolikus egyetemen szláv filológiát tanult. 1974-ben kivándorolt az

Egyesült Államokba. San Franciscóban, Los Angelesben, New Yorkban élt, majd 1978-ban Chicagóban utazási irodát nyitott. 1980-ban a később tragikus hirtelenséggel elhunyt Kontra Györggyel elindította a *Szivárvány* című irodalmi folyóiratot. Első versei az emigrációban jelentek meg, a többi között az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Nemzetörben*, az *Irodalmi Újságban* és amerikai magyar lapokban. Verseken kívül rövid prózai írásokat és kritikákat is publikál.

F. M.: A képzelet kertjeiben (v. Los Angeles 1974); Földközélen (v. New York 1977); Idegkötélen (v. Chicago 1980); Szénailat száll (v. uo. 1982); Versvisszafojtva (vál. v. uo. 1985); Imantra (v. magyar-angol nyelven, uo. 1989).

Musica Hungarica. Katkó Sándor és Helga magyar könyvkereskedése. 1958-ban létesült Münchenben. A legnagyobb nyugati magyar könyvkereskedések egyike.

Mustó István (*Stefan A. Derecske*, Bihar vm, 1933. júl. 17.) szociológus, politológus. Gimnazistaként 1944 végén szüleivel Németországba került. Passauban érettségizett, majd a Madridi Egyetemen államtudományt, szociológiát és közgazdaságtant tanult. 1957-ben doktorált. 1958 szeptemberétől 1963 februárjáig, majd 1965 júniusától 1966 februárjáig Münchenben (Bihari Sándor néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Közben két évig Kolumbiában a bogotai katolikus egyetemen tanított. 1966 elején Nyugat-Berlinben a Német Fejlesztéspolitikai Intézet tudományos munkatársa, 1972-ben a dél-amerikai, 1979-ben az európai osztály vezetője lett. Innen került 1989-ben a Friedrich Naumann Alapítványhoz, mint annak kelet-közép-európai képviselője és a budapesti iroda vezetője. A Berlieni Műszaki Egyetem társadalomtudományi fakultásán 1972-ben magántanár lett, majd később rk. tanárként tanított. A nyugat-német kormánynak, az Európai Közösségnek, nemzetközi szervezeteknek több ízben tanácsadója és szakvéleményezője. 1986-tól a European

Association of Development Institutes végrehajtóbizottságának tagja.

F. M.: Az elveszett nemzet (tan. München 1954); Die Massenmedien als Instrumente der ländlichen Entwicklungsförderung (Berlin 1969); Evaluierung sozialer Entwicklungsprojekte (uo. 1972); Spanien und die Europäische Gemeinschaft (Bonn 1977); Die Soziologie und die europäische Integration (Berlin 1980); Die Süderweiterung der Europäischen Gemeinschaft (Basel 1981); Europe at the Crossroads: Agendas of the Crisis (New York 1985); Endogenous Development: A Myth or a Path (Den Haag 1985); European Economic Development with Particular Reference to the European Periphery (Den Haag 1986); Die hilflose Hilfe, Ansätze zu einer Kritik der manipulativen Vemunft (Baden-Baden 1987); Die Türkei und die europäische Gemeinschaft (Berlin 1989).

Muzslay István (*Stephan Muselay*, Bajót, Esztergom vm, 1923. jan. 9.) jezsuita szerzetes, közgazdász, politológus. 1942-ben lépett be a jezsuita rendbe. 1948-ban emigrált. 1951-ben szentelték pappá. Társadalom- és közgazdaságtudományi tanulmányait Hollandiában a Tilburgi Egyetemen végezte. 1955 tavaszán Leuvenbe került, ahol megalapította a Collegium Hungaricum diákközösséget. A leuveni katolikus egyetemen 1961-ben a közgazdaságtan tanára lett. 1962-ben megszervezte az egyetem Közép-Európai Kutatóintézetét és 1963-ban elindította annak *Documentation sur l'Europe Centrale* című francia nyelvű folyóiratát. Ennek húsz éven át szerkesztője volt. A Kutatóintézet beolvadt az egyetemi The Leuven Institute for Central and East European Studies-ba. 1985-ben bekövetkezett nyugdíjazása óta a Collegium Hungaricum igazgatója. 1990 novemberétől magyarországi egyetemeken tart előadásokat. Tanulmányai francia és flamand nyelven jelentek meg, többségük az általa szerkesztett egyetemi folyóiratban.

F. M.: Menselijke verhoudingen II (F. J. Th. Rutteneel, Bussum 1957); Economie en welvaart van Hongarije (Antwerpen 1967).

Müncheni Magyar Intézet (*Ungarisches Institut München*). 1963 januárjában kezdte meg működését a bajor fővárosban. Ezt megelőzte az Intézet jogi személyiségét megtestesítő bejegyzett egyesület 1962 decemberi megalakulása. Az Intézet célja „a hungarológia, a történelem, honismeret és irodalom, valamint a szomszéd népekkel, különösképpen a németekkel való kapcsolatok kutatásának előmozdítása”. Alapítói közé tartozott Ádám György, Bogyay Tamás, Jákló István. Első igazgatója Bogyay Tamás lett. Működésének anyagi feltételeit kezdetben a szövetségi menekültügyi minisztérium és adományozók biztosították. 1968-ban az Intézet német vezetés alá került, igazgatója Georg Stadtmüller történész, egyetemi tanár lett. Bogyay Tamás megmaradt a pártfogó egyesület elnökének. Mint a pénzügyi független intézmény 1970-től a bajor kulturális minisztérium rendszeres anyagi támogatását élvezte. 1969-ben megindult az *Ungarn-Jahrbuch* nevű évkönyv kiadása. Ezt megelőzően, már 1964-ben megkezdődött a Studia Hungarica könyvsorozat kötetének megjelentetése. Az Intézet gazdag könyvtárral, a magyar emigráns sajtó legnagyobb nyugati gyűjteményével, kulturális és politikai személyiségek hagyatékainak gyarapodása révén is állandóan fejlődő archívummal rendelkezik. Georg Stadtmüller halála után, 1979 novemberében Horst Glassl müncheni történész lett az igazgató. 1983 óta az állandó magyar tudományos munkatárs K. Lengyel Zsolt.

N

Nádas János (Kecskemét, 1903. jan. 28.) politikus, kulturális szervező. 1923-tól a budapesti Műegyetem közgazdasági karának közigazgatási szakán tanult. Okleveles közgazda, majd közgazdaságtudományi doktor lett. Tevékeny résztvevője volt a diákmozgalmaknak, mint egyik alapítója az

országos diáknyomorenyhítő akciónak és elnöke a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének. Tanulmányai befejezése után újpesti képviselőtestületi tag és lapszerkesztő. 1933-ban a Nemzeti Egység Pártjának titkára, később főtitkára. 1945 tavaszán családjával Innsbruckban telepedett le. 1948 nyarán megalapította a Magyar Társaságot. 1950 júliusában kivándorolt az Egyesült Államokba. 1952-ben Clevelandben újjáalakította a Magyar Társaságot, majd megszervezte a clevelandi Szabadegyetemet, többekkel együtt életre hívta az Árpád Akadémiát, valamint az Árpád Szövetséget. 1961-től minden évben megrendezi a Magyar Találkozót és kiadja évenként e találkozók Króniká-ját. Elnöki tisztséget töltött be az Amerikai Magyarok Országos Szövetségében, valamint más amerikai társadalmi szervezetekben.

F. M.: Magyar Találkozó Krónikája (szerk. másokkal, Cleveland, 1962-től évenként).

Nádasy T. Jenő (br. *Trsziyenzsky, Tersztyánszky*, Budapest, 1922.) újságíró, lapkiadó. Budapesten jogi tanulmányokat folytatott. A *Pest* és a *Magyarország* munkatársa, 1943-ban haditudósító. 1945-ben katonaként Németországba került, Hamburgban, Münchenben, Landshutban élt. 1948-ban a *D. P. Express Hungarian Edition* tördelőszerkesztője volt, majd az év végén Angliába költözött, ahol angliai magyar emigráns lapokat adott ki és szerkesztett, köztük a *Magyar Családot*. Elbeszéléseket, tárcákat, cikkeket írt.

F. M.: Drága egyetlenem (elb. London 1964).

Nádor György (*Georg*, Győr, 1920. ápr. 23.) filozófus, vallástörténész. A budapesti Tudományegyetemen 1943-ban filozófiai doktorátust szerzett. Filozófiai és vallástörténeti tanulmányokkal foglalkozott. Közben a budapesti rabbiképzőben zsidó vallástant tanult. 1945-től a marxista ideológia befolyása alá került, a MTA filozófiai bizottságának titkára lett, 1949-től

1957-ig docens a budapesti Tudományegyetemen. Utána a gyermeklélektani intézetben asszisztens. Feuerbachról írott könyvét dogmatikus marxisták hevesen bírálták és egyéb tanulmányai is éles kritikában részesültek. 1964-ben elhagyta Magyarországot. 1967–73-ban előadó volt a Heidelbergi Egyetemen. 1973-ban Londonban telepedett le. Zsidó vallási problémákkal és kultúrtörténettel foglalkozott. Németül publikált.

F. M.: Jüdische Rätsel aus Talmud und Midrasch (1967); Ein Spruch Hillels (London–Heidelberg 1974); Die Logik des Talmud (London 1982).

Nágel Iván (Budapest, 1931. jún. 28.) színikritikus, színházigazgató, műfordító. 1948-ban került Nyugatra. Filozófiát és irodalomtudományt tanult Párizsban, Heidelbergben, Durhamben, Frankfurtban, valamint a Harvard Egyetemen. 1961 és 1968 között a müncheni Kammerspiele fődramaturgja. 1969–71-ben színikritikus a müncheni *Süddeutsche Zeitung*nál. 1972–79-ig a hamburgi Deutsches Schauspielhaus intendánsa. 1981–83-ban a *Frankfurter Allgemeine Zeitung* New York-i kulturális tudósítója. 1988-ban a stuttgarti színház igazgatója lett. 1977–79-ben az UNESCO nemzetközi színházi intézetének elnöke volt. Műfordítóként jelenkori magyar elbeszélők műveit ültette át németre.

F. M.: Ungarn erzählte (ant. szerk. Frankfurt a. M. 1967).

Nágel Lajos (*Nemes-Nágel, Louis*, Igló, Szepes vm, 1908. jún. 1.) könyvkiadó. Orvosnak készült, de átváltott a filozófiai szakra és 1931-ben bölcséleti doktorátust szerzett. Budapesten élt, cikkeket és tanulmányokat írt folyóiratokba, főleg a kolozsvári *Korunkba*. 1935 januárjában elindította a *Gondolat* című folyóiratot, amelyet kezdetben Nemes Lajosként mint kiadó és szerkesztő jegyzett, de azután átadott másoknak. 1939-ben Franciaországba költözött és a háború alatt részt vett az ellenállási mozgalomban. 1945 januárjában

megalapította a „Les Editions Nagel” nevű könyvkiadót, amely főleg klasszikus francia irodalmi, filozófiai, szociológiai művekkel és útkönyvekkel szerzett hírnevet. A párizsi könyvesházhoz később a genfi társult.

Nagy Csaba (Bukarest, 1935. jan. 7.) mérnök, költő, kritikus. Apja bukaresti magyar református lelkész volt. Romániából visszakérülve Magyarországra, középiskoláit és egyetemi tanulmányait már Budapesten végezte. 1953 és 1958 között a Műszaki Egyetem, 1958 és 1964 között a Közgazdaságtudományi egyetem hallgatója volt. 1968-ban Svájcban telepedett le, Zürichben gépészmérnökként dolgozik. Verseket, tárcákat, kritikákat, cikkeket írt, a többi között a bécsi *Magyar Híradóban*, a *Bécsi Naplóban*, a *Nemzetőrben*, a *Katolikus Szemlében*, az *Irodalmi Újságban*, amelynek a nyolcvanas évek elején egy ideig segédszerkesztője volt.

F. M.: A házban-Balladás-Tündérszékla (v. München 1984).

Nagy Ernő (Szeged, 1918. dec. 11.) kisiparos, lap- és könyvkiadó. Esztergályos szakmát tanult. Erdélyi családból származván 1940-ben Bukarestből áttelepedett Budapestre. 1945-től részt vett a szociáldemokrata párt tevékenységében, Fejér megye párttitkára volt 1947-ig, majd Székesfehérvárott kisüzemet nyitott, amelyet 1949-ben államosítottak. 1953-ban ismét önállósította magát: vérnyomásmérőket gyártott. Az 56-os forradalom alatt a kisiparosok forradalmi bizottságának elnöke volt. 1956 novemberében Nyugatra menekült. 1959-ben a franciaországi Giromagnyban gázturbina alkatrészeket gyártó üzemet nyitott. A nyolcvanas évek elején nyomdát alapított. 1986–89-ben az *Irodalmi Újság* kiadója volt. Összegyűjtötte és kiadta az 56-os forradalom sajtóját. Számos franciaországi magyar kezdeményezés elindítója és támogatója.

F. M.: 1956 A forradalom sajtója (Giromagny 1983, 1984, 1986, Budapest 1989).

Nagy György, Kaáli I. Borszéky György

Nagy Imre-díj. Az Alapítvány a Magyar Kultúra Fejlesztésére Külföldön által 1981-ben alapított díj olyan teljesítmények jutalmazására, amelyek célja Nagy Imre és az 56-os magyar forradalom szellemének ébren tartása. A díj összege 5000 svájci frank. A jutalmazottak: 1981-ben az Európai Magyar Protestáns Szabadegyetem Bibó István összegyűjtött munkáinak kiadásáért; 1983-ban a magyarországi kéziratos irodalom nyugati publikálói; 1985-ben a párizsi Magyar Füzetek kiadója; 1989-ben Gyarmathy Livia és Böszörményi Géza filmrendező a Recsk című dokumentumfilmért.

Nagy Imre Intézet (teljes nevén: *N. I. Politikai és Társadalomtudományi Intézet*). 1959-ben, Nagy Imre és társai kivégzésének első évfordulóján alakult Brüsszelben, azzal a céllal, hogy a magyar forradalom szellemét ápolja, Nagy Imre tevékenységét és a forradalmi eseményeket tudományosan vizsgálja, a demokratikus szocializmusról folyó eszmecsere előmozdítsa, mindezzel kapcsolatban publikációs tevékenységet folytasson. Ennek érdekében előadásokat, ankétokat rendezett, könyveket jelentetett meg, kiadta *Szemle* című magyar, *Review* című angol és *Études* című francia nyelvű folyóiratát Az Intézet igazgatója Heltai György, helyettese Nagy Balázs volt. Tudományos munkatársként 1960–61-ben Sztáray Zoltán is az Intézet alkalmazottja volt. 1961 folyamán mind Nagy Balázs, mind Sztáray Zoltán kivált. A főfoglalkozású tudományos és adminisztratív munkatársak fizetését, valamint a fenntartási és egyéb működési költségeket amerikai intézmények fedezték. Külső munkatársakként a munkában a többi között részt vettek: Aczél Tamás, Bak János, Gömöri György, Kende Péter, Kéthly Anna, Lányi Viktor, Méray Tibor, Molnár Miklós, Nyeste Zoltán, Pálóczi Horváth György, Peéry Rezső, Prágay Dezső, Szász Béla, Varga József. Az Intézet 1964 tavaszán fejezte be működését. Kiadványai között

szerepeltek Molnár Miklós, Peéry Rezső, Nagy László, Cs. Szabó László, Szász Béla, Sztáray Zoltán munkái, valamint a Nagy Imre-perről készült dokumentáció.

Nagy Károly (Nyíregyháza, 1934. máj. 24.) szociológus, tudományos és irodalmi szervező. Szülővárosában 1953-ban tanítói oklevelet szerzett, majd általános iskolában tanított. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. 1962-ben a Rutgers Egyetemen pszichológiából oklevelet szerzett. 1970-ben szociológiából doktorált a New York-i School for Social Research nevű egyetemen. Hat évig mint szociális tanácsadó dolgozott. 1960-ban egyik alapítója és megszűnéséig tanára volt New Brunswickban a Magyar Öregdiák Szövetség Hétvégi Magyar Iskolájának. Egyik kezdeményezője és vezetője az Anyanyelvi Konferenciának. 1965 óta a Rutgers Egyetem, 1968 óta a Middlesex County College szociológia tanára. Egyik alapítója és vezetője a Magyar Öregdiák Szövetség–Besseney György Körnek, 1977 óta szerkeszti a „Tanúk korokról” című szabadegyetemi előadás- és kiadványsorozatát. Fő érdeklődési és tevékenységi köre a magyar nyelv és kultúra külföldi fenntartása, a világban szétszórta magyarok közötti kapcsolatok ügye. Tanulmányai, esszéi, cikkei főleg az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, az *Itt-Ottban*, a *Szivárványban*, a *Nyugati Magyarságban*, valamint amerikai folyóiratokban jelentek meg. 1976-ban megkapta a Magyar Műhely Kassák-díját, 1981-ben Pécssett a Bárczi Géza-díjat. Szerkesztette Bibó István válogatott tanulmányainak 1991-ben megjelent angol nyelvű amerikai kiadását.

F. M.: Literature as an Instrument of Social Change in Hungary during the 1960's (New York 1969); Tanítsunk magyarul (tan. uo. 1977); Magyar szigetvilágban ma és holnap (tan. cikkek, uo. 1984); Szigetmagyarság és szolidaritás (tan. cikkek, Montreal 1988).

Nagy Kázmér (Szombathely, 1920. máj. 31. – Budapest, 1985. aug. 24.) író, újságíró. A budapesti Műegyetem közgazdaságtudományi karán doktorált. Újságírói pályafutását 1941-ben kezdte a *Nemzeti Újságnál* és *Új Nemzedéknél*. 1945-ben titkár lett a miniszterelnökség sajtóosztályán. 1946-tól a *Közgazdaság* című hetilap segédszerkesztője. 1948 végén Nyugatra menekült. 1950-ben kivándorolt Ausztráliába. 1951 és 1967 között Sydneyben a *Dél Keresztje* munkatársa, majd szerkesztője, valamint a *Független Magyarország* kiadója-szerkesztője. 1968-ban Angliába költözött, 1968 és 1980 között Londonban a BBC munkatársa. 1981-ben visszatért Magyarországra. Emigrációs évei alatt az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, az *Új Látóhatárban*, valamint ausztráliai lapokban publikált. Hazatérése után főleg a *Magyar Nemzet* és budapesti folyóiratok közölték írásait.

F. M.: Australia and the Hungarian question in the United Nations (Canberra 1966); Skócia pannóniai királynéja (München 1971, angolul: St. Margaret of Scotland and Hungary, Glasgow 1973); Elveszett alkotmány (a politikai emigráció története, München 1974, London 1982, Budapest 1984).

Nagy László (Budapest, 1921. szept. 2.) újságíró, történész. 1943-ban Budapesten jogi és államtudományi doktorátust szerzett. 1945–47-ben a Kisgazdapárt sajtófőnöke volt, majd Genfben ment, ahol az egyetemen politikatudományt tanult. Magyarországra nem tért vissza. 1949-ben a *Journal de Genève* munkatársa lett. 1951 októberétől 1954 szeptemberéig (Nyáry László néven) a Szabad Európa Rádió müncheni szerkesztőségében dolgozott. 1954 és 1968 között a *Gazette de Lausanne* munkatársa, majd külpolitikai rovatvezetője. Közben előadója volt a Genfi Egyetemen és az Institut Universitaire de Hautes Études Internationales-nak. Vezette ez utóbbi dokumentációs kutató osztályát. 1969 és 1989 között Genfben a Nemzetközi Cserkésziroda vezetője. Publikációs tevékenységében Magyarország újabbkori történelmével, a

kelet-európai kommunista rendszerekkel, afrikai kérdésekkel és a cserkészettel foglalkozott. Írásait a *Látóhatár - Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, valamint francia és svájci folyóiratok közölték.

F. M.: Imre Nagy, réformateur ou révolutionnaire? (Molnár Miklóssal, Genève–Paris 1959, magyarul: Két világ közt, Brüsszel 1961, Reformátor vagy forradalmár volt-e Nagy Imre, Párizs 1983); Imre Nagy, Zur politischen und rechtlichen Bedeutung seiner Ermordung (Révész Lászlóval, Bern 1959); Katanga (tan. Lausanne–Paris 1965); Lénine et sa révolution (uo. 1967, németül: Luzern 1968); Sturm über Russland (Luzern–Frankfurt a. M. 1967); Démocraties populaires (Paris 1968, spanyolul: Barcelona–Madrid 1968, olaszul: Milano 1969); 250 millions de scouts (tan. Lausanne–Paris 1984, koreaiul: Seoul 1984, németül: Altstätten 1985, angolul: London, Chicago, New York 1985, olaszul: Aosta 1985, továbbá arabul, kínaiul, thai nyelven, spanyolul, portugálul, japánul).

Nagy Pál (Salgótarján, 1934. aug. 23.) író, műfordító, nyomdász. Az egri Pedagógiai Főiskolán magyar irodalmat és történelmet tanult. 1956 végén Nyugatra menekült. Franciaországban telepedett le. 1962-ben Párizsban a Sorbonne-on francia tanári oklevelet szerzett. 1962-ben részt vett a *Magyar Műhely* megindításában, annak kiadója és szerkesztőinek egyike lett 1972-től 1977-ig kiadta és szerkesztette a *d'atelier* című francia nyelvű folyóiratot. 1987-ben egyik alapítója a *p'Art* című irodalmi és művészeti video folyóiratnak. Művészeti és irodalmi terveinek megvalósítása érdekében kitanulta a nyomdász mesterséget. Egy párizsi nyomda alkalmazottja. Elbeszéléseket, regényeket, szövegeket írt. A vizuális, multimédia, video irodalom körébe tartozó munkáival avantgarde kiállításokon, fesztiválokon szerepel, ilyen művek nemzetközi megismertetésében és terjesztésében vesz részt. Pályafutása kezdetén a Lőrincz Pál írói álnevet is használta. Magyar munkái a Magyar Műhelyen kívül az *Irodalmi Újságban* és az *Új Látóhatárban* is megjelentek. Műfordítóként főleg a francia kísérletező

irodalom termékeinek magyarra való átültetésén munkálkodik.

F. M.: Reménység, hosszú évek (elb. Párizs 1964); Hampsteadi semmittevők (r. uo. 1968, franciául uo. 1969); Monologium (szöv. uo. 1971); SatisfactionS (viz. szöv. uo. 1977); korszerűség/kortárs irodalom (munkanapló, uo. 1978); Journal in-time (viz. szöv. gyűjt. uo. 1984).

Nagy Töhötöm (Magyarcsernye, Torontál vm, 1908. jún. 23. – Budapest, 1979. febr. 21.) filozófus, közíró, szervező. A szegedi Tudományegyetemen filozófiát tanult. Jezsuita szerzetes lett. 1934 és 1938 között Innsbruckban teológiát végzett. 1937-ben szentelték pappá. Bölceleti, jogi, teológiai és néprajzi doktorátust szerzett. Részt vett a KALOT katolikus parasztfjúsági mozgalom szervezésében, annak egyik vezetője volt és e minőségében különösen a népfőiskolák ügyét karolta fel. 1944 novemberében átment a fronton és 1945–46-ban Rómában a magyar katolikus egyház, a Vatikán és a szovjet hatóságok közötti kapcsolatok megteremtésén fáradozott. Elöljárói 1947-ben lelképásztori munkára Dél-Amerikába küldték. Uruguayban kilépett a rendből, visszahelyeztette magát világi állapotba, megnősült, majd Buenos Airesben közép- és főiskolákon filozófiát tanított, valamint nyomortelepeken szociális munkát végzett. Szabadkőműves lett, a katolicizmus és a szabadkőművesség kibékítésére törekedett. 1968-ban visszatért Magyarországra. Budapesten az Akadémiai Kiadó lexikon-szerkesztőségében dolgozott.

F. M.: Jesuitas y masones (spanyolul, Buenos Aires 1963, magyarul: Jezsuiták és szabadkőművesek, uo. 1965, Szeged 1990, németül: Wien 1969).

Napnyugat. A *Californiai Magyarság* című los angelesi hetilap havonként megjelenő irodalmi melléklete. Zas Lóránt szerkesztette. A folyóirat – mint a Kaliforniai Magyar Írók Körének lapja – 1971 februárjában indult. 1971-ben és 1979-ben irodalmi antológiát jelentetett meg, és más könyveket is kiadott.

Naschitz Frigyes (Bécs, 1900. máj. 21. – Tel-Aviv, 1989. márc. 25.) költő, író, műfordító. Magyarországon, valamint külföldön jogi és műszaki tanulmányokat végzett. 1940-ben kivándorolt Palesztinába. Gyáriparos volt. 1949-től Izland tb. tel-avivi főkonzulja. Széleskörű irodalmi munkásságot folytatott. Magyarul és németül verseket, esszéket, irodalmi cikkeket írt. Különböző nyelvekből fordított németre és magyarra. Magyar írásai a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Bécsi Naplóban* jelentek meg. 1963-ban Nordau-díjat, 1981-ben Herzl-díjat kapott.

F. M.: Erfülltes und erfülltes Leben (v. Gerlingen, NSZK 1980); Öt világrész költészetéből (műford. Tel-Aviv 1980); Literarische Essays (Gerlingen 1988).

Nehéz Ferenc (Dunamócs, Esztergom vm, 1912. okt. 16. – Los Angeles, 1978. jan. 29.) író, újságíró. Középiskoláit Budapesten végezte, majd a felvidéki irodalmi életben vett részt. Titkára volt a Szlovákiai Magyar Kultúr Egyesületnek, munkatársa, később szerkesztője a *Komáromi Lapoknak*, tudósítója a *Prágai Magyar Hírlapnak* és a pozsonyi *Magyar Minervának*. A Felvidék visszatérése után, 1938-tól Magyarországon élt. Több regénye, elbeszéléskötete, színműve jelent meg. 1945 után *A Szív* című katolikus lap szerkesztője volt. 1949-ben Nyugatra menekült. 1951-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Los Angelesben élt mint vasgyári munkás. Regényeket, elbeszéléseket, irodalmi szociográfiákat írt. Ezeket a *Katolikus Magyarok Vasárnapja*, a *Nemzetőr*, a buenos-airesi *Magyar Hírlap*, az *Új Világ*, a *Magyar Élet* és más nyugati magyar lapok közölték.

F. M.: Ne sírjál, Rozika! (r. Youngstown 1962); Szeressétek egymást (r. Los Angeles 1966); Hazátlan rozmaring (elb. uo. 1968, 1971); Csabagyöngye (elb. Cleveland 1970); Aranydió (elb. Los Angeles 1975); Ezüstkönny (életr. r. uo. 1977); Kis Magyarország (szociográfiák, uo. én.).

Neller Mátyás (*Matthias*, Kalocsa, 1909. jún. 14. – São Paulo, 1957. máj. 20.) újságíró. Budapesten tanári oklevelet és bölcsészeti doktorátust szerzett. Hírlapíró lett. A *Nemzeti Újságban*, a *Magyar Nemzetben*, a *Pesti Hírlapban* külpolitikai cikkeket és riportokat írt. 1945-ben politikai vádakkal letartóztatták. 1949-ben szabadult és Nyugatra menekült. 1950-ben kivándorolt Brazíliába, a *Délamerikai Magyar Hírlap* külpolitikai cikkírója, majd főmunkatársa lett. Dolgozott vezető brazíliai lapoknak, köztük az *O Estado do São Paulonak*, a *Diario do São Paulonak*, a német *Deutsche Zeitung*nak, továbbá francia és spanyol lapoknak. 1956-ban megalapította a *Relacoes Exteriores* című külpolitikai lapot. Tárcáit halála után özvegye adatta ki.

F. M.: Kedves Teofil! Levelek (São Paulo 1958, Köln 1959).

Nemes-Nágel Lajos l. *Nágel Lajos*

Német-Magyar Kultúrkör (*Deutsch-Ungarischer Kulturkreis*). A magyarok és németek közötti kulturális kapcsolatok elmélyítésére 1961-ben alakult Mainzban. Munkájában főleg ötvenhatos menekültek és magyar tanulmányokat folytató fiatal németek vettek részt. Csoportjai működtek Bonnban, Frankfurtban és Wiesbadenben is. Előadásokat, ankétokat és – főleg a Rajna menti Kaub-ban – tanulmányi konferenciákat rendezett. A magyar forradalom tizedik évfordulóján, 1966-ban német nyelvű tanulmánykötetet jelentetett meg. Elnöke először Werner Frauendienst mainzi történész egyetemi tanár, majd annak halála után, 1967 novemberétől Georg Stadtmüller müncheni történész egyetemi tanár volt. A főtisztviselői tisztség Zsolnay Vilmos látta el. Gyakori előadói közé tartozott Ádám György, Bogyay Tamás, Borbándi Gyula, Csizmás Mihály, Gosztonyi Péter, Hennyey Gusztáv, Révész László, Schmidt-Papp Ernő. Működését 1969-ben fejezte be.

Német-Magyar Társaság (*Deutsch-Ungarische Gesellschaft*). 1929-ben alakult a német-magyar kulturális érintkezés előmozdítására. Tevékenysége később visszaesett és a háború alatt megszűnt. 1954-ben alakult újjá Münchenben Baranyai-Lőrincz Gusztáv festőművész kezdeményezésére. Az ötvenes években különösen az 1945-ben Németországba került magyarok körében volt népszerű. Előadásokat, ankétokat, zenei esteket, művészeti programokat rendezett, néhány kulturális kezdeményezést – például a déli harangszó ötszáz éves jubileumának megünneplését, München alapításának nyolcszázadik évfordulója ünnepségeiben való magyar részvételt – indított el. Elnöke újjáalakításától kezdve Lajos bajor királyi herceg. A főtitkár 1977-ben bekövetkezett haláláig Baranyai-Lőrincz Gusztáv volt, jelenleg Albert C. Geisenhofer bajor szenátor.

Németországi Magyar Írók Munkaközössége. 1971. április 24-én alakult Kölnben, a Németországban és a német nyelvterületen élő magyar írók összefogása és publikációs lehetőségeik javítása érdekében. Díszelnöke Kerényi Károly, elnöke Peéry Rezső, titkára Ujlaky Sári, pénztárosa Kocsis Gábor lett. 1974 tavaszán Peéry Rezső lemondott. A májusi közgyűlésen a korábban meghalt Kerényi Károly helyébe Peéryt díszelnökké választották és az elnöki feladatok ellátására Csiky Ágnes Mária kapott megbízást. A kellő érdeklődés hiánya és belső ellentétek miatt a Munkaközösség 1975-ben megszűnt. Működése alatt magyar és német irodalmi esteket rendezett, 1974-ben német nyelvű irodalmi antológiát állított össze és jelentetett meg. Tagjai között volt a nevezettekén kívül Bogyay Tamás, Borbándi Gyula, Ferdinandy Mihály, Földes-Papp Károly, Gábor Áron, Hanák Tibor, Háy Gyula, Kutasi-Kovács Lajos, Máté Imre, Monoszló Dezső, Pernecky Géza, Tollas Tibor, Zathureczky Gyula.

Németországi Magyar Kulturális Munkaközösség. 1971-ben kezdte működését

Münchenben Baranyai-Lőrincz Gusztáv és Fáy Gedeon vezetésével. A magyar emigránsok közötti rendszeres eszmecsere kívánta serkenteni, valamint a magyarság múltjára és szellemi teljesítményeire vonatkozó adatok összegyűjtését és közreadását akarta előmozdítani. Ennek érdekében összejöveteleket és előadásokat rendezett, folytatva az ötvenes és hatvanas években működő Magyar Kulturális Szövetség megszakadt munkáját.

Nemzedékek. Hajnal László Gábor által Münchenben szerkesztett és kiadott „történelmi és művészeti szemle”. 1986 ősze és 1988 eleje között összesen négy száma jelent meg. Irodalmi, történelmi és politikai írásokat közölt. Szerzői többségükben a Szabad Európa Rádió munkatársai voltak.

Nemzetőr. „Szabadságharcos írók lapja”-ként indult Bécsben 1956 decemberében. Hamarosan átköltözött Münchenbe. Havonta jelenik meg, olvasóközönségét a világpolitikai és a magyarországi helyzetről, a nyugati magyarság életéről, szervezeteinek működéséről tájékoztatva, valamint irodalmi műveket, cikkeket és kritikákat közölve. Felelős szerkesztő és kiadó Kecskési-Tollas Tibor, 1990 januárjától főmunkatárs Makra Zoltán. Gyakori szerzői közé tartozott és tartozik Csernohorszky Vilmos, Dénes Tibor, Gogolák Lajos, Hóry László, Juhász László, Kabdebó Tamás, Kocsis Gábor, Korondi András, Kovách Aladár, Radnóczy Antal, Saáry Éva, Stankovich Victor, Sente Imre, Töttösy Ernő, Zathureczky Gyula. Három és fél évtized alatt mintegy negyven könyvet adott ki, köztük a Füveskert költői antológiát, az 1848-as és 1956-os szabadságharc költői visszhangját tartalmazó két antológiát, az ENSZ különbizottságának jelentését az 56-os forradalomról, Szolzenyicin Gulag-jának magyar fordítását és egy magyar szamizdat-válogatást. Idegen nyelvű társlapjai a német *Donau-Bote*, az angol *Hungarian Guardian* és a francia *Le Courrier de la Liberté*.

Nemzetvédelem. Politikai folyóiratként, a Magyar Nemzetvédelmi Szövetség orgánusaként jelent meg 1954 márciusa és 1956 között Münchenben. A magyar „szolidarista társadalom” megteremtése érdekében a „bolsevista szláv világhuralmi törekvések” ellen küzdött. Szerkesztője és kiadója Kováts Tivadar volt Munkatársai közé tartozott Andreánszky István, Borbély Andor, Csery-C. Mihály, Kern Aurél, Liptay Lajos, Mészáros Gyula, Pohárnok Jenő, Várady Imre, uzoni Zayzon Sándor.

Népszava. Szabad szakszervezeti lap. Első száma 1957. október 23-án jelent meg. Folytatta a budapesti Népszava évfolyamszámát. Londonban adta ki mint a Magyar Szabad Szakszervezetek orgánumát a Hungarian Newspaper Company Ltd. Politikailag az emigráns szociáldemokrata párt irányvonalát követte. Főszerkesztője Kéthly Anna volt. A szerkesztőbizottság tagjai Kemény György, Mikes György, Práger Jenő, Szélig Imre. Szerkesztette Kovács Dénes. Szerzői közé tartozott a nevezettek kivül Faludy György, Faludy Zsuzsa, Ignóty Pál. 1963 végén szűnt meg.

Neuburg Pál (*Paul*, Budapest, 1939. jan. 3.) író, újságíró. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen kezdte. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Londonban telepedett le. A londoni Westminster School-ban és Cambridge-ben a Caius College-ban tanult. 1976 és 1982 között a londoni LWT televízió állomás producere. 1982-től a vallási műsorok vezetője. Angliai lapokban főleg magyar témákról ír.

F. M.: *The Long Birth* (1967); *The Hero's Children, The Post-War Generation in Eastern Europe* (London 1972).

Neumann János (*Johann von, John von*, Budapest, 1903. dec. 28. – Washington, 1957. febr. 8.) matematikus, fizikus. A zürichi Műegyetemen vegyészmérnöki oklevelet, a budapesti Műegyetemen matematikai

doktorátust szerzett. 1927-ben Berlinben, 1928-ban Hamburgban magántanár. 1930-ban a Princetoni Egyetem vendégelőadója, 1931-ben tanára. 1933-ban tanár az Institute of Advanced Study-ban. 1954-ben az amerikai Atomenergia Bizottság tagja. 1956-ban megkapta az Enrico Fermi díjat. Jelentős kutatási eredmények fűződnek nevéhez a matematikai logika, a halmazelmélet, a kvantumelmélet, az elektronikus számítógépek elméleti megalapozása és fejlesztése terén. Szerkesztette az *Annals of Mathematics* című princetoni és a *Compositio Mathematica* című amszterdami tudományos folyóiratot.

F. M.: *Mathematische Grundlagen der Quantenmechanik* (1968, először 1932, magyarul: *A kvantummechanika matematikai alapjai*, Budapest 1981); *Theory of Games and Economic Behavior* (O. Morgensternnel, 1953, először 1944, németül: *Spieltheorie und wirtschaftliches Verhalten*, 1961); *Collected Works I-IV* (Oxford–London–Paris 1961–63); *A számológép és az agy* (Budapest 1964).

New Yorki Magyar Színház és Művész Egyesület. Mint hivatalosan elismert és bejegyzett prózai színház New York Állam Művészeti Tanácsa támogatásával működik. Vezetője Varga László. 1982-ben alakult. Molnár Ferenc, Karinthy Frigyes, Heltai Jenő és Varga László darabokat adtak elő, valamint jelmezek és díszletek nélkül „Az ember tragédiájá”-t és a „Bánk bán”-t. Ismertebb színészei: Dukász Anna, Czinkota Mihály, Dékány László, az erdélyi Técsi Sándor és Tóth György.

Nordau-díj. A szépirodalomban és a tudományban végzett teljesítmények elismerésére Izraelben alapított díj. A kitüntetettek között voltak: Abádi Ervin, Barzilay István, Danzig Hillél, Diamant Elemér, Fürth Margit, Galili G. Ervin, Gervai Sándor, Gonda László történész, Gréda József, Halmi József, Avigdor Haméiri, Kishont Ferenc, Ladányi László, Naschitz Frigyes, Stark Valéria, Szenes Erzsébet.

Novák Mária (Pókafa, Zala vm, 1922.) költő, újságíró. Első versei a *Zala-megyei Újságban* jelentek meg. 1945-ben Olaszországba került. Hat évig élt Rómában. 1951-ben kivándorolt Ausztráliába. Sydneyben kórházi ápolónőként dolgozott. Verseket és cikkeket publikált a többi között a *Látóhatárban*, az *Ahogy Lehetben*, a *Nemzetőrben*, az *Irodalmi Újságban* és ausztráliai magyar lapokban.

F. M.: Szüret (v. Botond Istvánnal és Csepelyi Rudolfal, Melbourne 1972).

Novák Rudolf Kft. Magyar könyv- és hanglemezeskereskedés Bécsben. 1957-ben alapította Novák Rudolf, akinek 1971-ben bekövetkezett halála után hivatalos magyarországi kezelésbe került, majd 1975-ben osztrák tulajdon lett. Novák Rudolf könyvkiadással is foglalkozott. Több magyar művet jelentetett meg.

Nyéki Lajos (Balassagyarmat, 1926. máj. 22.) irodalomtörténész, költő. A budapesti Tudományegyetemen 1951-ben magyar-francia szakos tanári oklevelet szerzett. Vidéken tanár, majd Budapesten diákokthozigazgató volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Franciaországban telepedett le. Párizsban 1960-tól mint tanár az Alliance Française-ben dolgozott. 1971-ben magyar nyelvészetből doktorált. 1979-től magyar nyelvet tanít a Keleti Nyelvek és Kultúrák Intézetében. 1990 decemberében egyetemi tanár lett. Költeményeket, versfordításokat, tanulmányokat közölt az *Irodalmi Újságban*, az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Magyar Műhelyben*.

F. M.: Elvásztás (v. Róma 1963); Grammaire pratique du hongrois d'aujourd'hui (Paris 1988).

Nyerges Antal (*Anton N.* South Bend IN, 1917. aug. 14.) diplomata, műfordító. Magyar bevándorló család gyerekeként az Egyesült Államokban született. A II. vh. alatt katonaként a Távol-keleten szolgált. Utána az Indiana Egyetemen finn-ugor nyelvészetet tanult és doktorátust szerzett. Norvégiában

kutatómunkát végzett a lappok körében. 1951-ben diplomáciai szolgálatba lépett. Külföldi állomáshelyei Budapest, (sajtó- és kultúrattasé, 1955–57), Frankfurt, Tel-Aviv és Teherán voltak. Külügyi tevékenysége után 1969-ben tanár lett Richmondban, az Eastern Kentucky Universityn, ahol európai művelődéstörténetet és társadalomtudományt tanított. Műfordítóként Petőfi, Arany, Ady, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Szabó Lőrinc, József Attila műveinek angol nyelvű tolmácsolásával és amerikai megismertetésével foglalkozott.

F. M.: Poems of Endre Ady (műford. 1946, Buffalo 1969); Sándor Petőfi (műford. uo. 1973); Poems by Attila József (műford. uo. 1973); Epics of the Hungarian Plain, from János Arany (műford. Cleveland 1976); Gyula Juhász: The Beard Summer (műford. Richmond KY 1980); Árpád Tóth: Song of the Drywood (tan. uo. 1983); Swallow the sun, The poetry of Lőrinc Szabó (uo. 1986).

Nyíró József (Székelyzsombor, Udvarhely vm, 1889. júl. 18. – Madrid, 1953. okt. 16.) író. Gyulafehérvárott és Bécsben teológiai és filozófiai tanulmányokat végzett. 1912-ben pappá szentelték. Lelkipásztori hivatását öt év után feladta és megnősült. Újságíró lett. Regényeket és novellákat írt. Egymást követően megjelenő könyvei mind Erdélyben, mind a trianoni Magyarországon népszerűek voltak. 1938-ban a kolozsvári Keleti Újság szerkesztője. 1940-ben Corvin-koszorút kapott. Ugyanabban az évben behívott képviselőként tagja lett a magyar országgyűlésnek. 1941-ben Budapestre költözött. Az országgyűléssel 1945 március végén kitelepült Németországba. Néhány évig az alsóbajorországi Waldkirchenben élt. Münchenben részt vett több emigráns kulturális vállalkozásban. 1950 tavaszán Spanyolországba költözött. A madridi magyar rádió munkatársaként politikai kommentárokat írt. 1952-ben első elnöke lett a clevelandi Kossuth Kiadónak. Majd minden jelentős régi könyvét újból kiadták európai és amerikai magyar kiadók. Élete végén a Madrid közelében fekvő El Escorialban lakott. Egy madridi klinikán halt meg.

F. M.: A megfeszített (filmdr. Passau 1948); A próféta (színd. Köln 1949); A zöld csillag (r. Madrid 1950, Buenos Aires 1951); Íme, az emberek (r. Madrid 1951, Buenos Aires 1951); Mi az igazság Erdély esetében (tan. Cleveland 1952).

Nyisztor Zoltán (Debrecen, 1893. dec. 8. – Róma, 1979. dec. 4.) író, újságíró, szerkesztő. A szatmári szemináriumban volt kispap, majd Rómában és Innsbruckban teológiát tanult. 1917-ben szentelték pappá. Volt püspöki titkár, a gellérthegyi Szikla-kápolna káplánja, kiadói lektor, katolikus legényegyleti elnök. Újságírói pályafutását *A Szív* című lapnál kezdte. 1924-ben a *Magyar Kultúra* című hetilap szerkesztője lett. Később a *Nemzeti Újság* és az *Új Nemzedék* főmunkatársa, valamint a *Magyar Kurír* szerkesztője. Bangha Bélával kiadta a 4 kötetes Katolikus Lexikont és számos könyvet (köztük útirajzokat) publikált. 1945–46-ban az államvédelmi osztály és szovjet katonai hatóságok foglya. Innen szabadulván Olaszországba menekült. Dolgozott a vatikáni sajtóirodában, káplán volt Madridban. 1946-ban Dél-Amerikába került. Kolumbiában kórházi lelkész, misszionárius, egy bogotai plébánián káplán. Átköltözve Venezuelába, Caracasban magyar lelkészként működött. 1961-ben visszatért Rómába, ahol írásából élt. Cikkírója volt a *Kanadai Magyarságnak*, az *Új Európának*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjának*, a *Chicago és környékének*, valamint más emigráns lapoknak.

F. M.: Ötven esztendő: századunk magyar katolikus megújodása (Bécs 1962); Vallomás magamról és kortársaimról (uo. 1969, München 1974); Ami a Vallomásból kimaradt (Róma 1971); Idegen az idegenben (életr. r. München 1973); Jézus földi élete (uo. 1975); A dzsungel indiói (eml. Toronto 1978).

Nyugati Hírnök. „Szabad és független magyar közlöny”, amelyet Mikes Imre (Gallicus) alapított Párizsban 1947 augusztusában és szerkesztett, kiadott 1952 októberéig. A „negyvenhetes” emigránsok orgánumának tekintette magát és a demokrata írókat, újságírókat, politikusokat juttatta közlési

lehetőséghez. Kezdetben havonta kétszer, majd egyszer jelent meg. 1947-től sokszorosított formában, 1950-től nyomtatásban látott napvilágot. Főleg politikai tanulmányokat, kommentárokat, cikkeket, híreket közölt. Munkatársai közé tartozott Albrecht Dezső, Auer Pál, Borbándi Gyula, Fóthy Ernő, Kovács Imre, Márai Sándor, Molnár József, Nagy Ferenc, Petrovics Béla, Rosta László, Szabó Zoltán, ifj. Thury Zoltán, Tőke László, Vámos Imre. 1949 őszétől 1952 októberéig nyomtatott francia kiadása is megjelent *Courrier de l'Occident* néven mint „a magyar demokratikus emigráció közlönye”, kezdetben havonként kétszer, majd egyszer.

Nyugati Magyarság. 1.) Politikai és tudományos szemle, amely 1949-ben Franciaországban indult, majd Kanadában jelent meg. Baráth Tibor alapította, szerkesztette és adta ki 1949 novemberétől Lille-ben, 1953-tól Montrealban. Utolsó száma 1955 februárjában látott napvilágot. Kezdetben havonta, később kéthavonta, végül hosszabb kihagyásokkal jelent meg. Közölte a többi között Csávossy Leó, Czermann Antal, Heckenast Dezső, Homonnay Elemér, Marschalkó Lajos, Padányi Viktor írásait.

2.) (*Hungarians of the West, Hongrois d'Occident*). Mint „a demokratikus és nemzeti szellemű nyugati magyarság lapja” 1982-től jelent meg folyóiratként Calgaryban. 1986-tól Montreal a megjelenési helye. Szerkesztője (majd főszerkesztője) és felelős kiadója Miklóssi István. Induláskor Miska János volt a társszerkesztő. A szerkesztőbizottság összetétele az évek során többször változott. Tagja volt kezdetben Előd László, Györgyey Klára, Komjáthy Aladár, Szentpétery Miklós is. Jelenlegi összetétele: Bárány János, Éltető Lajos, Hámos László, Megyeri György, Nagy Károly, Németh Magda, Novak Gábor, Püski Sándor, Roy Mária, Sass Márton, Tamási Miklós, Turi Gábor. 1990 őszétől budapesti irodája is működik, vezetője Turi Gábor.

O

Occidental Press. Csicsery-Rónay István által 1953-ban Washingtonban alapított kiadóvállalat, amely célul tűzte ki „a magyar kultúra ápolását a száműzetésben és a magyar szellem értékeinek megismertetését a szabad világgal”. Első kiadványa, a „Száműzöttek naptára” 1954 januárjában jelent meg. Azóta csaknem negyven kiadványa látott napvilágot. Köztük két lírai és egy elbeszélő antológia, több vers- és műfordításkötet, Márai-, Gombos- és Szabó Zoltán-művek, Gaetan Picon „Korunk szellemi körképe” című, két kiadást megért munkája, valamint a magyar emigráció számos jeles szellemi emberének könyve. Kiad irodalmi és zenei lemezeket és kazettákat is. Ezek száma elérte a megjelentetett könyvek számát. A könyvek és lemeztasakok illusztrációit neves grafikusok készítették, a többi között Buday György, Domján József, Szalay Lajos. A lemezek és kazetták Ady Records néven jelennek meg.

Ofry, Dan (Budapest, 1929. nov. 20.) újságíró. Középiskoláit Budapesten végezte. 1949 óta él Izraelben. A jeruzsálemi Héber Egyetem társadalomtudományi karán 1960-ban diplomát szerzett. Újságíró lett. Az ötvenes évek közepe óta az *Új Kelet* munkatársa. 1968-ban Herzl-díjat kapott. 1973-ban a jom kipuri háborúban haditudósítóként megsebesült. 1974-ben megindította a Zohár kiadót. 1979 óta a *Jediot Áchronot* munkatársa. Dolgozik az Izraeli Rádióknak is.

F. M.: Izrael győzelmes hat napja (Tel-Aviv 1967); A húsz éves Izrael (ant. szerk. uo. 1968); A jom kipuri háború (uo. 1974); Iszer Harel és Izrael titkosszolgálat (uo. 1975); Golda (uo. 1979).

Október 23. Az emigrációs Petőfi Kör angol nyelvű folyóirata. Megjelent New Yorkban 1958 és 1960 között (fel. kiadó és szerkesztő feltüntetése nélkül). Közleményei magyar politikai kérdésekről és az 56-os forradalomról szóltak. Munkatársai közül az

ismertebbek: Csicsery-Rónay István, Füzesi István, Gombos Gyula, Gömöri György, Horváth János, Jónás Pál, Kéthly Anna, Király Béla, Kiss Sándor, Kocsis Gábor, Kovács Imre, Kővágó József, Nagy Ferenc, Sztáray Zoltán, Zsakó Gyula.

Oláh György (Homonna, Zemplén vm, 1902. szept. 8. – Villa Carlos Paz, Córdoba, Argentína, 1981. szept. 13.) író, újságíró, szerkesztő. Budapesten elvégezte a Műegyetem közgazdaságtudományi karát. Újságírói pályafutását 1924-ben kezdte a *Magyarságnál*, később az *Új Magyarság* vezércikkírója volt. Szépirodalmi munkákat is írt, főleg azonban politikai tanulmányokat. 1929-ben jelent meg „Hárommillió koldus” című könyve. 1930-ban alapító tagja volt a Wesselényi Reformklubnak. 1939-ben kormánypárti programmal kapuvári képviselő. Utána Imrédy Béla csoportjához csatlakozott. 1938 őszén megalapította az *Egyedül vagyunk* című folyóiratot, amely később kéthetenként jelent meg és 1940-től kezdve az Imrédy-féle politikai irányvonalat követte. A magyar országgyűléssel került 1945 tavaszán Németországba, majd Olaszországba költözött. 1948-ban kivándorolt Argentínába. Először Buenos Airesben élt, majd a hatvanas években Córdobaiba költözött. Cikkei főleg a *Kanadai Magyarságban*, a buenos airesi *Magyar Hírlapban*, a *Nemzetőrben* jelentek meg.

F. M.: „Az antikrisztus itt jár köztünk” (publ. Buenos Aires 1973); A festmény és a fattyú (r. München 1979).

Olasz Rádió (RAI) magyar műsora. 1939-ben indult Tóth László és Sinkó József szerkesztette. 1950-ben Szőnyi Zsuzsa kapcsolódott be a munkába. 1962-től Mihályi Géza szerkeszti a napi adásokat. Ezekben közreműködött a többi között Márai Sándor, Pálincás László, Simonfay Ferenc, Triznya Máttyás, Várady Imre, Vásárhelyi Vera.

Oplatka András (*Andreas*, Budapest, 1942. febr. 5.) újságíró, műfordító. A magyar forradalom után középiskolás diákként került Nyugatra. A középiskolát Svájcban fejezte be. Egyetemi tanulmányait Bécsben és Zürichben végezte. Újságíró lett a *Neue Zürcher Zeitung* külpolitikai rovatánál. Évekig tudósító volt Stockholmban, Moszkvában, Párizsban. Mint műfordító XIX. és XX. századi magyar elbeszélők (Jókai, Mikszáth, Karinthy Frigyes) műveit ültette át németre.

F. M.: Ungarische Erzähler (műford. Zürich 1974); Der Eiserne Vorhang reißt, Ungarn als Wegbereiter (tan. uo. 1990).

Opus Mystici Corporis (OMC). Katolikus magyar könyvkiadó. Török Jenő jezsuita tanár alapította 1957-ben Bécsben. Kezdetben magánvállalkozás volt, később az Osztrák Püspöki Kar Lelkipásztori Intézetének magyar osztályaként (Pastorale Ungarnhilfe) működött. Az alapítók egyike László István kismartoni püspök. Az osztrák püspöki kar segítségével kívül élvezi magyar, osztrák, német egyházi személyek támogatását. Igazgatója Liptay György. 1984 októbere és 1988 júliusa között szerkesztőségi munkatársa volt Kozma György. Kiadványai – immár több mint háromezernél – a lelkipásztori munkát vannak hivatva segíteni: hittankönyvek, ifjúsági művek, bibliai ismereteket gyarapító munkák, elmélkedések, liturgikus- és imakönyvek, hitbuzgalmi írások, szentek és szentéletű emberek életrajzai. Nagy példányszámban jutnak el Magyarországra is. Rendszeres olvasói főleg katolikus papok. A kiadó hangszalagokat és kazettákat is forgalmaz.

Ölvedi János (Érsekújvár, 1914. júl. 20. – München, 1983. ápr. 22.) író, újságíró. Főiskolai tanulmányait a pozsonyi szlovák egyetemen kezdte és 1934-től a budapesti Tudományegyetemen folytatta, de 1937 elején abbahagyta. Részt vett az Egyetemi Kör munkájában. 1935 tavaszától elemzéseket írt a szlovákiai magyarok problémáiról a *Magyar Szemle* című folyóiratban. A Felvidék

visszatérése után az ennek ügyeivel foglalkozó minisztériumba került titkárnak. Onnan diplomáciai szolgálatba lépett, a szófiai követségen sajtóattasé lett. 1944 elejétől a *Függetlenség* című napilap munkatársa. 1945 tavaszán Nyugatra telepedett át és a háborút követő években élénk szerepet játszott a németországi magyar emigránsok kulturális életében, majd kivándorolt az Egyesült Államokba. 1951 március végén New Yorkban szerződtette a Szabad Európa Rádió munkatársnak. 1952 márciusában a müncheni szerkesztőségbe került. Ott dolgozott (Nyárhidi László néven) 1979 július végi nyugalomba vonulásáig. Érdeklődésének és írói munkájának központjában a nemzetiségi kérdés és a szlovákiai magyar kisebbség sorsa állott. Erről szóló tanulmányai és cikkei főleg az *Új Látóhatárban* és a *Katolikus Szemle*ben jelentek meg. Írt ezenkívül az *Új Hungáriába*, a *Bécsi Naplóba* és más lapokba is.

F. M.: Levelek a száműzetésből (München 1947); Az ismeretlen légió: öt tanulmány (uo. 1948); Napfogyatkozás, Magyarok Szlovákiában (New York 1985).

Őrség. A Burgenlandi Magyar Kulturális Egyesület tájékoztató közlönye. 1968 áprilisa óta jelenik meg Felsőőrött. A burgenlandi magyarok életével és kulturális problémáival foglalkozik. Irodalmat is közöl. Első szerkesztője Moór János volt. Jelenleg Galambos Ferenc szerkeszti.

Óry Miklós (Németlövő, Vas vm, 1909. szept. 9. – Klagenfurt, 1984. febr. 19.) egyháztörténész, író. 1927 júliusában belépett a jezsuita rendbe. Szegeden filozófiai és teológiai tanulmányokat végzett. 1938 júniusában pappá szentelték. 1940–43-ban a római Szt. Gergely Egyetemen tanult és dogmatikai doktorátust szerzett. 1949 tavaszától Olaszországban, majd Belgiumban, végül 1954-től Ausztriában élt. Az innsbrucki Canisianumban; majd a klagenfurti egyházmegyei papnevelő intézetben tanított. 1955-től a Nyugaton szétszórt magyar papok

és hívek összefogásán munkálkodott. Részt vett a *Szolgálat* című 1969-ben indult katolikus folyóirat szerkesztésében. Kutatásai és írói munkája fő tárgya Pázmány Péter élete és tevékenysége volt. Pázmányról, doktori disszertációját is beleértve, négy könyvet adott ki, köztük Pázmány első latin művét, az Egyházzól szóló „Diatriba Theologica”-t hasonmás kiadásban. Tanulmányokat írt a *Katolikus Szemlében* és a *Szolgálatban*.

F. M.: Pázmány Péter lelkesége (ant. Klagenfurt 1964); Pázmány Péter tanulmányi évei (életr. tan. Eisenstadt 1970).

Ősze András (Nagykanizsa, 1909. jan. 14.) szobrászművész, kritikus. 1937-ben fejezte be tanulmányait a budapesti Szépművészeti Főiskolán. Ezt külföldi tanulmányutak és kiállítások követték. A *Vigiliában* műbírálókat, a *Válaszban* verseket közölt. 1946-tól két évet Rómában töltött, 1948-ban Brazíliában dolgozott a brazil kormány megbízásából. 1949-ben nem tért vissza Magyarországra, hanem Brazíliában maradt. Kilenc évet töltött ott, saját szobrász-kerámiai iskolát tartott fenn s két másik iskolában is tanított. 1958 és 1962 között az Egyesült Államokban élt. 1962 és 1964 között a perui Cuscoban és Limában vendégtanár volt. Utána New Yorkban dolgozott. Műveiért több nemzetközi díjat kapott.

Ötágú síp. Hamza András által 1973-ban alapított, New Brunswickban szerkesztett és kiadott irodalmi folyóirat. 1973 áprilisa és 1975 nyara között összesen hat száma jelent meg. A szerkesztőségi munkatársak Faludy György, Harsányi András, Kannás Alajos, Makkai Ádám és Nagy Károly voltak. Rajtuk kívül a többi között Bakucz József, Bay Zoltán, Flórián Tibor, Kovács Imre, Wigner Jenő írásait közölte. Közleményeinek tekintélyes része hazai és erdélyi magyar írók műveinek másodközlése volt.

P

Padányi Viktor (Vatta, Borsod vm, 1906. jan. 26. – Melbourne, 1963. dec. 3.) történész, író. A szegedi és a budapesti tanárképző elvégzése után a szegedi Tudományegyetemen történelemből doktori oklevelet szerzett. Magyarországon oktatáspolitikai kérdésekkel foglalkozott. 1945-ben Németországban, majd 1951-ben Ausztráliában telepedett le. Tanárként Melbourneben élt. Történelmi, főleg a magyar őstörténetre vonatkozó tanulmányai kötetekben és emigráns lapokban (köztük az *Ausztráliai Magyarságban*, a *Kárpátban*, a *Hídverőkben*) jelentek meg.

F. M.: A nagy tragédia (tört. tan. Sydney 1952, San Francisco 1977); Vérbulcsú (Buenos Aires 1954); Vászoly (tört. színd. Mosman, Ausztrália 1955); Tér és Történelem (tan. Melbourne 1956); Rákóczi 1711–1961 (uo. 1961); Dentumagyaria (Buenos Aires 1963, Veszprém 1989); Two Essays (Melbourne 1964); Egyetlen menekvés (München 1967); Történelmi tanulmányok (Buenos Aires 1972).

Padányi-Gulyás Béla (Técső, Máramaros vm, 1903. aug. 4. – Genf, 1988. dec. 23.) politikus, közíró. A budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán elvégezte a történelem és földrajz szakot. Jelentős szerepet játszott a diákpolitikában, különösen a magyar ifjúság nemzetközi kapcsolatainak kiépítésében. 1928-ban az IBUSZ alkalmazottja lett, 1940-től 1944-ig az idegenforgalmi ágazat igazgatója volt. 1945-ben kigazdapárti programmal nemzetgyűlési képviselő, a kigazdapárt külügyi bizottságának elnöke. 1947-ben nem vállalt képviselőjelöltséget, hanem az újjászervezett Magyarok Világszövetsége elnöke lesz. E minőségében az ÁVO 1949 októberében letartóztatta, titkos tárgyaláson 15 évre ítélték, hét évet töltött börtönben. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült, Genfben telepedett le, a Swissair légitársaságnál dolgozott. Annak tisztviselőjeként ment nyugalomba. Részt vett a genfi magyar

kulturális élet megszervezésében, az emigrációs politikában, egyik alapítója volt az Európai Szabad Magyar Kongresszusnak. Írásai a többi között az *Új Látóhatárban*, *Irodalmi Újságban*, *Nemzetőrben*, bécsi *Magyar Híradóban*, *Bécsi Naplóban*, német és francia nyelvű svájci lapokban jelentek meg.

F. M.: Vallomás egy elsüllyedt világról (eml. München 1975); A magyar parlamentarizmus végnapjai, 1945–49 (uo. 1985).

Palinay Ferenc (*Frank*, Budapest, 1906. máj. 13. – Baden bei Wien 1979. febr. 25.) politikus, közíró. 1941-ben a budapesti Műegyetem közgazdasági karán doktorált. Politikai pályafutását a Kisgazdapártban kezdte. 1945-ben fővárosi bizottsági tag és nemzetgyűlési képviselő lett. Kommunista nyomásra azonban a pártban végzett munkájától meg kellett válnia. Sulyok Dezső Szabadságpártjához csatlakozott. 1947 augusztus végén a Pfeiffer-féle Magyar Függetlenségi Párt programjával országgyűlési képviselőnek választották. Mandátumától később, mint pártja többi képviselőjét, erőszakkal megfosztották. 1948-ban Nyugatra menekült. Először Ausztráliában, majd az Egyesült Államokban telepedett le. Nyugalomba vonulásáig a University of Wisconsin közgazdaságtan tanára volt. Utána Ausztriába költözött és a Bécs melletti Badenben élt.

F. M.: Dummheit als gesellschaftliches Phänomen (Wien 1972).

Pálinkás László (Budapest, 1910. jún. 6. – Firenze, 1974. júl. 15.) nyelvész, irodalomtörténész, műfordító. A budapesti Tudományegyetemen 1937-ben művészettörténetből, archeológiából és olasz irodalomból doktorált. Utána tanársegéd, majd műemléki őr lett. 1942-ben a firenzei Egyetemre került, ahol először magyar lektor, majd 1947-től a magyar nyelv és irodalom, valamint a finn-ugor filológia tanára volt. 1952-ben részt vett a Korvin Mátyás Társaság megalapításában, annak titkára lett. 1952 és 1955 között szerkesztette a Társaság *Corvina*

című olasz nyelvű folyóiratát. Magyar szerzők műveit fordította olaszra. Írásai az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Nemzetőrben* és olasz folyóiratokban láttak napvilágot. Ő teremtette meg a Münchener Magyar Intézetben őrzött emigráns sajtógyűjtemény alapjait.

F. M.: II contributo dell'umanesimo nella formazione della vita spirituale ungherese (tan. Firenze 1950); Gyorsan és könnyen olaszul (tan. szerk. Zoltán Alberttel, uo. 1957); Considerazioni sulla suffissazione nominale ungherese (uo. 1970); Avviamento allo studio della lingua e letteratura ungherese (Napoli 1970).

Pálóczi-Horváth György (*George*, Budapest, 1908. márc. 20. – London, 1973. jan. 4.) író, újságíró. 1926–27-ben a Bécsi Egyetemen, 1927–29-ben az amerikai Franklin and Marshall College-ban tanult. Újságíró lett. 1929-től a *Pesti Napló* munkatársa, majd külpolitikai rovatvezetője. 1939-től a *Független Magyarország* külpolitikai rovatát szerkesztette. 1940–41-ben a *Magyarság* munkatársa. 1941-ben, Teleki Pál miniszterelnök öngyilkossága után Egyiptomba ment és Kairóban a brit hírszerzés, a Special Operations Executive szolgálatába lépett. 1943-ban Törökországban tartózkodott és angol oldalon részt vett a Kállay-kormány kiugrási kísérletével kapcsolatos tárgyalásokon. 1945-ben Londonban a BBC magyar osztályára került. 1947 májusában hazatért. Budapesten kommunista párttag és a *Tovább* című kommunista hetilap felelős szerkesztője lett. 1948–49-ben a Magyar Rádió idegen nyelvű adásait vezette, majd a Hungária Könyvkiadó irodalmi vezetőjévé nevezték ki. 1949 szeptemberében koholt vádak alapján letartóztatták, 15 év kényszermunkára ítélték, de öt év után kiszabadult. Rehabilitálása után a MTA Történettudományi Intézetében dolgozott és az *Irodalmi Újság* cikkírója lett. 1956 novemberében Nyugatra menekült, Londonban telepedett le és részt vett az *Irodalmi Újság* szerkesztésében, valamint kiadásában. Magyar írásait az *Irodalmi Újság* és a *Szemle* közölte. Angol lapoknak is

dolgozott, a többi között a *Times*nak, a *Sunday Times*nek, a *Manchester Guardian*nek. A magyar forradalomról, időszerű nemzetközi kérdésekről és a kommunizmusról írt angol nyelvű könyveket. Két irodalmi díjat kapott.

F. M.: *One Sentence on Tyranny*, Hungarian Literary Gazette Anthology (szerk. London 1957); *Tragödie eines Volkes, Ungarns Freiheitskampf durch die Jahrhunderte* (Faludy Györggyel és Tatár Máriával, Wien 1957); *Elveszett nemzedék* (eml. London 1958); *The Undeclared* (eml. uo. 1959, svédül: Stockholm 1959, franciául: Paris 1960); *Krushchev: the Road to Power* (London 1960, Krushchev: *The Making of a Dictator*, Boston 1960, németül: Frankfurt a. M. 1960, franciául: Paris 1962); *The Writer and the Commissar* (London 1960); *Mao Tse Tung, Emperor of the Blue Ants* (uo. 1962, svédül: Stockholm 1961, franciául: Paris 1963); *The Facts Rebel, The Future of Russia and the West* (London 1964, németül: *Rebellion der Tatsachen*, Frankfurt a. M. 1963); *Jugend - Schicksal der Welt* (Zürich 1965); *Youth up in Arms, A Political and Social World Survey 1955–1970* (London 1971); *Alle Macht der Jugend? Thesen zum Generationskonflikt unserer Zeit* (Gütersloh 1971).

Pannónia. Sebestyén György által 1973-ban Bécsben elindított német nyelvű folyóirat, amely az osztrákok és a tőlük délre, délkeletre, keletre és észak-keletre élő népek szellemi kapcsolatainak elmélyítését és megszilárdítását tűzte ki célul. Szerkesztősegei működtek Bécsen kívül Kismartonban, Budapesten, Pozsonyban, Goriziában, Grácban, Ljubjanában és Zágrábban. A kismartoni Roetzer Kiadónál megjelenő folyóirat lehetőséget kínált magyar íróknak is a német nyelven való publikálásra.

Papp Gábor (Máramarossziget, 1915. febr. 13.) jogász, kulturális szervező. 1939-től 1945-ig katona volt. 1944-ben a debreceni Tudományegyetemen doktorált. Katonaként került 1945 elején Nyugatra. A háború után nem tért vissza Magyarországra. Ausztriából 1951 augusztusában kivándorolt az Egyesült Államokba. Clevelandben telepedett le és

1979-ben történt nyugalomba vonulásáig mint műszaki osztályvezető dolgozott. 1958-ban magyar iskolát alapított, 1962-ben létrehozta az Egyesült Magyar Alapot, tankönyveket adott ki, ösztöndíjakat és pályadíjakat hirdetett meg. Az általa irányított Egyesült Magyar Alap osztja ki évente a József Attila Irodalmi Díjat.

Papp László (Debrecen, 1929. ápr. 29.) építészmérnök, építészeti író. A budapesti Műszaki Egyetemen 1955-ben építészmérnöki oklevelet szerzett. A budapesti Lakóépülettervező Vállalatnál dolgozott mint tervező mérnök. Az 56-os forradalom alatt a vállalat munkástanácsának elnöke volt. Ezért a forradalom bukása után Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. 1960-ban mesterdiplomát szerzett. Részt vett a Nyugatra került magyar diákok megszervezésében. Első elnöke volt az Észak-Amerikai MEFESZ-nek. Önálló építész-tervezőiroda vezetője. 1981-ben a New York állambeli Építészszövetség elnöke, majd az American Institute of Architects igazgatója lett. Szakmai tanulmányai és cikkei nemzetközi építészeti folyóiratokban jelennek meg. Magyarul többek között az *Új Látóhatár*ban publikált.

F. M.: ÉMEFESZ, Az amerikai magyar egyetemisták mozgalma az 1956-os forradalom után (New Brunswick 1988).

Papp Tibor (Tokaj, 1936. ápr. 2.) költő, szerkesztő. Magyarországot az 56-os forradalom után, 1957 januárjában hagyta el. Belgiumba került, a liege-i Műszaki Egyetemen tanult és 1960-ban mérnök-technikusi oklevelet szerzett. 1960–61-ben a *Dialogue* című francia nyelvű belga irodalmi folyóirat egyik alapítója és szerkesztője volt. 1961 őszén Párizsba költözött és 1962-ben részt vett a *Magyar Műhely* elindításában. Annak mindmáig egyik szerkesztője. 1972-ben magyar és francia íróbarátaival elindította a *d'atelier* című francia nyelvű folyóiratot. 1977 decemberéig egyik szerkesztője és kiadója volt A Magyar Műhelyen kívül az

Irodalmi Újságban, a bécsi *Magyar Híradóban* és más nyugati magyar lapokban publikált. Kassák-verseket fordított franciára. Több kiállításon szerepelt dia-verseivel, vizuális szövegekkel és performance-okkal. Kitanulta a nyomdász mesterséget, Párizsban gép- és fényzedőként dolgozik.

F. M.: Sánta vasárnap (v. Párizs 1964); Elégia két személyhez vagy többhöz (v. uo. 1968); vendégszövegek 1 (uo. 1971); vendégszövegek 2-3 (uo. 1984).

Paracs János (Pusztavacs, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1937. aug. 30.) költő, lektor, szerkesztő. 1955-ben érettségizett Budapesten szerszámgépjavító technikumban, majd a Műszaki Egyetem gépészmérnöki karának hallgatója volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Párizsban telepedett le. 1957–59-ben a Sorbonne-on matematikát, majd francia nyelvet és irodalmat hallgatott. Egyetemi tanulmányait nem fejezte be. 1962-ben részt vett a *Magyar Műhely* megalapításában. Szerkesztőinek egyike és a versrovat vezetője volt. Az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban* is jelentek meg versei. 1964-ben visszatért Magyarországra. Különböző munkahelyeken dolgozott. 1975 óta a Magvető Könyvkiadónál szerkesztő. Rendszeresen publikál folyóiratokban verseket és műfordításokat. 1966 óta több vers- és műfordításkötete jelent meg.

F. M.: Félálom (v. Párizs 1963).

Pásztor Lajos (Budapest, 1913. febr. 3.) történész, levéltáros. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen végezte. 1939 májusában középiskolai tanári oklevelet szerzett, 1941 januárjában magyar és egyetemes újkori történelemből, valamint oklevéltanból doktorált. 1941 szeptembere és 1946 októbere között levéltári szolgálatot teljesített. Utána Rómába került. A Magyar Akadémia titkáráként dolgozott 1949 áprilisáig, amikor „scriptor” lett a Vatikáni Titkos Levéltárban. 1956 januárjától 1983 márciusáig levéltárnok volt. 1968 novembere és 1983 júniusa között a pápai Gregoriana

Egyetem egyháztörténeti karán a Curia Romana történetét és levéltártant adott elő. Ugyanezt tanította 1969 és 1976 között a „Scuola Vaticana di Paleografia e Diplomatica”-n. 1974-ben pápai kormányfőtanácsos lett. Több tudományos társaság tagja és nemzetközi katolikus tudományos folyóiratok munkatársa. Magyarul főleg a *Katolikus Szemlében* publikált. 1955-ben megalapította és 1980-ig működtette az Anonymus nevű római magyar kiadót.

F. M.: La Confederazione Danubiana nel pensiero degli italiani ed ungheresi nel Risorgimento (Roma 1949); L'Archivio dei Governi Provvisori di Bologna e delle Provincie Unite del 1831 (Pietro Pirrivel, Città del Vaticano 1956); Archivistica, Problemi e ricerche (Roma 1970); Guida delle fonti per la storia dell'America Latina negli Archivi della Santa Sede e negli archivi ecclesiastici d'Italia (Città del Vaticano 1970); La Curia Romana, Problemi e ricerche per la storia nell'età moderna e contemporanea (Roma 1971); Guida delle Fonti per la Storia dell'Africa a Sud del Sahara negli Archivi Ecclesiastici d'Italia (Zug 1983); La Segreteria di Stato e il suo Archivio 1814–1833, I-II (Stuttgart 1984–85).

Pásztor Péter (*Leslie Péter Pastor*, Majdan-Magyarmajdány, Jugoszlávia, 1925. máj. 8.) történész. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra. Az Egyesült Államokban telepedett le. A Columbia Egyetemen végzett. New Yorkban él. A New Jersey állambeli South Orange-ben a Seton Hall University, majd a Montclair State University történelem tanára.

F. M.: Hungary between Wilson and Lenin, The Hungarian Revolution of 1918–1919 and the Big Three (Boulder CO 1976).

Pásztortűz. Negyedévi irodalmi és kulturális folyóirat. Megjelent 1948 és 1969 között. Jáklí István alapította és adta ki 1948 februárjától a bajorországi Rosenheimben. 1953 áprilisában megvette a kölni Amerikai Magyar Kiadó és 1960 áprilisáig mint a müncheni *Új Hungária* irodalmi melléklete jelent meg. 1961-ben szünetelt a megjelenése. 1962-ben újraindult a Vörösmarty Irodalmi

Kör negyedévi kulturális és irodalmi folyóiratoként. 1965 januárjától újság alakban évente hatszor látott napvilágot. 1954-től évkönyveket adott ki. Szépirodalmat, fordításokat, irodalmi cikkeket és kritikákat közölt. Munkatársai közé tartozott: Bátori Miklós, Bujdosó Bálint, Csighy Sándor, Csiky Ágnes Mária, Fenyvessy Jeromos, Ferdinandy György, Jánosfalvy Albert, Kutasi Kovács Lajos, Mezey Sándor, Pohárnok Jenő, Segesdy László, Torjai-Szabó István, Töttösy Ernő.

Patai József (Gyöngyöspata, Heves vm, 1882. jan. 5. – Givatajim, Izrael, 1953.) író, költő műfordító. Héber teológiai tanulmányokat folytatott, majd a budapesti Tudományegyetem bölcsészeti karán tanult és 1907-ben doktori, 1908-ban tanári oklevelet szerzett. 1921-ig gimnáziumi tanár volt. 1910–12-ben jelent meg Héber költők című többkötetes antológiája. 1912-től szerkesztette a *Múlt és Jövő* című zsidó irodalmi folyóiratot, majd irodalmi és politikai hetilapot. 1939-ben Palesztinába költözött. Héber költők alkotásait fordította magyarra.

F. M.: Sirim (héber költemények, Tel-Aviv 1946).

Pátkai Ervin (Békéscsaba, 1936. ápr. 11. – Párizs, 1985. jún. 18.) szobrász, várostervező. Elsőéves főiskolai hallgatóként került az 56-os magyar forradalom után Párizsba. Az École Nationale Supérieure des Beaux-Arts-on tanult. 1961-ben a párizsi Biennale, 1966-ban a modern szobrászat nagydíját kapta. Képzőművészeti munkásságáért 1973-ban magas francia kitüntetést kapott. Francia városok közterein számos szobra áll. 1974-től haláláig a Párizs melletti Marne la Vallée urbanisztikai és művészeti tanácsadója volt. Részt vett a *Magyar Műhely* elindításában, annak képzőművészeti szerkesztője volt. Egy ideig tagja volt az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem elnökségének. Az ő támogatásával és közreműködésével készült az urbanizáció mai kérdéseivel foglalkozó *Ember és város* című EPMSZ album. Egy francia kiadó külön kötetben méltatta

munkásságát. Baleset következtében halt meg.

Pazmaneum. Pázmány Péter által 1619-ben Bécsben alapított katolikus egyházi kultúrintézet. A II. vh. után politikai okok miatt eredeti célját, a magyar papnevelés szolgálatát csak nehezen tudta megvalósítani, ezért mindinkább a bécsi magyarok szellemi és kulturális életének gazdagítására törekedett, otthont és működési lehetőséget kínálva egyházi és kulturális intézményeknek. 1971 és 1975 között e házban lakott és dolgozott Mindszenty bíboros. Rektorai a következők voltak: 1946–1971: Lepold Antal, 1971–1987: Giannone Egon, 1987-től Liptay György.

Pázmány Péter Szabadegyetem. 1952-ben alakult Buenos Airesben, az ott működő Mindszenty Akadémia kebelében. Fő céljának az ifjúság nemzeti és keresztény szellemű nevelését, a magyar történelem és hagyományok megismertetését tekintette. Előadásokat, emlékeztetéseket, ünnepeket rendezett. Első vezetője Vajay Szabolcs volt.

Peéry Rezső (Pozsony, 1910. márc. 27. – Stuttgart, 1977. nov. 11.) író, újságíró. A pozsonyi egyetemen 1932-ben tanári diplomát szerzett. Gimnáziumi tanár lett, de mint a Sarló mozgalom kezdeményezői és vezetői egyikét 1938-ban állásából elbocsátották. Újságíróként a pozsonyi *Magyar Hírlap*nak és az *Esti Újságnak* dolgozott. Szlovákia német megszállása után áttelepedett Budapestre. Később Mosonmagyaróvárra és Sopronban tanított, majd gimnáziumi igazgató volt. 56-os forradalmi tevékenysége miatt a felkelés leverése után Nyugatra menekült. Először Bécsben élt, majd Stuttgartba költözött, ahol könyvtáros lett. Mint a reutlingeni pedagógiai főiskola könyvtárának vezetője 1975-ben vonult nyugalomba. Szlovákiai évei alatt irodalmi tanulmányokat és esszéket publikált, cseh és szlovák írókat fordított. Az emigrációban rendszeres munkatársa volt az *Új Látóhatárnak*, de publikált az *Irodalmi*

Újságban, a Szemlében, a Népszavában, a bécsi Magyar Híradóban is. Külső munkatársként évekig dolgozott a Szabad Európa Rádió irodalmi műsorainak. 1971-től 1974-ig elnöke volt a Németországi Magyar Írók Munkaközösségének. Esszéket, emlékezéseket, kritikákat, irodalmi és politikai cikkeket írt.

F. M.: Réforme et réévaluation en Pannonie (Bruxelles 1962); Requiem egy országrészért (München 1975, 1984); Malomkövek között, Találkozások kortársakkal (Bern 1977).

PEN Club 1. *Hontalan Írók PEN Központja*

Pereszlényi Miklós 1. *Esslin, Martin*

Perneczky Géza (Keszthely, 1936. máj. 21.) író, festő, művészettörténész, kritikus. 1957-ben a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolán zongoratanári oklevelet szerzett. Azután irodalmi és képzőművészeti tanulmányokat folytatott és 1962-ben diplomát kapott a budapesti Tudományegyetemen. 1962 és 1965 között a Képzőművészeti Alap Könyvkiadójának lektora, majd a *Magyar Nemzet* és az *Élet és Irodalom* műkritikusa. Magyarországon két esszéket és három képzőművészeti monográfiát publikált. 1966–70-ben rendszeresen írt és vezetett képzőművészeti műsorokat a Magyar Televízióban. 1970 decemberében egy nyugati útjáról nem tért vissza. Kölnben telepedett le. Gimnáziumi tanár lett. Közben a Deutsche Welle, majd a Deutschlandfunk külső munkatársa. Magyar, német, angol nyelvű képzőművészeti szövegeit, művészeti alkotásait (köztük fotómappákat, pecsétakciókat, a „mail-art” és a „concept art” körébe vonható füzeteket) kis példányszámban maga jelenteti meg. Képzőművészeti és szépirodalmi írásai az *Új Látóhatárban*, a *Magyar Műhelyben*, a *Szivárványban* jelentek meg. 1988 óta ismét részt vesz a magyarországi művészeti életben.

F. M.: A Klorofil kora (útl. Köln 1975); Bestiarium (r. németül, uo. 1977); Az imaginárius

muskátli (levelek, útl. esszék, szövegek, uo. 1978); Tíz nap Szilifke (elb. uo. 1979); Do it yourself literature, I. (elb. uo. 1981); Hogy van avantgarde, ha nincsen - vagy fordítva (tan. esszék, uo. 1982); A korszak mint műalkotás (műv. tan. Budapest 1988); Picasso - Picasso után (uo. 1989); A háló (tan. uo. 1991).

Perneki Mihály (Déva, Hunyad vm, 1897. nov. 15. – Párizs, 1954.) költő, író. Fizikai munkásként sokféle kenyérkeresettel próbálkozott és az ország sok táján élt. Vidéken és Budapesten zenész, énekes és színész is volt. Verseket írt, amelyeket különösen munkáskörökben gyakran szavaltak. Részt vett a szociáldemokrata mozgalomban. A *Népszava* közölte írásait. Első verseskötete 1932-ben jelent meg. Ezt továbbiak követték. „Osztály elleni izgatás” vádjával többször perbefogták és elítélték. 1937-ben Franciaországba költözött. Párizsban telepedett le, magyarul és franciául írt. A magyar szocialisták Világosság Köréhez tartozott.

F. M.: Ma rencontre avec un cheval (vál. versei, franciául, Riesz Béla fordításában és illusztrációival, Paris 1945).

Péter László (Rákosliget, 1929. júl. 8.) történész. A budapesti Tudományegyetem történész szakán végzett 1951-ben. Egy ideig a Szolnok megyei levéltárat vezette, majd Budapesten történelmet tanított. Részt vett az 56-os forradalomban. 1956 november végén Nyugatra menekült. Angliában telepedett le. 1965-ben az oxfordi Nuffield College-ban történelemből doktorált. Ezt megelőzően 1961-től mint szakvezető tanár a politikai intézmények elméletéről adott elő. 1963-ban Londonba költözött, ahol azóta az University of London szláv és kelet-európai intézetében a Habsburg Monarchia és az európai politikai eszmék történetét tanítja. Szűkebb szakterülete a dualizmus kori magyar parlamenti élet. Tanulmányai angol és magyar nyelven jelentek meg. Magyarul főleg az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban*, valamint a Hollandiai Mikes Kelemen Kör által kiadott tanulmánykötetekben publikált.

Petőfi Kör. 1957 elején alakult Nyugaton, magát a budapesti Petőfi Kör jogutódjának és külföldi képviselőjének tekintve. Szervezését a Petőfi Kör 1956 október végén megválasztott elnöke, Jónás Pál irányította. Tagjai és hívei többségének Amerikába való kivándorlása után New Yorkban folytatta működését. Első vitaestjét 1957 november 4-én tartotta. Ezt követően rendszeresen hirdetett előadásokat, ankétokat, konferenciákat. 1959 végén „Fejezetek a modern magyar irodalomból” címen előadásorozatot rendezett, Fenyő Miksa, Juhász Vilmos, Kovács Imre és mások részvételével. *Október 23* címen 1958 és 1960 között angol nyelvű folyóiratot adott ki New Yorkban. A Kör elnöke Jónás Pál, titkára Nagy Balázs, a végrehajtó bizottság tagjai Kiss Sándor, Nyeste Zoltán, Prágay Dezső, B. Rácz István, Sztáray Zoltán voltak. 1958 októberében Párizsban Nagy Balázs vezetésével európai szervezete is alakult, de érdemleges tevékenységet nem fejtett ki. A Kör a hatvanas évek elejéig működött.

Petőfi Sándor János (Miskolc, 1931. ápr. 23.) nyelvész. A debreceni Tudományegyetemen matematika-fizika-ábrázoló geometria szakon végzett. Tanár lett a debreceni zenei gimnáziumban. 1958 és 1962 között elvégezte a német nyelv és irodalom szakot is. 1961-től a budapesti zenei gimnáziumban és a Balettintézetben matematikát és fizikát tanított. 1964 és 1969 között a MTA Számítástechnikai Központjában tudományos kutató. 1969-ben egy stockholmi szakmai konferenciáról nem tért vissza. Két évig Svédországban élt. 1971-ben a göteborgi egyetemen általános nyelvészetből doktorált, majd habilitált. 1971–72-ben a konstanzi egyetemen tudományos kutató. 1972-től 1989-ig a bielefeldi egyetem Nyelv és Irodalomtudományi Karán a jelentés tanára. Közben 1974–76-ban a Kar dékánja volt. 1989-től a közép-olaszországi Macerata egyetemén a nyelvfilozófia tanszékvezető tanára. Fő kutatási területe a jelentés tan, a szövegelmélet, nyelvfilozófia, poétika.

Szerkesztője a *Research in Text Theory* című szövegelméleti sorozatnak, társszerkesztője a *Papere zur Textlinguistik* című sorozatnak. Magyar nyelvű írásait a *Magyar Műhelyben*, az *Irodalmi Újságban*, az *Új Látóhatárban* publikálta.

F. M.: *Transformationsgrammatiken und eine kotextuelle Texttheorie* (1971); *Semantics-Pragmatics Textology* (1974); *Vers une théorie partielle du texte* (1975).

Pfeiffer Miklós (Sopron, 1887. márc. 12. – Fribourg, Svájc, 1979. márc. 21.) katolikus pap, egyházi író és szervező. A svájci Fribourgi Egyetemen teológiai tanulmányokat végzett, 1913-ban hittudományból és filozófiából doktorált. 1909-ben szentelték pappá. Lekipásztor lett Kassán. 1916-ban, huszonkilenc éves korában, a püspökség kanonokja. Lelkésze volt a prágai, brünni és pozsonyi magyar egyetemistáknak. 1932-től megalapítója és szellemi irányítója a szlovákiai Prohászka Köröknek és *Új Élet* című folyóiratuknak. 1948-ban Kassáról Fribourgba került. Először intézeti lelkész volt, majd svájci magyar főlelkész. Írásai a *Katolikus Szemlében*, valamint más katolikus egyházi lapokban jelentek meg.

Pilvax Publishing Co. Gerő Dezső New York-i nyomdász kiadója. A többi között Halász Péter, Claire Kenneth, Márer György, Vajda Albert könyveit jelentette meg.

Platthy Jenő (tkp. *Kiss József*, Dunapataj, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1920. aug. 13.) költő, író, műfordító. A budapesti Tudományegyetemen doktorált. Magyarországról az 56-os forradalom után menekült el, Bécsben, majd Japánban és más távol-keleti országokban élt. Azután letelepedett az Egyesült Államokban. Angolul ír verseket, műfordításokat, irodalmi és tudományos könyveket. Egyetemeken tanított. Igazgatója volt a Nemzetközi Költői Szövetségek Egyesületének. Számos díjban és tudományos kitüntetésben részesült.

F. M.: Summer Flowers (v. New York–Tokyo 1960); Sources on the Earliest Greek Libraries with the Testimonia (Amsterdam 1968).

Pobrányi Gábor (Budapest, 1925. – Chevreuse, Franciaország, 1965. máj.) író, rádiószerkesztő. A negyvenes években került Franciaországba. Párizsban telepedett le, ahol 1948 és 1965 között az *Ahogy Lehet* munkatársa, több éven át a szerkesztőség tagja volt. Elbeszéléseket és regényeket írt. A Tamásy P. Gábor írói nevet használta. Két regénye franciául is megjelent. Mindvégig a Francia Rádió magyar osztályán dolgozott. A Párizs közelében lévő Chevreuse Völgyében önkézzel vetett véget életének.

F. M.: Meghalt a szabad ember (elb. München 1954); Fuit (r. Paris 1955); Un revolté du dimanche (r. uo. 1955).

Podmaniczky Tibor (1885. – München, 1960. febr.) műfordító. 1920-tól élt külföldön, főleg Németországban. Egész életét a magyar irodalom német nyelvű tolmácsolásának szentelte. Fordított a többi között – részben Mone nevű felesége közreműködésével – Adyt, József Attilát, Molnár Ferencet, Márait, Illyés „Puszták népe” című könyvét. Németül verseket, irodalomtörténeti tanulmányokat és egy társadalmi regényt írt.

F. M.: Herren ihrer Erde (r. Hamburg 1951).

Pogány András (Budapest, 1919. júl. 26.) jogász, könyvtáros, politikus. Budapesten bölcséleti és jogi tanulmányokat végzett. Jogi doktorátust szerzett. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra. Az Egyesült Államokban telepedett le. New Havenben könyvtáros szakmát tanult. A Yale Egyetemen könyvtáros, majd 1963-tól 1970-ig a New Jersey állambeli Seton Hall University könyvtárának igazgatója. Részt vett az amerikai magyar emigráns politikában. 1976-ban a Magyar Szabadságharcos Világszövetség elnöke lett. Cikkei jelentek meg a többi között az *Új Európában*, a

Kanadai Magyarságban, a *Nemzetőrben*, a torontói *Magyar Életben*.

F. M.: Béla Estván, A Hungarian Cavalry Colonel in the Confederate Army (1960); Város a homályban (r. Toronto 1969, angolul: A City in the Darkness, uo. 1966); Október útján a szabad világban (tan. South Orange NJ 1985).

Pohárnok Jenő (Győr, 1898. nov. 28. – München, 1962. nov. 14.) költő, író, újságíró. A győri tanítóképző intézet tanára volt. Magyarországon több színművét mutatták be, valamint regényeit és ifjúsági könyveit jelentették meg. Ezen kívül verseket és cikkeket írt. 1945 tavaszán Németországba került. Egy ideig az *Új Hungária* felelős kiadója volt. A müncheni lapon kívül publikált a *Pásztortűzben*, a *Kanadai Magyar Újságban*, a *Magyar Könyvbarátokban*, a bécsi *Magyar Híradóban* és más emigráns sajtótermékekben. Verseken és elbeszélő műveken kívül tankönyveket is írt.

F. M.: Elbeszélések (Wulfen 1948); A verhetetlen tizenegy (ifj. r. München 1948, Buenos Aires 1952, németül: Die Unbesiegten, München 1957); A gyermekek királya (ifj. r. Landshut 1948, németül: König der Kinder, München 1953); Szent István király, magyarok tündöklő csillaga (tan. Köln 1951); Szent István király (r. Cleveland 1952); Séta betűországban (tank. szerk. uo. 1955); Szép magyar világ (tank. szerk. uo. 1956); Földrajzi séták a Kárpát-medencében I. A Nagy Alföld (Köln 1957); Nevelési zseblexikon (szerk. Csiky Ágnes Máriával, uo. 1957); Das Ehrenwort (r. München 1959); Tarcisius (ifj. r. németül, uo. 1961).

Polányi Károly (*Karl*, Bécs 1886. okt. 25. – Pickering, Ont. Kanada, 1964. ápr. 23.) közgazdász, társadalomtudós. A budapesti Tudományegyetemen 1908-ban jogi és államtudományi doktor lett. A Galilei Kör első elnöke volt, részt vett a polgári radikális szellemi és politikai kezdeményezésekben. Az 1918-as polgári demokratikus forradalomban vállalt szerepe miatt 1919-ben Ausztriába emigrált. A *Bécsi Magyar Újság* munkatársa lett. 1933-ban Angliába költözött. 1940–42-ben az oxfordi és londoni egyetem megbízott

előadója. Feleségével, Duczynska Ilonával részt vett a demokratikus emigráció politikai tevékenységében. A II. vh. után Kanadába költözött. 1947 és 1953 között a New York-i Columbia Egyetem közgazdaságtudományi tanszékének külső előadója. A Columbián a későbbi években is tartott egyetemi kurzusokat. Társadalom- és közgazdaságtudományi munkái nagyrészt angolul jelentek meg. Magyarul az *Új Látóhatárban*, és az *Irodalmi Újságban* publikált. Duczynska Ilonával 1963-ban angol nyelvű magyar irodalmi antológiát szerkesztett.

F. M.: *Origins of our time* (London 1945); *The great transformation* (g. tan. Boston 1957); *Trade and market in the Early Empires* (tangy. szerk. C. M. Arensberggel és H. W. Pearsonnal, London 1957); *The Plough and the Pen, Writings from Hungary 1930–1956* (ant. szerk. Duczynska Ilonával, Toronto 1963); *Dahomey and the Slave Trade* (London 1966, magyarul: Budapest 1972); *Az archaikus társadalom és a gazdasági szemlélet* (Budapest 1976); *Egy gazdaságelmélet küszöbén* (cikkek, tan. 1907–1919, uo. 1986); *Fasizmus, demokrácia, ipari társadalom* (uo. 1986).

Polányi Mihály (*Michael*, Budapest, 1891. márc. 12. – Northhampton, Nagy-Britannia, 1976. febr. 22.) fizikus, kémikus, szociológus, tudományfilozófus. A budapesti Tudományegyetemen 1913-ban befejezte az orvosi szakot. A háborúban katonaoorvos volt, majd sebesülése után 1917-ben kémiai doktorátust szerzett. Mivel az 1918-as polgári köztársaságban kormányhivatalat vállalt, 1919-ben emigrált. Először a karlsruhei egyetemen tanított, majd 1923-tól a berlini Kaiser Wilhelm Institutban fizikai, kémiai kutatásokat végzett. Több felfedezés és tudományos felismerés fűződik a nevéhez. Hitler hatalomra kerülése után, 1933-ban a manchesteri Victoria Egyetemen a fizikai-kémia tanára lett. 1948-ban szakot váltott és 1958-ig társadalomtudományt adott elő. 1958-tól az oxfordi Merton College-ban szociológiai kutatómunkát végzett. Könyveiben és tanulmányaiban, amelyek angol nyelven jelentek meg, természettudományi kérdéseken kívül közgazdasági, tudományelméleti,

szociológiai, politikai kérdésekkel is foglalkozott. Magyarul csak néhány tanulmánya és cikke jelent meg a *Látóhatárban*, az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban*.

F. M.: *Full Employment and Free Trade* (Cambridge 1945); *Science, Faith and Society* (London 1946, Chicago 1964); *The Logic of Liberty* (Chicago 1951); *Personal Knowledge: Toward a Post-Critical Philosophy* (London 1958, 1983); *Beyond Nihilism* (New York 1960); *The Tacit Dimension* (1967); *Knowing and Being, Essays* (London 1969); *Implizites Wissen* (Frankfurt a. M. 1985).

Pólya György (*Georg, George*, Budapest, 1887. dec. 13. – Palo Alto CA, 1985. szept. 7.) matematikus. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen 1912-ben doktori diplomával zárta, majd Göttingenben és Párizsban egészítette ki. 1914-ben magántanárként a zürichi Műegyetemre került, ahol 1928 és 1940 között rendes tanárként tanított. Azután áttelepedett az Egyesült Államokba, ahol 1940 és 1942 között a Rhode Island-i Providenceben, a Brown Universityn, majd 1942 és 1953 között a californiai Stanford Universityn működött mint a matematika tanára. Kutatásai középpontjában a számelmélet, a függvénytan, a valószínűségszámítás, a matematikai problémamegoldás, valamint a tanítás filozófiája állott. „How to Solve it” című munkáját tizenöt nyelvre lefordították és azóta a legelterjedtebb matematikai könyvek közé tartozik. A matematikai nevelés terén végzett munkájáért 1963-ban megkapta az Amerikai Matematikai Társaság nagydíját.

F. M.: *Mathematics and plausible reasoning I-II* (Princeton 1954, németül: *Mathematik und plausible Schliessen*, Basel-Stuttgart 1962, magyarul: *A plauzibilis következtetés*, Budapest 1989); *A gondolkodás iskolája* (a How to Solve it fordítása, Budapest 1957); *Mathematical Discovery I-II* (New York–London 1962–65, németül: *Vom Lösen mathematischer Aufgaben*, Basel–Stuttgart 1966); *Collected Papers I-IV* (Cambridge MA London 1974–84); *Matematikai módszerek a természettudományban* (Budapest

1984); A metafizikai gondolkodás művészete (uo. 1988).

Possony, Stefan Thomas (tkp. *Pozsony István*, Bécs, 1913. márc. 15.) politológus. Az Egyesült Államokban 1951-től az atomerő békés felhasználása lehetőségeit tanulmányozta. 1952–53-ban részt vett az Eisenhower elnök által meghirdetett „Atoms for Peace” program előkészületeiben. A washingtoni Georgetown Egyetemen tanított, majd a hetvenes évek végén Kaliforniában a stanfordi Hoover Institution on War, Revolution and Peace nemzetközi kutatóprogramjának igazgatója lett. Könyveiben és tanulmányaiban a nemzetközi konfliktusokkal és a béke biztosításának lehetőségeivel foglalkozott.

F. M.: *A Century of Conflict, Communist Techniques of World Revolution* (Chicago 1953); *International Relations in the Age of the Conflict between Democracy and Dictatorship* (Robert Strausz-Hupével, New York–Toronto–London 1954); *Lenin, the Compulsive Revolutionary* (Chicago 1964); *A Forward Strategy for America* (Robert Strausz-Hupével és William R. Kintnerrel, New York 1961); *Strategie des Friedens, Sicherheit und Fortschritt im Atomzeitalter* (Köln 1964); *Victims of Politics: The State of Human Rights* (Kurt Glaserrel, New York 1979).

Pozsgai József (Somogysárd, 1926. márc. 28.) újságíró. 1944–48-ban elvégezte a budapesti Műegyetem közgazdasági karát. 1944 és 1951 között banktisztviselő, majd 1954-ig a pénzügyminisztérium tisztviselője volt. 1954 és 1965 között újságíróként dolgozott, a többi között a *Pénzügyi Szemlénél*, *Figyelőnél*, *Magyar Nemzetnél*, *Magyarországnál*. 1965 decemberében elhagyta Magyarországot és Németországban telepedett le. 1966 és 1970 között a müncheni egyetemen politikai tudományokat tanult és doktori fokozatot szerzett. 1971-től újságíró. Először Leutkirchben a *Schwäbische Zeitung*nál dolgozott, 1975-től Mannheimben a *Mannheimer Morgen* politikai szerkesztője és más német lapok munkatársa.

Megalapította és szerkesztette a „Kultúra Világa” című könyvsorozatot (1959–65).

F. M.: *Vietnam - wie es wirklich war, Indochina im Kräftefeld der Grossmächte* (Bern 1974); *Führungsdefizit und Sowjetexpansion 1975–78, Amerikanische Aussenpolitik von Kissinger zu Carter* (uo. 1978); *Frieden in Freiheit, Wege zum Ziel* (társszerző, uo. 1983); *Osteuropa ohne Russen, Was kommt danach* (Carlsberg 1986).

Prágay Dezső (*Desider A.*, Kolozsvár 1921. aug. 12.) vegyész, biokémikus, kulturális szervező. Tanulmányait a kolozsvári gazdasági akadémián kezdte, majd a budapesti Tudományegyetemen 1950-ben vegyészeti oklevelet, 1956-ban biokémiai doktorátust szerzett. 1950–56 között tanársegéd volt. Az 56-os forradalomban mint az orvostudományi bizottság vezetője vett részt. November végén Nyugatra menekült. Hollandiában telepedett le. 1956 és 1960 között tanársegéd volt az utrechti egyetemen. Egyik elindítója a menekült magyar diákok hollandiai szervezetének, majd részt vett a Hollandiai Mikes Kelemen Kör megalapításában. 1960-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. Buffalóban, New York Állam Egyetemén 1960–64-ben kutató, 1964–66-ban egy kórház és alapítvány vezető kutatója, 1966–70-ben egy kórházi kémiai laboratórium igazgatója, 1970-től a patológia és biokémia egyetemi adjunktusa, valamint New York Állam Egyetemén a kémia rendes tanára. 1986-ban nyugalomba vonult. Amerikai tudósok munkájának elismerésére egyetemén 1970-ben létrehozta a Semmelweis-díjat, 1972-ben pedig a Somogyi-Szendrői-díjat. Megszervezte, hogy amerikai magyarok az 56-os forradalom huszadik évfordulóján nyugati állam- és kormányfőknek emlékérmeket ajánlottak fel, valamint a kanadai Új-Foundland fővárosában, St. John's-ban Budai Parmenius István-emléktáblát helyeztek el. 1980 és 1984 között a bostoni Bibó István Alap kurátora volt. 1988-ban kezdeményezésére létesült a Ius Humana-díj. 1986-ban Németországba költözött. Tudományos szakterületén több tanulmányt publikált.

F. M.: Rövid magyar helységnévtár, Az utódállamok magyarlakta területeinek helységnévtára (szerk. Buffalo 1981); Az 1956-os magyar forradalom a külföldi lexikonok tükrében (Iserlohn 1991).

Práger Jenő (*Eugene*, Budapest, 1894. máj. 28. – London, 1967. ápr. 30.) lap- és könyvkiadó. Az 1919-es Tanácsköztársaság alatt a magyar Vörös Hadseregben politikai biztos és Gödöllőn katonai városparancsnok volt. Ezért Bécsbe emigrált. Ott kezdte kiadói tevékenységét. Szocialista könyveket adott ki. Az osztrák fővárosból 1933-ban Csehszlovákiába költözött. Pozsonyban és Prágában működött. 1938-ban Angliában telepedett le. A Lincolns-Prager Kiadó több jelentős – köztük magyar szerző által írt – könyvet jelentetett meg. Az utóbbiak a Magyar Írók Könyvesháza sorozatban láttak napvilágot az ötvenes években.

Prokop Péter (Kalocsa, 1919. jan. 6.) katolikus pap, festőművész, egyházi író. Magyarországon káplán volt. 1957-ben került Rómába, ahol egy ideig mint a Szent István Ház papja működött. Fialat kora óta festett, művészete Rómában bontakozott ki és szerzett neki rangot, elismerést. Festményeinek többsége vallási ihletettségű. Vallási és művészeti témájúak esszéi és rövidebb írásai. Elmélkedései az *Életünk* című európai katolikus lapban jelentek meg. 1989 óta több kiállítása volt Magyarországon.

F. M.: Uram irgalmazz (Róma 1983); Keresztúton (uo. 1983); Boldogasszony (uo. 1984); Üdvösségünk (uo. 1984); Római évek (cikkek, uo. 1985); Kavicsdobáló (írások és képek, uo. 1987); A Fügefám alól (képek és cikkek, Budapest 1989).

Puskely Mária Kordia (Kispest, 1933. nov. 16.) egyházi író. Tanári diplomát szerzett. A Szegény Iskolatestvérek Kongregációjának tagja. Debrecenben volt tanár. 1969-ben Rómába került és 1971-ben a Vatikáni Rádió magyar műsorának munkatársa lett. Rómából 1983-ban Ausztriába költözött. Bécsben és

Kismartonban mint kiadói szerkesztő dolgozik.

F. M.: Akik hittek a szeretetben (tangy. Róma 1975); Ábrahámától Jézusig (Bevezetés a Bibliába, szerk. Szabó Ferencsel, uo. 1976); Avilai Teréz (uo. 1977); Akik a jobbik részt választották (esszék, uo. 1978); Árpád-házi Boldog Erzsébet és a XIV. századi misztika (uo. 1980); Éltető lélek (Szabó Ferencsel, uo. 1980); Bibliai tájakon (uo. 1981); Árpádházi Szent Erzsébet (uo. 1981); Nyisd fel szemedet és láss (uo. 1986); Férfi szerzetesrendek és kongregációk, Női szerzetesrendek és kongregációk (szerk. Bécs 1989); Szerzetesek (Budapest 1990); Benső végtelen (ford. olaszról, uo. 1990); Ezer év misztikájából (szerk. uo. 1990); Dr. Batthyány László élete (uo. 1991); Nem-keresztény vallások és szekták és a kereszténység (uo. 1991).

Püski Sándor (Békés, 1911. febr. 4.) könyvkiadó, könyvkereskedő. A budapesti Tudományegyetemen 1935-ben jogi doktorátust szerzett. Közben jogi jegyzetsokszorosító, kiadó és kereskedő volt. 1938-ban könyvesboltot nyitott. 1939-ben megalapította a Magyar Élet Könyvkiadót, amely főleg a népi írók műveinek megjelentetésével foglalkozott. Szervezője volt az 1942-es és 1943-as Szárszói Konferenciának. Kiadóját 1950-ben államosították. 1950-től kerámiával foglalkozott. 1962 elején hamis politikai vádakkal letartóztatták és 1963-ig börtönben volt. 1970-ben kitelepedett az Egyesült Államokba és könyvkereskedést nyitott New Yorkban. 1975-től Püski Kiadó néven felújította kiadói tevékenységét. 1988 végén ismét könyvkereskedést nyitott Budapesten és kiadói működését áthelyezte a magyar fővárosba. Az 1988 novemberében indult *Hitel* című hetilap szerkesztőségének tiszteletbeli tagja lett. 1990 januárjától a lap védnökségének tagja. Feleségével, Zoltán Ilonával együtt 1990-ben Bethlen Gábor-díjat kapott.

F. M.: Pótlás a Szárszó 1943. című könyvhöz (New York 1984).

Püski Kiadó. 1975-ben indult New Yorkban Püski Sándor irányításával és családjának közreműködésével. A hajdani Magyar Élet Könyvkiadó példáját követve tágra tervezte szerzőinek körét és ennek szellemében megjelenési lehetőséghez juttatott nemcsak Nyugaton élő írókat, de olyan hazai és kisebbségi magyar alkotásokat is, amelyek megszületésük helyén politikai okokból nem juthattak nyomdafestékhez. Ily módon jelenhetett meg a többi között Csoóri Sándor, Csurka István, Duray Miklós, Für Lajos, Konrád György, Püspöki Nagy Péter, Sütő András több műve. Nyugaton élő szerzőihez tartozott Borbándi Gyula, Faludy György, Gombos Gyula, Györgyey Klára, Hőgye Mihály, Monoszló Dezső, Nagy Károly, Ölvedi János, Sztáray Zoltán, Vatai László, Zilahy Lajos. A Kiadó és elindulása előtt a New York-i Püski könyvkereskedés évenként több alkalommal rendezett irodalmi és tudományos előadást, filmvetítést, képzőművészeti kiállítást. 1971-től kezdődően több mint harminc magyarországi és kisebbségi író, előadó és képzőművész szerepelt estjein és kiállításain, valamint az általa szervezett és támogatott amerikai előadókörutakon. A Kiadó 1988 végén bekapcsolódott a magyarországi könyvkiadásba. Kezdetben az Eötvös Kiadóval közösen, majd 1989-től önállóan ad ki irodalmi, tudományos és politikai műveket. Eddig New Yorkban mintegy negyven, Budapesten majd ötven kiadványa jelent meg.

R

Rab Gusztáv (tkp. *Rohoska József*, Sárospatak 1901. máj. 14. – Dreux, Franciaország, 1963. jan. 4.) író, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat folytatott. Újságíró lett. Budapesti lapoknál (*Világ*, *Est-lapok*) dolgozott. 1939-ben a *Pest* című kormánylap vezércikkírója és politikai rovatvezetője lett. Regényeket, elbeszéléseket, riportokat írt.

1923 és 1944 között kilenc könyve jelent meg. Náciellenes magatartása miatt 1944 végén a nyilasok letartóztatták. A II. vh. után korábbi magatartását érintő vádak alapján két évre eltiltották az újságírástól. 1949 és 1956 között a Keleti-főcsatorna építésénél földmérő volt. 1958-ban egy franciaországi utazásáról nem tért vissza. Az Amerika Hangja rádióállomás kulturális munkatársa lett. Magyarul írt regényei francia nyelven jelentek meg. Az *Irodalmi Újságban* publikált. A nyugati magyar irodalmi közéletben nem vett részt.

F. M.: Voyage dans le bleu (r. Paris 1959, németül: Keiner kehrt zurück, Einsiedeln–Zürich–Köln 1960, angolul: Journey into the blue, New York 1960, London 1960, hollandul: Niemand keert terug, Amsterdam–Antwerpen 1961); Un jour à Budapest (r. Paris 1960, angolul: A room in Budapest, London 1962); Sabaria (r. London 1963).

Rác István (Töketerebes, Zemplén vm, 1908. júl. 11.) író, műfordító, fotóművész. Budapesti egyetemi éve alatt az Eötvös Kollégium tagja volt. Latin-görög-olasz szakos tanári oklevelet szerzett. Irodalmárként kapcsolatba került a modern művészeti irányzatokkal, politikailag az illegális kommunista mozgalommal. 1932-től politikai okokból majd egy esztendő börtönben töltött. Egy újabb büntetés letöltése elől 1934-ben külföldre szökött. Csehszlovákiában, majd 1938-tól Finnországban élt. Újságírásból és fényképezésből tartotta fenn magát. 1943-ban hazatért. Bekapcsolódott a népi írók mozgalmába. 1945 őszén Sárospatakra költözött, ahol népfőiskolát, valamint művésztöhhont szervezett és vezetett. Azután általános iskolai és zeneiskolai tanár lett, majd a Kiadói Főigazgatóságon dolgozott. Finn származású feleségének betegsége miatt 1956 decemberében kivándorolt Finnországba. Helsinkiben él mint műfordító és fotóművész. A többi között lefordította a Kalevalát, a Kanteletár finn népköltési gyűjteményt, valamint a finn irodalom több jeles alkotását. Munkáit Magyarországon adták ki, de a Kalevala-fordítás saját kiadásában Finnországban jelent meg. Műfordítói

tevékenységéért 1988-ban megkapta a finn Állami Díjat.

F. M.: Kalevala (ford. Helsinki 1976).

Rácz Vilmos (Budapest, 1889. máj. 31. – Christchurch, Új-Zéland, 1976. júl. 18.) újságíró, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Jeles sportoló – atléta és kardvívó – volt. Az I. vh.-ban katonai szolgálatot teljesített. Leszerelése után újságíró lett. Dolgozott a többi között 1921–24-ben a *Sportújságnál*, 1924–30-ban a *Nemzeti Sportnál*, 1928–1943-ban a *Pénzügyi Hírlapnál*, 1938–44-ben mint szerkesztő és kiadó a *Színházi Magazinnál*. Lovagias ügyek és párbajok szakértőjének számított. Párbajkódexe 1927-ben és 1938-ban jelent meg. 1955 végén kivándorolt Új-Zélandba.

F. M.: Szúrás kizárva (eml. München 1975).

Radnai Endre (Budapest, 1898. aug. 11. – München, 1963. dec. 4.) újságíró, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen jogot hallgatott és 1921-ben államtudományi doktor lett. Egyetemistaként rövid ideig ifj. Andrássy Gyula külügyminiszter magántitkára volt. Újságíróként az *Új Nemzedéknek*, a *Magyar Kultúrának*, a *Magyarságnak* dolgozott. Ennek később szerkesztője lett. 1934-től 1944-ig az *Új Magyarság* című kormánylap szerkesztője. 1943-ban az Országos Magyar Sajtókamara újságírói főosztályának elnöke. 1945 tavaszán áttelepedett Németországba. A *Hungária*, majd az *Új Hungária* című müncheni lapok munkatársa volt. Az utóbbit haláláig ő szerkesztette. 1956 márciusától 1963 decemberében bekövetkezett haláláig tagja volt a Szabad Európa Rádió müncheni szerkesztőségének.

Radnóczy Antal, vitéz (Budapest, 1912. febr. 12.) katonatiszt, közíró. Elvégezte a Ludovika Akadémiát. 1934-ben avatták hadnaggyá. A Hadiakadémia elvégzése után 1942 tavaszán vezérkari tiszt lett. Dolgozott a Honvédelmi Minisztériumban, majd mint hadtest szállásmester frontszolgálatot teljesített.

Utána visszakerült a minisztériumba és 1945 tavaszán a személyi csoportfőnökséggel Nyugatra telepedett. Először Münchenben, majd 1957–62-ben Bécsben élt. Azóta ismét Münchenben lakik. Részt vett a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége létrehozásában. 1962 óta a harmadik világ sajtóját angol és francia cikkekkel látja el. Rendszeres katonapolitikai cikkírója a *Nemzetőrnek* és idegen nyelvű kiadványainak. Egyik kezdeményezője az Európai Szabad Magyar Kongresszusnak. A Vitézi Rend helyettes főkapitánya, valamint a *Vitézi Tájékoztató* és a *Vitézi Közlöny* kiadója. A Ludovika Akadémia Egyesület elnöke.

Radnóti-Alföldi Mária (Budapest, 1926. jún. 6.) történész. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen végezte. 1949-ben doktorált. 1948-tól 1957-ig, a végén mint h. vezető, a Magyar Nemzeti Múzeum éremosztályán dolgozott. 1957-től 1962-ig kutatómunkát végzett Németországban. 1961-ben magántanár lett Münchenben. 1965 óta mint rendes tanár görög-római történelmet tanít a frankfurti Egyetemen. Fő érdeklődési területe az ókor története és az ókorismeret segédtudományai.

F. M.: Die constantinische Goldprägung, Untersuchungen zu ihrer Bedeutung für Kaiserpolitik und Hofkunst (1963); Antike Numismatik Theorie, Praxis (bibliogr. Frankfurt a. M. 1975).

Radvánszky Antal br. (Anton, Radvány, Zólyom vm, 1908. nov. 6.) alkotmánytörténész, közíró. Budapesten, Berlinben és Londonban jogi és közgazdasági tanulmányokat végzett. Jogi doktorátust szerzett. Egy évig ügyvéd volt, majd külügyi tisztviselő lett, végül 1945-ig a Magyar Nemzeti Bank vezértitkára. A II. vh. után Nyugaton telepedett le, jelentős szerepet játszott az emigráns sajtóban. 1951–53-ban a *Hungária* főmunkatársa és szerkesztési politikájának irányítója volt. 1953-tól ugyancsak irányító szerepet játszott az *Új Hungariánál*. 1945 és 1948 között a magyar

evangélikus egyház képviselője a genfi Lutheránus Világszövetségénél. Cikkeket írt francia, német, osztrák lapokba és folyóiratokba. 1961-ben a Francia Exportitel Biztosítótársaság (COFA-CE) tisztviselője lett. Mint főfelügyelő vonult nyugalomba. Azóta történeti kutatómunkával foglalkozik. A müncheni *Ungarn-Jahrbuch*ban publikálta a koronaöri méltóság közjogi és történelmi szerepéről írott német tanulmányát.

F. M.: Nemzeti géniusunk szellemében (pub. München 1951); Baron Josef Eötvös, Ungarischer Staatsmann und Denker (Köln–Detroit 1959); A Szent János lovagrend története Magyarországon (1986); Grundzüge der Verfassungs- und Staatsgeschichte Ungarns (München 1990).

Rákóczi Alapítvány. 1976-ban alakult Torontóban azzal a céllal, hogy a magyar egyházak, szervezetek és egyesületek közreműködését megnyerve, előadásokkal, ösztöndíjakkal, jutalmakkal, pályázatokkal, kiadványokkal igyekezzék fenntartani és erősíteni a második és harmadik generációs fiatalok magyarságismeretét és magyarságtudatát. Találkozókat, ankétokat, szimpóziumokat, táborozásokat rendezett, magyar és angol nyelvű könyveket adott ki, támogatta a Torontói Egyetem magyar tanszékének megalapítását és ösztöndíjakat osztott a tanszék legjobb magyar diákjainak. Munkáját Korponay Miklós irányította.

Rákos Balázs Raymond (Miskolc, 1911. júl. 4.) minorita szerzetes, egyházi író. 1934-ben lépett be a minorita rendbe. Tanulmányait Egerben, Szegeden, Budapesten, a római Gregorianán és Salzburgban végezte. Hittanár és 1944-ben kórházi lelkész volt. 1947 óta él Rómában. Assisiben teológiát tanított. 1958 óta a római Szt. Péter Bazilika magyar gyóntatója. Imakönyveket, egyháztörténeti tanulmányokat írt.

F. M.: Népipakönyv (Róma 1963); Huszonegy év Itáliában (eml. uo. 1968); Roma patria di tutti (tan. uo. 1972); Közel és távol (tan. uo. 1973); Ugye, atyafiak? Isten szolgája P. Kelemen Didák élete (uo. 1975); P. Kelemen Didák levelei (forráskiadv. uo. 1978).

Rákosi, Carl (polgári neve: *Callman Rawley*, Berlin, 1903. nov. 6.) költő, szociális előadó. Gyerekként nagyszüleivel Baján élt, majd szüleivel 1910-ben az Egyesült Államokba került. Tanulmányai befejezése után szociális előadóként dolgozott, a többi között zsidó népjóléti szervezetekben. 1958 és 1968 között pszichoterápiával és házassági tanácsadással foglalkozott. A harmincas években lírai és prózai munkákat közölt, de verset 1939 és 1965 között nem írt. Utána viszont rendszeresen. Angol nyelven publikál. Az objektivista költészet művelői közé tartozik. Versei lírai antológiákban és folyóiratokban jelentek meg. Munkáit nem választott amerikai polgári nevével, hanem Carl Rákosiként jegyzi.

F. M.: Amulet (v. 1967); Ex cranium, night (v. Los Angeles 1975); My Experience in Parnassus (v. 1977); Collected Prose (elb. 1983); Collected Poems (v. 1986).

Rappaport Ottó (1921.) újságíró, szerkesztő. Erdélyben színházi rendező, igazgató, színikritikus és publicista volt. Írásai magyar és román lapokban, folyóiratokban jelentek meg. 1974-ben kivándorolt Izraelbe. A Tel-Avivban megjelenő *Új Kelet* munkatársa lett, majd 1976-tól 1990 októberéig főszerkesztője volt. 1988-ban elindította a *Kútforrás* című folyóiratot, amelynek főszerkesztője.

F. M.: A csend kiáltása (vál. naplók, Tel-Aviv 1985).

Ráttkay R. Kálmán (*Radich*, Záhony, Ung vm, 1894. szept. 30. – München, 1974. jún. 28.) újságíró, szerkesztő. 1918-ban a budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. 1921-től 1938-ig a *Magyar Falu* szerkesztője. 1935 és 1938 között a *Nemzeti Élet* főszerkesztője. 1938–1939-ben a *Magyarság útja* szerkesztője. 1939-től 1944-ig a Nyilaskeresztes Párt központi lapja, a *Magyarság* felelős szerkesztője. 1945 tavaszán kitelepült Ausztriába. 1951-től Németországban élt. 1951 szeptemberétől 1954 decemberéig társszerkesztője volt a brazíliai São Paulóban

kiadott *Új Magyarság* című lapnak. Egyik vezetője volt a Mikes Kelemen Körnek. Cikkei jelentek meg a többi között az *Új Hungáriában*, a *Hídfőben*, a *Hídverőkben*, a *Dunában*, a *Magyar Egységben*.

F. M.: Beszélgetések Ilja Ehrenburggal, Szovjetország a statisztika tükrében (São Paulo 1954).

Ravasz Károly (Pécs, 1921. márc. 13.) újságíró, politikus. Pécsen jogi doktorátust szerzett. 1944-ben mint a kisgazdapárt polgári tagozatának tagja részt vett az ellenállási mozgalomban. A nyilasok letartóztatták, de fogságából megszökött. 1945-ben párttisztviselő lett, majd 1946-ban a külügyminisztérium politikai osztályára került. Később Pozsonyban és Prágában diplomáciai állásban dolgozott. 1948 végén elbocsátották, majd decemberben Ausztriába menekült. 1950-ben kivándorolt Ausztráliába. Kórházi alkalmazott volt, majd önálló kereskedelmi képviselőt létesített. Írásai jelentek meg a *Dél Keresztje* és a *Független Magyarország* című lapokban, valamint a *Látóhatárban* - *Új Látóhatárban*. 1956-ban alelnöke lett a georgeista mozgalom nemzetközi szervezetének és publikált annak ausztráliai lapjában. 1962-ben visszatért Magyarországra, a Kereskedelmi Kamara alkalmazottja, majd a *Külkereskedelem* című lap szerkesztője. 1981-ig külkereskedelmi munkakörben dolgozott. Utána külföldi lapok budapesti tudósítója. 1988-ban részt vett a Kisgazdapárt újjászervezésében.

Reiner Imre (Versec, Temes vm, 1900. aug. 18. – Lugano, 1987. aug. 21.) festő, fametsző, rézkarcoló, betűtervező. Tizenöt éves korában kezdett Erdélyben szobrászatot tanulni. A román megszállás előtt Budapestre költözött, de 1920-ban már el is hagyta Magyarországot, hogy világot lásson és tovább képezze magát. Először Frankfurtban tanult, majd Stuttgartban az Állami Akadémián a neves német könyvművész, Ernst Schneider tanítványa lett Huszonkét éves korában volt első kiállítása. 1923 és 1925 között az

Egyesült Államokban élt, de mivel nem sikerült művészi terveit megvalósítania, visszatért Stuttgartba. 1927-ben készült el reklámbetűnek különösen alkalmas talpnélküli lineáris antikvája, a Meridián. Legjelentősebb betűtervezői alkotása a klasszicista antikvák családjába tartozó Corvinus. A későbbi évek folyamán egymás után tervezte meg és készítette el híressé vált betűtípusait (Matura, Reiner Script, Reiner Black stb.). Betűtervezésen kívül festményeket, rézkarcokat, fametszeteket alkotott. Több jelentős illusztrációja jelent meg és számos kiállítása volt. A harmincas évek kezdetén Párizsban lakott, 1931-ben Svájcban, a Lugano melletti Ruviglianában telepedett le, ahol későbbi rövid londoni és párizsi tartózkodástól eltekintve élete végéig élt. Festményei, rézkarcai és fametszetei művészeti albumokban és múzeumokban kaptak helyet. Több könyvet és tanulmányt írt.

F. M.: Beispiele für Typographie und Illustration (1946); Modern and Historical Typography (1948); Wunsch und Gestaltung (1949).

Rékai Katalin (*Kati*, Budapest, 1921. okt. 20.) író. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Kanadában, Torontóban telepedett le. A város Központi Kórházának tisztviselője. A *Performing Arts Magazine* szerkesztője. Gyermekkönyveket és színdarabokat ír. Több színművét mutatták be. Népszerűvé váltak gyermekeknek írt, egymáshoz hasonló című útikönyvei. Irodalmi díjakat nyert.

F. M.: The Adventures of Mickey, Taggy, Puppó and Cica and How They Discover Toronto (Toronto 1974, franciául 1976, magyarul 1980, lengyelül 1983); The Adventures... Ottawa (uo. 1976, franciául 1979); The Adventures... Budapest (uo. 1979); The Adventures... Montreal (uo. 1979, franciául 1982); The Adventures... Thousand Islands (uo. 1979, franciául 1980); The Adventures... Vienna (uo. 1980); The Adventures... the Netherlands (uo. 1981); The Adventures... Switzerland (uo. 1982); The Adventures... France (uo. 1984).

Remény. Izraeli irodalmi, kulturális és társadalmi folyóirat. 1987 júliusában indult Tel-Avivban. Szerkesztője Naftali Krausz, felelős kiadója Slomo Krausz. A zsidó irodalom, mind a klasszikus jiddis, mind a modern héber alkotások megismerését kívánja szolgálni és foglalkozik a magyar zsidóság problémáival is.

Reményi József (*Joseph*, Pozsony, 1891. dec. 1. – Cleveland, 1956. szept. 25.) irodalomtörténész, költő, műfordító, elbeszélő. A szegedi Tudományegyetem bölcsészkarán doktorált. Első versei *A Hét* című irodalmi hetilapban jelentek meg. 1912-ben verseskötettel mutatkozott be. Egy év múlva elbeszélés-kötetet adott ki. 1914-ben kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol az elkövetkező évtizedekben magyar és angol tanulmányokban, cikkekben, elemzésekben a magyar irodalom megismertetésén fáradozott. Clevelandben a Western Reserve Universityn összehasonlító irodalomtörténetet tanított. Magyarországon is rendszeresen publikált folyóiratokban, azonkívül több regénye és versgyűjteménye is megjelent. A negyvenes és ötvenes években több tekintélyes amerikai irodalmi folyóirat rendszeres munkatársa volt. Főleg a XX. századi magyar irodalom népszerűsítésén munkálkodott. Magyarul írt versei, műfordításai, tanulmányai és kritikái főleg a *Látóhatárban* jelentek meg.

F. M.: *Hungarian Literature* (Washington 1946); *Dezső Szabó, Hungarian Novelist and Pamphleteer* (London 1946); *Twenty Hungarian Writers* (New York 1947); *Sándor Petőfi, Hungarian Poet* (Washington 1953); *Three Hungarian Poets*, Balassa, Zrínyi, Csokonai (uo. 1955); *World Literature* (Pittsburgh 1956); *Hungarian Writers and Literature* (tangy. New Brunswick NJ 1964).

Rentoul Ferenc (*Galló*, Budapest, 1915. ápr. 25.) rádiószerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat folytatott. 1938-ban egy kereskedelmi cég alkalmazottjaként Nagy-Britanniába került. Azóta Londonban él. 1941-ben a BBC rádióállomás munkatársa lett. 1949 és 1975 között a magyar osztály vezetője volt.

Jelenleg a Szabad Európa Rádió londoni tudósítója.

Rényi Edit l. *Gyömrői Edit*

Reszler András (*André*, Budapest, 1933. júl. 1.) szociológus, politológus. Az 56-os forradalom után Svájcban telepedett le. 1968 és 1974 között az amerikai Bloomingtonban az Indiana Egyetemen tanított. 1974 óta a genfi Institut Universitaire d'Etudes Européenne tanára. Európai eszme- és kultúrtörténetet adott elő. 1977 és 1983 között szerkesztette a *Cadmos* című tudományos folyóiratot. Francia nyelven publikál. Műveiben az európai művelődés és a politikai eszmék történetével foglalkozik.

F. M.: *L'esthétique anarchiste* (Paris 1971); *Le marxisme devant la culture* (uo. 1975); *L'intellectuel contre l'Europe* (uo. 1976); *Mythes politiques modernes* (uo. 1981); *Mythes et identité de la Suisse* (Genève 1987); *Vienne, Budapest, Prague...* (szerk. Molnár Miklóssal, Paris 1988); *Le génie de l'Autriche-Hongrie* (szerk. Molnár Miklóssal, uo. 1989); *Le pluralisme* (Genève 1990); *Rejoindre l'Europe* (uo. 1991).

Révai András (*Endre Zsigmond, Andrew*, Budapest, 1903. aug. 3. – London, 1973. jún. 4.) közíró. Főiskolai tanulmányait Lipcsében, Münchenben, Berlinben végezte. A lipcsei egyetemen doktorált. Azután felváltva élt Magyarországon és Németországban. Berlinben Pallas Galerie néven képkereskedést alapított. 1935-ben Angliában telepedett le és Pallas Galery néven újraalapította képkereskedését. Ezzel egyidőben 1938 és 1941 között a *Pester Lloyd* londoni levelezője volt. A magyar-angol diplomáciai kapcsolatok megszakadása után másokkal együtt megalapította az Angliai Szabad Magyarok Egyesületét, ennek 1943-ban elnöke lett. 1942-től Candidus néven külső munkatársként a BBC magyar kommentátora. 1944 áprilisától részt vett az Angliai Magyar Tanács tevékenységében. A II. vh. befejezése után felajánlotta segítségét a magyar kormánynak. Magyarország hírért

javítandó magyar tárgyú tanulmányokat és cikkeket írt vezető angol lapokba és folyóiratokba. A kommunista hatalomátvétel után megszakította kapcsolatát Budapesttel és visszavonult a nyilvános szerepléstől. Az 56-os forradalom után újból kezdett magyar kérdésekről írni és az angol közvéleményt tájékoztatni. Részt vett a londoni *Magyar Szó* szerkesztésében. Az *Új Látóhatárban* esszéket publikált. Önkezeléssel vetett véget életének.

F. M.: A Colloquy between Graham Sutherland and Andrew Révai (London 1964); A túlsó partról (vál. írások, uo. 1975).

Révay István gr. (Tajnasári, Bars vm, 1899. máj. 7. – Korneuburg, Ausztria, 1989. okt. 30.) történész, közíró, politikus. 1927 és 1934 között a Csehszlovákiai Magyar Testnevelési Szövetség alapító elnöke, majd 1938-ig a Csehszlovákiai Magyar Kulturális Egyesület elnöke. 1941–44-ben a Magyar Országgyűlés Felsőházának tagja. Mint nemzetiségi és kisebbségi szakértő 1945 és 1949 között a budapesti Teleki Pál Intézet igazgatója volt. A magyar béke delegációban szakértőként vett részt. 1949-ben Nyugatra menekült. Norvégiában élt, majd 1951-ben az Egyesült Államokban telepedett le. 1951 és 1958 között a Szabad Európa Bizottság kutatóosztályán dolgozott. 1967-ben Ausztriába költözött a csehszlovákiai és a romániai magyar kisebbség problémáiról tanulmányokat és elemzéseket írt a *Katolikus Szemlében* és az *Új Látóhatárban*. A Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottmányának vezetőségi tagja volt és részt vett más emigráns szervezetek munkájában is.

Révész Andor (*Andrés*, Galgóc, Nyitra vm, 1896. okt. 9. – Madrid, 1970. jún. 13.) író, újságíró, műfordító. A budapesti Tudományegyetemen francia nyelvet és irodalmat tanult. Ösztöndíjjal Párizsba került, ahol az I. vh.-ban ellenséges ország állampolgárának tekintették. Ezért 1915 nyarán a semleges Spanyolországba költözött. Irodalmi és politikai tanulmányokat írt. 1922-től haláláig az *ABC* című madridi lap

külpolitikai szerkesztője volt. Könyveket írt spanyol nyelven időszerű nemzetközi kérdésekről és konfliktusokról. Franciára és spanyolra fordított Jókai, Mikszáth, Herczeg műveket. 1945-ben magyar elbeszélésantológiát jelentetett meg. Több regénye, valamint regényes életrajza is napvilágot látott spanyol nyelven.

F. M.: Alemania no podia vencer (Barcelona 1945); Antologia de humoristas hungaros contemporáneos (szerk. ford. Garda Mercadallal, uo. 1945); Wellington, el duque de hierro (Madrid 1946); La edad de amar (r. Barcelona 1952); Un dictador liberal: Narváez (Madrid 1953); Huracan sobre la puszta (r. uo. 195?); Mi Virginia (r. uo. 195?); Cualquier tiempo pasado... (r. Barcelona 1957).

Révész Imre (*Emery Reves*, Bácsföldvár, Bács-Bodrog vm, 1904. febr. 16. – Monte Carlo 1981. okt. 4.) politikai író, kiadó. Tanulmányait Berlinben, Zürichben és Párizsban végezte. 1926-ban Zürichben politikatudományból doktorált. Párizsban, majd 1933-tól Londonban élt. 1930-ban megalapította a Cooperation Press Service és Cooperation Publishing Service nevű sajtóügynökséget és kiadót. 1941 elején az Egyesült Államokban telepedett le. *Anatomy of Peace* című – *A béke anatómiája* címmel magyarul is megjelent – munkájában a politikai izmusokat elemezte és a megnyert háború utáni tartós béke lehetőségeit vizsgálta. Felváltva az Egyesült Államokban és a francia Riviérán lakott.

F. M.: A Democratic Manifesto (New York 1942, magyarul: Demokratikus kiáltvány, Budapest 1947); Anatomy of Peace (New York 1945, magyarul: A béke anatómiája, Budapest 1947, németül: Die Anatomie des Friedens, Wien–Zürich–New York 1947).

Révész László (Kecskemét, 1916. aug. 10.) történész, jogász. Főiskolai tanulmányait a kecskeméti Jogakadémián kezdte és 1938-ban a szegedi Tudományegyetemen jogi doktorátussal fejezte be. Utána ösztöndíjas volt a krakkói egyetemen. Visszatérése után katonai szolgálatra vonult be, 1944-ben

szovjet hadifogságba esett. Szabadulását követően, 1947-ben a kecskeméti Jogakadémián a jogtörténet tanára lett. 1949-ben a jogtörténet tanaraként a budapesti Tudományegyetemre került, 1951-ben azonban docenssé minősítették vissza. 1956 október végén az egyetem forradalmi bizottságának elnöke lett. Letartóztatása elől 1957 januárjában Jugoszlávián át Svájcba menekült. 1957 őszén a berni Kelet-Európa Intézetbe került, ahol hamarosan tudományos főmunkatárssá lépett elő. 1962 óta a fribourgi, 1963 óta a berni és zürichi egyetemen kelet-európai ismereteket ad elő. Kutatói és írói munkájában Magyarország, valamint Közép- és Kelet-Európa háború utáni történelmével és társadalmi problémáival foglalkozik. Németül és magyarul ír. Az *Ungarn-Jahrbuch* társszerkesztője. Magyar tanulmányai és cikkei a többi között az *Új Látóhatárban*, a *Bécsi Naplóban*, a *Nemzetőrben* jelentek meg.

F. M.: Imre Nagy, Zur politischen und rechtlichen Bedeutung seiner Ermordung (Bern 1959); Der osteuropäische Bauer (uo. 1964); Friedliche Koexistenz, Theorie und Praxis im internationalen Kommunismus (Olten 1964); Mieter und Wohnung im Ostblock (Bern 1965); Ideologie und Praxis in der sowjetischen Innen- und Aussenpolitik (Mainz 1965); Der Arzt im Sowjetreich (Bern 1965); Fünfzig Jahre Kommunismus, Die Rolle der KPdSU (uo. 1967); Justiz im Ostblock, Richter und Strafrecht (Köln 1967); Die Anfänge des ungarischen Parlamentarismus (München 1968); Die Frau im Sowjetreich (Bern 1969); Export der Revolution (uo. 1971, portugálul: Lisboa 1975); Die Liquidierung der Sozialdemokratie in Osteuropa (Bern 1971); Der Bauer in der Sowjetunion (uo. 1972); Organisierte Jugend, Die Jugendbewegung in der Sowjetunion (uo. 1972); Kommentar zum Statut der KPdSU (uo. 1973); Recht und Willkür in der Sowjetpresse (Freiburg, Schweiz 1974); Militärische Ausbildung in Osteuropa (Bern 1975); A reforma agraria nos países comunistas (portugálul, Lisboa 1975); Der chinesische Sozialismus (Bern 1976); Moskau über Portugal (uo. 1976); Menschenrechte in der UdSSR (uo. 1977); Schüler und Lehrer in Osteuropa (uo. 1977); Die uniformierte Presse in Osteuropa (Freiburg, Schweiz 1977); Frieden durch Gewalt, Träger und Ziele der kommunistischen Friedenspolitik (Bern 1978); Volk aus 100

Nationalitäten, Die sowjetische Minderheitenfrage (uo. 1979); Studenten im Sozialismus (Wien 1981); UdSSR über Afghanistan (Bern 1981); Jugendbewegungen im Ostblock (Wien–München–Zürich 1985); Staat und Kirche im „realen“ Sozialismus, Recht und Wirklichkeit (München 1986); Minderheitenschicksal in den Nachfolgestaaten der Donaumonarchie - unter Berücksichtigung der magyarischen Minderheit (Wien 1990).

(The) Review. A brüsszeli Nagy Imre Intézet által 1959 júniusában indított negyedévi folyóirat. A *Szemle* angol nyelvű testvér lapja. 1960 áprilisától „An International Quarterly”, az 1962/1. számtól „A Quarterly of Pluralist Socialism” az alcíme. Szerkesztője Heltai György, segédszerkesztője 1962 végéig Nagy Balázs volt. Utolsó száma 1963 végén jelent meg.

Rezek Román (*Sándor*, Gödöllő, 1916. aug. 3. – São Paulo, 1968. máj. 8.) bencés szerzetes, költő, műfordító. 1934-ben kezdte meg a noviciátust a bencés rend pannonhalmi monostorában. 1936-ban tett fogadalmat, 1940 nyarán szentelték pappá. Magyar-francia szakos tanári oklevelet és 1941-ben a budapesti Tudományegyetemen filozófiai doktorátust szerzett. 1940–41-ben lelkipásztor Celdömölkön. 1941–44-ben tanár a kőszegi bencés gimnáziumban. 1944-ben tábori lelkésznek behívták katonai szolgálatra. 1945 októberében szabadult mint hadifogoly a franciaországi Mailly le Camp táborból. A párizsi Magyar Katolikus Misszióban káplán. 1964 végén a Misszió vezetője lett. Rendi előjárói 1965 elején Brazíliába rendelték. 1965 márciusában érkezett São Paulóba. Párizsi évei alatt hatékony irodalmi tevékenységet folytatott. Verseket írt, de kötetének egy szigorú bírálata után szakított a költészettel. Francia gondolkodók munkáit ültette át magyarra, behatóan foglalkozott Sartre és Gabriel Marcel munkásságával. Szellemi irányítója és kiadója volt a fiatal emigráns írók párizsi folyóiratának, az *Ahogy Lehetnek*. Az ötvenes évek végén ismerkedett meg közelebbről Teilhard de Chardin

műveivel és fordítói, kutatói, írói tevékenységét a francia filozófus és teológus munkásságának magyar megismertetése szolgálatába állította. São Paulóban vallásanár, novicius mester, lelkipásztor volt. 1975-től rendje hozzájárulásával szinte teljesen a Teilhard-kutatásnak szentelhette életét. Befejezte az életmű teljes magyar fordítását (28 kötetben) és 40 kötetre rúgtak magyar és francia kommentárjai. Magyarul az *Ahogy Lehet*en kívül a *Katolikus Szemlében*, az *Új Látóhatárban*, a *Délamerikai Magyar Hírlapban* publikált.

F. M.: Mélyen szállunk (v. Párizs 1952); Elmélkedések a szépségről (München 1952); Teilhard de Chardin ismeretelmélete (São Paulo 1975); Sodródó világ, Teilhard de Chardin világgképének témakörei (uo. 1976).

Rezes György (Arad, 1911. – Haifa, 1977. ápr. 28.) író, újságíró, szerkesztő. 1950-ben vándorolt ki Izraelbe. Haifán telepedett le. 1961-ben folyóiratot indított, amelynek sorrendben a következő címei voltak: *Izraeli Futár*, *Izraeli Kurír*, *Üzen a világnak*. Könyveit a Haifán élő Gondos Margalittal közösen írta.

F. M.: Tíz körömmel (ripr. Gondos Margalittal, Tel-Aviv 1951); Végállomás (r. G. M.-tal, Haifa 1954); Ketten elmondják Izraelben (naplók, G. M.-tal, München 1960).

Rézler Gyula (Miskolc, 1911. máj. 31.) szociológus. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Szegeden és Pécsen végezte. 1938-ban Szegeden társadalomtörténetből, 1941-ben Pécsen államtudományból szerzett doktori oklevelet. Város- és munkásszociológiával foglalkozott. A negyvenes évek elején a magyar gyáripari munkásság történetét érintő kutatásaival és könyveivel tűnt fel. 1952-ben Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. 1957-től 1978-ig a chicagói Loyola Egyetemen a közgazdaságtan tanára volt. 1961–62-ben az indiai Ranchi egyetemén munkaügyi közgazdaságtan tanított. Az Egyesült Államokban a munkatudomány elismert szakembere. Foglalkozott a

munkaviszonyok közgazdasági összetevőivel, a technikai változtatások és az automatizálás következményeivel is. Szaktanulmányai főleg amerikai és európai közgazdasági és társadalomtudományi folyóiratokban jelentek meg. Magyar írásait az *Új Látóhatár* és a *Hírünk a világban* közölte.

F. M.: *Automation and Industrial Worker* (New York 1969).

Ribánszky László (Budapest, 1941. júl. 5.) rádiószerkesztő, közíró. A budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen 1963-ban közgazdasági diplomát szerzett. 1964 májusában elhagyta Magyarországot és Nagy-Britanniában telepedett le. 1966 és 1977 között a BBC magyar osztályának munkatársa volt. Közben 1966–68-ban a londoni School of Economics-on közgazdaságtant, 1973–77-ben a Londoni Egyetem keleti és afrikai tanulmányok intézetében japán nyelvet, irodalmat és történelmet tanult. 1977 novemberében Münchenbe, a Szabad Európa Rádióhoz került, 1984 októberében a magyar osztály igazgatója lett. (Rádiós neve: Lengyel Szaniszló.) Néhány cikkét és kritikáját az *Új Látóhatár* és az *Irodalmi Újság* közölte.

Róheim Géza (Budapest, 1891. szept. 12. – New York, 1953. jún. 7.) etnográfus, pszichiáter. Az Egyesült Államokba 1938-ban történt kivándorlása és New York-i magánpraxisának megnyitása után folytatta mélylélektani munkásságát, valamint néprajzi kutatásait. 1947-ben a navaho indiánok között járt gyűjtőúton. A pszichoanalitikus etnológia úttörője volt.

F. M.: *The Eternal Ones of Dream* (New York 1945, franciául: Paris 1970); *Psychoanalysis and Anthropology* (New York 1950); *Hungarian Shamanism* (uo. 1951); *Hungarian and Vogul Mithology* (uo. 1954); *Origine et fonction de la culture* (Paris 1972); *Primitív kultúrák pszichoanalitikus vizsgálata* (Budapest 1984).

Román J(ároszláv) István (Prága, 1931. márc. 22. – Balatonberény, 1991. szept. 13.)

újságíró, kritikus. 1952–53-ban és 1954–55-ben a budapesti római-katolikus teológián világi hallgató volt. 1968–74-ben elvégezte az Esti Marxizmus-Leninizmus Egyetemet és filozófiából-esztétikából államvizsgázott. 1957-től könyvkiadói alkalmazott volt. 1969 és 1975 között a Medicina Könyvkiadónál a Panoráma Útikönyvek szerkesztésében vett részt. 1976 nyarán menekülteként Ausztriába érkezett. Bécsben telepedett le, alkalmi munkákból élt, a Szabad Európa Rádió külső munkatársa lett. 1981 novemberében belső munkatársként a müncheni szerkesztőségbe került. Írásai jelentek meg az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Szivárványban*, a *Bécsi Naplóban*.

Rónai Pál (*Paulo*, Budapest, 1907. ápr. 13.) műfordító, nyelvész. 1925-től 1932-ig a budapesti Tudományegyetemen és a párizsi Sorbonne-on tanult, francia-latin-olasz szakos tanár lett, 1930-ban doktorált. 1934 és 1940 között olaszt és franciát tanított Budapesten. Jelentős műfordítói tevékenységet folytatott: különböző nyelvekből elbeszéléseket, esszéket, könyveket ültetett át magyarra. 1940-ben a brazil kormány ösztöndíjával Rio de Janeiroba utazott. Brazíliában maradt. 1978-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig Rio de Janeiróban egy gimnáziumban tanított. Közben volt egyetemi vendégtanár, rádiószerkesztő, kiadói lektor, műfordító. Magyar írók, köztük Kosztolányi, Karinthy, Molnár Ferenc munkáit portugálra, brazil szerzők írásait magyarra ültette át. Fordított ezen kívül német, francia, angol szerzőket is. Több antológiát szerkesztett. Megalapította a Brazil Fordítók Szövetségét. 1977-ben megkapta a Magyar PEN Központ fordítói emlékérmét, 1981-ben a Nemzetközi Fordítási Díjat.

F. M.: Balzac e a Comédia Humana (Rio de Janeiro–Porto Alegre–São Paulo 1947, 1957); Antologia do Conto húngaro (elbgy. ford. és szerk. São Paulo–Bahia, 1958, 1967, Rio de Janeiro 1975); Encontros com o Brasil (Rio de Janeiro 1958); Contos húngaros (ant. szerk. uo. 1964); Antibabel ou O problema das linguas universais (São Paulo 1970); Latin mosoly (vál. tan. Budapest 1980); Dicionário Universal Nova

Fronteira de Citações (Rio de Janeiro 1985); Boszorkányszombat (brazil elb. ant. szerk. Budapest 1986).

Rónai Zoltán (Újpest, 1924. nov. 21.) író, újságíró, műfordító. Húsz éves korában került külföldre. 1950 óta Madridban él. Egyetemi tanulmányait Salzburgban és Madridban végezte, diplomavizsgáját a madridi bölcsészkaron tette le. 1958 és 1968 között fordítóként a spanyol közoktatási minisztériumban dolgozott. A Spanyol Nemzeti Rádió madridi magyar adásának 1959–68-ban munkatársa, 1968–75-ben vezetője volt. 1975-től 1989-ben bekövetkezett nyugalomba vonulásáig a spanyol rádió-televízió (RTVE) fordítója. 1963 óta (Ónodi Zoltán néven) a Szabad Európa Rádió madridi tudósítója. Írásai 1948 óta jelennek meg nyugati magyar folyóiratokban és lapokban, a többi között a *Hungáriában*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a *Kanadai Magyarságban*, a bécsi *Magyar Híradóban*, az *Új Európában*, a dél-amerikai *Magyar Hírlapban*, az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*. Rendszeresen dolgozott spanyol folyóiratoknak és lapoknak. Tanulmányokat, fordításokat, irodalmi cikkeket közölt spanyol antológiákban és lexikonokban. Magyarból és németből verseket, elbeszéléseket, regényeket, drámákat ültetett át spanyol nyelvre.

F. M.: Teatro húngaro contemporáneo (ant. szerk. ford. Madrid 1969).

Roanich István (*Rozgonyi*, Csáktornya, Zala vm, 1912. aug. 28. – Houston, Texas, 1984. nov. 5.) újságíró, költő. Középiskoláit Székesfehérvárott végezte. Újságíró lett. 1934-től az *Új Fehérvár* munkatársa. 1945-ben Nyugatra került. Németországban, Franciaországban, Belgiumban élt, 1949-ben kivándorolt Venezuelába. Egyéb foglalkozások után vállalati pénztáros lett, majd baromfifarmot létesített. 1956-ban elindította és haláláig szerkesztette Caracasban *Caribi Újság* című sokszorosított lapját. Verseket, regényeket,

elbeszéléseket írt. Publikált a többi között a *Nemzetőrben*, a *Magyar Könyvbarátokban*, a buenos airesi *Magyar Hírlapban*.

F. M.: A harangszó csodája (r. 1954); Kenyér és bor (v. Buenos Aires 1974); A másik partról (vál. v. uo. 1981).

Rutgers Egyetem Magyar Intézete. A magyar kormány és a New Brunswickban lévő Rutgers Egyetem elnöke által 1991 májusában aláírt megállapodás alapján hozták létre. 1991 szeptembere óta működik. A magyar nyelv egyetemi szintű oktatásával, valamint a magyarságra vonatkozó, többségükben interdiszciplináris keretekben történő kutatásokkal foglalkozik. A nyelvoktatást irodalmi, történelmi és a mai Magyarországot bemutató kurzusok egészítik ki. Az oktatást magyarországi tanárok végzik. A program az Egyesült Államokban élő Ágh László és Katalin kezdeményezésére indult. Az Intézet működésének anyagi fedezetét elsősorban a magyar alapítású Rutgers Alapítvány biztosítja.

Ruttkay Arnold (Hajdudorog, 1923.) író, újságíró. Budapesten elvégezte a Ludovika Akadémiát. A II. vh.-t századosi rangban fejezte be. 1948-ban menekült el Magyarországról. 1950-ben kivándorolt Ausztráliába. 1958 és 1966 között Melbourne-ben a Regnum Marianum ifjúsági otthon vezetője volt. 1979 óta Sydneyben a helyi magyar rádióműsor munkatársa. Só Bernát néven elbeszéléseket, karcolatokat, humoreszkeket ír. Ezeket az ausztráliai magyar sajtón kívül a többi között az *Új Világban*, a kanadai *Magyarságban*, a buenos airesi *Magyar Hírlapban* publikálta.

F. M.: Ki hitte volna? (hum. Sydney 1960); Csak akkor fáj, ha nevetek (elb. karc. Adelaide 1977, Cleveland 1984).

Ruzicska Pál (*Paolo*, Budapest, 1910.) nyelvész, irodalomtörténész. Olasz nyelvi és irodalmi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen, Perugiában, a római

Magyar Intézetben és a pavai Borromeo Collegiumban végezte. A negyvenes évek elején a budapesti egyetemi olasz művelődéstörténeti intézetben dolgozott. Később a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba került, majd Olaszországban telepedett le. A Milánói Egyetemen mint rendes tanár magyar nyelvet és irodalmat tanított. Tanulmányai főleg olasz tudományos folyóiratokban jelentek meg.

F. M.: Storia della letteratura ungherese (Milano 1963).

S

Saáry Éva (Balatonkenese, 1929. nov. 28.) költő, újságíró, festő, fényképész. A budapesti Tudományegyetemen geológus diplomát, a Fényképész Szakiskolán mesterlevelet szerzett. Egy magániskolában képzőművészetet tanult. Előbb Nagylengyelen, a MASZOLAJ kutatótelepén, majd a Pestvidéki Ásványbánya Vállalatnál dolgozott geológusként. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Először Svájcban, majd Franciaországban élt. 1957–59-ben az afrikai Gabonban olajkutató geológus volt. 1960-ban családi okokból visszatért Európába és Luganóban telepedett le. Szabad újságíróként, festő- és fotóművészként dolgozik. Több nyugati magyar folyóirat és lap állandó munkatársa. Versei és prózai írásai jelentek meg a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Szivárványban*, a *Nemzetőrben*, az *Új Világban*, a kanadai *Magyarságban*. 1976 óta a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör elnöke és a luganói tanulmányi napok szervezője. 1978 óta a SMIKK tizenkét tanulmánykötetét szerkesztette, köztük a *Magyar Mérleg* és a *Gesta Hungarorum* három-három kötetét. Képeiből és fotóiból 1965 óta több kiállítást rendezett Európában és Amerikában.

F. M.: Átható csend (v. Lugano 1973); Érdekes emberek, Nyugati magyar portrék (Vadnay

Zsuzsával, Zürich 1981); Százféle szerelem (v. uo. 1984); Hol volt, hol nem volt... (elb. karc. rip. München 1985); Silence profond (v. franciául, Cayey, Puerto Rico 1986); Lugánói tavasz (v. Lugano 1987); Káprázatok (v. uo. 1987); Tüzes tarló (v. uo. 1988).

Salamon Pál (Budapest, 1930. júl. 20.) író. 1953-ban végzett a budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen. Utána a Földművelésügyi Minisztériumban dolgozott, majd újságíró lett a Ganz-MÁVAG lapjánál. 1955-től a *Szabad Nép*, majd *Népszabadság* munkatársa. 1964-ben a *Tükör* című hetilaphoz került. Később szabadfoglalkozású író lett. Első elbeszélése 1960-ban jelent meg. Elbeszéléseken kívül regényeket és kisregényeket írt. 1963 és 1970 között öt könyve jelent meg. Politikai okok miatt 1976 nyarán egy nyugati útvjáról nem tért vissza. Bécsi és müncheni tartózkodás után kivándorolt Izraelbe.

Saly Dezső (Eperjes, 1892. márc. 25. – Salzburg, 1984. jan. 10.) újságíró, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen jogot hallgatott, de már tizenkilenc éves korától újságíró volt. Pályáját az *Alkotmánytól* kezdte, majd a *Budapesti Hírlapnál* és a *Nemzeti Újságnál* folytatta. A II. vh. éveiben a budapesti *Új Nemzedék* főszerkesztője volt. 1945-ben jelent meg *Szigorúan bizalmas* című könyve, amelyben a háborús cenzúra működését mutatta be. A háború után a Magyar Távirati Irodánál, *A Reggelnél*, az *Új Embernél* és a *Holnapnál* dolgozott. Azután elhagyta Magyarországot, kivándorolt az Egyesült Államokba. 1950-ben New Yorkban a Szabad Európa Rádió munkatársa lett és 1957 június végéig dolgozott a New York-i szerkesztőségben. Röviddel nyugalomba vonulása után az ausztriai Salzburgba költözött.

Sanders Iván (Budapest, 1944. jan. 24.) irodalomtörténész, műfordító. Az 56-os forradalom után került Nyugatra. Az Egyesült Államokban fejezte be a középiskolát. A New

Yorki Egyetemen összehasonlító irodalomtörténetet tanult és 1972-ben doktori diplomát szerzett. 1968 óta a New York-i Suffolk County Community College angol tanszékének tanára. 1979-től vendégelőadó a Columbia Egyetemen. Fő érdeklődési területe a jelenkori magyar prózairodalom, a modern amerikai regényírás és a kelet-európai filmművészet. Angol nyelven amerikai folyóiratokban és lapokban publikál. Magyar nyelvű tanulmányait, esszéit és kritikáit a többi között az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, a *Szivárvány* közölte. Jelentős műfordítói tevékenységet folytat. A XX. századi magyar prózairodalom több jeles alkotását ültette át angol nyelvre. 1991-ben Füst Milán-díjat kapott.

F. M.: *Western Influences on Twentieth-Century Hungarian Prose Fiction Literature* (1976, Ann Arbor 1985).

Sándor András I. *András Sándor*

Sánta-Pintér Gyula (*José Julio*, Körmend, 1921. márc. 23.) összehasonlító jogtörténész, nemzetközi jogász, szerkesztő. 1941 és 1944 között jogot tanult a budapesti Tudományegyetemen, majd a római Lateráni Egyetemen folytatta tanulmányait és 1954-ben jogi doktorátust szerzett. További tanulmányait Luxemburgban és Madridban végezte. 1950-ben Dél-Amerikába költözött. 1952-től Buenos Airesben különböző egyetemeken tanított jogot és politikatudományt. 1962–65-ben Puerto Ricóban volt tanár, majd 1965-ben San Diegoba került, ahol 1967-ig tanított. 1967–69-ben ismét Argentínában tanár. Végül 1969-ben véglegesen a puerto ricoi egyetemre, annak Cayeyben működő részlegéhez került. 1960-ban ő alapította és vezette Buenos Airesben az Universidad del Salvador diplomáciai iskoláját. 1973 óta főszerkesztője Puerto Ricóban a *Cayey* című tudományos folyóiratnak és 1977 óta irányítója a „Cuadernos de la revista Cayey” nevű könyvsorozatnak. Számos tudományos testület és intézmény vezető tagja. Főként

spanyol nyelven publikál, magyarul csak alkalmanként.

Santarcangeli, Paolo (Fiume, 1909. jún. 10.) költő, író, műfordító, történész. Anyja magyar volt. Tanulmányokat olasz nyelven publikál, verset magyarul. Jelentős műfordítói tevékenységet folytat. A magyar költészetet tolmácsolja olaszul. A torinói egyetemen magyar irodalmat tanít.

F. M.: *Lirica ungherese del' 900* (ant. szerk. ford. Parma 1962); *Poesie di Endre Ady* (műford. 1964); *Hortulus Litterarum ossia magia delle lettere* (Milano 1965, magyarul: *A betűk mágiája vagyis hortulus litterarum*, Budapest 1971); *Il libro dei labirinti* (1967, magyarul: *A labirintusok könyve*, Budapest 1970); *Szökőár* (v. és prózai írások, szerk. ford. uo. 1974); *Pokolra kell annak menni* (esszé, uo. 1980); *Beszélgések a sátánnal* (r. uo. 1985); *Sötét láng* (v. olaszból ford. uo. 1986); *Magyarok Itáliában* (cikkek, tan. uo. 1990).

São Paulói Szent Gellért Kolostor. A Brazíliában 1929-ben letelepedett magyar bencések háza, amely az elmúlt hatvan esztendő alatt nemcsak fontos vallási és oktatási-nevelési szerepet játszott, de a brazíliai magyar művelődés jelentős központjává is lett. A Szentszék 1989-ben apátsági rangra emelte. Több irodalmi, tudományos és kulturális kezdeményezés kiinduló helye volt. Könyvtára a legnagyobb nyugati magyar könyvgyűjtemények egyike. Múzeuma páratlan értékű darabokkal rendelkezik.

Sári-Gál Imre (Füzesabony, Heves vm, 1923. okt. 31.) író, újságíró. 1945-ben Miskolcon tanítói oklevelet szerzett. Volt tisztviselő, szövetkezeti titkár, újságíró, tanító, vasgyalus, műszaki tisztviselő, segédmunkás és nevelő. Az 56-os forradalom alatt részt vett a *Magyar Függetlenség* című lap szerkesztésében. A forradalom bukása után Nyugatra menekült. 1957-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Különböző fizikai munkákból élt. 1963 óta Clevelandben szívsebészeti technikus.

Könyvkiadással is foglalkozott. 1981-től összeállítja az Amerikai Magyar Kis Levéltárt, a clevelandi magyarok életét tükröző dokumentumokat. Publikált az *Irodalmi Újságban*, *Katolikus Szemlében*, *Nemzetörben*, *Új Hungáriában* és amerikai magyar lapokban.

F. M.: *Tanúság, Hazai életképek* (elb. Illés Lajossal, Buenos Aires 1959); *Dicsértessék az igazság!* (v. Cleveland 1960); *Az amerikai Debrecen, Képek a clevelandi magyarság életéből* (rip. és v. Toronto 1966); *Autók földjén* (v. Cleveland 1970); *Toronycsordák* (v. uo. 1971); *Az űr beépítése* (v. eml. uo. 1976); *Kisember esernyővel* (v. uo. 1974); *Gépek körében* (vál. v. uo. 1977); *Percek a hajón* (v. lev. írások, uo. 1977, angolul: *Your Successors*, uo. 1977); *Különleges baromfiadal a szívmezőn* (vál. y. uo. 1978); *Útban valamerre* (v. uo. 1978); *Tájak a légihídról* (v. uo. 1979); *Lángoló nyaklánc* (elb. uo. 1979); *Megkeresés, Kék és kék* (v. uo. 1979); *Énekes az utcán* (vál. v. uo. 1980); *Havas strand* (v. uo. 1980); *Esküvő éjjel, Előadás a hegyen* (vál. v. uo. 1981); *Hírgépek szövegeinek* (v. Miami 1985); *Az önzés épületei* (v. uo. 1986).

Sárkány István (*Stéphane*, Budapest, 1925. jún. 1. – Aix-en-Provence, 1991. júl. 29.) író, irodalomtörténész. Egyetemi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen kezdte, majd Franciaországban a párizsi és a strasbourg-i egyetemen fejezte be. Irodalomból doktorált. Komáromi István néven az *Ahogy Lehetben*, *Látóhatár - Új Látóhatárban*, *Irodalmi Újságban* esszéket, bölcséleti tanulmányokat, politikai cikkeket, valamint kritikákat publikált. Rövid ideig francia nyelvű sokszorosított folyóiratot szerkesztett. 1951 augusztusától 1956 augusztusáig, majd 1960 decemberétől 1965 decemberéig a Szabad Európa Rádió hírosztályán dolgozott. Közben Milanóban énekelni tanult, majd Stefano Alfieri néven énekesként német, belga, holland és svéd operaszínpadokon lépett fel. A hatvanas évek második felében kivándorolt Kanadába. Német és francia nyelvet tanított. Utána Ottawában, a Carleton Egyetemen a francia nyelv és irodalom tanára lett. A nyolcvanas években a franciaországi Aix-en-Provence-ban telepedett le. Irodalomtörténeti

kutatásokkal foglalkozott és Stéphane Santerres néven francia nyelvű regényírással is próbálkozott.

F. M.: Paul Morand et le cosmopolitanisme littéraire (Paris 1968); Az irodalomelmélet mint társadalomtudomány (1979); Québec Canada, Francé, Le Canada littéraire à la croisiée dans cultures (Aix-en-Provence 1985); (Stéphane Santerres:) Emméne-mois au Canada (r. Québec 1987).

Sárközi Mátyás (Budapest, 1937. júl. 19.) író, szerkesztő. 1956 elején újságíró lett a budapesti *Hétfői Hírlap*nál. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Angliában telepedett le. 1957 és 1961 között a londoni St. Martin Képzőművészeti Akadémia könyvillusztrátori szakán tanult, majd a BBC magyar osztályán dolgozott. 1963 februárjától 1965 decemberéig a müncheni Szabad Európa Rádió, 1966-tól ismét a BBC magyar osztályának munkatársa. 1976-ban onnan kiválván Londonban képzőművészeti galériát nyitott. A Londoni Egyetemen irodalmat és történelmet tanult. Elbeszéléseket, karcolatokat, irodalmi cikkeket és kritikákat ír. Rendszeresen publikált az *Új Látóhatár*ban és az *Irodalmi Újság*ban. Jelenleg a BBC külső munkatársa. A Fehér Holló Kiadó tulajdonosa. Fekete Márton írói néven 1966 óta Prominent Hungarians címmel angol nyelvű magyar „Ki kicsoda”-t jelentet meg.

F. M.: Közel és távolban (elb. München 1963); (Fekete Márton:) Prominent Hungarians Home and Abroad (uo. 1966, London 1973, 1979, 1985); Csillagtúra (elb. uo. 1968); Korok és körök (tárcák, uo. 1972); A Rákosi-korszak irodalompolitikája (uo. 1980); Torkig Bizánccal (elb. London 1987).

Sárvári Éva (Budapest, 1931. márc. 9.) író. Az 56-os októberi forradalom után menekült el Magyarországról. Dániába került, majd 1957-ben kivándorolt Ausztráliába. Onnan 1966-ban Kanadába költözött. Azóta Torontóban él. Ausztráliai és kanadai tapasztalatait összegező regényeket és elbeszéléseket írt a kanadai *Magyar Élet*ben, a

Krónikában, a *Képes Magyar Világhíradóban*, valamint a müncheni *Vagyunkban*.

F. M.: Kigyúlt a fény (r. Toronto 1972); Félúton (r. uo. 1975); Messze Délen (r. München 1976).

Schermann Rudolf (Samson, Törökország, 1932. márc. 18.) katolikus pap, író, újságíró. (Édesanyja török, édesapja Törökországban dolgozó magyar mérnök volt. A család később végleg Magyarországra költözött.) A gimnáziumot Sopronban és Győrött végezte. Teológiát a budapesti Hittudományi Akadémián és a győri teológiai főiskolán tanult. Győrött szentelték pappá 1956-ban. Az 56-os forradalom után Bécsbe került, ahol ifjúsági lelkészként a menekült magyar fiatalokat pasztorálta. *Összefogás* címmel Bécsben vallásos ifjúsági lapot adott ki. Magyarul a többi között a *Nemzetőr*ben publikált. Azután osztrák egyházi szolgálatba került. A Bécs melletti Reisenberg-Selbersdorfban káplán, majd plébános lett. 1966 óta lelképásztori munkáján kívül a bécsi pszichiátriai klinikán dolgozik. Közreműködik az osztrák rádió és televízió vallásos műsoraiban. A *Kirche Intern* című lap szerkesztője. A *Wiener Kirchenzeitung* munkatársa. Főleg a katolikus egyház megújulásával, mai problémáival és a harmadik világban játszott szerepével foglalkozik. Németül publikál. Több munkáját Gerd Hamburger álnévén írta.

F. M.: Tizen és huszonévesek (Bécs–München 1961); Reportage über den Tod (Wien–München 1967); Das kleine gelbe Schülerbuch (Graz–Wien–Köln 1971); Die Peking-Bombe, Chinas geheime Superwaffe (Stuttgart 1974); Vinzenz von Paul (Graz–Wien–Köln 1979); Verfolgte Christen (uo. 1979); Glaube hinter Gittern, Dokumente der Verfolgung (Wien–München 1979); Woran die Kirche, krankt, Kritische Betrachtungen eines engagierten Priesters (Düsseldorf–Wien 1981); Die Guerilla Gottes, Lateinamerika zwischen Marx und Christus (uo. 1983); Ember, akinek múltja van (Páli Szent Vincéről, Bécs 1985).

Schöffner Miklós (*Nicolas*, Kalocsa, 1912. szept. 6. – Párizs, 1992. jan. 10.)

képzőművész, író, zeneszerző. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán, majd Franciaországba való költözése után, 1937–39-ben a párizsi Francia Nemzeti Szépművészeti Iskolában tanult. 1948 óta fémkonstrukciókat, 1950 óta térdinamikusan, 1956 óta fénydinamikusan kompozíciókat készít. 1960–62-ben készült idődinamikán alapuló Chronos-sorozata. 1961-ből való a liège-i térdinamikusan kibernetikus fénytornya. 1968-ban elnyerte a velencei Biennale nagydíját. Könyveiben és tanulmányaiban művészi elgondolásainak elméleti alapvetését nyújtja.

F. M.: *La ville cybernatique* (1969); *La nouvel esprit artistique* (1970); *Art et Société* (1976); *Le théorie des miroires* (1982).

Schöpflin András György (*George A.* Budapest, 1939. nov. 24.) újságíró, politológus. Szüleivel 1950-ben Nagy-Britanniába került. 1957–62-ben a glasgow-i egyetemen, majd 1962–63-ban a belgiumi Brugesben, a *College d'Europe*-ban tanult. 1963 és 1967 között a londoni Chatham House munkatársa volt. 1967 és 1976 között a BBC-nél dolgozott. 1976-tól a London School of Economics-on kelet- és közép-európai politikai történelmet tanít. 1984-től az *East European Reporter* című folyóirat szerkesztője. Angol és magyar nyelvű publikációiban kelet- és közép-európai politikai kérdésekkel, nemzetiségi problémákkal és Magyarországgal foglalkozik.

F. M.: *Eastern Europe since the War* (London 1967); *The Soviet Union and Eastern Europe: a Handbook* (szerk. London 1970, 1986); *The Hungarians of Rumania* (uo, 1978); *Hungary between Prosperity and Crisis* (uo. 1982); *In Search of Central Europe* (tangy. szerk. Nancy Wooddal, 1989).

Schöpflin Gyula (Budapest, 1910. aug. 24.) író, műfordító. Az Eötvös Kollégium tagjaként a budapesti Tudományegyetemen tanult és 1932-ben magyar-angol szakos tanári diplomát szerzett. Diákként részt vett

egyetemi kommunista szervezkedésben, ezért többhónapos fogságbüntetésben részesült. 1933–35-ben a Révai kiadó lektora, 1938–44-ben vállalati tisztviselő volt. Nagypál István néven baloldali lapokban és folyóiratokban publikált. A *Nyugat*, a *Századunk* és a *Gondolat* is közölte írásait. Regényt, elbeszéléseket, esszéket írt. 1945 és 1949 között a Magyar Rádió igazgatója volt. 1949-ben stockholmi követ lett, de ellentétbe kerülve a kormánnyal 1950-ben disszidált és szakított a kommunizmussal. Nagy-Britanniába költözött. 1954 és 1962 között Skóciában gépgyári tisztviselő volt. 1964-től 1979-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig egy londoni műszaki főiskolán adott elő. Műfordítóként angol és amerikai írók műveit tolmácsolta magyarul, a nyolcvanas évek kezdetétől pedig magyar szamizdat munkákat ültetett át angolra. Esszéi, cikkei és kritikái főleg a *Látóhatár - Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban* jelentek meg.

F. M.: *Szélkiáltó* (eml. Párizs 1983, Budapest 1991).

Schreiber Tamás (*Thomas*, Budapest, 1929. márc. 18.) újságíró. A középiskola befejezése után került Franciaországba. Párizsban elvégezte az Institut d'Etudes Politiques-ot és az École Supérieure de Préparat des Professeurs de France nevű főiskolát. Újságírói pályafutását mint a Szabad Európa Rádió párizsi alkalmazottja, majd a francia rádió magyar osztályának munkatársa kezdte. Aradi Tamás néven cikkeket írt a *Látóhatár*-nak és párizsi magyar lapoknak. Később mindinkább csak franciául publikált. A párizsi rádió magyar adásának megszűnése után a francia adásokhoz, majd a televízióhoz került. Ma a Radio France Internationale munkatársa, és rendszeres cikkírója a *Le Monde* című napilapnak. Kelet- és közép-európai, valamint magyar kérdésekkel foglalkozik.

F. M.: *La Hongrie de 1918 à 1958* (bibl. Paris 1958); *La Hongrie et la Deuxième Guerre Mondiale* (bibl. Bruxelles 1961, angolul: *Hungary and the Second World War*, uo. 1961); *L'URSS et*

les pays de l'Est, La Documentation française (dok. szerk. Paris 1987); Le Secrétaire Général (pol. r. Olivier Da Lage és Gérard Grzybek társszerzőkkel, Paris 1988, magyarul: Merénylet a főtitkár ellen, Békéscsaba 1990); Hongrie, La transition pacifique (Paris 1991).

Schwartz Elemér (*Komjáthi-, Elmar, Vasvörösvár, Vas vm, 1890. aug. 25. – Würzburg, 1962. jan. 21.*) germanista, néprajztudós, cisztercita szerzetes. 1907-ben lépett be a cisztercita rendbe és a beöltözéskor Lajos neve helyett az Elemér nevet kapta. A budapesti Bemardinumban teológiát, a Tudományegyetemen német-latin tanári szakot végzett. 1914-ben bölcséleti doktorátust szerzett. 1916-ban gimnáziumi tanár lett Székesfehérvárott, de még ugyanabban az évben a budapesti cisztercita gimnáziumba került. 1935-ig volt középiskolai tanár. 1922-ben magántanári képesítést kapott német nyelvjárásból. A pesti egyetemen tanított. 1934–36-ban a német és összehasonlító nyelvészet rk. tanára volt. 1936-tól 1948-ig mint rendes tanár adott elő német nyelvészetet és néprajzot. 1938-ban megalapította a Német Nyelvtudományi és Néprajzi Intézetet. 1914 és 1942 között több könyve jelent meg Budapesten. Számos társaságot és egyesületet alapított. Részt vett 1921-ben az Emericana nevű katolikus egyetemi szövetség megalapításában. Ennek mindvégig adminisztratív vezetője volt. 1936-ban elindította a magyar Bethlehem-Mozgalmat. 1948-ban nyugdíjazták. 1949-ben Nyugatra távozott. Belgiumban telepedett le. 1950-től haláláig a leuveni egyetemen a német kultúrtörténet és néprajz tanára volt. A német nyelvjárásokkal, névtudománnyal, szellemi néprajzzal, a karácsonynak a művészetben játszott szerepével foglalkozott. 1951-ben Rómában részt vett az Academia Catholica Hungarica megalapításában.

F. M.: Auf! Lasst uns nach Bethlehem eilen! (Köln 1959); Europa singt: Stille Nacht, Heilige Nacht (Innsbruck 1963).

Schwilgin Frigyes Ágoston (Dunaharaszti, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1926. febr. 11. –

Ottawa, 1984.) költő, mérnök. A budapesti Műszaki Egyetem hallgatójaként az 56-os forradalom leverése után Nyugatra menekült és Kanadában telepedett le. Winnipegben a Manitobai Egyetemen építészmérnöki diplomát szerzett. Ottawában a Közmunkaügyi Hivatalban a várostervezési osztály vezetője volt. Verseket írt, amelyek amerikai és európai magyar lapokban jelentek meg.

F. M.: Versek 1962–1971 (Ottawa 1972); Tiéd csupán (v. uo. 1973); Töredékek (v. Toronto 1975).

Sebes József (Nagypall, Baranya vm, 1915. aug. 18.) történész, jezsuita szerzetes. 1934-ben lépett be a Jézus Társaságába. Bölcséleti tanulmányainak befejezése után, 1940-ben rendje Kínába küldte. Pekingben kínai nyelvet tanult, majd 1943–46-ban teológiai tanulmányokat folytatott. 1946-ban szentelték pappá. 1947–50-ben Rómában a jezsuiták Történelmi Intézetében sajtó alá rendezte a XVI. és XVII. századi jezsuita missziókra vonatkozó okleveleket. 1950-től az Egyesült Államokban él. 1958-ban a Harvard Egyetemen doktorált távol-keleti nyelvekből és történelemből. 1966 után a Georgetown Egyetemen és a Külügyi Tanulmányok Akadémiáján távol-keleti művelődést és történelmet tanított. Tanulmányai kínai és távol-keleti problémákkal foglalkozó nemzetközi folyóiratokban jelentek meg.

F. M.: The Jesuits and the Sino-Russian Treaty of Nerchinsk (1689), The Diary of Thomas Pereira S. J. (Rome 1961); Vietnam: An Enigma (Washington 1965).

Sebestyén György (Budapest, 1930. okt. 30. – Bécs, 1990. jún. 6.) író, szerkesztő, műfordító. A budapesti Tudományegyetemen filozófiát és néprajzot tanult. Első írásait az *Új Szántás* című szabadművelődési folyóirat közölte. Ifjonti lelkesedésében kommunista lett és 1952-ben újságíróként a *Magyar Nemzethez* került, amelynek hamarosan kulturális rovatvezetője lett. Gyorsan ki is ábrándult és 1956 nyarán a párt megújulását

követelőkhöz tartozott. Az 56-os forradalom bukása után Ausztriába menekült. Bécsben telepedett le. Rövid ideig szerkesztette a *Magyar Híradó* című hetilapot. Azután mind határozottabban és következetesebben németül írt. Osztrák íróvá lett. Regényeket, elbeszéléseket, karcolatokat, útirajzokat, színműveket, esszéket publikált. Gyors egymásutánban jelentek még különböző műfajú könyvei. 1972-ben elindította és szerkesztette a *Pannónia* című folyóiratot. Gondozta a *Furche* című hetilap kulturális rovatát. Szerkesztette a *Morgen* című alsó-ausztriai folyóiratot. 1975-ben megkapta az osztrák Csokor-díjat. Jelentős szerepet játszott az osztrák PEN Clubban, amelynek 1988-ban elnöke lett. Több színdarabját, rádió és televízió játékát mutatták be. Huszadik századi magyar prózaírókat fordított németre, de lefordította Madáchtól *Az ember tragédiáját* is, amelyet 1983 őszén mutatott be a klagenfurti városi színház.

F. M.: Die Türen schliessen sich (r. Wien–München–Basel 1957, angolul: Moment of Triumph, New York 1958, The Doors are closing, London–Sydney–Melbourne 1958, hollandul: Baarn 1958); Der Mann im Sattel (r. Wien 1961); Die Schule der Verführung (r. München 1964); Flötenspieler und Phantome (útl. uo. 1965); Lob der Venusbrust und andere Leckereien (Wien–Hannover 1966); Anatomie eines Sieges, Blitzkrieg um Israel (Wien–Hamburg 1967); Thenberg oder Versuch einer Heimkehr (elb. München 1969); Berengar und Berenice (elb. Wien–München 1971); Der Faun im Park (elb. 1972); Agnes und Johanna oder die Liebe zum Augenblick (színd. Wien 1972); Unterwegs in Burgenland (útl. Eisenstadt 1973); Das Leben als Schöne Kunst (próza, 1975); Behausungen (esszé, 1975); Gesang der Böcke, Kapitän Landolfi, Das Ohr (három hangjáték, Wien–München 1976); Burgenland, wo sich die Wege kreuzen (útl. Eisenstadt 1977); Parole Widerstand (esszé, 1977); Maria Theresia, Geschichte einer Frau (Wien 1980); Studien zur Literatur (Eisenstadt 1980); Albino (r. Graz–Wien–Köln 1984, magyarul: Budapest 1987); Die Werke der Einsamkeit (r. Graz 1986); A lét háza (esszék, Budapest 1986).

Sebők Tamás (*Thomas A. Sebeok*, Budapest, 1920. nov. 9.) nyelvész, antropológus. Középiskolás diákként 1936-ban Angliába került, majd 1937-től az Egyesült Államokban élt. A Chicagói Egyetemen, majd Princetonban tanult és 1945-ben nyelvészetből doktorált. 1943-tól előadó Bloomingtonban, az Indiana Universityn. 1967–78-ban a nyelvészet, 1978-tól a nyelvészet és szemiotika tanára volt. 1956-tól a nyelvészeti és szemiotikai központot, 1965 és 1969 között az emberi kapcsolatok tanulmányozására alakult intézetet vezette. Ő alapította meg és vezette az egyetem uralisztikai és altajisztikai tanszékét. 1946 és 1987 között mintegy húsz amerikai, európai és ázsiai egyetemnek volt vendégtanára. Az Amerikai Nyelvészeti Társaságnak 1952-től tisztségviselője, 1975 és 1982 között elnöke volt. 1984 óta az Amerikai Szemiotikai Társaság elnöke. 1968-tól a *Semiotica*, 1968 és 1974 között az *Approaches to Semiotics* és az *Advances in Semiotics* főszerkesztője. 1974 óta szerkeszti a *Studies in Semiotics* című folyóiratot. Fő érdeklődési területei az uralaltáji nyelvészet, a szemiotika, az antropológia. Rendszeres munkatársa több amerikai, európai és ázsiai nyelvészeti folyóiratnak.

F. M.: Spoken Hungarian (New York 1945); Finnish and Hungarian Case Systems: Their Form and Function (Stockholm 1946); Spoken Finnish (New York 1947); Studies in Cheremis (társszerző, Bloomington 1952); Psycholinguistics: A Survey of Theory and Research Problems (társszerző, uo. 1954, 1965, spanyolul: 1974); The Mari Region (Birmingham AL 1959); Style in Language (Cambridge 1964, 1966, spanyolul: Madrid 1974); Communication System and Resources in the Behavioral Sciences (Washington 1967); Current Trends in Linguistics I. Soviet and East European Linguistics (The Hague 1968, 1970); Perspectives in Zoosemiotics (uo. 1972); Structure and Texture: Selected Essays in Cheremis Verbal Art (uo. 1974); Contributions to the Doctrine of Signs (Bloomington 1976, 1985, olaszul: Milano 1979, németül: München 1979); The Sign and its Masters (Austin 1979, olaszul: Bari 1985, spanyolul: Montevideo 1987); „You Know My Method” - A Yuxtaposition of Charles S. Peirce and Sherlock Holmes (Bloomington 1980,

japánul: Tokyo 1981, németül: Frankfurt a. M. 1982, spanyolul: Montevideo 1987); *The Play of Musement* (Bloomington 1981, olaszul: Milano 1984, spanyolul: Montevideo 1987); *The Multiple Identity of Signs and the Formation of the Terminology of Semiotics* (Washingtonm 1981, magyarul: Budapest 1981); *A művészet előzményei* (Budapest 1983); *The Sign of Three: Holmes, Dupin, Peirce* (Bloomington 1983, olaszul: Milano 1983, németül: München 1985); *Sign, System and Function* (Berlin 1984); *Encyclopaedic Dictionary of Semiotics I-III* (főszerk. 1986); *American Signatures* (1990).

Selye János (*Hans*, Bécs 1907. jan. 26. – Montreal, 1982. okt. 16.) orvos, biológus. Egyetemi tanulmányait Prágában, Párizsban, Rómában, az amerikai Johns Hopkins, végül a montreali McGill Egyetemen végezte. 1945-ben a Montreali Egyetemen az orvostudományi és sebészeti intézet igazgatója lett. Ott dolgozta ki a stressz elméletét, amely világhírűvé tette. 1977-től haláláig a stresszkutatás nemzetközi intézetének elnöke volt. Több száz tanulmánya, számos könyve jelent meg, több tudományos kitüntetésben részesült. Néhány könyvét 1964-től kezdődően Magyarországon is kiadták.

F. M.: *The Story of the Adaptation Syndrome* (Montreal 1952, franciául, németül, olaszul, japánul, oroszul is); *Symbolic Shorthand System for Physiology and Medicine* (M. Nadasdival és P. Prioreshivel, uo. 1956, 1958, 1960); *The Stress of Life* (New York 1956, magyarul: *Életünk és a stressz*, Budapest 1964, franciául, németül, olaszul, japánul, lengyelül, portugálul, spanyolul, svédül is); *Álomtól a felfedezésig* (Budapest 1967); *In vivo* (uo. 1970); *Stressz distressz nélkül* (uo. 1976).

Seres József (Szerencs, Zemplén vm, 1942. szept. 5.) költő, szobrász, grafikus. 1972-ben telepedett le Kanadában. Magyarországon finommechanikát tanult. Torontóban 1972 és 1979 között elvégezte az Ontario College of Art művészeti főiskolát. Versei antológiákban és amerikai magyar lapokban jelentek meg. A *Krónika* főszerkesztője. 1979–81-ben a

Kanadai Magyar Írók Szövetségének alelnöke volt.

F. M.: *Évszakok nélkül* (v. Toronto 1978).

Siklós István (Budapest, 1936. máj. 31. – London, 1991. aug. 27.) költő, szerkesztő. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Nagy-Britanniában telepedett le. A Londoni Egyetemen szanszkrit költésztant és magyar irodalmat tanult. 1964-től a BBC munkatársa, 1980-tól 1989-ig a magyar osztály vezetője volt. Egyik alapítója és irányítója a Szepsi Csombor Körnek. Társszerkesztője és társkiadója a *Kör* könyvsorozatának. Költeményei és prózai írásai az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Műhelyben* jelentek meg. 1991 januárjában Magyarország londoni nagykövetségének tanácsosa lett és követi címet kapott.

F. M.: *ember5húrral* (v. London 1968); *Csönd erdeje előtt* (v. uo. 1981).

Sík Sándor Irodalmi Díj. Rómában létesült a *Katolikus Szemle* munkatársi és baráti körében. Az első díjat Fáy Ferenc kapta 1973-ban, a következő díjazott 1974-ben Lökkös Antal volt, majd 1978-ban Vásárhelyi Vera. A díjat egy-egy mű elismeréseként adományozták. 1978 után megszűnt.

Simándi Ágnes (Budapest, 1954. szept. 1.) költő, hitoktató. 1973 óta jelentek meg versei magyarországi folyóiratokban és lapokban. 1978 és 1984 között katolikus teológiát tanult. 1980-tól templomi hitoktató. 1987 elején családjával áttelepedett Kanadába. Torontóban él. 1991-ben a Torontói Egyetemen, a Trinity Collegeban Master of Divinity fokozatot szerzett. A torontói Magyar Rádió munkatársa és a KMISZ titkára.

F. M.: *Nárciszok évada* (v. München 1987).

Simon Lajos (Balatonszentgyörgy, 1925. jan. 30.) író. Középiskolát végzett.

Magyarországot az 56-os forradalom után hagyta el. Kivándorolt Kanadába. Calgaryben, Ottawában lakott, majd Torontóban telepedett le. Regényt, elbeszélést, színművet írt. Írásai a *Kanadai Magyar Újságban*, a *Krónikában*, a *Magyar Életben* és más amerikai magyar lapokban jelentek meg. Kárhágó lánya című színdarabja 1977-ben egy antológiában jelent meg.

F. M.: Mindig árnyékban (elb. Calgary 1968); Fáklyaláng (tört. r. Toronto 1976).

Sinor Dénes (*Denis*, Kolozsvár, 1916. ápr. 17.) nyelvész, orientalista. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen 1938-ban fejezte be, majd Berlinben és Párizsban egészítette ki. 1940-től 1948-ig mint oktató és kutató Franciaországban dolgozott, 1946 és 1948 között a Francia Nemzeti Kutatási Központ munkatársa volt. 1948-ban Cambridge-be került, ahol 1962-ig tanított. 1962 és 1982 között Bloomingtonban az Indiana Egyetem tanára volt. Közreműködésével jött létre az ural-altáji tanulmányok részeként a magyar tanszék. 1979-ben a MTA tb. tagja lett. Több tudományos társaság vezető tagja, 1980 és 1991 között a Magyar Nemzetközi Filológiai Társaság alelnöke volt. 1985 óta a budapesti *Hungarian Studies* szerkesztőbizottságának elnöke. Szerepet vállalt az Anyanyelvi Konferencia munkájában is.

F. M.: Orientation and History (1954); History of Hungary (London 1959, New York 1960); Inner Asia (1968); Tanulmányok (Budapest 1982); The Uralic Languages (kézikönyv, szerk. 1988).

Sipos Gyula I. *Albert Pál*

Sirchich László (Ipolyság, Hont vm, 1909. nov. 25. – Cleveland, 1983. júl. 29.) újságíró. Tanulmányait a budapesti és a prágai egyetemen végezte. Tevékeny tagja volt a Szent György Körnek és a Prohászka Köröknek. 1945 tavaszán Nyugatra került, majd kivándorolt az Egyesült Államokba. Clevelandben telepedett le, ahol városi

tisztviselőként dolgozott. Kisebbségi kérdésekkel, főleg a szlovákiai magyarok sorsával foglalkozott. 1951 és 1966 között szerkesztette a *Kettős járom alatt* című lapot. Évekig elnöke volt a Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottmányának. Cikkei főleg amerikai magyar lapokban jelentek meg.

F. M.: Belvedere-től Kassáig, A felvidéki magyarság útja az első bécsi döntéstől a „kosický” programig (Cleveland 1969); A Felvidék az ezeréves magyar államtestben, Magyarok Csehszlovákiában (uo. 1979); Végzetes évek, Magyar sors Csehszlovákiában (cikkek, Lakewood 1988).

Sisa István (*Stephen*, Budapest, 1918.) közíró. A II. vh. befejezését követő években Ausztriában és Németországban élt. Osztrák és német lapoknak, valamint rádióknak dolgozott. 1951-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Megalapította az *Exiled Europe* című folyóiratot, amely később átalakult és kibővült *Free World Review* című nemzetközi orgánummá. Magyar és angol nyelvű tanulmányaiban és cikkeiben a magyar történelemmel és demográfiai problémákkal foglalkozott.

F. M.: The Spirit of Hungary, A Panorama of Hungarian History and Culture (Toronto 1983, 1991); America's Amazing Hungarians (Portola Valley CA 1987).

Sivirsky Antal Lajos István (Budapest, 1909. dec. 14.) író, nyelvész, irodalomtörténész, műfordító. Gimnáziumi tanulmányait Vácott, majd Franciaországban és Hollandiában végezte. 1939-ben holland állampolgár lett. 1940-ben holland nyelv és irodalomból, 1943-ban magyar nyelv és irodalomból tanári diplomát szerzett. Tanulmányait 1948-ban Debrecenben fejezte be. Középiskolai tanárként dolgozott, 1952-től az Utrechti Egyetemen a magyar nyelv és irodalom docense, 1957-től 1975-ben bekövetkezett nyugalomba vonulásáig rendes tanára. Vezette az egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Intézetét. Nyelvkönyveket, irodalomtörténeti tanulmányokat, cikkeket írt

holland és magyar nyelven. Antal Maros néven holland nyelvű regényeket is megjelentetett. Műfordítóként főleg a magyar klasszikusokat szólaltatta meg hollandul. Tevékeny szerepet játszott a holland-magyar kulturális kapcsolatok elmélyítésében.

F. M.: (Maros, A.) *Ontvoering en ontvluchting* (kisz. Utrecht 1945); (Maros, A.) *Het molenkruis* (színd. Alkmaar 1946); (Maros, A.) *Terugkeer naar Boedapest* (r. Den Haag 1948, 1963); (Maros, A.) *Nomadenbloed* (r. uo. 1948); *Holland nyelvkönyv* (Amsterdam 1957); *Leergang voor de Hongaarse taal* (uo. 1957); *Hongaarse vertelkunst* (Utrecht 1958); *School der voordrachtkunst* (Groningen 1959); *Maesters der Hongaarse vertelkunst* (Amsterdam 1959); *Het beeld der Nederlandse literatuur I-II* (Groningen 1959–60); *De Hongaarse literatuur van onze tijd* (Antwerpen 1960, németül: *Die ungarische Literatur der Gegenwart*, Bern–München 1962); *Magyar-holland szótár* (Véber Gyulával, Hága 1961); *De afvallige martelaar* (r. Den Haag 1963); *Magyarország a 19. századi holland irodalom tükrében* (Budapest 1973); *A holland-magyar kulturális kapcsolatok öt évszázada* (uo. 1986).

Skultéty Csaba (Nagykapos, Ung vm, 1920. dec. 31.) közíró. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Közgazdaságtudományi doktor lett, majd 1948-ban Franciaországba történt emigrálása után Párizsban és Brugesben, a *Collegé d'Europe*-ban nemzetközi jogot tanult. 1951 augusztusától 1984 júniusáig Münchenben (Ambrus Márton néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Részt vett az Európa Mozgalom magyar tagozatának tevékenységében. Később a kisebbségi kérdés tanulmányozása felé fordult és különösen a csehszlovákiai és kárpátaljai magyarok problémáival foglalkozik. E tárgykörben írott cikkei főleg az *Új Látóhatárban* és a *Katolikus Szemlében* jelentek meg. 1985 és 1990 között elnöke volt a Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalomnak.

Só Bernát l. *Ruttkay Arnold*

Solymossy Olivér (Noszoly, Szolnok-Doboka vm, 1914. ápr. 27. – Stockholm, 1986. jan. 30.) író, pedagógus. 1938–39-ben ösztöndíjas színész Kolozsvárott. 1939 és 1950 között tisztviselő a budapesti Földművelésügyi Minisztériumban. Közben 1940-ben a Kolozsvári Egyetemen középiskolai tanári, 1948-ban a budapesti Tudományegyetemen bölcsészdoktori oklevelet szerzett. 1953–55-ben a Déryné Állami Faluszínház tagja. 1956-tól 1959-ig a budapesti Ady Endre Kultúrotthon igazgatója. 1959–63-ban Szentendrén, majd 1964-től Budapesten általános iskolai tanár. Elbeszéléseket, verseket, színdarabokat, mesejátékokat és pedagógiai tanulmányokat írt. Erdélyben munkatársa volt a *Pásztortűznek*, az *Ellenzéknek*, a *Brassói Lapoknak*. 1973-ban egy nyugati útjáról nem tért vissza, hanem Svédországban telepedett le.

F. M.: *Járatlan utakon*, *På okända vägar* (elb. magyar-svéd, Boras 1980).

Somody Pál (Budapest, 1900. máj. 16.) kulturális szervező, könyvkereskedő. Az I. vh. végén katona, majd 1918-ban beiratkozott a Színművészeti Főiskolára. Színész lett, a Nemzeti Színház tagja. A húszas évek közepén csatlakozott a Bartha Miklós Társasághoz, amelynek később igazgatója lett. A rádióban ifjúsági műsorokat rendezett. Közreműködött a Wesselényi Reformklub alapításában. A harmincas évek elején két évig, mint a Franciaországi Magyar Egyesületek Szövetségének művészeti vezetője, Párizsban élt. Visszatérve Budapestre, főtítkára volt a Budai Állandó Színház Felépítő Bizottságának, igazgatója a La Fontaine Társaságnak, részt vett a Várospolitikai Társaság megalapításában és más művelődési kezdeményezésekben. A II. vh. alatt katona volt. A háború után Tatabányán dolgozott. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1958 végén kivándorolt az Egyesült Államokba és New Brunswickban magyar könyvkereskedést nyitott. Ez 1987-ig működött.

Somogyi Ferenc (Nárai, Vas vm, 1906. jún. 25.) történész, jogász, kulturális szervező. A pécsi Tudományegyetemen 1932-ben államtudományi, 1934-ben jogi doktorátust szerzett. A pécsi egyetemen 1933–37-ben könyvtáros és tanársegéd, 1937–44-ben a magánjog egyetemi magántanára, 1939–40-ben országgyűlési képviselő. 1940-től 1944-ig a szociális ügyosztályok felügyelője a Belügyminisztériumban. 1945 tavaszán Ausztriába telepedett át, majd 1950-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. 1948 és 1953 között az ausztriai Kellerberg bei Spittalban, illetve Clevelandben szerkesztette és kiadta a *Vagyunk* című szociális és kulturális közlönyt. A clevelandi Magyar Társaság kulturális osztályának vezetője és az Árpád Akadémia főtájkára. 1961 szeptemberétől 1967 őszéig a Western Reserve University előadója. Irodalomtörténeti és történeti munkákat írt.

F. M.: Küldetés, A magyarság története (Cleveland 1972, 1973); Magyar nyelv és irodalom 1825-ig (uo. 1975); Magyar nyelv és irodalom 1825-től 1925-ig (uo. 1977); Faith and Fate, A Short Cultural History of the Hungarian People through a Millennium (Somogyi Léllel, uo. 1976); Az Árpád Akadémia tagjainak tevékenysége (uo. 1982).

Somogyi B. Gerő (Felsőseged, Somogy vm, 1922. dec. 18.) ferencrendi szerzetes, költő, író, műfordító. A Ferences Rend dunántúli tartománya hittudományi főiskoláján teológiát és filozófiát hallgatott. Pappá szentelték. Tanulmányokat folytatott a budapesti Tudományegyetemen, majd miután 1948-ban Párizsba ment, a Sorbonne-on, ahol francia-német szakos tanári oklevelet szerzett Az *Ahogy Lehet* párizsi folyóirat szerkesztőségének tagja volt. Verseket, elbeszéléseket, műfordításokat, színházi és filmkritikákat írt.

F. M.: Zsóka és egyéb írások (tárcák, München 1957); Levelek a számkivetésből (Párizs 1957); Az utolsó nemzedék (tan. München 1958); Halló, itt Lourdes! (rip. Brüsszel 1958); Nem tudhatja senki (verses műford. Párizs 1958); Csak vasfű és bojtorján (v. uo. 1959); A közösség nevében (elb. uo. 1961); Kínai költők (műford. uo. 1961); Kínai

költői antológia (műford. uo. 1962); Távoli utakon, idegen lanton (műford. uo. 1963); Égő láthatár (v. uo. 1963); Tre Fontane krónikája (tan. Róma 1964); Bocsáss el Cézár (v. Párizs 1964).

Soós Géza (Budapest, 1912. okt. 13. – McConnellsburg PA, 1953. szept. 5.) református lelképásztor, külpolitikus, kulturális szervező. A budapesti Tudományegyetem jogi karán 1935-ben doktorált. Pályáját a bíróságon kezdte, törvényszéki bíró lett. 1940-ben a külügyminisztériumba került és 1944 őszéig a nyugati kapcsolatok ápolásán fáradozott. 1930-tól részt vett a Soli Deo Gloria református diákszövetség munkájában. Ennek 1940 júniusában országos elnöke lett, 1946-ig vezette a szövetséget. 1944 tavaszán, a német megszállás után csatlakozott az ellenállási mozgalomhoz. 1944 szeptemberében a Magyar Függetlenségi Mozgalom főtájkára lett. Decemberben többekkel az ellenállás vezetőinek megbízásából az amerikai hadsereg olaszországi parancsnokságához repült. Amerikai őrizetbe került, amelyből 1945 májusában szabadult. 1946 januárjában térhetett haza. 1946 nyarán Nyugatra menekült. Svájcban telepedett le, lelkészi képesítést szerzett, az Egyházak Világtanácsa genfi központjába került és annak későbbi tájkára lett. 1949 decemberében megalakította a Magyar Szellemi Munkaközösséget és elindította az *Új Magyar Út* című folyóiratot. 1951 novemberében kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol mint az Egyházak Világtanácsának főtisztviselője dolgozott. Autószerencsétlenség áldozata lett.

Soproni Bálint (tkp. *Fiedler Kálmán*, Budapest, 1913. jún. 10.) költő, színműíró. 1935-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. 1931 óta a Postatakarékpénztár tisztviselője és ebben a minőségében telepedett át Ausztriába 1945 tavaszán. A budapesti *Új Magyarországban* verseket publikált. Ausztriai évei alatt egy Vöcklabruck melletti községben élt. 1950-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. A Missouri állambeli Jefferson Cityben, azután

az Indiana állambeli South Bendben lakott, majd Chicagóban utazási irodát nyitott. Verseit amerikai és európai emigráns lapok közölték. 1954 és 1957 között négy operettjét mutatták be. Tevékeny szerepet játszott az amerikai magyar egyesületi életben.

F. M.: Délbáb a ködben (v. München 1950, Chicago 1987).

Soros György (*George*, Budapest, 1930. aug. 12.) üzletember. A középiskolát Budapesten végezte. 1947-ben Angliába ment. A London School of Economics-on egyetemi tanulmányokat folytatott. 1956-ban az Egyesült Államokban telepedett le. Tíz évig tőzsdei alkusz és elemző volt. 1969-ben megalapította a Quantum Beruházási Alapot. Sikeres tőzsdei tevékenységének nyereségét alapítványokba fektette. Az elsőt 1983-ban létesítette, majd 1984-ben Magyarországra is kiterjesztette. 1984 május végén született meg a Magyar Tudományos Akadémiával közösen kezelt MTA-Soros Alapítvány, amely a magyar társadalom demokratikus átalakulása, valamint a tudomány és művelődés fejlődése előmozdítását tűzte ki céljául. Az Alapítvány rendszeresen támogat irodalmi, művészeti, tudományos, politikai kezdeményezéseket, segíti írók, művészek, tudósok, politikusok nyugati utazásait és kapcsolatteremtéseit, anyagiakkal könnyíti meg folyóiratok és könyvek megjelenését. Hét közép-és kelet-európai országban jelenleg tíz Soros-alapítvány működik.

F. M.: *Opening the Soviet System* (London 1990, magyarul: *A lehetetlen megkísérettése*, Budapest 1991).

Sozán Mihály (*Michael*, 1938. aug. 26. – Pittsburgh, 1987. nov. 21.) antropológus, szociográfus. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra. Az Egyesült Államokban telepedett le. Egyetemi tanulmányait a New York állambeli Union College-ban és a Syracuse Egyetemen végezte. Az utóbbin 1972-ben doktorált. Utána haláláig a Pennsylvania állambeli Slippery Rock University tanára volt. Az összehasonlító

antropológia területén végzett kutatásokat. Magyar tárgyú szociográfiai munkával is foglalkozott. A magyar-osztrák határvidék parasztságának életében bekövetkezett változásokat vizsgálta. Amerikai szakfolyóiratokban, magyarul főleg az *Új Látóhatárban* és az *Irodalmi Újságban* közölte írásait.

F. M.: *The History of Hungarian Ethnography* (Washington 1977); *Zsidók egy dunántúli falu közösségében* (Debrecen 1984); *A határ két oldalán* (Párizs 1985).

Stankovich Vidor (Budapest, 1908. ápr. 8. – Párizs, 1988. júl. 9.) közíró, rádiószerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen 1932-ben államtudományi, 1934-ben jogi doktorátust szerzett. 1934 és 1937 között a Magyar Rádió bemondója és riportere volt. 1937-től a *Pester Lloyd*-nál újságíró. 1940-ben a kormány által kiadott *Külföldi Hírek* című könyvátost szerkesztette. 1941 tavaszán hivatalos megbízásból Belgrádban tartózkodott. Teleki Pál halála után az angol Special Operations Executive szolgálatába lépett és Kairóban közép-keleti titkos rádió munkájában vett részt. 1943-ban a londoni külügyminisztériumba került. 1945-től 1952-ig a BBC munkatársa volt. 1952 januárjától 1953 augusztusáig a müncheni Szabad Európa Rádió szerkesztőségének tagja. Onnan Párizsba került a Hadviseltek Világszövetsége információs osztálya vezetőjének. 1961-től 1981-ig a NATO rádiójának szerkesztője és bemondója. 1957-től a *Nemzetőr* rendszeres munkatársa és haláláig angol nyelvű kiadásának szerkesztője volt. A *Nemzetőrön* kívül főleg a los angeles-i *Új Világ* közölte írásait. Az ő fordításában jelent meg magyarul az ENSZ jelentése az 56-os magyar forradalomról. 1970-től 1986-ig az Európai Szabad Magyar Kongresszus alelnöke, majd elnöke volt.

F. M.: *A hontalanság diplomáciája* (Köln 1957); *Ein Hohelied der Gottesliebe* (Ladislaus Fürst Batthyány-Strattmann, München 1983).

Stark Valéria (Eperjes, 1913. máj. 3. – Tel-Aviv, 1975. dec. 19.) orvos, író. Miután a prágai német egyetemen orvosi diplomát szerzett, Kassán közkórházi orvos lett. 1939-től Budapesten folytatott orvosi gyakorlatot. 1945-ben Palesztinában telepedett le. Cikkei és szépirodalmi munkái az *Új Keletben* és a *Davar* című héber nyelvű lapban jelentek meg. 1972-ben Nordau-díjat kapott. Regényeket, elbeszéléseket, emlékezéseket írt.

F. M.: Ahát miné elef (napló, héb. Tel-Aviv 1951); A gyepre lépni tilos (r. uo. 1961, héb. uo. 1962); Ellenség (r. uo. 1966, héb. uo. 1972).

Stirling György (Budapest, 1921. febr. 25.) újságíró. 1943-ban végbizonyítványt szerzett a budapesti Műegyetem közgazdasági karán. Utána hírlapíró lett. 1943-tól a *Függetlenség* és a *Magyar Szárnyak* munkatársa. 1945-ben a Kisgazdapárt sajtóosztályára került. 1947-ben a *Holnap* munkatársa lett. Ugyanabban az évben összeesküvés és kémkedés hamis vádjával letartóztatták és hat évi kényszermunkára ítélték. 1954-ben szabadult. 1956 októberétől 1957 márciusáig a *Magyar Nemzet* munkatársa volt. 1970-ben emigrált. Az Egyesült Államokban telepedett le. Cikkei rendszeresen jelentek meg a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a torontói *Magyar Életben*, az *Új Európában*, az *Amerikai Magyar Értesítőben*. 1977-ben *Független Magyar Hírszolgálat* címmel sajtótájékoztatót indított.

Studia Hungarica. A müncheni Magyar Intézet által kiadott német nyelvű könyvsorozat. 1964-ben indította el Georg Stadtmüller történész egyetemi tanár, az Intézet igazgatója. Azóta negyven kötet jelent meg. Túlnyomó többségükben magyar történelmi témákat tárgyalnak. Szerzőik részben magyarok, részben németek és más nemzetiségűek. A magyar szerzők közé tartozik Adriányi Gábor, Bangó Jenő, Bogyay Tamás, Borbándi Gyula, Borsányi Julián, Gaál Károly, Gosztonyi Péter, Hanák Tibor, Hennyey Gusztáv, Radvánszky Antal, Vajay

Szabolcs. A sorozat szerkesztőbizottsága jelenleg: Horst Glassl, Ekkehard Völkl, Edgar Hösch német egyetemi tanárok. A kiadás gondozója K. Lengyel Zsolt.

Studies for a New Central Europe. Közép-európai történeti és politikai problémákkal foglalkozó angol nyelvű folyóirat. 1963-ban indult a New York-i Mid-European Research Institute kiadásában. A New York állambeli Mount Vernonban jelent meg. Szerkesztője Gallus Sándor volt. A munkatársak közé tartozott Padányi-Gulyás Jenő, Varsányi Gyula, Wagner Ferenc, Wass Albert, Zathureczky Gyula. 1977-ben szűnt meg.

Sugár F(rigyes) Péter (Budapest, 1919. jan. 5.) történész. 1939-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. A Princeton Egyetem történelem szakán 1959-ben doktori oklevelet szerzett. 1957–59-ben Princetonban instruktorként dolgozott. 1959-ben Seattle-be, a University of Washingtonra került, ahol először tanársegéd, 1963-tól 1968-ig rendkívüli tanár, majd 1968-tól rendes tanár. 1973-tól 1979-ig a Russian and East European Language and Area Center igazgatója. 1980–82-ben a Western Slavic Association elnöke. 1976 és 1979 között a *Slavic Review*, 1979-től 1987-ig a *Historical Abstracts* szerkesztőbizottságának tagja. Elnöke volt az American Association for the Study of Hungarian History nevű társaságnak is. Fő kutatási területe a Balkán és az Osztrák-Magyar Monarchia története a XVII-XIX. században. Több amerikai és európai tudományos folyóirat munkatársa.

F. M.: *Industrialization of Bosnia-Hercegovina, 1878–1918* (Seattle 1963); *Nationalism in Eastern Europe* (tangy. szerk. Ivo J. Ledererrel, Seattle–London 1969, 1971); *Native Fascism in the Successor States, 1918–1945* (tangy. szerk. Santa Barbara 1971); *A History of East Central Europe* (szerk. D. W. Treadgolddal, London 1974, 1977, 1984); *Southeastern Europe under Ottoman Rule, 1354–1804* (Seattle 1977).

Sulyok Vince (Ménfő, Győr vm, 1932. júl. 7.) költő, műfordító, könyvtáros. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetem jogi karán kezdte, majd a bölcsészkar magyar-orosz szakán folytatta. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1957-ben Norvégiában telepedett le. 1963-ban az oslói egyetemen megszerezte a candidatus philologiae címet. 1969-től az egyetemi uraltáji intézet magyar szemináriumának vezetője. 1964-től az Egyetemi Könyvtár tudományos főmunkatársa, a *Hungarica* anyag gondozója. Versei, műfordításai, cikkei főleg az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében* és a *Nemzetőrben* jelentek meg. Jelentős műfordítói tevékenységet folytat. Magyar költőket fordít norvég nyelvre, norvég lírai műveket ültet át magyarra. 1975-ben Oslo város irodalmi díjával tüntették ki. Önálló kötetekben adta ki norvég fordításában Petőfi (1973), Illyés (1974), Weöres (1977), Pilinszky (1978), József Attila (1980), Csoóri és Kányádi (1984) válogatott verseit. Regényt is fordított magyarra, illetve norvég nyelvre. 1978-ban Ady-emlékérmet kapott.

F. M.: Rámdöntött világ (v. Róma 1958); Céltalan ég alatt (v. Brüsszel 1961); Karácsonyi csillag (ford. Gömöri Györggyel, Borisz Paszternák versei, Washington 1965); Moderne ungarsk lyrikk (lírai ant. norvégül, Oslo 1975); Téli levél (szerk. norvég költők ant. Budapest 1976); Ungarns historie og kultur (tan. norvégül, Oslo 1990).

Surányi-Unger Tivadar (*Theodor*, Budapest, 1898. febr. 4. – New York, 1973. dec.) közgazdász. Egyetemi tanulmányait Grazban és Budapesten végezte. 1924-ben doktorált 1924-től magántanár, majd 1928-tól 1940-ig rendes tanár volt a budapesti Tudományegyetemen és a Műegyetem közgazdasági karán. 1940-től 1945-ig a Pécsi Egyetemen tanított. Közben egy ideig vezette a Miniszterelnökség gazdasági osztályát. 1935 és 1948 között a MTA tagja volt. 1945 tavaszán került Nyugatra. 1945–46-ban vendégtanár az Innsbrucki Egyetemen. 1946–58-ban az Egyesült Államokban a Northern Illinois Universityn gazdaságtant adott elő.

1958–66-ban a göttingeni Egyetemen a közgazdaságtan tanára. Tudományos kutatásaiban és publikációiban gazdaságfilozófiai és történeti kérdésekkel, valamint délkelet- és közép-európai országok gazdasági viszonyaival foglalkozott. Nyugalomba vonulása után Amerikába költözött.

F. M.: Studien zum Wirtschaftswachstum Südosteuropas (Stuttgart 1964); Wirtschaftsphilosophie des 20. Jahrhunderts (uo. 1967).

Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (*SMIKK*, 1981 előtt. *Svájci Magyar Irodalom- és Könyvbarátok Köre*). Az 1956-os magyar forradalom utáni huszadik évben, 1976 februárjában alakult azzal a céllal, hogy a magyar nyelvet és művelődést ápolja, az emigráns magyar irodalmat támogassa és a magyar-svájci kulturális kapcsolatokat előmozdítsa. Az alapításban Bozsoki János, B. Szabó Péter és Magyari Sándor játszott kezdeményező szerepet. Az első közgyűlésre 1976 decemberében került sor. A hivatalos bejegyzés 1978 áprilisában történt. Bozsoki János lett a főtítkár, öt év után B. Szabó Péter követte. Az elnök kezdettől fogva Saáry Éva volt. A Kör programjában az irodalmon kívül szerepet játszott a képzőművészet is. Ez indokolta 1981-ben e tevékenységnek a szervezet nevében történő feltüntetését. Addigra kialakultak a fő működési körök: az irodalom ápolása, előadások és konferenciák rendezése, a könyvkiadás, a könyvterjesztés és a képzőművészek összefogása. A Kör hírnevét az őszi luganói konferenciák alapozták meg. Az elsőt 1977 októberében rendezték. Azóta megszakítás nélkül követik egymást. 1990 októberében volt első ízben Magyarország – Szeged – a színhely. A könyvkiadás 1978-ban indult. Azóta a Kör mintegy húsz könyvet adott ki, köztük a konferenciák anyagát tartalmazó és Saáry Éva által szerkesztett tizenkét tanulmánykötetet. Sikereseknek bizonyultak a különböző svájci városokban rendezett előadások és a Zürichi Irodalmi Napok is. A Kör kezdettől fogva

Értesítő címmel működéséről tájékoztató közlönyt ad ki.

Szabad Európa Rádió Magyar Osztálya. 1951. október 6-án kezdte sugározni – mint a Szabad Magyarország Hangja – egész napos műsorát Münchenből. Ezt megelőzően is volt hónapokig rövid időtartamú napi műsor a New York-i szerkesztőség gondozásában. A SZER 1951 októberétől 1990. november 4-ig napi 19 órán át (5 órától 24 óráig, illetve 6 órától éjjel 1 óráig) adott műsort, utána napi 11 óra (13 órától 24 óráig), majd 1991. április 2-től napi 6 óra (18 órától 24 óráig) a közvetítési idő. Az adó 1974-ig a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) ellátmányából és a Kereszteshadjárat a Szabadságért (Crusade for Freedom) nevű szervezet gyűjtéséből, tehát magánadományokból tartotta fenn magát. Azóta működését az amerikai kormány a kongresszus által megszavazott költségvetési összegből biztosítja és munkáját a Nemzetközi Rádiózási Hivatal (Board of International Broadcasting, BIB) irányítja. A Magyar Osztály, ellentétben több nyugati magyar adóval, meglehetősen önállóságot élvezett műsorrendjének megállapításában, valamint a hírek háttérének megrajzolásában és az események kommentálásában. A hosszú műsoridő és a jó anyagi ellátottság következtében kenyérkeresetet és rendszeres jövedelmet tudott biztosítani Nyugaton élő nagyszámú magyar íróknak, újságíróknak és tudósoknak. Az egésznapos adás a magyar irodalommal, művelődéssel, tudománnyal való rendszeres és beható foglalkozást is lehetővé tette. A Magyar Osztály élén a következők álltak: 1951 augusztus - 1954 szeptember: Desseffy Gyula, 1954 szeptember - 1957 június: Gellért Andor, 1957 június - 1972 november: Bede István, 1972 december - 1984 szeptember: Szabados József, 1984 októberétől: Ribánszky László. A helyetteseik: 1951 augusztus - 1953 december: Thury Lajos, 1954 január - 1957 június: Márjás Viktor, 1957 június - 1967 április: András Károly, 1967 április - 1979 június: Feketekúty László, 1979 július - 1984 szeptember: Borbándi Gyula, 1984 október -

1987 március: Halász Péter, 1987 április - 1991 február: Büky Barna. Az irodalmi és kulturális műsorok szerkesztésében közreműködött Márjás Viktor, Ajtay Miklós, Horváth Béla, Vámos Imre, Ölvedi János, Borbándi Gyula, Bogyay Tamás, Halász Péter, Farkas Marlene, Román István. 1951 és 1991 között 289 alkalmazottja volt a Magyar Osztálynak, akik hosszabb-rövidebb ideig dolgoztak a müncheni központban. Az 1973-ig működött New York-i fiókszerkesztőségnek két és fél évtized alatt összesen mintegy tizenöt munkatársa volt. Tudósítói irodával rendelkezett és rendelkezik Párizsban, Bécsben, Londonban, Rómában, New Yorkban, Washingtonban és 1989 óta Budapesten.

Szabad Magyar Újságírók Egyesülete. 1950 májusában alakult Párizsban a menekült magyar újságírók kari érdekeinek védelmére. Miután a közlekedés és érintkezés a nagy távolságok miatt eléggé nehéz volt, az egyesület működése a Párizsban élőkre korlátozódott. Az Európa más országaiban lakó tagok ebben alig vehettek részt. Az első elnök Bolgár László volt, őt később Szilágyi József, végül Csukássy Lóránt követte. A szervezet tevékenysége 1956 után egy ideig szünetelt, majd az 1960-ban történt újjászervezés után is csak rövid ideig volt említésre méltó. Az aktívabb tagok közé tartozott a nevezettekén kívül Márjás Viktor, Doblhoff Lily, Király Ernő, Perlaky Livia, Ajtay Miklós, Lehoczky Gergely.

Szabad Magyar Újságírók Szövetsége. Főleg az Egyesült Államokban és Kanadában élő magyar újságírók összefogására alakult 1978-ban. Kezdeményezője Flórián Tibor volt. Elsőnek ő töltötte be az elnöki tiszteket, de a későbbi évek során betegsége visszavetette a munkában. Halála után Stirling György került a szervezet élére. Az 1988 novemberi közgyűlésen T. Dombrády Dóra alelnök-főtitkár lett.

Szabados József (Kapuvár, 1927. jan. 20.) közgazdász, rádiószerkesztő. Diákként került 1949-ben Nyugatra. Egyetemi tanulmányait a louvaini és a strasbourgi egyetemen végezte. Az utóbbin 1955-ben politikai gazdaságtanból szerzett diplomát. 1955 májusában a Szabad Európa Rádió müncheni kutatóosztályára került. 1962-ben a szerkesztőség munkatársa. Kovács József néven írt. 1963 novemberétől 1970 júniusáig a New York-i szerkesztőségben dolgozott. Ekkor visszakért Münchenbe és 1972 decemberében a magyar osztály vezetője lett. 1984 szeptember végén nyugalomba vonult. Azóta Kaliforniában él. 1960 óta az *Új Látóhatár* munkatársa volt. Gazdasági és politikai elemzéseket, valamint könyvbírálatokat írt.

F. M.: *Quelques aspects économiques de l'agriculture allemande contemporaine* (Louvain 1953); *Le financement de la construction en Europe Occidentale* (Strasbourg 1956).

Szabadság (*Liberty*). Clevelandben megjelenő politikai hírlap, amelyet Kohányi Tihámér alapított és adott ki 1891-től. Az 1950-es évektől kezdve Gombos Zoltán volt a tulajdonosa és szerkesztője. Testvérlapja az *Amerikai Magyar Népszavának* és ennek következtében a két újság szerzői gárdája nagyjából ugyanaz.

Szabó T(örpényi) Ádám István (Kolozsvár, 1946. márc. 12.) nyelvész. A kolozsvári Tudományegyetemen magyar nyelvet és irodalmat tanult. Tanulmányait Hamburgban folytatta és 1976-ban az ottani egyetem bölcsészkarán doktorált. Utána Németországban, Hollandiában, Finnországban, végül Budapesten tanított. Finn állampolgár. Nyelvészeti, néprajzi, névtani és irodalmi vonatkozású írásait magyarul, németül, finnül és románul jelentette meg. Fő kutatási területe Erdély helységnevtörténete. Jelenleg a MTA Nyelvtudományi Intézetének kutatójaként az ELTE magyar nyelvtörténeti és nyelvjárástani tanszékén dolgozik. A *Magyar Múzeum* című

folyóirat szerkesztője. Nyugaton az *Új Látóhatárban* publikált.

F. M.: *Der Münchener Kodex* (Wiesbaden 1977, Budapest 1985); *Transylvanian Folk Ballads* (szerk. Kabdebó Tamással, München–Manchester 1982).

Szabó Dénes (*Denis*, Budapest, 1929. jún. 4.) jogász, szociológus. A budapesti Tudományegyetemen 1947–49-ben jogi tanulmányokat folytatott. 1949-ben Belgiumban telepedett le és 1949–56-ban a louvaini Katolikus Egyetemen tanult. 1956-ban államtudományi doktor lett. 1956–58-ban a párizsi Sorbonne hallgatója volt. 1960-ban a Montreali Egyetemen a kriminológia tanára lett. 1969-ben Montrealban megalapította és 1984-ig vezette az Összehasonlító Kriminológia Nemzetközi Központját. 1979 és 1984 között elnöke volt a Nemzetközi Kriminológiai Társaságnak. 1973 óta a Kanadai Királyi Társaság tagja. ENSZ- és UNESCO-tanácsadó. Franciául írja könyveit és tanulmányait.

F. M.: *Ordre et changement* (Montreal 1959); *Crimes et Villes* (Paris 1960); *La délinquance juvénile* (Amsterdam 1963); *Criminology* (Montreal 1965); *Criminalité et déviance* (Paris 1970); *La Criminologie: Théorie et Praxis* (Montreal 1974); *Criminologie et politique criminelle* (uo. 1978, magyarul: *Kriminológia és kriminálpolitika*, Budapest 1982).

Szabó Ferenc (Kálócfa, Zala vm, 1931. febr. 4.) jezsuita szerzetes, költő, író, műfordító, rádiószerkesztő. 1950-ben érettségizett. Utána az egri és a szombathelyi szemináriumban tanult. 1953-ban belépett a jezsuita rendbe. Budapesten 1953 őszétől az Idegen Nyelvek Főiskoláján, majd 1955 tavaszától a Tudományegyetemen francia és magyar irodalmat tanult. Az 56-os forradalom után rendi felettesei hozzájárulásával Ausztriába ment, hogy tanulmányait folytassa. Ausztriából 1957 őszén Louvainbe került, a közelében fekvő eegenhoveni főiskolán teológiát és filozófiát tanult. Ezt 1963-ban fejezte be. 1962-ben Brüsszelben pappá szentelték. 1966-ban Párizsban az Institut

Catholique-on teológiai doktorátust szerzett. 1967-től a Vatikáni Rádió magyar adásainak szerkesztője. Teológiai, filozófiai, irodalmi tanulmányokat és verseket publikált, írásait főleg a *Katolikus Szemle* és a *Szolgálat* közölte. 1991-től a *Távlatok* főszerkesztője.

F. M.: Világnézetek harca (Louvain 1963, 2. kiadás: Mai írók és gondolkodók, uo. 1965); Teilhard de Chardin (Párizs–Bécs 1965); Le Christ créateur chez Saint Ambroise (Rome 1968); Isten barátai, Hitünk korszerű bemutatása (uo. 1969); Távlatok (tan. uo. 1970); Henri de Lubac az Egyházzól (tan. uo. 1972); Az ember és világa (tan. uo. 1974); Párbeszéd a hitről (tan. uo. 1975); H. de Lubac - Y. Congar (tan. uo. 1976); Ábrahámtól Jézusig, Bevezetés a Bibliába (szerk. Puskely Máriával, uo. 1976); A szeretet hullámhosszán, Miért élünk, miért hiszünk (uo. 1977); Jézus Krisztus megközelítése (uo. 1980); A rejtett Isten útjain (tan. uo. 1980); Életadó lélek, Bevezetés a keresztény hitéletbe (Puskely Máriával, uo. 1980); Karl Rahner (tan. uo. 1981); Őszi ámulat (v. és műford, uo. 1982); Jelek az éjszakában (tan. és v. uo. 1983); Teljes évszak (v. és műford, uo. 1984); Szavak forrása csend (műford, uo. 1985); Jézus Krisztus tegnap és ma (rádióbeszélgetések és vallomások, szerk. és ford. uo. 1985); Lélekben és igazságban (tan. és val. uo. 1986); Pázmány Péter emlékezete (tangy. szerk. Lukács Lászlóval, uo. 1987); Mielőtt szürkülnek a színek (vál. v. és Triznyá Mátyás akvarelljei, uo. 1987); Az emmauszi úton (rádióelőadások, uo. 1987); Személy, házasság és család (többekkel, uo. 1988); Szomjúság-forrás (olv. napló, v. és tan. uo. 1989); A teológus Pázmány (uo. 1990); Napfogyatkozás - Kereszténység és modernség (uo. 1991).

Szabó Ferenc (Budapest, 1925. márc. 29.) újságíró. A budapesti Tudományegyetemen és az egri Érseki Jogakadémián jogi tanulmányokat folytatott. Ifjú kora óta verseket és novellákat írt. Több ifjúsági lap munkatársa volt. Kántorként a farkasréti templomban működött és zeneszerzéssel is foglalkozott. Katolikus szervezetek kulturális, munkájában vett részt. Két regényt írt. 1945 után szatirikus egyfelvonásosokkal és sport szakkönyvvel tűnt fel. Politikai okokból börtönbüntetést szenvedett. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Nagy-

Britanniában telepedett le. Londonban angol lapoknak dolgozott, a Harsona Kiadó lektora és a *Magyar Család* főszerkesztője volt.

F. M.: Különös útinapló (London 1963); A kör bezárul (r. uo. 1965).

Szabó István (Vinkovce, Szerem vm, 1908. márc. 12. – Bad Wiessee, Bajorország, 1987. dec. 3.) újságíró. A középiskola elvégzése után belépett a bencés rendbe, amelynek öt éven át tagja volt. Teológiát tanult és a budapesti Tudományegyetemen magyar-latin szakos tanári diplomát szerzett. Ezt követően megvált a papi hivatástól. Újságíró lett. A *Magyar Nemzet* és a *Népszava* munkatársa volt. 1945 és 1948 között a *Népszava* főszerkesztője. Ugyanabban az időben a Magyar Újságírószövetség üv. elnöke. A szociáldemokrata párt megszűnése után a kommunisták mindkét helyről eltávolították. 1956-ig csak segédmunkás lehetett. 1956 nyarán visszatért az újságíráshoz. A forradalom alatt ismét főszerkesztője a *Népszavának*. 1957. január 1-én Nyugatra menekült. Röviddel később a Szabad Európa Rádióhoz került és 1957 októberében a szerkesztőség tagja lett. 1975 májusában vonult nyugalomba, de 1984 májusáig mint külső munkatárs irodalmi és politikai sorozatokat írt.

Szabó László (Gyöngyöspata, Heves vm, 1905. – Buenos Aires, 1982. nov. 15.) újságíró, műfordító. A középiskola befejezése után beutazta Európát. 1924-ben Brazíliában kötött ki. Földművelő telepes, majd gyári munkás lett. 1925-ben São Paulóban a délamerikai magyarok lapjának munkatársa. Két év után már portugálul ír. Mezőgazdasági szaklapoknak dolgozott. 1927-ben átköltözött Montevideoba. Ott lapot alapított *Uruguayi Magyar Kurír* címmel, majd szerkesztette és kiadta a belőle hetilappá lett *Uruguayi Magyar Újságot*. 1935-ben áttelepedett Argentínába, ahol kiterjedt spanyol nyelvű újságírói, írói, szerkesztői és kiadói tevékenységet folytatott. 1935 és 1948 között a *Critica* című lap külpolitikai szerkesztője

volt. 1957 végén egy nagy buenos-airesi kiadó irodalmi tanácsadója lett. Színdarabot is írt. Műfordítóként két magyar vígjátékot ültetett át spanyol nyelvre. Vér Andorral lefordította José Hernández argentin költő *Martin Fierro* című eposzát. Nyomtatásban megjelent 1944-ben Buenos Airesben. 1969-ben magyar drámát írt, amelyet a Buenos Airesi Magyar Színház mutatott be. 1970-től dél-amerikai történelmi kutatásokkal foglalkozott. Számos könyvet írt spanyolul.

F. M.: Magyar múlt Dél-Amerikában, 1526–1900 (Buenos Aires 1978, Budapest 1982).

Cs. Szabó László (Budapest, 1905. nov. 11. – Budapest, 1984. szept. 27.) író. 1918-ig Kolozsvárott élt. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Párizsban végezte. A budapesti Műegyetem Közgazdaságtudományi Karán 1931-ben gazdaságtörténetből doktorált. 1932-től 1935-ig a Kereskedelmi és Iparkamara tisztviselője. 1935 és 1944 között a Magyar Rádió irodalmi osztályvezetője. 1945–48-ban a Magyar Képzőművészeti Főiskolán az európai művelődéstörténet tanára. Esszéket, elbeszéléseket, irodalmi cikkeket írt a *Nyugatba*, a *Magyar Csillagba* és más folyóiratokba. Első könyve 1935-ben jelent meg. Ezt 1948-ig további tizennégy kötet követte. 1937-ben Baumgarten-díjat kapott. 1948 végén Olaszországba utazott és nem tért vissza, katedrájáról lemondott. 1950-ben a Szent Év alatt utazási irodai alkalmazott. Előbb Rómában, majd Firenzében élt. 1951-ben Londonba került, ahol 1972-ig a BBC magyar osztályának belső munkatársa volt. Nyugalomba vonulása után külső munkatársként a BBC-nek és időnként a Szabad Európa Rádióknak dolgozott. Versei, elbeszélései, esszéi, tanulmányai főleg a *Látóhatárban-Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, az *Új Hungáriában* jelentek meg. Olasz tárgyú műveiért az Olasz Köztársaság lovagja címet kapta. 1990-ben posztumusz Kossuth-díjban részesült.

F. M.: Magyar versek Aranytól napjainkig (ant. szerk. Róma 1953); Irgalom (elb. uo. 1955); Téli utazás (útl. München 1956); Fél száz ének és egy

játék (v. uo. 1959); Halfejű pásztorbot (útl. London 1960); Ország és irodalom (esszék, Brüsszel 1963); A nyomozás (útl. és hangj. Oslo–Bécs 1966); Hunok nyugaton (esszék, München 1968); Római muzsika (esszék, uo. 1970, Budapest 1988); Petőfiék (két tan. München 1973); Pokoltornác (prózav. London 1974); A gyanútlanok (hangj. és elb. Bern 1976); Két tükör közt (beszélg. uo. 1977); Vérző fantomok (elb. München 1979); Hűlő árnyékban (önéletr. Bern 1982); Alkalom (esszék, Budapest 1982); Közel s távol (elb. uo. 1983); Örök (esszék, uo. 1985); Franklin Delano Rooseveltt (tan. uo. 1985); A kígyó (vál. elb. uo. 1986); A görögökről (esszék, uo. 1986); Shakespeare (esszék, uo. 1987); Három költő (esszé, uo. 1990).

Szabó Zoltán (Budapest, 1912. jún. 5. – Vannes, Franciaország, 1984. aug. 19.) író, szerkesztő. Egyetemi tanulmányait 1930-ban a Műegyetemen kezdte, 1931–33-ban a budapesti Tudományegyetem bölcsész, majd jogi karán tanult. Egyetemista korában szociográfiai kutatásokat kezdett. 1932-ben a *Névtelen Jegyző*, 1933-ban a *Fiatall Magyarorság* című folyóiratot szerkesztette. Két jelentős faluvizsgáló könyvet írt. 1937-ben a *Válasz* szerkesztőbizottságának tagja lett, 1939-től szerkesztette a *Magyar Nemzet* Szellemi Honvédelem című rovatát. 1939-ben Baumgarten-díjat kapott. 1945-ben a *Képes Világ* szerkesztője és a MADISZ országos elnöke. 1945 és 1947 között a *Valóság* című folyóiratot szerkesztette. 1947-ben a párizsi magyar követség kulturális attaséja. 1949 júniusában disszidált és Angliába költözött. 1951 augusztusában londoni munkahellyel a Szabad Európa Rádió szerkesztőségének tagja lett. 1974 június végén nyugalomba vonult. 1956–57-ben szerkesztette a londoni *Magyar Szót*. 1957-ben a Magyar Írók Szövetsége Külföldön főtárgya volt. Irodalmi és politikai esszéi, cikkei, kritikái, emlékezései a *Látóhatárban*, *Új Látóhatárban*, a *Nyugati Hírnökben*, az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Szóban*, *Szemlében*, a *Külhoni Szövegtárban*, a *Magyar Füzetekben* jelentek meg. A *Látóhatár*nak egy ideig szerkesztőbizottsági tagja, az *Új Látóhatár*nak 1958–63-ban főmunkatársa volt. 1957 és 1965 között szerkesztette a Magyar Könyves Céh

kiadványait. 1980-ban a bretagne-i Josselinben telepedett le. Ugyanabban az évben Bibó-díjat kapott. Régebbi könyvei közül a *Szerelmes földrajz* Washingtonban és Budapesten, a *Tardi helyzet* és a *Cifra nyomorúság* Budapesten új kiadásban jelent meg. Külföldön írt művei könyvformában csak halála után láttak napvilágot.

F. M.: Kilenc költő (ant. Szerk. London 1959); Harmadik út (Bibó István vál. tan. szerk. uo. 1960); Ősök és társak (esszék, Bern 1984); Terepfelverés (esszék, uo. 1987); Nyugati levelek (cikkek, Párizs 1987); Küszöbről, A magyar forradalom Angliában (cikkek, Párizs–New Jersey 1988); Szellemi honvédelem (cikkek, Washington 1988); Hazugság nélkül (ögy. művek, I-III, Budapest 1991).

Szalay Jeromos (István, Nóráp, Veszprém vm, 1896. ápr. 16. – Párizs, 1964. dec. 12.) bencés szerzetes, történész. 1921-ben pappá szentelték. 1921–25-ben bencés gimnáziumi tanár volt, és szerkesztette a *Pápa és vidéke* című hetilapot. 1925 és 1929 között tanulmányokat folytatott Párizsban. Utána a pannonhalmi bencés tanárképzőben francia nyelvet és irodalmat tanított. 1942–43-ban a francia nyelv magántanára a kolozsvári Tudományegyetemen. 1943-tól Franciaországban dolgozott. 1943–53-ban párizsi magyar lelkész, 1953–64-ben franciaországi magyar főlelkész. Írásaiban a magyar katolikus egyház sorsával és közép-európai problémákkal foglalkozott.

F. M.: Mit üzen a vértanú primás? Mindszenty József (Párizs 1949); Le Cardinal Mindszenty, confesseur de la foi, défenseur de la Cité (Paris 1951, Köln 1956, spanyolul: Barcelona 1952); Vértanú püspök vértanú népe, Márton Áron erdélyi püspök (Párizs 1952, Köln 1958, franciául: Paris 1955, németül: Köln 1956, angolul: uo. 1958); Vérités sur l'Europe Central I-II (Paris 1956–1961, magyarul: Igazságok Közép-európa körül I-II, Köln 1959, Párizs 1960).

Szalay Lajos (Örmező, Zemplén vm, 1909. febr. 26.) grafikus, könyvillusztrátor. 1927 és 1935 között elvégezte a budapesti Képzőművészeti Főiskolát. Közben

Franciaországban is tanult. *Hatvan rajz* című első könyve 1941-ben jelent meg. 1946-ban állami ösztöndíjjal Párizsba került és ott maradt. 1948-ban UNESCO ösztöndíjjal Argentínába utazott, ahol könyvillusztrátor volt és tanított. 1949–55-ben rajztanár a tucumáni egyetemen, 1958–61-ben a buenos-airesi Képzőművészeti Főiskola tanára. 1961-ben az Egyesült Államokba költözött. Illyés Gyula műveiről készített tizenhét rajza 1962-ben az *Új Látóhatárban* jelent meg. Kiállításai voltak Argentínában, Washingtonban, Budapesten. 1988-ban visszatért Magyarországra és Miskolcon telepedett le. 1989-ben Kiváló művész címet kapott.

F. M.: Dibujos - Drawings (rajzok, Tucuman 1954, Buenos Aires 1958); El drama de Hungría (ill. Buenos Aires 1956); Genesis (150 rajz, New York 1966); Hatvan rajz (New York 1980).

Szalay Tamás (Budapest, 1929. szept. 8.) rádiószerkesztő. Budapesten az Idegen Nyelvek Főiskoláján fordítói diplomát szerzett. 1956 november végén Nyugatra menekült. 1957 elején a bécsi *Magyar Híradó* munkatársa lett. Onnan Londonba került és 1984 végéig a BBC-nél dolgozott. 1985 februárjától a Szabad Európa Rádió müncheni munkatársa. Londonban részt vett a Szepsi Csombor Kör tevékenységében.

Szamosi József (Nagysomkút, Szatmár vm, 1912. szept. 13.) író, költő. A budapesti Tudományegyetemen irodalmat és nyelvészetet tanult, de történelmi-földrajzi szakon szerzett 1937-ben diplomát. Több kiadónál és színháznál lektorként dolgozott. Segédszerkesztője volt a „Bolyai-könyvek”-nek. 1943–44-ben a marosvásárhelyi hadapródiskolában honvédtanár. Az iskolával került 1945 elején Dániába, majd Németországba. Szobrászatot tanult Szervátiusz Jenőtől. 1935-ben verseskötete jelent meg. Monográfiát írt Pest vármegye népművészetéről. 1951 szeptemberétől 1977 szeptemberéig a müncheni Szabad Európa Rádiónál rendező volt, de írt hangjátékokat és irodalmi műsorokat is. Versei és prózai írásai

a *Látóhatár-Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, az *Új Európában*, a *Nemzetőrben*, az *Életünkben* jelentek meg. Az utóbbinál szerkesztői munkát végez.

F. M.: Máriacelli emlékkönyv, Képes magyar kalauz (München–Zürich 1979); Írások - vallomások (München 1982); Álmaim árnyéka (v. uo. 1982).

Szamuely Tibor (Moszkva, 1925. máj. 17. – London, 1972. dec. 10.) politológus, történész. Moszkvai magyar kommunista emigránsok gyerekeként született a szovjet fővárosban. Apja, Sz. György a szovjet külkereskedelmi minisztérium tisztviselőjeként éveket töltött külföldön. Ennek következtében 1932–34-ben angliai iskolába járt. Apja 1937-ben a sztálini törvénytelen ségek áldozata lett. A háborúban katona volt, majd egyetemi hallgató lett és tanulmányait doktori fokozattal fejezte be. 1951 decemberében letartóztatták és a vorkutai táborba hurcolták. 1953-ban szabadult. Ekkor engedélyt kapott, hogy családjával áttelepedjék Magyarországra. A budapesti Tudományegyetemen tanári állást kapott. 1963 decemberében Ghánába küldték tanítani a Kwame Nkrumah Ideológiai Intézetbe. Onnan nem tért vissza, hanem Angliába emigrált. A Reading University politológia tanára lett és angol, valamint más folyóiratokban kelet-európai és kommunista problémákról cikkezett, szovjet ügyekben szakértőnek számított.

F. M.: *Socialism and the Great War: The Collapse of the Second International* (London 1972); *The Russian Tradition* (uo. 1974).

Szász Béla (Torda, 1897. júl. 7. – Cleveland, 1974. márc. 8.) történész, politikus. Az I. vh.-ban katonai szolgálatot teljesített. A budapesti Tudományegyetemen bölcsészeti doktorátust szerzett. 1925-ben részt vett a Bartha Miklós Társaság megalapításában. Tevékeny szerepet játszott a Társaság életében, 1932 és 1936 között elnöke volt. 1930-ban a szélsőjobb oldali Magyar Nemzeti Szocialista Párt országos elnöke lett. A harmincas évek

végén könyvtárosként a Budapesti Fővárosi Könyvtárba került. Történelmi tanulmányokat és politikai cikkeket írt. Több könyve jelent meg. 1944-ben a budapesti Tudományegyetemen az egyetemes történelem tanára lett. 1945 tavaszán kitelepült Ausztriába, 1948-ban Münchenben Magyar Nemzetiségpolitikai Intézetet alapított. Később kivándorolt az Egyesült Államokba. Clevelandben részt vett a Magyar Társaság tevékenységében, az Árpád Akadémiának osztályvezetője, majd alelnöke volt. 1953-ban megalapította a Kossuth Kiadót. 1960–63-ban a Mid-European Research Institute élén állott.

F. M.: *Extra Hungariam*, Válogatott tanulmányok az emigrációból (München–Cleveland 1963).

Szász Béla (Szombathely, 1910. júl. 9.) író. 1928-tól a budapesti Műegyetem közgazdasági karának hallgatója volt, majd a Tudományegyetem bölcsészkarán magyart, franciát és művészettörténetet tanult. Tanulmányait 1930-ban a párizsi Sorbonne-on egészítette ki. 1932-ben kommunista összeesküvés vádjával bíróság elé került. Három havi börtönre ítélték. 1937-ben Párizsba költözött, majd 1939-ben Argentínában telepedett le. Kommunista politikai tevékenységet fejtett ki és dél-amerikai főtítkára volt a Szabad Magyar Mozgalomnak. Magyar emigráns lapoknak dolgozott. 1946-ban visszatért Magyarországra. A *Képes Hét* és a *Jövendő* munkatársa lett. 1948-ban külügyminisztériumi tisztviselő, majd a földművelésügyi minisztérium sajtóosztályát vezette. 1949 május végén letartóztatták és a Rajk-perrel kapcsolatban bíróság elé állították. Hamis vádakkal tízesztendei börtönre ítélték. 1954 augusztus végén szabadult. Rehabilitálták, a Szépirodalmi, majd az Új Magyar Könyvkiadóban kapott lektori állást. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Először Bécsben élt, majd Londonban telepedett le. 1957-től 1961-ig az *Irodalmi Újság* belső munkatársa, 1959-től 1963-ig közreműködik a brüsszeli Nagy Imre Intézet tevékenységében és folyóiratai

szerkesztésében. 1965-től külső munkatársa a BBC magyar műsorának. Esszéi, cikkei, kritikái a nevezett lapokon kívül megjelentek az *Új Látóhatárban* és a *Független Magyarországnak* is. A Rajk-pert felelevenítő *Minden kényszer nélkül* című könyvét Vincent Savarius néven publikálta. Angol, német, francia rádió és televízió állomásoknak dokumentumjátékokat készített.

F. M.: (Vincent Savarius) *Minden kényszer nélkül*, Egy műper története (Brüsszel 1963, München 1979, Budapest 1989, németül: *Freiwillige für den Galgen*, Köln 1963, Nördlingen 1986, franciául: *Volontaires pour l'échafaud*, Paris 1963, angolul: *Volunteers for the Gallows*, London 1971); *Penelopé és a lovag* (kisz. Köln 1988).

Szász Katalin (*Kathleen*, szül. *Villányi*, Budapest, 1912. máj. 21.) műfordító. Második férje Szász Béla író volt, akitől később elvált. Londonban 1935-ben nyelvészeti és irodalmi diplomát szerzett. 1956 végén Nagy-Britanniában telepedett le. 1963 óta a londoni Gemini irodalmi és fordítói ügynökség igazgatója. Magyarból, németből, franciából, spanyolból fordít angolra. Több kortárs magyar író művét ültette át angol nyelvre.

F. M.: *Petishism* (London 1968, New-York–Chicago–San Francisco 1969).

Szász Tamás István (*Thomas Stephen*, Budapest, 1920. ápr. 15.) pszichológus. 1938-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. A Cincinnati Egyetemen 1941-ig orvosi tanulmányokat folytatott. Utána a Chicagói Egyetemen pszichiátriai kiképzésben részesült, majd 1947 és 1951 között pszichoanalitikai jártasságot szerzett a chicagói Pszichoanalitikai Intézetben. 1944-től orvosként működött Bostonban, Cincinnatiben és Chicagóban. 1956-ban a pszichiátria tanára lett New York Állam Syracusei Egyeteme Egészségügyi Tudományos Központjában. Több amerikai egyetem hívta meg vendégtanárnak. Számos tudományos kitüntetésben részesült. Jelentős publikációs tevékenységet folytat. Tevékeny

szerepet játszik a londoni Nemzetközi Emberi Jogi Bizottságban és az elmeegógyintézetekbe való kényszerbeutalások ellen alakult amerikai egyesületben.

F. M.: *Pain and Pleasure* (New York 1957); *The Myth of Mental Illness* (London 1962); *Law, Liberty and Psychiatry* (New York 1963); *The Ethics of Psychoanalysis* (uo. 1965); *Psychiatric Justice* (uo. 1965); *Ideology and Insanity* (uo. 1970); *The Manufacture of Madness* (uo. 1970); *Ceremonial Chemistry* (uo. 1976); *Heresies* (Garden City NY 1976); *Karl Kraus and the Soul-Doctors* (New Orleans 1976); *Schizophrenia* (New York 1976); *Psychiatric Slavery* (uo. 1977); *The Theology of Medicine* (uo. 1977); *The Myth of Psychotherapy* (Garden City NY 1978); *Sex by Prescription* (uo. 1980); *Sex: Facts, Frauds and Follies* (Oxford 1981); *The Therapeutic State* (New York 1984); *Insanity* (uo. 1987); *The Untamed Tongue* (uo. 1990).

Szathmáry Lajos (*Louis*, Rákospalota, 1919. jún. 6.) író, újságíró, műgyűjtő, szakácsművész. A budapesti Tudományegyetemen 1944-ben bölcsészdoktori oklevelet szerzett. Ezt megelőzően elbeszéléseket és verseket írt a marosvásárhelyi *Székely Szónak* és a sepsiszentgyörgyi *Székely Népek*. Ez utóbbinak 1944-től szerkesztője volt. Három évig tudósította az MTI-t Székelyföldről. Haditudósítóként 1945 elején Ausztriába került. Salzburgban szerkesztette a *Sorsunk* című folyóiratot és a *Helyzet* című lapot. Szakács lett és 1949-ben Amerikába történt kivándorlása után az Egyesült Államokban ez vált fő hivatásává. 1951-ben Chicagóban megalapította és 1989-ig vezette Bakery nevű vendéglőjét. A szakácsművészetnek elismert művelője lett, könyveket írt, az amerikai sajtóban szakács-rovatokat vezetett, rádió és televízió előadásokat tartott, szerkesztette a *New York Times* szakácsművészeti könyvsorozatát. Behatóan foglalkozott az étkezés pszichológiájával, ételtechnológiai és ételkémiai problémákkal. Szépirodalmi munkái, cikkei és kritikái főleg a *Nemzetőrben*, az *Új Látóhatárban*, a *Szivárványban*, az *Itt-Ottban* jelentek meg.

Értékes okirat- és könyvgyűjteményének darabjait amerikai egyetemeknek adományozta. Hatalmas magyar és nemzetközi szakácművészeti, irodalmi, történelmi könyvtára van. Emigráns irodalmi vállalkozásokat anyagilag is támogatott.

F. M.: *The Chef's Secret Cook Book* (New York 1971); *American Gastronomy* (Chicago 1974); *The Chef's New Secret Cook Book* (uo. 1975); *The Bakery Restaurant Cook Book* (Boston 1981); *Eat or be eaten* (1984); *Sárospataki kaleidoszkóp* (Miskolc 1991).

Száz Zoltán (*Michael Zoltan Szaz*, tkp. *Szász Zoltán Mihály*, Budapest, 1930. jan. 3.) politológus. Egyetemi tanulmányait Münchenben kezdte, majd az Egyesült Államokba 1950-ben történt kivándorlása után a New York állambeli Jamaicá-ban, a St. John's Universityn és a washingtoni Catholic University of America-n folytatta. Ez utóbbin 1956-ban politikatudományból doktori oklevelet szerzett. 1962–66-ban a St John's University, 1966-tól a New York állambeli South Orange-ben a Seton Hall University történelem tanára. Az Amerikai Magyar Szövetség külügy titkára.

F. M.: *Germany's Eastem Frontiers* (Chicago 1960, németül: *Die deutsche Ostgrenze*, München 1961); *The Great Power Conflict since 1945* (Chicago 1963).

Szebedinszky Jenő (Püspökladány, Hajdú vm, 1906. júl. 6.) újságíró. Budapesten a *8 órai Újság* munkatársa volt. 1945 tavaszán került Nyugatra. 1950 óta a Pittsburghban megjelenő *Magyarság* című hetilap tulajdonosa és szerkesztője. A lap jelenlegi megjelenési helye South Bend IN.

Széchenyi György gr. (*Georg*, Acsád, Vas vm, 1910. – Bonn, 1984. nov. 21.) író, újságíró, politikus. Okleveles gazda, valamint jogi és államtudományi doktor volt. 1932 és 1944 között Zala vármegyei aljegyző, szolgabíró, főszolgabíró. Az 1944-es Lakatos-kormány alatt Fejér vármegye és Székesfehérvár főispánja. 1944 októberében a

német Gestapo letartóztatta, de fogságából megszökött. Politikai vádakkal 1947-ben háromévi börtönre ítélték. Szabadulása után internálták. Az internálótábor 1953-ban hagyhatta el és munkás lett. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Belgiumban, majd Németországban telepedett le. 1960 januártól Bad Godesbergben a Redoute nevű nemzetközi klub igazgatója volt. Vezette a Magyar Politikai Foglyok Szövetségét és néhány évig főtírkára volt a Menekült Írók PEN Központja német nyelvterületi csoportjának. Írásait (részben Füredy Bálint álnéven) a *Kanadai Magyar Újság*, a *Délamerikai Magyar Hírlap* és más emigráns lapok közölték.

F. M.: *Doce anos entre cadenas*, 1944–1956 (eml. Oviedo 1957); Graf Stefan Széchenyi, ein persönliches Bekenntnis (Köln 1960, magyarul: Gróf Széchenyi István, magyar államférfi és európai gondolkodó, uo. 1963); *Ítélet földje* (elb. Töttösy Ernővel, München 1962); *Ungarn zwischen Rot und Rot* (tan. eml. uo. 1963); *Üldözöttek* (tan. karcolatok, szerk. Bad Godesberg 1965); *Halálgyárosok*, Egy szomorú korszak jellemzése (r. uo. 1966).

Széchenyi Kör. 1977 óta Münchenben működik azzal a céllal, hogy a magyar nyelvet és kultúrát ápolja. Buzády Tibor orvos kezdeményezésére alakult és mint „Ungarische Mission und Sozialdienst” kapott egyesületi hatósági bejegyzést. Néhány évig Magyar Otthon néven klubhelyiséget is fenntartott. Később tevékenysége előadások, műsoros estek, hangversenyek és társasági összejövetelek rendezésére korlátozódott. Előadói között nemcsak Nyugaton élő magyar írókat és tudósokat találunk, de 1979 óta mind nagyobb számban magyarországi szellemi embereket, művészeket és művészcsoportokat is. A Kör vezető tagjai közé tartozik Buzády Tiboron kívül Madas István, Balogh Elemér, Máté Imre, Csernohorszky Vilmos.

Széchenyi Társaság. 1965-ben Torontóban alakult társadalmi egyesület a magyar nyelv, irodalom, történelem és kultúra ápolására. 1974 májusában Alapítványt létesített és

gyűjtést indított a torontói egyetemen felállítandó magyar nyelvi, irodalmi és történeti tanszék érdekében. Négy és fél év alatt a Társaság előteremtette a tanszék munkájának elindításához szükséges 600.000 kanadai dollárt. Az összeg felét magyarok adták össze, másik felét a kanadai szövetségi kormány adományozta. Ennek alapján 1978 őszén megindult a magyar nyelv és irodalom oktatása, 1979 őszén pedig a magyar történelem tanítása.

Szegedi László (Debrecen, 1919. dec. 30.) újságíró. Debreceni lapokban három regénye, budapesti lapokban elbeszélései jelentek meg. A II. vh. után nyomdász lett Budapesten. A nyomdász mesterséget folytatta azután is, hogy 1956 végén Nyugatra menekült és Kanadában telepedett le. Kilenc évig magyar rádióműsort szerkesztett Winnipegben és megszervezte a Winnipegi Magyar Irodalmi Kört. 1966-ban Los Angelesbe költözött és az *Új Világ* című hetilap társszerkesztőjeként működött. Cikkeit saját nevében és Mester László írói néven közölte. 1988. november 1-én a lap főszerkesztője, de a következő évben már kivált az *Új Világból* és az ugyancsak Los Angelesben alapított *Amerikai Magyar Hírlap* főszerkesztője lett.

Szegedy-Maszák Aladár (Budapest, 1903. nov. 19. – Washington, 1988. márc. 25.) diplomata, rádiószerkesztő. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Párizsban az École Science Politique-on végezte. 1929-ben a külügyminisztériumba került, két miniszternek volt a titkára, 1933-ban a berlini magyar követségre kapott beosztást, majd a külügyminisztérium politikai osztályán dolgozott. Annak 1943-ban vezetője lett. Angolbarát diplomataként 1944 tavaszán a németek bevonulása után letartóztatták és a Fő utcai börtönben őrizték. 1944 októberében a dachau koncentrációs táborba hurcolták, ahonnan 1945 áprilisában szabadult. Hazatérése után a magyar békeelőkészítő bizottság munkájában vett részt. 1946 januárjától Magyarország washingtoni követe

volt. 1947 május végén lemondott és az Egyesült Államokban maradt. 1950-ben rövid ideig a Szabad Európa Rádió kutatóosztályát vezette New Yorkban, majd még ugyanabban az évben Washingtonba került Amerika Hangja magyar munkatársának. 1968 végén mint a magyar osztály helyettes főnöke vonult nyugalomba. Utána emlékiratain dolgozott.

Székely Molnár Imre (Budapest, 1902. – Toronto, 1980. szept.) író, költő, újságíró. Pályafutását Brassóban kezdte, utána Debrecenben volt hírlapíró, majd a húszas évek végén Szegedre került és a harmincas évek közepén a *Szegedi Napló* főszerkesztője lett. Azután Budapestre költözött és fővárosi lapoknak dolgozott. Verseskötetei és elbeszélései jelentek meg. 1949-ben Nyugatra menekült. Először Svájcban élt, majd 1951-ben kivándorolt Kanadába. Torontóban telepedett le. Verseket, elbeszéléseket, karcolatokat, riportokat írt a *Kanadai Magyar Újságba*, a *Menorába* és más kanadai, valamint amerikai lapokba.

F. M.: Szent István legendája (v. Toronto én.); Hallod-e Zsófi?... (eml. karc. uo. 1962); Föltisztul az ég (elb. karc. uo. 1965); Az apostol és a paradicsommadár (karc. uo. 1971); Forgó komédia (elb. karc. uo. 1979).

Szekula Ágnes (Kolozsvár – Genf, 1969. jún. 25.) újságíró. A harmincas években került Genfbe budapesti lapok népszövetségi tudósítójaként, A háború után nem tért vissza Magyarországra, hanem Svájcban maradt. Genfben francia nyelvű svájci napi- és hetilapoknak dolgozott. Magyarul keveset publikált. Néhány írását az *Új Látóhatár* és az *Irodalmi Újság* közölte.

Szél Erzsébet (*Elisabeth*, Budapest, 1926. nov. 26.) író. 1956 óta él Madridban. Férje Leon Klimovsky filmrendező. Regényeket, elbeszéléseket, dokumentumokat, forgatókönyveket ír spanyolul. Első könyve 1961-ben jelent meg. Endro Javier Martinez spanyol költővel lefordította az *ember tragédiáját*.

F. M.: Operación noche y niebla, El caso Wallenberg (r. Madrid 1961); La mujer del armino, La dama del Greco (r. uo. 1962, magyarul: Greco asszonya, Budapest 1973); No apta para menores (r. Barcelona 1968); Prohibido nacer (r. uo. 1969); Balada de cárceles y rameras (r. uo. 1975); Ven a morir a Amsterdam (r. uo. 1981).

Szelényi Iván (Budapest, 1935. ápr. 17.) szociológus. A budapesti Közgazdasági Egyetemen végzett. 1960 és 1963 között a Statisztikai Hivatal kutató munkatársa. 1963–65-ben Ford-ösztöndíjas Berkeleyben a Kaliforniai Egyetemen. 1966-tól 1974-ig a MTA Szociológiai Intézetének munkatársa, majd osztályvezetője és tudományos titkára. Ugyanakkor a *Szociológia* című folyóirat szerkesztője és a Közgazdasági Egyetem városszociológiai csoportjának vezetője. 1974 októberében Konrád Györggyel írott könyve kéziratának külföldre juttatása miatt két társával együtt letartóztatták, majd 1975 májusában Magyarországról kiutasították. Angliába került és Canterburyben a Kenti Egyetemen vendégtanár lett. 1976 és 1981 között az ausztráliai Adelaide-ben a Flinders University of South Australia Társadalomtudományi Intézetében tanár. 1981-től az amerikai Wisconsin University, 1985-től a University of New York City, 1988-tól Los Angelesben a University of California szociológia tanára. 1990 májusában a MTA levelező tagja lett. Fő kutatási területe a város- és településtörténet, a kapitalizmus és szocializmus szerkezeti problémái, a magyar polgárosodás és társadalmi egyenlőtlenségek ügye. A Magyar Szociológiai Társaság elnöke.

F. M.: Regional Management and Social Class: the Case of Eastern Europe (Canterbury 1975); Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz (Konrád Györggyel, Bern–Párizs 1978); Harmadik út? Polgárosodás a falun (többekkel, Budapest 1984); Socialist Entrepreneurs (Minnesota 1988); Városi társadalmi egyenlőtlenségek (Budapest 1989); Új osztály, állam, politika (tan. uo. 1990).

Szélpál Árpád (Törökszentmiklós, Jász-Nagykun-Szolnok vm, 1897. nov. 2. – Sceaux, Franciaország, 1987. ápr. 9.) költő, újságíró. A húszas években Kassák Lajos *Ma* című folyóirata és a szociáldemokrata *Népszava* munkatársa volt. 1933-tól részt vett a lap irodalmi rovatának szerkesztésében. 1918-ban és 1927-ben verseskötete jelent meg. A *Népszava* tudósítójaként 1939 januárjában Párizsba ment. Franciaországban maradt és a német megszállást vidéken vészelte át. 1945-től 1970-ig a Francia Rádió magyar osztályán dolgozott. A Párizs melletti Sceaux-ban élt. Esszéket és cikkeket írt franciául magyar irodalmi és történelmi témákról. Magyar nyelven verseket és a francia kultúrát ismertető írásokat publikált, a többi között az *Irodalmi Újságban*.

F. M.: Les sans-patrie (esszé, Paris 1954); L'ouvriére (uo. 1956); Les 133 jours de Bela Kun (uo. 1959); Versek (uo. 1977); Keréknyom (v. uo. 1979); Les haillons de la vieillesse (v. uo. 1982); Forró hamu (életr. r. Budapest 1984); Öt év isten háta mögött (eml. uo. 1985); Csipkebokor (vál. és új v. uo. 1987).

Szemle 1.) A brüsszeli Nagy Imre Intézet által kiadott társadalomtudományi folyóirat. 1959 június 17-én, Nagy Imre kivégzésének első évfordulóján indult. 1959 és 1963 között összesen 18 száma jelent meg. Főszerkesztője Heltai György, szerkesztője (az 1961. 2. számig) Nagy Balázs, utána Sztáray Zoltán volt. Az 1961. 4. számtól Heltai mint felelős szerkesztő jegyezte a folyóiratot. A szerkesztésben 1959–60-ban részt vett Szász Béla. A folyóirat az 1963. 4. számmal szűnt meg. Munkatársai közé tartozott az említettekén kívül: Aczél Tamás, András Sándor, Borbándi Gyula, Gábel József, Gosztanyi Péter, Gömöri György, Kende Péter, Márton László, Méray Tibor, Molnár Miklós, Pálóczi-Horváth György, Peéry Rezső, Philippovich Tamás, Schreiber Tamás, Szabó Zoltán. Francia nyelvű változata *Études*, angol változata *The Review* címmel jelent meg.

2.) Torontóban 1962 júniusa és 1963 márciusa között megjelent „tudományos, irodalmi és

művészeti folyóirat”. Kiadta a Magyar Tanárok Munkaközössége. Szerkesztette Kostya Sándor. Munkatársai voltak a többi között: Báthory László, Csery-C. Mihály, Fáy Ferenc, Haraszi Endre, Heckenast Gusztáv, Nyírádi Szabó Imre, Oszlányi Róbert, Wojatsek Károly. Megjelent havonta.

Szende István (*Stefan*, Szombathely, 1901. ápr. 10.) újságíró, politikai író. Bölcséleti és államtudományi tanulmányokat folytatott Bécsben és Budapesten. A Tanácsköztársaság bukása után Bécsbe emigrált. 1921-ben visszatért, baloldali körökben előadásokat tartott és cikkeket írt. Illegális kommunista tevékenységért 1928-ban letartóztatták, de sikerült megszöknie. Bécsben egyetemre járt és doktori oklevelet szerzett. 1932-ben Berlinbe ment, ahol 1933-ban kommunista agitációért letartóztatták és két évi fegyházra ítélték. Az oranienburgi koncentrációs táborba került, majd szabadulása után Prágán keresztül Svédországba távozott. Közben a kommunista pártból kizárták. Csatlakozott a baloldali szociáldemokraták csoportjához. Stockholmban telepedett le. A *Dagens Nyheter* külpolitikai, majd gazdasági munkatársa lett. 1940-ben előadó a szakszervezetek stockholmi népfőiskoláján. 1947-től az Agence Euroéenne de Presse szerkesztője. Az ezt követő években számos skandináv lap és a svéd hírügynökség tudósítója. Könyveiben és tanulmányaiban világpolitikai fejleményekkel, a Szovjetunió és a kommunizmus problémáival, valamint a zsidóság sorsával foglalkozott.

F. M.: *Europäische Revolution* (Zürich–New York 1945, 1947, eredetileg svédül: *Europeisk Revolution*, Stockholm 1943); *Der letzte Jude aus Polen* (Zürich–New York 1945, angolul: *The Promise Hitler kept*, New York 1945, London 1945, dánul: *Koppenhága* 1945, finnül: *Helsinki* 1945, eredetileg svédül: *Den siste juden fran Polen*, Stockholm 1944); *Zwischen Gewalt und Toleranz* (eml. 1975, eredetileg svédül: Stockholm 1975).

Szenes Erzsébet (Nagymihály, Zemplén vm, 1902. jún. 5. – Tel-Aviv 1979.) költő, író. A

két világháború közötti időben újságíró volt Kassán. Verseket írt. Ezek főleg a *Prágai Magyar Hírlapban* jelentek meg, de közölte szabadverseit a *Nyugat* is. 1949 óta Jeruzsálemben élt. Irodalmi munkásságáért megkapta a Nordau-díjat.

F. M.: *Van hazám* (eml. Tel-Aviv 1956, 1959); *A lélek ellenáll* (napló, Budapest 1966); *Pkaat hamesi* (vál. v. héb. Tel-Aviv 1969); *Mitan kaved* (vál. elb. héb. uo. 1977).

Szenes Piroska (Marossalatna, Arad vm, 1899. nov. 25. – New York, 1972. ápr. 28.) újságíró, író. Első novellái a húszas évek elején a *Nyugatban* jelentek meg. A folyóirat állandó munkatársa volt. Mint Halász Miklós felesége 1938-ig Besztercebányán élt és csehszlovákiai magyar lapoknak dolgozott. Magyarországon 1927 és 1935 között három regénye és egy elbeszéléskötete jelent meg. Színdarabot is írt. 1938 végén Párizsba költözött. 1940-ben Spanyolországban és Portugáliában élt. 1941-ben az Egyesült Államokba távozott és New Yorkban telepedett le. Amerikai és franciaországi magyar lapok közölték cikkeit.

F. M.: *Lesz gyümölcs a fán?* (r. Budapest 1948).

Szenessy Mario (Nagybecskerek, Jugoszlávia, 1930. szept. 14. – Pinneberg, NSZK, 1976. okt. 11.) író, műfordító. A Bánságból szüleivel 1942-ben költözött Szegedre, ahol 1954-ben befejezte az Egyetem orosz-német tanári szakát. Salgótarjánban és Budapesten gimnáziumi orosz tanár volt, majd a szegedi Orvostudományi Főiskolán tanított orosz nyelvet. 1963-ban Humboldt-ösztöndíjjal Nyugat-Németországba utazott. Tübingeni tartózkodása után nem tért vissza Magyarországra. Nyugat-Berlinben, majd Hamburgban lakott. Magyar-német családból származván a német anyanyelvének számított és ez megkönnyítette, hogy német íróvá váljék. 1967 óta szabadúszóként dolgozott. Elbeszéléseket, regényeket, esszéket, kritikákat írt. Munkatársa volt a *Frankfurter Allgemeine Zeitung*nak, a *Stuttgarter*

Zeitungnak, a Süddeutsche Zeitungnak, a Zeit című hamburgi hetilapnak. *Lauter falsche Pässe* című regényéért 1971-ben Hermann Hesse-díjat kapott. Műfordítóként magyar szépirodalmi munkákat ültetett át német nyelvre. A Hamburg melletti Pinnebergben munka közben halt meg.

F. M.: *Verwandlungskünste* (r. Frankfurt a. M. 1967); *Otto der Akrobat* (elb. uo. 1969); Tibor Déry (tan. Stuttgart 1970); *Lauter falsche Pässe oder Die Erinnerungen des Roman Skorzeny* (r. Hamburg 1971); *Der Hut im Gras* (r. uo. 1972); *Der Hellseher* (r. uo. 1974); *In Paris mit Jim* (elb. uo. 1977).

Szente Imre (Celldömölk, 1922. dec. 22.) költő, kritikus, műfordító. A budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán magyarul latin szakon végzett, majd 1947-ben angol-országi tanári képesítést szerzett. Az államosításig a csepeli bencéseknel tanított. 1948-tól 1956-ig Celldömölkön volt gimnáziumi tanár. Az 56-os forradalom után Ausztriába menekült. Bregenzben, majd Hornban középiskolai tanár lett. 1959-ben áttelepedett Svédországba. A lundini egyetemen tanult és közben magyar nyelvet tanított. 1967-ben finnugor nyelvekből licenciátusi vizsgát tett. 1968-tól a finnországi Jyväskylä egyetemén magyar lektorként nyelvtanfolyamokat, nyelvtörténeti és irodalmi előadásokat tartott. Amikor emigráns mivoltával szemben érvényesülő politikai megfontolásból állása megszűnt, egy ideig óraadó és könyvtáros volt. 1980-ban magyar anyanyelvi tanár Stockholmban. 1983 óta a stockholmi tanárképző főiskolán magyar anyanyelvi tanárok képzésével foglalkozik. Versei, elbeszélései, kritikái az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Nemzetörben*, a *Szívárványban* jelentek meg.

F. M.: *Szolzenyicin: A Gulag-szigetcsoport I-II* (műford. München 1975–1976); *Kalevala* (műford. uo. 1987).

Szente Péter (Budapest, 1937. okt. 31.) rádiószerkesztő. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Nagy-Britanniában

telepedett le. Először a vendéglátóiparban dolgozott, majd politológiai és szociológiai tanulmányokat folytatott. 1970–72-ben angol tanulmányi ösztöndíjas volt Magyarországon. Később a BBC munkatársa lett. 1989-től a magyar osztály vezetője.

Szent-Györgyi Albert (Budapest, 1893. szept. 16. – Woods Hole MA, 1986. okt. 22.) biokémikus. A budapesti Tudományegyetemen 1917-ben orvosi diplomát szerzett. Utána Berlinben, Cambridge-ben és Hollandiában egészítette ki tanulmányait. 1928 és 1945 között a szegedi Tudományegyetemen az orvosi kémia tanára. 1937-ben a biológiai életfolyamatok kutatásáért és a C-vitamin előállításáért orvosi Nobel-díjat kapott. 1935-től a MTA tagja volt. 1937-ben Corvin-koszorúval tüntették ki. 1945 és 1948 között a budapesti Tudományegyetemen biokémiát tanított. 1946–1948-ban a MTA másodelnöke volt. 1947-ben az Egyesült Államokba utazott és nem tért vissza Magyarországra. Woods Hole-ba került, ahol az Izomkutató Intézet tengerbiológiai laboratóriumának igazgatója lett. A többi között a rák problémájának megoldásán fáradozott. Tudományos munkán kívül társadalmi kérdésekkel is foglalkozott, szóban és írásban bírálva kora és környezete némely jelenségeit.

F. M.: *The Nature of Life* (1947, magyarul: *Az élet jellege*, Budapest 1975); *Introduction to a Submolecular Biology* (New York 1960); *The Crazy Ape* (uo. 1970); *Egy biológus gondolatai* (Budapest 1970); *Az élő állapot* (Bukarest 1973); *The living state and cancer* (New York–Basel 1978, magyarul: *Az anyag élő állapota*, Budapest 1983); *Válogatott tanulmányok* (uo. 1983).

Szent-Iványi Sándor (*Alexander*, Marosvásárhely, 1902. jan. 18. – Lancaster MA, 1983. okt. 16.) unitárius lelkész, történész, politikus. 1920–24-ben a kolozsvári unitárius teológiai akadémián, 1924–25-ben az amerikai Harvard Egyetemen tanult. 1927 és 1934 között kolozsvári lelkész. 1932–33-ban a Chicagói egyetem teológiai iskolájának hallgatója. 1934 és 1939 között a kolozsvári

unitárius teológiai akadémia tanára, 1939-től 1945-ig budapesti lelkész, illetve főlelkész. 1945-ben a Magyarországi Unitárius Egyház püspöki vikáriusa és egyházi elnöke lett. 1945–47-ben a Polgári Demokrata Párt elnöke és nemzetgyűlési képviselő. 1945–46-ban a Magyar Vöröskereszt elnöke. 1947-ben az Egyesült Államokba költözött. Chicagóban teológiai doktor lett. Bostonban, Sadburyben, Lancasterben és Clintonban lelkészként működött. Szerepet vállalt az emigrációs politikában, elnöke volt 1955-től az Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulatnak, tagja volt a kelet-európai liberálisok szervezete és az Amerikai Erdélyi Szövetség vezetőségének. Írásai jelentek meg az *Új Látóhatárban*.

F. M.: *God's Law and the Fifth Amendment* (New York 1954); *Freedom Legislation in Hungary, 1557–71* (uo. 1957); *The „Historia” and its Authors* (uo. 1960); *Történelem és krízis* (uo. 1961); *A magyar vallásszabadság* (uo. 1964); *Dániel Szentiváni in England, 1665–67* (uo. 1971).

Szent-Miklós István (Dicsőszentmárton, Kis-Küküllő vm, 1909. ápr. 6.) katonatiszt, történész. 1924-ben katonaiskolába került, majd elvégezte a Ludovika Akadémiát és a Hadiakadémiát. A II. vh.-ban mint vezérkari tiszt vett részt. 1944-ben a Legfelső Honvédelmi Tanácsnál szolgált. A német megszállás után csatlakozott a Magyar Függetlenségi Mozgalomhoz és részt vett a katonai ellenállásban. 1944. október 16-án a németek letartóztatták. 1945. május 1-én szabadították fel Bajorországban az amerikai csapatok. 1946 novemberében ért vissza Budapestre. Részt vett a hajdani ellenállók és függetlenségi politikusok eszmecseréin. 1946 végén letartóztatták és az ún. összeesküvés per vádlottjaként életfogytiglani börtönre ítélték. Az 56-os forradalom alatt szabadult ki a Gyűjtőfogházból. Először Bécsbe menekült, majd kivándorolt az Egyesült Államokba. New Yorkban a Columbia Egyetemen 1962-ben nemzetközi politikából doktorált. A New Yorki Városi Egyetemhez tartozó Queens és City College-ban lett tanár. Nyugdíjazása után

a Columbia Egyetemen folytatott kutatómunkát, és az amerikai külpolitikáról tartott előadásokat. Az atlanti unióval, az európai politikai erőviszonyokkal, magyar történelmi és politikai témákkal foglalkozott.

F. M.: *Political trends in the Hungarian Army, 1945–1956* (Santa Monica 1957); *The Atlantic Union Movement, Its Significance in World Politics* (New York 1965); *The Balance of Power in Europe since the Invasion of Czechoslovakia* (uo. 1969); *With the Hungarian Independence Movement, 1943–1947* (eml. uo. 1988).

Szépfalusi István (Budapest, 1932. febr. 21.) evangélikus lelkész, szociográfus, szerkesztő, kulturális szervező. 1950 és 1955 között teológiai tanulmányokat folytatott Sopronban és Budapesten. Osztrák állampolgár lévén 1955-ben édesanyja szülővárosába, Bécsbe költözött. 1956-tól az osztrák ev. egyház magyar lelkésze. 1962–68-ban a Grazi Egyetem történelem és tolmács szakán tanult. 1975-től a Bécsi Egyetem tolmács- és fordítóintézete magyar tagozatának lektora. Magyar művek német fordítóit neveli. Feleségével, Wanner Mártával a magyar irodalom ausztriai megismertetésén fáradozik. Az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia és az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem vezetőinek egyike volt. 1959 és 1969 között szerkesztette az EMEIK találkozó előadásainak gyűjteményeit, 1970 és 1979 között kiadta az EPMSZ találkozó anyagát tartalmazó köteteket. 1977 és 1984 között sajtó alá rendezte az EPMSZ által kiadott könyveket. 1960-ban egyik alapítója volt a bécsi Bornemisza Péter Társaságnak, amelynek azóta titkára. Tevékeny tagja az Osztrák PEN Központnak. Szociográfiai kutatómunkát végez Ausztriában. Írásai a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, az *Útitársban*, a bécsi *Magyar Híradóban*, a *Bécsi Naplóban* jelentek meg.

F. M.: *Irodalom a jövő szolgálatában* (tan. Bern 1976); *Igehirdetés a holnap szolgálatában* (uo. 1976); *Ember és város* (tangy. szerk. uo. 1978); *Lássátok, halljátok egymást! Mai magyarok Ausztriában* (uo. 1980, Budapest 1990); *Pótszigorlat* (eml. Bécs 1984, Budapest 1990).

Szepsi Csombor Kör. 1964 decemberében alakult Londonban, ötvenhatos menekült fiatal értelmiségiek kezdeményezésére. Az alapítók célja volt „a magyar nyelv és irodalom, valamint a művészetek terjesztése, bátorítása és előadók meghallgatása”. A névadó, Szepsi Csombor Márton tizenhetedik századi kassai útleíró példáját követve, Magyarország hasznára kívántak lenni. A rendszeres irodalmi esteken és előadásokon nemcsak nyugati magyar szellemi emberek, de nagy számban magyarországi költők, írók és tudósok is szerepeltek. A Kört – amelynek élén kezdettől fogva Czigány Lóránt és Siklós István állt – támogatta a Londonban élő Cs. Szabó László, Szabó Zoltán és Iványi Grünwald Béla. Munkájában tevékenyen közreműködött a többi között Neményi Ninon, Sárközi Mátyás, Szabó András, Szalay Tamás. Könyvkiadói tevékenységet is folytatott. Mintegy tizenöt – részben angol nyelvű – kötetet jelentetett meg.

Szétszórt Parazsak. Tudományos és kulturális szemle, amelyet Fenyvessy Jeromos 1948-ban a Köln melletti Walberbergben alapított. Kiadója és szerkesztője Fenyvessy Jeromos volt. 1954-től mint a müncheni *Új Hungária* rovata jelent meg. 1960 június végén megszűnt. Munkatársai főleg az Amerikai Magyar Kiadó körül tömörült németországi írók és újságírók voltak.

Szigeti József (*Joseph*, Budapest, 1892. szept. 5. – Luzern, 1973. febr. 20.) hegedűművész. A budapesti Zeneművészeti Főiskolán Hubay Jenőnél tanult. Tizenhárom éves korában hangversenyezett először. 1906-tól Angliában élt. 1917-től 1924-ig a genfi Konzervatóriumban tanított. 1926-ban az Egyesült Államokban telepedett le. Rendszeresen hangversenyezett, Bach, Beethoven, Brahms legjobb interpretálói között tartották számon. Bartókkal is hangversenyezett és sokat tett nemzetközi népszerűsítése érdekében. Zenei írásai is növelték hírnevét és tekintélyét. 1960-ban abbahagyta a hangversenyezést. Svájcba

költözött és tehetséges fiatal hegedűsök nevelésével foglalkozott.

F. M.: *With Strings Attached, Reminiscences and Reflections* (önéletr. New York 1947, London 1949, németül: *Zwischen den Saiten*, Zürich 1962, magyarul: *Beszélő húrok*, Budapest 1965); *A Violinist's Notebook* (London 1964, németül: *uo.* 1965); *The Ten Beethoven Sonatas for Piano and Violin* (Urbana IL 1965, németül: *Beethovens Violinwerke*, Zürich 1965, olaszul: *Milano* 1969, magyarul: *Beethoven hegedűművei*, Budapest 1968); *Joseph Szigeti on the Violin* (London 1969, magyarul: *A hegedűről*, Budapest 1974).

Sziklay Andor (*A. C. Klay*, Göncz, Abaúj-Torna vm, 1912. jún. 27.) diplomata, újságíró, műfordító. Amerikai polgár kiskorú fiaként öröklött állampolgárság jogán 1930-ban az Egyesült Államokba került. 1935-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. 1939-ben történelemtudományból doktorált. A háborúban Észak-Afrikában, Olaszországban és Németországban, 1943-tól 1945-ig a CIA elődjénél, az OSS-nél (Office of Strategic Services) szolgált. 1946 elején kelet-európai szakértőként külügyminisztériumi tisztviselő, később osztályvezető. 1956-ban a diplomáciai karba került. 1958 és 1972 között Belgrádban konzul, másod-, majd első titkár, Frankfurtban követségi csoportvezető, Berlinben a diplomáciai katonai misszió osztályvezetője. Visszakerülve a Külügyminisztériumba, a Jogi Tanácsadói Osztály munkatársa lett. 1970 és 1977 között előadott a Külügyi Szolgálat washingtoni Intézetében. 1972–74-ben a Miami Egyetem, 1976–77-ben a Mount Vernon College tanára volt. 1935-től 1941-ig újságíró tevékenységet is folytatott mint a *Szabadság* című lap belső munkatársa. A diplomáciai szolgálatból való kiválása óta rendszeresen dolgozott az *Amerikai Magyar Népszavának*. Írásai jelentek meg a *Látóhatár-Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, más európai és amerikai magyar folyóiratokban és lapokban, valamint angol nyelvű publikációi amerikai folyóiratokban. 1985-ben megkapta az Amerikai Magyar Alapítvány Lincoln-díját.

F. M.: *The Visitor Speaks, 1800–1950* (dok. Washington 1950); *Kosztá Márton esete* (tan. uo. 1953); *Rubáiját, Omár Khájjám versei* (műford. uo. 1956); *Daring Diplomacy: The Case of the First American Ultimatum* (tan. Minneapolis 1957); *Magyar lábnyomok, Körkép Washingtonból* (Cleveland 1988, 1989).

Szilágyi Dénes (*Denis Silagi*, Budapest, 1912. nov. 10.) történész, közíró. Tanulmányait a Münchener Egyetemen végezte, ahol bölcsészdoktori oklevelet szerzett. 1952-től Amerika Hangja müncheni szerkesztőségének vezetője volt. Ennek megszűnte után szabadúszó újságíró. Történelmi kutatómunkájában és publikációiban főleg a XIX. századi magyar történelemmel foglalkozott.

F. M.: *Jakobiner in der Habsburger Monarchie* (1962); *Ungarn* (Hannover 1964); *Der grösste Ungar - Graf Stefan Széchenyi* (Wien–München 1967).

Szilágyi József (1896. jún. 23. – Lausanne, 1987.) újságíró. Az I. vh-ban tart. tisztként vett részt. A húszas-harmincas években budapesti liberális lapoknál dolgozott. Évekig Bajcsy-Zsilinszky lapjának és más újságoknak párizsi tudósítója volt. A II. vh. alatt Franciaországban tartózkodott és részt vett az ellenállásban. Ezért később megkapta a Francia Becsületrendet. 1945-ben rövid időre hazatért. Egy ideig ÁVO-fogságban volt, de sikerült Franciaországba menekülnie. A Francia Rádió magyar adásának főmunkatársa lett és onnan vonult nyugalomba. Nyugdíjazása után Svájcban telepedett le. Emigráns lapoknak, köztük az *Irodalmi Újságnak* dolgozott.

Szilárd Leó (Budapest, 1898. febr. 11. – La Jolla CA, 1964. máj. 30.) atom- és biofizikus. Tanulmányait a berlini Egyetemen végezte. 1922-ben doktorált. 1928-ban Berlinben magántanár, egy ideig Einstein munkatársa. Hitler hatalomra kerülése után rövid ideig Bécsben tartózkodott, majd Londonba költözött, ahol egy kórház fizikai osztályán

dolgozott. 1935-ben az Oxfordi Egyetem Clarendon Laboratóriumában kutatómunkát végzett. 1939-től New Yorkban a Columbia Egyetemen az uránhasadás elméleti lehetőségeit kutatta. 1940-től az első atomreaktor megteremtésében működött közre. 1942-ben a chicagói Metal Laboratory vezető fizikusa. 1960-ban a Chicagói Egyetem tanára. 1964 februárjában Kaliforniába került és a Salk Institute for Biological Studies tanácsadója lett. Több tudományos felfedezés fűződik nevéhez. Az amerikai atomkutatásban vezető szerepet játszott. Az atom békés felhasználása érdekében végzett tevékenységéért a washingtoni Tudományos Akadémia 1960-ban az Atom for Peace Awarddal tüntette ki.

F. M.: *The Voice of the Dolphins and Other Stories* (London 1961, németül: *Die Stimme der Delphine* 1963).

Szilasi Vilmos (*Wilhelm*, Budapest, 1889. jan. 19. – Locarno, 1966. nov. 1.) filozófus. A budapesti Tudományegyetemen bölcséletet és kémiát tanult. 1918-ban egyetemi tanár lett. A Tanácsköztársaság bukása után Németországba költözőit Edmund Husserl hívására az általa alapított filozófiai intézet munkatársa lett. Hitler hatalomra kerülése után Svájcba emigrált. A tessini Brissagóban telepedett le. 1947-ben meghívták tanárnak a Freiburgi Egyetemre, Husserl és Heidegger volt tanszékének vezetésére. Filozófiai szemléletét a fenomenológia befolyásolta, a filozófia és a természettudomány viszonyát, alapkérdéseit igyekezett tisztázni.

F. M.: *Wissenschaft und Philosophie* (Zürich 1945); *Macht und Ohnmacht des Geistes* (Bern 1946); *Einführung in die Phänomenologie Edmund Husserls* (Tübingen 1959); *Philosophie und Naturwissenschaft* (Bern–München 1961).

Szilassy Sándor (Magyarbarnag, Veszprém vm, 1921. ápr. 9.) könyvtáros, történész. 1944 és 1949 között a budapesti Tudományegyetem jogi karán tanult. 1949 és 1956 között ügyvédjelölt, majd ügyvéd volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és az

Egyesült Államokban telepedett le. Először gyógyszergyári munkás volt, majd könyvtárosi állást kapott. 1959–61-ben az indianai Anderson College könyvtára igazgatójának helyettese. 1961 és 1968 között az alabamai Auburn Egyetem könyvtári osztályának vezetője. 1968–69-ben az Indiana Állami Egyetemi Könyvtár igazgatója. 1969-től 1972-ig a Tampai Egyetemi Könyvtár igazgatója. Indianában és a floridai Tampában ugyanakkor az egyetemen is tanított. 1972-ben a New Jersey állambeli Glassboro State College könyvtártudományi tanára és könyvtárának igazgatója. Történészként főleg az újabkori magyar történelemmel foglalkozik. Tanulmányai és cikkei jelentek meg az *Új Látóhatárban*, a kanadai *Magyar Életben és Magyarságban*, az *Amerikai Magyar Népszavában*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, az *Amerikai Magyar Világban*. Több tudományos és kulturális társaság tisztségviselője.

F. M.: *Revolutionary Hungary, 1918–192* (Astor Park 1971).

Szirmai Endre (Budapest, 1922. aug. 21.) orvos, költő, irodalomtörténész. Iskoláit a bácskai Verbászon és Zomborban végezte. Egyetemre Szegeden, Budapesten, Belgrádban, Ljubjanában, valamint Berlinben, Párizsban, Londonban, New Yorkban járt. Orvosi diplomát szerzett. 1955 és 1989 között orvosprofesszor. Mint szakorvos kutatásokat végzett az általános hematológia, a véralvadás, az angiológia, az izomtan területén. Nevéhez több tudományos felfedezés, általa kikísérletezett gyógyszerek, biokémiai eljárások, módszerek és orvosi műszerek kidolgozása fűződik. Több tudományos társaság vezető tagja, nemzetközi kitüntetések tulajdonosa. Magyarul verseket, tanulmányokat, irodalmi cikkeket közölt, a többi között az *Új Látóhatárban*, a *Bécsi Naplóban*, az *Életünkben*, valamint más nyugati magyar orgánumban. Munkásságának fontos része édesapja, Szirmai Károly vajdasági író emlékének ápolása, műveinek gyűjteményes kiadása és népszerűsítése. Ennek érdekében és magyar

irodalmi dokumentumok megőrzésére hozta létre a világ különböző részeiben működő Szirmai-archívumokat. Könyveket is kiadott. Szirmai Károly-díjat alapított jugoszláviai költők és írók jutalmazására. Az ugyancsak általa 1988-ban alapított Szirmai Endre-díj a hungarológiai kutatások elismerésére létesült.

F. M.: *Mindenütt és sehol* (vál. v. Stuttgart 1971); *Hűséggel a fiú és barát*, Szirmai Károly emlékére (Fekete Lajossal, London 1975); *A magányos óriás I-II* (dok. München–Stuttgart 1979); *Szirmai Károly művei a kritika tükrében* (St. Gallen–Stuttgart–München 1977); *Szirmai Károly műveinek bibliográfiája* (München–Stuttgart–Rio de Janeiro 1978); *Victor Vasarely „Ici naquit la pensée...”* (Stuttgart 1980); *Biographie der Erinnerungen* (dok. Stuttgart–Tokyo–New York 1981); *Hangfalán jár a köd* (vál. v. Stuttgart 1983); *Wesen und Formen der Liebe* (filozófiai tan. uo. 1984); *Zeichnerische und photographische Biographie der Erinnerungen I-II* (Stuttgart–Paris–New York–Tokyo–Sydney 1988).

Szirtes György (*George*, Budapest, 1948. nov. 29.) költő, festő. Az 56-os forradalom után gyerekként került szüleivel Angliába. Leedsben elvégezte a képzőművészeti főiskolát. Festett és angol nyelven verseket írt. 1973-ban Hitchinben telepedett le, ahol közép- és főiskolai tanár lett, majd angol feleségével rézkarcokat sokszorosító üzemet nyitott, valamint megalapította a *The Starwheel Press* kiadót, amely metszeteket és versesköteteket ad ki. Képzőművészeti munkáit több kiállításon mutatta be. Versei és más írásai megjelentek a többi között az *Encounterben*, a *Listenerben*, a *New Statesmanben*, a *Times Literary Supplementben*. Gyermekeknek szóló négy zenés játékot írt. 1980-ban megjelent verseskötetért megkapta a Geoffrey Faber-díjat. Néhány színpadi művét is bemutatták. Huszadik századi magyar költők verseit fordítja, Madách *Az ember tragédiáját* is átültette angolra.

F. M.: *At the Sink* (v. Richmond 1979); *Slant Door* (v. London 1980); *Underwoods* (v. uo. 1981); *Versek* (Budapest 1987); *The Tragedy of Man* (Madách drámája, ford. uo. 1988); *Metro* (v.

Oxford 1988); Színház a Broadway-n (eml. Budapest 1990).

Szitha Iona (tkp. *Kovács Botondné*, szül. *Tomasovszky Éva*, Budapest, 1946.) költő. Szüleiivel gyerekként menekült Nyugatra az 56-os forradalom után, majd került a kanadai Torontóba. Egy könyvkiadó munkatársa. Verseket és elbeszéléseket ír. Írásai megjelentek az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, valamint amerikai és kanadai magyar lapokban.

F. M.: Sötétben vadászó nap (v. München 1982).

Szitnyai Zoltán (Selmezbánya, 1893. máj. 27. – Salzburg, 1978. jún. 11.) író. A budapesti Tudományegyetemen jogot végzett és államtudományi doktorátust szerzett. 1917-től 1927-ig városi tisztviselő volt Győrött. 1927-ben Budapestre költözött. A *Pesti Napló*, a *Pest*, a *Magyarság*, az *Új Magyarság* munkatársa. A *Nyugatban*, a *Napkeletben*, az *Életben*, később az *Egyedül vagyunkban* is publikált. Több regényt írt, amelyek közül néhány olaszul is megjelent. 1945-ben politikai okokból öt évi kényszermunkára ítélték, amelyből négy évet letöltött. 1949 márciusában Ausztriába menekült és Salzburgban telepedett le. Regényeket, elbeszéléseket, irodalmi és publicisztikai cikkeket írt, a többi között a *Hungáriában*, az *Új Hungáriában*, a *Kanadai Magyarságban*, a *Katolikus Szemlében*, a torontói *Magyar Életben*, az *Új Európában*, a *Kárpátban*, az *Életünkben*, a *Magyar Könyvbarátokban*. Több irodalmi díjat kapott.

F. M.: Marika elmegy (r. Walberberg bei Köln 1950); Titkok tolvaja (r. München 1951); Ezüsthíd (r. Cleveland 1954); Tébolyult világ (r. Salzburg 1954); Örök a vártán (esszék, Brüsszel–Hilversum–München 1957); Egyszer volt... (elb. Brüsszel 1959); Hol ember a vad (r. München 1963); Háború van, háború (r. Cleveland 1966); Az óriás kezében (r. Astor Park 1966); Küzdelem (misztériumjáték, München 1966); Magyar titok (eml. uo. 1971); Szellemi tájakon (eml. Chicago 1971); Így rendeltetett (r. Toronto 1973); Viktória (kisz. München 1974); Az 5-ös őrház (r. Fahrwangen 1975); Még ég a láng (elb. esszék,

napló, Los Angeles 1976); Fények és árnyak (elb. Youngstown 1977); A sátán követe (r. és elb. München 1977); Alázatos élet (r. Youngstown 1978); Osztályidegen (r. München 1980); Hol van a nemzet? (cikkek, San Francisco 1982).

Szittyá Emil (*Émile* tkp. *Schenk Adolf*, Budapest, 1886. aug. 18. – Párizs, 1964. nov. 26.) író, festő, szerkesztő, kiadó. Fiatalkorában jórészt gyalogosan bebarangolta egész Európát. Vándorlásai közben sok élményt és tapasztalatot szerzett, amelyeket regényeiben és kultúrtörténeti könyveiben kamatoztatott. Kapcsolatba került a század elejének művészi újítóival és baloldali szellemi emberekkel. 1909-ben Párizsban Blaise Cendrars-ral megalapította a *Les Hommes Nouveaux* című folyóiratot, 1915-ben Zürichben részt vett a *Der Mistral* című modernista folyóirat megindításában, 1919-ben Bécsben közreműködött a *Horizont Hefte* című folyóirat kiadásában. 1943-ban Párizsban kiadta a *Die Zone* című Hitler-ellenes orgánomot. 1909-től kapcsolatban volt Kassák Lajossal és támogatta művészi kezdeményezéseit. 1926-tól kezdődően Párizsban élt, kivéve 1940 és 1944 közötti éveket, amelyeket a német megszállás miatt vidéken töltött. 1930-tól többnyire franciául írt. Több, mint tíz regény szerzője. Ezek német és francia kiadóknál láttak napvilágot. Művészeti témájú tanulmányokat és újságcikkeket is írt. Fiatalkora óta festett. Műveit több kiállításon mutatta be. Vizionárius festőnek nevezte magát. 1989-ben emlékkiállítása volt Budapesten.

F. M.: 82 rêves pendant la guerre 1939–1945 (eml. Paris 1963); Selbstermörder, Ein Beitrag zur Kulturgeschichte aller Zeiten und Volker (eredetileg franciául, Wien–München 1985); Der Mann der immer dabei war (r. uo. 1986).

Szivárvány. Irodalmi, művészeti és kulturális szemle. 1980-ban indította el Chicagóban Mócsi Ferenc és Kontra György. A 3. számtól Mócsi Ferenc és Horváth Elemér, a 12. számtól Mócsi Ferenc a szerkesztő. A főmunkatársak időnként változtak, köztük tartozott és tartozik Csalog Zsolt, Faludy

György, Ferdinandy György, Györgyey Klára, Határ Győző, Horváth Elemér, Kaslik Péter, K. Lengyel Zsolt, Makkai Ádám, Máté Imre, Szathmáry Lajos. 1982-ben könyvkiadásba kezdett. A Szivárvány Könyvek sorozatában eddig csaknem húsz kötet jelent meg, köztük Ferdinandy György elbeszélései, Horváth Elemér és Mózsi Ferenc versei.

Szívújság I. A Szív

Szociáldemokrata Szemle. „A Magyarországi Szociáldemokrata Párt kiadványa az emigrációban”. Stockholmban jelent meg 1970 májusától 1973-ig rendszeresen évente kétszer, utána alkalmanként. Politikai tanulmányokat és elemzéseket közölt. Főszerkesztője Kéthly Anna, felelős kiadója Bölcsföldi Andor volt. A szerzői közé tartozott: Bede Béla, Gergelyfy Sándor, Kemény György, Kovács Dénes, Surányi Imre, Szélig Imre, Vass Vilmos.

Szohner Gábor (*Gabriel*, 1936.) író, festő. Magyarországról 1956-ban Nyugatra távozott és Kanadában telepedett le. Ottawában él. Angol nyelven ír és publikál, főleg elbeszéléseket, a többi között a *Western News*, *Canadian Fiction Magazine* című folyóiratokban. Regényeket is ír.

F. M.: *The Immigrant* (r. Vancouver 1977).

Szolgálat. 1968-tól 1990 végéig megjelent katolikus teológiai és egyházi folyóirat. A kismartoni Prugg Verlag adta ki negyedévenként. Elődje az 1956 és 1968 között Klagenfurtban, majd Spittalban megjelent *Magyar Papi Egység*. Megjelenési helye kezdetben Spittal volt, majd Bécs lett. Kismartonban nyomtatták. Szerkesztőként Marosi László, később Benkő Antal és Teleki Béla jegyezte a folyóiratot. A felelős kiadó Hegyi György volt. Mint a nyugati magyar katolikus klérus orgánuma a modern teológia

szolgálatában állt és a második vatikáni zsinat szellemében tájékoztatta olvasóit. Munkatársai közé tartozott az említetteken kívül Örsy László, Öry Miklós, Szabó Ferenc. Törekvéseit a *Távlatok* folytatja.

Szombati Sándor (*Alexandre*) újságíró. 1947-től az MTI tudósítója és a brüsszeli magyar követség sajtóattaséja volt. 1949 novemberében disszidált és menekültként élt Belgiumban. Később az Egyesült Államokba költözött. 1952–53-ban Brüsszelben szerkesztette és kiadta a *Világ* című kétheti lapot. Rendszeresen publikált – karcolatokat, riportokat, irodalmi és politikai cikkeket – *Az Emberben*, az *Irodalmi Újságban*, az *Új Világban*, a *Népszavában*, a *Menorában*, valamint francia és angol lapokban, köztük a *Le Monde*-ban és a *Guardianban*. Regényt és elbeszélést is írt.

F. M.: *La soif éternelle* (r. Bruxelles 1950).

Szomorú vasárnap. Rendszeretlenül megjelenő könyvatos irodalmi folyóirat, amelyet 1962 vége és 1970 között Strasbourgban, majd Puerto Ricóban adott ki és szerkesztett Ferdinandy György. Önmagát „időszakos lelki kalauz”-nak nevezte. Ötvenhatos fiatalok alapították. Összesen 12 száma jelent meg. Szerzői közé tartozott Albert Pál, Határ Győző, Makkai Ádám (Sánta Ödön néven), Sárközi Mátyás (Magyarvölgyi Álmos néven), Thinsz Géza. A közlemények túlnyomó többségét Ferdinandy írta. Ironikus, szatirikus hang jellemezte. Az emigráns élet ellentmondásait és furcsaságait pellengérezte ki.

Szondi Lipót (*Leopold*, Nyitra, 1893. márc. 11. – Zürich, 1986. jan. 24.) pszichológus, elmegyógyász. Tanulmányait 1919-ben fejezte be a budapesti Tudományegyetemen. Az Apponyi Klinika orvosa lett. Alkattannal, belső elválasztású mirigyekkel, az értelmi fogyatékossgal foglalkozott, majd az örökléstan és lélektan kapcsolatát kutatta. Vezette a Gyógypedagógiai Főiskola Élettani

és Kórélettani Intézetét. Első könyvét 1937-ben a családfák sorstani elemzéséről angol nyelven publikálta. Sorsanalízisnek nevezett ösztöndiagnosztikai rendszerével a mélylélektan új iskoláját teremtette meg. 1944 nyarán mint zsidót a németek elhurcolták, 1944 végén szerencsésen megszabadult és Svájcba kerülve egy pszichiátriai intézetben dolgozott. 1946 tavaszán Zürichbe költözött, ahol mint pszichiáter önállóan működött. 1969-ben megalapította a Szondi Intézetet, amelyben végzett orvosokat és pszichológusokat speciális mélylélektanra oktatót. A róla elnevezett tesztet a pszichológiában és a pszichiátriában használják. Jelentős publicisztikai tevékenységet fejtett ki. Könyvei főleg németül, de más nyelveken is megjelentek.

F. M.: Schicksalsanalyse, 1. Wahl in Liebe (Basel 1944), 2. Lehrbuch der experimentellen Triebdiagnostik I-III (uo. 1947–60), 3. Triebpathologie I-II (uo. 1952–56); Ich-Analyse, Die Grundlage zur Vereinigung der Tiefenpsychologie (1956); Schicksalsanalytische Therapie, Ein Lehrbuch der passiven und aktiven analytischen Psychotherapie (1963); Freiheit und Zwang im Schicksal des Einzelnen (1968); Kain, Gestalten des Bösen (1969); Moses, Antwort auf Kain (1973, magyarul: Káin, a törvényszegő - Mózes, a törvényalkotó, Budapest 1987).

Szondi Péter (Budapest, 1929. máj. 27. – Berlin, 1971. okt. 18.) irodalomtörténész. Szondi Lipót fia. Tanulmányait Svájcban fejezte be. Irodalomtudományi munkássága Zürichben kezdődött, majd Göttingenben tanított, 1961-ben a nyugat-berlini Szabad Egyetemen az összehasonlító irodalomtudomány tanára lett. A XIX. és XX. századi német irodalommal, valamint a modern dráma elméletével foglalkozott. 1971 őszén a Zürichi Egyetem meghívta tanárnak a következő szemeszterre. A svájci tanári tevékenységre már nem került sor, mert 1971. október 18-án eltűnt. November 9-én találták meg holttestét a Halensee nevű berlini tóban. Erős melankóliája miatt évekig orvosi kezelés alatt állt. Betegsége indíthatta az öngyilkosságra.

F. M.: Theorie des modernen Dramas (Frankfurt a. M. 1959, magyarul: A modern dráma elmélete, Budapest 1979); Versuch über das Tragische (tan. Hölderlinről, Frankfurt a. M. 1961, 1964); Satz und Gegensatz (hat esszé, 1964); Hölderlin Studien (1967, 1970); Celan-Studien (1972).

Szócs Géza (Marosvásárhely, 1953. aug. 21.) költő, író, politikus. A kolozsvári Tudományegyetemen magyar-országi szakot végzett. 1978-ban tanári diplomát szerzett. Egyetemi éve alatt, 1974–77-ben szerkesztette az *Echinox* című diáklapot. 1977–81-ben az *Igazság* című kolozsvári napilap „Fellegvár” című irodalmi mellékletét gondozta. 1979–80-ban Herder-ösztöndíjas volt Bécsben. 1981–86-ban az *Ellenpontok* című illegális kiadvány egyik szerkesztője. Emiatt letartóztatták és üldözték. 1986-ban Svájcba emigrált. A romániai magyarok sorsa iránti nemzetközi érdeklődés felkeltésén fáradozott. Verseit, prózai írásait az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, a *Szivárvány* és más emigráns lapok közölték. 1989 júniusától 1990 májusáig szerződéses alkalmazottként a Szabad Európa Rádió budapesti tudósítója. 1990 áprilisában megválasztották a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége főtitkárának. Ezt követően visszatért Kolozsvárra. 1990 májusában a román szenátus tagja lett.

F. M.: A szélnek eresztett bábu (vál. v. Budapest 1986); Az uniformis látogatása (v. műford. cikkek, New York 1987, 1988); Kitömött utcák, hegedűk (r. töredék, Köln 1988); A sirálybőr cipő (v. Budapest 1989); História a küszöb alól (színd. filmnov. hangj. uo. 1990).

Szőke János (Csorvás, Békés vm, 1927. febr. 13.) szaléziánus szerzetes, szerkesztő. A szaléziánus rendbe történt belépése után előjárói papi kiképzésre Rómába küldték. 1954-ben szentelték pappá. Ausztriában, majd 1956-tól Svédországban pasztorációs munkát végzett. 1965-ben stuttgarti magyar lelkész lett. Az 1970-es erdélyi árvízvet követően részt vett a segélyek megszervezésében és elosztásában. 1975 óta az Ostprieesterhilfe nevű német katolikus segélyszervezet magyar

referense. Később a nyugat-európai Magyar Papi Szenátus elnöke, majd 1990 végén a külföldön élő magyarok püspökének nyugat-európai delegátusa lett. Az *Életünk* című európai katolikus havi lap főszerkesztője.

F. M.: Vándorúton (önéletr. München 1982); A vallásszabadság helyzete a szocialista országokban (dok. szerk. Königstein 1985); Márton Áron (tan. Thaur bei Innsbruck 1988, Youngstown 1989).

Szöllősy Árpád (Marosvásárhely, 1918. máj. 19.) jogász, kulturális szervező. A kolozsvári Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett Romániában, majd Magyarországon ügyvédi gyakorlatot folytatott. Az 56-os forradalomban a Győri Forradalmi Tanács és a Dunántúli Nemzeti Tanács titkára volt. A forradalom után Nyugatra menekült és Baselben telepedett le, ahol vállalati igazgató lett. Évekig vezette a Baseli Magyar Egyesületet. 1969-ben egyik alapítója, majd elnöke volt az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetemnek. Könyvkiadásának egyik megszervezője és a Könyvbarátok Körének vezetője.

Szöllősy Pál (Budapest, 1927. szept. 1.) jogász. A budapesti Tudományegyetemen 1950-ben jogi doktorátust szerzett. 1954-ben ügyvédi vizsgát tett és 1956-ig mint vállalati jogtanácsos, majd mint gyakorló ügyvéd működött. Az 56-os forradalom után, 1956 december elején Nyugatra menekült. Svájcban telepedett le. Közgazdasági tanulmányokat folytatott Londonban és St. Gallenben. 1968-ban közgazdaságtudományi doktor lett. 1964-től svájci biztosító társaságok tisztviselője. 1988-ban vonult nyugalomba, mint a Svájci Viszontbiztosító-Társaság aligazgatója. 1957 januártól augusztusig a *Bécsi Magyar Híradó* főszerkesztője volt. E lapon kívül az *Útitársban*, az *Irodalmi Újságban*, az *Új Látóhatárban* publikált. Alapításától kezdve az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem vezetőinek egyike. 1981-től a Svájci

Magyarnyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetségének elnöke.

F. M.: Die Berechnung des Invaliditätsschadens im Haftpflichtrecht europäischer Länder (St. Gallen 1970, franciául: uo. 1975).

Szőnyi Zsuzsa (*Triznya Mátyásné*, Budapest, 1924. okt. 2.) újságíró, fordító. A budapesti Tudományegyetemen francia nyelvet és irodalmat tanult. 1949 februárjában Nyugatra menekült és Rómában telepedett le. 1950-ben az Olasz Rádió magyar osztályára került mint szerkesztő és bemondó. 1965-től 1989 októberéig az olasz Miniszterelnökség külföldi sajtóosztályán francia-magyar-olasz fordító volt. Azóta a Vatikáni Rádió munkatársa. Cikkei, emlékezései, kritikái jelentek meg – Bartóky Zsuzsa írói álnéven – a *Katolikus Szemlében*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szolgálatban*. 1990-ben megkapta férjével együtt a Magyar PEN Club emlékermét.

F. M.: Szőnyi István (szerk. Triznya Mátyással, Róma 1982).

Sztáray Zoltán (Magyarcsaholy, Szilágy vm, 1918. jún. 10.) író, szerkesztő, közgazdász. Tanulmányait 1941-ben fejezte be a budapesti Műegyetem közgazdasági karán. 1941 és 1946 között a Magyar Általános Hitelbank, majd a Salgó-Tarjáni Kőszénbánya tisztviselője. 1946–47-ben a Magyar Állami Szénbányák főrevizora, 1947–48-ban az Országos Árhivatal osztályvezetője és műegyetemi előadó. 1948 őszén koholt vádakkal letartóztatták, éveket töltött a recski kényszermunkatáborban. 1953 végén szabadult. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Részt vett a Magyar Forradalmi Tanács párizsi munkájában. 1958-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. 1960-ig a New York-i Kossuth Alapítvány alelnöke és adminisztrációjának vezetője volt. 1960–61-ben a brüsszeli Nagy Imre Intézet munkatársa és a *Szemle* szerkesztője. 1962 óta a kaliforniai San Bernardinóban él. A Kaliforniai Egyetem és más tudományos intézmények szociológiai kutatója. 1982 tavaszán megalapította a Recski Szövetséget

és megindította *Recski tanú* című időszakos közlönyét. 1960 óta az *Új Látóhatár* főmunkatársa, 1980–85-ben amerikai szerkesztője, 1986–89-ben amerikai kiadója. Elbeszélései, esszéi, tanulmányai, kritikai írásai a *Látóhatáron*, az *Új Látóhatáron* és *Szemlén* kívül megjelentek az *Irodalmi Újságban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Bécsi Naplóban*, a *Szivárványban*, angolul a *The Hungarian Quarterlyben* és az *Október 23-ban*. 1983-ban Bibó István-, 1991-ben Ius Humana-díjat kapott.

F. M.: Hungary, a Survey (tan. New York 1959); Könyvek a magyar forradalomról (bibl. Brüsszel 1960, angolul és franciául uo. 1960); Bibliography on Hungary (New York 1960); Hudson-parti álmom (elb. uo. 1985); Haraszthy Ágoston (uo. 1986).

Szvatkó Pál (Zsolnatarnó, Trencsén vm, 1901. szept. 9. – München, 1959. nov. 19.) újságíró, szerkesztő. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen végezte. 1924-től 1938-ig a *Prágai Magyar Hírlap* munkatársa, majd szerkesztője volt. Prágai évei alatt megindította és szerkesztette (1930-tól) az *Új Munka* és (1937-től) az *Új Szellem* című folyóiratot is. 1938-tól Budapesten élt. Először a *Felvidéki Magyar Hírlap*, majd 1939-től a *Magyarország* című kormánylap szerkesztője volt. A Hitlerrel való szakítást támogató publicisztikai tevékenysége miatt 1944 tavaszán, a német bevonulás után letartóztatta a Gestapo. Németországba deportálták. 1945-ben térhetett vissza Budapestre. Az ötvenes években fordító és a Magyar Rádió munkatársa volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Bécsben, majd Münchenben élt. 1957 októberétől haláláig (Szenci Pál néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. 1989-ben Budapesten könyv formában újból kiadták *Indogermán magyarok* című, 1938-ban írt tanulmányát.

T

Tabák László (Csíkszentmiklós, Románia, 1927. máj. 27.) újságíró, író. Pályáját 1954-ben kezdte. Novellákat, szatírákat, regényeket, riportokat írt. Ezek főleg a kolozsvári *Utunkban* és *A hét* című bukaresti hetilapban jelentek meg. Franciából, németből, románból fordított. Egy francia vígjáték-fordítását a kolozsvári Magyar Színház mutatta be. 1976-ban Izraelben telepedett le. Az *Új Kelet* munkatársa, 1990 októberében pedig a szerkesztőbizottság tagja lett. 1981-től az Izraeli Írószövetség Magyar Tagozatának elnöke.

F. M.: Lemondtam a világfelelősségről (hum. elb. Tel Aviv 1981); Társasutazás az időben (elb. karc. esszék, Rössel Mordechájjal, uo. 1985).

Tábori György (*George*, Budapest, 1914. máj. 24.) író, újságíró, műfordító, színházi rendező. Érettségi után Berlinben és Budapesten a vendéglátóiparban dolgozott. 1935-ben Londonba költözött. A háború kitörésekor visszatért Budapestre, majd a *Magyar Nemzet* tudósítójaként Szófiába, később Isztambulba utazott, Csatlakozott az angol hadsereghez, mint újságíró Jeruzsálemba, utána Kairóba került. 1943 és 1947 között Londonban élt és a BBC-nél dolgozott. 1947-ben rövid időt Budapesten töltött, de amerikai meghívásra még abban az évben Hollywoodba ment, ahol filmforgatókönyveket írt. Színdarabjait váltakozó sikerrel adták elő. 1970-ben visszatért Európába. Németország különböző városaiban dolgozott mint színműíró, rendező és avantgarde színházi csoportok vezetője. 1975-ben megalapította és 1979-ig vezette a Bremer Theater Labort, rendezett a Münchner Kammerspieleiben. 1986-tól Bécsben több színházban szerepelt mint szerző és rendező. Legismertebb darabjai: *Niggerlovers* (1962), *Cannibals* (1968), *Pinkville* (1972), *Talk Show* (1976), *Changes* (1976), *Ich wollte, meine Tochter liege tot zu meinen Füßen und hätte die Juwelen in den Ohren* (1978), *My*

Mother's Courage (1979), „Mein Kampf” (1987). Több regényt is írt.

F. M.: Companions of the Left Hand (r. London 1947, magyarul: Az Isten balján, uo. 1947); Original Sin (uo. 1947); The Caravan Passes (r. uo. 1951); The Journey (r. uo. 1959, németül: Die Reise, 1959); The Good One (r. New York 1960, Leicester 1961).

Tábori Pál (*Paul*, Budapest, 1908. máj. 8. – London, 1974. nov. 9.) író, újságíró, műfordító. A budapesti Tudományegyetemen 1932-ben jog- és államtudományi doktor lett. A jogi pálya helyett az újságíróinak kötelezte el magát. Munkatársa lett a *Magyar Hírlap*nak és a *Literatúrának*, majd a *Magyarországnak* és a *Színházi Életnek*. 1937-ben Londonba költözött, ahol filmkritikusként dolgozott és filmforgatókönyveket írt. A II. vh. alatt a BBC magyar osztályának munkatársa volt. 1943 és 1948 között Korda Sándor „London Film” nevű vállalatánál dolgozott. Angol nyelven (*Paul Tabor*, *Christopher Stevens*, *Peter Stafford*, *Paul Hefner* álnéven is) regényeket, elbeszéléseket, kultúrtörténeti tanulmányokat, a későbbiekben televíziós játékokat írt. Több kötet műfordítása jelent meg, magyarból angolra, angolból magyarra fordított. Tevékeny szerepet játszott a PEN-ben, 1954–57-ben a Hontalan Írók PEN Központjának elnöke, 1957–63-ban állandó delegátusa, a hatvanas évek elején a szervezet *Aréna* című folyóiratának szerkesztője, 1962-től nemzetközi íróalapjának főtítkára volt. Magyar elbeszélései, cikkei, műfordításai a *Látóhatár-Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban* és más nyugati magyar lapokban jelentek meg. 1957-ben rövid ideig szerkesztette a *Magyar Szó* című londoni lapot. Kabdebó Tamással és Makkai Ádámmal a magyar költészet angol nyelvű antológiáján dolgozott, de e munka befejezetlen maradt. 1966-ban az amerikai New Jersey állambeli Rutherfordban a Farleigh Dickinson University tanáraként regényírást tanított.

F. M.: Two Forests - Uneasy Giant - Heritage of Merey (r. trilógia, London 1944–1950); Londoni

Napló (uo. 1945); Szökésben (uo. 1947, Budapest 1947); Palesztina (Budapest 1947); Csak a meztelen föld (r. uo. 1947, London 1947, München 1960); The Natural Science of Stupidity (Philadelphia 1959); Alexander Korda (London 1959, New York 1960); Murder in Majorca (r. London 1961); Twenty tremendous years, World War 2. and after (uo. 1961); Kerek a világ (útinapló, München 1962); The Green Rain (r. London 1962); The Survivors (r. uo. 1965); Companions of the Unseen (tan. uo. 1968); Mária Theresia (életr. uo. 1969); Secret and Forbidden (tan. uo. 1969); The Anatomy of Exile (tan. uo. 1972); Crime and the Occult (tan. London–Vancouver 1974).

Tábory Maxim (Miskolc, 1924.) költő, műfordító, könyvtáros. Középiskoláinak elvégzése után kivándorolt az Egyesült Államokba. A University of North Carolinán könyvtártudományból magiszteri képesítést szerzett. Tanulmányai befejezése után könyvtáros lett. Jelenleg egy North Carolina állambeli könyvtár vezetője. Versei nyugati magyar lapokban jelennek meg. Műfordításait amerikai folyóiratokban és antológiákban publikálja. XIX. és XX. századi magyar költőket tolmácsol angol nyelven. Közreműködött a kanadai Watson Kirkconnel „Hungarian Helicon” című angol nyelvű magyar lírai antológiájának fordítói munkájában. Irodalmi tanulmányokat és elemzéseket is írt. A North Carolina állambeli Kinstonban él. A többi között az *Új Európában*, a *Krónikában*, a *Nemzetőrben* publikált.

F. M.: Frost and Fire (v. angolul, Goldsboro 1986); Dér és tűz (ögy. v. uo. 1988).

Takács József (Vágfarkasd, Csehszlovákia, 1929. júl. 7.) rádiószerkesztő. Érsekújváron kezdte a gimnáziumot. Szüleivel együtt 1947-ben a „lakosságcsere egyezmény” alapján áttelepítették Magyarországra. 1950-ig Tótkomlóson élt. Utána 1955 májusáig munkás volt a Budapesti Szerszámgépgyárban. 1956 nyaratól mint újságíró dolgozott Az *Esti Budapest* közölte írásait. 1956. november 4-én egy riportútjáról

nem tért vissza a fővárosba, hanem Sopronnál átment Ausztriába. Decemberben kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol részt vett a menekült magyar diákok megszervezésében. 1962 és 1964 között az Észak-amerikai Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetségének elnöke volt. Az Oregoni Egyetemen 1958-tól történelmet tanult és 1962-ben magiszteri diplomát szerzett. 1964-ben Washingtonba költözött és az Amerika Hangja rádióállomás munkatársa lett. 1969-től a magyar osztály vezetőjének helyettese, 1972-től 1988-ig a magyar osztály igazgatója volt. 1988-tól programtanácsadói munkakörben dolgozik.

Takaró Géza (Izsák, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm, 1881. dec. 4. – New York, 1974. dec. 10.) református lelkész, újságíró. 1904-ben végzett a budapesti Református Teológián. Magyarországon 18 évig volt lelkész. Közben 1905-től az Edinburghi Egyetemen egészítette ki teológiai tanulmányait, 1910 és 1914 között a budapesti Tudományegyetem orvosi karán tanult, a háború alatt tábori lelkészként katonai szolgálatot teljesített, majd gyülekezeti lelkészként és középiskolai hittanárként dolgozott. 1922-ben az Egyesült Államokba költözött, ahol 32 évig teljesített lelkészi szolgálatot. A New York-i Columbia Egyetemen 15 évig magyar nyelvet és irodalmat tanított. Jelentős publikációs tevékenységet folytatott. Magyar és angol nyelvű amerikai lapokba és folyóiratokba írt, valamint rádióelőadásokat tartott.

F. M.: Egy életem, egy halálom (New York 1962); Hagyaték és örökösök (eml. cikkek, uo. 1972).

Tallosi Jim (*James*, Dunakeszi, 1947.) költő. Szüleivel gyerekként került Kanadába 1956-ban. Ott végezte iskoláit. A Winnipegi Egyetemen szerzett diplomát. Angol nyelven publikál, főleg verseket. Winnipegben minisztériumi tisztviselő.

F. M.: *The Trapper and the Fur-faced Spirits* (v. Winnipeg 1981); *Talking Water, Talking Fire* (v. uo. 1985).

Tamás Sándor l. *Lajossy Sándor*

Tamási Miklós (1936. dec. 24.) költő, szerkesztő, irodalmi szervező. A soproni Erdészeti Főiskola hallgatójaként került 1956 végén a kanadai Vancouverbe, ahol befejezte tanulmányait. A város magyar kulturális életének egyik irányítója. A Magyar Kulturális Egyesület elnöke és az 1974 óta megjelenő *Tárogató* című folyóirat főszerkesztője. Versei főleg amerikai magyar lapokban jelennek meg.

F. M.: *Eszkimó szerelem* (v. Toronto 1977).

Tanú. 1978–79-ben Torontóban rendszertelenül megjelenő irodalmi és kulturális szemle, amelyet az irodalom pártoló Tar Mihály alapított és adott ki. Szerkesztője Béky-Halász Iván volt. Első száma 1978 márciusában jelent meg. Az ugyancsak Tar Mihály által létrehozott Németh László Kör orgánumának számított. Főleg magyarországi és erdélyi írók munkáit jelentette meg másodközlésben, azonkívül Gombos Gyula, Béky-Halász Iván, Bebek János, Kemenes Géfin László, Kosaras Vilmos, Szanyi János néhány írását.

Tar Zoltán (Zalaszentlászló, 1929. júl. 10.) szociológus. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és az Egyesült Államokban telepedett le. A New York City College-ban és a New School for Social Research (NSSR)-ben dolgozott. Az Illinoisi Egyetemen 1974-ben doktorált. Jelenleg a NSSR tanára. Szociológiai tanulmányai amerikai szakfolyóiratokban és tanulmánygyűjteményekben jelentek meg. Lexikonok és tanulmánykötetek szerkesztésében vett részt. Angolul publikál.

F. M.: *The Frankfurt School: The Critical Theories of Max Horkheimer and Theodor W. Adorno* (New York 1977, 1985, portugálul: Lisboa 1981, magyarul: Budapest 1986); *Foundations of the Frankfurt School of Social Research* (társszerk. New Brunswick–London 1984); Georg Lukács: *Selected Correspondence*,

1902–1920 (társszerk. New York 1986, magyarul: Budapest 1986); Georg Lukács: A Centenary Volume, Theory, Criticism and Politics (társszerk. New Brunswick–London 1988); On the History and Sociology of German Jewry, Selected Essays of Werner J. Chanman (társszerk. uo. 1988).

Tardos Tibor (Berettyóújfalu, 1918. jan. 20.) író, műfordító. A budapesti Tudományegyetem orvosi karán gyógyszerészetet tanult. 1938-ban a zsidótörvény miatt Párizsba költözött és a Sorbonne-on két évig térképészeti tanulmányokat folytatott. 1940-ben csatlakozott az ellenálláshoz. A háború után francia kommunista lapok szerkesztőségében dolgozott. 1947-ben visszatért Budapestre, ahol a *Szabad Nép* riportere lett. 1955-ben József Attila díjat kapott. Riportokon kívül regényeket és szatírákat írt. A Petőfi-köri vitákat követően kizárták a kommunista pártból. 1957-ben ötvenhatos politikai tevékenysége miatt letartóztatták, elítélték és 1958 közepéig börtönben tartották. 1963-ban hagyta el másodszor Magyarországot. Franciaországban telepedett le. Párizsban él. Franciául és magyarul írt regényeket, szatirikus írásokat, elbeszéléseket. Több munkáját Tybor álneven publikálta. Dolgozott az *Irodalmi Újságnak* és a *Magyar Műhelynek*. Magyar prózaírókat fordított franciára.

F. M.: L'intérieur du spectre (r. Paris 1965); Reise im Regenbogen (próza, München 1965); Transitville, Étranges émigrants de l'Est (ankét, Paris 1982); Mini-passeport (Tybor néven, r. uo. 1978); Lévrier afghan (szatíra, uo. 1982); A tengervíz sós (eml. Párizs 1987); Kacagj a vaskerek alatt! (elb. Budapest 1990); Igor hazatér (r. uo. 1990).

Tarján György (*George*, Budapest, 1910. máj. 11. – London, 1973. dec. 24.) újságíró, rádiószerkesztő. Angliába való költözése előtt Budapesten színházi rendező és újságíró volt. A II. vh. alatt a londoni magyar egyesület vezetőinek egyike. 1946-ban a BBC magyar osztályának vezetője lett. 1949-ben a Közép-európai Osztály élére került. Onnan vonult

nyugalomba 1970-ben. Megkapta a Brit Birodalmi Rend kitüntetését.

Tarnay Pál Brúnó (Budapest, 1924. nov. 25.) katolikus teológus, bencés szerzetes. Teológiát 1944 és 1957 között a pannonhalmi Bencés Hittudományi Főiskolán és a budapesti Tudományegyetem Hittudományi Akadémiáján tanult. Közben 1945 és 1949 között elvégezte a latin-magyar tanári szakot. 1950 és 1962 között lelkipásztor volt. 1962 és 1966 között Pannonhalmán gimnáziumi tanár. 1966-tól teológiai főiskolai tanár. 1972 nyarának végén egy németországi útjáról nem tért vissza, hanem menedékjogot kért. Münchenben magyar egyetemi lelkészként működött, majd Ravensburgban német egyházi szolgálatot végzett. 1973–76-ban megbízott előadója volt a Salzburgi Egyetem hittudományi karának. 1981 kora nyarán visszatért Pannonhalmára és a teológiai főiskolán tanított. 1987 szeptemberétől a budapesti Hittudományi Akadémián az alapvető hittan tanszékvezető tanára. Teológiai tanulmányokat írt magyar és külföldi folyóiratokban.

Tárogató. 1.) Torontóban 1939 és 1951 között megjelenő folyóirat, alcíme szerint „a kanadai magyarok okulására és szórakoztatására”. Kiadója a protestáns Egyesült Kanadai Egyház volt. Szerkesztette Czako Ambró. A háborús években Károlyit és a demokrata emigráns mozgalmat támogatta.

2.) Vancouverben 1974 óta megjelenő kulturális és irodalmi folyóirat. A helyi Magyar Kulturális Egyesület havi lapja. Szerkesztő Tamási Miklós. Nagyrészt magyarországi és kisebbségi magyar írók munkáit adja másodközlésben, de közöl nyugati szerzőket is. Ezek közé tartozott és tartozik Cseh Tibor, Fűrj Lajos, Kerecsendi Kiss Márton, Lemke Gyula, Nehéz Ferenc, Wass Albert.

Távlatok. Katolikus világnézeti, teológiai és kulturális folyóirat. A *Szolgálat* utódaként

indult 1991 januárjában. Kiadója a bécsi Unio Cleri Hungarici. Főszerkesztője a jezsuita Szabó Ferenc, társszerkesztője az ugyancsak jezsuita Nagy Ferenc.

Teleki Géza gr. (Budapest, 1911. nov. 27. – Mathias, West Virginia, USA, 1983. jan. 9.) földrajztudós, geológus. A Bécsi Egyetemen 1936-ban doktorált. 1936–40-ben a budapesti Magyar Geológiai Intézetben geológus. 1940-től 1944-ig a kolozsvári Tudományegyetemen tanár, a gazdaságföldrajzi és geológiai intézet vezetője. 1944 őszén a magyar fegyverszüneti bizottság tagjaként Moszkvába utazott és szovjet kormány megbízottakkal tárgyalt. 1944 decemberétől 1945 novemberéig vallás- és közoktatásügyi miniszter. 1945-ben a Polgári Demokrata Párt elnöke lett, a Műegyetem közgazdasági karán pedig tanár. 1948-ig tanított. 1949-ben az Egyesült Államokba költözött. 1950–55-ben a University of Virginián a külügyi tanulmányok docense, 1955-től pedig az amerikai fővárosban a George Washington University geológia tanára volt. Gyógyíthatatlan betegségük miatt mind ő, mind felesége öngyilkosságot követtek el. A moszkvai fegyverszüneti delegáció tárgyalásairól 1944 októbere és decembere között vezetett naplója még kiadatlan, de részletek jelentek belőle különböző feldolgozásokban.

Teller Ede (*Edward*, Budapest, 1908. jan. 15.) fizikus. Tanulmányait a Karlsruhei Műszaki Főiskolán, a Münchener és Lipcsei Egyetemen végezte. 1929–31-ben Lipcsében, 1931–33-ban Göttingenben, 1934-ben Koppenhágában, 1934–35-ben Londonban volt egyetemi előadó és kutató. 1935-ben az Egyesült Államokba költözött. 1935–41-ben a George Washington Egyetemen, 1941–42-ben a Columbia Egyetemen, 1946–52-ben a Chicagói Egyetemen a fizika tanára. 1953-tól 1975-ig a Kaliforniai Egyetemen tanított. 1952–53-ban a Kaliforniai Egyetem Sugárzási Laboratóriumának munkatársa. 1954-től 1975-ig a Lawrence Sugárzási Laboratórium

igazgatóhelyettese, közben 1958–60-ban igazgatója. 1975-ben visszavonult a tanítástól és Stanfordban a Hoover Intézet főmunkatársa lett. Fő kutatási területe a termonukleáris reakció volt. Fontos szerepet játszott az amerikai hidrogénbomba megépítésében. Kutatói, tanári és publikációs tevékenységéért több tudományos díjat kapott, köztük az Albert Einstein-díjat (1958) és az Enrico Fermi-díjat (1962).

F. M.: *The Structure of Matter* (Francis Owen Rice-szal 1949); *Our Nuclear Future* (A. L. Latterrel 1958); *The Legacy of Hiroshima* (Allen Brown-nal, 1962, magyarul: *Hiroshima hagyatéka*, Budapest 1965); *The Reluctant Revolutionary* (1964); *The Constructive Uses of Nuclear Explosives* (G. W. Johnsonnal, W. K. Talley-vel, G. H. Higgins-szel 1968); *Great Men of Physics* (Segre, Kaplan és Schiff társszerzőkkel 1969); *The Miracle of Freedom* (1972); *Energy: A Plan for Action* (1975); *Nuclear Energy in the Developing World* (1977); *Energy from Heaven and Earth* (1979); *The Pursuit of Simplicity* (1980); *Better a Shield than a Sword* (1987); *Légiposta* (int. Zeley Lászlóval, Budapest 1990).

Teológiai Kiskönyvtár. Rómában 1975-től megjelenő katolikus teológiai könyvsorozat. Több mint harminc kötete jelent meg. Szerkesztői voltak: Alszeghy Zsolt, Nagy Ferenc, Weissmahr Béla.

Ternay István (Kassa, 1899. – Stuttgart, 1987.) újságíró, regényíró, politikus. 1945-ben kisczardapárti programmal bekerült a Nemzetgyűlésbe. A Kisczardapártból kommunista nyomásra történt kizárása után a Szabadság Párt egyik alapítója és a *Holnap* című lap szerkesztője volt. 1947-ben a Magyar Független Demokrata Párt listáján lett képviselő. 1948-ban Nyugatra menekült. Három hónapig Ausztriában, majd három évig Svájcban élt. 1952-ben kivándorolt Brazíliába. São Paulóban telepedett le, ahol dél-amerikai magyar lapoknak dolgozott. 1959-ben Németországba költözött. Német újságoknak írt, német nyelven több regénye jelent meg. A német-magyar barátság

előmozdításáért 1964-ben 1. oszt Szövetségi Érdemkeresztet kapott.

F. M.: Das kämpfende Ungarn, Ein Dokumentarbericht über den Freiheitskampf Ungarns seit 1945 (Essen 1961); Die Freundin des Ministers (r. uo. 1961); Hallo... wer spricht? (r. uo. 1962); Ich, Susanne und Paris (r. uo. 1963):

Ternay Kálmán (Szegevár, Csongrád vm, 1903. okt. 7. – San Diego, 1985. márc. 16.) nyelvész, műfordító. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Bécsben, Rómában végezte. 1933-ban a budapesti Tudományegyetemen magyar és olasz irodalomból bölcsészdoktor lett. Német nyelv és irodalomból tanári oklevelet szerzett. 1932–38-ban gimnáziumi tanár volt Debrecenben. 1938–43-ban a trieszti egyetem magyar tanszékén előadó. Egyetemi működése a háború miatt megszakadt. 1946-ban visszatért Triesztbe mint a magyar nyelv egyetemi lektora. A harmincas-negyvenes években több irodalmi-nyelvészeti tanulmánya jelent meg. Műfordítóként olaszról fordított magyarra. 1956-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. Először Kaliforniában középiskolai tanár volt, majd a texasi San Antonióban a St. Mary Egyetemen, a New York-i Columbia Egyetemen, 1963–65-ben Memphisben, 1965–69-ben az oregoni Portlandben magyar nyelvet és irodalmat tanított. 1969-ben agyvérzés érte, gyógyulás reményében San Diegóba költözött.

F. M.: Hungarian Selected Sketches (New York 1962).

Terray László (Miskolc, 1924.) evangélikus lelkész, szerkesztő. A magyarországi, később a norvég Evangélikus Egyház lelkésze. Oslóban és más norvég városokban működött. Skandináviai, amerikai és német teológiai kézikönyvek és folyóiratok munkatársa. Magyar írásai főleg az általa szerkesztett *Útitárs* című folyóiratban és az Evangéliumi Magyar Ifjúsági Konferencia kiadványaiban jelentek meg. A Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségének ügyvezető elnöke.

Lefordította és 1984-ben Oslóban közzétette Ordass Lajos írásait norvégül.

Tezla Albert (*Tézsla*, South Bend, Indiana, 1915. dec. 13.) irodalomtörténész, bibliográfus, műfordító. Amerikába kivándorolt szülők gyerekeként Indiana államban született. A Chicagói Egyetemen irodalomtudományi szakot végzett. Világirodalommal és magyar irodalommal foglalkozott. Kutatásai tárgya a magyar romantika volt. Duluthban a Minnesotai Egyetemen világirodalmat tanított. 1982-ben vonult nyugalomba. Két nagy kötetben adta ki magyar irodalmi bibliográfiai gyűjtéseit. Műfordítóként újabkori magyar elbeszélők munkáit ültette át angolra. A századeleji magyar kivándorlás is foglalkoztatta.

F. M.: Introductory Bibliography to the Study of Hungarian Authors (Cambridge MA 1964); Hungarian Authors, A Bibliographical Handbook (uo. 1970); Ocean at the Window, Hungarian Prose and Poetry since 1945 (ant. ford. Minneapolis 1980); „Valahol túl, meseországban...”, Az amerikai magyarok 1895–1920 (vál. és szerk. Kathy Elaine Tezla közreműködésével I-II, Budapest 1987).

Thass-Thienemann Tivadar l. *Thienemann Tivadar*

Thassy Jenő (*Eugene de*, Budapest, 1920. máj. 19.) író, rádiószerkesztő. Hadapródiskolás volt, majd 1939–41-ben elvégezte a Ludovika Akadémiát. Mint hadnagy Kassán szolgált, 1943-ban a nyilasok által később kivégzett Nagy Jenő ezredes szárnységédje volt. Kapcsolatban állt a katonai ellenállással, sok embert sikerült megmentenie. 1945-ben a Budapesti Rendőrség sajtófőnöke lett, majd a Vidéki Főkapitányságra került. 1946 novemberében egy párizsi betegszabadságáról nem tért vissza. A francia fővárosban több regényt írt, munkatársa lett a *La Revue de Paris*, a *La Revue des Deux Mondes*, a *Le Spectacle Monde* és a *Les Valeurs Actuelles* című folyóiratoknak és magazinoknak. Ezeknek az

Egyesült Államokba történt kivándorlása után is dolgozott. 1951 augusztusától 1973-ig a Szabad Európa Rádió New York-i szerkesztőségének belső, 1973-tól 1976-ig külső munkatársa volt. 1976 augusztusában Amerika Hangja washingtoni szerkesztőségébe került, 1977-től annak New York-i tudósítója.

F. M.: *Le grand fleuve sauvage* (r. Paris 1948); *Les amoureux romantiques* (elb. uo. 1953); *Mon beau Danube perdu...* (r. uo. 1953); *Twelve Dead Geese* (r. New York 1961).

Thienemann Tivadar (*Thass-Th., Theodore*, Budapest, 1890. máj. 1. – West Roxbury MA, 1985. márc. 29.) irodalomtörténész, germanista, pszichológus. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Lipcsében és Berlinben végezte. 1918-ban a német irodalom tanára lett a Pozsonyi Egyetemen. Az egyetemmel az I. vh. után rövid időre Budapestre, majd Pécsre költözött. 1935-ben a budapesti Tudományegyetem német irodalom tanára. 1921-ben megalapította a Minerva Társaságot és szerkesztője lett a *Minerva* című lapnak. 1923-tól a Magyar Tudományos Akadémia tagja. 1930-ban megkapta a Corvin-koszorút. Irodalomtörténeti és nyelvészeti könyveket és tanulmányokat publikált. Magyar-német és német-magyar szótárt szerkesztett. 1945 után még tanított, majd 1947-ben Nyugatra költözött. Belgiumban és Hollandiában élt, 1948-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. A Massachusetts állambeli Gordon College tanára lett 1951-től vendégtanár volt a Columbia Egyetemen. Amerikai évei alatt főleg a beszéd és a nyelv pszichológiai kérdései foglalkoztatták. Német irodalmat, majd pszichológiát adott elő. 1960-tól Bostonban mint tudományos kutató dolgozott. „Az *utókor címére*” megírta emlékeit. E munkája még publikálatlan.

F. M.: *The Subconscious Language* (New York 1967); *Symbolic Behavior* (uo. 1968); *The Interpretation of Language, I. Understanding the Symbolic Meaning of Language, II. Understanding the Unconscious Meaning of Language* (uo. 1973).

Thiery H. Ilona (*Thieryné Horváth I. Temesvár*) író. Iskoláit szülővárosában végezte. Első elbeszélései temesvári és erdélyi lapokban jelentek meg. 1940-ben Budapestre költözött. 1944 végén Nyugatra telepedett át és 1953-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. Los Angelesben lakott és amerikai magyar lapoknak (*Kanadai Magyarság, Katolikus Magyarok Vasárnapja, Californiai Magyarság*), valamint az Európában megjelenő *Magyar Nőknek* és *Nemzetőrnek* dolgozott. Elbeszéléseket, regényeket, tárcákat, színműveket írt.

F. M.: *Cecilia* (mesejáték, Vilshofen 1953); *Szét tört cserepek* (színd. Los Angeles 1969); *Bárony Tera* (színd. uo. 1970); *Bolyongók* (elb. uo. 1976); *A kör bezárul* (r. Youngstown 1985).

Thinsz Géza (Budapest, 1934. jún. 9. – Stockholm, 1990. júl. 14.) költő, műfordító. Budapesten érettségizett. Az 56-os forradalom után hagyta el Magyarországot. Svédországban telepedett le. 1961-ben az Uppsalai Egyetem filozófiai karán diplomát szerzett. Utána Stockholmban kiadói munkatárs lett. A Bonniers, a GLA, az Almqvistand Wiksell, végül a Norstedts Kiadónál végzett szerkesztői munkát Magyar irodalmi cikkeket írt svéd lapoknak, köztük a *Dagens Nyheternek*, a *Svenska Dagbladetnek*, az *Expressen*nek, az *Aftonbladetnek*, a *Bonniers Litterära Magasinnak*. Magyar versei főleg a *Látóhatár - Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Műhelyben*, a *Szivárványban* jelentek meg. Jelentős műfordítói tevékenységet folytatott. A többi között Petőfi, Weöres, Illyés, Pilinszky verseit fordította és adta ki kötetben. Jeles svéd költőket sikerült megnyernie magyar versek fordítására. Svédül nemcsak ismertető cikkeket és kritikákat, de regényt és hangjátékot is írt.

F. M.: *Még mindig így* (v. műford. Stockholm 1960); *A jó hatványain* (v. műford. uo. 1964); *Asszonyáldó* (v. 1966); *Moderna ungerska berättelser* (elb. Ant. ford. szerk. Csatlós Jánossal, uo. 1966); *Sex Ungerska Poeter* (ant. szerk. uo. 1968); *Árnyjáték* (v. műford. uo. 1970); *Szédítő táj, Tizenegy svéd költő* (vál. ford. Budapest

1974); Határsávok (v. Stockholm 1976); Konsten att föra dialóg (v. svédül, uo. 1978); Thomas Tranströmer versei (vál. ford. Budapest 1979); Vizek távlatai (v. Stockholm 1979); Szerelem szünyognézetből (v. Lengyel Zsolt képeivel, München 1980); Rendhagyó látogatás (v. Stockholm 1981, svédül: Besök utariför ordningen, uo. 1982); A párbeszéd művészete (vál. v. Budapest 1983); Valaki diktál (v. Stockholm 1983, svédül: Någon dikterar, uo. 1986); Zuhanás közben (v. uo. 1985); Bodzavirág (v. uo. 1987); Oförsvarligt dubbelliv (rádiójáték, uo. 1985, magyarul: A kétlaki, Kunos László fordítása, Budapest 1987); Gastspel i tiden, En pikareskroman (r. Stockholm 1987); Az ismétlődés misztikája (v. uo. 1989).

Thury Lajos (Budapest, 1896. aug. 11. – New York, 1989. szept. 15.) újságíró, író. Thury Zoltán regényíró fia. Érettségije után újságíró lett. A *Pesti Naplónál* és *Az Estnél* dolgozott. Közben a budapesti Tudományegyetemen bölcseletet és fizikát hallgatott. Középiskolai fizikatanári oklevelet szerzett. Főleg csillagászzal foglalkozott. Újságírói pályafutása során 1925-ben a *Magyarsághoz*, 1936-ban az *Esti Újsághoz* került, amelynek később szerkesztője lett. Regényeket, elbeszéléseket, színdarabokat írt. Első novellája a *Nyugatban* jelent meg. Egyik darabját bemutatta a Nemzeti Színház. 1945–48-ban a *Magyar Nemzetnél* dolgozott. A politikai üldözés elől 1948 júniusában Nyugatra menekült Salzburgban, majd 1949 szeptemberétől Svájcban élt. 1951 augusztusától 1953 decemberéig Münchenben a Szabad Európa Rádió magyar osztályának helyettes vezetője volt. Utána nyugdíjazásáig a Rádió New York-i szerkesztőségében dolgozott. Írásai a *Hungáriában*, az *Új Hungáriában*, élete utolsó éveiben az *Új Látóhatárban* jelentek meg. 1951-ben *A vár megremeg* című regényével elnyerte a Madách Irodalmi Díjat.

F. M.: Fekete Berthold (r. New York 1977).

Thury Zoltán, ifj. (Budapest, 1921. júl. 4.) újságíró, író. Thury Lajos fia. A középiskola elvégzése után újságíró lett. Különböző

budapesti lapoknál dolgozott. 1948-ban Nyugatra menekült. 1951 októberétől 1957 júniusáig Münchenben (Nótárius néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Utána New Yorkba költözött, ahol nyugalomba vonulásáig banktisztviselő volt. Az ötvenes évek elején a *Nyugati Hírnökben* publikált. Utána két és fél évtizedig nem jelentek meg írásai. 1984-től az *Új Látóhatárban* rendszeresen közölte elbeszéléseit, valamint kritikáit.

F. M.: Menekültek kalauza (tan. München 1957); Békételenek (r. Budapest 1991).

Tihanyi Éva (Budapest, 1956.) költő. Az 56-os forradalom után került szüleivel Kanadába. Tanulmányait a Windsori Egyetemen folytatta. Diplomájának megszerzése után különböző college-okban és a Windsori Egyetemen tanított. Angol nyelvű versei megjelentek a többi között a *Canadian Literature*, a *Prism International Quarry*, a *The Antigoniish Review* című irodalmi folyóiratokban.

F. M.: A Sequence of Blood (v. Toronto 1982); Prophecies Near the Speed of Light (v. Saskatoon 1984).

Tihanyi László (*Leslie C. Tihany*, Győr, 1911, dec. 19.) diplomata, nyelvész, történész. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Helsinkiben és az Egyesült Államokban végezte. Az evanstoni Northwestern Universityn szerzett bölcseleti doktorátust. Tanulmányait a Harvardon és a Chicagói Egyetemen egészítette ki. 1956-ban diplomáciai pályára lépett. Amerikai konzul volt Salzburgban és Bombay-ben, 1969–72-ben főkonzul Antwerpenben. Azután finn-ugor nyelvészettel és történelemmel foglalkozott, a Denveri Egyetemen tanárként működött. Több történelmi tanulmányt írt.

F. M.: A History of Middle Europe: From the Earliest Times to the Age of World War (New Brunswick 1976); The Baranya Dispute: Diplomacy in the Vortex of Ideologies, 1918–1921 (Boulder 1978).

Tollas Tibor (tkp. *Kecskési*, Nagybarca, Borsod vm, 1920. dec. 21.) költő, szerkesztő, irodalmi szervező. 1938–41-ben a budapesti Ludovika Akadémia növendéke volt. 1941-ben hadnaggyá avatták. Részt vett a II. vh.-ban. 1944 áprilisában csendőrfőhadnagy és szakaszparancsnok lett. 1945-től a demokratikus honvédségnél szolgált. 1947-ben elbocsátották, majd letartóztatták és tíz évi fegyházra ítélték. 1956-ban az ítéletet megsemmisítették, mert jogellenes volt. A váci börtönben több kéziratos kötetet szerkesztett. Ezek anyagát később kiadta *Füveskert* címmel. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. A Füveskert munkatársaival 1956 decemberében megalapította a *Nemzetőr* című lapot, amely 1957 óta Münchenben jelenik meg. Ennek, valamint idegennyelvű kiadásainak felelős szerkesztője és kiadója. Szerkesztette a Füveskert lírai antológia magyar és más nyelvű kiadásait, a *Gloria victis* című antológiákat, valamint a *Nemzetőr* évkönyveit. Költeményei és prózai írásai a *Nemzetőrön* kívül számos más nyugati magyar lapban és folyóiratban is megjelentek. A Szabadságharcos Világszövetség és a Volt Magyar Politikai Foglyok Világszövetsége vezetői közé tartozik.

F. M.: Füveskert (ant. szerk. Bécs 1957, Toronto 1958, Lyndhurst 1973, Budapest 1990, németül: München 1957, olaszul: Firenze 1958, oroszul: Buenos Aires 1958, spanyolul: Buenos Aires 1959, norvégül-dánul: Oslo 1959, angolul: New York 1966); ...csak ennyi fény maradt (v. Brüsszel 1960); Gloria victis 1956 (ant. szerk. München 1966, 1976); Járdaszigeten (v. uo. 1967); Eszterlanc (v. uo. 1969); Gloria victis 1848–49 (ant. szerk. uo. 1973); Irgalmas fák (v. uo. 1975); Bányászok (v. München–São Paulo 1976); Évgyűrűk (v. München 1979); Forgószeiben (vál. v. uo. 1983); Varázskör (v. uo. 1988); Varázskör-Forgószeiben (vál. v. Budapest 1989); Forgószeiben-In Whirlwind (vál. v. magyarul és angolul, Chicago 1990); Hazafelé (v. Lakitelek 1991).

Tolnay Károly (*Charles de*, Budapest, 1899. máj. 27. – Firenze, 1981. jan. 17.) művészettörténész. Fülep Lajos

tanítványaként került kapcsolatba a Vasárnapi Kör tagjaival. 1918-ban Bécsbe ment tanulni, majd Berlinben és a párizsi Sorbonne-on folytatta tanulmányait. Külföldön maradt. Hamburgban lett magántanár, majd Berlinben egyetemi tanár. 1933-ban Párizsba költözött és a Sorbonne-on adott elő. Érdeklődési területe az olasz reneszánsz és a flamand festészet volt. Tanulmányokat és könyveket írt Michelangelóról, az idősebb Bruegelről, Hieronymus Boschról, a van Eyck-fivéerekről. Foglalkozott a jelenkori magyar festészettel is. 1939-ben áttelepedett az Egyesült Államokba. A princetoni Institute for Advanced Study kutatója és a Columbia Egyetem tanára lett. Ott készült el 1943 és 1960 között Michelangelóról szóló ötkötetes műve. 1964-ben az olasz kormány megbízta a Michelangelo-kutatás központja, a firenzei Casa Buonarroti vezetésével.

F. M.: Michelangelo I-V. (Princeton 1943–60, magyarul: Michelangelo, Mű és világkép, Budapest 1975–1977); Werk und Weltbild Michelangelos (1949); The Drawings of P. Bruegel the Elder (1952); The Final Period: Last Judgment, Frescoes of the Pauline Chapel, Last Pietas (Princeton 1960); Hieronymus Bosch I-II (1965); Il riordinamento delle collezioni della Casa Buonarroti a Firenze (1970).

Torjai-Szabó István (Kolozsvár, 1907. okt. 24.) irodalomtörténész, író. Erdélyben gimnáziumi tanár, az Erdélyi Szépművéses Céh lektora, az *Erdélyi Helikon* belső munkatársa volt. A *Hittelben*, a *Pásztortűzben* és budapesti lapokban, folyóiratokban is publikált. 1945-ben Nyugatra ment Ausztriában, majd Németországban telepedett le. 1951–58-ban az Innsbrucki Egyetem előadója volt Emigráns lapokban – főleg az *Új Hungáriában*, a *Pásztortűzben*, a *Szétszórt paraszakban*, a *Magyar Könyvbarátokban* – elbeszéléseket, irodalmi és történeti ismeretterjesztő cikkeket, tanulmányokat, esszéket közölt. 1956 márciusától 1973 január végéig a müncheni Szabad Európa Rádióban mint rendező dolgozott.

F. M.: Apostolok az óratornyon (elb. Köln 1953); Erdély szelleme századai (tan. München 1956);

Einheit und Zerfall des latein-danubischen Geistes (tan. Innsbruck 1958); Zenedélután a Kétvízközt (elb. Köln–Detroit–Bécs 1961); Das Prosawerk Michael Vörösmarty's (Köln 1965).

Torontói Művész Színház. 1958 és 1988 között működött. Alapítója és igazgató-főrendezője Kertész Sándor volt. Először Vidám Színház néven működött. Később lett Művész Színház a neve. Magyar és más szerzők műveit mutatta be. Drámákon és vígjátékokon kívül operetteket is előadott. Színészei közé tartozott Juhász József, Naszódi Sándor, Palotay József, Pongrác Imre. Utolsó előadása 1988. május 15-én volt. Utóda a Kosaras Vilmos által vezetett Torontói Magyar Színház lett, amelynek együttese 1987-ben alakult.

Torontói Tükör (*Authentic Hungarian Voice*). 1989 tavasza óta Torontóban megjelenő havi lap, amelynek szerkesztője Kosaras Vilmos.

Tóth Ágnes (szül. *Újhelyi Ágnes*, Budapest, 1934. máj. 26.) újságíró. Az 56-os forradalom után hagyta el Magyarországot. 1958-ban Olaszországban telepedett le. Rómában él. Bányász Kató néven a Szabad Európa Rádió római tudósítója. A *Katolikus Szemlében* és az *Új Látóhatárban* leánykori nevén publikált.

Tóth Imre (Szatmárnémeti, 1921. dec. 26.) filozófus. 1951 óta a bukaresti egyetemen tanított. 1968-ban doktorált. 1969–72-ben vendégtanár volt a frankfurti, majd bochumi egyetemen. 1972 óta a Regensburgi Egyetemen a matematika filozófiájának és történetének rendes tanára. Vendégtanárként Párizsban, Princetonban és a hollandiai Enschedeben is tanított. Szakterülete a filozófia, a matematika és geometria filozófiai vetülete. Foglalkozott Aristoteles és a Bolyaiak munkásságával, valamint matematikatörténettel is.

F. M.: Aristoteles in der Entwicklungsgeschichte der geometrischen Axiomatik (1971); Die nicht-

euklidische Geometrie in der Phänomenologie des Geistes, Wissenschaftstheoretische Betrachtungen zur Entwicklungsgeschichte der Mathematik (Frankfurt a. M. 1972); Genetic Structure of Non-Euclid Geometry (1979); Aristote et les paradoxes de Zénón d' Elée (1979); Mathematische Philosophie und hegelsche Dialektik (1986).

R. Tóth Imre (Budapest, 1934. máj. 19.) mérnök, költő, várospolitikus. Egy verse miatt eltanácsolták a főváros összes gimnáziumaiból. 1954-től katonai szolgálatot teljesített. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Svédországban telepedett le. Helsingborgban él. 1970-ben mérnöki képesítést szerzett. 1974–78-ban helyi magyar egyesületet vezetett. Bekapcsolódott a politikába, a liberális Mérsékelt Egységpárt képviselőjeként 1975-ben tagja lett a városi tanácsnak. Verseket, elbeszéléseket, kritikákat, riportokat írt a *Népszavába*, a *Nemzetőrbe*, az *Új Látóhatárba*, az *Irodalmi Újságba*, a kanadai *Magyarságba*. Írásai részben Rátóth Imre néven jelentek meg.

Tóth János (Debrecen, 1923. jan. 16. – Strasbourg, 1984. júl. 2.) jogász, kulturális szervező. A debreceni Egyetem jogi karán doktorált. 1947–48-ban a kecskeméti Jogakadémián tanított. Ennek megszűnése után a budapesti Tudományegyetem nemzetközi jogi tanszékén volt tanársegéd. Miután politikai okokból az egyetemet el kellett hagynia, fordítóként dolgozott. Az 56-os forradalom után 1957 tavaszán Jugoszlávián át Nyugatra menekült. 1957 augusztusában Genfben telepedett le. Haláláig a Genfi Egyetemen a nemzetközi jog és az emberi jogok docenseként tanított. Több éven át az ENSZ jogi bizottságának munkatársa volt. 1972 óta a genfi kantonális Közigazgatási Bíróságon működött. Tevékenyen részt vett a svájci és az európai magyar református egyházi munkában. Közreműködött az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem megalapításában, első elnöke, majd vezetőinek egyike volt. Írásai főleg az *Új Látóhatárban* és a *Katolikus Szemlében* jelentek meg. Az Európa Tanács egy emberi,

illetve kisebbségi jogokkal foglalkozó bizottságában tartandó előadása előtt érte a hirtelen halál.

F. M.: *Comparative Law in Eastern Europe* (1965); *Az emberi méltóság forradalma, Gondolatok a szabadságjogok társadalmi funkciójáról* (Bern 1978).

Tóth Károly Antal (Szatmárnémeti, 1942. dec. 3.) újságíró, tanár. 1965-ben a kolozsvári Tudományegyetemen biológia tanári oklevelet szerzett. Tizennyolc évig volt tanár Nagyváradon. 1976–78-ban a nagyváradi Ady Endre Irodalmi Kör vezetője. 1982-től az erdélyi *Ellenpontok* szerkesztőinek egyike. Cikkeket és tanulmányokat írt. 1984 júliusában áttelepedett Budapestre és a Magyar Országos Levéltárban dolgozott. 1988 márciusában Svédországba emigrált. Göteborgban telepedett le. Közben 1989–90-ben egy évet a kanadai Montrealban töltött. Néhány írása megjelent az *Új Látóhatárban*.

Tóth László (Győr, 1910. jún. 6. – Róma, 1982. márc. 22.) irodalomtörténész, kritikus, műfordító. Egyetemi tanulmányait Pécsen, Rómában és Paviában végezte. Magyar-olasz szakos tanári vizsgát Pécsen tett, bölcséleti doktorátust Debrecenben szerzett. További olaszországi tanulmányok után 1934–35-ben a pécsi Olasz Intézet tanársegédje. 1935-től 1943-ig a római Magyar Intézet titkára. 1944–46-ban az olasz nyelv és irodalom tanára a Debreceni Egyetemen. 1946-ban Olaszországba költözött. 1946 augusztusában magyar lektor a római és a nápolyi egyetemen. Azután a magyar nyelv és irodalom előadója lett a nápolyi Egyetemi Keleti Intézetben. Műfordítóként jelenkori magyar prózai műveket fordított olaszra, olaszról pedig regényeket és elbeszéléseket magyarra. A *Katolikus Szemle* rendszeresen közölte irodalmi tanulmányait, cikkeit és kritikáit. Írt ezen kívül a *Nemzetőrbe*, a *Délamerikai Magyar Hírlapba*, a *Krónikába*, a *Magyar Könyvbarátokba* is. Több olasz irodalmi és tudományos folyóirat munkatársa

volt. Tevékeny szerepet játszott a Külföldi Magyar Actio Catholica munkájában.

F. M.: *La lingua magiara* (nyelvkönyv, Napoli 1939, Bari 1948, 1964); *Le scuole nei paesi germanici e scandinavi* (Milano 1950); *A Janus-arcu jelenkori magyar irodalom* (Róma 1955); *Magyar-olasz szólásgyűjtemény kezdőknek* (uo. 1957); *Adalékok a XIX. századi olaszországi magyar-tanítás történetéhez* (uo. 1959); *Modern olasz novellák* (ant. ford. München 1959); *Olasz nyelvkönyv* (Róma 1966); *Grammatica teoriopratica della lingua ungherese* (Napoli 1974); *Emlékszóttés* (München. 1976).

Tóth Z. László (Esztergom, 1933. aug. 8.) költő, műfordító. A gimnáziumi érettségi után rövid ideig teológiát, majd a budapesti Tudományegyetemen általános és politikai gazdaságtant hallgatott. Első írásai Magyarországon jelentek meg. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és Hollandiában telepedett le. A Leydeni Egyetemen szociológiát és zenetudományt tanult. Az utóbbiból egyetemi végbizonyítványt szerzett. Tanulmányai után zenét tanított, valamint rádióknak és zenekaroknak dolgozott. Verseket írt. Ezeket az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság* és a *Magyar Műhely* közölte. Fordított magyarról hollandra és viszont, továbbá németből, spanyolból, angolból magyarra. Hosszabb idő óta visszavonultan él.

Tóth Miklós (Szekszárd, 1925. aug. 6.) jogász, kulturális szervező. Az 56-os forradalom után menekült Nyugatra. Hollandiában telepedett le, ahol biztosítási tisztviselőként dolgozik. Tevékeny szerepet játszott a hollandiai magyar vallásos és kulturális élet megszervezésében. A Hollandiai Magyar Református Egyház főgondnoka. A Hollandiai Mikes Kelemen Kör alapítóinak és vezetőinek egyike, a Kör tanulmányi heteinek szervezője és előadója.

F. M.: *Önarcképünk sorsunk tükrében 1945–1949* (tangy. szerk. hn. 1984).

Tóth Veremund (*Antal*, Szakony, Vas vm, 1922. júl. 3.) bencés szerzetes, irodalomtörténész. 1942 augusztusában lépett be a bencés rendbe, 1944 májusában tett fogadalmat, 1948 júliusában szentelték pappá. Rendje 1951 nyarán Brazíliába küldte. A são paulói Szent Imre Kollégiumban latint, franciát és hittant tanított. 1963-tól nevelési és hivatásirányítási tanácsadó. Volt cserkészparancsnok és a szombati Magyar Iskola vezető tanára. A Szent Gellért Kolostor 1968-ban perjellé választotta. 1952–55-beri a *Délamerikai Magyar Hírlap* irodalmi kritikusa. 1970–73-ban a Könyves Kálmán Szabadegyetem dékánja és rektora, 1990-től ismét rektora. Volt plébános, kerületi esperes, szemináriumi tanár, noviciusmester, hitoktatóképző iskola tanára és igazgatója. Írásai megjelentek a *Délamerikai Magyar Hírlapon* kívül a *Délamerikai Magyarországn*, a buenos airesi *Magyar Hírlapban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a *Kárpátban*.

F. M.: A magyar irodalom története (tank. Buenos Aires 1960); Vázlatos magyar történelem (Garfield 1971); Caminhos de pastoral vocacional (portugálul, tan. São Paulo 1983).

Tóth-Kurucz Mária (Izsa, Komárom vm, 1922. aug. 5.) író, költő. A mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémián végzett. Első versei magyarországi lapokban jelentek meg. 1945-ben került Nyugatra. Tirolban élt. A gráci és az innsbrucki egyetemen bölcsészeti tanulmányokat folytatott. 1949 novemberében kivándorolt az Egyesült Államokba. Clevelandben telepedett le. Versei, elbeszélései, műfordításai jelentek meg a többi között az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, a *Nemzetőrben*.

F. M.: Szeptemberi csengettyű (v. Warren OH 1957); Egy számár emlékiratai (mese, Cleveland 1964); Izsaidak (kisz. uo. 1974); Daloló öregamerikások (uo. 1976); Méhecskék (v. uo. 1983); Szamárbögés (kisz. uo. 1987).

Tőkés Rudolf (Budapest, 1935. márc. 14.) történész, politológus. Tanulmányait a budapesti Tudományegyetem jogi karán kezdte. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le. Részt vett a menekült magyar diákok megszervezésében. 1959-ig a clevelandi Western Reserve University hallgatója volt, majd a New York-i Columbia Egyetemre került, ahol doktori fokozatot szerzett. Tanári pályafutását mint docens a Connecticut állambeli Middletownban a Wesleyan University-n kezdte, majd a University of Connecticut politológia tanára lett. Kelet-európai és magyar politikai történelmet tanít Kelet-Európával és a kommunizmussal foglalkozó amerikai folyóiratok munkatársa.

F. M.: Béla Kun and the Hungarian Soviet Republic: The Origins and Role of the Communist Party of Hungary in the Revolutions of 1918–1919 (New York 1967); Dissent in the USSR, Politics, Ideology and People (tangy. szerk. Baltimore–London 1976); Opposition in Eastern Europe (tangy. szerk. uo. 1979).

Török Imre (Eger, 1949. febr. 3.) író. Családegyesítés folytán került 1963-ban Németországban élő magyar apjához és német anyjához. Első irodalmi kísérletei még magyar nyelven történtek, de Lübeckben, Nagoldban, majd Stuttgartban annyira elsajátította a német nyelvet, hogy német íróvá lett. Az egyetemen német nyelvet és irodalmat, filozófiát, történelmet, valamint szociológiát tanult, de a tanári pálya helyett a nyomdászatot választotta. Sokáig nyomdász volt, majd a Német Szakszervezeti Szövetség oktatási osztálya Stuttgartban nyelvtanárként alkalmazta. Menekülteket, külföldieket tanít német nyelvre. Kisregényeket, elbeszéléseket, gyerekverseket, prózai szövegeket és recenziókat ír irodalmi lapokba. Több munkáját saját kiadásban jelentette meg.

F. M.: Butterseelen, mit Hölderlin und Hermann Hesse in Tübingen (kisz. Stuttgart 1980); Blitze über einem Berg (röv. pr. Düsseldorf–Alfeld-Sulzbach 1985).

Török Jenő (Budapest, 1908. ápr. 23. – Bécs, 1983. márc. 5.) piarista szerzetes, tanár, könyvkiadó. Két évig jogot hallgatott a budapesti Tudományegyetemen. Azután belépett a piarista rendbe és 1928 augusztusában megkezdte a noviciátust. Teológiai tanulmányait a Kalazantinumban végezte. A budapesti Tudományegyetemen történelem-latin szakos tanári oklevelet és doktori diplomát szerzett. 1934 júniusában szentelték pappá. Még ugyanabban az évben gimnáziumi tanár lett Vácott. 1953-ban „illegális lelképásztori munka” miatt letartóztatták és börtönbüntetésre ítélték. 1956 októberében szabadult. A forradalom után Bécsbe menekült, ahol 1957 januárjában megalapította az Opus Mystici Corporis nevű katolikus kiadóvállalatot.

F. M.: A papi szolgálat (dok. tangy. szerk. Bécs 1974); Életfordulón, Önvizsgálat és tájékozódás (cikkgy. szerk. uo. 1974).

Töttösy Ernő (*Ernest*, Szombathely, 1918. dec. 8.) jogász, író. 1936–40-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat végzett, majd jogi doktorátust szerzett. 1940-től katonai szolgálatot teljesített. 1944 novemberében egységes bírói és ügyvédi vizsgát tett. 1945-től ügyvéd és vállalati jogtanácsos. 1952-ben sikertelenül, menekülni próbált, letartóztatták, majd „illegális keresztény párti összeesküvésért” 12 évi börtönre ítélték. Az 56-os forradalom alatt nyerte vissza szabadságát. 1956 végért Nyugatra menekült. Belgiumban telepedett le. Brüsszelben vezetője volt a belga keresztény szakszervezetek „Magyar Irodájá”-nak és szerkesztette 1957–67-ben a *Magyarok* című lapot. 1964-től egy amerikai cég európai képviselője. Írásait a többi között a *Nemzetőr*, a *Katolikus Szemle*, a *Kanadai Magyarság*, a *Délamerikai Magyar Hírlap*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapja* közölte. *Tébo*ly című regényéért 1986-ban Avignonban a Francia Művészeti és Irodalmi Társaság ezüstérmét kapta.

F. M.: Belgiumi magyar útmutató (Brüsszel 1958); Menekült és menekültjog (Brüsszel–Köln 1961); Ítélet földje (elb. Széchényi Györggyel,

Köln 1961); Hongrie 1956–1976 (szerk. Francis Dessarttal, Bruxelles 1978); Téboly, egy művi tudathasadás története (München–Brüsszel 1985, Budapest 1990, franciául: *L'empire des fous*, Paris 1988, németül: *Der Wahn*, Wien 1988, angolul: *The Mind Twisters*, Youngstown 1988); *Kagyló* (v. Brüsszel 1989); *Komédiázók* (elb. Budapest 1991); *Jog és ökoljog* (uo. 1991).

Transsylvania Kiadó (*Editorial Transsylvania*). 1956 májusában Buenos Airesben alapította Theész János, azzal a céllal, hogy erdélyi szerzők műveit és Erdéllyel foglalkozó munkákat jelentessen meg. Mintegy harminc könyvet adott ki, köztük a *Magyar történelmi regénysorozat*, az *Erdélyi remekírók sorozata* és a *Magyar történelmi tanulmányisorozat* köteteit.

Triznya Mátyás (Budapest, 1922. máj. 29. – Róma, 1991. okt. 18.) festő, grafikus. A budapesti Műegyetem közgazdasági karán, a Tudományegyetem magyar-angol szakán tanult, majd elvégezte a Képzőművészeti Főiskola grafikai osztályát. 1949 februárjában Ausztriába menekült, Grazban mint díszlettervező dolgozott. 1950-ben Rómában telepedett le, a filmgyártásban helyezkedett el. 1978-ig a SPES Catalucci filmlaboratórium munkatársa volt. Festőként több önálló tárlata volt és kollektív kiállításokon vett részt. Néhány évig az Olasz Rádió magyar osztályán dolgozott, segédszerkesztője volt a *Katolikus Szemlének* és történelmi előadásorozatot írt a Vatikáni Rádióknak. A *Katolikus Szemle* több történelmi tanulmányát közölte. A Dante Alighieri Művészeti Társaság 1977-ben aranyéremmel tüntette ki. Lakása évtizedeken át a római magyar szellemi élet egyik központja volt. Feleségével, Szőnyi Zsuzsával 1990-ben megkapta a Magyar PEN Club emlékérmét.

F. M.: Szőnyi István (szerk. Szőnyi Zsuzsával, Róma 1982).

Trombitás Dezső (Pápa, 1913. júl. 13. – Los Angeles, 1990. ápr. 29.) református lelkész, író. A pápai Református Teológiai

Akadémián végzett 1936-ban. Református lelkész volt Nagyvásonyban, Magyarbarnagon, Tatabányán, Komáromban. 1950-ben teológiai magántanár lett Sárospatakon. 1954-ben a kommunista kormány nyomására le kellett mondania komáromi esperesi tisztéről. Utána 1956-ig gyári munkás volt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1956–59-ben Ausztriában, Angliában, Németországban élt. 1959-ben az Egyesült Államokba költözött és haláláig a Hollywood-i magyar református gyülekezet lelkésze volt. Tanulmányokat, vallásos elmélkedéseket, cikkeket, színműveket írt.

F. M.: *Der Mensch, der in ein fremdes Land ging* (1958); *God and our Dreams* (Los Angeles 1964); *Itt és ma, Igehirdetés az emigrációban* (uo. 1966); *Vagy-vagy! Magyar Egyház az emigrációban* (uo. 1967); *Andráská* (színmű, uo. 1968); *Vészkijárat* (elm. uo. 1969); *Történelem és önismeret* (uo. 1971); *Esendő öregek* (tan. uo. 1975); *Küldetéstudat és embergazdálkodás* (tan. uo. 1978).

Tulipános Láda. Chicagói magyar kulturális egyesület, amely az 1963-ban Diószegi Sándor zeneszerző, énekes és zongorista által alapított kamarakórusból fejlődött ki. A hetvenes és nyolcvanas években rendszeres irodalmi, művészeti összejöveteleket és előadásokat rendezett Vezetője és fenntartója Szathmáry Lajos volt.

Tunyogi Csapó Gábor l. *Kocsis Gábor*

Turul Nyomdaipari és Kiadó Társulat (*T. Press, Printing and Publishing Enterprises*). 1950-ben alapított és Nádasy T. Jenő által vezetett londoni magyar nyomda és kiadó.

Tűz Tamás (tkp. *Makkó Lajos*, Győr 1916. ápr. 18.) katolikus pap, költő, író. A hittudományi főiskolát Győrött végezte. 1939-ben szentelték pappá Néhány évig lelképásztorként és hitoktatóként működött. 1943-tól tábori lelkész volt. 1944 őszén

hadifogságba esett és három évet töltött egy észak-oroszországi fogolytáborban. 1947-es szabadulása után vidéken volt káplán. A *Vigília* írói köréhez tartozott, de versei megjelentek a *Magyar Csillagban*, az *Életben*, a *Híd*ben, a *Magyarokban*, az *Új Emberben* is. 1941-ben és 1943-ban egy-egy kötetet jelentetett meg. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Hét évet töltött Kanadában, ötöt Kaliforniában, három Olaszországban, 1971 óta ismét Kanadában él. Torontóban lakik. Az Amerikai Magyar Írók csoportjának alapítója. Verseit, elbeszéléseit, irodalmi cikkeket és kritikáit főleg a *Irodalmi Újság*, a *Nemzetőr*, a *Katolikus Szemle*, a *Látóhatár*, az *Új Látóhatár*, az *Új Európa*, a *Szivárvány*, az *Életünk*, a *Krónika* közölte.

F. M.: *Nyugtalan szárnyakon* (v. Köln 1959, angolul: *On Restless Wings*, San Diego 1966); *Egy ország küszöbén* (v. Los Angeles 1966); *Elraboltam Európát* (v. uo. 1967); *Tükörben játszik a kéz* (v. Róma 1970); *Válogatott versek* (Toronto 1972); *Harmincnapos nászút* (elb. uo. 1973); *Angyal, mondd ki csak félig* (v. esszék, cikkek, uo. 1974); *Jelen voltam* (v. uo. 1976); *Hová tűntek a szitakötők?* (v. uo. 1977); *Aranyrét utca* (v. uo. 1978); *Égve felejtett álmok* (v. Torontó–München 1980); *Vihar a pusztán* (r. Toronto 1980); *Szemüktől kék az égbolt* (v. München 1982); *Sosevolt hideg orchideák* (v. uo. 1983); *Leheletnyi öröklét* (v. uo. 1983); *És most mi lesz, kariatida?* (v. uo. 1985); *Hét sóhaj a hegyen* (vál. v. Budapest 1987).

U

Új Európa. Külpolitikai és kulturális szemle. Münchenben jelent meg havilapként 1962 májusa és 1982 decembere között. Kiadója először a Duna-szövetség, majd 1963 júliusától az Új Európa Társaság volt. A Habsburg Ottó által támogatott, hozzá szemléletben és törekvésben közel álló folyóirat külpolitikai elemzéseket, publicisztikai írásokat, magyarországi helyzetismertetőket, kritikákat és

szépirodalmat közölt. Az első két számot Mattyasovszky-Lates Kornél jegyezte mint főszerkesztő, utána a felelős szerkesztő Csonka Emil volt. Az ő halála után a folyóirat megszűnt. Gyakori munkatársai közé tartozott az említetteken kívül: Bogyay Tamás, Büky Barna, Czettler Antal, Czikkann-Zichy Móric, Gáspár Ödön, Pogány András, Saáry Éva, Stankovich Victor, Stirling György, Táborny Maxim, Vajda Albert.

Új Hungária. „Szabad magyarok független hetilapja”-ként indult a *Hungária* szerkesztőségében 1953 tavaszán történt szakadás után. Münchenben jelent meg 1953 áprilisától 1971 január végéig. Politikai tájékozódásában, amelyet főleg Radvánszky Antal befolyásolt, közel állt a New York-i Magyar Nemzeti Bizottmánynak Eckhardt, Kállay és Bakách-Besseney nevével jelzett csoportjához. 1953-tól Pohárnok Jenő volt a felelős szerkesztő, majd Radnai Endre szerkesztette és voltaképpen ő volt a szerkesztő 1961 után is, amikor Herp János nemcsak kiadóként, de felelős szerkesztőként is jegyezte a lapot. Mellékletei: 1953–1960 *Pásztortűz* (irodalom), 1957 márciusától szeptemberéig *Új Magyar Élet*, 1957 szeptembertől 1958 végéig *Magyar Könyvbarátok* (irodalom). Munkatársai közé tartoztak a már említetteken kívül: Ági János, Ajtay Miklós, Benedek Károly., Béry László, Borbély László, Csiky Ágnes Mária, Fercsey János, Halász Péter, Kisjókai Erzsébet, Konkoly Kálmán, Kőszegi-Farkas István, Kutasi Kovács Lajos, Márjás Viktor, Ölvedi János, Cs. Szabó László, Szitnyai Zoltán, Thury Lajos.

Új Idő. Ismeretterjesztő folyóirat. A Clevelandhez tartozó Lakewoodban jelent meg 1982 és 1989 márciusa között. Szerkesztette és kiadta Vígh Ildikó és Vígh József. Nagyrészt másodközléseket tartalmazott, magyarországi folyóiratokból tallózott. Figyelme elsősorban irodalmi és kultúrtörténeti közleményekre terjedt ki. Ismertebb munkatársai közé tartozott Boros-

Kazai András, Bódy Pál, Búza György, Elekes Attila, Flórián Tibor, Haraszti Endre, Szathmáry Lajos, Tóth-Kurucz Mária, Vándor Györgyi.

Új Kelet. Izraeli magyar nyelvű napilap. Noha tulajdonosa a Munkapárt, magát nem pártlapnak, hanem független orgánumnak tekinti. Eredetileg 1918-ban Erdélyben alapították. 1940 őszén, a bécsi döntés után a magyar hatóságok betiltották. 1948-ban indult újra Tel-Avivban a hajdani szerkesztő, Marton Ernő irányításával. Az ő halála után – 1960-tól 1975-ig – özvegye, Marton Gizella vezette, majd Schön Dezső volt a főszerkesztő. 1986 és 1990 között Rappaport Ottó szerkesztette. 1990 óta szerkesztőbizottság áll a lap élén. Ennek tagjai: Benedek Pál, Tabák László, Drory Dávid. Körülbelül húszezer példányban jelenik meg. A tájékoztatáson kívül feladatának tekinti a magyar nyelv ápolását és a zsidó hagyományok őrzését. Irodalmi-kulturális rovata az Izraelen kívüli magyar művelődési eseményeket is figyelemmel kíséri. Munkatársai közé tartozott a nevezetteken kívül Abádi Ervin, Barzilay István, Kaczér Illés, Johanan Karmel (Garamvölgyi János), Kishont Ferenc, Dan Ofry.

Ujlaky Sári (*Charlotte*, Budapest, 1920. jan. 13.) műfordító, újságíró. Előbb a budapesti *Magyar Lányok*, majd az *Új Idők* iparművész-munkatársa volt. 1945 óta él Németországban, illetve Franciaországban. 1955 óta foglalkozik műfordítással. Jelenkori magyar és francia prózai műveket ültetett át németre, a többi között Déry, Németh László, Kodolányi János, Ottlik Géza regényeit. Fordítói tevékenységéért 1963-ban megkapta a német Georg-Mackensen-díjat, 1973-ban a Magyar PEN Club műfordítói emlékérmét. Újságíróként német lapoknak és rádióknak dolgozott, a többi között a kölni Deutsche Welle és Deutschlandfunk magyar műsorának is.

F. M.: Sprachgekreuzt, Ungarische Lyrik im Deutschen Sprachraum (nyugati m. v. ant. szerk. részben ford. Duisburg 1975).

Új Látóhatár. A müncheni Látóhatár utódaként – annak szerkesztőségében történt szakadás után – 1958 júliusában indult irodalmi és politikai folyóirat. Vállalva a Látóhatár irodalmi és politikai irányvonalának folytatását, szellemi örökségét és 1950-től kezdve megjelenését, annak érdekében munkálkodott, hogy a nyugati magyar emigráció központi folyóirata és az emigráción belüli, valamint a magyar-magyar eszmecsere szabad fóruma legyen. Szépirodalmon kívül történelmi emlékeztetéseket és feldolgozásokat, társadalomtudományi és politikai esszéket, valamint kritikákat közölt. Felelős kiadója Molnár József, felelős szerkesztője Borbándi Gyula volt. Bikich Gábor 1958 és 1960 között mint főmunkatárs, 1961-től 1963 októberéig mint szerkesztőségi tag jegyezte a folyóiratot. Kovács Imre 1958-tól 1971-ig, Szabó Zoltán 1958-tól 1963 végéig, Gombos Gyula 1959 nyarától 1980 végéig, Zsigmond Endre 1970-től 1980 végéig, Sztáray Zoltán 1961-től 1980 végéig főmunkatárs volt. Sztáray Zoltán 1980 végétől a folyóirat megszűnéséig amerikai szerkesztőként, illetve amerikai kiadóként működött. A folyóirat 1962-ben Illyés Gyula, 1971-ben Németh László különszámot adott ki. 1976-ban megjelentette az 1958 és 1975 közötti, 1988-ban az 1976 és 1987 közötti Repertóriumot. Mind a kettőt Czigány Lóránt szerkesztette. A leggyakoribb munkatársak közé tartozott az előbb nevezettekén kívül: Albert Pál, András Sándor, Balla Bálint, Baránszky László, Beczner Tamás, Benedek Károly, Bogyay Tamás, Borsody István, Csiky Ágnes Mária, Csokits János, Czigány Magda, Dénes Tibor, Domahidy András, Domahidy Miklós, Fenyő Miksa, Ferdinandy György, Ferdinandy Mihály, Gosztonyi Péter, Gömöri György, Hajnal László Gábor, Hanák Tibor, Harmat Pál, Határ Győző, Hellenbart Gyula, Horváth Elemér, Illyés Elemér, Kabdebó Tamás, Kemenes Géfin László, Kerényi Károly, Kerényi Magda, Kibédi Varga Áron, Korek Valéria, Lehoczky

Gergely, Lökkös Antal, Major-Zala Lajos, Makkai Ádám, Márjás Viktor, Márton László, Monoszló Dezső, Ölvedi János, Peéry Rezső, Sárközi Máttyás, Siklós István, Sulyok Vince, Szabados József, Cs. Szabó László, Szamosi József, Sente Imre, Thinsz Géza, Tűz Tamás, Vitéz György, Zalán Magda. A folyóirat 1966-ban hirdetett elbeszélés-pályázatát András Sándor nyerte. A negyvenedik évfolyam után 1990 elején szűnt meg.

Új Magyar Út. 1950 januárjától 1956 tavaszáig Münchenben, illetve Washingtonban, megjelenő folyóirat. Soós Géza alapította, 1951 májusától mint „független szellemi fórum” jelent meg, Soós Géza irányításával. 1952 májusában telepedett át Washingtonba. Első felelős szerkesztője Bakó Elemér volt. 1951-ben társszerkesztő lett Gombos Gyula, felelős kiadó Wass Albert és főmunkatárs Vatai László. 1952-ben Bakó Elemér, Gombos Gyula, Hajnóczy Gergely, Soós Géza, Teleki Géza, Wass Albert szerkesztették. Főmunkatársak lettek Bogyay Tamás, Cserenyey Géza, Máriássy József és Molnár József. 1953-ban a szerkesztőségből kivált Gombos Gyula és bekerült Kardos T. Béla. A főmunkatársak közül kimaradt Molnár József. Soós Gézának 1953 szeptemberében bekövetkezett halála után 1954 januártól Bakó Elemér irányította a folyóirat munkáját. Először havonta, majd kéthavonta, később nagyobb kihagyásokkal jelent meg. Megszűnt az 1956 március-májusi összevont számmal. A szépirodalmon kívül főleg értekező prózát közölt: irodalmi és történelmi esszéket, tanulmányokat, cikkeket. Szerzői közé tartozott az előbb említettekén kívül: Balla Pál, Borshy-Kerekes György, Ferdinandy Mihály, Flórián Tibor, Kannás Alajos, Kovrig Béla, Kutasi Kovács Lajos, Makai Antal, Reményi József, Cs. Szabó László, Vámos Imre, Vasváry Ödön, Zathureczky Gyula.

Újváry Sándor (Kassa, 1904. máj. 6. – München, 1988. ápr. 11.) író, könyvkiadó.

Tanulmányait a budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán és a párizsi Sorbonne-on végezte. Első versei tizenhat éves korában jelentek meg. 1923–25-ben a *Fáklya* szerkesztője volt. A húszas és harmincas években több lapot és folyóiratot szerkesztett. Írásai jelentek meg a *Világban*, az *Esti Kurírban*, az *Újságban*, a *Színházi Életben*. Verseket és regényeket írt. A II. vh. előtt több mint húsz könyvét adták ki, a magyaron kívül német és francia nyelven is. 1938-ban megalapította a Griff Kiadót. Ez 1944-ig működött. Részt vett az ellenállási mozgalomban. 1945–47-ben miniszteri tanácsos az Újjáépítési Minisztériumban. 1947 augusztusában külföldre utazott, Ausztriában maradt. Salzburgban népszerű szótárakat adott ki. 1952-ben áttelepedett Münchenbe, ahol nyomdát vásárolt és újjáalakította hajdani budapesti kiadóját. Ehhez irodalmi ügynökség társult. Cikkei jelentek meg az *Új Hungáriában*, a bécsi *Magyar Híradóban*, az *Irodalmi Újságban*. Rövid ideig szerkesztette ez utóbbi kritikai rovatát. Emigrációs évei alatt főleg régi könyveinek új kiadását rendezte sajtó alá és több kötetben kiadta visszaemlékezéseit. Különböző írói neveken német képeslapokban is publikált, és filmforgatókönyveket írt.

F. M.: Die Wundermaschine (r. München 1956); Mein Freund, der Abenteurer (r. uo. 1956); Die Ehe, Himmel oder Hölle (r. uo. 1958); Plágium! (3. kiad. Brüsszel 1959); Füttyürészés (vál. v. uo. 1964); Ferenc Molnár, der lachende Magier, Satiren, Anekdoten, Humoresken (Vaduz 1965); Osztrigamérgezés, avagy ártatlan lány is férjhez mehet (r. München 1975); Szabálytalan önéletrajz (eml. uo. 1976); Ami a „Szabálytalan önéletrajz”-ból kimaradt (eml. uo. 1977); A véletlenek embere (r. 6. kiad. uo. 1978); Rövidzárlat Magyarországon, Naplótöredékek 1943–1945 (uo. 1980); „Magasfeszültség!”, Egy emigráns kiadó és író visszaemlékezései (uo. 1983).

Újváry- „Griff” Kiadó. Újváry Sándor által 1952-ben Münchenben alapított kiadóvállalat. Eredetileg Greif-Verlag volt a neve, később változott Újváry-Griff Kiadóvá. Irodalmi ügynökségként is működött. Magyar és nem-magyar szerzők műveit jelentette meg,

magyarul több mint félszáz kötetet. Közöttük Márai Sándor több művét, valamint Békeffi István, Csiky Ágnes Mária, Dénes Tibor, Fenyő Miksa, Ferdinandy Mihály, Gosztonyi Péter, Halász Péter, Hatvány Bertalan, Méray Tibor, Mikes Imre, Cs. Szabó László, Szász Béla, Szitnyai Zoltán könyveit. Újváry halála után, 1988-ban működése megszűnt, de jogilag fennmaradt.

Új Világ. Los angelesi hetilap, amelyet 1972 szeptemberében Orbán Ferenc és felesége, Szombathelyi Blanka alapított. A főszerkesztő Orbán Ferenc, a kiadó és szerkesztő Szombathelyi Blanka, a főmunkatárs Eröss András, Szegedi László és Ternovszky Ferenc volt. Később Szegedi László társszerkesztő, majd Metzger Nándor és Friedman Andrew főmunkatárs lett. A munkatársak közé tartozott Fersey János, Héczey Iván, Hóry László, Kállay Kristóf Ervin, Kenneth Claire, Pásztor Sándor, Saáry Éva, Stankovich Victor, Szombati Sándor, Vajda Albert, Zöld Ferenc. 1988 novemberében az Orbán-házaspár visszavonult és eladta a lapot a Global Commitment Society (Glocos) nevű emberbaráti szervezetnek és tanácsadó szolgálatnak. A kiadó Molnár K. Victor, a szerkesztő Szegedi László lett. 1989-ben Szegedi kivált a szerkesztőségből és új lapot indított. A lap azóta állandóan változó főmunkatársi és szerzői gárdával működik. Az 1989-ben bekövetkezett változásig népszerűségnek örvendtek a kaliforniai magyarok életét bemutató riportjai, színes cikkei és eleven társasági beszámolóit.

Ungarn-Jahrbuch. A Münchener Magyar Intézet német nyelvű évkönyve. Alapította 1969-ben Georg Stadtmüller történész egyetemi tanár, a MMI akkori igazgatója. Magyarságtudományi témákkal, főleg magyar történelemmel és rokontudományokkal foglalkozik. Tanulmányait, kutatási beszámolóit, cikkeit, emlékezéseit és könyvismertetéseit magyar és hungarológiai témákkal foglalkozó nem-magyar szerzők írják. Eddig 18 kötete (1969-től 1990-ig)

látott napvilágot. A főszerkesztők a következők voltak: 1969–72: Georg Stadtmüller, 1973-ban: Stadtmüller, Horst Glassl, Ekkehard Völkl, 1974-től Adriányi Gábor, Glassl, Völkl. A szerkesztésben – hosszabb-rövidebb ideig – közreműködtek a bekapcsolódás sorrendjében: Bogyay Tamás, Révész László, Edgár Hösch, Adriányi Gábor, Horst Glassl, Szilas László, Ekkehard Völkl, Boba Imre, Rudolf Grulich, Helmut Klocke, Brunner György, Borbándi Gyula. Jelenleg a szerkesztés gyakorlati munkáját K. Lengyel Zsolt végzi.

Urbán György (*George R.*, Budapest, 1921.) irodalomtörténész politológus, közíró. Tanulmányait 1947-ben fejezte be a budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán. Budapesti tanulmányai után Angliában telepedett le. Doktori fokozatot 1956-ban nyert a Londoni Egyetemen. 1948 és 1960 között a BBC magyar osztályán dolgozott, egy ideig az osztályvezető helyettese volt. 1960-tól 1965-ig a Szabad Európa Rádió ún. Rádióegyetemen programját irányította. Utána konzultáns lett és éveken át ellátta a különböző nemzetiségi műsorokat neves nyugati gondolkodókkal, tudósokkal, írókkal, politikusokkal és diplomáttal készített interjúkkal. Ezek később kötetekbe gyűjtve nyomtatásban is megjelentek. Közben kutatómunkát végzett az Indiana Egyetemen, a Dél-Kaliforniai Egyetemen, a Harvard Egyetemen, valamint a Sussexi Egyetemen. 1983 végétől 1986 áprilisáig a Szabad Európa Rádió igazgatója volt Münchenben, írásai jelentek meg az *Encounter*-ben, továbbá más angol és amerikai folyóiratokban, valamint heti- és napilapokban.

F. M.: *The Nineteen Days, A Broadcaster's Account of the Hungarian Revolution* (London–Melbourne–Toronto 1957); *Kinesis and Stasis* (tan. Stefan George-ról, The Hague 1962); *Talking to Eastern Europe* (int. szerk. London 1964); *The Sino-Soviet Conflict* (tan. szerk. Leopold Labedz-szel, uo. 1965); *Can We Survive Our Future?* (tan. szerk. Michael Glenny-vel, uo. 1972, franciául: *Survivre au future?* Paris 1973); *Toynbee on Toynbee* (int. New York 1973); *Détente* (int. London 1976); *Hazards of Learning*

(tan. szerk. uo. 1977); *Eurocommunism* (int. szerk. 1978); *Communist Reformation: Nationalism, Internationalism and Change in the World Communist Movement* (int. szerk. New York 1979, London 1979); *Stalinism* (int. szerk. London 1982); *Gespräche mit Zeitgenossen, Acht Dispute über Geschichte und Politik* (Basel 1982).

Urbányi Pál (*Pablo*, Ipolyság, Csehszlovákia, 1939.) újságíró, író. Emigráló szüleivel 1947-ben Argentínába került. Iskoláit spanyolul végezte. Érettségi után orvosi, pszichológiai, matematika-fizikai, irodalomtörténeti egyetemi előadásokat hallgatott, de a tanári helyett kereskedelmi pályára lépett. Eladó, majd üzlettulajdonos volt. 1970-ben kezdett kizárólag irodalommal foglalkozni és spanyolul írni. Buenos Airesben megjelent két könyve. Újságíró lett. A *La Opinion* nevű liberális lap munkatársaként a katonai diktatúra bevezetésekor politikai nehézségei támadtak, ezért 1977-ben Kanadába költözött. Egy montreali magánegyetemen spanyolt tanít és a CBC rádióállomás spanyol adásának dolgozik.

F. M.: *La noche de los revolutionarios* (elb. Buenos Aires 1972); *Un revolver para Mack* (r. uo. 1974); *En ninguna parte* (r. uo. 1981, angolul és franciául is).

Útitárs. „Magyar evangéliumi lap”, a Nyugaton élő magyar evangélikusok először havonta, majd kéthavonta megjelenő közlönye. 1957 áprilisában indult Koppenhágában. Azóta a megjelenési hely a kiadó és szerkesztő lakhelyétől függ. Oslóban, ismét Koppenhágában, Rosvollban, Innsmölában, Kölnben jelent meg, 1971 óta Stuttgartban nyomtatják és adják ki. Felelős szerkesztői és kiadói voltak: Gémes István, Terray László, Glatz József. Jelenleg Terray László és Gémes István a felelős kiadó és szerkesztő. A szerkesztők Kóts Lajos, Szépfalusi István, Pátkai Róbert, Pándy Kálmán, Tóth János voltak. Szerzői közé tartozott illetve tartozik a nevezettekén kívül: Cseri Gyula, Pósfay György, Szabó Julianna, Szathmári László, Szöllősy Pál, Vájta Vilmos.

Kiadói tevékenységet is folytatott. Az Útitárs Kiadót 1957 és 1973 között Szépfalusi István vezette. Másfél évtized alatt több jelentős könyvet jelentetett meg, köztük Cs. Szabó László egyik munkáját, Kovács Károly egy történeti művét, öt kötetben az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia találkozóinak anyagát (1960–64).

V

Vadnai László (Budapest, 1904. márc. 21. – Budapest, 1967. ápr. 18.) író, újságíró. Budapesten a *Reggeli Újság* munkatársa volt. Humoros jeleneteket, színdarabokat, operettekét írt. A színházak több darabját játszották. A film terjedésével mind több forgatókönyvet készített. Országos népszerűsége rövid bohózataival, „Hacsek és Sajó” tréfás párbeszédeivel tett szert. 1938-ban az Egyesült Államokba költözött és Hollywoodban az MGM filmgyárban dolgozott. Filmforgatókönyveket, színdarabokat és televíziójátékokat írt. Legtöbbjük szövege nyomtatásban is megjelent. Egyik budapesti látogatása alatt halt meg.

F. M.: V.L. leghíresebb Hacsek és Sajó párbeszédei (New York 1959).

Vadnay Zsuzsa (Budapest, 1924. jún. 23.) újságíró, író. Budapesten érettségizett. 1945 után a *Magyar Nemzet* és a *Mai nap* belső munkatársa volt. 1949 végén elmenekült Magyarországról. Bécsen keresztül Rómába került, ahol idegenvezetőként és újságíróként dolgozott. Riportjai az Amerika Hangja magyar adásában, majd a Szabad Európa Rádióban hangoztak el. Először a *Nyugati Hírnöknek*, később a *Képes Magyar Magazinnak*, az *Irodalmi Újságnak* és a *Nemzetőrnek* dolgozott. Munkatársa volt a *Reader's Digestnek*, valamint amerikai, olasz, holland, francia és belga újságoknak. 1977-ben férjével, Guglielmo Rospigliosi

Pallavicini herceg íróval Locarnóba költözött. Jelenleg főleg a Szabad Európa Rádió, a Nemzetőr, és a torontói *Krónika* közli írásait. Könyveinek többsége útikalauz.

F. M.: Sagernas Rom (svédül, útikalauz, Stockholm 1960, dánul: Kobenhavn 1961); Sagneses Athen (útikalauz, dánul, Kobenhavn 1963); Damernes Rom Guid (útikalauz, dánul, uo. 1966); Érdekes emberek, Nyugati magyar portrék Saáry Évával, Zürich 1981); Róma mesélő kövei, Anekdoták és legendák (München 1984); Athén mesélő kövei (uo. 1988).

Vágó Pál (*literáti*, Budapest, 1889. máj. 24. – Buenos Aires, 1982. nov. 10.) mérnök, közíró, politikus. A budapesti Műegyetemen 1911-ben gépészmérnöki oklevelet, 1929-ben doktorátust szerzett. 1927–39-ben egy budapesti villanyerőmű, 1942–44-ben a Magyar Optikai Művek tervezőmérnöke. 1939–40-ben nyilas programmal országgyűlési képviselő volt. A Nyilaskeresztes Párt gazdasági szakértője. A Szálasi-kormányban 1944 októberében árkormánybiztos, 1944 november végétől közellátásügyi államtitkár. A nyilas kormányzattal telepedett át 1945 tavaszán Ausztriába. Később kivándorolt Argentínába, ahol mérnökként dolgozott. 1953–54-ben az Argentin Nemzeti Energia Igazgatóság alkalmazottja. Délamerikai emigráns lapokban publikált Az ötvenes évek második felében a magyar nemzetiszocializmus és a maoizmus közötti rokonságról cikkezett, a „nemzeti” emigrációnak a kínai kommunistákkal való összefogást ajánlotta.

F. M.: Nyílt levél C. A. Macartney professzor úrhoz (Beccar 1960); Ein europäischer Friede im Karpathenraum (1960); A vérszerződés ereje (tan. Buenos Aires 1976).

Vágó Péter (*Pierre*, Budapest, 1910. aug. 30.) építész, várostervező, szerkesztő. 1919-ben, a Tanácsköztársaság bukása után emigrálni kényszerülő szüleivel Nyugatra került. Rómában érettségizett. 1928 és 1932 között Párizsban az École Special d'Architecture hallgatója volt. 1932-ben diplomázott. Tanulmányai befejezése után,

még ugyanabban az évben a *L'Architecture d'Aujourd'hui* című építészeti folyóirat főszerkesztője lett. E tekintélyes orgánomot 1948-ig szerkesztette, utána 1975-ig a szerkesztőbizottság elnöke volt. 1932-ben megszervezte az Építészek Nemzetközi Egyesületét, amelynek főtitkára lett. Ugyancsak főtitkára volt 1948 és 1969 között az Egyesületből lett Szövetségnek. A háború alatt De Gaulle oldalán harcolt. 1945-ben megkapta az ellenállási érmet. 1948 és 1956 között főépítészként részt vett a francia újjáépítésben. Mint építész és várostervező több európai, amerikai, ázsiai és afrikai országban dolgozott. Néhány híres építmény megalkotása fűződik a nevéhez.

Vagyunk. Münchenben Ledermüller Olivér által kiadott irodalmi és kulturális folyóirat. Kezdetben havonta jelent meg, később kéthavonta. 1972 decemberében indult. Szerkesztette: Sz. Kanyó Leona, 1975 augusztusától Máté Imre. Munkatársai voltak a többi között: Botond István, Szirmai Endre, Tóth László. Könyveket is kiadott.

Vajay Szabolcs (*de*, Budapest, 1921. okt. 9.) író, történész, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen 1943-ban jogi és államtudományi doktorátust szerzett. 1945-ben Argentínában telepedett le. A *Délamerikai Magyarság* munkatársa lett. Tanulmányait 1946-ban a genfi Institut Universitaire de Hautes Études Internationales-on folytatta. 1949–53-ban az Institute of Modern Art Foundation buenos-airesi főtitkára. 1953-ban Párizsba költözött és 1958-ig újságírásból élt. Közben a Sorbonne-on közgazdaságtant és a hollandiai Franeker egyetemén protestáns teológiát tanult. 1959-től 1983-ig Argentínát képviselte az UNESCO párizsi központjában és felelőse volt a Társadalomtudományi Osztály latin-amerikai részlegének. Nyugalomba vonulása után, 1983-ban a svájci Vevey-ben telepedett le. Regényeket, elbeszéléseket, esszéket, tanulmányokat írt. Irodalmi és történelmi írásai a többi között az *Ahogy Lehetben*, a

Délamerikai Magyarságban, az *Új Hungáriában*, az *Új Magyar Útban*, a *Délamerikai Magyar Hírlapban*, az *Irodalmi Újságban*, az *Új Látóhatárban*, az *Ungarn-Jahrbuchban*, a *Katolikus Szemlében* jelentek meg. Munkatársa volt több európai tudományos folyóiratnak is. 1956-ban Madách-díjat kapott. Történelmi kutatásaiban genealógiai és heraldikai kérdésekkel, valamint az ókori magyar történelemmel foglalkozott. 1965–76-ban alelnöke volt a Nemzetközi Heraldikai Akadémiának, 1982–86-ban elnöke a Genealógiai és Heraldikai Társaságok Nemzetközi Szövetségének.

F. M.: *L'aspect international des tentatives de restauration Habsbourg en Hongrie* (Genève 1946); *Argentín dekameron* (ir. ant. szerk. Buenos Aires 1952); *Egy füst alatt* (esszék, Köln 1954); *A szentelt berek, Tallózás a világirodalomban* (ant. München 1955); *Eleven kő* (r. uo. 1958); *Lánc* (r. Brüsszel 1959); *Der Eintritt des Ungarischen Stämmebundes in die europäische Geschichte, 862–933* (Mainz 1968); *A Johannita Rend lovagjai 1854–1987* (hn. 1987).

Vajda Albert (Budapest, 1919. szept. 9. – Sarasota FL, 1991. ápr. 10.) író, újságíró. 1939-től a *Friss Újság* és a *Kincses Újság* munkatársa. 1945-ben a *Független Magyarország* rovatvezetője, majd a Kereskedelmi Minisztérium sajtófőnöke. 1948-ban a *Dolgozók Világlapjának* szerkesztője. Dolgozott a *Ludas Matyinak*, fellépett konferansziéként és Kovács Dénessel – Vajko néven – színpadi szatírárt, zenés rádió- és filmjátékokat, valamint bábjátékokat írt. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Londonban telepedett le. 1959 novemberétől 1964-ig szerkesztette és kiadta a *Fakutya* című vicclapot. 1958 decemberében a Szabad Európa Rádió londoni tudósítója lett, majd ezt követően 1967 júniusától 1984 márciusában bekövetkezett nyugdíjazásáig a müncheni szerkesztőségben dolgozott. Utána a floridai Sarasotában telepedett le. Humoros írásai megjelentek a többi között az *Irodalmi Újságban*, az *Amerikai Magyar Népszavában*, az *Új Európában*, a kanadai *Magyarságban*,

az *Új Világban*, a *Nemzetőrben*. Több könyve angol, német, svéd nyelven is megjelent.

F. M.: Egy lépés előre, kettő összevissza (r. és hum. London 1957); How to be a Communist (Kovács Dénessel, Vayko néven, uo. 1958); Négyszemközt a szememmel (elb. uo. 1961, angolul: uo. 1962); Gangon aluli házasság (uo. 1962); Rossz-szellemem és jó-magam (eml. Melbourne 1964); The Origin of Monkeys, A New Discovery: Apes are Descendants of Man (London 1964); Só, bors, patkányméreg (elb. és hum. New York 1971); Vakulástól látásig (eml. London 1972, angolul: Lend me an Eye, uo. 1974, németül: Um so heller die Nacht, Olten 1973, svédül: Stockholm 1977); Megcsaltam Ádámot, Éva ősanyánk önéletrajza (r. Melbourne 1974, angolul: It Was Adultery, Adam, London 1977); Tiszteljük egymás idegbaját! (hum. Hong Kong 1975); Sieben Küsse für den Präsidenten (r. Bergisch Gladbach 1979); Danke, Herr Doktor! Eine ungewöhnliche Sammlung über Ärzte (Bergisch Gladbach 1979); ...És mégis morog a föld, Vidám útijegyzetek 5 világrészből (London 1979); Tettes a mellényzsebben (bűnügyi tört. München 1980); A Madsummer Night's Dream (szat. Great Neck 1981); Újjászületett Angliában (anekdoták, London 1981, angolul: Remade in England, Edinburgh 1981); Tűz és víz (r. London 1983, angolul: The Eastern Triangle, Toronto 1986); Wer will schon gerne ein Kaktus sein (vál. hum. Wien 1983); A hétnejű sárkány (vál. hum. Toronto 1985); Ismerkedem Amerikával (hum. Youngstown 1986).

Vajda István (*Stefan*, Budapest, 1926. márc. 19. – Bécs, 1987. márc. 18.) író, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat végzett. Újságíró lett. 1945–49-ben a *Világosságnál*, 1951–53-ban a *Független Magyarországnál*, 1953–56-ban a *Béke és Szabadságnál* dolgozott. Egy regényéből készült a *Gázolás* című film. Hangjátékokat is írt. Az 56-os forradalom alatt az *Igazság* belpolitikai rovatvezetője volt, majd a forradalom után az *Esti Hírlap* kulturális rovatát vezette. 1957 februárjában elmenekült Magyarországról. Bécsben telepedett le. A hatvanas évek elejéig publikált magyarul. Örvényes András néven riportokat írt az *Irodalmi Újságban*. Utána csak németül írt munkái jelentek meg. A

Salzburgi Európa Stúdió, egy nemzetközi színházi vállalkozás munkatársa volt, majd a *Trend* című bécsi gazdaságpolitikai folyóirat olvasó szerkesztője és kelet-európai szakértője lett. Regényeket, színdarabokat, hangjátékokat, történelmi feldolgozásokat, televíziójátékokat írt. 1963-ban Mackensendíjat kapott Később professzori címmel tüntették ki.

F. M.: L'Accident (r. franciául, Paris 1960, angolul: 1963); Felix Austria (Wien 1980); Reisen Anno 1900 (uo. 1981); Die Belagerung, Bericht über das Türkenjahr 1683 (uo. 1983); Ungarn (Hella Pflanzlerrel, Innsbruck 1986).

Vajda László (Budapest, 1923. febr. 3.) néprajztudós, afrikanista. A budapesti Tudományegyetemen doktorált. Néprajztudománnyal foglalkozott. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Münchenben telepedett le és az Egyetem néprajzi tanszékén dolgozott. 1968-ban a néprajz egyetemi tanára lett. 1988-ban vonult nyugalomba. Szakterülete az afrikai (nomád) kultúrák kialakulása és története volt.

F. M.: Untersuchungen zur Geschichte der Hirtenkulturen I-II (Wiesbaden 1968).

Vajta Vilmos (1918), evangélikus teológus, író. 1941-ben a svédországi magyar luteránusok lelkésze lett. 1953 és 1964 között Genfben a Lutheri Világszövetség teológiai osztályának igazgatója volt. A svédországi Lund egyetemén evangélikus teológiát tanított. A diakonia teológiájának szakértője. Megalapította a strasbourgi Luteránus Ökumenikus Intézetet. Magyar írásai főleg az *Útitársban* jelennek meg.

F. M.: Keresztyén hitélet (Lund 1946); Luther on Worship (Philadelphia 1958); Die Theologie des Gottesdienstes bei Luther (Berlin 1958); Interkommunion mit Rom? (Göttingen 1969); Evangelium und Einheit (szerk. uo. 1971); Évangile et sacrement (Paris 1973); Die evangelisch-lutherische Kirche, Vergangenheit und Gegenwart (szerk. Stuttgart 1977, 1983).

Váli A(Ibert) Ferenc (Budapest, 1905. máj. 25. – Amherst MA, 1984. nov. 20.) jogász, történész. A budapesti Tudományegyetemen jogi, Londonban bölcséleti doktorátust szerzett. 1932 és 1943 között ügyvéd volt Budapesten. 1948–49-ben egyetemi tanár. 1951-ben államellenes összeesküvés hamis vádjával 15 évi fegyházra ítélték. 1956 őszén a forradalom alatt nyerte vissza szabadságát. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és az Egyesült Államokban telepedett le. 1961-től Amherstben, a Massachusettsi Egyetemen kormányzati politikát tanított. Angol nyelvű tanulmányaiban nemzetközi jogi és Magyarországot érintő problémákkal foglalkozott. 1957–58-ban tevékenyen részt vett a Magyar Bizottság munkájában és a magyar kérdés nemzetközi jogi vonatkozásai tisztázásában.

F. M.: *The Hungarian Revolution and International Law* (New York 1959), *Rift and Revolt in Hungary, Nationalism versus Communism* (Cambridge MA 1961); *The Quest for a United Germany* (Baltimore 1967).

Valkó László (Budapest, 1901. jún. 18. – Spokane WA, 1982.) közgazda, agrártudós. A budapesti Tudományegyetemen 1929-ben doktorált. Mezőgazdasági, szövetkezeti és szociálpolitikai kérdésekről több könyve és tanulmánya jelent meg. Az Országos Szociális Felügyelőség munkatársa volt. A II. vh. után kivándorolt az Egyesült Államokba. A Washington állambeli Pullmanben működő Washington State University-n 1949-ben docens, 1957-ben a szövetkezeti jog rendes tanára lett. Amerikai és nemzetközi szövetkezeti problémákról könyveket és tanulmányokat publikált.

F. M.: *The First Cooperative Law* (Pullman 1952); *International Handbook of Cooperative Legislation* (uo. 1954, németül: *Handbuch für Genossenschaftsgesetzgebung*, uo. 1960); *Cooperative in the U. S. Federal Legislation 1890–1980* (uo. 1981).

Valóság. Politikai, művészeti és közgazdasági folyóirat. 1953 októbere és 1956 között

rendszeretlenül jelent meg Párizsban. Főleg nemzetközi és magyar kérdésekkel foglalkozott. Az emigrációs politikai színpék baloldalán helyezkedett el. Szerkesztője és kiadója Borsos Sándor volt. Fő munkatársa Presser István. Munkatársai közé tartozott Andreánszky István, Bolgár László, Dékány Károly, Eröss Ferenc, Fejtő Ferenc, Juhász Kálmán, Kiss Menyhért, Schreiber Tamás, Sulyok Dezső, Vészy Mátyás. 1954-től *Tények* címmel mellékletet adott ki. A munkatársi kört főleg a Magyar Nemzeti Bizottmánnyal való szembenállás tartotta össze.

Vámos Imre (Mezőhegyes, Csanád vm, 1927. febr. 11.) író, újságíró. A középiskolát Csongrádon végezte. 1945–47-ben a Kultúrpolitikai és Diplomáciai Akadémia hallgatója, valamint a Nemzeti Parasztpárt funkcionáriusa volt. Újságíróként dolgozott a *Magyar Nemzetnek* és a *Magyar Vasárnapnak*. 1948 novemberében Nyugatra menekült. Zürichben telepedett le. Írásai jelentek meg a *Nyugati Hírnökben* és az *Új Magyar Útban*. 1951 decemberében Münchenbe költözött. 1952 januártól 1957 júniusáig (Janus néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt 1950 őszén jelentős szerepet játszott a *Látóhatár* elindításában. 1950-52-ben a folyóirat szerkesztője, 1952 második felében az *Egész Látóhatár*, majd 1953 januárjától 1958 tavaszáig a *Látóhatár* felelős szerkesztője és kiadója volt. Az 1958 júliusától 1962 februárjáig az általa és Horváth Béla által szerkesztett *Látóhatárt* mint felelős kiadó jegyezte. Egy ideig a Magyar Írók Szövetsége Külföldön titkára és az *Irodalmi Újság* munkatársa volt. 1962 februárjában visszatért Magyarországra. A Budapesten kiadott *Látóhatár* szerkesztőinek egyike és a *Magyar Nemzet* belső munkatársa lett. Visszatérése után kiadott kötetekben elbeszéléseit, külföldi emlékeit és útirajzait tette közzé.

Vándor Györgyi (*Georgine*, Budapest, 1923. ápr. 7.) író, újságíró. A budapesti

Tudományegyetemen francia-olasz tanári oklevelet szerzett. Nyelvtanár és újságíró lett. Cikkeit a *Népszava* közölte. 1949-ben a Rajk-per során hamis vádakkal letartóztatták és bebörtönözték. 1956-ban szabadult. Az 56-os forradalom után a *Delta* című természettudományi folyóirat munkatársa lett. 1970-ben kivándorolt Izraelbe. 1973 elején Bécsbe költözött, ahol azóta írásból és nyelvtanításból él. Kezdetben olasz nyelvet, 1980-tól magyart tanít. A Szabad Európa Rádió külső munkatársa. Írásait a többi között az *Új Látóhatár*, az *Irodalmi Újság*, a bécsi *Magyar Híradó*, a *Bécsi Napló*, a *Szivárvány*, az *Új Idő*, az *Új Európa* közölte. Elbeszéléseket, regényeket, tárcákat ír.

F. M.: A rémület éjszakái (eml. München 1974, 1984, Budapest 1990); Pál levele az Európabeliekhez (elm. Bern 1977); Hazatérők (két kisr. München 1977); Szenteste a restiben (r. München 1981); Bécsi levelek (rádióelőad. uo. 1981); A betári hóhér (elb. Bécs 1989).

Várady Imre (*Emerico*, Nagybecskerek, Torontál vm, 1892. júl. 3. – Róma, 1974. aug. 24.) irodalomtörténész, romanista, kritikus. 1914-ben fejezte be tanulmányait a budapesti Tudományegyetem magyar-német szakán. Azután katona lett. 1917-ben doktorált és 1918-ban középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1919 és 1927 között Szombathelyen reáliskolai tanár. 1928 januárjától 1936 júliusig a római Collegium Hungaricum titkára. 1936 őszén az olasz nyelv és irodalom tanára a Szegedi Tudományegyetemen. Onnan a Kolozsvári Egyetemre került, ahol olasz filológiát tanított. 1942-ben Bolognában a magyar nyelv és irodalom rendes tanára lett. 1944-től véglegesen Olaszországban élt. Amikor 1967-ben nyugalomba vonult, a Bolognai Egyetem legjelentősebb kitüntetését, az Arany Emlékkönyvet adományozta neki. Utána Rómába költözött, ahol folytatta magyar nyelvű irodalmi és kritikai tevékenységét. Legtöbb írása a *Katolikus Szemlében* jelent meg, de publikált a *Nemzetőrben*, az *Új Európában*, a *Corvinában*, valamint olasz és német folyóiratokban is.

F. M.: *Grammatica della lingua ungherese* (Firenze 1949); *Docenti e scolari ungheresi nell'antico studio bolognese* (Bologna 1951); *Teatro ungherese* (Milano 1956); *Letteratura ungherese* (1959); *Magyar irodalomtörténetírás és kritika a népidemokráciában* (Róma 1965).

Várdy Béla (*Steven Béla*, Bercel, Nógrád vm, 1936. júl. 3.) történész. Szüleivel gyerekként jutott 1945 tavaszán Németországba. Passauban járt középiskolába. Az ötvenes években az Egyesült Államokba került. Egyetemi tanulmányait Clevelandben, Kentben, Bécsben, végül Bloomingtonban végezte, ahol az Indiana Egyetemen 1967-ben doktori címet szerzett. 1964-től Pittsburghben a Duquesne Egyetemen mint adjunktus történelmet adott elő, 1967-ben docens, 1971-ben rendes tanár lett. Európai és kelet-európai történelmet tanít. 1979–82-ben a Duquesne University History Forum igazgatója volt. Az Egyetemi Történeti Tanulmányok könyvsorozat alapítója és szerkesztője. 1984-ben megkapta a Duquesne Egyetem Nagydíját. Fő érdeklődési területe a történetírás, a magyar művelődés és az amerikai magyarság története. Tanulmányai, cikkei, kritikái a *Pittsburghi Magyarságban*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjában*, az *Új Látóhatárban*, az *Ungarn-Jahrbuchban*, valamint amerikai történelmi folyóiratokban és tanulmánykötetekben jelentek meg.

F. M.: *Baron Joseph Eötvös: The Political Profile of a Liberal Hungarian Thinker and Statesman* (dissz. Bloomington 1967); *History of the Hungarian Nation* (Kosáry Domokossal, Astor Park 1969); *Magyarságtudomány az észak-amerikai egyetemeken és főiskolákon* (Cleveland 1973); *Hungarian Historiography and the „Geistesgeschichtliche” School - A magyar történetírás és a szellemtörténeti iskola* (kétnyelvű, uo. 1974); *Modern Hungarian Historiography* (Boulder–New York 1976); *Society in Change* (tangy. szerk. Várdy Huszár Ágnessel, Boulder 1983); *The Hungarian-Americans* (Boston 1985); *Clio's Art in Hungary and in Hungarian-America* (New York 1986); *Louis the Great, King of Hungary and Poland* (Grosschmid Gézával és Domonkos Lászlóval, Boulder 1986); *Baron Joseph Eötvös, A Literary Biography* (Boulder–New York 1987); *Triumph*

in Adversity (tangy. szerk. Várdy Huszár Ágnessel, Boulder–New York 1988); The Hungarian-Americans: The Hungarian Experience in North America (New York 1989); The Austro-Hungarian Mind: At Home and Abroad (Várdy Huszár Ágnessel, Boulder–New York 1989); Attila (New York 1990).

Várdy Huszár Ágnes (V. Béláné, Debrecen, 1943. jan. 3.) irodalomtörténész. Szüleivel gyerekként 1945 tavaszán Németországba, majd 1951-ben az Egyesült Államokba került. Egyetemi tanulmányait Clevelandben, Heidelbergben, Pittsburghben, Bécsben és Budapesten végezte, ahol 1970-ben német irodalomból doktorált. Oktatói tevékenységét 1966-ban a Pittsburghi Egyetemen mint tanársegéd kezdte. 1971-től adjunktus, majd docens a pittsburghi Robert Morris Collegeben. Német nyelvet, irodalmat és angol irodalmat ad elő. Érdeklődési területe a német, amerikai, valamint összehasonlító európai irodalom. Írásai a *Krónikában*, az *Új Látóhatárban*, valamint amerikai és magyarországi folyóiratokban jelentek meg. Magyar elbeszéléseket ültetett át angolra.

F. M.: A Study in Austrian Romanticism: Hungarian Influences in Lenau's Poetry (Buffalo 1974); The Folk Arts of Hungary (W. W. Kolarral, Pittsburgh 1981); Society in Change (tangy. szerk. Várdy Bélával, Boulder 1983); Karil Beck élete és költői pályája (Budapest 1984); Triumph in Adversity (tangy. szerk. Várdy Bélával, Boulder–New York 1988); The Austro-Hungarian Mind: At Home and Abroad (Várdy Bélával, Boulder–New York 1989).

Várdy Péter (Budapest, 1935. dec. 15.) filozófus. Tanulmányait a budapesti Műegyetemen kezdte, majd az 56-os forradalom után Hollandiában történt letelepedését követően Delftben folytatta. 1962-ben villamosmérnöki szigorlatot tett. Utána a németországi Freiburgban és a hollandiai Groningenben filozófiát tanult. 1975-ben szigorlatozott. 1987-ben a debreceni Tudományegyetem bölcsészkarán doktorált. 1966 óta a Twente-i Egyetem filozófiakarán előadó. Publikációinak tárgyköre a hatvanas

évek végi egyetemi mozgalmak, a magyar zsidók története, a népi-urbánus vita, valamint a technika filozófiája és más bölcseleti kérdések.

F. M.: Opstand der studenten (Baarn 1969); Változás és állandóság, Tanulmányok a magyar polgári társadalomról (szerk. Karátson Endrével, 1989).

Varga József (Külsővat, Veszprém vm, 1923. ápr. 25.) történész, közíró. 1942 és 1947 között a budapesti Tudományegyetemen jogot hallgatott. 1947-ben jogi doktor lett 1943–47-ben részt vett az ifjúságpolitikában és a Kiszgazdapárt tevékenységében. 1948-tól kezdődően politikai okokból bírósági ítélet nélkül öt esztendő internáló táborokban (köztük a recskiben) töltött. 1953 és 1956 között segédmunkás volt Győrött. Az 56-os forradalom után Ausztriába menekült és Bécsben telepedett le. Tagja volt az Osztrák-Magyar Nemzeti Bizottságnak és a strasbourgi Magyar Forradalmi Tanácsnak. 1958–61-ben magyar menekült munkásfiatalok nevelője. 1962-től tanulmányi vezető, 1966-tól 1970-ig igazgató a bécsi Európa-Házban. 1971 és 1984 között Bécs város kultúrhivatalában a tudománytámogatás referátumának vezetője. Tudományos előadásokat tartott és tanulmányokat publikált Kelet-Közép-Európa politikai történetéről. 1965 és 1980 között kilenc német nyelvű tanulmánykötetet szerkesztett vagy adott ki. 1972 decemberében az osztrák államelnök professzori címmel tüntette ki. Magyar írásai az *Új Látóhatárban*, a *Katolikus Szemlében*, a *Bécsi Naplóban* jelentek meg.

F. M.: Schuldige Nation oder Vasall wider Willen? Beiträge zur Zeitgeschichte Ungarns und des Donauraumes I-II (Wien 1987, 1989, magyarul: Budapest 1991).

Varga László (Szombathely, 1901. júl. 6. – Leuven, 1974. jan. 9.) jezsuita szerzetes, egyházi író, szociológus. 1918. augusztusában lépett a Jézus Társaságába. Rendi tanulmányait Szegeden, a belgiumi Enghienben és Innsbruckban végezte. 1930-

ban szentelték pappá. Utána teológiai tanár Szegeden. 1936-ban Budapestre került, ahol hitszónokként és íróként működött. Legtöbb írása a *Magyar Kultúrában* jelent meg. A budapesti kongregációs székházban egyetemistáknak szociológiai szemináriumot tartott. Népszerűsítette a pápai szociális enciklikákat. Szellemi vezetője volt az EMSZO nevű katolikus munkásszervezetnek és a Hivatásrendnek. Szociális kérdésekről több könyve és tanulmánya jelent meg. A szerzetesrendek feloszlata után a szombathelyi szemináriumban tanár volt. 1951-ben Nyugatra menekült. Belgiumban magyar lelkipozícióval foglalkozott és a jezsuita rend főiskoláján tanított. Rövid ideig Angliában és Németországban is végzett lelkészi szolgálatot. Visszatérve Belgiumba a Benelux országok magyar katolikus főlelkésze lett. A *Katolikus Szemlében* és az európai magyar katolikus sajtóban publikált.

F. M.: A magyar titok (tan. elm. Brüsszel 1960); Az élő Isten (elm. uo. 1966).

Varga László (Budapest, 1910. dec. 18.) ügyvéd, politikus, író. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett, majd ügyvéd lett. Részt vett a katolikus szociális mozgalomban és a kereszténydemokrata politikában. 1947-ben a Demokrata Néppárt listáján bekerült a Parlamentbe. 1948 novemberében Nyugatra menekült. 1949 februárjától 1950 februárjáig Zürichben élt. 1950 márciusában kivándorolt az Egyesült Államokba. 1950-tól 1964-ig New Yorkban a Szabad Európa Bizottság kutató-, majd sajtóosztályán dolgozott. 1956-ban befejezte a New Yorki Jogi Főiskolán folytatott tanulmányait. 1957-ben ügyvédi vizsgát tett A Szabad Európa Bizottságnál végzett munkájától megválva, New Yorkban ügyvédi irodát nyitott. Alapítója és elnöke volt a Szabad Magyar Jogászok Világszövetségének. A Magyar Nemzeti Bizottmány, a Magyar Bizottság, a Közép-Európai Keresztény Demokrata Unió végrehajtóbizottsága és az Európai Rabnemzetek Közgyűlése tagjaként (1985-től elnökeként) tevékenyen részt vett az

emigrációs politikában. Cikkei jelentek meg a *Nemzetörben*, a *Katolikus Szemlében*, a bécsi *Magyar Híradóban*, a *Bécsi Naplóban*, észak- és dél-amerikai, valamint ausztráliai magyar lapokban. 1979 és 1989 között húsz színművet írt. 1982 óta tizenhét darabját játszották a New York-i magyar színházban. 1982-ben megalapította a New Yorki Magyar Színház és Művész Egyesületet. 1990-ben bekapcsolódott a magyarországi politikai életbe, a Kereszténydemokrata Néppárt alelnöke, majd 1991-ben társelnöke lett.

F. M.: A magyar forradalom és szabadságharc a hazai rádióállomások tükrében, 1956. okt. 23. - nov. 9. (szerk. New York 1957); Human rights in Hungary (Gainesville FL 1967);

Kérem a vádlott felmentését (eml. New York 1979, 1981); A Fecske utca és a Park Avenue sarkán (eml. tárcák, uo. 1984); Színművek (uo. 1986); New Yorktól Mallorcáig, és vissza (eml. New York–Boardman 1987); A jelesek és az elbukottak (r. Szekszárd 1990).

Varsányi Gyula (*Julius*, Esztergom, 1912. febr. 16. – Adelaide, 1988. jan. 6.) jogász, közíró. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Rómában és Milánóban további tanulmányokat folytatott. Köztisztviselő lett. Berlinben és Stockholmban kereskedelmi megbízott, Koppenhágában külkereskedelmi képviselő volt. 1950-ben kivándorolt Ausztráliába, ahol egy nagyvállalat tisztviselőjeként dolgozott, majd az Adelaide-i Egyetemen kutatómunkát végzett. Fő érdeklődési területe a nemzetközi jog és a kisebbségi kérdés volt. Írásai nemzetközi jogi és politikai folyóiratokban, valamint tanulmánykötetekben jelentek meg.

F. M.: Quest for a New Central Europe (tanyg. szerk. Adelaide 1977); Border is Fate, A Study of Mid-European diffused ethnic minorities (Adelaide–Sydney 1982).

Vásárhelyi Vera (*Kállay Kristófné*, Lökösháza, Arad vm, 1922. nov. 15.) író, újságíró. Budapesten érettségizett, egyetemi tanulmányait Oxfordban végezte. Magyarországot 1946-ban hagyta el.

Rómában telepedett le, ahol az Olasz Rádió magyar adásának munkatársa lett. Ezen kívül 1951 óta huszonöt éven át dolgozott a *Katolikus Szemle* szerkesztőségében. Elbeszéléseket, irodalmi cikkeket, kritikákat írt. A Katolikus Szemlén kívül az *Irodalmi Újságban* az *Új Látóhatárban*, a *Krónikában*, a *Nemzetőrben*, a *Szívárványban*, az *Új Európában* publikált. 1978-ban Sík Sándor-díjat kapott.

F. M.: Kesorú babér (elb. Róma 1962); Fondor magány (elb. uo. 1974); Fogó hónapok (elb. München 1979); Skorpió hava (eml. Róma 1988).

Vasari, Emilio l. *Csonka Emil*

Vass Vilmos (Pécs, 1926. júl. 18.) újságíró. 1949-ben politikai okok miatt kizárták az egyetemről. Több évet munkatáborban töltött. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol politikatudományi tanulmányokat végzett. Ezeket 1962-ben fejezte be. Részt vett az 56-os szabadságharcosok szervezeti életében. 1959 és 1963 között szerkesztette a Torontóban megjelenő *Magyar Hírlapot*. 1963 szeptemberétől 1991 júliusáig (Pécsi Vilmos néven) a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. A hetvenes években közreműködött a *Szociáldemokrata Szemle* szerkesztésében.

Vasváry Ödön (Szeged, 1888. okt. 18. – Washington, 1977. júl. 12.) református lelkész, történész. Főiskolai tanulmányait a temesvári katolikus teológián végezte. 1911-ben szentelték pappá, de nemsokára személyi okokból áttért a református vallásra. 1914-ben, az I. vh. kitörése előtt kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol először segédlelkész volt. Pittsburghben, majd Buffalóban, Spring Dale-ben, ismét Pittsburghben, végül Clevelandben végzett református lelkészi tevékenységet. 1936-ban Washingtonba került és 1957-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig az Amerikai Magyar Református Egyesület tisztviselője,

illetve főtisztviselője volt. Az Egyesült Államokba való érkezése után kutatni kezdte az amerikai magyarok történetét. Erről évtizedeken át több könyvet, számos tanulmányt, és cikket írt. Az amerikai magyarság múltjára és jelenére vonatkozó páratlanul gazdag gyűjteményét 1972-ben a szegedi Somogyi Könyvtárra hagyományozta. A gyűjtemény 1978-ban került Szegedre. A II. vh. után írt tanulmányai és cikkei nagyrészt a clevelandi *Szabadságban*, az *Amerikai Magyar Népszavában*, a *Testvériségben*, az *Új Magyar Útban*, az *Amerikai Magyar Reformátusok Lapjában* jelentek meg. 1974-ben megkapta az Amerikai Magyar Alapítvány Lincoln-díját.

F. M.: Magyar Amerika (tan. cikkek, Gyurics György összeállításában, Budapest 1988).

Vaszary Gábor (Budapest, 1897. jún. 7. – Lugano, 1985. máj. 22.) író, újságíró. Középiskolája után a budapesti Képzőművészeti Főiskolára járt. Festő akart lenni. 1924 és 1932 között Párizsban francia lapok rajzolója volt. 1932-ben Budapesten újságíró lett. 1927 és 1943 között több mint tizenöt könyvet írt, amelyek az egész országban népszerűvé tették nevét. Regényeken kívül elbeszélések és színdarabok szerzője volt. Rendezőként és filmforgatókönyvíróként is dolgozott. 1947-ben Nyugatra távozott. 1949-től Németországban élt. 1952 májusától 1953 januárjáig a Szabad Európa Rádió munkatársa volt. Utána a svájci Tessinben telepedett le. Magyar kiadók (Kárpát, Pannónia, Amerikai Magyar Kiadó) több régi sikerkönyvét újból megjelentették. Művei – köztük néhány újabb írása – nagy példányszámban németül (Rowohlt Verlag) és más nyelveken láttak napvilágot.

F. M.: Adieu, mon amour (r. Hamburg 1950); Heirate mich, Chéri (r. Wien–Stuttgart 1956); Die Sterne erbleichen (r. uo. 1957); Kuki (r. Zürich 1963); Frühlingsregen (r. Hamburg 1965); Die nächste Liebe, bitte (r. uo. 1968); Man nannte sie Céline (r. Zürich–Köln 1975).

Vaszary János (Budapest, 1899. jan. 10. – Madrid, 1963. nov. 20.) író. Tizenhét éves korában önként bevonult katonának. A háború után jogi tanulmányokba kezdett, de abbahagyta és 1921-ben Párizsba ment mint *Az Est* tudósítója. A francia fővárosban töltött három év alatt színházi rendezést tanult. Visszatérve Budapestre 1924-ben a Vígszínház, 1927-ben a Magyar Színház rendezője volt, valamint színműveket írt. 1931 és 1944 között több mint tíz darabját mutatták be. A negyvenes évek elején az Andrássy úti Színház igazgatója lett. Regénye jelent meg, filmforgatókönyveket írt és filmet rendezett. 1944-es politikai magatartása miatt 1945-ben letartóztatták, de megszökött és 1946 júniusában feleségével, Muráti Lili színművésznővel Nyugatra menekült. Rövid párizsi tartózkodás után 1947-ben Madridban telepedett le. 1949-től közreműködött a madridi Magyar Rádió műsorában.

F. M.: Zörgetik az ajtót (napló, Bad Wörishofen 1950); A macska felugrott az asztalra (r. Buenos Aires 1950, 1951, Toronto 1959, spanyolul: Barcelona 1950); Tubák csodálatos élete (r. Buenos Aires 1958, Köln 1958); Kaland a vörös hajú lánnyal (r. Budapest 1990).

Vászolyi Erik (*Eric Vasse*, Budapest, 1933. márc. 24.) nyelvész. A budapesti Tudományegyetemen 1956-ban finn-ugor nyelvészetből diplomázott. Doktori oklevelet 1968-ban szerzett. Finn-ugor nyelvészetén kívül magyar őstörténettel és a finn-ugor népek etnológiájával foglalkozott. 1965-ben Helsinkiben tanult, 1959–60-ban és 1966-ban Zürjénföldön kutatott és tetemes nyelvészeti, nyelvjárási, néprajzi anyagot gyűjtött. 1968-ban a University of Cambridge hívására Angliába ment, tudományos kutató ösztöndíjjal a Scott Polar Research Institute-ban dolgozott, valamint finnt és magyart tanított Cambridge-ben és Norwich egyetemén. 1970-ben a perthi University of Western Australia meghívta és megbízta, hogy térképezze fel a nyugat- ausztráliai bennszülött nyelveket és kezdeményezze rendszeres tanulmányozásukat. Az ausztráliai bennszülött nyelvek elismert szakértőjévé lett.

Több bennszülött nyelvnek ábécét tervezett és ezzel az írásbeliség rangjára emelte őket. A bennszülött tanítóképzésben is közreműködik. 1988–89-ben vendégtanár volt két kínai egyetemen. 1991 januárjától a University of Perth tanára. Magyarul az *Új Látóhatárban* publikált. Fordításában Budapesten 1964-ben megjelent egy zürjén népmese és mondagyűjtemény, 1968-ban egy finn elbeszélés-antológia.

F. M.: *Aboriginal Australians Speak: An Introduction to Australian Aboriginal Linguistics* (Perth 1976); *Features of Serbo-Croatian for Language Teachers* (uo. 1977); *Language Problems and Aboriginal Education* (esszégyűjt. szerk. E. Brumby-val, uo. 1977); *Teach Yourself Wangkatja* (nyelvkönyv, uo. 1979).

Vatai László (Poroszló, Heves vm, 1914. júl. 18.) református lelkész, filozófus, irodalomtörténész. Sárospatakon református teológiai tanulmányokat végzett. 1942-ben a kolozsvári Tudományegyetemen filozófiai doktorátust szerzett. 1936 és 1940 között a Soli Deo Gloria Református Diákszövetség főtitkára. 1943-ban az irodalom filozófiája tárgykörben egyetemi magántanár lett. 1942 és 1947 között budapesti egyetemi lelkész. Részt vett az ellenállási mozgalomban. 1945 és 1947 között kisgazdapárti programmal nemzetgyűlési képviselő, valamint a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium osztályvezetője. 1946 végén a kommunista hatóságok belekeverték az ún. összeesküvésibe. 1947 végén elmenekült Magyarországról. Svájci és angliai tartózkodás után 1951-ben az Egyesült Államokban telepedett le. 1951–61-ben Buffalóban, 1961–65-ben a kanadai Windsorban, majd Detroitban és Torontóban volt református lelkész. Éveken át ígét hirdetett a Szabad Európa Rádió protestáns egyházi műsorában. Tanulmányai, esszéi, cikkei jelentek meg az *Új Látóhatárban*, a *Krónikában*, az *Új Magyar Útban* és más lapokban.

F. M.: *Harc az új világképerért* (tan. München 1950); *Man and his tragic life, Based on Dostoevsky* (New York 1954); *Az Isten*

szörnnyetege, Ady Lírája (Washington 1963, 1977); A XX. század második felében (tan. cikkek, Detroit 1968); Átszínezett térkép, Magyar változatok az újkorban (tan. esszék, New York 1985); Sötétségből világosságra, Prédikációk és előadások (Budapest 1991).

Vatikáni Rádió. 1931 óta működik mint a római Szentszék rádióállomása. 170 országba 34 nyelven sugároz műsort. A magyar műsor napi negyed óra, amely hírekből és a világegyház eseményeiről szóló beszámolókból áll. A magyar osztály élén kezdetben a jezsuita Orbán Miklós állt. Kanadába történt távozása, 1967 óta Szabó Ferenc jezsuita szerkeszti a magyar műsort. Dolgozott a rádióknak Vásárhelyi Vera, Puskely Mária, Kozma György is.

Vázsonyi Endre (Budapest, 1906. jan. 6. – Bloomington IN, 1986. dec. 7.) újságíró, műfordító, kritikus. A budapesti Tudományegyetemen jogi tanulmányokat folytatott. Újságíró lett. 1926 és 1941 között az *Újság* színikritikusa, 1945-ben a *Szabadság* munkatársa. 1945–48-ban vezette Budapest Székesfőváros Irodalmi Intézetét. 1948–49-ben a Franklin Kiadó elnöke. 1954-től a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó lektorátusát vezette. Francia szépirodalmat fordított magyarra. 1964-ben feleségével, Dégh Linda etnográfussal az Egyesült Államokban telepedett le. Az Indiana Egyetemen, Bloomingtonban a Nyelvtudományi és Szemiotikai Kutatóintézet tudományos munkatársa lett, feleségével amerikai magyar településeken néprajzi és szociológiai vizsgálatokat végzett.

F. M.: The hypothesis of multiconduit transmission in folklore (Dégh Lindával, The Hague 1975); Cédula a szivarzsebben (eml. elb. Budapest 1989).

Vecsey József (Nemesbénye, Zala vm, 1913. nov. 11. – St. Gallen, 1977. máj. 23.) katolikus pap, szerkesztő. Tanulmányai után káplán és középiskolai hittanár, majd a szombathelyi szemináriumban teológiatanár

volt. 1952 nyarán Nyugatra menekült. Párizsban magyar lelkész lett, majd 1954 augusztusától 1955 decemberéig Münchenben a Szabad Európa Rádió katolikus műsorát szerkesztette. Utána a svájci St. Gallenbe került, ahol lelképásztori munkát végzett. 1969-től kiadta és szerkesztette az *Életünk* című katolikus lapot. Mindszenty bíboros Nyugatra érkezése után bécsi titkárságának ügyvezetője lett és annak haláláig közvetlen munkatársa volt. A bíboros halála után a Mindszenty Alapítvány tagjaként megszervezte a vaduzi Mindszenty Házat. A *Katolikus Szemlében* és az *Életünkben* publikált.

F. M.: A szószék üzenete (rádióbeszéd, München 1956); Mindszenty Okmánytár I-III (szerk. pásztorlevelek, beszédek, nyilatkozatok, stb. München 1957, németül: Mindszenty Dokumentation I-III, szerk. Johann Schwendemannal, St. Pölten 1957–58); Der Prozess Mindszenty (dok. szerk. München 1961); Kardinal Mindszenty (uo. 1962); Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára (St. Gallen 1970); Mindszenty the Man (angolul, Phyllis Schlafly interjúja V. J.-fel, St. Louis 1973).

Vecsey Lajos (Nemesbénye, Zala vm, 1905. febr. 4.) katolikus pap, történész. Teológiai tanulmányait a szombathelyi szemináriumban végezte. 1929-ben szentelték pappá. A budapesti Tudományegyetemen történelemből, diplomatikából és pedagógiából doktorált. 1939-ig hittant tanított a zalaegerszegi gimnáziumban. 1939–49-ben Kőszegen a Szent Domonkos nővérek tanítóképzőjének hittanára, majd igazgatója volt. 1949-ben az üldözések elől Nyugatra menekült. 1952-ig Svájcban, majd Rómában tanulmányokat folytatott. 1953-tól St. Gallenben a kanton magyar menekültjeinek lelképásztora volt. Részt vett a *Hiszek* és az *Életünk* című katolikus lapok szerkesztésében. Publikált ezen kívül a *Katolikus Szemlében* és a *Szolgálatban* is. Történelmi kutatásai előterében a Hunyadiak kora állt. Megszervezte a déli harangszó ötszázadik évfordulóján rendezett emlékünnepeket a svájci Einsiedelnben.

F. M.: Bulla orationum et pulsatio meridiana, Az imádságok bullája és a déli harangszó (latinul és magyarul, Teufen, App. 1955); Hunyadi (tan. München 1956); Elpusztíthatatlan-e a magyar nép? (Róma 1956).

Veér Imre (Budapest, 1889. nov. 5. – St. Paul MI, 1959. jún.) újságíró, politikus. A budapesti Tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. 1918-ban a Magyar Köztársasági Párt titkára, 1921-ben elnöke. Republikánus tevékenysége miatt 1927-ben fogházbüntetésre ítélték. A fogházban fél szemére megvakult. A büntetés megszakítását kihasználva 1928-ban Párizsba menekült. Részt vett az Emberi Jogok Magyar Ligája munkájában és kiadta a *Köztársaság* című lapot. 1932-ben hazatért, de újból letartóztatták, elítélték és 1945-ig vagy fogságban, vagy rendőri felügyelet alatt volt. 1945-ben a Kiszegedpart listáján bekerült a Nemzetgyűlésbe. A kommunista rendőrség elől 1946 júniusában Nyugatra menekült. Grazban lapot adott ki, majd 1950 és 1955 között Németországban fejtett ki publicisztikai tevékenységet. 1956-ban kivándorolt az Egyesült Államokba. A Magyar Nemzeti Bizottmány tagjaként tevékeny szerepet játszott az emigrációs politikában.

F. M.: Ma Magyarország, holnap a szabad világ (Minneapolis 1957).

Vér Andor (Sátoraljaújhely, 1897. aug. 6. – Buenos Aires, 1976. márc. 24.) újságíró, író, költő, műfordító. Az I. vh-ban katonatisztként harcolt. Budapesten elvégezte a Keleti Akadémiát. 1920-tól felváltva magántisztviselő és újságíró volt. Dolgozott Miskolcon a *Reggeli Hírlap*nál (1925–27) és Budapesten Bajcsy-Zsilinszky *Szabadság* című lapjánál (1931–37). Költőként négy verseskötetet adott ki és megjelent egy politikai szatírája is. 1938-ban kivándorolt Argentínába, ahol alkalmi munkákból és cikkírásból élt. Szabó Lászlóval lefordította José Hernández költő Martin Fierro című híres eposzát. Ez 1944-ben Buenos Airesben jelent meg. 1963-ban hazatelepült és az

Országos Fordító Iroda munkatársa lett. Németből és spanyolból fordított magyarra. 1969-ben Argentínába látogatott, de beteg lett és amiatt nem tért vissza Magyarországra.

F. M.: Sirató (v. Buenos Aires 1949); A Dunától a La Platáig (v. Budapest 1963).

Veress Sándor (Kolozsvár, 1907. febr. 1. – Bern, 1992. márc. 4.) zeneszerző, népzene kutató, zongoraművész, pedagógus. Budapesten Kodály Zoltántól zeneszerzést, Bartók Bélától zongorajátékot tanult. Az utóbbinak asszisztense volt a Magyar Tudományos Akadémián. Népzene kutatásaiban Bartók és Kodály irányzatát követte. Első jelentősebb alkotása, az 1. Vonós négyes 1931-ben készült. Életművének fontos darabja egy Szt. Ágoston-költeményre alapozott, vegyeskarra, basszus szólóra és nagyzenekarra 1943-ban írt „Psalmus contra partem Donati” volt. 1943-ban Kodály utódként a zeneszerzési tanszéken a Zeneművészeti Főiskola tanára lett. 1948-ig tanított, majd a berni egyetem hívásának engedve 1949 elején Svájcba távozott. 1949 őszétől a berni Konzervatóriumban zeneszerzést és zeneelméletet adott elő. 1968-ban a berni egyetem zenetudományi tanára lett. A mai svájci zenei élet több jeles alakja nála tanult. 1965–66-ban Baltimore-ban, 1967-ben Adelaide-ben és 1972-ben Portlandben volt vendég tanár. 1976-ban megkapta Bern Kanton Zenei Díját. Emigrációban számos jelentős műve született, köztük az „Homage à Paul Klee, két zongorára és vonószekarra” (1952), a „Sinfonia minneapolisitana” (1952), a „Passacaglia concertante” (1961), a „Das Glasklängenspiel, vegyeskarra és zenekarra”, valamint Illyés Gyula versére írt „Óda Európához, vegyeskarra”, amelyet 1962-ben az *Új Látóhatár* közölt a költő hatvanadik születésnapjára készült különszámában. A müncheni folyóiratban több tanulmányt írt. Értekezései népzenei kérdésekről, valamint zenepedagógiai cikkei svájci lapokban és nemzetközi folyóiratokban jelentek meg.

Vermes Gábor (Budapest, 1933. szept. 16.) történész. A budapesti Tudományegyetemen 1956-ban geológiából szerzett diplomát. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. Az Egyesült Államokban telepedett le és szakmájában helyezkedett el, majd érdeklődése a történelem felé fordult. A geológiai mellé 1961-ben történészi diplomát szerzett, 1966-ban doktorált a kaliforniai Stanford Egyetemen. Utána egyetemi előadó lett és kutatómunkát végzett Stanfordban. 1972-től a New Jersey állambeli Newarkban a Rutgers University történelem tanára.

F. M.: István Tisza, The Liberal Vision and Conservative Statecraft of a Magyar Nationalist (Boulder–New York 1985).

Vezényi Pál (Makó, 1935. jún. 29.) újságíró. A szegedi Tudományegyetemen magyar irodalmat és történelmet tanult. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült és Svájcban telepedett le. A fribourgi egyetemen néprajzot, középkori történelmet és német irodalmat tanult. 1960-ban bölcséleti doktorátust szerzett. 1967-ben a Fribourg melletti Düdingenben könyvkereskedő lett. Később Zürichbe költözött és ott nyitott könyvkereskedést. 1981-ben elindította és 1989-ig kiadta *Magyar Hirdető* című svájci tájékoztató közlönyét. Nyugati magyar lapokban, köztük a *Bécsi Naplóban* publikált.

Vida István (Komárom, 1915.) író, könyvtáros, szociálpolitikus. 1937-ben a budapesti Tudományegyetemen jogi és államtudományi doktorátust szerzett. 1936-tól részt vett a katolikus szociális reformmozgalmakban: a budapesti nyomortelepek problémáival foglalkozó „Settlement-mozgalomban”, titkárként az EMSZO és a Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezetének munkájában, a Magyar Szociális Népmozgalom szervezésében, a KALOT központi tanácsában. Írásaiban a magyar munkajoggal, szociálpolitikával, munkáskérdéssel foglalkozott. 1944-ben a nyilasok, 1945–48-ban a kommunisták börtönözték be. 1957-ig fizikai munkából élt,

utána antikvárius-könyvkereskedő volt Budán. 1971-ben emigrált. Németországba került. Egy évig Reutlingenben a Pedagógiai Főiskola könyvtárában dolgozott. Azután nyugalomba vonulásáig Tübingenben az egyetem geológiai és paleontológiai intézete könyvtárát vezette. Már Magyarországon bekapcsolódott a nemzetközi Erasmus-kutatásba. Ezt folytatta az emigrációban is. Munkatársa lett a „Bibliographie Erasmiene”-nek és 1979-ben az *Erasmus* című nemzetközi folyóirat szerkesztőbizottságának. Erasmusról és a humanizmusról több tanulmánya és cikke jelent meg különböző európai folyóiratokban. Magyarul főleg a *Katolikus Szemlében* és az *Új Látóhatárban* publikált.

Világhy Ernő (*Ernst Karl*, Madocsa, Tolna vm, 1933. márc. 2.) közgazdász, üzemszociológus. 1952–56-ban filozófiát, filológiát, pedagógiát hallgatott. Az 56-os forradalom után Nyugatra menekült. 1962-ig gimnáziumi tanár volt. 1957 és 1967 között Bécsben, Innsbruckban és Göttingenben közgazdaságtant és szociológiát tanult. 1969-ben doktorált. 1962–71-ben a Göttingeni Egyetem Népgazdasági Szemináriumának tudományos munkatársa volt. 1971 óta a kölni Fachhochschule közgazdasági szakán rendes tanárként gazdaság- és pénzügytan, valamint üzemszociológiát tanít. Néhány magyar nyelvű tanulmánya a *Katolikus Szemlében* jelent meg.

F. M.: Studien zur Sozialstruktur der ungarischen Industrie 1945–1967 (Göttingen 1969); Betriebssoziologie (Köln 1983).

Vincent Savarius I. Szász Béla

Vitéz György (tkp. *Németh György*, Budapest, 1933. ápr. 10.) költő, író, pszichológus. Szüleivel 1951-ben kitelepítették Budapestről. Mezőgazdasági, majd textilmunkás lett. Közben 1953–55-ben munkaszolgálatot teljesített. Csak 1956-ban érettségizhetett. Az 56-os forradalom után

Nyugatra menekült. Kanadában telepedett le. Pszichológiai tanulmányait 1957–61-ben a montreali Sir George Williams College-ban, 1961–63-ban és 1967–72-ben a McGill Egyetemen végezte. 1973-ban doktorált. 1963 óta a montreali Queen Elisabeth kórház vezető pszichológusa. A Concordia Egyetemen pszichológiai adjunktus. Költeményeket, esszéket, kritikákat, cikkeket ír. 1981 óta az *Arkánium* című folyóirat szerkesztőségének tagja. Az Arkániumon kívül írásai jelentek meg a többi között az *Új Látóhatárban*, az *Irodalmi Újságban*, a *Magyar Műhelyben*, a *Szivárványban*, a *Nyugati Magyarországon*. Modern angol és amerikai költők verseiből fordított.

F. M.: Amerikai történet (v. Párizs 1975); Missa Agnostica (v. uo. 1979); Jel beszéd (v. uo. 1982).

Vizinczey István (*Stephen*, Kálóz, Fejér vm, 1933. máj. 12.) A budapesti Tudományegyetemen esztétikát, a Színház- és Filmművészeti Főiskolán dramaturgiát tanult. Főiskolás kora óta írt színdarabokat. Egyik darabját 1955-ben betiltották. Részt vett az 56-os forradalomban. Utána Olaszországon át Kanadába vándorolt ki, és Montrealban telepedett le. Megtanult angolul és mindinkább e nyelven írt színdarabot, filmforgatókönyvet, esszét, regényt. A televízióknak dolgozott, *Exchange* címen irodalmi lapot indított és kiadót alapított. 1965-ben jelent meg az „Érett asszonyok dicsérete” című regénye, amely azóta több mint negyven kiadást ért meg és angol nyelven három millió példányban fogyott el. Más nyelvekre is lefordították. 1965-ben átköltözött Angliába. Londonban él.

F. M.: In Praise of Older Women (r. Toronto 1965, magyarul: Érett asszonyok dicsérete, Budapest 1990, dánul: Nykobing 1967, svédül: Stockholm 1967); The Rules of Chaos (tan. London 1969); Innocent Millionaire (r. Toronto 1983); Truth and Lies in Literature (esszék, recenziók, London 1986).

Völgyes Iván (Budapest, 1936. aug. 25.) történész. Egyetemi tanulmányait a budapesti

Tudományegyetemen kezdte és a washingtoni American University-n fejezte be. Történelem szakon szerzett doktori diplomát. Utána a nebraskai Lincolnba került, ahol a University of Nebraskán európai történelmet tanít. Érdeklődési területe a 20. századi közép-európai és magyar történelem. Külső munkatársként (Zuglói István néven) a Szabad Európa Rádióknak dolgozik. Angol nyelvű tanulmányai és cikkei főleg Kelet-Európával foglalkozó amerikai folyóiratokban jelentek meg.

F. M.: Hungary in Revolution, Nine Essays, 1918–1919 (szerk. Lincoln 1971); Political Socialization in Eastern Europe, A Comparative Framework (tany. szerk. New York–London 1975); The Liberated Female: Life, Work and Sex in Socialist Hungary (Nancy Völgyessel, Boulder 1977); Czechoslovakia: the Heritage of Past Ages (szerk. Hans Brisch-sel, uo. 1979); The Political Reliability of the Warsaw Pact Armies: the Southern Tier (Durham NC 1982); Politics in Eastern Europe (Homewood IL 1986).

Vörösmarty Irodalmi Díj. Az Amerikai Magyar Kiadó alapította. Évente került kiosztásra. Az oklevélhez ezer márkás jutalom társult. A Vörösmarty Irodalmi Kör vezetősége ítélte oda szépirodalmi alkotásokért vagy írói életmű elismerésére. Nyertesei voltak: 1958: Szitnyai Zoltán, 1959: Kutasi Kovács Lajos, 1961: Torjai-Szabó István, 1962: Pohárnok Jenő, 1963: Feketekúty László, 1965: Mérő Ferenc. 1960-ban és 1964-ben nem osztották ki.

Vörösmarty Irodalmi Kör. 1957-ben alakult Kölnben az Amerikai Magyar Kiadó patronálásával. Tagjai főleg német nyelvterületen élő írók és irodalombarátok voltak. Az irodalom és az írók szolgálatát vállalva műveik kiadását iparkodott előmozdítani a mögötte álló Amerikai Magyar Kiadó segítségével. Tagjainak száma 1965-ben 210 volt. Előadásokat és irodalmi esteket rendezett Kölnben, Münchenben, Mainzban, Zürichben, Párizsban. Lapja a *Magyar Könyvbarátok* (1957–62) és a *Pásztortűz* (1962-től) volt. Miután anyagilag Fenyvessy

Jeromos támogatta, annak 1970-ben bekövetkezett halála után megszűnt működni.

Vörösváry István (Szentendre, 1913. nov. 4.) újságíró, szerkesztő, kiadó. Szegedi jogi tanulmányait abbahagyva újságírói pályára lépett. A Központi Sajtóvállalat lapjainak, a *Nemzeti Újságnak*, az *Új Nemzedéknek*, a *Képes Krónikának* lett a munkatársa. 1938-ban a *Pesti Újsághoz* került, ahol két évig dolgozott. 1943-ban megindította a *Magyar Ünnep* című irodalmi és művészeti lapot. Ezt a nyilasok hatalomra jutásakor megszüntették. Jóllehet 1945 után a Népbíróság bűncselekmény hiányában felmentette az ellene emelt politikai vádak alól, a rendőrség letartóztatta és internálta. Szabadságát visszanyerve 1947 augusztus végén Nyugatra menekült és Rómában telepedett le. 1948 tavaszán kivándorolt Argentínába. Buenos Airesben kitanulta a nyomdász mesterséget. 1949 júliusában Kerecsendi Kiss Mártonnal mint szerkesztővel elindította a *Magyarok Útja* című lapot. Könyvkiadásba fogott és nyomdájában több jelentős munkát jelentetett meg. 1955 nyarán családjával Torontóba költözött. 1956-ban megindította a *Magyar Élet* című hetilapot, majd 1963 nyarán megvásárolva a *Kanadai Magyarság* címét, ilyen néven alapított lapot, amely később *Magyarságra* változtatta nevét és e néven jelenik meg ma is.

Vörösváry-Weller Nyomda- és Kiadóvállalat (*V-W Publishing Company*). 1963-ban alapította Torontóban Vörösváry István. A nyomda a legmodernebb felszereléssel rendelkezik, 55 alkalmazottat foglalkoztat és több mint 400 kiadványt nyomtat. Nemcsak magyarul, hanem angolul és más nyelveken is. A kanadai nemzetiségi sajtónak több mint háromnegyed része itt készül. A könyvkiadó által megjelentetett magyar művek szerzői között volt Márai Sándor, Horthy Miklós, Mindszenty József, Fáy Ferenc, Kovács Imre, Nyisztor Zoltán, Mécs László, Fekete István, Wass Albert.

W

Wagner Ferenc István (*Francis Stephen*, Korpona, Hont vm, 1911. febr. 28.) történész, könyvtáros. A szegedi Tudományegyetemen 1940-ben doktori oklevelet szerzett. Középiskolai tanár Szegeden (1936–38) és Budapesten (1938–45), Fő érdeklődési területe a szláv nyelv és kultúra volt. 1945-ben a Külügyminisztérium tisztviselője lett. 1946–48-ban pozsonyi főkonzul volt. Utána Nyugatra menekült és az Egyesült Államokban telepedett le. 1949 és 1953 között Bridgeportban és New Yorkban magyar és szlovák rádióműsorokat írt. 1953-ban a washingtoni Kongresszusi Könyvtárba került, ahol a szláv gyűjtemény katalógizálását végezte. Magyar és közép-európai kérdésekkel foglalkozott. Angol nyelvű amerikai történelmi és politikai folyóiratokban publikált.

F. M.: A magyar történetírás új útjai (Washington 1956); Széchenyi and the Nationality Problem in the Habsburg Empire (1960); The Hungarian Revolution in Perspective (szerk. Washington 1967); A magyar kisebbségek helyzete a szomszéd államokban (1975); Hungarian Contributions to American and World civilization (Blue Bell PA 1976); Eugene P. Wigner an architect of the Nuclear Age (Toronto 1981); Nation-Building in the United States: the American Idea of Nationhood in Retrospect (1985); Zoltán Bay Atomic Physicist, A Pioneer of Space Research (Budapest 1989).

Wagner Lilla (*Vészy Mátyásné*, Budapest, 1903. szept. 16. – London, 1978. jan. 22.) író, pszichológus. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Szegeden végezte, 1926-ban doktorátussal fejezte be. Filozófiával, jogtudománnyal, lélektannal, esztétikával foglalkozott. Jogi és lélektani tanulmányokat publikált. Ezen kívül regényt, verset, mesét is írt. 1929 és 1946 között nyolc könyve jelent meg. Férjével, Vészy Mátyás politikussal 1951-ben Londonban telepedett le. Először könyvtáros, tudományos asszisztens, majd gyakorló pszichoanalitikus volt. 1977-ben

nyugalomba vonult. Összeállította Freud összes műveinek német nyelvű indexét (1968). Pszichológiai tanulmányokat írt angol, amerikai és német szakfolyóiratokba. Petőfi életét és munkásságát lélektani módszerekkel elemző könyv szerzője.

F. M.: A negyedik Petőfi (London 1972).

Walter, Georges (György, Budapest, 1925.) író, újságíró. Néhány hónapos korában került Franciaországba. Az ország déli részében nőtt fel. Először tanító volt, majd színházi rendező és hírlapíró lett. Újságokon kívül rádióknak és televízióknak dolgozott. Regényíróként a „Des vols de Vanessa” című könyvéért 1972-ben megkapta az Interallié Díjat.

F. M.: Les enfants d'Attila (r. Paris 1967, magyarul: Attila fiai, Budapest 1970); Des vols de Vanessa (r. Paris 1972, magyarul: Repülnek a vanessák, Budapest 1979); Capitaine Smith (r. Paris 1980).

Washington, George DÍJ. Az Amerikai Magyar Alapítvány által 1961-ben létesített díj magyar származású amerikaiaknak az amerikai tudomány és művelődés, valamint nem-magyar származásúaknak a magyarság érdekében végzett teljesítményei elismerésére. A magyar díjazottak között volt Kármán Tódor, Neumann János, Békésy György, Teller Ede, Wigner Jenő, Alföldi András, Hevesy György, Breuer Marcel, Selye János, Doráti Antal, Lotz János, Dórmján József, Serly Tibor, Képes György, Szent-Györgyi Albert.

Wass Albert gr. (Válaszút, Kolozs vm, 1908. jan. 8.) író, szerkesztő, irodalmi szervező. Debrecenben gazdasági akadémiát végzett. Németországban és Franciaországban erdészetet és kertészetet tanult, majd birtokán gazdálkodott. Verseket, elbeszéléseket, cikkeket írt erdélyi folyóiratokba, valamint heti- és napilapokba. Első könyve 1927-ben jelent meg Kolozsvárott. Alapító tagja volt az Erdélyi Szépművészeti Céhnek. 1940-ben Baumgarten díjat kapott. 1944 végén

eltávozott Magyarországról. Hosszabb ideig Hamburgban élt, majd 1952-ben kivándorolt az Egyesült Államokba. Floridában telepedett le. Gainesvilleben a University of Floridán németet, franciát, európai irodalmat és történelmet tanított. Megalapította az Amerikai Magyar Szépművészeti Céhét, irányította annak tudományos munkáját és könyvkiadási programját, szerkesztette *Értesítőjét* és a *Transylvanian Quarterly* című szemléjét. Vezető szerepet játszott az Erdélyi Szövetség tevékenységében és szerkesztette az *Erdélyi Magyarság* című folyóiratot. Antológiát és dokumentumköteteket állított össze és adott ki. Regényei több kiadásban és nagy példányszámban jelentek meg. Cikkeket írt a többi között a *Nemzetőrbe*, a *Kanadai Magyarságba*, a *Kárpátba*, a *Katolikus Magyarok Vasárnapjába*, torontói *Magyar Életbe*, *Krónikába*, *Délamerikai Magyar Hírlapba*, *Új Hungáriába*, valamint a *Studies for a New Central Europe*-ba. Angol nyelvű tanulmányokat is publikált, főleg erdélyi kérdésekről és magyar művelődési problémákról.

F. M.: Erdők könyve (elb. München 1947, németül: Märchen vom Walde, Hamburg 1957); A láthatatlan lobogó (v. uo. 1948, Köln 1957); Adjátok vissza a hegyeimet! (r. Bad Wörishofen 1949, 1951, spanyolul: Devolvedme mis montanas, Buenos Aires 1953, angolul: Give me back my mountains!, Astor Park 1970); Ember az országút szélén (r. München 1951, Cleveland 1953, Astor Park 1977, angolul uo. 1984); Tizenhárom almafa (r. Buenos Aires 1952, Brüsszel–Hilversum–München 1957); Elvész a nyom (r. Cleveland 1952, Toronto 1967, Youngstown 1985, németül: Die Spur verliert sich, Stuttgart 1958); Why (r. Pittsburgh 1953); Es sind die größten Schmerzen nicht worüber Frauen weinen (r. Heidelberg 1956); Az Antikrisztus és a pásztorok (r. Buenos Aires 1958, Köln 1959); A funtinelli boszorkány (r. Buenos Aires 1959, Köln 1959); Átoksori kísértetek (r. Toronto 1964, angolul: The Purple Ghosts of Damnation, uo. 1965); Elvásik a veres csillag (r. uo. 1965, angolul: The Red Star Wanes, uo. 1965); Magukrahagyottak (r. uo. 1967, angolul: Forsaken are the brave, uo. 1967); Valaki tévedett (elb. Astor Park 1970); Kard és kasza I-II (r. Astor Park 1974–76); Magyar örökségünk (tan. szerk. uo. 1975, angolul: uo. 1975); Documented Facts and

Figures on Transylvania (uo. 1977); Halálos köd - Holtember partján (r. uo. 1978, Budapest 1990, angolul: Astor Park 1979); A funtinelli boszorkány, I. Az urszubeli leány (r. uo. 1981); A funtinelli boszorkány II. Kunyhó a Komáromyikon (r. uo. 1981); Eliza and the House that Jack Built (r. uo. 1982); History of Astor on St. Johns (uo. 1982); The Transylvanian Hungarian Folk Art (uo. 1983); A funtinelli boszorkány I-III (Budapest 1990).

Werner Kázmér Géza (*Kasimir G. Pankota*, Arad vm, 1900. márc. 29. – Darmstadt, 1985. jan. 31.) író, színházi rendező. Budapesten orvosi tanulmányokat folytatott, de az orvosi pálya helyett a színházat választotta. Színdarabokat, operetteket írt. 1924 és 1935 között Berlinben élt. A Berliner Theater am Kurfürstendammban és más berlini színházakban dramaturgiai és rendezői munkát végzett. Politikai okokból 1936-ban visszatért Budapestre, ahol különböző munkakörökben dolgozott. A többi között a Philips Vállalat sajtóreferense volt. Az 1944-es esztendőt kényszermunkásként, üldözöttként, illegalitásban vészelte át. 1948-ban kivándorolt Izraelbe, de utána Németország lett a végleges letelepedési helye. Darmstadtban élt és részt vett a város irodalmi életében. Regényeket, tárcákat, emlékeztetéseket írt. 1964-től 1975-ig a Hontalan Írók PEN Központja német nyelvterületi csoportja elnöke volt. Megkapta Darmstadt városa legjelentősebb kulturális kitüntetését, a Johann-Heinrich-Merck Emlékérmét.

F. M.: Hevrat Ovdim (Tel-Aviv 1952); Geschichte der Histradut (uo. 1953); Nie wieder gestern... (r. Darmstadt 1970); Saat in fremder Erde (ant. Szerk. uo. 1973); Spätlese, Potpourri in Prosa (uo. 1975).

Wigner Jenő Pál (*Eugene Paul*, Budapest, 1902. nov. 17.) fizikus. Egyetemi tanulmányait a budapesti Műegyetemen kezdte és Berlinben a Technische Hochschulen fejezte be. Vegyészeti doktorált, de áttért az elméleti fizikára. 1928-ban kezdte el tanári pályafutását. A

Technische Hochschule hívta meg az elméleti fizika előadójának. 1930-tól a Princeton Egyetem is meghívta tanárnak. Néhány évig mind a két egyetemen tanított elméleti fizikát. 1936–38-ban a Wisconsini Egyetem matematika-fizika tanára volt. Tudományos munkájában a kvantummechanikával, a fémek szerkezetével, az atomok felépítésével foglalkozott. Részt vett az amerikai atomkutatásban: 1947–50-ben mint az Oak Ridge-i atomkutató laboratórium igazgatósági tagja, 1952–57-ben és 1959–64-ben mint az Amerikai Atomenergia Bizottság tanácsadó testületének tagja. Közreműködött az első atomreaktor megszerkesztésében, az atombomba megépítésében azonban nem vett részt. Tudományos munkásságáért 1950-ben Franklin-díjat, 1958-ban Fermi-díjat, 1961-ben Max Planck Érmét, 1972-ben Einstein-díjat kapott. 1963-ban a fizikai Nobel-díjjal tüntették ki. 1988-ban a MTA tb. tagja lett.

F. M.: The Physical Theory of Neutron Chain Reactors (A. M. Weinberggel, 1958); Nudear Structure (L. Eisenbuddal, 1958, németül: Einführung in die Kernphysik, 1961, magyarul: Az atommag szerkezete, Budapest 1969); Dispersion Relations and Their Connection with Causality (1964); Symmetrics and Reflections (1967, magyarul: Szimmetriák és reflexiók, Budapest 1972); Survival and the Bomb (1969); Csoportelméleti módszer a kvantummechanikában (az 1931-ben megjelent Gruppentheorie und ihre Anwendungen auf die Quantummechanik der Atomspektren magyarul, Budapest 1979).

Wojatsek Károly (*Charles*, Udvard, Komárom vm, 1916. szept. 29.) nyelvész, történész. Magyar, szlovák és cseh nyelvi, irodalmi és történeti tanulmányait a brünni, pozsonyi, debreceni egyetemen végezte. 1940-ben tanári oklevelet szerzett Debrecenben. 1940–44-ben Magyarországon, 1944–48-ban Csehszlovákiában középiskolai tanár volt. 1948-ban Nyugatra menekült és a svájci fribourgi egyetem hallgatója lett. 1951-ben ott is szerzett tanári oklevelet. Azután kivándorolt Kanadába. Montrealban és Torontóban folytatott tanulmányokat, 1957-ben Torontóban tanári és doktori oklevelet kapott. 1957–60-ban Ontarióban volt

pályafutását 1927-ben a *Tiszántúli Hírlap*nál kezdte. 1928-ban az MTI munkatársa lett, közben budapesti lapoknak és folyóiratoknak is dolgozott. 1938-ban a budapesti *Függetlenség*hez került külpolitikai rovatvezetőnek. 1939-ben jelent meg „Erdély, amióta másképp hívják” című könyve. 1940-től kormánylapok berlini tudósítója és a *Pester Lloyd* munkatársa. Erdély visszatérése után, 1941-től 1944 márciusáig szerkesztette az *Ellenzék* című kolozsvári napilapot. A német megszállás után lemondott erről az állásáról. 1944 augusztusában az *Esti Magyarország* munkatársa lett. 1944 karácsonyán mint tartalékos főhadnagy Budapest ostrománál szovjet hadifogságba esett, ahonnan 1947-ben tért vissza. 1948 márciusában Nyugatra menekült. 1948 áprilisától 1949 szeptemberéig Salzburgban a Radio Rot-Weiss-Rotnál dolgozott. 1950-ben Innsbruckban egy tiroli rádió magyar adásának szerkesztője és bemondója. 1951 augusztusától 1972 júliusáig (Újházi Miklós néven) a Szabad Európa Rádió müncheni szerkesztőségi munkatársa, majd bemondója volt. Publicisztikai tevékenységében a kisebbségi kérdéssel, Erdély történetével és az erdélyi magyarság problémáival foglalkozott. A többi között a *Hungáriában*, az *Új Magyar Útban*, a *Nemzetörben*, az *Új Európában*, a *Kanadai Magyarországban*, német, osztrák lapokban és folyóiratokban publikált. Közreműködött a *Hadak útján* szerkesztésében. Kisebbségi kérdésekkel foglalkozó több nemzetközi társaság tevékeny tagja volt.

F. M.: Az úton végig kell menni (hadifogsága története, Róma 1954, németül: Du musst den Weg zu Ende gehen, Zürich 1963); Der Volksaufstand in Ungarn (Köln 1957); Mit den Augen eines Protestanten (esszé, 1962); Die siebenbürgische Frage (tan. Kovách Aladárral, München 1965); Transylvania, Citadel of the West (tan. Gainesville 1965).

Zend Róbert (Budapest, 1929. dec. 2. – Toronto, 1985. jún. 27.) költő, műfordító, újságíró. A pécsi és budapesti Tudományegyetemen nyelvészeti és irodalmi tanulmányokat folytatott. 1953-ban végzett a

budapesti bölcsészkaron. 1956-ban hagyta el Magyarországot. 1957-ben Kanadában telepedett le. Mindinkább angolul írt. A CBC rádiónál és televíziónál dolgozott különböző munkakörökben. Verseket, elbeszéléseket, esszéket, dokumentumfilmeket írt. 1973-tól több könyve jelent meg angol nyelven. 1969-ben Torontóban magiszteri fokozatot szerzett modern olasz költészetből. Műfordítóként jelenkori magyar írók munkáit, valamint Madách „Az ember tragédiájá”-t ültette át angolra. Élete utolsó éveiben magyarul is publikált. Köteményei jelentek meg az *Új Látóhatárban*, a *Magyar Műhelyben*, az *Irodalmi Újságban*, a *Szivárványban*, a *Menorában*.

F. M.: From Zero to One (v. Vancouver 1973); Arbor Mundi (v. uo. 1982) Beyond Labels (v. Toronto 1982); Oab I-II (v. uo. 1983, 1985) The Three Roberts: Premiere Performance (v. Robert Priesttel és Robert Swarddal, Montreal 1985); The Three Roberts: On Childhood (v. St. Catharine, Ont 1985); The Three Roberts: On Love (v. Dreadnought 1985); Versek, képversek (Párizs 1988).

Zilahy Lajos (Nagyszalonta, 1891. márc. 27. – Újvidék, 1974. dec. 1.) író, újságíró, szerkesztő. A budapesti Tudományegyetemen jogot tanult, de hamarosan újságíró lett. Irodalmi pályafutását versek írásával kezdte. 1916-ban jelent meg első kötete. Az I. vh.-ból visszatérve különböző lapoknak dolgozott, színdarabokat, elbeszéléseket és regényeket írt. Ezek közül több országos siker volt. 1927-ben a *Budapesti Hírlap* munkatársa lett. 1934–36-ban szerkesztette a kormánypárti *Magyarországot*. 1940 és 1944 között a *Híd* című képes hetilap főszerkesztője volt. Regényei nagy példányszámban fogytak el, színműveit a fővárosban és vidéken gyakran játszották. A legnépszerűbb írók közé tartozott és az irodalmi közéletben is fontos szerepet játszott. 1930-ban megkapta a Corvin-koszorút. Regényeiből és színműveiből filmek készültek. 1945-ben a Magyar-Szovjet Baráti Társaság elnöke lett. Szerkesztette az *Irodalom és Tudomány* című lapot. 1948-ban az Egyesült Államokba költözött és New Yorkban telepedett le. A

Dukay-család történetének kötetét írta. Az emigráns irodalmi sajtóban keveset publikált. Legjelentősebb írása az 1935-ös Új Szellemi Front történetének felelevenítése volt, amely 1959-ben jelent meg az *Új Látóhatárban*. Hajdani sikeres regényeiből emigráns kiadók új kiadásokat jelentettek meg és napvilágot látott több könyvének német, olasz, spanyol, angol, japán fordítása. Élete utolsó évtizedében sokat tartózkodott a Vajdaságban és a hazatérés gondolatával foglalkozott.

F. M.: *The Dukays* (Ararát, r. London 1950, olaszul: Milano 1950, franciául: Paris 1955); *Krisztina és a király* (r. London 1953); *The Angry Angel* (r. New York 1953, franciául: Paris 1954, spanyolul: Barcelona 1955, olaszul: Milano 1956, németül: Wien 1957); *Century in Scarlet* (r. London–Melbourne–Toronto 1954, New York 1965); *A Dukay család I-III* (r. Újvidék–Budapest 1965, Budapest 1983).

Zimányi Rudolf (Hódoscsépány, Borsod vm, 1923. máj. 13.) cisztercita szerzetes, teológus, költő. Zircen a cisztercita rend főiskoláján teológiát és filozófiát tanult. 1947-ben pappá szentelték. Rendje először Párizsba küldte francia nyelvi, irodalmi és esztétikai tanulmányokra, majd 1951-ben az Egyesült Államokba helyezte, hogy Buffalóban további tanulmányokat folytasson. 1954-től középiskolában tanított. 1959-ben a University of Dallas francia tanára. Később Milwaukee-ban tudományos és lelkipásztori munkát végzett. Versek és tanulmányokat ír.

F. M.: *Pascal dans l'oeuvre de François Mauriac* (1964); *A régi körben* (v. Róma 1968); *Szomjúság* (v. Oakville, Ont 1973).

Zirkuli Péter (Szatmárnémeti, 1948. szept. 24.) író. A kolozsvári Tudományegyetemen 1968-ban magyar szakos tanári oklevelet szerzett. 1968 és 1971 között a budapesti Tudományegyetem magyar-filozófia szakos hallgatója. 1971–74-ben Bukarestben az egyetem magyar tanszékén tanársegéd és újságíró. 1974-ben áttelepült Magyarországra. Budapesten tanársegéd, tudományos munkatárs, kiadói szerkesztő volt. 1980-tól Párizsban él. 1986-tól a Keleti Nyelvek és

Kultúrák Intézete (INALCO) tanára. 1989 óta a Szabad Európa Rádió párizsi tudósítója.

F. M.: *A fényes pillanat* (v. Budapest 1988); *Találkozások* (esszék, vázlatok, tan. uo. 1988); *Izgalmas ország* (pub. Budapest 1991).

Zsakó Gyula (Dicsőszentmárton, Kis-Küküllő vm, 1920. márc. 7.) zeneesztéta. Középiskoláit Budapesten végezte. A budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán 1943-ban doktorált. A Zeneművészeti Főiskolán 1944-ben szerzett diplomát. Zenei tanulmányait, miután 1956 végén Nyugatra távozott, a salzburgi Mozarteumban, majd a New Yorki Egyetemen folytatta. Itt 1959-ben zeneelméletből oklevelet szerzett. Később a New York-i Columbia Egyetemen doktorált zenetörténetből. Tanári pályafutását a zeneelmélet előadójaként a New Jersey állambeli South Orange-ban, a Seton Hall University-n kezdte. Tanári tevékenységén kívül amerikai szakfolyóiratokban zenei tanulmányokat és cikkeket publikált. Az 56-os forradalom után a magyar menekült diákokat támogató Hungarian Student Service igazgatója, majd egy ideig a Kossuth Alapítvány munkatársa volt.

Zsigmond András (Brassó. – Toronto, 1987. márc. 18.) újságíró. Teológiai tanulmányokat folytatott Kolozsvárott és Gyulafehérvárott. Utána átváltott a bölcsészetre. Rómában bölcséleti doktorátust szerzett. Tanári pályára lépett. Romániában 1947 után bátor véleménynyilvánításért börtönbüntetésre ítélték. 1969-ben Magyarországra költözött, majd 1970-ben kivándorolt Kanadába. 1971-től haláláig a torontói *Magyar Élet* főszerkesztője volt.

Zsigmond Endre (*Andrew Sigmond*, Budapest, 1929. jan. 16.) újságíró, kritikus. A budapesti Tudományegyetem bölcsészkarán végzett tanulmányokat. 1948-ban Nyugatra menekült. Rövid ideig Franciaországban élt, majd 1949-ben kivándorolt Ausztráliába. 1963–64-ben a Sydneyben kiadott *Tükör*

egyik szerkesztője, utána 1967-ig a *Független Magyarország* főmunkatársa. 1965-ben visszatért Európába, Heidelbergben egy amerikai intézménynél dolgozott, majd 1966 áprilisában szerkesztőségi munkatársként Münchenben a Szabad Európa Rádióhoz került. Munkáját 1972 október végén hirtelen bekövetkezett betegsége miatt abba kellett hagynia. 1974 márciusában vált ki a Rádió kötelékéből. 1968-tól rendszeresen írt kritikákat és cikkeket az *Új Látóhatárban*. 1970 januártól 1980 decemberéig a müncheni folyóirat főmunkatársa volt. A már említett folyóiratokon és lapokon kívül dolgozott az *Irodalmi Újságnak* is.

F. M.: Jegenyék (tárcák, Melbourne 1966).

Zsille Zoltán (Budapest, 1942. júl. 8.) szociológus, újságíró. A budapesti Tudományegyetemen filozófiát és szociológiát tanult. 1964-től a MTA Szociológiai Kutatócsoportja külső munkatársa lett. Tevékeny szerepet játszott a KISZ működésében. Ekkor kezdődött publikációs tevékenysége. 1967-ben másokkal együtt magánkutatásba kezdett a fiatal értelmiség helyzetéről. 1967 júliusában a Szociológiai Intézetbe került gyakornoknak. Több szociológiai kutatómunkában vett részt. Cikkei és tanulmányai jelentek meg. Az Országos Vezetőképző Központ tudományos munkatársa lett. Az MSZMP hivatalos irányával és vezetőivel keletkezett összeütközései miatt 1974-ben kizárták a pártból, 1975-ben elvesztette állását. Utána alkalmi munkákból élt. Részt vett ellenzéki kezdeményezésekben. 1980 novemberében Ausztriába emigrált. 1981-ben Bécsben elindította Bibó Press nevű sajtóügynökségét, amely 1987-ig működött. 1983 decemberében a Szabad Európa Rádió alkalmazottja lett bécsi rádió- és sajtófigyelőként. 1987

júniusától 1991-ig szerkesztőségi munkatárs Münchenben.

F. M.: Egy önhitt életrajza, 1956–1980 (Párizs 1984); A létező kecske (tan. Bécs 1989).

Zsindely Endre (Budapest, 1929. máj. 4. – Zürich, 1986. ápr. 25.) teológus, egyháztörténész. Főiskolai tanulmányait 1949-ben kezdte a budapesti Református Teológiai Akadémián. 1953 és 1956 között a Ráday Könyvtár tudományos munkatársa volt. 1956 nyarán keletkezett gyermekbénulásos betegsége gyógyítására 1957-ben Zürichbe utazott. A svájci orvosi kezelés oly eredményes volt, hogy tolokocsiban ülve dolgozni tudott. A zürichi egyetemen teológiai doktori oklevelet szerzett. 1970-ben tanársegéd lett, majd egyháztörténetet tanított a budapesti Református Teológiai Akadémián. Főleg a svájci-magyar egyháztörténeti kapcsolatokat kutatta. Publikációi magyar (a többi között az *Új Látóhatárban*) és német nyelven jelentek meg. Feltárta Heinrich Bullinger svájci reformátor írásos örökségét.

Zsoldos Andor (Budapest, 1893. júl. 27. – Los Angeles, 1976. okt. 28.) író, költő. 1912-ben színiiskolát végzett. Először színész volt, később újságíró lett. 1922-ben Irodalmi Színházat alapított. 1925-től az *Est-lapok* és a *Színházi Élet* tudósítója Párizsban, majd Nizzában. 1927–33-ban Berlinben élt filmíróként és rendezőként. Visszatérve Magyarországra filmforgatókönyveket készített. Közben verseket írt. 1955 decemberében kivándorolt az Egyesült Államokba és Los Angelesben telepedett le. 1976 tavaszán Izraelben Herzl-díjat kapott.

F. M.: Szürke porszem (v. Los Angeles, 1973).

VÁLOGATOTT BIBLIOGRÁFIA

I. Magyar nyelvű művek

1. Vers

Abonyi László

Mert ballada lettél, Los Angeles 1974.

Ágoston-Adler Ernő

Költemények, Three Star Printing, Montreal 1982, 103 l.

Ágyik Lajos

Az újhódó Isten nevében, Atelier Adlerwacht Társasága, München 1980, 336 l.

Alföldi Géza

Krisztusom, én Péter nem leszek, Rosenheim 1948.

A Kárpátokon még találkozunk, Hortobágy, Schloss Teising 1954, 96 l.

Áldás! Béke! Húgomasszony!, Hortobágy, Schloss Teising 1958, 86 l.

Gádoros, az csak Gádoros, Hortobágy, Schloss Teising 1958, 95 l.

Én tovább nem hazudok!, Hortobágy, Schloss Teising 1959, 88 l.

Pajtás, a hited el ne add!, Hortobágy, Schloss Teising 1959, 86 l.

Csak a gyökér kitartson, Hortobágy, Schloss Teising 1959, 172 l.

Jön a feltámadás, Dortmund 1986.

Almási Mihályné

Maradj velem, Amerikai Magyar Baptisták Konferenciája, Cleveland 1984, 144 l.

András Sándor

Rohanó oázis, Szepsi Csombor Kör, London 1970, 112 l.

Mondolatok, Szepsi Csombor Kör, London 1981, 55 l.

Andrásik Gyula

Csak egy kiáltás, Vancouver 1980.

Anon Imre

Szívvvel, lélekkel (többnyelvű), Vadász László, München 1977, 132 l.

Antal János

A mi időnk, Szerző, Budapest 1989, 96 l.

Aradi János

Mit hoz a holnap?, hn. 1947, 29 l.

Árkosy István

Termékeny esztendő, Los Angeles 1981.

Megnyikordult, Szerző, Los Angeles 1984, 94 l.

Irónia, Los Angeles 1987.

Árvay Lili

Ma reggel, Buenos Aires 1972.

Avi-Shaul, Mordeháj

A türelmetlenség dalai, Budapest 1986.

Bakó Elemér

Magyarok és Európa, München 1947, 118 l. – Magyar Caritas Szolgálat, uo. 1951, 108 l.

Bakucz József

Napfogyatkozás, Magyar Műhely, Párizs
1968, 128 l.

Kövesedő ég, Magyar Műhely, Párizs 1973,
72 l.

Megalit, Budapest 1991.

Bali Brigitta

Jelenek könyve, Szépirodalmi, Budapest 1991,
187 l.

Bán Oszkár

A hajsza végén, Montreal 1968.

Zsidó versek, Classic Printing, Cleveland
1977, 61 l.

Baránszky László

Két világ között, Magyar Műhely, Párizs
1979, 80 l.

Zarándoklat (vál. versek), Magvető, Budapest
1987, 136 l.

Menetközben, Magvető, Budapest 1991, 104 l.

Baranyai Tibor

Útszéli virágok, Szerző, Montreal 1956, 111 l.

Baráth György

Imádkozik a történelem, Szerző, Tel-Aviv
1950, 79 l.

Hamszin 1952, Szerző, Tel-Aviv 1952, 62 l.

Vihar, Szerző, Tel-Aviv 1957, 78 l.

Napégetők, Szerző, Jeruzsálem 1959, 40 l.

Egyszerű kövek, Szerző, Jeruzsálem 1960, 40
l.

Csillag árnyak, Szerző, Jeruzsálem 1960, 52
l.

Az én hangom, Szerző, Tel-Aviv 1963, 54 l.

Űr-délibábok, Szerző, Jeruzsálem 1964, 54 l.

Kristálydalok, Szerző, Jeruzsálem 1965, 55 l.

Te édes én, Szerző, Jeruzsálem 1966, 46 l.

Eget nyitottam, Szerző, Jeruzsálem 1967, 56 l.

Bárdos Artúr

Alkony, Buffalo 1967.

Bárdos B. Arthur

Csendes leszámolás, Dél-Kelet, Békéscsaba
1989, 196 l.

Száműzött esztendő, Szerző, Békéscsaba
1990, 40 l.

Bar-Jehuda, Alexander

Színai üzenet, Szerző, Tel-Aviv 1959, 63 l.

Bartha Kálmán

Trianoni átok, Szerző, Hamilton 1959, 118 l.

Barzilay István

Régi versek, Új Kelet, Tel-Aviv 1968, 31 l.

Bebek János

32 ASA, Szerző, Mississauga-Toronto 1980,
102 l.

32 ASA PLUSZ 8, FRAMO, Chicago 1988.

Békés Gellért

Sorsom az Isten, Katolikus Szemle, Róma
1968, 74 l.

Béky-Halász Iván

Arccal a falnak (vál. v. 1936–1956), Amerikai
Magyar Írók, Toronto 1972, 47 l.

Rab és börtönőr, Amerikai Magyar Írók,
Toronto 1975, 98 l.

Tomiban már virágoznak a fák (vál. v. 1975–
1978), Amerikai Magyar Írók, Toronto 1979,
39 l.

Áldott kikötők, Amerikai Magyar Írók,
Toronto 1979.

Indián nyár, Amerikai Magyar Írók, Toronto
1981.

Korai dér, Amerikai Magyar Írók, Toronto
1981, 28 l.

Béla deák (Irsa Béla)

*Hulló vércseppek; Az utolsó tatárjárás
balladái*, Szerző, Calgary 1952, 93 l.

A fehér ló legendája (Elbeszélő költemény),

Bécs 1972.

Csízó, Corvin, Calgary 1982, 304 l.

Bencze József

Haragvó Isten előtt, Melbourne 1971.

Tilók alatt, Melbourne 1978.

Benedek Ákos (Mohar Ákos)

A vándor dalai, Szerző, Heidelberg 1982, 120 l.

Benedek Károly

Cseng a múlt... egy lélek dalol... 1907–1957, Interart Stúdió, Budapest 1990, 115 l.

Benjamin Ferenc

Harc a kozmoszsal, London 1961.

Bentefy Kálmán

Lángokban Hunnia, Corvin, Calgary 1982, 256 l.

Berecz Tibor

Társtalan utakon, Szerző, Toronto 1966, 139 l.

Erős János: Költői elbeszélés, Szerző, Toronto 1966, 58 l.

Beregi Boldisár László

Csurranó színes pohár, Weller, Toronto 1971, 156 l.

A kor számadása (vál. v.), Kanadai Magyar Írók, Toronto 1977, 184 l.

Boda László

Belső színjáték, Dante Isteni színjátéka nyomán (elb. költ.), Szerző, Budapest 1986, 136 l.

Bondy Alex

Boldogság keresése (vál. v.), Magyarul Beszélők Klubja, Tel-Aviv 1988, 156 l.

Bónis László

Kaleidoszkóp, Szerző, São Paulo 1958, 80 l.

Tűz és víz között, Szerző, São Paulo 1964, 68 l.

Botond István

Megosztanám Veled, Ausztráliai Magyarság, Sydney 1968, 424 l.

Őszi máglya, Délsziget, Sydney 1971, 262 l.

Botond István – Novák Mária – Csepelyi Rudolf

Szüret, Aurora Australis, Melbourne 1972, 114 l.

Böszörményi Barabás Zsuzsa

Fészketvesztett madár dala, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1965, 84 l.

Brachna András

Nagyszerűen, Szerző, München 1976, 60 l.

Bujdosó Alpár

Irreverzibilia zeneon, Magyar Műhely, Párizs 1985, 159 l.

Bujdosó Bálint (Meskó Lajos)

A harmadik csodaszarvas, Bécs 1972.

Rovás a romokon (1945–1955), Hazánk, Boardman OH 1987, 199 l.

Csepelyi Rudolf

Világmadár, Dezséry, Adelaide 1983, 135 l.

Cser László

A puszta éneke, St. Joseph's Press, Toronto 1950, 1955, 32 l.

Tűz és salak, hn. 1954, 120 l.

Hullámverés, hn. 1954, 126 l.

Tárlat, hn. 1954, 82 l.

Tér és idő, hn. 1955, 110 l.

Határvonal, hn. 1955, 90 l.

Monológ, New York 1956, 4 l.

Téli ösvény, A Szív, Shrub Oak NY 1964, 111 l.
Hullámokon, A Szív, Northport NY 1965, 80 l.
Belső kaland, A Szív, Northport NY 1966, 88 l.
Isten háza, KMV, Youngstown OH 1969.
Ének az Éltetőhöz (vál. v.), KMV, Youngstown OH 1983.

Csighy Sándor

Viharok sodrában, Szerző, New Orleans 1954, 132 l.
Hangok a romok alól, Szerző, Toronto 1957, 128 l.
Mozaik kockák, Szerző, New Orleans 1959, 110 l.
Védjetelek meg engem, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1961, 39 l.
Tűzmadár, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1962, 55 l.
Tükör, Önéletrajz, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1963, 175 l.
Isten veled farsangi herceg, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1964, 62 l.
Dalolni szeretnék még, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1965.
Ami elmúlt és aminek jönnie kell, Buenos Aires 1966.
Arany háló, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1970, 42 l.
Válogatott versek, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1970.

Csikós Zoltán

Hazafias és vallásos költemények, KMV, Youngstown OH 1985, 47 l.

Csiky Ágnes Mária

Ének az országúton (vál. v.), AMK, Köln 1953, 36 l.
Így üzenek, AMK, München 1957, 120 l.
Fényed forrása, Széchenyi Kör, Köln 1962, 72 l.
Tükrök (vál. v. 1962–1975), Szerző, München 1977, 96 l.
Álomnyelven (vál. v.), Bethlen, Budapest 1990, 211 l.

Csokits János

Látogatás egy égitesten, 1948–1984, Koncz Lajos, Boston 1988, 174 l.

Deák István

Ismert ismeretlen, Szerző, Toronto 1975, 100 l.

Deák Zoltán Dr.

Nemrég meghaltam, Szerző, New York 1968, 139 l.

Debreceni Kiss László

Lélek-méccsel, Brazil-Magyar Kultúregyesület, São Paulo 1960, 92 l.

Dedinszky Erika

Gyógyfüvek, beszélő állatok, Magyar Műhely, Párizs 1973, 63 l.
Folyton valami más (vál. v.), Magvető, Budapest 1983.

Dékány Károly

Küldött a pusztá, Várta, Hamburg 1953, 50 l.
Régi versek, Forum, Amstelveen 1973.
Válogatott versek, Forum, Amstelveen 1987, 476 l.

Deutsch Varda

Találkozás, Szerző, Tel-Aviv 1969, 96 l.

Dick Edit

Ragyogj csillagunk, Pallas, Tel-Aviv 1959, 57 l.

Diószeghy Tibor

Őröl a malom, Magyar Könyvszolgálat, NSZK 1948.
Ma hinni nehéz (vál. v.), Harsona, London 1964, 24 l.

Dobog Béla

Hazátkiáltak, CSAP, Toronto 1987.

Dolmán

Ad astra, Stuttgart 1948, 42 l.

Domokos Sándor

Gyertyaláng, Szerző, Winnipeg 1980, 100 l.
Szétszóródás, Szerző, Winnipeg 1988.

Dömötör Tibor

Istentől Krisztusig, Akron OH 1973.

Egyedi Béla

3x7 (-) = . (többnyelvű), Szerző, Montreal én.

Engelmann (Zsombolya) Werner

Versek-Rajzok, Vasárnapi Levél, Bécs 1962, 38 l.

Erdélyi Zoltán

Bazsalikom, Kanadai Magyar Újság, Winnipeg 1959.

Fáberné Papp Erika

A csipkebokorból, 1983.

Faludy György

Emlékkönyv a rótt Bizáncról (vál. v.), Magyar Könyves Céh, London 1961, 208 l.
Levelek az utókorhoz, Institut Marcile Ficin, Toronto 1975, 206 l.
Összegyűjtött versei, Püski, New York 1980, 635 l.
Börtönversek 1949–1952, Recski Szövetség Európa, München 1983.
200 szonett. Magyar Világ, Budapest 1990, 209 l.

Fáy Ferenc

Jeremiás siralmai, Magyar Helikon Társaság, Toronto 1956, 30 l.
Az írást egyszer megtalálják, Magyar Kultúra, Toronto 1959, 128 l.
Törlesztő ének, Magyar Figyelő, Toronto 1963, 107 l.

Magamsirató, Magyar Helikon Társaság, Toronto 1967, 95 l.

Áradás, Szerző, Toronto 1972, 98 l.
Kövület, Vörösváry, Toronto 1977, 131 l.
Összegyűjtött versei, Vörösváry, Toronto 1982, 668 l.

Fejős Ottó

Megkövesedtek, Szerző, München 1984, 144 l.
Áttetsző fény, Szerző, München 1986.

Fekete Lajos – Szirmai Endre

Hűséggel a fiú és barát, Szirmai Károly emlékére (vál. v.), I. N. E. and Associated Universities, London 1975, 162 l.

Félix János

Ceruzaforgácsok (vál. v.), Szerző, Toronto 1985, 45 l.

Felleg György

Lobogj te dal, Szerző, Tel-Aviv 1960, 1988, 64 l.

Fenyvessy Jeromos

Szépek szépe, Szétszórt Parazsak, Köln 1950, 125 l.
Aranyszív (vál. v.), AMK, New York–Köln–Sydney 1951, 320 l.
Óceánok partjain, Pásztortűz, Köln 1956, 203 l.
Panoráma, Új Hungária, München 1961, 60 l.

Ferdinandy György

Látószeműeknek, Szerző, München 1962.
Tizenhárom töredék, Szerző, München 1964, 20 l.

Finta Imre

Így éreztem, Szerző, Toronto 1978, 47 l.

Flórián Tibor

A kőtáblák összetörnek, Szerző, Cham 1946.
Mélység fölött, Nyugat, Wulfen 1948.
Új versek, Soli Deo Gloria Németországi Magyar Diákszövetség, München 1948.
Keserű gyökéren, Pilvax, New York 1975, 1979, 1981, 176 l.
Venezuelai tollrajzok, Caracas 1984, 20 l.

Fodor András

Forr a dalom, Very Fast Print. Co., Montreal 1976, 120 l.

Fonyó István

A fekete madár, *Korai versek 1962–1964*, Stockholm 1984, 1985.
Virrasztunk az éjszakában, *Verseim második kötete*, Shang-Ri-La Intern. Co. Bécs 1986, 73 l.
Egyedül maradtam, *Verseim harmadik kötete*, Stockholm 1986.

Forrai Eszter

Faágak tánca, Szepsi Csombor Kör, London 1969, 74 l.
Napóra mögött, Etana, München 1972, 54 l.
Korallzátony, *Versek 1980–81*, Etana-Herp, München 1981, 55 l.
Lázgörbe, Herp, München 1982, 54 l.
Villámok árnyéka, *Versek (1984–1989)*, Szerző, Budapest 1989, 64 l.

Friedmann Janka

Az anyai szív, Szerző, Tel-Aviv 1983, 80 l.

Fürth Margit

Üdvözllet a jövő asszonyának, Szerző, Tel-Aviv 1956, 90 l.

Garai Jenő

Versek 1918–1968, São Paulo 1968.

Gáspár Lóránd

Így szól a csend, AMK, Köln 1953.
Minden földek földje (vál. v. ford. franciából), Európa, Budapest 1982.

Gát, Jákov (Grün László)

Igéző, Inbar, Tel-Aviv 1989, 90 l.

Gergelyné Kostyál Mariann

Ha én repülni tudnék, Calgary 1983.

Geró Sándor

Harangláb, Szerző, Toronto 1981.

Gimes Ibolya

Tücsökzene, Újváry "Griff", München 1976, 47 l.

Gömöri György

Virág-bizonyosság, Otthon, London 1958, 62 l.
Hajnali úton, Poets' and Painters' Press, London 1963, 56 l.
Átváltozások, Szepsi Csombor Kör, London 1969, 101 l.
Levél hanyatló birodalomból, Aurora, München 1976, 66 l.
Nyugtalan koranyár, Occidental Press, Washington 1984, 82 l.
Búcsú a romantikától, Magvető, Budapest 1990, 151 l.

Grosovichné Sövény Terézia

Hazaszáll a szív..., Szerző, Buenos Aires 1951, 140 l.

Guthy Jenő

Riadó, New York 1951.

Gyarmathy Michel (Mihály)

Mosolyok és könnyek, Szerző, Párizs 1970, 43 l.
Volt egyszer, hol nem volt, Szerző, Párizs 1975.

Gyékényesi György

Karikázó, Nemzetőr, München 1972, 125 l.
Karámország, Szerző özvegye, München 1974, 78 l.

Gyeván József Alpár

Új hangok, Szerző, Chicago 1978, 22 l.

Gyimesi József

Véres lakodalom, Szerző, New York 1954.

Hajas István

Lesz még az Istennek szüksége magyarra,
 Tábori magyar könyvtár, Windischbergdorf
 1952, 32 l.
Hiszek a magyarban!, Harsona, London 1963,
 24 l.

Hajós Tamás

Szárítókötelen, Amerikai Magyar Írók,
 Toronto 1980, 71 l.

Halmay Tihamér

Fényküllők között, Cleveland 1968, 287 l.

Harrer Gábor

Nincs mese, Szerző, Stockholm 1980, 40 l.

Határ Győző

Hajszálhíd I–II, Aurora, München 1970, 592 l.
Lélekharangjáték (válogatás az 1969–86-os verstermésből), Aurora, London 1986, 680 l.
Medvedorombolás, Aurora, London 1988, 175 l.
Bojszintó (válogatás, szerk. Szakolczay Lajos), Budapest 1989, 43 l.
A léleknek rengése, *Válogatott versek 1933–1989*, Orpheusz, Budapest 1990, 288 l.
Halálfej, Aurora, London 1991, 252 l.

Hendi Ilma

Kozmikus hő, Edition du Frêne, Genève 1985, 115 l.
Rózsa óra, Ecclesia, Budapest 1989.

Hieronymi Pál

Versek 1., Duna, Fahrwangen, Svájc 1986, 80 l.
Versek 2., Szerző, Genf 1988.

Hornik György

A lélek beszéde – szférák zenéje, Szerző,
 Cleveland 1961, 101 l.
Mécses az égben, Szerző, Cleveland 1962, 96 l.
Az élet dicsőítése, Szerző, Cleveland 1967,
 163 l.
Ne akarjon mást, Vasárnapi Levél, Bécs
 1972, 15 l.

Horváth Béla

Versek, Látóhatár, München 1955, 126 l.

Horváth Elemér

A mindennapok arca 1953–1962, Anonymus,
 Róma 1962, 54 l.
Egy fehér néger naplójából, Magyar Műhely,
 Párizs 1976, 87 l.
A homokóra nyaka 1976–1978, Szepsi
 Csombor Kör, London 1980, 72 l.
Maya tükör, FRAMO, Chicago 1982, 80 l.
A szélrózsa gyökerei (vál. v.), Orpheusz,
 Budapest 1990, 207 l.

Horváth János

Fájó könnyek, Szerző, Wiesbaden 1948, 29 l.

Hóry András

Legyen úgy, mint régen volt, Szerző, Bécs
 1964, 24 l.

Ignotus Pál

Börtönnaplóm, Látóhatár, München 1957, 64 l.

Illés Lajos

Vesszőfutás, Szózat, Cleveland 1969, 191 l.

Iváni Zoltán

Pilletánc, Szerző, New York 1970, 119 l.

Iványi Erzsébet

Ő, te, én, Brazil-Magyar Kultúregyesület, São Paulo 1958, 120 l.

János Jenő (Kohánszky János Jenő)

Könny és vér, Buenos Aires 1950, 24 l.

Jatzkó Béla

Szerelem (szonettek), Szerző özvegye, Párizs 1984, 160 l. – Bethlen–Irodalmi Újság, Budapest–Párizs 1991, 160 l.

Jávor László

Café Narkózis, Szerző, Párizs 1954, 93 l.

Juszkó Béla

Eltűnt a kurgán, Mikes Kelemen Kör, München 1966–67.

Kabdebó Tamás

Kétszívű (*Twohearted*, magyar-angol, kétnyelvű), University College, Poetry Seminar, London 1973, 60 l.

Deus ex machina (magyar-angol, kétnyelvű), Albion, Manchester 1988, 74 l.

Káldy Ferenc

Honvágy, Szerző, Buenos Aires 1954, 73 l.

Kanizsai Árva

Hulló csillagok I-III, 1957–1962, Harsona, London 1964.

Kannás Alajos

Kormos kövek, Katolikus Szemle, Róma 1957, 64 l. – Nemzedékek, München 1988, 66

l. – Hunnia, Budapest 1991.

Kettős alakban, AMK, München 1958, 116 l.

Miért is félnél?, Aurora, München 1963, 98 l.

Bécsi képeskönyv, Magyar Híradó, Bécs 1963, 80 l.

Kasza Marton Lajos

Ostor és vallomás, KMISz, Toronto 1988, 160 l.

Kátay Zoltán

Keletről jöttem, Herp, München 1980, 86 l.

Kő a vízbe vetetett, Herp, München 1981, 94 l.

Kecskeméti Mária (Málká Nesor)

Fecsketragedia, Alexander, Tel-Aviv én. [1954], 174 l.

Kemenes Géfin László

Jégvirág, Magyar Műhely, Párizs 1966, 48 l.

Zenit, Aurora, München 1969, 64 l.

Pogány diaszpóra, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1974, 79 l.

Fehérlófia, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1978, 113 l.

Fehérlófia második könyve, Arkánium, Montreal 1981, 69 l.

Fehérlófia, Szépirodalmi, Budapest 1991, 390 l.

Kémeri Mikó Berta

A lélek útjai, Warren OH 1956, 196 l.

Kerecsendi Kiss Márton

Rőzseparázs, Caracasi magyarok, Toronto 1976, 239 l.

Kereszturi József

Versei, Árpád, Cleveland 1975, 86 l.

Kertész László

A turul és a szarvasünnő regénye (elb. költemény), Turán, Garfield NJ 1973, 42 l.

Keszei István

Angyali merénylet, Szerző, Róma 1979, 216 l.
Átkelés (válogatás), Vörösmarty Társaság,
 Székesfehérvár 1990, 108 l.

Kibédi Varga Áron

Kint és bent, Occidental Press, Washington
 1963, 70 l.
Téged, Occidental Press, Washington 1973,
 62 l.
Szépen 1957–1989, Orpheusz, Budapest 1991,
 200 l.

Király Zoltán

Október 23, Hargita, Zürich 1969, 70 l.
Kinizsi (hősköltevény), Duna, Fahrwangen,
 Svájc, é. n. 103 l.

Kisjókai Erzsébet

Áldott bilincs, Ledermüller, München 1956,
 56 l.
Esti zsolozsma, Greif, München 1958, 64 l.
Fényképalbum, Greif, München 1959, 66 l.
Ének Stuart Máriáról, Kossuth, Cleveland
 1962, 47 l.
Árva Bethlen Kata (verses életrajz), Harsona,
 London 1967, 48 l.
Lázító beszéd, Magyar Helikon, Toronto
 1968, 40 l.
Zrínyi Ilona (verses életrajz), Harsona,
 London 1969.
A hetedik fátyol, Requiem, Harsona, London
 1971, 56 l.
Magyarok királynéja, Erzsébet (verses
 életrajz), Árpád, Cleveland 1977.
Síremlék, In memoriam André van Assendorp,
 Harsona, London 1984, 71 l.

Kiss Mihály

A wegscheidi kántor, Linz 1961.

Kiss Ödön

Átutazóban a városomon, Vörösváry–Weller,
 Toronto 1970, 93 l.
A sziget nincs többé, Kingstoni temetés,
 Sovereign Press, Oakville, Ont. 1972, 46 l.

Bimbóban, rügyben visszatérek, Fabó,
 Toronto 1975, 128 l.

Klein Juda Atje

Őszi rózsák, Lahav, Tel-Aviv 1975, 167 l.

Kocsis Gábor

Versek, Széchenyi Kör, Köln 1963, 56 l.
Az időtlenség köszilánkjá, Nemzetőr,
 München 1973, 144 l.

Koda András

A hegedű, Standard Press, New Brunswick NJ
 1959, 79 l.

Koleszár Andor

Szenvedések iskolája, Köln 1951, 19 l.
Látomások és egyéb költemények, Párizs
 1958, 36 l.

S. Koósa Antal

Magyar pizstráng, Greif, München 1961, 59 l.
Cserepek (vál. v.), Szerző, Oakville, Ont.
 1974, 157 l.

Korcsmáros Nándor

Hang, szín és gondolat, München 1958.

Korondi András

Vihar után (1945–1951), Függetlenség,
 Trenton NJ 1952, 30 l.
Őrzöm a házat, Magyar Élet, Toronto 1961,
 107 l.

Kossányi József

Szent György meg a sárkány, Műhely,
 Cleveland 1960, 159 l.
Végtelen út, Classic Printing, Cleveland 1970,
 190 l.

Kova László

Tollshintás, Szerző, Stuttgart 1976, 66 l.

L. Kovács Klára

Eszmélés, Lyra Books, Chicago 1980, 96 l.

Kovácsné Páll Rózsa

Vándorversek, Young Myers – F. A. Clements, London 1957, 51 l.

Kovácsy József

Elsodort forgácsok, Árpád, Cleveland 1987, 512 l.

Idegen emlékőn, Árpád, Cleveland 1988.

Kozma Dezső

A fény és árnyai, Delavan NY 1958, 60 l.
Titkaim vannak, Delavan NY 1960, 30 l.

Kozma Teréz

Szerelem sugarai és fellegei, Szerző, Toronto 1987, 244 l.

Könnyű László

Koratavasztól őszirózsáig 1934–1959, St. Louis 1959, 75 l.

Szemben az árral (*Against the river*, magyar-angol, kétnyelvű), European Heritage, New York 1961, 80 l.

Idegenben, Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1967, 60 l.

Összegyűjtött versek I-II, 1969–74, Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1974.

Kövér János, Kovásznai

Rímes írások I-II, 1914–1987, Toronto 1987, 400 l.

Kristóf Sándor

Koncert versben I-II, Szerző, Winnipeg 1983, 126+73 l.

Kulcsár Balázs

Pálmás zátanyon, Könyves Kálmán Szabadegyetem, São Paulo 1959, 96 l.

Zúg a kagyló, Harsona, East Croydon, Surrey 1962, 111 l.

Kutas Erzsébet

Anyának születtem, Újváry "Griff", München 1975, 212 l.

Ladányi László

Őszi verőfény (vál. v.), Ronelli Bros., Tel-Aviv 1982, 242 l.

Lajosy Sándor

Sasszárnyakon 1926–1956, London 1963.
Szeretlek Hazám mindhalálíg, Új versek 1957–1973, Duna, Fahrwangen, Svájc 1973, 144 l.

Leskovszky Zoltán

Karcok, Szerző, Toronto 1957, 116 l.

Lesznai Anna

Köd előttem, köd utánam (vál. v.), Szépirodalmi, Budapest 1967, 401 l.
Dolgozok öröme (vál. v.), Budapest 1985.

Létai Magdolna

Virág a sziklán, Szerző, Bécs 1988, 164 l.

Lókkös Antal

Elveszett patakok, Magyar Ház, Brüsszel 1959, 70 l.
Balladák-Énekek, Katolikus Szemle, Róma 1967, 62 l.

Ludvig Nándor

Az átkelés extázisa, FRAMO, Chicago 1986, 68 l.

Lutherán István

Versek, Szerző, New York 1976, 162 l.

Madarász Pál – Zalai Kobzos László

Magyar vetés idegenben, Magyar Irodalmi Kör, Innsbruck 1949, 63 l.

Major-Zala Lajos

Hová? Tribune, Fribourg 1957, 35 l.
Ötödik síp, Dürrenmatt, Bern 1967.
Fémember az áramkörben, Aurora, München 1969, 118 l.
Imátlan ima, Aurora, München 1971, 144 l.
Csonton virág, Aurora, München 1972, 112 l.
Rontásbontó, Aurora, München 1975, 131 l.
Katarzis, Aurora, München 1976, 80 l.
Falak mögül Falak mögé, Aurora, München 1977, 63 l.
Támadj föl, Édes!, Aurora, München 1980, 195 l.
Énekek Éneke, Szerző, Fribourg 1982, 20 l.
Leszámolás, Aurora, München 1984, 205 l.
Sursum corda, Aurora, München 1989, 90 l.
Játsszunk szerelmet, Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét 1989, 146 l.

Makkai Ádám

Szomj és ecet, Amerikai Magyar Írók, Los Angeles 1966, 160 l.
K²=13, Amerikai Magyar Írók, Cleveland 1970, 112 l.
Jupiter szemé (vál. v.), Héttorony, Budapest 1991, 277 l.

Makkai János

Tarantella, avagy utazások a pókhálón (verses regény), Jupiter Press és FRAMO, Lake Bluff IL és Chicago 1986, 64 l.

Mánfai Csaba

Víziszony, Aurora, München 1979, 95 l.

Mányoki-Németh Károly

1956. október 23, Szerző, Toronto 1972, 108 l.
Örvénylő sodrásban, Szerző, Toronto 1973, 109 l.

Márai Sándor

A delfin visszanézett (vál. v. 1919–1977), Újváry "Griff", München 1978, 236 l.

Mária Margit

A jövő virágai, Harsona, London 1963.

Máté Imre

Fehér fürgeteg, Szerző, München 1966, 46 l.
Karneolszemű macska fuvoláján (vál. v.), Etana, München 1983, 160 l.

Mérő Ferenc

Csodálatos aratás, Páztortúz, Köln 1965.

Mester János

Fekete hó, Szerző, Toronto 1973, 67 l.

Mezey Sándor

Naplemente, AMK, Köln 1958, 58 l.
Parázs, AMK, München 1961, 56 l.

Mikes Margit

Üveg pohár (vál. v.), Szerző, New York 1971, 209 l.
Csillagtalán ég alatt, Aurora, München 1974, 79 l.

Mirtse Ágnes

Kibontakozás-bomladozás (*Erwachen und Auflösung*, magyar-német, kétnyelvű), Aurora, München 1981, 62 l.
Futamok (válogatás), Zürich 1985.
Madárlány, Origo-press, Budapest 1988, 135 l.

Molnár György

Színek formák ritmusok (versek és képek), Ars Hungarica, Bécs 1968, 60 l.

Molnár Katalin

vmely rejtett helyről, Magyar Műhely, Párizs 1987, 76 l.

Monoszló Dezső

Aranyecset, Aurora, München 1973, 96 l.
Caligula-bár, Szépirodalmi, Budapest 1990, 134 l.

Mócsi Ferenc

A képzelet kertjeiben, Nemzetör Baráti Köre, Los Angeles 1974, 111 l.
Földközelen, FRAMO, New York 1977, 160 l.
Idegkötélen, FRAMO, Chicago 1980, 160 l.
Szénaillat száll, FRAMO, Chicago 1982, 128 l.
Versvisszafojtva (vál. v.), FRAMO, Chicago 1985, 192 l.
Imantra (magyar-angol, kétnyelvű), FRAMO, Chicago 1989, lapsz. n.

Nagy Csaba

A házban – Balladás – Tündérszikla, Újváry "Griff", München 1984, 107 l.

Négyesy Irén

Vasvirág, KMV, Youngstown OH 1980, 205 l.
Tűzvirág, KMV, Youngstown OH 1981, 140 l.
Kővirág, KMV, Youngstown OH 1983, 180 l.
Margit (verses elbeszélés), Szerző, Smithville OH 1985, 120 l.
Mentsvár a nyelv, Szerző, Smithville OH 1987.

Németh Ernő

Októberi árnyak, Pátria, Toronto 1966, 64 l.

Nyéki Lajos

Elválasztás, Katolikus Szemle, Róma 1963, 96 l.

Öreg Lantos András

Piros papír paradicsom, Export Print, Pittsburgh 1955, 32 l.

Pálos István

Hegyi beszéd, Hazafelé, Hamburg 1946, 30 l.
Kalalunga énekei, Ledermüller, München 1973, 141 l.

Pantó Béla

Versek, Szerző, Pocking 1945.
Szívárvány, Szerző, Wulfen 1948.

Papp Tibor

Sánta vasárnap, Magyar Műhely, Párizs 1964, 95 l.
Elégia két személyhez vagy többhöz, Magyar Műhely, Párizs 1968, 95 l.
vendégszövegek 1., Magyar Műhely, Párizs 1971, 128 l.
vendégszövegek 2-3., Magyar Műhely, Párizs 1984, 328 l.

Parancs János

Félálom, Magyar Műhely, Párizs 1963, 100 l.

Pék Károly

Örök út, AMK, Köln 1963, 23 l.

Pesti József

A vulkán kürtőjén, Szerző, Buenos Aires 1958, 192 l. – Magyar Glóbusz, u. o. 1959, 184 l.

Petry Béla

Szívekbe rajzolt mesék (versek és képek), Szerző, Maitland FL 1983.

Pikó Zsigmond

Könnyező rímek, Szerző, Winnipeg én. 120 l.

Pilisi Pál

Versek, Collegium Hungaricum, Louvain 1967, 80 l.

Pintér Borbála

Szülföldem nem feledlek, Szerző, London, Ont. 1956.

Pollák Mirjam

Akvárium, Szerző, Tel-Aviv 1968, 111 l.
Egyedül állok letarolt mezőn, Szerző, Tel-Aviv 1970, 112 l.

Pröhle Sándor

Janus, Szerző özvegye, Tübingen 1984, 112 l.

Rácz Viktória

Szerelmesek őre, Vasárnapi Levél, Bécs 1971, 48 l.

Rezek Sándor (Román)

Mélyen szállunk, Szerző, Párizs 1952, 47 l.

Rosner Árpád

Levágott ág, Hungarian Cultural Circle, London 1978, 198 l.
Gyűjts lámpát a holnapoknak, Magyar Média, Budapest 1987, 169 l.

Rozanich István

Kenyér és bor, Transsylvania, Buenos Aires 1974, 143 l.
A másik partról (vál. v.), Buenos Aires 1981.

Saáry Éva

Átható csend 1965–1972, Szerző, Lugano 1973, 140 l.
Százféle szerelem 1970–1972, SMIKK, Zürich 1984, 216 l.
Lugánói tavasz 1964–1965, Szerző, Lugano 1987, 35 l.
Káprázatok 1966–1968, Szerző, Lugano 1987, 96 l.
Tüzes tarló 1969–1970, Szerző, Lugano 1988.

Sajgó Szabolcs

Elárult látomás, Amerikai Magyar Írók, Cambridge (Canada) 1987, 136 l.

Salzer István

Lélekbúvár, Szerző, Tel-Aviv én., 108 l.

Santarcangeli, Paolo

Sötét láng, Magvető, Budapest 1986, 134 l.

Sári-Gál Imre

Dicsértessék az igazság!, Kárpát, Cleveland 1960, 31 l.
Autók földjén, Szerző, Cleveland 1970.
Toronycsordák, Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1971, 111 l.
Kisember esernyővel, Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1974, 104 l.
Gépek körében (vál. v.), Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1977, 128 l.
Különleges baromfiviadal a szívmezőn (vál. v.), Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1978, 98 l.
Útban valamerre, Szerző, Cleveland 1978.
Tájak a légihídról, Szerző, Cleveland 1979.
Megkeresés, kék és kék, Szerző, Cleveland 1979, 160 l.
Énekes az utcán (vál. v.), Szerző, Cleveland 1980, 60 l.
Havas strand, Szerző, Cleveland 1980, 98 l.
Esküvő éjjel, Előadás a hegyen (vál. v.), Szerző, Cleveland 1981, 91 l.
Hírgépek szövegeinek, Amerikai Magyar Könyvtár, Miami 1985, 51 l.
Az önzés épületei, Szerző, Miami 1986, 52 l.

Sávoly Vászoly

A fűvön járó ember, Fabó, Toronto 1986, 106 l.

Schmidt Vilmos

Ne álmodj szépet, Aurora Australis, Melbourne, 136 l.

Schwilgin Frigyes

Versek 1962–1971, Szerző, Ottawa 1972, 156 l.

Tiéd csupán, Szerző, Ottawa 1973.

Töredékek, Szerző, Toronto 1975, 62 l.

Segesdy László

A hontalan magyar, A száműzetés versei 1945–1949, Szerző, Buenos Aires 1949, 16 l.

A vérző Budapestnek üzenem, Szerző, São Paulo 1956, 32 l.

Szegény bolond szívünk..., Szerző, São Paulo 1958, 64 l.

Seres József

Évszakok nélkül, Szerző, Toronto 1978, 119 l.

Seres Péter

Jogfosztott sors, Szerző, Los Angeles 1973, 159 l.

Siklós István

ember5húrral, Szepsi Csombor Kör, London 1968, 95 l.

Csend erdeje előtt, Szepsi Csombor Kör, London 1981, 28 l.

Simándi Ágnes

Nárciszok évada, Herp, München 1987.

Skerl Kelemenné

Barka-pihék, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1953, 44 l.

Somogyi B. Gerő

Csak vasfű és bojtortján, Ahogy Lehet, Párizs 1959, 35 l.

Égő láthatár, Ahogy Lehet, Párizs 1963.

Bocsáss el Cézár, Ahogy Lehet, Párizs 1964.

Soproni Bálint (Fiedler Kálmán)

Délibáb a ködben, Szerző, München 1950, Chicago 1987.

Sulyok Vince

Rámdöntött világ, Katolikus Szemle, Róma 1958, 95 l.

Céltalan ég alatt, Magyar Ház, Brüsszel 1961, 76 l.

Szabó Ferenc

Őszi ámulat (v. és műford.), Szerző, Róma 1982, 230 l.

Teljes évszak (v. és műford.), Szerző, Róma 1984, 150 l.

Mielőtt szürkülnek a színek (vál. v.), Szerző, Róma 1987, 146 l.

Szabó László

Pocahontas (indián rege), Amerikai Magyar Református Egyesület, Windber PA 1955, 126 l.

Omár korsója mellett, Szerző, Windber PA 1956, 60 l.

Örök hűség (vál. v.), Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest 1974, 119 l.

Cs. Szabó László

Félszáz ének és egy játék, Látóhatár, München 1959, 128 l.

Pokoltornác, Szepsi Csombor Kör, London 1974, 82 l.

Szakai Erzsébet (Kisjókai Erzsébet)

A kincset őrző asszony, Magyar Nők, Vilshofen 1950, 99 l.

Szamosi József

Álmaim árnyéka (vál. v. 1982–1934), Aurora, München 1982, 127 l.

Széchenyi Ágost

Gondolattár, Duna, Fahrwangen, Svájc 1965, 80 l.

Villanások, Vasárnapi Levél, Bécs 1975, 70 l.

Vándorgondolatok, Vasárnapi Levél, Bécs 1975, 58 l.

Székely Molnár Imre

Szent István legendája, Szerző, Toronto én.

Szélpál Árpád

Versek, Szerző, Párizs 1977, 95 l.
Keréknyom, Szerző, Párizs 1979, 151 l.
Csipkebokor (vál. és új v.), Magvető,
 Budapest 1987.

Szemtanú

Zarándok az Úr pitvarában, J. H. Csia,
 Lakewood OH 1979.

Szentgály Suri Árpád

Feleletre várok, Vasárnapi Levél, Bécs 1960,
 17 l.

Szirmai Endre

Mindenütt és sehol (vál. v.), Szerző, Stuttgart
 1971, 111 l.
Hangfalán jár a köd (vál. v.), Szirmai
 Archívum, Stuttgart 1983, 288 l.

Szirtes, George (György)

Versei, Európa, Új Pegazus, Budapest 1987.

Szitha Ilona

Sötétben vadászó nap, Amerikai Magyar Írók
 és Herp, München 1982, 92 l.

Szőcs Géza

A szélnek eresztett bábu (vál. v.), Magvető,
 Budapest 1986, 244 l.
A sirálybőr cipő, Magvető, Budapest 1989,
 122 l.

Szűcs Éva

Verseim, Szerző, Toronto 1987.

Tábory Maxim

Dér és tűz (összegyűjt, v.), Amerikai Magyar
 Szemle, Goldsboro NC 1988, 160 l.

Takács Attila (Kovács Ottó Attila)

Valami néha visszahív, Szerző, Toronto 1988,
 52 l.

Tamási Miklós

Eszkimó szerelem 1958–69, Vörösváry,
 Toronto 1977, 1981, 150 l.

Tapolczay Lukács

Lombhullás előtt, Szerző, Toronto 1973, 56 l.

Tarné Lévay Pálma

Árnyalatok Kristálycseppek, Szerző, Valencia
 (Venezuela) 1980, 72 l.
Csillagokba kapaszkodni, Hazánk, Boardman
 OH 1988, 160 l.

Thinsz Géza

Még mindig így (v. és műford.), Stockholmi
 Magyar Intézet, Stockholm 1960, 80 l.
A jó hatványain (v. és műford.), Stockholmi
 Magyar Intézet, Stockholm 1964, 112 l.
Asszonyáldó, Magyar Könyvkiadó,
 Stockholm 1966, 72 l.
Árnyjáték (v. és műford.), Magyar
 Könyvkiadó, Stockholm 1970, 112 l.
Határsávok, Magyar Könyvkiadó, Stockholm
 1976, 55 l.
Vizek távlatai, Magyar Könyvkiadó,
 Stockholm 1979, 83 l.
Szerelem, szűnyognézetből (Lengyel Zsolt
 képeivel), Galerie Parabel, München 1980, 63
 l.
Rendhagyó látogatás, Magyar Könyvkiadó,
 Stockholm 1981, 95 l.
Valaki diktál, Magyar Könyvkiadó,
 Stockholm 1983, 95 l.
A párbeszéd művészete (vál. v.), Magvető,
 Budapest 1983.
Zuhanás közben, Magyar Könyvkiadó,
 Stockholm 1985, 87 l.
Bodzavirág, Magyar Könyvkiadó, Stockholm
 1987, 96 l.
Az ismétlődés misztikája, Magyar
 Könyvkiadó, Stockholm 1989, 212 l.

Tolcsvai Éva

Versek, Stapfer, Zürich 1987.

Tollas Tibor

...csak ennyi fény maradt 1945–1960, Magyar Ház, Brüsszel 1960, 111 l.

Járdaszigeten, kn. München 1967, 71 l.

Eszterlánc, Nemzetőr, München 1969, 109 l.

Irgalmas fák, Nemzetőr, München 1975, 96 l.

Bányászok, Nemzetőr-Erdélyi

Világszövetség, München–São Paulo 1976, 16 l.

Évgyűrűk, Nemzetőr, München 1979, 96 l.

Forgószélben (vál. v.), Nemzetőr, München 1983, 248 l. – (*In Whirlwind*, magyar-angol, kétnyelvű, szerk. Táborny Maxim, I. and I. E. Ladányi Foundation, Chicago 1990, 60 l.)

Varázskör, Nemzetőr, München 1988, 190 l.

Varázskör – Forgószélben (vál. v.),

Katalizátor Iroda, Budapest 1989.

Hazafelé (vál. v.), Antológia, Lakitelek 1991, 278 l.

Tolvaly Ferenc

Benső végtelen, Aurora, München 1979, 72 l.

G. Tóth Lajos

Társadalmon kívül, Etana, München 1986, 176 l.

Tóth Zsigmond

Versek és műfordítások, Szerző, London 1971, 222 l.

Tóth-Kurucz Mária

Szeptemberi csengettyű, Szerző, Warren OH 1957, 30 l.

Méhecskék, Szerző, Cleveland 1983, 55 l.

Tóth Jenő

Emlékek, Melbourne 1990, 200 l.

Töttösy Ernő

Kagyló, Szerző, Brüsszel 1989, 123 l.

Túz Tamás

Nyugtalan szárnyakon, AMK, Köln 1959, 152 l.

Egy ország küszöbén, Amerikai Magyar Írók, Los Angeles 1966, 159 l.

Elraboltam Európát, Amerikai Magyar Írók, Los Angeles 1967.

Tükörben játszik a kéz, Amerikai Magyar Írók, Róma 1970, 223 l.

Válogatott versek, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1972, 320 l.

Jelen voltam, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1977, 190 l.

Aranyrét utca, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1978, 95 l.

Égve felejtett álmok, Amerikai Magyar Írók és Herp, Toronto–München 1980, 191 l.

Szemünktől kék az égbolt, Amerikai Magyar Írók és Herp, Toronto–München 1982, 191 l.

Leheletnyi öröklét, Amerikai Magyar Írók és Herp, Toronto–München 1983, 184 l.

Sosevolt hideg orchideák, Amerikai Magyar Írók és Herp, Toronto–München 1983.

És most mi lesz, kariatida?, Herp, München 1985, 136 l.

Hét sóhaj a hegyen (vál. v. Szokolczay Lajos válogatása), Magvető, Budapest 1987, 334 l.

Udi Sarah

Szürke-Afor, *Lágerversek* (magyar-héber), Szerző, Tel-Aviv 1989, 130 l.

Újváry Sándor

Fütyürészés 1923–1963, Újváry "Griff", München 1964, 80 l.

Vajk Lajos

Külvárosi ének, Szerző, Bécs 1987, 88 l.

Vajk Péter Tamás

Ha elmegyek (vál. v.), Rákóczi Press, Toronto 1986.

Varga Ferenc

Versek 1952–1962, hn. [Párizs] 1962, 95 l.

Váthy Kálmán

Alkonyati ébredés, Szerző, Toronto 1982, 161 l.

Vér Andor

Sírató, Szerző, Buenos Aires 1949, 87 l.
A Dunától a La Platóig, Magvető, Budapest 1963, 169 l.

Víg Béla

Földrengés (vál. v. és műford.), Szerző, München 1962, 323 l.
Jézus halála (verses elbeszélés), Szerző, hn. 1972, 86 l.

Vindis Zoltán

Versem az élet I., Dezséry, Adelaide 1980, 99 l.
Versem az élet II., Dezséry, Adelaide 1983.
Versem az élet III., Dezséry, Adelaide 1989.

Visegrádi Aladár (Kiss Ödön)

Emlékezzetek Magyarországra!, Vörösváry–Weller, Toronto 1966, 101 l.

Vitéz György

Amerikai történet, Magyar Műhely, Párizs 1975, 111 l.
Missa agnostica, Magyar Műhely, Párizs 1979, 47 l.
Jel Beszéd, Magyar Műhely, Párizs 1982, 79 l.

Wass Albert

A láthatatlan lobogó, Faragó Miklós, München 1948, 68 l. – AMK, München 1957.

Wohl Anikó

Önmagáért van az Isten, Szerző, Tel-Aviv 1983, 125 l.

Zala András Pál

Lélek húrján, Szerző, Santa Monica CA 1974, 241 l.

Zalai Kobzos László (Kertész László)

Szemben a köddel Magyar Irodalmi Kör, Innsbruck 1951, 128 l.

Zas Lóránt

Sakk, Napnyugat, Los Angeles 1973, 96 l.
Jézus-kiáltó, Amerikai Magyar Írók, Los Angeles 1980, 94 l.
Eroázia, Hazánk, Boardman OH 1986, 139 l.
Oltárt faragj, Hazánk, Boardman OH 1989.
Hosszú sorokban, Hunnia, Budapest 1990.
Nemzeted nevében, Hunnia, Budapest 1991.

Zemplényi Erna Mária

Föl a hegyekre, Vasárnapi Levél, Bécs 1962, 8 l.

Zend Róbert

Versek, képversek, Magyar Műhely, Párizs 1988, 79 l.

Zilahi Farnos Eszter

Romok között, hn. (Németország) 1947.
Zeng még a dal, Szerző, Warren OH 1958, 32 l.

Zimányi Rudolf

A régi körben, Katolikus Szemle, Róma 1968, 108 l.
Szomjúság 1969–1972, Sovereign Press, Oakville, Ont. 1973.

Zirkuli Péter

a fényes pillanat, Szépirodalmi, Budapest 1988, 58 l.

Zsitvay Tibor

Vállon a kereszt, *Bujdosó versek 1947–1956*, Lant, Alpnachdorf, Svájc 1959, 87 l.

Zsoldos Andor

Szürke porszem, Szerző, Los Angeles 1973, 110 l.

2. Vers és próza**Ágoston Ede**

Fény és árnyék, Szerző, Los Angeles 1971, 160 l.

Petőfi Sándor (verses-regényes életrajz), Szerző, San Francisco 1976, 248 l.

Balatoni István

Rábaparti menyegző (vál. v. és elb. 1934–1974), Pátria, Toronto 1974, 84 l.

Mi muzsikus lelkek, Pátria, Toronto 1983, 122 l.

Botond István

A csend virágai – Az Alkazár árnyékában, Aurora Australis, Melbourne 1976, 135 l.

Böszörményi Barabás Zsuzsa

A boldog asszony lázadása, Harsona, London 1963, 24 l.

d.p.

A baglyokkal egy műszakban, hn. én. [1976], 115 l.

Hajnal László Gábor

Passió, Nemzedékek, München 1988, 108 l.

Hajnos László

Magyar falevelek, Szerző, Zürich 1986, 232 l.

Ilosvay Selymes Judit

Félúton, Alpha Publications, DeKalb Pike PA 1975, 89 l.

Kiss Ferencné Forgon Margit

Csodálatos gyógyulás, Harsona, London 1963, 15 l.

Küry Béla

Ádám könnyei, Anonymus, Róma 1951, 143 l.

Lókkös Antal

A kis tücsök története, Anonymus, Róma 1959, 95 l.

Löwenstein Sándor

Írások, versek, rajzok, Traklin, Tel-Aviv 1989, 119 l.

Mészáros M. Lőrinc

Kárpátok népe, Danubio, Buenos Aires 1948, 123 l.

Miskolci Panulics Lajos

Vihartól sodortan, Szerző, Stirling, Alta. 1978, 60 l.

Muzsi Jenő

Öt könnycsepp, Vörösváry–Weller, Toronto 1966, 94 l.

Németh Dezső, zombori

Villon árnyékában, Szerző, San Bernardino CA 1976, 58 l.

Sári-Gál Imre

Az űr beépítése, Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1976, 159 l.

Percek a hajón; Lepke vita; Madár, szárnyával, Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1977, 120 l.

Sátory Richárd

Csoda, vagy véletlen, Szerző, Toronto 1979.

Szabó Ferenc

Jelek az éjszakában, Szerző, Róma 1983, 424 l.

Szomjúság forrás, Szerző, Róma 1989, 280 l.

Szakmáry Weér Károly

Egy lélek New Yorkban, Hunnia House, New York 1972, 343 l.

Szenes Chana (Anna)

Versek és tanulmányok, Jeruzsálem 1945.

Szőcs Géza

Az uniformis látogatása, Magyar Emberi Jogok Alapítványa, New York 1988.

Szűts Gábor

Egy kerék híján, Vagyunk, München 1976, 192 l.

Takács Lajos

Aranybetűk, Szerző, Cleveland 1974, 1981, 112 l.

Haldokló világ, Cleveland 1985.

Túz Tamás

Angyal, mondd ki csak félig, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1974, 255 l.

Hová tűntek a szitakötők?, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1977, 314 l.

Várnay Tibor

Én nem vagyok költő, Szerday, Münchenstein, Svájc én. 128 l.

3. Elbeszélés, tárca, szöveg**Arnóthy Kriszta**

Szüret Badacsonyban, Hunnia, München 1952, 96 l.

Arnstein Sándor

Szerencsés utat!, Szerző, Tel-Aviv 1968, 171 l.

Egyedül, Szerző, Tel-Aviv 1970, 192 l.

Menekülés, Szerző, Tel-Aviv 1971, 192 l.

Avi-Shaul, Mordeháj

Aranytó, Budapest 1975.

Bali Brigitta

Álom-élen (szövegek), Szépirodalmi, Budapest 1991, 141 l.

Balla Erzsébet

Az utolsó támadás, Edison, Buenos Aires 1960, 319 l.

Géza a cirkuszban – A boldogság visszfénye,

Buenos Aires 1963, 224 l.

Őszi szimfónia, Tel-Aviv 1968.

Barsi Kálmán

Borikén születése és más csodálatos történetek, Hurikán, Rio Piedras, Puerto Rico 1982.

Béla deák (Irsa Béla)

Tán igaz sem volt..., Szerző, Toronto 1960, 238 l.

Bentefy Kálmán

A macskás patak és egyéb históriák, AMSzC, Astor Park FL 1973.

Beregi Boldisár László

Hószobor a téren, Kanadai Magyar Írók, London, Ont. 1974, 231 l.

Karika furcsa esete, Kanadai Magyar Írók, London, Ont. 1976, 160 l.

Bödő Károly

Detektívélet, Szerző, Los Angeles 1976, 229 l.

Bujdosó Alpár

Zárt világ (szövegek), Magyar Műhely, Párizs 1972, 120 l.

I és 2 között az Erzsébet hídon (szövegek), Magyar Műhely, Párizs 1980, 102 l.

Csánkiné Wertheimer Erzsébet

Elbeszélések, Szerző, Köln 1985, 162 l.

Csávossy Leó

Ilyen az élet, Szerző, New York 1965, 154 l.

Csegezi József

A szemle; Katona történetek és egyéb elbeszélések, Szerző, Bécs 1987, 510 l.

Csepelyi Rudolf

Lassított tűzijáték (vál. prózai írások), Magyar Élet, Melbourne–Sydney 1990, 173 l.

Cser László

Oltár és élet, hn. 1955.

Csermely Károly (Fenyvessy Jeromos)

Éneák érthetetlen vétke, AMK, München 1957, 448 l.

Örök Magyarország, AMK, München 1959, 398 l.

Csiky Ágnes Mária

Eladó a délibáb, AMK, München 1959, 130 l.

Del Medico Erzsébet

Pityang, Szerző, Los Angeles 1977, 115 l.

Demeter Sándor

Bohémvilág (karcolatok), Fészek, Sydney 1967, 240 l.

Dénes György

Egy komornyik vallomásai, Duna, Fahrwangen, Svájc é.n. 222 l.

Dénes Tibor

Sírontúli beszélgetés, AMK, Köln 1960, 188 l.

Fák tavak tengerek, Occidental Press, Washington 1967, 187 l.

Holnap – Holnapután – Tegnapelőtt, SMIKK, Zürich 1984, 223 l.

Dezséry András

Harc az egérrel, NM'Sedga Publ., Melbourne 1987, 183 l.

Domahidy András

Szitakötők, Magvető, Budapest 1989, 199 l.

Domány Klára

Aranyeső, Domany's Publ., Chicago 1986, 212 l.

Hidegfényű csillagok, Domany's Publ., Chicago 1988.

T. Dombrády Dóra

Őrkő, Kárpát, Cleveland 1979, 217 l.

Domokos Sándor

Útikalandok az ígéret földjén, Kanadai Magyar Újság, Winnipeg 1960, 50 l.

Sasok és keselyűk, Kanadai Magyar Újság, Winnipeg 1970, 55 l.

Elbeszélések, Szerző, Winnipeg 1990.

Dormándi László

A félelem, Pantheon, Budapest 1946, 125 l.

A hórihorgas és a köpcös, Szépirodalmi, Budapest 1965, 215 l.

Bábszínház, Szépirodalmi, Budapest 1968, 257 l.

Egri György

Én különben jól érzem magam... (tárcák), Szerző, Toronto 1981, 336 l.

Eőry Erzsébet

Könny és mosoly, Napnyugat, Los Angeles 1983, 99 l.

Eszterhás István

Forradalom a Kígyó utcában, Kincses, Toronto 1967, 62 l.

Farkas Péter

Századvégem (szövegek), Irodalmi Levelek, Köln 1988, 80 l.

Fényes Mária

Örök ifjúság, Californiai Magyarság, Los Angeles 1970, 159 l.

Ferdinandy György

Futószalagon, Szerző, München 1965, 97 l.
Nemezio González egyetemi tanár beszéde a Fekete-erdő állataihoz, Magyar Műhely, Párizs 1970, 117 l.

Valenciánál a tenger (szövegek), Aurora, München 1975, 99 l.

Mamuttemető, Magyarok a trópusokon, FRAMO, Chicago 1982, 96 l.

A mosoly albuma, Szepsi Csombor Kör, London 1982, 207 l.

Az elveszett gyermek, FRAMO, Chicago 1984, 151 l.

A vadak útján, FRAMO, Chicago 1986, 119 l.
Szerecsenségem története, Magvető, Budapest 1988, 336 l.

Furcsa, idegen szerelem, Szépirodalmi, Budapest 1990, 336 l.

Üzenő füzet, Magyar Világ, Budapest 1991, 227 l.

Ferdinandy Mihály

A sehonnai, AMK, München 1957, 118 l.

Fiala Ferenc

Egy hajó elsüllyed a Dunán, Mikes Kelemen Kör, München 1959, 142 l.

Berkes és a szerzetes, Hídő, Saarbrücken 1979, 210 l.

Egyszerű történet és egyéb históriák, Hídő Baráti Köre, San Francisco 1985, 180 l.

Fürth Margit

Az alagút, Új Kelet, Tel-Aviv 1969, 215 l.

Füry Lajos

Gyöngykaláris, San Francisco 1959, 1966, 224 l.

A földhözragadt nép, Harsona, London 1962, 116 l.

Kortársaim, New York 1962, Garfield NJ 1969.

Kecskeláb, New York 1966, Hídő Baráti Köre, San Francisco 1972, 1975, 238 l.

Vasárnap Farkaspusztán, Alpha Publ. DeKalb Pike PA 1978, 247 l.

Fakó szekér, kenderhám, Mikes Kelemen Kör, San Francisco 1986, 223 l.

Gerle Gizella

Négy Körmöci Arany, Szerző, Los Angeles 1974, 104 l.

Gervai Sándor

Ősi gyűlölet, Litteratura, Jeruzsálem 1952, 32 l.

Daniella, Egy jeruzsálemi diáklány története, Litteratura, Jeruzsálem 1954, 87 l.

Galambok az olajfák ágain, Weiss, Jeruzsálem 1956, 159 l.

Gondos Margalit

Vacsora Jeruzsálemben, Válogatás harminc év novelláiból 1947–1977, Gondos, Haifa 1979, 192 l.

Válás a Yarkon utcában, Válogatás 35 év novelláiból, Gondos, Haifa 1982, 207 l.

Halász Péter

Se kint, se bent..., Pilvax, New York 1968, 285 l.

Tam-tam, Pilvax, New York 1978.

Macska pórázon, Pilvax, New York 1984, 192 l.

Hámory Várnagy Dalnia

Kék Duna, Can. Red Cross, Bécs 1957.

Élni akarunk, Can. Red Cross, Bécs 1958.

Feltámadunk, Irodalmi Stúdió, Bécs 1958.

Kacagó Magyarország, Irodalmi Stúdió, Bécs 1958.

Szabadság, Irodalmi Stúdió, Bécs 1958.

Holdrakéta (vál. elb.), Harsona, Croydon 1964. – Szerző, Winnipeg 1974, 219 l.

Haranginé Juhász Antónia

A jó tett, Szerző, Cleveland 1955.

Csendes órák, Szerző, Pittsburgh 1956, 111 l.

Határ Győző

Angelika kertje és egyéb elbeszélések, Aurora, London 1987, 568 l.

A szép Palásthyné a más álmában közösiül és egyéb elbeszélések, Aurora, London 1987, 556 l.

Héderváry Sarolta

Pro Utilitate Hominum (filmnovellák), Szerző, St. Louis 1986, 175 l.

Hegy Zoltán

Pipál a Hargita, Harsona, München 1975, 108 l.

A néma hadnagy, Dezséry, Adelaide 1979, 51 l.

Hendi Péter

A menekvő, Szerző, Göteborg 1973, 245 l.

Heppes Aladár

A Puma vadászok rövid története, München 1972.

Hóka Mihály

Az ígéret földje (filmnovella), Magyar Október 23 Mozgalom, New York 1975, 180 l.

Illés Lajos – Sári-Gál Imre

Tanúság (hazai életképek), Kárpát, Buenos Aires 1959, 64 l.

Ilosvay Ferenc

...ha Dunáról fúj a szél, Nemzetőr, München 1964, 158 l.

Iváni Zoltán

Rigófüty a Kárpátokban, Pátria, Toronto 1982, 121 l.

Izsák Gyula

A samaritánus, Szerző, Toronto 1954, 109 l.

Jákli István

Házasság Józsefvárosban, Pásztortűz, Rosenheim 1948.

Jánosfalvy Albert

Mindennapok (tollrajzok 1954–61), AMK, Detroit 1962, 176 l.

Szabálytalan háromszög, Újváry "Griff", München 1963, 120 l.

Fej vagy írás, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1969, 55 l.

Juhász József

Idegen partok között, Szerző, Toronto 1971, 158 l.

Ablaknyitás, Kanadai Magyar Írók, Toronto 1974, 159 l.

Kabdebó Tamás

Magyar Odisszeuszok, Szerző, Róma 1974, 183 l.

Évelő, Szerző, Róma 1980, 183 l.

Szoros élet ez vagy laza? (vál. elb.), Móra, Budapest 1991, 168 l.

Kancsár Imre

Messze a hazától, NM' Sedga, Melbourne 1987, 151 l.

Karátson Endre

Színhelyek, Szepsi Csombor Kör, London 1980, 104 l.

Karátson Endre – Székely Boldizsár

Lelkigyakorlat, Magyar Műhely, Párizs 1967, 103 l.

Katy Endre

Az ördögziget angyalai, Trianon, apám és 12 éves lókupec bátyám, Szerző, Calgary 1982.

Kenneth, Claire (Kende Klára)

A hermelines hölgy, Pilvax, New York 1975, 294 l.

Különös kaland, May Publ. House, New York 1980, Püski, Budapest 1990.

Felhők felett, Püski, New York 1985, 260 l., Budapest 1990.

A rubin kereszt, Magyar Világ, Budapest 1990, 325 l.

Kék kanári, Magyar Világ, Budapest 1991, 205 l.

Kerecsendi Kiss Márton

Emlékkönyv, Orpheusz, Cleveland 1972, 303 l.

Kisdý Tamás

Félink, Pantheon, München 1963, 211 l.

A fakószemű, a púpos meg Tivadar, Pantheon, München 1966, 219 l.

A cigány fiú és a fekete a vetkőztető vénasszonyal, Pantheon, München 1967, 213 l.

Kisjókai Erzsébet

Bérház, Pásztortűz, Köln 1953, 42 l.

Ajándék, Magyar Ház, Brüsszel 1960, 202 l.

Nagyasszonyok, Toronto 1973, 80 l.

Baltoni vihar, Harsona, London 1974, 88 l.

Kiss-Gubik Nándor

"Vöröskutya-udvar" felszabadul, Pásztortűz, München 1954, 48 l.

Kőszegi-Farkas István

A törökbükk, AMK, München 1958, 84 l.

Új otthonunk völgye, Történet az újjélandi telepések életéből, AMK, Köln 1958, 93 l.

Kulcsár Lajos

A nagy kérdés, Mikor lesz az emberből ember?, Szerző, Vancouver 1987, 149 l.

Kutasi Kovács Lajos

Barbárok, Délamerikai Magyar Hírlap, São Paulo 1951, 127 l. – Kárpát, Buenos Aires 1953, 64 l.

Tükörben, Záróra, Kárpát, Buenos Aires 1952, 120 l.

Megvirradt, AMK, Köln 1953, 50 l.

Ladányi László

Tűzőzön, Ronelli Bros., Tel-Aviv 1968, 236 l.

A lángoló özvegy, Ronelli Bros., Tel-Aviv 1980, 259 l. – Téka, Budapest 1990, 146 l.

Látomás a falnál, Ronelli Bros., Tel-Aviv 1984, 197 l.

Barátom a dzsin, Szerző, Tel-Aviv 1985, 409 l.

Lajossy Sándor

Első szerelem volt, Harsona, London 1961, 1963, 57 l.

Cincognak az egerek, Magyar-Turán-Szumír Szemle, Brüsszel 1968, 50 l.

Hol van az a nyár?, Harsona, London 1971. – Pásztortűz, Köln 1974, 152 l.

Londoni vártán, Duna, Fahrwangen, Svájc 1977, 80 l.

Lakatos Mihály

Találkozás, Szerző, Montevideo 1966, 181 l.
Szegény szívem..., Edison, Montevideo 1969,
 415 l.

Lehoczky Gergely

Káprázat és ábránd (vál. elb. és tárcák),
 EPMSz, Bern 1981, 173 l.

Leszlei Márta

Vak évek, Hunnia, München 1952, 79 l.
A hal és a hajó, Magyar Ház, Brüsszel 1958,
 111 l.

Liszka Viola

Szeszélyes április, Szerző, São Paulo 1954,
 169 l.

Losonci Gábor

Konok, Múzsák, Budapest 1987, 203 l.

Lókkös Antal

A csempész, Anonymus, Róma 1962, 109 l.

Magyari A. Sándor

Hontalanok napsütésben, Hunnia, Budapest
 1991.

Mánfai Csaba

Lélekmelegítő, Aurora, München 1980, 93 l.

Marschalkó Lajos

Mindhalálíg, Mikes Kelemen Kör, München
 1962, 160 l.

Márton László

l'égiposta, Magyar Műhely, Párizs 1989, 88 l.

Megyesy Jenő

Kisebb félreértések, PVH Publ., Tulsa OK
 1986, 221 l.

Merő Ferenc

Bódi Blanka rövid boldogsága, AMK, Köln
 1963.
A citerás lány, AMK, Köln–Detroit–Bécs
 1963, 139 l.

Miska János

Egy bögre tej, Kanadai Magyar Írók Köre,
 München–Ottawa 1969, 144 l.

Molnár Katalin

Halmazok, A viperák nagyon harapósak,
 Magyar Műhely, Párizs 1985..

Monoszló Dezső

Utolsó vadászat, Püski, New York 1983, 301
 l.
A szerelem öt évszaka, Magvető, Budapest
 1991, 90 l.

Nádasy T. Jenő

Drága egyetlenem, Harsona, London 1964.

Nagy István

A Fenségtől a hallja kendig – hazai emlékek,
 Új Élet, Winnipeg 1965, 222 l.

Nagy János

Magyar írások, Szerző, Trenton NJ 1962, 93
 l.

Nagy Pál

Reménység, hosszú évek, Magyar Műhely,
 Párizs 1964, 119 l.
Monologium, Magyar Műhely, Párizs 1971,
 128 l.
Journal-in-time (vizuális szöveggyűjt.),
 Magyar Műhely, Párizs 1984, 160 l.

Nagyvárady Kirchmayer István

Szembe a valósággal, Szerző, Buffalo 1972,
 112 l.
A peremen, Szerző, New York 1982.

Naphegyi Imre

Irka-firka, Szerző, Winnipeg 1970, 108 l.
Fiókból, Szerző, Winnipeg 1985, 108 l.
Bogáncsok: Elbeszélések, Szerző, Winnipeg 1988, 126 l.
Az "Aranycápa" titka, Szerző, Winnipeg 1989, 57 l.

Nehéz Ferenc

Hazátlan rozmaring, Amerikai Magyar Írók, Chicago 1968. – Árpád, Cleveland 1971.
Csabagyöngye, Amerikai Magyar Írók, Chicago 1970, 201 l.
Arandió, Szerző, Los Angeles 1975.

Nemeskéry László

Tallózás az ó-hazában, Harsona, London 1975, 80 l.

Ortutay Klára

A fehérhajú asszony, Vasárnapi Levél, Bécs 1970, 68 l.

Osváth Éva

Csak nőknek, Szerző, Merrylands, Ausztrália 1986, 66 l.

Patócs Sándor

hétfők..., Szerző, Los Angeles 1984, 118 l.

Perneczky Géza

Az imaginárius muskátli, Szerző, Köln 1978, 265 l.
Tíz nap Szilifke, Szerző, Köln 1979, 79 l.

Petry Béla

Árpádházi magyar szentek, Petryné Szendrey Margit, Maitland FL 1988.

Pinczinger Lajos

A bálványló, Buenos Aires 1950, 32 l.

Pohárnok Jenő

Elbeszélések, Nyugat, Wulfen NSZK 1948, 34 l.

Saáry Éva

Hol volt, hol nem volt..., Újváry "Griff", München 1985, 212 l.

Sálom, Sáróna

Virágok az ágyúcsőben, Chores, Tel-Aviv 1979, 204 l.
Hármas keresztút, Bné Brák (Tel-Aviv) j 1985, 200 l.

Sári-Gál Imre

Lángoló nyaklánc, Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1979, 55 l.

Sárközi Mátyás

Közel és távolban, Aurora, München 1963, 111 l.
Csillagtúra, Fehér Holló, London 1968, 107 l.
Korok és körök, Fehér Holló, London 1972, 64 l.
Torkig Bizánccal, Fehér Holló, London 1987, 195 l.

Sasváry Lola

A kereszt árnyékában, Harsona, London 1968, 33 l.
Arany virág, Magyar Turán-Sumir Történeti Társaság, Brüsszel 196?, 74 l.
A fekete liliom – A koldus – Rongyvirág, Magyar Turán-Sumir Történeti Társaság, Brüsszel 1969, 32 l.
Ecce homo, Magyar Turán-Sumir Történeti Társaság, Brüsszel 1972, 28 l.

Schön Dezső

Az örökség (vál. elb.), Új Kelet, Tel-Aviv 1960, 302 l.

Serdian, M. G. (Serdian Miklós György)

Svájci kalap (karc), Bernina, Zürich 1990.

Simon Lajos

Mindig árnyékban, Szerző, Calgary 1968, 91 l.

Solymossy Olivér

Járatlan utakon (magyar-svéd, kétnyelvű), Invandrarförlaget, Boras 1980, 210 l.

Somogyi B. Gerő

Zsóka és egyéb írások, AMK, München 1957, 56 l.

Levelek a számkivetésből, Ahogy Lehet, Párizs 1957.

A közösség nevében, Ahogy Lehet, Párizs 1961.

Sóváry Anna (De Rivo Zoltánné)

Honvágy, Szerző, München 1964, 16 l.

Cs. Szabó László

Irgalom, Anonymus, Róma 1955, 356 l.

A nyomozás, Útitárs, Oslo–Bécs 1966, 264 l.

Vérző fantomok, Újváry "Griff", München 1979, 227 l.

Közel s távol (összegyűjt elb. 1948–1981), Magvető, Budapest 1983.

A kígyó (vál. elb.), Szépirodalmi, Budapest 1986, 207 l.

Szász Béla

Penelopé és a lovag, Irodalmi Levelek, Köln 1988, 74 l.

Szathmáry Lajos

Sárospataki kaleidoszkóp, Pataki Diákok Miskolci Baráti Köre, Miskolc 1991, 73 l.

Széchenyi György

Halálgyárosok, Politikai Fogoly, Bad-Godesberg 1966, 46 l.

Széchenyi György – Tóttösy Ernő

Ítélet földje, AMK, München 1962, 95 l.

Székely Molnár Imre

Hallod-e Zsófi?..., Apolló Press, Toronto 1962, 225 l.

Föltisztul az ég, Szerző, Toronto 1965, 255 l.

Az apostol és a paradicsommadár, Sovereign Press, Toronto 1971, 318 l.

Forgó komédia, Y and G Studio, Toronto 1979.

Szilvássy László

Minden csak illúzió, Képes Világhíradó, Toronto 1966, 237 l.

Szitnyai Zoltán

Egyszer volt..., Magyar Ház, Brüsszel 1959, 243 l.

Viktória, Mikes Kelemen Kör, München 1974, 80 l.

Még ég a láng, Minerva Books, Los Angeles 1976, 287 l.

Fények és árnyak, KMV, Youngstown OH 1977, 224 l.

A sátán követe, Újváry "Griff", München 1977, 96 l.

Szőcs Géza

Kitömött utcák, hegedűk, Irodalmi Levelek, Köln 1988, 80 l.

Sztáray Zoltán

Hudson-parti álom, Püski, New York 1985, 160 l.

Tabák László

Jelentés, Új Kelet, Tel-Aviv 198?.

Tabák László – Rössel Mordeháj

Társasutazás az időben, Szerzők, Tel-Aviv 1985, 271 l.

Tamásy P(obrányi) Gábor

Meghalt a szabad ember, Pásztortűz, München 1954, 32 l.

Tardos Tibor

Kacagj a vaskerék alatt!, Magyar Világ, Budapest 1990, 188 l.

Tarna Imre

Szép élet a katonaélet, Hídfő Baráti Köre, Garfield NJ 197?, 137 l.

Terebessy Emőke

Ez is megtörtént..., Fabó, San Francisco 1991.

Thiery H. Ilona

Bolyongók, Napnyugat, Los Angeles 1976, 168 l.

Torjai Szabó István

Apostolok az óratornyon, Pásztortűz, Köln 1953, 32 l.
Zenedélután a Kétvízközt, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1961, 159 l.

Tóth Tas

Oázis, Szerző, München 1959, 82 l.

Tóth-Kurucz Mária

Izsaiak, Lilla Munkaközösség, Cleveland 1974, 63 l.

Töttösy Ernő

Komédiázók, Mécses, Budapest 1991, 200 l.

Tűz Tamás

Harmincnapos nászút, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1973, 157 l.

Vajda Albert

Négyszemközt a szememmel, London 1961.
Tettes a mellényzsebben, Herp, München 1980, 150 l.

Vándor Györgyi

Hazatérők, Aurora, München 1977, 179 l.
Szenteste a restiben, Aurora, München 1981, 152 l.
A betári hóhér, Szerző, Bécs 1989, 81 l.

Varga Ferenc

Tíz éve író, harminc éves író kézírata édesanyjától tanult nyelven (szövegek), hn. 1962, 95 l.

Varga Gyula

Elbeszélések, fordítások, Vasárnapi Levél, Bécs 1962, 57 l.

Vásárhelyi Vera

Keserű babér, Katolikus Szemle, Róma 1962, 135 l.
Fondor magány, Katolikus Szemle, Róma 1974, 96 l.
Fogyó holnapok, Újváry "Griff", München 1979, 137 l.

Wass Albert

Valaki tévedett, AMSzC, Astor Park FL 1970.

Weinstock Mózes Dávid

Sosanna és a vén, Új Horizont, New York 1976, 125 l.

Zalai Kobzos László (Kertész László)

Csillaghullás, Szerző, Passaic NJ 1970.

Zoltán Dezső

Hétpecsétes titok, Nordau-díj Bizottság, Tel-Aviv 1972, 192 l.

Zsigmond Endre

Jegenyék, Független Magyarország, Melbourne 1966, 16 l.

4. Regény

Abádi Ervin

Solt György története, Szerző, Tel-Aviv 1957, 192 l.
Hárfa utca, Lapid, Tel-Aviv 1962, 560 l.
Mérlegen, A Hét Tükre, Tel-Aviv 1972, 421 l.

Aczél Tamás

Illuminációk (az Illuminations fordítása), Európa, Budapest 1991, 596 l.

Ági János

A császár hagyatéka, Új Hungária, München 1963, 182 l.

Aparváry László

Indokínában az idegenlégióval, Szerző, Calgary 1982, 384 l.

Arnóthy Christine (Kriszta)

Wanda, Régi Budapest, München 1950, 1952, 108 l.
A világ kedvence, Régi Budapest, München 1954, 80 l.
Szeretem az életet (a J'aime la vie fordítása), Szabad Tér, Budapest 1990, 224 l.
A győzelem ára (a Toutes les chances fordítása), Szabad Tér, Budapest 1990, 321 l.
Afrikai szél (a Vent africain fordítása), Szabad Tér, Budapest 1990, 403 l.
Utak a boldogsághoz (a Le Bonheur d'une manière ou d'une autre fordítása), Szabad Tér, Budapest 1990, 492 l.
A fogoly bíboros (a Cardinal Prisonnier fordítása), Szabad Tér, Budapest 1991, 384 l.
A család barátja (a L'ami de la famille fordítása), Szabad Tér, Budapest 1991.
Földi paradicsom (az Un paradis sur mesure fordítása), Szabad Tér, Budapest 1991, 287 l.

Arnstein Sándor

Boldog találkozás, Szerző, Tel-Aviv 1973, 189 l.
A nagy kaland, Szerző, Tel-Aviv 1975, 176 l.

Balla Erzsébet

A Géza, Buenos Aires 1956, 239 l.
József körút 79, Új Kelet, Tel-Aviv 1964, 350 l.

Barabás Gyula

Vihar Erdélyben, Buenos Aires, 393 l.

Bartha Erzsébet

A szenvedély rabja, NM' Sedga Publ., Melbourne 1990, 269 l.

Barzilay István

Csillag a tábor fölött, Új Kelet, Tel-Aviv 1960, 618 l.
Szakadék, Hadash, Tel-Aviv 1969, 484 l.

Bashan Blobstein Ráchel (Stern Rózsi)

Az út vége, Szerző, Bné Brák (Tel-Aviv) 1985, 367 l.

Bátori Miklós

Kálvária, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1960.
A halál a szőlőskertben, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1961, 149 l.
Bakfitty, Párizs 1977, 288 l.

Bédy Gyula

Mamika, Magyar Könyvtár, Cleveland 1954, 144 l.

Békeffi István

Angyal szállt el Brooklyn felett, Újváry "Griff", München 1958, Magyar Ház, Brüsszel 1961, 128 l.

Berkessy Ferenc

A barátom Bonifác, Herp, München 1985, 199 l.
Bonifác segít magán (ahogy tud), Immenstadt NSzK 1987.

Bethlen Magda

Útlevel nélkül, Greif, München 1957, 212 l.

Bodrogközy Zoltán

A világ tetején, Pátria, Toronto 1971, 295 l.
Ezredévi nemzedék, Pátria, Toronto 1972.

Bognár Ágnes Erzsébet

Árnyékban a dóm, KMV, Cleveland 1954, 126 l.

Bondy Alex

Párhuzam, Szerző, Naharia, Izrael 1985, 117 l.

Bruck Edith

Tranzit (olaszból fordítva), Európa, Budapest 1988, 113 l.

Bury, M. Eric (Abádi Ervin)

Ötsoros napihír, Új Könyvtár, Tel-Aviv 1956, 292 l.

Csávossy Leó

Hirdessétek harangok, Szerző, New York 1960, 99 l.

Csiky Ágnes Mária

Megálló a toronymál, AMK, Köln–Párizs 1954, 84 l.

Csűrös Zoltán

Aranysas, Vadnay, São Paulo 1951, 208 l.

Czermann Antal

Honkeresők (riportr.) I-III, Vasárnapi Levél, Bécs 1964–67, 336+460+334 l.

Dénes Tibor

Agónia, Nemzetőr, München 1971, 167 l.
Barátunk Bunyák, *Fejezetek egy nagytermetű kisember regényéből*, Nemzetőr, München

1977, 191 l.

Budapest nincs többé Budapesten, Újváry "Griff", München 1981, 231 l.

Dezséry András

Kétlaki, Dezséry, Adelaide 1980, 148 l.

Doma István

Nagybotú Lőrinc, Duna, Toronto 1961.

Domahidy András

Vénasszonyok nyara, Lehel-pályázat bizottsága, Róma 1969, 218 l. – Magvető, Budapest 1987, 302 l.

Árnyak és asszonyok, EPMSz, Bern 1979, 201 l. – Magvető, Budapest 1985, 241 l.

Páva a tányéron, Magvető, Budapest 1991, 242 l.

Domahidy Miklós

Az osztrák vádlott, EPMSz, Bern 1985, 203 l. – Magvető, Budapest 1990, 240 l.

Könyörtelen évek (A lapítás iskolája, A csorba csésze, Tizenhat zár), EPMSz, Bern 1988, 367 l.

Domány Klára

Krisztina, Hungarian Book Publ., Garfield NJ 1977, 247 l.

Kártyavár, Chicago 1987, 230 l.

Domokos Sándor

Vajk és Vazul, Kanadai Magyar Újság, Winnipeg 1968, 43 l.

"Megbűnhődte már e nép", Kanadai Magyar Újság, Winnipeg 1969, 1987, 1990, 121 l.

Két kő között, Kanadai Magyar Újság, Winnipeg 1971, 75 l.

Tisztítóűz, Szerző, Winnipeg 1989.

Dormándi László

A mű, Pantheon, Budapest 1948, 224 l.

A múlt zarándoka, Szépirodalmi, Budapest 1968, 181 l.

Dráveczky Zsuzsa (Ghyczy Zsuzsanna)

Asszonyok a fáraók trónján, Magvető, Budapest 1975.

Enczi Endre

Úristen! Az Ábécé minden betűje..., Occidental Press, Washington 1968, 206 l.

Engel, Georg (Angyal György)

Légió mindhalálig, Szerző, München 1990.

Értavy-Baráth Katalin és József

Történelem: kitűnő, Buffalo 1957, Kárpát, Cleveland 1966, 1967, 180 l.
A háromfejű sárkány, AMSzC, Astor Park FL 1968.

Eszterhás István

Atlantisz ezredes, Spittal an der Drau 1948.
A besúgó és az apostol, Magyar Könyvtár, Cleveland 1952, 224 l.
Magyar disputa, Cleveland 1955, 190 l.
Kétszer radikális Gyuri, Szerző, Cleveland 1958, 47 l.
Úriemberek kutyája, AMK, München 1958, 76 l.
Nyugodt lehetsz elvtárs, Anonymus, Róma 1959, 483 l.
Mendő Szabó Mári néni komendál, Magyar Könyvtár, Cleveland 1960, 118 l.
Ünneplő halál okából, KMV, Youngstown OH 1962, 108 l.
Atlanti száletli, Cleveland 1971, 319 l.
Kováts Mihály hajóra száll, I-II., Szerző, Cleveland Heights 1980, 463+520 l.
Eltékozolt fiak, Szerző, Cleveland Heights 1982, 408 l.
A hézag, Szerző, Cleveland Heights 1983, 352 l.
A bíboros és a rendőr, Szerző, Cleveland Heights 1985, 304 l.
Kakucsográfia, Cleveland 1987, 272 l.
Amerikai magyar regény, Szerző, Cleveland Heights 1989, 744 l.

Ewendtné Petres Judit

Keresztúton, Karlfried Schitteck Cleveland–Bad Salzuflen 1973, 142 l.

Farkas Alfréd

A szalmaszál is remény, Szerző, Tel-Aviv 1964, 96 l.
Fészkelődök, Szerző, Tel-Aviv 1965, 112 l.

Fehér szarvas (Borvendég Ferenc)

A sziklás hegyek varázslója, Magyar ifjúból indiánfőnök, Magyar Írás, Buenos Aires 1954, 247 l.

ifj. Fekete István

Ítéletidő I-II, Árpád, Cleveland 1979, 340 l.

Fényes Mária

Átkozott szépség, Napnyugat, Los Angeles 1979, 160 l. (Mary Bright álnéven: *Gloria*, Budapest 1990)
A krózus felesége, Napnyugat, Los Angeles 1982, 221 l.

Fényes Tóth Olga

Nők a Szovjet börtönében, Mikes Kelemen Kör, München 1959, 207 l.

Fenyvessy Jeromos

Az alvadt vér csodája, Új Hungária, München 1955, 98 l.

Ferdinandy Mihály

Kun László siratása, Újváry "Griff", München 1977, 175 l.
Az ellenszegülők, Apám és nemzedéke 1859–1919, Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1980, 455 l.
A baklovagok, Sodalitas, Bécs 1983, 347 l.
Az ünnepontók, Hazánk, Boardman OH 1989, 397 l.
Góg és Magóg, A birodalom végnapjai, Holnap, Budapest 1990, 187 l.

Fodor Sándor

Halálraítélt rabszolgák, Szerző, Tel-Aviv 1989, 412 l.

Fürth Margit

Maris! Maris!, Új Kelet, Tel-Aviv 1965, 285 l.

Füry Lajos

Árva Magyar János, Magyar Kultúra, Washington 1952, 315 l.

Két állomás között, Magyar Kultúra, Washington 1953, 215 l.

Az út vége I-II, Magyar Kultúra, Toronto 1955, 274+256 l.

Az arácsi csodakút, Mikes Kelemen Kör, München–Washington 1956, 1970, 192 l.

Hotel Kensington, Mikes Kelemen Kör, München–Washington 1957, 1969, 287 l.

Forgószél, Magyar Kultúra, Toronto 1958, 416 l.

Az ezüst koporsó, Mikes Kelemen Kör, München–Washington 1958, 1968, 615 l.

A pelikánok este hazatérnek, Transsylvania, Buenos Aires 1958, 1965, 1971, 379 l.

Szénaláz, New York 1959, Passaic NJ 1965.

Barkócafabot, Mikes Kelemen Kör, München 1960, 187 l.

Az ördög lakomája, Mikes Kelemen Kör, München 1961, 1970, 327 l.

Köd I-II, Szerző, Washington 1962, 254+216 l.

Rio Seco, New Jersey 1963, Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1974, 355 l.

Árpád fejedelem, Transsylvania, Buenos Aires 1964, 1977, 512 l.

A bécsi színháték, München 1969, Mikes Kelemen Kör, San Francisco–Washington–München 1975, 370 l.

Delet harangoznak Budán, München 1970, 1979.

Hetedhét országon is túl..., San Francisco 1979.

Jegykendő, Passaic NJ 1979.

Az ellopott szerelem, San Francisco 1983, 248 l.

Temetés Nicodémiában, Szerző, Osprey FL 1987, 404 l.

Eső a Mato Grosson, Szerző, Osprey FL 1987, 229 l.

Gábor Áron

Az embertől keletre, XX. Század, München 1967, 1968, 1976, Los Angeles 1980, 328 l.

Szögletes szabadság, XX. Század, München 1968, Los Angeles–München 1969, 1980, 333 l.

Évszázados emberek, XX. Század, München–Los Angeles 1971, 1980, 368 l.

Ghyczy Zsuzsanna

A város, Katolikus Szemle, Róma 1961, 378 l. – *Asszony az örvényben* címmel, Officina Nova, Budapest 1991.

Gondos Margalit

Mindennek "Lady" az oka, Carmel, Haifa 1964, 125 l. – *Téka*, Budapest 1991, 192 l.

Gondos Margalit – Rezes György

Tíz körömmel, Carmel, Haifa 1951, 128 l. *Végállomás* (regényciklus), Pallas, Haifa 1954, 286 l.

Gondos Sándor

Az átkozott Katinszky végrendelete, Pálos, Detroit 1952.

Gordon Rezső

Fénytelen csillagok, Melbourne 1971.

Gyergyai Ádám (Zilahi Parnos Eszter)

Mélyen a csillagok alatt, München 1948.

Haas Dóra

Szerelem és vallás, Szerző, Sydney 1960, 384 l.

Halász Péter

Tatárok a Széna téren, Rodostó, Niagara Falls, Ont. 1961, 256 l.

Miszter Honfitárs, Herp, München 1965, 418

1.

Második Avenue, Pátia, Toronto 1967, 673 l.*Fogócska*, Pilvax, New York 1969, 300 l.*Eltévedt utas*, Pilvax, New York 1972, 177 l.*Kölcsönkapott élet*, Újváry "Griff", München 1977, 255 l.*Kádártánc*, Újváry "Griff", München 1983, 106 l.*Mélyen leszállított áron*, E. and M. Publ., Toronto 1988, 146 l.**Handi Péter***Játékok a zátonyon*, Szerző, Melbourne 1967, 160 l.**Határ Győző***Az őrző könyve*, Aurora, München 1975, 349 l.*Pepito és Pepita*, Aurora, London 1983, 200 l. – Szépirodalmi, Budapest 1986.*Éjszaka minden megnő*, Aurora, London 1984, 176 l. – Magvető, Budapest 1986.*Anibel I-III*, Aurora, London 1984, 476 l. – Szépirodalmi, Budapest 1988, 640 l.*Köpönysors*, Julianosz ifjúsága, Aurora, London 1985, 621 l.*Csodák országa Hátsó-Eurázia, avagy a Hajnali Novellák I-II*, Aurora, London 1988, 269+347 l.*Rólunk szól a történet I-III*, Aurora, London 1990.*A fontos ember*, Aurora, London – JATE, Szeged 1990, 195 l.*Eumolposz, avagy a hazudozás zsoltára*, Aurora, London 1990, 165 l.**Hegyi Zoltán***Roszsabb, mint egy asszony*, Venus, Melbourne 1973, 120 l.**Horog Mária***Gyűlölet a sivatagban*, NM' Sedga, Melbourne 1989, 311 l.**Indig Ottó***Kánikula*, Franklin, Budapest 1947, 155 l.*Pipacs*, Bibliotheka, Budapest 1948, 152 l.**Jonas, George (Jónás György)***Megtorlás* (a Vengeance fordítása), Budapest-Popkultúra Kulturális Egyesület, Budapest 1990, 307 l.**Kabdebó Tamás***Érettségi*, Fehér Holló, Róma 1971, 183 l.*Minden idők*, Újváry "Griff", München 1979, 78 l.*Az istenek*, Újváry "Griff", Róma 1983, 250 l. – Szépirodalmi, Budapest 1991, 255 l.**Kaczér Illés***Ne félj szolgám, Jákob*, Alexander, Tel-Aviv 1953, 365 l.*Jericho ostroma*, Alexander, Tel-Aviv 1954, 390 l.*Három a csillag I*, Új Kelet, Tel-Aviv 1955, 286 l. – II. *Kossuth Zsidaja*, Új Kelet, Tel-Aviv 1956, 305 l.*Az álomtelepes*, Berenike, Tel-Aviv 1967, 153 l.**Kázmér György***Szerelem a padláson*, Life Press, Toronto 1960, 151 l.**Kecskeméti Károly***Abnormandia*, Lótus, München 1972, 266 l.**Kelp Anna – Oltványiné Kabay Ilona***Széchenyi és Crescence*, Dezséry, Adelaide 1985, 328 l.**Kenderessy Lajos***Harc az örökségért*, Apollo Press, Toronto 1959, 150 l.*Házasság négyesben*, Victoria Press, Niagara Falls, Ont. 1960, 159 l.

Kenesei F. László

Járatlan utakon, Kanadai Magyarság, Toronto 1960, 183 l.

Kenéz Zsuzsa

Irsai kartársnő, Pátria, Toronto 1970, 187 l.

Kenneth, Claire (Kende Klára)

Neonfény a Nílus felett, Pilvax, New York 1958, 1975, 336 l. – Európa, Budapest 1991, 450 l.

Május Manhattanben, Pilvax, New York 1959, Pannonia, Toronto 1958, May, New York 1977, 288 l., Árkádia, Budapest 1990, 353 l.

Egon naplója, New York 1959, Püski–Corvin, New York 1981.

Holdfény Hawaiiiban, Pilvax, New York 1962, 1975, 302 l., Árkádia, Budapest 1990, 339 l.

Forgó táncparkett, Pilvax, New York, 1969, May, New York 1977, 279 l., Püski–Corvin, Budapest–New York 1990, 297 l.

Éjszaka Kairóban, Pilvax, New York 1975, 354 l., Árkádia, Budapest 1989, 440 l.

Randevú Rómában, Pilvax, New York 1975, 298 l., Árkádia, Budapest 1989, 422 l.

Szerelemről szó sem volt, May, New York 1977, 240 l.

Vesztett játszma, Püski–Corvin, New York 1980.

Minden tavasz véget ér..., Püski–Corvin, New York 1982, Magyar Világ, Budapest 1990, 276 l.

Halálos háromszög, Püski–Corvin, New York 1987, 252 l., Magyar Világ, Budapest 1990, 368 l.

Panoptikum, Magyar Világ, Budapest 1990, 335 l.

Kerecseny János

A világmegváltó eszme I-II, Turul, Cleveland 1954.

Keresztes Maróczy Anna

Hollywoodban csillag akart lenni, New Life Publ., Toronto 1986, 231 l.

Kisjókai Erzsébet

Tavasz van újra, AMK, München 1956, 103 l.

Titokzatos jel a falon, Anonymus, Róma 1957, 197 l.

A gyertyáknak égni kell, Magyar Ház, Brüsszel 1957, 143 l.

Lázadás, Magyar Ház, Brüsszel 1958, 1959, AMK, Köln 1959, 307 l.

A meztelen asszony, Szerző, Hilversum 1978, 324 l.

Koestler, Arthur

Sötétség délben (a Darkness at noon fordítása), Big Ben, London 1958, Újváry "Griff", München 1981, 144 l.

Korcsmáros Nándor

Hová vezet az út?, Szerző, Buenos Aires 1963, 334 l.

Korek Valéria

Budai látogatás, Magyar Ház, Brüsszel 1960, 278 l.

Kovács Dénes

Örömmel értesítjük, Szerző, Toronto 1977, 207 l.

Könnyű László

A gyáva férfi, Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1973.

Körmendi Ferenc

Így kezdődött, Budapest 1948.

Kőszegi-Farkas István

Az ács, Új Hungária, München 1963, 126 l.

Kristóf Ágota

A Nagy Füzet (a Le Grand Cahier fordítása),
Magvető, Budapest 1990, 202 l.

Kutas Erzsébet

Nem árnyak űk..., Újváry "Griff", München
1975, 211 l.

Egy szív két élete, Ledermüller, München
1980, 199 l.

Kutasi Kovács Lajos

Az ember elindult, Délamerikai Magyar
Hírlap, São Paulo 1952, 168 l.

Partok között, AMK, München 1956, 126 l.

Holtvágány, AMK, München 1959, 237 l.

Törzsasztal, Kárpát, Buenos Aires 1959, 184
l.

Szereposztás, Magyar Ház, Brüsszel 1961,
147 l.

A hajó és a folyó, Pásztortűz, Köln 1970, 136
l.

Lajosy Sándor

Lidike, Duna, Fahrwangen, Svájc 1970, 85 l.

A fehér asszony, Turul, London 1976, 152 l.

Lénárd Sándor

Völgy a világ végén s más történetek,
Magvető, Budapest 1967, 1973, 1986, 641 l.
Egy nap a láthatatlan házban, Magvető,
Budapest 1969.

Leszlei Márta

Megelégszel a kenyérrel, AMK, Köln 1956,
214 l.

Lesznai Anna

Kezdetben volt a kert I-II, Szépirodalmi,
Budapest 1966, 699+625 l.

Ling Gyula

Várni és remélni, Szerző, Toronto 1983, 254
l.

Ilyen kicsi a világ!, Szerző, Toronto 1984,
272 l.

Mányoki-Németh Károly

Bujdosó, Szerző, Toronto 1973, 135 l.

Márai Sándor

Béke Ithakában, Lincolns–Prager, London
1952, – Újváry "Griff", München 1979, 256 l.

San Gennaro vére, Szerző, New York 1965,
186 l. – Újváry "Griff", München 1977, 208 l.

Ítélet Canudosban, Vörösváry–Weller,
Toronto 1970, 172 l. – Újváry "Griff",
München 1981, 172 l.

Rómában történt valami, Pannónia Toronto
1971, 208 l.

Erősítő, Szerző, Toronto 1975, 175 l.

Judit... és az utóhang, Újváry "Griff",
München 1980, 175 l.

Harminc ezüstpénz, Újváry "Griff", München
1983, 165 l.

A Garrenek műve I-II, Vörösváry, Toronto
1988, 1136 l.

Marlyn, John

A szexfarm kancái és szukái, Literátor,
Budapest 1990, 171 l.

Marton György – Méray Tibor

Fehér izzás, Toronto 1975.

Mátray (Marschalkó) Lajos

Kőszeg ködbe vész, Faragó Miklós, München
1948.

A nagy árnyék útja, Virtus, München–New
York 1950, 88 l.

Megyery Sári

Én is voltam jávorfácska..., Szerző, Párizs
1975, 1977, 384 l. – Budapest 1979.

Méray Tibor

Búcsúlevél, Magyar Könyves Céh, London
1965, 126 l. – Bethlen, Budapest 1989, 141 l.

Mérő Ferenc

Egy élet mérlege, AMK, Köln 1964.

Monoszló Dezső

Menekülés Szodomából, Szerző, Róma 1975, 330 l.

Nagy Pál

Hampsteadi semmittevők, Magyar Műhely, Párizs 1968, 126 l.

Nagy Vince

Szerelem földje, Magyarország, Griff, München 1963, 289 l.

Nagyvárady Kirchmayer István

Az utazás véget ért, New York 1987.

Naphegyi Imre

Plébános úr, Szerző, Winnipeg 1987, 101 l.

Nehéz Ferenc

Ne sírjál Rozika!, Magyar Könyvtár, Youngstown OH 1962, 126 l.
Szeressétek egymást, Los Angeles 1966.
Ezüstkönny, Amerikai Magyar Írók, Los Angeles 1977, 171 l.

Nyíri János

Madárország, Budapest 1990.

Nyíró József

A zöld csillag, Szerző, Madrid 1950, 276 l. – Kárpát, Buenos Aires 1951.
Íme, az emberek!, Szerző, Madrid 1951, 366 l. – Kárpát, Buenos Aires 1951, 366 l. – KMV, Youngstown OH 1979, 326 l.

Oláh György

A festmény és a fattyú, Ledermüller, München 1979.

Pálóczi-Horváth György

Elveszett nemzedék, Big Ben, London 1958, 165 l.

Payne, C. Georg (Abádi Ervin)

Mire megvirrad, Új Könyvtár, Tel-Aviv 1956, 284 l.

Peres László

Csak egy katona voltam, Szerző, München 1963, 239 l.

Pinczinger Lajos

Óceán vándorai I-II, Szerző, Buenos Aires 1952–1953, 224+219 l.

Plesz Artúr

Árnyjátékosok, Új Kelet, Tel-Aviv 1966, 112 l.

Pogány András

Város a homályban, Pátria, Toronto 1969, 207 l.

Pohárnok Jenő

A verhetetlen tizenegy (ifj. r.), Faragó Miklós, München 1948, 128 l. – Kárpát, Buenos Aires 1952, 160 l.
A gyermekek királya (ifj. r.), Katolikus Könyvtár, Landshut NSzK 1948.
Szent István király, Magyar Könyvtár, Cleveland 1952, 222 l.

Rényi (Gyömrői) Edit

Megbékélés, Magvető, Budapest 1979, 203 l.

Révész Lilian (Moldován Szidónia)

És fogtam a kezét, Kultúra, Budapest 1984, 435 l.

Roth Lillian

Bűnhődéseim I-II, Elite, Tel-Aviv 1958, 302 l.

Rozanich István

A harangszó csodája, Caracas 1954.

Salamon Mihály

"Keresztény" voltam Európában (riportr.),
Népünk, Tel-Aviv 1955, 220 l.

Santarcangeli, Paolo

Beszélgetések a sátánnal (a *Conversazioni con satane* fordítása), Európa, Budapest 1985, 259 l.

Sárvári Éva

Kigyúlt a fény, Kanadai Magyar Írók, Toronto 1972, 134 l.
Félúton, Magyar Élet, Toronto 1975, 157 l.
Messze Délen, Vagyunk, München 1976, 167 l.

Sasváry Lola

A kis albino, Magyar Turán-Sumir Történeli Társaság, Brüsszel 1969, 43 l.
Nyomorfolu, Magyar Turán-Sumir Történeli Társaság, Brüsszel 1970, 86 l.

Schreiber, Thomas (Tamás) – Da Lage, Olivier – Grzybek, Gérard

Merénylet a főtitkár ellen (a *Le Secrétaire General* fordítása), Tevan, Békéscsaba 1990.

Simon Lajos

Fáklyafény, Szerző, Toronto 1974, 98 l.

Somody István

Szemben a sorssal, AMSzC, Astor Park FL 1979, 336 l.

Sóváry Anna (De Rivo Zoltánné)

Budapesten történt, AMK, Köln 1957, 252 l.
Falak, Magyar Ház, Brüsszel 1957, 97 l. – Greif, München 1958.

Stark Valéria

A gyepre lépni tilos, Új Kelet, Tel-Aviv 1961, 444 l.
Ellenség, Szerző, Tel-Aviv 1967, 315 l.

Steier Ernő

A fehér bot gazdát cserél, Szerző, Jeruzsálem 1985, 319 l.

Szabó Ferenc

A kör bezárul, London 1965.

Szedő Jenő

Pesti Chicago, Pro Arte, New York 1962.

Szél, Elisabeth (Erzsébet)

Greco asszonya (a *La mujer del armino*, *La drama del Greco* fordítása), Corvina, Budapest 1973.

Szélpál Árpád

Forró hamu, Magvető, Budapest 1984.

Szenes Piroska

Lesz-e gyümölcs a fán?, Franklin, Budapest 1948, 272 l.

Szitnyai Zoltán

Marika elmege, Szétszórt Parazsak, Köln 1950, 16 l.
Titkok tolvaja, München 1951.
Ezüsthíd, KMV, Cleveland 1954, 188 l.
Tébolyult világ, Szerző, Salzburg 1954, 152 l. – AMK, Köln 1954, 152 l.
Hol ember a vad, Új Hungária, München 1963, 189 l.
Háború van, háború!, MHBK USA főcsoport, Cleveland 1966, 224 l.
Az óriás kezében, AMSzC, Astor Park FL 1966, 348 l.
Így rendeltetett, MHBK torontói csop., Toronto 1973, 416 l.
Az 5-ös őrház, Duna, Fahrwangen, Svájc 1975, 82 l.

Alázatos élet, KMV, Youngstown OH 1978, 109 l.

Osztályidegen, Sz. Z. Baráti Kör, München 1980, 297 l.

Tábori, George (György)

Az Isten balján, London 1947.

Tábori Pál

Szökésben, London 1947, Gutenberg, Budapest 1947, 258 l.

Csak a meztelen föld, Nova, Budapest 1947, London 1947, Greif, München 1960, 223 l.

Takács Lajos

Tragédia a Yukon felett, Szerző, Cleveland 1979.

Végtelen gyűlölet, Szerző, Cleveland 1984, 170 l.

Tardos Tibor

Igor hazatér, Holnap, Budapest 1990, 83 l.

Teichel Mária

Sziget utca 14, Magyar Élet, St. Kilda, Ausztrália 1982.

Thiery H. Ilona

A kör bezárul, KMV, Youngstown OH 1985, 326 l.

Thury Lajos

Fekete Berthold, Hunnia House, New York 1977, 182 l.

ifj. Thury Zoltán

Békételenek, Szépirodalmi, Budapest 1991, 253 l.

Toldy Endre

Az öreg csatár, Pátria, Toronto 1971, 105 l.

Tűz Tamás

Vihar a pusztán, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1980.

Újváry Sándor

Osztrigamérgezés, avagy ártatlan lány is férjhez mehet, Újváry "Griff", München 1975, 204 l.

Vajay Szabolcs

Eleven kő, AMK, München 1958, 100 l.

Lánc, Magyar Ház, Brüsszel 1959, 136 l.

Vajda Albert

Gangon aluli házasság, Humor Digest, London 1962, 112 l.

Megcsaltam Ádámot – Éva ósanyánk önéletrajza, Venus, Melbourne 1974, 131 l.
Tűz és víz, PPC Books, London 1983, 184 l.

Varga László

A jelesek és az elbukottak, Babits, Szekszárd 1990, 275 l.

Vaszary János

A macska felugrott az asztalra, Magyarok Útja, Buenos Aires 1950, 1951, – Forum Books, Toronto 1959, 279 l.

Tubák csodálatos élete, Kárpát, Buenos Aires 1958, AMK, Köln 1958, 116 l.

Kaland a vörös hajú lánnyal, Magyar Világ, Budapest 1990, 231 l.

Vincent Savarius (Szász Béla)

Minden kényszer nélkül, Egy műper kórtörténete, Nagy Imre Intézet, Brüsszel 1963, 349 l. – Újváry "Griff", München 1979 (hasonmás) – Európa, Budapest 1989, 432 l.

Vizinczey, Stephen (István)

Érett asszonyok dicsérete (az In Praise of Older Women fordítása), Magyar Világ, Budapest 1990, 247 l.

Walter, Georges (György)

Attila fiai (a Les enfants d'Attila fordítása), Európa, Budapest 1970, 428 l.

Repülnek a vanessák (a Des vols de Vanessa fordítása), Kozmosz, Budapest 1979, 198 l.

Wass Albert

Adjátok vissza a hegyeimet, Hungária, Bad Wörishofen 1949, 1951, 128 l.

Ember az országút szélén, Kossuth, München 1951, 88 l. – Kossuth, Cleveland 1953, 88 l. – AMSzC, Astor Park FL 1977, 151 l.

Tizenhárom almafa, Magyarok Útja, Buenos Aires 1952, 335 l. – Magyar ház, Brüsszel–Hilversum–München 1957, 246 l.

Elvész a nyom..., Kossuth, Cleveland 1952, 315 l. – Toronto 1967. – KMV, Youngstown OH 1985, 385 l.

Az Antikrisztus és a pásztorok, Kárpát, Buenos Aires 1958, 229 l. – AMK, Köln 1959.

A funtinelli boszorkány, Kárpát, Buenos Aires 1959, 764 l. – AMK, Köln 1959. – Palwest, Budapest 1990.

Átoksori kísértetek, AMSzC, Toronto 1964, 283 l.

Elvásik a veres csillag, AMSzC, Toronto 1965, 268 l.

Magukra hagyottak, AMSzC, Toronto 1967, 127 l.

Kard és kasza I-II, AMSzC, Astor Park FL 1974–76.

Halálos köd – Holtember partján, AMSzC, Astor Park FL 1978, 110 l. – Pallas, Budapest 1990, 189 l.

Zászlós-Zsóka György

Vae victis, Magyar Egység, Buenos Aires 1959, 340 l.

Zilahy Lajos

Krisztina és a király, Lincolns-Prager, London 1953, 250 l.

A Dukay család I-III, (A bíbor évszázad, Rézmetszet alkonyat, A dühödő angyal), Forum, Újvidék-Budapest 1965, Forum–Magvető, Budapest 1983, 449+765+308 l.

Zoltay Tibor

Pali, fel a fejjel (ifj. r.), MCsSz, Garfield NJ én. 88 l.

5. Szatíra, paródia, humor**Békeffy László**

A száműzött Pódium (konferanszok és jelenetek), Continental Book Shop, Toronto 1955, 153 l.

Benjámín Ferenc

Londoni kabaré, avagy magyarok új honfoglalása (krokik), Szerző, London én. 63 l.

Bezerédj Zoltán

Arccal az osztály felé, Egy tanár jegyzetei, AMK, München 1960, 106 l.

Bór Zoltán

A kamat, A kommunizmus a magyar humor tükrében, Aurora, London 1959, 64 l.

Dunai Ákos

Elvtárscsúfoló, Szerző, Boardman OH 1985, 166 l.

Esik eső karikára, Grósz Károlynak kalapjára, Szerző, Boardman OH 1989, 124 l.

Eckstein Sándor

Izrael megér egy mosolyt (hum.), Szerző, Tel-Aviv 1985, 71 l.

Fényes Mária

"Kacagó ária", Napnyugat, Los Angeles
1977, 93 l.

Háváda (Hámory Várnagy Dalma)

Vicc magazin, Harsona, London 1964.

Háy Gyula

Kucsera (szat. r.), Újváry "Griff", München
1978, 72 l.

Héczey Iván

Hölgyeim és Uraim, Kurír, Los Angeles 1978,
96 l.

Melyik fülem cseng?, Kurír, Los Angeles
1980.

Hegy Zoltán

Kacag a toll, Szerző, O'Connor, Ausztrália
1983.

Kántor Pál

Hogyan fedezték fel a magyarok Amerikát?,
Szerző, Fairport Harbor OH 1976, 16 l.
Kedves Bözsi ángyom, szerző, Fairport Harbor
OH 1977, 30 l.

Kerecseny János

Vigyázat! Atomcsempészek!, AMK, Köln
1959, 156 l.

Kishont Ferenc (Kishon, Efraim)

Ige-Mige, Alexander, Tel-Aviv 1951, 318 l.
Nü?!, Alexander, Tel-Aviv 1953, 126 l.
Hinta-palinta, Alexander, Tel-Aviv 1956, 255
l.
Humoreszk (vál. hum.), Tversky, Tel-Aviv
1967, 320 l.
100 új humoreszk, Hadash, Tel-Aviv 1975,
414 l.
Dekameron, SMIKK, Zürich 1982, 322 l.
Vesztett ernyő nyele, Európa, Budapest 1984.
Az eszed tokja, Európa, Budapest 1986.

A zanyja Krausz, Európa, Budapest 1988, 320
l.

Kova Kálmán (Konkoly Kálmán)

*Borsszem Jankó, A népidemokrácia humora:
emigráns tréfatarisznya*, Ági János rajzaival,
I-II, AMK, München–Köln 1955, 159+157 l.

Kulcsár Balázs

Trópusi tükrök, Harsona, London 1961, 82 l.

Langmár János

Fogjátok meg és vigyétek, Harsona–Attila,
London 1973, 24 l.

Lókkös Antal

Bagoly mondja (irodalmi paródiák), Szerző,
Genf 1977, 63 l.

Máté Imre

Csonton kutya, Így írtok kiinn (irodalmi
paródiák), Lengyel Zsolt festményeivel,
Darázs Mária rajzaival, Galerie Parabel,
München 1984, 96 l.

Mészáros László

Jelmezbál Batyúfalván, Dezséry, Adelaide
1976, 174 l.

Mikes György

Talicska, Big Ben, London 1959, 171 l.

Mile Tibor

Forgácsok, Szerző, London 1972, 176 l.

Nádasy István

*Hotel Canada, Egy new-comer síró és nevető
görccsei*, Canadian Printing Service, Toronto
1959, 124 l.

Naphegyi Imre

Csalánba nem üt a ménkü, Szerző, Winnipeg
1983.

Pallay István

Nevető Pest, Egy marék vicc a javából, Merkúr, Toronto 1963, 219 l.
Csak felnőtteknek! Még egy marék vicc a javából, Forum, Toronto 1975, 207 l.
Abszolút sikamlós, Neptune, Toronto 1979, 238 l.

Sátory Richárd

Rejtvény és humor, Szerző, Toronto 1968.

Só Bernát (Ruttkay Arnold)

Ki hitte volna? Független Magyarország, Sydney 1960, 111 l.
Csak akkor fáj, ha nevetek, Dezséry, Adelaide 1977, 159 l. – Árpád, Cleveland 1984.

Tabák László

Lemondtam a világfelelősségről, Eked, Tel-Aviv 1981, 181 l.

Tóth-Kurucz Mária

Szamárbógés (szat. kistr.), Lilla Könyvek, Cleveland 1987.

Vadnai László

Leghíresebb Hacsek és Sajó párbeszédei, New York 1959.

Vajda Albert

Egy lépés előre, kettő össze-vissza, Waverley Press, London 1957, 173 l.
Só, bors, patkányméreg, Pilvax, New York 1971, 253 l.
Tiszteljük egymás idegbaját!, Libra Press, Hong Kong 1975, 207 l.
Újjászületett Angliában, London 1981.
A hétnejű sárkány, Vörösváry, Toronto 1985, 320 l.
Lassú víz pártot mos, KMV, Youngstown OH 1986, 50 l.
Ismerkedem Amerikával, KMV, Youngstown OH 1986, 70 l.

Vass Ferenc

Ágas-bogas, Napnyugat, Los Angeles 1964.
A becsali csárdásné, Humoros Nyugat, Los Angeles 1977.

*

Humor a romok között, Anonymus, Róma 1957, 64 l.

Száz esztendő sziporkái, Humorgyűjtemény 1860–1960, Humor Barátai, hn. 1962, 206 l.

6. Mese**Bauer Erzsébet**

Mesék az erdőből, KMV, Cleveland 195?, 120 l.

Bentefy Kálmán

A Tisza legendája, Szerző, Toronto 1976, 88 l.

Böszörményi Barabás Zsuzsa

Zsuzsa néni mesél, Harsona, London 1965, 51 l.

Értavy-Baráth Katalin

Gyöngyharmat, Kárpát, Buenos Aires 1958, 96 l. – AMK, Köln–Detroit 1959. 146 l.

Ewendtné Petres Judit

Aranykapu, Képes Magyar Világhíradó, Cleveland 1975, 142 l.

Fischer Katalin

Pierot, a szerelem és a világ (meseregény), Szerző, Párizs 1984, 159 l.

Hámory Várnagy Dalma

Megyki Jankó, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1957.

Állatkertben, Harsona, Croydon 1958.

Piti és Páti, Harsona, Croydon 1962, 22 l.

Fecske Fáni, Vasárnapi Levél, Bécs 1974, 170 l.

Kerecsendi Kiss Márton

Hetedhétország (mesejáték), Orpheus, Cleveland 1963, 160 l.

Lesznai Anna

A kis pillangó utazása Lesznán és a szomszédos Tündérországra, Budapest 1978.

Major-Zala Lajos

Ajsa (meseregény), Aurora, München 1983, 103 l.

McDougall (Mezey) Marina

A kiskakas gyémánt félkrajcárja (magyar-angol, kétnyelvű), Kids Press, Toronto 1978, 32 l.

Nyíri pajkos (Odescalchi Margit)

Borsos mesejátékok, hn. én. 185 l.

Rajkayné, Babó Anita

A festő álma, Kossuth, Caracas 1953, 26 l.

Thiery H. Ilona

Cecilia, Vilshofen 1953, 46 l.

Tóth-Kurucz Mária

Egy számár emlékiratai, Cleveland 1964.

Wass Albert

Erdők könyve, Faragó Miklós, München 1947, 92 l. – Toronto 198?, 100 l.

Zemplényi Erna Mária – Hámory Várnagy Dalma

A virágok vizsgálója (mesejáték), Harsona, London 1963, 7 l.

7. Színmű**Ambrózy Pál**

Hontalanok (Csanád vezér, Hontalanok), Melbourne 1975.

Balogh Győző

Az égi per, Drámai költemény két részben, Kanadai Magyar Kultúrközpont, Toronto 1979, 130 l.

Bánhidai András

Gyöngyi avagy a koptogárok, Jaritz, München 1970, 84 l.

Bódy Sándor

Szikrázik a vörös csillag (színd.), USA 1961.

Csicsery-Rónay István

Saláta Kálmán (tört. dokumentumdráma), Occidental Press, Washington 1984, 95 l.

Csiky Ágnes Mária

Kiégett lelkek (színd.), Köln 1955.
Medvetánc, Titkos krónika, Mónár Anna (drámák), Szerző, Köln 1987, 184 l.

Domahidy Miklós

Patkolni kell a Bársonyt, Drámai művek, EPMSz–Unió, Bern–Budapest 1991, 279 l.

Domokos Sándor

Ha nem is születtem volna magyarnak (színd.), Winnipeg 1965.
Nincs út vissza (színd.), Winnipeg 1966.
Bolondgomba (színd.), Winnipeg 1966.
Ajándék (színd.), Winnipeg 1970.
Színművek, Szerző, Winnipeg 1988, 216 l.

Endrey Antal

Zsarnok (tört színd.), Melbourne 1981, 96 l.

Eszterhás István

Döbrönte kürtje (tört színd.), Buenos Aires 1960, 43 l.

Hámory Várnagy Dalma

Ispiláng, Harsona, Croydon 1960.
Édesanyám, Vasárnapi Levél, Bécs 1961.
Pusztai karácsony, Harsona, Croydon 1964, 6 l.
Az ezüst puttony, Vasárnapi Levél, Bécs 1964, 30 l.

Határ Győző

Bábel tornya (misztérium-burleszk), Stockholmi Egyetem Magyar Intézete, Stockholm 1966, 183 l.
Sírónevető, *Drámák I-II*, Aurora, München 1972, 383+613 l.
Golghelóghi, *Titokjáték a Végítéletéről kilenc estére tervezve*, Aurora, London 1976, 1978, 1025 l.
Görgőszínpad, Szent István Társulat, Budapest 1988, 303 l.

Hendi Péter

Bankrablás Stockholmban (magyar-svéd, kétnyelvű), Invarrdarförlaget, Boras 1978, 133 l.

Hontalan J.

Ég a falu, Kárpáthia, München 1954, 79 l.

Horváth Miklós

A magyar tölgy, hn. 1953, 25 l.

Kisjókai Erzsébet

Tulipántos láda, Magyar Ház, Brüsszel 1959, 104 l.
Nem vagyunk angyalok, Greif, München 1965, 86 l.
A császárnő pávája, Greif, München 1966, 107 l.

Könnyű László

Kezdődik előlről, Kárpát, Cleveland 1965, 32 l.

Madarász Pál

Istefán (dráma), Nemzedékek, München 1989, 288 l.

Márai Sándor

Egy úr Velencéből, Occidental Press, Washington 1960, 125 l.
Jób... és a könyve, Újváry "Griff", München 1982, 237 l.

Mátray (Marschalkó) Lajos

Fekete csillag, München 1948.

Molnár Ferenc

Színház (színművek), Szépirodalmi, Budapest 1961, 532 l.

Nimród, Frank

Az utolsó ítélet I-II (dr. költ.), Szerző, Buenos Aires 1974, 458+312 l.

Nyíró József

A megfeszített (filmdr.), Bujdosó Szemle, Passau 1948 – KMV, Youngstown OH én. 88 l.
A próféta, Köln 1949.

Padányi Viktor

Vászoly (tört. tragédia), Mosman, Ausztrália 1955, 64 l.

Sasváry Lola

Judit, Magyar Turán-Sumir Történeti Társaság, Brüsszel 1971, 44 l.
Bagolyvár, A szenvedés eposza, Magyar Turán-Sumir Történeti Társaság, Brüsszel 1972, 44 l.
Az igazi feleség, Magyar Turán-Sumir Történeti Társaság, Brüsszel 1973, 51 l.

Cs. Szabó László

A gyanútlanok, EPMSz, Bern 1976, 86 l.

Széchenyi Ágost

Egyesüljünk?, Szerző, Bécs 1964, 1975, 156 l.
Imre király, Duna, Fahrwangen, Svájc 1965, 133 l.

Szitnyai Zoltán

Küzdelem (misztériumjáték), München 1966.

Szócs Géza

Históriák a küszöb alól (három drámai szöveg), Szépirodalmi, Budapest 1990, 144 l.

Thiery H. Ilona

Széttört cserepek, Los Angeles 1969.
Bársony Tera, Los Angeles 1970.

Thinsz Géza

A kétlaki (rádiójáték, svédből ford. Kunos László), Budapest 1987.

Trombitás Dezső

Andráska, Szerző, Los Angeles 1968, 56 l.

Vándor Ferenc

A nagy kísérlet, Szerző, München 1961, 80 l.

Varga László

Színművek, New York Publ., New York 1986, 232 l.

8. Emlékezés, napló, korrajz**Abádi Ervin**

Bál után (korrajz), Szerző, Tel-Aviv 1954, 1956, 326 l.
A csodák 6 napja, 1967 június 5-10, Lino Tur, Tel-Aviv 1967, 224 l.
Az ítéletnap háború és egy esztendő, A Hét Tükre, Tel-Aviv 1974, 439 l.

Arnóthy Kriszta

Haldokló Budapest (naplójegyzetek), AMK, Köln 1952, 76 l.

Atlasz Miklós

Az élet forrása, Egy orvos életrajza, Szerző, Tel-Aviv 1968, 316 l.

Bágyoni Baranyai Lőrinc

Erdélyi tükkör (eml.), London 197?.

Bakács Tihamér György

Mély gondolatok (eml.), Los Angeles 1979, 215 l.

Bárány János

Hat év Las Vegasban, Duna-Rajna, Budapest 1991, 174 l.

Bauer Róbert

Doktor Gorilla (önéletr.), Szerző, Tel-Aviv 1982, 191 l.

Bay Zoltán

Az élet erősebb (naplóregény), Csokonai–Püski, Debrecen–Budapest 1990, 272 l.

Béky Gellért

Ábel Japánban, Japán mozaik (eml.), Kaláka, Lyndhurst OH 1976, 168 l.

Ben-Dor Dán (Egri Jenő)

Koldus voltam Oroszországban (eml.), Tel-Aviv 1984.

Benke-Györffy Géza

Tenyérnyi sárga föld (idegenlégiós eml.), AMK, Köln 1954, 36 l.

Blasz Jenő

Ez pedig az én harcom (élm.), Szerző, Bné Brák (Tel-Aviv) 1966, 140 l.

Jánosházán füttyült a zsidó (eml.), Bné-Brák (Tel-Aviv) 1970, 1985, 92 l.

Bleier Rivka

15 éves voltam... A nácik poklában, Szerző, Bné-Brák (Tel-Aviv) 1990, 305 l.

Borbély László

"Halálraítélt! Gyakran ellenőrzendő!" (eml.), Anonymus, Róma 1958, 328 l.

Bruck Edith

Ki téged így szeret (Chi ti ama così fordítása, eml.), Európa, Budapest 1964, 1985.

Buk Miklós – Buk Mirjam

Még egyszer együtt (eml.), Szerzők, Haifa 1968, 245 l.

Carelli Gábor

Utam a Metropolitanbe, Zeneműkiadó, Budapest 1979, 206 l.

Csanád György

Keresztmetszet, 25 év orvosi tapasztalatai, Árpád, Cleveland.

Csárdás József

Életfogytiglani börtön (eml.), Szerző, Koppenhága 1957, 179 l.

Csikós György

Apró események a pokolból (eml.), Cleveland 1984, 72 l.

Sztrájk a pokolban (a franciául megjelent Katorga fordítása), Cleveland 1987, 248 l. – Budapest 1989.

Czeizler Rózsa

Boutique, Zohár, Tel-Aviv 1976, 296 l.

Cziffra György

Ágyúk és virágok, Zeneműkiadó, Budapest 1983, 241 l.

Dezséry András

Visszatekintés (eml.), Dezséry, Adelaide 1975, 190 l.

Doráti Antal

Egy élet muzsikája (a Notes of Seven Decades fordítása), Zeneműkiadó, Budapest 1981, 1985, 355 l.

Erba Odescalchi Sándor

Testamentum, Életem regénye I-II, Dovin, Budapest 1991, 548 l.

Esterházy Lujza

Szívek az ár ellen (eml.), Püski, Budapest 1991, 240 l.

Fábián József

Budapest, a Duna gyöngye (eml.), Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1977, 197 l.

Faludy György

Pokolbeli víg napjaim (a My Happy Days in Hell magyar változata), AB-ABC Független kiadók, Budapest 1987, 1989, 544 l.

Fejtő Ferenc

Budapesttől Párizsig, Emlékeim (a Mémoires, De Budapest à Paris fordítása), Magvető, Budapest 1990, 503 l.

ifj. Fekete István

Hajótörött nemzedék (korrajz, 1945–1956), Vörösváry, Toronto 1984, 446 l.

Fenyvessy Jeromos

Naplójegyzetek, 1932–1952, Várta, Hamburg 1952, 112 l.

Fleischmann Izráel

Fény a szorongásban (eml.), Bné-Brák, Izrael 197?.

Frideczky József

Kudarcok (önéletr.), Transsylvania, Buenos Aires 1966, 262 l.

Füry Lajos

Egylábú asztal (eml.), Fabó, San Francisco 1984, 213 l.

Gábori, George (György)

Amikor elszabadult a gonosz (a When Evils Were Most Free fordítása), Magyar Világ, Budapest 1991, 439 l.

Geréb József

Ötven év emléke, New York 1960.

Gerő Sándor

A XVII. transzport, Élményregény a vézskorszakból, Szerző, Tel-Aviv 1957, 239 l.

Gondos Margalit – Rezes György

Ketten elmondják Izraelben, Greif, München 1960, 90 l.

Györgyey Ferenc Aladár

Lágerhumor, Interart Stúdió, Budapest 1990, 143 l.

Háy Gyula

Született 1900-ban (a Geboren 1900 magyar változata), Interart Stúdió, Budapest 1990, 472 l.

Horváth A. Benedek

Megállító percek, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1965, 67 l.

Ignotus Pál

Csipkerózsa, Budapesti és londoni emlékek (sajtó alá rend. Nagy Csaba), Múzsák, Budapest 1989, 291 l.

Incze Sándor

Színházi életeim (szerk. Ábel Péter), Budapest 1987.

Istvándy J. László

Mettentől Mettenig, Németországi Magyar Katolikus Akció, Köln 1950, 24 l.

Jármy Aladár

Tisza folyónk az orosz hódítási tervekben, Emlékfoszlányok, Buenos Aires 1967.

Jaszovszky József

A pap egyedül a száműzetésben, Szerző, Menlo Park CA 1981, 174 l.

Kárász Artúr

80 év a föld körül, Bethlen Gábor Kiadó–Irodalmi Újság, Budapest–Párizs 1990, 269 l.

Kassay Dezső

Az idők sodrában, Egy magyar orvos élete,
Újváry "Griff", München 1976, 311 l.

Kaszás Nagy Máté (Béldi Béla)

*Így volt... Történetek az elsüllyedt magyar
falú életéből,* Árpád, Cleveland 1964.

Katy Endre

Ördögziget angyalai, Corvin, Calgary 1982.

Katz József

Vérzivataros idők nyomában, Szerző,
Jeruzsálem 1985, 280 l.
Mindenható a frigyünk hiábavaló, Szerző,
Jeruzsálem 1987, 286 l.
Vissza kitől kérem, Szerző, Jeruzsálem 1988,
240 l.

Király Kelemen

Naplóm, Kárpát, Cleveland 1974.

Kiss Ernő

Két csillag között (a *Zwischen zwei Sternen*
magyar változata), Szépíró, Budapest 1991.

Könnyű László

Egy költő visszanéz, Amerikai Magyar
Szemle, St. Louis 1966, 79 l. – uo. 1977, 164
l.

Kutasi Kovács Lajos

Összefirkált térkép, Magvető, Budapest 1987,
325 l.

László Károly

Tóparti nyaralás (a *Ferien am Waldsee*
magyar változata), Budapest 1990.

Lénárd Sándor

Római történetek, Magvető, Budapest 1969.

Libik György

Üzenet a lesiklásból, Invandrarförlaget,
Stockholm 1981, 373 l.

Linksz Arthur

Visszanézek... Ifjúkorom Magyarországon,
Twenty-first Century Hungarian Publ., New
York 1977, 380 l.
Harc a harmadik halállal, Magvető, Budapest
1990, 395 l.

Márai Sándor

Napló 1945–1957, Occidental Press,
Washington 1958, 235 l., uo. 1968, 303 l.,
Akadémiai–Helikon, Budapest 1990, 390 l.
Napló 1958–1967, Szerző, Róma 1968, 219 l.
– Újváry "Griff", München 1977, 229 l.
Föld, föld!... Vörösváry–Weller, Toronto
1972, 312 l., Akadémiai–Helikon, Budapest
1991, 383 l.
Napló 1968–1975, Vörösváry, Toronto 1976,
331 l.
Napló 1976–1983, Újváry "Griff", München
1984–1985, 189 l.

Marczali Póli

*Apám pályája, barátai, Emlékek Marczali
Henrikről,* Aurora, München 1973, 77 l.

Márton József (Jaszovszky József)

A pap, az őrnagy és a novicia, Szerző, Menlo
Park CA 1980, 125 l.

Megyery Sári

Játékszerelem; Emlékek és portrék, Budapest
1984.

Mikes György

Egy híján húsz, Lincolns–Prager, London
1954, 253 l.

Molnár Ferenc

Útitárs a száműzetésben (a Companion in Exile fordítása), Táncsics, Budapest 1958, 357 l.

Moskovitz, Elisabeth (Erzsébet)

A sátán árnyékában, Rotem, Bné-Brák (Tel-Aviv) 1987, 126 l.

Nagy János

Azok a rég letűnt szép idők, Árpád, Cleveland.
Hontalanul, Árpád, Cleveland.

Nagy Pál

korszerűség/kortárs irodalom (munkanapló), Magyar Műhely, Párizs 1978, 120 l.

Nagykovácsi Ilona

Fény és árnyék, Vörösváry, Toronto 1982, 480 l.

Neller Mátyás

Kedves Teofil!, Zinner László, São Paulo 1958, 162 l. – AMK, Köln 1959.

Nemeskéry László

Álmaimnak vágya Budapest, Harsona, London.

Nyisztor Zoltán

Vallomás magamról és kortársaimról, Róma 1969, 407 l. – Mikes Kelemen Kör, München 1974.

Ami a Vallomásból kimaradt, Róma 1971, 245 l.

Idegen az idegenben, Mikes Kelemen Kör, München 1973, 1982, 117 l.

A dzsungel indiai, Vörösváry, Toronto 1978, 207 l.

Padányi-Gulyás Béla

Vallomás egy elsüllyedt világról, Aurora, München 1975, 171 l.

Pap István

Hol a hazám?, Szerző, Budapest 1988, 305 l.

Peéry Rezső

Requiem egy országrészért, Aurora, München 1975, 135 l. – Molnár József emlékezésével, München 1984, 160 l.
Malomkövek között, Találkozók kortársakkal, EPMSz, Bern 1977, 167 l.

Pető László

A végtelen menet, Szerző, São Paulo 1982, 128 l.

Puskás-Balogh Éva

Foltos emlékek, Fabó, San Francisco 1986, 149 l.

Rác Vilmos

Szűrés kizárva..., Újváry "Griff", München 1975, 244 l.

Rappaport Ottó

A csend kiáltása, Tíz év válogatott naplói, Híd, Tel-Aviv 1985, 447 l.

Rózsa Miklós

Életem történeteiből, Zeneműkiadó, Budapest 1980, 177 l.

Sági József

Arccal Kelet felé, Szerző, Caracas 1985, 253 l.

Schmidt Vilmos

Ne álmodj szépet, Aurora Australis, Melbourne 1975, 136 l.

Schöpflin Gyula

Szélkiáltó, Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1983, 153 l. – Magvető–Pontus, Budapest 1991, 328 l.

Siklóssy Pál

Találkozások, Köln–Rodenkirchen 1970, 179 l.

Cs. Szabó László

Római muzsika (három napló és három esszé), Aurora, München 1970, 329 l. – Magvető, Budapest 1988, 352 l.
Hűlő árnyékban, Önéletrajzi írások, EPMSz, Bern 1982, 379 l.

Szécsi Béla (Wagner Adalbert)

Zenei csillagok között, Flach, München 1984, 47 l.

Szélpál Árpád

Öt év isten háta mögött, Magvető, Budapest 1985.

Szenes Erzsi

Van hazám!, Szerző, Tel-Aviv 1956, 1959, 96 l.
A lélek ellenáll, Szépirodalmi, Budapest 1966, 401 l.

Szépfolusi István

Pótszigorlat 1955, 1983, Szerző, Bécs 1984, 399 l. – Bethlen, Budapest 1990.

Szigeti József

Beszélő húrok (a With Strings Attached magyar szövege), Budapest 1965.

Szilvássy László

Mesék a bryanszki erdőből... I-II, 1. köt. Pátria, Toronto 1955, 235 l., 2. köt. Szerző, Toronto 1960, 239 l.

Szirtes György

Színház a Broadwayn, Népszava, Budapest 1990, 127 l.

Szitnyai Zoltán

Szellemi tájakon, Transworldtaste Books, Chicago 1971, 280 l.
Magyar titok, München 1971.
Hol van a nemzet?, Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1982, 256 l.

Szóke János

Vándorúton, Herp, München 1982, 134 l.

Szőregi Béla

Egy orosz hadifogoly naplójából, KMV, Cleveland 1953, 124 l.

Tábori Pál

Londoni Napló, Sylvan Press, London 1945, 124 l.

Takaró Géza

Egy életem, egy halálom, hn. [USA], 1962.
Hagyaték és örökösök, New York 1972, 368 l.

Tapolyai Mihály

Ének a börtönből, Szerző, Cleveland 1985.

Tardos Tibor

A tengervíz sós, Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1987, 198 l.

Tóth László

Emlékszöttek, Egy egyszerű ember emlékiratai, Etana, München 1976, 200 l.

Töttös Ernő

Téboly, Egy művi tudathasadás története, Nemzetőr, München–Brüsszel 1985, 255 l. – Griff Kontinent, Budapest 1990, 235 l.

Újváry Sándor

Szabálytalan önéletrajz, Újváry "Griff", München 1976, 175 l.
Ami a "Szabálytalan önéletrajz"-ból kimaradt, Újváry "Griff", München 1977, 31 l.

Rövidzárlat Magyarországon, Naplótöredékek 1943–1945, Újváry "Griff", München 1980, 83 l.

"Magasfeszültség!!", Egy emigráns kiadó és író visszaemlékezései, Újváry "Griff", München 1983, 50 l.

Vajda Albert

Rossz-szellemem és jó-magam, Venus, Melbourne 1964, 187 l.

Vakulástól látásig, Humour Digest Publ., London 1972, 175 l.

Vándor Györgyi

A rémület éjszakái, Aurora, München 1974, 1984, 179 l. – Dovin, Budapest 1990, 168 l.

Varga László

Kérem a vádlott felmentését, Szerző, New York 1979, 253 l. – Püski, New York 1981.

A Fecske utca és a Park Avenue sarkán, New York Publ., New York 1984, 203 l.

New Yorktól Mallorcáig és vissza, New York Publ.–Hazánk, New York–Boardman 1987, 187 l.

Varga Lászlóné

Niké naplója 1948–1957, Varga László gondozásában, Kiesel, Salzburg 1959, 182 l.

Vásárhelyi Vera

Skorpió hava, Róma 1988, 45 l.

Vaszary János

Zörgetik az ajtót (naplójegyzetek), Hungária, Bad Wörishofen 1950, 168 l.

Vázsonyi Endre

Cédula a szivarzsebben, Magvető, Budapest 1989, 425 l.

Veress Lajosné, dálnoki

Szabadság nélkül (eml.), Nemzetőr–Újváry "Griff", München 1978, 168 l.

Zas Lóránt

Ülsz, Amerikai Magyar Írók, Los Angeles 1977, 206 l.

Zathureczky Gyula

Az úton végig kell menni, Anonymus, Róma 1954, 258 l.

Zsille Zoltán

Egy önhit életrajza 1956–1980, Magyar Füzetek, Párizs 1984, 288 l.

Zsolnai Hédi

Johanna a kocsmában, Magyar Világ, Budapest 1989.

9. Útirajz, országok-népek-városok

Bodó J. Ferenc

Világjáró, Szerző, Toronto 1973.

Bogáthy Mihály

Hét év után látogatóban Budapesten, Szerző, New York 1964, 96 l.

Buza János György

Gyémánttermő hegyek alján, Szerző, Toronto 1978.

Venezuela gyémántmezőin, Amerikai Magyar Írók, Los Angeles 1978, 135 l.

Visszatérésem a zöld pokolból, Canberra 1980.

Cser László

Kína arca és sorsa, Egy kínai misszionárius naplójából, Szerző, Parma OH 1978.

Csermely Károly (Fenyvessy Jeromos)

Szépségek kincsháza, AMK, München 1955, 302 l.

A kereszténység szent helyei, AMK, München 1957, 23 l.

Csutoros István

Beszámoló ötletes európai utazásunkról, Szerző, Cleveland 1963.

Faber György

Útravaló, Magyar Gazdaszövetség, Bécs 1977, 146 l.

Fenyvessy Jeromos

Tündöklő Róma, Németországi Magyar Katolikus Akció, Köln 1950, 36 l.

Svájci képeskönyv, Kölni Magyarorság Irodalmi Köre, Köln 1951, 64 l.

Kölnből Kölnig, Világkörüli utam naplójegyzetei, Új Hungária, München 1958, 148 l.

Szentföld, Kárpát, Buenos Aires 1959, 135 l.

Európa gyöngye, AMK, München 1961.

Szétszórt magyarok a felhőkarcolók alatt, AMK, München 1962.

Gábor Áron

Ázsia peremén (ausztráliai magyarok), XX. század, Los Angeles–München 1974, 223 l.

Gábor B. Ede

Washington kövei, Harsona, London 1961, 124 l.

Galili Gemeiner Ervin

Mesél a múlt... Cfat a misztikum és a legendák városa, Szerző, Tel-Aviv 1974, 310 l.

Guzman Irén

Különös baedeker, Szerző, Tel-Aviv 1953, 218 l.

Hangay György

Tábortüzek a Dél Keresztje alatt, Natura, Budapest 1988.

Juhász László

Bécs magyar emlékei, Nemzetőr, Bécs 1972, 168 l.

Burgenland, történelmi útikalauz, Szerző, München 1976, 248 l.

Kabdebó Tamás

Írország két arca, Gondolat, Budapest 1987, 279 l.

Kálmán Szabolcs

Kígyó okosan, galamb szelíden, FRAMO, Chicago 1985, 34 l.

Kisjókai Erzsébet

Az édenkert titkai, Magyar Helikon, Toronto 1973, 55 l.

Hol az édenkert?, Harsona, London 1984, 147 l.

Kutasi Kovács Lajos

A Zöldpokoltól a Vidámkikötőig, Gondolat, Budapest 1972, 280 l.

Az elveszett világ, Amazónia története, Gondolat, Budapest 1976, 244 l.

Fekete istenek – fekete emberek, Az afro-brazil világ, Gondolat, Budapest 1980, 255 l.

Amerika bölcsője, Gondolat, Budapest 1985, 322 l.

A mohikánok visszatérnek, Magvető, Budapest 1986, 246 l.

Zöld pokol – vörös sivatag, Kossuth, Budapest 1988, 258 l.

Lajosy Sándor

Római emlékeim, Harsona, London 1963.
Szettek nyomában Ibér földön, Harsona, London 1966.
A madridi Szent Ferenc katedrális, Harsona, London 1967.
Cordoba a Guadalquivir gyöngye, Harsona, London 1967.
Gyönyörű ez a nagyvilág, Harsona, London 1979, 170 l.

Magyart Sándor

Erdélyből jöttem... Egy Utazás emlékei, Bernina, Zürich 1989, 190 l.

Megyer József

Nápolyi séták, Anonymus, Róma 1961, 399 l.
Róma, A város, ahogy én láttam, Giménez, Madrid 1963, 491 l.
Spanyolországi napló, Giménez, Madrid 1965, 596 l.
Szicília még mindig szép, Szerző, Nápoly 1969.
Toszkána útjain a magam módján, Szerző, Nápoly 1970.

Mihályfy László

Argentína, a kivándorlók országa, München 1948.

Mikes György

Anglia papucsban (a How to be an Alien magyar változata), Grill, Budapest 1947, 91 l.
Amerika papucsban (a How to Scrape Skies magyar változata), Grill, Budapest 1948, 124 l.
Ígéret földje (a Milk and Honey magyar változata), Grossmann, New York–Genf 1953, 79 l.
Délamerika papucsban (a Solo across South America magyar változata), Bródy, Sao Paolo 1962, 190 l.

Nádasy T. Jenő

Abd-el-Krim országában, Harsona, London 1963.

Nagy Kázmér

Az én Ausztráliám, Gondolat, Budapest 1976, 181 l.
Változó Anglia, Gondolat, Budapest 1982, 170 l.

Oláh László

Kelet, az ezerarcú óriás, Vörösváry, Toronto 1986, 512 l. – Pátria, Budapest 1991.

Perneczky Géza

A klorofil kora, Szerző, Köln 1975, 94 l.

Rozsos Miklós

Ausztráliától Amerikáig, Harsona, London 1964.
"Hátsó bejáraton" Amerikába, Harsona–Attila, London 1973, 12 l.

Szabó Ferenc

Különös útinapló, Harsona, London 1963, 12 l.

Cs. Szabó László

Téli utazás, Salzburg-Bécs-Párizs 1955–1956, Látóhatár, München 1956, 87 l.
Halfejű pásztorbot, Görög hajónapló és hat történet, Magyar Könyves Céh, London 1960, 161 l.
Hunok nyugaton, Aurora, München 1968, 84 l.

Szamosi József

Máriacelli emlékkönyv, képes magyar kalauz, Schnell und Steiner, München–Zürich 1979, 80 l.

Szőke Klára

Négy hét Párizsban..., Vörösváry, Toronto 1984, 200 l.

Tábori Pál

Palesztina, Gutenberg, Budapest 1947, 158 l.
Kerek a világ, Griff, München 1962, 266 l.

Tóth K. János

Római virágszedés, Művészettörténeti Társaság, Bécs 1989, 434 l.

Török Dezső

Felhők szárnyán, KMV, Youngstown OH 1965, 238 l.

Vadnay Zsuzsa

Róma mesélő kövei, Anekdoták és legendák, München 1984, 91 l.
Athén mesélő kövei, Herp, München 1988, 128 l.

Vajda Albert

...És mégis morog a föld, *Vidám útijegyzetek 5 világrészből*, PPC, London 1979, 280 l.

10. Irodalmi antológia**A. Magyar irodalom****Andritsch János** (szerk.)

Reggel és est, *Koszorú a magyar líra remekeiből*, Vasárnapi levél, Klagenfurt 1952, 124 l.

Baudy, Nicolas (szerk.)

Magyar versek 1953–1956, Found for Intellectual Freedom, Paris 1959, 239 l.

Borbándi Gyula (szerk.)

Nyugati magyar esszéírók antológiája 1986, EPMSz, Bern 1986, 408 l.
Nyugati magyar tanulmányírók antológiája 1987, EPMSz, Bern 1987, 340 l.

Botond István (szerk.)

Petőfi Sándor Emlékkönyv és az Árpád Akadémia költőinek antológiája, Ausztráliai Magyar Szövetség, Sydney 1973, 104 l.

Csicsery-Rónay István (szerk.)

Költők forradalma, *Antológia 1953–56*, Occidental Press, Washington 1957, 103 l.

Csiky Ágnes Mária (szerk.)

Tíz év versei 1945–1955, AMK, München 1956, 222 l.

Csukássy Lóránt (szerk.)

Magyar versek könyve, hazafias verseink, Ahogy Lehet, Párizs 1950, 124 l.

Domokos Sándor (szerk.)

A Winnipegi Magyar Irodalmi Kör Antológiája (v. és elb.), WMIK, Winnipeg 1986, 112 l.

Ferdinandy György (szerk.)

Nyugati magyar széppróza antológiája 1982, EPMSz, Bern 1983, 359 l.

Flórián Tibor (szerk.)

Virradat előtt, *Hontalan magyar költők versei*, Magyar Caritas Szolgálat Faragó Miklós, München 1948, 65 l.

Juhász József (szerk.)

Kézfogás, Válogatás a KMISz tagjainak munkáiból (v. és elb.), KMISz, Toronto 1977, 100 l.
Határok nélkül, Válogatás a KMISz legutóbbi irodalmi pályázatán díjazott és kitüntetett

legjobb alkotásokból (v. és elb.), KMISz, Toronto 1979, 192 l.

Éledő Őrtűz, Válogatás a KMISz tagjainak munkáiból (v. és elb.), KMISz, Toronto 1980, 199 l.

Szabadon – Living Free, Válogatás a KMISz tagjainak műveiből az ötvenhatos magyar forradalom negyedszázados évfordulója alkalmából, magyar-angol, kétnyelvű, KMISz, Toronto 1981, 184 l.

Maréknyi föld, a KMISz 9. antológiája (v. és elb.), KMISz, Toronto 1983, 248 l.

Juhász Vilmos (szerk.)

Tizenhárom magyar remekmű, Novellák, Occidental Press, Washington 1955, 116 l.

Juhász Vilmos – Gömöri György (szerk.)

Új égtájak, 1956 óta külföldön élő költők versei, Occidental Press, Washington 1969, 159 l.

Kemenes Géfin László (szerk.)

Nyugati magyar költők antológia 1980, EPMSz, Bern 1980, 391 l.

Kisjókai Erzsébet (szerk.)

Búzakereszt, Emigrációs novella-antológia, AMK, Köln 1954, 156 l.

Irodalmi Almanach (v. és elb.), Magyar Ház, Brüsszel 1958, 176 l.

Kovách Angelus (szerk.)

Bujdosó regősök, száműzött magyar költők kis antológiája, Ottawa 1961 28 l.

Miska János (szerk.)

Antológia 1, A kanadai magyar írók könyve (v. és elb.), Kanadai Magyar Írók Köre, Ottawa 1969, 146 l.

Antológia 2, A kanadai magyar írók könyve (v. és elb.), Kanadai Magyar Írók Köre, Ottawa 1970, 101 l.

Antológia 3, A kanadai magyar írók könyve (v. és elb.), Kanadai Magyar Írók Köre, Ottawa 1972, 122 l.

Ormay Józsefné (szerk.)

Magyar irodalom, Versek és elbeszélések, Magyar Helikon, Toronto 1982, 200 l.

Szabó Ferenc (szerk.)

Ismertek minket? Költői antológia, Harsona, London 1971, 219 l.

Cs. Szabó László (szerk.)

Magyar versek Aranytól napjainkig, Anonymus, Róma 1953, 505 l.

Szabó Zoltán (szerk.)

Kilenc költő, Magyar Könyves Céh, London 1959, 191 l.

Tollas Tibor (szerk.)

Füveskert (v.), Nemzetőr, Bécs 1957, Toronto 1958, München 1962, 1968, 1972, 160 l. – Katalizátor Iroda, Budapest 1990.

*

Ausztriai Magyar Antológia, Ausztriai MCsSz Kultúr szolgálat, Salzburg 1948, 32 l.

A "Napnyugat" Írói Körének Antológiája I. (v. és elb.), Napnyugat, Los Angeles 1971.

A "Napnyugat" Írói Körének Antológiája II. (v. és elb.), Napnyugat, Los Angeles 1979.

Nyugtalan tengerszem, Amerikai Magyar Írók évkönyve (v.), Amerikai Magyar Írók, Róma 1984, 140 l.

Pávaszemes pillangó (v. és pr.), Katolikus Magyar Diákok Szövetsége, München 1947, 137 l.

Szabad Magyar Színpad (drámák), AMK–Greif, Köln–München 1956, 336 l.

Üzen az ág, Kanadai magyar írók antológiája (v. és elb.), Kapu–KMISz, Budapest–Toronto 1990, 190 l.

Vándor idő balladája – Krónika 89–90
(erdélyi irodalom), Erdélyi Könyv Egylet,

Stockholm 1991.

B. Nem-magyar irodalmak

Aczél Tamás – Tikos László (vál. és ford.)

Szabadság a hó alatt, Ismeretlen orosz költészet 1957–1967, Aurora, München 1967, 78 l.

Dedinszky Erika (vál. és ford.)

Álcázott fény, Tíz holland költő, Budapest 1981.
Félbemaradt mennydörgés (próza), Budapest 1983.

Dékány Károly (szerk. és ford.)

Holland költők Gortertől napjainkig – Niederlandse dichters van Gorter tot heden I-II (holland-magyar, kétnyelvű), Uitgeverij Forum, Amstelveen 1985, 337 l.

Faludy György (ford.)

Test és lélek, A világlíra 1400 gyöngyszeme, Magyar Világ, Budapest 1988, 760 l.
Erotikus versek, Magyar Világ, Budapest 1990, 72 l.

Gát, Jákov (Grün László, ford.)

Mai héber líra, Eked, Tel-Aviv 1979, 159 l.

Gömöri György (szerk. és ford.)

Az ismeretlen fa, Modern lengyel versek antológiája, Occidental Press, Washington 1978, 118 l.

Gréda József (szerk. és ford.)

Mai héber izraeli költők, Eked, Tel-Aviv 1971, 155 l.
A hajdani kert (jiddis költők), Európa, Budapest 1986, 85 l.

Kabdebó Tamás (szerk.)

Törtélmok, ír költők antológiája, Móra, Budapest 1988, 376 l.

Naschitz Frigyes (ford.)

Öt világrész költészetéből, Kolosszeum, Tel-Aviv 1980, 280 l.

Pinczinger Lajos (ford.)

Szemelvények a spanyolamerikai költészet gyöngyeiből – Selección de las joyas de la poesía hispanoamericana (magyar-spanyol, kétnyelvű), Buenos Aires 1955.
Latin-Amerikai Magyar Antológia, Buenos Aires 1971.

Rónai Pál (szerk.)

Boszorkányszombat, Brazil elbeszélők antológiája, Európa, Budapest 1986, 343 l.

Somogyi B. Gerő (ford.)

Kínai költők antológiája, Ahogy Lehet, Párizs 1962.

Sulyok Vince (szerk.)

Téli levél, Válogatás a modern norvég költészetből, Európa, Budapest 1976, 157 l.

Thinsz Géza (vál. és ford.)

Szédítő táj, Tizenegy svéd költő, Európa, Budapest 1974.

Tollas Tibor (szerk.)

Gloria victis, Az 1956-os magyar szabadságharc költői visszhangja a nagyvilágban, Nemzetőr, München 1966, 1976, 422 l. – (válogatás) Nemzetőr–Kosmos, München–Bécs 1986, 152 l.
Gloria victis, Szabadságharcunk a világirodalomban 1848–1849, Nemzetőr, München 1973, 352 l.

Tóth László (ford.)

Modern olasz novellák, AMK, München
1959, 230 l.

Vajay Szabolcs (szerk.)

Argentín dekameron, Délamerikai Magyarság,
Buenos Aires 1952.

11. Műfordítás, idegen nyelvekből magyarra

Ablánci György (Hahn Gellért)

Alexis Rannit 22 verse, Helsinki 1965, 59 l.

Deák Ernő (vál. és ford.)

Recidiva 1960–70 (v.), Szerző, Bécs 1970,
111 l.

Gara László (vál. és ford.)

Frénaud, André: *A szerelem árnyéka* (v.), La
Maison du poète, Bruxelles 1965, 56 l.

Gömöri György – Sulyok Vince (ford.)

Karácsonyi csillag, Borisz L. Paszternák
kései versei (1945–1960), Occidental Press,
Washington 1965, 61 l.

Hatvany Bertalan

Az út és az ige könyve: a Tao Të King,
Látóhatár, München 1957, 111 l. – 2. kiad.
Lao-Tzë: *Az út és az ige könyve: a Tao Të*
King, Újváry "Griff", München 1977, 124 l.

Hetzron Róbert

Legszebb verseim, Műfordítás gyűjtemény,
Szerző, Santa Barbara CA 1988, 52 l.

Kazár Lajos

Kodzsiki, japán történeti krónika 701-ig, Régi
történetek feljegyzései, Sydney 1982.

Kemenes Géfin László (vál. és ford.)

Pound, Ezra: *Cantók*, Magyar Műhely, Párizs
1975, 175 l.

Kisjókai Erzsébet

Himnusz az Egyházhhoz (Gertrud von Le Fort:
Hymnen an die Kirche), Pannonia Sacra,
München 1961, 68 l.

Körmendi Ferenc (ford.)

Carmina Burana, Ludus Danielis, The Sound
of apples, (szabad átköltésben), New York
1960, 56 l.

Mikszáth Antal

Gheorghiu, V. C.: *A huszonötödik óra*
(franciából), Danubio, Buenos Aires 1956,
351 l.

Michener, J. A.: *Az andauí híd* (angolból),
Danubio, Buenos Aires 1957, 318 l.

Paulini Lívía

Brazíliai költők magyarul, angolul, spanyolul,
Belo Horizonte, Brazília 1986, 150 l.

Rác István

Kalevala (finn eredetiből), Szerző, Helsinki
1976, 408 l.

Santarcangeli, Paolo – Weöres Sándor
(szerk. és ford.)

Szökőár (v. és próza olaszból), Európa,
Budapest 1974, 150 l.

Somogyi B. Gerő

Nem tudhatja senki (v.), Ahogy Lehet, Párizs
1958, 18 l.

Kínai költők, Ahogy Lehet, Párizs 1961.

Távoli utakon, idegen lanton, Ahogy Lehet,
Párizs 1963, 44. l.

Strém Géza

Idegen virágok magyar kertben, Szerző, Los Angeles 1977, 105 l.

Sulyok Vince

A város metafizikája, Rolf Jacobsen versei, Budapest 1978.

Bjørneboe, J.: *A cápák* (r.), Budapest 1981.

Szabó Ferenc

Szavak forrása csend (műford.), Szerző, Róma 1985, 268 l.

Szente Imre

Szoltsenyicin, A.: *A Gulág szigetcsoport I-II.*, Danubia–Nemzetőr, München 1975–1976, 531+582 l. – Új Idő, Budapest 1990.

Kalevala (finn eredetiből), Nemzedékek–Nemzetőr, München 1987, 377 l.

Sziklay Andor

Omár Khájjám: *Rubáiját*, Occidental Press, Washington 1957, 80 l.

Thinsz Géza (vál. és ford.)

Tomas Tranströmer versei, Európa, Budapest 1979.

Tóth László

Aldo de Benedetti: *Huszonnégy szál piros rózsza* (vígj. olaszból), AMR, München 1957, 80 l.

Víg Béla (ford.)

William Shakespeare szonettjei, hn. én. [1977], 78 l.

Zúz Tamás (pseud.)

Orwell, George: *Állati gazdaság* (a budapesti szamizdat kiadás alapján), FRAMO, Chicago 1985, 96 l. – Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1985, 140 l.

12. Irodalmi esszé, tanulmány, cikk**Abaffy László**

Adalékok József Attila életéhez, Huttenheim 1961.

József Attila igazi arca, Huttenheim 1965.

Baumgarten Sándor

Don Quijote Magyarországon, Budapest 1970.

Bebek János

Árgus (fordítások és kritikák), Szerző, Toronto 1991, 132 l.

Birnbaum Marianna Daisy

Elek Artúr pályája, Budapest 1969.

Esterházy-kalauz, Magvető, Budapest 1991, 164 l.

Czakó Ambró

Jegyzetek Az ember tragédiájához, Winnipeg 1945.

Czigány Lóránt

A magyar irodalom fogadtatása a viktoriánus Angliában, 1830–1914, Akadémiai, Budapest 1976, 287 l.

Nézz vissza haraggal! Államosított irodalom Magyarországon 1946–1988, Gondolat, Budapest 1990, 202 l.

Dékány Károly

Hollandiai könyvtártörténelem, Forum, Amstelveen 1983, Budapest 1985.

Petőfi külföldön, Forum, Amstelveen 1984, 24 l.

Dénes Tibor

Arcok és harcok (esszék), Újváry "Griff", München 1979, 189 l.

Az ember milyen volt? (esszék), Újváry "Griff", München 1980, 179 l.

Fáj Attila

A Jónás-téma a világirodalomban, Szerző, Róma 1977, 175 l.

Faludy György – Johnson, Eric

Jegyzetek az esőerdőből (a Notes from the Rainforest fordítása, esszék), Magyar Világ, Budapest 1991, 208 l.

Fenyő Miksa

Följegyzések a "Nyugat" folyóiratról és környékéről, Pátria, Toronto 1960, 205 l.

Ami kimaradt az Odysseából, Griff, München 1963, 256 l.

Feljegyzések és levelek a Nyugatról, Vezér Erzsébet gondozásában, Akadémiai, Budapest 1975, 546 l.

Ferdinandy Mihály

Itália és az északi ember I-III (esszék), München, I. 1976, II. 1976, III. 1979.

Gara László

Az ismeretlen Illyés, Occidental Press, Washington 1965, 1969, 178 l.

Geréb József

Ötven év emléke (vál. írások), G. J. Jubileumi Bizottság, New York 1960, 132 l.

Gervai Sándor

Galambok az olajfák ágain (tan. bírálatok), Szerző, Jeruzsálem 1956, 160 l.

Anát istennő virágai (tan. cikkek), Szerző, Jeruzsálem 1959, 232 l.

Gombos Gyula

Szabó Dezső, Aurora, München 1966, 1969, 421 l., Püski, New York 1975, Budapest 1990, 392 l.

Németh László, Püski, New York 1975, 48 l. *A történelem balján* (esszék, cikkek), Sirály, New York 1975, 205 l. (szerk.)

Szabó Dezső és a magyar miniszterelnökök, Occidental Press, Washington 1975, 168 l.

Igazmondók (esszék), Püski, New York 1981, 125 l.

Gömöri György

Angol-magyar kapcsolatok a XVI–XVII. században, Akadémiai, Budapest 1990, 137 l.

Nyugatról nézve (tan. esszék), Szépirodalmi, Budapest 1990, 279 l.

Erdélyiek és angolok, Héttorony, Budapest 1991, 120 l.

Györgyey Klára

Arrogáns alázattal (cikkek, kritikák, interjúk), Légérte Press, Daphne AL 1987, 232 l. – Püski, New York 1987, 194 l.

Hajnal László Gábor

Üzenet az élőkől (bírálatok), KMV, Youngstown OH 1988, 135 l.

Mustra (bírálatok), KMV, Youngstown OH 1990.

Hanák Tibor

Irányzatok a jugoszláviai magyar irodalomban, SMIKK, Zürich 1983, 16 l.

A nélkülözhetetlen bírálat, Kerék Könyvek, München 1983, 307 l.

Hauser Arnold

Találkozásaim Lukács Györggyel (az Im Gespräch mit G. L. fordítása), Budapest 1979.

Hellenbart Gyula

Hamburgból nézve (esszék 1964–1989), Hunnia, Budapest 1991, 139 l.

Kaslik Péter

A ZEN... ki érti?, FRAMO, Chicago 1983, 80 l.

Kemenes Géfin László

Halálos szójáték, Bevezetés Tüz Tamás költészetébe, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1976, 66 l.

Kibédi Varga Áron

Retorika, poétika, műfajok, Gyöngyösi István költői világa, Budapest 1983.

Korek Valéria

Hangulat és valóság (Ambrus Zoltánról), Aurora, München 1976, 195 l.
A századelő három mesternovellistája, Aurora, München 1987, 83 l.

Korondi András

Kétfajta magyar versszöveg, Toronto 1961.

Könnyű László

Az amerikai magyar irodalom története, Amerikai Magyar Írók Munkaközössége, New York. 1961, 135 l. – 2. bőv. és jav. kiad. Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1986, 150 l.

Lajosy Sándor

Magyar tollak az emigrációban (cikkek), Harsona, London 1981, 1987, 160 l.

Lotz János

Egy versrendszer axiomatikája a mordvin népdalok alapján, Budapest 1968.
Szonettkoszorú a nyelvről, Budapest 1976.

Lukács László – Szabó Ferenc (szerk.)

Pázmány Péter emlékezete, Róma 1987, 492 l.

Miska János

A magunk portáján, Válogatott írások 1963–1973, Kanadai Magyar Írók Köre, Lethbridge Alta 1974, 119 l.

Kanadából szeretettel, Válogatott írások 1975–1985, KMISz, Ottawa 1989, 121 l.

Őry Miklós

Pázmány Péter tanulmányi évei, Prugg, Eisenstadt 1970, 184 l.

Rónai Pál

Latin és mosoly (vál. tan.), Európa, Budapest 1980.

Santarcangeli, Paolo

A labirintusok könyve (az *Il libro dei labirinti* fordítása), Gondolat, Budapest 1970, 365 l.
A betűk mágiája vagyis hortulus litterarum (tan.), Budapest 1971.
Pokolra kell annak menni (esszé, ford. olaszról), Gondolat, Budapest 1980, 345 l.
Magyarok Itáliában (cikkek, tan.), Akadémiai, Budapest 1990.

Sárkány István

Az irodalomelmélet mint társadalomtudomány, Bukarest 1979.

Sárközi Mátyás

A Rákosi-korszak irodalompolitikája, Fehér Holló, London 1980, 145 l.

Sebestyén György

A lét háza (esszék), Gondolat, Budapest 1986, 348 l.

Sinor Dénes

Tanulmányok, Akadémiai, Budapest 1982, 153 l.

Sivirsky Antal

Magyarország a 19. századi holland irodalom tükrében, Akadémiai, Budapest 1973.
A holland-magyar kulturális kapcsolatok öt évszázada, Budapest 1986.

Somogyi Ferenc

Magyar nyelv és irodalom 1825-ig, Kárpát, Cleveland 1975.
Magyar nyelv és irodalom 1825-től 1925-ig, Kárpát, Cleveland 1977.

Somogyi B. Gerő

Az utolsó nemzedék, Tanulmányok az elmúlt félszázad francia irodalmából, AMK, München 1958, 107 l.

Szabó T. Ádám (szerk.)

Müncheni Kódex (1466), Európa, Budapest 1985, 524 l.

Szabó Ferenc

Világnézetek harca, Collegium Hungaricum, Louvain 1963, 230 l. – 2. kiadása *Mai írók és gondolkodók* címmel, uo. 1965.
Távlatok (tan.), Szerző, Róma 1970.

Cs. Szabó László

Ország és irodalom, Nagy Imre Intézet, Brüsszel 1963, 205 l.
Petőfiek, Aurora, München 1973, 69 l.
Két tükör közt (interjúk), EPMSz, Bern 1977, 208 l.
Alkalom (esszék), Gondolat, Budapest 1982, 608 l.
Őrzők (esszék), Magvető, Budapest 1985, 670 l.
A görögökről (esszék), Európa, Budapest 1986.
Shakespeare (esszék), Gondolat, Budapest 1987, 312 l.
Három költő (Byron, Shelley, Keats), Szépirodalmi, Budapest 1990, 152 l.

Szabó Zoltán

Ősök és társak (esszék, tan. Czigány Lóránt gondozásában), EPMSz, Bern 1984, 316 l.
Terepfelverés (esszék, tan. Czigány Lóránt gondozásában), EPMSz, Bern 1987, 319 l.

Szamosi József

Írások – vallomások (tan. cikkek), Aurora, München 1982, 136 l.

Széchenyi Beatrix gr.

Rabindranath Tagore, AMK, Castrop–Rauxel NSZK 1953.

Szépfolusi István

Irodalom a jövő szolgálatában (tan.), EPMSz, Bern 1976, 71 l.

Szirmai Endre

A magányos óriás I-II (Szirmai Károly dokumentumok), Szirmai Emlékbizottság és Szirmai Archívumok, München–Stuttgart 1976, 1979, 317+215 l.
Szirmai Károly művei a kritika tükrében, Szirmai Társaság és Archívumok, St. Gallen–Stuttgart–New York 1977, 248 l.

Szitnyai Zoltán

Őrzők a vártán (esszék), Magyar Ház, Brüsszel–Hilversum–München 1957, 209 l.

Szondi Péter

A modern dráma elmélete 1880–1950 (a Theorie des Modernen Dramas fordítása), Gondolat, Budapest 1979, 172 l.

Tompa László

Magyar Nyugat (tanulmány, vitairat), Szerző, Párizs 1988.

Torjai Szabó István

Erdély szellemi századai, AMK, München 1956, 176 l.

Tóth László

A Janus-arcú jelenkori magyar irodalom,
Katolikus Szemle, Róma 1955, 40 l.

Tóth Veremund

A magyar irodalom története, Kossuth,
Buenos Aires 1960, 608 l.

Vajay Szabolcs

Egy füst alatt (esszé), AMK, Köln 1954.
A szentelt berek – tallózás a világirodalomban, AMK, München 1955, 278 l.

Vándor Györgyi

Pál levele az Európabeliekhez (esszé),
EPMSz, Bern 1977, 62 l.

Várady Imre

Magyar irodalomtörténetírás és kritika a népidemokráciában, Katolikus Szemle, Róma 1965, 107 l.

Várdy Huszár Ágnes

Karl Beck élete és költői pályája, Akadémiai,
Budapest 1984, 167 l.

Vatai László

Az Isten szörnyetege (Ady lírája), Occidental Press, Washington 1963, 1977, 390 l.
A XX. század második felében (tan. cikkek), Szerző, Detroit 1968, 109 l.

Wagner Lilla

A negyedik Petőfi, Szepsi Csombor Kör,
London 1972, 132 l.

Zirkuli Péter

Találkozások (tan. esszék), Gondolat,
Budapest 1988, 217 l.

13. Színház, film**Bíró Yvette**

Profán mitológia (a Mythologie Profane fordítása), Magvető, Budapest 1990, 288 l.

Gassner János

Válság a színpadon, Budapest 1960.

Kertész Sándor

Déryné voltam Kanadában, Vörösváry,
Toronto 1981, 788 l.

Sárossy Szüle Mihály

Misztér Jávor, Püski–Corvin, New York
1982, 350 l.

14. Képzőművészet**Acsay László**

Egy centenárium és ami mögötte van, A magyar építészet az orosz megszállás alatt,
New York 1973.

Bogyay Tamás

Kép és látomás, egy fejezet a magyar romantika történetéből, Széchenyi Kör, Köln
1962, 18 l.

Brassai (Halász Gyula)

Előhívás, Levelek 1920–1940, Kriterion, Bukarest 1980.

Buday György

Fametszetek (album), Magyar Helikon, Budapest 1970, 205 l.

Czigány Magda

Néző a képben (kritikák), Szepsi Csombor Kör, London 1973, 185 l.

Fehérvári Géza

Az iszlám művészet története, Budapest 1987.

Fenyvessy Jeromos

Fra Angelico, Bonn 1949.
A miniatúr, Kölni Magyarság Irodalmi Bizottsága, Köln 1959, 32 l.

Gyimesi-Kásás Ernő

Száz év magyar művészei egy festő életrajzában 1880–1980, New York 1983.

Hauser Arnold

A művészet és az irodalom társadalomtörténete I-II (a *The Social History of Art* fordítása), Budapest 1968-69.
A művészettörténet filozófiája, Budapest 1978.
A modern művészet és irodalom eredete (a *Der Manierismus*, ill. a *Der Ursprung der modernen Kunst und Literatur* fordítása), Budapest 1980.

Jászai Géza

Csontváry, kritikai jegyzetek, Szerző, München 1965, 48 l.

Kelemen Pál

Ősi amerikai művészet, Budapest 1981.

Kepes György

A közösségi művészet felé, Budapest 1978.
A világ új képe a tudományban és művészetben (a *The New Landscape in Art and Science* fordítása), Budapest 1979.
A látás nyelve (a *Language of Vision* fordítása), Budapest 1979.

Lesznai Anna

Képeskönyv, Corvina, Budapest 1978, 97 l.

Mezei Árpád

Elmélet és művészek, Gondolat, Budapest 1984.

Perneczky Géza

Hogy van avantgárdé, ha nincsen vagy fordítva I-II, Szerző, Köln 1982, 250 l.
A korszak mint műalkotás, Corvina, Budapest 1988.
Picasso – Picasso után, Corvina, Budapest 1989, 196 l.
A háló (alternatív művészi folyóiratokról), Héttorony, Budapest 1991, 300 l.

Prokop Péter

A Fügefám alól (album), Budapesti Művészetbarátok Egyesülete, Budapest 1989.

Sebeok, Thomas A. (Sebők Tamás)

A művészet előzményei, Akadémiai, Budapest 1983, 102 l.

Cs. Szabó László

Száz arany esztendő 1760–1860, Az angol romantikus és preraffaelita festészet (rádióelőadások), BBC, London 1972, 24 l.

Szalay Lajos

Genezis, egy grafikai értelmezés (150 rajz), Madison Avenue Church Press, New York 1966.
Hatvan rajza, Püski, New York 1980.

T. Szőnyi Zsuzsa – Triznya Mátyás (szerk.)

Szőnyi István, 1894–1960, Szerkesztők, Róma 1982, 71 l.

Tolnay, Charles de (Károly)

Michelangelo – Mű és világkép (a *Werk und Weltbild* Michelangelos fordítása), Budapest 1975–77.

15. Zene**Dohnányi Ernő**

Búcsú és üzenet, Vallomása életről, művészetről, emberekről, Nemzetőr, München 1962, 45 l.

Gesztai György

Beszélgessünk a zenéről, Brazil-Magyar Kultúregyesület, Rio de Janeiro 1961, 67 l.

Juhász Vilmos

Bartók Béla amerikai évei, Magyar Nemzeti Bizottmány, New York 1956, 78 l.

Szigeti József

Beethoven hegedűművei, Tanácsok előadóknak és hallgatóknak (a *Beethovens Violinwerke* fordítása), Budapest 1968.
A hegedűről (a Joseph Szigeti on the Violin fordítása), Budapest 1974.

Vázsonyi Bálint

Dohnányi Ernő, Zeneműkiadó, Budapest 1971, 253 l.

16. Nyelv és iskola**A. Nyelvészet****Badinyi Jós Ferenc**

A sumir-magyar nyelvazonosság bizonyító adatai, Buenos Aires 1958.

Csóke Sándor

Perui aymarok és quechua nyelvek uralaltáji nyelvi rokonsága, Turáni Akadémia, Buenos Aires 1969, 39 l.

A sumér ősnyelvtől a magyar élő nyelvig, New York 1969.

A sumér-uralaltáji nyelvek hatása a szláv nyelvek fejlődésére, Turáni Akadémia, Buenos Aires 1976, 49 l.

A magyar nyelv állítólagos szláv jövevényszavai, Szerző, Eberstein, Ausztria 1976, 69 l.

Az ószláv nyelv sumér-uralaltáji elemei, Eberstein 1976.

A szlovák nyelv ragyogó nyelv, Eberstein 1976.

Három tanulmány, Eberstein 1977, 1978, 290 l.

A magyar nyelv állítólagos finn-ugor szókészletének sumér-mongol-török megfelelője, Eberstein 1982.

A magyar nyelvben nincsenek szláv kölcsönszavak, Eberstein 1983.

Fodor István

Oláh Miklós Hungáriája, Egy eddig ismeretlen kézirat és a magyar nyelvi adatok tanulságai, Akadémiai, Budapest 1990, 128 l.

Kostya Sándor (szerk.)

Édes anyanyelvünk, Studium, Toronto 1959, 110 l.

Oláh Béla

Édes anyanyelvünk szumir eredete, Ősi Gyökér, Buenos Aires, 46 l.

Terjék László

Anyanyelviünk, helyesírásunk, Szerző, Buenos Aires 1951, 144 l.

B. Nyelvtan, szótár**Alpár András**

A francia nyelvtan elemei, Liège 1958.

Bachó László

Gyakorlati spanyol nyelvtan, Landshut 1948.

Bernolák Imre

Modern angol-magyar és magyar-angol szótár, Ottawa 1955.

Válogatott szavak a modern angol-magyar, magyar-angol szótárból, Ottawa 1957, 16 l.

Bodolai Zoltán

Angol nyelvkönyv – ausztráliai magyarok számára, Sydney 1951, 1957.

Bokor Béla

Magyar-angol zsebkönyv, Pro Libertate, München 1957, 80 l.

Buzády Tibor

Kínai, magyar, angol, mandarin, formózai szótár és orvosi kifejezések gyűjteménye, Szerző, Upminster 1976, 87 l.

Csőke Sándor

Sumér-magyar összehasonlító nyelvtan, Buenos Aires 1972.

Sumér-finn-mongol-török összehasonlító nyelvtan, Magyar Őskutatás, Buenos Aires 1974, 1976, 101 l.

Gosztonyi Kálmán

Összehasonlító sumér nyelvtan, Duna, Fahrwangen, Svájc 1977, 92. l.

Magyari Jób

Magyar-német nyelvtan kezdők számára, Verband Schweizerischer Konsumvereine, Basel 1957, 104 l.

Pálinkás László – Zoltán Albert (szerk.)

Gyorsan és könnyen olaszul, Valmartina, Firenze 1957, 64 l.

Reskó János

Tanuljunk magyarul, Szerző, Cleveland 1963, 174 l.

Sándor Anna

Holland nyelvkönyv, Groningen, Hollandia 1975, 83 l.

Sivirsky Antal

Holland nyelvkönyv, Becht, Amsterdam 1957, 166. l.

Sivirsky Antal – Véber Gyula

Magyar-holland szótár, Van Goor, Hága 1961.

Tóth László

Magyar-olasz szólásgyűjtemény kezdőknek, Olasz Keresztény-Demokrata Párt, Róma 1957, 80 l.

Olasz nyelvkönyv, Szerző, Róma 1966, 177 l.

*

a-b-c, Nyolcnyelvű szószeret (magyar-angol-francia-holland-német-olasz-spanyol-svéd), Hollandiai Vöröskereszt, Hága 1957, 127 l.

Közhasználati szavak, Öt nyelvű szószeret (magyar-olasz-német-angol-francia), Magyar Máltai Lovagok Szövetsége, Milano 1956, 16 l.

Magyar-német zsebkönyv (nyelvtan, szótár), Németországi Magyar Menekültügyi Szolgálat, München 1956, 102 l.

Most érkeztem Amerikába, Magyar-angol párbeszéd és szótár, Free Europe Press, New York 1957, 199 l.

Német nyelvkönyv, Alapfokú nyelvtan, beszélgetések és szótár, Szabad Európa Sajtó, München 1957, 96 l.

Valamit olaszul, Praktikus zsebkönyv magyar-olasz szójegyzékkel és szólásokkal, Krachmalnicoff, Milano 1957, 60 l.

C. Iskola, nevelés

Alföldi László Mihály

Magyar iskolák Nyugaton 1945–70, New York 1972.

Dusicza Ferenc

Felsőfokú magyar tanítás a montreali McGill Egyetemen, Montreal 1983.

Könnyű László

Szülők iskolája, Kaláka, Lyndhurst NJ 1975, 65 l.

Nagy Károly

Külföldi magyar iskoláink gondjairól, Szerző, Somerset NJ 1972, 32 l.

Tanítsunk magyarul! (tan. cikkek), Püski–Corvin, New York 1977, 82 l.

Schermann Rudolf

Tizen- és huszonévesek, Bécs–München 1961.

Tamási József

Magyar iskolák Kanadában, Montreali Katolikus Magyar Iskola, Montreal 1966, 42 l.

Várdy Béla

Magyarságtudomány az észak-amerikai egyetemeken és főiskolákon, Árpád, Cleveland 1973, 31 l.

D. Tankönyv

Beke Imre (szerk.)

Magyar ABC, külföldi magyar iskolák 1. osztálya számára, New York 1971.

Bogár Károly (szerk.)

Magyar betű, magyar szó, ábécés könyv, Verhovay Segélyegylet, Pittsburgh 1950, 127 l.

Bolváry Pál – Kálnoky Ernő

Magyar földrajz, Központi Tankönyvbizottság, Cleveland 1979, 80 l.

Girsik Gézáné – Magyar József

Magyar múltunk, Girsik Géza, Buenos Aires 1952, 1957.

Hefty László

Hittankönyv a gyermekek vallástanítására I–III, Buenos Aires 1973–75.

Horváth Ferenc

Hazánk (irodalmi olvasókönyv), Magyar Iskolaegyesület, München 1971, 388 l. (szerk.) *Az irodalom világa*, Irodalomelméleti alapismeretek, Magyar Iskolaegyesület, München 1975, 308 l.

Horváth Ferenc – G. Kassai Anna

Virágoskert, Olvasmányok a magyar irodalomból, Magyar Iskolaegyesület, München 1969, 194 l.

Horváth István

Az újkor és a legújabb kor egyetemes története napjainkig, Magyar Iskolaegyesület, Burg Kastl 1967, 277 l.

Ispay Ferenc

Magyar föld- és néprajz, Kossuth, Cleveland 1958, 201 l.

Iván László (szerk.)

Magyar hittankönyv, Bibliai történetek és hitünk tanítása, Magyar Iskolaegyesület, Burg Kastl 1976, 282 l.

Vallás, világnézet, élet, Magyar Iskolaegyesület, Burg Kastl 1978, 250 l.

Kálnoky Ernő

Magyar néprajz, Központi Tankönyvbizottság, Cleveland 1977.

Kostya Sándor (szerk.)

Magyar ABC és olvasókönyv, Duna, Toronto 1961, 121 l.

Ludányiné Nádas Panni

Irka-Firka füzet sorozat (ábécé, nyelvyakorlás), Árpád, Cleveland.

Magyar József

Kincsesláda felnőtteknek, Korszerű magyar olvasókönyv, Magyar Írás, Buenos Aires 1968, 438 l.

Novy Ferenc

A magyar nemzet története, Központi Tankönyvbizottság, Cleveland 1975.

Pohárnok Jenő

Séta betűországban, az I-II. osztály írás-olvasás könyve, Kossuth, Cleveland 1955, 127 l.

Szép magyar világ, a III-IV. osztály olvasókönyve, Kossuth, Cleveland 1956, 208 l.

Földrajzi séták a Kárpátmedencében, I. A Nagy-Alföld, AMK, München 1957, 100 l.

Szabados András

Biológia, I-IV., Magyar Iskolaegyesület, München 1966, 1967, 1968, 1969, 134+264+206+266 l.

Vattay Ferenc

A magyar történelem vezérfonala, Kanadai Magyar Kultúrközpont Arany János iskolája, valamint az argentinai és torontói magyar iskolák Baráti Közössége, Toronto 1986, 120 l.

*

Bibliai történetek (gyermekhittankönyv), KMV, Cleveland 1977, 70 l.

Római katolikus elemi katekizmus, Kárpát, Buenos Aires 1952, 1953, 48 l.

Térkép vázlatok a magyar történelem tanulmányozásához, Központi Tankönyvbizottság, Cleveland 1979.

17. Cserkészzet**Ádám János** (szerk.)

Őrsvezetők velemjárója, MCsSz, Garfield NJ 1972.

Benedek (Lászlóné) Mária

Vázlatos magyar földrajz, MCsSz, Garfield NJ, 75 l.

Bócsay Zoltán

Vázlatos magyar történelem, MCsSz, Garfield NJ 1985, 110 l.

Bodnár Gábor

A magyar cserkészlet története, MCsSz, Garfield NJ 1962.

A külföldi magyar oktatás 1974-ben, A cserkészlet a magyar iskolákért, MCsSz, Garfield NJ 1975.

A nevelés szolgálatában, A magyar cserkészlet története, MCsSz, Garfield NJ 1982.

Néprajzi vázlatok, MCsSz, Garfield NJ 1983, 120 l.

A magyarországi cserkészlet története, MCsSz, Garfield NJ, 128 l. – Püski, Budapest 1989, 136 l. (szerk.) *Cserkészkönyv*, MCsSz, Garfield NJ 1969–70. – Püski, Budapest 1990.

Bodnár Gábor – Kristó Nagy K. – Tirczka Éva (szerk.)

Leánycserkészek könyve, MCsSz, Garfield NJ 1961.

Hársi Ernő (szerk.)

Tücskök és békák (cserkészek versei), São Paulo 1978, 30 l.

Bálint József (szerk.)

Székely nóták, Ahogy Lehet, Párizs 1951, 14 l.

Borsos Márton (szerk.)

Csikországi fenyvesekben, Magyar népdal és katonanóta szöveggyűjtemény, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1953, 24 l.

Köhler Ferenc

Gödöllő 50 éves (az 1932. évi gödöllői világgjamboree 50. évfordulója alkalmából), MCsSz Európai Kerülete, München 1983, 146 l.

Sík Sándor emlékére (halálának évfordulója alkalmából), MCsSz Európai Kerülete, München 1984, 110 l.

75 éves a magyar cserkészlet, MCsSz Európai Kerülete, München 1985, 194 l.

Kölley György

Értetek és miattatok, Egy magyar cserkészvezető visszaemlékezései, Nemzetőr, München 1986, 160 l. – Eötvös, Budapest 1989.

Szablyáné Bartha Kovács Ilona

Az 1956-os cserkészcsapat (kisregény), MCsSz, Garfield NJ 1986, 74 l.

Tóth Veremund

Vázlatos magyar történelem, MCsSz, Garfield NJ 1971.

*

A Mi Könyvünk, MCsSz, München 1950, 164 l.

18. Ének**Hámory Várnagy Dalma – Madarász István** (szerk.)

Vándor darvak, hogyha errefelé szállnak... (magyar nóták), Szerkesztők, Marl NSzK 1975, 25 l.

Juszkó Béla (szerk.)

Mesék; Egyszázhusz magyar népdal, Bregenz 1955, 86+138 l.

*

Nótafa, Centrum Curae Pastoralis pro Hungaria in Germania, Landshut 1949. –

Délamerikai Magyarság, Buenos Aires 1951, 1952.

19. Vallás, teológia, egyház

A. Római katolikus

a. Eredeti

Adriányi Gábor

Az egyháztörténet kézikönyve, Aurora, München 1975, 286 l.

Alszegehy Zoltán

Bevezetés a teológiába, TK, Róma 1975, 104 l.

A kezdetek teológiája, TK, Róma 1979, 142 l.

Az ember jövője, TK, Róma 1981, 123 l.

A házasság, TK, Róma 1982, 123 l.

Alszegehy Zoltán – Flick, Maurizio

A katolikus dogma fejlődése (olaszból ford.), Anonymus, Róma 1976, 88 l.

András Imre (szerk.)

Kereszténység és közösség, Tanulmányok a kisközösségekről, TK, Róma 1981, 215 l.

Árkay László

Milyen a magyar? Az apostoli kereszténység a turáni népek vallása, Buenos Aires 1979.

Babos István

A keresztség: újjászületésünk szentsége, Yonkers NY 1974, Bécs 1986.

A betegek kenete, Az élni akarás szentsége, A Szív, Yonkers NY 1975, 48 l.

A szentségek általában, Keresztség és bérmlás, Róma 1975, 167 l.

A szentségek, Életünk értelmét összefoglaló és annak irányt adó szertartások, Zsinati Bizottság, Róma 1977, 91 l.

A betegek kenete, Róma 1978.

Barankovics István

Egyetemes zsinat és vasfüggöny, Hungarian Quarterly, New York 1962, 112 l.

A katolikus hit és az Egyház helyzete Magyarországon, Hungarian Quarterly, New York 1963, 39 l.

Baranyai Piroska

Az "Ég" térbeni és magyar vonatkozásai, Szerző, Philadelphia 1970, 29 l.

Ti vagytok az én tanúim, Szerző, Philadelphia 1977, 303 l.

A húsvét magyar eredete, Szerző, Philadelphia 1986, 198 l.

Baranyi Mária – Szőke János (szerk.)

Márton Áron (dokumentumgyűjt.), Österreichischer Kulturverlag, Bécs 1988, 520 l.

Békés Gellért

Istenkeresés, Új utak a mai teológiában, Szerző, Róma 1974, 1978, 130 l. – Pannonhalma 1990, 1991.

Ökumenizmus, Törekvés a keresztény egységre, Róma 1976, 107 l.

Krisztusi örömhír, evangéliumi boldogság, Bibliai témák, teológiai megfontolás, Szent István Társulat, Budapest 1983, 142 l.

Béky Gellért

Isten tükrei, Vallás és élet, Parma OH 1975, 48 l.

Misztika ma? Vallás és élet, Parma OH 1977. *Tudom, kinek hiszek!* Vallás és élet, Parma OH 1977.

Szent József (Jean Galot nyomán átdolgozva), Vallás és élet, Parma OH 1978, 132 l.

Szentéletű japánok, Vallás és élet, Parma OH 1978.

Az ige szolgálatában, Vallás és élet, Parma OH 1979.

Béky Gellért – Kővári Károly

Reménytelen dolgok szentjei, Vallás és élet, Parma OH 1978.

Bencsik József

Magyar bérmálási katekizmus, Bécs 1957.

Benkő Antal

Bevezetés a valláslélektanba, Róma 1979.
(szerk.) *Közöttünk éltek*, Prugg, Kismarton 1984.

Benkő Antal – Szentmártoni Mihály

Testvéreink szolgálatában, Prugg, Kismarton 1981.

Blanér Mihály

Pio atya, Bécs 1982.
Jöjjetek hozzám mindnyájan, Kapuziner Kloster, Bécs 1985, 105 l.

Boros László

Reményből élünk, A keresztény ember jövője (az *Aus der Hoffnung leben* fordítása), Prugg, Kismarton 1969, Würzburg 1971, 82 l.
A köztünk élő Isten, Az egzisztenciális találkozás útjai (a *Der anwesende Gott* fordítása), Prugg, Kismarton 1970, 173 l.
Az emberben felénk hajló Isten (az *Im Menschen Gott begeben* fordítása), Prugg, Kismarton 1973.

Cser László

A halál sarka alatt, Háborús történetek a kínai magyar missziókból, Budapest 1947.
Útközben (elm.), Österreichisches Seelsorge Institut, Bécs 1962, 79 l.
Úttörő kínai misszionáriusok, Vallás és élet, Parma OH 1978, 48 l.

Cser-Palkovics István

A bécsi Szent István dóm és magyar emlékei, Szent István Egyesület, Bécs 1984, 80 l.

Cserveni János

Katolikus levelek az emigrációhoz, Szerző, hn. 1956, 119 l.

Czermann Antal

Vértanúk, Szt. Gellért nemzeti szentélye, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1955, 118 l.

Dallos Ferenc

Imádkozzatok, testvérek, Imakönyv és lelki kalauz, Anonymus, Róma 1955, 498 l.

Dám Ince

A Szepőtelen Fogantatás védelme Magyarországon a Hunyadiak és a Jagellók korában, Katolikus Szemle, Róma 1955, 114 l.

Dániel Géza

Hirdessétek naponta I-V, Katholisches Presse-Apostolat, Ergoldsbach 1975, 288 l.
Szent Gellért és a csanádi püspökség rövid története, Katholisches Presse-Apostolat, München 1976, 78 l.

Dengl Miklós

Vasfüggöny keresztút 1945–1965, Amerikai Magyar Ferencesek, Youngstown OH 1965, 39 l.

Dittrich Imre

Júniusi piros rózsák (elm.), Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1948.
Májusi gyöngyvirág (elm.), Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1948.
Októberi rózsák, Rövid elmélkedések a Szent olvasóról, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1948.
A Szentmise áldozat, Vasárnapi Levél, Klagenfurt é. 54 l.
Mind hősök ők (Szentek élete az év napjaira),

Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1952, 62 l.
Az ezüsthárfa, Imre atya meséi és történetei,
 Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1953, 1972, 36 l.
Az új bor új tömlőbe való (elm.), Bécs 1960.
Mi atyánk, Néhány elmélkedési pont az Úr
 imájáról, Bécs 1973.
Barátom, adj kölcsön három kenyeret (elm.),
 Bécs 1974.
Keressétek először... (elm.), Bécs 1978.

Erba Odescalchi Sándor

XI. Ince, Egy nagy pápa életregénye, Hazánk,
 Boardman OH 1986, 191 l.

Erdélyi István

*A csanádi püspökség vázlatos története és
 szerepe a Bánát életében*, New York 1976.

Farkasfalvy Dénes

Bevezetés a Szentírásstudományba, Róma
 1976.
A lelki élet teológiája, Róma 1980.

Füzér Julián (szerk.)

Szentnek kiáltjuk, Mindszenty Józsefről
 halálának 10. évfordulóján, Hódolat,
 emlékezések, KMV, Youngstown OH 1988,
 588 l.

Gábrriel Asztrik

Virágos Pannónia, A magyar szentek élete,
 Mediaeval Institute, Notre Dame IN –
 Cleveland 1953, 64 l.

Galambos (Ferenc) Ireneusz

A zsinat liturgikus reformja, 1966.
A megújult szentmise, Szabadka 1969, 70 l.
A magyar liturgikus mozgalom, 1975.

Gánóczy Sándor

Az egyház, Róma 1980.

Golen Károly (szerk. ford.)

Vallomások Teilhard-ról (franciából ford.),
 Róma 1984, 377 l.

Gyórfy Albert Géza

A fatimai Miasszonyunk, KMV, Cleveland
 1949, 112 l.

Habsburg József fhg.

Ave crux spes unica! Keserves száműzetésem
 alatt szívemből fakadt imáim gyűjteménye
 1945–1949, KMV, Cleveland 1949, 88 l.

Halász Pius

Természet és természetfölötti a pap életében,
 Österreichisches Seelsorge Institut, Bécs
 1960, 87 l.

Hets Aurélián

Az ötszázéves déli harangszó, Délamerikai
 Magyar Hírlap 1956, 23 l.

Hevesi Mária Angelika

Szűz Mária nyomában, Róma 1964.

Horváth Béla

Krisztus Urunk, a pápa meg a szegény ember
 – *Nostro Signore Gesù, il papa e il povero*
 (magyar-olasz, kétnyelvű), Róma 1947, 21 l.

Horváth Tibor

A kinyilatkoztatás, teológiája, Róma 1977,
 158 l. – Budapest 1983.

Hunya Dániel

Az isteni főpap nyomában (elm.), Prugg,
 Kismarton 1967, 146 l.
Keresztény élet, Prugg, Kismarton 1970, 83 l.

Jáki Szaniszló

Erre a sziklára (tan.), Ecclesia, Budapest
 1991.

Jaszovszky József

Mindszenty főpásztor Észak-Kaliforniában,
Menlo Park CA 1980, 180 l.
Győzelmes világnézet I-II (cikkek, előadások),
Menlo Park CA 1983.
A kálvinizmus Magyarországon a XVI.
században, Menlo Park CA 1986.

Jávor Egon

Vasárnapi misekönyv, Anonymus, Róma
1958, 1964, 1967.

Joós Ernő

A Szépről és a Jóról, Eötvös Füzetek,
Budapest 1991.
Isten és a Lét, Pallwest, Budapest 1991.

Juhász László

Bölcséleti embertan, az egység jegyében,
Róma 1978.

Kárpi Ferenc (szerk.)

Istent imádjuk (ének és imakönyv), KMV,
Youngstown OH 1974, 368 l.

Kenese Erzsébet

A fegyvertelen katona, Loyolai St. Ignác
életregénye, Kárpát, Buenos Aires 1956, 366
l.

Kereszty Rókus

Krisztus, Róma 1977, 263 l.

Kilián Csaba

Istenért, Egyházért, Hazáért! (rádióbeszéd),
Roebtingi Ferences Atyák, New York 1954,
272 l.
A kommunizmus örvényében (rádióbeszéd),
Roebtingi Ferences Atyák, New York 1955,
254 l.

Király Kelemen

Katolikus-protestáns egységtörekvések
története Magyarországon, Standard, New
Brunswick NJ 1965, 144 l.
A világ krisztianizálódása és a keresztények
egysége, Magyar Papi Egység, Klagenfurt
1966.

Kiss Imre

Jézus iskolájában, Gyermek katekézisek,
Szerző, Bécs 1965.
Jézus barátai, Szerző, Bécs 1966.
Liturgiát magyarázok, Szerző, Bécs 1967.

Kohány József (szerk.)

Én vagyok a szegények szűze, Szűz Mária
legújabb jelenései, Toronto 1963.

Kótai Zoltán (szerk.)

Mindszenty József, érsek-prímás úr látogatása
1974 tavaszán Cleveland egyházmegyébe,
Kárpát, Cleveland 1975.

Kögl Szeverin

Öröm és vigasz, Elmélkedések az egyházi év
minden vasárnapjára és főbb ünnepeire, Szt.
István R. Kat. Egyházközösség, São Paulo
1954, 102 l.

Kövári Károly

A turzovkai jelenések, Szlovákia 1958–1968,
Kárpát, Cleveland 1971, 50 l.
Égbekiáltó bűn!, Vallás és élet, Parma OH
1975, 48 l.
Örök igazságok, Vallás és élet, Parma OH
1976, 44 l.
A jó halál, Vallás és élet, Parma OH 1976, 44
l.
A sátán hatalma, Vallás és élet, Parma OH
1976, 183 l.
(szerk.) *Védőszentjeink,* Schütz Antal műve
alapján, Vallás és élet, Parma OH 1976, 425 l.
(szerk.) *Rózsafüzér titkok,* Vallás és élet,
Parma OH 1976, 84 l.
(szerk.) *Kínaiak,* Vallás és élet, Parma OH
1978, 64 l.

Kővári Károly – Miller, Donald

Boldog házaselet, Út, igazság, élet, Shrub Oak NY 1958, 302 l.

Kővári Károly – Miller Lajos

Isten gyermekei, A Szív, Shrub Oak NY 1959, 158 l.

Közi Horváth József

Apor püspök élete és halála, Szerző, München 1977, 95 l. – uo. 1984, 122 l.
Mindszenty bíboros, Mindszenty Emlékbizottság, München 1980, 1984, 128 l.

Kur Géza

Egyedüli reményem Úristen, csak Te vagy! Magyar imádságok magánhasználatra, Szerző, Warren OH 1957, 73 l.

Lakos Endre

Útkeresés, Szerző, Bécs 1966.

Láng Mária (szerk.)

Veled is történhetett volna (sorsok és vallomások), Róma 1974.

Lányi Vince

Patrónánk, Imádságok, Woodbridge NJ 1962.

Lepold Antal

Csernoch János, Emlékezés Nagymagyarország utolsó hercegprímására, Bécs 1963.

Liptay György – Kozma György (szerk.)

Jöjj, kövess engem, OMC, Bécs 1985, 48 l.

Magyar József

Szemelvények a chicagói Szt. István templom életéből 1930–1974, Szerző, São Paulo 1982, 110 l.

Magyary Csilla

A bevándorlók szentje, Cabrini Szent Franciska, Vallás és élet, Parma OH 1977, 52 l.

Maklári Lajos (szerk.)

Daloljunk az úrnak! Vallásos tárgyú dalok gyűjteménye, OMC, Bécs 1976, 190 l.

Marosi László (szerk.)

Hunya Dániel emlékfűzet, Österreichisches Seelsorge Institut, Bécs 1961, 84 l.

Mehrle Tamás

Egy az Isten (tan.), Róma 1975.

Mérő Ferenc

A fáradhatatlan harcos, Kolping Adolf élete és műve, Kolping Verlag, München 1957, 84 l.

Mihályi Gilbert

Szűz Mária az Újszövetségben, Anonymus, Róma 1954, 243 l.
Liturgia és hitélet, Magyar Ház, Brüsszel 1966.

Mihályi Gilbert – Dunai Ákos

II. János Pál, a vasfüggöny mögül jött pápa, KMV, Youngstown OH 1980, 244 l.

Miklósházy Attila

Benedicamus Domino (a liturgikus megújulás teológiai alapjairól), Prugg, Kismarton 1984.

Mindszenty József

A prímások ezeréves városa, sajtó alá rend. Bíró Béla, Bécs 1973, 135 l.
Hirdettem az Igét, Válogatott szentbeszéddek és körlevelek 1944–1975, Mindszenty Alapítvány, Vaduz 1982, 302 l.
Az Édesanya, Hunikum, Budapest 1990, 410 l.

Miskolczi Kálmán

Pap voltam Rákosi és Kádár alatt, KMV, Youngstown OH.

Monay Ferenc

Adatok a magyarországi és erdélyi minoriták irodalmi munkásságáról, Róma 1953, 143 l.

A római magyar gyóntatok, Szerző, Róma 1956, 218 l.

P. Kelemen Didák, a Felső-Tiszavidék apostola 1683–1744, Katolikus Szemle, Róma 1957, 25 l.

Nemeshegyi Péter

Az Eukarisztia, Róma 1975, 146 l.

Nimród, Frank

Az utolsó ítélet I-II, Szerző, Buenos Aires 1974, 458+312 l.

Nyisztor Zoltán

Ötven esztendő, Századunk magyar katolikus megújítása, OMC, Bécs 1962, 207 l.

Jézus földi élete, Mikes Kelemen Kör, München 1975, 87 l.

Őrsy László

Úttalan utak ura, Prugg, Kismarton 1971, 80 l.

Egyház és teológia, Róma 1977, 180 l.

Őry Miklós

Pázmány Péter lelkesége, antológia, Carinthia, Klagenfurt 1964, 112 l.

Pesti Róbert (szerk.)

Mindszenty breviárium, Várta, Hamburg 1952, 24 l. – AMK, Detroit 1958, 30 l.

Péteri János

Az első jezsuiták Magyarországon 1561–1567, Inst. Hist. S. J. Róma 1963, 332 l.

Petrik Éva

Gyermekeimmel, indítások iskolás gyermekek vallási neveléséhez lelkipásztorok és szülők számára, OMC, Bécs 1974.

Pvokop Péter

Keresztúton, Róma 1983, 39 l.

Uram irgalmazz: Jézus szíve litánia, Róma 1983, 106 l.

Boldogasszony: Loretói litánia (képek és szöveg), Róma 1984, 196 l.

Üdvösségünk: Jézus neve litánia (képek és szöveg), Róma 1984, 205 l.

Római évek (cikkek, kritikák), Róma 1985, 281 l.

Kavicsdobáló (írások és képek), Róma 1987, 478 l.

Puskely Mária Kordia

Akik kittek a szeretetben (tangy.), Szerző, Róma 1975, 383 l.

Avilai Teréz, Szerző, Róma 1977.

Akik a jobbik részt választották (esszék), Szerző, Róma 1978.

Árpádházi Boldog Margit és a XIV. századi misztika, Szerző, Róma 1980. 114 l.

Bibliai tájakon, Szerző, Róma 1981.

Árpádházi Szent Erzsébet, Szerző, Róma 1981.

Nyisd fel szemedet és láss, Szerző, Róma 1986.

(szerk.) *Férfi szerzetesrendek és kongregációk, Női szerzetesrendek és kongregációk*, Magyar Egyházsociológiai Intézet, Bécs 1989. – 2. kiad. *Szerzetesek*, Budapest 1990, 231 l.

(szerk.) *Ezer év misztikájából*, Tizenkét misztikus élete és írásai, Szent Gellért Kiadó, Budapest 1990.

Nem-keresztény vallások és szekták és a kereszténység, Szent István Társulat, Budapest 1991.

Rákos Balázs Raymund

Népimakönyv, Róma 1963.

Huszonegy év Itáliában, Róma 1968.

Közel és távol (tan.), Szerző, Róma 1973, 409

1.

Ugye, atyafiak? Isten szolgája P. Kelemen Didák élete 1683–1744, Szerző, Róma 1975, 855 l.

(sajtó alá rend.) *P. Kelemen Didák levelei, 1714–1743*, Róma 1978, 373 l.

Rendesi M. György

Egyéniségünk kibontakozása (tan.), Szerző, Linz 1976, 392 l.

Riesz Lajos (szerk.)

Út, igazság, élet, 1400 hitvalló nyilatkozat (Az 1975-ös Szentévre), KMV, Youngstown OH 1975, 143 l.

Salamon Z. László

Hol Szent Péter sírba téve, Szent Péter római tartózkodása és halála, sírjának és ereklyéinek története, Szerző, Róma 1975.

Salgó János

Krisztus tanúi a történelemben, Zsinati Bizottság, Róma 1976, 157 l.

Schermann Rudolf

Ember, akinek múltja van (Páli Szt. Vince), OMC, Bécs 1985, 96 l.

Sohlmann Károly

Az elmélkedés percei (rádioprédikációk), Turán, Garfield NJ 1973, 287 l.

Solt Jenő

Így értsd az Ószövetséget!, OMC, Bécs 1975, 146 l.

Így értsd az Újszövetségeit!, OMC, Bécs 1976, 158 l.

Somogyi B. Gerő

Halló, itt Lourdes! Egy újságíró naplójából (a kegyhely története), Magyar Ház, Brüsszel 1958, 125 l.

Tre Fontane krónikája (egy Mária-búcsúhely története), Róma 1964.

Szabó Ferenc

Teilhard de Chardin, Ahogy Lehet, Párizs–Bécs 1965, 56 l.

Isten barátai, Hitünk korszerű bemutatása, Szerző, Róma 1969.

Henri de Lubac az Egyházzól, Szerző, Róma 1972, 266 l.

Az ember és világa, Szerző, Róma 1974, 293 l.

Párbeszéd a hitről, Szerző, Róma 1975.

H. de Lubac – Y. Congar, Róma 1976.

A szeretet hullámhosszán, Miért élünk, miért hiszünk, Szerző, Róma 1977, 275 l.

Jézus Krisztus megközelítése, Szerző, Róma 1980.

A rejtett Isten útjain, Szerző, Róma 1980, 289 l.

Karl Rahner, Róma 1981.

(szerk.) *Jézus Krisztus tegnap és ma*, Rádióbeszélgetések és vallomások, Szerkesztő, Róma 1985, 226 l.

Lélemben és igazságban, Szerző, Róma 1986, 510 l.

(szerk.) *Személy, házasság, család*, Szerkesztő, Róma 1988, 276 l.

A teológus Pázmány, A grazi theologia scholastica Pázmány művében, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség, Róma 1990, 365 l.

Napfogyatkozás – Kereszténység és modernség (tan.), Szerző, Róma 1991, 464 l.

Szabó Ferenc – Puskely Mária

Ábrahámtól Jézusig, Bevezetés a Bibliába, Zsinati Bizottság, Róma 1976, 288 l.

Életadó lélek, Bevezetés a keresztény hitéletbe, Szerzők, Róma 1980.

Szalay Jeromos

Mit üzen a vértanú primás? Mission Catholique Hongroise, Párizs 1949, 1952, 91 l.

Vértanú püspök vértanú népe, Márton Áron erdélyi püspök, hitvalló és szabadsághős 1896–1952, Mission Catholique Hongroise,

Párizs 1952, 328 l. – 2. kiad. AMK, Köln–
Detroit 1958, 325 l.

Szeder Mihály

A lőcsfalvi pap naplójából (cikkek), A Szív,
Shrüb Oak NY 1975, 348 l.

Szegedi István

A csavargók barátja, Bosco Szent Jánosról,
Herold, Bécs 1977, 140 l.

Székely István

In memoriam Márton Áron, Szerző, München
1982, 31 l.

Szelényi Imre

Világosságom a világon, Prohászka püspök
bölcseleti értékvilága, Bécs 1962.
Bábeltől Pannoniáig, London 1963.

Szentmártoni Mihály

A fiatalok világa, Róma 1985, 221 l.

Szőke János

Márton Áron, Szerző, Thaur bei Innsbruck
1988, 519 l. – 2. kiad. KMV, Youngstown
OH 1989.

Teleki Béla

Viruló életért, Családlelkipásztorkodási
vázlatok, Prugg, Kismarton 1988, 164 l.
Lüktető élet, Családi alapközösségek
kézikönyve, Prugg, Kismarton 1989, 176 l.

Tölgyes Lajos (szerk.)

Búcsúval ellátott zsoldárok, Szerző,
Regensburg 1948, 215 l.
Krisztus urunk szenvedésének kis zsolozsmája,
Himnuszok Krisztus szenvedéséről, Szerző,
Regensburg 1948, 237 l.
Elmélkedések az Úr imájáról, Az evangélium
dióhéjban, AMK, Köln 1952, 100 l.

Török Jenő (szerk.)

Életfordulón, Önvizsgálat és tájékozódás,
OMC, Bécs 1974, 71 l.
A papi szolgálat (dokumentumok, tan. elm.),
OMC, Bécs 1974, 330 l.

Varga László

A magyar titok (tan. elm.), Magyar Ház,
Brüsszel 1960, 200 l.
Az élő Isten, Magyar Ház, Brüsszel 1966.

Vecsey József

(szerk.) *Mindszenty-okmánytár*
(pásztorlevelek, beszédek, nyilatkozatok,
levelek) I-III, Pannonia Sacra, München
1957, 633 l.
Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára,
Szerző, St. Gallen 1970, 255 l.

Vecsey Lajos

*Bulla orationum et pulsatio meridiana – Az
imádságok bullája és a déli harangszó* (latinul
és magyarul, kétnyelvű), Teufen, Appenzell
1955, 57 l.

*

A magyar bencések 50 éve Brazíliában, Szent
Gellért Kolostor, São Paulo 1981, 58 l.

*A Szabad Nyugat magyar katolikusainak
emlékirata XII. Pius Pápa Őszentségéhez*,
akitől egyházi hierarchiát kérnek, "Magyar
Katolikus Hierarchiáért" Bizottság, Buenos
Aires 1954, 12 l.

*A vallásszabadság helyzete a szocialista
országokban* (dokumentáció), Magyar
Egyházi Tájékoztató, Königstein NSzK 1985,
288 l.

Az Egyház a mai világban, A II. Vatikáni
Zsinat lelkipásztori konstitúciója, Katolikus
Szemle, Róma é. n. 152 l.

Bibliai történetek a katekizmus igazságaival,
Rauch, Innsbruck é. n. 108 l.

Énekeljetek az Úrnak, Énekeskönyv,
Anonymus, Róma 1957, 105 l.

Harmonia Sacra, énekeskönyv, Délamerikai
Magyarság, Buenos Aires 1951, – Kárpát,
Buenos Aires 1953, 1957, 272 l.

Imádkozzunk együtt, Taizéi imák és énekek,
OMC, Bécs 1988, 103 l.

Imádságos és énekeskönyv, Szent Benedek-
rend, São Paulo 1950, 328 l.

Jöjj el Jézus, Gyermekekönyv, Délamerikai
Magyarság, Buenos Aires 1950, 64 l.

Kapisztrán Szent János élete, Comitato
Ungherese, Róma 1956, 15 l.

Kis imakönyv a magyar hadifoglyok és
menekültek használatára, Vatikánváros 1945,
79 l.

Magyar Kálvária, az Egyház üldözése
Magyarországon, Ostpriersterhilfe, Königstein
NSzK én. 100 l.

Magyarok imája, Ima- és énekeskönyv,
Magyar Ház, Brüsszel 1957, 128 l.

Mindszenty: A kereszt szabadságharca, A
klagenfurti Mindszenty-ünnep teljes irodalmi
anyaga, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1951, 34
l.

Római kis katekizmus, AMK, Köln 1959, 64 l.

Szent Év 1950, Szent Év Központi Bizottsága,
Róma 1950, 42 l.

Szent magyarság (imák, énekek,
elmélkedések), Vallás és élet, Parma OH
1975, 100 l.

*Teológia és ideológia: a felszabadítás
teológiája és a marxista társadalmelemzés*
(dokumentáció), Szőke János, Königstein
NSzK 1986, 185 l.

Venite Adoremus Dominum (imakönyv),
Sydney-i Róm. Kat. Egyházközség, Sydney
1957.

A 2. Vatikáni Zsinat, Magyar Papi Egység,
Bécs 1967, 220 l.

A Zsinat, A II. Vatikáni Egyetemes Zsinat
története, tanítása és szelleme, Zsinati
Bizottság, Róma 1966.

b. Fordítás

Bartóky Zsuzsa

Éljük az igét I-II (Chiara Lubich: Parola di
vita, meditációk), Róma 1980, 1983, 211 l.

Békés Gellért – Dalos Patrik

Újszövetségi Szentírás (görög eredetiből és
magyarázattal), Külföldi Magyar Katolikus
Akció, Róma 1951, 639 l. – Szt. Gellért
Egyházi Kiadó – Szt. Gellért Hittudományi
Főiskola – Szt. Jeromos Bibliatársulat,
Budapest 1991.

**Benkő Antal – Dévény István – Szakos
József**

Jézus és az Egyház anyja (nyugati szerzők
tanulmányai), Prugg, Kismarton 1987, 136 l.

Érdy Szaniszló

Malinski, M.: *Nem mindegy! Teljesebb élet*
(németből), Prugg, Kismarton 1985, 122 l.

Farkasfalvy Dénes

Zsoltároskönyv, Prugg, Kismarton 1975,
1976, 270 l.

A római levél, Prugg, Kismarton 1983.
Testté vált szó, Evangélium Szent János
szerint, Prugg, Kismarton 1986–1989.

Felsőöry Magdolna

Schneider, R.: *Szent asszonyok*, AMK, Köln
1959, 221 l.

V. Gábor Mária

Greshake, G.: *Helytállás a pusztában* (németből), OMC, Bécs 1984, 111 l.

Jász Ipoly

Imberdis, P. – Perrin, X.: *Vallomások, vélemények, válaszok*, OMC, Bécs 1985, 263 l.

Juhar József

Katekizmus, A katolikus egyház tanítása (németből), Herder, Róma–Freiburg–Bécs 1958, 294 l.

Kabdebó Tamás

Harrington, W.: *A biblia hősei*, Holnap, Budapest 1991.

Kiss Zsuzsa

Schütz, Roger: *Források*, Válogatás – írásaiból, OMC, Bécs 1984, 174 l.

Kővári Károly

Shouppe, F. X.: *A szenvedő egyház* (angolból), Vallás és élet, Parma OH 1975, 48 l.

Taguchi, Y. P.: *A szentírás tanulmányozása* (angolból), Vallás és élet, Parma OH 1975, 32 l.

Valtorta, Mária: *Példabeszédek* (olaszból), Vallás és élet, Hamilton, Ont. 1984.

Valtorta, M.: *Mária élete 10. A király titka*, Vallás és élet, Courtland, Ont. 1985, 41 l.

Valtorta, M.: *Mária élete 11. A szüzek királynője*, Vallás és élet, Courtland, Ont. 1985, 48 l.

Valtorta, M.: *Mária élete 12. A közbenjáró*, Vallás és élet, Courtland, Ont. 1985, 37 l.

Valtorta, M.: *Mária élete 15. Az egyház anyja*, Vallás és élet, Courtland, Ont. 1985, 41 l.

Valtorta, M.: *Mária élete, A társmegváltó*, Vallás és élet, Courtland, Ont. 1985, 53 l.

Valtorta, M.: *Jézus szenvedése*, Vallás és élet, Courtland, Ont. 1986, 96 l.

Valtorta, M.: *Mária élete 14. A fájdalmas*

anya, Vallás és élet, Courtland, Ont. 1986, 49 l.

Mérő Ferenc

Schlüter, D. M.: *Az ember, az ismeretlen lény* (németből), AMK, München 1957, 154 l.

Schlüter, D. M.: *A rózsafűzér*, AMK, Köln 1958, 63 l.

Puskely Mária

De Mello, A.: *Test és lélek imája*, Prugg, Kismarton 1987, 130 l.

Benső végtelen (olaszból), Szent István Társulat, Budapest 1990.

Prossard, André: *Van Isten, találkoztam vele*, Szent István Társulat, Budapest 1991.

Padre Gabriele: *Istennel egyesült élet, Keresztes Szent János szerint*, Szent István Társulat, Budapest 1991.

Carretto, Carlo: *Isten látta, hogy ez jó*, Szent Gellért Kiadó, Budapest 1991.

Rezek Román

Hozzád kiáltok, Szt. Ágoston pseudo-Soliloquiá-ja, AMK, Köln 1952.

Barth, M.: *Istenkeresők* (franciából), AMK, Köln–Detroit–Bécs 1958.

TEILHARD DE CHARDIN, Pierre (franciából):

Benne élünk (Le milieu divin), Ahogy Lehet, Párizs–Bécs 1965, 1967, 164 l.

Az emberi jelenség (Le phénomène humain), Occidental Press, Washington 1968, 412 l. – São Paulo 1975, 162 l.

Utak az Omega felé I-V, Fordító, São Paulo 1968–70, 180+116+133+114 +109 l.

A mindenség himnusza (Hymne de l'Univers), Ahogy Lehet, São Paulo 1970, 154 l.

Az emberi energia (L' énergie humaine), Ahogy Lehet, São Paulo 1971, 249 l.

Tudomány és Krisztus (Science et Christ), Instituto Social Morumbi, São Paulo 1972, 293 l.

Naplója (Journal 1. köt), Fordító, São Paulo 1975, 258 l.

Írások a háború idejéből 1916-1919 (Écrits du temps de la guerre), Fordító, São Paulo

1975, 206 l.

Bizalmas levelei 1919–1955, Fordító, São Paulo 1976, 311 l.

Baráti levelei (Lettres familières), Fordító, São Paulo 1977, 97 l.

Út az Omega felé, Szent István Társulat, Budapest 1981.

Speaght, R: *Teilhard de Chardin élete* (franciából), Fordító, São Paulo 1978, 181 l.

Sallér Géza

Hünemann, W.: *A Rajna-parti dóm*, Pastore Ungarnhilfe, Bécs 1984, 149 l.

Sántha Máté

Stuttgarter bibliai kislexikon (Kleines Stuttgarter Bibellexikon), Prugg, Kismarton 1973, 331 l.

Jungmann, J. A.: *A szentmise*, Történelmi, teológiai és lelkipásztori áttekintés (angolból), Prugg, Kismarton 1977, 323 l.

Purcell, M.: *Matt Talbot és kora* (Matt Talbot and his times, angolból), Prugg, Kismarton 1978, 148 l.

Szabó Ferenc – Kerényi Gábor

Válogatás Hans Urs von Balthasar műveiből, Róma 1989, 238 l.

Szabó Ferenc – Nagy Ferenc (szerk.)

Biblikus teológiai szótár (ford. franciából), Vocabulaire de théologie biblique szerk. biz., Róma 1974, 1518 l. – Szent István Társulat, Budapest 1986.

Szendrei József

Hugo Rahner: *Loyolai Szt. Ignác* (németből), Hegyi János, München é. n. 75 l.

*

Loidl, Alois: *Végső kérdések*, OMC, Bécs 1958, 60 l.

Schütz, Roger: *Az egység sodrában* (Dynamique du provisoire), Hueber, München 1967, 63 l.

Trefan, L.: *Imakönyv páduai Szent Antal tiszteletére*, KVM, Cleveland 1952, 124 l.

B. Protestáns

a. Eredeti

Almási Mihály

A szeretetről és a tisztátalanságról a Biblia fényében, Amerikai Magyar Baptisták Konferenciája, Theológiai Szeminárium, Cleveland 1985, 26 l.

A nagy kaland, Amerikai Magyar Baptisták Konferenciája, Magyar Iratmissziós Társaság, Cleveland 1985, 48 l.

Jézus Krisztus, a gyülekezet ura, Amerikai Magyar Baptisták Konferenciája, Theológiai Szeminárium, Cleveland 1988, 66 l.

Almási Mihályné

Evangéliumi énekek, Amerikai Magyar Baptisták Konferenciája, Cleveland 1983, 60 l.

Bárczay Gyula

Sorsok a református egyházban 1948–1988, EPMSz, Bern 1989, 29 l.

Béky Zoltán

Teológiai tanulmányok Kálvin Jánosról, 2. kiad. Amerikai Magyar Református Egyesület, Washington 1959, 40 l.

Bethlen Gábor vallásos személyisége, Amerikai Magyar Református Egyesület, Washington 1959, 16 l.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület történetének főbb eseményei I-II, 1896–1966, 1966–1970, Bethlen Freedom Press, Ligonier PA 1970, 95 l.

Be régen vérezel szegény magyar
(prédikációk, előadások), Hungarica
Americana, Washington 1975, 240 l.

Benkóczi Dániel – Keken András

Ó- és újszövetségi történetek, Külföldi
Magyar Evangélikus Lelkigondozó Szolgálat,
Bécs 1959, 69 l.

Brachna Gábor (szerk.)

Útmutató a Biblia olvasásához, Amerikai
Magyar Evangélikus Konferencia, Cleveland
1984, 224 l.

Dienes Barna

Apostolok cselekedetei, Pittsburgh 1949.
Egyházunk belmissziói munkássága,
Pittsburgh 1949.
(szerk.) *Egyház a viharban*, Magyar Ref. és
Ev. Egyházközösség, Buenos Aires 1949, 34
l.
(szerk.) *Az erőpróba éve*, Magyar Ref. és Ev.
Egyházközösség, Buenos Aires 1950, 28 l.

Endrey Tivadar

Nagyságoddal telve ég-föld, Shrub Oak NY
1961.

Ferenczy Zoltán

Új szív, Konfirmációi káté, Külföldi Magyar
Evangélikus Lelkigondozó Szolgálat, Bécs
1959, 108 l.

Gombos Gyula

Szűk esztendő, A magyar kálvinizmus
válsága, Occidental Press, Washington 1960,
138 l.

Hamza András

"Az én ügyem a Te ügyed is" (prédikációk,
válogatta: Komjáthy Aladár), Hamza István,
New Brunswick NJ 1989.

Harsányi András

Isten hozott, Vancouver 1960.

Havadtóty Sándor

Az igehirdetés eszkatológiája, Windsor, Ont.
1958.

Herjeczki A. Géza (szerk.)

A Magyar Baptista Tábor 25 éves története,
First Hungarian Baptist Church, Toronto
1985, 64 l.

Hunyadi László

Keresztyén vallásban, Ligonier PA 1973, 127
l.

Útravaló, Ligonier PA 1982.

Kemény Péter

Negyedórák Isten előtt (prédikációk),
Dezséry, Adelaide 1978, 219 l.

Kérész Árpád

Krisztus és az ember, Párizs 1955, 92 l.

Kiss Ferenc – Ungár Aladár

Ti vagytok a föld sója (igehirdetések),
Evangéliumi Iratmisszió, Stuttgart –
Keresztyén Testvér Gyülekezet, Budapest
1982, 400 l.

Komjáthy Aladár

A kitántorgott egyház, Budapesti Református
Sajtóosztály, Budapest 1984, 279 l.

Lant Emil

Az éter hullámain át (igehirdetések),
Evangéliumi Iratmisszió, Stuttgart 198?, 150
l.

Nagy Lajos

Csipkebokor (igehirdetések), 1970.

Nyerges Miklós

A Caracasi Magyar Protestáns Gyülekezet története, Buenos Aires 1976.

Reichert Gyula

Ama fényes hajnali csillag, A Jelenések Könyvének magyarázata I-II, Evangéliumi Iratmisszió, Stuttgart 1975, 134+269 l.

Sólyom Jenő

Hazai egyháztörténelem, Külföldi Magyar Evangélikus Lelkigondozó Szolgálat, Bécs 1959, 94 l.

Szabadi Gusztáv

Mindennapi kenyerünk (elm.), Harsona, London 1962, 184 l.

Szabóné Lévay Margit

Mindent megmondott nekem, Bibliai írások (cikkek), Standard, New Brunswick NJ 1955, 176 l.

Szent-Iványi Sándor

A magyar vallásszabadság, Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat, New York 1964, 195 l.

Szépfalusi István

Igehirdetés a jövő szolgálatában, EPMSz, Bern 1976, 95 l.

Terray László

Testvéreink a nagyvilágban, Magyar evangélikusok külföldön, Külföldi Magyar Evangélikus Lelkigondozó Szolgálat, Bécs 1959, 16 l.

Nem tehetett mást (Ordass Lajos), Ordass Lajos Baráti Kör, Budapest 1990.

Trombitás Dezső

Itt és ma, Igehirdető az emigrációban, Hungarian Reformed Church of Hollywood,

Los Angeles 1966, 126 l.

Vagy-vagy! Magyar egyház az emigrációban, Hungarian Reformed Church of Hollywood, Los Angeles 1967, 126 l.

Vészkijárat, Hungarian Reformed Church of Hollywood, Los Angeles 1969, 64 l.

Esendő öregek, Szerző, Los Angeles 1975, 23 l.

Küldetéstudat és embergazdálkodás, Hungarian Reformed Church of Hollywood, Los Angeles 1978, 56 l.

Vajta Vilmos

Keresztyén hitélet, Lund 1946, 117 l.

Zimonyi Sándor

Verjetek benne gyökeret, Szerző, Gnadenwald 1972, 496 l.

*

A hit csodája, az akroni Lórántffy Otthon képes története, L. Otthon, Akron OH 1987, 400 l. + 180 kép.

Bibliai szókönyv, Szókonkordancia a Károli Gáspár fordítású Bibliához, Evangéliumi Iratmisszió, Stuttgart 198?, 600 l.

Evangéliumi beszélő képek (E. J. Pace rajzaival), Evangéliumi Iratmisszió, Stuttgart 1978, 347 l.

b. Fordítás**Isten Pál**

Smith, J. O.: *Az Isten üdvözítő terve* (The Salvation of God, angolból), Népek Egyháza, Toronto 1969, 134 l.

Szabadi Gusztáv

Brinke, G. R.: *A túlvilágról* (Jenseitiges und Zukünftiges, németből), Evangéliumi Iratmisszió, Stuttgart 1978, 203 l.

C. Magyar vallás**Badiny Jós Ferenc**

Magyar Hit (kiskaté), Szerző, Buenos Aires 1973, 40 l.

Magyar Hit követésében indulás a magyar vallásban... az "új évezredre" (ahogy én látom), Szerző, Buenos Aires 1977, 30 l.

(szerk.) *Magyar Biblia*, Magyar Biblia Munkaközösség, Libro de Ed. Argentina, Quilmes 1984, 72 l.

(szerk.) *Kaldeusok írása szerinti magyar biblia*, meg a magyaroknak a könyvek könyve és énekek éneke, Libro de Ed. Argentina, Quilmes 1985, 48 l.

*

Magyar vallás (cikkek), Kanadai Magyar Egyház, West-Hill, Ont. 1974, 100 l.

D. Izraelita vallás, zsidóság**Beneschovsky Imre**

Zsidóságunk tanításai, Tel-Aviv 198?.

Feuerstein Emil

Egy marék virág, A magyarajkú zsidóság szellemi öröksége, I-III, Megörökítési Emlék Bizottság és Szerző, Tel-Aviv 1986–89, 431+464+318 l.

Fuchs Avrám (Ábrahám)

Magyarországi jesivák, Izrael 1987.

Kraus Naftáli

Az ősi forrás, Mózes öt könyvének magyarázata, Fórum, Budapest 1990, 575 l.

20. Bölcsélet, léletkan, mitológia**Brandenstein Béla**

A művelődés válsága, Szétszórt Parazsak, Köln 1952, 16 l.

Új szellemkor felé? A kultúraalakulás jövőjéről, AMK, München 1952, 16 l.

Csepi Béla

Gondolatok, Gondolatdarabok, Szerző, Cleveland 1964, 111 l.

Földes Tibor

Az ember, az ismeretlen lény, AMK, München 1957, 154 l.

Gábry Elemér

Az ugrástól a kultúráig (Hogyan alakult ki a gondolkodó ember), Árpád, Cleveland 1989, 240. l.

Hanák Tibor

Ideológiák és korunk, Tíz tanulmány, Szepsi Csombor Kör, London 1969, 195 l.

A filozófus Lukács, Magyar Műhely, Párizs 1972, 1974, 120 l.

Az elmaradt reneszánsz, A marxista filozófia Magyarországon, EPMSz, Bern 1979, 424 l.

A filozófia: kritika, integratio, Bécs 1980, 215 l.

Az elfelejtett reneszánsz, A magyar filozófiai gondolkodás századunk első felében, EPMSz, Bern 1981, 265 l.

Harmat Pál

Freud, Ferenczi és a magyarországi pszichoanalízis, A budapesti mélylélektani iskola története 1908–1983, EPMSz, Bern 1986, 381 l.

Határ Győző

Pantarbesz (bölc. tan.), Aurora, München 1966, 94 l.

Intra muros, Tanulmány a véleményről, a hitről, a meggyőződésről, Aurora, London 1978, 326 l. – Pannon, Budapest 1991, 232 l.

Özön közöny (bölc. elm.), Aurora, London 1980, 537 l.

Szélhárfa (filozófiai kommentárok), I. *A rákóra ideje*, Aurora, London 1982, 279 l. –

II. *Félreugrók – Megtántorodók*, Aurora, London 1983, 347 l. – III. *Antisumma*, Aurora, London 1983, 299 l.

Az ég csarnokai (bölc. tan.), Aurora, London 1987, 171 l.

Heller Ágnes

Az igazságosságon túl (a Beyond Justice fordítása), Gondolat, Budapest 1990, 374 l.

Kerényi Károly

Görög mitológia (Die Mythologie der Griechen, ford. Kerényi Grácia), Gondolat, Budapest 1977.

Pseudo-Anthisthenés, Beszélgetés a szerelemről, Helikon, Budapest 1983.

A halhatatlanság és az Apollón-vallás, Ókortudományi tanulmányok, Magvető, Budapest 1984.

Hermész a lélekvezető (németből fordította Tatár György), Európa, Budapest 1984.

Kibédi Varga Sándor

A szellem hatalma, Szellemfilozófiai tanulmány, AMK, Castrop-Rauxel 1953. – Aurora, München 1980. 199. l.

Kiss Menyhért

Bölcseleti tanulmányok, I-II. London 1959–60, 194 l.

Lajossy Sándor

Gondolatok, Harsona, London 1965, Herp, München 1984, 12 l.

Perlaky Lajos

A ma életművészete, Toronto 1953, 139 l.

Lélektől lélekig, Toronto 1955, 54 l.

Pető Ferenc

Kozmikus út (korunk égető kérdései, filozófiai válasz), The Cosmic Way Society, Houston TX 1986.

Rezek Román

Elmélkedések a szépségről, Fejezetek egy művészetbölcseletről, AMK, München 1954, 130 l.

Róheim Géza

Primitív kultúrák pszichoanalitikus vizsgálata, Budapest 1984.

Szondi Lipót

Kain, a törvényszegő – Mózes, a törvényalkotó (a Moses, Antwort auf Kain fordítása), Gondolat, Budapest 1987.

Idegen Szerzők Magyarul**Peale, N. V.**

A pozitív gondolkodás hatalma (The Power of Positive Thinking, ford. Gemziczky Etelka), PVH Publ., Tulsa OK 1981, 248 l.

Picon, Gaetan

Korunk szellemi körképe (a Panorama des idées contemporaines rövidített változata, szerk. Juhász Vilmos), Occidental Press, Washington 1961, 1963, 1966, 539 l.

21. Történelem

A. Magyarország összefoglaló története

Badinyi Jós Ferenc

A magyar nemzet történetének kis tükré,
Szerző, Buenos Aires, 220 l.

Bakó Elemér – Juhász Vilmos – Kovách Aladár – Marczell Árpád – Pohárnok Jenő – Szász Béla

Magyarország története, A magyarság életrajza az ősidőktől 1951-ig, Hunnia, München 1951, 160 l.

Bédy Gyula – Somogyi Ferenc – Eszterhás István – Füry Lajos

Rövid magyar história, Őseinktől a II. világháborúig, KMV, Cleveland 1954, 48 l.

Ferdinandy Mihály – Miskolczy Gyula – Gallus Sándor – Szász Béla

Magyar történelem, Kossuth, Cleveland 1957, 295 l.

Miskolczy Gyula

A magyar nép történelme a mohácsi vésztől az első világháborúig, Anonymus, Róma 1956, 312 l.

Somogyi Ferenc

Küldetés, A magyarság története, Kárpát, Cleveland 1972, 1973, 656 l.

*

A magyar történelem évszámokban, Hortobágy, Schloss Teising, é.n. 72 l.

Kis magyar történelem képekben, Szózat, München é.n. 44 l.

B. Általános munkák, tanulmánykötetek

Badinyi Jós Ferenc

A Magyar Szent Korona arányrendszerének és mitológiájának közel-keleti kozmológikus vonatkozásai, Buenos Aires 1986.

Baráth Tibor

Közép-Európa politikai felépítése a francia szakirodalom tükrében, Szerző, Montreal 1952, 1988, 112 l.

A dunai táj államszerkezete francia szemléletben 1871–1952, Nyugati Magyarság, Montreal 1952, 1988, 108 l.

A magyarság szerepe Európa történetében, Nyugati Magyarság, Montreal 1955, 16 l.

Bogyay Tamás

A Szentkorona mint a magyar történelem forrása és szereplője, SMIKK, Zürich 1984, 19 l.

Borbándi Gyula

Ötszáz mérföld, Kilenc esszé és két napló, Borla, München 1989, 240 l.

Borsody István

Európai évek, Századvég, Budapest 1991, 319 l.

Endrey Antal

Félbemaradt nép, Advocate Press Pty. Melbourne 1971, 85 l.

Gombos Gyula

A harmadik út, Püski, Budapest 1990, 143 l.

Kézdy-Vásárhelyi Béla

A lovagrendekről, Bécs 1970.

Kostya Sándor

Az újkor embere (tan.), Toronto 1964.

Kovács Ernő

Mi és a világ (tan.), Szerző, Toronto 1988.

Kőérberék A. István

A magyar szent korona országainak múltja és jövője, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1951, 82 l.

Mészáros Gyula

A másfélezeresztendő magyar nemzet, New Yorki Magyar Irodalmi Kör, New York 1950, 1952, 114 l.

Oltványi László

Szemelvények a magyar történelemből, Szerző, München 1985, 70 l.

Padányi Viktor

A nagy tragédia, I. rész: Így kezdődött., Ausztráliai magyarok, Mosman NSW 1952, 304 l., II. rész: Íme, a folytatás, 1977, 339 l., Együtt a kettő: Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1977, 668 l.

Tér és történelem, Melbourne 1956, 78 l.

Egyetlen menekvés, Mikes Kelemen Kör, München 1967, 179. l.

Történelmi tanulmányok, Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1972, 304 l.

Pék Károly

Névtelenek az utcán (tan.), Gondolatok, Birmingham 1958.

Pósfay Pongrácz

Adalékok a Szent Korona történetéhez, Córdoba, Argentína 1986, 132 l.

Radvánszky Antal

Nemzeti géniusunk szellemében (cikkek), Hungária, München 1951, 32 l.

A Szent János lovagrend története Magyarországon, Johannita Rend Magyar Tagozata, 1986.

Révai András

A túlsó partról (vál. írások), Szepsi Csombor Kör, London 1975, 211 l.

Szalay Gyula

Piros vér hull őszi sárba (tan.), Szerző, Edgewater FL.

Székely Zoltán (szerk.)

Történetünk – Örökségünk (tangy.), Hungarian American History, Palo Alto CA 1980.

Szent-Iványi Sándor

Történelem és krízis, Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat, New York 1961, 20 l.

Török Sándor

Településtörténeti tanulmányok és határproblémák a Kárpát-medencében, Szerző, Garfield NJ 1973, Bécs 1975, 360 l.

Trombitás Dezső

Történelem és önismeret, Szerző, Los Angeles 1971, 32 l.

Vajay Szabolcs

A Johannita Rend lovagjai 1854–1987, kn. hn. én. [1987], 726 l.

Wagner Ferenc

A magyar történetírás új útjai 1945–1955, Szerző, Washington 1956, 28 l.

*

Az "ezeréves haláltusa", Hungarian Turul Society, West Hill, Ont. 1976, 288 l.

C. Magyar őstörténet és az árpádok kora**Aczél József**

Szittyá-görög eredetünk, Harsona, London.

Alföldi György

Árpádtól Árpádig, A magyar népek őstörténelme, Szerző, Sydney 1978.

Badinyi Jós Ferenc

A megtalált magyar őstörténelem, Sydney 1967.

Kaldeától Ister-gamig, Sumir őstörténet, Szerző, Buenos Aires 1971, 256 l. – 2. bővített kiadás: uo. 1981, 304 l.

Mah-Gar a magyar...!, Nyílt levél Komoróczy Gézához, Szerző, Buenos Aires 1976, 208 l.

Kettős honfoglalás, Szerző, Buenos Aires 1979.

Az ister-gami oroszlánok titka, Szerző, Buenos Aires 1979, 143 l.

Ami nem az értelem szerint való... az rút!, Szerző, Buenos Aires 1979.

Nyelvtudomány és őstörténet, Szerző, Buenos Aires 1982.

Baráth Tibor

A magyar népek őstörténete I-III, Szerző, Montreal 1968–74.

Tájékoztató az újabb magyar őstörténeti kutatásokról, Szerző, Montreal 1973, 55 l. – Turul, Veszprém 1990.

A magyar őstörténet tételeinek újabb megvilágítása, Szerző, Montreal 1977.

Őstörténetünk orientalista szemléletben, Szerző, Montreal 1988, 115 l.

Beniczky Gyula

A besenyők Súr-törzsének történelme, AMK, Köln 1959, 15 l.

Bobula Ida

Arany és cserép I-II, Kúr, Warren OH 1959–60.

A sumér-magyar rokonság kérdése, Ed. Esda,

Buenos Aires 1961, 1982, 128 l.

Kétezer magyar név sumir eredete, Montreal 1970.

Csicsáky Jenő

A magyar nemzetcsalád útja távol Nyugattól a távol Keletre, Hungarian Publ. Co., Sydney 1961, 157 l.

Csobánczi Elemér

Ősturánok, Az ősturán magyar faj történelme a világműveltség őstörténelme, Szabó, Garfield NJ 1970, 277 l.

Erdélyi István

Adalékok a magyarság eredetkérdéséhez, Harsona–Attila, London 1968, 39 l.

Szumir régészeti emlékek a New York-i Metropolitan Múzeumban, Buenos Aires 1979.

Érdy Miklós

A sumir, ural-altáji magyar rokonság kutatásának története, Gilgamesh, New York 1974.

Belső-ázsiai utam az ujugurok hazájában, Közép-ázsiai utam Vámbéry nyomán, New York, 70 l.

Eszláry Károly

Az Arany Bulla 750 éves, Brüsszel 1973.

Fehér Mátyás Jenő

Képek a magyar sámáninkvizíciók történetéből, Warren OH 1967.

Táltosok és bakók, New York 1970.

Piroska, Szent László lánya, Buenos Aires 1970.

A nyugati avarok birodalma, 1. Az avar kincsek nyomában, 2. A korai avar kagánok, Magyar Történeti Szemle, Buenos Aires 1972, 250 l.

Besenyő őstörténet, Buenos Aires 1979.

Magyarföldi besenyők, Buenos Aires 1979.

Pártus ország és népe, Buenos Aires 1979.

Fehér M. Jenő – Fettich Nándor

Ősmagyarok és vikingek, Buenos Aires 1974.

Fehér M. Jenő – Nagy G.

Szkiták és magyarok, Buenos Aires 1978.

Fekete Zsigmond

Hol volt, hol nem volt Pribina országa, Ősi Gyökér, Buenos Aires 1978, 94 l.

Foltinyi István

A halomsiros és lausitzi kultúra nyomai Szeged környékén, Budapest 1957.

Foyta István

Honnan származunk, mit adtunk a világnak, kik a rokonaink, Kiss Sándor, Buenos Aires 1961, 164 l.

Götz László

Keleten kél a nap, Nyelvészeti és történettudományi értekezések, I. Az előázsiai ősnyelv felé, St. Pölten 1981, 251 l., II. Kettős mértékkel, A Magyar őstörténetkutatás módszereiről és eredményeiről, Szerző, Altötting 1981, 279 l., III. "Boncold csak nyelvész!", Szerző, Bécs 1982, 363 l., IV. A szumer kérdés, Népszava, Budapest 1990, 270 l.

Hallay István

Anonymus 900 év távlatából, 32 l.

Harsányi Fedor

Elődeink, Magyar Őskutatás, Buenos Aires 1975, 112 l.

Jaszovszky József

Quo vadis Mah-Gar? (vitairat), Kárpát, Cleveland 1974, Menlo Park CA 1978.

Juba Ferenc

A magyar tengeri hajózás őstörténeti vonatkozásai, Szerző, Bécs 1982, 52 l.

Kállay Ferenc

A pogány magyarok vallása, 331 l.

Katona Sándor

Árpád és Hannibál, Körösi Csorna Sándor Tört. Társ., Buenos Aires 1977, 110 l.

Kecskeméthy László

Az ősmagyarok vallása és kultúrája, 1972.

Kézdy-Vásárhelyi Béla

Attila címerei, Buenos Aires 1963.
Él-e még Attila vére európai családokban, Harsona, London 1965, 14 l.

Közi Horváth József

Magyarok tündöklő csillaga, Szent István 975–1038, München 1974.

Málnási Ödön

Szent István király emléke, Bécs 1957, 40 l.

Muzsnay Jenő

A Val d'Anniviers fantomja, Újváry "Griff", München 1978, 88 l.

Nagy Kázmér

Skócia pannoniai királynéja, Aurora, München 1971, 85 l.

Nagy Sándor

A magyar nép kialakulásának története, Transsylvania, Buenos Aires 1968; Fabó László, San Francisco 1987, 245 l.

Novotny Elemér

Sumer-Magyar, Duna, Fahrwangen, Svájc 1977, 80 l.

Oláh Imre

A Nimrud hagyomány, Ősi Gyökér, Buenos Aires, 78 l.

Oseczky Dénes

A magyarság török ősei (sajtó alá rend. Földvály Gábor), "Árpád" Munkaközösség, Sydney 1977, 135 l.

Padányi Viktor

Vérbulcsú, Egy ezredéves évfordulóra, Pázmány Péter Szabadegyetem, Buenos Aires 1954, 31 l.
Dentumagyarica, Transsylvania, Buenos Aires 1963, 450 l. – Turul, Veszprém 1989.

Pesti József

"Mit akartok az őstörténettel...?", Ősi Gyökér, Buenos Aires 1982, 63 l.

Pohárnok Jenő

Szent István király, magyarok tündöklő csillaga, Szétszórt Parazsak, Köln 1951, 32 l.

Pósfay Pongrácz

Az Árpádok vére Európában, Szerző, Córdoba, Argentína 1983.
Régiségek, Magyar előidők, Szerző, Córdoba, Argentína 1984, 184 l.
Az Árpádok északi és déli szláv kapcsolatai, Szerző, Córdoba, Argentína 1986, 240 l.
Árpádok III, A teljes életformaváltozás, Córdoba, Argentína 1988, 210 l.
Árpádok IV, Az Árpádok visszatérnek, Córdoba, Argentína 1988, 180 l.
Árpádok V, Vallott nekem a nyulak szigete, Córdoba, Argentína 1988, 208 l.

Rimanóczy László

Az elveszejtett turáni örökség, G. Kovács, Brüsszel 1974, 447 l.

Rojkóné Bakos Ibolya

Őseink nyomdokaiban Közép-Ázsiában, Szerző, Bern 1983, 80 l.
A székely eredetű siculi nép nyomdokain Szcíliában, Szerző, Bern 1985, 38 l.
Hunok nyomdokain Németországban és Hollandiában, Szerző, Bern 1988, 92 l.

Rudnay Egyed

Attila trilógia, Szerző, Brüsszel.

Simon Zoltán

Dicsőség a sasnak és az égnek, A magyar nép eredete és története Szent Istvánig, Szerző, Vancouver 1978, 218 l.

Szederkény Ferenc

Avar...Nagar...Magar..., NM 'Sedga, Melbourne 1988, 70 l.

Szelényi Imre

Szumér-magyar rokonság, Hídfő, München 1961, 47 l.
A szumér-magyar kérdés, Harsona, London 1964, 16 l.

Szentiványi Rezső

Bábeltől Pannóniáig, Szerző, Baltimore 1962, 33 l.

Szilvay Gyula

A besenyők története, Ősi Gyökér, Buenos Aires, 63 l.
A magyar és a testvérnépek őstörténete, Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1984, 343 l.

Szöllősy Sándor

Szittyák, hunok, avarok, magyarok, hn. én. 48 l.

Vágó Pál

A vérszerződés ereje, Ősi Gyökér, Buenos Aires 1976, 95 l.

D. Középkor**Baranyai-Lőrincz Gusztáv**

A déli harangszó és nándorfehérvári győzelem 500 éves jubileuma 1456–1956, Szerző, München 1956, 38 l.

Csapó Endre

Mátyás király, Harsona, London 1964, 40 l.

Csery Mihály

Magyarország a XVI. századi Európában, Montreal 1955.

Vitkovics Mihály, Montreal 1962.

A magyarság küzdelmének méltánylata a Zrínyiek korában, Montreal 1964.

Endrey Antal

A magyar archiregnum (a középkori Magyarország története), Magyar Intézet, Melbourne 1984, 292 l.

Fehér Mátyás Jenő

Középkori magyar inkvizíció, Buenos Aires 1968, 494 l.

Ferdinandy Mihály

Magyarország romlása (1490–1526), Lehel irodalmi díj bizottsága, Róma 1979, 115 l.
Országok Úrnője, A magyar Anjouk kora 1307–1387, Lehel-pályázat bizottsága, Róma 1985, 177 l.

Juhász László

Mátyás király Bécsben, Nemzetőr, München 1985, 168 l.

Rada Tibor

Buda törökkori ostromai, Szerző, Calgary 1986, 32 l.

Vecsey Lajos

Hunyadi, München 1956, 232 l.

E. Újkor, a 19. század végéig**Balassa Béla**

A Kossuth-idők hazafias orvosai, Kárpáthia, München 1954, 104 l.

Baumgarten Sándor

A szabadság kóbor lovagja, Gróf Teleki Sándor élete, Exodus, München 1962, 214 l.

Csernohorszky Vilmos

Rákóczi és kora, Herp, München 1987, 82 l.

Deák István

Kossuth Lajos és a magyarok 1848–49-ben (a *The Lawful Revolution* fordítása), Gondolat, Budapest 1983, 423 l.

Emőd Zoltán

Magyarország népmozgalmának alakulása a kiegyezés korától napjainkig, Mindszenty Akadémia, Buenos Aires 1964, 5 l.

Eszenyi László

A Szabadságért és az Unióért, Washington 1961.

Híven mindhalálig – Faithful unto Death (magyar-angol, kétnyelvű, Kováts Fabriczy Mihályról), Amerikai Magyar Református Szövetség, Washington 1976, 148 l.

Ferdinandy Mihály

Pázmány, az államférfi, Róma 1970.

Juhász László

A Héttoronytól Kufsteinig, Magyar rabok idegenben, Nemzetőr, München 1982, 200 l.

Kecskeméti Károly (szerk.)

Francia leírások Magyarországról Napóleon korából 1802–1809, Nagy Imre Intézet, Brüsszel 1960, 280 l.

Közi Horváth József

XI. Ince pápa szerepe a török kiűzésében,
Szerző, München 1986, 72 l.

Lukács, John (János)

Budapest, 1900, A város és kultúrája (az angol eredeti magyar fordítása), Európa, Budapest 1991, 253 l.

Miklós Elemér

Még egy csokrot (az első vh. előtti magyar élet története), Buenos Aires 1947.

Nagy Gyula

A Görgey kérdés, Ki az áruló?, Kőrösi Csorna Társaság, Dorval, Que. Kanada 1988, 376 l.

Padányi Viktor

Rákóczi 1711–1961, Nagymagyarországért Mozgalom, Melbourne 1961, 1984, 67 l.

Polyák László (szerk.)

Emlékezzünk a 100 éves szabadságharcra 1848–1948, Szerző, München 1948, 35 l.

Széchenyi György

Gróf Széchenyi István, magyar államférfi és európai gondolkodó, AMK, Köln 1963.

Sziklay Andor

Kosztai Márton esete, Amerikai Magyar Református Egyesület, Washington 1953, 96 l.

Szöts István

Gróf Batthyány Lajos főbenjáró pere és vértanúsága, Bécs 1987.

Sztáray Zoltán

Haraszthy Ágoston, a kaliforniai szőlőkultúra atyja, Püski, New York 1986, 175 l.

F. Legújabb kor*a. Egyes szerzők***Aczél Tamás – Méray Tibor**

Tisztító vihar, Big Ben, London 1961, 396 l.
"Újváry "Griff", München 1978, 1982, 380 l.
– JATE, Szeged 1989, 429 l.

Adonyi-Naredy Ferenc

A magyar katona a második világháborúban 1941–1945, MHBK Tanulmányi csoport, Klagenfurt 1954, 272 l.

Adonyi-Naredy Ferenc – Nagy Kálmán

Magyar huszárok a II. világháborúban, Huszár Múzeum Baráti Kör, Sárvár 1990, 144 l.

Auer Pál

Fél évszázad, Események, emberek, Occidental Press, Washington 1971, 443 l.
Elkerülhető-e a harmadik világháború?, Újváry "Griff", München 1977, 80 l.

Balla Bálint – Bárczay Gyula – Kovács Andor – Steinmann Judit – Szöllősy Árpád (szerk.)

Harminc év 1956–1986 (tangy.), EPMSz, Bern 1986, 622 l.

Békés Gellért (szerk.)

Mindszenty József a Népbíróság előtt, Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1986, 296 l. – Pannon, Budapest 1989, 270 l.

Binder László

Eltiport szabadság, Forradalmi napló 1956 október 23–31, Menekült Egyetemi Hallgatók Barátai, Toronto 1956, 61 l.

Bíró Géza

Trianon 1920–1970, Duna, Fahrwangen, Svájc 1986, 72 l.

Borbándi Gyula

A magyar népi mozgalom, A harmadik reformnemzedék, Püski, New York 1983, Budapest 1989, 538 l.

Borbándi Gyula – Molnár József (szerk.)

Tanulmányok a magyar forradalomról, Aurora, München 1966, 680 l.

Borsányi Julián

A magyar tragédia kassai nyitánya, Az 1941. június 26-i bombatámadás dokumentációja, Kerék-könyvek, München 1985, 535 l.

Borshy Kerekes György

Mindszenty bíboros, 1955.

Böhm Vilmos

Másodszor emigrációban, Progresszió, Budapest 1990, 285. l.

Braham, Randolph L.

Eichmann és a magyar zsidóság pusztulása, Pro Arte, New York 1962, 64 l.
A Magyar Holocaust I-II, Gondolat, Budapest–Blackburn International, Wilmington 1988.

Burján Gyula

Délvidék tragédiája – Titoszlávia portréja, 1959.
A rétsági páncélosok és a hercegprímás, 1961.
Magyarország-Erdély perében, 1966.

Chászár Ede

A bécsi döntés és jelentősége, Cleveland 1984.
A nemzeti kisebbségek nemzetközi problémája

(cikkgy.), Minority Rights Research Program Indiana University of Pennsylvania, Indiana PA 1985, 88 l.

Chum, J. M. (Braun Ferenc)

Az Eichmann-ügy magyar zsidó vonatkozásai, Szerző, Tel-Aviv 1961, 72 l.

Cindric Egon

Az "Egyesült Európa" gondolatának fejlődése, mai állása és magyar vonatkozásai, Európa-Unió németországi magyar csoportja, München 1950, 20 l.

Csaba István (Szentpály István)

Az elsüllyesztett háború (1956-ról), Szerző, Salzburg 1957, 152 l.

Csettkéy László

Az 1944. október 15-i események és annak előzményei, ahogy én Budapesten a "központban" átéltem, Magyar Történelmi Kutató Társaság, Englewood NJ 1981.

Csikay K. Pál

Kárpátmedence Kiseurópa, Harsona, London 1963.
A magyar-román együttélés mérlege, Harsona–Attila, London 1972, 20 l.

Csiszár László

A sátán komisszárjai, Vázlat az 1956-os rabszolgalázadás megértéséhez, Szerző, Sydney 1986, 193 l.

Csonka Emil

Habsburg Ottó, Egy különös sors története, Új Európa, München 1972, 380 l.
Zita története, az utolsó magyar királyné, Új Európa, München 1975, 220 l. – Eötvös, Budapest és Szent Gellért Egyházi Kiadó, Szeged 1989, 180 l.
A száműzött bíboros, Mindszenty az emigrációban, Új Európa, San Francisco–München 1976, 330 l.

A forradalom oknyomozó története 1945–1956, Veritas, München 1981, 560 l.

Csorba-Mikita István

Gondolatok a szabad Magyarország agrárpolitikájához, Kovács Béla Munkaközösség, hn. 1950, 61 l.

Czermann Antal

Szerémség, Bécs 1954.
Nagykovácsy Milenkó úttörő munkája, vagy a gyakorlati életpályák jelentősége a magyar újjáépítésben, Brentwood 1965.

Dabas Rezső

"Burgenland" álarc nélkül, Történeti földrajzi tanulmány az elrabolt nyugati végekről, Szerző, Montreal 1984, 415 l.

Daruvár, Yves de

A feldarabolt Magyarország (a *Le destin dramatique de la Hongrie* fordítása), Luzern 1976, 286 l.

Deák Ernő (szerk.)

Magyar változások 1948–1978 (tangy.), integratio, Bécs 1979, 150 l.

Deme Károly

Harctéri naplóm, A magyar királyi 20. könnyű hadosztály egészségügyi oszlop harctéri naplója, A szerző özvegye, Cleveland 1984, 250 l.

Dessewffy Gyula

Tanúvallomás, Magyar Történelmi Kutató Társaság, Englewood NJ 1988, 117 l.

Domonkos László

A közbiztonság, Szerző, 1952, 94 l.

Duczynska Ilona – Horváth Zoltán

Polányi Károly és a Galilei Kör, Budapest 1971.

Dunai Ákos

Ávósok (int.), Mikes Kelemen Kör Fabó, San Francisco 1988, 112 l.

Eckstein Sándor

És mégis ellenálltunk, Történetek a szlovákiai zsidó mentőmunkából, Szerző, Tel-Aviv 197?, 186 l.
Akiket őrangyaluk nem hagyott cserben, Szerző, Tel-Aviv 1982, 133 l.

Erdélyi István

A Szent Korona XX. századi kálváriája, Södertalje, 1978.
Kárpátalja, New York 1984.

Erdey Sándor

A recski tábor rabjai, Szerző, München 1984, 287 l. – uo. 1988, 350 l. – Reform, Budapest 1989.

Eszenyi László

Trianoni nemzedék, Budapest 1989.

Faragó Béla

Nyugati liberális szemmel, A mai magyar ellenzéki gondolkodásról, Magyar Füzetek, Párizs 1986, 287 l.

Farkas Ferenc, kisbarnaki

A Tatárhágó visszanéz, Kárpát, Buenos Aires 1952, 160 l.

Fehérváry István

Börtönvilág Magyarországon 1945–1956, Nemzetőr-Alpha Publ., DeKalb Pike PA 1978, 225 l. – Magyar Politikai Foglyok Szövetsége, Budapest 1990.
Szovjet világ Magyarországon 1945–1956, Nemzetőr-Pro Libertate, München–Santa Fe 1984, 256 l.

Fejtő Ferenc

Requiem egy hajdanvolt birodalomért,
Ausztria-Magyarország szétfűzése (a
Requiem pour un Empire defunt fordítása),
Atlantisz–Minerva, Budapest 1990, 432 l.
A népidemokráciák története (az Histoire des
démocraties populaires fordítása), Magvető,
Budapest 1991.

Feketekúty László

A magyar forradalom tanulságai, AMK,
Köln–Detroit 1960, 32 l.
1956 október, A magyar forradalom
történelmi kiértékelése, Magyar Ház, Brüsszel
1966, 123 l.

Fiala Ferenc

Zavaros évek, A Horthy-korszaktól Kádár
Jánosig, Hídfe, London 1965, 1966, 173 l. –
Mikes Kelemen Kör, München 1976, 1988,
150 l.

Fiala Ferenc – Marschalkó Lajos

Vádló bitófák, A magyar nemzet igazi sírásói,
Süli, London 1958, San Francisco 1982, 284
l.

Finkelstein Arnold Dávid

Fénysugár a borzalmak éjszakájában, Egy
fejezet az erdélyi zsidó mentőmunka
történetéből, Szerző, Tel-Aviv 1958, 400 l.

Galili Gemeiner Ervin (szerk.)

Tanúk vagyunk (a zsidóüldözésről), Szerző,
Tel-Aviv 1970, 332 l.
A pusztulás és a feltámadás nemzedéke
(cikkek), Szerző, Tel-Aviv 1984, 278 l.

Gáti, Charles (Károly)

Magyarország a Kreml árnyékában (a
Hungary and the Soviet Bloc fordítása),
Századvég, Budapest 1990.

Gombos Gyula

Húsz év után, Levelek Mircse Zoltánhoz,
Aurora, München 1970, New York 1973, 229
l.
Huszonegy év után, Aurora, München 1972,
93 l.

Gorka Pál

Elárult Budapest (a magyar ellenállás
története 1945 és 56 között, magyar-angol,
kétnyelvű), Oak Tree Books, Wembley,
Anglia 1986, 145 l.

Gosztonyi Péter

1956, A magyar forradalom története, Újváry
"Griff", München 1981, 203 l. – Budapest
1989.

*Magyarország a második világháborúban I-
III* (tan. cikkek), Herp, München 1984,
199+247+239 l.

*A magyar honvédség a második
világháborúban,* Katolikus Szemle, Róma
1986, 495 l.

Föltámadott a tenger... 1956, A magyar
október története, Herp, München 1989, 245
l. – Népszava, Budapest 1990, 298 l.

Légiveszély, Budapest! Szemelvények
Magyarország második világháborús
történetéből (1939–1945), Népszava,
Budapest 1989, 205 l.

A kormányzó, Horthy Miklós (az azonos című
német könyv fordítása), Téka, Budapest 1990,
173 l.

Háború van, háború, Budapest 1990.

Vihar Kelet-Európa felett, A II. világháború
utolsó évének magyar vonatkozású
eseményei, Népszava, Budapest 1990, 208 l.

Hahn Sándor

A Szent Korona útja és sorsa 1944–1978,
Szerző, New York 1984, 340 l.

Hajnal László Gábor

Embermalom (tan. cikkek), Szerző, München
1985, 83 l.

Holnaptalanok (tan. cikkek), KMV,

Youngstown OH 1986, 167 l.
"Kereszt a porban...!" (az 56-os forradalom után halálraítélt nők és fiatalok), KMV, Youngstown OH 1989, 63 l.

Hallay István

A magyar szent korona körüli tévedések és félreértések tisztázása, 40 l.

Hám Tibor (szerk.)

Jelenkori magyar történelmi dokumentumok I-III, Amerikai Magyar Kultúrközpont, Washington, I. 1984, 80 l., II. 1986, 107 l., III. 1986, 129 l.

Heller Ágnes – Fehér Ferenc

Egy forradalom üzenete, Magyarország 1956 (a Hungary 1956 revisited fordítása), Budapest 1989.
Jalta után, Kelet-Európa hosszú forradalma Jalta ellen, Budapest 1990.

Henney Árpád

Mi a Hungarizmus? Kiesel, Salzburg 1951, Lauterbach 1957, 36 l.

Hennyey Gusztáv

Magyar erőfeszítések a második világháború befejezésére, Széchenyi Kör, Köln 1965, 51 l.

Himler Márton

Így néztek ki a magyar nemzet sírásói; A magyar háborús bűnösök amerikaiak előtt tett vallomásának hiteles szövege, New York 1958, 196 l.

Hóka Ernő

A nagy per (Magyarország 1956-ban), Október 23 Mozgalom, New York 1976.

Homonnay Elemér – Szilassy Béla – Zathureczky Gyula

Elszakított magyarság (tangy.), Mindszenty Akadémia, Buenos Aires 1957, 83 l.

Homonnay Ottó János

A rideg valóság (a magyar múlttól), Toronto, 279 l.

Honti Ferenc

Jelentés – 1943 szeptember eleje és 1946 november vége között Svájcban és Franciaországban folytatott tevékenységéről, Szerző, Genf 1946, 154 l.

Horthy Miklós

Emlékirataim, kn. Buenos Aires 1953, 314 l. – Weller, Toronto 1974, 320 l. – Európa-História, Budapest 1990, 420 l.

Horváth Barna

A magyar jogtörténet kistükre, Magyar Nemzeti Bizottmány, New York 1953, 82 l.
A magyar közjog kistükre, Magyar Nemzeti Bizottmány, New York 1953, 76 l.

Hóry András

A múlt kísért a steier hegyekben, Szerző, Bécs 1964, 15 l.
A diplomáciai szolgálat, Bécs 1965.
A kulisszák mögött, A második világháború előzményei, ami és ahogyan a valóságban történt, Szerző, Bécs 1965, 79 l.
Még egy barázdát sem, *Az erdélyi kérdés...*, A turnu-severini magyar-román tárgyalások, Szerző, München 1967, 86 l.

Hőgye Mihály

Utolsó csatlós? Magyarország sorsa a második világháború végén, Püski, New York 1985, 94 l.

Illyés Elemér

Erdély változása, Mítosz és valóság, Aurora, München 1975, 359 l. – 2. bőv. kiadás: München 1976, 416 l.

Ispánky Béla

Az évszázad pere, A Mindszenty-per ismeretlen adatai – Megszólal a tanú, Vörösváry, Toronto 1987, 768 l.

Jászi Oszkár

A Habsburg-monarchia felbomlása (a *The Dissolution of the Habsburg Monarchy* fordítása), Gondolat, Budapest 1982, 598 l.
Marxizmus, vagy liberális szocializmus, Magyar Füzetek, Párizs 1983, 223 l.
A nemzeti államok kialakulása és a nemzetiségi kérdés (tan. válogatta Litván György), Gondolat, Budapest 1986, 316 l.
A kommunizmus kilátástalansága és a szocializmus reformációja (politikaelméleti írások), Héttorony, Budapest 1989, 344 l.
Válogatott levelei (Litván György és Varga János gondozásában), Magvető, Budapest 1990, 628 l.

Juhász Vilmos (szerk.)

1956, A szabadságharc követelései, Free Europe Press, New York 1957, 60 l.

Kállay Miklós

Magyarország miniszterelnöke voltam 1942–44, I-II, (a *Hungarian Premier* fordítása), Európa, Budapest 1991, 696 l.

Karácsonyi János

Történelmi jogunk hazánk területi épségéhez, KMV, Youngstown OH 1982, 160 l.

Károlyi Mihály

Válogatott írásai 1920–1946 I-II, Budapest 1964.
Hit, illúziók nélkül (a *Faith without Illusion* fordítása), Magvető és Szépirodalmi, Budapest 1977, 455 l.

Károlyi Mihályné

Együtt a forradalomban, Európa, Budapest 1967, 493 l.

K. Katona Lajos

"Mint oldott kéve" (Néhány fejezet a magyar történelemből), Taipei 1967, 200 l.

Király Béla

Az első háború szocialista országok között, Személyes visszaemlékezések az 1956-os magyar forradalomra, Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1981, 88 l.
Honvédségből Néphadsereg 1944–1956, Magyar Füzetek – Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, Párizs–New Brunswick NJ 1986, 322 l. – Co-Nexus Print-er, Budapest 1989.

Királyfalvi Menyhért (szerk.)

Mindszenty breviárium, a bíboros hercegprímás megnyilatkozásaival a magyar szabadságharc idején, AMK, Detroit–Köln–München 1958, 30 l.

Kiss Sándor

Kollektivizálás terrorral, Free Europe Press, New York 1959.
A magyar demokráciáért, Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1983, 88 l.

Kiss Sándor – Kovács Imre – Varga László

Magyarország helyzete és a világhelyzet, Szerzők, New York 1964, 12 l.

Koeves Toronyi Ferenc

Elfelejtett seregtestek, Magyar Történeti Kutató Társaság, Englewood NJ 1983, 93 l.

Koltai Jenő

Egy honvédtiszt visszaemlékezései, Körkép a XX. századból, szerző, Calgary 1984, 712 l.

Koós Kálmán

Voltunk, vagyunk, leszünk, A hungarista mozgalom első negyed százada 1935–1960,

Hungarista Mozgalom, Buenos Aires 1960, 341 l.

Kopácsi Sándor

Az 1956-os forradalom és a Nagy Imre per, Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1979, 64 l. *Életfogytiglan*, Irodalmi Újság Sorozata (az Au nom de la classe ouvrière fordítása), Párizs 1989, 298 l. – Bibliotéka, Budapest 1990, 291 l.

Korcsmáros Nándor

Krisztus keresztjétől a mi keresztünkig, Akar-e az emberiség kommunizmust?, Magyar Ház, Brüsszel 1958, 201 l.

Kostya Sándor

Ősi földünk a Felvidék, Magyar Társaság, Cleveland 1987, 352 l. – 2. bőv. kiadása: *A Felvidék*, Toronto 1990, Montázs, Budapest 1990, 238 l.

Koszorús Ferenc

Emlékiratai és tanulmányai, Magyar Történelmi Kutató Társaság, Englewood NJ 1990, 528 l.

Kovách Aladár

A Mindszenty-per árnyékában (dokumentumok), Archivum Hungaricum, Innsbruck 1949, 160 l.

Kovács Andor

Forradalom Somogyban, Az 1956-os forradalom és előzményei a csurgói járásban, Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1988, 198 l.

Kovács Ernő

"Erdély egyetlen végtelen szerelmem" (cikkek), Új Hídő Baráti Köre, San Francisco 1985, Szerző, Toronto 1985, 220 l. *Trianon, 1920 – Párizs, 1947*, Közép-Európa szétválása, Szerző, Toronto 1986.

Kovács Imre

A Márciusi Front, Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1980, 96 l.

Magyarország megszállása, Vörösváry, Toronto 1979, 399 l. – Katalizátor Iroda, Budapest 1990, 360 l.

Kővágó József

Emlékezés a Náci-ellenes Magyar Katonai Ellenállásra, Szerző, Linwood NJ 1985, 95 l.

Kövendy Károly (szerk.)

Magyar Királyi Csendőrség, MKCsBK–Hungarian Veterans, Stobicoke, Ont. Kanada 1973, 430 l.

Közi Horváth József

Rafinált vallásüldözés Magyarországon, szerző, München 1980.

Magyarság és kereszténység Ötvenhatban, Nemzetőr, München 1981, 47 l.

Krupa Sándor

A Sarló-Kalapács Bilincseiben, KMV, Youngstown OH 1976, 368 l.

A Sarló-Kalapács Börtöneiben, Szerző, DeWitt MI 1978, 222 l.

A Sarló-Kalapács áldozatai, Szerző, DeWitt MI 1979.

A Sarló-kalapácsos Sárkány torkában, KMV, Youngstown OH 1981, 336 l.

A Sarló-kalapácsos börtönrácsok titkai, Szerző, DeWitt MI 1984, 230 l.

Isten a Sarló-kalapácsos börtönben, Szerző, DeWitt MI 1986.

Kubinszky Lajos

A magyar közoktatásügyi politika a két háború között, Magyar Nemzeti Bizottmány, New York 1953, 126 l.

László T. László

Szellemi honvédelem, Katolikus demokrata mozgalmak és az egyházak ellenállása a

második világháború idején Magyarországon,
Katolikus Szemle, Róma 1980, 103 l.

Lendvai, Paul (Pál)

Magyarország kívülről, avagy a túlélés művészete (a *Das eigensinnige Ungarn* fordítása), Láng, Budapest 1990, 173 l.

Makra Zoltán

Honvédelmi miniszterek szolgálatában,
Végzetes döntések korszaka 1940–1944,
Szerző, München 1986, 135 l.

Málnási Ödön

Magyar márttyrok, London 1958, 62 l., Hídfő
Baráti Köre, San Francisco 1987, 300 l.
A magyar nemzet őszinte története, 2. bőv.
kiadás (1937–1957), Mikes Kelemen Kör,
München 1959, 300 l.
*Országveszejtés, Magyarország
szétdarabolása*, Mikes Kelemen Kör,
München 1960, 48 l.
Beszámoló I-III, Magyar Unió, Bécs 1961,
1964, 1967.

Marina Gyula

Ruténsors – Kárpátalja végzete, Magyar Élet,
Toronto 1976.

Maróthy-Meizler Károly

Az ismeretlen Mindszenty, Életrajz és korrajz,
Pannónia, Buenos Aires 1958, 375 l.
Prohászka, a napbaöltözött forradalmár, I. *Új
Magyarországot! Prohászka Ottokár
eszmevilága, értékelése*, Pannonia, Buenos
Aires 1960, 400 l., II. *Új embert!* Pannónia,
Buenos Aires 1961, 383 l.

Marschalkó Lajos

Vörös vihar (tört. riportsorozat), Los Amigos,
Buenos Aires 1953, 253 l.
Világhódítók, Az igazi háborús bűnösök, Süli,
London 1958, 263 l.
*Országhódítók, Az emancipációtól Rákosi
Mátyásig*, Szerző, München 1965, 319 l.

Mátray Lajos (Marschalkó Lajos)

Egyedül Sztálin ellen (Mindszenty József),
KMV, Cleveland 1949, 100 l.

Méray Tibor

Nagy Imre élete és halála, Újváry "Griff",
München 1978, 1981, 388 l. – Bibliotéka,
Budapest 1989.

Mihályi Gilbert

*A Dunavölgye újkorszaka felé, Trianon
mondanivalója 1920–1960*, New York 1960.

Mindszenty József

Emlékirataim, Vörösváry, Toronto 1974, 503
l. – Mindszenty Alapítvány, Vaduz 1988. –
Szent István Társulat, Budapest 1989.
Napi jegyzetek, Budapest, amerikai követség
1956–1971, Mindszenty Alapítvány, Vaduz
1979, 479 l.

Molnár Miklós

Egy vereség diadala, Budapest 1956 (a
Victoire d'une défaite fordítása), Magyar
Füzetek–Atlanti, Párizs–New Jersey 1988,
223 l.
Keleten felébredt a demokrácia, A civil
társadalom és a kommunizmus Kelet-
Európában: Lengyelországban és
Magyarországon, Budapest 1990.

Molnár Miklós – Nagy László

Két világ között (az Imre Nagy, réformateur
ou révolutionnaire fordítása), Nagy Imre
Intézet, Brüsszel 1959, 158 l. – 2. kiad.
*Reformátor vagy forradalmár volt-e Nagy
Imre?*, Magyar Füzetek, Párizs 1983, 164 l.

Nagy Ernő (szerk.)

1956 – A forradalom sajtója (újságok és
röplapok faksimilái), Irodalmi Újság, Párizs
1983, 1984, 1986. – Tudósítások Kiadó,
Budapest 1989.

Nagy Ferenc

Küzdelem a vasfüggöny mögött I-II, (a Struggle behind the Iron Curtain eredeti és teljes magyar szövege), Európa–História, Budapest 1990, 455+272 l.

Nagy Töhötöm

Jezsuiták és Szabadkőművesek, Nyílt levél VI. Pál papa Öszentségéhez, Szerző, Buenos Aires 1963, 367 l. Buenos Aires 1965, 506 l. – Universum, Szeged 1990.

Nagy Vince

Októbertől októberig (eml.), Pro Arte, New York 1962, 351 l. – Európa–História, Budapest 1991, 509 l.

Nagyrévi-Neppel György

Világháborúba sodródásunk 1914-ben és 1941-ben, München, 24 l.

Nyeste Zoltán

Recsk, Emberek az embertelenségben, Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1982, 80 l.

Nyíró József

Mi az igazság Erdély esetében?, KMV, Cleveland 1952, 38 l.

Oláh György

Az antikrisztus itt jár köztünk, Transsylvania, Buenos Aires 1956, 1973, 286 l.

Oltványi László

Harcok Dél-Budapesten 1956, Magyar Szabadságharcos Világszövetség, Volt Magyar Politikai Foglyok Szövetsége és Nemzetőr, Washington–New York–München 1981, 239 l.

Ölvedi János

Napfogyatkozás, Magyarok Szlovákiában, Püski, New York 1985, 185 l.

Padányi-Gulyás Béla

A magyar parlamentarizmus végnapjai (1945–49), Aurora, München 1985, 67 l.

Palásthy Rezső – Makra Zoltán (szerk.)

Fehér könyv a Szovjetunióba elhurcolt hadifoglyok és polgári deportáltak helyzetéről, MHBK Hadifogolyszolgálat és Hungária, Wörishofen NSZK 1950, 100 l. *Fekete könyv, a magyarországi kitelepítésekről*, MHBK és Hungária, München 1951.

Páll György

A magyar néphadsereg szerepe a szabadságharcban 1956, Free Europe Press, New York 1957, 40 l.

Papp László

ÉMEFESZ, az amerikai magyar egyetemisták mozgalma az 1956-os forradalom után, Magyar Öregdiák Szövetség, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1988.

Piffkó András (szerk.)

Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc követelései és programja, Magyar Kulturális és Szociális Alap, München 1976, 64 l.

Pócza Lajos

A magyar polgári életrend megtartásának küzdelmei és felszámolása 1945–1948, Magyar Élet, Sydney–Melbourne 1984, 50 l. *A Demokrata Néppárt története*, Magyar Élet, Sydney–Melbourne 1989, 170 l.

Pogány András

Október 23, New York 1977.
Október útján a szabad világban, Szerző,
 South Orange NJ 1985, 349 l.

Pongrácz Gergely

Corvin köz – 1956, Szerző, Chicago 1982,
 255 l. – Magyar Színkör Kiszövetkezet,
 Budapest 1989.

Prágay Dezső – P. Bakay Éva

*Az 1956-os magyar forradalom a külföldi
 lexikonok tükrében*, Szerzők, Iserlohn, NSZK
 1991, 100 l.

Puskely Mária (szerk.)

Dr. Batthyány László élete képekben,
 dokumentumokban, történelmi mozaikkal,
 Szent István Társulat, Budapest 1991, 240 l.

Püski Sándor

Pótlás a Szárszó 1943 c. könyvhöz, Püski,
 New York 1984, 37 l.

Rába Margit

A rettenet évei, 1956 október 23-i magyar
 szabadságharc története, Kanadai Magyar
 Újság, Winnipeg 1957, 243 l.

Rédey Gábor

A német sajtó magyar vonatkozású cikkei,
 Dokumentáció és értékelés (1960 július–
 december), Széchenyi Kör, Köln 1961, 41 l.

Rektor Béla

*A magyar királyi csendőrség oknyomozó
 története*, Árpád, Cleveland.

Reszneki Zákó András

Őszi harcok, 1944, HungAvia–Kráter,
 Budapest 1991, 120 l.

Saláta Kálmán

*Fejezetek a Független Kisgazdapárt 1945-ös
 küzdelmeiből* (Csicsery-Rónay István
 gondozásában), Occidental Press, Washington
 1989, 146 l.

Sirchich László

Belvedere-től Kassáig, A felvidéki magyarság
 útja az első bécsi döntéstől a "Kosicky"
 programig, Cleveland 1969.
A Felvidék az ezeréves magyar államtestben,
 Magyarok Csehszlovákiában, Szerző,
 Cleveland 1979, 48 l.
*Végzetes évek: Magyar sors
 Csehszlovákiában* (cikkek, sajtó alá rend.
 Chászár Ede és Algyay György),
 Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti
 Bizottmánya, Cleveland 1988, 160 l.

Somogyi B. Zoltán (Bezerédj Zoltán)

A német sajtó magyar vonatkozású cikkei,
 Magyar Intézet, München 1963, 26 l.

Sulyok Dezső

A magyar tragédia, I. A trianoni béke és
 következményei, Szerző, Newark NJ 1954,
 624 l.

Szabó Zoltán

*Nyugati levelek, Tudósítás a párizsi
 béketárgyalásokról*, Irodalmi Újság Sorozata,
 Párizs 1987, 95 l.
Küszöbről – A magyar forradalom Angliában,
 Napi kommentárok 1956. október 24-től
 december 28-ig (sajtó alá rend. Kenedi János),
 Magyar Füzetek–Atlanti, Párizs–New Jersey
 1988, 144 l.
Szellemi honvédelem (cikkek, szerk. Kenedi
 János, sajtó alá rend. András Sándor),
 Occidental Press, Washington 1988, 345 l.

Szalay Jeromos

Igazságok Közép-Európa körül, I. A magyar
 nép eredete és kialakulása a honfoglalástól
 1914-ig, AMK, München 1959, 228 l. – II.

Magyarország megcsonkítása, Trianon-Párizs, Collection Danubia, Párizs 1960, 240 l.

Széchenyi György (szerk.)

Üldözöttek (tangy.), Politikai Fogoly, Bad Godesberg 1965, 36 l.

Szélesi Jenő

Hitler döntött... Történelmi tények Szálasi naplójában, Szerző, Newark NJ 1959, 144 l.

Szent-Ivány Géza

Magyar Felvidékünk és Kárpátalja, amilyen volt a Kárpát-medence egységében és amilyennek lennie kell, Szerző, Pittsburgh 1956, 232 l.

Szepesi András (Milotay István)

Mohácstól Budaörsig (tört. tan.), E. Denzel, Innsbruck 1954, 183 l.

Széplaki József

Valahonnan...valahová..., Epizódok az 1956-os magyar forradalomról, Szerző, Boston 1966, 58 l.

Szigethy György

Szemtanúja voltam Tito délvidéki vérengzésének, KMV, Cleveland 1956, 115 l.

Szöllősy Sándor

Ez az igazság, Erdély, a román nép és protektorai, Hídfő–Hungarian Week, London 1968, 123 l.

Szöllősy Sándor – Váradi Imre

Mérlegen, A magyarországi nemzetiségek rövid története, Garfield NJ 1969.

Tamás András

Délkelet-Európa a diplomáciai törekvések sodrában 1939–1955, Északi Fény, Montreal 1961, 128 l.

Tarnói László

Vérvihar 1945–1948 (tört. tan.), Turul Books, New York 1989, 208 l.

Tóth Zoltán

Magyar orvos szovjet fogságban, Új Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1989.

Újpeéry Elemér

Végállomás Lisszabon, Hét év a magyar királyi külügy szolgálatában, Magvető, Budapest 1987, 555 l.

Ullein-Reviczky Antal

Német háború – orosz béke, A magyar dráma (a Guerre allemande paix russe című francia nyelvű műből készült magyar kivonat, szerk. Agrarius), Neuchatel 1947, 33 l.

Vágó Pál

Nyílt levél C. A. Macartney professzor úrhoz (az October Fifteenth bírálata), Szerző, Beccar, Argentina 1960, 61 l.

Varga Endre

elmondja életét Hegedűs B. Andrásnak és Kozák Gyulának, Vita, Budapest 1989, 143 l.

Varga József

Bűnös nemzet vagy kényszerű csatlós? Adalékok Magyarország és a Duna-medence kortörténetéhez, 1918–1939, (a Schuldige Nation oder Vasall wider Willen fordítása), Budapest 1991.

Varga László

A magyarországi munkásság helyzete, 1950 január és 1951 április között, Free Europe Press, New York 1951, 28 l.

A magyarországi kényszermunka rendszer jogi vonatkozásai, Magyar Nemzeti Bizottmány, New York 1954, 40 l. (szerk.) *A magyar forradalom és szabadságharc a hazai rádióadások tükrében*,

1956. okt. 23. – nov. 9., Free Europe Press, New York 1956, 376 l. – Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1981, 368 l. – Századvég, Budapest 1989, 507 l.

Jelentés a Magyar Keresztény Demokrata Unió Központi Bizottságának, New York 1958, 51 l.

Vatai László

Harc az új világképert, Műhely, München 1950.

Átszínezett térkép, Magyar változatok az újkorban, Püski, New York 1985, 192 l.

Veér Imre

Ma Magyarország, holnap a szabad világ, Pannonia, Minneapolis 1957, 840 l.

Veress Lajos, dálnoki

Magyarország honvédelme a II. világháború előtt és alatt 1920–1945 I-III, Szerző, München, I. 1972, 488 l., II. 1974, 463 l., III. 1973, 303 l.

Wagner Ferenc

A magyar kisebbségek helyzete a szomszéd államokban, Washington 1975.

Weinstock Jenő

Túl az Ösvényen (a buchenwaldi haláltáborban), Szerző, New York 1947, 256 l.

Zalcer J. Zeév (Salzer Vilmos)

Örök láng, A vészkorszak mártírjai emlékére (magyar-héber, kétnyelvű), Studio, Ramat-Gan 1982, 156 l.

Zsille Zoltán

A létező kecske, avagy a valóság kitartó szigora (összegyűjtött írások), Galéria, Bécs 1989, 270 l.

b. Gyűjtemények, dokumentációk

Csehszlovákiai nonkonformisták az országban élő magyar kisebbség helyzetéről és a nemzetiségi kérdésről, HHRF, New York 1989, 94 l.

A dunántúli laktanyából az ungvári börtönbe, Egy szabadföldre szökött magyar katona a szovjet deportációkról, AMK, München 1958, 62 l.

Erdélyből jelentik (három írás Erdélyről), Amerikai Erdélyi Szövetség, New York 1977, 120 l.

A magyar királyi fegyveres erők Képeskrónikája (1919–1945), Vitézi Rend, Michelsfeld NSZK 1977, 302 l.

Félbemaradt reformkor, Miért akadt el az ország keresztény humanista megújulása? (tangy.), Katolikus Szemle, Róma 1990, 422 l.

A forradalom előzményei, alakulása és utóélete, Tanulmányok és kronológia, Magyar Füzetek–Atlanti, Párizs–New Jersey 1987, 239 l.

A forradalom tanúi, Az Egyesült Nemzetek Szervezete különbizottságának jelentése az 1956-os magyar forradalomról és szabadságharcról, fordította: Stankovich Victor, Nemzetőr, München 1981, 224 l. – Hunnia, Budapest 1989, 230 l.

Független Fórum, Kézírtos tiltott magyar irodalom a Kárpát medencében, Hungarian Central Committee for Books and Education, Cleveland–München 1985, 335 l.

Harc az Antikrisztussal, Mindszenty bíboros küzdelme, Centrum Curae Pastoralis pro Hungaris in Germania, Landshut 1949, 299 l.

Harcunk 1920–1945, A m. kir. fegyveres erők képekben, kiadta: Simontsits Attila és Kövendy Károly, Toronto 1975, 322 l.

Háttérvázlat Romániáról, Nemzetőr–Amerikai Erdélyi Szövetség–Ausztráliai Erdélyi Szervezetek, München 1986, 63 l.

Holocaust Romániában, Exodus a Vaskapun át (dokumentum, Magyar álnevű szerző Erdélyből kimenekített kézírata alapján), szerk. Rajki László, Galéria, Bécs 1989, 230 l.

Kettős elnyomásban, dokumentumok a csehszlovákiai magyarság helyzetéről és jogvédelméről 1978–1988 (szerk. Duray Miklós), HHRF és Püski–Corvin, New York 1989, 527 l.

Magyar munkástanácsok 1956-ban, Dokumentumok, sajtó alá rend. Kemény István és Bill Lomax, Magyar Füzetek, Párizs 1986, 333 l.

Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, Magyarország hercegprímásának pere, Róma 1949, 40 l.

Mit ért el Magyarország tizenöt év alatt? hn. 1960, 36 l.

Négy nap szabadság (a Vier Tage Freiheit fordítása), Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége, Népszava, Brüsszel 1958, 225 l.

Az igazság a Nagy Imre ügyben, Európai Petőfi Kör, Brüsszel 1959, 200 l. – Századvég, Budapest 1989, 205 l.

1956 – A forradalom kronológiája és bibliográfiája, Századvég–56-os Intézet–Atlanti, Budapest 1990, 182 l.

Rajk László és társai a Népbíróság előtt, Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1984, 275 l.

A szabadság kapujában, A Szabad Európa Rádió emlékműsora a magyar forradalom és szabadságharc harmincadik évfordulóján (Részletek), Szikra, Gíromagny 1987, 384 l.

Szlovákiai jelentés, A magyar kisebbség állapotáról, Magyar Füzetek, Párizs 1982, 125 l.

A szlovákiai magyar iskolák védelmében, Dokumentumok a csehszlovákiai magyar kisebbség önvédelmi harcáról, 1983 november – 1984 augusztus, HHRF, New York 1984, 82 l.

Sztálinizmus és desztálinizáció Magyarországon, Felszámoltuk-e a szovjet rendszert? Politikai tanulmányok (szerk. Balla Bálint), EPMSz, Bern 1990, 204 l.

Tetemrehívás 1958–1988 (Nagy Imre és társai párizsi jelképes eltemetése), Irodalmi Újság Sorozata és Szikra, Párizs 1988, 176 l.

Illyés Gyula Új Látóhatára (Illyés Gyuláról, tan. és cikkgy.), szerk. Albert Tibor, Bethlen, Budapest–München 1990, 256 l.

Új Látóhatár, Válogatás 1950–1989, szerk. Szeredi Pál, Püski, Budapest 1989, 182 l.

Zsidóság az 1945 utáni Magyarországon (tangy.), Magyar Füzetek, Párizs 1984, 238 l.

G. Történelmi publicisztika, politika

Ajtay Miklós

A magyar demiurgosz ítélőszéke, De La Tour du Guet, Párizs 1952, 48 l.

"A sír, hol nemzet süllyed el...", AMK, Köln–Detroit 1960, 16 l.

Andreánszky István – Nagy Balázs

A magyar dolgozók vívmányainak és a demokratikus jogoknak a védelméért, biztosításáért és fejlesztéséért, Szerzők, hn. 1972.

Baka László Béla

Gondolatok a magyar újjáépítés problémáihoz, A Magyar Kispolgári Szövetség célkitűzései, Szerző, Felsőőr, Burgenland 1968, 119 l.

Baross Gábor

Elmélkedések a Kárpát-medence rendezéséről, Matha, Charente Maritime, Franciaország 1955.

Berzy József

A jövő szolgálatában, Magyar Jövő Munkaközösség, Buenos Aires 1957, 75 l.
Európa felszabadítása, Szerző, Buenos Aires 1966, 298 l.

Bornemissza Gábor

Bepillantás a magyar múltba és jövőbe, Aldus, Madrid 1963, 241 l.

Csermely Károly (Fenyvessy Jeromos)

Március Idusán (cikkek, előadások), AMK, Marl NSZK 1954, 104 l.

Csernohorszky Vilmos

Erkölc és politika (tan. cikkek), Nemzetőr, München 1983, 261 l.

Csicsery-Rónay István

Magyarország 1945–1947 (két cikk), Occidental Press, Washington 1984, 27 l.

Csobánczi Elemér

Nagymagyarország vagy nemzethalál? Marrickville, Ausztrália 1975.

Czermann Antal

A magyar külpolitika új útja, Vasárnapi Levél, Klagenfurt 1957, 56 l.

Déri Béla

Mi a kommunizmus, politikai párt vagy vallás?, AMK, Köln–Detroit–Bécs 1963, 51 l.

T. Dombrády Dóra

Erdélyben kigyúltak a lármafák (tan. cikkek), Szerző, Cleveland 1989, 288 l.

Domokos Sándor

Egy új világkép, Winnipeg 1977.

Emhecht P(alotta) Miklós

Három átok (tan.), Bálint, Toronto 1953.
Válogatott írások, Toronto 196?.

Eszterhás István

Száműzött a szabadság igájában: tanulság és tanúság, (tan. cikkek), Szerző, Cleveland 1978, 238 l.

Gábor Áron

Túlélés, A magyarság mai küzdelme, XX. Század, München–Los Angeles–Sydney 1978, 380 l.

Galili Gemeiner Ervin

Tegnap és ma (pub.), Szerző, Tel-Aviv 1990, 336 l.

Gönczi-Körös Béla

A szocialista jog és politika viszonyáról, Buenos Aires 1964.

Gross László

Hangfogó nélkül, Válogatott írások 1943–1968, New York 1969.

Habsburg Ottó

Döntés Európáról (az Entscheidung für Europa fordítása), AMK, Köln 1955, 134 l.
A holnap társadalmi rendje (a Soziale Ordnung von Morgen fordítása), AMK, Köln–Detroit–Bécs 1959, 1962, 96 l.
Jalta és ami utána következett, Újváry "Griff", München 1978, 200 l.

Kende Péter

A párizsi toronyból, Válogatott politikai írások 1957–1989, Cserépfalvi, Budapest 1990, 345 l.

Király Béla

Forradalomtól forradalomig, Vál. tanulmányok, beszédek és interjúk 1982–1990, Századvég–Atlanti, Budapest 1990, 140 l.

Koszó Béla

A demokrata olló, Az emberiség múltja, jelene és jövője a marxizmusban, Buenos Aires 1957, 64 l.

Kovács Ernő

Mi és a világ, Toronto 1984.
Magyar rekviemek – Magyar feltámadás, Toronto 1988.

Lajosy Sándor

Politikai írásaim, Harsona, London 1982, 418 l.

Málnási Ödön

A hazai magyarság mai követelése, Harsona, London 1966, 16 l.

Megyesy Jenő

Hol állunk? (cikkek), PVH Publ., Tulsa OK 1990, 388 l.

Mihályi Gilbert

Európa válsága és megmentése, Katolikus Szemle, Róma 1956, 210 l.

Murray Mihály

Az idegen áfium ellen való orvosság, Buenos Aires 1959, 45 l.

Nadányi Pál

Merre magyarok?, Amerikai Magyar Népszava, New York 1945.

Rappaport Ottó

A vak szemtanú (pub.), Híd, Tel-Aviv 1982, 339 l.

Szalay Gyula

Piros vér hull őszi sárba (tört. pol. esszék), Szerző, Edgewater FL 1990.

Szamet Simon

Ezt láttam Magyarországon, Tel-Aviv 1956, 48 l.

Töttös Ernő

Jog és ökológia, Mécses, Budapest 1991, 283 l.

Urbán György (Csihák György)

Ex oriente lux, Középeurópai Kiadó és Terjesztővállalat, Zürich 1979, 200 l.

Vágó Pál

A magyar nemzet hóhérainak bérsajtója, Fáklyaláng, Beccar, Argentína 1963, 19 l.
A megjutalmazott nemzetközi szélhámos, A magyar-kasmír kérdés eredete, Híd, London 1965, 25 l.

Vecsey Lajos

Elpusztíthatatlan-e a magyar nép?, Katolikus Szemle, Róma 1958, 30 l.

Zirkuli Péter

Izgalmas ország (pub.), HungAvia–Kráter, Budapest 1991, 107 l.

*

Magyar politikai írások 1951–1976 I-II, Duna, Fahrwangen, Svájc 1977, 190 l.

H. Emigráció**Ács Ernő**

A Magyar Nemzeti Bizottmány, mint politikai szervezet, Szerző, New York 1952, 48 l.

Acsay László (szerk.)

Az 1972. dec. 17-én tartott *Széchenyi István emlékvacsorán elhangzott beszédek*, Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat, New York 1972.

Acsay László – Frey András – Szent-Iványi Sándor

Eckhardt Tibor, az államférfi a száműzetésben (beszédek), Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat, New York 1971, 24 l.

Bachó László

Szemelvények az "Emigráció történetéből, 1944–1947, AMK, Köln 1955, 28 l.

Bakó Elemér

A Műhely és a légió (tan.), Műhely, München 1949, 40 l.

Barankovics István

előterjesztése az emigráció kultúrpolitikai programja tárgyában, Szerző, New York 1952, 55 l.

felhasználása a Magyar Nemzeti Bizottmány Végrehajtó Bizottságában, New York 1956, 23 l.

Az ún. nemzeti képviselő kérdéséről, New York 1957, 42 l.

Sorsdöntő elhatározások sorsdöntő évek előtt, New York 1959, 71 l.

Baráth Tibor

A külföldi magyarság ideológiája, Szerző, Montreal 1975, 244 l.

Békeffy László

Magyarok külföldön, London 1947.

Béry László

Adottságok és lehetőségek a sajtó- és rádiópropaganda terén, München 1950.

Borbándi Gyula

A magyar emigráció életrajza 1945–1985, EPMSz, Bern 1985, 512 l. – I-II, Európa, Budapest 1989, 526+333 l.

Bóta Ernő

A magyar politikai és gazdasági emigráció szerepe Franciaországban a két világháború között, Párizs 1969.

Csendes József (szerk.)

Lengyel-Magyar Szövetség, Mit akarunk, Szerző, Winnipeg 1966.

Csicsery-Rónay István

Emigrációban (cikkek), Occidental Press, Washington 1988, 156 l.

Csík László

Ami elmúlt és aminek jönnie kell, Mindszenty Akadémia, Buenos Aires 1966, 18 l.

A magyar emigráció múltja és jövője, Mindszenty Akadémia, Buenos Aires 1969, 19 l.

Czanyó Adorján (szerk.)

A Hungária Magyar Egyesület tíz évének rövid története 1973–1983, Buenos Aires 1983.

Dallos-Hollós J.

Utazás Venezuelában (tanácsok kivándorlóknak), Szerző, München 1948, 64 l.

Dandy Imre

Bevándorlók tájékoztatója Amerikában, Szerző, Port St. Lucie FL 1990.

Deák Zoltán

Magyarok Amerikában, Az amerikai magyar munkássajtó ötven esztendeje 1902–1952, Magyar Jövő, New York 1952, 452 l.

Deréky Pál

Magyarok Ausztriában és Nyugat-Németországban – Beszélgetés 26 fiatal értelmiségivel, integratio, Bécs 1984, 219 l.

Dojcsák Győző

A kanadai Esterházy története, Magvető, Budapest 1981, 246 l.
Amerikai magyar történetek, Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó, Budapest 1985, 255 l.

T. Dombrády Dóra (szerk.)

Mindszenty József bíboros érsek-prímás látogatása (cikkek), Cleveland 1975.

Dunái Ákos

Magyar főnemese az emigrációban (int.), KMV, Youngstown OH 1983, 511 l.

Eperjesi András

Kivándorlók világalauza, kn. hn. én. 61 l.

Fábián Béla

Chicagótól Williamsburgig, A Magyar Nemzeti Bizottmány négy éve, New York 1951, 14 l.

Farkas Ferenc, kisbarnaki

Az altöttingi országgyűlés története, Mikes Kelemen Kiadó, München 1969, 60 l.

Fenyő Miksa

Chorin Ferenc emlékezete 1879–1964, New York 1964.

Fenyvessy Jeromos

Sursum corda! Emigrációs vademecum, AMK, Köln–New York 1952.

Ferdinandy Mihály

Magyar portyák ibér földön 1943–1957, AMK, München 1963, 274 l.

Hazátlan vándor (Mérő Ferenc)

Emigrációnk erőforrásai, Szétszórt Parazsak, Köln 1952.

Juhász László

Magyarok az Újvilágban, Nemzetőr, München 1979, 110 l.

Kállay Miklós

Néhány cikk és beszéd az utóbbi évekből, Szerző, New York 1963, 116 l.

Királyfi Mihály – Kolozsvári-Kiss István – Sömjéni Ernő

Magyar Harcosok Bajtársi Közössége Argentínai Főcsoportja története, Buenos Aires 1988, 73 l.

Kisjókai Erzsébet

Széll Kálmán, élt 35 évet (búcsúztató), Hilversum 1970.

Kocsis Gábor

A demokrácia iskolája, UFHS, Genf 1961, 52 l.

Korda Géza

Az igazság és a magyar emigráció, Szerző, New York 1964, 35 l. Előzetes meghívó, New York 1967, 27 l.

Könnyű László

Xantus János geográfus Amerikában 1851–1864, AMK, Köln 1965, Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1975.

Kövér Gusztáv

Interpelláció a csonka Magyar Nemzeti Bizottmány elnökéhez, Genf 1951.

Márer György

A vendégmunkás beleszól (cikkek), Pilvax, New York 1982, 270 l.

Marschalkó Lajos

Semleges Magyarországot! Javaslat az emigrációs politika új iránya érdekében, Hídfő, London 1955, 16 l.

Miskolci Panulics Lajos

Magyarok Dél Albertában, Lethbridgei Öreg-Kanadások Klubja, Lethbridge 1983.

Mustó István

Az elveszett nemzet, Reflexiók a magyar emigrációról, AMK, Köln 1954, 36 l.

Nagy Ákos – Gyenes Kázmér (szerk.)

Örökségünk (az ausztráliai magyarokról), Dél-Ausztráliai Magyar Egyesületek Szövetsége, Adelaide 1976, 125 l.

Nagy Károly

(szerk.) *Számontartva egymást*, Magyarországon kívül élő magyarok a magyarországi sajtóban 1981 nyarán, Bessenyei György Kör, New Brunswick NJ 1981, 70 l.
Magyar szigetvilágban ma és holnap, Püski, New York 1984, 159 l.
Szigetmagyarság és szolidaritás (tan. cikkek), Corvin, Montreal 1988, 93 l.

Nagy Kázmér

Elveszett alkotmány, Aurora, München 1974, 93 l. – *Elveszett alkotmány, A hidegháború és a magyar politikai emigráció 1945–1975 között*, Szerző, London 1982, 188 l.
Elveszett alkotmány, A magyar politikai emigráció 1945–1975, Gondolat, Budapest 1984, 273 l.

Ölvedi János

Levelek a száműzetésből, Faragó Miklós, München 1947, 147 l.
Az ismeretlen légió (öt tanulmány), Faragó Miklós, München 1948, 54 l.

Péter László

Magyar értékek – magyar érdekességek, Nemzetőr, München 1975, 120 l.

Peyer Károly

Válasz egy rágalmazónak (Sulyok Dezső könyvéről), Szerző, New York 1955, 16 l.

Ruzsa Jenő

A kanadai magyarság története, Kanadai bevándorlók élete 1940-ig, hn. 1986, 500 l.

Saáry Éva – Vadnay Zsuzsa

Érdekes emberek, Nyugati magyar portrék, SMIKK, Zürich 1981, 142 l.

Sántha Pál

Kanadai magyarság, Winnipeg 1946.

Sári-Gál Imre

Az amerikai Debrecen, Képek a clevelandi magyarság életéből, Pátria, Toronto 1966.
Clevelandi Magyar Múzeum, Riportok, versek, fényképek a clevelandi magyarság életéből, Amerikai Magyar Írók, Toronto 1978.
Amerikai magyar kis levéltár 1956–1982, Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1982.

Somogyi Ferenc

Az Árpád Akadémia tagjainak tevékenysége, Árpád, Cleveland 1982, 404 l.

Stankovich Victor

A hontalanság diplomáciája, Széchenyi Kör, Köln 1957, 44 l.

Sulyok Dezső

A Magyar Október 23 Mozgalom programja, New York 1962, 43 l.
A magyar emigráció szerencsétlensége, Magyar Október 23 Mozgalom, New York 1962, 36 l.

Szabó László

Magyar múlt Dél-Amerikában 1526–1900, Transsylvania, Buenos Aires 1978, Európa, Budapest 1982, 283 l.

Szász Béla

Extra Hungariam, Válogatott tanulmányok az emigrációból, Magyar Nemzetiségpolitikai Intézet, München–Cleveland 1963, 130 l.

Szépfalusi István

Lássátok, halljátok egymást! Mai magyarok Ausztriában, EPMSz, Bern 1980, 407 l. – *Magvető*, Budapest 1990.

Sziklay Andor

Magyar lábnyomok, Körkép Washingtonból, Liberty Media, Cleveland 1988, 1989, 350 l.

Tezla Albert – Tezla, Kathy Elaine (szerk.)

"Valahol túl, meseországban...", Az amerikai magyarok 1895–1920, I-II, Európa, Budapest 1987, 457+427 l.

Thury Zoltán

Menekültek kalauza, Greif, München 1957, 126 l.

Toásó Aurél

aktuális írásai, London 1963–64.

Török István

Katolikus magyarok Észak-Amerikában, KMV, Youngstown OH 1978, 490 l.

Töttösy Ernő

Belgiumi magyar útmutató, Caritas, Brüsszel 1958.

Menekült és menekültjog, A genfi menekülttegyezmény szövege és magyarázata, Madách Imre Kör és Széchenyi Kör, Brüsszel és Köln 1961, 31 l.

Trombitás Dezső

Los Angeles-i művészportrék, Szerző, Los Angeles 1971, 63 l.

Vándor Ferenc

Körlevél a Magyar Nemzeti Bizottmány tagjaihoz és felhívás a magyar emigrációhoz és a külföldi magyarsághoz, Szerző, Passaic NJ 1954, 21 l.

Vasváry Ödön

Magyar Amerika (összeállította Gyurics György), Somogyi Könyvtár, Szeged 1988, 247 l.

Wass Albert (szerk.)

Magyar örökségünk (tangy.), AMSzC, Astor FL 1976, 32 l.

Wettstein János

Szemelvények emigrációs megnyilatkozásaimból 1944–1956, Szerző, Ascona 1971, 96 l.

*

A Korvin Mátyás Olasz-Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Egyesület Alapszabályai, Róma 1952, 8 l.

A Könyves Kálmán Szabadegyetem alapszabályai, São Paulo 1955, 8 l.

A Magyar Társaság három évtizedének vázlatos története, Árpád, Cleveland 1983, 96 l.

A Mindszenty Magyar Tudományos és Kulturális Akadémia ifjúsági ankétja, Buenos Aires 1962, 80 l.

A munkásosztály védelmében!, Magyar Forradalmi Szocialisták Szövetsége, Párizs 1967, 76 l.

A szabad magyarok hangja a Szabad Magyarországi Hangjáról, Kritika a Szabad

Európa Rádió müncheni magyar osztályának működéséről, New York 1953, 24 l.

A teisingi per (Alföldi Géza és a Hídverők ellen), Klagenfurt 1954, 24 l.

Az Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat első 15 éve, New York 1971, 8 l.

Beszámoló a "Szabad Magyarország Segítő Bizottsága" megalakulásáról, Sorg Antal írása, Buenos Aires 1957, 20 l.

Kézikönyv az új bevándorlók részére, Kanadai Állampolgársági és Bevándorlási Minisztérium Állampolgársági Osztály, Ottawa 1956, 116 l.

Kiáltvány az erkölcsi világrendért, Magyar Felszabadító Bizottság, Cleveland 1957, 29 l.

Kik vagyunk?...Mit akarunk?... A Magyar Keresztény Népmozgalom elvi és gyakorlati kátéjának tervezete, Magyar Híradó, Tourcoing, Franciaország 1950, 77 l.

Lármafa, Magyarságtudat Szimpózium, Toronto 1982, Rákóczi Alapítvány, Toronto 1984, 173 l.

Letelepülés Ausztriában, Magyar Klub menekültügyi szolgálat, Bécs 1982, 14 l.

Magyar Írók Szövetsége Külföldön közgyűlése 1958. október 23–27, London 1958, 73 l.

Magyarok Angliában 1957, British Council for Aid to Refugees, London 1957, 61 l.

Memorandum a magyar jelen és jövő kérdésében (Irat a Magyar Bizottság vezető tagjai ellen), Szabadságért Küzdők Egyesülete, Párizs 1964, 58 l.

Mi a Magyar Forradalmi Szocialisták Szövetsége?, Basel 1964, 11 l.

Mindszenty-Akadémia, Szétszórt Parazsak, Köln 1952, 24 l.

Munka és megélhetés Kanadában, Állampolgársági és Bevándorlási Minisztérium, Ottawa 1957, 32 l.

Október útján a szabad világban (Tájékoztató a Szabadságharcos Világszövetség húsz éves munkájáról), Alpha Publ. DeKalb Pike PA 1977, 40 l.

Szociáldemokrata Alternatíva, Magyarországi Szociáldemokrata Párt Emigrációban, Stockholm 1973, 20 l.

UFHS tábor, Alba di Canazei 1960, Union of Free Hungarian Students, Genf 1960, 149 l.

Új feladatok, A Petőfi Kör és a Magyar Parasztszövetség állásfoglalása és javaslata a Nemzeti Képviselő kérdésében, New York 1957, 10 l.

I. Európai és világtörténelem

Ágotha Tivadar (szerk.)

Belgium és Belga Kongó története, Magyar Pax Romana Munkaközösség, Löven 1960, 48 l.

Báli József

Magyarnak maradni (nemzetközi kérdések), Szerző, Budapest 1989, 180 l.

Baross Gábor

Szláv tanulmányok, Lienz, Ausztria 1963.

Chum, J. M. (Braun Ferenc)

Meséld el a fiainak, A zsidó állam újjászületésének története, Solár-Nadiv, Tel-Aviv 1958, 159 l.

Deutsch László

Damaszkuszi küldetés, Éli Kohén, egy izraeli felderítő tiszt története, Hadash, Tel-Aviv 1968, 248. l.

Diamant Elemér

Sortűz Bét-Naballánál (háborús rip.), Tel-Aviv 1956.

Frenkel Jenő

Natonek József, az első politikai cionista élete és művei, Szerző, Tel-Aviv 1953, 48 l.

Gombos Gyula

Szabadságalapítók, A plymouthiakról, Püski, New York 1984, 128 l.

Habe, Hans (Békessy János)

Halál Texasban (a Der Tod in Texas fordítása), Budapest 1964, 1969.
A küldetés (a Die Mission fordítása), Budapest 1966, 1987.
Mint hajdan Dávid (a Wie einst David fordítása), Zóhár, Tel-Aviv 1972, 314 l.

Halász Miklós

Dreyfus kapitány, Egy tömeghisztéria története, Kossuth, Budapest 1967, 1980.

Horváth Ferenc

A világpolitikai négyező megoldása, Peking, Moszkva, Washington, Vatikán, Szerző, Nürnberg 1970, 46 l.

Izsák Gyula

A samaritánus: Igaz történet az első telepések korából (Amerika, tört. korrajz), Szerző, Toronto 1954, 109 l.

Jesurun, Eljáhu (Szabó Ödön)

Élő zsidó történelem, A kezdettől napjainkig, Szerző, Natanja 1961, 320 l.
Szabadságharcosok (palesztinai zsidó harci alakulatok), Szerző, Natanja 1985, 238 l.

Kostya Sándor

A pánszlávizmus történelmi fejlődése, Felvidéki Magyarok Köre, Toronto 1980.

Lukács, John (János)

Az Egyesült Államok 20. századi története (angolból fordította Zala Tamás), Gondolat, Budapest 1988, 488 l.

Magyar Sándor

A harmadik világháború története, Dante, Toronto 1960, 299 l.

Matúz József

Az Oszmán Birodalom története, Budapest 1990.

Mindszenty, Bart A.

Martin Bormann odyszeája, Toronto 1987.

Nádasy T. Jenő

Nelson méltó ellenfele (tört. tan.), Harsona, London 1963.

Nemo, A. I.

Íme a csehszlovákizmus, Dél-Amerikái Magyar Hírlap, São Paulo 1954, 130 l.

Ofry, Dán

Izrael győzelmes hat napja, Sálom, Tel-Aviv 1967, 151 l. – Menora, Toronto 1975, 169 l.
A jom-kipuri háború, Zóhár, Tel-Aviv 1974, 391 l.
Iszer Harel és Izrael titkoszolgálat, Zóhár, Tel-Aviv 1975, 326 l.
Golda, Zóhár, Tel-Aviv 1979, 168 l.

Pénzes János

Szeretem e napsütötte földet (Ausztrália története), Dezséry–Magyar Élet, Adelaide–Melbourne 1984.

Rátkay R. Kálmán

Beszélgetések Hja Ehrenburggal, Szovjet-Oroszország a statisztika tükrében, Új Magyarság, São Paulo 1954, 62 l.

Reves, Emery (Révész Imre)

A béke anatómiája (az *Anatomy of Peace* fordítása), Káldor, Budapest 1947, 314 l.
Demokratikus kiáltvány (az *A Democratic Manifesto* fordítása), Káldor, Budapest 1947, 173 l.

Schön Dezső

A jeruzsálemi per (Eichmann), Új Kelet, Tel-Aviv 1962, 448 l.

Selmeczi Ernő

Ismertetés és észrevételek a "Morál rearmament"-ről, hn. 1963, 14 l.

Selmeczi Kristóf

Délkelet-Európa sorsa a XIX. sz. fordulóján, Északi Fény, Montreal 1959, 32 l.

Soros György

A lehetetlen megkísértése, A kelet-európai forradalmak és a Soros-Alapítvány, (az *Opening of the Soviet System* fordítása), 2000 Egyesület, Budapest 1991.

Széchenyi Beatrix

Elisabeth II (rip.), Várta, Hamburg 1953.

Teller Edward (Ede)

Hiroshima hagyatéka (a *The Legacy of Hiroshima* fordítása), Kossuth, Budapest 1965, 217 l.

Tokay László

Kultúra és civilizáció, Az emberi társadalom fejlődése történetének és szervezeti felépítésének összefoglaló áttekintése, Kárpáthia, München 1954, 470 l.

Tóth János

Az emberi méltóság forradalma, Gondolatok a szabadságjogok társadalmi funkciójáról, EPMSz, Bern 1978, 196 l.

Üsztök István

Ne legyen több háború, Szerző, Detroit 1955, 160 l.

Zászlós-Zsóka György

Toszkánai harangok, Az etruszk nép őszinte története, AMSzC, Astor FL 1983, 254 l.

J. Idegen szerzők magyar nyelven**Allilujeva, Szeptelána**

Húsz levél egy jóbaráthoz (ford. Halász Péter), Pilvax, New York 1967, 249 l.

Amalrik, Andrej A.

Megéri-e a Szovjetunió 1984-et?, Aurora, München 1974, 60 l.

Gyilasz, Milovan

Az új osztály (ford. Kovács János), Europa Verlag, Zürich–Stuttgart–Bécs 1958, 221 l.
Beszélgetések Sztálinnal, Nagy Imre Intézet, Brüsszel 1963, 204 l.

Harel, Iszer

A Garibaldi utcai ház, Adolf Eichmann elfogása (ford. Barzilay István), Zóhár, Tel-Aviv 1975, 326 l.

Harel, Jehuda

Mose Dáján (ford. Benedek Pál), Lumen, Tel-Aviv 1968, 227 l.

Ingstad, Helge

Vikingek az Újvilágban (ford. Sulyok Vince), Budapest 1972.

Lobry F. X.

II. Rákóczi Ferenc Fejedelem hamvainak hazahozatala (a lazarista szerzetes szerző naplója magyarul, ford. Nagy Gyuláné),

Magyar Turán–Szumir Szemle, Brüsszel
1974, 85 l.

Lomax, Bill

Magyarország 1956-ban (a Hungary, 1956 magyar változata, ford. Krassó György), Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége, Calgary 1982, Magyar Füzetek, Párizs 1982, 239 l.

Merian, Rudolf

A Svájci Államszövetség (ford. Csia Klára), Magyar Szabadságharcosok Svájci Segélybizottsága, Zürich 1957, 62 l.

Mlynař, Zdenek

Prága 1968, Magyar Füzetek–Atlanti, Párizs–New Jersey 1988.

Palgi, Joel

...És jött a fergeteg (Szenes Anna története, ford. Diamant Elemér), Alexander, Tel-Aviv 1953, 375 l.

Wilson, John S.

Az élet Amerikában, Tájékoztató kézikönyv az Egyesült Államok bevándorlói részére (ford. Leval Pál), Common Council for American Unity, New York 1957, 96 l.

22. Rádióelőadás

Fenyvessy Jeromos

Szárnyas igék (rádióelőadások, beszédek), Várta, Hamburg 1952, 256 l.

Hanák Tibor

Nyitott szemmel (rádióesszék), Sodalitas, Bécs 1987, 231 l.

Márkus György

Az élet megy tovább... (rádiójegyzetek), Nemzedékek, München 1988, 144 l.

Mikes Imre (Gallicus)

Reflektor (rádióelőadások), Újváry "Griff", München 1977, 247 l.

Pesti József

Két rádióbeszéd, Ősi Gyökér, Buenos Aires, 40 l.

Szabó Ferenc

Az emmauszi úton (rádióelőadások), Szerző, Róma 1987, 258 l.

Vándor Györgyi

Bécsi levelek (rádióelőadások), Aurora, München 1981, 242 l.

Vatai László

Sötétségből világosságra (rádioprédikációk és előadások 1951–1970), Püski, Budapest 1991, 281 l.

Vecsey József

A szószék üzenete, Rádióbeszédek, Szerző, München 1956, 142 l.

23. Szociológia, szociográfia, néprajz

Bálint József

A lármafa népe, Csíkmenaság székely falu élete, Ahogy Lehet, Párizs 1953, 128 l.

Fehér Ferenc – Heller Ágnes – Márkus György

Diktatúra a szükségletek felett (a Diktatur über die Bedürfnisse fordítása), Cserépfalvi, Budapest 1991, 436 l.

Gaál Károly

Kire marad a kisködmön? Adatok a burgenlandi uradalmi béresek elbeszélő kultúrájához, Vas megyei Múzeumok Igazgatósága, Szombathely 1985, 416 l.

Közös asztag, közös kalásza, Savaria Múzeum és Vas Megye Tanácsa, Szombathely 1986.

Aranymadár, Szombathely 1989.

Királydinnyébe léptem, Kecskemét 1989.

Gócza Imre

Berzence története (a szülőfaluról), Árpád, Cleveland 1981.

Gombos Gyula

Hillsdale (Amerikai vázlatok), Püski, New York 1979, 123 l. – Magvető, Budapest 1982.

Hajnal László Gábor

"Csak a reggelek borzalmasak" (szociográfiai írások), KMV–Nemzetőr, Youngstown OH–München 1982, 158 l.

Ha a mosolyok elapadnak... (szociográfiai írások), KMV, Youngstown OH 1984, 186 l.

"A júdásidő árvái..." (szociográfiai írások), Vörösváry, Toronto 1985, 224 l.

Selymák, Tegnap huncutságok avagy kátrány a mézben! (szociográfiai cikkek), KMV, Youngstown OH 1990, 179 l.

Huseby Éva Veronika

Fogalmak és élettörténetek az identitás vizsgálatához Cserépfaluban, Folklór és Etnográfia, Debrecen 1983, 76 l.

Incze Lajos, parajdi

A Hargita lelke; A Sóvidék szellemi arcképe, AMSzC, Astor FL 1984, 239 l.

Kemény István

Velük nevelkedett a gép, VITA, Budapest 1990.

Kovrig Béla

Magyar társadalompolitika 1920–1945 I-II, Magyar Nemzeti Bizottmány, New York 1954, 228 l.

Könnyű László

Tamási monográfiája (szülőfaluja leírása), Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1979, 100 l.

Egyszázöt év Tamásiban (Tamásy grófok története), Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1980, 124 l.

Nehéz Ferenc

Kis Magyarország (szociográfiai cikkek), Los Angeles én.

Sozan Mihály

Zsidók egy dunántúli falu közösségében, Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke, Debrecen 1984, 21 l.

A határ két oldalán (szociográfia), Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1985, 145 l.

Szabó Dénes

Kriminológia és kriminálpolitika (a Criminologie et politique criminelle fordítása), Budapest 1982.

Szelényi Iván

Városi társadalmi egyenlőtlenségek, Budapest 1989.

Új osztály, állam, politika (1978 és 1989 között írt tanulmányok, angolból fordítva), Európa, Budapest 1990, 385 l.

Szépfalusi István (szerk.)

Ember és város, Az urbanizáció mai kérdései (Pátkai Ervin közreműködésével), EPMSz, Bern 1978, 256 l.

Tóth-Kurucz Mária

Daloló öregamerikások, Néprajzi Kiskönyvtár, Cleveland 1976, 1979, 42 l.

24. Közgazdaság**Hieronymi Ottó**

A magyar gazdaság megújulása nyugati szemmel (a Hungarian Economic, Financial and Monetary Policies: Proposals for a Coherent Approach fordítása), Battelle Europe–HVG, Budapest 1990, 134 l.

Komlós, John (János)

Az Osztrák-Magyar Monarchia mint közös piac, Ausztria-Magyarország gazdasági fejlődése a tizenkilencedik században (ford. angolból), Maecenas, Budapest 1991, 364 l.

Kostolany, André (Kosztolányi Endre)

A pénz és a tőzsde csodavilága, Közgazdasági, Budapest 1990, 338 l.

Polányi Károly

Az archaikus társadalom és a gazdasági szemlélet (tan.), Gondolat, Budapest 1976, 485 l.

Egy gazdaságelmélet küszöbén (tan. cikkek, sajtó alá rend. Gyurgyák János), ELTE Ókori Történelmi Tanszék, Budapest 1986, 287 l.
Fasizmus, demokrácia, ipari társadalom, Gondolat, Budapest 1986.

25. Élettan, orvostudomány, egészségügy**Bishop Beáta**

Ideje a gyógyításnak (angolból fordítva), Egészségforrás, Budapest 1990, 293 l.

Domahidy Miklós (szerk.)

Ilyen volt Haynal Imre, EPMSz, Bern 1989, 177 l.

Finta Imre

A hosszú élet titka, Szerző, Toronto 1972, 98 l.

Fizi Mihály

Az orvos rendelte, Szerző, São Paulo 1950.

Selye János

Életünk és a stressz (a The Stress of Life fordítása), Budapest 1964.

Álomtól a felfedezésig, Budapest 1967.

In vivo, Budapest 1970.

Stressz distressz nélkül, Budapest 1976.

Silló-Seidl György

Semmelweis halála (orvostörténelmi beszámoló), Frankfurt a. M. 1978, 147 l.

Szent-Györgyi Albert

Egy biológus gondolatai, Gondolat, Budapest 1970, 174 l.

Az élő állapot, Kriterion, Bukarest 1973, 172 l.

Az élet jellege (tan. cikkek), Magvető,

Budapest 1975, 116 l.
Az anyag élő állapota (a *The Living State and*

Cancer fordítása), Magvető, Budapest 1983,
 101 l.

26. Matematika, fizika

Bay Zoltán

A holdvisszhangtól az új méterig (tan. vál.
 Toró Tibor), Kriterion, Bukarest 1985, 219 l.
Válogatott tanulmányok, Gondolat, Budapest
 1989, 394 l.

Emhecht P(alotta) Miklós

Az ember és a világűr meghódítása (tan.),
 AMK, Köln–Detroit–Bécs 1962, 55 l.

Gábor, Dennis (Dénes)

Válogatott tanulmányok, Gondolat, Budapest
 1976.

Kármán Tódor

*Matematikai módszerek műszaki feladatok
 megoldására*, Budapest 1963.

Lánczos Kornél

Számok mindenütt (a *Numbers without End*
 fordítása), Gondolat, Budapest 1972, 202 l.
A geometriai térfogalom fejlődése (a *Space*
through the Ages fordítása), Gondolat,
 Budapest 1976, 323 l.
Einstein évtizede (a *The Einstein Decade*
 fordítása), Magvető, Budapest 1978, 233 l.

Neumann János

A számológép és az agy, Budapest 1964.
A kvantummechanika matematikai alapjai (a

Grundlagen der Quantummechanik fordítása),
 Akadémiai, Budapest 1981.

Pólya György

A gondolkodás iskolája (a *How to Solve it*
 fordítása), Budapest 1957.

*Matematikai módszerek a
 természettudományban*, Budapest 1984.

A metafizikai gondolkodás művészete,
 Budapest 1988.

A plauzibilis következtetés (a *Mathematics*
and Plausible Reasoning fordítása), Budapest
 1989.

Rózsási Alexander (Sándor)

Sorsunk és a számjegyek, Szerző, Garfield NJ
 1973, 327 l.

Teller Ede – Zeley László

Légiposta (int.), Háttér, Budapest 1990, 135 l.

Wigner Jenő

*Csoportelméleti módszer a
 kvantummechanikában* (a *Gruppentheorie und*
ihre Anwendungen auf die Quantenmechanik
der Atomspektren fordítása), Budapest 1979.

Wigner Jenő – Eisenbud, L.

Az atommag szerkezete (a *Nuclear Structure*
 fordítása), Budapest 1969.

27. Tanulmányi Konferenciák anyaga

A. Dies Academicus Hungaricus Genevensis

Bibó István, A harmadik út és a következő nemzedék (ankét, 1980-as genfi konferencia), Genf 1981, 47 l.

B. Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem

Szabadegyetemi Füzetek. Szerk. Szépfalusi István.

Nemzetiségi kisebbség – kisebbségi egyház, 1. Előadások 1972, Bern 1973, 46 l.

Nemzetiségi kisebbség – kisebbségi egyház, 2. Előadások 1972, Bern 1973, 80 l.

Hit – tudomány, a jövő szolgálatában, Előadások 1973, Bern 1973, 72 l.

Hit – művészet, a jövő szolgálatában, Előadások 1974, Bern 1975, 88 l.

A megújulás útján 1. Előadások 1975, Bern 1976, 54 l.

A megújulás útján 2. Előadások 1975, Bern 1976, 80 l.

Csak tiszta forrásból, Előadások 1978–79, Bern 1979, 136 l.

C. Hollandiai Mikes Kelemen Kör

Karátson Endre – Neményi Ninon (szerk.)

Belső tilalomfák, Tanulmányok a társadalmi öncenzúráról (1978-as konferencia), hn. 1982, 269 l.

Karátson Endre – Várdy Péter (szerk.)

Változás és állandóság, Tanulmányok a magyar polgári társadalomról (1987-es konferencia), hn. 1989, 218 l.

Németh Sándor (szerk.)

Eszmék nyomában, Válogatás az 1959–63-ban rendezett tanulmányi hetek előadásáiból, hn. 1965, 248 l.

Nyugati magyar irodalom (driebergeni konferencia, 1975), Amsterdam 1976, 112 l.

Piri Zoltán (szerk.)

Mérlegen, Irodalmi, történelmi és szociológiai tanulmányok (1976-os és 1977-es konferencia), Utrecht 1978, 159 l.

Tóth Miklós (szerk.)

Önarcképünk sorsunk tükrében 1945–1949, Sine ira et studio (1980-as konferencia), hn. 1984, 185 l.

D. Katolikus Magyar Egyetemi (értelmiségi) Mozgalom

Magyarság, Európa, kereszténység, Nyugat-Európa és Magyarország kapcsolatainak múltja, jelene és jövője (a königsteini 2. kongresszus 1960), Külföldi Magyar Katolikus Akció, Róma 1960, 196 l.

Békés Gellért (szerk.)

Mit ér az ember, ha magyar? (a zangbergi 14. kongresszus 1972), Katolikus Szemle, Róma 1972, 200 l.

Mit ér az ember, ha keresztény? (a drangeni 15. kongresszus 1973), Katolikus Szemle, Róma 1974, 150 l.

Ember és családja (a freisingi 16. kongresszus 1974), Katolikus Szemle, Róma 1976, 95 l.

A megzavart keresztény, Bizonytalanságok a 2. Vatikáni Zsinat után (a lyoni 17. kongresszus 1975), Katolikus Szemle, Róma 1976, 128 l.

Békés Gellért – Kalniczky György (szerk.)

Krisztusi hit – társadalmi felelősség (a Chantilly-i 20. kongresszus 1978), Katolikus Szemle és KMEM, Róma–München 1980, 200 l.

Békés Gellért – Horváth Árpád (szerk.)

Földindulás Magyarországon? Nézetek és elemzések (a reichenai 31. kongresszus 1989), Katolikus Szemle, Róma 1989, 167 l.

Békés Gellért – Czigány Imre (szerk.)

Útban Európa felé, Remények és távolságok (a Győr–Pannonhalma-i 33. kongresszus 1991), Katolikus Szemle, Róma 1991, 222 l.

E. Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia**Szépfolusi István (szerk.)**

Mi az igazság (a trysili konferencia 1960), Útitárs, Oslo–Bécs 1962, 144 l.
Ecce homo (a salzerbadi konferencia 1961), Útitárs, Oslo–Bécs 1962, 228 l.
Mit cselekedjünk (a dymchurchi konferencia 1962), Útitárs, Oslo–Bécs 1963, 272 l.
Ádám, hol vagy? (a radevormwaldi konferencia 1963), Útitárs, Oslo–Bécs 1964, 214 l.
Amíg időnk van (a slagelsei konferencia 1964), Útitárs, Oslo–Bécs 1964, 342 l.
Együtt Európában (a 6–10. konferenciák 1965–69), Útitárs, Oslo–Bécs 1971, 219 l.

F. Magyar Ökumenikus Találkozó**Békés Gellért (szerk.)**

"...hogy mindnyájan egyek legyenek" (a sioni I. találkozó 1971), Katolikus Szemle, Róma 1971, 159 l.

Kalniczky György (szerk.)

Miért éppen Jézus? (a Fuschl-i II. találkozó 1976), Katolikus Szemle, Róma 1978, 159 l.
A lélek erőterében (a Nassogne-i III. találkozó 1984), Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom, München 1986.

G. Magyar Találkozók (Cleveland) Krónikái**(Árpád Kiadó, Cleveland)****Béldi Béla (szerk.)**

I. kötet, 1962, 239 l.

Somogyi Ferenc (szerk.)

II-III. kötet, 1966, 208 l.
 IV-V. kötet, 1966, 279 l.
 VI. kötet, 1967, 200 l.
 VII. kötet, 1968, 207 l.
 VIII. kötet, 1969, 268 l.
 IX. kötet, 1970, 319 l.
 X. kötet, 1971, 248 l.
 XI. kötet, 1972, 456 l.
 XII. kötet, 1973, 328 l.

Nádas János – Somogyi Ferenc (szerk.)

XIII. kötet, 1974, 222 l.
 XIV. kötet, 1975, 254 l.
 XV. kötet, 1976, 326 l.
 XVI. kötet, 1977, 296 l.
 XVII. kötet, 1978, 295 l.
 XVIII. kötet, 1979, 296 l.
 XIX. kötet, 1980, 288 l.
 XX. kötet, 1981, 320 l.
 XXI. kötet, 1982, 240 l.
 XXII. kötet, 1983.
 XXIII. kötet, 1984.
 XXIV. kötet, 1985.
 XXV. kötet, 1986, 352 l.
 XXVI. kötet, 1987, 320 l.
 XXVII. kötet, 1988, 320 l.
 XXVIII. kötet, 1989.
 XXIX. kötet, 1990, 352 l.

**H. Svájci Magyar Irodalmi és
Képzőművészeti Kör
(Luganói Tanulmányi Napok)**

Saáry Éva (szerk.)

Magyar Mérleg I. A magyarországi szellemi élet 30 éve, 1948–1978 (1978), Zürich 1979, 136 l.

Magyar Mérleg II. Nyugati magyar kulturális élet a II. világháború után, 1945–1979 (1979), Zürich 1980, 202 l.

Magyar Mérleg III. A kisebbségben élő magyarság kulturális élete a II. világháború után, 1945–1980 (1980), Zürich 1981, 152 l.
1956 – A befejezetlen forradalom (1981), Zürich 1982, 244 l.

Gesta Hungarorum I. Történelmünk a Honfoglalástól Mohácsig (1982), Zürich

1984, 220 l.

Gesta Hungarorum II. Történelmünk Mohácstól a Kiegyezésig (1983), Zürich 1985, 382 l.

Gesta Hungarorum III. Történelmünk a Kiegyezéstől 1949-ig (1984), Zürich 1990, 227 l.

Erővonalak a két világháború közötti magyar szellemi életben (1985), Zürich 1987, 256 l.

Arcok és eszmék a nyugati magyar irodalomban (1988), Csapó és társai–SMIKK, Szeged–Zürich 1989, 200 l.

Saáry Éva – Szépfalusi István (szerk.)

Kerényi Károly és a humanizmus (1977), Európai Protestáns Magyar Szabadegyetemmel együtt, Zürich–Bern 1978, 121 l.

28. Nyugati magyar szerzők régi műveinek új kiadása

Blondel, Sacy von (Megyery Sári)

A szerelem a szerelmesé (r.), Gondolat, Budapest 1991, 317 l.

Brandenstein Béla

Művészet és élet (tan.), AMK, Köln–Detroit–Bécs 1969.

Csicsáky Jenő

MU – az emberiség szülőföldje, Transsylvania, Buenos Aires 1970, 227 l.

Faludy György

Francois Villon balladái (F. Gy. átköltésében), Big Ben, London 1958, 94 l. – New Brunswick NJ 1978. – Hadash, Tel-Aviv 1978. – Magyar Világ, Budapest 1988.

Fejtő Ferenc

Érzelmes utazás, Magvető, Budapest 1989, 260 l.

Gábor Áron

Magyar haditudósító, Túl a Sztálin vonalon, Weller, Toronto 1975.

Gréda József

Fogózz a semmibe, Lágerversek (magyar-heber, kétnyelvű), Tel-Aviv 1989.

Határ Győző

Héliane (r.), Magvető, Budapest 1991, 460 l.

Jászi Oszkár

Magyar kálvária, magyar föltámadás, A két forradalom értelme, jelentősége és tanulságai, Aurora, München 1969, 179 l.

A monarchia jövője, A dualizmus bukása és a Dunai Egyesült Államok, ÁKV–Maecenas, Budapest 1988, 135 l.

Kovács Aladár

Téli zsoltár (dráma), Hungária, Bad Wörishofen NSzK 1949, 93 l.

B. Kovács Fréda

A halhatatlan harcok I-II (r.), Turán, Garfield NJ 1972, 264 l.

Kovács Imre

A néma forradalom, A néma forradalom a parlament és a bíróság előtt, Cserépfalvi–Gondolat–Tevan, Budapest 1989, 314 l.

Márai Sándor

Szindbád hazamegy (r.), Újváry "Griff", München 1978, 240 l.

A gyertyák csonkig égnek, Akadémiai–Helikon, Budapest 1990, 132 l.

Napló 1943–44, Akadémiai–Helikon, Budapest 1990, 444 l.

A kassai polgárok (dr.), Akadémiai–Helikon, Budapest 1990, 191 l.

Egy polgár vallomásai, Akadémiai–Helikon, Budapest 1990, 392 l.

Füves könyv, Akadémiai–Helikon, Budapest 1991, 136 l.

Vendégszínház Bolzanóban, Akadémiai–Helikon, Budapest 1991, 208 l.

Nyíró József

Uz Bence, Délamerikai Magyarország, Buenos Aires 1952, 260 l. – KMV, Youngstown OH 1976, 265 l. – Csokonai, Debrecen 1990, 404 l.

A sibói bölény, Kossuth, Cleveland 1954, 302 l.

Kopjafák, KMV, Cleveland 1956, 1975, 196 l.

Halhatatlan élet, Transsylvania, Buenos Aires, 334 l.

Néma küzdelem, Hídfő Baráti Köre, San Francisco é.n. 576 l.

Az én népem, AMSzC, Toronto 1967, 227 l.

Havasok könyve, Bolyai Akadémia, Puchheim NSzK 1968, 286 l.

Székelyek, FRAMO, Chicago 1977, 184 l.

Isten igájában, Csokonai, Debrecen 1990, 390 l.

Íme, az emberek (r.), Csokonai, Debrecen 1991, 368 l.

Schön Dezső

Istenkeresők a Kárpátok alatt (szociogr. r.), Új Kelet, Tel-Aviv 1964, 510 l.

Cs. Szabó László

Franklin Delano Roosevelt, Magvető, Budapest 1985.

Szabó Zoltán

Szerelmes földrajz, Occidental Press, Washington 1963, 1964, 198 l. –

Szépirodalmi, Budapest 1988, 216 l.

A tardi helyzet – Cifra nyomorúság, Akadémiai–Kossuth–Magvető, Budapest 1986, 541 l.

Szenes Piroska

Csillag a homlokán (r.), Madách–Szépirodalmi, Pozsony–Budapest 1982, 385 l.

Szvatkó Pál

Indogermán magyarok (tan.), Magvető, Budapest 1989, 84 l.

Újváry Sándor

Plágium (r.), Magyar Ház, Brüsszel 1959, 170 l.

Hajnali vadászat (r.), Újváry "Griff", München 1960, 186 l.

A véletlenek embere (r.), Újváry "Griff", München 1978, 315 l.

Vaszary Gábor

Ketten Párizs ellen, Kárpát, Buenos Aires 1953, 232 l. – AMK, Köln–München.

Monpti, Kárpát, Buenos Aires 1955, 320 l.

Alszik az Isten, Újváry "Griff", München 1963.

A nő a pokolban is úr, Pannónia, Toronto 1965, 280 l.

Ő, Pannónia, Toronto 1966, 308 l.

Hárman egymás ellen, Móra, Budapest 1988, 240 l.

Wass Albert

Farkasverem (r.), Kárpát, Buenos Aires 1954, 208 l. – AMK, Köln–Detroit.

A kastély árnyékában (r.), KMV, Youngstown OH 1980, 340 l.

Csaba (r.), KMV, Youngstown OH 1981, 340 l.

Zichy Ladomér

A tatárjárás Magyarországon (tan.), Magyar Kultúra, Buenos Aires 1977, 114 l.

Zilahy Lajos

Valamit visz a víz (kisz.), Szépirodalmi, Budapest 1976.

A lélek kialszik, Szépirodalmi, Budapest 1977, 281 l.

Halálos tavasz, Szépapám szerelme, Püski, New York 1979, 245 l. – *Halálos tavasz, Az ezüstszárnyú szélmalom*, Szépirodalmi, Budapest 1983, 1986, 277 l.

Két fogoly, Püski, New York 1980, 488 l. – Szépirodalmi, Budapest 1981, 600 l.

A fegyverek visszanéznek, Szépirodalmi, Budapest 1983, 393 l.

Az ezüstszárnyú szélmalom (elb.), Szépirodalmi, Budapest 1983.

29. Magyar nyelvterületen élt vagy élő szerzők Nyugaton magyarul megjelent művei

A. Széppróza**Arany János**

Toldi trilógia, Délamerikai Magyarság, Kárpát, Buenos Aires 1952, 430 l.

Történelmi költeményei és balladáái, Kárpát, Buenos Aires 1953, 64 l.

Kisebb költeményei, Vörösmarty Irodalmi Kör, AMK, Köln 1957, 96 l.

Babits Mihály

Erato, Az erotikus világeköltészet remekei (műford.), Novak R, Bécs 1969, 173 l.

Benedek Elek

Magyar mese- és mondavilág, MCsSz, Garfield NJ 1951, 191 l. – Buenos Aires 1957, 194 l.

Csalog Zsolt

A, D-E-Fisz-G, A, D, D (szövegek), Irodalmi Levelek, Köln–Budapest 1989, 78 l.

Csoóri Sándor

Tenger és diólevél (esszé, előadás, versek), Püski, New York 1982.

Dalos György

1985 (szatíra), Magyar Füzetek, Párizs 1985, 128 l.

Déry Tibor

Vidám temetés (elb.), Magyar Könyves Céh, London 1959, 220 l.

Duray Miklós

Tegnap alighanem bolondgombát etettek velünk (elb.), FRAMO, Chicago 1983, 157 l.

Erdély Miklós

Kollapszus orv. (szövegek), Magyar Műhely, Párizs 1974, 111 l.

Fekete István

Harangszó (v. és elb.), Toronto 1976, 240 l.

Földváry-Boér Elemér

A kiszolgáltatottak (eml.), Újváry "Griff", München 1962, 196 l.

Gárdonyi Géza

Egri csillagok, Danubio, Buenos Aires 1953, 268 l. – Kossuth, Cleveland.

Az én falum (szemelvények), Kárpát, Buenos Aires 1953, 64 l.

Göre Gábor, Kárpát, Buenos Aires 1954.

Láthatatlan ember, Transsylvania, Buenos Aires.

Gulácsy Irén

Fekete vőlegények I-II, Buenos Aires, 630 l.

Gyallay Domokos

Erdélyi legendák, Amerikai Magyar Könyvtár és Történelmi Társulat, New York 1969, 72 l.

Gyóni Géza

Levelek a kálváriáról, Wulfen NSzK 1949, 40 l.

Harsányi Zsolt

Szólalj, szólalj, virrasztó...!, Buenos Aires, 496 l.

Mathias Rex I-II, Transsylvania, Buenos Aires 1958, 298+338 l.

Herczeg Ferenc

Az élet kapuja, Délamerikai Magyarság, Kárpát, Buenos Aires 1951, 76 l.

Pogányok, Délamerikai Magyarság, Kárpát, Buenos Aires 1951, 262 l.

A fogyó hold, Magyar Könyvtár, Cleveland én. 154 l.

Pro Libertate, Transsylvania, Buenos Aires, 394 l.

Ignác Rózsa

A születésnap körül, Vázlat egy letűnt korszakról 1950–1953, Jupiter Press, Lake Bluff IL 1983, 111 l.

Jókai Mór

Erdély aranykora, Transsylvania, Buenos Aires.

Sz. Kanyó Leona

Tűzijáték (v. töredékek, gondolatok), Vagyunk, München 1973, 288 l.

Egy nyár a Bükkösön (meseregény), Vagyunk, München 1974, 208 l.

Fáklya lobban az ég felé (v.), München 1978.

Nézem a kígyót (v.), München 1978.

Széljárások; Sirokkó, bóra, kosara (elm.), München.

Embernyi szó a tenyeredben (v.), München 1980.

Katona József

Bánk bán, Délamerikai Magyarság, Kárpát, Buenos Aires 1951, 104 l.

Komáromi János

Zágon felé, KMV, Youngstown OH 1982, 212 l.

Konrád György

A cinkos (r.), Püski, New York 1986, 277 l.

Krúdy Gyula

Boldogult úrfikoromban (r.), Magyarok Útja, Kárpát, Buenos Aires 1952, 264 l.

Ál-Petőfi (r.), Újváry "Griff", München 1978, 208 l.

Kubinyi Ferenc

Az egyetem lova (Szatíra az 1970-es évekből), Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1986, 181 l.

Labancz Gyula

Idő: személyi csönddel (v.), Magyar Műhely, Párizs 1975, 71 l.

Lakatos Demeter

Csángu strófák (vál. v., a szöveget gondozta K. Lengyel Zsolt – Szabó T. Ádám – Szász Judit Anna), EPMSz, Bern 1988, 134 l.

Madách Imre

Az ember tragédiája, Délamerikai Magyarság, Kárpát, Buenos Aires 1951, 240 l.

Makkai Sándor

Ördögszekér, Buenos Aires, 318 l.
Sárga vihar, Buenos Aires, 374 l.

Mándy Stefánia

A kéz a kéz a hal (v.), Magyar Műhely, Párizs 1970, 128 l.

Mécs László

A kirándulás elmaradt (v.), AMK, Köln 1958, 64 l.
Vadócba rózsát oltok (v., magyar-angol, kétnyelvű, sajtó alá rend. Horváth Elek), Vörösváry–Weller, Toronto 1968, 271 l.
Bolond Istók bábszínháza, AMSzC, Astor FL 1969, 40 l.
Aranygyapjú (vál. v. 1923–1968, Rónay György gondozásában), Magyar Kulturális Alapítvány, Buffalo–New York 1971, 392 l.
Vissza a csendbe (v.), M. L. Társaság–Classic Printing Co., Cleveland 1976, 194 l.

Mikszáth Kálmán

Gavallérok (elb.), Kárpát, Buenos Aires 1953, 64 l.
A két koldusdiák (r.), Kárpát, Buenos Aires 1953, 132 l.

Móra Ferenc

Aranykoporsó, Délamerikai Magyarság, Buenos Aires 1951, 272 l.
Georgikon, Kárpát, Buenos Aires 1953, 64 l.

Obersovszky Gyula

Azt megírni nem lehet (v.), Aurora, München 1981, 157 l.

Ölbey Irén

A szépség kertje (v.), Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1969, 64 l.

Petőcz András

non-figuratív (képv.), Magyar Műhely, Párizs 1989, 156 l.

Petőfi Sándor

Összes költeményei, Kárpát, Buenos Aires 1950, 1951, 478 l.
A hóhér kötele (r.), Szathmáry Lajos és Géza, Chicago 1973, 159 l.

Petri György

Hólabda a kézben, Versek 1982–1984, HHRF, New York 1984, 26 l.

Rejtő Jenő (P. Howard)

A fehér folt, AMK, Köln–Detroit 1958, 185 l.

Reményik Sándor

Verseiből, Kárpát, Buenos Aires 1953, 64 l.
Eredj, ha tudsz (v.), AMK, Köln 1958, 64 l.

Rózsás János

Keserű ifjúság, Szovjet fogságom naplója, Borbándi, München 1986, 304 l.
Éltető reménység, Szovjet fogságom naplója, Borbándi, München 1987, 426 l.

Sinka István

A fekete bojtár vallomásai, Püski, New York 1987, 364 l.

Somogyvári Gyula

A sárkány meg a város (r.), Duna, Fahrwangen, Svájc 1966, 188 l.

A Rajna ködbe vész (r.), Duna, Fahrwangen, Svájc 1970, 215 l.

Surányi Miklós

Egyedül vagyunk (r.), Buenos Aires, 888 l.

Szabó Dezső

Az elsodort falu, Sziget Könyvei, Őrsziget, Burgenland én., 552 l. – Transsylvania, Buenos Aires, 632 l.

Székely Mózes (Daday Lóránd)

Zátony (r.), KMV, Youngstown OH 1980, 415 l.

Szentkuty Pál

Az akasztó fa árnyékában (szatírák és epigrammák, "Egy hazájában tíz éve bujdosó magyar" álnéven, 1947–1957), Amicus, Sydney 1967, 80 l.

Szepes Orsi Mária

A Vörös Oroszlán (r.), Püski, New York 1988.

Szilágyi Sándor

Boldog rabságom (eml.), Novum, München 1986, 125 l.

Szirmai Károly

Mindig elválni valakitől (elb.), Szirmai Károly Emlékbizottság, St. Gallen 1976, 160 l.

Az idő hídján (elb.), Szirmai Archívum, Stuttgart 1981, 240 l.

Tamási Áron

Ábel a rengetegben, Kárpát, Buenos Aires 1953, 190 l.

Szülőföldem, EPMSz, Bern 1986, 212 l.

Tormay Cecil

Bujdosó könyv, T. C. Emlékbizottság, Cleveland 1979, 576 l.

Török Sándor

Kököjszi és Bobojsza, Anonymus, Róma 1954, 114 l.

Vörösmarty Mihály

Csongor és Tünde, Anonymus, Róma 1958, 110 l.

Weöres Sándor

Tűzkút (v.), Magyar Műhely, Párizs 1964, 160 l.

Zsindelyné Tüdös Klára

Csizma az asztalon (eml.), EPMSz, Bern 1978, 125 l.

Zsolt Ágnes

Éva lányom (Heyman Éva naplója), Tel-Aviv 1964.

B. Irodalom, történelem, társadalomtudomány

Angyal Dávid

Emlékezések (sajtó alá rend. Czigány Lóránt), Szepsi Csombor Kör, London 1971, 171 l.

Bárdossy László

A nemzet védelmében, Utolsó beszédei az ún. Népbíróság előtt, Duna, Fahrwangen, Svájc 1976, 129 l.

Bartha Miklós

Kazárföldön, Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1970.

Beke Margit

Esztergomi kanonokok 1900–1985, Görres Gesellschaft, München 1989, 207 l.

Benkő Ákos

Szirmai Károly, Szirmai Archívum, Stuttgart–München 1980, 112 l.

Bethlen István gr.

A magyar politika a második világháborúban (magyarul és angolul, közzétette gr. Bolza Ilona), Trofenik, München 1985, 99 l.

Bibó István

Harmadik út, Politikai és történeti tanulmányok (sajtó alá rend. Szabó Zoltán), Magyar Könyves Céh, London 1960, 382 l.
Összegyűjtött munkái (sajtó alá rend. Kemény István és Sárközi Mátyás), I-IV, EPMSz, Bern, 1 kötet. 1981, 320 l. – 2. kötet. 1982, 319 l. – 3. kötet. 1983, 320 l. – 4. kötet. 1984, 350 l.

Bíró Sándor

Kisebbségben és többségben, Románok és magyarok 1867–1940, EPMSz, Bern 1989, 419 l.

Csurka István

Az elfogadhatatlan realitás (esszék, előadások), Püski, New York 1986, 88 l.
Közép-Európa hó alatt (esszék, előadások), Püski–SMIKK, New York 1988, 91 l.

Donáth György

Az utolsó szó jogán (mondott beszéde az 1947-es összeesküvés per főtárgyalásán), Occidental Press, Washington 1988.

Duray Miklós

Kutyaszorító (esszék), Püski, New York 1983, 159 l.
Kutyaszorító II (esszék), Püski, New York 1989, 199 l.

Eckhart Ferenc

Magyarország története, Délamerikai Magyarság, Buenos Aires 1951, Kárpát, Buenos Aires 1957, 324 l.

Éliás József

A gyökerekig ásva le, Négy tanulmány a közös Izrael-ügyről, Maecenatura Hungarica, Boppard NSzK 1989.

Fónay Jenő

Megtorlás, Mi történt Magyarországon 1956 után?, SMIKK, Zürich 1983, 243 l.
Kiáltás árnyékban (az 1956 után halálra ítélt rabokról), Kosmos, Bécs 1988, 107 l.

Für Lajos

Mennyi a sok sírkereszt? Magyarország embervesztesége a második világháborúban, Püski, New York 1987, 72 l.

Galgóczy János

A sumír kérdés, Gilgamesh, New York 1968.

Gyetzvai Péter

Egyházi szervezés, főleg az egykori déli magyar területeken és a bácskai Tisza mentén, Görres Gesellschaft, München 1987, 400 l.

Hamvas Béla

Az öt génius (sajtó alá rend. Balla Bálint és Molnár József), EPMSz, Bern 1985, 203 l.

Haraszti Miklós

Darabbér (szociográfia), Magyar Füzetek, Párizs 1980, 128 l.

Hegedűs András

Élet egy eszme árnyékában (életrajzi int. készítette Zsille Zoltán), Zsille, Bécs 1985, 376 l.

Hermann Egyed

A katolikus egyház története Magyarországon 1914-ig, Aurora, München 1973, 582 l.

Hóman Bálint

Őselemek – Ősmagyarok (hátrahagyott kéziratok, sajtó alá rend. Szendrey Tamás és Clementis-Záhony Botond), Magyar Kulturális Alapítvány, Atlanta 1985, 190 l.

Janics Kálmán

A hontalanság évei, A szlovákiai magyar kisebbség a második világháború után 1945–1948, EPMSz, Bern 1979, 323 l.

Kandra Kabos

Magyar Mythologia, Hídfő Baráti Köre, San Francisco 1978, 532 l.

Karner Károly

Apokalipszis, Fordítás és magyarázat, Szépfalusi, Bécs 1974, 275 l.

Kempis Tamás

Krisztus követése (Pázmány Péter után átdolgozta Zsíros Ferenc), Anonymus, Róma 1960, 320 l.

Kenedi János

"Tied az ország, magadnak építed..." (szat.), Magyar Füzetek, Párizs 1981, 190 l.
Elhülyülésem története... és egyéb balgaságok (eml.), Magyar Füzetek, Párizs 1986, 269 l.

Kis János

Vannak-e emberi jogaink?, Magyar Füzetek, Párizs 1987, 224 l.

Kiss István

Jeruzsálemi utazás, Anonymus, Róma 1958, 279 l.

M. Kiss Sándor

A szárszói beszéd és a népi mozgalom néhány összefüggése, Püski, New York 1987, 88 l.

Konrád György

Az autonómia kísértése, Kelet-nyugati útigondolatok 1977–1979, Magyar Füzetek, Párizs 1980, 192 l.
Hangulatjelentés, Irodalmi Levelek, Köln–Budapest 1989, 77 l.

Konrád György – Szelényi Iván

Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz, EPMSz, Bern 1978, 214 l.

Kovács (Karner) Károly

Hellenizmus, Róma, zsidóság – Az Újszövetség korának világa, Útitárs, Köln–Bécs 1969, 502 l.

Köteles Pál

Külön égbolt (kisebbségi kérdés, erdélyi helyzet), Corvin, Montreal.

Lakatos Géza

Ahogy én láttam, Visszaemlékezések, Aurora, München 1981, 214 l.

László Gyula

A honfoglaló magyar nép élete, Püski, New York 1979, 512 l.

Magyar Adorján

Ős-magyar rovásírás, A Fáklya, Warren OH 1961, 24 l.
A csodaszarvasról, Harsona–Attila, London 1972, 16 l.
A lelkiismeret aranytükre, Adatok a magyar ősvallás erkölcsstanából, Duna, Fahrwangen, Svájc 1975, 132 l.
Elméletem ősműveltségünkről, Duna, Fahrwangen, Svájc 1978, 94 l.

Meszlényi Antal

Magyar szentek és szentéletű magyarok, Aurora, München 1976, 302 l.

Mikó Imre

Huszonkét év, Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-től 1940. augusztus 30-ig – Nemzetiségi jog és nemzetiségi politika, EPMSz, Bern 1987, 436 l.

Nagy Imre

A magyar nép védelmében, Forradalmi Tanács, hn. 1957, 235 l. – (bőv. és jav. kiad.), Magyar Füzetek, Párizs 1984, 265 l.

Orbán Balázs

A Székelyföld leírása I-III (sajtó alá rend. és kiadta Illyés Elemér), Firenze–München 1981, 1600 l.

Ordass Lajos

Válogatott írások (vál. és sajtó alá rend. Szépfalusi István), EPMSz, Bern 1982, 413 l.
Önéletrajzi írások (vál. és sajtó alá rend. Szépfalusi István), EPMSz, Bern 1985, 463 l.
Önéletrajzi írások folytatása 1956–1963 (vál. és sajtó alá rend. Szépfalusi István), EPMSz, Bern 1987, 576 l.

Pataki Vidor

Magyar történelem (tört. tan.), Pataky Barna, La Roche/Foron, Franciaország 1983, 187 l.

Pfeiffer János

A veszprémi egyházmegye történeti névtára 1663–1950, Görres Gesellschaft, München 1988.

Pfeiffer János – Szigeti Kilián

A veszprémi székesegyház zenéjének története, Aurora, München 1985, 143 l.

Prohászka Ottokár

Elmélkedések az evangéliumról, Anonymus, Róma 1953, 760 l.
Naplójegyzetek (Soliloquia-szemelvények), OMC, Bécs 1960, 439 l.

Püspöki Nagy Péter

A tények erejével vitairat Nagymorávia fekvéséről, Püski, New York, 68 l.

Rakovski, Marc (Bence György és Kis János)

A szovjet típusú társadalom marxista szemmel, Magyar Füzetek, Párizs 1983, 248 l.

Ravasz László

Válogatott írások 1945–1968 (szerk. Bárczay Gyula), EPMSz, Bern 1988, 372 l.

Salacz Gábor

Egyház és állam Magyarországon a dualizmus korában 1867–1918, Aurora, München 1974, 262 l.
A magyar katolikus egyház a szomszédos államok uralma alatt, Aurora, München 1975, 148 l.
A magyar katolikus egyház tizenkét esztendeje 1948–1964, Görres Gesellschaft, München.

Sebestyén Gyula

Rovás és rovásírás, Evilath Publ., New York 1969, 317 l.

Serédi Jusztinián

A dinasztikus törekvések megghiúsítása, Mikes Kelemen Kör, München 1964, 32 l.

Sólyom Ildikó

Megtörténhetett? (Sólyom Lászlóról), Irodalmi Újság Sorozata, Párizs 1988, 247 l.

Somogyi Ede

Szumírok és magyarok, Gilgamesh, New York 1968, 280 l.

Szabó Dezső

Egész Látóhatár I-III, Kaláka, Lyndhurst NJ 1975–78, 316+328+290 l.

Szirmai Károly

Szavak estéje (vál. tan. és cikkek), Szirmai Társaság és Archívum, St. Gallen–Stuttgart–Sydney 1978, 501 l.

Szombathelyi Ferenc

Visszaemlékezései (Gosztonyi Péter gondozásában), Occidental Press, Washington 1980, 63 l.

Tamás Gáspár Miklós

Idola tribus (tan.), Magyar Füzetek, Párizs 1989, 316 l.

Torma Zsófia

Sumer nyomok Erdélyben, Sumer, Könyvek, Magyar Őskutatás, Buenos Aires 1973.

Tóth Sándor

Jelentés Erdélyből, Magyar Füzetek, Párizs 1990.

Zakar András

A sumer nyelvről, Duna, Fahrwangen, Svájc, 1975, 57 l.

Elhallgatott fejezetek a magyar történelemből, Duna, Fahrwangen, Svájc 1976, 88 l.

Gróf Teleki Pál halála, Eola, Bécs 1983, 275 l.

*

Dokumentumok Rácz Sándor munkásságáról, Magyar Szabadságharcos Szövetség, Los Angeles 1988.

Magyarok a Kárpátokon túl, "Névtelen székel" szerzői álnéven, Hazánk, Boardman OH 1988, 140 l.

Szálasi Ferenc alapvető munkája (Út és Cél, valamint három beszéde), Hungarista Mozgalom, hn. 1959, 104 l.

Szentek a mi hőseink (Meszlényi Zoltán, Horn Emil, Karácsonyi János, Schütz Antal,

Szunyogh X. Ferenc írásai), KMV, Cleveland 1954, 93 l.

C. Más témák és műfajok**Alszegehy Zsolt** (szerk.)

Magyar irodalmi olvasókönyv (tankönyv), Graz 1957, 192 l.

A magyar irodalom története I-II (tankönyv), Graz 1957, 252+238 l.

Magyar nyelvtan (tankönyv), Kossuth, Cleveland 1959, 60 l.

Bárdos Lajos

101 magyar népdal, MCsSz, Garfield NJ 1951, 101 l.

Beke László – Széphegyi F. György (szerk.)

Hajas Tibor 1946–1980 (katalógus), Magyar Műhely, Párizs 1985, 44 l.

Csaba Margit

Amit a nagy leánynak tudnia kell, Korda, Bécs 1957.

Emődi László

A Regnum Marianum története 1900–1970, Magyar Egyházsociológiai Intézet, Bécs 1989, 229 l.

Endre László

A zsidókról, A berni per tanulságai, Endre Lászlóné, Buenos Aires 1951, 71 l.

Endrefalvy Ottó

Krisztusi erkölcsstan nők számára, Iskolai és magánhasználatra, OMC, Bécs 1957, 142 l.

Honti Rezső

Spanyol-magyar szótár, Kárpát, Buenos Aires 1957, 172 l.

Magyar-spanyol szótár, Kárpát, Buenos Aires 1957, 240 l.

Kerényi György (szerk.)

Száz népi játékdal, MCsSz, Garfield NJ én., 95 l.

Koltai-Kastner Jenő

Magyar-olasz, olasz-magyar szótár (átdolgozta Szabó Mihály és Virányi Elemér), Graz 1956, 428+448 l.

Malonyay Dezső

Kalotaszegiek, Szatmári István, Cleveland 1976, 400 l.

Palatinus József

A szabadkőművesség bűnei, A magyarországi szabadkőművesek mozgalma és külföldi kapcsolata 1920-tól 1937-ig, Lócsey, London 1967, 181 l.

Pázmány Péter

Krisztus látható egyházáról (sajtó alá rend. Öry Miklós), Prugg, Kismarton 1975, 37 l.
De iustitia et iure – De verbo incarnato (sajtó alá rend. Öry Miklós), Prugg, Kismarton 1984, 173 l.

Radó Polikárp

Van másvilág, OMC, Bécs 1957, 16 l.
Van Isten, OMC, Bécs 1957, 16 l.
Van lélek, OMC, Bécs 1958, 16 l.

Schütz Antal

Katolikus hittan, dogmatikai kézikönyv középiskolák számára és magánhasználatra, OMC, Bécs 1958, 152 l.

Sík Sándor

Dicsőség! Békesség! Imádságos könyv, egyszersmind kalauz a keresztény életre, Kárpát, Buenos Aires 1957, 960 l.

Tomka Ferenc

A keresztény hit legfőbb kérdései, OMC, Bécs 1976, 63 l.

Tóth Tihamér

A tiszta férfiúság, MCsSz, Garfield NJ 1957, 231 l.
A jellemes ifjú, Wiener Caritas, Bécs 1957, 97 l.

*

A Talmud magyarul (ford. Luzsénszky Alfonz), Hídő, London 1965, 190 l.

Cion bölcseseinek jegyzőkönyve – A Talmud magyarul, Hídő, London–San Francisco 1974, 364 l.

Ínyesmester szakácskönyve, Kárpát, Buenos Aires 1951–52, 1953, 1956, 1958.

30. Lexikon, bibliográfia, repertórium

Czigány Lóránt (szerk.)

Új Látóhatár Repertórium 1950–1975, Borbándi Gyula és Szilágyi Attila közreműködésével, Új Látóhatár, München 1976, 183 l.
Új Látóhatár Repertórium 1976–1987, K. Lengyel Zsolt és Szász Judit Anna közreműködésével, Új Látóhatár 1988, 152 l.

Dalmát, Dán (Dalmáth Ferenc, szerk.)

Bibliographia Hungarica-Judaica, 1945–1990 (A Magyarországon megjelent zsidó tárgyú könyvek vál. bibliográfiája), Bar-ilan Egyetem Zsidóságtudományi Tanszéke, Ramat-Gan (Tel-Aviv) 1991, 170 l.

Fenyvessy Jeromos

Világirodalom zseblexikona, Szétszórt
Parazsak, Köln 1953, 149. l.

Földvári Mihály

A magyar irodalom zseblexikona, AMK, Köln
1953, 110 l.

Gyimesy-Kásás Ernő – Könnnyű László
(szerk.)

Külföldi magyar hivatásos képzőművészek
(lexikon), Amerikai Magyar Szemle, St.
Louis 1977, 238 l.

Kozocsa Sándor (szerk.)

A Magyar Műhely Indexei 1962–1972,
Magyar Műhely, Párizs 1972, 94 l.

Kutasi Kovács Lajos

Művészettörténelem zseblexikona, Szétszórt
Parazsak, Köln 1954, 89 l.

Loósy Lajos

Közgazdaságtan zseblexikona, Szétszórt
Parazsak, Köln 1954, 68 l.

Mérő Ferenc

Világtörténelem zseblexikona, AMK, Köln
1958, 160 l.
Magyar történelem zseblexikona, AMK, Köln
1962, 92 l.
Emigrációs Magyar Irodalom Lexikona,
AMK, Köln–Detroit–Bécs 1966, 207 l.

Mildschütz Kálmán

A magyarnyelvű emigrációs sajtó
bibliográfiája, Német Szövetségi Köztársaság
1945–1962, Szerző, München 1963, 24 l.

Pohárnok Jenő – Csiky Ágnes Mária
(szerk.)

Nevelési zseblexikon, AMK, Köln 1957, 130
l.

Rezek Román

Teilhard de Chardin ismeretelmélete
(bibliográfia), Szerző, São Paulo 1975, 147 l.
Sodródó világ, Teilhard de Chardin
világképének témakörei (bibliográfia),
Szerző, São Paulo 1976, 226 l.

Staritz, Ekkehart – Széchenyi Beatrix
(szerk.)

Általános műveltség zseblexikona, Szétszórt
Parazsak, Köln 1954, 180 l.

Szirmai Endre

Szirmai Károly műveinek bibliográfiája,
Szirmai Társaság–Szirmai Archívumok,
München–Stuttgart–Rio de Janeiro 1978, 99 l.

Sztáray Zoltán

Könyvek a magyar forradalomról
(bibliográfia), Nagy Imre Intézet, Brüsszel
1960.

Véber Gyula – Véber Gyuláné (szerk.)

Katolikus Szemle Repertórium, 30 év
munkája, I–XXX. évfolyamához 1949–1978,
Külföldi Magyar Katolikus Akció, Róma
1980, 186 l.

*

Jászi Oszkár-bibliográfia, Századvég–MTA
Történettudományi Intézet, Budapest 1991,
110 l.

31. Emlékkönyv, album, almanach

Ady János – Csapó Endre (szerk.)

A Magyar Élet antológiája, St. Kilda (Melbourne) 1979.

Almási Mihály

Jubileumi emlékkönyv, A Cleveland, Ohioi Magyar Baptista Misszió 85 éves története, Cleveland 1984.

Bakó Elemér (szerk.)

Amerikai Magyar Szövetség Emlékkönyve, Akron OH 1988, 432 l.

Csávossy Leó

Magyarok Amerikában (sportalmanach), New York 1965, 125 l.

Fehér Mihály (szerk.)

A Montreali Magyar Református Egyház Jubileumi Emlékkönyve 1926–1966, Montreal 1966.

Gondos Margalit (szerk.)

Soha többé! Rezes György emlékének, Gondos, Haifa 1978, 160 l.

Herendi János (szerk.)

A VII. Ausztráliai Magyar Találkozó Emlékkönyve, (1987–88), Délausztráliai Magyar Egyesületek Szövetsége, Netley SA 1988, 130 l.

Hidegkúti Béla (szerk.)

Koestler Emlékkönyv, Hyde Publ. Belgrave, Vic. Ausztrália–FRAMO, Chicago 1985, 151 l.

Incze Sándor (szerk.)

Magyar Album, American Hungarian Studies Foundation, Elmhurst IL 1956, 256 l.

Kende Géza – Dancs Lajos (szerk.)

Magyar Album (magyar bevándorlókról), Hungarian Studies Foundation, Elmhurst IL 1987.

Kögl Szeverin – Kutasi Kovács Lajos (szerk.)

Magyar Műhely a Dél Keresztje alatt, A Könyves Kálmán Szabadegyetem Emlékkönyve I. 1949–1959, São Paulo 1960, 160 l. – II. 1949–1964, uo. 1964, 16 l.

Marschalkó Lajos (szerk.)

Hídő Trianoni Almanach 1920–1960, Mikes Kelemen Kör, München 1960, 290 l.

Nagy Ákos

Örökségünk, a III. Ausztráliai Magyar Találkozó (Adelaide 1975–76), Dél-ausztráliai Magyar Egyesületek Szövetsége, Adelaide 1978, 125 l.

Nagy Kázmér (szerk.)

Hungária-Képesalbum, AMK, Köln–Sydney 1958, 88 l.

Ofry, Dán (szerk.)

A húszéves Izrael, Lumen, Tel-Aviv 1968, 414 l.

Pénzes János (szerk.)

Emlékek útját járva 1942–1944, Emlékkönyv (tisztképző akadémiák volt növendékeinek emlékezései), Magyar Élet, Sydney 1990, 345 l.

Somogyi Ferenc (szerk.)

Emlékkönyv, A clevelandi magyar nyelvoktatás 1958–1978, Hungarian School Care Club, Cleveland 1978.
Egyesült Magyar Alap Emlékkönyve 1968–1988, Cleveland 1990, 56 l.

Szentmiklós-Éles Géza (szerk.)

Fabriczy Kováts Mihály Almanach, Kováts Emlékbizottság, Cleveland 1979.

Wachtel Tihamér (szerk.)

Mészáros (Mészáros Andor szobrászművésztől), Emlékkönyv, Corvina, Budapest 1988, 48 l.

Züszman Alfréd (szerk.)

Tízéves Izrael, Jubileumi emlékkönyv, Idősebb Dolgozók Szövetsége, Tel-Aviv 1958, 292 l.

*

A Szabadságharc 1848–49-ben, Emlékkönyv, Pecsénye László, Toronto 1973, 460 l.

Az Akroni Szabad Magyar Református Egyház jubileumi könyve 1913–1983, Cleveland 1984, 104 l.

Az Amerikai Magyar Népszava aranyjubileumi albuma, New York 1949, 304 l.

Az embernek próbája, Emlékkönyv a Hollandiai Mikes Kelemen Kör fennállásának huszonötödik évfordulójára, Amsterdam 1976, 155 l.

Bettelheim Memorial Album (magyar-angol-japán nyelven), Amerikai Magyar Szemle, St. Louis 1990, 112 l.

Eukarisztikus emlékkönyv 1938–1988, Prugg, Kismarton 1988, 158 l.

Halmi József Emlékkönyv, sajtó alá rend. Weiss Dóri, Tel-Aviv 1969, 109 l.

Húsz éves a Magyar Gimnázium Kastlban 1958–1978, Magyar Gimnázium Igazgatósága, Kastl 1978, 160 l.

Szabó Dezső 1879–1945, A magyar írógényusz emlékezetére, Szabó Dezső Emlékbizottság, Washington 1959, 48 l.

Szenes Chana élete, küldetése és halála, Emlékkönyv, hátrahagyott írások, héberből ford. és sajtó alá rend. Danzig Eliseva, Hakibuc Hamenchad, Tel-Aviv 1954, 392 l.

32. Évkönyv, kalendárium, naptár**Abádi Ervin többekkel** (szerk.)

Jubileumi évkönyv Izrael fennállásának 25. évfordulójára, A Hét Tükre, Tel-Aviv 1973, 419 l.

Borshy Kerekes György (szerk.)

Kossuth Naptár az 1952. esztendőre, Amerikai Magyar Népszava, New York 1952, 224 l.

Csicsery-Rónay István (szerk.)

Száműzöttek naptára 1954, Occidental Press, Washington 1954, 92 l.

Fehér Mihály (szerk.)

A Montreali Magyar Református Egyház Jubileumi Évkönyve, Montreal 1966.

Kisjókai Erzsébet (szerk.)

Európai Magyar Írók Kongresszusa Kalendárium 1960, Magyar Ház, Brüsszel 1959, 176 l.

Magyar József (szerk.)

Élünk, az Argentínai Magyar Irodalmi Társaság 1973. évi évkönyve, Buenos Aires 1974, 113 l.

Mihályi Gilbert (szerk.)

Civitas Dei, a Magyar Katolikus Tudományos és Művészeti Akadémia Káldi György Társasága tudományos évkönyve, New York 1956, 200 l.

*

Amerikai Magyar Szó Évkönyve 1991, New York 1991.

Ausztráliai Magyar Kalendárium, szerk. Galló Géza, Melbourne 1965–1969.

Ausztráliai Magyarság és Magyar Élet Kalendárium, szerk. Csapó Endre, Sydney 1970.

Bécsi Magyar Évkönyv 1958, szerk. Asztalos János, Római Kat. Magyar Lelkészi Hivatal, Bécs 1957, 100 l.

Délamerikai Magyar Hírlap Évkönyve-i 1950 és 1967 között. Szerk.: Erdődy Gábor (Kerényi Olaf) 1949–57, Erdődy Gábor és Kutasi Kovács Lajos (1958–1960), Kutasi Kovács Lajos és Gácsér Imre (1961–1967).

Erdélyi Kalendárium 1976, szerk. Galló Géza, Ausztráliai Erdélyi Magyar Szövetség, Burnley Vic. 1976, 182 l.

Évkönyvünk, Kastli Magyar Gimnázium 1981–82, Magyar Gimnázium Igazgatósága, Kastl 1982, 148 l.

Hídverők Évkönyve 1955, Neumarkt–St. Veit NSzK, 200 l., 1956, uo. 200 l.

Hungária Évkönyv 1949-től 1958-ig, szerk. Kovách Aladár, Wörishofen (1949–50), München (1950–1958).

Kanadai Magyar Újság Képes Nagy Naptára 1930-tól 1975-ig, szerk. Nemes Gusztáv, Winnipeg.

Katolikus Magyarok Vasárnapja nagy képes naptára (1951-ig), *históriás kalendárium* (szerk. Takács Gábor – Eszterhás István, 1951–1977), *évkönyvei* (Magyar Kéve, Hajnalvárók, Mire várunk?, Egyedül vagyunk, Az idő rostájában, szerk. Dunai Ákos 1978–1985), végül *Évkönyve* (szerk. Kiss Barnabás – Ligeti Angelus 1986-tól), Youngstown OH.

Képes gyermeknaptár az 1953. évre, Anonymus, Róma 1952, 80 l.

Magyar Cserkész Naptár, 1975-től folyamatosan, MCsSz, Garfield NJ.

Magyar Mérnökök és Építészek Világszövetsége (Évkönyv) 1958–59, Seattle 1959, 30 l.

Magyar Szárnyak Évkönyv, 1982, 1983, szerk. Ormay József, Magyar Repülő Múzeum, Oshava, Ont. Kanada.

A Szív nagy képesnaptára 1955, Buffalo–Hamilton 1954, 176 l.

Nemzetőr Évkönyv 1970, szerk. Makra Zoltán – Tollas Tibor, München 1969, 240 l.

Őrség Naptár, szerk. Seper Károly, 1982-től, Alsóőr, Burgenland.

Pásztortűz – Új Hungária Évkönyve 1954–58, szerk. Radnai Endre, Új Hungária, München.

Új Hungária Európa Évkönyve 1959, München 1959, 148 l.

33. Szakácskönyv**Lénárd Sándor**

A római konyha, Magvető, Budapest 1986, 233 l.

Löbl Margit

Főzni segíték, Szakácskönyv, Szerző, Tel-Aviv 1953, 119 l. – 2. bőv. kiad, uo. 1957, 200 l.

Konyhaművészet, szakácskönyv, A zsidó konyha receptgyűjteménye, Szerző, Tel-Aviv 1966, 1978, 314 l.

*

A Magyar Ház Szakácskönyve, Magyar Ház, Brüsszel.

Mikes Júlia

Szakácskönyv, Vajda Albert közreműködésével, Szerző, Bécs 1977, 272 l.

Az Amerikai Magyar Kiadó Szakácskönyve, AMK, Köln 1963, 191 l.

34. Címjegyzék

Californiai Magyar Zsebteléfono-könyv (korábban: A Californiai Magyarság teléfono-könyve), 1974-től évente, szerk. Fényes Mária, Californiai Magyarság, Los Angeles.

Honfoglalás Kanadában, Kanadai magyar címtár, alkalmanként, Egyesült Magyar Alap, Toronto.

Kaliforniai Magyar Tele-Könyv, az Új Világ kiadása, 1966-tól 1987-ig, szerk. Orbán Ferenc, Kurir Publ., Los Angeles.

Kastli Alumni Közösség, 1972–73 évi címnaptár, szerk. Kiss Ulrich, Kastli Alumni Közösség, Kastl 1973, 24 l.

MIKE Tájékoztató, szerk. Rupp László és Popovits János, Magyar Iparosok, Kereskedők és Vállalkozók Egyesülete, München 1982, 161 l.

Telefontos 1983, magyar címjegyzék, FRAMO, Chicago 1983, 66 l.

Torontói kalauz, A torontói magyar kereskedők, iparosok, vállalkozók és szakemberek címjegyzéke, 1959.

35. Egyéb

Barrey Emil (szerk.)

Szabadkőműves írárok, A világban szétszóró magyar szabadkőművesek páholyaiban elhangzott előadások, Párizs 1966, 64 l.

Buzády Tibor

Magyar kutyafajták, Vagyunk, München 1975, 128 l.

Chum, J. M. (Braun Ferenc)

Ez a föld, Izrael országismereti kalauza, Lino-Tur, Tel-Aviv 1967, 320 l.

A felszabadított területek útikalauza, Szerző, Tel-Aviv 1967, 72 l. Ű

Izrael új kirándulóhelyei, Szerző, Tel-Aviv 1973, 64 l.

Csík Béla – Falvy György (szerk.)

Gazdasági útmutató és szaknévsor 1950–1951.

Sz. Gulyás László

Mosoly a csend hónapjában, Sírfeliratok, Aurora Australis, Melbourne 1950, 1973.

Hendi Ilma (szerk.)

"és megmutatom teljes erőfőket" (idézetnaptár), Ed. du Frêne, Genf 1989, 125 l.

Jesurun, Elijáhu (Szabó Ödön)

Jeruzsálem térben és időben, Szerző, Tel-Aviv 1975, 224 l.

Könnyű László

A térkép rövid története, Chicago 1970.

Kreutzer Dezső

Víz és szenvedély (vitorlázó-élmények), Szerző, München 1980, 182 l.

Kreutzer Dezső – Pásztor Ferenc

Egy expedíció naplója – két hangra (vitorlázó-utak), Szerzők, München 1990.

Németh János

Komjádi aranycsapata (sporteml.), Classic Printing, Cleveland 1961, 168 l.

Pluhár István

Játszottam, oktattam, tudósítottam (sporteml.), Corvin, New York, 152 l.

Prágay Dezső (szerk.)

Rövid magyar helységnévtár, Az utódállamok magyarlakta területeinek helységnévtára, Szerző, Buffalo 1981, 93 l.

Rupp László

Az autósok kiskatéja a Német Szövetségi Köztársaságban, Oktávió Bordán, München 1977, 432 l.

Szilasy András

Nem az ember az ember, hanem a szellem az ember (grafológiai tanulmányok), I-IV, Harsona, London 1963-64.

*

Katalógus, Az Amerikai Magyar Kiadó tíz esztendeje 1948–1958, AMK, Köln–Detroit 1958.

Pótlás a „magyar nyelvű művek”-hez

Csendes Béla

Bárány Péter Tamás (v.), Kisalföld, Győr 1991. (416. laphoz)

Eisen, George (György)

Árnyak játéka – *Gyerekek a Holocaustban* (a *Children and Play in the Holocaust* fordítása), Akadémiai, Budapest 1991. (471. laphoz)

Hargitai Péter

Budapesttől New Yorkig és vissza (v. és elb.), Európa, Budapest 1991, 113 l. (436. laphoz)

Kovács Imre

Népiség, radikalizmus, demokrácia (pub.), sajtó alá rend. Valuch Tibor, Századvég–

Nyilvánosság Klub–Gondolat, Budapest 1992, 378 l. (538. laphoz)

Mézes Miklós

A kalászbába szökkenő vetés (tört. eml.), Szerző, Niagara Falls, Ont 1991, 250 l. (540. laphoz)

Cs. Szabó László

Hűlő árnyékban (2. kiad.), Gondolat, Budapest 1991, 308 l. (475. laphoz)

Szabó Zoltán

Hazugság nélkül I-III (ögy. művek), Héttorony, Budapest 1991, 536+488+588 l. (490. laphoz)

II. Idegen nyelvű művek

1. Vers

Anon Imre

Themen von heute, in lyrischen Gedichten (kétnyelvű, né. és ang.), Vadász László, München 1979, 25 l.

Apatride, Jean (Mohar Ákos)

Perles (fr.), La Pensée Universelle, Paris 1975, 68 l.
Die Schneide der Axt wurde stumpf, Gedichte, Kurzprosa, Aphorismen, Radius, Stuttgart 1982, 176 l.

Artai Hartman Veronika

Primera conversación con mi mundo (sp.), México 1959.

Avi-Shaul, Mordeháj

Ballada ál hásáalom (héb.), Tel-Aviv 1966.

Baranyai Tibor

Break-through, Pallas, Montreal 1962, 47 l.

Baráth György

Hahisztoria Mitpalelet (héb.), Jerusalem, 1954, 42 l.
Poèmes choisis, Bruxelles 1962.

Béky-Halász Iván

20 poems, Szerző, Toronto 1978.

Berghofer József

Hoadblich (né.), Wien 1955.

Berndt Emil Károly

Unvergessene Heimat, 1955.
Verlorene Heimat, Düsseldorf–Stuttgart 1955.

Dedinszky Erika

Kornoel jeboom (holl.), Haarlem 1973.
De ijstid begint met de kou (holl.), Haarlem 1980.

Dékány Károly

Nederlandstalige Gedichten (holl. v. és műford.), Forum, Amstelveen 1980, 101 l.

Domokos, Alex (Sándor)

Candle-light Poems, Szerző, Winnipeg 1984, 56 l.

Egyedi Béla

Mushi-no-koe (ang.), Swamp Press, Montreal 1978, 24 l.
Haiku-no-hiroba (aíjg.), Mansfield Book Mart, Montreal 1980, 46 l.

Faludy György

East and West, Selected Poems, Hounslow Press, Toronto 1978, 160 l.
Learn this poem of mine by heart, Hounslow Press, Toronto 1983, 128 l.
Twelve Sonnets, Pharos Press, Victoria 1983, 20 l.
Ballad for Isabelle, White Rhino Press, White Rock, B. C. 1984.
Selected Poems 1933–1980, McClelland and Stewart, Toronto 1985, 232 l.
Corpses, Brats and Cricket Music (kétnyelvű), Tanks, Vancouver 1987.

Farkas, André (Endre)

Murders in the Welcome Café, Véhicule Press, Montreal 1977, 18 l.
Romantic at Heart and Other Faults, Cross Country Press, Montreal 1979, 72 l.
The Véhicule Poets, Maker Press, Montreal 1979.
From Here to Here, The Muse's Co.,

Montreal 1982, 32 l.

How to..., Montreal 1988, 96 l.

Farkas-Alsó Takács Irma

Laetitia, Gedichte, Wien 1981.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Es singen die Dome!, Bonn 1952.

Gaspar, Lorand (Gáspár Lóránd)

Le quatrième état de la matière, Paris 1966.

Gisements, Paris 1968.

Sol absolu, Paris 1972.

Corps corrosifs, Fata Morgana, Montpellier 1978, 10 l.

Égée suivi de Judée, Paris 1980.

Feuilles d'observation, Paris 1986.

Gát, Jákov (Grün László)

Hakoszém hazakén, Sirim (héb.), Tel-Aviv 1974.

George, Emery (György Imre)

Mountainwild Poems, Ann Arbor MI 1974.

Black Jesus, Ann Arbor MI 1974.

A Gift of Nerve, Poems 1966–67, Ann Arbor MI 1978.

The Boy and the Monarch, 1987.

Voiceprints, 1987.

Gesswein Alfréd

Leg in den Wind dein Herz, Wien 1960.

Gyimesi József

Man Lives in Pyramids, New York–Washington–Hollywood 1973.

Haméiri, Avigdor

Mizmor ledém (héb.), Tel-Aviv 1947.

B'livnát hászápir, Sirim (héb.), Jerisálem 1962, 286 l.

Jáلكut sirim (héb.), Tel-Aviv 1976, 104 l.

Hoffmann, Moshe (László)

Sirim (héb.), Jerisálem 1989.

Huszár, Etienne (István)

Lyre brisée, Fond des Camps, Haltinne, Belgium 1961, 112 l.

Jaóz-Keszt, Itamár

Cinorot molichéjés (héb.), Tel-Aviv 1986.

Jonas, George (Jónás György)

The Absolute Smile, House of Ananst, Toronto 1967, 61 l.

The Happy Hungry Man, House of Ananst, Toronto 1970, 56 l.

Cities, House of Ananst, Toronto 1973, 73 l.

Kabdebó, Thomas (Tamás)

Fortified princecriptions (versszatírák), London 1964.

Letters from Transylvania, Dedalus, Dublin 1991.

Kátay Zoltán

Svensk landskap med ungerska ögon (sv.), Hungaria-Svea, Malmö 1980, 75 l.

Tiden går (sv.), Pannonia, Malmö 1983, 115 l.

Rinnande böcker (sv.), Pannonia, Malmö 1984, 88 l.

Solen segrar (sv.), Pannonia, Malmö 1985, 88 l.

Kemény, Tomaso (Tamás)

Il quanto del sicario, New York 1976. – (ang.) New York 1976.

Qualità di tempo, 1981.

Recitativi in rosso porpora, 1989.

Kenedy, Robert C. (Kenedi Róbert)

Collected Poems, London 1972.

D'Arcy Kaye's Chapter One, London 1972.

Kisjókai Erzsébet

Requiem (né.), Harsona, London 1972, 36 l.
Geheimen van het Paradijs (fi.), Mechelen 1975.

De bloeiende oranjeboom (fi.), Voorburg 1984.

Kiss Ernő

Ich werfe Schatten auf die Sterne, Angerer, München 1978, 78 l.

Kocsis Gábor

Der Engel geht nicht irre, Lyrik und Prosa, Trautwetter und Fischer, Marburg 1980, 96 l.

Kolumban, Nicholas (Kolumbán Miklós)

In Memory of My Third Decade, Footprint Press, Somerville NJ 1981.

Reception at the Mongolian Embassy: A Book of Poems, New Rivers Press, New York 1987, 86 l.

Könnyű, Leslie (László)

Bond of Beauty, Hungarian Poems (ford Grosz József), St. Louis 1959, 28 l.

Gedichte von Österreich, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit–Wien 1965, 31 l. *Collected Poems*, American Hungarian Review, St. Louis 1968, 56 l.

J'accuse mon époque, American Hungarian Review, St. Louis 1972.

Könyves, Tom (Tamás)

Love Poems, Asylum, Montreal 1974, 40 l.

No Parking, Véhicule, Montreal 1978, 59 l.

Poetry in Performance, The Muse's Co., St. Anne de Bellevue, Que. 1982, 174 l.

Ex Perimeter, Caitlin Press, Vancouver 1988.

Könyves, Tom – Norris, Ken

Proverbsi, Asylum, Montreal 1977.

Kristóf Sándor

Twelve Sonnets and Selected Poems, Szerző, Winnipeg 1985, 47 l.

Land, Thomas (Ország Tamás)

Stranger, Sit At My Table, Alpha-Bellers, London 1975, 79 l.

New Manipulators, Thornhill, Gloucester, England 1977, 30 l.

Free Women, A Villon and by --, Keepsake, Richmond, England 1979, 19 l.

The Seasons, Poynton House, Market Drayton, England 1980, 16 l.

Antarctic Testimony, Tem Press, London 1982, 20 l.

Lénárd Sándor

Ex Ponto (né.), Rom 1947.

Orgelbüchlein, Rom 1949.

Die Leute sagen, Rom 1950.

Zwischen den Geistern und den Utopien, Rom 1951, Wien 1952.

Leskowsky (Leskovszky) Zoltán

Timely Thoughts, Toronto 1988.

Major-Zala Lajos

Fleur sur os (Csonton virág), Ed. Saint-Germain-des-Prés, Paris 1974, 116 l.

Requiem d'amour, Ed. Saint-Germain-des-Prés, Paris 1975.

Purifications, Ed. Saint-Germain-des-Prés, Paris 1977, 78 l.

Cendres d'ombre (Falak mögül falak mögé), Ed. Saint-Germain-des-Prés, Paris 1978, 64 l.

Ressuscite Chérie (Támadj föl, Édes), Ed. Saint-Germain-des-Prés, Paris 1982, 123 l.

Mánfai Csaba

Umbau, Krash, Köln 1988, 88 l.

Matyas, Cathy (Mátyás Katalin)

Solstice (ang.), New Poetry, South Western Ontario Poetry, London, Ont. 1983, 24 l.

Inside Out, Piraeus Press, Toronto 1983.

Molnár, E. G. (Molnár György)

Hört Ihr Menschen! Gedichte der Angst (ford. Illa Kovarik, Simányi Tibor), Ars Hungarica, Wien 1960, 22 l. uo. 1960, 27 l. – (fr.)
Écoutez la voix! (ford. Berki Erzsébet, Susanne Penteuil), Vienne 1960. – (ang.) *The voice of fear*, Vienna 1960. – (holl.) *Hoort gij Mensen!* (ford. Tóth Z. László), Wenen 1960.
Vision im Westen, Gedichte (ford. Simányi Tibor), Ars Hungarica, Wien 1960, 33 l.

Naschitz, Fritz (Frigyes)

Erfühtes und erfülltes Leben, Bleicher, Gerlingen BRD 1980, 48 l.

Négyesy Irén

Solar eclipse (vál. v. ang. ford. Maxim és Jean Táborny és Kolumbán Miklós), Smithville OH 1990, 61 l.

Patai József

Sirim (héb.), Tel-Aviv 1946.

Perneki Mihály

Ma rencontre avec un cheval (vál. v. ford. Riesz Béla), Paris 1945.

Pesti, Joseph (József)

On the edge of the Volcano, The Jarman Press, Charlottesville VA 1966, 222 l.

Platthy Jenő

Summer Flowers, Information Publ., New York–Tokyo 1960, 372 l.

Rákosi, Carl

Amulet, New Direction, USA 1967.
Ex cranium night, Black Sparrow, Los Angeles 1975, 174 l.
My Experiences in Parnassus, USA 1977.
Collected Poems, National Poetry Foundation, USA 1986.

Reyto, Martin

The Cloned Mammoth, Quadrant Editions, Dunvegan, Que. 1981.

Saáry Éva

Silence profond (Sánta-Pintér Gyula gondozásában), Collection Cuadernos de la Revista Cayey, Cayey, Puerto Rico–Lugano 1986, 65 l.

Santarcangeli, Paolo

Resa dei conti, Milano 1976, 134 l.

Sári-Gál Imre

Your successors (v. és pr. ford. Hargitai István, Hargitai Péter, etc.), Amerikai Magyar Könyvtár, Cleveland 1977, 120 l.

Szélpál Árpád

les haillons de la vieillesse, éd. d'atelier, Paris 1982, 89 l.

Szenes Erzsi

Pkaat hamesi (vál. v. héb.), Tel-Aviv 1969.

Szirtes, George (György)

The Iron Clouds, Dodman Press, England 1975.
At the Sink, Richmond 1979.
Slant Door, Secker and Warburg, London 1980.
Underwoods, Secker and Warburg, London 1981.
Homage to Cheval, Priapus Press, England 1981.
November and May, Starwheel Press, Hitchin, England 1982.
Short Wave, Secker and Warburg, London 1984.
The Photographer in Winter, Secker and Warburg, London 1986.
Metro, Oxford University Press, Oxford 1988.

Tábory Maxim

Frost and Fire (v. és műford.), American Hungarian Review, Goldsboro NC 1986, 286 l.

Tallosi, Jim (James)

The Trapper and the Fur-faced Spirits, Queenston House, Winnipeg 1981, 107 l.
Talking Water, Talking Fire, Queenston House, Winnipeg 1985, 87 l.

Teleki Richárd

Flora (v. és elb.), Branstead, Carlisle, Ont 1980.

Thinsz Géza

Konsten ott föra dialóg (sv. A párbeszéd művészete), Fripress Bokförlag, Stockholm 1978, 56 l.

Besök utanför ordningen (sv. Rendhagyó látogatás), Fripress Bokförlag, Stockholm 1982.

Nágon dikterar (sv. Valaki diktál), Norstedts, Stockholm 1986.

Tihanyi Éva

A Sequence of Blood, Aya Press, Toronto 1982, 72 l.

Propheás Near the Speed of Light, Thistledown Press, Saskatoon 1984, 80 l.

Tóth Tihamér

Test Your Freedom: A Discourse of Man's Role in the Universe, Exposition Press, New York 1969, 144 l.

My Heart's Thorns to Moira: A Collection of

Unusual Poems, EaY, Toronto 1974, 128 l.
Golden Heart I-III, EaY, Toronto 1979, 167 l.
But Joy I-III, EaY, Toronto 1980, 242 l.
Your Money, Your Life, EaY, Toronto 1983, 140 l.

Glooscap, EaY, Toronto 1987, 75 l.

Haleric Master Leper, EaY, Toronto 1987, 67 l.

Tűz Tamás

On Restless Wings (Nyugtalan szárnyakon), Szerző, San Diego CA 1966.

Vadász László

Danke, Szerző, München 1980, 36 l.

Zend Róbert

From Zero to One, Sono Nis Press, Vancouver 1973, 110 l.

Arbor Mundi: 15 Selected Typescapes, Blewointment Press, Vancouver 1982.

Beyond Labels, Hounslow Press, Toronto 1982, 158 l.

Oab, Vol. 1., Exile Editions, Toronto 1983.

Oab, Vol 2., Exile Editions, Toronto 1985.

Zend Róbert – Priest, Robert – Sward, Robert

The Three Roberts: Premiere Performance, HMS Press, Toronto 1985.

The Three Roberts: On Childhood, Moonstone Press, St. Catharines, Ont. 1985, 55 l.

The Three Roberts: On Love, Dreadnought, Montreal 1985.

2. Versfordítás**Abaffy László**

Unsterbliche Freiheit, Huttenheim BRD 1958.

Aczél Tamás – Tikos László – Langland, Joseph

Poetry from the Russian Underground (orosz-angol, kétnyelvű), Harper and Row, New York 1970.

Avi-Shaul, Mordeháj

József Attila: Bő-lév tahor (héb. Tiszta szívvel), Achsav, Jerisálem 1964, 92 l.

Bátki János

József Attila: Selected Poems and Texts, szerk. Gömöri György, Carcanet, Cheadle, Great Britain 1973, 103 l.

Béky-Halász Iván

Csoóri Sándor: Wings of Knives and Nails, Vox Humana, Toronto 1981.

Ladányi Mihály: Treeless, stony landscape, Vox Humana, Toronto 1981.

Pilinszky János: Scaffold in Winter (vál. v.), Vox Humana, Toronto 1982, 39 l.

Kálnoky László: Flash of Lightning, Selected Poems, Vox Humana, Toronto 1983, 32 l.

Bencze Jenő

Contes et légendes hongroises, Paris 1940, 1965. – (ol.) Torino 1965.

Csokits János – Hughes, Ted

Pilinszky János: Selected Poems, Carcanet New Press, Manchester 1976, 67 l.

Pilinszky János: The desert of love, Selected Poems, Anvil Press Poetry, London 1989, 79 l.

Czjzek Éva – Czjzek, Roman

Szilágyi Domokos: Enzyklopädie des Fiebers, Otto Müller, Salzburg 1977, 99 l.

Czjzek Éva és mások

Pilinszky János: Grosstadt Ikonen, Otto Müller, Salzburg 1971, 99 l.

Dallos Marinka – Tognelli, Jole

Nemes Nagy Ágnes: Solstizio (Napéjegyenlőség), Empiria, Roma 1989, 190 l.

Duczynska Iona – McRobbie, Kenneth

Juhász Ferenc: The boy changed into a stag, Selected Poems 1949–1967, Oxford University Press, Toronto 1970, 159 l.

Gara László (szerk.)

Vörösmarty Mihály: Vieux Tzigane (12 francia költő tolmácsolásában), Librairie Le Pont Traversé, Paris 1962, 87 l.

(szerk.) *Hommage à Lajos Kassák, Choix de textes*, Maison du poète, Bruxelles 1963, 96 l.

(szerk.) *Hommage à Gyula Illyés*, Maison du poète – Occidental Press, Bruxelles – Washington 1963, 155 l. (szerk.)

Gyula Illyés, Textes, Pierre Seghers, Paris 1968, 192 l.

Gara László – Guillevic, Eugène

Ady Endre (vál. v.), Paris 1967.

Gaspar, Lorand – Clair, Sarah

Pilinszky János, Poèmes choisis, Gallimard, Paris 1982, 152 l.

Gaspar, Lorand – Noel, Bernard – Virág Ibolya

Weöres Sándor, Dix-neuf poèmes, l'Alphée, Paris 1984, 61 l.

George, Emery (György Imre)

Radnóti Miklós: Subway Stops, Ann Arbor MI 1977.

The Complete Poetry of Miklós Radnóti, Ann Arbor MI 1981.

Gömöri, George – Burns, Richard

Homage to Mandelstam: An anthology of Poems, Los Poetry Press, Cambridge 1981, 87 l.

Gömöri, George – Kodolányi Gyula (szerk.)

Nagy László: Love of the Scorching Wind, Oxford Univ. Press–Corvina, London–Budapest 1973, 100 l.

Gömöri, George – Wilmer, Clive (szerk.)

Radnóti Miklós: Forced March, Selected Poems, Carcanet, Manchester 1979, 62 l.

Haméiri, Avigdor

Mesirei Sándor Petőfi (P. S. költeményeiből), Sinai, Tel-Aviv 1952, 1961, 194 l.

Arany János: Habardim sel Welsz (A walesi bárdok), Sinai, Tel-Aviv 1954, 133 l.

Mesirei Endre Ady (A. E. költeményeiből), Sinai, Tel-Aviv 1964, 132 l.

Hargitai Péter

József Attila: Perched on Nothing's Branch (A semmi ágán), Apalachee Press, Tallahassee FL 1986, 73 l.

Jonas, Giorgio (Jónás György)

Ady Endre, Poesie scelte, Liguria, Genova 1957, 70 l.

Kabdebó, Thomas (Tamás) (szerk. és társford.)

József Attila, Poems, Danubia, London 1966, 70 l.

Illyés Gyula, Selected Poems, London 1971.

Kabdebó, Thomas – Szabó T. Ádám (szerk. és ford.)

Transylvanian Folk Ballads, Újváry "Griff"–Albion, München–Manchester 1982, 41 l.

Kabdebó, Thomas – Tabori, Paul (Pál) (szerk. és társford.)

A Tribute to Gyula Illyés, Occidental Press, Washington 1968, 148 l.

Kisjókai Erzsébet

Hongaarse Gedichten (19 magyar költő versei hollandul), Harsona, London 1977.

Kolumban, Nicholas (Kolumbán Miklós)

Enzensberger, H. M.: From Ten to Zero, Somerville NJ 1978.

Csoóri Sándor: Memory of Snow, Penmaen Press, Great Barrington MA 1983.

Land, Thomas (Ország Tamás)

Radnóti Miklós, Selected Poems, Tern Press, London 1977, 59 l.

Mandl Felix

Ady Endre: Zu Gottes linker Hand, Ausgewählte Gedichte (magyar-német, kétnyelvű), Österreichische Verlagsanstalt, Wien 1981, 189 l.

Nyerges, Anton N. (Antal)

Poems of Endre Ady, Amerikai Magyar Szövetség, Washington 1946. – Hungarian Cultural Foundation, Buffalo 1969, 491 l.

Poems of Attila József, Hungarian Cultural Foundation, Buffalo 1973, 224 l.

Poems of Sándor Petőfi (szerk. Értavy-Baráth József), Hungarian Cultural Foundation, Buffalo 1973, 403 l.

Epics of the Hungarian Plain, from János Arany, Classic Printing, Cleveland 1976, 224 l.

Juhász Gyula: The Beard Summer, Richmond KY 1980.

Swallow the Sun, The Poetry of Lőrinc Szabó, Szerző, Richmond KY 1986, 274 l.

Pálinkás László

Radnóti Miklós, Poesie scelte, Firenze 1958.

Román József

Heldenlieder (a világirodalom legszebb eposzai), Boje, Stuttgart 1969, 311 l.

Santarcangeli, Paolo (szerk.)

Ady Endre, Poesie (magyar-olasz, kétnyelvű), Lerici, Milano 1964, 474 l.

Sulyok Vince

Petőfi Sándor: Det må bli lys! (no.), Glydendal Norsk Forlag, Oslo 1973.
Weöres Sándor: Hvisking i mørket (Suttogás a sötétben, no.), Aschehoug, Oslo 1977, 96 l.
Pilinszky János: Lukten fra Retterstedene (no.), Solum, Oslo 1978, 90 l.
József Attila: Med rent hjerte (Tiszta szívvel, no.), Solum, Oslo 1980, 80 l.

Sulyok Vince – Abrahamsen, Odd (szerk.)

Csoóri Sándor, Kányádi Sándor: Også Dette er Europas Stemme (no.), Solum, Oslo 1984, 91 l.

Sulyok Vince – Odegård, Knut

Illyés Gyula: Dikt i utval (no.), Aschehoug, Oslo 1974, 94 l.

Szépfalusi István – Szépfalusi, Martha – Kruntorad, Paul

Juhász Ferenc: Gedichte, Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1966, 53 l.

Szomy, Frank (Ferenc)

Petőfi Sándor: Poems, Petőfi Publ., Boca Raton FL 1973, 750 l.

Thinsz Géza

Weöres Sándor: Tystnadens torn (A hallgatás tornya, sv.) Bonniers, Stockholm 1973, 80 l.
Illyés Gyula: Ordning i ruinerna (Rend a romokban, sv.), Fripress Bokförlag, Stockholm 1978, 72 l.

Thinsz Géza – Tranströmer, Tomas

Pilinszky János: Stigar (Ösvények, sv.), Författarförlaget, Göteborg 1973.

3. Elbeszélés, tárca, szöveg, humoreszk**Arnóthy, Christine (Kriszta)**

Le Cavalier mongol, Paris 1976.

Árvay Dezső

Die Strasse der Fische, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit–Wien 1963.

Bálint Imre

No huyas! (Miért menekülsz? sp.), Ed. Paulinas, Buenos Aires 1955, 281 l.

Benedek Alice

Am Wegrund des Alls, Szerző, Wien 1983, 63 l.

Bezerédj Zoltán

Ho-Ho-Ho-Tschi Minh! Sieg Heil! (szat. elb.), Szerző, Köln 1975, 22 l.
Aphorismen-ABC, Silberne Sprüche,

Gedankensplitter, Wortspiele, R. G. Fischer, Frankfurt a. M. 1991, 159 l.

Bíró Ádám

Loh d'ou, Textes, Paris 1983.

Cziffra Géza

Das Beste aus meiner Witze- und Anekdotensammlung vom Film, München 1977.
Die Kuh im Kaffeehaus, Die goldenen Zwanziger in Anekdoten, München 1981.

Dékány Károly

Drie novellen (holl.), Forum, Amstelveen 1981, 63 l.

Dénes Tibor

Musique, Genève 1957, 100 l.
Une nuit d'un portier d'hotel, Ed. Quick, Trogen, Suisse 1959, 120 l.

Dezséry, Andrew (András)

The Magic hat, Dezséry, Adelaide 1978, 62 l.
The Amphibian (A kétlaki), Dezséry, Adelaide 1980.
Neighbours, Dezséry, Adelaide 1980, 88 l.

Diescher Gyula

Kurze Geschichten aus aller Herren Länder, Wolfsberg, Österreich 1946.

Domokos, Alex (Sándor)

Forbidden Fruits, Szerző, Winnipeg 1981, 118 l.
The Chosen One, Szerző, Winnipeg 1983, 62 l.
Ironcurtain Irony, Humor of the Gulag, Szerző, Winnipeg 1989.

Endrey, Eugene (Jenő)

Beg, borrow and squeal, New York 1963, 293 l.

Dr. Espeter (Szutrély Péter)

Also? Mikrogrammen, Hutter's Verlag, Menden BRD 1986, 112 l.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Das Story-Buch, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit–Wien 1965–66.

Ferdinandy, Georges (György)

L'île sous l'eau, Strasbourg 1960, 112 l.
Famine au paradis, Ed. Brocéliande, Strasbourg 1962; Denoël, Paris 1962, 172 l.
Le seul jour de l'année, Promotion et Edition, Paris 1967, 160 l.
Itinéraires, Ed. Atélier H., Paris 1973, 158 l.
Saldo a medio camino (vál. elb. sp.), Ed. Aldecca, Burgos 1976, 71 l.
Fantômes magnétiques, Denoël, Paris 1979, 191 l.
Hors jeu, Denoël, Paris 1986.

Goren, S'muel (Gellért Tamás)

Lech l'chá, Ászára misztlulé tijul... (hum. héb.), Haifa 1969, 96 l.
Jáhszé cibbur l'mitá, Ászára p'rákim (hum. héb.), Renaissance, Haifa 1970, 80 l.

Györgyey Ferenc Aladár

The Tramps, Ashford. CT 1980.

Just Béla

La potence et la croix, Fasquelle, Paris 1954, 195 l.

Kishon, Ephraim (Kishont Ferenc)

Ta'alat Blaumilkh (héb.), Dawar, Tel-Aviv 1952. – (né.) *Der Blaumilchkanal* L-M, München 1971, 272 l.
Look back Mrs. Lot, Tversky, Tel-Aviv 1960. – (né.) *Drehen Sie sich um Frau Lot*, L-M, München 1961, 220 l.
Noah's Ark, Tourist Class, Tversky, Tel-Aviv 1961. – (né.) *Arche Noach, Touristenklasse*, L-M, München 1963, 206 l.
The Seasick Whale: An Israeli Abroad, A. Deutsch, London 1965. – (né.) *Der seekranke Walfisch, oder ein Israeli auf Reisen*, L-M, München 1965, 224 l.
So Sorry We Won, Ma'ariv, Tel-Aviv 1967. – (né.) *Pardon, wir haben gewonnen*, L-M, München 1967, 192 l.
Wie unfair David, L-M, München 1967, 221 l. – (ang.) *Unfair to Goliath*, Atheneum, London 1968.
Blow Softly Jericho, Atheneum, London 1970. – (né.) *Nicht so laut vor Jericho*, Bertelsmann, Gütersloh 1970, 220 l.
Salomons Urteil, zweite Instanz, L-M, München 1972, 280 l. – (ang.) *Wise Guy, Solomon*, Atheneum, London 1973.
Kein Applaus für Podmanitzki, Dt. Buchgem., Berlin 1973, 211 l.
Kein Öl, Moses?, L-M, München 1974, 317 l. – (ang.) *No oil, Moses*, Shikmona, Jerusalem 1975.
In Sachen Kain und Abel, L-M, München 1976, 319 l.
Es war die Lerche, L-M, München 1977, 407

1.

Mein Freund Jossele und andere Satiren, Bertelsmann, Giltersloh 1977, 254 l.
Bekenntnisse eines perfekten Ehemanns, L-M, München 1983, 318 l.
Beinahe die Wahrheit, L-M, München 1985, 279 l.
Undank ist der Welten Lohn, L-M, München 1989, 288 l.
Total verkabelt, L-M, München 1989, 237 l.

Kishon, Ephraim – Dos (Gárdos Károly)

Oj lámnáchánim (hum. és karikatúra), Ma'ariv, Tel-Aviv 1969, 60 l. – (ang.) *Woe to the Victors*, Bloch, London 1969.

Kisjókai Erzsébet

Counsel for the defense, Danubian Press, Astor FL 1970.

Kiss, Michael (Mihály)

Traum und Wirklichkeit (vál. elb.), "Múzsza" Bücher, Linz 1961, 155 l.

Klamár Gyula és mások

Iwan der Schreckliche – und andere Erzählungen aus den Volksdemokratien, Ars Hungarica, Wien 1969, 152 l.

Krinszki Gyula

Canto (szövegek), Visnu, Potts Point (Sydney) 1983, 100 l.

Ladányi László

Hálon Bárakija (héb.), Mászáda, Tel-Aviv 1974, 219 l.

László, Andrés (András)

Sólo el paisaje cambia, Janés, Barcelona 1955, 254 l.

Lehoczky György

Vom goldenen Überfluss der Welt, Bilder und Skizzen, E. Salzer, Heilbronn BRD 1978, 108 l.

Lévai Iván

Casse-croute électorale, Gallimard, Paris 1973, 168 l.

Márai Sándor

La scuola dei poveri (A szegények iskolája, ol. ford. Tóth László és M. T. Papalardo), Macchia, Roma 1951, 161 l.
Die französische Jacht und andere Erzählungen (ford. Podmaniczky Tibor), Reclam, Stuttgart 1953, 80 l.

Maros (Sivirsky) Antal

Ontvoering en ontvluchting (holl.), Keemink, Utrecht 1945.

Mikes, George (György)

How to be an Alien, A. Deutsch, London 1946. – fr., holl, sp., né., sv., ol, jap. is.
Wisdom for Others, A. Deutsch, London 1950, New York 1950. – (héb.), Tel-Aviv 1958. – fr., né. is.
Down with Everybody! A Cautionary Tale for Children Over Twenty-one and Other Stories, A. Deutsch, London 1951, 140 l. – (né.)
Nieder mit Allen!, Diogenes, Zürich 1954, 74 l.
Shakespeare and Myself, London 1952. – né. is.
Eight Humorists, London, 1954.
Leap through the Curtain, London 1955, New York 1957.
Komische Leute, Zsolnay, Hamburg 1957, 224 l.
Nimm das Leben nicht zu ernst, Econ, Düsseldorf 1959, 195 l.
How to Be Inimitable, Coming of Age in England, A. Deutsch, London 1960, 92 l. – (héb.) Tel-Aviv 1960.
The Best of Mikes, London 1962.
Saludos Amigos, Scherz, Stuttgart 1962, 207

1.

How to Unite Nations, A. Deutsch, London 1963. – finn is.

Comment peut-on être anglais?, Hachette, Paris 1963, 158 l. – (ang.) *How to be a Brit*, London 1984.

Book on Snobs, London 1965.

How to Be Affluent, A. Deutsch, London 1966.

Kartoffel nur zu Kaviar, Econ, Düsseldorf 1967, 197 l.

Humour in Memoriam, London, 1970.

How to Run a Stately Home, London 1971.

How to Be Seventy (eml.), London 1972.

Gedanken sind zollfrei, Econ, Düsseldorf–Wien 1973, 239 l.

Charlie, London 1976.

How to Be a Decadent, London 1977.

English Humour for Beginners, London 1980.

How to Be a Poor, London 1983.

How to Be a Guru, London 1984.

Mirtse Ágnes

Fluchtversuche, Skurille Skizzen und Geschichten, Ed. Leu, Zürich 1990, 106 l.

Molnár, Franz (Ferenc)

L'ussaro azzurro e altri racconti, Iltra, Milano 1945, 273 l.

Piccola pasticceria, Dall'Oglio, Milano 1951, 236 l.

Monoszló Dezső

Die letzte Jagd (Utolsó vadászat), Eisenstadt 1983.

Die fünf Jahreszeiten der Liebe, Edition S, Wien 1989, 141 l.

Nagy Pál

SadisfactionS (vizuális szöveg), d'atéliér, Paris 1977.

Pallay István

Enuff! The Jaundiced Ruminations of an Irascible Car, Toronto 1985.

Panda Imre

The Cat Must Come Down, Alpha Books, Sydney 1977.

Pataky, Imre de

Altamura und andere Geschichten, Szerző, München 1968, 228 l.

Pressburger, Giorgio (György) – Pressburger, Nicola (Miklós)

Storie dell'Ottavo Distretto, Marietti, Milano 1985.

Rákosi, Carl

Collected prose (elb.), USA 1983.

Rónaszegi Miklós

Die Geschichie vom lahmen Büffel, Spectrum, Stuttgart 1970, 77 l.

Sebestyén György

Lob der Venusbrust und andere Leckereien, Forum, Wien–Hannover 1966, 64 l.

Thennberg oder Versuch einer Heimkehr, Desch, München 1969, 156 l.

Berengar und Berenice, Jugend und Volk, Wien–München 1971, 60 l.

Der Faun im Park, 1972.

Das Leben ab schöne Kunst, 1975.

Serdian, M. G. (Serdian Miklós György)

Doppeltmager, Eine Abrechnung, Haag u. Herchen, Frankfurt a. M. 1989, 62 l.

Szenes Erzsé

Mitan kaved (vál. elb. héb.), Tel-Aviv 1977.

Szenessy, Mario

Otto der Akrobat, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1969, 120 l.

In Paris mit Jim, Hoffmann und Campe, Hamburg 1977, 226 l.

Ternay Kálmán

Hungarian Selected Sketches, New York 1962.

Thassy, Eugène de (Jenő)

Les amoureux romantiques, Fayard, Paris 1953.

Török Imre

Blitze über einem Berg, Kurzprosa, Verlag der Handzeichen, Düsseldorf–Alfeld–Sulzbach 1985, 20 l.
Butterseelen, mit Hölderlin und Hermann Hesse in Tübingen, Windhueter, Stuttgart 1980, 97 l.

Újváry, Alexander (Sándor)

Ferenc Molnár, der lachende Magier, Satiren, Anekdoten, Humoresken, Verlag Interbook, Vaduz 1965, 158 l.

Urbányi, Pablo (Pál)

La noche de los revolucionarios (sp.), Buenos Aires 1972.

Vajda Albert

The Origin of Monkeys, A New Discovery: Apes are Descendants of Man, Poets and Painters Press, London 1964, 16 l.

Danke, Herr Doktor! Eine ungewöhnliche Sammlung über Ärzte, Bergisch Gladbach 1979.

Wer will schon gern ein Kaktus sein? Die lustigsten Geschichten, Sensen, Wien 1983, 92 l.

Vayko (Vajda Albert – Kovács Dénes)

How to be a Communist (ford. Tábori Pál), Elek, London 1958, 115 l.

Werner, Kasimir G. (Géza)

Spätlese, Potpourri in Prosa, Darmstadt 1975.

Zalán Magda

In a Big Ugly House Far From Here, Press Porcépic, Victoria–Toronto 1982, 87 l.

Zilahy Lajos

Vida serena (Csöndes élet, sp.), Edic. G. P., Barcelona 1957, 127 l.

4. Regény, emlékezés**Aczél Tamás**

The Ice Age, Secker and Warburg, London 1965, Simon and Schuster, New York 1965, 287 l. – (fr.) *Le temps de la peur*, Gallimard, Paris 1968, 232 l.

Illuminations, Pantheon Books, New York 1981, Faber and Faber, New York–London 1982, 375 l. – (ol.) 1984.

The Hunt, New York 1990.

Arnóthy, Christine (Kriszta)

Wanda (né.), Köln 1952. – (fr.) Bruxelles 1953.

J'ai quinze ans et je ne veux pas mourir

(Haldokló Budapest), Paris 1955. – (ang.), *I am fifteen and I do not want to die*, Collins, London 1956, 127 l., New York 1956. – (ol.) *Ho 15 anni e non voglio morire*, Massimo, Milano 1966, 173 l. – (holl.) Rotterdam 1955, (no.) Stavanger 1955, (finn) Jyväskylä 1956, (sv.) Stockholm 1956, (dán) København 1957, (jap.) Tokyo 1958.

Le Dieu est en retard, Gallimard, Paris 1955. – (ang.) *God is late*, Dutton, New York 1957, 191 l.; *Those who wait*, Collins, London 1957. – (finn) Jyväskylä 1957, (ol.) Milano 1957, (né.) Gütersloh 1958, (sp.) Santiago 1958, (port.) Belo Horizonte 1960.

Il n'est pas si facile de vivre, Fayard, Paris

1957, 254 l. – (ang.) *It is not so easy to live*, Collins, London 1958, 254 l.; Dutton, New York 1958. – (holl.) *Het leven is zo gemakkelijk niet*, Bruna, Utrecht 1959, 189 l. – (ol.) Milano 1965.
Le guerisseur, Fayard, Paris 1958, 318 l. – (ang.) New York 1959, London 1959. – (holl.) Utrecht 1963.
Pique-nique en Sologne, Paris 1960. – (ang.) New York 1961, London 1964, (holl.) Utrecht 1961.
Le cardinal prisonnier, Julliard, Paris 1962, 300 l. – (holl.) Utrecht 1963, – (ol.) Milano 1963, (ang.) Garden City NY 1964, London 1964, (né.) Berlin 1965, (sp.) Barcelona 1966.
La Saison des Américains, Julliard, Paris 1964. – (né.) Berlin 1967.
Le jardin noir, Julliard, Paris 1966, 222 l. – (sp.) Barcelona 1967, (ang.) London 1968, New York 1969, (né.) Berlin 1970.
Jouer à l'été, Paris 1967. – (né.) Berlin 1969.
Aviva, Paris 1968. – (ang.) New York 1970.
Chiche!, Paris 1970.
Un type merveilleux, Paris 1972. – (tör.) Istanbul 1973, (ang.) Garden City NY 1975.
J'aime la vie, Paris 1976, Lausanne 1978. – (tör.) Istanbul 1977, (né.) Berlin–Frankfurt a. M. 1978.
Le 'Bonheur d'une manière ou d'une autre, Paris 1978. – (sp.) Barcelona 1978, (ol.) Milano 1979.
Tout les chances plus une, Paris 1980. – (né.) Berlin 1983.
Jenx de mémoire, Paris 1981.
Un paradis sur mesure, Paris 1982.
L'ami de la famille, Paris 1984.
Les trouble-fête, Grasset, Paris 1986, 323 l.
Vent africain, Paris 1989.
Une affaire d'héritage, Paris 1991.

Árvay Dezső

Du darfst nicht lieben wen du willst, Hamburg 1957. – (dán) *Du maa ikke elske hwem du vil*, Martin, København 1958, 222 l.
Die Nacht hat noch drei Stunden, Nannen, Hamburg 1960, 439 l. – (holl.) Haarlem–Antwerpen 1960. – (sv.) *Tre timmar till gryningen*, Stockholm 1961, 333 l.

Bálint Imre

Hungria no muere (sp.), Editada por Soc. de San Pablo, Buenos Aires 1957, 222 l.
Solo Contra Milliones (sp.), Buenos Aires.
El nieto de Noe (sp.), Buenos Aires.
Mañana sera tarde (sp.), Buenos Aires.
Seras lo que suenas (eml. sp.), Buenos Aires 1982.

Balkany, Marie de (Balkányi Mária)

Un air de fête, Julliard, Paris 1961, 224 l.

Balla, Andrés (András)

Sala de niños (sp.), Ediciones Literoy, Madrid 1968, 258 l.

Balla Erzsébet

Avenida József 79 (port.), São Paulo 1967, 270 l.

Barényi Olga

Die siebente Tür, Wien 1946.
Ein Schauspiel für Daniela, Wien 1948.
Prager Totentanz, Ein Roman aus den Tagen der Prager Revolution 1945, Schild, München–Lochhausen 1959, 319 l.

Barlay, Stephen (Bokor István)

Blockbuster, Hamish Hamilton, London 1976, 330 l.
Crash Course, Hamish Hamilton, London 1979, 312 l.
Cuban Confetti, Hamish Hamilton, London 1981, 320 l.
The Ruling Passion, Hamish Hamilton, London 1982, 172 l.
The Price of Silence, Hamish Hamilton, London 1983, 270 l.
Tsunami (ang.), Hamish Hamilton, London 1986, 329 l.

Barlay, Stephen – Sásdy Péter

Four black cars, Putnam, London 1958, 260 l.

Bátori Miklós

Un étrange paradis (Kálvária), Plon, Paris 1961, 276 l. – (ang.) *Calvary Street*, Constable, London 1963, 288 l.
Les briques, Laffont, Paris 1963, 240 l. – (sp.)
Los ladrillos, Caralt, Barcelona 1966, 250 l. – (holl.) Amsterdam 1966.
Le vignoble de saints, Laffont, Paris 1965, 300 l. – (sp.) Barcelona 1967.
Les va-nu-pieds de dieu, Paris 1967. – (sp.) Barcelona 1975.
Le lièvre à pleuré, Laffont, Paris 1969, 263 l.
La vie est un océan, Laffont, Paris 1973, 304 l.

Baudy, Nicholas (Bándy Miklós)

Le piano d'Arlequin, Paris 1946.
l'Innocent Cavalier, Paris 1950.
Les Crénaux de Weimar, Paris 1961.

Beczner, Thomas (Tamás)

Das B.L.Ö.D.-Syndrom (szatíra), BRD 1984.

Békeffi, Stefan (István)

Der Hund, der Herr Bozzi hiess, Blanvalet, Berlin 1965, 220 l. – (ol.) Milano 1957, (holl.) Utrecht 1958.

Berczeller Richárd

Displaced Doctor, London–New York 1965. – (né.) München 1965.
Doctor of All Trades, hn. 1966.
Time Was, New York 1966.
...mit Österreich verbunden, München 1975.

Bezerédj Zoltán

Vorwärts Genossen zum Endsieg! (szatíra), Edition E. Köln 1975, 114 l.
Die unmöglichen Weiber (szatíra), Újváry "Griff", München 1976, 48 l.

Bihaly, Andrew (Bihály András)

The Journal of -- (napló), T. Y. Crowell, New York 1973.

Bíró, Elisabeth de

The Danube is not Blue, Lincoln–Prager, London 1957, 213 l.

Bishop Beáta

One Spoilt Spring, Faber and Faber, London 1960, 256 l.
Below the Belt, London.

Björnhuvnd, Aladar (Zichy Aladár)

Kärleksvarnen (sv.), Eremit Press, Stockholm 1977, 125 l.

Bone, Edith (Hajós Edit)

7 Years' Solitary (eml.), Harcourt–Brace–Jovanovich, New York 1957, 256 l.

Borbély László

Aus dem Tagebuch eines Todeskandidaten, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1960, 107 l.

Boros Éva

The Mermaids, Farrar, Straus and Cudahy, New York 1956, 216 l.

Bródy Illés

On the Tip of My Tongue, Jarrolda, London 1946, 192 l.
Lo que se llevaron los Windsor (sp.), AHR, Barcelona 1954, 356 l. – (holl.) Den Haag 1955, (né.) Bad Wörishöfen 1956, (jap.) Tokyo 1958.

Bruck, Edith

Chi ti ama così, Milano 1958. – (né.) Frankfurt a. M. 1961.
Andremo in città, Milano 1962. – (né.) Hamburg 1965.
É Natale, vado à vedere, Milano 1962.
Le sacre nozze, Milano 1969.
Due stanze vuote, Padoa 1974.
Transit, Milano 1978.

Mio splendido disastro, Milano 1979.
In difesa del padre, Milano 1980.

Büchler, Paul Otto von (Bodnár Ottó Pál)

Boris, deine Welt geht unter, Greif, München 1957, 203 l.
Ihr Schicksal war die Geschichte, Hoffmann, Hamburg–Wandsbek 1958.
Gentleman im Keller (szatíra), Düsseldorf 1974.

Corosi, Lucien (Körösi László)

Aïna, ou l'amour difficile, Paris 1953.
L'ami, Paris 1973.

Cremer, Jan

Ik Jan Cremer (holl.), Amsterdam 1964.
Hunnen (holl.), Amsterdam 1984.

Csárdás, Joseph (József)

Sentenced for life (eml.), Wollongong, Australia 1962, 106 l.

Csekonics Endre gr.

A Hungarian on the run... (eml.), Szerző, Lisbon 1986, 185 l.

Csermely, Karl (Fenyvessy Jeromos)

Aus dem Tagebuch des Dr. Kovács, Ein wenig Zeitgeschehen, Erinnerungen und ideale Gesinnung, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit, Wien 1964, 232 l.

Csikós György

Katorga, Un européen dans les camps de la mort soviétiques (eml.), Paris 1986. – (né.) Zürich 1989.

Csiky Ilona

Y les puentes cayeron (sp.), Buenos Aires 1953.

Czeizler, Rose V. (Czeizler Rózsa)

Circle of Life, Sydney 1983.

Cziffra Géza

Tanja und ihre vierzig Männer, Wien–Stuttgart 1957.
Kauf dir einen bunten Luftballon, Erinnerungen an Götter und Halbgötter, München 1975.
Hanussen, Hellseher des Teufels, Die Wahrheit über den Reichstagsbrand (dok.r.), München 1978.
Tango, Roman einer Berliner Familie, München 1980.
Es war eine rauschende Ballnacht, Eine Sittengeschichte des deutschen Films (eml.), Bergisch Gladbach 1985.
Im Wartesaal des Ruhms, Bergisch Gladbach 1985.

Dénes Tibor

Oiseaux et mortels, Perret-Gentil, Genève 1962, 349 l.
Agonie, Paris 1976.

Ditrói Ákos

Les racines de la Citadelle, Paris 1990.

Domahidy, Andrew (András)

Shadows and Women (Árnyak és asszonyok), Aeolian Press, Swanbourne W. Australia 1989, 281 l.

Domahidy Miklós

Die Tasse mit dem Sprung (A csorba csésze), Zsolnay, Wien–Hamburg 1962, 227 l. – (fr.) *Carte sous table*, A. Michel, Paris 1964, 205 l. – (holl.) *De Verrader is onder ons*, Den Haag 1964. – (sp.) *La taza agrietada*, Barcelona 1966, 209 l.
Sechzehn Schlösser (Tizenhat zár), Zsolnay, Wien–Hamburg 1964, 209 l. – (fr.) *Les Seize Verrous*, A. Michel, Paris 1966, 208 l.
Die Schule des Kneifens (A lapítás iskolája), Zsolnay, Wien–Hamburg 1968, 301 l.

Domány Klára

Sweet love, Bitter Honey, New York 1980.

Domokos, Alex (Sándor)

Prisoners, Refugees, Citizens (önéletr. r.), Szerző, Winnipeg 1980, 169 l.
Prometheus: Fiction beyond the Future, Szerző, Winnipeg 1986, 243 l.

Donau, Alexander (Bezerédj Zoltán)

Der Junge aus dem Osten, Foerster, Berlin–Frankfurt a. M. 1983, 188 l.

Dormándi László

La vie des autres I-II (A túlsó parton), Paris 1950–1951. – (sp.) Buenos Aires 1952.
La péniche sans nom, Paris 1951.
Pas si fou, Paris 1951.
La traque, Paris, 1955.
La fantôme de la rue Babel, Paris 1956.
Tu mourras seule, Paris 1956.
L'Ombre du capitaine, Paris 1958.
Plus heureux que l'enfance, Paris 1960.
Le naufragé de la terre ferme, Paris 1961.
Le compagnon de voyage, Paris 1962.

Dubina Péter

Gnadenlose Gegner, Moewig, München 1967, 157 l.
Teufel der weissen Berge (Geronimo I), Schneider, München–Wien 1969, 136 l.
Brennendes Lager (Geronimo II), Schneider, München–Wien 1970, 135 l.
Kampf bis zur letzten Patrone (Geronimo III), Schneider, München–Wien 1971, 135 l.
Geronimo kämpft für die Apachen, Schneider, München–Wien 1973, 189 l.

Értavy-Baráth Katalin – Értavy-Baráth József

Teaspoonful of Freedom (Történelem: kitűnő), American Hungarian Literary Guild, Astor FL 1968, 222 l.

Fábián Sándor

Divorce Hungarian Style, New York 1969.

Fagyas Mária

The Fifth Woman, Doubleday, New York 1963, London 1965. – (né.) *Die Fünfte*, Tübingen 1965, 360 l. – (fr.) Paris 1964, (ol.) Roma 1965, (dán) København 1965, (sp.) Barcelona 1983.
The Widowmaker, Doubleday, New York 1966, London 1967. – (né.) *Die Witwenmacherin*, Tübingen 1967. – (fr.) Paris 1967, (dán) København 1967, (sp.) Barcelona 1969, (port.) Rio de Janeiro 1974, (tör.) Istanbul 1974, (ol.) Milano 1979.
The Devil's Lieutenant, Putnam, New York 1970, London 1970. – (né.) Reinbek 1971. – (sv.) Stockholm 1972, (finn) Jyväskylä 1972, (ol.) Milano 1973, (sp.) Barcelona 1973, (fr.) Paris 1977.
Dance of Assassins, Putnam, New York 1973, London 1974. – (né.) *Der Tanz der Mörder*, Rowohlt, Reinbek 1974, 399 l. – (fr.) Paris 1973, (tör.) Istanbul 1974, (port.) Rio de Janeiro 1975, (sv.) Stockholm 1975, (holl.) Baarn 1978.
The Twin Sister, New York 1977. – (né.) *Die Zwillingsschwester*, Rowohlt, Reinbek 1977, 359 l. – (sv.) Höganäs 1979, Stockholm 1979, finn, olasz, francia, spanyol is.
Count of Honor, New York 1978, London 1979. – (fr.) Paris 1981.

Faludi Iván

Främlingspass (sv.), Stockholm 1964, 421 l.

Faludy György

My happy days in hell, A. Deutsch, London 1962, 469 l., New York 1963, Toronto 1985. – (fr.) *Les beaux jours de l'Enfer*, Ed. J. Didier, Paris 1965. – (né.) München 1964, (dán) København 1964.
Karoton (ang.), New York 1966, London 1966.

Faragó László

Mademoiselle Marguerite, Paris 1971.

Farkas József

Bench Marks, Richmond VA 1969, 112 l. – (né.) Wuppertal 1971.

Fejtő, Francois (Ferenc)

Mémoires, De Budapest à Paris, Calman-Lévy, Paris 1986.

Ferdinandy, Georges (György)

Chica, Claudine, Cali, trois filles dans le monde, Denoël, Paris 1973, 222 l.
Yourí (fr.), Denoël, Paris 1983, 183 l.

Fodo (Födó-Vargek) Lajos

Flight of the Wild Goose (egy óceánrepülés története), Szerző, Victoria, B. C. 1988, 148 l.

Földes Jolán

Golden Earrings, London 1945. – (fr.) Paris 1945, (holl.) Den Haag 1947, (sp.) Buenos Aires 1947, (né.) Zürich 1948, (dán) København 1948, (finn) Helsinki 1948, (no.) Oslo 1949, (sv.) Stockholm 1950.

Földes Lili

Two on a Continent, New York 1947.

Franchy Ferenc Károly

Spiesser und Spielmann, Zürich 1948.
Abel schlägt Kain, Wien 1951, Stuttgart 1959.
Ankläger Mitmann, Wien 1952, Wien–Berlin–Stuttgart 1960.
Die vielen Tage der Ehe, Wien 1953, Stuttgart 1959.
Berufene und Verstossene, Wien 1954.
Dasselbe, Wien 1954, Wien–Berlin–Stuttgart 1958.
Zwischen den Geleisen, Wien 1955.
Maurus und sein Turm, Wien–Berlin–Stuttgart 1961.
Die Brandgasse, München 1964.

Füry Lajos

Rio Seco (ang.), San Francisco 1989.

Gábor Áron

Ao l'este do homem (Az embertől keletre, port.), Companhia Editora Americana, Rio de Janeiro 1972, 344 l. – (ang.) *East of Man*, Weller, Toronto 1975, 376 l. – (sp.) *Al este del hombre*, Libreria Hachette, Buenos Aires 1978, 384 l.
Liberdade quadrada (Szögletes szabadság, port.), Pallas, Rio de Janeiro 1976, 310 l. – (ang.) Toronto 1975.

Gábor Ebi

The Blood Tattoo (eml.), Los Angeles 1987, 206 l.

Gábori, George (György)

When Evils Were Most Free, Deneay, Toronto 1981, 290 l.

Gardality István

Give Me Liberty (eml.), Kent OH 1981.

Gáspár Erzsébet

Ni vu, ni connu, Paris 1955.
Les grilles du parc, Paris 1960.

Ghyczy Zsuzsanna

Csilla, der Ferkel und ich, Wien 1968.

Gottlieb, Paul

Agency: A Novel, Musson, Don Mills, Ont. 1974, 221 l.

Gödrös Mátyás

Das ganze Matterhorn (szatíra), Orte, Zürich 1983, 60 l.

Gönczöl János

Meine Frau ist ein Pferd, Universitas, Berlin 1974, 207 l.

Habe, Hans (Békessy János)

Aftermath, New York 1947. – (sp.) Barcelona 1951, Den Haag 1951.

Wohin wir gehören?, Zürich 1948.

Walk in Darkness (önéletr. r.) New York 1948, Sydney 1950, London 1956. – (né.)

Weg ins Dunkle, Zürich 1951. – (fr.) Paris 1950, (ol.) Milano 1954.

The Black Earth, Putnam, New York 1952, London 1952. – (fr.) Paris 1954.

Ich stelle mich: Meine Lebensgeschichte, Wien–München–Basel 1954. – (ang.)

Sydney–London 1957, (holl.) Den Haag 1959.

Off Limits (né.), Wien–München–Basel 1955, – (héb.) Tel-Aviv 1955, (dán) København

1955, (holl.) Den Haag 1956, (ang.) Sydney 1956, London 1956, New York 1957, (fr.)

Paris 1956, (jap.) Tokyo 1957, (sv.)

Stockholm 1957, (sp.) Barcelona 1959, (ol.) Milano 1959.

Im Namen des Teufels, Desch, Wien–München–Basel 1956, 525 l. – (finn) Helsinki 1957, (holl.) Den Haag 1957, (ang.) London 1958, New York 1958, Sydney 1958, (sp.) Barcelona 1958.

All My Sins, New York 1957.

Die Schöne von Amalfi, München 1958.

Der rote Sichel, Dörnersche Verl. Düsseldorf 1959, 357 l.

Die Primadonna, Bad Wörishofen 1959.

Die Botschafterin, Bad Wörishofen 1959.

Land ohne Frauen, Bad Wörishofen 1959.

Ilona, Desch, München 1960, 840 l.

Die Tarnowska, Desch, Wien–München–Basel 1962. – (fr.) *La comtesse Tarnowska*, Laffont, Paris 1963, 571 l. – (dán) København 1964, (holl.) Den Haag 1964, (finn) Helsinki 1964.

Der Tod in Texas (rip. r.), Desch, München–Wien–Basel 1964. – (sp.) Barcelona 1964, (holl.) Den Haag 1964, (ang.) London 1964, (sv.) Stockholm 1964.

Die Tochter der Ilona, Bergisch Gladbach 1964. – (sp.) Barcelona 1964, (ang.) London 1964.

Die Mission, Desch, Wien–München–Basel 1965, Berlin–Weimar 1966. – (ang.) London 1966.

Das Netz, Olten 1969.

Palazzo, Olten–Freiburg 1975.

Staub im September, Olten–Freiburg i. Br. 1976.

Leben für den Journalismus (önéletr. r.) I-IV, München–Zürich 1976.

Halász Ilona

Das kleine Dorf in Ungarn, Gute Schriften, Zürich 1969.

Halász Péter

Crossroads at Vienna, New Delhi 1959. – fr., né., sp. is

Hámori László

Flukten til Norge (no.), Tiden Norsk Forl., Oslo 1957, 120 l.

De gevaarlijke reis (holl.), Arbeiderspres, Amsterdam 1958, 183 l. – (sv.) *Farlig resa*, Svensk Läraretidnings Förlaget, Stockholm

1959, 184 l. – (ang.) *Dangerous Journey*, Harcourt, Brace and World, New York 1962, London 1963, 190 l. – (né.) *Gefährliche Reise*, Boje, Stuttgart 1964, 150 l.

Ein neuer Tag bricht an, Boje, Stuttgart 1963, 203 l.

Äventyr i Bangkok (sv.), Svensk Läraretidnings Förlaget, Stockholm 1964, 163 l.

Efterlyst i Sevilla (sv.), Svensk Läraretidnings Förlaget, Stockholm 1967, 157 l.

Farväl tillen epok, Memoarbok (eml. sv.), Timo, Stockholm 1982, 296 l.

Határ Győző

Pepito et Pepita (fr.), Paris 1963. – (ang.) London 1983.

Anibel (fr.), Denoël, Paris 1970. – (ang.) London 1984.

Archie Dumbarton, une histoire criminelle, Denoël, Paris 1977, 308 l.

Háy, Julius (Gyula)

Geboren 1900, Erinnerungen, Ch. Wegner, Reinbek 1971, 388 l. – (ang.) *Born 1900, Memoirs*, Hutchinson, London 1974, 384 l.

Heyman, Eva

Joman sel E. H. (héb.), szerk. Jehuda Marton (Márton Lajos), Yad Vashem, Jerisálem 1964, 100 l. – (ang.) *The Diary of E. H.* uo. 1974, 124 l.

Horváth Attila

Fountain Aflame, Vantage Press, New York 1971.

Hubay Andor

Det hendte i Ungarn, En overlevende forteller (no.), Glydendal, Oslo 1956, 296 l.

Hunyady, R. L. (László)

There are secrets, Vantage Press, New York–Washington–Hollywood 1962, 328 l.

Imrey Ferenc

The Gentleman Comrade, A Novel of Romance and Intrigue in the World of a Generation Ago, Greenwich Book, New York 1957, 291 l.

Jávor Lívía

Je n'attends pas d'être grand, Paris 1980.

Jonas, George (Jónás György)

Final Decree, Macmillan, Toronto 1981, 224 l.
Vengeance, Toronto 1984.

Jonas, George – Jonas-Amiel, Barbara

By Persons Unknown, Toronto 1977.

Joseph, Erzherzog (Habsburg József fhg.)

Hohe Jagd, 75 Jahre Weidwerk, Das Bergland–Buch, Salzburg–Stuttgart 1957, 422 l.

Just Béla

Allegro barbaro, Bonne Press, Paris 1950, 222 l. – (né.) *An den Pforten der Hölle*, Bastion, Düsseldorf 1951, 348 l. – (holl.) Tíelt 1951.

Les Illutninés, Paris 1950. – (né.) *Erleuchtete Torén*, Glock u. Lutz, Nürnberg 1950, 240 l., Zürich 1955. – (fl.) Antwerpen 1954.

Pecheur de lune, Paris 1951. – (né.) *Der Mondfischer*, Glock u. Lutz, Nürnberg 1951, 215 l.

Mission à Paris, Paris 1953. – (né.) *Der Lastträger Gottes*, Echter, Würzburg 1953, 329 l. – (sp.) *En la mission de Paris*, San Sebastian 1954.

Gortstrasse III. Stock, Erinnerungen eines Gefängnis-Geistlichen, Echter, Würzburg 1954, 178 l. – (fr.) *Seuil*, Paris 1954. – (holl.) *Gortstraat driehoog*, Het Spectrum, Utrecht–Antwerpen 1957, 199 l.

Viktor ging ohne Krawatte, Echter, Würzburg 1956, 194 l.

Masken, Paulus, Recklinghausen 1958, 301 l.

Kaczér Illés

FearNot My Servant Jacob, Methuen, London 1947. – (héb.) *Mászáda*, Tel-Aviv 1969, 292 l. – (sp.) *No temas mi siervo Jacob*, Buenos Aires 1957.

The Siege of Jericho, Methuen, London 1949, Dial Press, New York 1953, 594 l. – (héb.) *Eked*, Tel-Aviv 1972, 326 l.

Kaposi György

Merci Frankreich (emlékek az idegenlégióból), Chaos, Hamburg 1978, 237 l.

Karmel Ilona

An Estate of Memory (négy zsidó nő egy német KZ-ban), USA 1979.

Károlyi Széchényi Ilona

The Pendulum Swings, Danubian Press, Astor FL.

Katyi, André (Endre)

Angels on Devil's Island (a szerző élete az Amazonas vidékén francia Guayanában), Szerző, Calgaly 1979, 109 l.

Kecskéssy Adrien

Enttäuschungen, Erinnerungen aus der Zeit nach der Jahrhundertwende, Stapfer, Zürich 1987.

Kelen, Stephen (István)

Heed McGlarity, Mingay, Sydney 1945.
Goshu, Horowitz, Sydney 1965.
Uphill All the Way (életr.), Goodyear, Sydney 1974.
I Remember Hiroshima, Hale and Iremonger, Sydney 1983, 78 l.
Freedom is a Rainbow, Sydney.

Kenedy, Robert C. (Kenedi Róbert)

The Golden Ass, A Version, London 1964.

Kennedy Éva

Appointment in Budapest (önéletr. r.), USA 1979.

Kenneth, Claire

The Love Riddle (Neonfény a Nílus felett), Appleton–Century, New York 1962, 376 l.
May in Manhattan (Május Manhattanben), Redman, London 1965, 249 l.

Kent, Valerie

Wheelchair Sonata, Coach House, Toronto 1974, 86 l.
A Thousand Days in the Attic, Coach House, Toronto 1967, 211 l.

Kishon, Ephraim (Kishont Ferenc)

Der Fuchs im Hühnerstall, Bertelsmann, Gütersloh 1955, 332 l. – (ang.) *The Fox in the Chicken-Coop*, Bronfman, London 1971.

Kisjókai Erzsébet

Signe sur le mur (Titokzatos jel a falon), Magyar Ház, Bruxelles 1957, 190 l. – (holl.) *Teken aan de Wand*, Amsterdam 1958. – (ang.) Manchester 1958. – (né.) *Das Zeichen an der Wand*, Ungarisch-Katholische Werke, Brüssel–Köln 1960, 233 l.

Kiss Ernő

Zwischen zwei Sternen (eml.), Angerer, München 1972, 240 l.

Koestler, Arthur

Thieves in the Night, Chronicle of an Experiment, Macmillan, London–New York 1946, 353 l.
The Age of Longing, Collins, London 1951, Macmillan, New York 1951, 362 l. – (ol.) *Gli angeli caduti*, Mondadori, Milano 1952, 406 l.
Arrow in the Blue, An Autobiography 1905–1931, Collins–Hamish Hamilton, London 1952.
The Invisible Writing, An Autobiography, Collins–Hamish Hamilton, London 1954, Macmillan, New York 1954, 432 l.
Frühe Empörung, Gesammelte autobiographische Schriften, Molden, Wien 1970, 552 l.
The Call Girls: A Tragicomedy with Prologue and Epilogue, Hutchinson, London 1972.
Janus, A Summing Up, Hutchinson, London 1978.

Kovács Imre

The Ninety and Nine, Fünk and Wagnalls, New York 1955, 343 l. – (ol.) *La Novantanove*, Ed. Paoline, Roma 1956, 416 l.

Körmendi Ferenc

The Happy Generation (A boldog emberöltő), Nicholson and Watson, London 1945, 635 l. –

(né.) *Abschied von gestern*, Fischer, Frankfurt a. M. 1955, 745 l.

Weekday in June (Júniusi hétköznapi), Sylvan Press, London 1946.

Versuchung in Budapest (Budapesti kaland), Krüge, Hamburg 1949, 493 l.;

Buchgemeinschaft Donauland, Wien 1956, 444 l. – (ol.) *Un' avventura à Budapest*, Mondadori, Milano 1955.

Years of the Eclipse, Bobbs–Merrill, New York 1951.; *The Forsaken* címmel, Popular Library, uo. 1960, 352 l. – (ol.) *Tempo di eclisse*, Bonpiani, Milano 1950, 589 l.

Seven trumpet, Indianapolis IN 1953.

Incident at Sebes, New York 1972. – (né.) *Die Verschwörung von Sebes*, Hoffmann und Campe, Hamburg 1972, 263 l.

Kőváry, Georg (György)

Das Schülerstreich-Quintett, Neff, Berlin–Stuttgart–Wien, 1957, 298 l.

Ein Ungar kommt selten allein – Ein Magyaren Spiegel, Wien 1984, 240 l.

Kristóf Ágota

Le Grand Cahier, Seuil, Paris 1986. – (né.)

Das grosse Heft, Rotbuch, Berlin 1987.

La preuve, Seuil, Paris 1988. – (né.) *Der Beweis*, Piper, München 1989.

Kunrathy, Cecile (Varsányi Anna)

Impudent Foreigner, Edwards and Shaw, Sydney 196?, 201 l.

Kutasi Kovács Lajos

Reperto Teatral (Szereposztás, sp.), Plaza y Janés, Barcelona 1965, 122 l.

Kuylenstierna-Andrássy, Stella

Pusten brinner (Ég a pusztá, sv.), Natur och Kultur, Stockholm 1948, 215 l.

Ladányi László

Hálón Bárákija (Ablak az égen, héb.), Mászadá, Tel-Aviv 1974, 219 l.

Lajosy Sándor

Lidike, Details from the Hungarian Uprising 1956, Turul, London 1977, 88 l.

Lang, Leslie (Havas László)

The Long Jump, London 1967. – (holl.) Assen 1967.

László, Andrés (András)

La rapsodia del cangrejo (sp.), Janés, Barcelona 1948, 211 l.

Donde los vientos duermen (sp.), Janés, Barcelona 1952, 288 l. – (né.) *Die Mutter meines Sohnes*, Zsolnay, Hamburg–Wien 1958.

Mio tío Jacinto (sp.), Janés, Barcelona 1956, 106 l. – (fr.) *De muchacho*, Gallimard, Paris 1957, 109 l.

Mère inconnue, Stock, Paris 1958, 239 l.

Paco l'infailible, Gallimard, Paris 1959, 282 l. – (ang.) *Paco never fails*, Secker and Warburg, London 1960, 256 l. – (sp.) *Paco, el seguro*, Ed. G. P. Barcelona 1971, 252 l.

László, Carl (Károly)

Ferien am Waldsee (eml.), Gute Schriften, Basel 1956, 80 l.

Der Weg nach Auschwitz, Verlag Nachtmaschine, Basel 1987.

Lénárd, Alexander (Sándor)

Die Kuh auf dem Bast (életr. tört), Stuttgart 1967. – (ang.) *The Valley of the Latin Bear*, Dutton, London–New York 1965.

Lengyel Kornél Ádám

President of the United States, 1964.

Lengyel Olga

Los Hornos de Hitler (Hitler kemencéi, eml. sp.), México. – (ang.) két változat: *Five Chimneys* és *I survived Hitler's Ovens*. – fr., sp. is.

Lesznai Anna

Spätherbst im Eden (Kezdetben volt a kert, ford. Lorsy Ernő) Stahlberg, Karlsruhe 1965, 676 l.

Linksz Arthur

Fighting the Third Death (önéletr.), New York 1986, 340 l.

Listowel (Márffy-Mantuano), Judith

The Golden Tree, The Story of Peter, Tomi and Their Family Typifies the Enduring Spirit of Hungary, Odhams, London 1958, 288 l.

Lukács István

Italienska Avenyn 44 (sv.), Almqvist & Wiksell, Stockholm 1960, 166 l.

Lux, Harry (Dérföldy-Lux Vilmos)

Die Hexe und ihre Kindeskinde, Wien 1949.
Vor der Nacht, Wien 1950.

Madarász, Georges (György)

Michigan Transit (fr.), Calman-Lévy, Paris 1972, 208 l.

Magyari Kriemhild

Ohne Visum und Visier, Gerstenberg, Hildesheim 1978, 73 l.

Mánfai Csaba

Novella (né.), Funk, Bergisch Gladbach 1982.

Mányoky-Németh Károly

The Hunted: A Novel (Bujdosó), Exposition Press, Hicksville NY 1979, 96 l.

Márai Sándor

Begegnung in Bolzano (Vendéjgáték Bolzanóban), Tóth, Hamburg 1946, 249 l., Neff, Berlin 1951.
Wandlungen der Ehe (Az igazi, ford. Podmaniczky Tibor), Tóth, Hamburg 1949,

479 l.

Die Kerzen brennen ab (A gyertyák csonkig égnek), Neff, Berlin 1950, 254 l.

Die Nacht vor der Scheidung (Válás Budán), Neff, Stuttgart 1951, 213 l.

Verzauberung in Ithaka (Béke Ithakában, ford. Podmaniczky Tibor), Desch, München 1952, 407 l.

Musik in Florenz, Wancura, Wien 1955, 247 l.

Das Wunder des San Gennaro (San Gennaro vére, ford. Podmaniczky Mone és Tibor), Holle, Baden-Baden 1957, 248 l.

Geist im Exil: Tagebücher 1945–1957 (ford. Podmaniczky Mone és Tibor), Broschek, Hamburg 1960, 367 l.

Sindbad geht heim (Szindbád hazamegy), Nova, Vaduz 1978, 160 l.

Marlyn, John

Under the Ribs of Death, McClelland and Stewart, Toronto 1957, 288 l.

Puzzi, I Love You, You Little Square, Coach House, Toronto 1982, 90 l.

Maros (Sivirsky) Antal

Terugkeer naar Boedapest (holl.), Stols-Barth, Den Haag 1948, 217 l.

Nomadenbloed (holl.) J. Ph. Kruseman, Den Haag 1948.

Marton, Georges (György) – Méray Tibor

The Raven never ntore, Spearman, London 1966, 222 l. – (héb.) *Haorév*, Topáz, Tel-Aviv 1969, 151 l.

Catch Me a Spy, Allen, London 1971, 163 l.
Les doigts croisés, Stock, Paris 1971.

Marton, Gregory (Gergely)

The Boy and his Friend the Blizzard, Cape, London 1962, 126 l.

Megyery Sári

Un voyage d'amour, Paris 1952.

Une fée dans la maison, Paris 1958.

Méray Tibor

Le dernier rapport (Búcsúlevél, ford. Gara László), Calman-Lévy, Paris 1958, 143 l. – (né.) *Der Feind*, L-M, München 1958, 177 l. – (ang.) *The Enemy*, Secker and Warburg, London 1958, 143 l. – (dán) *Fjenden*, Fremad, København 1959, 121 l. – (sv.) *Förrädaren*, Gothia, Stockholm 1959, 161 l. – (sp.) *El ultimo informe*, Santiago de Chile 1959, 149 l. *Der Mann ohne Schnurrbart*, L-M, München 1961, 219 l. – (fr.) *L'homme qui n'avait pas des moustache*, Éd. du Scorpion, Paris 1962.

Mikes, George (György)

Mortal Passion, London 1963.
The Spy Who Died of Boredom, London 1973.
– (né.) *Gelangweilt sterben die Spione*, M. Schröder, Düsseldorf 1974, 298 l.

Molnár, E. G. (György Jenő)

Tagebuch in der Aktentasche (napló, ford. Simányi Tibor), Ars Hungarica, Wien 1958, 182 l.

Molnár, Franz (Ferenc)

Farewell My Heart (Isten veled szívem), New York 1945. – (né.) *Leb wohl, mein Herz*, Der Neue Geist, Berlin 1950, 231 l.
Viaggio in autunno (Őszi utazás), Mediterranea, Roma 1946.
Andor (ol.), Baldini e Castoldi, Milano 1947, 470 l.
Companion in Exile, Notes for An Autobiography, New York 1950, Allen and Unwin, London 1951, 363 l. – (né.) *Gefährtin im Exil, Aufzeichnung für eine Autobiographie*, Kindler und Schiermeyer, Bad Wörishofen 1953, 322 l.
De jöngens van der Pálstraat (A Pál utcai fiúk, holl.) Nederlandse Keurbockerij, Amsterdam 1950, 255 l. – (ol.) *I ragazzi della Via Pál*, La Sorgente, Milano 1951, 167 l., uo. 1952, 1954, 1955, Bologna 1953, Firenze 1956. – (né.) *Die Jungen der Paulstrasse*, Dressler, Berlin 1952, 207 l. – (port.) *Os meninos da rua Paulo*, Saraiva, São Paulo

1952, 189 l. – (fr.) *Les garçons de la rue Paul*, Hachette, Paris 1958, 253 l.

Molnár Guido

Géza und Ilonka, Plante, Braunschweig 1948, 47 l.

Molnár Mária

Love with Paprika, A Tale from Hungary, Cassel, London 1959, 210 l. – (né.) *Liebe und Paprika*, Rütten und Loening, Hamburg 1960, 306 l.

Nagy Pál

Les fainéants de Hampstead (A Hampsteadi semmittevők), Denoël, Paris 1969, 120 l.

Nagykászonyi Zoltán

Der Pusztalehrer, Dipax, Erlangen 1950, 192 l.

Nyíri János

Batlefields and Playgrounds, Macmillan, London 1989. – (né.) *Die Juden-Schule*, List, München–Leipzig 1989, 632 l.

Nyíró József

Denn keiner trägt das Leben allein (Az én népem), Victoria, Stuttgart 1954, 331 l.

O'Brady, Frederic (Ábel Frigyes)

Extérieurs à Venise, Paris 1950.
Le ciel d'en face, Paris 1954.
Romarin pour le souvenir, Paris 1958.
All Told (eml.), London 1964.
There's Always a Throgmorton, London 1970.
Propos pertinents et impertinents, Paris 1973.

Pálffy, Ladislaus (László)

Narren im Paradies, Das adelige Leben im königlichen Ungarn, Amalthea, München 1981, 181 l.

Pálóczi-Horváth, George (György)

The Undefeated (önéletr.), Secker and Warburg, London 1959, 288 l., Little, Brown, Boston 1959, 305 l. – (sv.) *Fangen och fri*, Natur och Kultur, Stockholm 1959, 294 l. – (fr.) Paris 1960.

Patai József

Hasáar Hátichon (A középső kapu, héb.), Sinai, Tel-Aviv 1949, 196 l.

Perlaky Lajos

Der Gefangene von Savona, Rex, München 1956, 287 l.

Perneczky Géza

Bestiarium (né.), Szerző, Köln 1977, 145 l.

Petrovics Béla

J'ai échappé aux Rouges, Paix et Liberté, Corbeil, France 1951, 444 l.

Pfeiffer Ede

Child of Communism, Weidenfeld and Nicolson, London 1958, 236 l.

Plesch János

János, Ein Arzt erzählt sein Leben, List, München 1949, 414 l.

Pobrányi, Gabriel (Gábor)

Fuit (fr.), Paris 1955.
Un révolté du dimanche, Julliard, Paris 1955, 238 l.

Podmaniczky, Tibor von

Herren ihrer Erde, Hansa, Hamburg 1951.

Pogány András

A City in the Darkness, Literary Guild, Toronto 1966, 262 l.

Porter (Szigeti) Anna

Hidden Agenda, Irwin Publ., Toronto 1985, 280 l.
Mortal Sins, Irwin Publ., Toronto 1987, 274 l.

Porter (Halász) Monica

The Paper Bridge, A Return to Budapest, Quartet Books, London 1981, 232 l.
Deadly Carousel, A Singer's Story of the Second World War (dok. r.), Quartet Books, London 1990.

**Pressburger, Giorgio (György) –
Pressburger, Nicola (Miklós)**

L'elefante verde, Roma 1987.

Rab Gusztáv

Voyage dans le bleu, Flammarion, Paris 1959, 346 l. – (né.) *Keiner kehrt zurück*, Benziger, Einsiedeln–Zürich–Köln 1960, 289 l. – (holl.) *Niemand keert terug*, Amsterdam–Antwerpen 1961, 235 l. – (ang.) *Journey into the blue*, London 1960, 350 l., Pantheon Books, New York 1960.

Un jour à Budapest, Flammarion, Paris 1960, 216 l. – (ang.) *A room in Budapest*, London 1962, 192 l.

Sabaria (ang. ford. Ignotus Florence), Sidgwick and Jackson, London 1963, 236 l.

Révész, Andrés (András)

La edad de amar (sp.), Ayma, Barcelona 1952, 195 l.

Cualquier tiempo pasado... (sp.), Janés, Barcelona 1957, 134 l.

Huracan sobre la puszta (sp.), La Nave, Madrid 195?, 396 l.

Mi Virginia (sp.), La Nave, Madrid 195?, 411 l.

Robban, Randolph (Ajtay Miklós)

Le robot germanophile télécommandé, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1956, 281 l.

Róbert Marika

A Stranger and Afraid, Macmillan and Stewart, Toronto 1964.

Roboz Imre

Kampf auf dem Meeresgrund, Österreich 1947.

Vagabunden der Liebe, Österreich 1948.

Roman, Eric (Herzog Ervin)

The Best Shall Die, New York 1961, London 1961.

Ruff Lajos

La machine à laver les cerveaux, Fasquelle, Paris 1958, 173 l. – (sp.) *La máquina de lavar cerebros*, El Indice, Madrid 1958, 173 l. – (ang.) *The Brainwashing Machine*, R. Hale, London 1959, 176 l.

Santerres, Stéphane (Sárkány István)

Emméne-mois au Canada, Humanitas-nouvelle optique, Québec 1987

Schreiber, Thomas – Da Lage, Olivier – Grzybek, Gérard

Le Secrétaire General, Paris 1988.

Sebestyén György

Die Türen schliessen sich, Desch, Wien–München–Basel 1957, 337 l. – (ang.) *Moment of triumph*, Harcourt, Brace, Jovanovich, New York 1958, 246 l.; Angus & Robertson, London–Sydney–Melbourne–Wellington 1958, 254 l. – (holl.) *De deuren gean op slot*, Baarn 1958, 239 l.

Der Mann im Sattel, Wien 1961.

Die Schule der Verführung, Desch, München 1964, 290 l.

Albino, Styria, Graz–Wien–Köln 1984.

Die Werke der Einsamkeit, Styria, Graz 1986.

Siklóssy, Paul von (Pál)

Leben mit der-die-das, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1959, 48 l.

Begegnungen, Buch und Kunst, Bonn 1969, 63 l.

Sivirsky A. L. I. (Antal)

De afvallige martelaar (holl.), Stols-Barth, Den Haag 1963, 260 l.

Soltész, Claudine

Le feu sou la peau, Presses du Mail, Paris 1962, 346 l.

Sós György

Die letzte Ehre, Eckart, Witten–Berlin 1970, 94 l.

Sóváry Anna (De Rivo Zoltánné)

Es geschah in Budapest (Budapest történt), Welsermühl, München–Wels 1960, 308 l.

Stark Valéria

Áhát miné elef (napló, héb.), Tel-Aviv 1951, 202 l.

Vahaet kanner nigraat (A gyepre lépni tilos, héb.), Am Haszefer, Tel-Aviv 1962, 251 l.

Aviv mukdám böir (Ellenség, héb.), Eked, Tel-Aviv 1972, 278 l.

Studinka László

Unabhängige Jagdpassion: ganz Ungarn war mein Jagdrevier, Parey, Hamburg–Berlin 1979, 158 l.

Szabó, Thomas (Tamás)

Colère à Budapest, Journal d'un insurgé de quinze ans, Fayard, Paris 1958, 170 l. – (ang.)

Boy on the Rooftop, Heinemann, London–Melbourne–Toronto 1958, 145 l., Little, Brown and Co., Boston–Toronto 1958, 180 l.

Szász Béla (Vincent Savarius)

Freiwillige für den Galgen, Die Geschichte eines Schauprozesses (Minden kényszer nélkül), Wissenschaft und Politik, Köln 1963, 251 l.; Bertelsmann, Nördlingen 1986, 384 l. – (fr.) *Volontaires pour l'échafaud*, Julliard, Paris 1963. – (ang.) *Volunteers for the Gallows*, Chatto and Windus, London 1971, 244 l.

Szél, Elisabeth (Erzsébet)

Operación noche y niebla, El caso Wallenberg (sp.), Escelicer, Madrid 1961, 237 l.
La mujer del armino, La dama del Greco (sp.) Giménez, Madrid 1962, 275 l.
No apta para menores (sp.), Caralt, Barcelona 1968, 325 l.
Prohibido nacer (sp.), Caralt, Barcelona 1969, 309 l.
Balada de cárceles y ramerás (sp.), Caralt, Barcelona 1975, 330 l.
Ven a morir a Amsterdam (sp.), Caralt, Barcelona 1981, 281 l.

Szenes Erzsé

Moledet jes li (Van hazám, héb.), Tel-Aviv 1956.

Szenessy, Mario

Verwandlungskünste, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1967, 216 l.
Lauter falsche Pässe oder Die Erinnerungen des Roman Skorzeny, Hoffmann und Campe, Hamburg 1971, 320 l.
Der Hut im Gras, Hoffmann und Campe, Hamburg 1972, 291 l.
Der Hellseher, Hoffmann und Campe, Hamburg 1974, 379 l.

Szittyá, Émile

82 rêves pendant la guerre 1939–1945, Les Diurnales, Paris 1963.
Der Mann der immer dabei war, Löcker, Wien 1986, 215 l.

Szohner, Gábríel (Gábor)

The Immigrant, Intermedia Press, Vancouver 1977, 194 l.

Szombati, Alexandre (Sándor)

La soif éternelle, Talismans, Bruxelles 1950, 391 l.

Tábori, George (György)

Original Sin, London 1947.
Companions of the Left Hand (Az Isten balján), London 1947.
The Caravan Passes, London 1951.
The Journey, Transworld, London 1959, 155 l. – (né.) *Die Reise*, 1959, 178 l.
The good one, Permabooks, New York 1960, 148 l.

Tábori, Paul (Pál)

Two Forests – Uneasy Giant – Heritage of Mery (r. trilógia), London 1944–50.
Solo, Nest, München 1950, 339 l.
Murder in Majorca, World Distributors, London 1961, 192 l.
The Green Rain, London 1962.
The Survivors, London 1965.
Taken in Adultery, New English Library, London 1967.
The Pictorial History of Love, Spring Books, London.
The Invisible Eye, Pyramid, New York.

Tardos Tibor

L'intérieur du spectre, Gallimard, Paris 1965, 211 l.
Reise im Regenbogen, Hanser, München 1965, 113 l.
Lévrier afghan (szat. r.), Paris 1982.

Tarnói László

Wingless Victory: A Novel of Pericles, Delphic Publ., Atlanta 1982.

Tasnády, Thomas (Tamás)

Der sonderbare Gefangene, Hans Deutsch, Wien 1964.

Ternay István

Die Freundin des Ministers, Fredebeul und Koenen, Essen 1961, 182 l.

Hallo... wer spricht?, Fredebeul und Koenen, Essen 1962, 190 l.

Ich, Susanne und Paris, Fredebeul und Koenen, Essen 1963, 277 l.

Thassy, Eugene de (Jenő)

Le grand fleuve sauvage, Fayard, Paris 1948.

Mon beau Danube perdu..., Fayard, Paris 1953, 349 l.

Twelve Dead Geese, McKay, New York 1961, 340 l.

Thinsz Géza

Gästspel i tiden – En pikareskroman (sv.), Norstedts Förlag, Stockholm 1987, 167 l.

Tóth, Jozsi P. (József)

Eine Handvoll schwarzer Erde, Stahlberg, Karlsruhe 1957, 506 l.; Zürich 1962, 433 l. – (sp.) *Un punado de tierra negra*, Caralt, Barcelona 1960, 470 l.

Tóth Tas

Jesabel (né.), Szerző, München 1986, 213 l.

Töttös, Ernest (Ernő)

L' Empire des fous (Téboly), L'Harmattan, Paris 1988. – (né.) *Der Wahn*, Wien 1988. – (ang.) *The Mind Twisters*, Youngstown OH 1988.

Tybor (Tardos Tibor)

Mini-passeport, Seuil, Paris 1978.

Újváry, Alexander (Sándor)

Drum prüfe wer sich ewig bindet..., Pilgram, Salzburg 1949.

Lucrezia Borgia, Greif, München 1955.

Elisabeth I. von England, Greif, München 1956.

Mein Freund, der Abenteurer, Greif, München 1956.

Drama hinter den Kulissen, Greif, München 1956.

Die Ehe, Himmel oder Hölle, Greif, München 1958.

Liebe, Himmel oder Hölle, Welsermühle, München–Wels 1960.

Urbányi, Pablo (Pál)

Un revolver para Mack (sp.), Buenos Aires 1974.

En ninguna parte (sp.), Belgrano, Buenos Aires 1981, 290 l.

Vajda Albert

Um so heller die Nacht (Vakulástól látásig), Walter, Olten 1973, 276 l.

Lend me an eye, Elek, London 1974, 180 l.

Sieben Küsse für den Präsidenten, Bergisch Gladbach 1979.

A Madsummer Night's Dream (szat. r.), Great Neck 1981.

Remade in England, Polygon Books, Edinburgh 1981, 149 l.

The Eastern Triangle (Tűz és víz), CSAP, Toronto 1986.

Vajda, Stefan (István)

L'Accident, Paris 1960. – (ang.) 1963.

Váli, Rose (Ferencné)

Black nightshade, The Hungarian prison memoirs of --, Morrow, New York 1965, 288 l.

Vass Ferenc

Break in the Dam (Gáttörés), Cleveland 1955.

Vaszary Gábor

Drei gegen Marseille (Hárman egymás ellen), München–Grünwald 1949, 352 l., Stuttgart 1955, Hamburg 1958.

Adieu, mon amour, Rowohlt, Hamburg 1950, 214 l., Wien–Stuttgart 1957, Berlin 1962.

Wenn man Freunde hat (A nő a pokolban is úr), Rowohlt, Hamburg 1953, 231 l., Berlin, Darmstadt, Köln.

Zwei gegen Paris (Ketten Párizs ellen), Rowohlt, Hamburg 1953, 212 l., Hamburg 1956.

Sommerliches Intermezzo (Kislány a láthatáron), Desch, München 1954, 457 l.

Monpti, Blüchert, Stuttgart 1955, 334 l., Zürich 1956, Hamburg–Berlin 1958. – (holl.) Luitingh, Amsterdam 1956, 264 l.

Heirate midi, Chéri, Wancura, Wien–Stuttgart 1956, 304 l., Hamburg 1958.

Mit 17 beginnt das Leben (Alszik az Isten), Österr. Buchgemeinschaft, Wien 1957, 381 l., Hamburg 1957.

Sie (Ő), Hausbücherei, Hamburg–Berlin 1957, 277 l.

Die Sterne erbleichen, Wancura, Wien–Stuttgart 1957, 394 l., Hamburg 1963.

Romy (Romy Schneider), Blüchert, Hamburg 1957, 135 l.

Kuki, Schweizer Verlagshaus, Zürich 1963, 586 l. – (sp.) Barcelona 1968.

Der Teufel schläft nicht, (Az ördög nem alszik), Rowohlt, Hamburg 1964, 175 l.

Frühlingsregen, Rowohlt, Hamburg 1965, 169 l.

Die nächste Liebe, bitte, Rowohlt, Hamburg 1968.

Man nannte sie Céline, Benziger, Zürich–Köln 1975, 371 l.

Verkoczy, Elizabeth

White Tulips for Lena, Simon and Pierre, Toronto 1983.

Vizinczey, Stephen (István)

In Praise of Older Women, The Amorous Recollections of András Vajda, Szerző, Toronto 1965, 224 l.; Ballantine Books, New York 1967. – (dán) Nykobing 1967, (sv.)

Stockholm 1967.

The Innocent Millionaire, McClelland and Stewart, Toronto 1983, 388 l.

Walter, Georges (György)

Les enfants d'Attila, Grasset, Paris 1967, 426 l.

Des vols de Vanessa, Grasset, Paris 1972, 240 l.

Captaine Smith, Paris 1980.

Wass Albert

Devolvedme mis montanas (Adjátok vissza a hegyeimet, sp.), Kárpát, Buenos Aires 1953, 216 l. – (ang.) *Give me back my mountains!* Danubian Press, Astor FL 1970, 191 l.

Why?, Pittsburg 1953.

Es sind die grössten Schmerzen nicht worüber Frauen weinen (ford. Podmaniczky Tibor), Keyser, Heidelberg 1956, 431 l.

Die Spur verliert sich (Elvész a nyom, ford. Újlaky Sári), Steinkopf, Stuttgart 1958, 472 l.

The purple ghosts of Damnation Row (Átoksori kísértetek), Danubian Press, Literary Guild, Toronto 1965, 270 l.

The Red Star wanes (Elvásik a Vörös Csillag), Literary Guild, Toronto 1965, 295 l.

Forsaken are the brave (Magukrahagyottak), Literary Guild, Toronto 1967, 128 l.

Deadly Fog at Dead Man's Landing (Halálos köd – Holtember partján), Danubian Press, Astor FL 1979.

Eliza and the House that Jack Built, Danubian Press, Astor FL 1981.

Man by the Side of the Road (Ember az országút szélén), Danubian Press, Astor FL 1984.

Werner, Kasimir G. (Géza)

Nie wieder gestern..., Garuda, Darmstadt 1970, 150 l.

Zathureczky Gyula

Du musst den Weg zu Ende gehen (Az úton végig kell menni), Schweizer Druck- u. Verlagshaus, Zürich 1963, 345 l.

Zilahy Lajos

Die goldene Brücke (A fegyverek visszanéznek), Tóth, Hamburg 1949, 418 l.
Zwei Gefangene (Két fogoly), Tóth, Hamburg 1949, 614 l. – (ang.) New York 1969.
The Dukays, Heinemann, London 1950, 687 l. – (ol.) *I Dukay*, Corbaccio, Milano 1950, 685 l. – (fr.) *Les Dukay*, Stock, Paris 1955, 539 l.
The Angry Angel, New York 1953. – (fr.) *L'ange de la colère*, Delamain et Boutelleau, Paris 1954, 320 l. – (sp.) *El angel enfurecido*, Janés, Barcelona 1955, 342 l.; *El angel de la colera*, Zig-Zag, Santiago 1957, 333 l. – (ol.).

L'Angelo furioso, Dall'Oglio, Milano 1956, 417 l. – (né.) *Der Engel des Zorns*, Volksbuchverlag, Wien 1957, 382 l.
Century in Scarlet, London–Melbourne–Toronto 1954, McGraw-Hill, New York 1965, 411 l.
Die Seele erlischt (A lélek kialszik), Forum, Wien 1955, 255 l.
Primavera mortal (Halálos tavasz, sp.) Apolo, Barcelona 1955, 175 l. – (né.) *Tödlicher Frühling*, Zsolnay, Hamburg 1958, 154 l.
El Desertor (A szökevény, sp.), Edic. G. P., Barcelona 1957, 255 l.

5. Mese, gyerekkönyv, ifjúsági regény**Bíró Bálint**

Hungarian Folk-tales (retold and ill.), Oxford University Press, Oxford 1980, 192 l.
The Donkey that Sneezed (Children's book, retold and ill.), Oxford 1986.

Dégh Linda (szerk.)

Folktales of Hungary, Chicago 1965, Routledge and Kegan Paul, London 1965, 381 l.

Denes, Gee (Dénes Gábor E.)

Jennifer Goes to School, London, New York 1945.
John and Jennifer at the Circus, London 1949.
John and Jennifer's Treasure Hunt, London 1953.
John and Jennifer's Concert, London 1957.
John and Jennifer and their Pets, London 1958.
John and Jennifer Go Camping, London 1958.
John and Jennifer Go Travelling, London 1958.
John and Jennifer's Pony Club, London 1958.
John and Jennifer at London Airport, London 1959.
John and Jennifer at the Farm, London 1959.

John and Jennifer Go to London, London 1959.

Fábián Ilona

The Sing Along with Khrushchov, New York 1962.

Ferdinandy, Georges (György)

La Ferme de l'Etang, Chicago 1982, 26 l.

Hargitai Péter

Magyar Tales (retold by --), University of Massachusetts, International Studies Program, Amherst MA 1989, 66 l.

Harsányi Miklós

Seine fröhlichen Jugendjahre... erzählt uns der kleine PEter (*Die ewig Verfolgten*), Szerző, München 1957, 795 l.

Kepes, Juliet (Júlia)

Two Little Birds and Three, Houghton, Mifflin, Boston 1960, 62 l.

Lehoczky Gergely

Drei Tage Angst, Roman für die Jugend, Pattloch, Aschaffenburg BRD 1956, 86 l.

Lehoczky György

Muki's wunderbare Reise, 1975. – (ang.)
Glasgow 1975.

Major-Zala Lajos

Aïcha (Ajsa), Martin Michel, Fribourg, Suisse
1986, 152 l.

Nagy Noémi

Rogério (sp.), 1972.

Pohárnok, Eugen (Jenő)

König der Kinder (A gyermekek királya),
Karpathia, München 1953, 104 l.
Die Unbesiegten (A verhetetlen tizenegy),
Simon Herold, München 1957.
Das Ehrenwort, München 1959.
Tarcisius, Simon Herold, München 1961.

Rékai Kati

*The Adventures of Mickey, Taggy, Puppo and
Cica and How They Discover Toronto*, CSAP,
Toronto 1974, 142 l. – (fr.) Toronto 1976, 118
l.
The Adventures... Ottawa, CSAP, Toronto
1976, 108 l. – (fr.) Toronto 1979, 148 l.
The Adventures... Budapest, CSAP, Toronto
1979, 148 l.
The Adventures... Montreal, CSAP, Toronto
1979, 102 l. – (fr.) Toronto 1982, 120 l.

The Adventures... Thousand Islands, CSAP,
Toronto 1979, 58 l. – (fr.) Toronto 1980.
The Adventures... Vienna, CSAP, Toronto
1980, 120 l.
The Adventures... the Netherlands, CSAP,
Toronto 1981, 126 l.
The Adventures... Switzerland, CSAP,
Toronto 1982, 120 l.
The Adventures... France, CSAP, Toronto
1984, 140 l.

Sebestyén György (vál. és ford.)

Der Mann mit dem Blumenkopf (magyar
mesék), Jugend und Volk, Wien–München
1970, 173 l.

Wass Albert

Märchen vom Walde (Erdők könyve), Matari,
Hamburg 1967, 76 l.
Märchen vom See (A tavak könyve), Matari,
Hamburg 1968, 78 l.

Yarmi, Mayké (Jármay Klára)

Siete cuentos maravillosos (sp.), Buenos
Aires 1978.

*

Hungary, Fairy Tales, Unkarilaisia
kansansatuja, Porvoo, Werner Söderström,
Helsinki 1957, 159 l.

6. Színmű**Arnóthy, Christine (Kriszta)**

La peau de singe (dr.), Paris 1962.

Baditz Nóra

Im Dienste des Gral Svájc 1948.
Ostgotenschicksal Svájc 1956.

Bíró Lajos

Gods and Kings, Six Plays, London 1945.

Dánér Lajos

Rot-Weiss-Grün (dr.), Szerző, Chur, Svájc
1957, 105 l. – (rétoromán) Chur 1957.
Namenlose Pferde (dr.), Szerző, Lenzerheide,
Svájc, 91 l.

Dégthy, Gida (István Vid)

Noble and Manly, London 1956.
Paradise in the Strand, London 1958.
Fire next Door, London 1958.

Domokos, S. Alex (Sándor)

The Birth of Book, Szerző, Winnipeg 1973.
Ego sum via, A Drama about the Resurrection, Szerző, Winnipeg 1982, 52 l.

Fodor László

The Virgil New York 1949.

Háy, Julius (Gyula)

Dramen I-II, Hamburg 1964–66.

Jonas, George (György)

The Glove, Libretto, Toronto 1974.

Krínszki Gyula

Cuckoo (egyfelvonásosok, ang.), Visnu Publ., Sydney 1986, 96 l.

Maros (Sivirsky) Antal

Het molenkruis (holl.), Vink, Alkmaar 1946.

Molnár, Franz (Ferenc)

Romantic Comedies, Eight Plays, Crown, New York 1952, 331 l.
Game of Hearts, 1954.

Sebestyén György

Agnes und Johanna oder Die Liebe zum Augenblick, Österreichische Verlagsanstalt, Wien 1972, 76 l.
Gesang der Böcke, Kapitän Landolfi, Das Ohr (három hangjáték), Sessler, Wien–München 1976, 59 l.

Szablyáné Bartha Kovács Ilona – Szablyáné, Painter Marcey

Hungary Remembered, Szerzők, Bellevue WA 1986.

Szabó-Zalán, Nicholas (Miklós)

Mission to Earth, A Dramatic Play, Intercontinental, Buffalo 1955, 160 l.

Thinsz Géza

Oförsvarligt dubbelliv (rádiójáték, sv.), Stockholm 1985.

7. Útleírás

Fénykövi Blahy József

Sendas incognitas y grandes trofeos de casa en Angola (sp.), Madrid 1958.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Mein Traum wurde Wirklichkeit, Eine Reise um die Welt (Kölnből Kölnig), Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit–Wien 1958, 1961, 176 l. – (ang.) *My Dream Came True, Journey Round the World*, Köln–Detroit–Wien 1958, 108 l.
Mit der Lufthansa in die weite Welt, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit–Wien 1963.

Gaspar, Loránd (Gáspár Lóránd)

Journaux de voyages, Paris 1985.

Hámori László

Samurajer och neonljus, Japán utan romantik (sv.), Wahlström, Stockholm 1962, 181 l.

Hangay György

Follow that elephant, Melbourne 1989, 330 l.

Márai Sándor

Der Wind kommt vom Westen, Amerikanische Reisebilder, L-M, München–Wien 1964, 173 l.

Mikes, George (György)

How to Scrape Skies, A. Deutsch, London 1947. – holl., gör., sp., né., ol, jap. is.
Milk and Honey (Israel), London 1950, New York 1957. – (héb.) Tel-Aviv 1959. – fr., né. is.
Little Cabbages, A. Deutsch, London 1955. – (héb.) Tel-Aviv 1959. – ol., né., holl., fr. is.
Italy for Beginners, A. Deutsch, London 1956. – (ol.) *Italia prefabbricata*, Librerie Italiane, Milano 1956, 187 l. – (fr.) *L'Italie sans peine*, Hachette, Paris 1962, 190 l. – (héb.) Tel-Aviv 1959. – né., holl. is.
O.K. America, Librerie Italiane, Milano 1956, 192 l.
East is East, A. Deutsch, London 1958, 190 l. – holl., né., fr. is.
Über alles, Germany Explored, Wingate, London 1958, 148 l. – né., finn is.
Tango: A Solo Across South America, A. Deutsch, London 1961, 176 l.
Eureka! Rummaging in Greece, A. Deutsch, London 1965. – (né.) *Heureka!*, Scherz, Berlin–München 1967, 136 l.
Komisches Europa (vál. útl.), Bern–München–Wien 1966.
Not by Sun Alone! Jamaican Journey, A. Deutsch, London 1967.

Boomerang, Australia Rediscovered, A. Deutsch, London 1968.
Liebe verrückte Welt, Gesammelte Reiseerfahrungen aus vier Kontinenten, Scherz, Bern–München 1968, 303 l., Goldmann, München 1969, 185 l.
The Prophete Motive, Israel Today and Tomorrow, A. Deutsch, London 1969, Boston 1969.
The Land of Rising Yen: Japan, A. Deutsch, London 1970.
Any Souvenirs? Central Europe Revisited, A. Deutsch, London 1971, 184 l.
Grüsse aus Jerusalem, Econ, Düsseldorf–Wien 1972, 202 l.
Switzerland for Beginners, A. Deutsch, London – (né.) Econ, Düsseldorf–Wien 1977, 118 l.

Sebestyén György

Unterwegs in Burgenland, Roetzer, Eisenstadt 1973, 112 l.
Burgenland, wo sich die Wege kreuzen, Eisenstadt 1977.

Vajda, Stefan (István)

Reisen, Anno 1900, Ueberreuter, Wien 1981, 191 l.

8. Irodalmi antológia**Abaffy László** (ford.)

Ungarns Dichtung in deutscher Sprache, Aurora–BBdA, Frankfurt a. M.–Huttenheim 1967, 28 l.

Aczél, Thomas (Tamás)

The Literature of Eastern Europe, An Introduction, Anthology and Bibliography, Association for the Advancement of Slavic Studies, 1978.

Birnbaum, Marianna Daisy (szerk.)

An Anthology of Ugric Folk-literature, München 1977.

Csernyik György (szerk.)

Emigration-Integration (né.), SMIKK, Zürich 1980, 60 l.

Dedinszky Erika (szerk. és ford.)

De toren van het zwijgen (A hallgatás tornya, holl.) Meulenhoff, Amsterdam 1977.
Vers Vuur (holl.), Haarlem 1982.

Duczynska Ilona – Polányi Károly (szerk.)

The Plough and the Pen: Writings from Hungary 1930–56, Arlington Books, Cambridge–Burns and MacEachern, Toronto; Owen, London 1963, 231 l.

Gara, Ladislás (László, szerk.)

Hommage des poètes français aux poètes hongrois, Seghers, Paris 1957, 80 l.
Anthologie de la poésie hongroise de XII. siècle à nos jours, Seuil, Paris 1962, 501 l.

Gömöri, George (György, szerk.)

Polish and Hungarian Poetry from 1945 to 1956, Clarendon Press, Oxford 1966, 266 l.
Polsky poecio Wegierskim pazdrzierniku (lengyel), Polska Fundacja Kult. London 1986.

Grosche, Hildegard – Domokos Mátyás (szerk.)

Moderne Erzähler der Welt, Ungarn, Erdmann, Tübingen 1976, 431 l.

Grosz, Joseph (József) – Boggs, W. Arthur (szerk. és ford.)

Hungarian Anthology, A Collection of Poems, Pannonia, Toronto 1963, 315 l.

Jáoz-Keszt, Itamár (ford. és szerk.)

Mihvar Hasira Hajeduhit Böhungaria Vötoldotia (Magyar zsidó költők antológiája és története, héb.), Eked, Tel-Aviv 1960, 175 l.
Cvi Haplaot (A csodaszarvas, héb.) I-III, Eked, Tel-Aviv I. 1984, 206 l. – II. 1988, 224 l. – III. 1989, 128 l.

Juhász, William (Vilmos) – Rothberg, Ábrahám (szerk.)

Flashes in the Night, A Collection of Stories from Contemporary Hungary, Random House, New York 1958, 87 l.

Kabdebó, Thomas (Tamás, szerk. és ford.)

Gemau Hwngria (elbeszélések, walesi nyelven), Denbigh 1962.
Selected Hungarian Love Poems of the Twentieth Century, Madras 1967.
100 Hungarian Poems, Albion, Manchester 1976, 125 l.

Kolumban, Nicholas (Miklós, szerk. és ford.)

Turmoil in Hungary, An Anthology of Twentieth Century Hungarian Poetry, New Rivers Press, St. Paul MN 1982, 188 l.

Könnyű, Leslie (László, szerk.)

Hungarian bouquet, Selected Poems (ford. Watson Kirkconnel, Maxim Tabor, etc), American Hungarian Review, St. Louis 1984, 82 l.

Kőváry, Georg (György, szerk.)

Kinder sind eine Brücke zum Himmel, Wien 1982.
Das Herz einer Mutter, Wien 1982.

Kunz, Egon F. (szerk.)

Hungarian Poetry, Pannonia, Sydney 1955, 158 l.

Miska, John P. (János, szerk.)

The Sound of Time: Anthology of Canadian-Hungarian Authors, Canadian Hungarian Authors Association, Lethbridge, Alta 1974, 208 l.
Crossroads, An Anthology of Canadian-Hungarian Authors, Queenston House, Winnipeg 1988, 210 l.

Nagel, Iván (szerk.)

Ungarn erzählt, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1967, 160 l.

Oplatka, Andreas (András, szerk. és ford.)

Ungarische Erzähler, Manesse, Zürich 1974, 559 l.

Pálóczi-Horváth, George (György, szerk.)

One sentence on tyranny, Hungarian Literary Gazette Anthology, Waverley, London 1957, 110 l.

Révész, Andrés (András) – Mercadal, Garcia (szerk. és ford.)

Antologia de humoristas contemporáneos (sp.), Monigote de Papel, Barcelona 1945, 472 l.

Rónai, Paulo (Pál), szerk. és ford.)

Antologia do conto hungaro (port.), Civilização Brasileira, São Paulo–Bahia 1958. – Artenova, Rio de Janeiro 1975, 280 l.
Contos húngaros (port.), BUP, Rio de Janeiro 1964, 117 l.

Rónai, A. Zoltán (szerk. és ford.)

Teatro húngaro contemporáneo (sp.), M. Aguilar, Madrid 1969, 520 l.

Santarcangeli, Paolo (szerk. és ford.)

Lirica ungherese deli '900, Guanda, Parma 1962, 255 l.

Schag, Friederika (szerk.)

Ungarische Erzähler der Gegenwart, Eine Anthologie, Reclam, Stuttgart 1965, 296 l.

Sulyok Vince (szerk.)

Moderna ungarsk lyrik (sv.), Aschehoug, Oslo 1975, 157 l.

Szépfalusi István (szerk.)

Neue siebenbürgisch-ungarische Lyrik, Müller, Salzburg 1974, 104 l.

Tábori Pál (szerk.)

The PEN in Exile, An Anthology of Writers in Exile, PEN Centre for Writers in Exile, London 1954, 227 l.

Tezla, Albert (szerk.)

Ocean at the Window, Hungarian prose and poetry since 1945, Minneapolis 1980.

Thinsz Géza (szerk.)

Sex ungerska poeter (sv.), Bonniers, Stockholm 1968, 141 l.

Thinsz Géza – Csatlós János (szerk.)

Moderna ungerska berättare (sv.), Norstedt-Söners, Stockholm 1966, 200 l.

Újlaky, Charlotte (Sári), szerk.)

Sprachgekreuzt, Ungarische Lyrik im deutschen Sprachraum, Gilles und Francke, Duisburg 1975, 82 l.

Várnai, Paul (Pál), szerk.)

Hungarian Short Stories, Exile Editions, Toronto 1983, 198 l.

Werner, Kasimir G. (Géza), szerk.)

Saat in fremder Erde, Eine Exil-Anthologie, J. G. Blaschke, Darmstadt 1973, 126 l.

Zágon, Elisabeth S. de (szerk.)

L'Europe des Poètes, Anthologie multilingue, Seghers, Paris 1980.

*

English and Other than English in Community Languages (elb. Ant.), Dezséry, Adelaide 1979, 189 l.

Hungarian Helicon (szerk. és ford. Watson Kirkconnel), Széchenyi Society, Calgary 1986, 763 l.

Liebe... Reise und Friseure, Heitere Geschichten von G. Mikes, A. Újváry, G. Vaszary, etc, Bonn 1962, 63 l.

Neue ungarische Lyrik (ford. Czjzek Éva és Roman Hajnal Anna, Paulinyi Zoltán, Szabó Vilmos, Szépfalusi Martha etc), Müller, Salzburg 1971, 104 l.

Rákóczi ist unzufrieden, Eine Anthologie ungarischer Schriftsteller im Exil-PEN-Club, Hargitay, Zollikon–Zürich 1986, 124 l.

A Fűveskert idegen nyelvű kiadásai: (né.) *Im Frührot* (szerk. Clemens Podewils és Sophie Dorothee Podewils), Hanser, München 1957, 76 l. – (orosz) *Bratja po Krovi*, Buenos Aires 1958. – (sp.) *Liras en las Catacumbas* (szerk.

Keleméry Tamás), Asociación Cultural pro Hungría, Buenos Aires 1959, 190 l. – (ol.) *Il giardino erboso, poeti magiari clandestini* (szerk. Várady Imre), Sansoni, Firenze 1959, 192 l. – (no., dán) *Tros alt* (szerk. Tollas Tibor), Dreyers, Oslo 1959. – (ang.) *From the Hungarian Revolution* (szerk. Tollas Tibor és David Ray), Cornell Univ. Press, New York 1966, 186 l.

9. Próza- és drámafordítás

Baal, Georges (Balassa György)

Déry Tibor: Le bébé géan (színművek), Lyon 1983.

Charaire, Georges – Charaire, Véronique (Kovács Veronika)

Illyés Gyula: Ceux des puszta (Puszták népe), Paris.

Charaire, Véronique

Illyés Gyula: Ce des puszta – Le Déjeuner aux château, Paris 1969.

Konrád György: Les Fondateurs (A városalapító), Seuil, Paris 1976, 244 l.

Karinthy Frigyes: Capillaria, La Différence, Paris 1990.

Gara László – Fougèrouse, Monique

Szabó Magda: Le faon (Az őz), Seuil, Paris 1962, 256 l.

Györgyey Klára

Örkény István: The Tóth Family (Tóték), New Directions, Hartford CT 1982, 161 l.

Kassai György

Szabó Magda: Fresque (Freskó), Seuil, Paris 1963, 192 l.

Kassai György – Courant, Marcel

Mészöly Miklós: Mórt d'un athlète (Az atléta halála), Seuil, Paris 1965, 187 l.

Kassai György – Bianu, Zeno

Szentkuthy Miklós: Bréviaire d'Orphée (Orfeusz Breviáriuma), Phébus, Paris 1991.

Lénárd, Alexander (Sándor)

Milne, A. A.: Vinnie Ille Pu (Winnie-the-Pooh, angolból latinra), New York 1958.

Sagan, Françoise: Tristia Salva (Bonjour tristesse, franciából latinra), Paris 1963.

Manteuffel-Szöege, Sybille

Mikes Kelemen: Briefe aus der Türkei (vál. Zathureczky Gyula), Styria, Graz–Wien–Köln 1978, 271 l.

Nagel, Iván

Déry Tibor: Niki oder die Geschichte eines Hundes, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1958, 145 l.

Déry Tibor: Die portugiesische Königstochter, Erzählungen, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1959, 346 l.

Déry Tibor: Ein fröhliches Begräbnis und andere Erzählungen, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1963, 174 l.

Oplatka, Andreas (András)

Mikszáth Kálmán: Die Geschichte des jungen Noszty mit der Mari Tóth, Manesse, Zürich 1989.

Podmaniczky Tibor

Illyés Gyula: Pusztavolk (Puszták népe), W. Weismann, München 1948, 283 l.

Schag Elemér – Újlaky, Charlotte (Sári)

Németh László: Wie der Stein fällt (Iszony), Steingrüben, Stuttgart 1960, 556 l.

Sebestyén György

Krúdy Gyula: Die rote Postkutsche (A vörös postakocsi), Zsolnay, Wien–Hamburg 1966, 458 l.

Sulyok Vince

Konrád György: Besokeren (A látogató, no.), Glydendal Norsk Forlag, Oslo 1975, 158 l.

Szász, Kathleen (Katalin)

Szabó Magda: The Fawn (Az őz), Cape, London 1963, 215 l.

Szabó Magda: Night of the pig-killing (Disznótor), Cape, London 1965, 224 l.

Németh László: Revulsion (Iszony), Eyre and Spottiswoode, London 1965, 542 l.

Szász, Kathleen – Duczynska Ilona

Déry Tibor: The Giant (elbeszélések), John Calder, London 1964, 139 l.

Szenessy, Mario

Konrád György: Der Besucher (A látogató), Luchterhand, Darmstadt–Neuwied 1973.

Konrád György: Der Stadtgründer (A városalapító), List, München 1975, 237 l.

Szente Imre – Lahdelma, Tuomo

Kertész Ákos: Kunnon ihminen (Makra, finn), Gummerus, Jyväskylä 1981.

Szépfalusi-Wanner, Martha

Sütő András: Stern auf dem Scheiterhaufen (Csillag a máglyán), EPMSz, Bern 1979, 118 l.

Szirtes, George (György)

Madách Imre: The Tragedy of Man, Corvina, Budapest 1988, 269 l.

Újlaky, Charlotte (Sári)

Ottlik Géza: Die Schule an der Grenze (Iskola a határon), Frankfurt a. M. 1963.

Kodolányi János: Und er führte sie aus Ägypten (Az égő csipkebokor), Steingrüben, Stuttgart 1965, 1215 l.

Újlaky, Charlotte – Schag, Friederika

Németh László: Die Kraft des Erbarmens (Irgalom), Goverts, Stuttgart 1968, 712 l.

Virág Ibolya

Krúdy Gyula: N. N. Roman, L'Harmattan, Paris 1985, 139 l.

Zeltner Ernő

Benedek István: Der goldene Käfig (Aranyketrec), Bertelsmann, München 1969.

10. Nyelvészet, irodalom, esztétika

A. Nyugati magyar szerzők

Ábrahám Miklós – Torok, M.

Anasémies I-IV (Le Verbier de l'homme aux loups; L'écorce et le noyau; Jonas; Rythmes), Paris 1976–1978–1981–1985.

András Sándor

The Exile of Gods (Heinrich Heinéről), The Hague 1968.

Zum Paradigmawechsel in der Literaturwissenschaft, München 1989.

Arnóthy, Christine (Kriszta)

Lettre ouverte aux rois nus (esszé), Paris 1974.

Artzi, Pinkász (Arci Péter) – Levy, S.

Sumerian and Akkadian Documents, Jerusalem 1965.

Bakó Elemér

Goals and Method of Hungarian Dialectology in America, New Brunswick NJ 1962.

Basa Molnár Enikő

The Image of Hungarian Poetry in the English Speaking World, Kingston 1977.
Sándor Petőfi, Twayne, Boston 1980, 190 l.

Baumgarten Sándor

Le crépuscule néo-classique, Thomas Hope, Didier, Paris 1958.
Jean-Charles Besse, Aventurier et philologue, Patron, Bologna 1963, 135 l.

Beregi, Théodore (Tivadar)

Sur le chemin de l'immortalité, Littérature et Art en France, I-II, Art et Poésie, Paris 1986–87.
Génié et création dans la civilisation

mondiale, Art et Poésie, Paris 1989, 575 l.
Introduction pour lire et savoir, Art et Poésie, Paris 1991.

Birnbaum Marianna Daisy

An Armchair Picaresque, The Texture and Structure of George Konrád's The Case Worker, Columbus OH 1980.
Janus Pannonius, Poet and Politician, Zagreb 1981.

Miklós Radnóti, A Biography of His Poetry, Finnisch-Ugrisches Seminar an der Universität München, München 1983, 253 l.
Humanists in a Shattered World, Croatian and Hungarian Latinity in the Sixteenth Century, Los Angeles 1986.

Birnbaum Márton

The Last Romantics, New York 1960.

Bisztray, George (György)

Marxist Models of Literary Realism, Columbia University Press, New York 1978, 247 l.
Hungarian-Canadian Literature, University of Toronto Press, Toronto 1987, 124 l.

Blau, Jehosua

Moses ben Maimon I-III, Jerusalem 1957–1961.
Syntax des palästinensischen Bauerndialekts von Bir-Zet, Walldorf BRD 1960.
The Emergence and Linguistic Background of Judaeo-Arabic, A Study of the Origins of Middle-Arabic, Oxford 1965.
Pseudo-Corrections in Some Semitic Languages, Jerusalem 1970.
An Adverbial Construction in Hebrew and Arabic, Wiesbaden 1977.
Judaeo-Arabic Literature, Selected Texts, Jerusalem 1980, 1981, 1987.
The Renaissance of Modern Hebrew and Modern Standard Arabic, Berkeley 1981.

On Polyphony in Biblical Hebrew, Jerusalem 1982.

Bódi László

Tauwetter in Wien, Zur Prosa der Österreichischen Aufklärung 1781–1795, Frankfurt a. M. 1977.

Brassaï (Halász Gyula)

Henry Miller grandeur nature, Paris 1975. – (sp.) Barcelona 1978, (né.) Frankfurt a. M. 1981.

Bródy Ervin

The Demetrius Legend and its Literary Treatment in the Age of the Baroque, Cranbury, USA 1972.

Brunauer Hunyadi Dalma

World Literature in Transition, 1960.
Literature and Religion, 1971.

Brunauer Hunyadi Dalma – Brunauer, Stephen (István)

Dezső Kosztolányi, Finnisch-Ugrisches Seminar an der Universität München, München 1983, 250 l.

Csécsy Magda

De la linguistique à la pédagogie, Le verbe français, Hachette–Larousse, Paris 1968.

Csiky Ágnes Mária

Die Landschaft im ungarischen Märchen – Überlieferung und Auftrag, Wiesbaden 1972.

Czigány Lóránt

The Oxford History of Hungarian Literature, Clarendon Press, Oxford 1984, 582 l.

Debreczeni Ferenc

Le néo-réalisme italien, Bilan de la critique, Paris 1964.

Debreczeny Pál

Nikolay Gogol and His Contemporary Critics, Philadelphia 1966.

The Other Pushkin, A Study of Alexander Pushkin's Prose Fiction, Stanford CA 1983.

Debreczeny Pál – Zeldin, J. (szerk. és ford.)

Literature and National Identity, XIX. Century Russian Critical Essays, Lincoln NE 1970.

Debreczeny Pál – Eckmann, E. T. (szerk.)

Chekhov's Art of Writing, A Collection of Critical Essays, Columbus OH 1977.

Décsy Gyula

Die ungarischen Lehnwörter der bulgarischen Sprache, O. Harrassowitz, Wiesbaden 1959, 74 l.

Einführung in die finnisch-ugrische Sprachwissenschaft, O. Harrassowitz, Wiesbaden 1965, 267 l.

Yurak Chrestomathy, Developmental Work on Material in West Siberian Uralic Languages, Indiana University and Mouton, Bloomington–The Hague 1966, 121 l.

(szerk.) *Der Münchener Kodex, II. Das ungarische Hussiten-Evangeliar aus dem 15. Jahrhundert*, O. Harrassowitz, Wiesbaden 1966, 142 l.

Die linguistische Struktur Europas, Vergangenheit, Gegenwart, Zukunft, O. Harrassowitz, Wiesbaden 1973, 300 l.

Sprachherkunftsforschung, I. Einleitung und Photogenese/Paläophone, O. Harrassowitz, Wiesbaden 1977, 87 l. – II.

Semogenese/Pläosemiotik, Berlin 1981.

Global Linguistic Connection, Bloomington IN 1983.

Du Nay, André (Dunay András)

The Early History of the Rumanian Language, Jupiter Press, Lake Bluff IL 1977.

Eckman János

Chagatay Manual, The Hague 1966.

Egri Lajos

The Art of Dramatic Writing, Writer, Boston 1946, New York 1946, London 1950, 304 l. – (sp.) Buenos Aires 1947.

Your Key to Successful Writing, A Handbook, New York 1952.

The Art of Creative Writing, New York 1965.

Esslin, Martin (Pereszlényi Miklós)

Brecht: A Choice of Evils, London 1959. – (fr.) Paris 1961. – (né.) *Brecht, das Paradox des politischen Dichters*, Frankfurt a. M. 1962.

Brecht, the Man and His Work, Garden City 1960.

The Theatre of Absurd, New York 1961, London 1962. – (né.) *Das Theater des Absurden*, Frankfurt a. M. – Bonn 1964, Hamburg 1965.

Brief Chronicles, Essays on Modern Theatre, London 1970.

Artaud, London 1976.

Pinter, A Study of His Plays, London 1977. (szerk.) *Illustrated Encyclopaedia of World Theatre*, London 1977.

Meditations, Essays on Brecht, Beckett and the Media, London 1980.

The Age of Television, Oxford 1982.

Pinter, the Playwright, London 1982.

Fáj Attila

Probable Byzantine and Hungarian Models of Ulysses and Finnegan's Wake, Rome 1968.

Considerazioni sulla letteratura comparata, Firenze 1969.

The Stoic Features of the Book of Jonah, Napoli 1974.

The Prehistory of the River Novel and its Reappearance in Contemporary Fiction, Stuttgart 1980.

Albero allegorico per i Re, Firenze 1983.

I Karamazov tra Poe e Vico, Napoli 1984.

Faludy, George (György)

Erasmus of Rotterdam, Eyre and Spottiswoode, London 1970, New York 1971, 298 l. – (né.) Frankfurt a. M. 1973.

Faludy, George – Johnson, Eric

Notes from the Rainforest (esszék), Toronto 1988.

Farkas, Julius von (Gyula)

Südosteuropa, Ein Überblick, Göttingen 1955.

Zur Geschichte des slawischen Einflusses auf den altungarischen Vokalismus, Wiesbaden 1956.

(szerk.) *Ungarns Geschichte und Kultur in Dokumenten*, O. Harrassowitz, Wiesbaden 1959, 234 l.

Farkas, Julius von – Décsy Gyula (szerk.)

Der Münchener Kodex I, Ein ungarisches Sprachdenkmal aus dem Jahre 1466, O. Harrassowitz, Wiesbaden 1958, 292 l.

Fenyő D. Mario

Literature and Political Change, Budapest 1908–1918, American Philosophical Society, Philadelphia 1988, 150 l.

Ferdinandy, Georges (György)

L'oeuvre hispanoamericaine de Zsigmond Remenyik, Mouton, Paris–Le Haye 1975.

Ferdinandy Judit

Mein Vater Michael de Ferdinandy, Wiesbaden 1972.

Ferdinandy Magda

Sprache und Gebärde, Untersuchungen zur mimischen Interpretation Calderóns und seiner deutschen Übersetzer, München 1966.

Ferdinandy, Miguel de (Michael von, Mihály)

Apolo, El problema de sus amores (sp.), Köln 1957.

El simbolo del macrocosmos en el juicio final del Miguel Angel y la tradición medieval (sp.), Puerto Rico 1959.

Mythische Gestalt und heroisches Epos, Berlin 1970.

Ferenczi Viktor

La perception de l'espace projectif, Étude réalisée auprès des travailleurs africains analphabètes en France, Montreal 1966.
L'apprentissage du langage à l'enfant sourd, Par les méthodes audiovisuelles, Paris 1974.

Ferenczi Viktor – Poupart, R.

La société et les images, Approches dialectiques, Paris 1981.

Feuerstein Emil

Encyclopaedia of World Literature I-VI, 1945–1950.
Biography of Shakespeare, Tel-Aviv 1952. – (héb.) Tel-Aviv 1959.

Fodor István

Pallas und andere afrikanische Vokabularien vor dem 19. Jahrhundert, Hamburg 1975.
Film Dubbing, Phonetic, Semiotic, Esthetic and Psychological Aspects, Hamburg 1976.
Introduction to the History of Umbundu, L. Magyar's Records (1859) and the Later Sources, Akadémiai–Buske, Budapest–Hamburg 1983, 327 l.

Fodor István – Hagège, Claude (szerk.)

Language Reform, History and Future, I-II. Hamburg 1983, III. Hamburg 1984

Fodor Sándor

A Quest for a Non-Violent Russia, The Partnership of Leo Tolstoy and Vladimir Chertkov, University Press of America, Washington 1989.

Fónagy Iván

Les bases pulsionnelles de la phonation I-II, Paris 1970–71.
The Functions of Vocal Style, London 1971.
La méthaphore en phonétique, Ottawa 1980.

La vie voix, Essais de psycho-phonétique, Paris 1983.

Fónagy Iván – Bérard, É.

La mélodie écrite, Contribution expérimentale ou problème de la transcription des formes d'intonation, Lisse, Pays-Bas 1978.

Földes-Papp Károly

Vom Felsbild zum Alphabet, Die Geschichte der Schrift von ihren frühesten Vorstufen bis zur modernen Lateinischen Schreibrift, Beiser, Stuttgart 1966, 222 l.

Frank István

Trouvères et Minnesänger, Saarbrücken 1953.
Répertoire métrique de la poésie de troubadours I-II, Paris 1957.

Futaky István

Tungusische Lehnwörter des Ostjakischen, Wiesbaden 1975.

Futaky István – Schwamm, K.

Die Ungarn betreffende Beiträge in der Göttingischen gelehrten Anzeigen 1739–1839, Budapest 1987.

Gal, Susan (Gál Zsuzsa)

Language Shift, Social Determinants of Linguistic Change in Bilingual Austria, Academic Press, New York 1979, 201 l.

Gaspar, Loránd (Gáspár Lóránd)

Approche de la parole (essék), Gallimard, Paris 1978, 154 l.

George, Emery (György Imre)

Hölderlin's Ars Poetica, 1973.
The Poetry of Miklós Radnóti, A Comparative Study, Ann Arbor MI 1986.

Gervai, Alexander (Sándor)

Bötálmé Hágár (írói portrék, héb.), Literatura, Jerusalem 1962, 92 l.

Gosztony, Colman-Gabriel (Gosztonyi Kálmán)

Dictionnaire d'étymologie sumérienne et grammaire comparé, de Brocard, Paris 1975, 204 l.

Gömöri, George (György) – Newman, Charles

New Writing of East Europe, Chicago 1968, 270 l.

Gömöri, George – Mazur, B. (szerk.)

Cyprian Norwid, Poet, Thinker, Craftsman, New York 1974, London 1989.

Györgyey, Clara (Klára)

Ferenc Molnár (ang.), Twayne, Boston 1980, 195 l.

Halasi Kun Tibor

The Ottoman Elements in the Syrian Dialects, The Hague 1969.

Heller, Georg (György)

Die historischen Ortsnamen von Ungarn – Comitatus Poseganensis, 1975, 265 l. – *Comitatus Veroecensis*, 1976, 224 l. – *Comitatus Varasdiensis*, 1977, 202 l. – *Comitatus Crisiensis*, 1978, 282 l. – *Comitatus Zagrabiensis*, 1980, 207+203 l. – *Comitatus Zempleniensis*, 1981. – *Comitatus Ugocsiensis*, 1985, 236 l. Finnisch-Ugrisches Seminar an der Universität München, München.

Heller, Georg – Nehring, Karl

Die historischen Ortsnamen von Ungarn, Comitatus Sirmiensis, Finnisch-Ugrisches Seminar an der Universität München, München 1973, 228 l.

Hetzron Róbert

The Verbal System of Southern Agaw, University of California Press, Berkeley 1968. *Ethiopian Semitic, Studies in Classification*, Manchester University Press, Manchester 1972.

Surfacing, From Dependency Relations to Linearity, Liviana, Padova 1975.

The Gunnän-Gurage Languages, Istituto Orientale di Napoli, Naples 1977.

Hollósi Somogyi József (ford. és szerk.)

A Short Story of Classical Arabic Literature, Hildesheim BRD 1966.

Horn András

Byron's Don Juan and the Eighteenth-Century English Novel, Bern 1962.

Geschichte der anthropologischen Fragestellung in der englischen Ästhetik von Bacon bis Allison, Bern–Frankfurt a. M. 1976.

Literarische Modalität, Das Erleben von Wirklichkeit, Möglichkeit und Notwendigkeit in der Literatur, Heidelberg 1981.

Das Komische im Spiegel der Literatur, Versuch einer systematischen Einführung, Würzburg 1987.

Ignotus, Paul (Pál)

The Paradox of Maupassant, London 1966.

Kabdebó, Thomas (Tamás) – Szabó T. Ádám (szerk. és ford.)

Transylvanian Folk Ballads, Újváry "Griff"–Albion, München–Manchester 1982, 41 l.

Karátson, André (Endre)

Le symbolisme en Hongrie, Presses Universitaires de France, Paris 1969.

Edgar Allan Poe et le groupe des écrivains du "Nyugat" en Hongrie, Paris 1971, 340 l.

Karátson, André – Bessière, Jean

Déracinement et littérature, Presse Universitaire de Lille, Lille 1982.

Karátson, André – Henry, Anne – Chardinnel, Philippe

Schopenhauer et la création littéraire en Europe, 1989.

Katona B. Anna

Mihály Vitéz Csokonai (ang.), Twayne, Boston.

Katona Lajos

Le dialecte turc de la Macédoine de l'Ouest, Ankara 1969.

Kazár Lajos

Japanese-Uralic Language Comparison, Locating Japanese Origins with the Help of Samoyed, Finnish, Hungarian, etc., Hamburg 1980.

Kemény Ferenc

Das Sprachlernen der Völker, Wien 197?.

Kemény, Tomaso (Tamás)

La poesia de Dylan Thomas, 1976.

Come comunica il teatro, 1978.

(szerk.) *Il movimento della poesia italiana*, 1979.

(szerk.) *Viaggio in Russia di Lewis Carrol*, 1980.

(szerk.) *La poesia di William Blake*, 1983.

(szerk.) *Difesa della poesia: W. P. Shelley*, 1986.

Kerényi, Karl (Károly)

Prometheus, 1946, Hamburg 1959.

Der göttliche Arzt, 1948.

Die Mythologie der Griechen I-II, Zürich 1951, 1958.

Stunden in Griechenland, Zürich 1952.

Apollon, Studien über antike Religion und

Humanität, Düsseldorf 1953.

Unwillkürliche Kunstreisen, Zürich 1954.

Geisüger Weg Europas, Fünf Vorträge, Rhein-Verlag, Zürich 1955, 106 l.

Vergil und Hölderlin, Rhein-Verlag, Zürich 1957, 32 l.

Die Heroen der Griechen, Zürich 1958.

Abenteuer mit Monumenten, Olten 1959.

Die Mysterien von Eleusis, Zürich 1962.

Die Religion der Griechen und Römer, Zürich 1963.

Prometheus, Archetypal Image of Human Existence, Thames and Hudson, London 1963, 152 l.

Humanistische Seelenforschung, L-M, München–Wien 1966, 430 l.

Auf Spuren des Mythos, L-M, München–Wien 1967, 340 l.

Tage- und Wanderbücher 1953–1960, L-M, München–Wien 1969, 463 l.

Antike Religion, L-M, München–Wien 1971, 310 l.

Der höhere Standpunkt, Zum Humanismus des integralen Menschen, List, München 1971, 142 l.

Zeus und Hera, Urbild des Vaters, des Gatten und der Frau, Brill, Leiden 1972, 158 l.

Dionysos, L-M, München–Wien 1976, 440 l.

Apollon und Niobe (szerk. Kerényi Magda), L-M, München–Wien 1980, 541 l.

Wege und Weggenossen I (szerk. Kerényi Magda), L-M, München–Wien 1985, 483 l.

Wege und Weggenossen II (szerk. Kerényi Magda), L-M, München–Wien 1988, 537 l.

Kerényi, Karl – Hesse, Hermann

Briefwechsel aus der Nähe (szerk. Kerényi Magda), L-M, München–Wien 1972, 204 l.

Kerényi, Karl – Jung, C. G.

Introduction to a Science of Mythology, The Myth of the Divine Child and the Mysteries of Eleusis, Routledge and Kegan Paul, London 1951, 289 l.

Kerényi, Karl – Mann, Thomas

Romandichtung und Mythologie, Ein Briefwechsel 1934–1945, Zürich 1945. –

(ang.) London 1951.
Gespräche in Briefen, Zürich 1960.

Kibédi Varga Áron

Les constantes du poème, Van Groor, Den Haag 1963. – Picard, Paris 1977.
De Dichter en de Dingen (holl.), Den Haag–Brussel 1967.
Rhétorique et Littérature, Études de structures classiques, Didier, Paris 1970.
De Wetenschappelijkheid van literatuurwetenschap (holl.), Amsterdam 1974.
(szerk.) *Théorie de la littérature*, Picard, Paris 1981. – (port.) *Teoria da literatura*, Presenca, Lisboa 1983.
Discours, récit, image, 1989.
(szerk.) *Les poétiques du classicisme*, 1990.

Királyfalvi Béla

The Aesthetics of György Lukács, Princeton University Press, Princeton NJ 1975, 164 l.

Kovách Tamás

Hoffmannstahl and Symbolism, Art and Life in the Modern Work of a Modern Poet, New York–Bern–Frankfurt a. M. 1985.

Kovács Árpád F.

Issue on Literature (tangy.), St. John's University, New York 1959, 195 l.

Könnyű, Leslie (László)

A History of American Hungarian Literature, American Hungarian Review, St. Louis 1962, 124 l. – 2. bőv. kiad. uo. 1988, 164 l.
Modern Magyar Literature, American Hungarian Review, St. Louis 1964.

Kőváry, Georg (György)

Der Dramatiker Franz Molnár, Innsbruck 1964.

László Pál

El mundo en prosa y verso (sp.), Bogota 1955.
Cultura y Poesia Ungara (sp.), México 1964.

Leader, Nina A. (Neményi Ninon)

Hungarian Classical Ballads and Their Folklore, Cambridge University Press, Cambridge 1967, 367 l.

Lénárd Sándor

Sieben Tage Babylonisch (nyelv. tan.), Stuttgart 1964.

Lotz, John (János)

Hungarian Reader, Folklore and Literature, Bloomington 1962.
The Structure of the "sonetti à corona" of Attila József, Stockholm 1965.
Two Papers on English-Hungarian Contrastive Phonology, Budapest–Washington 1972.
Script, Grammar and the Hungarian Writing, Washington 1972.

Makkai Ádám

What is Linguistics and How Can it be of Service in Multilingual Society?, Kuala Lumpur 1964.
Idiom Structure in English, Mouton, The Hague 1972, 371 l.

Makkai Ádám – Lockwood, David G.

(szerk.)
Readings in Stratificational Linguistics, University of Alabama Press, Birmingham AL 1973, 311 l.

Menczer Béla

A Commentary on Hungarian Literature, American-Hungarian Publ., Castrop–Rauxel BRD 1956, 148 l.

Mészáros István

Attila József e l'arte moderna, Lerici, Milano 1964, 265 l.

Mikes, George (György)

Arthur Koestler, The Story of a Friendship, London 1983.

Miska, John (János)

Literature of Hungarian-Canadians, Rákóczi Foundation, Toronto 1990, 143 l.

Nagy Károly

Literature as an Instrument of Social Change in Hungary during the 1960's, New School for Social Research, New York 1969, 172 l.

Nagy, Moses M. (szerk.)

Journey Into History, Essays on Hungarian Literature, New York 1990.

Naschitz, Fritz (Frigyes)

Literarische Essays, Bekenntnisse und Rezensionen, Bleicher, Gerlingen BRD 1988, 600 l.

Nyerges, Anton N. (Antal)

Árpád Tóth: Song of the Drywood (tan.), Richmond KT 1983, 128 l.

Pálinkás László

Il contributo dell'umanesimo nella formazione della vita spirituale ungherese (tan.), Firenze 1950.

Considerazioni sulla suffissazione nominale ungherese (tan.), Firenze 1970.

Petőfi S. János

Transformationsgrammatiken und eine ko-textuelle Texttheorie, 1971.

Semantics-Pragmatics Textology, 1974.

Vers une théorie partielle du texte, 1975.

Linguistica del testo y eritica literaria (társszerző, sp.), 1978.

Platthy Jenő

Sources on the Earliest Greek Libraries with the Testimonia, Hakkert, Amsterdam 1968, 203 l.

Reményi, Joseph (József)

Hungarian Literature, American-Hungarian Federation, Washington 1946, 48 l.

Dezső Szabó, Hungarian Novelist and Pamphleteer, University of London, London 1946.

Twenty Hungarian Writers, Columbia University Press, New York 1947.

Sándor Petőfi, Hungarian Poet, Hungarian Reformed Federation of America, Washington 1953.

Three Hungarian Poets (Balassa, Zrínyi, Csokonai), Hungarian Reformed Federation of America, Washington 1955, 64 l.

World Literature, University of Pittsburgh Press, Pittsburgh 1956.

Hungarian Writers and Literature (szerk. August J. Molnár), Rutgers University Press, New Brunswick NJ 1964, 512 l.

Rónai, Paulo (Pál)

Balzac e a Comedia Humana (port.), Livr. do Globo, Rio de Janeiro–Porto Alegre–São Paulo 1947, 1957, 154 l.

Encontros com o Brasil (port.), Inst. Nac. do Livro, Rio de Janeiro 1958, 249 l.

Antibabel ou O problema das linguas universais (port.), Perspectiva, São Paulo 1970, 194 l.

Ruzicska, Paulo (Pál)

Storia della letteratura ungherese, Nuova Accademia, Milano 1963, 830 l.

Santarcangeli, Paolo

Hortulus Litterarum ossia magia delle lettere, Milano 1965, 190 l.

Il libro dei labirinti, Milano 1967.

Sárkány, Stéphane (István)

Paul Morand et le cosmopolitanisme littéraire, Klincksieck, Paris 1968, 273 l.
Quebec Canada, France, Le Canada littéraire à la croisiée dans cultures, Université de Provence, Aix-en-Provence 1985, 250 l.

Sebeok, Thomas A. (Sebők Tamás)

Finnish and Hungarian Case Systems, Their Form and Function, Stockholm 1946.
Studies in Cheremis (társszerző), Bloomington 1952.
Psycholinguistics, A Survey of Theory and Research Problems (társszerző), Bloomington 1954. – (sp.) 1974.
The Mari Region, University of Alabama Press, Birmingham AL 1959.
Style in Language, Cambridge 1964. – (sp.) Madrid 1974.
Current Trends in Linguistics, I. Soviet and East European Linguistics, The Hague 1968.
Perspectives in Zoosemiotics, The Hague 1972.
Structure and Texture, Selected Essays in Cheremis Verbal Art, The Hague 1974.
Contributions to the Doctrine of Signs, Bloomington 1976. – (ol.) Milano 1979. – (né.) München 1979.
The Sign and its Masters, Austin TX 1979. – (ol.) Bari 1985. – (sp.) Montevideo 1987.
"You Know My Method" – A Juxtaposition of Charles S. Peirce and Sherlock Holmes, Bloomington 1980. – (jap.) Tokyo 1981. – (né.) Frankfurt a. M. 1982. – (sp.) Montevideo 1987.
The Play of Musement, Bloomington 1981. – (ol.) 1984. – (sp.) Montevideo 1987.
The Multiple Identity of Signs and the Formation of the Terminology of Semiotics, Bloomington 1981.
The Sign of Three: Holmes, Dupin, Peirce, Bloomington 1983. – (ol.) Milano 1983. – (né.) München 1985.
Sign, System and Function, Berlin 1984. (szerk.) *Encyclopaedic Dictionary of Semiotics I-III*, 1986.
American Signatures, 1990.

Sebestyén György

Behausungen (Essay), 1975.
Parole Widerstand (Essay), 1977.
Studien zur Literatur, Roetzer, Eisenstadt 1980, 412 l.

Sinor, Denis (Dénes, szerk.)

The Uralic Languages, Description, History and Foreign Influences, 1988, 841 l.

Sivirsky, A. L. I. (Antal)

School der voordrachtskunst (holl.), J. B. Wolters, Groningen 1959.
Maesters der Hongaarse vertelkunst (holl.), J. M. Meulenhoff, Amsterdam 1959.
Het beeld der Nederlandse literatuur I-II (holl.), J. B. Wolters, Groningen 1959–60.
De Hongaarse literatuur van onze tijd (holl.), N. V. Standaard, Antwerpen 1960, 87 l. – (né.) *Die ungarische Literatur der Gegenwart*, Francke, Bern–München 1962, 109 l.

Stora-Sándor Judit

Isaac Babel, L'Homme et l'Oeuvre, Paris 1968.
L'humor juif dans la littérature de Job à Woody Allen, Paris 1984.

Szabó T. Ádám

Der Münchener Kódex IV., O. Harrassowitz, Wiesbaden 1977, 1985, 435 l.

Szenessy Mario

Tibor Déry (tan. né.), Kohlhammer, Stuttgart 1970, 116 l.

Szirmai Endre

Biographie der Erinnerungen, Szirmai-Archive, Stuttgart–Tokio–New York 1981, 775 l.
Zeichnerische und photographische Biographie der Erinnerungen I-II, Szirmai-Archive, Stuttgart–Paris–New York–Tokio–Sydney 1988, 1056 l.

Szondi Péter

Theorie des modernen Dramas 1880–1950, Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1959, 144 l. (jav. kiad. 1963, 1971).

Versuch über das Tragische, Insel, Frankfurt a. M. 1961, 119 l.

Satz und Gegensatz, Essays, Frankfurt a. M. 1964.

Hölderlin Studien, Frankfurt a. M. 1967.

Celan-Studien, Frankfurt a. M. 1972.

Szövérfy, Joseph (József)

A Concise History of Medieval Latin Hymnody, Religious Lyrics between Antiquity and Humanism, Classical Folia Editions, Leyden 1985, 170 l.

Marianische Motive der Hymnen, Ein Beitrag zur Geschichte der Marianischen Lyrik im Mittelalter, Classical Folia Editions, Leyden 1985, 382 l.

Thass-Thienemann, Theodore (Tivadar)

The Subconscious Language, Washington Square Press, New York 1967, 437 l.

Symbolic Behavior, Washington Square Press, New York 1968, 498 l.

The Interpretation of Language, I. Understanding the Symbolic Meaning of Language, II. Understanding the Unconscious Meaning of Language, Aronson, New York 1973.

Thinsz Géza (szerk.)

Petőfi – ett minnesalbum (tan. cikkek, sv.), Almqvist & Wiksell, Stockholm 1973, 114 l.

Torjai Szabó István

Einheit und Zerfall des latein-danubischen Geistes, Österreichischer Kulturverein, Innsbruck 1958.

Das Prosawerk Michael Vörösmarty's, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1965.

Tóth László

La lingua magiara, Laterza, Bari 1948, 1964, 251 l.

Urban, George (György)

Kinesis and Stasis (Stefan George), Mouton, The Hague 1962.

Vago, Robert Michael (Vágó Róbert)

The Sound Pattern of Hungarian, Georgetown University Press, Washington 1980, 163 l.

Várady, Emerico (Imre)

Docenti e scolari ungheresi nell' antico studio bolognese, Bologna 1951.

Letteratura ungherese, Bologna 1959.

Várdy Huszár Ágnes

A Study in Austrian Romanticism, Hungarian Influences in Lenau's Poetry, State University of New York, College at Buffalo – Hungarian Cultural Foundation, Buffalo 1974, 174 l.

Vasse, Eric (Vászolyi Erik)

Aboriginal Australians Speak, An Introduction to Australian Aboriginal Linguistics, Mount Lawley College of Advanced Education, Perth 1976.

Features of Serbo-Croatian for Language Teachers, Mount Lawley College of Advanced Education, Perth 1977.

Vasse, Eric – Brumby, E. (szerk.)

Language Problems and Aboriginal Education, Selected Essays, Mount Lawley College of Advanced Education, Perth 1977.

Vatai László

Man and His Tragic Life, Based on Dostoevsky, Philosophical Library, New York 1954, 210 l.

Vizinczey, Stephen (István)

The Rules of Chaos (Meditations), Macmillan, London 1969, 223 l.

Truth and Lies in Literature (Essays, reviews), Hamish Hamilton, London 1986, 339 l.

Wass Albert

Our Hungarian Heritage, Danubian Press, Astor FL 1975.

Zsolnay, Vilmos von

Die Entstehung der ungarischen Literatur unter Matthias Corvinus, Amerikanisch-

Ungarischer Verlag, Köln–Detroit–Wien 1962.

B. Magyarországi szerzők fordításban**Farkas, J. G. (József) (ford.)**

Szerb, Antal: Ungarische Literaturgeschichte I-II, Catholic Publ., Youngstown OH 1975, 432 l.

Grosche, Hildegard (szerk.)

Németh László: Die Revolution der Qualität (A minőség forradalma, ford. Újlaky, Charlotte és Plakolb, Ludwig), Steingrüben, Stuttgart 1962, 350 l.

11. Nyelvkönyv, tankönyv, szótár**Bakó Elemér (szerk.)**

Hungarian Secondary School Reader, Bell and Howell, Cleveland 1962, 536 l.

Balassi Szilveszter

Focus on Teaching, An Introduction to Education, New York 1968.

Bálint András

Introductory English for Hungarians, Vienna 1958.

American English-Hungarian Student Dictionary I-III, New York 1961–1963.
English, Pidgin, French Phrase Book and Sports Dictionary, Port Moresby, Papua Guinea 1969.

Bátor József

International Airline Phrase Book in Six Languages: English, French, German, Italian, Portuguese and Spanish, New York 1968.

Beöthy Erzsébet

Hongaars: Fundamentele grammatica voor Nederlandstaligen (holl.), Amsterdam 1983.

Blau, Jehosua

A Grammar of Christian Arabic I-III, Louvain 1966–67.

A Grammar of Biblical Hebrew, Wiesbaden 1976.

Deák, Etienne (István)

Grand dictionnaire d'américanismes, Dauphin, Paris 1963, 706 l.

Deák, Etienne (István) – Deák, Simone

A Dictionary of Colorful French Slang and Colloquialisms, Laffont, Paris–Heinemann, New York 1959, 209 l.

Gergely, Emro Joseph (Imre) – Meng, J. J.

American History for Catholic High School, New York 1955.

Grosz, Eliezer (szerk.)

Milón ivri-hungari, Héber-magyar szótár I-II, Szefer, Tel-Aviv 1956, 1958, 218+338 l.

Milón hungari-ivri, Magyar-héber szótár I-IV, Szefer, Tel-Aviv 1969-1982, 431+467+504+735 l.

Klein Ernő

Klein's Comprehensive Etymological Dictionary of the English Language, Toronto 1967.

Könnyű, Leslie (László)

A Condensed Geography of Hungary, St. Louis 1971.

Maday Béla Károly

Hungarian Grammar, Monterey CA 1951.

Makkai Ádám (szerk.)

A Dictionary of Space English, Consolidated Book Publishers, Chicago 1973, 71 l.
Dictionary of American Idioms, New York 1975.

Nyéki Lajos

Grammaire pratique du hongrois d'aujourd'hui, Paris 1988.

Rónai, Paulo (Pál)

Como aprendi o Portugues, E outras aventuras (port.), Artenova, Rio de Janeiro. – (ang.) *How I Learned Portuguese and other Adventures*.
Dicionário Universal Nova Frontiera de Citações (port.), Nova Frontiera, Rio de Janeiro 1985, 1020 l.

Sebeok, Thomas A. (Sebők Tamás)

Spoken Hungarian, New York 1945.

Sebestyén Endre

Magyar Reader, Pittsburgh 1948.

Sivirsky, A. L. I. (Antal)

Leergang voor de Hongaarse taal (holl.), Becht, Amsterdam 1957, 148 l.

Széll Sándor

Handleiding otn in korte tijd Hongaars te leren lezen, schrijven en spreken (holl.), Nationaal Comité Hulpverlening Hongaarse Volk, Amsterdam 1956, 121 l.

Tóth László

Grammatica teorico-pratica della lingua ungherese, Istituto Universitario Orientale di Napoli, Napoli 1974, 239 l.

Várady Imre

Grammatica della lingua ungherese, Le Lingue estere, Firenze 1949.

Vászolyi Erik

Teach Yourself Wankatja, Mount Lawly College of Advanced Education, Perth 1979.

Wojatsek, Charles (Károly)

Hungarian Textbook and Grammar, Pruett Press, Oakville, Ont. 1962, 1964, 1974, 265 l., Éd. Paulines, Sherbrooke, Que. 1977, 324 l., Széchenyi Society, Calgary 1989.
Intermediate Czech Reader, 1964.

12. Szépművészet, színház, zene, film

A. Nyugati magyar szerzők

Ágay Dénes (szerk.)

An Anthology of Piano Music, Yorktown Music Press, New York 1968.

Children's Songs of the World, New York 1971.

Best Loved Songs of the American People, New York 1975.

Aigner László

Pictures with Meaning, 1961.

Between Two Worlds, Paris 1975.

Áldor Péter

In The Shadow of the Soviets (rajzalbum).

Almásy Pál

La photographie moyen d'information, Paris 1975.

La photo à la une, Qu'est-ce que le photojournalisme?, Paris 1980.

Antal Frigyes

Florentine Painting and its Social Background, London 1947.

Hogarth and his Place in European Art, London 1962.

Classicism and Romanticism with other Studies in Art History, London 1966.

Arató István

Der methodische Weg zur freien Improvisation in der Musik, 1958. – (ang.) 1960.

Aszmann Ferenc

Fotomontagem e Arte (port.), São Paulo 1961.

Bachman Tibor

Studies in Bartók's Music, New York 1980.

Baranyai, G. L. de (Baranyai Lőrincz Gusztáv)

Ludwig van Beethoven, Beethoven Gesellschaft, München 1970, 216 l.

Bátor Victor

The Béla Bartók Archives, History and Catalogue, New York 1963.

Bíró Béla

Handbook of Art History, Brown, Dubuque IA 1963, 307 l.

Bíró Yvette

Miklós Jancsó (fr.), Albatros, Paris 1977, 142 l.

Mythologie profane, Cinéma et Pensée Sauvage, Paris 1982. – (ang.) *Profane Mythology*, Indiana University Press, Bloomington 1982, 148 l.

Bogyay, Thomas von (Tamás)

Normannische Invasion – Wiener Bauhütte – Ungarische Romantik, Baden-Baden 1953. *Bayern und die Kunst Ungarns*, SH/1, Schnell und Steiner, München–Zürich 1964, 25 l.

Borsos-Prihoda Anikó

Malerei und Graphik, Eine Auswahl aus den Jahren 1957–1987, Pinkafeld, Burgenland 1988, 113 l.

Brassai (Halász Gyula)

Conversation avec Picasso, Paris 1964. – (ang.) Garden City NY 1966. – (né.) Reinbek 1966. – (jap.) Tokyo 1968. *Les artistes de ma vie*, Paris 1982. – (ang.) New York 1982, London 1982.

Breuer Marcel Lajos

Sun and Shadow, The Philosophy of an Architect, 1950.

Realisation et projet 1921–1962, Vincent, Fréal, Paris 1963, 264 l.

Buday, George (György)

Dances of Hungary, Parrish, London 1950, Chanticleer Press, New York 1950, 40 l.

Little Books 1-12, London 1953.

The History of the Christmas Cards, Rockliff, London 1954, 304 l.

Czakó Ambró

The Magic of Art, New York 1959.

Notes on Religion in Art, Halifax, Canada 1971.

Cziffra György

Des canons et des fleurs, Laffont, Paris 1977.

Dániel Katinka

Piano Book for the Beginner, Kodály Approach, 1960.

The Kodály Method, in Clavier, 1968.

Darázs Árpád

Method of Teaching Solfege and Eartraining, 1963.

Darázs Árpád – Jay, S. (szerk.)

Sight and Sound, Visual Aid to Melody and Harmony, Students Manual, Oceanside NY 1965.

Teachers Manual, Oceanside NY 1965.

Darvas, Lou

You Can Draw Cartoons, Doubleday, Garden City NY 1960, 152 l.

Dékány Károly

Zoltán Kodály 1882–1967 (holl.), Forum, Amstelveen 1982, 23 l.

Dénes Tibor

Le décor de théâtre en Hongrie, Nemzetör, München 1973, 176 l.

Ditrói Ervin

Adler, Roth, Tel-Aviv 1986, 138 l.

Dohnányi, Ernst von (Ernő)

Message to Posterity (önéletrajz), Drew, Jacksonville FL 1960, 44 l.

Dohnányi-Zachár Ilona

From Death to Life, Tallahassee FL 1965, 44 l.

Domján, Joseph (József)

Ungarische Legende, Bilderaus einer Jahrtausend-Geschichte, Atlantis, Zürich 1957, 68 l.

Henry Hudson of the River (album), New York 1959.

János Hunyadi, Woodcuts, Art Edge, River Edge NJ 1960.

Hungarian Heroes and Legends, Van Nostrand, Toronto–New York–London 1963, 119 l.

The Proud Peacock, New York 1965.

The Artist... and the Legend, A Visit to China is Remembered and the Legends Unfold, New York 1974.

Domján, Joseph – Hajdú, V.

Sungates, a Testimony Carved in Wood, New York 1980.

Domonkos, Ladislao (László)

Metodo Kodály (sp.), Aedes Beethoven Al. Pin's, Buenos Aires 1969, 181 l.

Doráti Antal

Notes on Seven Decades, Hodder and Stoughton, London–Sydney–Auckland–Toronto 1979.

Dosh (Gárdos Károly)

To Israel, with Love (caricatures), Yoseloff, New York–London 1960, 127 l.

Erkel Eszter

Liebe will singen (zenei meditációk), 1988.

Fábri, Ralph (Rezső)

Learn to Draw, A Comprehensive Handbook for Art Students and Art Lovers, New York 1945.

Oil Painting, How to Do it, New York 1953.

Guide to Polymer Painting, New York 1966.

Color, A Complete Guide for Artists, New York 1967.

A Complete Guide to Flower Painting, New York 1968.

Painting Outdoors, New York 1969.

Painting Cityscapes, New York 1969.

History of the American Water Color Society, New York 1971.

Artist's Guide to Composition, New York 1971.

Sculpture in Paper, London 1976.

Fehérvári Géza

Islamic Pottery, London 1973.

Islamic Metalwork, London 1976.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Die soziale Frage in der modernen Kunst, Bonn 1951.

Fra Angelico (tan. ang.), New York 1952.

Ferand Ernő

Begegnungen mit Béla Bartók, Zürich 1958.

A History of Music, Seen in the Light of Ornamentation, New York 1961.

Flesch, Carl (Károly)

The Memoirs of --, London 1957, New York 1958. – (né.) Freiburg i. Br. 1960, Zürich 1961.

Folberth Ottó

Gotik in Siebenbürgen, Wien–München 1973.

Földes Andor

Keys to the Keyboard, New York–London 1948. – (ol.) Milano 1950. – (no.) Drammen 1950. – (holl.) Assen 1951. – (né.) Wiesbaden 1952. – (jap.) Tokyo 1956. – (sp.) Buenos Aires 1958. – (kor.) Seoul 1961.

Invention, New York 1951.

Gibt es einen zeitgenössischen Beethoven-Stil?, Wiesbaden 1963. – (ang.) 1965.

Gassner János

(szerk.) *Best Plays of the Modern American Theatre*, New York 1945, (további öt kiadás 1963-ig).

Best Film Plays of 1943–45 I-II, New York 1945.

English Comedies, Hale 1945.

Producing the Play, New York 1946, 1953, 1958.

Masters of the Drama, New York 1947, 1954.

Best American Play Series I-VI, New York 1947, 1952.

Twentyfive Best Plays of the Modern American Theatre, New York 1949.

Human Relations in the Theatre, New York 1949.

A Treasury of the Theatre from Henrik Ibsen to Arthur Miller I-III, New York 1950, 1951.

The Theatre in Our Times, A Survey of the Men, Materials and Movements in the Modern Theatre, New York 1954, 1963.

Form and Idea in Modern Theatre, New York 1956.

(szerk.) *Twenty Best European Plays on the American Stage*, New York 1957.

(szerk.) *Twenty Best Plays of Modern American Theatre*, New York 1957.

A Treasury of the Theatre from Aeschylus to Turgenev, New York 1959.

A Treasury Theatre from Henrik Ibsen to Eugene Ionesco, New York 1960.

Theatre at the Crossroads, Plays and Playwrights of the Mid-century American Stage, New York 1960.

Best American Supplements, New York 1961.

Best Plays of the Early American Theatre,

From the Beginning to 1916, New York 1967.

Gassner János – Goldman, A.

American Theatre, London 196?.

Gergely, E. Joseph (Imre)

Hungarian Drama in New York: American Adaptations 1908–1940, Univ. of Philadelphia Press, Philadelphia 1947.

Gergely János

Béla Bartók compositeur hongrois, Strasbourg 1954, Paris 1980.
Zoltán Kodály, musico hungaro e mestre universal (port.), Lisboa 1954.
Introduction à la connaissance du folklore musical, Ed. Rencontre, Paris 1967.
 (szerk.) *Béla Bartók vivant, Souvenirs, études et témoignages*, Publications Orientalists de France, Paris 1984.

Gergely János – Vigué, J.

La musique hongroise, Paris 1959.

Gergely Tibor

The Great Big Fire Engine Book, Pictures, New York 1950. – (sp.) México 1960.
Busy Day, Busy People, Pictures, New York 1973.
Animals, A Picture Book of Facts and Figures, London 1974.

Gergely Tibor – Archer, P.

Gergely's Golden Circus, New York 1954.

Gervers-Molnár Veronika

The Romanesque Church of Karcsa, New Haven CT 1968.
Studies in Textile History, Toronto 1977.
The Influence of Ottoman Turkish Textiles and Costume in Eastern Europe with Particular Reference to Hungary, Toronto 1982.

Giládi Dávid

Mark Sagal (Marc Chagall, héb.), Javne-Mászádá, Tel-Aviv 1986, 108 l.

Glozer, László

Kunstkritiken, Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1974, 293 l.
Picasso und der Surrealismus, Du-Mont-Schauberg, Köln 1974, 157 l.

Gombosi Ottó

À la recherche de la forme dans la musique de la renaissance: Francesco da Milano, Paris 1955.
Der Lautenist Valentin Bakfark, Leben und Werke 1507–1576, Budapest–Kassel 1967.

Gulyás Sándor

Das Kleine Theater in Berlin, Berlin 1961.

Haraszti Emil

Berlioz et la Marche Hongroise d'après des documents inédits, Paris 1946.
Pierre-Louis Dietsch und seine Opfer, Kassel–Basel 1956.
La musicologie, science d'avenir, Paris 1963.
La musique en Scandinavie et en Bohême, Paris 1963.
La critique musicale, Paris 1963.
Franz Liszt (fr.), Ed. A. et J., Paris 1967, 301 l.

Hartal, Paul (Pál)

The Brush and the Compass (tan.), University of America Press, Washington 1988.

Hauser Arnold

The Social History of Art, London 1951. – (né.) *Sozialgeschichte der Kunst und Literatur*, Beck, München 1953, 1967, 1119 l.
Philosophie der Kunstgeschichte, Beck, München 1958, 463 l. – Új címmel: *Methoden der modernen Kunstbetrachtung*, München 1970.
Der Manierismus, Die Krise der Renaissance

und der Ursprung der modernen Kunst, Beck, München 1964, 426 l. – Új címmel: *Der Ursprung der modernen Kunst und Literatur*, München 1973.

Soziologie der Kunst, Im Gespräch mit Georg Lukács, Beck, München 1978.

Horn András

Kunst und Freiheit, Eine kritische Interpretation der Hegelschen Aesthetik, Den Haag 1969.

Juhász, William (Vilmos)

Bartók's Years in America, Occidental Press, Washington 1981, 95 l.

Kardoss János

An Outline History of the Theatre, Sydney 1957.

Kelemen Pál

Medieval American Art, 1946, 1967, 1972, 381 l.

Baroque and Rococo in Latin America, 1951, 1968.

Medieval American Art, Masterpieces of the New World before Columbus, 1956.

El Greco Revisited: Candia, Venice, Toledo, 1961.

El Greco Revisited: His Byzantine Heritage, 1962.

Art of the Americas: Ancient and Hispanic, 1969.

Peruvian Colonial Painting, 1971.

Folk Baroque in Mexico, 1974.

The Painter in Europe and in Viceregal Spanish America, 1976.

Vanishing Art of the Americas, Walker and Co., New York 1977.

Stepchild of the Humanities: Art of the Americas Observed, 1979.

Colonial Organs of Latin America, 1981.

Is Maya Art Primitive?, 1982.

Icon and Santo, 1983.

Kelen, Emery (Imre)

Alle meine Köpfe, Begegnungen mit den Grossen und Kleinen unserer Zeit (rajzok), Wissenschaft und Politik, Köln 1965, 303 l.

Kelen, Pierre Paul

Le manuel de la musique, Centurion, Paris 1962, 604 l.

Kepes, George (György)

Graphic Forms, London 1949.

Language of Vision, London 1951.

The New Landscape in Art and Science, London 1956.

Kertész André

Hungarian Memories (fényképnapló), New York Graphic Society, New York 1982, 194 l.

Kertész Sándor

Curtain at Eight (színházi eml.), Toronto 1981.

Kishon, Ephraim (Kishont Ferenc)

Picasso war kein Scharlatan, Randbemerkungen zur modernen Kunst, L-M, München 1987, 175 l.

Kneif Tibor

Musiksoziologie, H. Gerig, Köln 1971, 150 l.

Koronghy, Clara von (Klára)

Die Musik war sein Leben, Gedenkbuch für Franz Liszt, Wien 1986, 168 l.

Kovats, Erni (Kovács Ernő)

TV-Medium Rare, London 1961.

Láng, Attila E.

Das Theater an der Wien, Verlag Jugend und Volk, Wien 1976.

László, Carl (Károly)

MA – Kassák (né. album), Panderma, Basel 1968, 177 l.

László, Carl – Bartha Miklós

Der Sturm, Die ungarischen Künstler am Sturm Berlin 1913–1932, Panderma, Basel 1983, 110 l.

Lengyel Alfonz

The Life and Art of Alexander Finta, Hungarian American Sculptor, Hungarian Reformed Federation of America, Washington 1964.
Quattrocento (ang.), 1971.
History of Roman Art, 1972.

Lesznai Anna

Pictures with Needle, New York 1950.

Mezei Árpád

The Compleat Art Critic, New York 1983.

Nagy Alajos

Ferenc Erkel: Bánk Bán (né.), Verband der Ungarischen Studenten, Hannover 1963, 19 l.
Imre Madách: Die Tragödie des Menschen, Verband der Ungarischen Studenten, Hannover 1965, 40 l.
Zoltán Kodály: János Hány (né.), Verband der Ungarischen Studenten, Hannover 1965, 24 l.

Pernecky Géza

International Stamps, 1-2, Köln 1981.
Do it Yourself Literature I. Szerző, Köln 1981, 74 l.

Reiner Imre

Beispiele für Typographie und Illustration, 1946.
Modern and Historical Typography, Zollikofer Verlag, Basel 1948.
Wunsch und Gestaltung, 1949.

Révai, Andrew (András)

A Colloquy between Graham Sutherland and --, London 1964.

Rózsa Miklós

Double Life, The Autobiography of --, Midas-Hippocrene, Turnbridge Wells NY 1982, 224 l.

Schöffner, Nicolas (Miklós)

La ville cybernétique, 1969.
La nouvel esprit artistique, 1970.
Art et Société, 1976.
Le théorie des miroires, 1982.

Szabó, George (György)

Masterpieces of Italian Drawing in the Robert Lehman Collection, The Metropolitan Museum of Art, Hudson Hill, New York 1983, 243 l.

Szalay Lajos

Dibujos – Drawings, Tucuman 1954, Kraft, Buenos Aires 1958.
El drama de Hungria (illusztrációk), Délamerikai Magyarság, Buenos Aires 1956, 44 l.

Szigeti, Joseph (József)

With Strings Attached, Reminiscences and Reflections, New York 1947, 1967, Cassel, London 1949. – (né.) *Zwischen den Saiten*, Zürich 1962.
A Violinist's Notebook, London 1964. – (né.) London 1965.
The Ten Beethoven Sonatas for Piano and Violin, Urbana IL 1965. – (né.) *Beethovens Violinwerke*, Zürich 1965. – (ol.) Milano 1969.
-- *On the Violin*, London 1969.

Szilassy Zoltán

American Theatre of the 1960s, Southern Illinois University Press, Carbondale–Edwardsville IL 1986.

Szirmai Endre

Victor Vasarely "Ici naquit la pensée...",
Szirmai Archive, Stuttgart 1980, 78 l.

Tábori, Paul (Pál)

Alexander Korda (ang.), Oldbourne, London
1959, 324 l.

Tolnay, Charles de (Károly)

Michelangelo I-V, Princeton University Press,
Princeton NJ 1943–1960.

Werk und Weltbild Michelangelos, 1949.

The Drawings of P. Bruegel the Elder, 1952.

*The Final Period: Last Judgment, Frescoes of
the Pauline Chapel, Last Pietas*, Princeton
University Press, Princeton NJ 1960, 271 l.

Hieronymus Bosch (né.), 1965.

*Il riordinamento delle collezioni della Casa
Buonarroti à Firenze*, Firenze 1970.

Tóth Péter

Indian Giver, Tribal Press, Nebraska 1980.

Várady, Emerico (Imre)

Teatro ungherese, Milano 1956.

Vasarely, Victor (Vásárhelyi Győző)

Plasticité, Paris 1970.

Vashi, Victor (Vasi Kálmán Viktor)

*Red Primer for Children and Diplomats
(Caricatures)*, Viewpoint, San Diego CA
1967, 224 l.

Vogl, Ferenc (Gulyás Sándor)

Theater in Ungarn, 1945 bis 1965,
Wissenschaft und Politik, Köln 1966, 198 l.

Zeev, Jaakov (Farkas Jenő)

Al kol panim (karikatúrák), Tel-Aviv 1968.

B. Magyarországi szerző, fordításban**Charaire, Véronique (Kovács Veronika)**

Passuth Krisztina: Moholy Nagy (fr),
Flammarion, Paris 1984, 438 l.

13. Vallás, teológia, egyház**A. Római katolikus****Adriányi, Gabriel (Gábor)**

*Die Stellung der ungarischen Kirche zum
Österreichischen Konkordat von 1855*, Rom
1963.

*Friedrich Graf Revertera, Erinnerungen
1888–1901*, Rom 1972.

*Fünfzig Jahre ungarischer Kirchengeschichte
1895–1945*, SH/6, Hase und Koehler, Mainz
1974, 186 l.

Ungarn und das I. Vaticanum, Köln–Wien
1975.

Apostolat der Priester- und Ordensberufe,
Köln–Wien 1979.

Beitrage zur Kirchengeschichte Ungarns,
SH/30, Trofenik, München 1986, 213 l.

**Adriányi, Gabriel – Gottschalk, J. –
Swidzinski, S.**

*Herzog Ladislaus von Oppeln (1401) und die
Gründung der Paulinerklöster Tschenstochau
in Polen und Wiese
Oberglogau/Oberschlesien*, Hildesheim 1979.

Aigner László

What Prayer Can Do, Garden City NY 1954.
Windows of Heaven, Glen Clark NY 1954.

Alszegehy Zoltán

Grundformen der Liebe, Rom 1946.
Nova creatura, La nozione della grazia nei commentari medievali di S. Paolo, Roma 1956.
De paenitentia christiana, Roma 1961, 1962.
Come interpretare la crisi della Chiesa d'oggi, Roma 1972.
Esercizi spirituali e sacramenti, Roma 1974.

Alszegehy Zoltán – Flick, Maurizio

Il creatore, L'inizio della salvezza, Firenze 1959, 1961, 1964, 709 l. – (sp.) Salamanca 1965.
Il vangelo della grazia, Fiorentina, Roma 1964, 1984, 811 l.
Lo sviluppo del dogma cattolico, Queriniana, Brescia 1967, 1969, 141 l. – (né.) Frankfurt a. M. 1968. – (sp.) Salamanca 1969.
Antropologia teologica, Roma 1967. – (sp.) Salamanca 1970.
Metodologia per una teologia dello sviluppo, Brescia 1968, 1975.
Fondamenti di una antropologia teologica, Firenze 1970. – (sp.) Salamanca 1970, 1971.
L'uomo nella teologia, Modena 1971, 1972. – (sp.) Madrid 1971. – (fr.) Paris–Sherbrooke 1971.
Il mese di esercizi, Roma 1972.
Il peccato origifiale, Queriniana, Brescia 1972, 383 l. – (sp.) Salamanca 1972.
Come si fa la teologia?, Ed. Pauline, Alba 1974, 213 l. – (sp.) Madrid 1975.
Sussidio bibliografico per una teologia della Croce, Roma 1975.
Il Sacramento della riconciliazione, Torino 1976.
Il primordi della salvezza, Torino 1979.

András, Emerich (Imre)

Aus dem ungarischen Katholizismus, Göttingen 1980.

András, Emerich – Morel, Julius (Gyula)
(szerk.)

Bilanz des ungarischen Katholizismus, Kirche und Gesellschaft in Dokumenten, Zahlen und

Analysen, Heimatwerk, München 1969, 255 l.
Kirche im Übergang, Die katholische Kirche Ungarns 1945–1982, Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, Wien 1982, 436 l.
Hungarian Catholicism: A Handbook, UKI-Report about Hungary, Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, Vienna–Toronto 1983, 191 l. – (né.) *Handbuch des ungarischen Katholizismus, UKI-Berichte über Ungarn 1984*, Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, Wien 1984, 254 l.

Babos István

The Bishops and Episcopal Collegality in Post Vaticanum I. Theology 1870–1892, Ottawa 1969.

Balás Dávid László

The Idea of Participation in the Structure of Origen's Thought, Christian Transposition of a Theme of the Platonic Tradition, Bari 1975.

Bányai János

Questioni disputate della grazia efficace e predestinazione, Roma 1985.

Bedő Sándor – Kálnoky H.

Chiesa e stato in Ungheria, Roma 1957.

Békés Gellért

Eucaristia e Chiesa, Ricerca dell'unità nel dialogo ecumenico, Roma 1985.

Békés Gellért – Meyer, Harding (szerk.)

Den einen Glauben bekennen, Ökumenische Perspektiven, Frankfurt a. M. 1980, 164 l.

Benkő Antal – Nuttin, J.

Examen de la personnalité chez les candidats à la prêtrise, Louvain 1956.

Blazovich, Augustin (Ágoston)

Soziologie des Mönchtums und der Benediktinerregel, 1954.

Boér, Nicolas (Miklós)

Introducao à Sociologia Religiosa (port.), Herder, São Paulo 1953.

Boros, Ladislaus (László)

Mysterium Mortis, Der Mensch in der letzten Entscheidung, Walter, Olten–Freiburg i. Br. 1962.

Der anwesende Gott, Wege zu einer existentiellen Begegnung, Walter, Olten–Freiburg i. Br. 1964, 242 l. – (ang.) London 1967. – (ol.) Brescia 1968.

Erlöstes Dasein, Theologische Betrachtungen, Matthias-Grünwald, Mainz 1965.

Im Menschen Gott begegnen, Matthias-Grünwald, Mainz 1967.

In der Versuchung, Meditationen über den Weg zur Vollendung, Walter, Olten 1967, 132 l.

Wahrhaftigkeit und Liebe, Kyrios, Meitingen–Freising 1967.

Gott-Welt-Bruder, Grundströmungen des heutigen Denkens, Kyrios, Meitingen–Freising 1967.

Aus der Hoffnung leben, Zukunftserwartung in christlichem Dasein, Walter, Olten 1968, 121 l.

Gott für die Menschen, Freising 1968.

Wir sind die Zukunft, Mainz 1969.

Der gute Mensch und sein Gott, Walter, Olten 1971, 162 l.

Der nahe Gott, Mainz 1971.

Ein Kreuzweg, Bergen-Enkheim 1971.

Leid als Vorbereitung des Todes, Freiburg i. Br. 1971.

Der anwesende Gott, Jesus menschlich betrachtet, Freiburg–Basel–Wien 1972.

Weihnachtsmeditationen, Olten 1972.

Über das christliche Beten, Mainz 1973.

Denken in der Begegnung, Olten 1973.

Gedanken über das Christliche, Frankfurt a. M. 1973.

Engel und Menschen, Freiburg i. Br. 1974.

Geborgene Existenz, Christliches Leben als

Hoffnung, Freiburg–Basel–Wien 1975.

Phasen des Lebens, Olten 1975.

Im Leben Gott erfahren, Olten 1976.

Befreiung zum Leben, Die Exerzitien des Ignatius von Loyola als Wegweisung von heute, Freiburg–Basel–Wien 1977.

Offenheit des Geistes, Begegnungen, Olten 1977.

Taglich aus dem Glauben leben, Mainz 1977.

Vom unglaublichen Glauben, Olten 1978.

Heute Chris tsein, Über die christliche Gesinnung und die Liebe zur Welt, Freiburg–Basel–Wien 1978. – (sp.) *Ser christiano hoy*, Herder, Barcelona 1984, 135 l.

Gottesbild und Glaube, Kyrios, Meitingen–Freising 1979.

Sinn der Weihnacht, Zürich 1979.

Boros, Ladislaus – Reidel, M.

Das Buch von unserem Herrn Jesus, Düsseldorf 1977.

Dám Ince

Repertorium ex operibus Pelbarti de Temesvár, Roma 1958.

Dániel Géza

Maria Pótsch, Wien 1967.

St. Gerhard von Csanád, Jubiläumsschrift zur Tausendjahrfeier, München 1974.

Egres Ottó

Saint Bernard, His Life and Teaching, Dallas TX 1961.

Farkasfalvy Dénes

L'inspiration de l'Écriture Sainte dans la théologie de Bernard, Rome 1964. – (ang.) uo. 1969.

La conoscenza di Dio secondo Santo Bernardo, Roma 1975.

Use and Interpretation of St. John's Prologue in the Writings of St. Bernard, Rome 1979.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Christ und Staat, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Wien 1952. – (sp.) uo. 1960.

Gajáry Aladár

Die dogmatischen und asketischen Grundlagen der Jungfräulichkeit in der Problematik von heute, Rom 1964.

Galambos, Ireneus (Ferenc)

Im Dienste der Einheit, Unterwart, Österreich 1988.

Gallus Tibor

Interpretatio mariologica protoevangelii (Gen. 3,15) tempore postpatristico usque ad Concilium Tridentinum, Roma 1949.

La Vergine Immortale, Roma 1949. – (holl.) Maastricht–Vroenhoven 1950. – (né.) Klagenfurt 1957.

La Madonna Assunta, Roma 1951.

Pars prior: aetas aurea exegesis Catholicae a concilio tridentino (1545) usque ad annum 1660, Roma 1953.

Interpretatio mariologica protoevangelii posttridentina usque ad definitionem dogmaticam Immaculatae Conceptionis, Roma 1953–54.

Pars posterior: ab anno 1661 usque ad definitionem dogmaticam Immaculatae Conceptionis (1854), Roma 1954.

Die Mutter Jesu im Johannes-Evangelium, Klagenfurt 1963.

Der Nachkomme der Frau in der altluthernischen Schriftauslegung I–III, Klagenfurt 1964–1976.

Jungfraumutter "Miterlöserin", Regensburg 1969.

Die "Frau" in Gen 3,15, Klagenfurt 1979.

Der Rosenkranz, Theologie der Muttergottes, Pattloch, Aschaffenburg 1983, 104 l.

Gánóczy, Alexandre (Sándor)

Wie kann die Kollegialität dem päpstlichen Primat gegenüber aufgewertet werden?, Einsiedeln–Zürich–Mainz 1971.

Devenir chrétien, Paris 1973.

Sprechen von Gott in heutiger Gesellschaft, Weiterentwicklung der "Politischen Theologie", Freiburg–Basel–Wien 1974.
Zum Hunger nach Gotteserfahrung, Wien 1974.

Der schöpferische Mensch und die Schöpfung Gottes, Mainz 1976.

"Ausser Gott kein Heil?", Paderborn 1977.

Einführung in die katholische Sakramentenlehre, Darmstadt 1979.

Evangelium und alternative Lebensformen, Mainz 1980.

Biblische Grundlegung dogmatischer Rede, Nijmegen 1980.

Theologie der Natur, Zürich–Einsiedeln–Köln 1982.

Die Bedeutung des christlichen Schöpfungsglaubens für die Einheit der Menschheit, Zürich–Einsiedeln–Köln 1983.

Einführung in die Dogmatik, Darmstadt 1983.
Schöpfungslehre, Düsseldorf 1983.

Gánóczy, Alexandre – Schmid, J.

Schöpfung und Kreativität, Düsseldorf 1980.

Gerencsér István

Some Psychological Reflections about Love and Marriage, Buffalo 1974.

Philosophy and Objectives of the Calasancius Preparatory School, Buffalo 1975.

Grosschmid-Zsögöd Géza

Symbols of the Church, Pittsburgh 1951.

Hamburger, Gerd (Schermann Rudolf)

Vinzenz von Paul, Styria, Graz–Wien–Köln 1979, 126 l.

Verfolgte Christen, Berichte aus unserer Zeit, Styria, Graz–Wien–Köln 1979, 352 l.

Glaube hinter Gittern, Dokumente der Verfolgung, Herold, Wien–München 1979, 334 l.

Hegy János

Die Bedeutung des Seins bei den klassischen Kommentatoren des heiligen Thomas von Aquin, Capreolus, Silvester von Ferrara, Cajetan, Pullach BRD 1959.

Héjja, Julius (Gyula)

Structura theologica vitae spirituális apud Hieronymus Nadal SJ, Roma 1969.

Hets Aurélian

5.º Centenário do "Angelus" ao meio-dia e da vitória da Hungria em Nándorfehérvár (port.), São Paulo 1956.

Horváth Tibor

Caritas est in ratione, Die Lehre des hl. Thomas über die Einheit der intellektiven und affektiven Begnadung des Menschen, Münster 1966.

Encyclopedia of Human Ideas on Ultimate Reality and Meaning, Toronto 1970.
Faith Under Scrutiny, Notre Dame IN 1975.
The Sacrificial Interpretation of Jesus' Achievement in the New Testament, New York 1979.

Ivánka, Endre von

Seit neunhundert Jahren getrennte Christenheit, Studien zur ökumenischen Begegnung mit der Orthodoxie, Wien 1962.

Jaki, Stanley L. (Szaniszló)

Les tendances nouvelles de l'ecclesiologie, Rome 1957.

Juhász Kálmán

Klöster in der Diözese Tschanad-Temesvár im Mittelalter, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1962, 67 l.

Juhász, William (Vilmos)

Christianity and the Technical Civilization, Pax Romana, Fribourg 1950.

Church and Society in Hungary, Miffin NY 1952.

The Development of Catholicism in Hungary in Modern Times, New York 1953.

The Catholic Church in Hungary in the Post-Stalinist Era, Kossuth Foundation, New York 1959.

Kovács, Elisabeth

Der Papst in Deutschland, Die Reise Pius VI. im Jahre 1782, Oldenbourg, München 1983.

Kozma György

Das Kirchenbild der ungarischen Bischöfe im Spiegel der bischöflichen Rundschreiben, Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, Wien 1980, 143 l. – (ang.) *The Ecclesiology of the Hungarian Bishops as Expressed in Their Circular Letters*, uo.

Közi Horváth József

Kardinal Mindszenty, Ein Bekenner und Martyrer unserer Zeit, Königstein BRD 1976. – (ang.) Chichester–Chulmleigh, England 1979.

Leben und Sterben von Bischof Apor, München 1984, 122 l. – München 1985, 100 l.

Lékai Lajos

The White Monks, 1953.

Magyar József

The Bread of Eternal Life, Catholic Publ. Comp., Youngstown OH 1982, 237 l.

Mindszenty, Josef (József)

Die Mutter (Az édesanya 1. köt), Rex, Luzern 1949. – (sp.) *La madre*, Madrid 1958.

Mutter in Gottes Augen (Az édesanya 2. köt.), Rex, Luzern 1950, 282 l. – (ang.) *The Face of the Heavenly Mother*, New York 1951.

Molnár Nándor

The Calques of Greek Origin in the Most Ancient Old Slavic Gospel Texts, Böhlau, Wien 1985, 346 l.

Molnár, Thomas Steven (Tamás)

Ecumenism or New Reformation, 1968. – 2. kiad. *Dialogue and Ideologies*, Franciscan Herald Pr., Chicago 1977, 169 l.
God and the Knowledge of Reality, 1974.
Christian Humanism, A Critique of the Secular City and Its Ideology, 1978.
Theists and Atheists, A Typology of Non-Belief, Mouton, The Hague 1980, 219 l.
Le Dieu immanent, 1982.
L'Éclipse du Sacre, Table Ronde, Paris 1986, 247 l.
The Pagan Temptation, Eerdmans, Grand Rapids MI 1987, 201 l.
Twin Powers, Politics and Sacred, Eerdmans, Grand Rapids MI 1988, 147 l.

Morel, Julius (Gyula)

Religion in der kommunistischen Presse, Eine Inhaltsanalyse, Österreichische Kommissionsbuchhandlung, Innsbruck 1968, 219 l.
Werbung für Atheismus in Ungarn, Inhaltsanalyse der Zeitschrift "Világosság", Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, Wien 1981, 117 l.

Myriam, Mère (Szentés Tünde) – Haymann, Emmanuel

Petite Soeur Juive de l'Immaculée (Biographie), Favre, Paris 1985, 200 l.

Pakocs Károly

Im Schatten Luzifers (elm.), 1975, 234 l.

Petényi, Karl (Károly)

"ich liebe die Liebe...", Aurelius Augustinus und die Moderne, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Wien 1982, 237 l.

Péterffy, Gedeone (Gedeon)

Il Cardinale Mindszenty, La vita e l'anima d'un martire, Paoline, Roma 1949, 248 l.

Rác István

Der unbekannte Gott, Benzinger, Zürich–Köln 1970, 295 l.

Rákos B. Raymund

Roma, Patria di tutti (egyháztört, tan.), Roma 1972.

Sántha György

El P. Alejo Armini septimo general de las Escuelas Pias 1686–1692, Calasancias, Salamanca 1984, 74 l.

Schermann Rudolf

Reportage über den Tod, Herold, Wien–München 1967, 204 l.
Woran die Kirche krankt, Kritische Betrachtungen eines engagierten Priesters, Econ, Düsseldorf–Wien 1981, 303 l.
Die Guerilla Gottes, Lateinamerika zwischen Marx und Christus, Econ, Düsseldorf–Wien 1983, 319 l.

Schwartz, Elmar (Elemér)

Heilige Nacht, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1953.
Maria, die Mutter des Christkinds, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1954, 120 l.
Auf! Lasst uns nach Bethlehem eilen!, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1959, 66 l.
Europa singt: Stille Nacht, Heilige Nacht, Innsbruck 1963.

Stankovich, Victor von

Ein Hohelied der Gottesliebe, Ladislaus Fürst Batthyány-Strattmann, Szerző, München 1983, 124 l.

Szabó Ferenc

Le Christ créateur chez Saint Ambroise,
Rome 1968.

Szabó Titusz

De Ss. Trinitae in Creaturis Refulgente,
Accademia Catolica Ungherese, Roma 1955.

Tóth, Veremundo (Veremund)

Caminhos de pastoral vocacional (port.)
Loyola, São Paulo 1983, 102 l.

Tölgyes Lajos

*Das Volk Mariens im Mittelalter,
Charakterbilder und Lebensskizzen gläubig
grosser Ungarn*, Szerző, Malersdorf BRD
1961.

Valentiny Géza

Deutsch-ungarischer Beichtunterricht, Räber,
Luzern 1956, 22 l.

Vecsey, Josef (József, szerk.)

Mindszenty Dokumentation (Reden,
Hirtenbriefe, Presseerklärungen, Berichte) I-
III, Verlag des Pressvereins–Druck, St. Pölten
1957–58. – Szerkesztő, St. Gallen 1958–59.

Weissmahr Béla – Knoch, Otto

Natürliche Phänomene und Wunder, Herder,
Freiburg–Basel–Wien 1982, 152 l.

Zombory Ákos (Aradi Zsolt)

The Communist War on Religion, New York
1951.

*The Popes, The History of How They are
Chosen, Éledeled and Crowned*, New York
1955. – (ol.) Milano 1958.

The Book of Miracles (tan.), London–New
York–Toronto 1957. – (né.) Salzburg 1959. –
(ol.) Milano 1961.

Pius XI., The Pope and the Man, Hanover
House, New York 1958, 262 l.

John XXIII., Pope of the Council, Burns and

Oates, London 1961, 234 l. – (né.) Gütersloh
1963, München 1963.

B. Protestáns**Ábrahám Dezső (szerk.)**

Hungarian Reformed Church (emlékkönyv),
Allen Park MI 1981.

Bárczay Gyula

*Ecclesia semper reformanda, Eine
Untersuchung zum Kirchenbegriff des 19.
Jahrhunderts*, Zürich 1961.
*Revolution der Moral? Die Wandlung der
Sexualnormen als Frage an die Evangelische
Ethik*, Zürich–Stuttgart 1967.

Benkő, Stephen (István)

Communio Sanctorum, Basel 1951.
The Meaning of Sanctorum Communio,
London 1964.
Protestants, Catholics and Mary, Valley
Forge 1968.
My Lord Speaks, Valley Forge 1970.

Bodó János

*The Protestant Clergy and Public Issues
1812–1848*, Princeton NJ 1954, Philadelphia
1980.
*Adam and Eve and You, A Genesis Family
Album*, San Francisco 1977.
*A Gallery of New Testament Rogues, From
Herod to Satan*, Philadelphia 1979.

Bogár József

The Hungarian Baptists of Canada, Hamilton,
Ont. 1949.

Bucsay Mihály

*Die Geschichte des Protestantismus in
Ungarn*, Stuttgart 1959.
*Reformierte Kirche und reformierte
Frömmigkeit im heutigen Ungarn*, Göttingen
1968.

Butosi, John (Bütösi János)

A Half Century in the Balances, 1958.

Daróczy, Alexander (Sándor)

Free Magyar Reformed Church, Carteret, New Jersey, Fifty Years in Pictures, Carteret NJ 1953.

Daróczy, Alexander – Ábrahám Dezső

Hungarian Reformed Church in America, Washington 1960.

Dikovics János

Our Magyar Presbyterians, New York 1945.

Dömötör Tibor

Two Edged Sword (igehirdetések), Ligonier PA 1970.

Gánóczy, Alexandre (Sándor)

Le jeune Calvin, genese et évolution de sa vocation réformatrice, Wiesbaden 1961.
Calvin, théologien de l'église et du ministere, Paris 1964.

Calvin et Vaticanum II, L'Église Servante, Paris 1968. – (né.) Wiesbaden 1965.

Ecclesia ministrans, Dienende Kirche und kirchlicher Dienst bei Calvin, Freiburg–Basel–Wien 1968.

La bibliothèque de l'Académie de Calvin, Genève 1969.

Amt und Apostolizität, Zur Theologie des kirchlichen Amtes bei Calvin auf dem Hintergrund der gegenwärtigen ökumenischen Diskussion, Wiesbaden 1975.

Die Hermeneutik Calvins, Geistesgeschichtliche Voraussetzungen und Grundzüge, Wiesbaden 1983.

Gánóczy, Alexandre – Müller, K.

Calvins handschriftliche Annotationen zu Chrysostomus, Ein Beitrag zur Hermeneutik Calvins, Wiesbaden 1981.

Gombos Gyula

The Lean Years, A Study of Hungarian Calvinism in Crisis, Kossuth Foundation, New York 1960, 131 l.

Gross, Ladislao (László)

Visit at Home, New York 1960.

Harsányi, Andrew (András)

History, First Presbyterian Church Ogdensburg, Ogdensburg NY 1955.

A Christian Victory, 500 Anniversary of Western Resistance at Nándorfehérvár-Belgrade, Toronto 1956.

Praise the Lord! Albert Szenci Molnár 1574–1633, Kingston, Ont. 1976.

Havadtóty, Alexander (Sándor)

Confession in the Presbyterian Church, Windsor, Ont. 1955.

Tentative Statements Concerning Eschatology, Windsor, Ont. 1957.

Karl Barth: Between East and West, Bridgeport CT 1962.

On Being a Christian, Bridgeport CT 1963.
Calvin United Church 1926–1976, Fairfield NJ 1976.

Preaching in the Reformed Tradition, Fairfield NJ 1984.

The Oppression of the Hungarian Reformed Church in Romania, Washington 1986.

Hunyady László

Faith and Teaching of Jesus, Szerző, Colonia NJ 1970.

Jaszovszky József

Der Calvinismus in Ungarn im XVI. Jahrhundert, Wien 1986.

Trombitás Dezső

Der Mensch, der in ein fremdes Land ging, 1958.

God and our Dreams, Los Angeles 1964.

Vajta Vilmos

Luther on Worship, Philadelphia 1958, 191 l.
Die Theologie des Gottesdienstes bei Luther,
 Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1958, 375 l.
Interkommunion mit Rom?, Vandenhoeck u.
 Ruprecht, Göttingen 1969, 106 l.
 (szerk.) *Evangelium und Einheit*, Vandenhoeck
 u. Ruprecht, Göttingen 1971, 206 l.
Évangile et sacrement, Ed. du Cerf, Paris
 1973, 214 l.
 (szerk.) *Die evangelisch-lutherische Kirche,
 Vergangenheit und Gegenwart*, Ev.
 Verlagswerk, Stuttgart 1977, 443 l.
*From Generation to Generation, The
 Lutheron World Federation 1947–1982*,
 Kreuz, Stuttgart 1983, 51 l. – (né.) *Im Wandel
 der Generationen, Lutherischer Weltbund*,
 Genf 1983, 48 l.

Vajta Vilmos – Kantzenbach, Wilhelm

Wir sind gefragt, Vandenhoeck u. Ruprecht,
 Göttingen 1966, 220 l.

Zathureczky Gyula

Mit den Augen eines Protestanten (Essay),
 1962.

*

Calvin et la Hongrie (Emlékkönyv), La
 Communauté Protestante Hongroise de
 Genève, Genève 1986.

C. Izraelita vallás, zsidóság**Altmann Sándor**

*The Jews, Their History, Culture and
 Religion*, New York 1949.
Tolerance and the Jewish Tradition, London
 1957.
*Jewish Studies, Their Scope and Meaning
 Today*, London 1958.
 (szerk.) *Between East and West*, London
 1958.
 (szerk.) *Biblical and Other Studies*,

Cambridge 1963.

*Studies in Nineteenth-Century Jewish
 Intellectual History*, Cambridge 1964.
Biblical Motifs, Origins and Transformations,
 Cambridge, 1966.
*Moses Mendelsohn's Frühschriften zur
 Metaphysik*, Tübingen 1969.
*Studies in Religious Philosophy and
 Mysticism*, Ithaca–London 1969.
Moses Mendelssohn, A Biographical Study,
 Ithaca MI 1973.
*Rational and Mystical Theology in Judaism, A
 Group of Essays*, Ithaca MI 1978.

Appel Gerzson

A Code of Jewish Law, Jerusalem–New York
 1960.

Berkovits Zoltán

"Es gibt nichts Neues unter der Sonne",
 Lausanne 1951.
Pourquoi "cachere"?, *Guide de foyer juif –
 Warum "Kascher"?*, *Berater des jüdischen
 Hauses*, Lausanne 1951.
Le judaïsme et les non-Juifs, Lausanne 1952.
*Das Judentum, Religion der Menschenliebe,
 Zur Aufklärung der Christen*, Lausanne 1955.
*L'echo du Sinai, nouveaux commentaires de
 la Torah*, Lausanne 1956.

Berkovits Zoltán – Földes, Y.

*From Prague to New York, The Adventurous
 Stories of an Eternal Beggar*, Geneva 1955.

Berkowitz, Eliezer (Berkovits László)

Judaism, Fossil or Ferment?, New York
 1956.
God, Man and History, New York 1959.
A Jewish Critique of Martin Buber, New
 York 1962.
Prayer, New York 1962.
Man and God, Studies in Biblica Theology,
 1969.
Faith after the Holocaust, 1973.
*Major Themes of Modern Philosophies of
 Judaism*, 1974.
Crisis and Faith, 1976.

Brach Dénes

II. Jesajahu Report, New York 1971.

Fleischmann Jenő

Le christianisme "mis a nu", La critique juive du christianisme, Paris 1970.

Gonda, Eljahu Moshe (László, szerk. többekkel)

J'hudé Hungarija, Mehkarin hisztorijm (Magyarország zsidói, héb.), Haagudá l'héker toldot j'hudé Hungarija, Tel-Aviv 1980, 312 l.

Heller Imre – Vajda Zs.

The Synagogues of Hungary, New York 1968.

Nádor, Georg (György)

Jüdische Rätsel aus Talmud und Midrasch, 1967.

Ein Spruch Hillels, Academia Maimonideana, London–Heidelberg 1974.

Die Logik des Talmud, Ein Versuch, Bina Publ., London 1982, 16 l.

Schwartz, Jehuda

Haszidut Transzilvanija be-Jisráel (Az erdélyi hasszidizmus Izraelben), Haagudá "Jad likhilot Transzilvanije", Hadera 198?, 110 l.

14. Történelem**A. Magyarország****a. Általános munkák****Bárány-Oberschall Magda**

Die ungarische St. Stefanskronen im Lichte der neuesten Forschungen, München 1957.

Die Sankt Stephans-Krone und die Insignien des Königreiches Ungarn, Herold, Wien–München 1961, 80 l.

Benda Kálmán – Bogyay Tamás – Glassl, Horst – K. Lengyel Zsolt

Forschungen über Siebenbürgen und seine Nachbarn, Festschrift für Attila T. Szabó und Zsigmond Jakó I-II, SH/31–32, Trofenik, München 1987, 322 l. és uo. 1988, 326 l.

Bodolai Zoltán

The Timeless Nation, The History, Literature, Music, Art and Folklore of the Hungarian Nation, Hungarian Publ. Co., Sydney 1975, 1978, 338 l.

Hungarica, A Chronicle of Events and Personalities from the Hungarian Past, Hungarian Publ. Co., Sydney 1983, 368 l.

Bogyay, Thomas von (Tamás)

Grundzüge der Geschichte Ungarns, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1967, 1973, 1977, 208 l. *Über die Forschungsgeschichte der heiligen Krone*, Budapest 1983, 89 l.

Brachfeld, Olivér F.

Historia de Hungria (sp.) Ed. Surco, Barcelona 1957, 509 l.

Deér József

Die Heilige Krone Ungarns, Graz–Wien–Köln 1966.

Domonkos, L. S. (László) – Schneider, R. J. (szerk.)

Studium Generale, Studies Offered to Astrik L Gabriel, 1968.

Endrey, Anthony (Antal)

The Future of Hungary (Félbemaradt nép)
Hawthorn Press, Melbourne 1972, 97 l.
Pride of my Country, Hawthorn Press,
Melbourne 1975, 80 l.
The Kingdom to Come, Hawthorn Press,
Melbourne 1976, 155 l.
The Holy Crown of Hungary, Hungarian
Institute, Melbourne 1977, 122 l.
Hungarian History I-III, Hungarian Institute,
Melbourne 1978–1982, 395 l.
The Other Hungary, Hungarian Institute,
Melbourne 1986, 240 l.

Eszláry, Charles (Károly)

*Les problèmes communes de la
rationalisation des circonscriptions
administratives en Hongrie et en France*,
Paris 1947.
Historie des institutions publiques hongroises,
Paris 1959.

Farkas, József Gert (szerk.)

*Überlieferung und Auftrag, Festschrift zutn
60. Geburtstag von Michael de Ferdinandy*,
G. Pressler, Wiesbaden 1972, 702 l.

Fázsy, Rudolf (Rezső)

*Die Geschichte der Ungaren von 876 bis
1914*, Szerző, Bern 1957, 89 l. – 2. bőv. kiad.
München 1960, 150 l.

Feketekúty László

*Ungarn vom heiligen Stephan bis Kardinal
Mindszenty*, Neue Zürcher Nachrichten
Verlag, Zürich 1950, 207 l.
Europäische Stammtafeln, Bd. IV. (Garai,
Frangepán, Báthori, Zápolya, Rákóczi,
Esterházy etc.), Stargardt, Marburg BRD
1989.

Ferdinandy, Miguel de (Mihály)

*Historia de Hungria, Un pueble entre Oriente
y Occidente* (sp.), Madrid 1967.

G. Payer, Andreas von (András, szerk.)

Armati Hungarorum, Kőrösi Csorna
Historische Gesellschaft, Öhningen BRD
1986, 600 l.

Hanzeli, Victor E. (Gyöző)

The Hungarians, New Haven CT 1955, 267 l.

Haraszti Endre

*Eleven Hundred Years of Common Polish-
Hungarian History*, Chicago 1982.

János, Andrew C. (Csaba)

*The Politics of Backwardness in Hungary
1825–1945*, Princeton University Press,
Princeton NJ 1982, 371 l.

Kabdebó, Thomas (Tamás)

*The Hungarian-Irish "Parallel" and Arthur
Griffith's Use of His Sources*, St. Patrick's
College, Maynooth, Ireland 1988, 47 l.

Komjáthy, Anthony (Antal Tihamér)

*A Thousand Years of the Hungarian Art of
War*, Rákóczi Foundation, Toronto 1982, 210
l.

Kögl, Severino (Szeverin, szerk.)

Que deram os húngaros ao mundo? (port.),
Könyves Kálmán Szabadegyetem, São Paulo
1954, 54 l.

Lengyel Emil

One Thousand Years of Hungary, The John
Day Co., New York 1957, 312 l.

Miskolczy, Julius (Gyula)

Ungarn in der Habsburg-Monarchie, Herold,
Wien–München 1959.

Radvánszky, Anton (Antal)

Grundzüge der Verfassungs- und Staatsgeschichte Ungarns, SH/35, Trofenik, München 1990, 161 l.

Révész László

Die Anfänge des ungarischen Parlamentarismus, Oldenbourg, München 1968, 220 l.

Rosdy László

Sieben Dialoge über Ungarn, Wien 1966.

Silagi, Denis (Szilágyi Dénes)

Ungarn, Hannover 1964, 149 l.

Simontsits Attila (szerk.)

The Last Battle for Saint Stephen's Crown (Documents), Weller, Toronto 1983, 1141 l.

Sinor, Denis (Dénes)

History of Hungary, Allen and Unwin, London 1959, 310 l. – F. A. Praeger, New York 1960.

Sisa, Stephen (István)

The Spirit of Hungary, A Panorama of Hungarian History and Culture, Rákóczi Foundation, Toronto 1983, 342 l. – 2. bőv. kiad. uo. 1991, 384 l.

Somogyi Ferenc – Somogyi Lél

Faith and Fate, A Short Cultural History of the Hungarian People through a Millennium, Kárpát, Cleveland 1976, 208 l.

Sulyok Vince

Ungarns historie og kultur (no.), Oslo 1990.

Török Béla

Hungary and Europe, A Historical Review, Hungarian Publ. Co. Sydney 1979, 224 l.

Várdy, Steven Béla

Hungarian Historiography and the "Geistesgeschichtliche" School – A magyar történetírás és a szellemtörténeti iskola (kétnyelvű), Árpád, Cleveland 1974, 98 l. *Modern Hungarian Historiography*, East European Monographs, Boulder CO 1976, 333 l. *Clio's Art in Hungary and in Hungarian-America*, East European Monographs, Boulder CO 1985, 327 l.

Várdy, Steven Béla – Kosáry, Dominic G. (Domokos)

History of the Hungarian Nation, Danubian Press, Astor FL 1969, 432 l.

Várdy, Steven Béla – Várdy Huszár Ágnes (szerk.)

Society in Change, Studies in Honom of Béla K. Király, East European Monographs, Boulder CO 1983, 680 l. *Triumph in Adversity, Studies in Hungarian Civilization in Honour of Professor Ferenc Somogyi on the Occasion of his Eightieth Birthday*, East European Monographs, Boulder CO 1988, 616 l. *The Austro-Hungarian Mind: At Home and Abroad*, East European Monographs, Boulder CO 1989, 374 l.

Varga, Alexander von Kibéd (Sándor)

Das Wesen des Ungarntums, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1954, 16 l. – (fr.) *Les Hongrois*, uo. 1957. – (ang.) *The Hungarians*, uo. 1957.

Wagner, Francis S. (Ferenc)

Hungarian Contributions to American and World Civilization, Alpha Publ., Blue Bell PA 1976, 289 l.

b. Eredet és az Árpádok kora**Badinyi Jós Ferenc** (szerk.)

The Sumerian Wonder, Ősi Gyökér, Buenos Aires, 320 l.

Bak János – Bónis György – Sweeney, James R.

The Medieval Laws of Hungary – Decreta Regni Mediaevalis Hungariae, 1000–1301, Schlacks, Irvine CA 1989.

Baráth Tibor

The Early Hungarians in the Light of Recent Historical Research, Nyugati Magyarság, Montreal 1953, 108 l. – Szerző, uo. 1983, 246 l.

Bobula Ida

Sumerian Affiliation, Washington 1951.
Origin of the Hungarian Nation, Danubian Press, Gainesville FL 1966, Astor FL 1982.

Bogyay, Thomas von (Tamás)

Lechfeld, Ende und Anfang, Karpathia, München 1955, 64 l.
Stephanus Rex, Herold, Wien–München 1976, 146 l.

Bogyay, Thomas von – Bak János – Silagi, Gabriel

Die heiligen Könige, Styria, Graz–Wien–Köln 1976, 193 l.

Clauser, Michel (Csery-Clauser Mihály)

La vision de Saint-Étienne de Hongrie, Montreal 1957.

Czermann, Anton St. (Antal)

Die Staatsidee des Heiligen Stephans und die politische Neuordnung des Karpatenbeckens, Klagenfurt 1973, 81 l.

Endrey, Anthony (Antal)

Sons of Nimrod, The Origin of Hungarians, Hungarian Institute, Hawthorn Press, Melbourne 1975, 116 l.

Érdy Miklós

The Sumerian, Ural-Altai, Magyar Relationship: A History of Research, Gilgamesh, New York 1974.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Neue Ausgrabungen in Ungarn, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1951.

Ferdinandy, Michael de (Mihály)

Die Mythologie der Ungarn, 1963.

Ferdinandy, Michael de – Vernadsky, G.

Studien zur ungarischen Frühgeschichte, München 1957.

Foltinyi István

Zur Chronologie der Bronzezeit des Karpathenbeckens, Bonn 1955.
Velemszentvid, ein urzeitliches Kulturzentrum in Mitteleuropa, Wien 1958.
(szerk.) *Corpus antiquitatum Hungaricarum in America I-II*, Bloomington–The Hague 1969.
The Hungarian Archeological Collection of the American Museum of Natural History in New York, New York–The Hague 1969.
Schwert, Dolch und Messer, Göttingen 1980.

Halasi Kun Tibor

Unidentified Medieval Settlements in South Hungary Ottoman I-II, The Hague 1970–1971.
Unidentified Medieval Settlements in Southeastern Hungary, New York 1979.

Haraszti Endre

Hetumoger, The Origins and (he Medieval Migration of Magyars, Winnipeg 1971.

Kosztolnyik Zoltán

Five Eleventh Century Hungarian Kings, 1981.

Lengyel Alfonz – Radan, G.

Archeology of Roman Pannonia, 1984.

Muzsnay, Eugene (Jenő)

Im Dröhnen der Navizence, Bezold, München 1981.

Nagy Kázmér

St. Margaret of Scotland and Hungary, Burns and Sons, Glasgow 1973, 64 l.

Vajay, Szabolcs de

Der Eintritt des ungarischen Stammesbundes in die europäische Geschichte 862–933, SR/4, Hase und Koehler, Mainz 1968, 147 l.

Várdy, Steven Béla – Grosschmid Géza – Domonkos, Leslie S.

Louis The Great, King of Hungary and Poland, East European Monographs, Boulder CO 1986, 541 l.

c. Középkor és újkor a 18. század végéig

Bak János (szerk.)

Coronations: Medieval and Early Modern Monarchic Ritual, University of California Press, Berkeley CA 1990, 261 l.

Bayerle Gusztáv

The Detailed Register of the District of Novigrad of 1570, New York 1969.
Ottoman Records in the Hungarian Archives,

The Hague 1972.

Ottoman Diplomacy in Hungary: Letters from the Pashas of Buda 1590–1593, Bloomington–The Hague 1972.

Ottoman Tributes in Hungary: The Survey and Allocation of Revenues According to Sixteenth Century Tapu Registers of Novigrad, The Hague 1973.

Clauser, Michel (Csery-Clauser Mihály)

Autour de la victoire de St. Gotthard en 1664 ou la mémoire du comte N. Zrínyi, Montreal 1964.

Csikay Pál

Die Beziehung Mathias Corvinus zu den Eidgenossen, Beiträge zur Wirtschafts- und Kulturgeschichte Mitteleuropas im ausgehenden XV. Jahrhundert, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, München 1952, 68 l.

Deér József

Heidnisches und Christliches in der altungarischen Monarchie, Darmstadt 1969.
Die Anfänge der ungarisch-kroatischen Staatsgemeinschaft, Darmstadt 1970.

Domonkos, Leslie S. (László)

A History of Three Early Hungarian Universities: Óbuda, Pozsony and Buda, Notre Dame IN 1966.
The History of the Sigismundean Foundation of the University of Óbuda (Hungary), Youngstown State University, Youngstown OH 1967, 33 l.

Eszláry, Charles (Károly)

La Pragmatique Sanction hongroise et celles des pays et des provinces héréditaires des Habsbourg, Centre National de la Recherche Scientifique, Paris 1952, 95 l.

Ferdinandy László

Das Verhältnis des Fürstentums Siebenbürgen zu Ungarns heiliger Krone, Wiesbaden 1972.

Gabriel, Astrik L. (Asztrik)

Martin de Berek, Receptor, Proctor and Rector at the University of Paris 1423–1432, Bárdi, Roma 1956, 20 l.

The Mediaeval Universities of Pécs and Pozsony, Commemoration of the 500th and 600th Anniversary of Their Foundation 1367, 1467, Frankfurt a. M. 1969, 87 l.

The University of Paris and its Hungarian Students and Masters During the Reign of Louis XII and François Ier, University of Notre Dame–J. Knecht, Notre Dame IN–Frankfurt a. M. 1986, 238 l.

Gonda, Élijahu Moshe (László)

M'dinijut hászovianut hádatit sel Joszef háseini b'Hungarija (II. József magyar király, héb.), Eked, Tel-Aviv 1976, 175 l.

Held, Joseph (József)

Hunyadi, Legend and Reality, East European Monographs, Boulder CO 1985.

Király, Béla K.

Hungary in the Late Eighteenth Century: The Decline of Enlightened Despotism, Columbia University Press, New York 1969, 295 l.

Király, Béla K. – Bak János (szerk.)

From Hunyadi to Rákóczi, War and Society in Medieval and Early Modern Hungary, Brooklyn College Press, Brooklyn NY 1983, 545 l.

Matúz József – Hunyadi István

Die Steuerkonskription des Sandschaks Stuhlweissenburg aus den Jahren 1563–1565, Bamberg 1986.

Molnár Andrea

Fürst Stefan Bocskay als Staatsmann und Persönlichkeit im Spiegel seiner Briefe 1598–1606, SH/23, Trofenik, München 1983, 417 l.

Szathmáry Tibor

Descriptio Hungariae, Cremona 1988, 263 l.

Szent-Iványi, Alexander (Sándor)

Freedom Legislation in Hungary 1557–71, Hungarian Inter-faith Brotherhood, New York 1957, 39 l.

Dániel Szentiváni in England 1665–67, American Hungarian Library and Historical Society, New York 1971, 124 l.

Tölgyes Lajos

Ungarn, Bollwerk der Christenheit zur Zeit der europäischen Türkenkriege, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1957.

Zsolnay, Vilmos von

Vereinigungsversuche Südosteuropas im XV. Jahrhundert – Johann von Hunyadi, Selke, Koblenz BRD 1967, 180 l.

d. 19. század**Alföldi László Mihály**

The Armies of Austria-Hungary and Germany 1740–1914, Carlisle Barracks MA 1975.

Auer, Paul (Pál)

Initiatives toward Cooperation in the Danubian Basin in the 19th and 20th Centuries, Danubian Press, Astor FL 1970.

Bakó Elemér

Louis Kossuth, Abroad in America, Visitor to the New Nation, Washington 1976.

Bárány, George (György)

The Interest of the United States in Central Europe: Appointment of the First American Consul in Hungary, Kalamazoo MI 1962.
Stephen Széchenyi and the Awakening of

Hungarian Nationalism 1791–1841,
Princeton University Press, Princeton NJ
1968, 487 l.

Bódy, Paul (Pál)

*Joseph Eötvös and the Modernization of
Hungary 1840–1870*, The American
Philosophical Society, Philadelphia 1972, 134
l. – East European Monographs, Boulder CO
1985.

Csáky, Moritz (Móric)

*Der Kulturkampf in Ungarn, Die
kirchenpolitische Gesetzgebung der Jahre
1894–95*, Böhlau, Graz–Wien–Köln 1967,
119 l.
*Von der Aufklärung zum Liberalismus,
Studien zum Frühliberalismus in Ungarn*,
Wien 1981.

Deák Ernő

*Das Städtewesen der Länder der ungarischen
Krone 1780–1918, I. Allgemeine
Bestimmungen der Städte und der städtischen
Siedlungen, II. Ausgewählte Materialien zum
Städtewesen*, Verlag der Österreichischen
Akademie der Wissenschaften, Wien 1989,
227+1041 l.

Deák István

*The Month of Defiance: Revolutionary
Hungary in September 1848*, New York 1974.
*The Lawful Revolution, Louis Kossuth and the
Hungarians 1848–1849*, Columbia University
Press, New York 1979, 415 l. – (né.) 1979.

Décsy János

*Prime Minister Gyula Andrassy's Influence on
Habsburg Foreign Policy During the Franco-
German War of 1870–1871*, East European
Monographs, Boulder CO 1979, 177 l.

Deme László

*The Radical Left in Hungarian Revolution of
1848*, East European Monographs, Boulder
CO 1976, 162 l.

Eszlár, Charles (Károly)

*Les relations hispano-hongroises et
l'Académie Militaire Royale Hongroise
Ludovica, Consequence de l'Indépendance*,
Zargora 1965.

*Les français en Hongrie pendant les guerres
napoléoniennes et mondiales*, Paris 1966.

Fejtő, François (Ferenc)

*Un Habsburg révolutionnaire Joseph II,
Portrait d'un despote éclaire*, Plon, Paris 1953,
356 l.

Folberth Ottó

*Schicksale des "Pestalozzismus" im
ungarischen Raum*, München 1966.

Handler Endre

Blood Libel at Tiszaeszlár, New York 1980.

Held, Joseph (József) – Winters, Stanley B.
(szerk.)

*Intellectual and Social Developments in the
Habsburg Empire from Maria Theresa to
World War I*, East European Monographs,
Boulder CO 1975.

Hidas, Péter J.

*The Metamorphosis of a Social Class in
Hungary during the Reign of Young Franz
Joseph*, East European Monographs, Boulder
CO 1977.

Kabdebó, Thomas (Tamás)

*Diplomat in Exile, Francis Pulszky's Political
Activities in England 1849–1860*, East
European Monographs, Boulder CO 1979,
230 l.

Kecskeméti Károly

*Témoignages français sur la Hongrie à
l'époque de Napoléon 1802–1809*, Institut
Imre Nagy, Bruxelles 1960, 280 l.
Notes and rapports français sur la Hongrie

au XVIII.ème siècle, Institut Imre Nagy, Bruxelles 1963, 180 l.
La Hongrie et le réformisme liberal, Centro di Ricerca, Roma 1989.

Király, Béla K.

Ferenc Deák, Twayne, Boston 1975, 243 l.

Komlós, John H. (János)

Louis Kossuth in America 1851–1852, East European Institute, Buffalo 1973, 198 l.

Radvánszky Antal

Baron Josef Eötvös, Ungarischer Staatsmann und Denker, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit 1959, 48 l.

Sebestyén Endre

Kossuth – A Magyar Apostle of World Democracy, Expert Printing, Pittsburgh 1950, 218 l.

Silagi, Denis (Szilágyi Dénes)

Jakobiner in der Habsburger Monarchie, 1962.
Der Grösste Ungar – Graf Stephan Széchenyi, Herold, Wien–München 1967, 150 l.

Simányi Tibor

The People of Kossuth, Historical Miniatures, Ars Hungarica, Vienna 1959, 115 l.

Széchenyi, Georg (György)

Graf Stefan Széchenyi, ein persönliches Bekenntnis, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1960.

Tóth, Adalbert (Béla)

Parteien und Reichstagswahlen in Ungarn 1848–1892, München 1973.

Várdy, Steven Béla

Baron Joseph Eötvös: The Political Profile of a Liberal Hungarian Thinker and Statesman,

Indiana University, Bloomington 1967, 325 l.
Baron Joseph Eötvös (1813–1871), A Literary Biography, East European Monographs, Boulder CO 1987, 189 l.

Wagner, Francis S. (Ferenc)

Széchenyi and the Nationality Problem in the Habsburg Empire, 1960.

e. Legújabb kor

Acsay, Leslie E. (László)

Savé the Splendor of Budapest (tan.), American Hungarian Library and Historical Society, New York 1965, 24 l.

Aczél Tamás (szerk.)

Ten Years After, The Hungarian Revolution in The Perspective of History, MacGibbon and Kee, London 1966, 253 l. – Holt, Rinehart and Winston, New York–Chicago–San Francisco 1966.

Aczél Tamás – Méray Tibor

The Revolt of the Mind, A Case History of Intellectual Resistance Behind the hon Curtain, (Tisztító vihar), F. A. Praeger, New York 1959, London 1961, 449 l. – (né.) *Die Revolte des Intellekts, Die geistigen Grundlagen der ungarischen Revolution*, L-M, München 1960, 415 l. – (fr.) *La révolte de l'esprit*, Gallimard, Paris 1962, 364 l.

Adonyi-Naredy, Franz (Ferenc)

Ungarns Armee im Zweiten Weltkrieg, Deutschlands letzter Verbündeter, Vowinckel, Neckargemünd BRD 1971, 219 l.

Ajusinszky Béla (Oláh György)

Mindszenty, El martirio de un Cardenal (sp.), Dürer, Buenos Aires 1949, 168 l.

András, Emerich (Imre)

Entstehung und Entwicklung dersog. "Völkischen Bewegung" in Ungarn 1920–1956, Szerző, Wien 1974, 266 l. – (ang.) Vienna 1974.

Bak János – Litván György (szerk.)

Socialism and Social Science, Selected Writings of Ervin Szabó, Routledge, London 1982, 245 l.

Bakay Lajos

Gallery of Ghosts (önéletr.), Weller, Toronto 1983.

Balla Borisz

History and Beyond: Pages from a Diplomatic Diary 1939–1946, New York 1968, 89 l.

Banda, Michael (Mihály)

The Chinese Communist Party and the Hungarian Revolution, Pioneer, New York 1957, 21 l.

Bangó Jenő

Anzeichen des Nonkonformismus in Ungarn, Köln 1984.

Wandlungen im West- und Deutschlandbild der ungarischen Presse, Köln 1984.
Die postsozialistische Gesellschaft Ungarns, SH/39, München 1991, 264 l.

Bárány, George (György)

Hungary: From Aristocratic to Proletarian Nationalism, London 1969.

Magyar Jew or Jewish Magyar, Pittsburgh 1974.

The Truth, the Whole Truth, and Nothing But the Truth: Variations on a Theme, University of Denver, Denver 1976, 56 l.

Baráth Tibor

Le cri de la Hongrie (1956), Le Monde Hongrois en Occident, Montreal 1957.

Baross Gábor

Hungary and Hitler, Danubian Press, Astor FL 1970.

Bartalits László

Hongrije en de Anschluss 1918–1938 (holl.), Tilburg 1968.

Bátkay, William M. (Vilmos)

Authoritarian Politics in a Transitional State: István Bethlen and the Unified Party in Hungary 1919–1926, East European Monographs, Boulder CO 1982.

Baudy, Nicolas (Bándy Miklós, szerk.)

Jeunesse d'Octobre, Témoins et combattants de la Révolution Hongroise, La Table Ronde, Paris 1957, 443 l.

Beke László (pseud.)

Il diario di uno studente, Budapest, ottobre-novembre 1956, Longanesi, Milano 1957, 162 l. – (ang.) *A Student's Diary*, Hutchinson, London 1957, Viking Press, New York 1957, 125 l. – (sp.) *Diario de Budapest*, Agora, Buenos Aires 1957, 123 l. – (sv.) *Studentens dagbok*, Hökerberg, Stockholm 1957, 142 l. – (né.) *Tagebuch eines ungarischen Studenten*, Scherz, Bern–Stuttgart–Wien 1957, 167 l.

Bethlen, Stefan Graf (István, szerk.)

Osthandel in der Krise, G. Olzog, München–Wien 1976, 256 l.

Bezerédj Zoltán

Probleme der weltanschaulichen Erziehung in Ungarn nach dem Volksaufstand von 1956, Széchenyi Kreis, Köln 1966, 162 l.

Zehn Jahre danach (Essay), Edition E., Köln 1966, 75 l.

Bíró László

Una revolución silenciosa (sp.), Buenos Aires 1969.

Biss, Andreas (Semsey András)

Der Stopp der Endlösung, Kampf gegen Hitler und Eichmann in Budapest, Stuttgart 1966.

A Million Jews to Save, Barnes, New-Brunswick NJ 1975.

Wir hielten die Vernichtung an, Der Kampf gegen die "Endlösung" 1944, Herstein BRD 1985.

Bodnár Gábor

Siebzig Jahre der ungarischen Pfadfinder, Hungarian Scout Association, Garfield NJ 1982. – (ang.) uo. 1986, 104 l.

Bodolai Zoltán – Csapó Endre

The Unmaking of Peace, The Fragmentation of Central Europe after World War One by the Peace Treaty of Trianon, St. Kilda-Melbourne 1980, Cleveland 1984.

A Place in the Sun, The Hungarian Struggle to Regain Their Heritage and Freedom, Hungarian Council of New South Wales, Sydney 1986, 64 l.

Boér, Nicolas (Miklós)

Cardinal Mindszenty: and the Implacable War of Communism Against Religion and the Spirit, B.U.E. Ltd., London 1949, 391 l. – (ol.) Garzanti, Milano 1950, 300 l.

Borbándi Gyula

Der ungarische Populismus, SH/7, Hase und Koehler, Mainz 1976; Aurora, München 1976, 358 l.

Borsányi Julián

Das Rätsel des Bombenangriffs auf Kaschau, 26. Juni 1941, Wie wurde Ungarn in den II. Weltkrieg hineingerissen?, SH/16, Trofenik, München 1978, 300 l.

Borsody, Stephen (István, szerk.)

The Hungarians: a Divided Nation, Yale Center for International and Area Studies, New Haven CT 1988, 405 l.

Bóta Ernő

Requiem pour une république populaire démocratique ensevelie sans linceul ni sépulture, Responsabilités françaises dans la chute de la république libérale hongroise, Paris 1979.

Braham, Randolph L.

Eichmann and the Destruction of Hungarian Jewry, Twayne, New York 1961.

The Hungarian Jewish Catastrophe, Marstin, New York 1962.

Education in the Hungarian People's Republic, Washington 1970, 227 l.

The Treatment of Hungarian Jews in German-occupied Europe, Jerusalem 1977.

The Hungarian Labor Service System 1939–1945, East European Monographs, Boulder CO 1977, 159 l.

The Politics of Genocide, The Holocaust in Hungary I-II, Columbia University Press, New York 1981.

Genocide and Retribution, The Holocaust in Hungarian-ruled Northern Transylvania, Kluwer–Nijhoff, Boston–The Hague 1983, 260 l.

The Tragedy of Hungarian Jewry, East European Monographs, Boulder CO 1986.

Braham, Randolph L. – Vágó Béla (szerk.)

The Holocaust in Hungary: Forty Years Later (tangy.), New York 1985.

Brunner, Georg (György, szerk.)

Die Deutschen in Ungarn, Südosteuropa-Gesellschaft, München 1989, 131 l.

Chászár, Edward (Ede)

Decision in Vienna, The Czechoslovak-Hungarian Border Dispute of 1938, Danubian Press, Astor FL 1978, 165 l.

(szerk.) *Hungarians in Czechoslovakia Yesterday and Today* (tangy.), Danubian Press, Astor FL 1988, 144 l.

Csáky Zoltán

Ich schwöre, dass Kardinal Mindszenty unschuldig ist, Thomas-Verlag, Zürich 1949, 117 l.

Csicsery-Rónay István

Russian Cultural Penetration in Hungary, Washington 1950, New York 1951.
The First Book of Hungary, Franklin Watts, New York 1967, 89 l.

Czakó Ambró

The Mindszenty Case, Oberlin OH 1949.

Czikann-Zichy, Maurice (Móric)

My Life, Politics and Diplomacy in Turbulent Times, Universe, Englewood NJ 1986.

Danzig, Hillél (Imre)

Im Schatten der Pferde, Ungarische Juden an der Ostfront 1942–43, hn. 1945.

Darnóy, Paul (Pál)

Ungarn nach dem Volksaufstand, Kiepenheuer und Witsch, Köln–Berlin 1960, 196 l.

Daruvár, Yves de

Le destin dramatique de la Hongrie, Trianon ou la Hongrie écartelée, Duna, Fahrwangen, Schweiz 1971, 249 l. – (né.) *Das dramatische Schicksal Ungarns – Trianon, oder die Teilung Ungarns*, Nemzetőr, München 1971, 244 l. – (ang.) *The Tragic Fate of Hungary*, Nemzetőr–Alpha Publ., München–DeKalb Pike PA 1971, 128 l.

Deák, Francis (Ferenc)

Hungary and the Treaty of Trianon, Lexington MA 1960.

Hungary at the Paris Peace Conference, The Diplomatic History of the Treaty of Trianon, Columbia University Press, New York 1972.

Deák István

Hungary – East Central European Studies (tank.), Columbus OH 1974.

Deák Zoltán

Hungary's Fight for Democracy, New York 1947.

Domokos, Alex (Sándor)

The Lonely Nation, Szerző, Winnipeg 1981, 213 l.

Dömötör Ede – Horváth Béla

La politica russa e Mindszenty, Szent István Népe, Genova 1949, 102 l.

Dreisziger, Nándor F.

Hungary's Way to World War II, Helicon–Danubian Press, Toronto–Astor FL 1968, 239 l.

(szerk.) *The Hungarian Revolution, Twenty Years After* (tangy.), Kingston 1976.
Transylvania and the Theory of Daco-Roman-Rumanian Continuity, Committee of Transylvania, Rochester NY 1980, 112 l.

Eckhardt Tibor

Regicide at Marseille, Recollections of --, American Hungarian Library and Historical Society, New York 1964, 251 l.

Éltető, L. J. (Lajos) – Ludányi András – Cadzow, J. F. (szerk.)

Transylvania – The Roots of Ethnic Conflict, Kent State University Press, Kent OH 1983, 368 l.

Fábián Béla

Cardinal Mindszenty, the Story of a Modern Martyr, Scribner, New York 1949, 207 l.

Faludy György – Tatár Mária – Pálóczi-Horváth György

*Tragödie eines Volkes, Ungarns
Freiheitskampf durch die Jahrhunderte,*
Europa-Verlag, Wien 1957, 166 l.

Faragó, Ladislás (László)

Strictly from Hungary (etnl.), Walker, New York 1962, 196 l.

Farkas, Franz von Kisbarnak (Ferenc)

Kämpfe um den Tataren-Pass, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1953, 29 l.

Farkas József Gert (szerk.)

Die ungarische Revolution 1956, Ostwestliche Presseschau, Szerző, München 1957, 128 l.
Die ungarische Revolution 1956, Rundfunk-Dokumente, Szerző, München 1957, 128 l.

Fehérvári István

The Long Road to Revolution – The Hungarian Gulag 1954–1956 (Börtönvilág Magyarországon, Szovjetvilág Magyarországon), Pro Libertate, Santa Fe NM 1989, 228 l.

Fejtő, François (Ferenc)

La tragédie hongroise ou une révolution socialiste antisoviétique, P. Horay, Paris 1956, 314 l. – (ang.) *Behind the Rape of Hungary,* McKay, New York 1957, 335 l. – (ol.) *Ungheria 1945–1957,* Einaudi, Torino 1957, 442 l.
Budapest 1956, Julliard, Paris 1966.

Fekete Attila

El asesinato de Hungría (sp.), Ed. Jus, México 1957, 174 l.

Feketekúty László

Kardinal Mindszenty, NZN-Verlag, Zürich 1949, 72 l. – (fr.) *Le cardinal Mindszenty,* Ed. St. Paul, Fribourg 1949, 64 l. – (holl.)

Kardinaal Mindszenty, F. W. Koning, Laren 1949, 92 l. – (sp.) *El Cardenal Mindszenty,* Publicaciones Españolas, Madrid 1949, 92 l.
Die Lehren der ungarischen Revolution, Széchenyi Kreis, Köln 1961, 42 l.

Fenyő, Mario D.

Hitler, Horthy and Hungary, German-Hungarian Relations 1941–1944, Yale University Press, New Haven CT–London 1972, 279 l.

Fenyvesi, Charles (Károly)

Hungary 20 Years Later, New York 1976.
When The World Was Whok (eml.), Viking–Penguin, New York 1990. – (né.) *Als die Welt noch heil war,* A. Knaus, München 1991, 272 l.

Flóris, George (György)

Hungary Behind the Headlines, New Horizon, Calcutta 1958, 152 l.
Hungary's Tragedy, Calcutta 1959.

Futaky István (szerk.)

Küss die Hand Genossin; Ungarn – ein kommunistisches Wunderland?, Rowohlt, Reinbek 1983, 190 l.

Gál Imre

American-Hungarian Foreign Relations up to 1961, Kossuth Foundation, New York 1961, 40 l.

Galambos Ferenc

Aus dem Kulturleben in Oberschützen um die Jahrhundertwende, Oberschützen, 1976.

Galántai Márta

The Changing of the Guard, The Siege of Budapest 1944–1945, Pall Mall Press, London–Dunmow 1961, 224 l.

Galló Géza (szerk.)

Remember Hungary (tan. cikkgy.), Melbourne 1966.

Gáti, Charles (Károly)

The Populist Current in Hungarian Politics 1935–1944, Ann Arbor MI 1965.
Hungary, The Communist State in the Eve of Detente 1971–1977, Oakville, Ont. 1981.
Hungary and the Soviet Bloc, Duke University Press, Durham NC 1986, 304 l.

Gereben István (szerk.)

Defiant Voices, Hungary 1956–1986 (Samizdats), Alpha Publ., DeKalb Pike PA 1986, 168 l.

Dr. Géza (pseud.)

Doctor in Revolt, F. Muller, London 1958, 214 l.

Gombos Gyula

Ruplan maihinlasku (finn, részlet a Húsz év utánból, ford. Szenté Imre), Alea-Kirja, Helsinki 1970, 56 l.

Gordon Ferenc

Report on the Real Events in Hungary from the Beginning of 1945 to the End of 1947, Buenos Aires 1948.

Gosztony, Péter (Gosztonyi Péter)

Der Kampf um Budapest 1944–45, SH/2, Schnell und Steiner, München–Zürich 1964, 88 l.

(szerk.) *Der ungarische Volksaufstand in Augenzeugenberichten*, Rauch, Düsseldorf 1966, 462 l. – dtv, München 1981, 460 l. – (fr.) *Histoire du soulèvement hongrois 1956*, Ed. Horváth, Paris 1966, 383 l.
Endkampf an der Donau 1944–45, Molden, Wien–München–Zürich 1969, 356 l.
Miklós von Horthy, Admiral und Reichsverweser, Musterschmidt, Göttingen–Zürich–Frankfurt a. M. 1973, 126 l.

Grossmann, Alexander (Sándor)

Nur das Gewissen, Carl Lutz und seine Budapester Aktion, Genf 1986.

György Ervin

Ich kämpfte für den Frieden, Erinnerungen eines Funktionars aus dem Ostblock, SOI, Bern 1972, 100 l.

Hámori László

Ungern efter andra vaerldskriget (sv.), Utrikespolitiska institutets broschyrsereie, Stockholm 1957.

Handler, Andrew (Endre, szerk. és ford.)

The Holocaust in Hungary, An Anthology of Jewish Response, Alabama University, Birmingham AL 1982.

Hantos Elemér

Ungarn 1848 und 1956, Zwei Revolutionen – zwei Konterrevolutionen – ein Ausgleich, SOI, Bern 1969, 120 l.

Haraszti, Andrew (Endre)

The Ethnic History of Transylvania, Danubian Press, Astor FL 1972, 218 l.

Hefty, Georg P. (György)

Schwerpunkte der Aussenpolitik Ungarns 1945–1973, München 1980.

Heller Ágnes – Fehér Ferenc

Ungarn '56, Geschichte einer antistalinistischen Revolution, VSA-Verlag, Hamburg 1982, 206 l.
Hungary 1956 Revisited, The Message of a Revolution – A Quarter of a Century After, Allen and Unwin, London–Boston–Sydney 1983, 174 l.

Heller Andor

No More Comrades, H. Regnery, Chicago 1957, 175 l., New York 1957, 256 l. – (sp.)
No somos mas camarados, Criterio, Buenos Aires 1957, 121 l. – (bengáli) Calcutta 1958. – (maláj) Djakarta 1958, Ernakulam 1958.

Hennyey Gustav (Gusztáv)

Ungarns Schicksal zwischen Ost und West (eml.), SH/10, Hase und Koehler, Mainz 1975, 192 l.

Hokky, Charles (Károly)

Ruthenia, Spearhead Toward the West, Danubian Press, Gainesville FL 1966, 78 l.

Hollos, Marida – Máday Béla C. (szerk.)

New Hungarian Peasants: An East Central European Experience with Collectivization, East European Monographs, Boulder CO 1983.

Homonnay Elemér

Wilson's Principles and the Southern Hungarian Question, Cleveland 1957, 31 l. – (né.) Pannonia, Freilassing 1959, 24 l.
Atrocities Committed by Tito's Communist Partisans in Occupied Southern Hungary, Council for Liberation of Southern Hungary, Cleveland 1957, 18 l.

Homonnay Ottó János (szerk.)

Justice for Hungary (Trianon-album), Hungarian Turul Society, West Hill, Ont. 1970, 176 l.

Honti, François (Ferenc)

La question transylvaine, Genève 1946, 12 l.
Le drame hongrois, Une grande bataille de la civilisation chrétienne, Ed. du Triolet, Paris 1949, 320 l.

Horthy, Nikolaus von

Ein Leben für Ungarn (eml.), Athenäum, Bonn 1953, 327 l. – (fr.) *Mémoires de l'admiral -- de*, Hachette, Paris 1954, 288 l. – (finn) *Muistelmat*, Otava, Helsinki, 1955, 362 l. – (ang.) *The Admiral Horthy Memoirs*, Spellens, New York 1957, 268 l.

Igazy János (pseud.)

Aan de Rode Donau (holl.), Morissault, Bussum, Nederland 1957, 200 l.

Ignotus, Paul (Pál)

Political Prisoner, Routledge and Kegan Paul, London 1959, 201 l. – (fr.) *Prisonnier politique*, Hachette, Paris 1962, 301 l.
The Hungary of Michael Polanyi – The Logic of Personal Knowledge, London 1961.
Hungary, Benn–Praeger, London–New York 1972, 333 l.

Illyés Elemér

Nationale Minderheiten in Rumänien, Siebenbürgen im Wandel, Braunmüller, Wien 1981, 322 l. – (ang.) *National Minorities, Change in Transylvania*, East European Monographs, Boulder CO 1982, 355 l.
Ethnic Continuity in the Carpatho-Danubian Area, Columbia University Press, New York 1988, 450 l.

Jákli István

Der Kampf ist noch nicht zu Ende (Ungarische Katholische Arbeiterbewegung), Amerikanisch-Ungarischer Verlag, München 1952, 20 l.

János, A. C. (Csaba) – Slottman, William B. (szerk.)

Revolution in Perspective: Essays on the Hungarian Soviet Republic of 1919, University of California Press, Berkeley CA 1971, 185 l.

Jónás Endre

Trianon, A European Problem, Hungarian Society-Hungarian Christian Workers Union, Zürich 1960, 104 l.

Juhász, William (Vilmos)

Blueprint for a Red Generation, Mid-European Studies Center, New York 1952, 101 l.

The Hungarian Revolution: The People's Demand, Free Europe Press, New York 1957, 60 l.

Just Béla

Un Procès préfabriqué, L'affaire Mindszenty, Témoignage Chrétien, Paris 1949, 178 l.
(szerk.) *Le forçat accuse, Textes choisis*, Bloud et Gay, Toulouse 1949, 191 l. – (port.) *O Forçado Acusa! Textos de Mindszenty*, Extraídos dos Obras do Cardenal Mindszenty, Lisboa 1949, 180 l.

Kállay, Nicholas (Miklós)

Hungarian Premier, A Personal Account of a Nation's Struggle in the Second World War, Columbia University Press, New York 1954, 518 l.

Kang-Tao-nan (K. Katona Lajos)

Hszüung-jali zsen min kang pao jün ting (kínai, a magyar népi ellenállási küzdelem), Tajpej 1966, 200 l.

Károlyi, Michael (Mihály)

Faith Without Illusion, Memoirs, J. Cape, London 1956, 392 l.

Kecskeméti, Paul (Pál)

The Unexpected Revolution, Social Forces in the Hungarian Uprising, Stanford University Press, Stanford CA 1961, 1969, 178 l.

Kelemen Pál

Hussar's Picture Book, from the Diary of a Hungarian Cavalry Officer in World War I., Indiana University Press, Bloomington 1972, 207 l.

Kelemen, Steven (István)

Zum Tode verurteilte Zwanzigjährige, Wien 1957.

Kertész, Stephen D. (István)

Diplomacy in a Whirlpool, Hungary Between Nazi Germany and Soviet Russia, University of Notre Dame Press, Notre Dame IN 1953, 273 l.

Between Russia and the West, Hungary and the Illusions of Peacemaking 1945–1947, University of Notre Dame Press, Notre Dame IN–London 1984, 299 l.

Kessler József

Turanism and Panturanism in Hungary 1890–1945, Berkeley CA 1967.

Király, Béla K. – Jónás, Paul (Pál) (szerk.)

The Hungarian Revolution of 1956 in Retrospect, East European Monographs, Boulder CO 1977, 157 l.

Király, Béla K. – Lotze, Barbara – Dreisziger Nándor (szerk.)

The First War between Socialist States: The Hungarian Revolution of 1956 and its Impact, East European Monographs, Boulder CO 1984.

Király Ernő

Die Arbeiterselbstverwaltung in Ungarn, Aufstieg und Niedergang 1956–1958, Oldenbourg, München 1961, 111 l.

Kisjókai Erzsébet

Hungarije, Land van martelaren (holl.), Magyar Ház, Brussels 1957, 48 l.

Klay, Andor C. (Sziklay)

The Visitor Speaks 1800–1950, Williams and Heinz, Washington 1950.

Kocsis Gábor

Ungarns Jugend heute, Heimatwerk, München 1966, 168 l.

Kohánszky János Jenő

En defense del Occidente (sp.), Centro Hungaro, Buenos Aires 1957, 19 l.

Konkoly Kálmán

Das Geheimnis des Mátyás Rákosi, Wancura, Wien–Köln 1962, 294 l.

Konkoly Kálmán – Ábrányi Aurél

Ein Land in Flammen, Der Opfergang Ungarns, Isar, München 1956, 159 l. – (holl.) *Een land in vlammen*, La Riviere Voorhoeve, Zwolle 1957, 164 l.

Kopácsi Sándor

Au nom de la classe ouvrière, Laffont, Paris 1979, 349 l. – (né.) *Die ungarische Tragödie*, Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart 1979, Frankfurt–Berlin–Wien 1981. – (ang.) *In the Name of the Working Class: The Inside Story of the Hungarian Revolution*, Grove, New York 1987, 304 l.

Korbuly Dezső

Ungarns schrittweise Gleichschaltung durch die Kommunisten 1945–1948, München 1970.

Kovács, Árpád F. (szerk.)

Issue on the East-West Problem (tangy.), St. John's University, New York 1960, 151 l.

Kovács Imre

Im Schatten der Sowjets (eml), Thomas-Verlag, Zürich 1948, 331 l. – (fr.) *D'une occupation à l'autre, La tragédie Hongroise*,

Calman-Levy, Paris 1949, 297 l.
The Hungarian People's Republic, Free Europe Committee, New York 1951, 27 l.
(szerk.) *Facts about Hungary, The Fight for Freedom*, Hungarian Committee, New York, – I. 1958, 280 l. – II. 1959, 315 l. – III. 1966, 383 l.

Kovács Károly

Den ungarski tragedie (dán), Árhús 1957, 32 l.

Kovács Tibor

Het drama Hongarije, Achtergrond en oorzaken (holl.), Het Spectrum, Utrecht–Antwerpen 1957, 202 l.

Kovrig Béla

National Communism in Hungary, Marquette University Press, Milwaukee WI 1958, 185 l.

Kovrig, Bennet (Bence)

The Hungarian People's Republic, Johns Hopkins University Press, Baltimore 1970, 206 l.
Communism in Hungary, From Kun to Kádár, Stanford University Press, Stanford CA 1979, 525 l.

Könnyű, Leslie (László)

Hungarian Transylvania, American Hungarian Beview, St. Louis 1983.

Kövágó József

You are All Alone (eml.), F. A. Praeger, New York 1959, 295 l.

Lahav, Jehuda

Der Weg der ungarischen Kommunistischen Partei zur Macht I-II, SH/19, Trofenik, München 1985-1986, 434+453 l.

Laping, Francis (Ferenc, szerk.)

Remember Hungary 1956, Alpha Publ., DeKalb Pike PA 1975, 382 l.

László Ervin

The Communist Ideology in Hungary: Handbook for Basic Research, Reidel, Dordrecht, Netherlands 1966, 315 l.

Lendvai, Paul (Pál)

Das eigenwillige Ungarn, Innenansichten eines Grenzgängers, Interforum, Zürich 1986, 148 l. – 2. kiad. *Das eigenwillige Ungarn, von Kádár zu Grósz*, uo. 1988.

Lengyel Emil

Americans from Hungary, Lippincott, Philadelphia–New York 1948, 319 l.

K. Lengyel Zsolt

Unternehmen CULTURA, Eine Zeitschrift für deutsch-rumänisch-ungarische Verbindung zwischen Kultur und Politik in Klausenburg 1924, München 1986.

Liptay, Lewis (Lajos)

Hungary the Innocent Victim, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1953, 44 l.

Lukács, John (János)

Budapest 1900, A Historical Portrait of a City and its Culture, Weidenfeld and Nicholson, New York 1988, 255 l.

Major Márk Imre

American-Hungarian Relations 1918–1941, Danubian Press, Astor FL 1974, 272 l.

Major Róbert

A Short History of the Industrial Workers and Trade Unions in Postwar Hungary, Mid-European Studies Center, Washington 1953.

Marton, Andrew (Márton Endre)

The Forbidden Sky, Inside the Hungarian Revolution, Little, Brown and Comp., Boston–Toronto 1971, 306 l.

Medgyesy M. László

Evolution of the Socialist "New Man" in Hungary, Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, Vienna 1980. – (né.) *Die Entwicklung des "Neuen Menschen" im sozialistischen Ungarn*, uo. 1980.

Méray Tibor

Thirteen Days that Shook the Kremlin, Imre Nagy and the Hungarian Revolution, Thames and Hudson, London 1958, 290 l. – F. A. Praeger, New York 1959, 290 l. – (né.) München 1961.

Imre Nagy, (ang.) London 1958. – (fr.) *Imre Nagy, l'homme trahi*, Julliard, Paris 1960, 357 l.

Budapest, 23 octobre 1956, Laffont, Paris 1966, 347 l. – (ang.) *That day in Budapest, October 23, 1956*, Funk and Wagnalls, New York 1969, 503 l.

Mészáros István

La rivolta degli intellettuali in Ungheria, Einaudi, Torino 1958, 213 l.

Mihalovics Zsigmond

Martire, non criminale, Testimonianze, Veritas, Roma 1949, 252 l. – (né.)

Mindszenty, Ungarn, Europa, Ein Zeugenbericht, Badenia, Karlsruhe 1949, 262 l. – (ang.) *The Confessor Cardinal Mindszenty*, Perth, Australia 1975.

Mihályi, Gilbert E.

Schetsen overde betrekkingen tussen Nederland en Hongarije (holl.), Aalmozeiner der Hongaren in Nederland, Heeswijk 1955, 70 l.

The Principle of Sphere of Influence in US Foreign Policy Toward Hungary, 1962. *Communist Scuttle*, 1964.

The Supreme Issue is Freedom, The Continuing Relevance of Cardinal Mindszenty's Quest for Human and National Right, New York 1965, 95 l.
Vatican-Kádár "Agreement", 1965.

Mikes, George (György)

The Hungarian Revolution, A. Deutsch, London 1957, 192 l. – (fr.) *La révolution hongroise*, Gallimard, Paris 1957, 288 l. – (né.) *Revolution in Ungarn*, Scherz-Goverts, Stuttgart 1957, 212 l.
A Study in Infamy, The Operations of the Hungarian Secret Police (AVO), A. Deutsch, London 1959, 175 l.
(szerk.) *Prison, A Symposium*, Routledge and Kegan Paul, London 1963, 215 l.

Mindszenty, József Cardinal

Memoirs, Macmillan, New York 1974, 341 l.
– (né.) Ullstein, Frankfurt–Berlin–Wien 1974.

Mócsy, István I.

Effects of World War I, The Uprooted: Hungarian Refugees and Their Impact on Hungarian Domestic Politics 1918–1921, East European Monographs, Boulder CO 1983.

Molden, Fritz – Pogány, Eugen Géza (Jenő)

Ungarns Freiheitskampf, Libertás, Wien 1957, 127 l.

Molnár Miklós

Victoire d'une défaite, Budapest 1956, Fayard, Paris 1968, 363 l. – (ang.) *Budapest, 1956: A History of the Hungarian Revolution*, Allen and Unwin, London 1971, 303 l.
A Short History of Hungarian Communist Party, Westview Press–Dawson, Boulder CO–Folkestone, England 1978, 168 l.
De Béla Kun à János Kádár, Soixan-te-dix ans de communisme hongrois, Presses de la Fondation Nationale des Sciences Politiques, Genève 1987, 336 l.

Molnár Miklós – Nagy László

Imre Nagy, réformateur ou révolutionnaire?, Droz–Minard, Genève–Paris 1959, 256 l.

Nadányi, Paul (Pál)

The Revolt that Rocked the Kremlin 1956, Hungarian Reformed Federation of America, Washington 1963, 73 l.

Nagy Béla

Journal d'un insurgé hongrois, Ed. de la Pensée Moderne, Paris 1956, 221 l. – (jap.) Tokyo 1957, 254 l.

Nagy Ferenc

The Struggle Behind the Iron Curtain (eml.), Macmillan, New York 1948, 471 l. – (ol.) *La lotta dietro la Cortina di Ferro*, Milano 1950, 408 l.

Nagy Kázmér

Australia and the Hungarian Question in the United Nations, Canberra 1966, 55 l.

Nagy László – Révész László

Imre Nagy, Zur politischen und rechtlichen Bedeutung seiner Ermordung, SOI, Bern 1959, 69 l.

Nagy Töhötöm

Jesuitas y masones (sp. Jezsuiták és szabadkőművesek), Szerző, Buenos Aires 1963, 503 l. – (né.) *Jesuiten und Freimaurer*, Frick, Wien 1969.

Nánay Júlia

Transylvania: The Hungarian Minority in Rumania, Danubian Press, Astor FL 1976, 85 l.

Nemes, Joseph (József)

Signs in the Storm, A Hungarian Christian's Account of his Rescue by God from a

Communist Prison, Hodder and Stoughton, London 1956, 189 l. – Abingdon Press, New York–Nashville 1957, 224 l.

Neuburg, Paul (Pál)

The Long Birth, London 1967.
The Hero's Children, The Post-War Generation in Eastern Europe, Constable, London 1972, 384 l.

Oplatka, Andreas (András)

Der Eiserne Vorhang reisst, Ungarn als Wegbereiter, Verlag Neue Zürcher Zeitung, Zürich 1990, 174 l.

Paal, G. (Páll György)

Hungarian Revolution and the Hungarian People's Army, Free Europe Press, New York 1957, 40 l.

Palásthy Rezső – Makra Zoltán (szerk.)

White Book Concerning the Status of Hungarian Prisoners of War Illegally Detained by the Soviet Union and of Hungarian Civilians Forcefully Deported by Soviet Authorities, Hungarian Veterans–Hungária, Bad Wörishofen 1951, 116 l.

Pálóczi-Horváth, Georges (György)

La délivrance, 1832 jours dans les prisons hongroises, Julliard, Paris 1960, 324 l.

Pastor, Peter (Pásztor Péter)

Hungary between Wilson and Lenin: The Hungarian Revolution of 1918–1919 and the Big Three, East European Monographs, Boulder CO 1976, 191 l.

Peéry Rezső

Réforme et révolution en Pannonie, Institut Imre Nagy, Bruxelles 1962, 89 l.

Péteri György

The Effects of World War I: War Communism in Hungary, East European Monographs, Boulder CO 1984.

Piski, Frederick S. (Frigyes)

The Case of Forced Labor in Hungary 1953, Mid-European Studies Center, New York 1956.

Radványi János

Hungary and the Superpowers, The 1956 Revolution and Real Politics, Hoover Institution Press, Stanford CA 1972, 197 l.

Reinert-Tárnoky Ilona

Radikale Bauernpolitik in Ungarn, SH/26, Trofenik, München 1985, 172 l.

Sanborn, Anne Fáy – Wass de Czege, Géza (szerk.)

Transylvania and the Hungarian-Rumanian Problem, Danubian Press, Astor FL 1979, 274 l.

Schopflin, George A. (Schöpflin György)

The Hungarians of Romania, Minority Rights Group, London 1978.
Hungary between Prosperity and Crisis, London 1982.

Schreiber, Thomas (Tamás)

La Hongrie de 1918 à 1958, Fondation Nationale des Sciences Politiques, Paris 1958, 42 l.

Simányi Tibor

Der Weg zur Zerstörung Europas, Ars Hungarica, Wien 1962, 28 l.

Spira, Thomas (Tamás)

German-Hungarian Relations and the Swabian Problem, From Károlyi to Gömbös

1919–1936, East European Monographs,
Boulder CO 1977.

Sulyok, Desiderius (Dezső)

*Zwei Nächte ohne Tag, Ungarn unter dem
Sowjetstern* (eml.), Thomas-Verlag, Zürich
1948, 464 l.

Süle Tibor

*Sozialdemokratie in Ungarn, Zur Rolle der
Intelligenz in der Arbeiterbewegung 1899–
1910*, Köln–Graz 1967.

Sütő László

*La politique interalliée et la Hongrie pendant
la seconde guerre mondiale*, Szerző,
Groningen 1983, 322 l.

Szalay, Jerome (Jeromos)

*Le cardinal Mindszenty, confesseur de la foi,
défenseur de la Cité*, Mission Catholique
Hongroise, Paris 1951, 218 l. – (sp.) *El
Cardenal Mindszenty*, Hispano Americana de
Ediciones, Barcelona 1952, 204 l. – (né.)
Köln 1956.

*Áron Márton, évêque de Transylvanie
(Vérités sur l'Europe Centrale, I.)*, La
Fonderie du Midi, Bordeaux-Bastide 1955,
219 l. – (né.) *Áron Márton (Wahrheiten über
Mitteleuropa I.)*, Amerikanisch-Ungarischer
Verlag, Köln 1956, 188 l. – (ang.) uo. 1958,
228 l.

*Rassembleur ce que l'on a dispersé (Vérités sur
l'Europe Centrale, 2.)*, I. *Le procès de la
Hongrie*, Szerző, Paris 1961, 163 l.; Köln
1961. – II. *Le démembrement de la Hongrie*,
Szerző, Paris 1961, 284 l.

Széchenyi, Georg (György)

*Ungarn zwischen Rot und Rot, Ein Bericht
aus den Jahren 1944–1956*, Biederstein,
München 1963, 183 l. – (sp.) *Doce años entre
cadenas 1944–1956*, Lux-Santa Ana, Oviedo
1957, 223 l.

Szélpál Árpád

Les 133 jours de Bela Kun, Fayard, Paris
1959, 286 l.

Szemák Jenő

Living History of Hungary, Danubian Press,
McIntosh FL 1969, 74 l.

Szent-Ivány Gábor

*Count János Esterházy: The Life and Works
of the Great Son of the Hungarian Highland*,
Portola Valley CA 1989, 306 l.

Szent-Iványi, Alexander (Sándor)

The "Historia" and its Authors, American
Hungarian Library and Historical Society,
New York 1960, 16 l.

Szent-Miklós István

*Political Trends in the Hungarian Army
1945–1956*, Rand Corp., Santa Monica CA
1957, 78 l.
*With the Hungarian Independence Movement
1943–1947*, F. A. Praeger, New York 1988,
242 l.

Szilassy Sándor

Revolutionary Hungary 1918–1921,
Danubian Press, Astor FL 1971, 143 l.

Szöllősi-Janze Margit

*Die Pfeilkreuzlerbewegung in Ungarn,
Historischer Kontext, Entwicklung und
Herrschaft*, Oldenbourg, München 1989, 499
l.

Szöllősy, Alexander (Sándor)

*Hungary versus Pan Slavism and
Pangermanism, The Truth of the Valley of the
Danube*, Hungaria, Sydney 1961, 64 l.

Szöts Vilmos

Impresiones graficas sobre la rebelion hungara 1956 (sp.), Ed. Don Bosco, México 1966, 28 l.

Sztáray Zoltán (szerk.)

Hungary, A Survey 1-2, Kossuth Foundation, New York 1959–1960, 61+75 l.

Ternay István

Das kämpfende Ungarn, Ein Dokumentarbericht über den Freiheitskampf Ungarns seit 1945, Ludgerus–Wingen, Essen 1961, 193 l.

Thierry-Tiry László

Hungria en la tormenta, (sp.), Libreria Internacional del Peru, Lima 1957, 159 l.

Tihanyi, Leslie C. (László)

The Baranya Dispute: Diplomacy in the Vortex of Ideologies 1918–1921, East European Monographs, Boulder CO 1978.

Tollas István (pseud.)

Wir kämpften für unsere Freiheit, Ein Tatsachenbericht vom ungarischen Freiheitskampf, Lüdin, Liestal, Schweiz 1957, 93 l.

Torna Péter – Völgyes Iván

Politics in Hungary, Freeman and Co., San Francisco 1977, 188 l.

Tóth László

Le scuole nei paesi germanici e scandinavi, Viola, Milano 1950, 64 l.

Tóké Rudolf

Béla Kun and the Hungarian Soviet Republic: the Origins and Role of the Communist Party of Hungary in the Revolutions of 1918–1919, F. A. Praeger, New York 1967, 292 l.

Töttös Ernő – Dessart, Francis

Hongrie 1956–1976, L'insurrection hongroise de 1956 devant l'histoire, Ed. Dejaie, Bruxelles–Wépion 1976, 208 l.

Ullein-Reviczky Antal

Guerre allemande, paix russe, Le drame hongrois, Ed. de la Baconnière, Neuchâtel 1947, 235 l.

Urbán, George (György)

The Nineteen Days, A Broadcaster's Account of the Hungarian Revolution, Heinemann, London–Melbourne–Toronto 1957, 361 l.

Vajay, Szabolcs de

L'aspect international des tentatives de restauration Habsbourg en Hongrie, Mars–Octobre 1921, Institut des Hautes Etudes Internationales, Genève 1946.

Váli, A. Ferenc

The Hungarian Revolution and International Law, Hungarian Freedom Fighters Federation, New York 1959.

Rift and Revolt in Hungary, Nationalism versus Communism, Harvard University Press, Cambridge MA 1961, 590 l.

Váralljai Csocsán Jenő

La population de la Hongrie au XX. siècle, Paris 1957.

Varga József

Schuldige Nation oder Vasall wider Willen? Beiträge zur Zeitgeschichte Ungarns und des Donauraumes, I. Teil 1918–1939, II. Teil 1939–1949, integratio, Wien 1987, 1989, 262+421 l.

Varga László

Revision of the Sentence against Cardinal Mindszenty, Hungarian Catholic League of America, New York én. [1955], 24 l.

The Legal Aspects of Forced Labor in Hungary, Free Europe Press, New York é.n. 36 l.

(szerk.) *The Unsolved Hungarian Question*, Federation of Free Hungarian Jurists, New York é.n., 40 l.

Human Rights in Hungary, Danubian Press, Gainesville FL 1967, 199 l.

Vasari, Emilio (Csonka Emil)

Ein Königsdrama im Schatten Hitlers, Die Versuche des Reichsverwesers Horthy zur Gründung einer Dynastie, Herold, Wien–München 1968, 205 l.

Dr. Otto Habsburg oder die Leidenschaft für Politik, Herold, Wien–München 1972, 404 l.

Zita, Kaiserin und Königin, Herold, Wien–München 1976, 159 l.

Der verbannte Kardinal, Mindszenty's Leben im Exil, Herold, Wien–München 1977, 251 l.

Die ungarische Revolution 1956, Seewald, Stuttgart 1981, 416 l.

Ein Kämpfer für Europa, Otto Habsburg im Europa-Parlament, Herold–Oberösterreichischer Landesverlag, München–Linz 1982, 239 l.

Vecsey Josef (József)

(szerk.) *Der Prozess Mindszenty, Dokumente*, Pannonia Sacra, München 1961, 400 l.

Kardinal Mindszenty, München 1962.

Vecsey, Josef – Schlafly, Phyllis

Mindszenty the Man (interview with J. V.), Mindszenty Foundation, St. Louis 1973.

Vermes Gábor

István Tisza, The Liberal Vision and Conservative Statecraft of a Magyar Nationalist, East European Monographs, Boulder CO 1985, 627 l.

Völgyes Iván

The Hungarian Soviet Republic 1919: An Evaluation and a Bibliography, Hoover

Institution Press, Stanford CA 1970, 90 l.

(szerk.) *Hungary in Revolution 1918–1919, Nine Essays*, University of Nebraska Press, Lincoln NE 1971, 219 l.

Völgyes Iván – Völgyes, Nancy

The Liberated Female: Life, Work and Sex in Socialist Hungary, Westview Press, Boulder CO 1977, 240 l.

Vörös Márton

Även för din Skull..., Askild & Kärnekull, Stockholm 1978.

Wagner, Francis (Ferenc, szerk.)

The Hungarian Revolution in Perspective, F. F. Memorial Foundation, Washington 1967, 350 l.

Wass Albert

Documented Facts and Figures on Transylvania, Danubian Press, Astor FL 1987, 80 l.

Wojatsek, Charles (Károly)

From Trianon to the First Vienna Arbitral Award – The Hungarian Minority in the First Czechoslovak Republic 1918–1939, M. Kolbe, Sherbrooke, Que. 1981, 229 l.

Zathureczky Gyula

Der Volksaufstand in Ungarn, Berichte und Zeittafel, B. Pick, Köln 1957, 68 l.

Transylvania, Citadel of the West, Danubian Press, Gainesville FL 1965, 61 l.

Zathureczky Gyula – Kovách Aladár

Die siebenbürgische Frage, Nemzetör, München 1965.

Zombory, Ákos (Aradi Zsolt, szerk.)

Cardinal Mindszenty Speaks, Authorized White Book, Longmans, Green, New York–London–Toronto 1949, 234 l.

Zsolnay, Vilmos von

Zwanzig Jahre ungarische Geschichte 1945–1965, Mainz 1966.

Das Schulwesen in der Ungarischen Volksrepublik, Beltz, Weinheim–Berlin 1968, 195 l.

*

Aufstand in Ungarn 1956, Mit Karikaturen von Sándor Zsoldos, Verband der Freien Ungarn, München 1981, 120 l.

Captive Hungary, An Unsolved Problem of Soviet Aggression, Hungarian Freedom Fighters Federation, New York 1960, 69 l.

Contribution de la révolution hongroise à la pensée socialiste, Comptendu de la Conférence réalisé par l'Institut Imre Nagy de Sciences Politiques, Bruxelles 1959, 158 l.

Criminal Justice in Hungary after the Revolt, Hungarian Freedom Fighters Federation, New York 1959, 56 l.

Hungarians in Czechoslovakia, Research Institute for Minority Studies on Hungarians Attached to Czechoslovakia and Carpatho-Ruthenia, New York 1959, 167 l.

Livre blanc, Quatre années de lutte pour la défense de l'Eglise hongroise, Amiot-Dumont, Paris 1949, 191 l.

La Vérité sur l'Affaire Nagy, Les faits, les documents, les témoignages internationaux, Plon, Paris 1958, 256 l. – (ang.) *The Truth About the Nagy Affair*, Secker and Warburg, London 1959, 213 l. – (né.) *Der Fall Imre Nagy*, Kiepenheuer und Witsch, Köln–Berlin, 1958, 224 l. – (sp.) México 1959.

La révolte de la Hongrie d'après les émissions des radios hongroises, octobre-novembre 1956, Horay, Paris 1957, 242 l.

The Revolt in Hungary, A Documentary Chronology of Events, Based Exclusively on Internal Broadcasts by Central and Provincial

Radios, Free Europe Committee, New York 1956, 112 l.

Transilvania, problema candente de Europa (sp.), Comite Hungaro pro Transilvania, Danubio, Buenos Aires 1965, 110 l.

Transylvania and the Hungarian-Rumanian Problem, Danubian Press, Astor FL, 330 l.

Ungarna i Transsylvanien (tangy. sv.), Ungerska Riksförbundet, Contra Förlag, Stockholm 1988, 160 l.

UN – Report of the Special Committee on the Problem of Hungary, Nemzetőr, München 1982.

Ungarn, Zehn Jahre danach 1956–1966 (tangy. magyar és német szerzők, szerk. Werner Frauendienst), Hase und Koehler, Mainz 1966, 357 l.

Witnesses to Cultural Genocide, First-Hand Reports on Rumania's Minority Policies Today, American Transylvanian Federation–Committee for Human Rights in Romania, New York 1979, 209 l.

B. Európai és egyetemes történet**Ady János – Csapó Endre – Endrey Antal**

The Yugoslavian Problem, Cleveland 1980.

Ágoston István

Le Marché Commun Communiste, Principe et pratique du Comecon, Droz, Genève–Paris 1964, 354 l.

Alföldi, Andreas (András)

The Conversation of Constantine and Pagan Rome, Oxford 1948.

A Conflict of Ideas in the Laté Roman Empire, The Clash between the Senate and Valentinian I., Oxford 1952, Westport 1979.

Studien über Caesars Monarchie, Lund 1953. – (ang.) 1953.

Die trojanischen Urahn der Römer, Basel 1957. – (ang.) 1957. – (ol.) Roma 1979.
Early Rome and the Latins, Ann Arbor MI 1963. – (né.) Darmstadt 1977.
The Domination of Cavalry in Greece and Rome after the Kings, 1966. – (ol.) Napoli 1966.
Studien zur Geschichte der Weltkrise des III. Jh. nach Christus, Darmstadt 1967.
Die monarchische Repräsentation im römischen Kaiserreich, Wiesbaden 1969.
Der Vater des Vaterlandes im römischen Denken, Darmstadt 1971.
Caesar in 44. v. Chr., Bonn 1971–1974.
Early Roman History, 1971.
The Oldest Structural Patterns of the Roman State and Society, 1972.

Alföldy Géza

Die Legionslegaten der römischen Rheinarmeen, Böhlau, Köln–Graz 1967, 139 l.
Die Hilfstruppen der römischen Provinz Germania inferior, Rheinland, Düsseldorf 1968, 238 l.
Fasti Hispaniensis, Senatorische Reichsbeamte und Offiziere in den spanischen Provinzen des Römischen Reiches von Augustus bis Diokletian, Steiner, Wiesbaden 1969, 33 l.
Die Personennamen in der römischen Provinz Dalmatia, Winter, Heidelberg 1969, 400 l.
Flamines Provinciae Hispaniae Citerioris, Madrid 1973.
Krisen in der Antike, Bewusstsein und Bewältigung, Düsseldorf 1975.
Römische Sozialgeschichte, Steiner, Wiesbaden 1975, 239 l. – (ang.) London 1985.
Konsulat und Senatorenstand unter den Antoninen, Prosopographische Untersuchungen zur senatorischen Führungsschicht, Bonn 1977.
Res Publica Leserensis, Valencia 1977.
Die Rolle des Einzelnen in der Gesellschaft des Römischen Kaiserreiches, Erwartungen und Wertmassstäbe, Heidelberg 1980.
Römische Statuten in Venetia et Histria, Winter, Heidelberg 1984, 160 l.

Die römische Gesellschaft (vál. tan.) Steiner, Wiesbaden 1986, 516 l.

Ami, Yosef (József)

Labour Relations in Israel, 1962.

Andersen György

L'histoire de la deuxième guerre mondiale, Paris 1945.

Antal Géza

Who is Right: the Capitalists or the Communists?, Szerző, Buenos Aires 1954, 425 l.

Arnóthy, Christine (Kriszta)

Women of Japan (tan.), London 1959. – (holl.) Utrecht 1959.

Arnóthy, Christine – Free, J-L. C.

Le grand complot (tan.), Neuilly 1975.

Auer, Paul (Pál)

L'ONU, Ce qu'elle est, Ce qu'elle devrait être (tan.), Paris 1962.

Le droit des peuples à l'autodetermination (tan.), Nancy 1962.

Bak János – Benecke, G. (szerk.)

Religion and Rural Revolt (tangy.), Manchester University Press, Manchester 1984, 491 l.

Balogh Árpád

Histoire démythifié de la Roumanie, Paris 1979.

Balogh Éva

The Habsburg Empire in World War I., New York 1977.

Bárány, George (György)

A Note on the Prehistory of American Diplomatic Relations with the Papal State, Denver 1962.

Wilsonian Central Europe: Lansing's Contribution, New York 1966.

The Anglo-Russian Entente Cordiale 1697–1698, Boulder CO 1986.

Bárány-Oberschall Magda

Die Eiserne Krone der Lombardei und der lombardische Königsschatz, Herold, Wien–München 1966.

Bátor Victor

Vietnam, a Diplomatic Tragedy, The Origins of the United States Involvement, Oceana, New York 1965, 271 l.

Baudy, Nicholas (Bándy Miklós)

Les moissons du desert, La première année d'Israel, Paris 1949.

Les grandes questions juives (tan.), Paris 1965.

Le marxisme, Le centenaire du "Capital", Encyclopédie Planete, Paris 1967.

Le marxisme hier et aujourd'hui, Paris 1974.

Benedek, Carl (Károly)

Das iberische Erbe Spaniens, C. Katz, Gernsbach BRD 1990, 549 l.

Berczeller Richárd – Leser, N.

Als Zaungäste der Politik: Österreichische Zeitgeschichte in Konfrontationen, München–Wien 1977.

Beregi, Théodore (Tivadar)

À travers l'histoire du mouvement ouvrier, Tours 1967.

Présence des penseurs du mouvement ouvrier, Paris 1982.

Betz Arthur

Aus Österreichs römischer Vergangenheit, Wien 1956.

Bezerédj Zoltán

Bundesrepublikanische Notizen 1956–1976, Szerző, Köln 1983, 54 l.

Die Deutschen im Psychokrieg Ost-West, Szerző, Köln 1985, 171 l.

Birnbaum Márton

Angkor and the Mandarin Road, New York 1952.

Bobula Ida

Sumerian Affilliations, A Plea for Reconsideration, Szerző, Washington 1951. – (sp.) México 1967.

The Sumerian Goddess Ba-U, hn. 1952.

Sumerian Technology: A Survey of Early Material Achievements in Mesopotamia, Washington 1960.

Boér, Nicolas (Miklós)

Argélia, Guerra e Paz no Maghreb (port.), GRB Editora, Rio de Janeiro 1961, 137 l.

Alemanha na Bncruzilhada (port.), Herder, São Paulo 1962, 382 l. – (sp.) Herder, Barcelona 1964.

Militarismo e Clericalismo em Mudança (port.), TAQ, São Paulo 1980, 374 l.

Bogdan, H. – Fehérváry István

From Warsaw to Sofia (nyolc kelet-európai nép története), Pro Libertate–Nemzetör, Santa FE NM–München 1989, 442 l.

Bónis József

Central European Confederation As a Solution to Minority Problems Which Emerged During the Last Century, Austin TX 1957.

Borsody, Stephen (István)

The Triumph of Tyranny, The Nazi and Soviet Conquest of Central Europe, J. Cape, London 1960, 285 l. – 2. bőv. és jav. kiad.: *The Tragedy of Central Europe*, Yale Russian and East European Publications, New Haven CT 1980, 274 l.

Brachfeld, F. Oliver

La reina mas olvidada de la historia (sp.), Barcelona 1947.

Braham, Randolph L.

Education in the People's Republic of Romania, 1964.

Israel: a Modern Education System, 1966.
The Eichmann Case, A Source Book, New York 1969.

(szerk.) *Contemporary Views on the Holocaust* (tangy.), Boston 1983.

(szerk.) *Perspectives on the Holocaust* (tangy.), Boston–The Hague–London 1983.

(szerk.) *Jewish Leadership during the Nazi Era: Patterns of Behavior in the Free World*, East European Monographs, Boulder CO 1985.

Brand, Joel (Jenő)

Die Geschichte von --, 1956. – (héb.) Tel-Aviv 1956. – (ang.) New York 1958.

Adolf Eichmann, Fakten gegen Fabein, München–Frankfurt a. M. 1961.

Braun, Francis (Ferenc)

The Banknote that Never Was, Gulliver, Hongkong 1982, 138 l.

Bródy, Ábrahám A.

The History of the Jews, 1950.
Swedish Jewish Pioneers and Ancestors, 1956.

Brunner, Georg (György)

Das Parteistatut der KPdSU 1903–1961, Wissenschaft und Politik, Köln 1965, 204 l.

(szerk.) *Menschenrechte in der DDR*, Nomos, Baden-Baden 1989, 287 l.

Brunner, Georg – Meissner, Boris (szerk.)

Gruppeninteressen und Entscheidungsprozess in der Sowjetunion, Wissenschaft und Politik, Köln 1975, 264 l.

Nationalitätenprobleme in der Sowjetunion und Osteuropa, Markus, Köln 1982, 221 l.

Brunner, Georg – Meissner, Boris – Löwenthal, Richard (szerk.)

Einparteiensystem und bürokratische Herrschaft in der Sowjetunion, Markus, Köln 1978, 320 l.

Brunner, Georg – Herlemann, Horst (szerk.)

Sicherheitspolitik und internationale Beziehungen der Sowjetunion, Berlin Verlag, Berlin 1982, 84 l.

Politische Kultur, Nationalitäten und Dissidenten in der Sowjetunion, Berlin Verlag, Berlin 1982, 154 l.

Modernisierungsprobleme in der Sowjetunion, Berlin Verlag, Berlin 1982, 91 l.

Brunner, Georg – Kagedan, Allan (szerk.)

Die Minderheiten in der Sowjetunion und das Völkerrecht, Markus, Köln 1988, 219 l.

Brunner, Georg – Kappeler, Andreas – Simon, Gerhard (szerk.)

Die Muslime in der Sowjetunion und in Jugoslawien, Markus, Köln 1989, 308 l.

Chászár, Edward (Ede)

The International Problem of National Minorities, Minority Rights Research Program, Indiana University of Pennsylvania, Indiana IN 1988.

Clauser, Michel (Csery-Clauser Mihály)

La formation de l'Europe au débout du XIX. siècle, Montreal 1959.

Corosi, Lucien (Körösi László)

Il y a quarante ans: Nuremberg, L'autopsie d'un procès raté, Paris 1985.

Csapó Endre – Bodolai Zoltán

Human Right Suppressed (a romániai falurombolás), Sydney 1988.

Csizmás, Michael (Mihály)

Die Schulsysteme der osteuropäischen Länder – heute, SOI, Bern 1965.

(szerk.) *Prag 1968 – Dokumente*, SOI, Bern 1968, 294 l.

Der Warschauer Pakt, SOI, Bern 1972, 151 l.

Csoknyai Péter

Die Umgangssprache der Burgenländer, Ergebnisse der Volkszählung vom 12. Mai 1981, Bundesländische Statistiken, Eisenstadt 1985.

Dankó György

The Russian Colonization of Kazakhstan 1896–1916, Bloomington–The Hague 1969.

Daruvár, Yves de

De Londres à la Tunisie, Carnet de route de la France libre, London 1945.

Deák Ernő

Geschichte der Herrschaft Landsee-Lackenbach im XVI. und XVII. Jahrhundert, Wien 1969. (szerk.) *Die Volksgruppen in Österreich*, integratio, Wien 1979, 307 l.

Deák Ferenc – Jessup, P. C.

Neutrality Laws, Regulations and Treaties 1776–1936, New York 1949.

Deák István

Weimar Germany's "Homeless Left" : the World of Carl von Ossietzky, New York 1964.
Weimar Germany's Left-Wing Intellectuals, A

Political History of the "Weltbühne" and Its Circle, University of California Press, Los Angeles 1969.

The Social and Psychological Consequences of the Desintegration of Austria-Hungary in 1918, Vienna 1980.

Beyond Nationalism, A Social and Political History of the Habsburg Officer Corps 1848–1918, Oxford University Press, New York 1990, 288 l.

Deák István – Sinanian, Sylva – Ludz, Péter C. (szerk.)

Eastern Europe in the 1970's, F. A. Praeger, New York 1972.

Deák István – Mitchell, Allan (szerk.)

Everyman in Europe, Essays in Social History I-II, Prentice-Hall, Englewood Cliffs NJ 1974.

Deér József

Der Kaiserornat Friedrich II, Bern 1952.
Mittelalterliche Frauenkronen in Ost und West, Stuttgart 1955.

The Dynastic Porphyry Tombs in the Norman Period in Sicily, Cambridge 1959.

Karl der Grosse und der Untergang des Awarenreiches, Düsseldorf 1966.

(szerk.) *Das Papsttum und die süditalienischen Normannenstaaten 1053–1212*, Göttingen 1969.

Zum Patricius-Romanorum-Titel Karls des Grossen, Darmstadt 1972.

Papsttum und Normannen, Köln–Wien 1972.
Die Vorrechte des Kaisers in Rom 772–800, Darmstadt 1972.

Byzanz und das abendländische Herrschertum, Ausgewählte Aufsätze, Sigmaringen BRD 1977.

Déghy Gida (István Vid) – Waterhouse, K.

Café Royal, Ninety Years of Bohemia, London 1955.

Demaitre, Edmund (Demeter Ödön)

Silhouetter fran Kräftans vändkrets (sv.), Stockholm 1947.
Eyewitness, A Journalist Covers the 20th Century (eml.), F. Ungar, New York 1981.

Demaitre, Edmund – Appleman, M. J.

The Liberation of Manhattan, Garden City NY 1949.

Dénes Tibor

Charles II, duc de Brunswick et Genève, Genève 1973.

Derecskey Károly

Asia as I Saw It, New Delhi 1957.

Dernői Lajos Antal

Tipi di abitazioni nei paesi antichi del Mediterraneo, Roma 1957.
L'habitation et les civilisations anciennes, Ottawa 1961.
The Ancient History of Domestic Architecture, Ottawa 1961.

Deutsch László – Brodie, H.

A Place to Live and a Place to Die, London 1976.

Deutsch László – Dent, H.

L'affaire Frankenheim, Paris 1979.

Dietz Erna

Flavia Solva, Die römischen Steindenkmäler auf Schloss Seggau bei Libnitz, 1949.

Domokos, Alex (Sándor)

The Exchange of Ideas (tan.), Winnipeg 1979.
Prisoners, Refugees, Citizens, Szerző, Winnipeg 1980, 169 l.
Knowledge and Understanding, Szerző, Winnipeg 1987, 100 l.

Dormándi, Ladislav (László) – Lorraine, J.

Notre temps, Histoire du monde 1930–1947, Paris 1947.

Dömötör Tibor

The Foreign Legion, 1961.
Freedom Walk, 1962.

Duczynska Ilona

Der demokratische Bolschewik, München 1975. – (ang.) *Workers in Arms*, New York 1978.

Eckhardt Tibor

The War of the Twentieth Century, New York 1947.
Memorandum on Soviet Colonization, Political Aspects, New York 1956, 19 l.

Erős János

European Fascism, London 1970.

Eszláry, Charles (Károly)

La Magna Carta et sa origine française, München 1956.
L'organisation, les particularités, la méthode de guerre et le droit de butin de l'armée des Huns, Ecrits de Paris, Paris 1961, 24 l.
Sovereign Order of Saint John of Jerusalem, Sciceshinny, France 1964.

Fábry Pál

Der Hitler-Stalin Pakt 1939–1941, Ein Beitrag zur Methode sowjetischer Aussenpolitik, Darmstadt 1962.
Balkan-Wirren 1940–1941, Diplomatische und militärische Vorbereitung des deutschen Donauüberganges, Darmstadt 1966.
Die Sowjetunion und das Dritte Reich, Eine dokumentierte Geschichte der deutsch-sowjetischen Beziehungen von 1933 bis 1941, Stuttgart 1971.

Faragó Béla

L'État des Libertés, Aubier, Paris 1981.

Faragó, Ladislav (László)

War of Wits, The Anatomy of Espionage and Intelligence, Funk and Wagnall, New York 1954, 379 l. – (fr.) *Les secrets de l'espionnage*, Paris 1955. – (sv.) Stockholm 1956. – (héb.) Tel-Aviv 1956. – (sp.) Barcelona 1962.

Burn after Reading, The Espionage History of World War II, Walker, New York 1961, 319 l. – (fr.) *Détruire après lecture*, Paris 1962. – (jap.) Tokyo 1963.

The Tenth Fleet, Obolensky, New York 1962, 366 l. – (fr.) Paris 1964.

Patton: Ordeal and Triumph, New York 1963. – (fr.) Paris 1965.

The Broken Seal, The Story of "Operation Magic" and the Pearl Harbor Disaster, New York 1967. – (sp.) Barcelona 1967. – (né.) Berlin–Frankfurt a. M. 1967, Wien 1967. – (fr.) Paris 1968. – (ol.) Milano 1971.

The Game of the Foxes, The Untold Story of German Espionage in the United States and Great Britain During World War II, McKay, New York 1972, 696 l. – (né.) *Das Spiel der Füchse*, Ullstein, Berlin 1972, 406 l., Wien 1972. – (fr.) Paris 1972. – (ol.) Milano 1973. – (jap.) Tokyo 1973. – (tör.) Istanbul 1974. – (no.) Oslo 1973. – (port.) Rio de Janeiro 1973.

Aftermath: Martin Bormann and the Forth Reich, New York 1974. – (fr.) Paris 1975. – (né.) Hamburg 1975. – (jap.) Tokyo 1977. *The Last Days of Patton*, New York 1981.

Faragó, Ladislav – Zachariás, E. M.

Behind Closed Doors, New York 1950.

Faragó, Ladislav – Sinclair, A.

Royal Web, New York 1982.

Fejtő, François (Ferenc)

Histoire des démocraties populaires, Seuil, Paris 1952, 446 l. – 2. kiad. uo. 1969. – (ol.)

Storia delle democrazie popolari, Vallecchi, Firenze 1955, 611 l. – (ang.) *A History of the People's Democracies*, Pall Mall Press, London 1971, 374 l., New York 1971. – (né.)

Die Geschichte der Volksdemokratien I-II, Styria, Graz 1972, Eichborn, Frankfurt a. M. 1988, 483+728 l. – (héb.) Tel-Aviv 1954. – (sp.) Barcelona 1971. – (jap.) Tokyo 1979. *Les Juifs et l'Antisémitisme dans les pays communistes*, Plon, Paris 1960, 273 l. – (né.) *Judentum und Kommunismus, Antisemitismus in Osteuropa*, Europa-Verlag, Wien–Frankfurt–Zürich 1967, 269 l.

Chine-URSS, I. La fin d'une hégémonie, Plon, Paris 1964, 358 l. – *II. De l'alliance au conflit*, Seuil, Paris 1972. – (ol.) Milano 1967–68. – (port.) Lisboa 1976.

Revisionisti contro dogmatici, Ed di Comunita, Milano 1965, 388 l.

International Communism, MIT Press, Cambridge MA 1970, 225 l.

Dictionnaire des partis communistes et des mouvements révolutionnaires, Casterman, Paris 1971.

L'héritage de Lénine, Introduction dans l'histoire du communisme mondiale, Casterman, Paris 1973, Hachette, Paris 1975. – (sp.) Madrid 1975.

Le Coup de Prague 1948, Seuil, Paris 1976, Complexe, Bruxelles 1976.

La social-démocratie quand-même, Laffont, Paris 1980.

Requiem pour un Empire défunt, Histoire de la destruction de l'Autriche-Hongrie, Lieu Commun, Paris 1988.

Feketekúty László

Missverständnisse im Kalten Kriege, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1955, 12 l.

Fénykövi Blahy József

Angola en el visor del rifle y de la cámara (tan. sp.), Madrid 1953. – (port.) Lisboa 1958.

Fenyvesi, Charles (Károly)

Royalty in Exile, London 1981.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Mein Vaierland Europa (előadások), Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln–Detroit–Wien 1962, 61 l.

Ferdinandy, Miguel de (Mihály)

En torno pensar mítico (sp.), Mendoza 1947.

El Paisaje Mítico (sp.), Mendoza 1948.

Sobre el Poder Temporal en la Cultura Occidental alrededor del año 1000 (sp.), Tres Retratos, Buenos Aires 1948.

Ahnen und Schicksal, Geschichtsforschung und Genotropismus, Karpattia, München 1955, 72 l.

Tschingis Khan, Der Einbruch des Steppenmenschen, Rowohlt, Reinbek 1958, 179 l.

El Emperador Carlos V. (sp.), Puerto Rico 1964. – (né.) *Carl V.*, Tübingen 1966.

Karl V. und sein Bild bei Sandoval, Köln–Graz 1968.

Der heilige Kaiser: Ottó III. Und seine Ahnen, Wunderlich, Tübingen 1969.

Philipp II. im Spiegel seiner Ahnen, Wien 1972.

Relación sobre la última travesía del emperador Carlos el Pobre, en cuyo imperio no se ponía el sol (sp.), Madrid–Palma de Mallorca 1976.

Philipp II., Grösse und Niedergang der spanischen Weltmacht, Wiesbaden 1977. –

(sp.) *Felipe II., Grandeza y Ocaso del Poderio español*, Barcelona 1989, 436 l.

Carnaval y Revolución (sp.), Puerto Rico 1977.

Die "Grosse Generation" des Avizischen Hauses in genealogischer und soziologischer Sicht, Berlin 1978.

Don Carlos und Philipp der Zweite, Der Konflikt der Generationen im spanischen Königshaus, Berlin 1984.

Die hispanischen Königsgesta, Portugiesische und spanische Geschichtsschreibung im Zeitalter der Renaissance, Frankfurt a. M.–Bern 1984.

Ferdinandy, Michael von – Bogyay, Thomas von

Neue Monographien über die Geschichte der Hunnen, München 1979.

Folberth Ottó

Der Prozess Stephan Ludwig Roth, Ein Kapitel Nationalitätengeschichte Südosteuropas im XIX. Jahrhundert, Graz–Köln 1959.

Pestalozzi und der Südosten, Ellwangen-Jagst BRD 1965.

Frankel Sándor

Beyond a Reasonable Doubt, New York 1972.

Gabányi-Grosz Andor

Attila, Mérovée et la grande rencontre, Menton 1977.

Gábor Áron

Wohin Amerikaner? Report über die Verwandlung der Netten Welt, Südwest Verlag, München 1970, 231 l.

Die Wahrheit auf Russisch, Freud und Leid des Iwan Iwanowitsch, Südwest Verlag, München 1971, 240 l. – (sp.) Barcelona 1972.

Gabriel, Astrik L. (Asztrik)

English Masters and Students in Paris during the XIIth Century, 1949.

Student Life in Ave Maria College, Medieval Paris: History and Chartulary of the College, Notre Dame IN 1955.

The Educational Ideas of Vincent of Beauvais, University of Notre Dame, Notre Dame IN 1956, 62 l. – (né.) Frankfurt a. M. 1967.

Les étudiants étrangers à l'Université de Paris aux XV. siècle, Paris 1959.

Skara House at the Mediaeval University of Paris, University of Notre Dame, Notre Dame IN 1960.

Garlandia – Studies in the History of the Mediaeval University, Notre Dame IN 1969.

The Ambrosiana Collection at the University of Notre Dame, Chicago 1976.

Gallus Sándor

Results of the Exploration of Koonalda Cave 1956–68, Canberra 1971.

The Middle and Upper Pleistocene Stone Industries at the Dry Creek Archeological Sites Near Keilor, Melbourne 1976.

Schematization and Symboling, Canberra 1977.

Organic Typology, Canberra 1977.

Garay Sándor

Volontaires pour la potence, Technique des procès soviétiques, Berger–Levrault, Paris 1950, 192 l.

Gaspar, Lorand (Gáspár Lóránd)

Histoire de la Palestine, Paris 1968. – (sv.) Stockholm 1969. – (sp.) Madrid 1976.

Palestine, année O, Un dialogue israélo-arabe (tan.), Paris 1970.

Gáti, Charles (Károly)

East Central Europe: Touchstone for Detente, New York 1974.

(szerk.) *The Politics of Modernization in Eastern Europe: Testing the Soviet Model*, F. A. Praeger, New York 1974, 416 l.

(szerk.) *Caging the Bear: Containment and the Cold War*, Bobbs–Merrill, Indianapolis–New York 1974, 228 l.

The Forgotten Region, New York 1975.

The International Politics of Eastern Europe, New York–Washington–London 1976.

Eastern Europe and the World, Lincoln NE 1978.

Gelberman József

Israel, as I Saw it, New York 1949.

Because I am an American, New York 1949.

Gesztesi Gyula

Pauline de Metternich, Ambassadrice au Tuilleries, Paris 1947, Paris–Ottawa 1948.

La Révolution de 1848 vu par les témoins, Paris 1948.

Un nouvel Hamlet, Paris 1951.

Giládi Dávid

Ben Yarden ve-kineret (héb.), Tel-Aviv 1951–52.

Gogolák, Ludwig von (Lajos)

Beiträge zur Geschichte des slowakischen Volkes, I. Die Nationswerdung der Slowaken und die Anfänge der tschechoslowakischen Frage 1526–1790, II. Die slowakische nationale Frage in der Reformepoche Ungarns 1790–1848, III. Zwischen zwei Revolutionen 1848–1919, Oldenbourg, München 1963–1969–1972, 265+280+193 l.

Gonda, Eugene (Jenő)

Versailles ou Vienne? Quelques problèmes de la reconstruction européenne, La Baconnière, Neuchâtel 1945, 151 l.

Eastern European Federation Since 1935, Danubian Plans, Washington 1955.

Historical Aspect and the Federalist Solution of Eastern and Central Europe, Washington 1955.

The Traditional Obstacles to Federation, Washington 1955.

Gosztony, Peter (Gosztonyi Péter)

Der Kampf um Berlin 1945 in

Augenzeugenberichten, K. Rauch, Düsseldorf 1970, 422 l.

Hitlers fremde Heere, Das Schicksal der nichtdeutschen Armeen im Ostfeldzug, Econ, Düsseldorf–Wien 1976, 545 l.

(szerk.) *Zur Geschichte der europäischen Volksarmeen*, Hochwacht, Bonn–Bad Godesberg 1976, 270 l.

(szerk.) *Paramilitärische Organisationen im Sowjetblock*, Hochwacht, Bonn–Bad Godesberg 1977, 332 l.

(szerk.) *Aufstände unter dem Roten Stern*, Bastei-Lübbe, Bergisch Gladbach 1979, 368 l.

Die Rote Armee, Geschichte und Aufbau der sowjetischen Streitkräfte seit 1917, Molden,

Wien–München–Zürich–New York 1980, 447 l.

Deutschlands Waffengefährten an der Ostfront 1941–1945, Motorbuch, Stuttgart 1981, 266 l.

Stalins fremde Heere, Das Schicksal der nichtsowjetischen Truppen im Rahmen der Roten Armee 1941–1945, Bernard und Graefe, Koblenz BRD 1991, 320 l.

Göllner Aladár

Les puissances Moyennes et le droit international, Neuchâtel 1960.

György, Andrew (András)

Political Trends in Eastern Europe, New York 1948.

(szerk.) *Governments of Danubian Europe*, Rinehart, New York 1949, 376 l.

Issues of World Communism, Toronto–New York–London 1966.

Conflict and Consensus in Eastern Europe: Changing Social and Political Attitudes, Washington 1971.

External Forces in Eastern Europe, Minneapolis 1972.

Some Signposts in United States Eastern Europe Relations 1963–1973, hn. 1974.

György, Andrew – Gibbs, Hubert S.

(szerk.)

Problems in International Relations, New York 1955, 386 l. – Prentice-Hall, Englewood Cliffs NJ 1962.

György, Andrew – Benes, U. – Stambuk, G.

Eastern European Government and Politics, New York 1966.

György, Andrew – Blackwood, G. D.

Ideologies in World Affairs, Lexington–Toronto 1967.

György Ervin

Liebe und Familie in Osteuropa, SOI, Bern 1970, 112 l.

Habe, Hans

Our Love Affair with Germany, Putnam, New York 1953, 247 l.

Wie einst David, Entscheidung in Israel, Ein Erlebnisbericht, Olten 1971.

Habsburg, Otto von

Entscheidung für Europa, Tyrolia, Innsbruck 1953–1958, 161 l. – (sp.) *Europa en la Encrucijada*, Editora Nacional, Madrid 1954.

– (holl.) *Het lot van Europa*, Spectrum, Utrecht 1954. – (port.) *A hora decisiva da Europa*, Aster, Lisboa 1955.

Probleme des Atomzeitalters, Weltpolitische und soziale Aspekte, Tyrolia, Innsbruck 1955, 183 l. – (sp.) *Problemas de la Era Atomica*, CEDI, Madrid 1956.

Soziale Ordnung von Morgen, Gesellschaft und Staat im Atomzeitalter, Herold, Wien 1957, 172 l. – (sp.) *Economia y Sociedad en la Crisis del Siglo XX.*, Instituto Social Leon XIII., Madrid 1957. – (ang.) *The Social Order of Tomorrow*, Oswald Wolff, London 1959, Newman Press, Westminster MD 1959, 158 l. – (fr.) *L'ordre social de demain*, Desclée, Paris 1960.

Bernhard von Baden, F. Vorwerk, Stuttgart 1958. – 2. böv. kiad.: *Gottes Hand in der Geschichte, Gedanken über Bernhard von Baden*, Herold, Wien 1966, 104 l.

Im Frühling der Geschichte, Herold, Wien 1961, 293 l.

L'Extrême Orient n'est pas perdu, Hachette, Paris 1962. – (né.) *Der Ferne Osten ist nicht verloren*, Herold, Wien 1963, 280 l.

Européens et Africains – l'entente nécessaire, Hachette, Paris 1963. – (né.) *Afrika ist nicht verloren*, Herold, Wien 1964, 312 l. – (sp.) *Europa y Africa – Vinculos Permanentes*, Espasa-Calpe, Madrid 1963.

Europa – Grossmacht oder Schlachtfeld, Herold, Wien 1963, 207 l. – (fr.) *Europe – champs de bataille ou grande puissance*, Hachette, Paris 1966.

Charles Quint, Hachette, Paris 1967. – (né.)

Karl V., Herold, Wien 1967, 460 l. – (sp.)

Carlos V., Espasa-Calpe, Madrid 1968. –

(ang.) *Charles V.*, Weisenfeld and Nicholson, London 1970, F. A. Praeger, New York 1970.

Bientôt l'An 2000, Hachette, Paris 1969. – (né.) *Politik für das Jahr 2000*, Herold, Wien 1968, 172 l. – (sp.) *Una Política para el Año 2000*, Ediciones Iberoamericanas, Madrid–Buenos Aires 1969. – (port.) *Brevemente O Año 2000*, Empresa Nacional de Publicidade, Lisboa 1970.

Les Transports et l'Europe, Centre de Recherches Européennes, Lausanne 1969.

Damals begann unsere Zukunft, Herold, Wien 1971, 170 l.

Rudolf von Habsburg, Herold, Wien 1973.

Bis hierher und weiter, Herold, Wien 1974.

Die Heilige Hedwig von Schlesien und unsere Zeit, Herold, Wien 1974.

Idee Europa – Angebot der Freiheit, Herold, München 1976.

Karl IV. – Ein europäischer Friedensfürst, Herold, München 1978.

Europa – Garant der Freiheit, Herold, München 1980.

Die Reichsidee – Geschichte und Zukunft einer übernationalen Ordnung, Amalthea, Wien–München 1986. – (fr.) *L'idée impériale – Histoire et avenir d'un ordre supranational*, Presses Universitaires, Nancy 1989.

Macht jenseits des Marktes, Amalthea, Wien–München 1988.

Zurück zur Mitte, Amalthea, Wien–München 1990.

Halász, Nicholas (Miklós)

Captain Dreyfus: Story of a Mass Hysteria, Simon and Schuster, New York 1955, 274 l.

In the Shadow of Russia, Eastern Europe in the Postwar World, Ronald Press Co., New York 1959, 390 l.

Roosevelt, Through Foreign Eyes, Van Nostrand, Princeton NJ 1959.

Nobel, A Biography of Alfred Nobel, Orion Press, New York 1961.

The Rattling Chains, Slave Unrest and Revolt in the Antebellum South, McKay, New York 1966.

Hamburger, Gerd (Schermann Rudolf)

Das kleine gelbe Schülerbuch, Styria, Graz–Wien–Köln 1971, 160 l.

Die Peking-Bombe, Chinas geheime Superwaffe, Seewald, Stuttgart 1974, 290 l.

Hámori László

Det fjärde riket, En bok om Tysklandfragen (sv.), Hörsta Förlaget, Stockholm 1959, 215 l.

Östeuropa efter Ungernkrisen (sv.), Utrikespolitiska Inst., Stockholm 1959, 32 l.

Shalom kommer till Israel (sv.), Svensk Lärartidnings Förlaget, Stockholm 1961, 166 l.

Umgang mit Schweden, Nürnberg 1966, 37 l.

Svärdet och plogbillen, En bok om det moderna Israel (sv.), Lindberg Tryck, Stockholm 1967, 182 l.

Stormaktpolet i Asien, Med politisk uppslagsbok (sv.), Stockholm 1973.

Världspolitisk lexikon (sv.), Stockholm 1976.

Handler, Andrew (Endre)

The Zirids of Granada, Coral Gables 1974.

Dori, The Life and Times of Theodor Herzl in Budapest 1860–1878, Birmingham AL 1983.

Haraszti, Andrew (Endre)

Origin of the Rumanians, Vlach Origin, Migration and Infiltration to Transylvania, Danubian Press, Astor FL 1977, 76 l.

Haupt, Georges (György)

La Deuxième Internationale 1889–1914, Paris 1965.

Le Congrès manqué, L'Internationale de la première guerre mondiale, Paris 1965.

Haupt, Georges – Marie, J. J.

Les bolsheviks par eux-mêmes, Paris 1969.

Haupt, Georges – Lowy, M. – Weil, C.

Les Marxistes et la question nationale 1848–1914, Paris 1974.

Haynal Margit

The Sumerian Seals of Buenos Aires, Buenos Aires 1963.

The Sumerian Wonder, Buenos Aires 1974. – (sp.) uo. 1978.

Held, Joseph (József)

The Cult of Power: Dictators in the Twentieth Century, East European Monographs, Boulder CO 1983.

Heller Ágnes – Fehér Ferenc

Anatomia de la izquierda occidental (sp.), Peninsula, Barcelona 1985, 265 l.

Gauche de l'Est – gauche de l'Ouest, Index, Köln 1986. – (ang.) *Eastern Left – Western Left*, Cambridge 1987.

Hevesy, Paul de (Pál)

The Unification of the World, Proposals of a Diplomatist, Pergamon, Oxford 1966, 356 l.

Hollander, Paul (Holländer Pál)

Political Pilgrims, 1983.

Hollósi Somogyi József

A Short History of Oriental Trade, Hildesheim BRD 1968.

Huszár, George Bernard (György)

(másokkal) *Soviet Power and Policy*, Crowell, New York 1955, 598 l.

(szerk.) *The Intellectuals: A Controversial Portrait*, Free Press, Glencoe IL 1960, 543 l.

Ivánka, Endre von

Hellenisches und Christliches im frühbyzantinischen Geistesleben, 1948.

Plato Christianus, Übernahme und Umgestaltung des Platonismus durch die Väter, Johannes Verl., Einsiedeln 1964, 495 l.
Rhomäerreich und Gottesvolk, Das Glaubens-, Staats- und Volksbewusstsein der Byzantiner und seine Auswirkung auf die ostkirchlich-osteuropäische Geisteshaltung, Alber, Freiburg–München 1968, 167 l.

Járay Gábor Lajos

Tableau de la Russie à la mort de Staline, Paris 1954.

Jászi Oszkár – Lewis, John D.

Against the Tyrant, The Tradition and Theory of Tyrannicide, Free Press, Glencoe IL 1957, 288 l.

Juhász, William (Vilmos)

Nationalism, Patriotism, Federalism, Nouvelle Équipe, Paris 1951.

Man Behind Iron Curtain, America Press, New York 1954.

Kadarkay Árpád

Human Rights in American and Russian Political Thought, Washington 1982.

Kaplony Péter

Die Rollsiegel des Alten Reiches, Foundation Egyptologique Reine Elisabeth, Bruxelles 1977, 380 l.

Kardos Talbot Béla – Wagner Ferenc (szerk.)

Toward a New Central Europe, 1970.

Kelen, Emery (Imre)

Peace In Their Time, Men Who Led Up In and Out of War 1914–1945, Gollancz, London 1964, 444 l.

Kende, Pierre (Péter) – Pomian, Krzysztof

1956 Varsovie-Budapest, La deuxième révolution d'Octobre, Seuil, Paris 1978, 267 l.

Kertész, Stephen D. (István)

(szerk.) *The Fate of East Central Europe; Hopes and Failures of American Foreign Policy*, University of Notre Dame Press, Notre Dame IN 1956, 463 l.

(szerk.) *American Diplomacy in a New Era*,

University of Notre Dame, Notre Dame IN 1961, 601 l.
 (szerk.) *East Central Europe and the World: Development in the Post-Stalin Era*, University of Notre Dame Press, Notre Dame IN 1962, 386 l.
The Quest for Peace Through Diplomacy, Prentice-Hall, Englewood Cliffs NJ 1967, 182 l.
The Last European Peace Conference: Paris 1946 – Conflict of Values, University Press of America, Lanham MD 1985, 192 l.

Kertész, Stephen D. – Fitzsimmons, M. A. (szerk.)

Diplomacy in a Changing World, University of Notre Dame Press, Notre Dame IN 1959, 410 l.
What America Stands For, University of Notre Dame Press, Notre Dame IN 1959, 229 l.

Kézdy-Vásárhelyi Béla

Betrachtungen über die Hunnen und Attila im Lichte von Dichtung und Wahrheit, Stockholm 1964.
Die Dschingiskhaniden, Bern 1968.

Király, Béla K. (szerk.)

Tolerance and Movements of Religious Dissent in Eastern Europe, East European Monographs, Boulder CO 1976, 277 l.
East Central European Society in the Age of Revolutions 1775–1856, East European Monographs, Boulder CO 1984.
The Crucial Decade: East Central European Society and National Defense 1859–1870, East European Monographs, Boulder CO 1984.

Király, Béla K. – Dreisziger, Nándor F.

East Central European Society in World War I, Atlantic Research and Publications, Highland Lakes NJ 1985, 623 l.

Király, Béla K. – Bárány, G. (szerk.)

East Central European Perceptions of Early America, Peter de Ridder Press, Lisse, Netherlands 1977.

Király, Béla K. – Ascher, A. – Halasi-Kun, T. (szerk.)

The Mutual Effects of the Islamic and the Judeo-Christian Worlds: The East European Pattern, New York 1977.

Király, Béla K. – Kann, R. A. – Fichtner, Paula S. (szerk.)

The Habsburg Empire in World War I, Colorado University Press, Boulder CO 1976.

Király, Béla K. – Pásztor, P. – Sanders, I. (szerk.)

War and Society in East Central Europe, Brooklyn College, New York 1982.

Király, Béla K. – Rothenberg, Gunther E. – Sugár, Péter F. (szerk.)

East Central European Society and War in Pre-Revolutionary Eighteenth Century, East European Monographs, Boulder CO 1982.

Kis, Théofil

Les pays de l'Europe de l'Est, Leurs rapports mutuels et le problème de leur intégration dans l'orbite de l'URSS, Nanwelaerts, Louvain 1964, 279 l.

Kiss Gábor

Die gesellschaftliche Rolle der Studentenbewegung im vorrevolutionären Russland, G. Heller, München 1963, 156 l.

Klay, Andor C. (Sziklay)

Daring Diplomacy: The Case of the First American Ultimatum, University of Minnesota Press, Minneapolis 1957, 246 l.

Koestler, Arthur

The Yogi and the Commissar and Other Essays, J. Cape, London 1947, 256 l.
Promise and fulfillment, Palestine 1917–1949, Macmillan, London 1949, 335 l.
The Trail of the Dinosaur and Other Essays, Macmillan, New York 1955, 253 l.
The Sleepwalkers, A History of Man's Changing Vision of Universe, Hutchinson, London 1959.
The Lotus and the Robot, Macmillan, London, New York 1960.
The Watershed, A Biography of Johannes Kepler, Anchor Books, Garden City NY 1960, 280 l.
(szerk.) *Suicide of a Nation?*, Hutchinson, London 1963.
The Act of Creation, Macmillan, New York 1964.
The Ghost in the Machine, Hutchinson, London 1967.
Drinkers of Infinity, Essays 1955–1967, Macmillan, New York 1968.
Beyond Reductionism: The Alpbach Symposium, Hutchinson, London 1969.
The Case of the Midwife Toad, Hutchinson, London 1971.
The Roots of Coincidence, Hutchinson, London 1971.
The Heel of Achilles, Essays 1968–1973, Hutchinson, London 1974.
Bricks to Babel, Hutchinson, London 1981.
Kaleidoscope, Hutchinson, London 1981.
The Thirteenth Tribe, The Kazar Empire and its Heritage, Hutchinson, London 1976.

Komjáthy, Anthony J. (Antal)

The Crisis of France's East-Central European Diplomacy 1933–1938, East European Monographs, Boulder CO 1976.

Komlós, John (János, szerk.)

Economic Development in the Habsburg Monarchy in the Nineteenth Century (Essays), East European Monographs, Boulder CO 1983.

Korcsmáros Nándor

Vom Kreuz Christi zu unserem Kreuz, Wünscht die Menschheit den Kommunismus?, Greif, München 1959, 230 l.

Korda Géza

The Star and Squares of the United States of Soviet America, New York 1960, 256 l.

Kornitzer Béla

The Eisenhower Brothers, Collins, London–Glasgow 1956, 254 l.
The Real Nixon, An Intimate Biography, Rand McNally, New York 1960, 352 l.

Kósa, John (János)

Two Generations of Soviet Man, A Study in the Psychology of Communism, University of North Carolina Press, Chapel Hill NC 1962, 214 l.

Kostya Sándor

Pan-Slavism, Danubian Press, Astor FL 1981.

Kovács Imre

An Inquiry into the Agrarian Problems of Latin America, International Center for Social Research, New York 1962, 64 l. – (sp.) uo. 1962.

Kovalski, Iván (Kozma Iván Ottó)

The Red Tide – the World via Southern Africa, 1977.

Kovrig, Bennet (Bence)

The Myth of Liberation: East-Central Europe in US Diplomacy and Politics since 1941, Johns Hopkins University Press, Baltimore–London, 1970, 200 l. – 1973, 360 l.

La Dany, Ladislao (Ladányi László)

The Communist Party of China and Marxism 1921–1985: A Self-Portrait, Hoover Institution Press, Stanford CA 1988, 590 l.

Lányi, George (György)

Crisis and Continuity in World Politics, Readings in International Relations, New York 1966, 1972.

Lates, Cornel von (Mattyasovszky Kornél)

Europa ohne Zukunft?, Szerző, Tübingen 1981, 156 l.

Lázár, Edmund (Ödön)

Federal Aspirations in East and Central Europe, Cleveland 1961.

Lendvai, Paul (Pál)

Der rote Balkan: zwischen Nationalismus und Kommunismus, Frankfurt a. M. 1968.

Anti-Semitism Without Jews, Macdonald, London 1972, 393 l. – (né.) *Antisemitismus ohne Juden*, Europa-Verlag, Wien 1972, 340 l. – (fr.) *L'Antisémitisme sans juifs*, Fayard, Paris 1972, 410 l.

Die Grenzen des Wandels, Spielarten des Kommunismus im Donauraum, Europa-Verlag, Wien 1977, 398 l.

Der Medien-Krieg, Wie kommunistische Regierungen mit Nachrichten Politik machen, Ullstein, Frankfurt–Berlin–Wien, 1981, 279 l.

Lengyel Emil

World Without End, The Middle East, John Day, New York 1953, 374 l.

Egypt's Role in World Affairs, New York 1957.

The Changing Middle East, John Day, New York 1960, 376 l.

Nationalism, the Last Stage of Communism, Funks and Wagnalls, New York 1969, 369 l.

Lengyel Kornél Ádám

Benedikt Arnold, The Anatomy of Treason, Garden City NY 1960.

Leval Pál

The Life in America, 1957.

Listowel (Márffy-Mantuano), Judith

Crusader in the Secret War, Ch. Johnson, London 1952.

The Making of Tanganyika, Chetto and Windus, London 1964.

Amin, Irish University Press, Dublin 1973.

The Other Livingstone, J. Friedman, London 1974.

A Habsburg Tragedy, Crown Prince Rudolf, Ascent Books, London 1978.

Lóránt, Stefan (István)

The New World, Duell, Sloan and Pierce, New York 1946.

F. D. Roosevelt, A Pictorial Biography, New York 1950.

The Presidency, A Pictorial History of Presidential Election from Washington to Truman, New York 1951.

The Life of Abraham Lincoln, New York 1954.

The Life and Times of Theodore Roosevelt, New York 1959.

Pittsburgh: The Story of an American City, New York 1964.

The Glorious Burden – The American Presidency, New York 1968.

Sieg Heil! – An Illustrated History from Bismarck to Hitler, New York 1974.

Pete, The Life of Peter F. Flaherty, Boston 1978.

My Life in England (eml.), New York 1984.

Löffler A. Pál

Chronique de l'association des écrivains et des artistes révolutionnaires (Le mouvement littéraire progressiste en France) 1930–1939, Paris 1971, 80 l.

Lukács, John (János)

The Great Powers and Eastern Europe, Regnery, New York 1953, 878 l.
A History of the Cold War, Doubleday, Garden City NY 1961, 288 l. – 2. bőv. kiad.:
A New History of the Cold War, uo. 1966, 426 l. – (fr.) *Guerre froide*, Gallimard, Paris 1962, 300 l.
Historical Consciousness or the Remembered Past, Harper and Row, New York 1968.
The Passing of the Modern Age, Harper and Row, New York 1970.
Konflikte der Weltpolitik nach 1945, München 1970.
The Last European War, New York 1976. – (né.) *Der letzte europäische Krieg*, dtv, München 1980.
1945 – Year Zero, Doubleday, New York 1978.

Marschalkó, Louis (Lajos)

The World Conquerors, The Real War Criminals (Világhódítók), Sueli (Süli), London 1958, 296 l. – (sp.) *Los conquistadores del mundo*, Nuevo Orden, Buenos Aires 1985, 418 l.

Marton Kati

Wallenberg, Random House, New York 1982.
The Polk Conspiracy, Farrar, Straus and Giroux, New York 1990.

Mátés Károly

Manifeste communiste, Suivi de logique bolchévique la dissidence est-européenne, La Pensée Universelle, Paris 1980, 322 l.

Mátray (Marschalkó) Lajos

Der Staat des Satans, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, München 1952, 20 l.

Mátray Mária

Der Tod der Kaiserin Elisabeth oder die Tat des Anarchisten Luccheni, Desch, München 1970, 414 l.

Matúz Josef (József)

L'ouvrage de Syfi Celebi, historien ottoman du XVIe siècle, Paris 1968.
Herrscherurkunden Sultan Süleymans des Prächtigen 1520–1568, Freiburg i. Br. 1971.
Das Kanzleiwesen Sultan Süleymans des Prächtigen, Wiesbaden 1974.
Krimtatarische Urkunden im Reichsarchiv zu Kopenhagen, mit historisch-diplomatischen und sprachlichen Untersuchungen, Freiburg i. Br. 1976.
Das Osmanische Reich, Grundlinien seiner Geschichte, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1985, 354 l.

Menczer Béla

Pan-Slav and Pan-German, London 1946.
Metternich y Donoso Cortes – El pensamiento conservador y católico en la revolucion europea (sp.), Arbor, Madrid 1949.
 (szerk.) *Catholic Political Thought 1789–1948*, London 1951, Notre Dame University Press, Notre Dame IN 1963.
La situacion historica del tiempo actual (sp.), Ateneo, Madrid 1952, 42 l.

Mende Tibor

Europe's Suicide in Germany, London 1946.
The Danubian Symbol, London 1947.
L'Inde devant l'orage, Paris 1950. – (sp.) México 1954. – (né.) Frankfurt a. M. 1955.
Le Révolte de l'Asie, Paris 1951. – (sp.) Santiago de Chile 1954.
World Power in Balance, New York 1953. – (holl.) Antwerpen 1954.
Regards sur l'histoire de demain, Les nouveaux centres de gravité du monde, Paris 1954. – (né.) Frankfurt a. M. 1954.
Aux pays de la mousson, Paris 1954.
South-East Asia between Two Worlds, New York 1955, London 1955. – (fr.) Paris 1954. – (né.) Frankfurt a. M. 1955. – (sp.) Santiago de Chile 1955.
Nehru: Conversations on India and World Affairs, New York 1956. – (hindi) New Delhi 1956. – (né.) Hamburg 1956. – (fr.) Paris 1956.
China and Her Shadow, Thames and Hudson,

London 1961, 360 l., Coward-McCann, New York 1962, 350 l. – (fr.) Paris 1960. – (né.) Düsseldorf–Köln 1961, München 1964. – (sp.) Madrid 1961. – (ol.) Milano 1962. – (jap.) Tokyo 1962. – (holl.) Baarn 1962. *The Chinese Revolution*, Thames and Hudson, London 1961, 190 l. – (né.) Köln 1961, Stuttgart–Hamburg 1962. – (fr.) Paris 1962. – (ol.) Milano 1963. *Une monde possible*, Seuil, Paris 1963, 160 l. – (port.) Lisboa 1965. – (né.) Hamburg 1965. *De l'aide à la recolonisation*, Paris 1972. – (né.) *Überfluss und Armut*, F. A. Kloth, Düsseldorf–Köln 1972, 286 l. *Soleils levants, Le Japon et la Chine*, Paris 1975. *Fourmis et poissons*, Carnets de route, Paris 1979.

Méray Tibor

Politik ohne Gnade, Dokumentarbericht, Schweizer Verlagshaus, Zürich 1966, 476 l. – (fr.) *La rupture Moscou-Pékin*, Laffont, Paris 1966, 380 l. – (sp.) 1969.

Miklós Elemér

Paz en la Terra (az antiszemizmus ellen), Santiago de Chile 1949.

Molnár Miklós

Le déclin de la Première Internationale, Institut Universitaire de Hautes Etudes Internationales, Genève 1963. – (né.) *Die Londoner Konferenz der Internationale 1871*, Verlag für Literatur und Zeitgeschehen, Hannover 1964, 162 l. – (sp.) Madrid 1974. *Marx, Engels et la politique internationale*, Gallimard, Paris 1975.

Molnár Miklós – Freymond, Jacques (szerk.)

La Première Internationale I-II, Institut Universitaire de Hautes Etudes Internationales, Genève 1961, 1000 l.

Molnár Miklós – Haan, T. Haupt, Georges (György)

1871 – Jalons pour une histoire de la Commune de Paris, Assen 1973.

Molnár Miklós – Haynal, E. A. – Puymége, G. de

Le fanatisme, Paris 1980. – (ang.) New York 1983.

Molnár Miklós – Reszler, André (András) (szerk.)

Vienna, Budapest, Prague... Les hauts lieux de la culture moderne de l'Europe centrale au tournant du siècle, Presses Universitaires de France, Paris 1988, 162 l. *Le génie de l'Autriche-Hongrie, État, société, culture*, Presses Universitaires de France, Paris 1989, 219 l.

Molnár, Thomas Steven (Tamás)

The Decline of the Intellectual, The World Publ., Cleveland–New York 1961, 369 l. – (né.) *Kampf und Untergang der Intellektuellen*, Beck, München, 1966, 462 l. *The Two Faces of American Foreign Policy*, Bobbs–Merrill, Indianapolis–New York 1962. *Africa, A Political Travelogue*, Fleet, New York 1965, 304 l. *South West Africa, The Last Pioneer Country*, Fleet, New York 1966, 160 l. *The Europe – A Dilemma*, 1974. *Le socialisme sans visage, L'avènement du tiers modèle*, Presses Univ. de France, Paris 1976, 187 l. *Le modèle de figuré, L'Amérique de Tocqueville à Carter*, Presses Univ. de France, Paris 1978, 223 l. *Tiers-Monde, Idéologie, Réalité*, Presses Univ. de France, Paris 1982, 122 l.

Nagy László

Katanga, Rencontre, Lausanne–Paris 1965. *Lénine et sa révolution*, Rencontre, Lausanne–Paris 1967. – (né.) *Sturm über Russland, Lenin und die grosse Revolution*, C.

J. Bucher, Luzern–Frankfurt a. M. 1967, 204 l.
Démocraties populaires, Du bloc soviétique au communisme des patries, Arthaud, Paris 1968, 375 l. – (sp.) Barcelona, Madrid 1968. – (ol.) Milano 1969.
250 Millions de scouts, P-M Favre, Genève 1984, 253 l. – (né.) *250 Millionen Pfadfinder*, Panorama, Altstätten, Schweiz 1985. – (ang.) London–Chicago–New York 1985. – (ol.) Aosta 1985. – (kor.) Seoul 1984.

Nyiszli Miklós

Auschwitz, A Doctor's Eyewitness Account, Fell, New York 1960, 222 l. – (héb.) Bné-Brák (Tel-Aviv) 1985, 190 l.

Ofry, Dán

The Yom Kippur War, Zohar, Tel-Aviv 1974, 348 l.

Paikert Géza Károly

The German Exodus, A Selective Study of the Post World War II Expulsion of German Populations and Its Effects, Nijhoff, The Hague 1962, 97 l.
The Danubian Swabians, The Hague 1967.

Pálffy Ottó

L'éducation en Union Soviétique, SOI, Bern 1959, 42 l.

Pálóczy-Horváth, George (György)

Khrushchev: The Road to Power, Secker and Warburg, London 1960, 304 l., *Khrushchev: The Making of a Dictator*, Little, Brown, Boston 1960, 314 l. – (né.) *Chruschtschow*, Scheffer, Frankfurt a. M. 1960, 394 l. – (fr.) Gallimard, Paris 1962, 355 l.
The Writer and the Commissar, Bodley Head, London 1960, 112 l.
Mao Tse-tung, Emperor of the Blue Ants, Secker and Warburg, London 1962, 424 l. – (fr.) Gallimard, Paris 1963, 476 l. – (sv.) Stockholm 1961.
The Facts Rebel, The Future of Russia and

the West, Secker and Warburg, London 1964, 256 l. – (né.) *Rebellion der Tatsachen, Die Zukunft Russlands und des Westens*, Scheffer, Frankfurt a. M. 1963, 327 l.
Jugend – Schicksal der Welt, Schweizer Verl., Zürich 1965, 384 l.
Youth Up in Arms, A Political and Social World Survey 1955–1970, London 1971.
Alle Macht der Jugend? Thesen zum Generationskonflikt unserer Zeit, Gütersloh BRD 1971.

Pastor (Pásztor) Péter – Williamson Jr. S. R.

Essays on World War I: Origins and Prisoners of War, East European Monographs, Boulder CO 1983.

Pásztor Lajos

La Confederazione Danubiana nel pensiero degli italiani ed ungheresi nel Risorgimento, Szerző, Roma 1949, 114 l.
Archivistica – Problemi e ricerche, Università Gregoriana, Roma 1970, 73 l.
(szerk.) *Guida delle fonti per la storia dell'America Latina negli Archivi della Santa Sede e negli archivi ecclesiastici d'Italia*, Città del Vaticano 1970, 665 l.
La Curia Romana – Problemi e ricerche per la storia nell'età moderna e contemporanea, Università Gregoriana, Roma 1971, 242 l.
(szerk.) *Guida delle fonti per la storia dell'Africa à Sud del Sahara negli Archivi della Santa Sede e negli archivi ecclesiastici d'Italia*, Conseil International des Archives, Zug 1983, 537 l.
La Segreteria di Stato e il suo Archivio 1814–1833 I-II, Hiersemann, Stuttgart 1984–1985, 564 l.

Pásztor Lajos – Pirri, Pietro

L'Archivio dei governi provvisori di Bologna e delle Provincie Unite del 1831, Città del Vaticano 1956, 635 l.

Pogány András

Béla Estván, A Hungarian Cavalry Colonel in the Confederate Army, 1960.

Possony, Stefan T. (Pozsony István)

A Century of Conflict, Communist Techniques of World Revolution, Regnery, Chicago 1953, 439 l.

Lenin, the Compulsive Revolutionary, Regnery, Chicago 1964, 418 l.

Strategie des Friedens, Sicherheit und Fortschritt im Atomzeitalter, Wissenschaft und Politik, Köln 1964, 224 l.

Aggression and Selfdefense: The Legality of US Action in South Vietnam, University of Pennsylvania, Philadelphia 1966, 123 l.

Waking Up the Giant: The Strategy for American Victory and World Freedom, Arlington House, Westport CT 1974.

Possony, Stefan T. – Strausz-Hupé, Robert

International Relations in the Age of the Conflict between Democracy and Dictatorship, McGraw-Hill, New York–Toronto–London 1954, 826 l.

Possony, Stefan – T. Strausz-Hupé, Robert – Kintner, William R. (szerk.)

A Forward Strategy for America, Harper, New York 1961, 415 l.

Possony, Stefan T. – Glaser, Kurt

Victims of Politics: The State of Human Rights, Columbia University Press, New York 1979, 614 l.

Pozsgai, Joseph (József)

Vietnam – wie es wirklich war, Indochina im Kräftefeld der Grossmächte, SOI, Bern 1974, 322 l.

Führungsdefizit und Sowjetexpansion 1975–78, Amerikanische Aussenpolitik von Kissinger zu Carter, SOI, Bern 1978, 184 l.

Fríeden in Freiheit, Wege zum Ziel (társszerző), SOI, Bern 1983, 120 l.

Osteuropa ohne Russen, Was kommt danach?, Maximilianum, Carlsberg BRD 1986, 86 l.

Radnóti-Alföldi Mária

Die constantinische Goldprägung, Untersuchungen zu ihrer Bedeutung für Kaiserpolitik und Hofkunst, 1963.
Antike Numismatik, Theorie, Praxis, Bibliographie, Frankfurt a. M. 1975.

Radványi János

Delusion and Reality, Gambits, Hoaxes and Diplomatic One-upmanship in Vietnam, Gateway, South Bend IN 1978, 295 l.
L'URSS en révolution, Ed. Sociales, Paris 1987, 250 l.

Reszler, André (András)

Rejoindre l'Europe, Destin et avenir de l'Europe centrale, Georg, Genève 1991.

Reves, Emery (Révész Imre)

A Democratic Manifesto, New York 1942, 1947.

Anatomy of Peace, New York 1945. – (né.)
Die Anatomie des Friedens, Wien–Zürich–New York 1947.

Révész, Andrés (András)

Alemania no podia vencer (sp.), Nunez, Barcelona 1945, 171 l.

Wellington, el duque de hierro (sp.), Ed. Gran Capitan, Madrid 1946, 338 l.

Un dictador liberal: Narvaez (sp.), Aguilar, Madrid 1953, 275 l.

Révész, Coloman (Kálmán)

Colonel-Commandant Michael de Kováts: Drillmaster of Washington's Cavalry, Verhovay Fraternal Insurance Association, Pittsburgh 1954.

Révész László

Mieter und Wohnung im Ostblock, SOI, Bern 1963, 101 l.

Friedliche Koexistenz? Theorie und Praxis im internationalen Kommunismus, Olten 1964, 113 l.

Der osteuropäische Bauer, Seine Rechtslage im 17. und 18. Jahrhundert, SOI, Bern 1964, 311 l.

Ideologie und Praxis in der sowjetischen Innen- und Aussenpolitik, Mainz 1965, Hase und Koehler, uo. 1966, 129 l.

Fünfzig Jahre Weltkommunismus, Die Rolle der KPdSU, SOI, Bern 1967, 145 l.

Justiz im Ostblock, Richter und Strafrecht, Wissenschaft und Politik, Köln 1967, 247 l.

Die Frau im Sowjetreich, SOI, Bern 1969.

Export der Revolution, SOI, Bern 1971, 144 l. – (port.) Selecta, Lisboa 1975.

Die Liquidierung der Sozialdemokratie in Osteuropa, SOI, Bern 1971, 116 l.

Der Bauer in der Sowjetunion, SOI, Bern 1972, 127 l.

Organisierte Jugend, Die Jugendbewegung in der Sowjetunion, SOI, Bern 1972, 134 l.

Europäische Sicherheitskonferenz und sowjetische Völkerrechtslehre, SOI, Bern 1972, 76 l.

Kommentar zum Statut der KPdSU, Eine Untersuchung von Parteitheorie und Praxis in der Sowjetunion und den osteuropäischen Volksdemokratien, SOI, Bern 1973, 980 l.

Recht und Willkür in der Sowjetpresse, Eine pressepolitische Untersuchung, Universitätsverlag, Freiburg, Schweiz 1974, 264 l. – (sp.) Universidad de Navarra, Pamplona 1977.

Zusammenarbeit mit Regierenden oder Regierten, Die osteuropäische Haltung zur Frage der menschlichen Beziehungen und des freien Informationsflusses, SOI, Bern 1974, 88 l.

Militärische Ausbildung in Osteuropa, SOI, Bern 1975, 302 l.

Moskau am Atlantik? Indizien für eine kommunistische Machtergreifung in Portugal, SOI, Bern 1975, 88 l. – (port.) Selecta, Lisboa 1975.

A reforma agraria nos países comunistas (port.), Selecta, Lisboa 1975, 158 l.

Der chinesische Sozialismus, SOI, Bern 1976, 94 l.

Moskau über Portugal, Taktische Fragen und

Medienpolitik, SOI, Bern 1976, 109 l.

Menschenrechte in der UdSSR, SOI, Bern 1977, 320 l.

Schüler und Lehrer in Osteuropa, SOI, Bern 1977, 183 l.

Die uniforme Presse in Osteuropa, Universitätsverlag, Freiburg, Schweiz 1977, 162 l.

Frieden durch Gewalt, Träger und Ziele der kommunistischen Friedenspolitik, SOI, Bern 1978, 140 l.

Die Legende vom Sozialstaat in Osteuropa, SOI, Bern 1978, 75 l.

Volk aus 100 Nationalitäten, Die sowjetische Minderheitenfrage, SOI, Bern 1979, 501 l.

Studenten im Sozialismus, Europa-Verlag, Wien 1981, 404 l.

UdSSR über Afghanistan, Afghanistan im Spiegel der Sowjetpresse, SOI, Bern 1981, 109 l.

Jugendbewegungen im Ostblock, Europa-Verlag, Wien–München–Zürich 1985, 252 l.

Staat und Kirche im "realen" Sozialismus, Recht und Wirklichkeit, Olzog, München 1986, 232 l.

Minderheitenschicksal in den Nachfolgestaaten der Donaumonarchie unter besonderer Berücksichtigung der magyarischen Minderheit, Braumüller, Wien 1990.

Révész László – Pommer, Hans Jörg

Der Arzt im Sowjetreich, SOI, Bern 1965, 119 l.

Robban, Randolph (Ajtay Miklós)

Si l'Allemagne avait vaincu, Editions de la Tour du Guet, Paris 1950. – (né.) *Wenn Deutschland gesiegt hätte*, Kohlhammer, Stuttgart 1951. – (sp.) Barcelona 1951. – (jap.) Tokyo 1952.

Rónay, Gabriel (Gábor)

The Dracula Myth, Allen, London–New York 1972, 180 l.

The Tartar Khan's Englishman, Cassel, London 1978, 249 l.

Schöpflin, George (György, szerk.)

The Soviet Union and Eastern Europe: a Handbook, A. Blond, London 1970, 614 l., uo. 1986, 637 l.

Schöpflin, George – Wood, Nancy (szerk.)

In Search of Central Europe, Polity Press, Cambridge 1989, 221 l.

Schreiber, Thomas (Tamás)

Le christianisme en Europe Orientale, Spes, Paris 1961, 222 l.

(szerk.) *L'URSS et les pays de l'Est*, La Documentation française, Paris 1987, 244 l.

Sebes József

The Jesuits and the Sino-Russian Treaty of Nerchinsk (1689), *The Diary of Thomas Pereira S. J.*, Rome 1961.

Vietnam: An Enigma (tan.), Washington 1965.

Sebestyén György

Flötenspieler und Phantome, Eine Reise durch das Tauwetter, Desch, München 1965, 292 l.

Anatomie eines Sieges, Blitzkrieg um Israel, Zsolnay, Wien–Hamburg 1967, 207 l.

Maria Theresia, Geschichte einer Frau, Geschichte eines Films (életr. forgatókönyv), Wien 1980.

Silagi, Michael (Szilágyi Mihály)

Henry George und Europa, Etana, München.

Simányi Tibor

Der Raub Europas, Biographie eines Kontinents, Europa-Verlag, Wien–Frankfurt–Zürich 1967, 191 l.

Er schuf das Reich, Ferdinand von Habsburg, Amalthea, Wien–München 1987, 316 l.

Sinor, Denis (Dénes)

Orientalism and History, 1954.
Inner Asia, 1968.

Soros, George (György)

Opening the Soviet System, Weidenfeld and Nicolson, London 1990, 163 l.

Sugár F. Péter

(szerk.) *Industrialization of Bosnia-Herzegovina 1878–1918*, Seattle WA 1963.

(szerk.) *Native Fascism in the Successor States 1918–1945*, ABC–Clio Press, Santa Barbara CA 1971.

Southeastern Europe under Ottoman Rule 1354–1804, University of Washington Press, Seattle WA 1977, 365 l.

Sugár F. Péter – Lederer, Ivo J. (szerk.)

Nationalism in Eastern Europe, University of Washington Press, Seattle–London 1969, 468 l. – uo. 1971.

Sugár F. Péter – Treadgold, Donald W.

(szerk.)

A History of East Central Europe, University of Washington Press, London 1974, 431 l. – uo. 1984, 543 l.

Szabó, Denis (Dénes)

L'Afrique Occidentale: Development et société, Université de Montréal, Montréal 1972.

Szamuely Tibor

Socialism and the Great War: The Collapse of the Second International, Oxford University Press, London 1972.

The Russian Tradition, Secker and Warburg, London 1974, 443 l.

Száz, Zoltán Michael

Germany's Eastern Frontiers, The Problem of the Oder-Neisse Line, Regnery, Chicago 1960, 256 l. – (né.) *Die deutsche Ostgrenze*,

München 1961.

The Great Power Conflict since 1945,
Regnery Chicago 1963.

Széchényi, August Graf (Ágost)

*Das Hunnenreich des "Heiligen Petrus",
Gemeinsames aus der Geschichte der Völker
in Mitteleuropa*, Wien 1987, 227 l.

Szélpál Árpád

Les sans-patrie (esszé), Centurion, Paris
1954.

L'ouvrière, Deux mondes, mêmes souffrances,
Spes, Paris 1956, 206 l.

Szende, Stefan (István)

Europeisk Revolution (sv.), Stockholm 1943.
– (né.) *Europäische Revolution*, Zürich–New
York 1945, 1947.

Den siste juden fran Polen (sv.), Stockholm
1944. – (né.) *Der letzte Jude aus Polen*,
Zürich–New York 1945. – (ang.) *The Promise
Hitler Kept*, New York 1945, London 1945. –
(dán) København 1945. – (finn) Helsinki
1945.

Zwischen Gewalt und Toleranz, 1975. – (sv.)
Stockholm 1975.

Szent-Iványi, Alexander (Sándor)

God's Law and the Fifth Amendment, New
York 1954.

Szent-Miklós István

*The Atlantic Union Movement – Its
Significance in World Politics*, Fountainhead,
New York 1965, 264 l.

*The Balance of Power in Europe since the
Invasion of Czechoslovakia*, New York 1969.

Szittyá, Émile (Emil)

*Selbstmörder, Ein Beitrag zur
Kulturgeschichte aller Zeiten und Völker*,
Löcker, Wien–München 1985, 410 l.

Tábori, Paul (Pál)

*Twenty Tremendous Years, World War 2. and
After*, Oldbourne, London 1961, 288 l.

Secret and Forbidden (tan.), New English
Library, London 1969, 189 l.

Maria Theresia (életr.), London 1969.

Teller, Edward (Ede)

The Reluctant Revolutionary, 1964.

The Miracle of Freedom, 1972.

Tihanyi C. László

*A History of Middle Europe: from the Earliest
Times to the Age of World War*, Rutgers
University Press, New Brunswick NJ 1976,
289 l.

Tormay, Thomas von (Tamás)

Der böse Deutsche, SH/5, Hase und Koehler,
Mainz 1971, 336 l.

Tőkés Rudolf L. (szerk.)

*Dissent in the USSR; Politics, Ideology and
People*, Johns Hopkins University Press,
Baltimore–London 1976, 453 l.

Opposition in Eastern Europe, Johns Hopkins
University Press, Baltimore–London 1979,
306 l.

Urban, George R. (Urbán György)

Talking to Eastern Europe (int.), Eyre and
Spottiswoode, London 1964, 303 l.

*Toynbee on Toynbee, A Conversation between
Arnold J. Toynbee and --*, New York 1974.

Détente (int.), M. Temple Smith, London
1976.

Hazards of Learning (int.), M. Temple Smith,
London 1977.

Eurocommunism (int.), M. Temple Smith,
London 1978.

*Communist Reformation: Nationalism,
Internationalism and Change in the World
Communist Movement* (int.), M. Temple
Smith, London 1979, St. Martin's Press, New
York 1979, 335 l.

Stalinism, Its Impact on Russia and the World

(int.), M. Temple Smith, London 1982, 454 l.
*Gespräche mit Zeitgenossen, Acht Dispute
über Geschichte und Politik*, Beltz,
Weinheim–Basel 1982, 280 l.

Urban, George R. – Labedz, Leopold
(szerk.)

The Sino-Soviet Conflict (int.), London 1965.

Urban, George R. – Glenny, Michael
(szerk.)

Can We Survive Our Future?, Bodley Head,
London 1972. – (fr.) *Survivre au futur?*, Paris
1973.

Vágó Béla

*The Shadow of the Swastika, The Rise of
Fascism and Anti-Semitism in the Danube
Basin*, Saxon House, London 1974, 431 l.

Vágó Pál

Ein europäischer Friede im Karpathenraum,
1960.

Vajda, Stefan (István)

Felix Austria, Wien 1980.
*Die Belagerung, Bericht über das Türkenjahr
1683*, Trend-Profil-Buch, Wien 1983.

Váli, A. Ferenc

The Quest for a United Germany, Johns
Hopkins University Press, Baltimore 1967,
318 l.

Várady, Andrew (András)

One Religion of Humanity, New York 1948.
Humanitarian Manifesto, New York 1954.
New Humanitarian Civilization, New York
1961.
Are You Humanitarian?, New York 1966.

Várdy Péter

Opstand der studenten (holl.), Baarn 1969.

Várdy, Steven Béla

Attila, Chelsea House, New York 1990, 112 l.

Varga József (szerk.)

Universität-Wissenschaft-Bildung, Wien
1965.

Donauraum – Gestern, Heute, Morgen, Wien
1967.

Sozialismus in Europa, Wien 1967.

Einheit und Vielfalt der europäischen Kultur,
Wien 1968.

*Aufgaben der kleinen Völker und Sinn ihrer
Existenz*, Wien 1969.

Von der Koexistenz zur Kooperation, Wien
1969.

Europas Neuorientierung, Wien 1972.

Demokratie in Wandel, Wien 1974.

*Preise und Preisträger der Stadt Wien, Kunst-
Wissenschaft- Volksbildung*, Wien 1980.

Varsányi, Julius (Gyula)

(szerk.) *Quest for a New Central Europe*,
Australian Carpathian Federation, Adelaide
1977, 180 l.

*Border is Fate, A Study of Mid-European
Diffused Ethnic Minorities*, Australian
Carpathian Federation, Adelaide–Sydney
1982, 138 l.

Vatai Ferenc

*Intellectuals in Politics in the Greek World,
From Early Times to the Hellenistic Age*,
Croom Helm, London–Sydney–Dover 1984.

Völgyes Iván

(szerk.) *Political Socialization in Eastern
Europe, A Comparative Framework*, F. A.
Praeger, New York 1975, 199 l.

*The Political Reliability of the Warsaw Pact
Armies: The Southern Tier*, Duke University
Press, Durham NC 1982, 115 l.

Politics in Eastern Europe, Dorsey Press,
Homewood IL 1986, 368 l.

Völgyes Iván – Brisch, Hans (szerk.)

Czechoslovakia: The Heritage of Ages Past, East European Monographs, Boulder CO 1979.

Wagner, Francis S. (Ferenc)

Nation-Building in the United States, The American Idea of Nationhood in Retrospect, Philadelphia 1985.

Wass Albert

History of Astor on the St. Johns, Danubian Press, Astor FL 1982.

Zsolnay, Vilmos von

Die Wissenschaft in Osteuropa, Hase und Koehler, Mainz 1967, 230 l.

C. Magyar nyelvterületen élő szerzők – fordításban**Bibó István**

The Paralysis of International Institutions and the Remedies, A Study of Self-Determination, Concord among the Major Powers, and Political Arbitration, Harvester Press, Hassocks, England 1976, 152 l.

Misère des petits États d'Europe de l'Est, L'Harmattan, Paris 1986, 462 l.

Democracy, Revolution, Self-Determination, Selected Writings, szerk. Nagy Károly, ford. Boros-Kazai András, Social Science Monographs, Boulder CO – Atlantic Research and Publications, Highland Lakes NJ 1991, 591 l.

Zur Judenfrage, Am Beispiel Ungarns nach 1944, ford. Rásky Béla, Neue Kritik, Frankfurt a. M. 1990, 181 l.

Die deutsche Hysterie, Ursachen und Geschichte, ford. Hans-Henning Paetzke, Insel, Frankfurt a. M. 1991, 197 l.

Bölöni Farkas Sándor

Journey in North America 1831, szerk. és ford. Kadarkay Árpád, ABC-Clio Press, Santa Barbara CA 1978.

Csóka J. Lajos

Geschichte des Benediktinischen Mönchtums in Ungarn, SH/11, Trofenik, München 1980, 461 l.

Haraszti Miklós (szerk.)

Opposition – 0,1 (tan. cikkek), ford. Aranyossy György, Seuil, Paris 1976, 174 l.

Hegedűs András

Im Schatten einer Idee (Zsille Zoltán interjúja), ford. Hans-Henning Paetzke, Ammann, Zürich 1986, 310 l.

Hungaricus (Fekete Sándor)

Documents I., Texte integral d'une étude de --, Institut Imre Nagy, Bruxelles 1959, 119 l. – (ang.) *On a Few Lessons of the Hungarian National Democratic Revolution*, uo. 1959, 21 l.

Janics Kálmán

Czechoslovak Policy and the Hungarian Minority 1945–1948, szerk. és ford. Borsody István, East European Monographs, Boulder CO 1982, 244 l.

Konrád György

Antipolitik, Mitteleuropäische Meditationen, ford. Hans-Henning Paetzke, Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1985, 223 l.

Nagy Imre

On Communism (A magyar nép védelmében), F. A. Praeger, New York 1957, 306 l. – (fr.) *Un communisme qui n'oublie pas l'homme*, ford. László Imre, Plon, Paris 1957, 247 l. – (né.) *Politisches Testament*, ford. Edmund (Ödön) Trugly, Kindler, München 1959, 376

l. – (ol.) Feltrinelli, Milano 1958, 209 l. –
(port.) *À tragédia da Hungria*, Saga, Rio de Janeiro 1959, 194 l.

Rakovsky, Marc (Bence György és Kis János)

Towards an East European Marxism (A szovjet típusú társadalom marxista szemmel), Allison and Busby, London 1978, 140 l.

15. Emigráció, kivándorlás

Adamovich László – Sziklai O.

Foresters in Exile: The Sopron Forestry School in Canada, Vancouver 1970.

Ambrosy (Ambrózy) Anna

New Lease of Life, Hungarian Immigrants in Victoria, Assimilation in Australia, Dezséry, Adelaide 1984, 58 l.

A Survey of the Hungarian Community in Victoria, Dezséry, Adelaide 1990, 131 l.

Bényei László

An Integration Study of Migrants in Australia, Melbourne 1961.

Bernolák Imre – Boyd, B. I. – Boyd, A. R.

Immigrants in Canada, Montreal 1955.

Bódy, Paul (Pál) – Boros-Kazai Marianne

Hungarian Immigrants in Greater Pittsburgh 1880–1980, Pittsburgh 1981.

Hungarian Community Life in Greater Pittsburgh, Pittsburgh 1981.

Bódy, Paul – Dreisziger Nándor – Kovács, M. L. – Kovrig, Bennet

Struggle and Hope, The Hungarian Canadian Experience, McClelland and Stewart, Toronto 1982, 247 l. – (fr.) Ottawa 1982.

Dale, Alan – Hollander, Paul (Holländer Pál)

Hungarian Students in Great Britain, Past Experiences-Present Attitudes, Szerzők, London 1959, 124 l.

Daróczy Sándor

Magyars in America, Washington 1960.

Deák Zoltán (szerk.)

This Noble Flame (tan. cikkgy.), Magyar Szó, New York 1982, 350 l.

Dégh Linda

People in the Tobacco Belt: Four lives, National Museum of Canada, Ottawa 1975, 277 l.

Dojcsák Győző

The Mysterious Count Esterházy, Saskatoon, Sask. 1973.

Dreisziger Nándor F.

The Hungarian Experience in Ontario, Toronto 1985.

Dreisziger Nándor – Bisztray György (szerk.)

Hungarian Cultural Presence in North America (tangy.), Toronto 1981.

Fabinyi Andor

Social and Cultural Issues of Migration, Canberra 1970.

Gracza Rezső – Gracza Margit

The Hungarians in America, Lerner Publ., Minneapolis 1969.

Incze Sándor (szerk.)

Hungarian Heritage (Magyar Album),
American Hungarian Studies Foundation,
Elmhurst IL 1965.

Kósa, John (János)

Land of Choice, The Hungarians in Canada,
University of Toronto Press, Toronto 1957,
104 l.

(szerk.) *Immigrants in Canada* (tangy.),
Canadian Association for Adult Education,
Toronto 1957.

Kovács, Martin Louis (Márton)

*Esterházy and Early Hungarian Immigrants
to Canada*, Canadian Plains Studies,
University of Regina, Regina, Sask. 1974,
170 l.

(szerk.) *Ethnic Canadians: Culture and
Education*, Canadian Plains Studies,
University of Regina, Regina, Sask. 1978.
*Peace and Strife: Some Facts of the History
of an Early Prairie Community*, District
Historical Society, Kipling, Sask. 1980, 216 l.

Könnyű, Leslie (László)

Hungarians in the USA, St. Louis 1967.
*Acacias: Hungarians in the Mississippi
Valley, A Bicentennial Album*, Bethlen Press,
Ligonier PA 1975, 126 l.

Kramár Zoltán

*From the Danube to the Hudson: US
Ministerial and Consular Dispatches on
Immigration from the Habsburg Monarchy
1850–1900*, Hungarian Cultural Foundation,
Atlanta 1978, 109 l.

Kunz Egon F.

Blood and Gold: Hungarians in Australia, F.
M. Chesire, Melbourne–Canberra–Sydney
1969, 302 l. *T*

he Intruders, Canberra 1975.

The Hungarians in Australia, AE Press,
Blackburn, Vic. 1985, 160 l.

Displaced Persons, Calwell's New

Australians, Australian National University
Press, Canberra 1988.

Kürthy Tamás – Tollas Tibor

African Mission, Nemzetőr, München 1963,
96 l.

Lengyel Emil

Americans from Hungary, Lippincott,
Philadelphia–New York 1948, 319 l.

Makar János

*The Story of an Immigrant Group in Franklin,
New Jersey*, Standard, New Brunswick NJ
1969, 170 l.

Miska János (szerk.)

Canadian Studies on Hungarians 1886–1986,
Canadian Plains Research Center, Regina,
Sask. 1987, 192 l.

Miskolci Panulics Lajos

Hungarians of Southern Alberta, Lethbridge,
Alta 1983.

Pap, Michael (Mihály) (szerk.)

*Ethnic Communities of Cleveland: A
Reference Work*, John Carroll University,
Cleveland 1973.

Papp, Susan M.

*Hungarian Americans and their Communities
of Cleveland*, Ethnic Heritage Studies,
Cleveland State University, Cleveland 1981,
323 l.

Pintér Emil

Wohlstandsflüchtlinge, Karger, Basel 1969.
*Der helvetische Alptraum, Die Hassliebe
eines ungarischen Arztes zur neuen Heimat*,
Satyr, Zürich 1986, 316 l.

Roller Kálmán

The Sopron Chronicle, Sopron 1956 – Vancouver 1986, Hungarian Foresters in the Western World, Rákóczi Foundation – Sopron Alumni UBC, Toronto–Vancouver 1986.

Sántha, Paul (Pál)

Three Generations 1901–1957, The Hungarian Colony of Stockholm, Saskatchewan, Stockholm, Sask. 1957.

Sisa István

America's Amazing Hungarians, National Committee of Hungarians from Czechoslovakia, Portola Valley CA 1987, 64 l.

Somogyi Ferenc (szerk.)

Our Hero, Loyal to God, to Church, and to Country, Visit of Cardinal Mindszenty to Cleveland, Kárpát, Cleveland 1974.

Tábori, Paul (Pál)

The Anatomy of Exile, Harrap, London 1972, 432 l.

Tardos Tibor

Transitville, Étranges émigrants de l'Est (ankét), F. Maspero, Paris 1982, 190 l.

Várdy, Steven Béla

The Hungarian-Americans, Twayne, Boston 1985, 215 l.
The Hungarian Americans: The Hungarian Experience in North America, Chelsea House, New York 1989, 112 l.

Varga, Alexander von Kibéd (Sándor)

Wesen und Schicksalsfragen des Emigrantentums, Der Übergang als Dauerform, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1958, Uni-Druck, München 1976.

Zalán Magda

Stubborn People (Portraits), CSAP, Toronto 1985, 112 l.

*

The American Hungarian Library and Historical Society, What it is?, New York 1960, 12 l.

Assoziazione degli studenti ungheresi liberi in Italia, Roma 1959, 31 l.

Ethnische Gruppen in der Bundeshauptstadt Wien, integratio, Wien 1982, 170 l.

Hungarian Calender 1956, szerk. Csicsery-Rónay István, Occidental Press, Washington 1956.

1960 – Hungarica Americana, szerk. Csicsery-Rónay István és Szabó György, Occidental Press, Washington 1959, 89 l.

The Lord Mayor of London's National Hungarian and Central European Relief Fund, Report of --, Knight and Truscott, London–Tonbridge 1959, 83 l.

Unterwegs, Jahrbuch verbannter ungarischer Schriftsteller in Österreich, Ars Hungarica, Wien 1958.

16. Néprajz**Benkő József**

Zigeuner, Ihre Welt – ihr Schicksal, Österreich 1980.

Borhegyi, Stephen Francis de (István)

Settlement Patterns in the Guatemalan Highlands: Past and Present, New York 1956.
The Modern Museum and the Community,

Norman 1958.

The Museum as a Cultural Centre in the Development of the Community I-V, Paris 1958–61.

Cultura folk y cultura compleja en el area maya meridional (sp.), Guatemala 1959.

Ball Game Handstones and Ball Game Gloves, Cambridge 1961.

Highland Maya Settlement Patterns: Synthesis of Highland Maya Archeology, Washington 1965.

Borhegyi, Stephen Francis de – Borhegyi, Zs.

The Rubber Ball Game of Ancient America, Milwaukee 1963.

Dégh Linda

Two Old World Narrators in Urban Setting, Göttingen 1969.

(szerk.) *Indiana Folklore*, Bloomington 1980.

Folktales and Society, Bloomington 1989.

American Folklore and the Mass Media, Bloomington 1990.

Dégh Linda – Vázsonyi Endre

Sägen och tro – Tro, sanning, sägen (sv.), Stockholm 1973.

The Hypothesis of Multiconduit Transmission in Folklore, Mouton, The Hague 1975, 30 l.

Fejős Pál

Ethnography of the Yagua, London 1963.

Archeological Explorations in the Cordillera Vilcabamba Southeastern Peru, London 1963.

Gaál Károly

Angaben zu den abergläubischen Erzählungen aus dem südlichen Burgenland, Eisenstadt 1965.

Spinnstubenlieder, SH/3, Schnell und Steiner, München–Zürich 1966, 143 l.

Zum bäuerlichen Gerätebestand im 19. und 20. Jahrhundert, Wien 1969.

Wolfau, Eisenstadt 1969.

Über die Gemeinsamkeiten der Volkskultur im pannonischen Raum, Eisenstadt 1973.

Die soziale Lage und das Lied, Wien 1975.

Tadten, Eisenstadt 1976.

Zur Volkskultur der Magyaren in der Wart, Oberwart, Österreich 1977.

Some Problems of Folktale Research from Burgenland, 1979.

Monographische Erzählforschung und kleinregionale Kultur, Wien 1981.

Gaál Károly – Bockhorn, O. (szerk.)

Minderheiten und Regionalkultur, Wien 1981.

Gaál Károly – Nowelkowsky, G.

Erzählgut der Kroaten aus Stinatz im südlichen Burgenland, kroatisch und deutsch, Wien 1983.

Gervers-Molnár Veronika

The Hungarian Szűr: An Archaic Mantle of Eurasian Origin, Toronto 1973.

Magyar Kálmán – Magyar Judith (szerk.)

Selected Articles on Hungarian Folklore, American Hungarian Folklore Centrum, Bogota NJ 1979.

Róheim Géza

Hungarian Shamanism, New York 1951.

Hungarian and Vogul Mithology, New York 1954.

Sozan, Michael (Mihály)

The History of Hungarian Ethnography, University Publ. of America, Washington 1977, 437 l.

Vajda László

Untersuchungen zur Geschichte der Hirtenkulturen I-II, Harrassowitz, Wiesbaden 1968.

Várdy H. Ágnes – Kolar, Walter

The Folk Arts of Hungary, Duquesne University Tamburitzans Institute of Folk Arts, Pittsburgh 1981, 201 l.

Vázsonyi, Andrew (Endre)

The Star-Boarder, Traces of Cicisbeism in an Immigrant Community, Bloomington–Wiesbaden 1976.

Wass Albert (szerk.)

The Transylvanian Hungarian Folk Art, Danubian Press, Astor FL 1983, 48 l.

17. Bölcsélet, lélektan, tudományelmélet**Arató, Andrew (András) – Breines, Paul**

The Young Lukács and the Origins of Western Marxism, Seabury, New York 1979, 256 l.

Bálint, Michael (Mihály)

(szerk.) *Final Contributions to the Problems and Methods of Psychoanalysis* (Ferenczi Sándor vál. írásai), Basic Books, New York 1955, 447 l.

Der Arzt, sein Patient und die Krankheit, Stuttgart 1957.

Angstlust und Regression, Beitrag zur psychologischen Typenlehre, Klett, Stuttgart 1959.

Therapeutische Aspekte der Regression, die Theorie der Grundstörung, Rowohlt, Reinbek 1973.

Bálint, Michael – Bálint, Enid

Psychotherapeutic Techniques in Medicine, London 1961.

Balogh Zoltán

Martin Buber und die Welt des Es, A. Hain, Meisenheim am Glan BRD 1969.

Bánffy Eszter Gabriella

Marxistische Ethik in Ungarn, Wien–München 1976.

Brachfeld, P. Oliver

Les complejos de inferioridad de la mujer (sp.), Caracas–Barcelona 1951, 1970. – (ol.) Roma 1952.

Brandenstein, Béla von

Ist der Humanismus noch zeitgemass?, Innsbruck 1947.

Der Mensch und seine Stellung im All, Einsiedeln–Köln 1947.

Das Bild des Menschen und die Idee des Humanismus, Bregenz 1948.

Leben und Tod, Grundfragen der Existenz, Bonn 1948.

Der Aufbau des Seins, System der Philosophie, Tübingen 1950.

Platon, Eine Einführung in sein Werk und in sein Denken, Saarbrücken 1951.

Vom Werdegang des Geistes in der Seele, Saarbrücken 1954.

Die Quellen des Seins, Einführung in die Metaphysik, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1955, 232 l.

Vom Sinn der Philosophie und ihrer Geschichte, Bonn 1957.

Theleologisches Denken, Betrachtungen zu dem gleichnamigen Buche Nikolai Hartmanns, Bonn 1960.

Wahrheit und Wirklichkeit, Meisenheim am Glan BRD 1965.

(szerk.) *Grundlegung der Philosophie I–VI*, Salzburg 1965–1970.

Bewusstsein und Vergänglichkeit, München 1975.

Logik und Ontologie, Heidelberg 1976.

Das Problem einer philosophischen Ethik, Leitfaden für eine Vorlesungsreihe, München 1979. – (sp.) Barcelona 1982.

Grundfragen der Philosophie, Leitfaden für eine Vorlesungsreihe, München 1979. – (sp.) Barcelona 1982.

Wesen und Wertstellung des Menschen, Saarbrücken 1979.

Was ist Philosophie? München 1981.
Sein – Welt – Mensch, Philosophische Studien, Berchmans, München 1983, 379 l.
Der Mensch vor Gott, Eine Studiensammlung, Berchmans, München 1984, 226 l.

Csíkszentmihályi Mihály

Beyond Boredom and Anxiety, San Francisco 1975, London 1975. – (jap.) Tokyo 1979. – (né.) Stuttgart 1985.
The Psychology of Optimal Experience, New York 1989.

Csíkszentmihályi Mihály – Getzels, J. W.

The Creative Vision: A Longitudinal Study of Problem-Finding in Art, London 1976.

Csíkszentmihályi Mihály – Rochberg-Halton, E.

The Meaning of Things: Domestic Symbol and the Self, Cambridge 1981. – (ol.) Roma 1986. – (né.) Basel–Mannheim 1987.

Csíkszentmihályi Mihály – Larson, R.

Being Adolescent: Conflict and Growth in the Teenager Years, New York 1984.

Csíkszentmihályi Mihály – Csíkszentmihályi, I. S.

Optimal Experience: Psychological Studies of Flow in Consciousness, New York 1989.

Deutsch Imre László – Lindon, D. – Weill, P.

Les familles politiques aujourd'hui en France, Paris 1966.

Domokos, Alex (Sándor)

The Exchange of Ideas, Szerző, Winnipeg 1979.
Questions about Quality and Quantity, Szerző, Winnipeg 1982.

Fenyvessy, Hieronymus (Jeromos)

Die Masse (tan.), Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1952.

Fleischmann Jenő

La philosophie politique de Hegel, Paris 1964.
La science universelle ou la logique de Hegel, Paris 1968.

Fodor Nándor

Nightmares of Suffocation, Chicago 1945.
The Search for the Beloved, New York 1949.
Freud: Dictionary of Psychoanalysis, New York 1950.
New Approaches to Dream Interpretation, New York 1951.
Through the Gate of Horn, New York 1955.
On the Trail of the Poltergeist, New York 1958.
The Haunted Mind, A Psychoanalyst Looks at the Supernatural, Helix, New York 1960, 314 l.
Mind over Space, New York 1962.
Freud, Jung and Occultism, New York 1971.

Fodor Nándor – Carrington, H.

Haunted People, Story of the Poltergeist, Down the Centuries, New York 1951.

Giesz Lajos

Nietzsche, Existenzialismus und Wille zur Macht, Stuttgart 1950.
Phänomenologie des Kitsches, Heidelberg 1960, München 1971.

Gosztonyi, Alexander (Sándor)

Der Mensch und die Evolution, Teilhard de Chardins philosophische Anthropologie, München 1968.
Der Mensch in der modernen Malerei, Versuche zur Philosophie des Schöpferischen, München 1970.
Grundlagen der Erkenntnis, München 1972.
Der Mensch und sein Schicksal, Grundzüge von Leopold Szondis Tiefenpsychologie,

Zürich 1974.
Der Raum, München 1976.

Gyömrői (Rényi) Edit

The Analysis of a Young Concentration Camp Victim, London 1963.

Hanák Tibor

Lukács war anders, A. Hein, Meisenheim am Glan BRD 1973, 189 l.

Die marxistische Philosophie und Soziologie in Ungarn, F. Enke, Stuttgart 1976, 231 l.

Die Entwicklung der marxistischen Philosophie, Schwabe et Co., Basel–Stuttgart – Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1976.

Geschichte der Philosophie in Ungarn, Ein Grundriss, SH/36, Trofenik, München 1990, 258 l.

Harmat Pál

Ferenczi und die ungarische Psychoanalyse, ed. discord, Tübingen 1988.

Harsányi János

Essays on Ethics, Social Behavior and Scientific Explanation, Dordrecht–Boston 1976.

Haynal András

La technique en question, Controverses en psychoanalyse, Payot, Paris 1987.

Hegedűs, Alejandro (Sándor) – Hegedűs Ella

El mas alla es la cuarta dimension (sp.), Gnosis, Buenos Aires 1982, 155 l.

Heller Ágnes

Instinkt, Aggression, Charakter, VSA, Hamburg–Berlin 1977, 175 l. – (ang.) *On Instincts*, Van Gorcum, Assen, Netherlands 1979, 97 l.

Das Alltagsleben (A mindennapi élet), Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1978, 325 l.

Renaissance Man (A reneszánsz ember), Routledge & Paul, London 1978, 481 l.

Philosophie des linken Radikalismus, VSA, Hamburg 1978, 194 l.

The Theory of Feelings (Az érzelmek elmélete), Van Gorcum, Assen, Netherlands 1979, 244 l. – (né.) *Theorie der Gefühle*, VSA, Hamburg 1980.

Theorie der Bedürfnisse bei Marx, VSA, Berlin 1980, 151 l. – (ol.) *La teoria dei bisogni in Marx*.

Das Leben ändern, VSA, Hamburg 1981, 212 l. – (ol.) *Per cambiare la vita*.

A Radical Philosophy, Blackwell, Oxford 1984, 196 l.

Beyond Justice, Blackwell, New York 1987.

Kertész, Roberto (Róbert)

Historia personal (sp.), Ippem, Buenos Aires 198?, 48 l.

Koestler, Arthur

The Challenge of Chance, A Mass Experiment in Telepathy and its Unexpected Outcome, Hutchinson, London 1973.

Kolnai Aurél

Privilege and Liberty, Quebec 1953.

Critica de las utopias politicas (sp.), Madrid 1959.

Konservatives und revolutionäres Ethos, Freiburg i. Br. 1972.

Ethics, Value and Reality (Essays), London 1977.

Kurucz Jenő

Die Opposition der Jugend als philosophische Strömung in der deutschen Philosophie des 19. Jahrhunderts und als politische Aktion in der Ungarnrevolution, Ungarischer Student, St. Gallen 1958, 97 l.

Lakatos Imre

Criticism and the Growth of Knowledge, Cambridge 1970.

Márkus György – Fehér Ferenc – Heller Ágnes – Radnóti Sándor

Die Seele und das Leben, Studien zum frühen Lukács, Frankfurt a. M. 1977. – (ol.) Firenze 1978.

Mészáros István

Marx's Theory of Alienation, Merlin Press, London 1970, 322 l.
Aspects of History and Class Consciousness, Routledge & Kegan Paul, London 1971.
Lukács's Concept of Dialectic, Merlin Press, London 1972.
The Work of Sartre, I. Search for Freedom, Harvester, Brighton, England 1982.
Philosophy, Ideology and Social Science in Negation and Affirmation, Essays, Wneatsheaf, Brighton, England 1986, 284 l. – New York 1986.

Noszlopi László – Szirmai Endre

Wesen und Formen der Liebe, Szirmai Archive, Stuttgart 1984, 368 l.

Pintér Emil

Von den Krankheiten der Seele, AT Verlag Aarau, Stuttgart 1981, 240 l.

Radó Sándor

Psychoanalysis of Behavior I-II, 1956–1962.

Róheim Géza

The eternal ones of the dream, International University Press, New York 1945. – (fr.)
Héros phalliques et symbols maternels dans la mythologie australienne, Gallimard, Paris 1970.
Psychoanalysis and Anthropology, New York 1950.
Origine et fonction de la culture, Gallimard, Paris 1972.

Sebeok, Thomas A. (Sebők Tamás)

Communication System and Resources in the Behavioral Sciences, Washington 1967.

Stefanovics, Tomas (Tamás)

Dilthey, Una filosofía de la vida (sp.) Ed. Bibliogr. Uruguay, Montevideo 1961, 149 l.

Stora-Sándor Judit

Le regard de Psyché, Lectures psychoanalytiques, Saint Denis, France 1984.

Szasz, Thomas S. (Szász Tamás)

Pain and Pleasure, Basic Books, New York 1957, 301 l.
The Myth of Mental Illness, Secker & Warburg, London 1962, 337 l. – (né.)
Geisteskrankheit, Ein moderner Mythos, Walter, Olten–Freiburg i. Br. 1972, 313 l.
Law, Liberty and Psychiatry, Macmillan, New York 1963, Routledge & Kegan Paul, London 1974, 281 l. – (né.)
Recht, Freiheit und Psychiatrie, Europaverlag, Wien–München 1978, 281 l.
The Ethics of Psychoanalysis, Basic Books, New York 1965, Routledge & Kegan Paul, London 1974, 226 l.
Psychiatrie Justice, Macmillan, New York 1965, 281 l.
Ideology and Insanity, New York 1970. – (né.)
Psychiatrie, die verschleierte Macht, Walter, Olten–Freiburg i. Br. 1975, 200 l.
The Manufacture of Madness, Harper & Row, New York 1970, 383 l. – (né.)
Die Fabrikation des Wahnsinns, Walter, Olten–Freiburg i. Br. 1974, 491 l.
Ceremonial Chemistry, New York 1976. – (né.)
Das Ritual der Drogen, Europaverlag, Wien–München 1978, 258 l.
Heresis, Anchor-Doubleday, Garden City NY 1976, 183 l.
Karl Kraus and the Soul Doctors, Louisiana State University Press, New Orleans 1976, 180 l.
Schizophrenia, Basic Books, New York 1976, 237 l. – (né.)
Schizophrenie, das heilige Symbol der Psychiatrie, Europaverlag, Wien–München 1979, 225 l.
Psychiatric Slavery, Free Press, New York – Collier Macmillan, London 1977, 159 l.
The Theology of Medicine, Harper & Row, New York 1977, 170 l. – (né.)
Die Theologie

der Medizin, Europaverlag, Wien–München 1980, 245 l.

The Myth of Psychotherapy, Anchor-Doubleday, Garden City NY 1978, 236 l. –

(né.) *Der Mythos der Psychotherapie*, Europaverlag, Wien–München 1982, 241 l.

Sex by Prescription, Anchor-Doubleday, Garden City NY 1980, 198 l.

Sex: Facts, Frauds and Follies, Blackwell, Oxford 1981, 194 l.

The Therapeutic State, New York 1984.

Insanity, Wiley, New York 1987, 414 l.

The Untamed Tongue, New York 1990.

Szilasi Vilmos

Wissenschaft und Philosophie, Zürich 1945.

Macht und Ohnmacht des Geistes, Bern 1946.

Einführung in die Phänomenologie Edmund Husserls, Tübingen 1959.

Philosophie und Naturwissenschaft, Bern–München 1961.

Szondi Lipót

Schicksalsanalyse, 1. Wahl in Liebe, 2.

Lehrbuch der experimentellen

Triebdiagnostik I-III, 3. Triebpathologie I-II, Schwabe, Basel 1944–1960.

Ich-Analyse, Die Grundlage zur Vereinigung der Tiefenpsychologie, 1956.

Schicksalsanalytische Therapie, Ein Lehrbuch der passiven und aktiven analytischen Psychotherapie, Huber, Bern–Stuttgart 1963, 542 l.

Moses, Antwort auf Kain, 1973.

Integration der Triebe, Die Triebvermischten, Huber, Bern–Stuttgart 1984, 75 l.

Tábori, Paudi (Pál)

Companions of the Unseen (okkultizmus), University Press – H. A. Humphrey, New York–London 1968.

Crime and the Occult, A Forensic Study, London–Vancouver 1974.

Tar Zoltán

The Frankfurt School: The Critical Theories of Max Horkheimer and Theodor W. Adorno,

New York 1977. – (port.) Lisboa 1981.

(társszerk.) *Foundations of the Frankfurt School of Social Research*, New Brunswick NJ–London 1984.

(társszerk.) *Georg Lukács: Selected Correspondence 1902–1920*, New York 1986.

(társszerk.) *Georg Lukács: A Centenary Volume, Theory, Criticism and Politics*, New Brunswick NJ–London 1988.

Toldi, Julius (Gyula)

American Kaleidoscope, Philosophical Library, New York 1960, 430 l.

Tóth Imre

Aristoteles in der Entwicklungsgeschichte der geometrischen Axiomatik, 1971.

Die nicht-euklidische Geometrie in der Phänomenologie des Geistes,

Wissenschaftstheoretische Betrachtungen zur Entwicklungsgeschichte der Mathematik, Heidershoff, Frankfurt a. M. 1972, 91 l.

Genetic Structure of Non-Euclid Geometry, 1979.

Aristote et les paradoxes de Zénón d'Elée, 1979.

Spekulationen über die Möglichkeit eines nicht-euklidischen Raumes vor Einstein, 1979.

Wann und von wem wurde die nicht-euklidische Geometrie begründet?, 1980.

Gott und Geometrie, Eine viktorianische Kontroverse, 1982.

Three Errors in Frege's Grundlagen, 1984. *Wissenschaft und Wissenschaftler im postmodernen Zeitalter*, 1986.

Mathematische Philosophie und hegelische Dialektik, 1986.

Varga, Alexander von Kibéd (Kibédi Varga Sándor)

Einführung in die Erkenntnislehre, Die Grundrichtungen und die Grenzen der Erkenntnis der Wahrheit, Reinhardt, Basel 1953, 144 l. – (kor.) Taegu, 1965.

Macht und Ohnmacht der Vernunft, Zur Einführung in die Philosophie Kants, Hueber, München 1967, 103 l.

Erklärung der Grundbegriffe von Kants Kritik der reinen Vernunft, Uni-Druck, München 1971, 71 l.

Vernunft und Moral, Über die Grundbegriffe der Ethik, Uni-Druck, München 1973, 21 l.

Die Tragödie der Ideen, Gedanken zur Interpretation des "ungarischen Faust", München 1974.

Geschichtliche Einführung in die Grundbegriffe der Philosophie, – Der

Ursprung der Europäischen Philosophie, Uni-Druck, München 1977, 204 l.

Die Philosophie der Neuzeit, Die grossen Denker Europas, von Giordano Bruno bis Kant, München 1980, 231 l.

Zimányi Rudolf

Pascal dans l'oeuvre de François Mauriac, Szerző, Paris 1964.

18. Társadalom-, népesedés- és jogtudomány

Ankerl, Guy (Géza)

Les critères pour l'assurance des droits de chaque enfant au bien-être national per l'allocation familiaie, Paris 1964.

L'épanouissement de l'homme dans les perspectives de la politique éconotmique, Sirey, Paris–Westdeutscher Verlag, Köln–Opladen 1965, 238 l.

Face au synchronocentrisme, la sociologie est-elle l'histoire immédiate de l'ère audio-visuelle, Bologna 1971.

Sociologues allemands, Études de cas en sociologie historique et non-historique avec le dictionnaire de "l'Éthique protestante et l'esprit du capitalisme" de Max Weber, Neuchâtel 1972.

Beyond Monopoly Capitalism and Monopoly Socialism, Cambridge 1978.

Towards a Social Contract on a World-Wide Scale: Solidarity Contracts, Geneva 1980.

Experimental Sociology of Architecture, The Hague–Paris–New York 1981.

Migration from Rural to Urban Habitat in Tropical Africa 1970–2000, Brussels 1982.

Antalfy Mihály

Law in Victoria, Szerző, Armandale, Vic. Australia 1963.

Crown Pleas in Victoria, Szerző, Armandale, Vic. Australia 1977.

Balázs István

Chinese Civilization and Bureaucracy, Variations on a Theme, New Haven CT 1964,

London 1966. – (sp.) Buenos Aires 1966. – (fr.) Paris 1968. – (jap.) Tokyo 1971.

Balla Bálint

Kaderverwaltung, Versuch zur Idealtypisierung der "Bürokratie" sowjetisch-volksdemokratischen Typs, F. Enke, Stuttgart 1972, 282 l.

(szerk.) *Soziologie und Gesellschaft in Ungarn I-IV*, F. Enke, Stuttgart 1974.

Soziologie der Knappheit, Zum Verständnis individueller und gesellschaftlicher Mängelstände, F. Enke, Stuttgart 1978, 208 l.

Bangó Jenő F.

Changements dans les communautés villageois de l'Europe de l'Est, Example: La Hongrie, Universitet Leuven, Leuven 1973.

Les problèmes de la production collective et individuelle dans le village hongrois, Louvain 1973.

Das neue ungarische Dorf, Bern 1975.

L'image de la fetnme dans un pays socialiste de l'Europe de l'Est, Louvain 1976.

Besonderheiten der Agrarverfassung im ungarischen Alföld, Eine agrarsoziologische Analyse, Duncker und Humblot, Berlin 1977, 72 l.

Die Wallfahrt in Ungarn, Wien 1978. – (ang.) Vienna 1979.

Baráth Ferenc

Kulturkonflikt und Kriminalität, Campus, Frankfurt a. M.–New York 1978, 319 l.

**Bedő, A. K. (Sándor) – Kálnoky, H. –
LeNard, L. – Torzsai-Biber, G.**

Laws on Nationalization in Hungary, Library of Congress, Washington 1956.

Berki Róbert Nándor

Socialism, Dent and Sons, London–New York 1975, 180 l. – (holl.) 1978. – (ol.) 1979. – (jap.) 1980.

The History of Political Thought: A Short Introduction, Dent and Sons, London–New York 1977, 200 l. – (jap.) Tokyo 1980.

On Political Realism, Dent and Sons, London–New York 1981, 280 l.

Insight and Vision: The Problem of Communism in Marx's Thought, Dent and Sons, London–New York 1983, 204 l.

Security and Society: Reflections on Law, Order and Politics, Dent and Sons, London 1986, 240 l.

The Genesis of Marxism: Four Lectures, Dent and Sons, London 1988, 170 l.

Boér, Nicolas (Miklós)

A utopia marxista e o socialismo real (port.), Convivio, São Paulo 1982, 153 l.

Bolgár Vera

The American Journal of Comparative Law 1950–1966, Baltimore 1967.

Brunner, Georg (György)

Die Grundrechte im Sowjetsystem, Wissenschaft und Politik, Köln 1963, 126 l.

Die Problematik der sozialen Grundrechte, Mohr, Tübingen 1971, 37 l.

Kontrolle in Deutschland, Eine Untersuchung zur Verfassungsordnung in beiden Teilen Deutschlands, Markus, Köln 1972, 604 l.

Einführung in das Recht der DDR, Beck, München 1975, 210 l. – 2. jav. és bőv. kiad. uo. 1979, 224 l.

Politische Soziologie der UdSSR I-II, Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden 1977, 137+215 l.

(szerk.) *Zivilrecht der Deutschen*

Demokratischen Republik, Beck, München 1977, 606 l.

Vergleichende Regierungslehre, Schäffer, Paderborn–München–Wien–Zürich 1979, 526 l.

(szerk.) *Wirtschaftsrecht, internationaler Handel und friedliche Koexistenz aus osteuropäischer Sicht*, Berlin Verlag, Berlin 1982, 128 l.

(szerk.) *Grundrechte und Rechtssicherheit im sowjetischen Machtbereich*, Berlin Verlag, Berlin 1982, 136 l.

Politischer Systemwandel und Verfassungsreformen in Osteuropa, J. Eul, Bergisch Gladbach–Köln 1990, 43 l.

Brunner, Georg – Westen, Klaus

Die sowjetische Kolchosordnung (mit Dokumenten), Kohlhammer, Stuttgart–Berlin–Köln–Mainz 1970, 168 l.

Brunner, Georg – Meissner, Boris (szerk.)

Verfassungen der kommunistischen Staaten, Schäffer, Paderborn–München–Wien–Zürich 1980, 534 l.

**Brunner, Georg – Schweisfurth, Theodor –
Uschakow, Alexander – Westen, Klaus** (szerk.)

Sowjetsystem und Ostrecht, Duncker und Humblot, Berlin 1985, 886 l.

**Brunner, Georg – Westen, Klaus –
Schroeder, F. C.** (szerk.)

Sozialistisches Wirtschaftsrecht zwischen Wandel und Beharrung, Berlin Verlag, Berlin 1988, 313 l.

Buk, Moshe (Miklós)

The Two Thousand Years Way, A Sociological Study of the Jewish Question, New York 1955. – (héb.) Yavne, Tel-Aviv 1962, 132 l.

Corosi, Lucien (Körösi László)

Un village français en 1944, Paris 1946.

Demény Pál György

Investment Allocation and Population Growth, Princeton NJ 1961.
Alcune applicazioni del calcolo elettronico nella ricerca demografica, Milano 1962.
Demographic Aspects of Saving, Investment, Employment and Productivity, New York 1965.
The Economic Population Control, Princeton NJ 1971.
The North-South Income Gap: A Demographic Perspective, Ahmedabad 1981.

Demény Pál György – Lopez, A.

General Models of Economics and Social Development, New York 1959.

Demény Pál György – Coale, A. J.

Regional Model Life Tables and Stable Populations, Princeton NJ 1966, 1983.
Methods of Estimating Fertility, Princeton NJ 1966.

Demény Pál György – Brass, W.

The Demography of Tropical Africa, Princeton NJ 1968.

Ember László

Die Veränderung des ungarischen Erbrechts seit 1945, München 1963.

Eszlári, Charles (Károly)

De la force de loi spécialement dans le droit hongrois, Paris 1947.
Analyse de la notion du recours en droit, Paris 1947.
De droit du travail en Hongrie, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, München 1952, 16 l.

Eszlári, Charles – Thewrewk-Pallaghy Attila

La "continuité du droit" dans le système juridique hongrois, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1953, 14 l.

Fehér Ferenc – Heller Ágnes – Márkus György

Dictatorship over Needs, Blackwell, Oxford 1983, 312 l. – (né.) *Diktatur über die Bedürfnisse*, VSA, Hamburg 1979, 1983, 172 l. – (ol.) Milano 1984. – (jap.) Tokyo 1984. – (sp.) Mexico 1986.

Feketekúty László

Christentum und Staat, Gedanken zu einer christlichen Verfassungslehre, Amerikanisch-Ungarischer Verlag, Köln 1953, 173 l.

Ferenczy András

Die Schadenhaftung im ungarischen Zivilrecht, München 1970.

Gabel, Joseph (József)

La fausse Conscience, Paris 1962. – (né.) Frankfurt a. M. 1967. – (ol.) Bari 1967. – (ang.) Oxford 1975, New York 1978. – (gör.) Athinai 1977. – (port.) Lisboa 1979. – (jap.) Tokyo 1980.
Formen der Entfremdung, Aufsätze zum falschen Bewusstsein, S. Fischer, Frankfurt a. M. 1964, 132 l. – (sp.) Cordoba 1967.
Sociologie de l'aliénation, Paris 1970. – (sp.) Buenos Aires 1973.
Aspects juridiques du problème de l'aliénation, Paris 1974.
Idéologies ML, Paris 1974–1978.
Mannheim et le marxisme hongrois, Méridiens, Paris 1986.

Gabel, Joseph – Rousset, B. – Trinh Van Thao

L'aliénation aujourd'hui, Paris 1974.
Actualité de la dialectique, Paris 1980.

Gábor, Dennis (Dénes)

The Mature Society, Secker and Warburg, London 1972.

Havadtóy Sándor

Arbeit und Eigentum in den Schriften des jungen Marx, Basel 1952.

Juhász, William (Vilmos, szerk.)

Hungarian Social Science Reader 1945–1963, Aurora, München 1965, 331 l.

Kálmán Lajos

The Lawyer in Communism: Memoirs of a Lawyer Behind the Iron Curtain, The Daughters of St. Paul, Boston 1960, 179 l.

Karády Viktor – Don, Yehuda (szerk.)

A Social and Economic History of Central European Jewry, New Brunswick NJ–London 1989.

Karády Viktor – Mitter, Wolfgang (szerk.)

Sozialstruktur und Bildungswesen in Mitteleuropa, Köln–Wien 1990.

Kemény István

Ouvriers hongrois 1956–1985 (ford. Veronique Charaire), L'Harmattan, Paris 1985, 208 l.

Kende, Pierre (Péter)

L'abbondance est-elle possible? Paris 1971.

Kende, Pierre – Strmiska, Zdenek

Égalité et inégalités en Europe de l'Est, Fond. Nat. des Sciences Politiques, Paris 1985.

Kiss Gábor

Gibt es eine "marxistische" Soziologie?, Westdeutscher Verlag, Köln–Opladen 1966, 119 l.

Marxismus als Soziologie, Rowohlt, Reinbek 1971, 304 l.

Entstehung der Soziologie in Ungarn, Ungarisches Kirchensoziologisches Institut, Wien–München 1978.

Grundzüge und Entwicklung der Luhmann'schen Systemtheorie, F. Enke, Stuttgart 1986.

Paradigmawechsel in der kritischen Theorie: Jürgen Habermas' intersubjektiver Ansatz, F. Enke, Stuttgart 1987.

Kovrig Béla

Hungarian Social Policies 1920–1945, Hungarian National Council, New York 1954.

László Ervin

Essential Society, Nijhoff, The Hague 1963, 169 l.

Individualism, Collectivism and Political Power, Nijhoff, The Hague 1963, 172 l.

Maday, Béla C. (szerk.)

Anthropology in East Central and South-East Europe, Washington 1970.

Mannheim, Karl (Károly)

Diagnosis of our Time, Wartime Essays of a Sociologist, London 1945, 180 l. – (né.)

Diagnose unserer Zeit, Gedanken eines Soziologen, Europa Verlag, Zürich–Wien–Konstanz 1951, 236 l.

Freedom, Power and Democratic Planning, London 1951. – (né.) *Freiheit und demokratische Planung*, 1960.

Essay on Sociology and Social Psychology, London 1953.

Essay on the Sociology of Culture, London 1957.

Systematic Sociology, London 1957.

An Introduction to the Sociology of Education, London 1962. – (né.)

Wissenssoziologie, 1964.

Márkus György

Langage et production, Paris 1982. – (ang.) Dordrecht–Boston 1986.

Martin, Andrew (Marton Endre)

Law Reform Now, London 1963.

More Law Reform Now, London 1983.

Molnár, Thomas Stephen (Tamás)

- Bernanos, His Political Thought and Prophecy*, Sheed & Ward, New York 1960, 202 l.
- The Future of Education*, 1961. – (né.) *Die Zukunft der Bildung*, Schwann, Düsseldorf 1971, 174 l.
- Utopia, The Perennial Heresy*, Sheed & Ward, New York 1967, 245 l.
- Sartre, Ideologue of Our Times*, Funk & Wagnalls, New York 1968, 143 l. – (né.)
- Sartre, Ideologe unserer Zeit*, L-M, München 1970, 158 l.
- The Counter-Revolution*, Funk & Wagnalls, New York 1969, 209 l.
- La Gauche vue d'en face*, Paris 1970. – (né.)
- Die Linke beim Wort genommen*, Klett, Stuttgart 1972, 124 l.
- L'animal politique*, Table Ronde, Paris 1974, 218 l.
- Authority and Its Enemies*, Arlington House, New Rochelle NY 1976, 142 l.
- Politics and the State: A Catholic View*, Franciscan Herald Pr., Chicago 1980, 153 l.

Morel, Julius (Gyula)

- Enthüllung der Ordnung*, Innsbruck 1977.
- Ordnung und Freiheit, Die soziologische Perspektive*, Tyrolia, Innsbruck–Wien 1986, 175 l.

Mustó, Stefan (István)

- Die Massenmedien als Instrumente der ländlichen Entwicklungsförderung*, Berlin 1969.
- Evaluierung sozialer Entwicklungsprojekte*, Berlin 1972.
- Die Soziologie und die europäische Integration*, Berlin 1980.
- Die hilflose Hilfe, Ansätze zu einer Kritik der manipulativen Vernunft*, Baden-Baden 1987.

Palinay, Frank (Ferenc)

- Dummheit als gesellschaftliches Phänomen*, Europa-Verlag, Wien 1972, 190 l.

Polányi, Michael (Mihály)

- Science, Faith and Society*, 1946. – 2. bőv. kiad. University of Chicago, Columbia and Yale Press, Chicago–New York–Boston 1964, 96 l.
- The Logic of Liberty*, Chicago University Press, Chicago 1951.
- Personal Knowledge: Toward a Post-Critical Philosophy*, 1958, London 1983.
- Beyond Nihilism*, Cambridge University Press, New York 1960, 36 l.
- The Tacit Dimension*, 1967.
- Knowing and Being, Essays*, London 1969.
- Implizites Wissen*, Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1985.

Reszler, André (András)

- L'esthétique anarchiste*, Presses Universitaires de France, Paris 1971.
- Le marxisme devant la culture*, Presses Universitaires de France, Paris 1975, 146 l.
- L'intellectuel contre Europe*, Presses Universitaires de France, Paris 1976.
- Mythes politiques modernes*, Presses Universitaires de France, Paris 1981, 230 l.
- Mythes et identité de la Suisse*, Georg, Genève 1987.
- Le pluralisme, Théorie et expérience historique des sociétés ouvertes*, Georg, Genève 1990.

Rézler Gyula

- Automatization and Industrial Worker*, Random House, New York 1969.

Stora-Sándor Judit

- Alexandra Kollontai: marxisme et révolution sexuelle*, Paris 1977.

Szabó, Denis (Dénés)

- Ordre et changement*, Les Presses de l'Université de Montréal, Montréal 1959.
- Les Délits sexuels des adolescents à Montréal*, Université de Montréal, Montréal 1960.
- Crimes et villes*, Cujas, Paris 1960, 242 l.
- La délinquance juvénile*, North-Holland Publ.,

Amsterdam 1963, 142 l.
Criminology, Les Presses de l'Université de Montréal, Montréal 1965.
Criminalité et déviance, Colin, Paris 1970.
La Criminologie: Théorie et Praxis, Université de Montréal, Montréal 1974.
Criminologie et politique criminelle, Vrin, Montréal 1978. – (ang.) *Criminology and crime policy*, Heath, Lexington MA–Toronto 1978, 230 l.

Szabó, Denis – Beaudoin, J. L. – Fortin, J.

Le terrorisme et la justice, Ed. de Jour, Montreal 1971. – (ang.) *Terrorism and criminal justice*, Heath, Lexington MA–Toronto 1978, 131 l.

Szabó, Denis – Crelinsten, D.

Hostage-taking, Heath, Lexington MA–Toronto 1979, 160 l.

Szabó, Denis – Gagne, D. – Parizeau, A.

L'Adolescent et la société, Dessart, Bruxelles 1972, 332 l.

Szabó, Denis – Parizeau, A.

Le traitement de la criminalité au Canada, Les Presses de l'Université de Montréal, Montréal 1977. – (ang.) *The Canadian Criminal-justice System*, Heath, Lexington MA–Toronto 1977, 219 l.

Szelényi Iván

Regional Management and Social Class, The Case of Eastern Europe, University of Kent, Canterbury 1975, 52 l.

Socialist Entrepreneurs, University of Minnesota Press, Minneapolis 1988.

Tábori, Paul (Pál)

The Natural Science of Stupidity, Chilton, Philadelphia–New York 1959, 288 l.

Tar Zoltán (szerk.)

On the History and Sociology of German Jewry, Selected Essays of Werner J. Chanman, New Brunswick–London 1988.

Tóth János

Comparative Law in Eastern Europe, Geneva 1965.

Totin Tibor – Brunner, Georg

Juristen und Justiz in Ungarn, Wissenschaft und Politik, Köln 1967, 101 l.

Váli Ferenc

Servitudes in International Law, 1959.

Vásáry Ildikó

Beyond the Plan, Social Change in a Hungarian Village, Westview, Boulder CO 1987.

Világhy, Ernst Karl (Ernö)

Studien zur Sozialstruktur der ungarischen Industrie 1945–1967, Szerző, Göttingen 1969, 203 l.
Betriebssoziologie, Lese- und Studienstoff, Szerző, Köln 1983, 420 l.

19. Közgazdaság

Balassa Béla

The Hungarian Experience in Economic Planning, Yale University Press, New Haven CT 1959, 285 l.
The Theory of Economic Integration, London 1961.

Trade Prospects for Developing Countries, Homewood IL 1964.

Economic Development and Integration, Mexico 1965.

Trade Liberalization among Industrial Countries, Objectives and Alternatives, New York 1967.

Industrial Development in an Open Economy, The Case of Norway, Oslo 1969.
The Structure of Protection in Developing Countries, Baltimore–London 1971.
European Economic Integration, 1975.
Policy Reform in Developing Countries, 1977.
The Economic Reform in Hungary, Ten Years After, Johns Hopkins University, Baltimore 1977.
Industrial Development in Thailand, 1980.
Der "Neue Wirtschaftsmechanismus" in Ungarn, Freiburg i. Br. 1980.
Development Strategies in Semi-Industrial Economies, 1982.
Turkey, Industrialization and Trade Strategy, 1982.
The Newly Industrializing Countries in the World Economy, Pergamon, New York–Oxford 1983, 461 l.
Morocco, Industrial Incentives and Export Promotion, 1984.
Change and Challenge in the World Economy, Macmillan, London 1985, 484 l.
Change and Growth in Latin America, 1986.
Adjusting to Success Balance of Payments Policy in East Asia, 1987.
Japan in the World Economy, 1988.

Balogh, Thomas (Tamás)

Studies in Financial Organization, Cambridge 1947.
The Dollar Crisis, Causes and Cure, Oxford 1949.
Germany: An Experiment in "Planning" by the "Free" Price Mechanism, Oxford 1950.
Some Aspects of Economic Growth of Underdeveloped Areas, New Delhi 1961, 1962.
Planning and Progress: A Strategy for Labor, London 1963.
The Economic Impact of Monetary and Commercial Institutions of a European Origin in Africa, 1964.
The Economies of Poverty, 1965.
Unequal Partners, London 1966.
Crisis in the Civil Service, 1968.
Labor and Inflation, London 1971.
Fact and Fancy in International Economic Relations, Oxford–New York 1971, 1975.

Bátor, Francis M. (Ferenc)

The Question of Government Spending: Public Needs and Private Wants, Harper, New York 1960, 167 l.
The Emerging Nations, 1961.

Bauer, Peter Thomas (Péter Tamás)

The Rubber Industry, Cambridge 1948.
West African Trade, Cambridge 1954.
Economic Analysis and Policy in Underdeveloped Countries, Cambridge 1957, Chicago 1957.
United States Aide and Indian Economic Development, Washington 1959.
Some Economic Aspects and Problems of Underdeveloped Countries, Bombay 1959.
Indian Economic Policy and Development, London 1961.
West African Trade, A Study of Competition, Oligopoly and Monopoly in a Changing Economy, New York 1963.
Dissent on Development, Studies and Debates in Development Economics, London 1972.
Equality, the Third World and Economic Delusion, London 1981.
Reality and Rhetoric: Studies in the Economics of Development, 1984.

Bauer, Peter Thomas – Yamey, B. S.

The Economics of Underdeveloped Countries, Cambridge 1957, 1965.
The Study of Underdeveloped Economics, Cambridge 1964.
Markets, Market Control and Marketing Reform, London 1969.

Bauer, Peter Thomas – Burton, J.

On the Power of Britain's Organized Labour: Sources and Implications, Vancouver 1983.

Bethlen, Francis R. (Ferenc)

Effects of Brazilian Economic Development and Price Policies on Brazil Wheat Imports, 1961.
Economics and Society in the US and

Argentina 1890–1940, Cordoba, Argentina 1970.

Domán Miklós

Postwar Naturalization of Foreign Properties, New York 1950.

Don, Yehuda

Merchavia and the Colonizatory Doctrines of Franz Oppenheimer, 1967.

Development of the Productions Coops in Israel, 1968.

Social and Economic Problems in Small Development Towns, 1970.

Ecker-Rácz László

The Hungarian Economy 1920–1954, Washington 1954.

The Politics and Economics of State-local Finance, Jersey City NJ 1970.

Einzig, Paul (Pál)

How Money is Managed?, London 1954.

The Economic Consequences of Automation, London 1956.

The History of Foreign Exchange, London 1962.

A Textbook of Foreign Exchange, London–Basingstoke 1966.

Parallel Money Market I-II, London–Basingstoke 1971–72.

The Destiny of Gold, London–Basingstoke 1972.

A Textbook of Monetary Policy, London–Basingstoke 1972.

Faludi, Andreas (András)

Planning Theory, Pergamon, Oxford–New York 1984, 308 l.

Fellner, William J. (Vilmos)

Monetary Policies and Full Employment, New York 1946, Berkeley, Los Angeles 1947, Hamden CT 1966.

Emergence and Content of Modern Economic Analysis, New York 1960. – (sp.) Barcelona

1963. – (jap.) Tokyo 1965.

Amerikanische Erfahrungen mit der Lohninflation in den fünfziger Jahren, Tübingen 1962.

Maintaining and Restoring Balances in International Payments, 1966.

Economic Policy and Inflation in the Sixties, 1972.

Towards a Reconstruction of Macroeconomics, Problems of Theory and Policy, 1976.

Fellner, William J. – Kroon, A. A.

Competition Among the Few, Oligopoly and Similar Market Structures, New York 1949. – (jap.) Tokyo 1971.

Fellner, William J. – Holt, H.

Trends and Cycles in Economic Activity, New York 1956.

Fellner, William J. – Irwin, R. D.

Probability and Profit, Homewood IL 1965.

Fellner, William J. – Musgrave, R. A. – Tobin, J.

Fiscal and Debt Management Policies, 1963.

Fellner, William J. (más társszerzőkkel)

Employment Theory and Business Cycles, in Survey of Contemporary Economics, 1948.

Money, Trade and Economic Growth, 1951.

Studies in Income and Wealth, 1954.

Readings in the Theory of Income Distribution, Homewood IL 1964, Hamden CT 1966.

Gál Imre

The Function of UNCITRAL in the Progressive Development of the Law of International Trade, 1972.

Grosschmid-Zsögöd Géza

Principles of Economics, Pittsburgh 1959.

Harsányi János

Cardinal Welfare, Individualistic Ethics and Interpersonal Comparisons of Utility, London 1969.

Held, Joseph (József, szerk.)

The Modernization of Agriculture: Rural Transformation in Hungary 1848–1975, East European Monographs, Boulder CO 1980, 513 l.

Herczeg Károly

Zukunft der Weltwirtschaft, Schicksalsfragen der westlichen Welt, Düsseldorf 1958.

Horváth János – Boulding, K. E. – Pfaff, M. (szerk.)

The Grants Economy in International Perspective, 1972.

Kaldor, Nicholas (Miklós)

An Expenditure Tax, 1955.
Essays on Economic Stability and Growth, Free Press, Glencoe IL 1960, 302 l.
Essays on Value and Distribution, Free Press, Glencoe IL 1960, 238 l.
Collected Economic Essays I–VIII, Chicago 1963–80.
Essays on Economic Policy I–II, 1964.
Causes of the Slow Rate of Growth of the United Kingdom, 1971.
Further Essays on Applied Economics, 1978.
The Scourge of Monetarism, 1982.
The Economic Consequences of Mrs. Thatcher, 1983.
Economics without Equilibrium, 1985.

Katona, George (György)

The Powerful Consumer, Psychological Studies of the American Economy, McGraw-Hill, New York 1960, 276 l.

Kemény, George (György)

Economic Planning in Hungary 1947–9, Royal Institute of International Affairs, London–New York 1952, 146 l.

Kende, Pierre (Péter)

Logique de l'économie centralisée, Paris 1964.

Kostolany, André (Kosztolányi Endre)

La grande confrontation, Ed. de la Coulevreniere, Genève 1959, 44 l.
Geld, Das grosse Abenteuer, Desch, München 1972, 264 l.

Muselay, Stephan (Muzsly István)

Economie en welvaart van Hongarije (fl.), Antwerpen 1967, 168 l.

Muselay, Stephan – Rutten, F. J. Th.

Menselijke verhoudingen, (holl.), Bussum, Nederland 1957, 233 l.

Mustó, Stefan (István)

Spanien und die Europäische Gemeinschaft, Bonn 1977.
Die Süderweiterung der Europäischen Gemeinschaft, Basel 1981.
Europe at the Crossroads: Agendas of the Crisis, New York 1985.
Endogenous Development: A Myth or a Path, Den Haag 1985.
European Economic Development with Particular Reference to the European Periphery, Den Haag 1986.
Die Türkei und die Europäische Gemeinschaft, Berlin 1989.

Nagy, Julius (Gyula)

Funktionsteilung zwischen den zentralen Stellen und den Unternehmen in der ungarischen staatlichen Industrie, Wesseling 1972, 250 l.

Nyárádi, Nicholas (Miklós)

My Ringside Seat in Moscow, Crowell, New York 1952, 320 l.

Pásztory Tibor

Von marxistischer Ideologie zur Planwirtschaft, Duncker und Humblot, Berlin 1964, 163 l.

Pethes Szabolcs

Die Bauxitvorkommen Ungarns und ihre wirtschaftliche Bedeutung, Ungarisches Institut, München 1963, 124 l.

Polányi, Karl (Károly)

Origins of Our Time, Gollancz, London 1945, 305 l.

The Great Transformation, Beacon, Boston 1957, 315 l. – (ol.) *La grande*

trasformazione, Einaudi, Torino 1974. –

(jap.) Tokyo 1975. – (fr.) *La grande transformation*, Gallimard, Paris 1983.

Dahomey and the Slave Trade, Univ. of Washington Press, Seattle–London 1966, 204 l. – (jap.) Tokyo 1975.

The Livelihood of Man (szerk. Pearson, Harry W.), Academic Press, New York–San Francisco–London 1977, 280 l.

Ökonomie und Gesellschaft, Suhrkamp, Frankfurt a. M. 1979, 447 l.

Polányi, Karl – Arensberg, Conrad M. – Pearson, Harry W. (szerk.)

Trade and Market in the Early Empires, Economics in History and Theory, The Free Press–Collier–Macmillan, New York–London 1957, 382 l. – (fr.) *Les systèmes économiques dans l'histoire et dans la théorie*, Larousse, Paris 1975, 348 l. – (ol.) *Traffici e mercati negli antichi imperi, L'economia nella storia e nella teoria*, Einaudi, Torino 1978, 465 l.

Polányi, Michael (Mihály)

Full Employment and Free Trade, Cambridge 1945.

Schweng, L. D. (Dabasi Schweng Lóránd)

Political, Social and Economic Developments in Postwar Hungary, Washington 1949.

Economic Planning in Hungary since 1938, Mid-European Studies Center, New York 1951, 80 l.

La producción del maíz en Guatemala (sp.), Guatemala 1958.

Scitovsky Tibor – Shaw, Edward – Tarshis, Lorie

Mobilizing Resources for War, The Economic Alternatives, McGraw-Hill, New York–Toronto–London 1951, 284 l.

Surányi-Unger, Theodor (Tivadar)

Studien zum Wirtschaftswachstum Südosteuropas, G. Fischer, Stuttgart 1964.

Wirtschaftsphilosophie des 20. Jahrhunderts, G. Fischer, Stuttgart 1967, 312 l.

Szabados József

Quelques aspects économiques de l'agriculture allemande contemporaine, Université de Louvain, Louvain 1953.

Le financement de la construction en Europe Occidentale, Université de Strasbourg 1956.

Szentes Tamás

Economie politique du sousdeveloppement, L'Harmattan, Paris 1986, 433 l.

Tikos László

Eugen Vargas Tätigkeit als Wirtschaftsanalytiker und Publizist, in der ungarischen Sozialdemokratie, in der Komintern, Tübingen 1965, 100 l.

Valkó László

The First Cooperative Law, Pullman WA 1952.

International Handbook of Cooperative Legislation, Washington State University, Pullman WA 1954. – (né.) *Handbuch für Genossenschaftsgesetzgebung*, uo. 1960.

Farmers Cooperatives in Washington 1958,
State College of Washington, Pullman WA
1958, 69 l.
*Cooperative Laws in the US Federation
Legislation 1890–1980*, Washington State
University, Pullman WA 1981, 81 l.

Zsoldos László

*The Economic Integration of Hungary into
the Soviet Bloc*, Ohio State University,
Columbus OH 1963, 149 l.

20. Matematika, fizika, vegytan, élettan, orvostudomány

Bakay Lajos

Head Injury, Little, Brown and Co., Boston
1980, 445 l.

Brunauer, Dalma – Brunauer, Stephen

*Irving Langmuir Nobel Prize in Chemistry
1932*, Milano 1979.

Györgyey Ferenc Aladár

Semmelweis: Childbed Fever, Birmingham
AL 1981.

Hevesy, Georg Karl von (György)

*Radioactive Indicators, Their Application in
Biochemistry, Animal Physiology and
Pathology*, New York–London 1948.
*Adventures in Radioisotope Research, The
Collected Papers I-II*, New York 1962.

Jáki, Stanley L. (Szaniszló)

The Relevance of Physics, Chicago 1966.
Brain, Mind and Computers, New York 1969.
The Paradox of Olber's Paradox, New York
1969.
The Milky Way: The Elusive Road of Science,
New York 1972.
*Science and Creation: From Eternal Cycles
to an Oscillating Universe*, Edinburgh 1972.
Culture and Science, Windsor, Ont. 1975.
The Road of Science and the Ways of God,
1978.
*The Origin of Science and the Science of its
Origin*, 1978.
Planets and Planetarians, 1978.
Cosmos and Creator, 1980.
Uneasy Genius: The Life and Work of Pierre

Duhem, 1984.

Chesterton: A Seer of Science, 1986.

*Lord Gifford and his Lectures, Centenary
Retrospect*, 1986.

Chance of Reality and Other Essays, 1986.

Kármán, Theodore von (Tódor)

*Aerodynamics: Selected Topics in the Light of
Their Historical Development*, 1954. – (né.)

Aerodynamik, 1956.

Collected Works I-IV, New York 1956.

The Wind and Beyond (önéletr.), Boston

1967. – (né.) *Die Wirbelstrasse*, 1967.

Mein Leben für die Luftfahrt (önéletr.), 1968.

Lakatos Imre

*Proofs and Refutations: The Logic of
Mathematical Discovery*, Cambridge 1976.

*The Methodology of Scientific Research
Programs: Philosophical Papers I*,
Cambridge 1977.

*Mathematics, Science and Epistemology:
Philosophical Papers II*, Cambridge 1977.

Lánczos, Cornelius (Kornél)

Applied Analysis, Pitman, London 1957, 539
l.

The Variational Principles of Mechanics,
University of Toronto Press, Toronto 1957,
307 l.

Linear Differential Operators, London 1961.

Albert Einstein and the Cosmic World Order,
Interscience, New York–London–Sydney

1965, 139 l. – (ol.) Roma 1967. – (jap.)

Tokyo 1970.

Discourse on Fourier Series, Edinburgh 1966.

Numbers without End, Oliver and Boyd,
Edinburgh 1968, 164 l.

Space through the Ages, Acad. Press, London–New York 1970, 320 l.
Judaism and Science, Leeds 1970.
The Einstein Decade 1905–1915, Elek Science, London 1974, 230 l.

Neumann, John von (János)

Collected Works I–VI, Oxford–London–Paris 1961–63.
Mathematische Grundlagen der Quantenmechanik, 1968.

Neumann, John von – Morgenstern, O.

Theory of Games and Economic Behavior, 1953. – (né.) *Spieltheorie und wirtschaftliches Verhalten*, 1961.

Pólya, George (György)

Mathematics and plausible reasoning I–II, Princeton University Press, Princeton 1954. – (né.) *Mathematik und plausible Schliessen*, Birkhäuser, Basel–Stuttgart 1962.
Mathematical Discovery I–II, Wiley, New York–London 1962–65. – (né.) *Vom Lösen mathematischer Aufgaben*, Birkhäuser, Basel–Stuttgart 1966.
Collected Papers (szerk. R. P. Boas) I–IV, MIT Press, Cambridge MA – London 1974–84, 808+444+535+642 l.

Selye, Hans (János)

The Story of the Adaptation Syndrome, Montreal 1952.
The Stress of Life, McGraw-Hill, New York 1956.

Selye, Hans – Nadasdi, M. – Prioreshi, P.

Symbolic Shorthand System for Physiology and Medicine, Montreal 1956, 1958, 1960.

Szent-Györgyi Albert

The Nature of Life, New York 1947.
Bioenergetics, Academic Press, New York 1957, 143 l.
Introduction to a Submolecular Biology, Academic Press, New York 1960, 135 l.

Bioelectronics, Academic Press, New York 1968, 89 l.

The Crazy Ape, Phil. Library, New York 1970, 93 l. – (né.) *Der fehlentwickelte Affe*, Bertelsmann, Gütersloh–Wien 1971, 126 l.
Electronic Biology and Cancer, Dekker, Basel 1976, 112 l.

The Living State and Cancer, Dekker, New York–Basel 1978, 86 l.

Szilárd Leó

The Voice of the Dolphins and Other Stories, Gollancz, London 1961. – (né.) *Die Stimme der Delphine*, 1963.

Teller, Edward (Ede)

Theory of Origin of Cosmic Rays, 1954.
Energy, A Plan for Action, 1975.
Nuclear Energy in the Developing World, 1977.
Energy from Heaven and Earth, 1979.
The Pursuit of Simplicity, 1980.
Better a Shield than a Sword, 1987.

Teller, Edward – Rice, Francis Owen

The Structure of Matter, 1949.

Teller, Edward – Latter, A. L.

Our Nuclear Future, 1958.

Teller, Edward – Brown, Allen

The Legacy of Hiroshima, Doubleday, New York 1962, 325 l.

Teller, Edward – Talley, W. K. – Higgins, G. H. – Johnsson, G. W.

The Constructive Uses of Nuclear Explosives, 1968.

Teller, Edward – Segre – Kaplan – Schiff

Great Men of Physics, 1969.

Wagner, Francis S. (Ferenc)

Eugene P. Wigner, an Architect of the Nuclear Age, Rákóczi Foundation, Toronto 1981, 100 l.

Zoltán Bay Atomic Physicist, a Pioneer of Space Research, Akadémiai, Budapest 1989, 118 l.

Wigner, Eugene Paul (Jenő)

Dispersion Relations and Their Connection with Causality, 1964.

Symmetrics and Reflections, 1967.
Survival and the Bomb, 1969.

Wigner, Eugene P. – Eisenbud, L.

Nuclear Structure, 1958. – (né.) *Einführung in die Kernphysik*, 1961.

Wigner, Eugene P. – Weinberg, A. M.

The Physical Theory of Neutron Chain Reactors, 1958.

21. Útikönyv**Fodor, Eugene (Jenő, szerk.)**

Woman's Guide to Europe, New York 1952, 1954.

Fodor's Modern Guides: Scandinavia, New York 1967.

Fodor's Modern Guides: Eastern Europe, New York 1980.

Fodor, Eugene – Curtis, W. (szerk.)

Fodor's Guide to India, New York 1962.

Fodor, Eugene – Fischer, R. C. (szerk.)

Fodor's Guide to Japan and East Asia, New York 1961.

Hámori László

Schweden, Volk und Heimat, München 1960, 166 l.

Israel (sv.), Wahlström och Widstrand, Stockholm 1965, 158 l.

Méray Tibor

L'Australie, Rencontre, Lausanne 1962.

Roman, Eric (Herzog Ervin)

Spain, South America, 1965.

Tóth, Giovanni Battista (János)

Grotte Vaticane, Roma 1956.

Vadnay Zsuzsa

Sägernas Rom (sv.), Stockholm 1960. – (dán)

Damernes Rom Guid, København 1961.

Sagnes Athan (dán), København 1963.

Vajda, Stefan (István) – Pflanzner, Hella

Ungarn, Pinguin, Innsbruck 1986.

22. Szakácskönyv**Bíró Erzsébet**

Hungarian Cooking, Simple and Economical Recipes, London 1952, New York 1957. – (né.) Teufen BRD 1960.

Derecskey, Susan

The Hungarian Cookbook: The Pleasures of Hungarian Food and Wine, Harper and Row, New York, 256 l.

Horváth Mária

Die Paprikaküche, Ein ungarisches Kochbuch, Steingrüben, Stuttgart 1958, 101 l.
K. u. K. Backgeheimnisse, Heimeran, München 1963, 96 l.

Die Junggesellenküche oder die Kunst in wenigen Minuten gut zu kochen, Heimeran, München 1965, 120 l.

Balkanküche, Heyne, München 1967, 154 l.
Russische Küche, Heyne, München 1967, 141 l.

Cocktail-Happen und Party-Snacks, Heimeran, München 1971, 96 l., Heyne, München 1976, 108 l.

Spanische Küche, Heyne, München 1977, 159 l.

Kende Eva M.

Eva's Hungarian Kitchen, Try Kay Enterprises, Calgary 1988, 132 l.

Kövi, Paul (Pál)

Transylvanian Cuisine (Erdélyi lakoma, ford. Györgyey Klára), Crown Publ., New York 1981.

Kövi, Paul – Margittai, Tom (Tamás)

The Four Seasons, Simon and Shuster, New York 1980, 600 l.

Lénárd, Alexander (Sándor)

Die römische Küche, Stuttgart 1963. – (ang.)
The Fine Art of Roman Cooking, New York 1966.

Szathmáry, Louis (Lajos)

The Chef's Secret Cook Book, Quadrangle–New York Times, New York 1971, 288 l.

American Gastronomy: An Illustrated Portfolio of Recipes and Culinary History, Regnery, Chicago 1974, 185 l.

The Chef's New Secret Cook Book, Regnery, Chicago 1975, 294 l.

The Bakery Restaurant Cookbook, CBI Publ. Co., Boston 1981, 325 l.

Eat or Be Eaten, 1984.

23. Bibliográfia, lexikon, Ki kicsoda**Alföldy Géza – Weber L., (szerk.)**

Bibliographie von Andreas Alföldi, Bonn 1966.

Bakó Elemér

(szerk.) *The Hungarian Revolution of October 1956* (bibl.), Society for the Investigation of Human Ecology, New York 1958, 100 l.

Hungarian Abbreviations, A Selected List, Washington 1961.

(szerk.) *Guide to Hungarian Studies* (bibl.), Hoover Institution Press, Stanford University, Stanford CA 1973.

Bakó Elemér – Sólyom-Fekete Vilmos

Hungarians in Rumania and Transylvania, A Bibliographical List of Publications in Hungarian and West European Languages from the Holdings of Library of Congress, Washington 1966, 1969, 192 l.

Bálint András

A Critic of English-Hungarian and Hungarian-English General Lexicography, Ann Arbor MI 1971.

Bayerle Gusztáv

Alo Raun Bibliography, Arcadia Bibliographica Virorum Eruditorum, E. J. Brill, Köln 1980.

Bódy Sándor

Annotated Bibliography of Bibliographies, Publications and Supplementary Guides to the Superintendent of Documents Classification System, Kalamazoo MI 1967.

Bognár, Desi K. (Dezső)

Hungarians in America, Alpha Publ., Philadelphia 1971, 239 l.

Bognár, Desi K. – Szentpály Katalin
(szerk.)

Hungarians in America, A Biographical Directory of Professionals of Hungarian Origin in the Americas, Media Forum International, Mt. Vernon NY 1971, 238 l., 1976, 1981.

Borhegyi, Stephen Francis de (István)

A Bibliography of Museums and Museum Work, Milwaukee WI 1960–61.

Braham, Randolph L.

The Hungarian Jewish Catastrophe, A Selected and Annotated Bibliography, East European Monographs, Boulder CO 1984, 501 l.

Braham, Randolph L. – Hauer, M. M.

Jews in the Communist World, A Bibliography 1945–1960, New York 1961.

Czigány Lóránt (szerk.)

Hungarica, Catalogue of the Béla Iványi-Grünwald Collection, Mrs. Jocelyn Iványi, Whitins, Aphonstone, England 1967, 159 l.

Czigány Magda

Hungarian Literature in English Translation Published in Great Britain 1830–1968, Szepsi Csombor Literary Circle, London 1969, 117 l.

Décsy Gyula

Bibliography 1947–1975 (D. Gy. művei), O. Harrassowitz, Wiesbaden 1975, 37 l.

Dékány Károly

Tijdschriften in Bibliotheken (holl.), Amsterdam 1965.

Domahidy, Andrew (András)

Publications Proscribed by the Government of India 1910–1947 (bibl.), London 1973.

Fekete Márton (Sárközi Mátyás)

Prominent Hungarians Home and Abroad, 1. Aurora, München 1966, 385 l., 2. Fehér Holló Press, London 1973, 480 l., 3. Szepsi Csombor Literary Circle, London 1979, 540 l., 4. Szepsi Csombor Literary Circle, London 1985, 658 l.

Futaky István – Fehlig, B. – Katzschmann, M.

Hungarica Gottingensia, Verzeichnis der Ungarn betreffenden Archivbestände in Göttingen 1734–1945, Finnisch-Ugrisches Seminar an der Universität München, München 1978, 75 l.

Gabriel, Astrik L. (Asztrik)

Summary Bibliography of the History of the Universities of Great Britain and Ireland up to 1800 Covering Publications between 1900 and 1968, Notre Dame IN 1974.

Halász de Beky, I. L. (Béky-Halász Iván,
szerk.)

A Bibliography of the Hungarian Revolution 1956, University of Toronto Press, Toronto 1963, 179 l.

Bibliography of Hungarian Dictionaries 1410–1963, University of Toronto Press, Toronto 1966, 148 l.

Count István Széchenyi: A Bibliography of the Works in the University of Toronto John. P. Roberts Research Library, Toronto 1976.

The Medieval Hungarian Historians: A Bibliography of the Works in the University of Toronto John P. Roberts Research Library, Toronto 1976.

Endre Ady, A Bibliography of Works, Toronto 1977.

Louis Kossuth, A Bibliography of Works, Toronto 1977.

Count Miklós Zrínyi, A Bibliography of Works, Toronto 1977.

The Hungarians in Canada, A Bibliography, Szerző, Toronto 1977, 15 l.

Lajos Kassák and the Hungarian Avantgarde, A Bibliography I-II, Szerző, Toronto 1981, 1983, 20+20 l.

Hubay Ilona

Die Handschriften der Landesbibliothek Coburg, Coburg BRD 1962.

Incunabula der Universitätsbibliothek Würzburg, Wiesbaden 1966.

Incunabula Eichstätter Bibliotheken, Wiesbaden 1968.

Incunabula aus der Staatlichen Bibliothek Neuburg/Donau – Incunabula in der Benediktinerabtei Ottobeuren, Wiesbaden 1970.

Incunabula der Staats- und Stadtbibliothek Augsburg, Wiesbaden 1974.

Kabdebó, Thomas (Tamás)

Hungary (bibl.), Clío Press, Oxford–Santa Barbara 1980, 281 l.

Kálnoki Bedő, Alexander (Sándor) – Torzsai-Biber Gyula

Legal Sources and Bibliography of Hungary, F. A. Praeger, New York 1956, 157 l.

Kerék, Andrew (András, szerk.)

Bibliography of Hungarian Linguistic Research in the United States and Canada, American Hungarian Foundation, New Brunswick NJ 1979, 28 l.

Lókkös Antal

Les incunables imprimés à Genève 1478–1500, Bibliothèque Publique et Universitaire, Genève 1978.

Le Livre à Genève 1478–1978, Bibliothèque Publique et Universitaire, Genève 1978, 172 l.

Les incunables de la Bibliothèque de Genève, Genève 1982.

Mildschütz, Koloman (Kálmán)

Bibliographie der ungarischen Exilpresse 1945–1975, SH/12, Trofenik, München 1977, 149 l.

Miska, John P. (János)

Canadian Studies on Hungarian 1886–1986, An Annotated Bibliography of Primary and Secondary Sources, Canadian Plains Research Center, Regina, Sask. 1987, 245 l.

Ethnic and Native Canadian Literature, A Bibliography, University of Toronto Press, Toronto–Buffalo–London 1990, 430 l.

Pálinkás László

Avviamento allo studio della lingua e letteratura ungherese, Bibliographia italiana, CYMBA, Napoli 1970, 140 l.

Papp László

Who's Who Among Professionals of Hungarian Origin in the Americas, Hungarian Alumni Association, New York 1961, 109 l.

Polgár László

Bibliographie sur l'histoire de la Compagnie de Jesus 1901–1980, 2. P. Les Pays, Europe, Inst. Historicum S. I., Rome 1983, 601 l.

Schreiber, Thomas (Tamás)

La Hongrie et la deuxième guerre mondiale, Une Bibliographie annotée, Institut Imre Nagy, Bruxelles 1961, 19 l. – (ang.) uo. 1961.

Szabó György

Corvinus Manuscripts in the United States,
Kossuth Foundation, New York 1960, 19 l.

Széplaki, Joseph (József)

*The Nation's Guest: Bibliography on Louis
Kossuth*, Ohio University Library, Athens OH
1972, 57 l. – Bethlen Press, Ligonier PA
1976.

*Doctoral Dissertations Related to Hungary
Accepted in the United States and Canada
and Bibliographies on Hungary*, Ohio
University Library, Athens OH 1974.

*The Hungarians in America 1583–1974, A
Chronology and Fact Book*, Oceana Publ.,
Dobbs Ferry NY 1975, 152 l.

*Hungarians in the United States and Canada:
A Bibliography of the Immigration*, History
Research Center of the University of
Minnesota, St. Paul MI 1977, 113 l.

*Bibliography on Cardinal Mindszenty 1892–
1975*, Cath. Hungarians' Sunday, Youngstown
OH 1977.

Széplaki, Joseph – Walsh, Connie

Bibliography on Béla Bartók, Ohio University
Library, Athens OH 1972.

Sztáray Zoltán

*Books on the Hungarian Revolution: A
Bibliography*, Imre Nagy Institute, Brussels
1960, 14 l. – (fr.) uo. 1960, 14 l.

Bibliography on Hungary, Kossuth
Foundation, New York 1960, 101 l.

Szy Tibor

*Hungarians in America, A Biographical
Directory of Professionals of Hungarian
Origin in the Americas*, Kossuth Foundation,
New York 1966, 469 l., New York 1969, 479
l.

Telek József

*History of Hungary and Hungarians 1848–
1971, A Select Bibliography*, Pannonia,
Toronto 1978, 395 l.

Tezla Albert

*Introductory Bibliography to the Study of
Hungarian Authors*, Harvard University
Press, Cambridge MA 1964.

*Hungarian Authors: A Bibliographical
Handbook*, Harvard University Press,
Cambridge MA 1970, 792 l.

Vác Elemér

*La revolución húngara en el año 1956, Datos
bibliográficos para el mundo hispánico (sp.)*,
Buenos Aires 1966, 16 l.

24. Egyéb**Arató István**

Täglich etwas Yoga, Stuttgart 1970.

Baditz Nóra

Was braucht das kleine Kind?, Ascona 1949,
Stuttgart 1951.

Bakos Ibolya

Ameisenland, Bilder und Malbuch, Szerző,
Bern 1977, 20 l.

Barlay Katalin

Good Food from Hungary, London 1958.

Barlay, Stephen (Bokor István)

Sex Slavery, Heinemann, London 1968, 263 l.
Aircrash Detective, Hamish Hamilton, London 1969, 376 l.
Fire, Hamish Hamilton, London 1972, 293 l.
Double Cross, Hamish Hamilton, London 1973, 279 l.
That Thin Red Line, Hutchinson Benham, London 1976, 178 l.
The Final Call, Sinclair-Stevenson, London 1990, 464 l.

Bartók Éva

Worth Living For, University Books, New York 1959, 181 l.

Bokor, Charles von (Károly)

Papes, roi franc-macon, Montreal-Paris 1977.
 – (né.) *Mit Winkelmass und Zirkel*, L-M/Herbig, München 1980, 499 l.

Bóta Ernő

Le réveil maconnique, L'éducation civique, Boulogne 1961, Paris 1980.

Darvas, Nicholas D. (Miklós)

How I Made \$ 2.000.000, New York 1960. – (fr.) *Comment j'ai gagné un milliard à la Bourse*, Colbert, Paris 1961, 135 l. – (né.) Stuttgart 1961. – (jap.) Tokyo 1962.
Wall Street: The Other Las Vegas, New York 1964.
The Anatomy of Success, Indianapolis 1965, London 1967. – (fr.) Paris 1968. – (né.) Stuttgart 1968.
You Can Still Make It in the Market, Chicago 1977.

Dénes Gyula

The Sex-Conscious and the Love-Shy, New York 1961.
Change Your Life with Positive Action, New York 1964.

Dettre, Andrew (András)

Olympic Digest, Sydney 1956.
The Story of St. George Budapest Sports Club, Sydney 1956.

Fenyő Éva

A Guided Tour Through Space and Time, Prentice-Hall, Englewood Cliffs NJ 1959, 181 l.

Feuerstein Emil

Jewish Nobel Prize Winners, Tel-Aviv 1956, 1961.
Historical Discoveries I-IV, Tel-Aviv 1959–62.
Jewish Writers, Tel-Aviv 1960.
Jewish Discoveries and Inventors, Tel-Aviv 1962.
The Genius of Jews, Tel-Aviv 1972.

Finta Imre

The Golden Age (A hosszú élet titka), Fabó, Downsview, Ont. 1976, 88 l.

Föglein István (Biai)

The Apple of Knowledge, Mountain View OK 1981.
The Age of "One Fold and One Shepard" is Coming, Mountain View OK 1981.

Garamvölgyi Tibor E.

Los siete pilares de la vida sana y triunfante (sp.), Buenos Aires 1973, 200 l.

Halmos Pál

Solitude and Privacy, London 1952.
Towards a Measure of Man, London 1957.
Personal Involvement in Learning about Personality, London 1960.
The Faith of the Counsellors, London 1966.
The Personal Service Society, London 1970.
The Personal and the Political, London 1978.

Hollós Klára

The Story of Our Bread, New York 1948.

Kelen, Emery (Imre)

Platypus at Large, Dutton, New York 1960, 125 l.

Reviczky Kálmán

Green Memorandum, The Endangered International Security and the Nation's Armed Confrontation to the Galactic Powers Earthbound Operation, New York 1977–78. WASA, London 1979–80.

Király Zoltán

Mexico 68, Ein Tourist an den Olympischen Spielen, Hargitay, Zürich 1968, 118 l.

Könnyű, Leslie (László)

50th Literary Anniversary of -- (album), American Hungarian Review, St. Louis 1984, 160 l.

Listowel (Márffy-Mantuano), Judith

Manual of Modern Manners, Odhams, London 1959.
The Modern Hostess, Odhams, London 1961.

Magyar Adorján

The Ancient Hungarian Runic Writing, Fáklya, Warren OH 1961.

Magyarffy Imre

"Mazel Tov", Nur die erste Million macht Mühe, Desch, München 1975, 284 l.

Matusz, Julius (Gyula)

Delfter Fayence, Hallwag, Bern–Stuttgart, é.n. 160 l.
Porzellan, Betrachtungen und Biographien aus der Geschichte der ältesten Manufakturen Europas, Verlag Neue Zürcher Zeitung, Zürich, 180 l.

Molnár, George (György)

Vom Umgang mit Statuen, Ein Buch über Sinn und Zweck von Statuen in unserer Zeit, Diogenes, Zürich 1956, 59 l.
Insubstantial Pageant, Cartoons, Angus and Robertson, Sydney 1959, 56 l.

Pálos István

Chinesische Heilkunst, München 1963. – (ang.) *Chinese Art of Healing* 1975.
Lebensrad und Bettlerschale (Buddhismus), München 1968.
Atem und Meditation, Weilheim BRD 1968.

Regőczy István

Wij kunnen niet zwijgen... (fl.), Het Werk der Arendjongskens, Brugge 1969, 468 l.

Rónay Egon

Egon Rónay Recommends, London.

Szász, Kathleen (Katalin)

Petishism, Pet Cults of the Western World, Hutchinson, London 1968, 227 l., *Petishism, Pets and Their People in the Western World*, Holt, Rinehart and Winston, New York–Chicago–San Francisco 1969, 262 l.

Szász, Suzanne (Zsuzsanna) – Lyman, Suzanne

Young Folks' New York, Crown, New York 1960, 124 l.

Szlezak, Ludwig (Lajos)

Das Staatsangehörigkeitsrecht von Ungarn, Metzner, Frankfurt a. M. 1959, 211 l.

Szöllősy Pál

Die Berechnung des Invaliditätsschadens im Haftpflichtrecht europäischer Länder, Schulthess, Zürich 1970, 500 l. – (fr.) *L'évaluation du dommage résultant de l'invalidité dans divers pays européens*, Schulthess, Zürich 1974, 529 l.

Toldi, Paul (Pál)

I röda stjärnans vald (sv.), Holmberg, Jönköping 1957, 106 l.

Tyrenczi László

Magyar's à l'assaut, Louvois, Paris 1957, 186 l.

Pótlás az „Idegen nyelvű művek”-hez**Kazár Lajos**

Transylvania in pictures, Szerző, Canberra 1990, 222 l. (698. laphoz)

Kevey András

Béla Keredy (ang. tört. tan.), Szerző, Lincolnwood IL 1991, 371 l. (698. laphoz)

Kristóf Ágota

La troisième mensonge (r.), Paris 1991. (620. laphoz)

Lukács, John (János)

Confessions on an Original Sinner, Ticknor & Fields, New York 1990.

The Duel, 10 May – 31 July 1940, The Eighty-Day Struggle Between Churchill and Hitler, The Bodley Head, London 1990, Ticknor & Fields, New York 1991. (729. laphoz)

Magyar-Isaacson, Judith

Befreiung in Leipzig (eml., a *Seed of Sarah* fordítása), Ekopan, Kassel 1991. (621. laphoz)

Muzsnay Jenő

Der Brunnen von Kelemenmajor (eml.), Aurora, Aarau 1991. (623. laphoz)

Petheő Béla

Mission and Commissions, Oscar Kokoschka in Minnesota 1949–1957, Saint John's University, Collegeville MN 1991. (704. laphoz)

Schreiber, Thomas (Tamás)

Hongrie, La transition pacifique, Le Monde, Paris 1991. (704. laphoz)

Vattay Ferenc

Hungría Resumen desu Historia (sp., *A magyar történelem vezérfonala* fordítása), Buenos Aires 1991, 130 l. (682. laphoz)

ÁLNEVEK

Nem tekinthetők szerzői álneveknek – és ezért hiányoznak e felsorolásból – a magyar vezeték- és keresztnév idogenesített változatai, az újonnan felvett polgári nevek (például Izraelben, de más országokban is), valamint a férjzett nők esetében a leánykori vagy házasság utáni nevek.

Ablánci György	Hahn Gellért
Ajusinszky Béla	Oláh György
Albert Pál	Sipos Gyula
Ambrus Márton	Skultéty Csaba
András Sándor	Sándor András
Anonymus	Márjás Viktor
Apatride, Jean	Mohar Ákos
Aradi Tamás	Schreiber Tamás
d'Arcy, Claude	Kerpely Jenő
Asztalos István	Boksányi Nándor
Baal, Georges	Balassa György
Bálint gazda	Czupy Bálint
Balogh Balázs	Béry László
Bán Györgyi	Volkmar Györgyi
Bánfi Magda	Kotányi-Huszár Magda
Bányász Kató	Újhelyi-Tóth Ágnes
Bartóky Zsuzsa	Szőnyi-Triznya Zsuzsa
Bátori Miklós	Bajomi Miklós
Bebek János	Bebők János
Béla deák	Irsa Béla
Bell ezredes	Borsányi Julián
Benedek Ákos	Mohar Ákos
Beteg János	Bikich Gábor
Björnhuvnd, Aladár	Zichy Aladár
Blondel, Sacy von	Megyery Sári
Boda Bálint	Lázár Miklós
Bojtár István	Wöllner Frigyes
Bone, Edith	Hajós Edit

Borszéky György	Kaáli Nagy György
Botond István	Botond Pál
Brassaï	Halász Gyula
Bright, Mary	Fényes Mária
Budai Bálint	Haraszti Endre
Bujdosó Bálint	Meskó Lajos
Bury, Eric M.	Abádi Ervin
Büchler, Paul Otto von	Bodnár Ottó Pál
Candidus (BBC, London)	Révai András
Candidus (RFE, München)	Márai Sándor
Claudius, Eugen K.	Kerpely Jenő
Corosi, Lucien	Körösi László
Csaba István	Szentpály István
Cseke László	Ekecs Géza
Csepregi József	Molnár József
Csermely Károly	Fenyvessy Jeromos
Csillag Ádám	Miklós Ádám
Csopaki József	Thorma Tibor
Czakó Tibor	Létmányi István
Czudar Dárius	Harczy József
Czudar D. József	Harczy József
Dráveczky Zsuzsa	Ghyczy Zsuzsanna
Donau, Alexander	Bezerédj Zoltán
Dunai Ákos	Hársfalvi Lajos
Egri Sándor	Gergelyfy Sándor
Engel, Georg	Angyal György
Erdődy Gábor	Kerényi Olaf
Erdős László	Juhász László
Dr. Espeter	Szutrély Péter
Fay, Mary Helen	Fagyas Mária
Fehér szarvas	Borvendég Ferenc

Fekete Márton	Sárközi Mátyás
Forrai Eszter	Ferenci Hedvig
Földvály Mihály	Jákli István
Füredy Bálint	Széchenyi György
Gallicus	Mikes Imre
Gedeon Sándor	Körösi-Krizsán Sándor
Gönczy Pál	Madarász Pál
Gyergyai Ádám	Zilahi Farnos Eszter
Gyulai Ernő	Borbándi Gyula
Hamburger, Gerd	Schermann Rudolf
Hávada	Hámory Várnagy Dalma
Hazátlan vándor	Mihályi Ferenc
Hefner, Paul	Tábori Pál
János Jenő	Kohánszky János Jenő
Janus	Vámos Imre
Juhász, Paul	Hellenbart Gyula
Kaszás Nagy Máté	Béldi Béla
Kenneth, Claire	Kende Klára
Kisdy Tamás	Vásárhelyi Tamás
Kisjókai Erzsébet	Szakal Erzsébet
Kocsis Gábor	Tunyogi Csapó Gábor
Komáromi István	Sárkány István
Kova Kálmán	Konkoly Kálmán
Kovács József	Szabados József
Kovalski, Iván	Kozma Iván Ottó
Kőbányai Péter	Borbély László
Kőszegi Ákos	Bogyay Tamás
Kunrathy, Cecile	Varsányi Anna
Lajossy Sándor	Tamás Sándor
Lang, Leslie	Havas László

Lengyel Szaniszló	Ribánszky László
Lőrincz Pál	Nagy Pál
Lux, Harry	Dérföldy-Lux Vilmos
Magyarvölgyi Álmos	Sárközi Mátyás
Maros, Antal	Sivirsky Antal
Márton József	Jaszovszky József
Mátray Lajos	Marschalkó Lajos
Mérey Miklós	Megyery Ella
Mérő Ferenc	Mihályi Ferenc
Mester László	Szegedi László
Myriam, Mère	Szentes Tünde
Nótárius	ifj. Thury Zoltán
Nyárhidi László	Ölvedi János
Nyáry László	Nagy László
Nyíri pajkos	Odescalchi Margit
O'Brady, Frederic	Ábel Frigyes
Örvényes András	Vajda István
Ősze János	Ági János
Paál Szabolcs	Szöllősy Pál
Payne, Georg C.	Abádi Ervin
Pécsi Vilmos	Vass Vilmos
Peregrinus	Major Róbert
Platthy Jenő	Kiss József
Rab Gusztáv	Rohoska József
Rátóth Imre	R. Tóth Imre
Révész Lilian	Moldován Szidónia
Robban, Randolph	Ajtay Miklós
Roman, Eric	Herzog Ervin

Sánta Ödön	Makkai Ádám
Santerres, Stéphane	Sárkány István
Schmiedt, Peter	Kelemen Pál
Sidonius	Farkas István
Só Bernát	Ruttkay Arnold
Somogyi B. Zoltán	Bezerédj Zoltán
Soproni Bálint	Fiedler Kálmán
Sóváry Anna	De Rivo Zoltánné
Stafford, Peter	Tábori Pál
Stevens, Christopher	Tábori Pál
Szécsi Béla	Wagner Adalbert
Székely Boldizsár	Karátson Endre
Székely Gábor	Illés László
Szenci Pál	Szvatkó Pál
Szepesi András	Milotay István
Szitha Ilona	Kovács Botondné Tomasovszky Éva
Szittyá Emil	Schenk Adolf
Tabor, Paul	Tábori Pál
Takács Attila	Kovács Ottó Attila
Takács József	Décsy Gyula
Tamásy P. Gábor	Pobrányi Gábor
Tollas Tibor	Kecskési Tibor
Túz Tamás	Makkó Lajos
Tybor	Tardos Tibor
Újházi Miklós	Zathureczky Gyula
Urbán György (Zürich)	Csihák György
Vadász János	Büky Barna
Vasari, Emilio	Csonka Emil
Vasvári Gergely	Csonka Emil

Vayko	Vajda Albert – Kovács Dénes
Viator	Kovách Aladár
Vincent Savarius	Szász Béla (Nagy-Britannia)
Visegrádi Aladár	Kiss Ödön
Vitéz György	Németh György
Vogl, Ferenc	Gulyás Sándor
Wolf, Steven	Farkas István
Yarmy, Mayké	Jármy Klára
Zalai Kobzos László	Kertész László
Zas Lóránt	Szász Lóránt
Zoltán Károly	Kovács K. Zoltán
Zombory Ákos	Aradi Zsolt

NÉVMUTATÓ

A, Á

- Abádi Ervin ... 12, 14, 195, 268, 319, 320, 326, 334, 420, 563, 565
- Abaffy László 12, 347, 428, 455
- Ábel Frigyes 446, 565
- Ábel Péter 116, 336
- Ablánci György (Hahn Gellért) 346, 562
- Abonyi László 292
- Ábrahám Dezső 48, 484, 485
- Ábrahám Miklós 460
- Abrahamsen, Odd 431
- Ábrányi Aurél 502
- Aczél József 375
- Aczél Tamás (Thomas) 12, 111, 117, 190, 243, 319, 345, 379, 428, 435, 494
- Ács Ernő 393
- Acsay László (Leslie E.) 18, 351, 394
- Ádám János 356
- Adamovich László 533
- Adonyi-Naredy Ferenc (Franz) 13, 379
- Adriányi Gábor (Gabriel) 13, 66, 232, 271, 358
- Ady Endre 229, 264, 429, 430
- Ady János 13, 163, 419, 509
- Ágay Dénes 472
- Ági János 14, 268, 319, 330, 565
- Ágoston Ede 309
- Ágoston István 14, 509
- Ágoston-Adler Ernő 292
- Ágotha Tivadar 398
- Ágyik Lajos 292
- Aigner László 472, 478
- Ajtay Miklós 14, 234, 268, 391, 447, 528, 565
- Ajusinszky Béla (Oláh György) 494, 562
- Albert Tibor 391
- Áldor Péter 472
- Alföldi Géza 16, 110, 292, 398
- Alföldi György 375
- Alföldi László Mihály 355, 492
- Alföldi, Andreas (András) 15, 286
- Alföldy Géza 16, 510, 555
- Algyay György 388
- Allilujeva, Szvetlána 400
- Almási Mihály 368, 419
- Almási Mihályné 292, 368
- Almásy Pál 472
- Alpár András 354
- Alszegehy Zoltán 16, 358, 479
- Alszegehy Zsolt 258, 416
- Altmann Sándor 486
- Amalrik, Andrej A. 400
- Ambrosy (Ambrózy) Anna 533
- Ambrózy Pál 17, 332
- Ami, Yosef (József) 510
- Andersen György 510
- András Imre (Emerich) 19, 129, 163, 358
- András Sándor 19, 21, 117, 167, 221, 243, 269, 292, 388, 460, 562
- Andrácsik Gyula 292
- Andreánszky István 20, 195, 275, 391
- Andritsch János 343
- Angyal Dávid 57, 412
- Angyal György 321, 563
- Ankerl, Guy (Géza) 20
- Anon Imre 292, 424
- Antal Frigyes 472
- Antal Géza 510
- Antal János 292
- Antalfy Mihály 542
- Aparváry László 319
- Apatride, Jean (Benedek Ákos) 20
- Appel Gerzson 486
- Appleman, M. J. 514
- Aradi János 292
- Aradi Zsolt 17, 20, 484, 508, 567
- Aranyossy György 532
- Arató István 472, 558
- Arató, Andrew (András) 537
- Archer, P. 475
- Arci Péter 460
- Arensberg, Conrad M. 208, 551
- Árkay László 358
- Árkosy István 292
- Arnóthy Kriszta (Christine) 14, 21, 165, 310, 334
- Arnstein Sándor 310, 319
- Artai Hartman Veronika 424
- Artzi, Pinkász (Arci Péter) 460
- Árvay Dezső 431, 436
- Árvay Lili 292
- Ascher, A. 137, 521
- Aszmann Ferenc 472
- Asztalos János 421
- Atlasz Miklós 334
- Auer Pál (Paul) 22, 114, 155, 182, 197, 379
- Avi-Shaul, Mordeháj 23, 292, 310, 424, 429

B

- B. Kovács Fréda 145, 408
- Baal, Georges (Balassa György) 458, 562
- Babits Mihály 409
- Babos István 23, 358, 479
- Bachman Tibor 472
- Bachó László 354, 394
- Baditz Nóra 453, 558
- Bágyoni Baranyai Lőrinc 334
- Bak János 24, 115, 190, 490, 491, 492, 495, 510
- Baka László Béla 391
- Bakács Tihamér György 334
- Bakay Lajos 495, 552
- Bakó Elemér . 22, 24, 166, 169, 269, 292, 373, 394, 419, 460, 470, 492, 555
- Bakos Ibolya 558
- Bakucz József 21, 25, 128, 167, 200, 293
- Balás Dávid László 479
- Balassa Béla 25, 378, 547
- Balassa György 458, 562

Balassi Szilveszter	470	Bátor, Francis M. (Ferenc)	548
Balaton István	309	Bátori Miklós	32, 166, 204, 319, 437, 562
Balázs István	542	Baudy, Nicolas (Bándy Miklós)	27, 32, 343
Bali Brigitta	25, 293, 310	Bauer Erzsébet	331
Báli József	398	Bauer Peter Thomas (Péter Tamás)	32
Bálint András	470, 555	Bauer Róbert	334
Bálint Imre	431, 436	Baumgarten Sándor	32, 347, 378, 460
Bálint József	357, 402	Bay Zoltán	33, 111, 159, 200, 335, 404
Bálint, Enid	537	Bayerle Gusztáv	33, 491, 555
Bálint, Michael (Mihály)	537	Beaudoin, J. L.	547
Balkany, Marie de (Balkányi Mária)	436	Bebek János	21, 33, 256, 293, 347, 562
Balla Bálint	26, 75, 269, 379, 391, 413, 542	Beczner, Thomas (Tamás)	437
Balla Borisz	26, 495	Bedő Sándor (A.K.)	479
Balla Erzsébet	23, 26, 106, 109, 310, 319, 436	Bédy Gyula	319, 373
Balla, András (András)	436	Beke Imre	355
Balogh Árpád	510	Beke László	128, 416, 495
Balogh Éva	51, 338, 510	Beke Margit	412
Balogh Győző	27, 332	Békeffi István	34, 270, 319
Balogh Zoltán	537	Békeffy László	23, 34, 329, 394
Balogh, Thomas (Tamás)	548	Békés Gellért	35, 128, 129, 293, 358, 366, 379, 405, 406, 479
Bán Oszkár	23, 27, 293	Békessy János	100, 399, 441
Banda, Michael (Mihály)	495	Béky Gellért	335, 358, 359
Bándy Miklós	27, 32, 437, 495, 511	Béky Zoltán	21, 35, 368
Bánffy Eszter Gabriella	537	Béky-Halász Iván (Halász de Beky I.L.)	18, 35, 256, 293, 424, 429, 556
Bangó Jenő F.	28, 232, 495, 542	Béla deák (Irsa Béla)	293, 310, 562
Bánhidai András	332	Béldi Béla	36, 169, 337, 406, 564
Bányai János	479	Bence György	164, 415, 533
Barabás Gyula	319	Bencze Jenő	429
Barankovics István	28, 114, 155, 358, 394	Bencze József	294
Baránszky László	21, 29, 111, 128, 167, 269, 293	Bencsik József	359
Bárany János	197, 334	Benda Kálmán	487
Bárány, George (György)	492, 495, 511	Ben-Dor Dán (Egri Jenő)	335
Baranyai Piroska	358	Benecke, G.	510
Baranyai Tibor	29, 293, 424	Benedek (Lászlóné) Mária	356
Baranyai-Lőrincz Gusztáv (G.L.de)	30, 166, 194, 378	Benedek Ákos (Mohar Ákos)	36, 294, 562
Baranyi Mária	358	Benedek Alice	112, 431
Bárány-Oberschall Magda	18, 29, 487, 511	Benedek Elek	409
Baráth Ferenc	542	Benedek István	459
Baráth György	30, 293, 424	Benedek Károly (Carl)	23, 36, 166, 268, 269, 294
Baráth Tibor	30, 111, 151, 197, 373, 375, 394, 490, 495	Benedek Pál	37, 268, 400
Bárczay Gyula	30, 75, 368, 379, 415, 484	Benedetti, Aldo de	347
Bárdos Artúr	31, 293	Benes, U.	99, 518
Bárdos B. Arthur	31, 293	Beneschovsky Imre	371
Bárdos Lajos	416	Beniczky Gyula	375
Bárdossy László	412	Benjamin Ferenc	294
Barényi Olga	436	Benke-Györffy Géza	335
Bar-Jehuda, Alexander	293	Benkőci Dániel	369
Barlay Katalin	558	Benkő Ákos	413
Barlay, Stephen (Bokor István)	31, 436, 558	Benkő Antal	251, 359, 366, 479
Baross Gábor	392, 398, 495	Benkő József	535
Barrey Emil	422	Benkő, Stephen (István)	484
Barsi Kálmán	310	Bentefy Kálmán	294, 310, 331
Bartalits László	495	Bényei László	533
Barth, M.	367	Beöthy Erzsébet	470
Bartha Erzsébet	319	Bérard, É.	463
Bartha Kálmán	293	Berczeller Richárd	437, 511
Bartha Miklós (közíró)	412	Berecz Tibor	294
Bartha Miklós (művésztört.)	477	Beregi Boldisár László	294, 310
Bartók Éva	559	Beregi, Théodore (Tivadar)	460, 511
Bartóky Zsuzsa	253, 366, 562	Berghofer József	424
Barzilay István	31, 118, 178, 195, 268, 293, 319, 400	Berkessy Ferenc	319
Basa Molnár Enikő	19, 31, 51, 460	Berki Erzsébet	427
Bashan Blobstein Ráchel (Stern Rózszi)	319	Berki Róbert Nándor	37, 543
Bátkay, William M. (Vilmos)	495	Berkovits László	486
Bátki János	429	Berkovits Zoltán	486
Bátor József	470	Berkowitz, Eliezer (Berkovits László)	486
Bátor Victor	472, 511		

Berndt Emil Károly	424	Bolza Ilona	413
Bernolák Imre	354, 533	Bondy Alex	294, 320
Béry László	37, 268, 394, 562	Bone, Edith (Hajós Edit)	437
Berzy József	37, 151, 392	Bónis György	490
Bessière, Jean	465	Bónis József	511
Bethlen István gr. (Stefan Graf)	413	Bónis László	43, 294
Bethlen Magda	320	Bór Zoltán	329
Bethlen, Francis R. (Ferenc)	548	Borbándi Gyula...V, 23, 34, 43, 112, 155, 165, 193, 194, 197, 211, 232, 234, 243, 269, 271, 343, 373, 380, 394, 417, 496, 564	
Betz Arthur	511	Borbély László	44, 268, 335, 437, 564
Bezerédj Zoltán	38, 65, 329, 388, 431, 437, 439, 495, 511, 563, 566	Borhegyi Zs.	44, 536
Bianu, Zeno	458	Borhegyi, Stephen Francis (István)	44, 535, 536, 556
Bibó István	38, 47, 66, 131, 152, 166, 190, 191, 209, 238, 254, 405, 413, 532	Bornemissza Gábor	392
Bihaly, Andrew (Bihály András)	437	Boros Éva	437
Binder László	379	Boros László (Ladislau)	17, 45, 359
Birnbaum Marianna Daisy	39, 347, 460	Boros-Kazai András	268, 532
Birnbaum Márton	460, 511	Boros-Kazai Marianne	47, 533
Bíró Ádám	431	Borsányi Julián	45, 232, 380, 496, 562
Bíró Bálint	452	Borsos György	46, 380, 420
Bíró Béla	39, 362, 472	Borsody István (Stephen)	46, 155, 156, 164, 165, 269, 373, 532
Bíró Erzsébet (Elisabeth de)	554	Borsos Márton	357
Bíró Géza	380	Borsos-Prihoda Anikó	472
Bíró Lajos	39, 453	Borvendég Ferenc	321, 563
Bíró László	496	Bóta Ernő	47, 394, 496, 559
Bíró Sándor	413	Botond István	47, 273, 294, 309, 343, 563
Bíró Yvette	40, 351, 472	Boulding, K. E.	113, 550
Bishop Beáta	40, 403, 437	Boyd, A. R.	533
Biss, Andreas (Semsey András)	496	Boyd, B. I.	533
Bisztray, George (György)	40, 51, 69, 115, 460, 533	Bödö Károly	311
Bjørneboe, J.	347	Bödy, PAul (Pál)	47, 51, 268, 493, 533
Björnhuvnd, Aladar (Zichy Aladár)	437	Böhm Vilmos	380
Blackwood, G.D.	99, 518	Bölöni Farkas Sándor	532
Blanér Mihály	359	Böszörményi Barabás Zsuzsa	294, 309, 331
Blasz Jenő	335	Brach Dénes	487
Blau, Jehosua	460, 470	Brachfeld, Oliver F.	47, 487, 512, 537
Blazovich, Augustin (Ágoston)	480	Brachna András	294
Bleier Rivka	335	Braham, Randolph L.	48, 152, 380, 496, 512, 556
Blondel, Sacy von (Megyery Sári)	177, 407, 562	Brand, Joel (Jenő)	512
Bobula Ida	18, 40, 375, 490, 511	Brandenstein, Béla (von)	48, 371, 407
Bockhorn, O.	536	Brass, W.	544
Bócsay Zoltán	357	Brassai (Halász Gyula)	352, 461, 472, 563
Boda László	294	Braun Ferenc (Chum, J.M.)	380, 398, 422
Bódi László	461	Braun, Francis (Ferenc, Hongkong)	512
Bodnár Gábor	41, 357, 496	Breines, Paul	537
Bodnár Ottó Pál	438, 563	Breuer Marcel Lajos	472
Bodó J. Ferenc	340	Bright, Mary	82, 321, 563
Bodó János	484	Brinke, G. R.	370
Bodolai Zoltán	22, 41, 354, 487, 496, 513	Brisch, Hans	284, 532
Bodrogközy Zoltán	320	Brodie, H.	514
Bódy Sándor	332, 556	Bródy Ervin	461
Boér, Nicolas (Miklós)	41, 410, 480, 496, 511, 543	Bródy Illés	437
Bogár József	484	Bródy, Ábrahám A.	512
Bogár Károly	355	Brown, Allen	553
Bogáthy Mihály	340	Bruck Edith	49, 320, 335
Bogdan, H.	511	Brumby, E.	280
Boggs, W. Arthur	456	Brunauer Hunyadi Dalma	461
Bognár Ágnes Erzsébet	320	Brunauer, Stephen (István)	461, 552
Bognár, Desi K. (Dezső)	556	Brunner, Georg (György)	496, 512, 543, 547
Bogyay Tamás (Thomas von)	24, 42, 114, 129, 169, 188, 193, 194, 232, 234, 268, 269, 271, 351, 373, 472, 487, 490, 516, 564	Bucsay Mihály	484
Bokor Béla	354	Buday György (George)	33, 49, 198, 352
Bokor István	31, 42, 436	Bujdosó Alpár	44, 50, 128, 167, 294, 311
Bokor, Charles von (Károly)	559	Bujdosó Bálint (Meskó Lajos)	50, 204, 294, 563
Bolgár Vera	543	Buk Miklós (Mose)	335
Bolváry Pál	355	Buk Mirjam	335
		Burján Gyula	380

Burns, Richard.....	429
Burton, J.	548
Bury, M. Eric (Abádi Ervin).....	320
Butosi, John (Bütösi János)	485
Buza János György.....	50
Buzády Tibor.....	109, 241, 354, 422
Büchler, Paul Otto von (Bodnár Ottó Pál)	438
Bütösi János.....	485

C

Cadzow, J.F.	71
Carelli Gábor.....	335
Carretto, Carlo.....	367
Carrington, H.....	538
Charaire, Georges.....	458
Charaire, Véronique (Kovács Veronika)	458, 478
Chardinnel, Philippe.....	465
Chászár Ede (Edward).....	51, 114, 380, 388
Chum, J. M. (Braun Ferenc).....	380, 398, 422
Cindric Egon.....	380
Clair, Sarah.....	429
Clauser, Michel (Csery-Clauser Mihály).....	490, 491, 512
Clementis-Záhony Botond.....	414
Coale, A. J.	544
Corosi, Lucien (Körösi László).....	438, 513, 543, 563
Courant, Marcel.....	458
Crelinsten, D.....	547
Cremer, Jan.....	438
Curtis, W.	554
Czakó Ambró	56, 257, 347, 473, 497
Czanyó Adorján.....	56, 59, 165, 394
Czeizler Rózsa (Rose V.).....	335, 438
Czermann Antal (Anton St.).....	56, 197, 320, 359, 381, 392
Cziffra Géza	57, 431, 438
Cziffra György	335, 473
Czigány Imre	406
Czigány Lóránt	33, 34, 57, 247, 269, 347, 350, 412, 417, 461, 556
Czigány Magda.....	57, 269, 352, 556
Czikann-Zichy, Maurice (Móric).....	58, 268, 497
Czjzek Éva.....	58, 429, 457
Czjzek Roman	58, 429, 457

Cs

Cs. Szabó László	20, 23, 33, 34, 75, 117, 122, 129, 155, 156, 165, 191, 237, 247, 268, 269, 270, 272, 305, 317, 334, 339, 342, 344, 350, 352, 408, 423
Csaba István (Szentpály István).....	380
Csaba Margit	416
Csáky Zoltán.....	497
Csáky, Moritz (Móric).....	493
Csalog Zsolt.....	111, 250, 409
Csanád György	335
Csánkiné Wertheimer Erzsébet.....	311
Csapó Endre	23, 52, 163, 378, 419, 421, 496, 509, 513
Csárdás József (Joseph).....	335
Csatlós János	52
Csávossy Leó.....	52, 197, 311, 320, 419
Csécsy Magda.....	461
Csegezi József	311
Csekonics Endre gr.....	438
Csendes Béla	423
Csendes József.....	394
Csepelyi Rudolf.....	53, 65, 151, 162, 163, 294, 311
Csepi Béla	371

Cser László	53, 163, 294, 311, 341, 359
Csermely Károly (Karl, Fenyvessy Jeromos).....	53, 83, 311, 341, 392, 563
Csernochorszky Vilmos.....	54, 194, 241, 378, 392
Csernyik György.....	455
Cser-Palkovics István.....	359
Cserveni János	359
Csery(-Clauser) Mihály.....	490, 491, 512
Csetkey László.....	380
Csia Klára	401
Csicsáky Jenő.....	375, 407
Csicsery-Rónay István	54, 111, 198, 332, 343, 388, 392, 394, 420, 497, 535
Csighy Sándor.....	54, 204, 295
Csihák György	169, 393, 566
Csík Béla.....	422
Csík László	394
Csikay K. Pál	380
Csikós György	335, 438
Csikós Zoltán	295
Csíkszentmihályi Mihály	538
Csíkszentmihályi, I. S.	538
Csiky Ágnes Mária	14, 54, 65, 129, 166, 194, 204, 268, 269, 270, 295, 311, 320, 332, 343, 418, 461
Csiky Ilona.....	438
Csiszár László.....	380
Csizmás, Michael (Mihály).....	513
Csobánczi Elemér	375, 392
Csóka J. Lajos	532
Csokits János.....	33, 55, 152, 155, 269, 295, 429
Csoknyai Péter	513
Csonka Emil.....	55, 169, 268, 279, 380, 508, 566
Csoóri Sándor.....	38, 52, 75, 211, 409, 429, 430, 431
Csorba-Mikita István.....	381
Csóke Sándor	353, 354
Csukássy Lóránt.....	14, 56, 88, 234, 343
Csurka István	211, 413
Csutoros István.....	341
Csűrös Zoltán.....	320

D

d.p.	309
Da Lage, Olivier.....	225, 327, 448
Dabas Rezső.....	381
Dabasi Schweng Lóránd	58, 551
Dale, Alan	111
Dallos Ferenc	359
Dallos Marinka.....	429
Dallos-Hollós J.....	394
Dalmát, Dán (Dalmáth Ferenc).....	59
Dalmáth Ferenc	59
Dalos György	409
Dalos Patrik.....	35, 129, 366
Dám Ince	59, 359, 480
Dancs Lajos.....	419
Dandy Imre	394
Dánér Lajos.....	453
Dániel Géza.....	359, 480
Dániel Katinka	473
Dankó György.....	513
Danzig, Eliseva	14
Danzig, Hillel (Imre).....	14
Darázs Árpád	473
Darnóy, Paul (Pál).....	59
Daróczy, Alexander (Sándor).....	485, 533
Daruvár, Yves de	60, 381, 497, 513

Darvas, Lou	473
Darvas, Nicholas D. (Miklós).....	559
De Mello, A.....	367
De Rivo Zoltánné	317, 327, 448, 566
Deák Ernő.....	34, 60, 74, 116, 346, 381, 493, 513
Deák István (New York).....	60, 143, 378, 493, 497, 513
Deák István (Toronto)	295
Deák Zoltán	61, 295, 394, 497, 533
Deák Zoltán Dr.	23, 61, 295
Deák, Etienne (István, Párizs)	470
Deák, Francis (Ferenc)	497
Deák, Simone	470
Debreceni Kiss László.....	295
Debreczeni Ferenc	461
Debreczeny Pál.....	461
Décsy Gyula	61, 461, 462, 556, 566
Décsy János	493
Dedinszky Erika	21, 62, 167, 295, 345, 424, 455
Deér József	62, 487, 491, 513
Dégh Linda.....	62, 281, 452, 533, 536
Dékány Károly 14, 62, 275, 295, 345, 347, 424, 431, 473, 556	
Del Medico Erzsébet	311
Demaitre, Edmund (Demeter Ödön).....	514
Deme Károly	381
Deme László.....	493
Demény Pál György	544
Demeter Ödön	514
Demeter Sándor.....	311
Dénes György.....	311
Dénes Gyula	559
Dénes Tibor	63, 117, 166, 194, 269, 270, 311, 320, 348, 431, 438, 473, 514
Denes, Gee (Dénes Gábor E.).....	452
Dent, H.	514
Derecskey Károly	64
Derecskey, Susan.....	554
Derék Pál	64, 116, 395
Dérföldy-Lux Vilmos	64, 445, 565
Déri Béla	49, 64, 75, 164, 392
Dernői Lajos Antal	514
Déry Tibor.....	70, 409, 458, 459
Dessart, Francis	266
Dessewffy Gyula	64, 87, 234, 381
Dettre András	88
Deutsch Imre László.....	538
Deutsch László	398, 514
Deutsch Varda	295
Dévény István.....	366
Dezséry András (Andrew).....	65, 163, 311, 320, 335
Diamant Elemér.....	195, 399, 401
Dick Edit	295
Dienes Barna	369
Diescher Gyula.....	432
Dietz Erna.....	514
Dikovics János.....	485
Diószeghy Tibor.....	66, 163, 295
Ditrói Ákos	66, 438
Ditrói Ervin	66, 473
Dittrich Imre.....	359
Dobog Béla.....	295
Dohnányi Ernő (Ernst von).....	353
Dohnányi-Zachár Ilona.....	473
Dojcsák Győző	67, 395, 533
Dolmán	296
Doma István	320
Domahidy András (Andrew)	67, 156, 269, 311, 320
Domahidy Miklós.....	67, 165, 269, 320, 332, 403, 438

Domán Miklós	549
Domány Klára.....	311, 320, 438
Domján, Joseph (József)	473
Domokos Mátyás	456
Domokos Sándor.....	17, 68, 151, 296, 311, 320, 333, 343, 392
Domonkos László (örnagy).....	381
Domonkos, Ladislao (László, kat. pap).....	473
Domonkos, Leslie S. (László, történész).....	68, 276
Don, Yehuda	545, 549
Donáth György.....	413
Donau, Alexander (Bezerédj Zoltán).....	439
Doráti Antal	286, 335, 473
Dormándi László (Ladislao)	69, 88, 311, 320, 439
Dos (Dosh, Gárdos Károly).....	14, 433, 473
Dömötör Ede.....	497
Dömötör Tibor	296, 485, 514
Dr. Espeter (Szutrély Péter)	432
Dr. Géza (pseud.)	499
Dráveczky Zsuzsa (Ghyczy Zsuzsanna).....	321
Dreisziger, Nándor F.	40, 51, 69, 115, 137, 497, 501, 521, 533
Du Nay, André (Dunay András)	461
Dubina Péter	439
Duczynska Ilona.....	69, 381, 429, 455, 459, 514
Dunai Ákos	70, 129, 329, 362, 381, 421, 563
Duray Miklós	211, 391, 409, 413
Dusicza Ferenc.....	355

E,É

Ecker-Rác László	549
Eckhardt Tibor	18, 164, 394, 497, 514
Eckhart Ferenc	413
Eckman János.....	461
Eckmann, E. T.....	461
Eckstein Sándor	329, 381
Egres Ottó	480
Egri György	17, 19, 70, 178, 312
Egri Jenő.....	335
Egri Lajos.....	462
Egyedi Béla.....	296, 424
Einzig, Paul (Pál)	549
Eisen, George (György)	423
Eisenbud, L.	287, 404, 554
Éliás József	413
Éltető, L. J. (Lajos).....	71
Ember László.....	544
Emhecht P(alotta) Miklós	392, 404
Emödi László	416
Emödy Zoltán.....	378
Enczi Endre.....	72, 117, 165, 321
Endre László	416
Endrefalvy Ottó.....	416
Endrey Antal (Anthony).....	23, 72, 333, 373, 378, 509
Endrey Tivadar.....	369
Endrey, Eugene (Jenő)	432
Engel, Georg (Angyal György)	321
Engelmann (Zsombolya) Werner	296
Enzensberger, H. M.	141, 430
Eöry Erzsébet.....	312
Eperjesi András.....	395
Erba Odescalchi Sándor	335, 360
Erdély Miklós.....	128, 409
Erdélyi István.....	360, 375, 381
Erdélyi Zoltán	296
Erdey Sándor.....	381
Erdödy Gábor (Kerényi Olaf)	63, 421, 563

Érdy Miklós.....	375, 490
Érdy Szaniszló.....	366
Erkel Eszter.....	474
Erős János.....	294, 514
Értavy-Baráth József.....	18, 72, 166, 430, 439
Értavy-Baráth Katalin.....	73, 321, 331, 439
Esslin, Martin (Pereszleányi Miklós).....	73
Esterházy Lujza.....	73, 335
Eszenyi László.....	378, 381
Eszláró Károly (Charles).....	375
Eszterhás István.....	73, 114, 129, 312, 321, 333, 373, 392, 421
Ewendtné Petres Judit.....	75, 133, 321, 331

F

Faber György.....	44, 341
Fáberné Papp Erika.....	296
Fábián Béla.....	395, 497
Fábián Ilona.....	452
Fábián József.....	335
Fábián Sándor.....	439
Fabinyi Andor.....	533
Fábri, Ralph (Rezső).....	474
Fábry Pál.....	514
Fagyas Mária.....	76, 439, 563
Fáj Attila.....	22, 76, 129, 348, 462
Faludi Iván.....	439
Faludi, Andreas (András).....	549
Faludy György (George).....	39, 77, 117, 152, 165, 195, 200, 211, 251, 296, 336, 345, 348, 407, 424, 439, 498
Falvy György.....	422
Faragó Béla.....	77, 381, 515
Faragó László (Párizs).....	439
Faragó, Ladislav (László, USA).....	77, 498, 515
Farkas Alfréd.....	321
Farkas Ferenc, kisbarnaki (Franz von).....	168, 381, 395
Farkas Jenő.....	14, 478
Farkas József.....	440, 498
Farkas József Gert.....	488, 498
Farkas Péter.....	78, 116, 312
Farkas, André (Endre).....	424
Farkas, Julius von (Gyula).....	462
Farkas-Alsó Takács Irma.....	425
Farkasfalvy Dénes.....	360, 366, 480
Fáy Ferenc.....	14, 78, 79, 151, 164, 166, 227, 244, 285, 296
Fázy, Rudolf (Rezső).....	488
Fehér Ferenc.....	79, 383, 402, 499, 520, 540, 544
Fehér Mátyás Jenő.....	79, 375, 378
Fehér Mihály.....	38, 419, 420
Fehér szarvas (Borvendég Ferenc).....	321
Fehérvári Géza.....	80, 352, 474
Fehérváry István.....	381, 498, 511
Fehlig, B.....	556
Fejős Ottó.....	71, 80, 296
Fejős Pál.....	80, 536
Fejtő Ferenc (François).....	74, 80, 117, 152, 155, 164, 165, 275, 336, 382, 407
Fekete Attila.....	498
Fekete István.....	285, 336, 409
Fekete Lajos.....	249, 296
Fekete Márton (Sárközi Mátyás).....	223, 556, 564
Fekete Sándor.....	167, 532
Fekete Zsigmond.....	376
Feketekúty László.....	81, 234, 284, 382, 488, 498, 515, 544
Félix János.....	296
Felleg György.....	14, 81, 106, 296
Fellner, William J. (Vilmos).....	549

Felsőöry Magdolna.....	366
Fényes Mária.....	51, 82, 312, 321, 330, 422, 563
Fényes Tóth Olga.....	321
Fénykövi Blahy József.....	454, 515
Fenyő Éva.....	559
Fenyő Miksa.....	82, 117, 155, 206, 269, 270, 348, 395
Fenyő, Mario D.....	498
Fenyvesi, Charles (Károly).....	82, 498, 515
Fenyvessy Jeromos (Hieronymus).....	18, 53, 83, 168, 204, 247, 285, 296, 311, 321, 336, 341, 352, 392, 395, 401, 418, 438, 563
Ferand Ernő.....	474
Ferdinandy György (Georges).....	14, 23, 83, 204, 251, 269, 296, 312, 343
Ferdinandy Judit.....	462
Ferdinandy László.....	491
Ferdinandy Magda.....	462
Ferdinandy Mihály (Michael von, Miguel de).....	84, 156, 166, 194, 269, 270, 312, 321, 348, 373, 378, 395
Ferenczi Sándor.....	537
Ferenczi Viktor.....	463
Ferenczy András.....	544
Ferenczy Zoltán.....	369
Fettich Nándor.....	80, 376
Feuerstein Emil.....	371, 463, 559
Fiala Ferenc.....	85, 182, 312, 382
Fichtner, Paula S.....	137, 521
Fiedler Kálmán.....	85, 230, 305, 566
Finkelstein Arnold Dávid.....	382
Finta Imre.....	296, 403, 559
Fischer Katalin.....	331
Fischer, R. C.....	554
Fitzsimmons, M. A.....	135, 521
Fizi Mihály.....	403
Fleischmann Izrael.....	336
Fleischmann Jenő.....	487, 538
Flesch, Carl (Károly).....	474
Flick, Maurizio.....	17, 358, 479
Flórián Tibor.....	17, 21, 22, 85, 111, 144, 151, 163, 166, 200, 234, 268, 269, 297, 343
Flóris, George (György).....	498
Fodo (Födő-Vargek) Lajos.....	440
Fodor András.....	297
Fodor István.....	86, 353, 463
Fodor László.....	454
Fodor Nándor.....	86, 538
Fodor Sándor (Izrael).....	322
Fodor Sándor (Kanada).....	463
Fodor, Eugene (Jenő).....	554
Folberth Ottó.....	474, 493, 516
Foltinyi István.....	376, 490
Fónagy Iván.....	463
Fónay Jenő.....	413
Fonyó István.....	297
Forrai Eszter.....	74, 87, 297, 564
Fortin, J.....	547
Fougerousse, Monique.....	458
Foyta István.....	376
Födő-Vargek Lajos.....	440
Föglein István (Biai).....	559
Földes Andor.....	474
Földes Jolán.....	87, 440
Földes Lili.....	440
Földes Tibor.....	371
Földes, Y.....	486
Földes-Papp Károly.....	87, 194, 463
Földvári Mihály.....	418

Földváry-Boér Elemér	410
Franchy Ferenc Károly	440
Frank István	463
Frankel Sándor	516
Frauendienst, Werner	193, 509
Free, J. L. C.	21
Frénaud, André	346
Frenkel Jenő	399
Frey András	17, 88, 169, 394
Freymond, Jacques	525
Frideczky József	336
Friedmann Janka	297
Fuchs Avram (Ábrahám)	371
Futaky István	88, 463, 498, 556
Für Lajos	211, 413
Fürth Margit	89, 106, 195, 297, 312, 322
Füry Lajos	21, 89, 133, 151, 257, 312, 322, 336, 373, 440
Füzér Julián	360

G

G. Kassai Anna	355
G. Payer, Andreas von (András)	488
G. Tóth Lajos	307
Gaál Károly	89, 232, 402, 536
Gabányi-Grosz Andor	516
Gabel, Joseph (József)	544
Gábor Áron	90, 169, 194, 322, 341, 392, 407, 440, 516
Gábor B. Ede	341
Gábor Ebi	440
Gábor, Dennis (Dénes)	404, 544
Gábori, George (György)	336, 440
Gábrriel Asztrik (Asztrik L.)	21, 91, 360
Gabriele, Padre	367
Gábry Elemér	371
Gácsér Imre	63, 91, 148, 165, 421
Gagne, D.	547
Gajáry Aladár	481
Gál Imre	498, 549
Gal, Susan (Gál Zsuzsa)	463
Galambos (Ferenc) Ireneusz	91, 199, 498
Galántai Márta	498
Galgóczy János	413
Galili Gemeiner Ervin	195, 341, 382, 392
Galicus	182, 197, 401, 564
Galló Géza	92, 421, 499
Gallus Sándor	92, 232, 373, 517
Gallus Tibor	481
Gánóczy Sándor (Alexandre)	360
Gara László (Ladislav)	21, 74, 92, 111, 144, 346, 348, 429, 446, 458
Garai Jenő	297
Garamvölgyi Tibor E.	559
Garay Sándor	517
Gardality István	440
Gárdonyi Géza	410
Gárdos Károly	14, 433, 473
Gáspár Erzsébet	440
Gáspár Lóránd (Loránd Gaspar)	14, 92, 297, 425, 454, 463, 517
Gassner János	93, 351, 474, 475
Gát, Jákov (Grün László)	297, 345, 425
Gáti, Charles (Károly)	93, 382, 499, 517
Gelberman József	517
Gellért Tamás	432
Gemziczky Etelka	372
George, Emery (György Imre)	94, 425, 429, 463

Geréb József	336, 348
Gereben István	499
Gerencsér István	481
Gergely János	94, 475
Gergely Tibor	159, 475
Gergely, Emro Joseph (Imre)	470
Gergelyné Kostyál Mariann	297
Gerle Gizella	312
Geró Sándor	297
Gerő Sándor	336
Gervai Sándor (Alexander)	106, 195, 312, 348
Gervers-Molnár Veronika	475, 536
Gesswein Alfréd	425
Gesztesi Gyula	517
Geszti György	353
Getzels, J. W.	538
Gheorghiu, V. C.	346
Ghyczy Zsuzsanna	156, 321, 322, 440, 563
Gibbs, Hubert	99, 518
Giesz Lajos	538
Giládi Dávid	475, 517
Gimes Ibolya	297
Girsik Gézáné	355
Glaser, Kurt	527
Glassl, Horst	188
Glenny, Michael	271
Glózer László	94
Gócza Imre	402
Gogolák, Ludwig von (Lajos)	95, 194, 517
Goldman, A.	93
Golen Károly	360
Gombos Gyula	23, 95, 198, 211, 256, 269, 348, 369, 373, 382, 399, 402, 485, 499
Gombosi Ottó	475
Gonda, Elijahu Moshe (Gonda László)	487
Gonda, Eugene (Jenő)	517
Gondos Margalit	95, 106, 312, 322, 336, 419
Gondos Sándor	95, 96, 322
Gordon Ferenc	499
Gordon Rezső	163, 322
Goren, S'muel	432
Gorka Pál	382
Gosztonyi (Gosztony) Péter	34, 51, 96, 165, 193, 232, 243, 269, 270, 382, 416, 499, 517
Gosztonyi Kálmán (Colman-Gabriel Gosztony)	354, 464
Gosztonyi, Alexander (Sándor)	538
Gottlieb, Paul	440
Gottschalk, J.	478
Gödrös Mátyás	440
Göllner Aladár	518
Gömöri György (George)	23, 33, 34, 96, 117, 122, 165, 190, 198, 243, 269, 297, 344, 345, 346, 348, 429
Gönczi-Körös Béla	392
Gönczöl János	440
Götz László	376
Gracza Margit	533
Gréda József	97, 109, 195, 345, 407
Greshake, G.	367
Grosche, Hildegard	456, 470
Grosovichné Sövény Terézia	297
Gross László (Ladislav)	392
Grosschmid-Zsögöd Géza	481, 549
Grossmann, Alexander (Sándor)	499
Grosz, Eliezer	470
Grosz, Joseph (József)	97
Grün László	297, 345, 425
Grzybek, Gérard	225, 327, 448

Guillevic, Eugène	429
Gulácsy Irén	410
Gulyás Sándor	98, 475, 478, 567
Guthy Jenő.....	297
Guzman Irén.....	341

Gy

Gyallay Domokos.....	38, 98, 410
Gyarmathy Michel (Mihály).....	297
Gyékényesi György	98, 298
Gyenes Kázmér	396
Gyergyai Ádám (Zilahi Parnos Eszter).....	322
Gyetzvai Péter	413
Gyetzván József Alpár	298
Gyilasz, Milovan	400
Gyimesi József	298, 425
Gyimesi-Kásás Ernő.....	352
Gyóni Géza.....	410
Gyömrői (Rényi) Edit.....	98, 215, 326, 539
Györfy Albert Géza.....	360
György Ervin.....	499, 518
György Imre	94, 99, 115, 425, 429, 463
György, Andrew (András).....	518
Györgyey Ferenc Aladár	99, 336, 432, 552
Györgyey Klára (Clara)	99, 111, 197, 211, 251, 348, 458, 555
Gyurgyák János	403

H

Haan, T.	525
Haas Dóra	322
Habe, Hans (Békessy János).....	100, 399, 441, 518
Habsburg József fhg	360, 442
Habsburg Ottó (Otto von).....	55, 100, 169, 267, 380, 392
Hagège, Claude	463
Hahn Gellért	346
Hahn Sándor	382
Hajas István	298
Hajdú, V.	473
Hajnal Anna.....	457
Hajnal László Gábor.....	101, 194, 269, 309, 348, 382, 402
Hajnos László	309
Hajós Edit.....	437
Hajós Tamás	18, 101, 298
Halasi Kun Tibor	102, 464, 490
Halász Gyula	352, 461, 472, 563
Halász Ilona.....	441
Halász Miklós (Nicholas)	102, 244, 399
Halász Péter... ..	19, 34, 102, 117, 206, 234, 268, 270, 313, 322, 400, 441
Halász Pius	360
Hallay István.....	376, 383
Halmay Tihamér	298
Halmos Pál	559
Hám Tibor	18, 103, 383
Hamburger, Gerd (Schermann Rudolf).....	481, 519, 564
Haméiri, Avigdor.....	103, 425, 430
Hámori László	103, 441, 454, 499, 519, 554
Hámory Várnagy Dalma.....	104, 163, 330, 332, 333, 357, 564
Hamvas Béla.....	75, 413
Hamza András	104, 200, 369
Hanák Tibor	34, 104, 116, 117, 165, 194, 232, 269, 348, 371, 401, 539
Handi Péter	88, 323
Handler Endre (Andrew)	493

Hangay György	341, 454
Hantos Elemér.....	499
Hanzeli, Victor E. (Győző)	488
Haranginé Juhász Antónia.....	313
Haraszti Emil	475
Haraszti Endre (Andrew)	17, 19, 105, 164, 244, 268, 488, 491, 563
Haraszti Miklós.....	413, 532
Harel, Iszer.....	400
Harel, Jehuda.....	400
Hargitai István.....	427
Hargitai Péter	423, 427, 430, 452
Harmat Pál	34, 105, 269, 371, 539
Harrer Gábor	298
Harrington, W.	367
Harsányi András (Andrew)	105, 200, 369
Harsányi Fedor.....	376
Harsányi János	539, 550
Harsányi Miklós.....	452
Harsányi Zsolt.....	116, 410
Hársi Ernő.....	357
Hartal, Paul (Pál).....	475
Határ Győző ..	23, 33, 106, 155, 167, 251, 269, 298, 313, 323, 333, 372, 407, 441
Hatvany Bertalan	106, 346
Hauer, M. M.	556
Haupt, Georges (György).....	519, 525
Hauser Arnold.....	107, 348, 352, 475
Hávada (Hámory Várnagy Dalma).....	330
Havadtóty Sándor (Alexander).....	369
Havas László.....	444, 564
Háy Gyula (Julius)	107, 112, 194, 330, 336
Haymann, Emmanuel.....	483
Haynal András (E.A.).....	539
Haynal Margit	519
Hazátlan vándor (Mérő Ferenc)	179, 395, 564
Héczey Iván	17, 270, 330
Héderváry Sarolta	313
Hefty László.....	355
Hefty, Georg P. (György).....	499
Hegedűs András	413, 532
Hegedűs Ella	539
Hegedűs, Alejandro (Sándor).....	539
Hegyi János.....	368, 482
Hegyi Zoltán	313, 323, 330
Héjja, Julius (Gyula)	482
Held, Joseph (József)	492, 493, 520, 550
Hellenbart Gyula	108, 269, 348, 564
Heller Ágnes	79, 108, 372, 383, 402, 499, 520, 539, 540, 544
Heller Andor	500
Heller Imre	487
Heller, Georg (György).....	464
Hendi Ilma	109, 298, 422
Hendi Péter	109, 313, 333
Henney Árpád	383
Henry, Anne	465
Hennyey Gusztáv	193, 232, 383
Heppes Aladár.....	313
Herczeg Ferenc	410
Herczeg Károly	550
Herendi János.....	419
Herjeczki A. Géza	369
Herlemann, Horst.....	512
Hermann Eged	66, 413
Herzog Ervin	448, 554, 565
Hesse, Hermann	465

Hets Aurélián.....	360
Hetzron Róbert.....	110, 346, 464
Hevesi Mária Angelika.....	360
Hevesy Pál.....	110
Hevesy, Georg Karl von (György).....	110, 286, 552
Hevesy, Paul de (Pál).....	520
Heyman, Eva.....	442
Hidas, Péter J.....	493
Hidegkúti Béla.....	419
Hieronymi Ottó.....	403
Hieronymi Pál.....	298
Higgins, G. H.....	258
Himlér Márton.....	383
Hoffmann, Moshe (László).....	425
Hóka Ernő.....	383
Hóka Mihály.....	313
Hokky, Charles (Károly).....	500
Hollander, Paul.....	520, 533
Hollós Klára.....	560
Hollos, Marida.....	500
Hollósi Somogyi József.....	464, 520
Holt, H.....	549
Hóman Bálint.....	414
Homonnay Elemér.....	197, 383, 500
Homonnay Ottó János.....	383, 500
Hontalan J. (pseud.).....	333
Honti Ferenc (François).....	112, 383
Honti Rezső.....	416
Horn András.....	464, 476
Horn Emil.....	416
Hornik György.....	298
Horog Mária.....	323
Horthy Miklós (Nikolaus von).....	96, 285, 382, 383
Horváth A. Benedek.....	336
Horváth Árpád.....	112, 128, 129, 406
Horváth Attila.....	442
Horváth Barna.....	17, 112, 383
Horváth Béla.....	112, 155, 165, 234, 275, 298, 360, 497
Horváth Elek.....	411
Horváth Elemér.....	21, 113, 167, 250, 269, 298
Horváth Ferenc.....	355, 399
Horváth István.....	356
Horváth János (NSZK).....	298
Horváth János (USA).....	19, 113, 115, 143, 198
Horváth Mária.....	555
Horváth Miklós.....	333
Horváth Tibor.....	360, 482
Horváth Zoltán.....	70, 381
Hóry András.....	113, 298, 383
Hőgye Mihály.....	17, 113, 211, 383
Hubay Andor.....	442
Hubay Ilona.....	113, 557
Hughes, Ted.....	429
Hungaricus (Fekete Sándor).....	532
Hunya Dániel.....	360, 362
Hunyadi István.....	176, 492
Hunyady László (R. L.).....	485
Huseby Éva Veronika.....	402
Huszár, Etienne (István).....	425
Huszár, George Bernard (György).....	520
Hünemann, W.....	368

I, Í

ifj. Fekete István.....	321
ifj. Thury Zoltán.....	197, 328, 565
Igazy János (pseud.).....	500

Ignác Rózsa.....	170, 410
Ignotus Pál (Paul).....	115, 117, 155, 165, 195, 298, 336
Illés Lajos.....	222, 299, 313
Ilosvay Ferenc.....	116, 164, 313
Ilosvay Selymes Judit.....	309
Illyés Elemér.....	23, 115, 269, 383, 415, 500
Illyés Gyula.....	238, 269, 282, 391, 430, 431, 458, 459
Imberdis, P.....	367
Imrey Ferenc.....	442
Incze Lajos, parajdi.....	402
Incze Sándor.....	116, 336, 419, 534
Indig Ottó.....	116, 323
Ingstad, Helge.....	400
Irsa Béla.....	293, 310, 562
Irwin, R. D.....	549
Ispánky Béla.....	384
Ispay Ferenc.....	356
Isten Pál.....	370
Istvády J. László.....	336
Iván László.....	356
Iváni Zoltán.....	117, 164, 299, 313
Ivánka, Endre von.....	118, 169
Iványi Erzsébet.....	299
Izsák Gyula.....	313, 399

J

Jacobsen, Rolf.....	347
Jáki Szaniszló (Stanley L.).....	360
Jákli István.....	119, 166, 188, 203, 313, 500, 564
Janics Kálmán.....	414, 532
János Jenő (Kohánszky János Jenő).....	299
János, Andrew C. (Csaba).....	488
Jánosfalvy Albert.....	119, 204, 313
Jaóz-Keszt, Itamár.....	425
Járay Gábor Lajos.....	520
Jármy Aladár.....	336
Jármy Klára.....	453, 567
Jász Ipoly.....	367
Jászai Géza.....	352
Jászi Oszkár.....	120, 141, 154, 155, 159, 384, 407, 418, 520
Jaszovszky József.....	120, 336, 337, 361, 376, 485, 565
Jatzkó Béla.....	121, 299
Jávör Egon.....	361
Jávör László.....	23, 121, 299
Jávör Lívia.....	442
Jay, S.....	473
Jessup, P. C.....	60, 513
Jesurun, Eljáhu (Szabó Ödön).....	399, 422
Johnson, Eric.....	348, 462
Johnsson, G. W.....	553
Jókai Mór.....	410
Jónás Endre.....	501
Jonas, George (Jónás György).....	323, 425, 442
Jónás, Paul (Pál).....	501
Jonas-Amiel, Barbara.....	442
Joós Ernő.....	361
Joseph, Erzsg. (Habsburg József fhg.).....	442
József Attila.....	12, 17, 18, 23, 34, 70, 72, 122, 135, 166, 178, 179, 196, 202, 233, 257, 347, 429, 430, 431
Juba Ferenc.....	376
Juhász József.....	367
Juhász Ferenc.....	52, 70, 429, 431
Juhász Gyula.....	196, 430
Juhász József.....	122, 125, 263, 313, 343
Juhász Kálmán.....	275, 482
Juhász László (München).....	114, 122, 194, 341, 378, 395, 563

Juhász László (Róma)..... 361
 Juhász Vilmos (William).....97, 111, 114, 122, 129, 206, 344,
 353, 372, 373, 384
 Jung, C. G..... 87, 133, 465, 538
 Just Béla 123, 155, 432, 442, 501
 Juszkó Béla..... 299, 357

K

K. Katona Lajos..... 384, 501
 K. Lengyel Zsolt 158, 187, 188, 232, 251, 271, 411, 417,
 487, 503
 Kabdebó Tamás (Thomas)...34, 123, 129, 194, 269, 299, 313,
 323, 341, 345, 367
 Kaczér Illés.....106, 110, 118, 124, 268, 323, 442
 Kadarkay Árpád 520, 532
 Kagedan, Allan 512
 Káldor, Nicholas (Miklós)..... 124, 400
 Káldy Ferenc 299
 Kállay Ferenc 376
 Kállay Miklós (Nicholas) 88, 114, 384, 395
 Kálmán Lajos 545
 Kálmán Szabolcs 341
 Kalniczky György 128, 406
 Kálnoki Bedő, Alexander (Sándor) 557
 Kálnoky Ernő 355, 356
 Kálnoky H. 479
 Kálnoky László..... 429
 Kancsár Imre 314
 Kandra Kabos 414
 Kang-Tao-nan (K. Katona Lajos)..... 501
 Kanizsai Árva 299
 Kann, R. A..... 521
 Kannás Alajos..... 14, 125, 151, 166, 200, 269, 299
 Kántor Pál..... 330
 Kantzenbach, Wilhelm 486
 Kányádi Sándor 152, 431
 Kaplan 258, 553
 Kaplony Péter 126, 138, 520
 Kaposi György 442
 Kappeler, Andreas 512
 Karácsonyi János 384, 416
 Karády Viktor..... 126, 545
 Kárász Artúr 126, 336
 Karátson Endre (André).....117, 126, 167, 314, 405, 566
 Kardos Talbot Béla..... 22, 127, 520
 Kardoss János 476
 Karinthy Frigyes 195, 199, 458
 Kármán Tódor (Theodore von)..... 127, 286, 404
 Karmel Ilona..... 442
 Karner Károly 414
 Károlyi Mihály (Michael).....56, 59, 69, 134, 160, 384
 Károlyi Mihályné..... 384
 Károlyi Széchényi Ilona 443
 Kárpi Ferenc 361
 Kaslik Péter 127, 251, 349
 Kassai György 128, 458
 Kassák Lajos..... 81, 98, 243
 Kassay Dezső 337
 Kasza Marton Lajos..... 299
 Kaszás Nagy Máté (Béldi Béla) 36, 337, 564
 Kátay Zoltán 299, 425
 Katona B. Anna 465
 Katona József 410
 Katona Sándor 376
 Katona, George (György) 550
 Katz József 337

Katzschmann, M.88, 556
 Katyi Endre (André).....314, 337
 Kazár Lajos 129, 346, 465, 561
 Kázmér György.....323
 Kecskeméthy László376
 Kecskeméti Károly..... 323, 378, 493
 Kecskeméti Mária (Máلكá Nesor)299
 Kecskeméti, Paul (Pál).....501
 Kecskényi Adrien.....443
 Keken András.....369
 Kelemen Pál 130, 352, 476, 501, 566
 Kelemen, Steven (István)501
 Keleméry Tamás458
 Kelen, Emery (Imre)476, 520, 560
 Kelen, Pierre Paul476
 Kelen, Stephen (István).....443
 Kelp Anna323
 Kemenes Géfin László 18, 21, 167, 256, 269, 299, 344,
 346, 349
 Kemény Ferenc465
 Kemény István 38, 131, 164, 391, 402, 413, 545
 Kemény Péter.....65, 369
 Kemény, George (György).....550
 Kemény, Tomaso (Tamás)425, 465
 Kémeri Mikó Berta299
 Kempis Tamás414
 Kende Eva M.555
 Kende Géza.....419
 Kende Klára 132, 314, 324, 564
 Kende Péter (Pierre)..... 74, 117, 131, 164, 190, 243, 392
 Kenderessy Lajos323
 Kenedi János38, 388, 414
 Kenedy, Robert C. (Kenedi Róbert).....425, 443
 Kenese Erzsébet361
 Kenesei F. László 169, 324
 Kenéz Zsuzsa324
 Kennedy Éva.....443
 Kenneth, Claire (Kende Klára)..... 132, 314, 324, 443, 564
 Kent, Valerie443
 Kepes György (George) 132, 352
 Kepes, Juliet (Júlia).....452
 Kerecsendi Kiss Márton..... 22, 133, 151, 163, 169, 257, 299,
 314, 332
 Kerecseny János.....324, 330
 Kerék, Andrew (András).....557
 Kerényi Gábor.....368
 Kerényi Grácia372
 Kerényi György417
 Kerényi Károly (Karl)..... 133, 134, 155, 194, 269, 372, 407
 Kerényi Olaf563
 Kérész Árpád369
 Keresztes Maróczy Anna324
 Kereszturi József.....299
 Kereszty Rókus361
 Kertész Ákos459
 Kertész André476
 Kertész László..... 299, 308, 318, 567
 Kertész Sándor 135, 263, 351, 476
 Kertész, Roberto (Róbert)539
 Kertész, Stephen D. (István) 501, 520, 521
 Kessler József.....501
 Keszei István 14, 135, 300
 Kevey András.....561
 Kézdy-Vásárhelyi Béla 373, 376, 521
 Kibédi Varga Áron.... 111, 122, 136, 155, 167, 269, 300, 349,
 466
 Kibédi Varga Sándor (Alexander, von Kibéd)..136, 372, 541

Kilián Csaba.....	361	Kósa, John (János).....	522, 534
Kintner, William R.....	527	Kosáry, Dominic G. (Domokos).....	489
Király Béla K.....	22, 111, 115, 137, 164, 198, 384, 393	Kossányi József.....	143, 300
Király Ernő.....	234, 501	Kostolany, André (Kosztolányi Endre).....	144, 403, 550
Király Kelemen.....	137, 337, 361	Kostya Sándor....	144, 151, 244, 353, 356, 373, 385, 399, 522
Király Zoltán.....	300, 560	Koszó Béla.....	393
Királyfalvi Béla.....	466	Koszorús Ferenc.....	385
Királyfalvi Menyhért.....	384	Kosztolnyik Zoltán.....	491
Királyfi Mihály.....	395	Kótai Zoltán.....	63, 127, 144, 166, 361
Kirkconnel, Watson.....	255, 456, 457	Kova Kálmán (Konkoly Kálmán).....	330
Kis János.....	164, 414, 415, 533	Kova László.....	300
Kis, Théofil.....	521	Kovách Aladár.....	21, 69, 114, 145, 169, 194, 373, 385, 407, 421, 508, 567
Kisdy Tamás.....	138, 314, 564	Kovách Angelus.....	344
Kishont Ferenc (Kishon, Efraim).....	110, 138, 195, 268, 330, 432, 443, 476	Kovách Tamás.....	466
Kisjókai (Szakal) Erzsébet.....	22, 75, 138, 163, 164, 268, 300, 305, 314, 324, 333, 341, 344, 346, 395, 420, 426, 430, 433, 443, 501, 564	Kovács (Karner) Károly.....	414
Kiss Barnabás.....	129, 421	Kovács Andor.....	15, 75, 379, 385
Kiss Ernő.....	337, 426, 443	Kovács Árpád F.....	75, 466
Kiss Ferenc.....	369	Kovács Dénes.....	145, 178, 195, 251, 324, 435, 567
Kiss Ferencné Forgon Margit.....	309	Kovács Ernő.....	374, 385, 393, 476
Kiss Gábor.....	139, 521, 545	Kovács Imre.....	111, 114, 117, 146, 155, 165, 169, 197, 198, 200, 206, 269, 285, 384, 385, 408, 423, 443, 502, 522
Kiss Imre.....	361	Kovács János.....	400
Kiss István.....	414	Kovács Károly.....	272, 502
Kiss Menyhért.....	275, 372	Kovács Ottó Attila.....	306
Kiss Mihály (Michael).....	300	Kovács Veronika.....	458, 478
Kiss Ödön.....	125, 139, 300, 308, 567	Kovács, Elisabeth.....	482
Kiss Sándor.....	17, 111, 114, 139, 165, 198, 206, 376, 384	Kovács, Martin Louis (Márton).....	534
Kiss Ulrich.....	422	Kovácsné Páll Rózsa.....	301
Kiss-Gubik Nándor.....	314	Kovácsy József.....	301
Klamár Gyula.....	140, 165, 433	Kovalski, Iván (Kozma Iván Ottó).....	522
Klay, Andor C. (Sziklay).....	502, 521	Kovarik, Illa.....	427
Klein Ernő.....	471	Kovats, Erni (Kovács Ernő, filmszínész).....	476
Klein Juda Atje.....	300	Kovrig Béla.....	129, 147, 269, 402, 502, 545
Kneif Tibor.....	476	Kovrig, Bennet (Bence).....	502, 522, 533
Knoch, Otto.....	484	Kozma Dezső.....	301
Kocsis Gábor.....	140, 194, 198, 267, 300, 395, 426, 502, 564	Kozma György.....	199, 281, 362, 482
Koda András.....	300	Kozma Iván Ottó.....	522, 564
Kodolányi Gyula.....	111, 429	Kozma Teréz.....	301
Kodolányi János.....	95, 268, 459	Kozocsa Sándor.....	418
Koestler Arthur.....	39, 140, 181, 324, 419, 443, 467, 522, 539	Kőérbereky A. István.....	374
Koeves Toronyi Ferenc.....	384	Kögl Szeverin.....	147, 148, 361, 419
Kohánszky János Jenő.....	299, 502, 564	Köhler Ferenc.....	357
Kohány József.....	361	Kölley György.....	357
Kolar, Walter W.....	537	Könyű László (Leslie)...	17, 19, 22, 114, 148, 301, 324, 333, 337, 349, 355, 395, 402, 418, 423
Koleszár Andor.....	300	Könyves, Tom (Tamás).....	426
Kolnai Aurél.....	141, 539	Körmendi Ferenc.....	17, 33, 149, 324, 346, 443
Kolozsvári-Kiss István.....	395	Körösi László.....	149, 438, 513, 543, 563
Koltai Jenő.....	384	Kőszegi-Farkas István.....	78, 149, 166, 268, 314, 324
Koltai-Kastner Jenő.....	417	Köteles Pál.....	414
Kolumban, Nicholas (Kolumbán Miklós).....	426, 430, 456	Kövágó József.....	114, 198, 385, 502
Komáromi János.....	410	Kövári Károly.....	359, 361, 362, 367
Komjáthy Aladár.....	38, 142, 197, 369	Kövály, Georg (György).....	444, 456, 466
Komjáthy, Anthony (Antal Tihamér).....	488, 522	Kövendy Károly.....	385, 390
Komlós, John H. (János).....	403, 494, 522	Kövér Gusztáv.....	395
Konkoly Kálmán.....	268, 330, 502, 564	Kövér János, kovásznai.....	301
Konrád György.....	211, 410, 414, 458, 459, 532	Kövi, Paul (Pál).....	555
Koós Kálmán.....	384	Közi Horváth József....	71, 129, 150, 362, 376, 379, 385, 482
Kopácsi Sándor.....	385, 502	Kramár Zoltán.....	534
Korbuly Dezső.....	502	Krassó György.....	167, 401
Korcsmáros Nándor.....	142, 300, 324, 385, 522	Kraus Naftáli.....	14, 150, 371
Korda Géza.....	395, 522	Kreutzer Dezső.....	423
Korek Valéria.....	23, 142, 269, 324, 349	Krinszki Gyula.....	150, 433
Kornitzer Béla.....	522	Kristó Nagy K.....	357
Korondi András.....	142, 194, 300, 349	Kristóf Ágota.....	151, 325, 444, 561
Koronghy, Clara von (Klára).....	476	Kristóf Sándor.....	301, 426

Kroon, A. A.	549
Krúdy Gyula.....	410, 459
Kruntorad, Paul	431
Krupa Sándor.....	385
Kubinszky Lajos.....	151, 385
Kubinyi Ferenc.....	410
Kulcsár Balázs.....	301, 330
Kulcsár Lajos.....	314
Kunos László.....	261, 334
Kunrathy, Cecile (Varsányi Anna)	444
Kunz, Egon F.....	456
Kur Géza	362
Kurucz Jenő.....	539
Kutas Erzsébet.....	301, 325
Kutasi Kovács Lajos....	63, 152, 166, 204, 268, 269, 284, 314, 325, 337, 341, 418, 419, 421, 444
Kuylenstierna-Andrássy, Stella	444
Kürthy Tamás.....	534
Küry Béla	309

L

L. Kovács Klára.....	147, 301
La Dany, Ladislao (Ladányi László, Hongkong).....	153
Labancz Gyula.....	410
Labeledz, Leopold.....	271
Ladányi László (Izrael).....	110, 117, 152, 195, 301, 314, 433, 444, 523
Ladányi Mihály	429
Lahav, Jehuda.....	502
Lahdelma, Tuomo.....	459
Lajosy Sándor (Tamás Sándor)	106, 153, 163, 256, 301, 314, 325, 342, 349, 372, 393, 444, 564
Lakatos Demeter.....	411
Lakatos Géza.....	414
Lakatos Imre.....	153, 539, 552
Lakatos Mihály.....	106, 154, 315
Lakos Endre.....	362
Lánczos Kornél (Cornelius).....	154, 404
Land, Thomas (Ország Tamás).....	426, 430
Láng Mária	362
Láng, Attila E.	476
Lang, Leslie (Havas László).....	444
Langland, Joseph.....	428
Langmár János.....	330
Lant Emil.....	369
Lányi Vince	362
Lányi, George (György)	523
Lao-Tzë	346
Laping, Francis (Ferenc).....	503
Larson, R.	538
László Ervin	503, 545
László Gyula.....	414
László Imre.....	532
László Károly (Carl).....	155, 337
László Pál	466
László T. László	385
László, Andrés (András).....	155, 164
Lates, Cornel von (Mattyasovszky Kornél)	523
Latter, A. L.	553
Lázár, Edmund (Ödön).....	523
Leader, Nina A. (Neményi Ninon)	466
Lederer, Ivo J.....	529
Lehoczky Gergely	88, 117, 122, 157, 167, 234, 269, 315, 452
Lehoczky György	433, 453
Lékai Lajos.....	482

Lénárd Sándor (Alexander)	151, 157, 325, 337, 421, 426, 466
LeNard, L.....	543
Lendvai, Paul (Pál).....	386, 503, 523
Lengyel Alfonz	477, 491
Lengyel Emil.....	157, 488, 503, 523, 534
Lengyel Kornél Ádám.....	444, 523
Lengyel Olga.....	444
Lengyel Zsolt	261
Leser, N.....	511
Leskovszky (Leskowsky) Zoltán	301
Leszlei Márta	14, 158, 315, 325
Lesznai Anna	155, 159, 301, 325, 332, 352, 445, 477
Létai Magdolna	301
Lévai Iván	433
Leval Pál	401, 523
Levy, S.....	460
Lewis, John D.	520
Libik György.....	337
Ligeti Angelus.....	129, 421
Lindon, D.	538
Ling Gyula	325
Links Arthur.....	337, 445
Liptay György	199, 204, 362
Liptay, Lewis (Lajos).....	503
Listowel (Márfy-Mantuano) Judith.....	159, 445, 523, 560
Liszka Viola	315
Litván György.....	384, 495
Lobry F. X.....	400
Lockwood, David G.....	170
Loidl, Alois	368
Lomax, Bill	391, 401
Loósy Lajos.....	418
Lopez, A.....	544
Lóránt, Stefan (István)	523
Lorraine, J.	514
Lorsy Ernő	160, 445
Losonci Gábor.....	315
Lotz János (John)	160, 286, 349
Lotze, Barbara.....	501
Lowy, M.....	519
Löbl Margit.....	421
Löffler A. Pál	523
Lökkös Antal	20, 22, 129, 161, 227, 269, 301, 309, 315, 330, 557
Löwenstein Sándor.....	309
Löwenthal, Richard.....	512
Lubich, Chiara.....	366
Ludányi András.....	71
Ludányiné Nádas Panni	356
Ludvig Nándor.....	161, 301
Ludz, Peter C.	61
Lukács István	445
Lukács László	236
Lukács, John (János).....	379, 399, 503, 524, 561
Lutherán István	301
Lux, Harry (Dérföldy-Lux Vilmos).....	445
Luzsénszky Alfonz.....	417

Ly

Lyman, Suzanne.....	560
---------------------	-----

M

M. Kiss Sándor.....	414
Madách Imre	397, 411, 459

- Madarász István..... 357
 Madarász Pál 162, 302, 333, 564
 Madarász, Georges (György)..... 445
 Máday (Maday) Béla Károly (Charles) 17, 114, 159, 162, 500
 Maghiar (pseud.) 391
 Magyar Adorján 414, 560
 Magyar József..... 355, 356, 362, 420, 482
 Magyar Judith..... 536
 Magyar Kálmán..... 536
 Magyar Sándor 399
 Magyarffy Imre 560
 Magyar A. Sándor 315
 Magyar Jób..... 354
 Magyar Kriemhild 445
 Magyar-Isaacson, Judith..... 561
 Magyary Csilla 362
 Major Márk Imre 503
 Major Róbert 106, 111, 169, 503, 565
 Major-Zala Lajos 23, 170, 269, 302, 332, 426, 453
 Makar János..... 534
 Makkai Ádám 18, 116, 122, 140, 167, 170, 200, 251, 269, 302, 466, 471, 566
 Makkai János..... 170, 302
 Makkai Sándor 411
 Maklári Lajos 362
 Makra Zoltán .. 59, 69, 114, 169, 171, 194, 386, 387, 421, 505
 Malinski, M. 366
 Málnási Ödön 171, 182, 376, 386, 393
 Malonyay Dezső..... 417
 Mandelstam, Oszip..... 97, 429
 Mandl Felix 430
 Mándy Stefánia..... 411
 Mánfai Csaba..... 171, 302, 315, 426, 445
 Mann, Thomas..... 134
 Mannheim, Karl (Károly) 90, 130, 154, 172, 538, 544, 545
 Manteuffel-Szöege, Sybille 458
 Mányoki-Németh Károly..... 302, 325
 Márai Sándor 155, 172, 197, 198, 270, 285, 302, 325, 333, 337, 408, 433, 445, 454, 563
 Marczali Póli 337
 Marczell Árpád..... 373
 Márer György 172, 206, 395
 Margittai, Tom (Tamás) 555
 Mária Margit..... 302
 Marie, J. J. 519
 Marina Gyula..... 386
 Márkus György (München)..... 401
 Márkus György (Sydney) 173, 402, 540, 544, 545
 Marlyn, John..... 173, 325, 445
 Maros (Sivirsky) Antal 229, 350, 354, 433, 445, 448, 454, 468, 471, 565
 Marosi László 251, 362
 Maróthy-Meizler Károly..... 111, 173, 386
 Marschalkó Lajos (Louis)..... 85, 111, 174, 182, 197, 315, 382, 386, 396, 419, 565
 Martin, Andrew (Marton Endre)..... 174, 545
 Marton György (Georges) 325
 Márton József (Jaszovszky József)..... 120, 121, 337, 565
 Marton Kati 524
 Márton Lajos (Marton, Jehuda)..... 47
 Márton László..... 73, 167, 175, 243, 269, 315
 Marton, Gregory (Gergely)..... 445
 Máté Imre 74, 175, 194, 241, 251, 273, 302, 330
 Mátés Károly 524
 Mátray Lajos (Marschalkó Lajos)..... 174, 386, 565
 Mátray Mária..... 524
 Matusz, Julius (Gyula)..... 560
 Matúz József 399, 492
 Matyas, Cathy (Mátyás Katalin) 426
 Mattyasovszky Kornél 176
 Mazur, B. 464
 McDougall (Mezey) Marina 332
 McRobbie, Kenneth 429
 Mécs László 285, 411
 Medgyesy M. László..... 503
 Megyer József 20, 162, 176, 342
 Megyery Sári..... 177, 325, 337, 407, 445, 562
 Megyesy Jenő..... 315, 393
 Mehrle Tamás 71, 177, 362
 Meissner, Boris 512, 543
 Menczer Béla 166, 177, 466, 524
 Mende Tibor 178, 524
 Meng, J. J. 470
 Méray Tibor 12, 111, 117, 178, 190, 243, 270, 325, 379, 386, 445, 446, 494, 503, 525, 554
 Mercadal, Garcia..... 457
 Merian, Rudolf..... 401
 Mérő Ferenc 166, 179, 284, 302, 326, 362, 367, 395, 418, 565
 Meskó Lajos..... 50, 294, 563
 Mester János 302
 Mészáros Gyula 179, 195, 374
 Mészáros István 73, 165, 179, 467, 503, 540
 Mészáros László..... 330
 Mészáros M. Lőrinc 309
 Meszlényi Antal 66, 414
 Meszlényi Zoltán 416
 Mészöly Miklós 458
 Meyer, Harding 479
 Mezei Árpád 21, 180, 352, 477
 Mézes Miklós..... 423
 Mezey Marina 332
 Mezey Sándor 166, 180, 204, 302
 Michener, J. A. 346
 Mihalovics Zsigmond 129, 503
 Mihályfy László 342
 Mihályi Gilbert E. 22, 180, 362, 386, 393, 421
 Mikes György (George) 33, 39, 111, 117, 181, 195, 330, 337, 342
 Mikes Imre (Gallicus) 182, 197, 270, 401, 564
 Mikes Júlia 422
 Mikes Kelemen Kör (Hollandia) 15, 111, 136, 205, 209, 264, 405, 420
 Mikes Margit..... 182, 302
 Miklós Elemér..... 379, 525
 Miklósházy Attila..... 362
 Mikó Imre 415
 Mikszáth Antal 183, 346
 Mikszáth Kálmán 411, 459
 Mildschütz Kálmán (Koloman)..... 418
 Mile Tibor..... 330
 Miller Lajos..... 362
 Miller, Donald..... 362
 Milne, A. A. 458
 Milotay István 111, 114, 183, 389, 566
 Mindszenty, Bart A. 399
 Mindszenty József (Josef Cardinal) .. 105, 238, 285, 361, 362, 379, 386, 391, 395
 Mirtse Ágnes..... 183, 302, 434
 Miska János (John P.) 5, 22, 125, 183, 197, 315, 344, 349, 534
 Miskolci Panulics Lajos 309, 396, 534
 Miskolczy Gyula (Julius) 20, 184, 373
 Miskolczy Kálmán 363

Mitchell, Allan.....	513
Mitter, Wolfgang.....	545
Mlynař, Zdenek.....	401
Mócsy, István I.....	504
Mohar Ákos.....	36, 294, 424, 562
Molden, Fritz.....	504
Moldován Szidónia.....	326, 565
Molnár Andrea.....	492
Molnár Ferenc (Franz).....	184, 195, 219, 333, 338
Molnár Guido.....	446
Molnár György (E. Georg, Bécs).....	22, 185, 302, 427
Molnár József . V, 23, 155, 185, 197, 269, 338, 380, 413, 563	
Molnár Katalin.....	302, 315
Molnár Mária.....	446
Molnár Miklós.....	117, 128, 164, 185, 190, 243, 386, 504, 525
Molnár Nándor.....	483
Molnár, George (György).....	560
Molnár, Thomas Steven (Tamás).....	483, 525, 546
Monay Ferenc.....	363
Monoszló Dezső.....	34, 186, 194, 211, 269, 303, 315, 326, 434
Móra Ferenc.....	281, 411
Morel, Julius (Gyula).....	479, 483, 546
Morgenstern, O.....	195, 553
Moskovitz, Elisabeth (Erzsébet).....	338
Mózi Ferenc.....	87, 116, 140, 187, 250, 303
Murray Mihály.....	393
Muselay, Stephen (Muzsly István).....	188, 550
Musgrave, R. A.....	549
Mustó István (Stefan).....	162, 187, 396
Muzsi Jenő.....	309
Muzsly István.....	188, 550
Muzsnay Jenő (Eugene).....	376, 561
Müller, K.....	485
Myriam, Mère (Szentés Tünde).....	483

N

Nadányi Pál (Paul).....	17, 393
Nádas János.....	21, 22, 168, 188, 406
Nadasdi, M.....	553
Nádasy T. Jenő.....	163, 189, 267, 315, 342, 399
Nádor, Georg (György).....	487
Nagel, Iván.....	456, 458
Nagy Ákos.....	396, 419
Nagy Alajos.....	477
Nagy Balázs.....	74, 190, 206, 217, 243, 391
Nagy Béla.....	504
Nagy Csaba (Budapest).....	5, 336
Nagy Csaba (Zürich).....	117, 190, 303
Nagy Ernő.....	117, 190, 386
Nagy Ferenc (Olaszország).....	258, 368
Nagy Ferenc (USA).....	22, 114, 197, 198, 387, 504
Nagy G.....	376
Nagy Gyula.....	65, 379
Nagy Gyuláné.....	400
Nagy Imre.....	12, 15, 74, 109, 131, 136, 179, 185, 190, 192, 217, 239, 243, 253, 328, 350, 378, 385, 386, 391, 400, 415, 418, 532
Nagy István.....	74, 315
Nagy János.....	315, 338
Nagy Kálmán.....	13
Nagy Károly.....	5, 38, 128, 163, 191, 197, 200, 211, 355, 396, 467, 532
Nagy Kázmér.....	63, 88, 191, 342, 376, 396, 419, 491, 504
Nagy Lajos.....	369
Nagy László (Budapest).....	429

Nagy László (Genf).....	15, 191, 386, 504, 525, 565
Nagy Noémi.....	453
Nagy Pál.....	22, 122, 167, 192, 315, 326, 338, 434, 446, 565
Nagy Sándor.....	376
Nagy Töhötöm.....	192, 387, 504
Nagy Vince.....	326, 387
Nagy, Julius (Gyula).....	550
Nagy, Moses M.....	467
Nagykászonyi Zoltán.....	446
Nagykovácsi Ilona.....	338
Nagyrévi-Neppel György.....	387
Nagyvárad Kirchmayer István.....	315, 326
Nánay Júlia.....	504
Naphegyi Imre.....	316, 326, 330
Naschitz Frigyes (Fritz).....	34, 110, 193, 195, 345
Négyesy Irén.....	303, 427
Nehéz Ferenc.....	18, 151, 164, 193, 257, 316, 326, 402
Nehring, Karl.....	464
Neller Mátvás.....	193, 338
Neményi Ninon.....	127, 247, 405, 466
Nemes Gusztáv.....	421
Nemes Nagy Ágnes.....	429
Nemes, Joseph (József).....	504
Nemeshegyi Péter.....	363
Nemeskürty László.....	316, 338
Németh Dezső, zombori.....	309
Németh Ernő.....	125, 303
Németh János.....	128, 423
Németh László.....	95, 108, 256, 268, 269, 348, 459, 470
Németh Sándor.....	111, 405
Nemo, A. I.....	399
Neser, Málká.....	299
Neuburg, Paul (Pál).....	505
Neumann János (John von).....	195, 286, 404
Névtelen székelly (pseud.).....	416
Newman, Charles.....	464
Nimród, Frank.....	333, 363
Noel, Bernard.....	429
Norris, Ken.....	426
Noszlopi László.....	540
Novák Mária.....	196, 294
Novotny Elemér.....	376
Novy Ferenc.....	356
Nowelkowsky, G.....	536
Nuttin, J.....	479

Ny

Nyárádi, Nicholas (Miklós).....	551
Nyéki Lajos.....	14, 196, 303, 471
Nyerges Miklós.....	370
Nyerges, Anton N. (Antal).....	430, 467
Nyeste Zoltán.....	163, 190, 206, 387
Nyíri János.....	326, 446
Nyíri pajkos (Odescalchi Margit).....	332
Nyíró József.....	144, 168
Nyiszli Miklós.....	526
Nyisztor Zoltán.....	81, 129, 197, 285, 338, 363

O, Ó

Obersovszky Gyula.....	411
O'Brady, Frederic (Ábel Frigyes).....	446, 565
Odegárd, Knut.....	431
Odescalchi Margit.....	332, 565
Ofry, Dán.....	399, 419, 526
Oláh Béla.....	353

Oláh György	111, 169, 198, 326, 387, 494, 562
Oláh Imre	377
Oláh László	342
Oltványi László	374, 387
Oltványiné Kabay Ilona	323
Omár Khájjám	248, 347
Oplatka, Andreas (András)	199, 456, 459, 505
Orbán Balázs	116, 415
Orbán Ferenc	270, 422
Ordass Lajos	75, 259, 370, 415
Ormay József	151, 169, 421
Ormay Józsefné	344
Ország Tamás	426, 430
Ortutay Klára	316
Orwell, George	347
Oseczky Dénes	377
Osváth Éva	316
Ottlik Géza	268, 459

Ö,Ő

Ölbey Irén	411
Ölvedi János	166, 169, 199, 211, 234, 268, 269, 387, 396, 565
Öreg Lantos András	303
Örkény István	99, 458
Örsy László	251, 363
Öry Miklós	199, 251, 349, 363, 417

P

P. Bakay Éva	388
Paal, G. (Páll György)	505
Pace, E. J.	370
Padányi Viktor	111, 197, 200, 334, 374, 377, 379
Padányi-Gulyás Béla	94, 200, 338, 387
Paetzke, Hans-Henning	532
Paikert Géza Károly	526
Pakocs Károly	483
Paláthy Rezső	65, 387, 505
Palatinus József	417
Pálffy Ottó	526
Pálffy, Ladislaus (László)	446
Palgi, Joel	401
Palinay, Frank (Ferenc)	201, 546
Pálinkás László	51, 111, 129, 143, 198, 201, 354, 430, 467, 557
Páll György	387, 505
Pallay István	331, 434
Pálóczy Horváth György (George)	117, 165, 190
Pálos István	303, 560
Panda Imre	434
Pantó Béla	303
Pap István	338
Pap, Michael (Mihály)	534
Papalardo, M. T.	433
Papp László	202, 387, 557
Papp Tibor	22, 167, 202, 303
Papp, Susan M.	534
Parancs János	167, 203, 303
Parizeau, A.	547
Passuth Krisztina	478
Pastor, Peter (Pásztor Péter)	505
Paszternák, Borisz L.	97, 233, 346
Pásztor Ferenc	423
Pásztor Lajos	20, 203, 526
Pásztor Péter	51, 115, 203, 505

Pásztory Tibor	551
Patai József	204, 427, 447
Pataki Vidor	415
Pataky, Imre de	434
Pátkai Ervin	167, 204, 403
Patócs Sándor	316
Paulini Livia	346
Paulinyi Zoltán	457
Payne, C. Georg (Abádi Ervin)	326
Pázmány Péter	V, 200, 204, 236, 349, 363, 377, 414, 417
Peale, N. V.	372
Pearson, Harry W.	208
Pecsenye László	420
Peéry Rezső	23, 190, 194, 204, 243, 269, 338, 505
Pék Károly	303, 374
Penteuil, Susanne	427
Pénzes János	65, 399, 419
Peres László	326
Pereszlényi Miklós	73, 205, 462
Perlaky Lajos	372, 447
Perneczky Géza	194, 205, 316, 342, 352, 447, 477
Perneki Mihály	205, 427
Perrin, X.	367
Pesti József (Joseph)	303, 377, 401
Pesti Róbert	363
Petényi, Karl (Károly)	483
Péter László (Dél-Afrika)	396
Péterffy, Gedeone (Gedeon)	483
Péteri György	505
Péteri János	363
Petheő Béla	561
Pethes Szabolcs	551
Pető Ferenc	372
Pető László	338
Petőcz András	128, 411
Petőfi S. János	467
Petőfi Sándor	47, 206, 309, 343, 411, 431
Petri György	111, 116, 411
Petrik Éva	363
Petrovics Béla	197, 447
Petry Béla	303, 316
Peyer Károly	396
Pfaff, M.	113, 550
Pfeiffer Ede	447
Pfeiffer János	66, 415
Pflanzer, Hella	274
Picon, Gaetan	198
Piffkó András	387
Pikó Zsigmond	303
Pilinszky János	55, 429, 431
Pilisi Pál	303
Pinczinger Lajos	316, 326, 345
Pintér Borbála	304
Pintér Emil	534, 540
Piri Zoltán	111, 405
Pirri, Pietro	203
Piski, Frederick S. (Piski-Schmidt Frigyes)	505
Plakolb, Ludwig	470
Platthy Jenő	206, 427, 467, 565
Plesch János	447
Plesz Artúr	326
Pluhár István	423
Pobrányi Gábor (Gabriel)	88, 207, 566
Pócza Lajos	387
Podewils, Clemens	458
Podewils, Dorothee	458
Podmaniczky Mone	445

Podmaniczky Tibor	207, 433, 445, 451, 459
Pogány András	207, 268, 326, 388, 447, 527
Pogány, Eugen Géza (Jenő).....	504
Pohárnok Jenő (Eugen).....	195, 204, 207, 268, 284, 316, 326, 356, 373, 377, 418
Polányi Károly (Karl).....	69, 70, 207, 381, 403, 455
Polányi, Michael (Mihály).....	546, 551
Polgár László.....	557
Pollák Mirjam.....	304
Pólya György (George)	208, 404, 553
Polyák László	379
Pomian, Krzysztof	132
Pommer, Hans Jörg	528
Pongrátz Gergely	388
Popovits János	422
Porter (Halász) Monica.....	447
Porter (Szigeti) Anna.....	447
Pósfay Pongrácz	374, 377
Possony, Stefan T. (Pozsony István)	209, 527
Pound, Ezra	130, 346
Poupart, R.....	463
Pozsgai, Joseph (József)	209, 527
Pozsony István.....	209, 527
Prágay Dezső.....	38, 111, 117, 190, 206, 209, 388, 423
Pressburger, Giorgio (György)	434, 447
Pressburger, Nicola (Miklós).....	434, 447
Priest, Robert.....	428
Prioreschi, P.....	227
Prohászka Ottokár	386, 415
Prokop Péter	71, 210, 352
Pröhle Sándor	304
Purcell, M.....	368
Puskás-Balogh Éva.....	338
Puskely Mária Kordia.....	210, 363
Puymège, G. de	186
Püski Sándor.....	197, 210, 211, 388
Püspöki Nagy Péter	211, 415

R

Rab Gusztáv	211, 447, 565
Rába Margit.....	388
Rác István	206, 346, 483
Rác István (Helsinki)	211
Rác Viktória.....	304
Rác Vilmos	212, 338
Rada Tibor.....	378
Radan, G.....	491
Radnai Endre	212, 268, 421
Radnóti Miklós	99, 429, 430
Radnóti Sándor.....	111, 540
Radnóti-Alföldi Mária	212, 527
Radó Polikárp.....	417
Radó Sándor	540
Radvánszky Antal (Anton)	114, 212, 232, 268, 374, 494
Radványi János.....	505, 527
Rahner, Hugo.....	368
Rajkayné, Babó Anita.....	332
Rajki László.....	391
Rákos Balázs Raymond.....	213
Rákosi, Carl.....	213, 427, 434
Rakovski, Marc (Bence György és Kis János)	415
Rannit, Alexis	346
Rappaport Ottó	152, 213, 268, 338, 393
Rásky Béla.....	532
Ráttkay R. Kálmán	168, 213, 399
Ravasz László.....	75, 415

Ray, David	458
Rédey Gábor	65, 388
Regőczy István.....	560
Reichert Gyula	370
Reidel, M.	45
Reiner Imre	214, 477
Reinert-Tárnoky Ilona.....	505
Rejtő Jenő (P. Howard).....	411
Rékai Kati	453
Rektor Béla	388
Reményi, Joseph (József).....	467
Reményik Sándor.....	411
Rendesi M. György	364
Rényi (Gyömrői) Edit.....	326
Reskó János.....	354
Reszler, André (András).....	186, 215, 525, 527, 546
Reszneki Zákó András	388
Révay András (Andrew)	57, 215, 374, 563
Reves, Emery (Révész Imre).....	400, 527
Révész László	192, 193, 216, 271, 489, 504, 527, 528
Révész Lilian (Moldován Szidónia).....	326
Révész, Andrés (András)	447, 457, 527
Révész, Coloman (Kálmán)	527
Reyto, Martin	427
Rezek Román (Sándor)	14, 75, 166, 217, 367, 372, 418
Rezes György	106, 218, 322, 336, 419
Rézler Gyula	218, 546
Rice, Francis Owen	553
Riesz Béla	205, 427
Riesz Lajos.....	364
Rimanóczy László.....	377
Robban, Randolph (Ajtay Miklós)	447, 528, 565
Róbert Marika	448
Roboz Imre	448
Rochberg-Halton, E.	538
Róheim Géza.....	218, 372, 536, 540
Rojkóné Bakos Ibolya.....	377
Roller Kálmán	535
Román József.....	430
Roman, Eric (Herzog Ervin)	448, 554, 565
Rónai A. Zoltán.....	162
Rónai Pál (Paulo)	151, 219, 345, 349
Rónaszegi Miklós.....	434
Rónay Egon.....	560
Rónay György.....	411
Rónay, Gabriel (Gábor).....	528
Rosdy László.....	489
Rosner Árpád	304
Roth Lillian	326
Rothberg.....	123
Rothenberg, Gunther E.	521
Rousset, B.	90
Rozanich István.....	219, 304, 327
Rózsa Miklós	159, 338, 477
Rózsás János	411
Rózsási Alexander (Sándor).....	404
Rozsos Miklós.....	342
Rössel Mordecháj.....	254
Rudnay Egyed.....	377
Ruff Lajos	448
Rupp László	422, 423
Rutten, F. J. Th.....	550
Ruttkay Arnold.....	22, 65, 169, 220, 229, 331, 566
Ruzicska, Paolo (Pál)	220, 467
Ruzsa Jenő	396

S

- S. Koósa Antal..... 151, 163, 300
 Saáry Éva... 169, 194, 220, 233, 268, 270, 304, 316, 396, 407, 427
 Sagan, Françoise..... 157, 458
 Sági József..... 338
 Sajgó Szabolcs..... 22, 304
 Salacz Gábor..... 66, 415
 Salamon Mihály 327
 Salamon Z. László..... 364
 Saláta Kálmán..... 54, 332, 388
 Salgó János..... 364
 Sallér Géza 368
 Sálom, Sáróna..... 316
 Salzer István 304
 Salzer Vilmos 390
 Sanborn, Anne Fáy 505
 Sanders Iván 221
 Sándor Anna..... 354
 Sánta-Pintér Gyula..... 221, 427
 Santarcangeli, Paolo ..222, 304, 327, 346, 349, 427, 430, 457, 467
 Santerres, Stéphane (Sárkány István) 223, 448, 566
 Sántha György 483
 Sántha Máté..... 368
 Sántha Pál (Paul) 396
 Sári-Gál Imre222, 304, 309, 313, 316, 396, 427
 Sárkány István (Stéphane)14, 222, 349, 448, 564, 566
 Sárközi Mátyás33, 34, 117, 223, 247, 251, 269, 316, 349, 413, 556, 564, 565
 Sárosy Szüle Mihály 351
 Sárvári Éva 223, 327
 Sásdy Péter 436
 Sasváry Lola..... 316, 327, 334
 Sátorj Richárd..... 309, 331
 Sávoly Vászoly..... 304
 Schag Elemér..... 459
 Schag, Friederika 457, 459
 Schermann Rudolf.....223, 355, 364, 481, 483, 519, 564
 Schiff 258, 553
 Schlafly..... 281, 508
 Schlüter, D. M. 367
 Schmid, J. 481
 Schmidt Vilmos..... 304, 338
 Schneider, R. 366
 Schneider, R. J..... 487
 Schöffler, Nicolas (Miklós) 223, 477
 Schön Dezső..... 110, 268, 316, 400, 408
 Schöpflin Gyula..... 117, 155, 224, 338
 Schöpflin, George A. (György) 164, 505
 Schreiber, Thomas (Tamás)....74, 88, 224, 243, 275, 327, 448, 505, 529, 557, 561, 562
 Schroeder, F. C..... 543
 Schütz Antal 361, 416, 417
 Schütz, Roger 367, 368
 Schwamm, K. 88, 463
 Schwartz, Elmar (Elemér) 483
 Schwartz, Jehuda 487
 Schweisfurth, Theodor..... 543
 Schweng, L. D. (Dabasi Schweng Lóránd)..... 58, 551
 Schwilgin Frigyes..... 125, 225, 305
 Scitovsky Tibor 551
 Sebeok, Thomas A. (Sebök Tamás)... 226, 352, 468, 471, 540
 Sebes József..... 225, 529
 Sebestyén Endre 471, 494
 Sebestyén György 164, 202, 225, 349, 434, 448, 453, 454, 455, 459, 468, 529
 Sebestyén Gyula..... 415
 Segesdy László.....204, 305
 Segre 258
 Selmeczi Ernő 400
 Selmeczi Kristóf..... 400
 Selye János (Hans) 22, 227, 286, 403
 Semsey András..... 496
 Seper Károly 421
 Serdian, M. G. (Serdian Miklós György) 316, 434
 Serédi Jusztinián 415
 Seres József..... 227, 305
 Seres Péter..... 305
 Shakespeare, William..... 181, 237, 347, 350, 433, 463
 Shaw, Edward 551
 Shouppé, F. X. 367
 Sík Sándor..... 123, 227, 279, 357, 417
 Siklós István..... 33, 122, 167, 227, 247, 269, 305
 Siklóssy Pál Paul von)..... 339
 Silagi, Denis (Szilági Dénes) 248, 489, 494
 Silagi, Gábrriel 24, 42, 490
 Silagi, Michael (Szilágyi Mihály) 529
 Silló-Seidl György 403
 Simándi Ágnes 151, 227, 305
 Simányi Tibor 65, 427, 446, 494, 505, 529
 Simon Lajos 227, 317, 327
 Simon Zoltán..... 377
 Simon, Gerhard 512
 Simontsits Attila..... 390, 489
 Sinanian, Sylva 513
 Sinclair, A. 78, 515, 559
 Sinka István..... 411
 Sinor Dénes (Denis) 228, 349
 Sirchich László..... 228, 388
 Sisa, Stephen (István)..... 489
 Sivirsky Antal (A. L. I.) 228, 433, 445, 454, 468, 471
 Skerl Kelemenné..... 305
 Slottman, William B. 119, 500
 Smith, J. O. 370
 Só Bernát (Ruttikay Arnold)..... 220, 229, 331, 566
 Sohlmann Károly 364
 Solt Jenő..... 364
 Soltész, Claudine..... 448
 Solymossy Olivér 229, 317
 Solyom Ildikó..... 415
 Solyom Jenő..... 370
 Solyom-Fekete Vilmos 25
 Somody István 327
 Somogyi B. Gerő .. 14, 88, 129, 166, 230, 305, 317, 345, 346, 350, 364
 Somogyi B. Zoltán 388, 566
 Somogyi Ede 415
 Somogyi Ferenc ... 22, 230, 350, 373, 396, 406, 419, 489, 535
 Somogyi Lél..... 230
 Somogyvári Gyula 411
 Soproni Bálint (Fiedler Kálmán)..... 85, 230, 305, 566
 Sorg Antal 398
 Soros György (George) 231, 400
 Sós György 448
 Sóváry Anna (De Rivo Zoltánné)..... 317, 327, 448, 566
 Sozán Mihály (Michael)..... 231
 Sömjéni Ernő 395
 Speaght, R..... 368
 Spira, Thomas (Tamás) 51, 115, 505
 Stambuk, G. 518
 Stankovich Victor 97, 114, 169, 194, 268, 270, 390, 396

Staritz, Ekkehart	418
Stark Valéria.....	195, 232, 327, 448
Stefanovics, Tomas (Tamás)	540
Steier Ernő.....	327
Steinmann Judit	379
Stern Rózsi	319
Stora-Sándor Judit	468, 540, 546
Strausz-Hupé, Robert	209
Strém Géza	347
Strmiska, Zdenek	132
Studinka László	448
Sugár F(rigyes) Péter.....	232
Sulyok Dezső (Desiderius)	201, 275, 388, 396
Sulyok Vince	233, 269, 305, 345, 346, 347, 400, 431, 457, 459, 489
Surányi Miklós	412
Surányi-Unger Tivadar.....	233
Süle Tibor	506
Sütő András	117, 152, 211, 459
Sütő László.....	506
Sward, Robert.....	289
Sweeney, James R.	490
Swidzinski, S.	478

Sz

Sz. Gulyás László	422
Sz. Kanyó Leona	273, 410
Szabadi Gusztáv	370
Szabados András	356
Szabados József.....	234, 235, 269, 551, 564
Szabalyáné Bartha Kovács Ilona.....	357, 454
Szabalyáné, Painter Marcey	454
Szabó Dénes	235, 402
Szabó Dezső	95, 127, 348, 412, 415, 420
Szabó Ferenc (London)	163, 236, 327, 342, 344
Szabó Ferenc (Róma)	129, 179, 210, 235, 251, 258, 281, 305, 310, 347, 349, 350, 364, 368, 401, 484
Szabó László (Dél-Amerika)	236, 282
Szabó László (USA)	305
Szabó Lőrinc.....	196
Szabó Magda.....	52, 458, 459
Szabó Ödön	399, 422
Szabó T. Ádám.....	124, 350, 411, 430, 464, 468
Szabó Titusz (Tamás).....	484
Szabó Vilmos	457
Szabó Zoltán.....	38, 57, 75, 117, 152, 155, 156, 164, 165, 166, 168, 197, 198, 237, 243, 247, 269, 344, 350, 388, 408, 413, 423
Szabó, Thomas (Tamás)	448
Szabóné Lévy Margit.....	370
Szabó-Zalán, Nicholas (Miklós).....	454
Szakai (Kisjókai) Erzsébet.....	22, 75, 138, 163, 164, 268, 300, 305, 314, 324, 333, 341, 344, 346, 395, 420, 426, 430, 433, 443, 501, 564
Szakmáry Weér Károly	310
Szakolczay Lajos	298, 307
Szagos József.....	366
Szalay Gyula.....	374, 393
Szamet Simon.....	393
Szamosi József	23, 71, 238, 269, 305, 342, 350
Szamuely Tibor	239, 529
Szász Béla (Cleveland).....	21, 22, 117, 144, 239
Szász Béla (Vincent Savarius).....	33, 165, 190, 191, 239, 240, 283, 328, 449, 567
Szász Judit Anna	187, 411, 417
Szász, Kathleen (Katalin)	459, 560
Szász, Suzanne (Zsuzsanna).....	560
Szasz, Thomas S. (Szász Tamás)	540
Szathmáry Lajos (Louis).....	240, 251, 267, 268, 317, 411
Szathmáry Tibor.....	492
Száz, Zoltán Michael.....	529
Széchenyi Ágost (August).....	305, 334
Széchenyi Beatrix	350, 400, 418
Széchenyi György (Georg)	112, 241, 317, 379, 389, 564
Szécsi Béla (Wagner Adalbert).....	339
Szeder Mihály	365
Szederkény Ferenc	377
Szedő Jenő	327
Szegedi István	365
Székely Boldizsár.....	126, 314, 566
Székely István	14, 365
Székely Molnár Imre.....	178, 242, 306, 317
Székely Mózes (Daday Lóránd).....	412
Székely Zoltán	374
Szél, Elisabeth (Erzsébet).....	327, 449
Szelényi Imre	365, 377
Szelényi Iván.....	164, 243, 403, 414, 547
Szélesi Jenő.....	389
Széli Sándor	471
Szélpál Árpád.....	88, 243, 306, 327, 339, 427, 506, 530
Szemák Jenő	506
Szemanú.....	306
Szende, Stefan (István)	530
Szendrei József.....	368
Szendrey Tamás	414
Szenes Chana (Anna)	310
Szenes Erzsébet	195, 244, 339, 427, 434, 449
Szenes Piroska	244, 327, 408
Szenessy Mario	244, 468
Szente Imre	194, 245, 269, 347, 459, 499
Szentes Tamás.....	551
Szentes Tünde	483, 565
Szentgály Suri Árpád	306
Szent-Györgyi Albert.....	245, 286, 403, 553
Szent-Ivány Gábor	506
Szent-Ivány Géza	389
Szentiványi Rezső	377
Szent-Iványi Sándor (Alexander)	18, 245, 370, 374, 394, 506
Szentkuthy Miklós	458
Szentkuty Pál	412
Szentmártoni Mihály.....	359, 365
Szent-Miklós István	246, 506, 530
Szentmiklósy-Éles Géza.....	420
Szentszék István	380, 563
Szentszék Katalin	556
Szepes Orsi Mária	412
Szepesi András (Milotay István).....	183, 389, 566
Szépfolusi István	34, 44, 75, 246, 271, 339, 350, 370, 397, 403, 405, 406, 407, 415, 431, 457
Szépfolusi-Wanner, Martha.....	246, 459
Széphegyi F. György.....	416
Széplaki József (Joseph)	389
Szeredi Pál	391
Szigethy György	389
Szigeti József (Joseph).....	247, 339, 353
Szigeti Kilián	415
Sziklai O.	533
Sziklay Andor	19, 111, 159, 247, 347, 379, 397
Szilágyi Attila	17, 417
Szilágyi Domokos	429
Szilágyi Sándor	412
Szilárd Leó.....	248, 553
Szilasi Vilmos	248, 541

Szilassy Béla.....	383
Szilassy Sándor.....	248, 506
Szilassy Zoltán.....	477
Szilasy András.....	423
Szilvássy László.....	317, 339
Szilvay Gyula.....	377
Szirmai Endre.....	57, 249, 273, 296, 306, 350, 418, 468, 478, 540
Szirmai Károly.....	249, 296, 350, 412, 413, 416, 418
Szirtes, George (György).....	306, 427, 459
Szitha Ilona.....	18, 250, 306, 566
Szitnyai Zoltán.....	22, 75, 114, 250, 268, 270, 284, 317, 327, 334, 339, 350
Szittya, Émile (Emil).....	250, 449, 530, 566
Szlezak, Ludwig (Lajos).....	560
Szohner, gabriel (Gábor).....	251, 449
Szoltsenyicin, Alekszandr.....	194, 245, 347
Szombathelyi Ferenc.....	416
Szombati, Alexandre (Sándor).....	449
Szomy, Frank (Ferenc).....	431
Szondi Lipót.....	251, 252, 372, 541
Szondi Péter.....	252, 350, 469
Szöcs Géza.....	252, 306, 310, 317, 334
Szöke János.....	71, 252, 339, 358, 365, 366
Szöke Klára.....	342
Szöllösi-Janze Margit.....	506
Szöllösy Árpád.....	75, 253, 379
Szöllösy Pál.....	75, 164, 253, 271, 560, 565
Szöllösy Sándor (Alexander).....	377, 389
Szóregi Béla.....	339
Szöts István.....	379
Szöts Vilmos.....	507
Szövérffy, Joseph (József).....	469
Sztáray Zoltán.....	38, 111, 114, 117, 143, 190, 198, 206, 211, 243, 253, 269, 317, 379, 418, 507, 558
Szunyogh X. Ferenc.....	416
Szutrély Péter.....	432, 563
Szücs Éva.....	306
Szűts Gábor.....	310
Szvatkó Pál.....	254, 408, 566
Szy Tibor.....	558

T

T. Dombrády Dóra.....	234, 311, 392, 395
T. Szőnyi Zsuzsa.....	353
Tabák László.....	118, 254, 268, 317, 331
Tábori Pál (Paul).....	23, 33, 111, 117, 155, 168, 255, 328, 339, 343, 435, 457, 564, 566
Tábori, George (György).....	328, 449
Tábory Maxim.....	255, 268, 306, 307, 428
Tábory, Jean.....	427
Taguchi, Y. P.....	367
Takács Attila (Kovács Ottó Attila).....	306
Takács Gábor.....	129, 421
Takács Lajos.....	310, 328
Takaró Géza.....	23, 256, 339
Talley, W. K.....	258
Tallosi, Jim (James).....	256
Tamás András.....	389
Tamás Gáspár Miklós.....	164, 416
Tamás Sándor.....	153, 256, 564
Tamási Áron.....	412
Tamási József.....	355
Tamási Miklós.....	197, 256, 257, 306
Tamásy P(obrányi) Gábor.....	14, 317
Tapolczay Lukács.....	306

Tapolyai Mihály.....	339
Tar Zoltán.....	256, 541, 547
Tardos Tibor.....	117, 257, 318, 328, 339, 449, 450, 535, 566
Tarna Imre.....	318
Tarné Lévy Pálma.....	306
Tarnói László.....	389, 449
Tarshis, Lorie.....	551
Tasnády, Thomas (Tamás).....	450
Tatár György.....	372
Tatár Mária.....	498
Teichel Mária.....	328
Teillard de Chardin, Pierre.....	217, 218, 236, 364, 368, 418
Telek József.....	558
Teleki Béla.....	18, 251, 365
Teleki Richárd.....	428
Teller Ede (Edward).....	258, 286, 404
Terebessy Emőke.....	318
Terjék László.....	354
Ternay István.....	258, 450, 507
Ternay Kálmán.....	259, 435
Terray László.....	75, 259, 271, 370
Tezla Albert.....	259, 397, 558
Tezla, Kathy Elaine.....	397
Thass-Thienemann, Théodore (Tivadar).....	259
Thassy, Eugene de (Jenő).....	450
Thewrekw-Pallaghy Attila.....	544
Thierry-Tiry László.....	507
Thiery H. Ilona.....	260, 318, 328, 332, 334
Thinsz Géza.....	117, 167, 251, 260, 269, 306, 334, 345, 347, 428, 431, 450, 454, 457, 469
Thury Lajos.....	162, 234, 261, 268, 328
Tihanyi Éva.....	261, 428
Tihanyi, Leslie C. (László).....	507
Tikos László.....	13, 345, 428, 551
Tirczka Éva.....	168, 357
Toásó Aurél.....	397
Tobin, J.....	549
Tognelli, Jole.....	429
Tokay László.....	400
Tolcsvai Éva.....	307
Toldi, Julius (Gyula).....	541
Toldi, Paul (Pál).....	561
Toldy Endre.....	328
Tollas István (pseud.).....	507
Tollas Tibor.....	22, 52, 59, 69, 75, 97, 122, 194, 262, 307, 344, 345, 421, 458, 534, 566
Tolnay, Charles de (Károly).....	353, 478
Tolvaly Ferenc.....	307
Tomka Ferenc.....	417
Tompa László.....	350
Torjai Szabó István.....	166, 318, 350, 469
Torma Zsófia.....	416
Tormay Cecil.....	412
Tormay, Thomas von (Tamás).....	530
Toró Tibor.....	33, 404
Torok, M.....	460
Torzai-Biber, Gyula.....	543
Tóth Imre.....	263, 541, 565
Tóth János.....	75, 263, 271, 400, 547
Tóth K. János.....	343
Tóth László.....	129, 165, 166, 168, 198, 264, 273, 339, 346, 347, 351, 354, 433, 469, 471, 507
Tóth Miklós.....	111, 122, 264, 405
Tóth Péter.....	478
Tóth Sándor.....	416
Tóth Tas.....	318, 450
Tóth Tihamér (Budapest).....	417

Tóth Tihamér (Toronto).....	428
Tóth Veremund (Veremundo)	148, 265, 351, 357
Tóth Zoltán.....	389
Tóth Zsigmond.....	307
Tóth, Adalbert (Béla).....	494
Tóth, Giovanni Battista (János).....	554
Tóth-Kurucz Mária.....	265, 268, 307, 318, 331, 332, 403
Totin Tibor.....	547
Totth Jenő.....	307
Tőkés Rudolf.....	265, 507, 530
Tölgyes Lajos.....	365, 484, 492
Török Béla.....	489
Török Dezső.....	343
Török Imre.....	265, 435
Török István.....	397
Török Jenő.....	199, 266, 365
Török Sándor.....	374
Török Sándor (Budapest).....	412
Töttösy Ernő (Ernest) ..22, 194, 204, 266, 307, 317, 318, 339, 393, 397, 507	
Tranströmer, Tomas.....	261, 347, 431
Treadgold, Donald W.	232, 529
Trefan, L.....	368
Trinh Van Thao.....	90
Triznya Mátyás.....	198, 236, 266, 353
Trombitás Dezső.....	266, 334, 370, 374, 397, 485
Trugly, Edmund (Ödön).....	65, 532
Tűz Tamás ... 18, 130, 151, 167, 267, 269, 307, 310, 318, 328, 349, 428, 566	

Ty

Tybor (Tardos Tibor).....	257, 450, 566
Tyrenczi László.....	561

U,Ú

Udi Sarah.....	307
Újlaky, Charlotte (Sári).....	457, 459
Újpétery Elemér.....	389
Újváry Sándor (Alexander)	269, 270, 307, 328, 339, 408
Ullein-Reviczky Antal.....	507
Ungár Aladár.....	75, 369
Urbán György (Csihák György).....	33, 271, 393, 530, 566
Urban, George R. (György).....	469, 531
Urbányi, Pablo (Pál).....	435
Uschakow, Alexander.....	543

Ü,Ű

Üsztök István.....	400
--------------------	-----

V

V. Gábor Mária.....	367
Vác Elemér.....	183, 558
Vadász László.....	292, 424, 428
Vadnai László.....	272, 331
Vadnay Zsuzsa.....	272, 343, 396, 554
Vágó Béla.....	496, 531
Vágó Pál.....	272, 377, 389, 393, 531
Vago, Robert Michael (Vágó Róbert).....	469
Vajay Szabolcs 63, 162, 204, 232, 273, 328, 346, 351, 374	
Vajda Albert 19, 169, 206, 268, 270, 273, 318, 328, 331, 340, 343, 422, 435, 450, 567	
Vajda László.....	274, 536

Vajda Zs.....	487
Vajda, Stefan (István).....	450, 455, 531, 554
Vajk Lajos.....	307
Vajk Péter Tamás.....	307
Vajta Vilmos.....	75, 274, 370, 486
Valentiny Géza.....	74, 484
Váli, A. Ferenc.....	507, 531
Váli, Rose (Ferencné).....	450
Valkó László.....	275, 551
Valtorta, Mária.....	367
Valuch Tibor.....	423
Vándor Ferenc.....	334, 397
Vándor Györgyi 23, 34, 165, 178, 268, 275, 318, 340, 351, 401	
Váradai Imre.....	389
Várady Imre (Emerico)	75, 129, 143, 195, 198, 276, 351, 458, 471
Várady, Andrew (András).....	531
Váralljai Csocsán Jenő.....	507
Várdy Béla (Steven B.).....	51, 115, 276, 355
Várdy Huszár Ágnes.....	276, 277, 351, 469, 489
Varga Endre.....	389
Varga Ferenc.....	307, 318
Varga Gyula.....	318
Varga József.....	34, 116, 165, 190, 277, 389, 507, 531
Varga László (Brüsszel).....	277
Varga László (New York)	34, 111, 114, 165, 195, 278, 328, 334, 340, 365, 384, 389, 507
Varga Lászlóné.....	340
Varga, Alexander von Kibéd (Sándor).....	489, 535
Várnai, Paul (Pál).....	457
Várnay Tibor.....	310
Varsányi Anna.....	444, 564
Varsányi, Julius (Gyula).....	531
Vasarely, Victor (Vásárhelyi Győző).....	249, 478
Vásárhelyi Vera.....	129, 198, 227, 278, 281, 318, 340
Vasari, Emilio (Csonka Emil).....	55, 279, 508, 566
Vásáry Ildikó.....	547
Vashi, Victor (Vasi Kálmán Viktor).....	478
Vass Ferenc.....	331, 450
Vasse, Eric (Vászolyi Erik).....	280, 469
Vasváry Ödön.....	159, 269, 279, 397
Vaszary Gábor.....	22, 279, 408, 451
Vaszary János.....	162, 280, 328, 340
Vászolyi Erik.....	280, 469, 471
Vatai Ferenc.....	531
Vatai László.....	211, 269, 280, 351, 390, 401, 469
Váthy Kálmán.....	308
Vattay Ferenc.....	356, 561
Vayko (Vajda Albert-Kovács Dénes).....	274, 435, 567
Vázsonyi Bálint.....	353
Vázsonyi Endre.....	281, 340, 536
Véber Gyula.....	354, 418
Véber Gyuláné.....	418
Vecsey József (Josef).....	71, 281, 365, 401
Vecsey Lajos.....	71, 281, 365, 378, 393
Veér Imre.....	282, 390
Vér Andor.....	237, 282, 308
Veress Lajos, dálnoki.....	390
Veress Lajosné, dálnoki.....	340
Verkoczy, Elizabeth.....	451
Vermes Gábor.....	283, 508
Vernadsky, G.....	84
Víg Béla.....	308, 347
Vigué, J.....	94
Világhy, Ernst Karl (Ernő).....	283
Vincent Savarius (Szász Béla).....	240, 283, 328, 449, 567

Vindis Zoltán.....	65, 308
Visegrádi Aladár (Kiss Ödön).....	139, 308, 567
Vitéz György.....	21, 167, 269, 283, 308, 567
Vizinczey, Stephen (István).....	284, 328, 451, 470
Vogl, Ferenc (Gulyás Sándor).....	98, 478, 567
Völgyes Iván.....	284, 507, 508, 531, 532
Völgyes, Nancy.....	508
Vörös Márton.....	508
Vörösmarty Mihály.....	412, 429

W

Wachtel Tihamér.....	420
Wagner Adalbert.....	339, 566
Wagner Ferenc (Francis, S.).....	51, 115, 232, 285, 374, 390, 520
Wagner Lilla.....	285, 351
Walsh, Connie.....	558
Walter, Georges (György).....	286, 329, 451
Wass Albert.....	17, 19, 59, 114, 144, 151, 164, 166, 169, 232, 257, 269, 285, 286, 308, 318, 329, 332, 397, 409, 451, 453, 470, 508, 532, 537
Wass de Czege, Géza.....	505
Waterhouse, K.....	513
Weber L.....	555
Weil, C.....	519
Weill, P.....	538
Weinberg, A. M.....	287
Weinstock Jenő.....	390
Weinstock Mózes Dávid.....	318
Weiss Dóri.....	420
Weissmahr Béla.....	179
Weöres Sándor.....	233, 260, 346, 412, 429, 431
Werner, Kasimir G. (Géza).....	435, 451
Westen, Klaus.....	543
Wettstein János.....	397
Wigner Jenő (Eugene Paul).....	200, 286, 287, 404
Williamson Jr. S. R.....	526
Wilmer, Clive.....	430
Wilson, John S.....	401
Winters, Stanley B.....	493
Wohl Anikó.....	308
Wojatsek, Charles (Károly).....	244, 287, 471, 508
Wood, Nancy.....	529

Y

Yamey, B. S.....	548
Yarmi, Mayké (Jármay Klára).....	453

Z

Zacharias, E. M.....	77
Zágon, Elisabeth S. de.....	457
Zakar András.....	416
Zala András Pál.....	308
Zala Tamás.....	399
Zalai Kobzos László (Kertész László).....	162, 302, 308, 318, 567
Zalán Magda.....	17, 117, 269, 288, 435, 535
Zalcer J. Zeév (Salzer Vilmos).....	390
Zas Lóránt.....	18, 125, 192, 288, 308, 340, 567
Zászlós-Zsóka György.....	329, 400
Zathureczky Gyula.....	20, 169, 194, 232, 269, 288, 340, 383, 451, 458, 486, 508, 566
Zeev, Jaakov (Farkas Jenő).....	478
Zeldin, J.....	461
Zeley László.....	258
Zeltner Ernő.....	459
Zemplényi Erna Mária.....	308, 332
Zend Róbert.....	289, 308, 428
Zichy Aladár.....	437, 562
Zichy Ladomér.....	409
Zilahi Farnos Eszter.....	308, 564
Zilahy Lajos.....	95, 211, 289, 329, 409, 435, 452
Zimányi Rudolf.....	18, 290, 308, 542
Zimonyi Sándor.....	370
Zirkuli Péter.....	290, 308, 351, 393
Zoltán Albert.....	201
Zoltán Dezső.....	318
Zoltay Tibor.....	329
Zombory Ákos (Aradi Zsolt).....	484
Zúz Tamás.....	347
Züszman Alfréd.....	420

Zs

Zsigmond Endre.....	88, 269, 290, 318
Zsille Zoltán.....	291, 340, 390, 413, 532
Zsindelyné Tüdös Klára.....	412
Zsíros Ferenc.....	414
Zsitvay Tibor.....	308
Zsoldos Andor.....	110, 291, 309
Zsoldos László.....	552
Zsoldos Sándor.....	509
Zsolnai Hédi.....	340
Zsolnay, Vilmos von.....	193, 433, 438, 444, 452, 459, 470, 492, 509, 529, 532
Zsolt Ágnes.....	412